Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

HOMERI OPERA GRAECO= latina, quæ quidem nunc extant, omnia.

HOC EST:

ILIAS, ODYSSEA, BATRACHO MYOMACHIA, ET HYMNI: PRAETEREA Homeri uita ex Plutarcho, cum Latina item interpretatione, locis communibus ubiq; in margine notatis.

In hæc operam ſuam contulit SEBASTIANVS CASTALIO, *ſicuti in Præfatione uerſo mox folio uidere licet.*

Sebastien Castellon — de Soucy
(Epitaphe de Diod. de Sicile)
trad. de Plutarque —

Editio tertia, ſuperioribus longè & emendatior, & auctior: adiectis etiam, qui in prioribus alicubi deſiderabantur, uerſibus aliquot, & uaria lectione: ad fidem poſtremæ editionis Henrici Stephani diligenter expreſſa.

BIBLIOTHEQUE S.
Les Fontaines
60 - CHANTILLY

BASILEAE, PER HAEREDES Nicolai Brylingeri. 1567.

HENRICI PANTALEONIS IN HOMERVM GRAECA PHRASI LATINE LOQVENTEM, ad Reuerendum & illustrem uirum D. CASPARVM, celeberrimi monasterij S. Blasij Abbatem, Epigramma.

GRAECIA Musarum cultrix, bellisq; superba,
Magnanimos duces, lumina clara, tulit.
Hæc Oratores, Medicos, celebresq; Poetas
Protulit, & Pallas quotquot amare solet.
Ingenio hæc nitidos: ast unum misit Homerum,
Credite qui solus mille referre potest:
Omnia quæ retinent illustria scripta Sophorum:
Magniloqui Vatis sic monumenta canunt.
Omnibus hic doctis pater est, & fons, & origo:
Gentibus hicq; dedit dogmata sancta simul.
Lingua orare docet facili Colophonius heros:
Quo sine, quæ nosti, nil tamen esse putes.
Per Vatem rerum sollers Natura locuta,
Dicere quæ multos, aut agitare uetat.
Cœlorum, Solisq; uias, & sidera monstrat,
Monstrat inauditæ plurima regna plagæ.
Clarius hic alijs uirtutis præmia certa
Explicat, & Diuûm munera magna docet.
Pandit quid pulchrum, quid turpe, quid utile pandit,
Mittat & ut nobis maxima dona Deus.
Hinc noster Vates reliquis excelluit unus,
Huius ut è cœlo carmina lapsa putes.
Vnde huic si qua potest præclaras ulla per artes
Gloria summa dari, gloria summa data est.
Zoilus haud poterit clamosa scindere lingua,
Laudatoreq; opus nec Cicerone puto.
Præsto semper adest, à quo ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis:
Semper adest idem diuinus semper Homerus:
Profeciſſe sciat, cui ille Poeta placet.
Propterea toto nunc decantatur in orbe,
Quamuis terra grauis corpus inane premat.
Hunc Reuerende Pater, Græco ore Latina loquentem,
Vt uerbum uerbo reddere quisque queat,
Grato animo offerimus: labor utilis, æstimo cunctis
Qui optatam metam tangere mente uolunt.
Nunc dociles pueri, iuuenes, tremula atque senectus,
Difficiles libros perleget: Abba uale.

SEBASTIANI CASTELLIONIS
DE SVA IN HOMERVM OPERA, *Præfatio.*

FLAGITAVIT à me Oporinus, primùm ut in Homerũ operam aliquam nauarem: deinde, ut eidem meum nomẽ apponi paterer. id quod equidem utrunq; ei cõcessi: sed, si uerum fatẽdum est, ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ, ut ipsius Homeri uerbis utar. maluissem enim in meliora operam impendere. Igitur quid præstiterim, paucis percipe. Primum, in Iliadem nihil nisi locos cõmunes in margine signaui. Quoniam enim opus illud Græcè & Latinè superiore anno impresserat Crispinus Geneuẽsis typographus, nos illius diligẽtiæ confidentes (quam singularem solent alioquin adhibere illius urbis typographi) eius exemplar nobis imitandum duximus. In Odyssea uerò, & cæteris quæ in titulo commemorantur, ego hanc operã præstiti. Græca infinitis locis deprauata, emendaui. Latina uerò ita correxi, ut innumeris in locis non tam correctorem, quàm interpretem præstiterim, præsertim in tota Odyssea: exceptis paucis libris ultimis, quorum erat translatio aliquanto melior, sicut & cæterorum deinceps operum. Neq; tamen (ut uerum fatear) tantum præstiti, quantum res ipsa postulare uidebatur: fuisset enim alioquin noua planè cudenda translatio. sed certè eam operam nauaui, quam omnes æquos iudices approbaturos esse confido. Ingressus eram præterea scribere in eiusdem Homeri dicta quædam & sententias Animaduersiones, & quidem iam ad undeuigesimum Odysseæ librum perueneram: sed extitit causa quædam, quæ mihi abortum intulit. Restat ut sanioris iudicij hominibus, & religionis amantioribus (quorum potissimùm rationẽ habeo) huius mei facti (ne fortè offendantur) causam reddam. Mirabuntur enim forsitan, uel potius mirabuntur omnino, & quidem non ab re mirabuntur, me, qui sacrarum literarum studium hactenus usqueadeò euexerim, ut profanas si non nihili, at certè non magni (si cum illis conferãtur) fecisse uidear, nunc etiam Homericis fabulis manum admouere sustinuisse. Verùm, si quod iam dicturus sum, penitus perspexerint, spero eos pro sua æquitate non solùm ueniam mihi, sed etiam misericordiam esse tributuros. Ego ante annos circiter uigintiduos, adolescens, Homeri celebritate nominis & orationis cultu illectus, in eius lectionem diligentius quàm debebam incubui: & sacris literis (earum inscitia offensus, quamuis alioquin in eas propẽsus essem) segnius quàm par erat operam dedi. Nunc, cum iam animus superiore Christi luce collustratus meliora, & ea sola tractare cupit, in eam deuentũ est conditionẽ, ut quam iuuenis artem didici, ea exercenda sit adulto. Atq; ita mihi usuuenit, quod

Israëlitis, qui cum Chaldæis uolẽtes seruiuissent, ijsdem postea seruire coacti sunt. Hæc est nimirum diuina iusticia, ut in quo quisq; genere peccauit, in eodem plerunq; pœnas luat. Hæc ego hanc ob causam commemoro, ut exemplo meo discant adolescentes ea obiter tractare, quæ obiter tractari debent: & ijs ex professo operam dare, quibus ex professo opera dari debet, ne fortè ex ancilla dominam, & ex domina faciant ancillam: hoc est, ne humanis disciplinis ex professo, diuinis obiter operam nauent. nam diuinas humanis imperare, humanas diuinis seruire par est.

RERVM ET VERBORVM IN HOMERI ILIADE MEMORABILIVM INDEX. CVIVS numerus prior paginam, alter uerò lineam denotat.

A

Acamas occiso Bœotio Græcis etiam conuitia dicit, pagina 166.49
Achilles immaniſſ. uir 4.2
achilles fortißimus ille Græcorum lachrymat, & cauſam fletus ſuæ matercułæ refert 7.40
achilles Hectorẽ ſibi inimiciorẽ ait habere portis infernorum 99.53
achilles gloriatur Hectorẽ ſibi nunquam congredi auſum 100.38
achilles Agamemnonis renuit omnia oblata munera 101.10
achilles maułt apud Troiam cum honore perire, quàm ſaluus ſine gloria in patriam redire 101.42
achilles ſuperbus 106.50
achilles ſperat Græcos ad genua eius caſuros, ut illis ſit auxilio 129.22
achilles Patroclum uoti atq; precis compotem facit, inſuper illi multum ſucceſſus in prælio optat 182.37
achilles uidens iam Græcorum naues flagrare, hortatur Patroclũ ut ſe quàm celerrimè ad pugnã expediat 184.2
achilles armat Myrmidones ad bellum 184.33
achilles libans Ioui, precatur ut ſocio Patroclo magnũ det robur, & facultatẽ hoſtes à nauibus repellendi 185.43
achilles uetuit Patroclum cum Hectore prælium committere, expertus ſcilicet eum Hectori non fore parem 212.7
achillis ingẽs luctus ob mortẽ Patrocli deſcribitur 212.15. 217.33
achilles timet ne corpus Patrocli muſcæ corrumpãt, Thetis ei ambroſiam infundit 223.27
achilles concionem Græcorũ conuocat, exprobratq; Agamẽnoni quã ſibi iniuriam intulerit: Agamemnon errorẽ in Iouem & Erynnem Aten reiicit 224.10
achilles dum luget interitum Patrocli, recordãtur et alij reges ſuarũ miſeriarum, & Minerua, ne Achilles ieiunus ad bellum proficiſcatur, cœleſtem ambroſiam inſtillat 229.16
achilles maxime deſiderat Hectorem, contra ipſum uerò Aeneam concitat Apollo 232.36
achilles Græcos hortatur ad pugnã ualde ſæuiens: Hector è cõtra Achillem ne timeãt Troiani, non enim ei omnia ad uotum ſuccęſſura 237.38
achilles incipit multos mactare uiros, quos uide 238.12. 239.31
achilles dæmoni ſimilis 240.14. 244.45
achilles et Myrmidones rurſum Patrocli mortem lugent, luctuſq; præſes ipſa Thetis eſt 261.10
achilles ipſe Hectorem prius bene purgatum et lotum pheretro imponit, precaturq; Patroclum ne hoc ægrè uelit ferre. ob hoc enim dona accepiſſe quibus eum non expertem uelit ſinere 288.33
achilles Priamo cœnam inſuauem præbet 288.25
achilles præmijs in medium conſtitutis uaria certamina adornat in honorem demortui Patrocli 166.21
achillis oratio ad Agamemnonem pro auerſione peſtis ab exercitu Græcorum 2.24
achillis, Xanthiq; equi ſui, confabulatio 230.33
achillis currus totus ſanguine occiſorum fœdatus, tantus hominũ mactator fuit ſecundum Homerum, at facilè apud Athenienſes, Athenienſes laudare 240.19
achillis crudelitas in Lycaonem filium Priami 241.17
achillis & Græcorum in Hectoris mortuũ corpus crudelitas 258.40
adreſtus à Menelao uiuus capitur 65.40
aeneas Pandarum incitat ut aliud iaculũ Diomedi immittat 51.7
aeneæ acris pugna cum Idomeneo 151.30
aeneas à Diomede grauiter lapide petitur, Venus eum eripit 53.30
aeneas à ſuo uulnere reuluit, rediens ad prælium, Græcorum multos occidit 57.23
aeneas ueluti Deus à Troianis honoratur 119.22
aeneas ab Apolline fortificatur, irruit in hoſtes, Liocritũq; ſtatim trucidat 20.42
aeneas Achillem haſta aggreditur: Neptunus aũt eum è manibus Achillis eripit, atq; admonet ne ei poſthac in bello occurrat 236.2
aeneæ & Achillis in certamine hoſtilis fabulatio, & geneologia 134.29
aeribœa Martis nouerca 55.10
aeſymnus ab Hectore occiſus 123.47
agamede filia Augeæ regis 131.42
agamemnon auarus 3.33
agamemnon ebrius 5.26 cerui num cor habet Ibid. rex deuorator populi 5.32
agamẽnoni à Ioue immittitur perniciоſum ſomnium 13.10
agamemnon hortatur Græcos ſomnio deceptus, ut in patriam reuigent 15.6
Agamemnon Græcorũ duces ad cõuiuium uocat 20.23
agamemnon Græcos hortatur ad fugam in patriam 94.20
agamemnon aureos mõtes promittit Achilli, ſi ſe iterũ iuuerit ad uerſus Troianos pugnare 96.20
agamemnon & Menelaus conſulunt de ſalute exercitus 108.1
agamẽnonis armatura 118.20
agamemnon ſolum non ſeſe defendentes ſæuo animo occidit 120. per totum
agamẽnon à Neptuno ignauus dux dicitur 144.40
agamemnon ualde angitur ne minæ Hectoris ſibi uerè eueniant, atq;

cum Neſtore conſulit de fuga 158.44. & ſeq.
agamemnonis fortia facta 120. per totum
agamemnonis & Achillis amicitiæ redintegratio 227.36
agamemnonem non capit ſomnus præ officio boni magiſtratus 107.3 (124.26
agaſtrophus à Diomede occiſus
agenor ſubornatur ab Apolline contra Achillem, ut ipſum remoretur à captione Ilij, ille uincit, Apollo eripit, doloq; ab urbe auertit Achillem 250.32
Aiax Telamonius interficit Acamantem Thracem Enſori filium 65.3
aiax Græcorum munimen 28.20 78.39
aiacis et Hect. monomachia 78.40
aiax cogitur à Troianis in fugam 128.10
aiax ſecundum Homerũ Hectorem lapide miſerè proſternit, ita ut ſe mimortuus à ſocijs ſit ſubtrahendus 164.36
aiax Hectorem prouocat (cui tamẽ nõ ſæpe occurrit, licet Homerus ualde mẽtiatur, Aiacem Hectore præſtãtiorẽ fuiſſe) atq; ab eo blaterator, qualis procul dubio fuit, uocatur 157.25
aiax patruelem Hectoris Clytium hasta transfigit, et propter hunc fit acris pugna 175.32
aiax quàm pulchrè ſuos hortatur ad pugnam 177.4. & 187.16
aiax non potest amplius Troianorum telis reſiſtere, & inclytæ Hectoris ui, & fugit. Troiani naues incendunt 183.45
aiax Cleobulum capite obtrũcauit 187.43
aiax acclamat Menelao ſe abſque mortis periculo Patrocli cadauer non poſſe defendere, atq; iubet ut fortißimos quoſq; iubeat ſibi opẽ ferre 202.1
aiacis in Troianos uehemens impetus atq; cædes multorum 172.10
aiaces duo non potuerunt Hectorẽ à mortui Patrocli cadauere repellere 214.46
aiacum adhortatio ut Græci pugnent 138.44
alcathous Aeſyeti filius traſmittitur ab Idomeneo 150.30
althea Meleagri mater 104.17
alceſtis filia Peliæ 26.8
alexander ab Hectore fratre turpiter increpatur ob mulieroſitatẽ 70.33
alexander confitetur quidè ſe uelle omnia Menelao reddere quæ abſtulerit, at uxorem non 81.
alexander triſulco telo uerberat Machaonem 117.30
alexandri & Menelai certamen 29.18.35.16
amiſodarus Chimæræ educator 187.41
amphimachus ab Hectore occiditur 146.7. nepos Neptuni
amyntor Phœnicis pater 102.24
amythaon Hyppaſides à Lycomede ſoluitur 204.4
andromache filia Aetionis 72.5 Hectorem maritum deprecatur, ne eam cum filio paruulo deſeratur ibid. 17
anima ſemel amiſſa nulla recuperabilis præda 101.30
anteia uxor Præti furtiuum concubitum à Bellerophonte petit 67.45
antenor ſuadet Troianis ut Helenam reddant Atridis 81
antilochus Neſtoris filius occidit Mydonem aurigam 58.36
antilochus Menalippum ſpolians, ut uidit uenientem Hectorem, ſtatim in pedes ſeſe conijcit 178.30
antilochus nũciat Achilli mortem Patrocli 211.50
antimachus bellicoſus 120.47 eiuſdem bonum conſilium ſine obſequutione 120.47
aphareus Caletorides ab Aenea occiditur 152.33
apiſaon Phauſiades occiditur ab Eurypylo 128.46
Apollo mittitur à Ioue ad Hectorẽ ut ipſum à iactu ſanet, & ad bellum eum præparans poſtea quoq; in bello defendat 172.15
Apollo ſpecie formoſi iuuenis aſtat Hectori, atq; admonet, ne bello deſiſtat, hic perſuaſus ruit iterũ rectà in Patroclum: ille uerò Cebrionem Hectoris aurigã lapide equo deturbat, in eumq; ſaeta quidem ſcõmata iacit, ſitq; acris pugna circa eius cadauer, atq; tandem ab Hectore fortiter occiditur 196 10 & ſequentib.
apollo aſtat Aeneæ Periphanti ſimilis, atq; hunc obiurgat quòd bellum deſerat 203.38
apollo, quia uidebatur cõtra factionem ſuam Hectoris miſereri, ab Iunone malorum ſodalis & perfidus dicitur 279.20
archelochus Antenoris filius occiditur ab Aiace 166.36
areilycus proſternitur à Patroclo 187.21
arma Achillis quæ ei Vulcanus fabricauit deſcribuntur 220.21
arne uinifera 22.20
aſcalaphus filius martis 22.25
aſcalaphus à Deiphobo percutitur 152.10 (149.40
Aſius occciditur ab Idomeneo
aſius non abſq; comite ad inferos pergit 150.17
aſſaus ab Hectore occiſus 123.45
aſteropæi et Achillis pugna 143.13
atymnius ab Antilocho occiditur 187.30
augurium quoddam euenit Troianis ab aquila deterrente eos demiſſo ſerpente à pugna, quod tamen Hector ut uanum cõtemnit 137.34
augurium optimum pro patria pugnare 138.21
aulæ ſiue arcis deſcriptio Priami 69.17
aurigandi ſcientia & certamen 267.16
automedon auxilio Alcimedontis regit Achillis equos et currũ, atq; traijcit Aretum haſta 206.14
axilus Theutrantis filius interficitur à Diomede 65.7

B

Bellerophon filius Glauci 67.40
boum pelles ueterum ſtrata 110.14.
Bryſeis adducitur Agamemnoni ab Achille ui 7.11. & 36
bryſeis ut mortem Patrocli defleat 228.25

C

Cadauera cæſorũ ſepeliũtur 80.45
Caneus 6.10

Cæſti

æstuum pugna 273. 30
æsistri cygni 21. 26
calydonis aper 104. 1
camander quem alij Astyanacta uocant 72. 12
capis pater Anchisæ 235. 35
cebriones Hectorem hortatur ut Troianis succurrat aduersis Aiacem 127. 45
certaminum uarias species quære libro uigesimo tertio, folio 266. 21 & deinceps
chalcas Græcorũ uates 2. 35. ab Agamemnone uates malorum cultus 3. 17
Chalcis aliàs Cymindis auis 163. 29
charops Hippasides ab Vlysse uulneratur 126. 5
chersidamas ab Vlysse occisus est 126. 2
chimæræ descriptio 68. 9
choon Antenorides Agamemnonẽ lancea uulnerauit 224. 16
chryses sacerdos petẽs suam filiam redimere, ab Agamemnone, duram est passus repulsam 1. 14
chryseis remittitur ad patrem 7. 1 & 9. 20
cinguli Veneris descriptio 162. 7
cinyres thorace hospitali munere Agamemnonem donauit 118. 21
cisseus Iphidamãta educauit 122. 22
clonius ab Agenore occisus 174. 8
consiliarium uirum non conuenit integram dormire noctem 13. 26
coon transuerberat hasta manum Agamemnonis 122. 47
coon occiditur ab Agam. 123. 1
chrithon ab Aena occisus 57. 52
curetes et Aetoli pugnaces 103. 46
currus Achillis mortalibus difficiles conscensu esse 114. 40
cursus pugna 275. 8
cycio 129. 54

D

Damasus occiditur à Polypœte 137. 16
dardani pater Iupiter 235. 11
dearum maris nomina 212. 30
deiochũ Paris telo trãsfixit 174. 9
deiphobus à Merione percutitur 145. 36
deiphobus accipit uulnus in brachium à Merione 152
deipyron ab Heleno occiditur 153. 13
delphos petricosa 101. 37
deo inuito quod fit firmum non est 134. 6
dij panem non edunt, neq; uinum bibũt, idcirco exangues sunt 54. 17
dij minimè nobis omnia nostra consilia rata faciunt 109. 8
deorum consilium de perdẽdo Ilio 38. 1
deorũ pugna in bell. Troian. 232. 17
deorum contẽtionem magnã propter perditionem Troianorum ridet Iupiter. Mars Palladem hasta petit: illa lapidem corripiens Martem humi posternit 247. 44
deorum ingens negotiũ quo Hectorem cuius tum omnes miserabantur, è manibus Achillis eripiant, & cõdonetur Priamo ad deflendum & sepulturam 278. 19. & in sequentibus
diana à Minerua diuersa 231. 41. soror Apollinis 232. 33
diana agrestis Apollinẽ fratrem obiurgat quòd se adeò facilem Neptuno præbuerit in auertẽdo auxiliandi Troianis 249. 13
diomeda cõcupina Achillis 106. 16
diomedes uulneratur 49. 49
diomedes et Pandarus prælio committuntur 53. 8
diomedes potitur Aeneæ spolijs 53. 50
diomedes seruator Græcorũ 62. 50
diomedes laudatur ab Hectore 66. 36
diomedis allocutio ad Glaucũ 67. 7
diomedis & Glauci permutatio 69. 10
diomedis fugam Homerus quã honorificis excusationibus describat uide 86. 20
diomedes Agamemnoni Græcos ad fugam hortanti contradicit 94. 38
diomedes atq; Vlysses eunt exploratum Troianorum castra 111. 50
diomedes precatur Tritoniam ut sibi adstet quemadmodum etiam suo parenti 112. 33
diomedes horret Hectoris præsentiam 124. 34.
diomedes uulneratur à Paride 125. 10
diomedes Paridi contumelioſa uerba dicit 125. 18
diomedes gloriatur à sua genealogia, subijcitq; Græcis cor, ne tam inhoneſtam capiant fugam 160. 12
diomedis fortitudo insignis 48. 1. 50. 30
dione mater Veneris 54. 46
dolia bonorum & malorum in limine Iouis 287. 44.
dolops Clytides ab Hectore occisus 123. 46
dolon Eumedei filius semet exponit exploratorẽ fore rerum hoſtilium 113. 8.
dolon petit ab Hectore ut sibi pro explorationis præmio Achillis currum promittat 113. 15
dolon inscius deprehenditur ab Vlysse 113. 34. cogitur ad castra Græcorum 114. 2
dolon non solum, non Græcorum res indagat, uerumetiam Troianorum secreta prodit 115. 10
dolon accipit explorationis & proditionis mercedem 115 30
dolops à Megide & Menelao interficitur, fitq; acris pugna circa corpus eius 177. 28
dona describũtur quæ Priamus dedit Achilli pro redemptione filij sui 282. 20

E

Enispe uentosa 24. 9
epicles ab Aiace aspero marmore prosternitur 140. 46
epigus Agaclei Myrmidonis filius ab Hectore lapide conteritur 192. 8
erychthonij regis pater Dardanus 235. 15

erynnes flagellant hominũ animos ob perpetrata facinora 102.30
eurypylus ſagitta percutitur ab Alexandro 128.50
euchenor Corinthius à Paride telo tranſuerberatur 154.45
eurybates 7.11
exadius 6.10

F

fœderis feriendi modus 34.12
fœdifragis Iuppiter non auxiliatur 40.11
funus deflere donum eſt quod mortuis poſſit dari 261.11

G

ganymedes à Dijs raptus ut ſit Iouis pocillator 237.28
glauci genealogia 67.29
glaucus uulneratur à Teucro 140 55
glaucus hortatur Troianos ut pugnent pro cadauere fidi Sarpedonis, ne præda fiat Myrmidonibus 191.7
glaucus obiurgat Hectorem ut ſuarum rerum non ſatagentem, & ingratum erga ſocios 200.18
græci luſtrantur 7.4
græci ad concionem ueniunt 14.1
græci et Troiani fœdus percutiunt 34.1
græci cũ Troianis committunt prælium 46.1
græci non fugiunt ſed recedunt 66.47
græci preces fundunt ad Iouem ne Hector ipſos perimat 78.20
græci ſua uirtute frangunt ordines 119.54
græci omnes quos ex Troianis occidunt etiam ſpolijs exuunt: Troiani uerò nullos Græcorum 137.28
græci conſumenti igni cõparantur 12.99
græci dormiente Ioue iures recipiunt, magnoq; impetu Troianos adoriuntur 164.47
græci Hectore rurſus cõſpecto ualde triſtantur, & parant ſe ad fugam 172.2
græci certiorem faciũt Achillem de morte Patrocli, ut mortem eius ulciſcatur poſtquã Hectoris impetum ſuſtinere non poſſunt 209.10
græcorum & Troianorum primus congreſſus 29.1
græcorum res in acie nouacula cõſtituta 110.32
græcorum deſperata fuga 90.1. 94.10
græcorum equeſtris pugna 267.16 & ſequentibus.
græcos magna peſtis inuaſit, et qua cauſa 1.2
græcos Homerus laudibus ad cœlos quidẽ euehit, quemadmodum fortiter pugnarint aduerſus Troianos, at tandem eorum fortitudinem fuga claudit 201.40

H

haliartos herboſa 226
harpalion aggreditur Menelaum, & ab Merione occiditur 154.26
haſtam Achillis nemo alius præter quàm ipſe Achilles Græcorum mouere potuit 230.22
hecabe Hectorẽ per mamillas quas ſuxerit precatur ut ſeſe in tutum recipiat, ſed nihil efficit 253.30.
hecabes atque Andromaches uxoris Hectoris miſerabilis luctus & planctus ob Hectorem occiſum 259.50
hecamede Arſinoti filia Neſtori ob præſtantiam conſiliorum donata 129.37
hecatombes peractæ apud Chryſam ſacerdotem deſcriptio 9.28
hector Alexandrum obiurgat 30.1
hector obiurgatur à Sarpedone 56.37
hector occidit Menesten Anchialumq; 59.10
hector multos Græcorum trucidat 60.30
hector fugitiuos Troianos iterũ ad bellum incitat 60.50
hector matrem adhortatur ut Mineruæ ſacrificet pro auerſione Diomedis 69.38
hector ſuũ fatũ ipſe præuidit, enarrans uxori omnia euẽtura 73.1
hector lugetur adhuc uiuens in ſua domo 73.54 (90.12
hector gorgoneos oculos habet
hector ſollicitus ſuarũ rerum Dolonẽ mittit exploratum quid agatur in Græcorum caſtris 112.48
hector proſternitur à Diomede 124.44
hector cum Neſtore & Idomeneo pugnat 127.26
hector potitur Græcorũ munimento 141.50
hector lapidi qui à torrente fertur adſimilatur 145.14
hector omnibus Græcis inuitis lacerat et perrumpit eorum munitiones, atq; ad naues penetrat ignem iniecturus 155.6
hector quocunq; ingreditur, ibi uictoria atq; defenſio ſuorũ 157.8
hector telum quidem in Aiacem iecit, ſed Homerus debilitauit ut ei minime nocuerit 165.30
hector fugientes Græcos uſq; ad naues perſequitur 174.14.
hector Græcos in tantam ſalutis deſperationẽ cogit, ut ſupplices Dijs manus tendant ibid. 45
hector Aiacem rurſus aggreditur, atq; circa nauem quandam acerrimè pugnant 175.28
hector ſuos hortatur ut ſtrenuè pugnent, etſi moriendum ſit, nec ullum mortis genus honeſtius eſſe quàm pro patria mori 176.42
hector præcidit gladio Aiacis haſtam, atq; Barbarum hunc in fugam cogit 183.45
hector Achillis arma induit, atque ſuos omnes admonet ut ſecum ruant in hoſtes, gloriã aut mortem relaturi 201.20
hector robore & impetu flammæ ſimilis, & leoni compar 414.37
hector truci aſpectu intuetur Polydamanta ſuadentem Troianis ut ſeſe in urbem recipiant 217.2

hectoris precatio ad Iouem & reli quos deos pro incremẽto filij 78. 31
hectoris atq; Aiacis munera quibus se inuicem donant 80. 20
hectoris prouocatio ad Troianos 67. 4
Hectoris egregia persecutio in Grae cos 90. 1.
hectoris ad Dardanos concio 92. 50
hectoris laus, etiam ab inimicis 108. 16
hectoris praestantia describitur 199. 25
hectoris in hostes saeuitia 123. 39
hectoris egregia laus 134. 37
hectoris generosum cor nunquam territum est 134. 4
hectoris furor et impetus incompa rabilis in perfringendis munimẽ ti ualuis 142. 10
hectoris aduentu omnes timidi atq; lassati reuiuiscunt, & fiũt alacres ad pugnandum 157. 5
hectoris trux aspectus, & furor pu gnandi contra Graecos apud na ues 178. 53 & sequentibus
hectoris audax cõsiliũ num obtinet sibi atq; omnibus Troianis perni tiosum 217. 2
hectoris sera paenitentia, quòd non Polydamantis bono consilio pa ruerit 253. 47 eiusdem fatũ atq; interitum lege ibidem
hectoris corpus à canibus Achillis defenditur, atq; ungitur rosaceo oleo 265. 2
hectoris miserentur omnes ferè dij, & praesertim Apollo, qui maxime condẽnat Achillis in mortuũ su perbam crudelitatem 278. 19
hectorem animositas perdidit 134. 44
hectorem omnes Graeci timent, atq; ipse etiam Achilles ibid.
hectore uiuente Troia incolumis erat 134. 8
hectore deuicto ualde exclamant at que gratulantur Graeci 258. 54
helena exprobrat Paridi fugã 37. 1
helena Hectorẽ leuirũ uocat 71. 9
helenes sera paenitẽtia 32. 26. et 36. 39. 71. 9
helenus augurum praestantissimus. 66. 16
helenus à Menelao uulneratur 153. 29
hideus suo tẽpore fortissimus 104. 20
hippocoon Thracum consiliarius experrectus à somno, ut uidit suo rũ caedem, magnum in Troiano rum castris tumultum excitauit 116. 47
hippodamus ab Vlysse occisus 142. 24.
hippolochus. Glauci pater & Belle rophontis filius 68. 36
hippomachus trucidatur à Leon teo 137. 21
hipponous ab hectore occisus 123. 47
hippothious Lithij filius conatur cadauer Patrocli è Graecorũ ma nibus trahere, successibus carens traijcitur hasta ab Aiace 203. 1
Histiaea uitifera 22. 50
Homerus inuocat deos deasq;, ut si bi res incertiores ut gestae sint ma nifestent 21. 50
homine erumnosius nihil usquam 205. 49
horae caeli ianitrices 91. 1
hypsenor hippasides telo transuer beratur à Deiphobo 150. 15
hypsipile mater Ennei 83. 20
hypothebae oppidum 22. 18
hyrtacides dux Asius suo malo da mno non obtẽperat Polydaman tis consilio 13. 53
hyrtacides occiditur à Lapithis 136. 50
hyrtion Gyrtiades uulneratur ab aiace 167. 29

I

Ialmenus filius Martis 22. 25
Ida mons halde aquosus & multa rum ferarum productor 163. 21 & 84. 40
Idomeneus apro similis 42. 29
Idomeneus Cretensiũ dux 146. 42
Idomeneus gloriatur à genere suo 250. 53 uocat cõmilitones suos ut se inuent contra Aeneam pu gnare 151. 23
illioneus à Peneleo iaculo perẽptus 167. 5
illi Assaraci & Ganymedis pater Tros 235. 27
ilithyae Iunonis filiae parturientibus dolorem facientes 123. 13
imbrius Priami gener ualde honora tus 145. 47
impij à filijs non uocantur patres 55. 29
inferni Baratri descriptio 84. 6
inflati si rogentur inflatiores fiunt 106. 52
iniopaeus filius Thebei, auriga He ctoris de equo cadit 86. 3
in bello non uerbis sed strennis ue rberibus opus est 193. 13
in necessitatibus uir apparet 147. 40
iouis cum Iunone et Minerua expo stulatio 91. 50
iphidamas Thrax ab Agamẽnone occiditur 122. 20
iphidamas centum bobus sponsam emit, mille promisit 12. 43
iphis concubina Patrocli 106. 18
iphitis Archeptolemos Hectoris auriga 86. 11
iris sola pugnae Graec. atq; Troiano rum spectatrix 119. 37
iris it nuncia Iouis ad Neptunum, et minãtia illi uerba à Ioue dicit, nisi desistat auxiliari Graecis. 179. 46
iris clam alijs dijs à Iunone mitti tur ad Achillem, ut uel tantũ Tro ianos suo aspectu terreat, ne ita saeuiant in Graecos 214. 50. Con cio Troianorum de uitando ad uentu Achillis 216. 19
iris mittitur à Ioue ad Priamum, in betq; ut ab Achille redimat cor pus filij sui Hectoris 281. 6
iuno subornat Minerua quae debor tetur Graecos nauigare in patriã 15. 52
iuno in maxillã uulneratur 55. 19
iunò Graecis fugam improperat 62. 20
iuno miseratur Graecos fugientes et misere pereuntes, acclamat fortis simis ex ijs magna exprobratiõe ut sese defendant 87. 40
Iuno et Minerua Graecorum fugam ualde miseranter, & ni Iupiter ipsae prohiberet ipsi auxilium ferrent 90. 15
iuno Iouis consilia semper impedit 91. 30

iuno

Iuno accepta occasione ab auxilijs Neptuni, & ipsa conatur Græcis opem ferre contra Troianos, pulchrè se ornat, et deceptione à Venere cingulum amoris impetrat, pergit ad Iouem, pelliciens eum ad concubitum, & pòst inducit somnum Troianis perniciosissimum 161.1

iunonis profectio ad Somnum, ab eo petentis eius munera ad sopiendum Iouem 162.25

iuno ab Ida reuertitur ad cœlum, et dijs narrat Iouis institutum, & nunciat Marti suũ filium in bello esse occisum. Iridiq; atq; Apollini, ut pergant ad Iouem in Ida sedentem 169.22

Iuno quemadmodum Iouem decepe rit circa partum Herculis 225. 3

iuno Xanthum equum Achillis loquẽtẽ fecit, ut prædiceret ei iam iam instantem mortem 230.38

iuno obiurgat Dianam uenatricem, quòd ausit ei resistere. atq; comprehẽsis illius manibus, raptisq; ab humeris illius arcubus bene contundit illi capillos 249.22

Iupiter à dijs ligatus, resoluitur à Thetide 8. 34.

iupiter conuiuatum abijt ad Aethiopes 9.4

iupiter uxorem Iunonem timet. 10. 43.

iupiter Martem acriter obiurgat 64.13

iupiter omnibus dijs deabusq; uerbera minatur, ni abstineant aut Græcis aut Troianis auxiliari. 83.50

iupiter à Iunone & Minerua subsannatur 92.10

iupiter iubet Hectorẽ cedere Agamemnoni, donec saucietur: tum ei daturum se robur Græcos fugandi usq; ad naues 121.40

iupiter apud Iunonẽ gloriatur, quibus eum concubuerit 164.1

iupiter somno & amore domitus dormit, Troianis miserè pereunt 164. 37

iupiter è somno experrectus, & uidens Troianorum grauem afflictionem, ualde Iunoni irascitur: & per Iridẽ præcipit Neptuno, ut à bello desistat 168.2

iupiter Troianis pauorem immittit ut fugiãt: Sarpedonis arma detrahũtur, cadauer abluit Apollo, misitq; sepeliendũ in Lycia 192. 39

iupiter in bello fortes uiros sæpe terret, & uictoriam aufert: & contrà timidos fortes reddit, & largitur eis egregiã uictoriam 200.55

iupiter hominibus non omnia uota rata facit 217.46

iupiter conuocat oẽs Deos, deasq;, datq; illis potestatem, ut quisque cui nam faueat parti, possit huic auxilio esse 231.1

iupiter omnia & minuit & auget 235.38

iupiter accersit Thetim, atque iubet ut præcipiat Achilli reddere corpus Hectoris Priamo 279.31

iuramenti ueteris modus 228.1.

L

Laodamas Antenoris, filius occiditur ab Aiace 177.19

laogonus Iouis Idæi sacerdos à Meriõe sacerdotio absoluitur 192.41

laomedontis pater Ilius. 235.32. eiusdem filij ibid. 34.

lapides ac tela cadentis niuis instar uolant utrinq; 139.1

laus Vlyssis 111.40

legati ad Achillem, ut hunc precentur sibi auxilio futurum ad bellum 97. 24

lingua mortaliũ uersatilis 235.44

luctationis pugna 274.23

lycophron Mastoris filius: & famulus Aiacis, ab Hectore morti datus: eius casum Aiax ualde horret, & conuocat Teucrũ ut possit Hectori resistere 175.43

lycurgus Dryantis filius: deorum expugnator 67.14

M

Machaon Æsculapij filius 41.24. 26.25.

Machaon medicus peritiss. uulneratur à Paride telo trisulco 127.30

magistratus boni officium describitur 307.3

Malum fugere reprehẽsione carere 139.38

malum effugere melius quàm capi. ibidem

Mars à Thrasymede perimitur 187. 32

mars uinctus ab Otho & Ephialte 55.6

mars Troianos ad bellum concitat 56.20

mars ignarus omnis iusticiæ 61.52

mars Palladem apud patrem Iouem accusat impietatis erga Deos 63.53

martis impetuositas 63. 40

meciste Polydamas interficit 174. 7

medeon urbs Græciæ instructissima 22.14.

medicina ueterum ualde rudis, & dura 133.36.

Medon & Iasus ab Aenea spoliantur 173.55

meleager homo bellicosus

menelaus uulneratur 40.20

menelaus ira furit in Hectorẽ 76. 36. uerùm sedatur ab Agamem.

menelaus, ut par est, ualde anxius est pro salute sibi gratificantiũ Græcorum 107. 27

menelaus grauiter in Troianos inuehitur 154.2

menelaus & Euphorbus pugnant de cadauere Patrocli, et Euphorbus à Menelao occiditur 197.2 & sequentibus

menelaus nõ quidẽ diu moratur cadauer Patrocli, dum ierit Hectore fugiẽs cõuocat Aiaces, ut se iuuent corpus ex hostib. trahere: et deferre ad Achillẽ 199.7. et seq.

menelaus mollis bellator 208.26

meneptolemus armat Diomedẽ ad explorandum 112.3

menestheus horret Sarpedonis atq; Glauci impetum, atq; mittit nuncium uocatũ Aiaces ut sibi subueniant 139.54

mercurius uenit ad Priamũ, ut ipse deducat securè per exercitũ Græcorũ ad Achillis tetoria 284. 21

meriones armat Vlyssem ad explorandum 112. 9

meriones atq; Idomeneus ualde gloriantur de spolijs quæ Troianis abstraxerint, si non mẽtitur Homerus, qui omnia ad Græcorum fauorem

fauorem scripta torquet 147.13
Merops artis uaticinandi peritissimus 124.18
Minerua lunoq; armantur aduersus uim Hectoris, ne Græcos prorsus perimat 61.5
minerua Diomedem in Martem incitat, & uulneratur 63.6
minerua Menelaum ad bellum incitat, datq; ei in pectus audaciam muscæ 208.1
minyeus fluuius prope Arenã 131. 25
moliones 131. 12 & 53
moneta qua utebantur Græci apud Troiam 83.25
mors & somnus gemelli 194.10
mortuorum crematio 82.30
mortuorum nulla cura 82. 16
munera recensentur quæ Agamemnon Achilli promisit, si se iuuet contra Troianos 99.4

N

Nauium Græcorum numerus, ac Præfecti eorum 225. 158. 33
naues Achillis cum ducibus earum describuntur, quos hortatur ut strenue sese gerant, ne nomini suo sint dedecori 184. 46
nelei filij omnes excepto Nestore ab Hercule occisi 130
neptunus miseretur Græcos oppressos atq; illis clàm auxilium fert. 143.3 Hortatur Aiaces ut suæ fortitudinis sint memores. ibid. 31. alios etiam Græcorum increpat, atq; ad bellum excitat 144. 20
neptunus magnum robur Græcis oppressis iam immisit, atque hortatur altum clamans ut pugnent 160.38
neptunus grauiter fert Iouis imperium 171.17
neptunus adeò terræ fundamenta quatit, ut Pluto timeat ne regna sua inferna corruant 232.18
neptunus & Pallas Achilli Hectoris animã promittunt 246.4
neptunus Apollinem leuitatis accusat, ut qui iã oblitus sit iniuriarũ quas eis sæuus Laomedon pro mercede intulerit 248.33
nereus formosissimus uir qui ad Ilium peruenit 25.19
nestor duarum ætatum senex immẽ sam Agamemnonis & Achillis contentionem sermonis sui melli fluentis grauitate sedat 5.48
nestor Hectorem inouẽ ex Græcis antagonistas excitat 77.5
nestor & Diomedes cõmittunt prælium cum Hectore 85. 40 & 50
nestor indefatigabilis senex 110.22
nestor magna pollicetur præmia si quis Troianorum castra explorator accedat 111.8
nestor recenset Patroclo sua iuuenilia & egregia facta aduersus Eleos, & quãtum inde prædæ abegerit 130.13
nestor exprobrat Patroclo quòd ipse & Achilles adeò non curent parentũ suorũ mandata 132.10
nestor procedit ad uidendũ quid geratur cum tanto clamore apud naues Græcorum 158.1
nestoris prudentia cõsilia 95.14
nestoris poculum quantæ magnitudinis 129.45
nestori Diomedes mortem auertit. 85.20
niobes fabula 289.9
nomina equorũ Achillis, Xanthus Balius & Pedasus 184.27
nestor manus ad cœlum extendit, louem implorans ut ipsum incolumem seruet 174.37

O

Oenomaus ab Idomeneo percutitur 151.53
onchnestus lucus 22.19
opheltius & Agelaus ab Hectore occisi 123.46
opites & Antinous ab Hectore occisi 123. 45
orchomenus pecorosus 24.8
ordeum album 51.37
orionis sydus febrem hominibus affert 252.30
orsilochus ab Aenea occisus 57. 52
orus ab Hectore occisus 123. 47
otrioneus, cui Priamus filiam suam sponderat ob commilitiam ad uersus Græcos, occiditur ab Idomeneo 149.19
otus Cyllenius spoliatur à Polydamante 177.21

P

Pæonides spoliatur à Diomede 125.2
pallas Achillis iram sedat 4.53
pandarus à Diomede occiditur 53. 21
paridis armatura 35.16
patroclus Menœtij filius mittitur ad tentoriũ Nestoris exploratũ, quis ex Græcorum principibus uulneratus sit 129.20
patroclus à Nestore dimissus occurrit Eurypilo uulneratus uenienti è bello, à quo rogatur ut sibi medeatur 131.2
patroclus relicto Eurypylo quem fabulis mulcebat ad Achillem pergit tentatũ an ipsum ad pugnam posit concitare 175.3
patroclus lacrymans orat Achillem ut descendat ad pugnam, aut si nolit uel saltem ipsum dimittat pugnare 181.8
patroclus fortiter hortatur suos ut Achilli dignum pugnent, atque ipse primus Pyregmen occidit 186.37
patroclus naues ardentes iterum extinguit 187.6
patroclus duos Aiaces inuocat ut sibi sint auxilio in deplorãdo Sarpedone 191.47
patroclus post mortẽ ingens Græcis & Troianis concitauit prælium utri nam cadauere suo potirentur 204.14. 207.36
patrocli armatura 184. 8
patrocli præstãtiam & cædes supra cœlos Homerus extollit 194.12
patrocli cadauer lauatur 218. 6
patrocli manes Achilli apparent, ac quid illi commendent 262.48
patrocli corpus crematur 263.31 265.10
patroclo auxiliante magna fit Troianorũ strages & fugiunt urbẽ uersus 187.20 & sequentib.
pedasus Achillis equus perit 190.15
phœnix Achillis alumnus 103.3
phœnix concubuit cum patris sui pellice 102.27 & qua pœna puniatur uide

phœnix ab exẽplo Meleagri persuadet Achilli ut Græcis nunc gratificans ad bellum procedat, non postea forte accepta magna rerum iactura cogente necessitate 104.1
phœnici sternitur lectus in Achillis tentorio 106.11
phthia glebosa & mater ouiũ 102.51
pirithous 6.9
pisander à Menelao occiditur 153.38
pisander & Hippolochus filij Antimachi occiduntur ab Agamemnone 120.30
pluto telo per humerum percussus 55.16
plutonis & Neptuni opera Idomeneus & Meriones Troianos fortiter aggrediuntur 148.40 & sequenti
poculo honorare 42.35
polydamas dat consilium utile Troianis, sed ei non obtemperarunt. 216.19
polydamantis salutare consilium apud fossam Græcorum 135.3
polydamantis salubre consiliũ, quo furentem Hectorem hortatur ut dispersorum militum per naues Græcorum receptum canat 155.52. & sequenti
polypoetes filius Perithoi 136.17
polyphemus 6.10
pylon atq; Ormeneus occiduntur à Polypoete 137.20
python saxosa 22.32
priamus quãtum potest maximè filium suum Hectorem adhortatur ut sese in urbem recipiat, seruaturus omnem Troianorum salutem, neq; expectet Achillis ad urbem aduentum, et pereat 252.27
priamus ultrò inducias ab Achille sepeliendi filij assequitur, it cubitum, & excitatur iterum à Mercurio, ab eoq; usq; ad Xanthum fluuium comitatur 290.1
priam. impetrato filij sui Hectoris corpore, uenit tãdẽ ad urbẽ, fitq; illi à populo magnus occursus, magnusq; luctus: & præsertim deflent Hectorẽ uxor, mater, Helena: comburitur, sepelitur, & consumatur populus 291.1
priamus quomodo filios suos adhuc superstites obiurget 282.40
priami & Mercurij in itinere confabulatio 284.40
priami aduẽtus ad Achillis tẽtoria, et eorum mutuus luctus, et de miserabili rerum humanarum conditione confabulatio 286.40
proethus rex Bellerophontẽ in Lyciam mittit ut ibi pereat 67.51
prothoenor Areilyci filius à Polydamante occiditur 166.22.

R

Rhesus rex, Eionis filius, proditur 115.19
rhesus & Antipho filij Priami ab Agamem. occiduntur 120.10

S

Sanguine pluit 119.17
sarpedon propugnaculum Græcorum manibus perfringit atq; humi prosternit 141.10
sarpedon ut uidit Patroclum tot egregios uiros neci dare, non tulit, atq; cum Patroclo in certamen descẽdit, ab eoq; occisus est 189.22
sarpedon accepto iam letali uulnere, hortatur Glaucum ne se sinat à Græcis spoliari 190.40
sarpedonis & Tlepolemi certamen 59.30
sarpedonis filij Iouis præstantia in capiendo munimẽto Græcorum 136.15.141.20
satnius Enopides trucidatur ab Aiace 166.15
scamander 21.33
scamandri irati ad Achillem oratio 244.30 eiusdem ad Apollinem obiurgatio 4.6. eiusdẽ in Achillem mandatio, quó ne Troiã cum omnibus qui eam inhabitabant deuoraret 245.9
schedius Epistri filius Niocensis ab Hectore traijcitur 203.17
schedius dux Phocensium ab Hectore interficitur 177.18
serpens qui nouem passerculos deuorauerat 18.40
siligo 51.37
simois atq; Scamandrus cõmiscentur 62.10
sisyphus Aeoli filius & Glauci pater ex Epyra 67.37
socus ab Vlysse hasta transuerberatur 126.20
somnus mortis frater 126.25
somnus Iunoni non libenter obtemperat, enarrans se etiam prius ab ea deceptum non sine suo magno periculo 162.35
somnus sese occultat sub frondibus altißimæ in Ida abietis 163.25
stenelus Diomedẽ dehortatur à pugna 52.27
stentoris ærea uox 62.21
stichius & Arcesilaus ab Hectore occiduntur 173.52

T

Talthybius Agamemnonis præco 7.11
teucer ab Hectore lapide prosternitur 89.40
teucer Imbrium occidit 145.47
teucer Clitum Pisenoris filium iaculo fixit 176.1
teucri egregia certamina 88.39
thebe Aetonis deuastatæ 8.2
thersites 26.53
theseus 6.11
thetis Ioui supplicat pro ulciscenda ignominia filioli Achillis 10.29
thetis cum comitatu Dearum uenit ad Achillem filium, ac consolatur eum, ne tantopere tristetur ob mortem socij, cum ipse quoq; non diu post Hectoris fatum uisurus sit 212.45
thetis ad cœlum ascendit deprecans Vulcanum, ut Achilli alia fabricet arma 214.21.218.32
thetis Achilli fert arma, qualia non ullus unquam habuit 223.1
thisbe columbis abundat 22.15
thoas à Menelao uulneratur 187.24
thoon ab Antilocho occiditur 152.37
thoones atque Ennomus ab Vlysse occiduntur 126.1
thracia Græci exercitus nutrix 95.33

thymbræus à Diomede de curru ſuo deturbatur 124. 9
titareſius amnis Peneo non miſcetur 26. 4
tlepolemi & Sarpedonis duellum 59. 30
troiani fœdifragi 40. 1
troiani Græcos fortiter pellũt, Minerua & Apollo dirimunt bellũ 75. 1
troiani Græcos fugant uſq; ad foſſam 89. 54
troianorum & Græcorum uehemens pugna 119. 30
troianorum ingens fuga & cædes 121. 13
troianorum atq; equorum eorum furor in tranſiliendo munimẽto Græcorum 134. 44
trois pater Erychthonius 235. 26
tydeus apud Thebas ſepultus 160. 17
tydeus paruus corpore, ſed ualde pugnax 62. 37

V

Venus Paridi auxilium fert 36. 13
uenus Helenam obiurgat 36. 46
uenus uulneratur à Diomede 54. 6
uenus Martem proſtratum humo leuat, atq; graniter adflictum abducit, eos pro ſequitur Minerua, atq; ambos præcipitat 248. 14
ueneri non ſunt tradita bellica opera 55. 49
uentre ieiuno mortui non lugendi 227. 23
uerbum quale dixeris, tale audies 235. 46
ueterum ſuperſtitio dijs ſacrificandi 98. 25
uetetum regum diuitiæ in pecoribus conſiſtebat 230. 30
uirum robur eſt & fortitudo 226 14
uir fortis & uir timidus deſcribuntur 147. 40
uirum omnem bonum amare ſuam coniugem 100. 25
ulyſſes patri reſtituta Chryſeide reuertitur ad Græcorũ caſtra 10. 4
ulyſſes continet Græcos ſua facundia ne in patriã renauigẽt, & ſedat Therſiten regũ conuiciatorem 17. 30
ulyſſes refert Agamemnoni legationis ad Achillem reſponſum 106. 28
ulyſſes gratias agit pro rebus bene geſtis 115. 46
ulyſſes ac Diomedes inuadunt Thracẽſium caſtra, latrocinãtur eos, atq; omnia diripiũt 115. 54
ulyſſes ac Diomedes redeũt magnis ſpolijs ad Græcorum caſtra, atq; ut res geſtæ ſint Neſtori narrant 117. 7
ulyſſes hortatur Diomedem ut fortiter reſiſtat inſecutioni Hectoris 124. 1
ulyſſes alloquitur ſuum magnũ animum ne fugiat 125. 36
ulyſſes uulneratur à Soco Charopi fratre 126. 7
ulyſſes Agamemnoni grauia conuicia dicit propter ignauiã & meditationem fugæ 159. 40
ulyſſes ſuadet Græcos in bellum ieiunos nõ abducendos, Agamemno nemq; iubet ut in medium ferat, quæ ſe legato Achilli promiſerat 226. 7
ulyſſis deſcriptio 33. 1
ulyſſis fortitudo 60. 20
ulyſſis turpis fuga 85. 30
ulyſſis precatio ad Mineruam, ut ſit ſibi profectionis comes 112. 27
ulyſſis fortitudo, ſolus ſuſtinet totum Troianorum exercitum 125. 46
ulyſſem ex hoſtibus eripiunt Aiax & Menelaus 126. 40
uulcanus inundationem Scamandri in Achillẽ igni combuſſit, neque mirum eſt Achillem tam ingentia facinora perpetraſſe, cùm omnes dij illi ſemper præſto & auxilio fuerint 246. 32
uulcanũ Eurynome & Thetis quõdam abiectum uiuum ſeruarunt 219. 1

X

Xanthus Baliusq; filij Podargæ 230. 33

FINIS.

INDEX IN ODYSSEAM ET RELIQVA HOMERI OPERA COPIOSISSIMVS. IN QVO prior numerus paginam, posterior uersum denotat.

A

Accipitris augurium 144. 43
accipiter timendus muribus 227. 30
acastus rex 131. 23
acheron 95. 24
achilles 19. 36
achillis anima 105. 13
achillis exequiæ 217. 37.
achiuorũ reditus à Troia cantu celebratus 7. 13
achiui conuocati 9. 40
acroneus 66. 37
actor ancilla 213. 43
adamas filius Alcinoi 61. 11
adresta 29. 10
adulterium Aegisthi 22. 26
æcæa soror Circe 88. 33
ægida filius Iouis 78. 17
ægyptus fertilis 31. 6
ægyptius heros 9. 47
ægiochi monstrũ 151. 20. et 139. 37
æolus 86. 7
æolia insula 86. 5
æneas ex Venere ortus 256. 9.
ægisthi adulterium 22. 126
ægisthi sæuities 36. 31
ægistus occisus 1. 33
æthiopum situs 1. 26
æthonem se uocat Vlysses 177. 13
ætolus deceptor 132. 11
æsculapius medicus 260. 44
affectuum causa 294. 20
agamedes amicus deorum 237. 26
agamemnon 20. mors 21
agamẽnonis mors 23. 11. 36. 104. 10
agamemnonis anima 103. 43
agelaus procus 190. 41
agni cornuti 28. 26
aiax occisus 19. 36
aiacis Oilei exitus 36. 11
aiacis anima irata 106. 35
alcandre 29. 13
alcinous Pheacensium dux 51. 54
alcin. Vlyss. generũ optat 63. 44.
alcippe 29. 11
alcmena 11. 42
alcmenæ anima 101. 32
alitherses senex 12. 74. et 224. 42
alector 27. 7
allegoria fabularum 285. 30
alpheus 26. 31
amicitia paterna 138. 45
cum Amicis non pugnandũ 68. 24
amor coniugum ex liberis 178. 30
amoris exemplum 145. 48
amor seruorum in Vlyssem 188. 35
amphiaraus populus 139. 36
amphimedon interfectus 205. 27
amphialus saltator optimus 66. 55
amphinomus 151. 51. procorum optimus à Telemacho occisus 172. 202. 1
amphion 101. 28
amphitea 181. 16
amphitrita Dea 233. 44
amphitrite 50. 13
amphitrio 101. 32
anchialus Mentis filius 8. 50. & 66. 38
ancilla Vlyssem obiurgat 171. & 174. 37
ancillæ libidinosæ suspẽsæ 208. 143
anabesmeus 19. 66
animalia Venere delectantur 253
anima qualis 293. 14
animarum apparitio 97. 24.
animæ tangi nequeunt 103. 49. & 100. 28
animæ procorũ ad inferos 216. 42
anchises cum Venere congressus. 253. 28. & 255. 24
annulus sagitta tangendus 184. 113
annos 4. proci elusi 12. 12
anopea auis 7. 7
anseribus collati proci 183. 26
anticlus 32. 8
anticlea mater Vlyssis 98. 17
antilochus 30. 19
antilochus filius Nestoris 19. 39
antilochi anima 105. 14
antinous procus 8. & 10. 15
antinoi dolus 153. 28
antinoi superbia 161. 53. et 195. 17
antinous sagitta traiectus 200. 33
antiph. 139. 36. rex Lestryg. 88. 10
antiphus bellator 9. 52 amicus Vlyssis 155. 43
antrum polyphemi 78. 45
apollo Dijs terrori 232. 9
apollo rex 80 29
apollo augur 22. 41
apollo iratus Mercurio 246. 37
apollinis natiuitas 234. 15
apollinis templum 237. 24
apparitio animarum 97. 24
aper uulnerat Vlyssem 181. 50
aphidas rex 222. 5
aquilæ uolatus 12. 13
aquilæ Aug. 138. 9
arbores pueris donatæ 222. 40
arcadia dux pecorum 242. 7
arcisius 128. 34 pater Laert. 147. 38.
arcus Vlyssis 192. 26 à solo Vlysse tensus 199. 37
arete uxor Alcinoi 59. 5
arethusa fons 124. 20.
arginecator nũcius inferni 218
argonauta 109. 38
ariadna filia Minois 102. 32
aries liberat Vlyssem 83. 20
aritus filius Nestoris 25. 11
arma Vlyssis 202. 30
arneus qui & Irus 165. 46
ars exercituũ et Musa simul 250. 7
artacia fons 88. 4.
artebibulus mus 231. 16
artophagus mus 230. 25
asteus insula 42. 18
astutia Vlyssis 83. 14. & 121. & 122 & 124. 129. 150. 29
astutia Penelopes 11. 12. & 176. 14.
astutia Vulcani 70. 4.
astutia Mercurij 243. 23
atheme 59. 31. & 232. 15
atrides 20. 36. & 21. 11
augurium aquilæ 12. 13. & 189. 18
aurora 25. 1. uxor Tithanis 42. 30
anthiopis anima 101. 26
autolicus auus Vlyssis 180. 49
autonoe ancilla Penelopæ 169. 2
auxilium promissum Vlyssi 63. 51
azameda puella 235. 49

B

Bacchi forma 258. 24.
Bœotes stella 47. 28
bouis mactatio 25. 47
borborocætes 230. 43
Boreas 47. 52
boues solis 115. 3
boues Deorum ubi 243. 17

C

Cæcus cantor 65. 45
cœna tempestiua bona 157. 40
calypso detentus Vlysses 1. 17

calypso Dea amat Vlyssem 44. 50
calypso Atlantis filia 62. 31
calypsus descriptio 43. 38
callirhoe fluxum sistit 50. 42
calaminthius 230. 38
canis Vlyssem redeuntem cognouit 159. 55. 46
canes ad custodiam pecoris nutriti 125. 46
cantilenas Deus inspirat 206. 35
cantilenæ ex uirtute ortæ 220. 8
cantus ornamentum conuiuij 4. 4
cantus ex commoto animo 65. 44
cantus non omnib. gratus 74. 24
cantus laudatus 75. 33
cantus post conuiuium 65. 48
cantus Deo curæ 251. 4
capra Iouem nutriuit 28
capra Palladem nutriuit 40. 34
cassandræ cædes 104. 23
caucones 24 18
carpathus Insula 232. 49
castor Hylacides 129. 1
castor filius Pindari 102. 11
castor & Pollux 260. 50. & 265 30
centauri 197 34
centaurorum exercitus 229. 41
ceres amica Iasonis 44. 46
ceres dea 260. 20
certaminis propositæ 66. 26
cerui confixus ab Vlysse 89. 3
certamen procis propositũ 192. 17
cetheus 101. 28
charybdis descriptio 110. & 112
chius 20 44
chius fœcundißimæ Insularum 232. 43
chromius 101 52
chloris uxor Nelei 101. 47
chorearum saltus 69. 214
chorææ amabiles 259. 30
cicones pugnant cũ Græcis 76. 20
cicatrix prodidit Vlyßẽ 188. & 182
cimmerij populi 97. 1
circe 12. 44
circes Dea 88. & 90. 32
circe futura dicit Vlyßi 109. 17
circe uenefica 90. et 91. & 95
circus accipitris genus 118. 38
clymenis anima 102. 37
clytæmnestra adultera 22. 28
clytæmnestræ scelus 104. 27
clytoneus filius Alcinoi cursor 66. 145
clytus ab aurora raptus 139. 43
colum curent mulieres, nõ alia 198. 35
comparatio elegans 205. 42
concordiæ bonum 55. 4
concubitus Vlyßis & Penelopes 215. 5
concubitus descriptio 255. 24
cocytus fluuius 92. 25
coniugium bonam famã parat 52. 6
coniuges sint concordes 55. 4
coniugum amor 213. 22
consiliũ Deorũ inscrutabile 211. 7
consilium Vlyßis 212. 4
consilium senis 22. 4. 42
conuiuij descriptio 3 40 & 28. 7
coronis mater Aesculapij 260. 146
crambophagus 230 32
craugasides 231. 2
creta 22. 55. triginta habet ciuitates 176. 49
creteus mater Scyllæ 110. 47
cretẽses cultores Apollinis 240. 35
ctetensium Pæones 241. 28
crissa insula 240. 2
chrysodioctes 230. 45
ctesippus procus impius occisus 190. 8. 205 28
ctesius Ormenides 142. 41
cura hortum fœcundum efficit 221. 3
cubiculi descriptio 22. 19
cura Vlyßis 185. 5
currus stella 47. 24
cursu certatum 66. 46
canea saxa 109. 37
cyclopum Insula 77. 24
cyclopes contemptores Deorum 80. 28
cydones 22. 54. in Creta 176. 51
cyllenes Deus 244. 33
cynthius collis 232. 22
cyparissus 43. 40
cypri Domina Venus 257. 52
cythara Mercurij 249. 40

D

Demon illustris 245. 14
dalia seruus Penelopes 40. 17
deas contemnere obest 256. 1
decipula mures capti 228. 42
deiphobus 31. 53
delphino similis Apollo 238. 20. & 241. 5
Deus Apollinem suscepit 233. 11
delphusa 256. 29
demoptolemus interfectus 25. 9
deus consulendus in factis nostris 185. 38
deus non tentandus 258. 45
deo uolente nihil difficile 21. 48
deus optimus auxiliator 150. 15
deorum mens non mutatur 20. 19
deos iniustè in malis accusamus 2. 36
dijs inuitis nil conandum 36. 6
dij omnia sciunt 33. 46
dij sibi inuicem noti 43. 55
dij non omnia uni dant 67. 37
dij non ab omnibus uidentur 148. 26
dijs grata quæ cito fiunt 23. 43
dijs omnia possibilia 149. 22
diana Dea 233. 43
diana qualis 259 45
diana filia Latonæ 232. 20
dianæ studium 53. 34. & 263. 20
dicendi genera 280. 50
dictio Homeri quæ 270. 22
difficile nihil Deo 21. 48
drocleus filius Orsilochi 138. 34
diomedes 20. 53
discordiæ malum 20. 8
disco certatum antiquis 63. 2
dißidium Græcorum 20. 8
diuitiæ Vlyßis 127. 6
dodoneus Iupiter 179. 6
dolius 171. 32 senex 223. 23
dolores ad mortem adigunt 100. 10
domus Vlyßis irreprehensibilis 5. 29
domus aduentui procorum parata 18. 36
domus subulci descriptio 125. 23
domus descriptio 56. & 59. 30
domi esse optimum 242. 37
donum non respuendum 270. 52
dona Dei uaria 67. 37
dorenses in Creta 176. 52
draco occisus 237. 29
dulichium 5. 47

E

Ebrietas Cyclopi obest 82. 17
ebrius periit 96 & 97
etheneus 102. 53 senex 60. 51
echetlæus filius Nestoris 25. 10
echetus rex 167. 15
elatreus 66. 37
elatus interfectus 205. 10
elementa quatuor 285. 25
eleemosyna pij cognoscũtur 161. 7
elpenor ebrius periit 96. 8

elyſius campus 37.10
embaſichytrus mus 229.7
enceladus ligatus 231.37
enepeus fluuius 101.4
enſis donatus Vlyßi 7.2
epæana canere 241.10
eberitus Vlyſſes dictus 222.7
epeus fabricator equi 106.14
ephialtes 102.19
epicaſtes anima 101.37
epij lectores Elidæ 122.6
equus Troianus 31.49
equus Troianus cantu celebratus 73.44
erembi 28.26
erethmeus 66.38
eridanus 227.1
erynnis dea 139.27
eriphylis anima 102.37
eſopus 101.26
eteoneus ſerum 27.19
euboea 10.46
eubola 63.52
eumelus 41.23
eumæus Subulcus 125.30
euphimediæ anima 102.16
eupithes dux hoſtium Vlyſſis 225.5
eupithes à Laerte occiſus 226.4
euryades interfectus 205.10
eurya lus optimus luctator 66.41
eurybates præco Vlyßis 178.12
euriclea nutrix 9.6
euriclea cuſtos theſauri 15.46
euriclea ut agnouerit Vlyß. 180.45
euridice uxor Neſtoris 25.49
euridamas occiſus 205.26
eurylochus dux ſociorũ Vlyſ. 89.48
eurymachi inclementia 172.49
eurylochus perdit conſilio Vlyßis ſocios 124.42
eurymachus procus 8.31
eurymachus optimus procorũ 135. 130
eurymachus occiditur 261.45
eurymedon 59.9
eurymeduſa nutrix 58.14
eurynome gubernatrix 163.29
eurynomus procus 9.24
euryphaeſſa mater Solis 264.43
eurytiona à Nio læſus 197.34
euryto ſagittarius 68.40
europæ raptus 228.4
eurus uentus 47.51
exequiarum ritus 217.24
exercitia corpor. honeſta 66.68.2

F

Fabularum allegoria 285.30
fabulis cur utatur Homer. 269.44
fames ſociorum Vlyßis 114.31
farina medulla uirorum 14.47
fatum omnia regit 61.38
felem timent mures 227.30
figura quid 274.26.
figuræ Homero familiares 27.5
filiæ Pandari 186.6
filius unicus generationem ſeruat 147.138
filij pauci ſimiles patribus 14.33
flamma ardenti Minerua apparet 174.10
fluctuum maris uis 50.19
forma mulieris uenuſta quæ 159.15
formam Minerua mutat 3.25
formam mutat Pallas 14.25
fratribus ſorores nubunt 86.13
fruges ſua ſponte proueniunt 77. 28

G

ganymedes 256.13
genitalia homini extracta 208.54
gerenius eques 19.51
gereſtum 20.49
glandes ſues nutriunt 124.30
gorgonis caput 108.15
gratiæ 235.34
gratiæ lauãt uenerem 71.15
gratitudo 73.6
græci beati qui occiſi ad Troiam 48.7
græcorum ad Troiã diſſidium 20
gyrea petra 36.9

H

habitacula Iouis immortalia 28.21
halius tripudiator 71.22
halius filius Alcinoi 66.45
harmonia 235.35
haſta Minervæ 3.11
hebe filia Iouis 207.39
hebe puella 256.35
hecatombæ gratæ dijs 99.8 & 62 43 & 18.42 & 155. & 180.21 & 214.39. & 236.34 & 237.19 & 238.42
helena auguriũ interpretatur 138. 20
helenæ ornatus 29.8
helenæ liberalitas 137.29
helenæ unica filia 27.11
helenæ genus pernitioſum 126.30
helicone 226.35
hercules quantus 260.24.
hercules proditor hoſpitij 192.42
herculis mater 101.32.
herculis idolum 107.37
hermione unica filia Helenæ 27.11
heros Aegyptius 9.47
heſperus niger 8.55
hippodamia ancilla 196.2
homeri nomen unde 266.48
homeri patria incerta 266.12
homerus quando uixerit 267.45
homerus cæcus 235.12
homerus author ornatus 272.10
homerus phyſicus 287.32
homerus orator 305.14.
homeri modeſtia 266.6
homicida aufugere ſolet 211.45
homo ſibi cauſa malorum 1.10
hominis fragilitas 168.5
homines indigent dijs 18.31
homines comeſti à Cyclope 80.45
homines in porcos uerſi 98.25
horæ ſapientes 235.34.
horæ deæ 258.8
hortus Alcinoi 60.9
hoſpes non tentandus 68.24.
hoſpes præſens diligendus, nolens dimittendus 136.32
hoſpites à loue ſunt 55.30. et 126.19
hoſpitalis Iupiter 80.24.
hoſpitalitas 61.10 & 126.7
hoſpitalitas grata dijs 132.21
hoſpitalitas Neſtoris 24.40
humanitatis exemplum 126.8
humilitatis exemplum 146.19
hydrocharis 230.40.
hydromeduſa rana 226.55
hydrus 228.7
hymni in Apollinem 232.2

I

Iaones populi 234.42.
iaſida 101.49
iaſon fulmine precuſſus 44.46
iaſon Charus 109.50
icmalius faber 174.42
ida mons 232.39 & 253.43
idomeneus 21.8 rex 177.2.
idothea filia Protei 33.32
igne luſtrantur ædes 209.5
igne mortuorũ corpora conſumpta
ilij excidium 31.22 (217.47
ilium non nominandum 209.54

imbrus

imbrus insula 232.42.
immortalitas promissa Vlyßi 46 20
impietas filiæ in parētē 34.52
incantationis usus 182.2
inclementiæ exemplum 162.52
infantium studium 246.46
inhumanitatis exemplum 162.52. et 190.19
ino Cadmi filia 48.34
insulæ Græcorum 232.40
iouis oratio 2.33
iouis dicta seruanda 44 & 45.25
iouis adulteriū 101. 34 uide Iupiter
iphiclea 102.2
iphitus Eurytides 192.29
iphtima filia Icarij 41.24
ira Vlyßis in socium 94.9
ira cohibenda 158.47
iris Deus 234.2
irus mēdicus 165.47
ismarus urbs uastata 76.13
ithaca insula 8.27
ithacæ insulæ æqualitas 57.50
ithacensis terra 121.26
ithacenses uicti ab Vlysse 226.9
itilus filius Zethi 183
iuno quæ 260.14
iuno pulcherrima Dearum 253.15 & 233.45
iuno irata Ioui 238.19
iuniores desipiunt 63.25
iupiter bona et mala distribuit 55.10
iupiter omniscius 186.15
iupiter plectit peccantes 20.55
iupiter Venere delectatur 153.11
iuramentum magnum quod 45.44. & 16.24 & 114 et 143.10. & 233.33 & 246.55 & 251.21
iustitia Deorum 174.28
iustitia senum 221.12

L

Labores Vlyßis 62.30
laborum Vlyßis repetitio 215.12
lacedæmona diuina 23.33
laconica terra 239.30
laerces aurifex 25.22
laertes pater Vlyßis 147.39
laertis paupertas 100.9 & 4.42
laertes agnoscit filium 222.48
laertis austera uita 220.39
lachia 235.37
lampetea nuncius solis 115.23
lampus equus Auroræ 214.6
latona mater Apollinis 232.19 102.29
laodamas optimus luctator 67.1
latrones capiunt Bacchum 258.34.
lectus Vlyßis coniugalis 213.4.
laudare seipsum turpe 194.15
leda uxor Pindari 102.9
leonis robur 707.35 & 33.2
lesbus 20.43
læstrygones 87.31
leucippus 235.52
leucothea iuuat Vlyssem 48.45
liberalitatis exemplum 37.39
liberi causa amoris coniugum 178. 30
lichenor mus 230.18
lichomyle mus 227.10
lichopinax mus 228.25
liocritus procus 13.50
liocritus occisus 201.37
lodes Oenopis filius 194 49
liodes occisus 206.17
loti herbæ uis 77.11
lotophagi 77.2
lucinæ spelunca 177.8
lucina dea parturientium 233.46
luctus satietas molesti 28.45
lugere semper obest 168.49
luctus honos mortuorum 220.1
luctus certamen 66.52
luna Pallantis filia 243.46
lunæ studium 265.10
lybia 28.27
lycia 235.19
lymusius 230.37
lyra Mercurij 243.10

M

Meræ anima 102.37
maia mater Mercurij 242.2
malearum mons 22.40
malorum sibi homo causa 1.10
mantius 239.38
marathona 59.3
mare debilitat homines 67.9
mariti mandata retinenda 170.24.
maron sacerdos 79.5
mars qualis 259.27
mars uentrem comprimit 70.2
mars uelocissimus deorum 70.37
martis officium 252.40
mater Deorum quæ 260.25
mater filio nupta 101.39
medon præco 39.17 seruatus 206 46
megaræ anima 101.35
megapenthis 87.8
megapentheus 157.9
melanthius custos caprarum 158.21
melanthius uinctus à subulcis 203. 42 occisus 208.55
melantho ancilla 171.31
melesigenes Homer. dictus 266.25
melieratus 95.30
membrorum Vlyßis robur 166.53
memnonis pulchritudo 106.13
memoriæ donum 37.39
mendacium Vlyßis 162 et 176.177
mendacium abest à prudente 23.35
mendacium officiosum 150.43
mendacium opportunū 80 & 82.35
mendacium astutum 122.22 & 221. 30
mendax ab hoste non differt 128.8
mendici descriptio 125.2
mendici laborare nolunt 172.12
mēdico inutilis pudor 160.51
mendicorum certamen 166.8
mendicorum locus 154.40
menelaus flauus 6.27
menelai familia 27.20
menelai humanitas 137.23
menelai labores 28.25
menta dux 3.12
mentori similis Minerua 225.39
mentor Vlyßis socius 13.40
meonia 235.19
mercurius 95.261.3
mercurius nuncius Iouis 243.5
mercurius Maiæ filius 42.1
mercurij descriptio 43.20
mercurij opera 242.15
mercurij astutia 249.5
mercurius seruat Vlyssem 91.12
mercurio ultimo libatum 60.34.
mercurij Imperium in quæ 252.14.
meridarpax mus 231.17
mesaulius seruus subulci 133
miletus urbs 235.20
mimanta insula 20.43
minæ dominorum difficiles 157.53
minerua intercedit pro Vlysse 2.10
minerua disparet 24.23
minerua formam mutat 41.23. & 3.25
minerua apparet Vlyßi 122.52 & 121.7
minerua pro Vlysse pugnat 204.4 & 225.39 & 185.31
minerua mutat formā 58.25 & 529
minerua seruatrix Telemachi. 16
minos filius Iouis 107.4. (46
minos rex Cretæ 176.53

mirmidones 21. 9
molæ à mulieribus actæ 186. 51. & 59. 55
molus herba ueneficium fallit 91. 36
mors moleſta 21. 53
mortui res uiuentium norũt. 99. 24
mortuis omnibus ſacrificatũ 97. 13
mortuorum bonos 221. 52
mortuos deflere honor 30. 28
muliebris aſtutia 176. 14
mulier non ſola uiris aſtet 169. 4
mulieres colum curent 198. 35
mulieres non interſint uiris 7. 44
mulieres molas agunt 186. 51
mulius famulus Amphinomi 173. 23
munera facilius plures dant quàm unus 117. 21
murium cibus 227. 18
murium arma 228. 50
murium cum ranis pugna 226. 42
mus à rana per aquam lata 227. 48
muſarum cantus 235. 30
muſarum poteſtas 262. 50
muſa, ars & exercitium ſimul exiſtunt 250. 7
muſæ inuocatio 1. 2
muſices conſideratio 300. 4
muſica laudata 65. & 69. 14
muſici alijs hominibus præferendi. 73. 20
mycala Inſula 232. 47
mycenæ 11. 43

N

Naiades nymphæ 118. 55
nauboli des Phæacũ fortiſſ. 66. 42
nauigatio celerrima 118. 34
naus in ſaxum mutata 120. 4
nauſicaa filia Alcinoi 52. 4
nauſithous 51. 49 & 59. 7
naues paratæ ab Vlyſſe 46. 45
naufragium Vlyſſis 48. 20
nauigatio Græcorũ diſcors 20. 29
nauteus 66. 38
naxus inſula 232. 49
nebula tegit Vlyſſem 58. 47
nectarpotus Deorũ 44. 14
neæra ſolis uxor 11. 2
neleus filius Neptuni 101. 20. conſiliarius 25. 6
neoptolemus fortis 106
neptuni odium unde 85. 15
neptunus infenſus Vlyſſi 2. 23 & 49. 12
neptuni officium 262. 31
neptuni adulterium 101. 7
nericum captum à Laerte 223. 15
neritus mons 123. 37. & 75. 50
neſtor 18. & 19. 15
neſtoris ætas 22. 7
niſus Dulichius 168. 2
nuis liquefactio unde 177. 31
noemon nauẽ dedit Telemacho 38. 22
nomen omni homini datur 74. 38
nomen uirtute æternum paratur 218. 16
notus 47. 51
nox perpetua Cimmeriis 97. 3
nymphæ quales 257. 13

O

Oceanus 27. 30
ocyolus 66. 37
oculus effoſſus Polyphemo 82. 29
odygia inſula 2. 47
œſtrus doloſus 205. 43
ogygia inſula 62. 30
oicleus 139. 36
oleo ungendi mos 27. 6 & 212. 24
olympus 102. 26
onchęſtus lucus Deorum 245. 22
operatio bona melior mala 207. 7
oratio Telemachi 10. 17
oratio Alcinoi 65. 7
oratio omnis duplex 281. 23
orchilochus 26. 31
oreſtes occidit Aegiſthum 1. 33
oreſtes ulciſcitur patrem 23. 14
orion à Diana peremptus 44. 45
orionis magnitudo 102 & 107
orſilochus filius Idomenei 121. 46
ortilochus bellicoſiſſimus 192. 31
oſſa mortuorum ſeruata 217. 50
othus 102. 19
oſtripelles quid 231. 48
otreus rex Phrygiæ 254. 31

P

Pæones Cretenſium 241. 28
pallas formam mutat 14. 25
pallas ſe declarat Vlyſſi 122. 32
pallas Vlyſſi fauit 125. 7
palladis ſtudium 26. 8 & 252. 38
palma ad aram orta 54. 40
pandarus 183. 8
parcæ 61. 38
parca dea 707. 46
parcæ quales 251. 55
parcam nemo effugit 217. 7
pan Deus paſtoralis 261. 16
parnaſus 181. 11
paphus ſacra Veneri 71. 14
pater ſenex dictus. 164. 32 & 167. 5
parentem ſuum nemo nouit 5. 13
patria nil dulcius 76. 7
patroclus bellator 10. 36
patrocli anima 105. 4
pauper in ciuitate mẽdicet. 154. 49
pauperes à Ioue ſunt 55. 30
peccatores Deus punit 120. 55
pedũ lotione Vlyſſes agnitus. 18. 45
pelaſgi in Creta 176. 52
peleas filius Neptuni 101. 20
peleus 105. 51
peleus rana 226. 55
pelionis anima 217. 2
pelobates 230. 50
peloponneſus 239. 39
peluſius 230. 48
penelope filia Icarij 7. 16
penelopes pulchritudo 169. 15
penelopes tela 7. 44
penelopes aſtutia 11. 12
penelopes fletus 855. 58
penelopes dolor ob filij diſceſſum. 39. 40
penelopes ſomnium 183. 26
penelope irata Antinoo 253. 21
penelope filium Telemachum ſuſcipit 155. 12
penelopes matrimonium qua conditione procis propoſitum 195. 37
penelope aduentum Vlyſſis credere nequit 210. 4
penelope cum ignoto marito loquitur 175. 34
penelope agnoſcentis Vlyſſem affectio 213. 22
pera Vlyſſis pane repleta 161
pregrinatio famam parat 524. 44
peribœa 59. 8
perimedes ſocius Vlyſſis 97. 10
perſeus filius Neſtoris 25. 11
perſephone 100. 48
phæacenſium origo 51. 43
phæacenſium hoſpitalitas 119. 17
phæaces peritiſſimi maris 60. 4
phœbus cytharœdus 231. 41
phædra 10. 32
phedon rex 178. 52
phœnix ſenex 130. 30
phaeton equus Auroræ 214. 6
phaetuſa filia ſolis 110. 55
pharmacum triſtitiæ abigit 30. 54
pharum inſula 33. 22
phidon rex 131. 3
philetius Bubulcus 188. 20
phemius Cantor ſeruatus 206. 43
phemio Cytharœdus 4. & 7. 6
philo 29. 22.

philo

philoctetes ſagittarius 68. 35 et 21.7
phorcynis portus 118. 47
phronius 16. 33
pharontis nauclerus 22. 44
phocæ 34. 16
phyſignathus rex ranarum 226. 53
pieria 236. 1
pieriæ montes 243. 16
pietas Vlyßis 2. 23
pilæ luſus 71. 23
Pieleranao 250. 21
pindarus 102. 9
piræus Cotius Telemachus 155. 29
pirithoi umbra 108. 12
piſandrus interfectus 205. 11
piſenor præco 10. 15
piſiſtratus filius Neſtoris 18. 19
pleiades à nautis obſeruãtur 41. 30
plutonis domus 95. 2
poculo ualedicendi mos 118. 9
poetæ non ſui iuris 7. 35
poetæ ex Muſis 262. 49
polycaſte filia Neſtoris 26. 6
polyctor 158. 16
polynicus 66. 40
polybus occiſus 205. 27
polydama uxor Iouis 36. 5
polyphemus Cyclops 2. 32
polyphemi ãntrum 78. 45
polyphem. irriſus ab Vlyſſe 84. 37
polyphonus 230. 25
polyphideus 139. 42
polytes ſocius Vlyßis 90. 10
pollux filius Pandari 102. 12
pollux & Caſtor qui 260. 50
& 65. 30
ponteus 66. 39
pontonous præco 61. 25
porci ex hominibus 90 et 93. 11
preces Vlyßis 186. 38
preces exauditæ 57. 40
precationis uis 50. 40
præcepta Deorum retinenda 33. 20
pramneum uinum 90. 21
praſſæus 231. 12
praßiphagus 230. 45
primneus 66. 38
procorum numerus 150. 2
procorum luxuries. 3. 10 et 127. 4
proci contẽnunt Telemachũ 15. 26
proci inſidias ſtruũt Telemac. 41. 5
proci dona offerũt Penelopæ 171. 2
procis certamẽ propoſitum 192. 17
procis penelope coniugiũ ut pro-
miſſum 143. 37
proci dementes redditi 191. 12
procis arma allata 202. 52
procorum mortis cauſa 219. 15
proci ad infernum 216. 42
proci ſepulti 224. 8
procris 120. 32
propinandi mos 18. 24
proſerpina 95. 2 & 260. 21
proteus deus marinus 33. 32 et 66. 39
proteus uarius captus 35. 15
prudẽtẽ ex ſtulto dij faciũt 109. 47
pſycharpax mus 227. 5
pſyria inſula 20. 43
pternoglyphus 230. 38
pternophagus 230. 40
pternotractamus 227. 10
pudor inutilis mendico 160. 51
pudor ruſticus 17. 15
puella nulli nubat inuitis ſuis paren
tibus 57. 54
pugna ranarum & murium 230. 18
pylus 26. 27
pyrenus comes Telemachi 145. 1
pytho ſol 238. 47

R

Radamanthus 37. 11
rana murem portat 227. 48
ranarum et murium pugna 226. 42
ranarum arma 229. 31
rea Dea 233. 43
reditus Vlyßis prædicitur 4. 51
reduplicatio 275. 7
reges ex Ioue 262. 52
reges decet miſeric ordia 162. 10
regreßio 275. 23
relatio 275. 15
res familiaris claros filios facit
rexenor 59. 14 (129. 20

S

Sacrificatum dijs 133. 10
ſacrificatum mortuis 97. 13
ſacrificandi mos 25. 26
ſacrificium 17. 24 & 24. 34
ſacrificatum Ioui 85. 30
ſacrificium Mineruæ 25. 40
ſacrificia oblata Palladi 40. 43
ſagittãdi ars in uſu antiquis 184.
13 & 199. 50
ſaltatio eſt ornamentum conuiuij.
4. 4
ſaltatio puellarum 171. 14
ſaltus certamen 66. 54
ſamus 5. 43
ſchematũ autor Homerus 273. 10
ſcheria fertilis 43. 10
ſcuta Pallas inuehit 252. 43
ſcyllæ deſcriptio 109 & 710. 5
ſemeles filius 25. 826
ſenectus unde 180. 2
ſenectus abeſt à cõtemptoribus deo-
rum 255. 55
ſenectus odioſa omnibus 257 2
ſenex pater dictus 188. 28 (39
ſenex facilè iuuene uincitur 166.
ſenes prudentes 22. 6 & 60. 51
ſenes bellatores neceſſarij 225. 35
ſenum iuſtitia 221. 11
ſepulturam curant animæ 98. 7
ſepulchralium uſus 13. 35
ſepulchrorum apparatus 218. 3
ſerui duo tantum Vlyßis manſere fi
deles 196. 5
ſeruitus tollit ingenium 100. 22
ſeritlæus 230. 24
ſirdoniorum rex 38. 10
ſignum de cœlo datũ Vlyßi 186.
43
ſignum agnitionis Vlyßis 213. 40
ſigna coniugum abſcondita 211. 35
ſilentij uſus 32. 11
ſilenus 257. 18
ſimulachra Deorum 22. 36
ſirenum cantus 109 & 111. 52
ſiſamida 227. 17
ſiſyphonis pœna 107. 30
ſitophagus 231. 5
ſocius bonus non inferior fratre.
75. 15
ſocij 6. Vlyßis abſorpti 113. 4
ſocij Vlyßis omnes pereunt 116. 10
cur perierint 1. 15
ſolis habitus 264. 49
ſolis officium 17. 30
ſolis boues uiolati 114. 46
ſolyma mons 47. 39
ſomnium Penelopes 183. 26
ſomnus omnib. neceſſarius 184. 26
ſomnus abigit curas 186. 24
ſomnus multus dolor 142. 21
ſomnũ captare parantis deſcriptio
9. 12
ſtellæ inſeruiunt nauigantib. 47. 28
ſtratius filius Neſtoris 25. 19
ſtygia palus 45. 51
ſuillinum dorſum in precio 73. 18
& 133. 14
ſunium promontorium 22. 40

T

Tæda prælata coniugib. 214. 54
tantali dolores 107. 18
taphij 8. 51
tartarus 238. 11

tela Penelopes 11.16 & 176.14 & 218.51
telemachus filius Vlyßis 3.15
telemachus iuſſus inueſtigare patrem 6.23
telemachi oratio 10.17
telemachi fortitudo 190.26 et 194.24
telemacho inſidiæ paratæ 39.6 & 152.30 & 189.16
telemachus reuocatur domũ 136.3
telemachus patrem Vlyſſ. agnoſcit. 199.23
telemus uates 84.43
tempeſtatis deſcriptio 47.48 & 116.3
templum Delphicum 257.24
tenedus 20.31
teocretes in Creta 176.51
teſtudinẽ Mercurius inuenit 242.25
theba urbs 236.11
thebarum fundatores 101.29
themis dea 10.15
theſauri cuſtos 15.46
theſei umbra 108.12
theſproti 131.2
theoclymenus uates 139.49 et 144.46
theoclymenus procus effugit malũ 191.26
theoſa nympha 2.33
theſei uxor 102.33
Thoas Adræmonis filius 134.21
thoon 66.39
thraſimedes filius Neſtoris 18.22 & 52.11
thyeſtes 36.19
titana occiſus 231.36
tityus terræ filius 63.55
terra mater omnium 264.23
tireſia Thebanus 98.22
tithan 42.30
tolerantiæ exemplum 162.54
trichaices in Creta 176.52
trinacrium 98.38
trinacria inſula 110.50
triopus 235.53
triſticia potu ſemota 30.53
troglodyteſmus 230.21
troiã non nominanda Græcis 178. 184.25
troiæ excidium carmn celebratum. 66.14
ad Troiam occiſi beati 48.7
troiani belli occaſio 267.50
troiani belli pericula 11.43
troiani belli ſeries 268.16
troiani dijs proximi 256.11
trophonius amicus Deorum 257.2
troxartemus 227.9
tumultus in Ithaca ortus 224.7
tycius filius Terræ 107.12
tydeus 20.39
tyro Cry:hei uxor 101.1
tyroglyphus unus 229.7 et 230.37

V

Valedicendi mos 177.45
uaticinium 157.15 et 109.17 & 98. & 100
uaticinium contemptum 12.45
uaticinium Circes 95 2
uenationis deſcriptio 181.31
uenter cauſa malorũ 163 & 150.41
uentorum cauſa 288.34
uẽtorũ utrem Vlyſſes capit. 86.26
uenus à Marte uitiata 70.2
uenus omnibus grata 253.7
ueneris pulchritudo 254.5
ueneris opera 252.33
ueneris illicitæ pœna 208.22
ueſpertilio 216.39
ueſta dea inuocata 262.42
ueſtæ ueneris opera diſplicẽt 252.52
ueſta dea intereſt conuiuijs 264.9
ueſtes ornant hominem 52.13
ueſtes precioſas contemnit Vlyſſes. 179.47
ueſtitus Vlyßis ad Troiam abiens 177.45
uiaticum Telemachi 16.2
uigiliæ dolores pariunt 185.48
uinum immodicè ſumptum malorũ cauſa 197.33
uinum memorabile 79.16
uinum rubrum 45.31
uinum nigrum laudatum 223.10
uinum Polyphemum perdidit 81.151
uinum uetus 24.44
uini effectus 133.40
uir fortis ubiq; clarus 59.2
uirga Mercurio data 151.32
uirga Mercurij quæ 43.23
uiſa omnia non dicenda 245.37
uita beatior morte 105.35
ultis orta in naui 259.3
ulyßis nomen unde 181.9
ulyßis fortitudo & agilitas 68.6
ulyſſes cognoſcit familiæ ſuæ ſtatum 100.2
ulyſſes Deo ſimilis 148.49
ulyſſes 20. annos à patria 149.16
ulyſſes nudus puellis uiſus 54.15
ulyſſes exponit Alcinoo ſuas calamitates perpeſſas 75.30
ulyſſes 7. an. in Calypſo fuit 62.45
ulyſſes Telemacho ſe prodit 148.53
ulyſſes ab uxore agnitus 213 22
ulyſſes à nutrice agnitus 180.45
ulyſſes commiſcetur Circe 92.23
ulyſſes ſe patri prodit 222.24
ulyſſes mendicus 158.19
ulyſſ. patrẽ ignotũ alloquitur 221.2
ulyſſ. ſe ſeruis ſuis manifeſtat 196.6
ulyſſes mutatur 124.50
ulyß. dormiẽs in Ithacã redijt 119.58
ulyſſes dormit cum Penelope 215.5
ulyſſes ad inferos 97 & 108
ulyſſes ignotus Penelopẽ alloquitur 175.34
ulyſſes cedit ſocijs 113.55
ulyſſes ſocius Neſtoris 19.38
ulyſſes Irum proſtrauit 167.31
ulyßis prudentia 212.4
ulyßis aſtutia 150.29 & 121 & 129
ulyßis labores 1.28
ulyßis à proeis periculum 190.20
ulyßis in procos ira 200.33
ulyßis in mare periculum 98.29
ulyßis uerſutia 31.22
ulyßis periculum 88 & 91.14. & (116.22
ulyßis uictoria 226
ulyßis pietas 2.23
ulyßis captiuitas filio indicata 37.5
uotum Vlyßis 97.15
uulcanus filius Iunonis 236.46
uulcanus domorum inuẽtor 262.12
uulcani labores 69.35
uulcan. inſidias ſtruit Veneri 70.4
uulnera incantari ſolita 182.2
uultures Tycium uexant 107.14
uxorib. nõ temere credẽdũ 104.42

X

Xenia data Vlyßi 72.12
Xenia data Telemacho 38.5

Z

Zacynthus 5.43
Zephyrus 47.58
Zetus rex 183.12

FINIS.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ODYSSEAE HOMERI PRIMAE RAPSODIAE argumentum.

Deorum concilium fit de Vlysse in Ithacam mittendo à Calypsus Insula: postquod Pallas in Ithacam proficiscitur ad Telemachum, similis facta Mentae regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telemachum ut proficisceretur ad patria inquisitionem, in Pylum quidem ad Nestorem, in Spartam uerò ad Menelaum discedit, indicio dato quòd dea esset. & procorum fit conuiuium.

ODYSSEAE HOMERI A. RAPSODIA.

In primo libro est Deorum concio, Vlyssea Palladi confidentia.

IRVM dic mihi Musa uersutũ, qui nalde multum erranit, postquã Troiae sacram urbem euertit: multorum auiẽ hominum uidit urbes, & mentem cognouit. plurimos uerò ille ĩ mari passus est dolores suo in animo, magna cura seruans suamq; animã & reditum sociorum: sed neq; sic seruauit socios tametsi cupiens.

Malorum suorum homo sibi causa sit.

sua enim ipsorum insipientia perierunt, stulti, qui boues sublimi solis comederunt: ille uerò eis abstulit reditus diem. hæc aliqua ex parte dea filia Iouis dic & nobis.

Iam alij quidẽ oẽs quotquot effugerant sauam mortẽ, domi erant, belloq; elapsi atq; mari: hunc solum reditus indigentem atq; uxoris, nympha uenerãda detinebat Calypso diua Dearum in specubus cauis, cupiens maritum esse: sed quando tempus uenit circumeantibus annis, quo ei destinarunt dij domum redire in Ithacam, neq; tum expers erat certaminum, etiam inter suos amicos. dij uerò miserebantur omnes,

Neptunus solus Vlyßi infensus.

præter Neptunum: ille uerò indesinenter irascebatur diuino Vlyssi, antequam suam in terram uenisset. sed ille quidem Æthiopas acceßerat longè semotos, (Æthiopas qui bifariam diuisi sunt, ultimi hominum, alij quidem occidentalis solis, alij uerò orientalis,) adfuturus taurorumq; & agnorum sacrificio. hic ille delectabatur conuiuio assidens: at alij Iouis in regia Olympij congregati erant. his autem sermones cœpit pater hominumq; deorumq;: recordabatur enim in animo boni Ægisti, quem Agamemnonides inclytus occiderat Orestes: huius ille memor inter immortales orationem habuit:

Iouis uerba in deorum concilio.

Eheu, ut deos mortales culpant. ex nobis enim aiunt mala esse: quin uerò ipsi sua insipientia præter fatum calamitates patiuntur.

Iniuste in malis deos accusamus.

quemadmodum & nunc Ægistus præter fatum, Atridæ duxit uxorem sponsam, ipsumq; occidit reuersum, sciens grauem mortem. quoniam illi prædiximus nos, Mercurium mittentes speculatorem Argicidam,

neq;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Α ΡΑΥΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τῆς Ὀδυσσέως εἰς Ἰθάκην νοστήσεως· μετὰ δὲ Καλυψοῦς νῆσον· μετὰ ὧν Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, μεταβαλοῦσα Μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων. γενομένου ὑ ὁμιλίας, παρακάσασα ὁ Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγγέλλει διὰ τῶν ἑ παρόντων ἵστασιν, ὃν πόλον μὲν, πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην ὑ πρὸς Μενέλαον, ἀναίρων, ἐμφασιν δοῦσα ὡς θεὸς εἴη. μετὰ τῶν μνηστήρων γίνεται συνουσία.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Α. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἄνδρα, μοι ἔννεπε, μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·

πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱεμένους περ.
αὐτῇσιν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος Ἠελίοιο
ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν.

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺ ὄλεθρον,
οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφεύγοτες ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δὲ γόον οἶον νόσφι κεχρημένον ἀμφ' ἐ γυναικὸς,
νύμφη πότνι' ἐρύκε Καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην, ἀέθλων δ' οὐ θην ἔμελλεν ἀνήσειν,
οὐδὲ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀκάματος μενέαινεν
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆι, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
(Αἰθίοπας τοὶ δίχθα δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,)
ταύρων καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
ἔνθ' ὅγε τερπόμενος λαιτὶ πὴμενος· οἱ δ' ἐνὶ δῶμα
Ζηνὸς νὶ μεγάροισιν ὀλυμπίῳ ἀθρόοι ἦσαν.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
τὸν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκτανε Ὀρέστης·
τοῦ γ' ὠμνησμένος ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα.

Ὢ πόποι, οἷον δὴ νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, Ἀτρεΐδαο
γῆμ' ἄλοχον μνηστὴν, τὸν δ' ἔκτανε νοσφισάντα,
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντε διάκτορον ἀργεϊφόντην,

μήτ'

μήτ' αὐτὸν πτείνειμήτε μνάασθαι ἄκοιτιν.
ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται ἀτρεΐδαο,
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
ὣς ἔφατ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρεσὶ πείθε Αἰγίσθοιο
παῖδ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἄθρόα πάντ' ἀπέτισε.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
νῦ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ·
ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
νῆσος δ' ὑλήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βυθὸν οἶδεν, ἔχει δὲ τε κίονας αὐτὸς
μακρὰς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
τοῦ θυγάτηρ δύσλωον ὀδυρόμενον κατερύκει·
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐῢ λήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἱέμενος καπνὸν ἀποθρῴσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νυ σοί πορ
γυῖα ἰήλεμος ἔστι φίλον περ Ὀλύμπιε. ἦ νύ τ' Ὀδυσσεὺς
ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἔν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεῦ;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
πῶς οὔ ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαβοίμην;
ὃς πέρι μὲν νόον ἔδμεν ὀπιζομένοισι βροτοῖσιν
ἀθανάτοισιν τ' ἔδωκε, τοί ὑρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσπελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ἀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
αὐτίθεον Πολύφημον, ὃς κράτος δὴ μέγιστον
πάσης Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
γείνατο γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
οὔτι κατακτείνει πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἄγε δή, ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δ' ἐμεθήσει
ὀργὴν χόλου· ἀ μὲν γάρ τι δύνήσεται αὐτία πάντων
ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαίνειν οἷός.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα· ὄφρα δὲ λώμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργεϊφόντην
πέμπωμεν δὴ Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
νύμφῃ δυπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος τηλεσίφρονος, ὥς κε νέηται·
αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' εἰσελθέμεναι, ὄφρά οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσασθαι ἀρηϊκόμωντας Ἀχαιούς,
πᾶσιν μυθήσασθαι ἀπειπέμεν, οἵτε οἱ αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι, βόας τε ἑλικας βοῦς.
πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,

νόστον

neq; ipsum occide, nec duc exitum.
ex Oreste enim erit ultio Atridæ,
postquam pubuerit & suam desiderabit terram.
sic ait Mercurius: sed non mentem Ægisthi
persuasit bona sentiens: nunc simul omnia luit.
Huic respondit postea dea cæsia Pallas:
ô pater noster Saturnie, summe regum,
& nulde ille quidem decenti iacet morte:
sic pereat & alius quicunq; talia fecerit.
Minerua pro Vlysse loquitur.
verùm mihi pro Vlysse bellicoso cruciatur cor
infelice, qui sanè diu procul ab amicis calamitates patitur
insula in circumflua, ubi umbilicus est maris,
insula sylvosa: dea verò intra domum habitat
Atlantis filia multiscij, quiq; maris
omnis profunditates novit, sustinet aut columnas ipse
longas, quæ terramq; & cælum disterminant:
eius filia infortunatum lugentem detinet:
semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
demulcet, ut Ithacæ obliniscatur: verùm Vlysses
cupiens vel fumum exilientem videre
suæ terræ, mori cupit. an non tibi tandem
curæ charum cor Olympie. nonne Vlysses
Arginorum apud naues gratificabatur sacrificando
Troiæ in lata? quid illi tantum iratus erit ô Iupiter?
Huic respondens alloquutus est nubium congreg. Iup.
mea filia, qualis tibi sermo excidit septum dentium?
quomodo unquam ego Vlyssis diuini obliuiscerer?
qui superat quidem mente mortales, præq; sacra dijs
immortalibus dedit qui cælum latum inhabitant?
sed Neptunus terram continens incessanter semper
ob Cyclopem iratscitur, quem oculo obcæcauit,
diuinum Polyphemum, cuius robur est maximum
inter oës Cyclopas: Thoosa autẽ eum peperit Nympha,
Phorcynis filia maris irrequieti regis,
in specubus cauis Neptuno mixta.
ex eo tempore Vlyssem Neptunus terræ quassator
nequaquam occidit, sed summouet à patria terra.
sed agite, nos verò consultemus omnes
reditum, quo pacto contingat, Neptunus autem deponat
suam iram. neq; enim poterit contra omnes
immortales, inuitis dijs contendere solus.
Iupiter Minerue respondet.
Huic respondit deinde dea cæsia Minerua:
ô pater noster Saturnie, supreme regnantium,
si quidem nunc hoc gratum beatis dijs,
redire Vlyssem prudentem ad suam domum,
Mercurium quidem internuncium Argicidam
insulam in Ogygiam incitemus, ut celerrimè
Nymphæ pulchricomæ edicat certum consilium,
reditum Vlyssis prudentis, quo pacto redeat:
porrò ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium
magis excitem, & illi robur in mente ponam,
ut in concionem vocatis comatis Achiuis,
omnibus procis interdicat, qui ei semper
pecora pinguia mactant, & flexipedes nigros boues.
mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam,

reditum

νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ. Hypallage ē, Insulam circumfluam dixit, pro Insula ambita mari.

πάντῃ ἐπὶ ῥῶπα σπουδή. Prouerb. Patriæ fumus ignis alieno lucus lentior, & locus de patriæ amore, de quo Lucian. Enco.

Polyphemus Neptuni filius.

reditum ſciſcitaturum patrie chari, ſicubi audierit,
atq; ut eum gloria inſignis inter homines habeat.
Sic fata, pedibus ſubligauit pulchra talaria,
immortalia, aurea, quæ ipſam ferebant ſuper mare
& ſuper ingentem terram ſimul cum flatu uenti:
ſumpſit autem fortem haſtam, acutam acuto ferro,
grauem, magnam, ualidam, qua domat acies uirorum
heroum quibus utiq; iraſcitur fortem patrem habens:
deſcendit autem ab olympi uerticibus ruens:
ſtetitq; Ithacæ in populo, ad ueſtibulum Vlyſſis,
pauimẽto in aulico: in manu aũt gerebat ferreã haſtam,
aſſimilata hoſpiti Taphiorum duci Mentæ.
inuenit autem procos ſuperbos: qui quidem deinde
talis ante ianuam animum oblectabant,
ſedentes in pellibus boum quos occiderant ipſi.
præcones autem ipſis & ſeduli famuli,
alij quidem uinum miſcebant in crateribus & aquam,
alij rurſum ſpongijs foraminoſis menſas (bant.
abſtergebãt, & præparabant, atq; carnes multas diuidebant
hanc uerò longè primus uidit Telemachus Deo ſimilis:
ſedebat enim inter procos charo dolens corde,
cogitans patrem eximium in mente, ſicubi ueniens
procorum quidem diſperſionem per domos faceret,
honorem autem ipſe haberet, & bonis ſuis imperaret.
Niner. Mẽte regis habitum mentita à Telemacho hoſpitio excipitur.
hæc cogitans, procis adſidens, uidit Palladem:
iuitq; rectà foras, indignatus eſt autem animo
hoſpitem diu ad ianuam ſtare. propè autem adſtans
manum prehendit dextram, & accepit ferream haſtam:
& ipſam alloquutus uerba alata dicebat:
Salue hoſpes: apud nos hoſpitio accipieris, ac deinde
conuiuio refectus loquere quid tibi opus ſit.
Sic fatus præibat, atq; ſequebatur Pallas Minerua:
illi uerò ubi intra domum uenerunt excelſam,
haſtam quidem ſtatuit ferens ad columnam longam,
intra armarium bene politum, ubi utiq; aliæ
haſtæ Vlyſſis prudentis ſtabant multæ: (nens
ipſam uerò in thorũ collocauit ducens, ſtragulũ ſubſterpulchrũ, ingenioſe factum, ſub aũt pedib. ſcabellũ erat.
ipſi autem ſellam appoſuit uariegatam, ſeorſum ab alijs
procis, ne hoſpes offenſus tumultu,
conuiuium faſtidiret, inter ſuperbos conuerſans,
atq; ut ipſum de patre abſente interrogaret.
aquam uerò ancilla ex guttурnio infundebat ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
ad lauandum: iuxta autem politam ſtrauit menſam.
panem uerò uenerandæ proma appoſuit ferens,
fercula multa apponens, gratificans præſentibus.
coquus autem carnium lances appoſuit tollens
omnigenum, ipſis autem apponebat aurea pocula.
præco autem eos ſedulò obibat unum fundens.
Proci Penelopes epulantur.
ingreſſi autem ſunt proci ſuperbi: qui continuò quidem
ordine ſedebant per ſedilia thoroſq;:
his uerò præcones quidem aquam manibus infundebãt,
panem autem ancillæ aceruabant in caniſtris,
illi autẽ ad eduliq; appoſita parata manus protenderunt.

νόσου ϖλυσόμενον ϖατρὸς φίλα, λῶ ϖαρὰ κόσμῳ,
ἀλλ' ἴνα μιν κλέῳ ἐσθλὸν ἐϖὶ ἀνθρώϖοισιν ἔχησιν.
Ὡς εἰϖὼν, ὑϖὸ ϖοσὶν ἐδήσατο καλὰ ϖέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἀμφὶ ἐϕ' ὑγρὴν
ἠδ' ἐϖ' ἀϖείρονα γαῖαν ἅμα ϖνοιῇς ἀὴμοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δ' ἀμύνεται εἴχας ἀνδρῶν
ἡρώων τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·
βῆ δ' ἐκατ' ὀλύμϖοιο καρήϖων αἶϕα ϐάσας·
σῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, ὅϑι ϖθβύροις Ὀδυσῆος,
ὀδὸν ἐϖ' αὐλείην· ϖαλάμην δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
ἀϐλομέλῃ ξείνῳ Ταϕίων ἡγήτορι Μέντῃ.
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλαΐορας· οἱ μὲν ἔϖειτα
ϖρηνέσσοισι ϖόροισιν ἐϖὶ προθύροισι θύρῃσιν,
ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι Βοῶν οὓς ἔκτανον αὐτοί.
κήρυκες δ' αὐτοῖσιν ἠδ' ὀτρηροὶ θεράϖοντες,
οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε ϖολύτρητα διὰ σπόγγοισι τραϖέζας
νίζον, καὶ ϖρότιθεντο, ἰδὲ κρέα ϖολλὰ δάτευον.
τῷ ῥ' ϖολὺ ϖρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς·
ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
ὀϕρα ἴδοιτο ϖατέρ' ἐδλὸν ἐνὶ ϕρεσὶν, ἔκϖοθεν ἐλθὼν
μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείνῃ,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
τὰ ϕρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἶσιδ' Ἀθήνην·
βῆ δ' ἰθὺς ϖθβύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐϕεστάμεν. ἐγγύθι δ' ἰὼν
χεῖρ' ἐλε δεξιτερὴν, & ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
καὶ μιν ϕωνήσας ἔπεα ϖτερόεντα ϖροσηύδα,
Χαῖρε ξεῖνε· ϖάρ' ἄμμι ϕίλησαι, αὐτὰρ ἔϖειτα
δείϖνου ϖασσάμενος μυθήσαι ὅτεό σε χρή.
Ὡς εἰϖὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕϖετο ϐαλλὰς Ἀθήνη·
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνὸς ἦσαν ἀλωῆς ὑψηλοῖο,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε ϕέρων ϖρὸς κίονα μακρὴν,
δουρὸς ὁκὴς ἐνέϑεν εὐξόου, ἔνθα ϖερ ἄλλα
ἔγχη Ὀδυσσῆος ταλασίϕρονος ἵστατο ϖολλά·
αὐτὴ δ' ἐν ϑρόνον εἶσεν ἄγων, ὑϖὸ λῖτα ϖετάσσας
καλὸν, δαιδάλεον, ὑϖὸ δ' ϑελῦνς ϖοσὶν ἧκεν.
ϖὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν ϑέτο ϖοικίλον, ἐκ δὲ ϑοὰν ἄλλων
μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
δείϖνῳ ἀδήσειεν, ὑϖέρϕιάλοισι μετελθὼν,
ἠδ' ἵνα μιν ϖοδὶ ϖατρὸς ἀϖοιχομένοιο ἐρέοιτο.
χέρνιβα δ' ἀμϕίϖολος ϖθχὸν ἐϖ' ἔχνια ϕέρσασα
καλὴν, χρυσείην, ὑϖὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψατο· ϖὰρ δ' ἕξεσσι ϑέτο ϖολιὸν ἠταμένοισι τράϖεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη ϖαρέθηκε ϕέρουσα,
εἴδατα ϖολλ' ὠνθεῖσα, χαριζομένη ϖαρεόντων.
δ' αὖτε κρειῶν πίνακας ϖαρέθηκεν ἀείρας
ϖαντοίων, ϖαρὰ δὲ σϕι τίθει χρύσεια κύπελλα.
κήρυξ δ' αὐτοῖσιν ἅμ' ἐπώχετο οἰνοχοεύων.
ἂν δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγλαΐορες· οἱ μὲν ἔϖειτα
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε ϑρόνους τε·
τοῖσι δ' κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐϕύσσεον ἀμϕὶ χεῖρας ἑλέσθαι,
σῖτον δ' ἄρα ϖαῖδες ϖροχόων ἐνέϖλησαν ἁϖάντων,
οἱ δ' ἐϖ' ὀνείατ' ἐτοίμα ϖροκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

κῆροι δ' κρητῆρας ἐπειρήναιον ἔπλησαν
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἔντο
μνηστῆρας, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
μολπή τ' ὀρχηστύς τε (τὰ γὰρ τ' αὐλήματα δαιτός)
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν πορφυρέην ἐδίδουν
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἄεισε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ·
ἆτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἄγχι κύμ' κεφαλῇ, ἵνα μὴ πολυηϊάδ' οἱ ἄλλοι,
ξεῖνε φίλ', ἠ καί μοι νεμεσήσεαι ὅ, τι κεν εἴπω;
τοῖσι μὲν τοῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
ῥεῖα ἐπ' ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
ἀνέρος, οὗ δὴ οὔ τι λεύσσεται ὄμβρῳ,
κείμενα ἐπ' ἠπείρου, ἅ οἱ ἁλὶ κῦμα κυλίνδει·
οἱ κεῖνόν γ' ἰθάκηνδε δόμεναι ἐσάντα ἴδοιεν
νῦν αὖτ' κ' ἀρετησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
ἄφνειόν τε ἕκαστος ἰδὼν καὶ χρυσοῦ τε ἑοῖο.
νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, ὄφρ' ἔτι καί μιν
θαλπωρὴ εἴπερ τις ἐνὶ χθονὶ νοστήσαντος
φησὶν ἐλεύσεσθαι· τό γ' ἄλλο νόσιμον ἔμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς, πόθεν εἶς ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ἐν ποίῃ δ' ὑδὶ νηῒ ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνα φὰς ἔμμεναι ἴσχυσαν;
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
καί μοι τόδε καὶ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
ἦ νέον ἐλθέμεναι, ἢ καὶ πατρώϊός ἐσσι
ξεῖνος ἐμοί· πολλοὶ γὰρ ἐπὶ δόμον ἤλυθον ἄνδρες
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦεν ἁπάντων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοι γάρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιλήρετμοισιν ἀνάσσω.
νῦν δ' ὧδ' ἐξ νηὶ κατέκλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
πλέων οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δὲ σίδηρον αἴθωνα σίδηρον.
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ πρόσφι πόληος,
ἐν λιμενὶ ῥείθρῳ, ὑπὸ νηϊὸν ὑλήεντι.
ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι
εἰ δὲ σὺ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' ἔρχεαι ἐπιβήμεν
Λαέρτην ἥρωα· τὸν ἐκπάγλως φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπ' ἀγροῦ θητεύοντ' ἐπ' ἀρούρης
χηρὶ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἣ οἱ βρώσιν τε πόσιν τε
προφέρῃ, εὖτ' ἂν μιν πάμπαν κατὰ γῦρα λάβῃσι,
ἕρπύζοντ' ἀνὰ γηρὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' εὐῶν δήμοιο εἶναι
σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθῳ.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δίῳ Ὀδυσεύς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθανάτοι βάλλουσι, τά μ' οὐκ τελέεσθαι οἴω,
οὔτέ τι μαίτις ἐὼν, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
οὔτι ἔτι δηρόν γε φίλης ἄπο πατρίδος αἶης

pueri uerò crateres ad ſummum impleuerunt potu
ſed poſtquam potus & eſcæ deſiderium exemerunt
proci, ipſis uerò alia in mente curæ erant,
cantus ſaltatioq́: (hæc enim ſunt ornamenta conuiuij)
præco autem in manus cytharam perpulchram poſuit
Phemio, qui quidem canebat inter procos neceſſitate:
nidelicet ille fides pulſans cœpit pulchrè canere.
At Telemachus alloquutus eſt glaucis oculis Palladē,
propè admonens caput, ut non audirent alij:
Hoſpes chare, nunquid mihi iraſcēris ſi quid dixero? Telemachi & Minerue hoſpitis colloquiū.
his quidem hæc curæ ſunt, cythara & cantus,
facilè: quoniam alienum cibum impunè abſumunt
uiri cuius certè alicubi alba oſſa putreſcunt imbre,
iacentis in continente, aut in mari fluctus uolutæ
ſi illum utiq; in Ithacam uiderent reuerſum,
omnes optarent celeriores pedibus eſſe
quàm ditiores auroq́ ueſteq́.
nunc uerò ille ſic perijt malo fato, neq; ulla nobis
ſpes eſt, etiam ſi quis terreſtrium hominum
dicat rediturum eſſe: eius uerò perijt reditionis dies.
ſed age mihi hoc dic & uerè enarra,
quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
qualis autem in naui aduenisti? quo pacto te nautæ
duxerunt in Ithacam? quinam eſſe ſe profitentur?
neq; enim ullo pacto te peditem exiſtimo huc ueniſſe:
& mihi hoc dic uerè, ut bene cognoſcam
an recens uenisti, aut paternus es
hoſpes: quoniam multi adierunt uiri noſtram domum
alij, quoniam etiam ille uerſabatur inter homines.
Hunc rurſus alloquuta eſt dea ea ſa Minerua:
enimuero ego tibi hæc ualdè uerè narrabo,
Mentes Anchiali prudentis glorior eſſe
filius, cæterum Taphis nauigandi peritis impero.
nunc uerò huc cum naui ueni atq; ſocijs,
nauigans per obſcurū pontū ad alienæ linguæ homines,
ad Temeſen ad æs: duco autem ſplendidum fertum.
nauis autem mihi ſtat ad agrum ante urbem,
in portu fluctiſono, ſub Neio ſylnoſo.
hoſpites autem inuicem paterni nos profitemur eſſe
ab initio, ſi modò ſenem interroges aggreſſus
Laertem heroem: quem non amplius aiunt in urbem
uenire, ſed ſeorſim in agro dolores pati
uetulæ cum ancilla, quæ illi cibum & potum
apponit, quandocunq; labor membra inuadit,
ſerpentem per fertilitatem ſoli uineferi.
nunc autem ueni: ſed ipſum aiunt peregrè eſſe
tuum patrem: uerùm hunc dij impediunt in itinere.
nõ enim adhuc mortuus eſt ſuper terrã diuinus Vlyſſes,
ſed adhuc alicubi uiuus detinetur in lato ponto,
inſula in circumflua: ſæui autem ipſum uiri detinent
agreſtes, qui alicubi illum arcent inuitum.
porrò nunc tibi ego uaticinabor quemadmodū in animo
immortales ſuggerūt, & quēadmodū perfectū iri puto,
neutiquam uates exiſtens, neq; augurierū clarè peritus:
non iam diu chara à patria terra

erit, neq; si etiam ferrea uincula detinerent:
uidebit ut redeat, quoniam uersutus est.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
num ex ipso tantus filius sis Vlysse,
uehementer enim & capite & oculis pulchris similis es illi: quoniam frequẽter ad eũ modum uersabamur inuicẽ
antequam in Troiam conscenderet, quo utiq; alij
Græcorum optimates ierunt canis in nauibus:
ex hoc tempore neq; Vlyssem ego uidi, neq; me ille.
Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur:
enimuero ego tibi ô hospes ualde uerè enarrabo,
mater inquit me eius esse: cæterùm ego
Nulli suus unquam notus est pater. nescio: nõ n. ullo pacto qui suã suũ parẽtem ipse cognouerit. utinam ego beati alicuius essem filius (uir.
uiri, quem in suis bonis senectus inuenisset:
nunc uerò ille infelicissimus est mortalium hominum,
ex hoc me dicũt natũ esse: quoniã tu me hoc interrogas.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
non sanè tibi natiuitatẽ utiq; diij ignobilem in posterum fecerunt: postquam te talem peperit Penelope.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
quæ epulæ, quæ uerò hæc turba? quid uerò tibi opus est? conuiuiũ, an nuptiæ? quoniam non symbolum hæc sunt:
quàm mihi supra modum contumelioſe uidentur conuiuari per domum. indignè ferat uir
turpia multa uidẽs, quicũq; intelligẽs utiq; interuenerit.
Hæc rursum Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
ô hospes, quando certè me hæc interrogas atq; percõtaris,
solebat quidem quondam domus hæc diues & integra
esse, quamdiu adhuc ille uir superstes erat:
nunc uerò aliter uisum est diijs, mala machinantibus,
qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
homines: siquidem non ob mortuum utiq; sic lugerem,
si inter suos socios occisus fuisset Troianorũ in populo,
aut amicorũ in manib. positq; belli egregiè administrato
itaq; ei tumulum fecissent omnes Græci, (uit:
atq; etiã suo filio ingentẽ gloriã reportasset in posterum:
nunc uerò ipsum sine gloria Harpyæ discerpserunt:
perijt inuẽtu difficilis, inglorius, mihi u. dolores luctũq; reliquit. neq; amplius illum lugens defleo
solum, quoniam mihi alia diij tristia mala conciliarunt.
quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichioq; Samoq; & syluoso Zacyntho,
atq; quotquot asperæ Ithacæ dominantur,
tot matrẽ meam in connubium petunt, nexant a. domum.
illa uerò neq; abnuit odiosas nuptias, neq; finem facere potest: hi uerò corrumpunt epulantes
domum meam: fortassis me discerpent & ipsum.
Hunc dolore adflicta alloquebatur Pallas Minerua:
Papæ, næ tu multum absentis Vlyssis
indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.
si enim nunc ueniens, domus in primis foribus
staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
talis existens qualem ipsum ego primum cognoui
domo in nostra bibentem q; gaudentem q;

ἔοσετ', ὀδ' ἔπειτ' ἐπὶ σῆλιν ἐσμαστ' ἔχησι·
φράσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δὴ δὴ αὖτοῖς τόσος πάϊς ἔς Ὀδυσῆα,
αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κέαν· ἐπεὶ δαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι
πρίν γε τὸν ὃν Τροίλιον ἀναβήμεναι, ἐνθά περ ἄλλοι
ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς ἐνὶ νυυσίν·
ἐκ δ' οὔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὔτ' ἐμὲ κεῖνον.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τ' ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ'· ὃ γάρ πως τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
ὡς δὴ ἐγὼν' ὄφελον μάκαρος νύ τοι ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὅν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔπεισιν·
νῦν δ' ὃς, ἀποτμότατος γενεὴ θνητῶν ἀνθρώπων,
τόν μ' ἐκ φασὶ γεγάμεν· ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἦ μάλ τοι γρηϋς γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσσω
δῶκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείναθο Πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς δαὶς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεὼ
εἰλατίνη, ἦε γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἔσσί·
ὥστέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δαίεσθαι
δ' αἰνῶς ἀθεμίστια κατὰ δῶμα. γυμνοσιδὲς κεν ἀνὴρ
αἴσχεα πολλ' ὁρόων, ὅστις νηλής γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα.
ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ταῦτά μ' ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
μέλλον μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς ἠμὲ καὶ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος αὖις ὧδ' ἦμιν ἔῃσιν·
νῦν δ' ἐτέρως † ἐβάλοντο θεοί, κακὰ μητιόωντες, al. βάλοντο
οἵ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
ἀνθρώπων, ἐπεὶ ὅ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη τρώων ἐνὶ δ' ἦμι,
ἢ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύτλην
τοῦ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
καὶ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἐμὲ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο·
οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
κάλλιπεν· οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος σχεσίζω
οἶον, ἐπεὶ νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπερτατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ὅσσοι δ' ἐν τραχείῃσιν Ἰθάκῃσι κατηκοιήσασι,
τόσσοι μητρὸς ἐμῆς μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγηρὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δ' φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρρήσουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὤ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχόμενόν γε Ὀδυσῆα
ἄλλῃ, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀνὰ δήμους χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
τοῖον ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,

ex

ἄρπυιαι. De harpyis Verg. lib. iij. Ocypore, Aello, Celeno. Hoc loco tamen interpres significari ἀΐστους ἀκαμπτους admonet.

ἧλθ' Ἐφύρης αὐτόθι πῆ' Ἰλον Μερμερίδαο,
(οὐ γὰρ κἀκείσε θοὴν ἀφίκανε νέον Ὀδυσεύς,
φάρμακον. Medium est uocabulum, malũ & bonum. Infr. li. iiij. φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλά, μιμιγμένα πολλὰ δ' ἀνιγρά.
φάρμακον αὐδροφόνον ἀλείψαμενος, ὄφρά οἱ ἔπι
ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν ὔ οἱ
δώκην, ἐπεὶ ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·
ἀλλὰ πατὴρ οἱ δῶκεν ἐμός· φίλεεσκε γὰρ αἴνως)
τοῖόν κ' ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμίλησειεν Ὀδυσεύς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γένοιατο πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἄτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
θ. ἐν γόνασι κεῖται. Prouerb. uersus, cuius hic sensus est. In deorum arbitrio & potestate situm.
ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἦε καὶ οὐκί,
οἶσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δ' ἔμμεναι ἄμφω ἄνωγα
ὅππως κεν μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο,
εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμεῦ ἐπιτάλλεο μύθου,
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας ἀχαιούς,
μῦθον τ' ἐφράσεο πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπὶ μάρτυροι ἔστων·
μνηστῆρας μὲν ἔπειτα σφετέρα κατὰ δώματα εἶναι·
μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἔστω ἔτω δὲ μέγαρον πατρὸς μέγα δαιμονίοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἄρνειον ἔδνα
πολλὰ μάλ', ὅσα οἱ οἶκος φίλος ἔμμεν' ἐπιδνᾶ.
σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴκα πίθηαι,
νῆ' ἄρσας ἐρέσσην εἰκοσόρ ἥτις ἀρίστη,
βῆσέ σε πυθόμενον πατρὸς ἀπὸ οἰχομένοιο,
εἴ τις τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
ἐξ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθέ, καὶ ἄρεο Νέσορα δῖον·
κεῖθι γὰρ αὖτε Σπάρτηνδε ξανθὸν Μενέλαον·
ὃς γὰρ ἀνύστατος ἦλθεν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
καὶ τ' αὖ τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης φίλα γυῖα·
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδέ τ' ἐόντος,
νοσφισσάμενος δ' ἄπειτα φίλην ἐπὶ πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεύσαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερείξαι
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀμφιπόλους μητέρα δόμεναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
φράζεσθαι δ' ἄπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ὅππως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι σοῖσι
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· ἐδέ τί σε χρὴ
νηπιάας ὀΐεσθαι, ἐπεὶ οὐκ ἔτι παῖς ἐσσί.
ἦ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖον Ὀρέστης
πάντεσσ' ἐν ἀνθρώποις, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφόνον αἰγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σύ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
ἄλκιμον ἔμμεν', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὐ ἔπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι νῆα θοὴν κατὰ λαὸν ἰοῦσαν,
καὶ σ' ἑτάρους, οἵ μοι μάλ' ἀχαλόωσι μένοντι,
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμεῦ ἐπιτάλλεο μύθου.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν' ἄτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥστε πατὴρ ὢ παιδί, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπεὶ γλήνεός περ ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, καὶ ἐπαρηρόμενός τε φίλον κῆρ,
δῶρον ἔχῃ ἰδὲ νῆα κίῃς, χείρων γέ θυμῷ,
τιμήν, μάλα καλόν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
μειμήλιον. Res preciosa, pecunia
ἧς ἐμοῦ· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι δίδασιν.

ex Ephyro reuersum ab Ilo Mermerida,
(profectus enim erat illuc celeri in nani Vlysses,
uenenum mortiferum inquirens, ut posset
sagittas ungere ferreas: sed ille quidem non illi
dedit, quoniam deos uerebatur semper entes:
sed pater illi dedit meus: amabat enim uehementer)
talis ens inter procos uersaretur Vlysses,
omnes & breuis fati fierent & amaris nuptijs.
uerùm enimuero hæc deorum in genibus posita sunt,
utrum reuersus ulciscatur, an non,
suis in ædibus: te autem considerare iubeo,
quo modo procos expellas ex ædibus.
sed age nunc intellige, & meam cura orationem,
cras in concionem ut uocaueris Heroes Achiuos,
orationem proloquere omnibus, diji uerò testes sint:
procos quidem ad sua abire iube:
matrem autem si ipsi animus impellit nubere,
rursus eat ad domum patris multum potentis:
hi uerò nuptias perficient, & apparabunt dotem
sanè eximiam, quantam decet charam in filiam erogare.
tibi autem ipsi prudenter consulam, siquidem parueris,
nauem componens remigibus uiginti quæ optima est,
proficiscere interrogaturus de patre diu absente,
si quis tibi dicat mortalium, aut famam audieris
ex Ioue, quæ potissimum gloriam adfert hominibus.
primùm quidẽ ad Pylũ abi, & interroga Nestorẽ diuũ:
illinc in Spartam ad flauum Menelaum:
hic uerò nouissimus uenit Achiuorum loricatorum.
si quidem patris uitam & reditum audieris,
sanè quantumuis tristis adhuc sustinebis annum:
si uerò mortuum audieris, neq; amplius uiuentem,
reuersus continuò charam in patriam terram,
monimentum illi erige, & parentalia perfice
eximia ualde, qualia decet: & uiro matrem dato.
porrò postquam certè hæc finieris & perfeceris,
considera deinde in mente & in animo
quo pacto procos intra ædes tuas
interficias, siue dolo, siue palàm, neq; te conuenit
puerilia sequi, siquidem non amplius puer es.
an non audisti qualem gloriam ceperit diuus Orestes
omnes per homines, postquam interfecit patris occisorẽ
Ægisthũ dolosum, qui illi patrẽ inclytum interemerat?
& tu amice, (te enim uideo eximium & magnum & q̃)
strenuus sis, ut aliquis te etiam posterorum laudet.
cæterùm ego ad nauem celerem descendam iam,
atq; ad socios, qui fortassis me plurimũ expectant manẽtes.
tibi autem ipsi curæ sit, & meos seruà sermones. (tes.
Hanc rursus Telemachus prudens contrà adloq. est:
ô hospes profectò hoc amico animo dicis,
perinde atq; pater suo filio, & nunquã obliuiscar illorũ:
sed age nunc expecta, tametsi acceleras ad iter,
ut & lotus, & oblectatus amicum cor,
donum habens ad nauem eas, gaudens in animo,
preciosum, ualde eximiũ, quod tibi ueluti thesaurus erit
ex me: qualia amici hospites hospitibus dant,

Minerua iubet Telemachum inuestigare patrem.

Telemachi in loquẽdo uerecũdia.

Τὸν

Huic

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
μή μ' ἔτι νῦν κατόρυπε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο·
δῶρον δ', ὅ, τι κέ μοι δῶναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
αὖθις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἰκόνδε φορεῦσαι,
καὶ μάλα καλὸν ἑλόντ', σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄρνις δ' ὣς ἀνόπαια δι' ἔπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ μιν πατρὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δ', φρεσὶν ἣσι νοήσας,
θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐετο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δ' ἥμενος ἔπρωχ' ἱερῷ ἐνὶ θρόνῳ, φώς
τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, οἱ δὲ σιωπῇ
εἵατ' ἀκουάζοντο· ὁ δ' ἀχαιῶν νόστον ἄεισε
λυγρόν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετέλλατο παλλὰς Ἀθήνη.
τοῦ δ' ὑπερῳϊόθεν φρεσὶ σώφρονι θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε μιὴ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἐπήλυθε δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα πρὸ σταθμοῖο τέγεος κίονα ποιητοῖο,
ἄντα πρὸ εἰκόνος ἀρημένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκατέρωθε πάρεσθον.
δακρύσασα δ' ἔπειτα πρὸς ἱερὸν ἄντα θεοῖο
ὦμοι, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτὴν θελκτήρια οἶδας,
ὀρχηστύν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί,
τῆν ἴψ γε σφιν ἄεισι πεφυζότες· οἱ δὲ σιωπῇ
οἶνον πίνοντες. τούτης δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἥτέ μοι αἰεὶ φίλον κῆρ
τείρει ἐπεί μ' μάλιστα καθίκετο πάγχυ θάλασσον.
τοῖλιν γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
ἀνδρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρ' οὐ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
τέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; ὃ νύ τ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν ὅπως ἐθέλησιν ἑκάστῳ.
τόν τῳ δ' ἀνήκεστα γανάσσῃ κακὸν οἶτον ἀείδειν.
τοὶ γὰρ ἀοιδοὶ μᾶλλον ὀπιπεύσαντ' ἀκέεσθαι
ὅτις ἀκέοντες νεώτατα ἀμφιπέλονται.
σοὶ δ' ὦ τλῆμον ἀκήδεα θυμὸς ἀκέσθω.
οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί· τὴ γὰρ κράτος ἔπλετο οἴκου.

Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκει
παιδὸς γὰρ μῦθον ἐπέφνυμένον φάθο θυμῷ.
βῆ δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη βλεφάροισι βαλοῦσα.

Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
πάντες δ' ἠρήσαντο κατὰ λέχεσι κλιθῆναι.
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἔπεα φθέγγετο,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερβάσιον ὄβριν ἔχοντες,

Huius respondebat deinde dea cæsia Minerua:
ne me amplius detine, cupidum aditer:
donum autem quodcunq; mihi dare charum cor iubet,
rursus redeunti dato domum ferre,
& sanè eximiũ excipiens: tibi aũt digna erit retributio.
Illa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua,
uis autem ut Anopea anolauit: huicq; in animo
indidit robur & audaciam, recordariq; sui patris
magis longè quàm antea. hic aũt mente sua considerans,
obstupuit in animo: putauit enim deum esse.
continùo autem procos adibat deo æquandus uir:
Phemium ea nit reditum Achiuorũ. illis autem cantor canebat insignis, hi uerò tacitè
sedebant audientes: ille uerò reditũ Achiuorum canebat
difficilem, quem ex Troia præbuissent Pallas Minerua.
huius è supernis mente intellexit diuinam cantilenam
filia Icari prudens Penelope:
scalas uerò altas descendit suæ domus,
non sola, unà cum hac ancillæ duæ sequebantur.
illa uerò quãdo iam ad procos peruenisset diua mulierũ,
stetit sanè iuxta limen aulæ bene fabricatæ,
ante maxillas habens tenues uittas:
ancilla uerò ei pudibunda utrinq; adstabat.
Penelope Phemio. lachrymãs uerò statim alloquebatur diuinum cantorem:
ô Phemie, multa sanè alia mortaliũ oblectamenta noni-
gesta hominumq; deorumq;, quæ celebrant poetæ, (sti,
horum unum ipsis cane adsidens: illi autem silentio
uinum bibant. ab hac uerò quiesce cantilena
molesta, quæq; mihi perpetuò in pectoribus charum cor
affligit: quando me imprimis uexat dolor immensus.
tale enim caput desidero, memor semper
uiri cuius lata est gloria per Græciam & mediũ Argos.
Telemachꝰ matrem re prehendit. Hanc rursus Telem. prudens contra alloquutus est:
mater mea, quid sanè rursum inuides iucundum cantorẽ
oblectare quocunq; illi mens impellitur? non sanè poetæ
in causa sunt, sed interdum Iup. in causa est, qui suggerit
uiris ingeniosis ita ut uult singulis.
huic autem non reprehensio quòd Græc. aduersa canit.
eam enim cantilenam magis celebrant homines
quæcunq; auditoribus recentissima existat.
tibi uerò sustineat cor & animus audire.
non enim Vlysses solus perdidit reditus diem
in Troia, multi uerò alij uiri perierunt:
sed in domum profecta tua opera administra,
telamq; columq;, & ancillis impera
opus accelerare: oratio uerò uiris curæ erit
omnib. potissimũ uerò mihi: cuius imperiũ est in domo.
Illa quidem attonita rursus in domum iuit:
filij enim dictum prudens ponebat in animo.
ad superioraq; conscendens cum ancillis mulieribus,
flebat deinde Vlyss. dilectũ maritum, donec illi somnum
dulcem palpebris immisit cæsia Minerua.
Proci autem tumultuabantur per domum obscuram,
omnes autem cupiebant lectulis dormire:
illis autem Telemachus prudens incepit sermonem:
Matris meæ proci immensa iniuria præditi,

uia & res reposi tæ, dicuntur, ἀπὸ τοῦ πάω, id est, reponendo.

μὴ ἢ βοντὺς. Proverb. Absit clamor in conuiuio.

νῶϊ μὲν νῦν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
ἔστω (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκούειν ἀοιδῆς
τοιῆσδ' οἵη ὅδ' ἐστί, θεοῖς φάλιγκι δ' ἀοιδὴν)
ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα πάντες,
ὑμῖν μῦθον ἅπαντα λεγέμεν ἀποείπω,
ἔξιφι μεγάρων ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἶκους.
εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, αὖθι βιὸν ἑνὸς βιότου νήποινον ὀλέσσαι,
κείρετ', ἐγὼ δ' ἔτι καὶ θεὸς ἀθανάτους ὀνομήνω,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι τελείτην ὄρνυμι ἔργον ἰδέσθαι,
νήποινοι κεν ἔπειτα δόμων ἐντὸς ἴοιμεν.

χάλιση. Gestus et imago iratorũ, de quo Proverb. Mordere labrũ. Et Mordicus tenere. Didy. φύσα τὸν χάλιση, ἐνδακνόντων τὰ χείλη, exponit, &c.

Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύον
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε δι' ἀσκησιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψαγόρην τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν,
μή σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
ποιήσειεν, ὅ τοι γε πατρώϊόν ἐστιν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ἦπέρ μοι κεχολώσεαι, ὅττι κεν εἴπω;
καί κεν δοῖεν ταῦτ' ἐθέλοιμι Διὸς γε δόντος ἀρέσθαι.
ἦ φής τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύεμεν· αἶψα τε οἱ δῶ
ἀφνειὸν τέλεται, καὶ τιμιήτερος αὐτός.
ἀλλ' ἄλλοι βασιλῆες ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί,
τῶν κέν τις τόδε κτῆμα, ἐπεὶ θανε δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼν οἶκόν γε ἄνακτ' ἔσομ' ἠμετέροιο,
καὶ δμώων ὃς μοι λήϊσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

ἄναξ οἶκου. Proverb. Rex in suo regno. Etymologi ἄναντα dici scribunt, quasi ἀνὰ πάντα, quòd regis interfit, populi et vrbis mederi, & imbecillitati subuenire, unde et βᾶσιλεὺς dictus rex, quasi βάσεως λαοῦ.

Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἦτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει ἀχαιῶν·
κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δόμοισιν οἷσιν ἀνάσσοις.
μή γάρ ὅγ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅστις σέ γε βίηφι
κτήματ' ἀποέρσαισι, Ἰθάκης ἔτι ναιεταούσης.
ἀλλ' ἐθέλω σε φέρεσθ' ὁπόθεν ξεῖνος ὄρωρε,
ὁππόθεν ἐστὶν ἀνήρ, ποίης δ' ἀζύχεται αἴης·
πῶς ἢ νύ οἱ γρηὺς πατρὶς ἄρουρα·
ἦε τοι ἀγγελίῃ πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
ἢ ἑὸν αὖτ' χρεῖος ἐλήλουθ· ὅδ' ἰκάνει.
οἷος δ' αἰζηὸς ἄφαρ οἴχετο, δὴ δ' ὑπέμεινε
γνώμεναι· ὃ μὲν γάρ τι κακῶν εἰς ὧπα ἐώκει.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἦτοι νόος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
ὅτ' ὄν ἀγγελίης ἔτι πείσομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἣν τινα μήτηρ
δῖα μεγαρονδε καλέσσατο θεοπρόπον ἀνδρῶν.
ξεῖνος δ' ὅτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστίν,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος κλυτὰ εἰδὼς
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιλοπρήτμοισιν ἀνάσσει.
ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτῃ θεὸν ἔγνω.
οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο· μένον δ' ἐπὶ δαῖτα δυσαῖ.
ἦλθε.

nunc quidem conuiuantes delectemur, neq; clamor
adsit: (nam hoc honestum est audire cantorem
talem qualis hic est, dijs assimilis uoce)
mane uerò ad concionem sedeamus uenientes
omnes, ut nobis sermonem audentes renunciem,
exire ex ædibus: aliasq; sequimini dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos.
si uerò uobis uidetur hoc satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
absumite, ego uerò deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter det uicissitudinaria opera fieri,
multi deinde intra ædes peribitis.

Sic ait. illi uerò omnes mordicus labia prehendentes,
Telemachũ admirabãtur, quòd audacter loquutus esset:
Hunc a. rursus Antinous alloquutus est Epithei filius: Antinous Telemacho
ô Telemache, quàm sanè te docuerunt dij ipsi
sublimiloquum esse, & audenter concionari,
ne te utiq; in circumflua Ithaca regem Iupiter
constituat: quod tibi genere paternum est.
Hũc rursum Telemachus prudẽs cõtra alloquutus est:
Antinoe, tametsi mihi irascaris si quid dixero?
& sanè hoc uellem Ioue utiq; concedente accipere.
an putas hoc pessimum inter homines esse?
non enim ullo pacto malum est regnare: statim ei domus
diues fit, & honoratior ipse si rex.
sed certè reges Achiuorum sunt etiam alij
multi in circumflua Ithaca, iuuenes & ueteres,
horũ aliquis hoc habere poterit, postq; mortuus est diuus
cæterùm ego domus rex ero nostræ, (Vlysses.
& mancipiorum quæ mihi ex spolijs reliquit diu. Vlyss.
Hunc statim Eurymachus Polybi fil. contra alloq. est: Eurymachus Telemacho
ô Telemache, certè hæc deorum in genibus posita sunt,
quisnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum:
bona uerò ipse habeas, & domui tuæ imperes.
non enim ille ueniat uir qui inuitum ui
bonis deprædaturus sit, Ithaca adhuc habitata.
sed uolo te optimè de hospite interrogare,
unde ille uir, quali autem gloriatur esse
è terra: ubinam ei genus & patria tellus:
an tibi nuncium patris adfert uenientis,
an suum ipsius debitum expetens huc uenit.
ut facto impetu statim abijt, neq; sustinuit (erat:
ut cognosceretur: non enim ullo pacto ignau. aspectu sim.
Hunc auẽ rursus Telemachus prudens alloquutus est: Telemachus Eurymacho
Eurymache, certè reditus perijt patris mei,
certè nec nuncium amplius audio, ficunde ueniat,
neq; uaticinium curo, si quem mater
in regiam uocans diuinatorem sciscitetur.
hospes uerò hic meus paternus è Tapho est,
Mentes Anchiali cordati gloriatur esse
filius, cæterùm Taphijs nauigandi peritis imperat.
Sic ait Telemachus: mẽte uerò immortalẽ deũ cognobi uerò ad saltationem & suauem cantum (uit.
cõuersi oblectabantur: expectabant a. uesperũ aduenire.
his autem se oblectantibus niger uesperus superuenit.

iam

iam tum dormituri ibant ad domum singuli.
Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchræ aulæ
sublimis ædificatus erat, cooperto in loco,
illuc iuit in lectum, multa mente reputans.
simul cum eo ardentes faces ferebat pudica doctæ
Euryclea nutrix. Euryclea, Opis filia Pisenoridæ:
quam olim Laertes emerat facultatibus suis
impubis cum adhuc esset, precium q; uiginti boum dederat.
ex æquo autẽ ipsam pudicæ uxori honorabat domi suæ:
ẽ lectulo u. nũq; cõgressum est, iræ scilicet fugiebat uxoris:
hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maximè
ancillarum amabat, & enutrierat parumlum existentem.
aperuit autem ianuas thalami benefacti:
sedebat q; in lecto, molle autem exuit indusium:
& id quidem aniculæ sedulæ imposuit in manus:
illa quidem plicans & aptans indusium,
paxillo suspendens iuxta perforatum lectum,
festina institit ire ex thalamo: ianuam a. atiraxit annulo
argenteo: insuper autem pessulum obtendit loro.
hic ille pernox, tectus ouis florida lana,
consultabat mentibus suis uiam quam dixerat Minerua.

ODYSSEAE HOMERI II.

Rapsodiæ argumentum.

Congregato concilio Telemachus, denunciat procis exire è domo Vlyssis. Acceptis autem ab Euryclea quæ ad peregrinationem necessaria erãt, à Pallade socijs & naui ad nauigationem soluit post solis occasum.

ODYSSEAE HOMERI B.

RAPSODIA.

Secundus Liber concionem habet, ulatica anus, nauigationem cum Pallade.

VAndo uerò mane genita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo Vlyssis dilectus filius,
uestibus indutus: gladium uerò suspendit ab humeris.
pedibus uerò sub splendidis ligauit pulchra sandalia,
insistitq; exire è cubiculo deo similis occursu.
continuò autem præconibus acutisonis imperauit
conuocare ad concionem comatos Græcos.
Conuocantur Achiui. hi uerò conuocarunt, illi autẽ congregabantur celerrimè.
porrò postquam congregati sunt, in unum conuenerunt,
iuit autẽ ad cõcionẽ, manu autẽ tenebat ferreã hastam:
non solus; simul cum hoc duo canes albi sequebantur:
diuinam certè huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc sanè omnes populi aduenientem admirabantur.
sedebat autem in patris sella, cesserunt autem senes.
Heros Ægyptius. his uerò continuò heros Ægyptius cœpit concionari,
qui ob senectutem incuruus erat, & multa sciebat.
etenim huius dilectus filius cum diuino Vlysse
ad Ilium equo sum conscenderat cauis in nauibus,
Antiphus bellator: illum uerò sæuus interfecit Cyclops
in spelunca cana, ultimamq; paranit cœnam.
tres autem illi alij erant, & unus inter procos uersabatur
Eurynomus, duo aũt perpetuò exercebãt paterna opera:
sed neq; sic illius oblitus erat lugens & dolens.

hic

ἀλλ' ὅτε κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.
Τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος πολυκαλλέος αὐλῆς
ὑψηλὸς δ' ἐδέμητο, πολυσκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνήν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
τὸν δ' ἄρ' ἄμ' αἰθομένας λαμπάδας φέρε κύδιμος ἥ γε
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
τὸν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
ᾠρωϊκέλῳ ἔτ' ἐόντα, τεικοσταῖος δ' ἐν ὤνῃσιν.
ἴσα δ' ἐμῇ κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν·
εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός·
ἣ οἱ ἄμ' αἰθομένας λαμπάδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
πάντων φίλεεσκε, μετ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
αὐτὰρ ὁ θύρας θαλάμου εὖ κοσμητοῖο
ἔζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα·
Περσείης δὲ γραὶς πυκιμήδεϊ θῆκε βαλέσθαι.
ἣ μὲν ἔπειτ' ἐπύκασσε θύρας ἀσκήσασα χιτῶνα,
ταρσὸν ἀγκρεμάσασα πρὸς ἀγκύλα τρητοῖσι λίγεσσι,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρην δ' ἐπέρυσε κορώνῃ
ἀργυρέῃ· ὑπὲρ δ' ἧκε κληῖδ' ἐτανύσσατο μιαντί.
ἔνθ' ὅγε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ,
βάλλε φρεσὶν ᾗσιν ὁδὸν τὴν πέφραδ' Ἀθήνη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Β.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσι χάριν δὲ εἰδέναι Πολυνόῃ τῇ Ὀδυσσέως τροφῷ· λαβὼν δὲ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ Ἀθηνᾶς ἐπαίρεται πρὸς ναῦν, εἰς πλοῦν αὐτὸν ἐγείρασα ἐκ λιμένος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Β.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Βῆ' ἀγορὴν ἴχα, ἥια γρηὶς, πλὴν
μιν' Λαέρταο.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὥρνυτ' ἄρ' ὀξὺ θυνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
εἵματα εἰσάμενος· περὶ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ φάλιγκι ἄνωτα,
αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορὴν δὲ καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
ἔνθ' ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος·
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνε ὠκέε ἕποντο·
θαυμασίως δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχυθεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἔζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, ὦξαν δ' ἡγερέθοντο.
τοῖσι δ' ἐπειθ' ἥρως ἀγάνωρ ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὃς δ' ἀνὰ χεῖρ' ἀνὰ σκῆπτρον ἑλὼν, ἦ μυρία κῆδε'.
ἦ γὰρ ὅ γε φίλος υἱὸς ἄμ' αὐτιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃσι νέεσσιν,
Ἄντιφος αἰχμητὴς τε δ' ἀρήιος ἔκταν' Κύκλωψ
ἐν σπῆι γλαφυρῷ, νύματον δ' ὑπλίσσατο δόρπον.
τρεῖς δ' ἔσαν οἱ ἄλλοι ἐσαν, οἳ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλεε
Εὐρυνόμου, δύο δ' αὖ ἐχέτην πατρώια ἔργα·
ἀλλ' οὐδ' ὣς τὸ λήθετ' ὀδυρόμενος ἦ ἀχέων.

τοῖς

κακκείοντες. Vetera in usu, apud Græcos desiderium denotãs quodammodo, quem admodum apud nos in Rio. Sic ὠλισθαίνω, bellaturio, & κακκάω dormiturio, pro καθακάω per syncopen.

ἀώτῳ. Suidas tegmen interpretatur, ex molli lana. ὠρίβολαιον ἢ παλαιὸν ἱμάτιον.

ὑψηλὸν. Bacot. persona, pro ὑψίβωλον, tertia pluralis, indefiniti primi. congregati sunt, collecti sunt, ab ἀγερέθομαι syncopata.

γέραϊ μυρία κῆδε, attributa senectutis, incuruum esse, multarumq; rerum cognitione claruisse.

τὶς ὅγε δ' ἀκρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δ' ἤνωγα μὰλ' Ἰθακήσιοι ὅ,τι κεν ἔπω,
ὀδλίε πρὸ' ἡμετέρη ἀγορὴ γήνετ' ὀδλε δόωκε,
ὀξὺ δ' Ὀδυσσεὺς δῖε ἔβη κοίλης ἐπὶ νηυσί·
νωῖ ἦ τὶς ὧδ' ἄγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκα
ἢε νέων αὐδρῶν, ἢ οἱ πύγωτεροί εἰσιν;
ἢέ τιν' ἀγγελίην σφιν ἐκλυεν ἐρχομένοιο,
ἣν χ' ἡμῖν σάφα εἶποι ὅτε πρότερός γε πυθοίμην;
ἢέ τι δ' ἄλλο πραώσκεται ὀδ' ἀγορεύει;
ἐδλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενε δὲ οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν οἷσι μενοινᾷ.
Ὡς φάτο, χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσῆος φίλος υἱός,
ὀδ' οὐδ' ἔτι δηρὸν ἔμιμνε καθήμενος, ἀλλ' ἀναβαλλε
ἐς μέσην ἀγορὴν· σκῆπτρον δὲ οἱ ἐμβαλε χειρὶ
κῆρυξ Φρονίου πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
τῷ ῥ' ὁτὲ μὲν πρώτῳ γέροντι παρίστατο πρόσθε βαίνων,
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς ὅδε ἀνὴρ, (τάχα δ' αὐτὸς ἀκούσει)
ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δὲ μ' ἄλγε' ἰκάνει·
οὔτέ τιν' ἀγγελίην σφωϊν ἐκλυον ἐρχομένοιο,
οὔτε τι δήμιον ἄλλο πραώσκομαι ὀδ' ἀγορεύω·
ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρειὼ, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
δοιὰ· τὸ μὲν πατρὸς ἐδλὸν ἀπώλεσα, ὃς πάρ' ἐμοῖ
τοῖσδ' ἐνθάδε ναίεσκε, πατὴρ δ' ὡς ἔπος ἦεν.
νωῖ δ' αὖ νῷ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πᾶμπαν ὀλέσσῃ·
μητρί μοι μνηστῆρσιν ἐπηράρασθαι ἀνάγκη
ἔνδον ἐμοὶ δ' ἄρῳ φίλοι υἷες οἱ φθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
οἱ πατρὸς μὲν δὴ οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὡς κ' αὐτὸς ἑεδνώσηται θυγατρὸς,
ὁππῳ δ' ὥ κ' ἐθέλοι καὶ οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
οἵ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βόας ἱερεύοντες ὀΐς τε μῆλα τανύσσας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ καταίνυται. οὐ γὰρ ἔπ' αὐτὴρ
οἷός Ὀδυσσεὺς ἔσκε, ἀρὴν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι·
ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἦ μὴν ἔπειτα
λυγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ διαπαντὸς ἀλαλκών.
εἰ δ' ἔτ' ἀν ἠμύναιμεν, ἐοῖ δ' ὤφελον εἶναι ἐπὶ χρὼ
ἔργα τετυγμένα πάντα, δόμοι δ' ἔντοσθε ἕποντο
οἶκος ἐμὸς δ' ἰόλωλε· νεμεσσήθητε μὴ αὐτοὶ,
ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας αὐθρώπους
οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑπὸ δείσατε μῆνιν,
μή τι μετασρίψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδ' Ἠθεμίδος,
ἥ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει,
ἴσχεσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πωτᾶσθαι λυγρῷ
τείρεσθ'· εἰ μήπου τι πατὴρ ἐμὸς ἐδλὸς Ὀδυσσεὺς
δυσμενέων κάκ' ἔρεξε Δαναῶν ἐὐκνήμιδας ἑταίρους·
τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τοὺς ὀτρυνόντες· ἐμοὶ δὲ κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐδέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε·
αἶψ' ὑμεῖς γε φάγοισθε, τάχ' ἂν ποτε τίσις ἔπι.
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσοίμεθα μύθῳ,
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.

his ille lachrymans concionatus est & fatus:
Audite sanè nunc me Ithacenses quodcunq; dixero,
nunquã nostrum cõcilium factum est neq; congregatio,
ex quo Vlysses diuinus abijt canis in nauibus:
nũc aũt quis huc cõgregauit? quæ necessitas tantũ urget
siue ex iunioribus uiris, aut qui seniores sunt?
an aliquem nuncium exercitus audiuit uenientis,
quẽ nobis palàm dicere queat quoniam prior audiuerit?
an quippiam publicum aliud dicturus est aut loquetur?
honestus mihi uidetur esse, adiutor: utinam illi ipsi
Iupiter bene uertat quæcunq; mente sua cogitat.
Sic ait. gaudebat autem laude Vlyssis charus filius,
neq; amplius diu sedit, aggressusq; est concionari:
stetit aũt in media cõcione: sceptrũ a.ei imposuit manui
præco Pisenor prudentia consilia edoctus.
primum deinde ad senem conuersus loquutus est:
O senex, nõ procul abest ille uir (statim a.ipse cognosces)
qui populum congregaui: potißimum me dolor urget:
neq; ullum nuncium exercitus audiui uenientis,
quem uobis palàm enarrem, quòd prior audiuerim,
neq; quicquam publici aliud enarro neq; dico:
sed meũ ipsius negotiũ, quod mihi malũ incidit domui,
duplex est: alterũ q; patrẽ eximiũ pdidi, qui quõdã inter
ipsos imperabat, erat autem uelut pater mitis. (nos
nunc antẽ longè maius, quod mox citò domũ uniuersam
funditus euertet, nictumq; omnino perdet:
matri meæ proci instant nolenti,
eorum uirorum chari filij qui hic utiq; sunt optimi:
qui patris quidem in domum horrent proficiſci
Icarij, ut ipse dotet filiam,
detq; cui uoluerit & qui ipsi gratus uenerit:
illi uerò in nostram uentitantes quotidie,
bones sacrificantes & oues & pingues capras,
splendidè conuiuantur, bibuntq; atrum uinum
gratis: plurima uerò absumunt. non enim adest uir
qualis Vlysses erat, qui detrimentum à domo areceat:
nos uerò nentiquam qui auertere queamus: præterea
imbelles q; sumus, & neq; periti pugnandi.
nam sanè auerterem, si mihi uis adesset.
non enim iam tolerabilia facinora fiunt, neq; honestè
domus mea perit. indignamini & ipsi,
alios q; reueremini uicinos homines
qui circum habitant: deorum uerò timete iram,
ne quid mutentur irati ob mala facinora.
oro sanè Ionem Olympium aut Themidem,
quæ hominum conciones & soluit & constituit,
abstinete amici, & me solum sinite dolore moleſto
affligi: si unquam pater meus bonus Vlysses
hostilibus malis affecit fortes Græcos:
ob hæc mihi talionẽ reddentes malè afficite hostiliter a-
istos incitantes: mihi uerò satius esset (gentes,
uos absumere possessionem q; prouentum q;:
quod si uos comederitis, fortaßis aliquãdo etiam solutio
tandiu enim per urbẽ cõueniremus colloquio, (fieret.
bona repetentes, donec omnia persoluerentur.

Ὦ γέρον. Oratio elegãtiſsima Telemachi, in qua orditur à perſona Ægyptij.

Pisenor præco. Telemachi concionatur, & suã fortunã Achiuis exponit.

τοῖσδ' ἐνθάδε ναίεσκε. Ionica parenthesis, & Diaplasiasmus cũ Proschematiſmo, dum interſeritur, pro τοῖοι, τοῖσδε οἱ.

ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρειὼ. Ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρειὼ, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, δοιὰ· τὸ μὲν πατρὸς ἐδλὸν ἀπώλεσα, ὃς πάρ' ἐμοῖ τοῖσδ' ἐνθάδε ναίεσκε, πατὴρ δ' ὡς ἔπος ἦεν. νωῖ δ' αὖ νῷ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πᾶμπαν ὀλέσσῃ· μητρί μοι μνηστῆρσιν ἐπηράρασθαι ἀνάγκη ἔνδον ἐμοὶ δ' ἄρῳ φίλοι υἷες οἱ φθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι· οἱ πατρὸς μὲν δὴ οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι Ἰκαρίου, ὡς κ' αὐτὸς ἑεδνώσηται θυγατρὸς, ὁππῳ δ' ὥ κ' ἐθέλοι καὶ οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι· οἵ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα, βόας ἱερεύοντες ὀΐς τε μῆλα τανύσσας, εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ καταίνυται. οὐ γὰρ ἔπ' αὐτὴρ οἷός Ὀδυσσεὺς ἔσκε, ἀρὴν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι· ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἦ μὴν ἔπειτα λυγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ διαπαντὸς ἀλαλκών. εἰ δ' ἔτ' ἀν ἠμύναιμεν, ἐοῖ δ' ὤφελον εἶναι ἐπὶ χρὼ ἔργα τετυγμένα πάντα, δόμοι δ' ἔντοσθε ἕποντο οἶκος ἐμὸς δ' ἰόλωλε· νεμεσσήθητε μὴ αὐτοὶ, ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας αὐθρώπους οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑπὸ δείσατε μῆνιν, μή τι μετασρίψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα. λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδ' Ἠθεμίδος, ἥ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει, ἴσχεσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πωτᾶσθαι λυγρῷ τείρεσθ'· εἰ μήπου τι πατὴρ ἐμὸς ἐδλὸς Ὀδυσσεὺς δυσμενέων κάκ' ἔρεξε Δαναῶν ἐὐκνήμιδας ἑταίρους· τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες, τοὺς ὀτρυνόντες· ἐμοὶ δὲ κε κέρδιον εἴη ὑμέας ἐδέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε· αἶψ' ὑμεῖς γε φάγοισθε, τάχ' ἂν ποτε τίσις ἔπι. τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσοίμεθα μύθῳ, χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.

his ille lachrymans concionatus est & fatus:
Audite sanè nunc me Ithacenses quodcunq; dixero,
nunquã nostrum cõcilium factum est neq; congregatio,
ex quo Vlysses diuinus abijt canis in nauibus:
nũc aũt quis huc cõgregauit? quæ necessitas tantũ urget
siue ex iunioribus uiris, aut qui seniores sunt?
an aliquem nuncium exercitus audiuit uenientis,
quẽ nobis palàm dicere queat quoniam prior audiuerit?
an quippiam publicum aliud dicturus est aut loquetur?
honestus mihi uidetur esse, adiutor: utinam illi ipsi
Iupiter bene uertat quæcunq; mente sua cogitat.
Sic ait. gaudebat autem laude Vlyssis charus filius,
neq; amplius diu sedit, aggressusq; est concionari:
stetit aũt in media cõcione: sceptrũ a.ei imposuit manui
præco Pisenor prudentia consilia edoctus.
primum deinde ad senem conuersus loquutus est:
O senex, nõ procul abest ille uir (statim a.ipse cognosces)
qui populum congregaui: potißimum me dolor urget:
neq; ullum nuncium exercitus audiui uenientis,
quem uobis palàm enarrem, quòd prior audiuerim,
neq; quicquam publici aliud enarro neq; dico:
sed meũ ipsius negotiũ, quod mihi malũ incidit domui,
duplex est: alterũ q; patrẽ eximiũ pdidi, qui quõdã inter
ipsos imperabat, erat autem uelut pater mitis. (nos
nunc antẽ longè maius, quod mox citò domũ uniuersam
funditus euertet, nictumq; omnino perdet:
matri meæ proci instant nolenti,
eorum uirorum chari filij qui hic utiq; sunt optimi:
qui patris quidem in domum horrent proficiſci
Icarij, ut ipse dotet filiam,
detq; cui uoluerit & qui ipsi gratus uenerit:
illi uerò in nostram uentitantes quotidie,
bones sacrificantes & oues & pingues capras,
splendidè conuiuantur, bibuntq; atrum uinum
gratis: plurima uerò absumunt. non enim adest uir
qualis Vlysses erat, qui detrimentum à domo areceat:
nos uerò nentiquam qui auertere queamus: præterea
imbelles q; sumus, & neq; periti pugnandi.
nam sanè auerterem, si mihi uis adesset.
non enim iam tolerabilia facinora fiunt, neq; honestè
domus mea perit. indignamini & ipsi,
alios q; reueremini uicinos homines
qui circum habitant: deorum uerò timete iram,
ne quid mutentur irati ob mala facinora.
oro sanè Ionem Olympium aut Themidem,
quæ hominum conciones & soluit & constituit,
abstinete amici, & me solum sinite dolore moleſto
affligi: si unquam pater meus bonus Vlysses
hostilibus malis affecit fortes Græcos:
ob hæc mihi talionẽ reddentes malè afficite hostiliter a-
istos incitantes: mihi uerò satius esset (gentes,
uos absumere possessionem q; prouentum q;:
quod si uos comederitis, fortaßis aliquãdo etiam solutio
tandiu enim per urbẽ cõueniremus colloquio, (fieret.
bona repetentes, donec omnia persoluerentur.

νωῖ

nunc

tunc uerò mihi irritos dolores iniycitis animo.
Sic ait iratus, sceptrum uero iecit in terram,
lachrymas distillans. cõmiseratio uerò inuasit pop. oẽm.
tunc alij quidẽ oẽs in silẽtio erant: neq; quisquã ausus est
Telemacho uerbis respondere molestis:
Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est:

Antinoi responsio.

Telemache altiloque, uirib. impotens, qd loquutus es,
nos dedecorans? uis autem maculam iniycere.
tibi uerò neutiquam proci Græcorum culpandi sunt,
sed chara mater, quæ sanè uersutias callet,
iam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,
ex quo dementat animum intra præcordia Achiuorum:

Penelopes erga proc. dolus.

omnes quidem sperare facit, & promittit uiris singulis,
nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat.
illa uerò dolum hunc alium in mente deliberauit:
statutam magnam telam in ædibus texuit,
subtilem & immensam: cæterùm nobis uerba fecit:
iuuenes mei proci, postquã mortuus est diuinus Vlysses,
sustinete urgentes meas nuptias, donec textum
perfetero, (ne mihi uana fila pereant)
Laerti Heroi sepulchrale, quando tandem ipsum
fatum malum tollet asperæ mortis:
ne aliqua me in populo mulierum Achiuarum culpet,
siquidem absq; tegumento iacuerit, multa possidens.
Sic ait, nobis uerò statim persuasus est animus generoso.
tum uerò in die quidem texebat magnam telam, (sus.
noctu uerò soluebat, postquam faces adhibuerat:
sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achiuis:
sed cum quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
& tunc certè aliqua dixit mulierum quæ bene sciebat,
& ipsam soluentem inuenimus pulchram telam.
sic illa quidem perfecit etiam nolens præ necessitate.
tibi uerò sic proci respondent, ut scius
ipse tuo animo, sciant & omnes Achiui:
matrem tuam dimitte, iube autem ipsam nubere
illi cuicunq; pater iusserit, & placuerit ipsi.
si uerò amplius uexabit multo tẽpore filios Achiuorum,
hæc agitans in animo quæ ei abundè dedit Pallas,
operaq; scire insignia, & mentem bonam,
uersutias quales nunq; aliquãdo audiuimus neq; ueterũ,
earum quæ olim fuerunt pulchricomæ Achiuæ,
Tyroq;, Alcmenaq;, pulchricomaq; Mycena:
harum nulla similia commenta Penelopæ
sciebat. sed hoc quidem non conducibile excogitauit.
tamdiu enim uictum tuum & bona consument,
donec illa hoc habebit propositum quod quidẽ nunc illi
in pectoribus posuerunt Dij: magna quidem gloria ipsi
fit, cæterum tibi desiderium multi uictus.
nos u. nec ad negot. nostra antè ibimus, neq; aliquo aliò,
antequam ipsa nubat Græcorum cuicunq; uoluerit.

Telemach. Antinoo.

Hunc rursum Telemachus prudens contra alloq. est:
Antinoe, nullo modo licet è domo inuitam expellere
quæ me peperit, quæ me enutriuit: pat. aũt meus alicubi
uiuit siue mortuus est. durũ a. me multa reddere (terr.
Icario, siquidem ipse ego matrem dimisero,

νωῖ δ' ἐμοὶ ἀπρήκτους ὀδυρωὰς ἐμβάλετε θυμῷ.
Ὡς φάτο χωόμενος, ποτὶ δ' σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ' ἀναπρήσας. οἶκτος δ' ἔλε λαὸν ἅπαντα.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν ταῦτα δόσαν ἀκαχὼν ἔσαν· ὅτις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δ' ἐμὶν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Oratio et responsio Antinoi quæ Telemachi accusationem confutat, transferendo culpam in Penelopen. Translatio criminis.

Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μενεπτόλεμε, ποῖον ἔειπες,
ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ' ὅτι μνηστῆρες ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ τοι περὶ κέρδεα οἶδεν,
ἄλλῃ γὰρ τρίτον ὄτρυνε, τάχα δ' ἴσει τέταρτον,
ἧς δ' ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀχαιῶν·
πάντας μὲν ῥ' ἔλπει, μνᾷ ὑπίσχετο καὶ φρεσὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πρὸϊοῦσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
ἄλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μήσατο κούρη·
στήσατο μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνε,
λεπτὸν Ϛ πόριμητον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν,
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θανέ δῖος Ὀδυσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὲς θανάτοιο·
μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
ἔνθα νῆμα τίν μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὶ δαΐδας πρυθέτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔλαθε δόλῳ, νῷ ἔπιθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ἤδη,
Ϛ τὴν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεστε Ϛ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
σοὶ δ' ὧδ' ἐμνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δ' ἤ πάντες ἀχαιοί·
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
ᾧ κ' ὅτεῳ τε πατὴρ κέλεται, καὶ οἱ αὐτῇ φίλον ἐστίν.
εἰ δ' ἔτ' ἀνήσει γε πολὺν χρόνον ὕβριας ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἐν θυμῷ ἃ οἱ περὶ δῶκεν Ἀθήνη,
ἔργα τ' ἐπίσασθαι περικαλλέα, Ϛ φρεσὶν ἐσθλὰ
κέρδεά θ' οἷ' ὄπιν τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,
τάων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες ἀχαιαί,
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, ἐϋπλόκαμός τε Μυκήνη·
τάων οὔτις ὁμοῖα νοήματα βουλεύσασκεν
ἧδη. ἀτὰρ μὲν τόγ' ἐγὼ γε κάκιστον γε νοήσω.
τόφρα γὰρ ἂν βιότου τε πόρῃ καὶ κτήματ' ἔδηται,
ὄφρά κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον ὅντινά οἱ νῦν
ἐν στήθεσσι τιθῶσι θεοί· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε πολὺ πλείων βιότοιο
ἡμεῖς δ' ὅτ' ἂν ὧδε ἔργα πάρος γ' ἴδμεν, ὅτε περ ἄλλα,
πρίν γ' αὖτιν γαμέεσθαι ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδέως ἀνέτιον ἔειπε·
Ἄντινο', ἦπος ἐπεὶ δὴ ὀμόσσαι ἀπῶσαι
ἥμ' ἔπιχ', ἥμ' ἐθέλῃσι· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
ζώει ὀΐω ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἐμὲ πολλὸν ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴκ' αὐτὸς ἐγὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.

ἐκ γὰρ

Insignis locus de copulandis coniugibus autoritate & consensu parentum.

ἐϋπλοκαμίδες. Synecdoche pars pro toto.

ἐκ γὰρ τ' πατρὸς κακὰ πάσομαι, ἄλλα ϳ δ' αἴμωμ
δ' ωσει· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀρήσετ' ἐριννῦς
οἴκω ἀπορχομένη, νεμεσις δ' ἐ μοι ἔϛ αὐθρώπω
ἔσεται. ὣϛ ὁ μὲν ἔφατ· ἐγὼ ποτε μῦθον ϕίλω.
ὑμὲτερ⊙ δ' ἐ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτὴν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δ' αἶτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἶκος·
αἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, αὐδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
κήρυτ' ἐγὼ ϳ θεὰς αἰῶν⊙ὸμαι αἰγὼ ἐόντας,
αἴκέ ποτε Ζεὺς δ' ὦσι παλίντιτα ἔργα γϵνέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἐντὸς θάλοισθε.
Ως ἔφατο Τηλέμαχ⊙. τοῖ δ' αἰετὼ ὑψιπόται Ζεὺς
ὑψόθεν ἐξ κορυφῆς ὄρε⊙ πτώσσοντε πέσησε.
τὼ δ' ἔως μὲν ϱ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῆς ἀέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
ἀλλ' ὅτε δ' ἐ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἱκέσθην,
ϝὼ δ' ὦ λιγυπνόϕτε τινασσέσθην πτερὰ πολλὰ,
δὴ δ' ἰδέτ) πάντων κεφαλὰς, ὀδόντσι δ' ὀλέθρου·
δ' ὀνύχεσι πρέσσας ἀμφί τε δ' ἐρὰς,
δ' ἐξιὼ ἴξαν δόμόν τ' οἰκία τε πόλιν αὐτῆν.
θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ὥρμηναν δ' ἀὰ θυμὸν ἄπορ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δ' ἐν μετέειπε γέρων ἥρως Α'λιθέρσης,
Μασϖρίδης. ὅ γὰρ οἷ⊙ ὁμηλικίην ἐκέκασο,
ὄρνιθας γνῶναι, δ' ϕαίσιμα μυθήσασθαι,
ὅσσφιν ἐὺ ϕρονέων ἀγορήσατο δ' μετέειπε,
κέκλυτε δή νυῶν μοι Ι'θακήσιοι ὀ, τι κεν ἔπω·
μνηϛῆρσιν δ' μάλιϛα πϕασκόμεν⊙ τάδε εἴρω,
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδ'ϵται· ὀ γὰρ Ο'δυσεὺς
δηρὸν ἀπαύδητε ϕίλων ὥρ' ἔσεται, ἀλλά που δ'
ἐγγὺς ἐὼν, τοῖσδεσσι φόνον δ' κῆρα ϕυτεύει
πᾶσιν πολλοῖσιν δ' ἄλλοισιν κακὸν ἔσαι,
οἵ νεμόμεθ' Ι'θάκην. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
ϕραζώμεθ' ὡς κεν καταπαύσομεν, δὲ καὶ αὐτοί
πανέσθων· δ' γάρ σϕιν ἄφαρ τόδε λώϊον ἔσται.
δ' γὰρ ἀπείρητ⊙ μαντεύσομαι, ἀλλ' εὖ ἴδπας·
καὶ γὰρ ἐκείνῳ ϕημὶ τελεντηθῆναι ἅπαντα
ὡς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ι'λιον εἰσανέβαινον
ἀργεῖοι, μετὰ δ' ἐ σϕιν ἔβη πολύμητις Ο'δυσεύς.
ϕίλ κακὰ πολλὰ παθόντ', ἀλέσαντ' ἀπὸ πάντας
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ γϵνεαντῷ (ἑταίρους,
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τάδε δ' νῦ πάντα τελεῖται.
Τὸν δ' αὖτ' δρύμαχος Πολύβο πάϊς αὐτίον υἱὸν
ὦ γέρον, δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν, (δ' α,
οἴκαδ' ἰὼν, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσω·
ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
ϕοιτῶσ', δ' τε πάντες ἐναίσιμοι αὐτάρ Ο'δυσεὺς
ὤλ⊙ πάλ'. ὡς δ' σὺ καταϕθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες· ἔκ κεν τόσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
οἴκῳ δέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον δ' αὐτοῦ
σῷ οἴκῳ δ' ὧρον ποτιδ' ἐγμεν⊙ αἶκε πόρῃσιν·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε δ' τετελεσμένον ἔσαι,
αἶκε νεώτερον ἄνδρα, παλαιά τε πολλά τε εἰδότα,

1. Argumentum de pietate matris.

Amarulēta permissio, cum comminatione diuinæ ultionis. Quo loco prouerbium Deus ulciscetur, consule.

Augurium.

Alitherses uates.

ἤνατο, ἰσίκα, præstabat, superabat. Vide πάσομαι.

ἀλλὰ πολὺ πρὶν. post expositionē augurij, consilij & dehortationē subitaneæ profectionis. In tempore cauenda pœna mali.

expatre siquidem mala patiar, alia autem deus
dabit: postquam mater odiosas imprecata fuerit furias
à domo discedens, inuidia autem mihi ex hominibus
erit. sic itaq; hunc ego sermonem nunquam dicam.
uester uerò siquidem animus indignatur his,
exite è domo mea, alias autem curate dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos:
si uerò uobis uidetur satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
corrodite: ego uero deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter dabit talionis opera fieri:
multi deinde intra domum pereatis.
Sic ait Telemachus. huic aquilas latè uidens Iupiter
ex alto à uertice montis misit uolare.
hæ usq; quidem uolabant ad flatum uenti,
propinquæ inuicem extendentes alas:
sed cum iam ad mediam concionē celebrē peruenissent,
hic conuersæ quatiebant alas densas,
aspexerunt aliis omniū capita, portendebant antē mortē:
laniantes uerò unguibus maxillas circum autem colla,
ad dextram uolarunt & per ædes & per urbē ipsorum.
admirati sunt autem aues postquam uiderunt oculis,
agitabant autem in animo quæ perficienda erant.
His uerò interfatus est senex heros Alitherses,
Mastorides. hic enim solus cœuos uincebat,
in auibus dijudicandis, & utilia proloquendo,
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit:
audite nunc me Ithacenses quodcunq; dixero:
procis autem potissimum præsagiens ista dico,
illis enim ingens periculum imminet: non enim Vlysses
diu seorsim à suis amicis aberit, sed alicubi iam
propè ens, ipsis eadem & fatum conflat
omnibus: pluribus etiam alijs malè erit,
qui habitamus Ithacam claram. sed longè antea
consideremus ut quiescamus, aut etiam ipsi
quiescant: etenim ipsis statim hoc utilius est.
non enim inexpertus uaticinor, sed bene doctus:
etenim illi puto perfecta esse omnia
quæ admodū illi prædixerā quādo ad Ilium conscenderunt
Græci, cum ipsis etiam conscendit uersutus Vlysses.
dixi postq; mala multa passus esset, amisisset q; oēs socios,
incognitum ab omnibus uicesimo demum anno
domum uenturum: hæc autem omnia perficiuntur.
Huc rursus Eurymachus Polybi filius contra loq. est:
ô senex, age nunc uaticinare tuis liberis,
domū profectus, ne fortè quid mali patiātur in posterū:
in his autem ego te longè melior sum ad uaticinandum.
aues sanè multæ sub radijs solis
uolitant, neq; omnes augurales: cæterùm Vlysses
perijt longè. utinam etiam tu perijsses cum illo,
non tanta uaticinans diceres,
neq; Telemachum iratum sic incitaret,
sua in domo donum expectans si quod præbeat:
sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
si iuuenem uirum, ueteraq; multaq; doctus,

Eurymachus uatici niū eleuat.

decipiens

decipiens uerbis incitaueris ad irascendum,
illi quidem ipsi primum perniciosius erit,
efficere tamen nihil poteris horum gratia,
tibi uerò ô senex pœnam infligemus, quam in animo
luens indignè feras: grauis autem tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego suadebo ipse,
matrem suam ad patrem iubeat redire,
illi uerò nuptias facient, & component dotem
inlignem, qualem conuenit charam in filiam expendere.
non enim antea quieturos puto filios Achiuorum
à procatione molesta: quoniã neminẽ timemus omnino,
neq; sanè Telemachum tametsi multiloquus sit:
neq; uaticinium curamus quod tu senex
loqueris imperfectũ, in odium aũt duceris adhuc magis.
bona uerò rursus malè absumet, neq; unquam sors par
erit, donec hæc impedierint Achiuos
huis nuptijs: nos uerò rursus expectãtes diebus omnibus,
gratia eius uirtutis contendimus, neq; ad alias
ibimus quas decens ducere est unicuiq;.

Telemach. procis. Hunc antẽ rursum Telemach. prudens contra loq. est:
Eurymache, necnon alij quotquot proci generosi,
ista quidem non uos amplius precor, neq; obtundam:
iam enim hæc sciunt dij & omnes Achiui.
sed age mihi date nauem celerem & uiginti socios,
qui mihi hinc atq; hinc perficiant iter.
proficiscor enim in Spartam & Pylum arenosam,
reditum interrogaturus patris diu absentis,
si aliquis mihi dicat mortalium, aut famam audiam
ex Ioue, quæ potissimum fert gloriam hominibus.
si quidem patris uitam & reditum audiuero,
sanè quantumuis adflictus adhuc sustinebo annum:
si uerò mortuum audiuero neq; amplius superstitem,
reuersus continuò charam ad patriam terram,
sepulchrum illi condam, & sepulchralia celebrabo
eximia qualia conuenit: & uiro matrem dabo.
Igitur ille sic loquutus consedit: bis autem surrexit
Mentor, qui Vlyssis inculpati erat socius,
& illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
obedireq; seni, & firma omnia custodire.
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit:

Mentor Telemachum ueri sua- det. Audite certè me nunc Ithacenses quodcunq; dixero.
nec quisquam amplius benignus, mansuetus & mitis sit
sceptriger rex, neq; in mente utilia discernens,
sed semper grauis sit, & iniqua faciat.
quandoquidem nullus recordatur Vlyssis diuini
populorũ quib. præfuit, & uelut pater mansuetus erat.
uerumenimuero procos oneroses haud inuideo
committere facinora uiolenta, malis consilijs mentis:
sua enim obiectantes capita, consumunt uiolenter
domum Vlyssie, quẽ non amplius putant rediturum esse:
nunc autem alij populo succenseo: ut omnes
sedetis muti, ac non redarguentes uerbis,
pauciores procos compescitis cum sitis plures.

Liocritus Mentori. Hũc uerò Eucnorides Liocritus contra alloquebatur:
Mentor conuiciator, ingenio stolide, ut loquutus es,

πρὸφάμλν & ἐπὶ τοσιν ἐπιτρώπως χαλεπαίνειν, αὐτῷ μλύ οἱ πρῶτον αὐτικρὺς δρομ ἔσαι, πρῆξαι δ' ἔμπης ὅτι δλωήσεται εἵνεκα τῶνδε, σοὶ γ' γέρον θελω ὧδ' ὑποθήσομλν ὡς κ' φὶ θυμῷ τίνωμ ἀχάλλυς· χαλεπὸν δ' τοι ἔσεται ἄλγος. Τηλεμάχῳ δ' φ πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτός, μητέρα ἣν δν πατρὸς αὐτογέτω ἀπονέεσθαι, αἱ γ' γάμον τ' θύξησι, & ἀρτιώνυμον εἶδ' να πολλὰ μάλ', ὅσα τοικε φίλης ἀδὶ παιδὸς ἔπεσθαι. ὀ γὰρ πρίν παύσασθαι ὀΐομαι υἷας ἀχαιῶν μνηστύ & ἀγαλλόμλνος· ἐπεὶ ὄ τινα δ' ἐδίμλν ἔμπης, ὅτ' ὃν Τηλέμαχον μάλα πρ πολύμυθον ἰόντα· ὅτε θεοπρόπιν ἐμπαζόμεθ' ἣν σὺ γεραιὲ μύθιαι ἀπρέα εἰπτον, ἀπεχθάνεται δ' ἔτι μᾶλλον. χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, ὐδ' ἔπετ' ἴσα ἔσεται, ὅφρά κεν ἣ γε πατρὶ φίλῳ ἀγαθοῖσιν ἀχαιὸς δν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ πετιδ' ἐγμένοι ἤματα πάντα, εἵνεκα θ' ἀρείθ' ἐριδ' αἰνόμλν, ὐδ' μετ' ἄλλας ἐχόμεθ' ἃς ὧδε ἑκάστῳ ὀπυίεμεν ὄβριμα εἰδώς.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτίον ηὔδα· Εὐρύμαχ', ἠδὲ κὴ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί, τοῦτα μλὺ ἐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, ὐδ' ἀγορεύω· ἤδη γὰρ τά γ' ἴσασι θεοὶ κὴ πάντες ἀχαιοί. ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν κὴ εἴκοσ' ἑταίρους, οἵ κέ μοι ᾧθα & ᾧθα διαπρήσσωσι κέλευθον. εἶμι γὰρ ὐδὲ Σπάρτλν τε κὴ ὐδὲ Πύλον ἠμαθόεντα, νόσφ πυθόμλν & πατρὸς δ' ἰὼν οἰχομένοιο, ἰὼν τις μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος & ἀνθρώποισι. εἰ μλύ κεν πατρὸς βίοτον κὴ νόστον ἀκούσω, ἔτ' αὖ τρυχόμλνός γε ἔτι τλαίην φίλον ἦτορ· εἰ δέ κε τεθνειῶτα & ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντα, νοσήσας δ' ἵππων φίλλν δν πατρίδα γαῖαν, σῆμά τε οἱ χεύω, & ἐπικτέρεια κτερείξω πολλὰ μάλ' ὅσα τοικε, & αὖτε μητέρα δίδω.

Ἦ τοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' αὖτε Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος, καὶ οἱ ἰὼν γ' νυσίμ ἐπέτρεπ γοῖκον ἅπαντα, πείθεσθαί τε γέροντι, κὴ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν. ὅσφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο κὴ μετέειπε, Κέκλυτε δὴ νῦν μευ γ' θακήσιοι ὅ, τι κεν εἴπω. μήτις ἔτι πρόφερων, ἀγανὸς κὴ ἤπιος ἔστω σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν ἄσιμα εἰδὼς, ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, κὴ αἴσυλα ῥέζοι. ὡς ὅτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν. ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγλαΐζομαι ὅτι μεγαίρω ἔργ' ἐν ἔργα βίαια, κακορραφίῃσι νόοιο· σφὰς γὰρ πρόθ' ἑμεῖο κεφαλὰς, κατέδουσι βιαίως οἶκον Ὀδυσῆος, τὸν δ' ὀπὶ ἔτι φασὶ νέεσθαι· νῦν δ' ἄλλῳ δ' ἄμῳ νεμεσίζομαι οἷον ἅπαντα δν ἦδ' ἄνω, ἀτὰρ ὅτι καθαπτόμλνοι ἐπέεσσιν, παύρους μνηστῆρας κατορύσσετε πολλοὶ ἐόντες.

Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος αὖτίον ηὔδα, Μέντορ ἀτάρτ ἠρὲ φρένας ἠλεέ, πτίον εἶπες,

πολλὰ τι ἀλλάτ. Prouerb. Sensum prudentia.

ὀτρύσω & ὀτρυνέω. Eurymachus hic æquitatem simulat homo perditus.

Λάδιμλν, φ διδίμλν, à Λίδομαι, uel Λίδω, &c.

τίθραιῶν &, à θρύπτω, τίθημι & τίθραμ. Hom.

b ἀμέας

ἡμέας ὀτρύνων παύεσθαι μύθῳ ἀργαλέῳ ἠδ' ἀρότρῃ
ῥηϊδίως μνηστῆρες ὑπείρεσιν ἀντιβολήσας
εἰ περ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δμῳὰς ἀγνυμένας κατὰ δῶμα εἴρυσσήρας ἀγαυὰς
ἔξελάσαι μεγάροιο μνηστεύειν θ' ἡμῖν θυμῷ,
ἄλγιστ' οἰκήσειε γυνή, μάλα που χατέουσα,
ἐλθόντ', ἀλλ' οὐκ ἔστι γε οἶτον ἐπισπάσει,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνανθ' ἕκαστος ἔργα ἑπᾶσθαι,
τόν γε δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἔξ ἀρχῆς πατρώϊοί εἰσιν ἑταῖροι.
ἀλλ' (οἴω) ἦ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
πεύσεται ἔν περ Ἰθάκῃ, πολέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν ἀνὰ ἠγερέθουσαν·
οἱ μὲν ἔπειτ' ἐσκίδναντο κατὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος·
μνηστῆρες δ' αὖθ' ἅμα δώματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς ὄβριμον ὕδωρ,
κλῦθί μοι ὅς τις θεὸς ἔλυθες ἠμετέροιο δόμοιο,
καί μ' ἐπὶ νηὸς ἔπεμψας ἐπ' ἠερόεντα κέλευθα
νόστον ἀπευθέα πατρὸς ἐμοῦ ἠδ' οἰκομένοιο,
ὄφρ' εἰδῶ· τὰ δή μοι ἀπατρίζουσιν ἀχαιοί,
μνηστῆρες δὴ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· σχεδόθεν δ' ἐγὶς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδ' ἐπιφωνήν,
καί μιν φωνήσασ' ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', οὐδ' ὀπίθων κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀπεφήμων,
εἰ δή τοι σὸ πατρὸς γ' ἔσακτα μὺθος ἐπ' αὐτῷ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργόν τε ἔπος τε,
τῷ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, οὐδ' ἀτέλεστος·
εἰ δ' ὃ κέν γ' ἔοσι γόνος Πηνελοπείης,
τῷ σ' ἔτ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μνώοντες.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ τέλονται·
οἱ πλέονες δὲ κακίονες· παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους·
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὀπίθων κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀπεφήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος πολέλοιπεν,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε·
ἄφρασίῃσιν, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον, κῆρα μέλαιναν,
ὃς δὴ σφιν ἐχεδόν γε δύῃ ἐπ' ἤματι πᾶσιν ὀλέσθαι.
σοὶ δ' οὐ δηρὸς ἔπειτι πολυφόρβης ἧος σὺ μνώοιτο·
τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
ὅς τοι νῆα θοὴν τελέω, σὺ δ' ἅμ' ἕψεαι αὐτός.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
ὄπλισσόν τ' ἤια, πᾶσιν δ' ἄρσην ἄπασι,
οἶνον δ' ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
δέρμασιν δ' ἐνὶ πυκνοῖσιν· ἐγὼ δ' αὐτὰρ ὅμιλον ἑτοίμους
ἄλφ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι. εἰσὶ δ' ἔτ' ἄφθονοι
πολλαὶ δ' ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τάων μέν τοι ἐγὼν ὄψομαι ἥτις ἀρίστη·
αἶψα δ' ἐφοπλίσαντε θοὴν δήσεσθον ἐς εὐρέα πόντον.

Ὡς ἔφατ' Ἀθηναίη πάρος Διός· αὐτὰρ ἔπειτα
Τηλέμαχος πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
ἔνθ'

nos adhortans desistere? difficile autem erit
cum uiris pluribus pugnare in comitio.
etiamsi enim Vlysses Ithacensis ipse aduenies
conuiuantes per domum suam procos eximios
expellere è domo cogitauerit in animo,
non sanè illius lætabitur uxor, quantumuis ualde egens,
uenientis, sed hic sæuam mortem inuenerit,
si pluribus pugnarit: tu uerò non ex officio es loquutus.
sed age, populi quidem dispergantur ad opera quinis,
huic autem disponat Mentor uiam & Alitherses,
qui illi à principio paterni sunt amici.
sed (puto) & aliquandiu sedens, nuncios
audiet in Ithaca, perficietq; uiam nunquam hanc.

Sic ille loquutus: soluit concionem celerem.
bi quidem dispergebantur ad domum quisq; suam:
proci autem ad domum ibant diuini Vlyssis.
Telemachus autẽ seorsim profectus est ad littus maris, Telemach.
manibus lotis è cano mari supplicauit Palladi: Minervam
audi me qui heri deus aduenisti ad domum meam, precatur.
& me in nauì insistì per obscurum pontum
reditum interrogaturum patris diu absentis,
ire: hæc autem omnia impediunt Græci,
proci autem potissimum, malè superbientes.

Sic ait precatus, propè autem illum uenit Pallas, Minerua
Mentori similis facta tum corpore tum etiam uoce, sub Mẽto-
& ipsum compellans uerba uolatilia alloquuta est: ris persona
Telemache, neq; in posterũ ignauus eris, neq; stolidus: ter prope-
si quidem tibi tui patris instillatum est robur bonum, rare horta-
qualis ille erat ad perficiendum opusq; dictumq; tur.
non sanè deinde uanum iter erit, neq; imperfectum:
si uerò non illius esses filius & Penelopes,
non sanè deinde sperarẽ te perfecturum esse quæ moliris.
pauci enim filij similes patri sunt: Perpauci fi-
pleriq; peiores, pauci uerò parentibus meliores: lij patrũ si-
sed quoniam neq; in posterum ignauus eris, neq; stolidus, miles sunt.
neq; te penitus consilium Vlysis reliquit,
spes deinde tibi est te perfecturum esse hæc opera.
ideo nunc procorum fine consiliumq; mentemq;
insipientium, quoniam neutiquam prudentes, neq; iusti:
neq; ullo pacto sciunt mortem, & fatum nigrum,
quæ illis imminet die uno omnes perire.
tibi uerò uia non amplius aberit quam tu cogitas:
talis enim tibi socius ego paternus sum,
qui tibi nauem celerem parabo, & simul sequar ipse.
sed tu quidem ad domum uadens procis colloquere,
apparaq; uiatica, & nauis conde singula,
uinum in amphoris, & farinam medullam hominum,
utribus in densis: ego autem per populum socios
statim uoluntarios colligam. sunt autem naues
multæ in circumflua Ithaca nouæ necnon ueteres:
harum quidem ego despiciam quænam optima est:
statimq; paratas immittemus lato mari.

Sic ait Pallas filia Iouis. neq; amplius diu
Telemachus immoratur, postquam dea audiuit uocem.
festinabat ire ad domum, charo tristatus corde:

ἔνθ' inuenit

παῦροι γάρ τοι, Celebris sententia, quæ innuit posteriora plerumq; eiusmodi, ut degenerent, & deteriora prioribus sint. Eodem respexit Euryp. in Hel. ἕνα γὠν πολλοῖς ἴσον εὕροις ἂν ὃν σὺ φὴς ἐμὸν πατρός.

inuenit autem procos superbos in ædibus
capras excoriantes, porcosq; glabrantes in atrio.
Antinous *Antinous autẽ rectà ridens obuiã ueniebat Telemacho,*
Telema- *manuq; illius inhæsit, nerbũq; dixit, & nomine nomina*
cho. *Telemache altiloque, indomite, ne tibi aliud (ust:*
in præcordijs malum sit curæ uel opus uel nerbum,
sed egregiè comede & bibe, ut antea:
ista enim omnino omnia perficient tibi Græci,
nauem & electos remiges, ut ocyus uenias
ad Pylum diuinam ad inclyti parentis famam.
Respondit Telemach. *Hunc autem rursus Telemachus prudẽs cõtra loc. est:*
Antinoe, neutiquam decet cum nobis superbis
conuiuari inuitum, & lætari quietum.
an non satis quòd antea quidem absumpsistis eximia
bona mea proci, ego autem parunlus eram?
nũc aũt quãdo grãdior sum, & aliorũ oratione audiens
disco, & sanè mihi intus augescit animus,
Minæ Telemachi ad uersus procos. *tentabo ut uobis malam mortem inferam,*
siue ad Pylum profectus, aut hic in populo.
(nado quidem, neq; uana uia erit quam dico)
mercator. neq; enim nauis rector neq; remigum
fio, ut uobis uisum est melius esse.
dixit, & ex manu manum auulsit Antinoi
facilè. proci autem per domum conuiuium apparabant,
hi uerò cauillabantur & incessebant uerbis,
tum uerò aliquis dicebat iuuenum superbientium:
Cauilla procorum in Telemachum nauigaturum. *Næ sanè Telemachus cædem nobis cogitat:*
aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenosa,
aut ex Sparta: quandoquidem sanè cupit uehementer.
aut & in Ephyrum uult fertilem terram
proficisci, ut inde mortifera uenena afferat,
injiciatq; in craterem, & nos omnes perdat.
Alius rursus dicebat iuuenum excellentium:
quis scit si etiam ipse profectus cana in naue,
longè ab amicis peribit, errans ut Vlysses?
hic & magis augere poterit nobis laborem.
bona enim omnia diuidemus, domum uerò
illius matri dabimus habere, aut illi cui nubet.
Sic dicebat. ille u. excelsum thalamũ intrabat parẽtis
latum, ubi cumulatum aurum & æs iacebat,
uestisq; in cistis, abundeq; odoriferum oleum.
intus etiam dolia uini ueteris dulcis
stabant, merum diuinum potum habentia,
ordine ad murum aptata, si quando Vlysses
in patriam reuerteretur, etiam dolores multos passus.
clausæ uerò erant portæ ingeniose aptatæ,
bifores: intus autem mulier custos noctesq; dies q;
erat, quæ omnia asseruabat mentis solertia,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ: (catam:
hanc tunc Telemachus alloquutus est in thalamum no-
Telemach. Euryclea nutrici. *Nutrix, age mihi uinum in amphoris hauri*
suaue, quod quidem post illud dulcius est quod tu seruas,
illum expectans infelicissimum, si quando uenerit
generosus Vlysses, mortem & fatum fugiens.
duodecim uerò imple, & operculis obduc omnes.

mihi

εὗρε δ' ἄρα μνησῆρας ἀγλαΐσρεας ὡς μεγάροισιν
ἆσγας αὐιμώσας, σάλλος δ' ἑῶντας ὡς αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
χεῖρ' ἐν δεξιτερὴν λαβὼν ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μύθος ἄχετο, μήτι τοι ἄλλο
ὡς σήθεσι κακὸν μελέτω δρῆγμα τε ἔργον τε,
ἀλλὰ μάλ' ἐδέμεν τε πιέμεν τε, ὡς τὸ πάρος περ·
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,
νῆα κὴ ὀξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
ἐς Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυὸν πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ὄπως δὴν ὑπερφιάλοισι μετ' ὑμῖν
δαίνυσθαί τ' ἄκοντα, καὶ ὄφρα εὖ φρονέοντα ἔκηλον.
ἦ ὀχ ἅλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ κὴ ἐσθλὰ
κτήματ' ἐμὰ μνησῆρσιν, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμί, κὴ ἄλλων μῦθον ἀκούων
πυνθάνομαι, κὴ δή μοι ἀέξεται ὄφρα θυμός,
πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἰὼν κῆρας ἐπίλνω,
ἦε Πύλον δ' ἐλθὼν, ἦ αὐτοῦ ᾧδε δ' ἐνὶ δήμῳ.
(ἔμπης μὲν, δὴν δ' ἀλήν ὁδὸς ἔσσεται ἣν ἀγορεύω)
ἔμπορος· ὀλκὰς γὰρ νηὸς ἐπήβολος ἐσθλῶν τ' ἐρετάων
γίνομαι, ὡς νύ πρ ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
ἦ ῥα, κὴ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσεν Ἀντινόοιο
ῥεῖα. μνησῆρες δ' ἤδ' ὅμοι κατὰ δαῖτα πέφνοντο,
οἱ δ' ἐπελώβιον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν,
ὧδε δ' ἔτις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλων τις,
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
ἢ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ πρ ἱέσθαι ἀνῶγε.
ἦ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πείρατα πέρσαι
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἧσιν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
ἧ δ' ἤ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων κὴ ὑπερφιάλων τις,
τίς δ' οἶδ' εἴ κε κὴ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς,
πολὺ φίλων ἀπόλοιτο, ἀλώμενος ὥς περ Ὀδυσσεύς;
ὅσσω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι.
κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
τοῦτο μητρὶ δ' οἴμην ἔχειν, ἠδ' ὅς τις ὀπύοι. (τρὸς
Ὡς φάτ'. ὁ δ' ὑπόροφον θάλαμον κατεβήσετο πατρὸς
ᾗ ἔνθα χρυσὸς κὴ χαλκὸς ἔκειτο,
ἐσθής τ' ἐν κλοίσιν, ἄλις τ' ἔνι δῖ' ἔλαιον.
ἐν δ' ἄρα πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον πότον ἐντὸς ἔχοντες,
ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
οἴκαδε νοσήσειε, κὴ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κλῃΐσαὶ δ' ἔσαν σανίδες δικυμινῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δ' ἄρα μιὴ ταμίη νύκτας τε κὴ ἤματα
ἔσκεν, ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόῳ πολυίδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πισηνορίδαο·
τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη θάλαμόνδε καλέσσας,
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαοσσόον ὃν σὺ φυλάσσεις,
κεῖνον ὀϊόμενος τὸν κάμμορον, εἴποθεν ἔλθοι
διογενὴς Ὀδυσεύς, θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἄμφορῆας ἐμπλησον, κὴ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.

ἐν δ' ἄρα μνησῆρας ἀγλαΐσρεας ὡς μεγάροισιν
ἆσγας αὐιμώσας, σάλλος δ' ἑῶντας ὡς αὐλῇ.

σάλλος. ἰέναι τὰ μαδαρὰ ὕδατι ξέοντι, ὅθεν ἰσχραίνειν γαστέρια, ἢ χοῖροι ἰέωνται, id est, deglubere, uel glabrare seruida aqua.

ϛὼ δέ μοι ἄλφιτα χεύῃσι ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν·
δώδεκα δ' ἐσὶ μέτρα μυλῃφάτα ἀλφίτα ἀνδρὶ.
αὐτὰρ δ' οἵῃ ἴσθι· τὰ δ' ἄθρόα πάντα πετύχθω.
ἐσπέριος γάρ ἐγὼν ἀερήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀνάβῃ, κοίτοιό τε μέδηται.
οὐ γὰρ δὴν Σπάρτηνδε Κ' ἠδὲ Πύλονδε νεμαθόωντα,
νόσον πολυσόμενος πατρὸς φίλου ἠὲ καὶ αὐτοῦ.

Ὡς φάτο, κώκυσεν δ' ἀρίφρων τροφὸς Εὐρύκλεια,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
τίπτε δέ σε τοι, φίλε τέκνον, φρένας ἔβη νόημα
ἔπλεο; πῆ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
μοῦνος· ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ἄλλοθι πάτρης
δίογενὴς Ὀδυσεὺς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράζονται ὀπίσσω,
ὡς κε δόλῳ φθίσῃς, τά δέ τ' αὐτοὶ πάντα δάσωνται.
ἀλλὰ μοῦ αὖθ' ἥδε σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τι σε χρὴ
πόντον ἐπ' ἐτρύγετον κακὰ πάσχειν, ὀδύρεσθαι.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
θάρσει μαῖ· ἐπεὶ οὔτι ἄνευθεν θεοῦ γε βουλὴν
ἐλπομαι· ὄμοσσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι
πρίν γ' ὅτ' ἂν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτοῦ πυθέσθαι, ἢ ἀφορμηθέντ' ἀκοῦσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα καλὸν δέμας εἰλαπίνῃ.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δ' ἄρα θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὤμοσέν τε τέλεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
ἐν δὲ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν.
Τηλέμαχος δ' ὃν δῶματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
ἐν δ' αὖ ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ἄρχε πάντῃ,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
ἐσπερίους δ' ὦθει νῆα θοὴν ἐς ἐρετμὰ καὶ ὠκυν.
ὧδ' αὖτε φρονίοιο νόημα φαίδιμον ὦρσε
βῆναι νῆα θοὴν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐκ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἵρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ᾔρτ' ἐτίθει τά τε νῆες ἐϋσσέλμοι φορέουσιν.
στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος· περὶ δ' ἐθλοὶ ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὄτρυνεν ἕκαστον.
ἐν δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
βῆ δ' ἴμεν' ἀμφὶ δὲ δῶματ' ὀδυσσῆος θείοιο
ἐν θ' ἀνεμνήστευσεν ὕπνον γλυκὺν ὄφρα δάμασσεν,
πλάζῃ δ' πίνοντας χειρῶν δ' ἐκβάλλε κύπελλα.
οἱ δ' εὐδὴν ἄρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἵαται, ἐπὶ σφισιν ὕπνος ἐβάλλετο βλεφάροισιν.
αὐτὰρ Τηλέμαχον προθέφην γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἐκ θαλάμοιο καλέσσαμένη μεγάρωθεν ἑταίρους,
Μέντορι εἰδομένη ἠ μὴν δ' ἔμεν ἠδὲ νῆ αὐδῆ·
Τηλέμαχ', ἦ σε μὲν οὔτι νεμεσσητὸν ἑταῖροι
ἵενται ἐπήρετμοι, τλῆναι σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν,
ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
παρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε νεὸν κατὰ πόντιον ἠδὲ θάλασσαν,
ἔνθα σφ' ἔπειτ' ἔνδον νηὸς θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρες
εὗρον ἔπειτ' ἔνδον νηὸς θεὸν ἠδὲ καρηκομόωντας ἑταίρους·

τῶν

mihi uerò farinam infunde bene conſutis utribus:
uiginti autem ſint menſuræ molitæ farinæ cibi.
ipſa uerò ſola ſcias: hæc q congregata omnia ſint.
ſub noctem enim ego accipiam, quando certè iam
mater ad ſuperiora domus conſcenderit, lectiq curam ha-
nado enim ad Spartam & Pylum arenoſam, (buerit.
reditum interrogaturus patris chari ſi cubi audiero.

Victicū pa-ratur nauigaturo Te-lemacho.

Sic dixit. eiulauit uerò chara nutrix Euryclea,
& ſanè lugens uerba nolatilia dixit:
cur uerò tibi, chare fili, in mente hæc ſententia
eſt? quoniam uis ire multam per terram,
ſolus exiſtens dilectus? periit uerò longè à patria terra
generoſus Vlyſſes, ignoto in populo:
illi u. tibi ſtatim profecto mala machinabuntur poſthac,
ut dolo pereas, hæc uerò ipſi omnia diuidant:
ſed mane hic apud tuos ſedens: neq te oportet
per pontum indomitum mala pati, neq errare.

Euryclea reſpõdit.

Hanc u. rurſus Telemachus prudens contra alloq. eſt:
confide nutrix: quoniã neutiquã abſq deo hoc cõſilium:
ſed iura ne matri charæ hæc dixeris
priuſquam undecimaq duodecimaq dies aderit,
aut ipſa deſideret, & abeuntem reſciuerit:
uidelicet ne flens pulchrum corpus deformet.

Solatur Telemachus Eurycl.

Sic dixit. anus uerò deorũ magnũ iuramẽtum iuranit.
cæterum poſtquam iuranit perfecitq iuſiurandum,
ſtatim poſtea illi uinum in amphoras hauſit,
farinam autem illi infudit bene conſutis in utribus.
Telemachus a. domũ ingreſſus cũ procis colloquebatur.
tum rurſus alia excogitauit dea cæſia Minerua,
Telemacho autem aſſimulata per urbem obibat,
& ſingulis uiris adſtans dicebat ſermonem,
ſub noctem uerò ad nauem celerem congregari iubebat.
ipſa rurſus Phronij prudentem fortem filium
poſcebat nauem celerẽ: illi uerò ipſi benenolus promiſit.
occiditq ſol, obumbrabanturq omnes uiæ.
& tunc nauem celerẽ in mare protraxit, omniaq in ipſa
arma poſuit quæ naues bene tabulatæ ferunt.
ſtatuitq in extremum portum: circum autem eximij ſocij
frequẽtes congregabantur: dea uerò concitauit ſingulos.
tunc alia cogitauit dea cæſia Minerua,
contulit ſe ad domum Vlyſſis diuini:
hic procis dulcem ſomnum infudit,
decepit autem bibentes: è manibusq excuſſit pocula.
hi uerò dormitũ feſtinabant per urbem: neq amplius diu
ſedebant, poſtquam ipſis ſomnus palpebris incidit.
cæterùm Telemachum allocuta eſt cæſia Minerua,
euocatum ex ædibus bene habitatis,
Mentori ſimilis facta tum corpore tum uoce:
Telemache, iam ſanè fortes ſocij
ſedent remiges, illam tuam expectantes alacritatem,
ſed eamus, ne diutius differamus iter.

Minerua ſolicitudo.

Sic certè locuta præceſſit Pallas Minerua
ſubitò: ille autem continuò ad ueſtigia ſecutus eſt deæ:
cæterùm poſtquam ad nauem peruenerunt atq mare,
inuenerunt continuò ad littus comatos ſocios:

his uerò interfatus est diuus Telemachus:

Telemachi socijs. Adeste amici, uiatica feramus: omnia enim iam congregata sunt in ædibus: mater uerò neutiquam scit, neq; aliæ ancillæ: unica sola orationem audiuit.

Sic uerò loquutus præcessit: illi simul sequebantur. ipsi uerò simul omnia ferentes, pulchrè tabulata in naui deposuerunt ut præcepit Vlyssis charus filius. Telemachus uerò nauem conscẽdit, duxit aũt Minerua. nauis autem in puppe consedit: prope autem eam sedebat Telemachus. ipsi uerò rudentes soluerunt. etiam ipsi ascendentes, per transtra sederunt: his uerò secundum uentum misit cæsia Minerua, in superficie flantẽ Zephyrũ, resonantẽ p obscurũ põtũ.

Telemachi nauigat Pylum. Telemachus autem socios hortatus iussit arma aptare. his uerò adhortantem audiuerunt, malum autem abiegnum cauam intra basem constituerunt eleuantes: rudentibus autem colligarunt, traxerunt q; uela alba bene tortis loris. impleuit autem uentus medium uelum: circa aũt fluctus proram purpureus insonabat naue eunte: illa uerò currebat per fluctus conficiens iter. ligantes autem arma celerem per nauem nigram, constituerunt crateras plenos uini. libabant autem dijs immortalibus sempiternis: ex omnibus autem potissimum Iouis glaucis oculis filiæ, per totam noctem quidem illa & aurora fecit iter.

ODYSSEAE HOMERI III.

Rapsodiæ argumentum.

Telemachum uenientem cum Pallade hospitio suscipit Nestor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troia nauigationem. ut autem audiuit ea quæ de proch dixit, & cognoscens Palladem di scedentem, sacrificium illi facit. ut accepit autem Telemachus currum cum Pisistr. Nest. filio in Spartam discedit. nocte autem facta hospitio excipitur apud Dioclem in Pherij.

ODYSSEAE HOMERI γ.

RAPSODIA.

In tertio Libro Nestor excepit, abijt uerò hic cum filio: Dea uerò uolauit.

OL uerò surrexit, linquens pulchrum lacum, cœlum ad firmum, ut immortalibus illuce sceret, & mortalibus hominibus super fertilem terram: illi uerò ad Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum, peruenerunt: ipsi uerò in littore maris sacra faciebant, tauros totos nigros Neptunó cærulea cæsarie. nouem autem sedilia erant, quingenti q; in singulis sedebant, & præbebant singulis nouem boues. hic illi uiscera comederũt, deo autẽ femora incẽderunt, ipsi uerò recta appellunt, atq; uela nauis æquæ contrahunt tollẽtes, illã q; applicãt: ipsi uerò egressi sunt, è uerò Telemachus naue exiuit: ducebat uerò Pallas. illum prior alloquuta est dea cæsia Minerua:

Minerua Telemacho. Telemache, non quidem te decet amplius pudor: eius enim gratia & pontum pernauigasti ut audires patrem, ubi occultet terra, & quodnam fatum obierit. sed age nunc recta uade ad Nestorẽ equorum domitorẽ: uidea-

τοῖσι δ' ἐπιμετέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Δεῦτε φίλοι, ἵππους φερώμεθα· παντα γὰρ ἤδη
ἀθρεῖ· φὴ μεγάρῳ· μάστηρ δ' ἐμὲ ὄτρυνε μετελθεῖν,
ὀδμὴ ἄλλαι δμωαί· μία δ' οἵη μῦθον ἄκουσεν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
οἱ δ' ἅμα πάντα φέροντο, ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηῒ
κάτθεσαν ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
αὐτὰρ ὅ γ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη.
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῇ
ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δ' ὀρμήνησαν ἔλυσαν.
αὐτὰρ ὅ γ' ἐς αὐτοὶ βαῖνε, διὰ κληῖσι κάθιζον·
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀκραῆ ζέφυρον, κελάδοντ' ἀνὰ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐπιστρωφᾶς ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
ἰσὸν δ' ἐλάτινον κοίλης ἐντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες· κατὰ δ' ἕπτανον ἐν πασσάλοισιν,
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοείοις.
ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον· ἀμφὶ δ' ἄρα πρῷραν
κύμα θοὸν μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
αὐτὰρ ὅ γ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
δὴ σπάσαντο δ' ἄρα ὅπλα βοὶ ἠὰ νῆα μέλαιναν,
κήσαντο κρητῆρας ἐῢ στεφάσαντες οἴνοιο,
λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
ἐκ πάντων δὴ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ,
πασσυχίη μνώ ῥ' ἥ γε διὰ νῆα θοὴν ἔρεε κέλευθον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Γ.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηνᾷ ἐρωτᾷ Νέστωρ, ἢ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν. πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς μνηστῆρας, καὶ γονέων ἕνεκα τῶν Ἀθηνᾶν ἀπιόντα, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαὸν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅμα σὺν Πεισιστράτῳ Νέστορος υἱῷ, εἰς Σπάρτην ἀπάρει. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ἐφίστανται παρὰ Διοκλεῖ ἐν Φηραῖς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Γ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Γάμε, τὸν Νέστωρ διήκτισε, συνῆγε δ' ἐς ἓν· διὰ δ' ἔπλη.

ΗΕλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν ὃν πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἰὼν ζείδωρον ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἔζον· τοὶ δ' ἐπὶ θῖνα θαλάσσης ἱρὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
ἵαστο, καὶ πρόχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
οἳ μὲν ἀπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ὑπὲρ μηρία κᾶον,
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἑλὼν δ' ἱσίαν νηὸς ἐΐσης
σῆλαν ἀείραντες, τὴν δ' ὦρμισαν· ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἦρχε δ' Ἀθήνη.
τὴν δ' πρώτην προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Τηλέμαχ', οὐ μὲν σε χρὴ ἔτ' αἰδῶτ' οὐδ' ἀταλάων·
τοὔνεκα γὰρ κὴ πόντον ἐπ' ἐπλως ὄφρα πύθηαι
πατρὸς, ὅπου κύθε γαῖα, καὶ ὁππῃ μόστιμον ἐπέσχον·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορα ἱππιοδάμοιο·

ἱρὰ ἰα. Periphrastice, pro Telemacho. Et est Elegorum blandimentum sine pal pum. Porrò ἱερὰ appellarunt ueteres, quicquid ingens ac præclarũ haberi uidebant. Prouerb. Sacer piscis.

εἰ δ' ὁμῶς ὧδ' τινες μῦθον τιν' ἐνὶ σφετέρῃσιν κέκλυθε.
λίσσεσθαι δ' ἐμὲ μὲν αὐτὸν ὅπως νεμεσσητὸν ἔπῃ.
ψεύδεσθαι δ' ὄκνει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτὸν
δόλιόν τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν· (τόγε;
αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δ' ὑποθήσεται. ὑποθήσεται γάρ οἴω
ὅ τε θεῶν ἀέκητι γεγένθαι τετράφθαι τε.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο φαιδίμη Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαίνε θεοῖο.
ἵκανον δ' ὅθι Πυλίων ἀνδρῶν ἀγυιὰς τε ἕδρας.
ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
δαῖτ' ἐρίτυον ἀμφιπένοντο, πρέα ὤπτων, ἄλλα τ' ἐπείρων.
οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
χεῖράς τ' ἀσπάζοντο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
πρῶτος δ' Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν πὰρ δαιτί
πώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατρὶ ᾧ.
δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχυτο
χρυσέῳ ἐν δ' ἐπαΐ· δειδισκόμενος δ' ἠπροσηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο,
σύγχεο νῦν ὦ ξεῖνε Ποσειδάωνι ἄνακτι·
ἦ γὰρ καὶ δαίτης ἐπεβήσατε δῖον ἐόντα.
αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι ἣν θέμις ἔστι,
δὸς καὶ τοὔτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τοῦ οἴομαι ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι. πάντες γὰρ ὁμῶς θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλὰ νεώτερός ἐσσιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
τοὔνεκά τοι πρότερον δώσω χρύσειον ἄλεισον.

Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσί τίθει δέπας ἡδυ μέλιτος οἴνου,
χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ αὐδρὶ δικαίῳ,
οὕνεκά οἱ πρότερον δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
αὐτίκα δ' εὐχετόωντο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε, μηδέ μεγήρας
ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβήν,
σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτῆς ἑκατόμβης.
δὸς δ' ἔτι Τηλεμάχῳ καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι
οὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα θοῇσι σὺν νηῒ μελαίνῃ.

Ὡς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα,
δῶκε δ' ἄρα Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
ὣς δ' αὖτως ἠρᾶτο Ὀρέστου φίλος υἱός.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δ' ἀνὰ μοιρίδια δάσσαντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέεσθαι
ξείνους οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἑδωδῆς.
ὦ ξεῖνοι, τίνές ἐστε; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἦ τί κατὰ πρῆξιν, ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε

uideamus si quod consilium in præcordijs absconditũ habeat precare uerò ipsum ut uera dicat. (bet.
mendacium enim non dicet: ualde enim prudens est.

Hanc rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum? Telem. Mineruæ.
neq; adhuc sermonũ experimentum habeo prudentium:
pudor etiam iuuenem uirum seniorem interrogare.

Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
Telemache, alia quidem in mente tua dispicies,
alia uerò & deus suggeret. non enim puto
te dijs inuitis natum esse nutritumue.

Sic locuta præiuit Pallas Minerua
celeriter: ille verò continuò uestigia secutus est deæ.
uenerũt a. in Pyliorũ uirorũ cõgregationẽ et consessum.
hic Nestor sedebat cum filijs: circum autem socij
conuiuiũ apparãtes, carnes assabãt, aliasq; transfigebãt.
illi u. ut igitur hospites uiderũt, conglobati uenerũt oĩs,
manibusq; amplectebantur, & considere iusserunt.
primus Nestorides Pisistratus propè accedens Pisistrati erga peregrinos humanitas.
utrorumq; prehendit manum, & collocauit ad epulas
pellibus in mollibus, in arenis marinis,
iuxtaq; fratrem Thrasymedem & patrem suum.
præbuit autem uiscerum partes, infundebatq; uinum
aureo in poculo: propinans autem allocutus est
Palladem Minervam filiam Iouis à capra nutriti:
supplica nunc ô hospes Neptuno regi:
huius enim in epulas incidistis huc profecti.
cæterum postquã libaueris & supplicaueris ut decẽs est,
da & huic statim poculum dulcis uini
libare: quoniam etiam hunc puto immortalibus
supplicare. omnes uerò dijs indigent homines.
sed iunior est, ætate similis mihi ipsi:
propterea tibi priori dabo aureum poculum.

Sic locutus, in manibus ponit poculum dulcis uini,
gauisa est autem Pallas propter prudẽtem uirum iustum,
eo quòd ipsi priori præbuisset aureum poculum:
statimq; supplicauit multa Neptuno regi:
audi Neptune terram continens, neue inuideas
nobis supplicantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem primo & filijs gloriam præbe,
deinde alijs da dignam gratiam,
omnibus Pylijs, ob inclytam Hecatombam.
da insuper Telemachum & me re confecta redire
cuius gratia huc uenimus celeri cum naue nigra.

Sic deinde precabatur, & ipsa omnia perficiebat,
dedit uerò Telemacho pulchrum poculum rotundum.
itidemq; supplicauit Vlyssis charus filius.
hi postquam assarunt carnes superiores & abtraxerunt,
in partes diuidentes, celebrabant splendidum conuiuiũ.
at postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
his sermones cœpit Gerenius eques Nestor:
nunc certè satius est inquirere & interrogare
hospites quinam sint, postquam saturati sunt cibo.
ô hospites, quinam estis? unde nauigatis humidas uias? Nestor de-
an ob aliquod negotium, aut temerè erratis uenit, à

tanquam

tanquam prædones per mare? qui errant
animas exponentes, malum alienis ferentes.

Hunc rurſus Telemachus prudēs contra loquutus eſt,
confidens. ipſa n. intra præcordia confidētiam Minerua
poſuit, ut ipſum de patre abſente interrogaret:
Telemach. reſpōdet, et interrogat Neſtorem.
ô Neſtor Neleide, ingens gloria Achiuorum,
interrogas unde ſimus: ego uerò tibi enarrabo:
nos ex Ithaca ſubnetia uenimus,
negotiū aūt hoc priuatum eſt, non publicū, quod dicam.
patris mei gloriam magnam inquiro ſi cubi audiero,
diui Vlyſſis patientis: quem pridem aiunt
unà tecum pugnantem Troianorum urbem euertiſſe.
alios quidem omnes quotquot cum Troianis pugnarūt,
audiuimus quo in loco unuſquiſq; perierit ſæua morte:
illius uerò mortem incognitam fecit Iupiter.
neq; quiſquam poteſt clarè dicere ubinam perierit,
an ille in continente domitus ſit à uiris hoſtibus,
an in pelago inter fluctus maris.
eius gratia nunc ad tua genua uenio, ſi uelis
illius ſæuam mortem dicere, ſi cubi uideris
oculis tuis, an alterius orationem audieris
errantis, perquā enim ipſum ærumnoſum peperit mater.
neq; ullo pacto me ueritus blandire, neq; miſertus,
ſed planè mihi narrato utcunq; contigit uidere:
ſupplico, ſi unquam tibi pater meus bonus Vlyſſes
ſiue dictum ſiue factum pollicitus perfecit
populo in Troianorum, ubi paſſi eſtis clades Achiui,
horum nunc mihi memor ſis, & mihi ueritatem dicas.

Neſtor Telemacho.
Huic reſpondit deinde Gerenius eques Neſtor:
ô amice, quoniam me mones calamitatis quam in illo
populo paſſi ſumus robore indomabiles filij Achiuorum,
ſiue quæcunq; cum nauibus per obſcurum pontum
errantes ad prædam quo dux erat Achilles,
ſiue quæcunq; circa urbem magnam Priami regis
pugnauimus, ibi deinde occiſi ſunt quotquot optimi:
illic quidem Aiax iacet Martius, illic Achilles,
illic uerò Patroclus dijs autor æquiparandus,
illic meus dilectus filius ſimul fortis & inculpatus,
Antilochus, admodum currendo uelox, atq; pugnator.
aliaq; multa præterea paſſi ſumus mala. quis illa
omnia utiq; enarraret inter mortales homines?
neq; ſi quinquennio utiq; & ſexennio hic permanens
interrogaueris quæ illic paſſi ſunt mala diui Achiui:
priùs triſtatus tuam ad patriam terram perueneris.
nouennio enim ipſis mala machinati ſumus enixi
omnigenis dolis: uix tandem finem dedit Iupiter.
ibi nullus unquam prudentia æquari contra
potuit, nam ualde multum uincebat diuus Vlyſſes
omnimodis dolis, pater tuus: ſi uerè quidem
illius filius es: admiratio me tenet aſpicientem:
profectò enim ſermones quidem ſimiles, neq; tu diceres
uirum iuniorem uſq; adeo ſimilia loqui.
ibi ſanè hactenus ego & diuus Vlyſſes
nunquā in cōcione diuerſum dicebamus, neq; in cōſilio,
ſed eundē animum habētes, mente & prudenti conſilio
conſulē-

οἷά τε λιϊσήρου ὑπείρ ἅλα; τοί γ' ἀλόωντας
ψυχὰς πῆδάλιοι, κακὸν ἄλλοδ' ἀποῖσι φέροντες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
θαρσήσας. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆκ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἕροιτο,
ὦ Νέσωρ Νηληιάδη, μέγα κῦδος ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμί· ἐγὼ δέ κε τοι κατὰ λέξω·
ἡμεῖς δ' Ἰθάκης ὑπονηίου εἰληλάθαμεν,
πρῆξις δ' οὐδ' ἰδίη, ὃ δ' ἤμιον, οὐ ἀγορεύσω.
πατρὸς ἐμοῦ κλέος ὄφρ' ἐμπεδὸν εὐρὺ μετέρχομαι ἐμπὲς ἀκούσω,
δίον Ὀδυσῆα πταλασίφρονα· οὔ ποτέ φασιν
σοὶ σοὶ μαρνάμενον τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι τρῶσιν πολέμιζον,
τοσσύδε μὲν ἤκι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
κεῖνον δ' οὐδ' ὀλέθρον ἀπτόλιδα θῆκε Κρονίων.
ὃ γάρ τις λώϊστα πάφα ἐπέμπε ὀπίσσω ὀλωλώς,
εἰδ' ὅγ', ἐπ' ἠπείρου λάβε νηλεὴς ἐν δουρὶ μιστύλλων,
ἐπτε κῆρ ἐπέλασσε μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
τύνη κε νῦν τὰ σὰ γούναδ' ἱκάνομαι, αἴκε θελήσθά
κεῖνον λυγρὸν ὄλεθρον ἐνίσπειν, εἴπε ὅπωπας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζόμενον. περὶ γάρ μιν ὀιζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδηαι ὅπωπας·
λίσσομαι, εἴποτέ τοι ζ. πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσεὺς
ἢ ἔπος ἢ τι ἔργον ἐπόησε τελέσσας
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅθι πάσχετε πῆμα τ' ἀχαιοί,
τὴν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέσωρ·
ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἔμνησας οἷόν τ' ἦν γ' ἐνὶ οἴκῳ
δήμῳ ἀνέτλημεν μύθῳ ἄχεσι τ' ἀχαιῶν,
ἃ μὲν ὅσα ξυνὼ νυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
πλαζόμενοι κατὰ λῖδ' ὅπη ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
ἠδ' ὅσα περὶ πόλιν μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπεφνε κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
ἔνθα δ' Πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα πρατερὸς ἠμὲ ἀμύμων
Ἀντίλοχος, ποδὶ μὲν θέειν ταχύς, ἠδὲ μαχητής.
ἄλλα τε πολλ' ἰῶν ἐν βαθέῃ πανὰ τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο κατὰ δυτὸν αἶσαν ἐνίπτων;
ἐξ δ' εἰ ὠγυγίτης γε Θ† ἐξάετες δὲ πεπαμένων
ἔνθ' ἐνὶ τοῖσιν ὅσα κεῖθι πάθον πανὰ λῖδα ἀχαιοί·
πρὶν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδ' ἀγαλλόμενοι ἵκοιο.
εἰνάετες γάρ σφιν πανὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
πάντοθεν ἀργαλέοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
ἔνθ' οὔτις ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δ' ἰῷ Ὀδυσεὺς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός· εἰ ἐτεόν γε
κεῖνος ἐκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
ἄτοι μὰν μῦθοί γε τοιοῦτοι, οὐδ' ἐπέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον ὧδε τοιοῦτόν μυθήσασθαι.
ἔνθ' ἦτοι εἶος μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσεὺς
ἔν τε ποτ' ἐν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, ὄφρ' ἐνὶ βουλῇ
ἀλλ' ἐνὶ θυμὸν ἔχοντε, νόῳ ἐπιφρονὶ βουλῇ

λάσιν· ἐν δ' ἡμῖν γόον ἐγρήσαν. ἐν τοῦ τῇ πάντα τὰ ἑξῆς τοῦ ἐπεὶ ἐνθάδε φέρεται τὸ χωρίον, ἐπὶ τέλος τοῦ ἐπὶ Ἡρακλείοις.

Ἀμφιτρίτη. Fulgent. lib. 1. Amphitritem Neptuni coniugem deputat, eo quod ἀμφὶ, circum significet, & aqua reliquis tribus elementis circūfusa ſit.

ἀλ. ἐξάετές τ' ἄρα μίμνων

Narratio Neſtoris. Prouerb. Ne quid ſuo ſuæ capiti.

φραζόμεθ' ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄρισα γένηται.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν ἀκτήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·
ἦ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήσατο νόστον
ἀργείοις· ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι (De Achiorum diſſidio.
πάντες ἔσαν· τῷ σφέων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέμπλη
δεινὸν ὀλοῦς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
ἥτ' ὄβριν ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
τὼ μὲν καλεσαμένω ἀγορὴν ὀνόμηνε πάντας Ἀχαιούς
μακράν, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ὅτε ἦλιον κατιδόντε,
(οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες ὕβριν Ἀχαιῶν)
μῦθον μυθέεσθαι ὑφ' εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
ἔνθ' ἦτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἱλάσσαιτο.
νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ ῥ' οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
οὐ γάρ τ' ἄψορρον θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕσσαν· οἱ δ' αὐτόρροσσοι ἐὺκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἦλθ' ἄγαν ἰσάουσι· δίχα δ' ἔσφιγξε βουλήν,
νύκτα μὲν ἀείσασθαι χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις· (οὐδὲ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νῆας εἵλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ὠτιδόμενοι, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
ἥμισυς δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
αὖθι παρ' ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
ἥμισυς δ' αὖ βάντες ἐλαύνομεν. αἶψα δ' ἔπλεν
ἔπλεον· ἐσόρεσσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
ἤλθομεν δ' ἐλθόντες ἐρίξαμεν ἱερὰ θεοῖσιν,
οἴκαδε ἱέμενοι. Ζεὺς δ' ἄπτω μήσατο νόστον,
ἠκάλιος, ὅς ῥ' ὄβριμον ὦρσε κακὸν ὦκα δ' ὀϊστὸν ἀνῆκε.
οἱ μὲν ἀποσχίσθεντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλίσσας ἅμ' ἑποντο,
φεῦγον, ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
φεύγει δὲ Τυδεΐδης υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
ὖν Λέσβῳ δ' ἔσχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
ἦ καθύπερθε Χίοιο νεώμεθα πετραλέοσσης,
νήσου ὕδι ψυχίης, αὐτοῦ ἐπ' ἀρίστερ' ἔχοντες,
ἦ ὑπὸ Χῖον ὄρουσε, πρὸς ἰρηνίδα Μίμαντα.
ἠτεόμεν δὴ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅ γ' ἡμῖν
δεῖξε, νῆ ἰώσας τελαγὸς μέσον ἐς Εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπεκπροφύγοιμεν ἀεικές.
ὦρτο δ' ὄπις λιγὺς ἔρος ἀήμεναι· αἶψα δ' ἔπειτα
ἠχήεντα κέλευθα διήλασαν, ἦμος δ' ἐγένοντο
μέσσα κατ' Εὐβοίης, ἐτανύσσαμεν ἀκέας οἴμους
ἐσπερχές, νὺξ δ' ἔκιε διάμπερες· ἐν δὲ Γεραιὸν
ἐνθάδ' ἐλαύνοντες κατεγόμεθ'. ἐκ δὲ Γεραιοῦ
πολλὰ δὴ μετὰ ἔβημεν, τέλαγος μέγα μετρήσαντες.
τέτρατον ἦμαρ ἔην ὅτ' ἐν Ἄργεϊ νῆας ἐίσας
Τυδείδεω ἑτάροι Διομήδεος ἱππιοδάμοιο
ἔσσαν. αὐτὰρ ἐγὼ εἰς Πύλον δὴ ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
ἔρος ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς πνοιὴν ἀνῶνα.

conſultabamus Achiuis ut quàm optimè fieret.
at poſtquam Priami urbem depopulati ſumus excelſam,
abiuimus & in nauibus: deus q́ diſperſit Achiuos:
& tũc ſanè Iupiter triſtẽ in mẽte machinabatur reditũ
Achiuis: nam neq́ prudentes neq́ iuſti
omnes erant: ideo q́ ipſorũ plures malum fatũ obierunt,
ira ex pernicioſa Mineruæ fortem patrem habentis,
quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.
hi uocatis ad concionem omnibus Achiuis
fruſtra, ac non ritè, ad ſolem occidentem,
(illi uerò uenerunt uino grauati filij Achiuorum)
ſermones explicabant cuius gratia populũ cõgregarant.
ibi tum Menelaus iubebat omnes Græcos
reditus memores eſſe ſuper lata dorſa maris.
neq́ Agamemnoni penitus placebat: nolebat enim
populum detinere, facereq́ ſacras hecatombas,
ut Palladis uehementem iram placaret.
ſtultus, neq́ iſtud nouerat quòd non perſuaſurus erat.
non enim ſtatim deorum uertitur mens ſempiternorum.
ſic hi moleſtis uiciſſim contendentes uerbis
ſtabant. ipſi uerò ſurrexerunt ocreati Achiui
clamore diro: bifariam autem ipſis placebat conſilium,
per noctem quidem dormiuimus triſtia mẽte cogitantes
inuicem: (inſuper Iupiter parabat damnum mali)
mane autem quidem naues traximus in mare diuinum,
resq́ impoſuimus, profundas zonas habẽtesq́ mulieres:
dimidij autem populi retenti ſunt manentes
ibi apud Atridem Agamemnonem paſtorẽ populorum:
dimidij a. cõſcendẽtes remiganimus. hi a. ualde uelociter
nauigabant: ſtrauit autem deus uaſtum pontum.
in Tenedum autem uenientes, ſacrificauimus ſacra dijs,
domum cupientes. Iupiter aũt nõdum curabat reditum,
infeſtus, qui contentionẽ cõcitauit malam ſecũdò iterũ.
hi q. auertẽtes aſcẽderunt naues remis utrinq́ impulſas,
qui circa Vlyſſem erant regem cordatum uarij conſilij,
rurſus Atridæ Agamemnoni grata ferentes.
ſed ego cum nauibus congregatis quæ me ſequebantur,
fugi, quoniã cognoſcebã q́ iam mala meditabatur deus.
fugit & Tydei filius bellicoſus, excitauitq́ ſocios.
ſerò autem ad nos uenit flauus Menelaus,
in Leſbo a. offendit longã nauigationẽ animo moliẽtes,
an ſupra Chium iremus aſperam,
ad inſulam Pſyriam, ipſam à ſiniſtris habentes,
an ſub Chio, ad uentoſum Mimantem.
rogabamus autem deum oſtendere ſignum: ſed hic nobis
oſtendit, & iuſſit pelagus medium in Eubœam
ſulcare, ut quàm celerrimè infortunium effugeremus.
cœpit a. ſtridulus uentus ſpirare: hæ autẽ ualde uelociter
piſcoſas uias percurrerunt, & ad Gereſtum
noctu rnæ deductæ ſunt. Neptuno autem taurorum
multa femora poſuimus, pelagus magnum menſi.
quartus dies erat quando in Argis naues æquales
Tydidæ ſocij Diomedis bellicoſi (deſiit
cõſtituere. ſed ego Pylũ uerſus curſum tenui: nec unquã
uentus poſtquam primum deus miſit flare.

ὣς

ſic

ſic ueni dilecte fili inſcius: nec ſcio
illorum qui ſeruati ſint Achiuorum quiq; perierint.
quæcunq; autem in domibus ſedens noſtris
audio, quatenus fas eſt ſcies, neq; te celabo.
bene quidem Myrmidonas dicunt iuiſſe lanceatos,
quos duxit Achillis magnanimi præclarus filius:
bene autem Philoctetem Pæantis illuſtrem filium:
omnes autem Idomeneus in Cretam duxit ſocios
qui fugerunt ex bello, pontus autem ipſi nullum abſtulit:
Atridem autem & ipſi auditis procul exiſtentes,
utq; uenit, utq; Ægiſthus molitus eſt triſtem mortem.
ſed ille quidem etiam inuitus perſoluit,
quàm bonum & filium interempti relictum eſſe
uiri: quoniam & ille ultus eſt parricidam,
Ægiſthũ doloſum, qui eius patrẽ inclytum interfecerat.
& tu amice (ualde enim te uideo bonum q; magnum q;)
fortis ſis, ut aliquis tibi & poſterorum bene dicat.

Telem. Neſtori. Hũc rurſus Telemachus prudẽs contra alloquutus eſt:
ὦ Neſtor Neleide, magna gloria Achiuorum,
& iure ille quidem ultus eſt, & ei Achiui
ferent gloriam latam, & poſteris præconium.
utinam enim mihi tantam dĩj uim dediſſent
ulciſci in procos iniuriam moleſtam,
qui me contumelia afficientes iniqua machinantur:
ſed neutiquam mihi huiuſmodi deſtinarũt dĩj felicitatẽ
patriq; meo & mihi: nunc autem opus eſt pati tamen.

Neſtor Telemacho. Hunc autem excepit Gerenius eques Neſtor:
ὦ amice, quandoquidẽ de his me admones et loquutus es,
ferunt procos tuam matrem propter multos
domi te inuito mala machinari:
dic mihi an lubens uictus es, an te ciues
odio habeant publicè, ſequentes dei uaticinium.
quis nouit an aliquando eos uiribus ulciſcatur ueniens
ſiue ille ſolus exiſtens, ſiue uniuerſi Achiui?
ſi enim te ſic uellet amare cæſia Minerua (glorioſum
quemadmodum Vlyſſem quondam ſupra modũ curabat
populo in Troianorum, ubi paſſi ſumus dolores Achiui.
non enim unquam uidi uſq; adeò deos manifeſtè amãtes
quemadmodum illi manifeſtè aſtitit Pallas Minerua.
& te adeo uellet amare, curareq; in animo,
ſanè quiſpiam illorum utiq; obliuiſceretur nuptiarum.

Hunc rurſus Telemachus prudẽs contra allocutus eſt:
ὦ ſenex, nunquam hunc ſermonẽ perfectum iri exiſtimo.
ſupra modũ n. magna dixiſti: ſtupor me tenet: neq; mihi
ſperanti ea contingerent, neq; ſi dĩj ſic uellent.

Hunc rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerua:
Telemache, quod tibi dictum effugit ſeptum dentium?
Volẽte deo nihil eſt difficile. facilè deus ſanè poteſt uel ex longinquo uirum ſeruare.
mallem uerò ego etiam dolores multos paſſus,
domum redire & reditus diem uidere,
potius quàm ueniens perire incola, ueluti Agamemnon
periit ab Ægiſthi fraude & ſuæ uxoris.
uerùm enimuerò mortem omnibus moleſtam neq; dĩj ipſi
etiam ab amato uiro poſſunt arcere, quandocũq; tandem
fatum perniciоſum corripuerit aſperæ mortis.

Hunc

ὡς ἦλθον φίλε τέκνον ἀπόλλυσ', ὀδύρῃ τι οἶσθα
πεύσῃ οἵ τ' ἐσάωθεν ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.
ὅοσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενοι ἠμετέροισι
πωλύθομαι, ἣ θέμις ἔστι δαίσασθαι, ὀδύρεσθαι.
ἐν μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
ὅς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
ἐν δ' ἠῢν Φιλοκτήτῃ Ποιαντιάδην ἀγλαὸν υἱόν·
πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτῃ εἰσάγαγ' ἑτάρους
οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔτιν' ἀπούρας·
ἀτρεΐδην δ' αὖ σοὶ ἐκάστοτε νόσφιν ἐόντα,
ὡς τ' ἄλλοθ', ὡς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
ἀλλ' ἦτοι πεῖνος μὲν ὑπερφιάλως ἀπέτισεν,
ὡς ἀγαθὸν κὴ παῖδα κατακτάμενόν περ λιπέσθαι
αὐδρός· ἐπεὶ κεῖνος τίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δ' ὀλόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
κὴ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
ἄλκιμος ἔσσο, ἵνα τίς σε κὴ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ὦ Νέσορ Νηλεϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
κὴ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ ἀοιδὴν
οἴσουσι λαοὶ ὀπιζομένοισιν ἀοιδιμον·
αἲ γάρ οἱ τοσσήνδε θεοὶ δόσαν ἠνορέην περ
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλιτεμνῆς,
οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωντο.
ἀλλ' ὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
πατρί τ' ἐμῷ τ' ἐμοί· νῦν ἦχρη τετλάμεν ἔμπης.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ τοῦτά μ' ἀνείμνησας τ' ἔειπες,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητρὸς εἵνεκα πολλὰς
κὴ μεγάροις ἄεικτα σέθεν κακὰ μηχανάασθαι·
εἰπέ μοι ἦε ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' αὐτὰρ δ' ἤμωϊ, ὧν ἀπάμυνοι θεὸς ὀμφῇ.
τίς δ' οἶδ' εἴ κε ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν
ἢ ὅ γε μοῦνος ἐὼν, ἢ κὴ σύμπαντες ἀχαιοί;
αἲ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη
ὡς πρό τ' Ὀδυσῆα πολυκμήδεα κυδαλίμοισι
πάσχω γὰρ τρόπον, ὄφρα πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί,
ὅ γάρ ῥα θεὸς ὅσον ἐθέλει θεὸς αὐαφανδὰ φιλεύντας
ὡς κεῖνον αὐαφανδὰ παρίσατο θωλητῆρας Ἀθήνη.
αἲ σ' ὄφελον γ' ἐθέλοι φιλέειν, πάσλοιτό τε θυμῷ
κὴ κήνης κεῖνόν γε κὴ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ὦ γέρον, ἦπου τοῦτ' ἐπὶ τελεῖται οἴω.
λίην γὰρ μέγα δῆθ' ἄγκμ' ἔχει· ὄφρ' αὖ ἐμείγε
ἐλπομένῳ τά γ' ἔοικε, θεοὶ ὡς ἐθέλουσιν.

Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων κὴ τηλόθεν αὖ ῥα σάωσαι.
βουλοίμην δ' αὖ ἔγωγε κὴ ἄλγεα πολλὰ μογήσας
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι κὴ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφετμῇσι, ὡς Ἀγαμέμνων
ἄλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ κὴ ἧς ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἦτοι θανάτου μὲν ὁμοίιον οὐδὲ θεοί περ
κὴ φίλῳ αὐδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυλίγῳ θανάτοιο. (δὴ

Τὸν

Claudit narrationem, et transit ad nouam narrationculam, ita quòd ἦν φ ita ſubaudiatur.

ἶσα pro ἴσασι, apocopatis ſimul & διὰ pro δίωμα, λίπα φ λιπαρῶ, κῆϊ, pro κηϊδίῳ, uel κηϊλίῳ.

ϝαραλέξῃ, pro ϝαραλέσσαιο, in deſinis. ſecundæ aoriſti.

ἰκλιλάδοιτο. Ionicum eſt, uſurpare augmẽta pro ſectorum in αοτι ſitis, φ ικλάδοιτο.

δμώτιον. Prouerb. Ne Dij quidem à morte liberant. eſſig illuſt. epith. iuuat

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, κηδόμενοί περ.
κεῖνω δ' οὐκ ἔτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ' ἐπεὶ πολίοισι καὶ αἴσιμα πάντα ἰδυίῃ.
τρὶς γὰρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γενεάων
ἀνδρῶν, οἵ τε μοι ἀθανάτοισιν ἐναλίγκιος εἰσορόασθαι.
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἄληθὲς γνῶναι,
πῶς ἔθανε κρείων Ἀγαμέμνων; ἄρτρεΐδης
πῆ δὲ Μενέλαος ἔην; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
ἦ ὅπ' Ἄργεος ἦεν ἀχαιϊκοῦ, ἀλλά που ἄλλη
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δ', θαρσήσας κατέπεφνε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἦτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη·
εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρεΐδης τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος,
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτλὶὼ ἦδὲ γαῖαν ἔχυσαν,
ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
κείμενον ἐν πεδίῳ ἐκὰς Ἄργεος· οὐδέ κε τίς μιν
κλαῦσεν ἀχαιϊάδων. μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
ἤμεθ'· ὁ δ' εὐκήλοις μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
πολλ' Ἀγαμεμνονίδῃ ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν,
ἤπια τοπρίν μὲν αὐαίνεσθον ἔργον ἀεικές
δῖα Κλυταιμνήστρη (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
πὰρ γὰρ ἔην κήρυξ ἀοιδὸς αὖρ' ᾧ πολλ' ἐπέτελλον
Ἀτρεΐδης τρωΐλῳ κιόντ', εἴρυσθαι ἄκοιτιν)
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε λαμυρῶσαι,
δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην,
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν οἶκον δὲ δόμονδε.
πολλὰ δ' ἐμηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς. (πε,
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆφε, ὑφάσματά τε, χρυσόν
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὅ ὄπποτε ἔλπετο θυμῷ.
ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν τροίηθεν ἰόντες
Ἀτρεΐδης τε κἀγὼ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·
ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱερὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν,
τὴν κυβερνήτην Μενελάου φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
τῷ δ' ἅλιον μετὰ χερσὶ θέοντα νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι ὁπότε στείχοιεν ἄελλαι.
ὣς ὃ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρ' ἕταρον θάπτοι, καὶ οἱ κτερέα κτερίσειεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
νηυσὶ γλαφυρῇσι, μαλεράων ὄρος αἰπὺ
ἵκοι θέων, τόθι δὴ συγερὸν ὁδὸν δολιχόσκιον Ζεὺς
ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦε,
πνοιὰς τε τροφόεντας, τελώρια, ἶσα ὀρέεσσιν.
ἔνθα δὴ μέσσας μὲν Κρήτην ἐπέλασσεν,
ἔσχε Κυδώνων ἔναιον, Ἰαρδανὸς ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δ' ἐτις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη

Hunc rursus Telemachus prudēs contra alloquitus est:
Mentor, ne amplius hæc dicamus, tristes quamuis.
illi uerò non amplius reditus uerus, sed eiēam
destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
nunc uerò uolo dictum aliud inquirere & interrogare
Nestorem: quoniam plus iura nouit & prudētiam alijs.
ter enim ipsum dicunt regnasse secula uirorum:
itaq; mihi immortalibus æquiparatur aspectu.
ô Nestor Neleide, tu uerò uerum dic,
quomodo mortuus est Atrides latè imperās Agamēnon?
ubi Menelaus erat? quam uerò illi machinatus est mortē
Ægisthus dolosus? quandoquidem occidit se multo præ
an nō in Argo erat Achaico, an alieubi alibi (stantiorē.
errabat apud homines, ille u. sumpto animo interfecit?
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor:
profectò ego tibi fili uera omnia dicam.
equidē hoc ipse quoq; suspicaris quemadmodum accidit:
si uiuentem Ægisthum in ædibus inuenisset — Aegisthi adulterium.
Atrides à Troia profectus flauus Menelaus,
sanè ei neq; mortuo fusilem terram infudissent,
sed certè canesq; & aues comedissent
iacentem in campo procul ab Argis: neq; ulla ipsum
deplorasset Achiuarum, malde n. nequā admisit facinus:
nos etenim illic multa obeuntes certamina (tis
sedebamus: ille u. defidiosus in secessu Argi equos pascē-
crebrò Agamemnoniam uxorem demulcebat uerbis,
& illa quidem primò abnuebat facinus indignum — Agamēnonis exitium narrat Nestor.
diua Clytæmnestra (mente enim utebatur bona:
præterea n. aderat præcentor uir cui plurimū mandarat
Atrides ad Troiam proficiscens, seruare uxorem)
sed cum iam ipsum fatum deorum irretiuit perire,
tum uerò ipsum poetam ductum ad insulam desertam,
dereliquit auibus laceratione & rapinam fieri:
ipsam uerò uolens nolentem duxit suam domum.
multos uerò armos adolebat deorum super sacra altaria.
multa simulachra suspendit, uestemq;, aurumq;,
& perfecisset magnū negotiū, quod nūquam speraſſet in
nos quidē simul nauigabamus à Troia profecti (animo.
Atrides & ego, amicè affecti inuicem:
sed cum ad Suniū sacrū puenimus promōtoriū Athenarū, — Phrontis naucleri obitus.
illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
suis suauibus telis superueniens occidit,
clauum in manibus currentis nauis habentem,
Phrontem Onetoriden, qui uincebat genera hominum
in nauem gubernando quoties ingruebant procellæ.
sic ille quidem illic detentus, festinans licet ad iter,
ut socium sepeliret, & parentalia parentaret.
sed quando etiam ille profectus in obscurum pontum
in nauibus cauis, Malearum montem excelsum
peruenit currens, tum certè inuisum iter latè tonās Iup.
destinauit, stridulorumq; uentorum flatum immisit,
fluctusq; nutritos, ingentes, æquales montibus.
illic separatus, partem quidem Cretæ admouit,
ubi Cydones habitant, Iardani circa fluenta.
est autem quædam plana excelsaq; in mari petra

ἐχατιῆ

hac morti, nunc bello cōuenientes. Verg. æquū Martem libro vij. appellat.

φρόντιν. Attende qualem Menelai fingas nauclerū. sollicitū nempe et uigilantem. Didy. παρὰ τὸ ὄντως ἀνὴρ, ἢ φροντίσαν πλοῖα καὶ τὰ ἐνίπατα. Pausanias in Phoc.

in finibus Gortynis, in obscuro ponto, (lebat
huc Auster ingentẽ fluctũ ad siniſtrũ promontoriũ pel-
ad Phæstũ: parumlus aũt scopulus ingẽtẽ fluctũ diuidit.
illi quidem huc uenerunt, uix autem effugerunt mortem
uiri, at naues sanè ad saxa fregerunt
fluctus: at quinq; naues cæruleis proris
Ægypto admouit ferens uentusq; & aqua.
sic ille quidẽ illic plurimũ uictum & aurũ congregans,
errabat cum nauibus apud alterius linguæ homines.
interea uerò illa Ægisthus molitus est domi triſtia,
Agamẽnonis interitus. occiso Atrida: subactus est autem populus sub illo.
septennio uerò imperauit diuitibus Mycenis.
ei uerò ipsi octauo in perniciem uenit diuus Oreſtes
Oreſtes patrem ulciscitur. rursus ab Athenis, occidit autem patris interfectorem
Ægisthum doloſum, qui illi patrẽ inclytũ interfecerat.
atq; illo occiso dedit cœnam sepulchralem Argiuis
matrisq; inuisæ & imbecillis Ægisthi.
in ipsa uerò die ſuperuenit uoce bonus Menelaus,
plurima dona ducẽs, quãta illi naues pondera portabãt.
at tu amice ne diutius à domo longè aberres,
bonis relictis, uirisq; in tuis ædibus
sic ſuperbientibus, ne tibi omnia abſumant
bona diuidentes, tu uerò uanum iter feceris.
ſed ad Menelaum quidem ego adhortor & iubeo
proficiſci. ille enim nuper alicunde uenit
ex eis hominibus, unde non ſperaret in animo
redire, quemcunq; primum abegerint procellæ
in pelagus tam magnum, unde utiq; nec aues
intra annum uenire poſſunt, quoniam ingens horrẽdũq;.
ſed uade nunc cum naue tua & tuis ſocijs.
ſi uerò uelis pedes, aderit tibi currusq; & equi,
aderunt tibi etiam filij mei, qui tibi duces erunt
ad Lacedæmonem diuinam, ubi flauus Menelaus.
precare autem eum ipſum ut uera dicat.
mendacium autem non dicet: ualde enim prudens eſt.
Sic ait. ſol autem occubuit & tenebræ aduenerunt:
his uerò & dixit dea cæſia Minerua:
Minerua Dictori. O ſenex, profectò hæc ex officio dixiſti:
ſed agite diuidite quidem linguas, miſcetéq; uinum,
ut Neptuno & alijs immortalibus
libantes, lectum curemus: eius enim hora adeſt.
iam enim lumen iuit ſub tenebras: neq; decet
diu deorum in epulis ſedere, ſed reuerti.
dixit ſanè Iouis filia, hi uerò audiuerunt admonentem.
his quidem præcones aquam manibus infuderunt,
iuuenes autem crateres coronarunt potu:
diniſerunt autem omnibus exorſi poculis.
linguas autem in ignem cõiecerunt, ſurgẽtesq; libarunt.
at poſtquã libarũt biberũtq; quãtũ deſiderabat animus,
tum Minerua & Telemachus deo ſimilis
ambo deſiderabant cauam ad nauem redire.
Neſtor autem ſtatim detinuit reprehendens uerbis:
Iupiter hoc prohibeat & immortales dij alij,
ut uos à me celerem ad nauem eatis,
tanquam ab aliquo uel prorſus panno ſo uel pauperculo,
cui neq;

ἐκατιῆ τόρτυνος, ἐν ἀφραδίῃσι πόντου,
ἔνθα νότος μέγα κῦμα περὶ σπιλάδεσσιν ἔρυσε
δὴν φαεσίμβροτος ἦλθον· μέγα κῦμα περιέργει.
αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, σπερχνὴ δ' ἅλυξεν ὀλέθρου
ἀνδρῶν, ἀτὰρ νῆάς γε πρὸς αἰπεσιν ἔαξεν
κύματ'· ἀτὰρ τὰς πρῴτε νέας κυανοπρῳρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ὡς ὁ μὲν ἔνθα πολλὰ βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
ἀλᾶτο ξυὺν νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
τόφρα δὴ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἰκοθι λυγρά,
κτείνας ἀτρεΐδην· λίπε δ' μητρὸς λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
ἑπτάετες δ' ἄνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης.
τῷ δὲ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε δῖος Ὀρέστης
ἂψ ἀπ' Ἀθηνάων, κτείνε δ' ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἄστυ δ' ὅγ' αὖτε κτείνας δαίνυ τάφον ἀργείοισιν
μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο.
αὐτῆμαρ δὲ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
καὶ νῦ φίλος μὴ δ' ἦθι δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε πολλὰ λιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
ὅττω ὑπερφιάλως, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δαισάμενοι, σὺ δὲ τηὐσίλῳ ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ἴθι μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι νῦ ἄνωγα
ἐλθεῖν. κεῖνος γὰρ νέος ἄλλοθεν ἐλήλυθεν
ἐκ τῆν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλπoιτό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅν τινα πρῶτον ἀποσφήλωσι θύελλαι
τῆν πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τε πτερὰ θαμειαὶ
αὐτόθεν οἰχνέουσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν σὺν νηί τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πὰρ δέ τοι υἱὸς ἐμοί, οἵ τοι πομπῆσιν ἔσονται
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐείπῃ.
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Ὡς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ γέρον, ἦτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε τάμνεσθε μὲν γλώσσας, κεράσατε δ' οἶνον,
ὄφρα ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
οὐ γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον· ὀλίγη ἔοικε
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.
ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιβρέξαμενοι δ' ἐπάεσ-
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλον, αὐτὰρ ἀνέσταν ἔπειτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσσον ἤθελε θυμός,
δὴ τότ' Ἀθηναίην τε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἄμφω ἐπέβην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' υἱὸν κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι,
Ζεὺς τόγ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς πρὸ ἐμεῖο δόλῳ ἐπὶ νῆα κίοιτε,
ὅστέ τόν ἠὲ πάμπαν ἀνήμονα καὶ πανιχρόν,

ᾧ ὄτε

κοίτοιο μεδώμεθα. Mos fuit priſcis mortalibus, ut paulo antequã cubitum irent, mentum libarent: & Mercurio præſidi somni, linguas ſacrificantes igni injicerent. De quo lib. vij.

ὣς ὅτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
ὅτ' αὐτῷ μαλακῶς ὅτε ξείνοισιν ἐνὶ δύσεαι.
αὐτάρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά,
τὼ θλιὼ δὴ δ' αὖ δρὸς ὀδυσῆος φίλος υἱὸς
ὑπ' ἀνδρὸς ὀδυσῆος φίλος υἱὸς ὑπ' ἀκριόφιν κατὰ λέξεται, ὄφρ' αὖ ἔγωγε
ζώω, ἐπεὶ τά γ' ἔπεσθαι ἐμὰς διὰ πάντα κελεύω,
ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα γέρον φίλε· σοὶ δ' ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ἔσται·
ἀλλ' ἴομεν μὲν νῦν σοὶ ἅμ' ἑσπόμενοι, ἅμα δ' ἅρμα κιόντε
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ὑπὸ νῆα μέλαιναν
εἶμι, ἵνα θαρσύνω τε ἐπώτρυνόν τε ἕκαστα.
εἰσὶ γὰρ οἱ μετὰ τοῖσι γεραίτερος· ἄλλοι ὀπάζω
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες ἕποντα
τῷ ὀμηλικίην μεγαθύμῳ Τηλεμάχοιο.
ἔνθά κε λεξαίμην κοίλῃ πρὸ νηὶ μελαίνῃ
νηῒ δ' ἀπὸ πρώτῃ μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἶμι, ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται, οὐδέ τι νέον γε
δὴ ὀλίγον. σὺ δ' υἱὸν ἔχων (ἐπεὶ τόν γε κομίσσαι)
πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ ἵππων οἵ τοι ἐλαφρότατοι θέειν, καὶ κάρτει ἄριστοι.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
φλὶ εἰκυῖα. θάμβησε δ' ἔλε πάντας ἰδόντας·
θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς ὅπως ἴδε γ' ὀφθαλμοῖσιν.
Τηλέμαχον δ' ἔλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν κὴ ἄναλκιν ἔσεσθαι, (ζωὸν,
εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆσι ἕπονται.
ὁ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἔχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
ἣ τοι καὶ πατρὸς ἐσθλὸν κῦδος Ἀργείοισιν ἔτίμα.
ἀλλὰ ἄνασσ' ἵλαθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν,
αὐτῷ κὴ παίδεσσι κὴ αἰδοίῃ παλακοίτῃ,
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἀβρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ζυγὸν ἤγαγε οὐδείς.
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν περάσει πορὶ κύρας.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη.
τοῖσι δ' ἡγεμόνευε γερηνίος ἱππότα Νέστωρ,
υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν ἐὰ πρὸς δώματα καλά.
ἀλλ' ὅτε δώματ' ἵκοντο ἀγακλυτά τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
τοῖς δ' ὁ γέρων κρητῆρα κόρασσεν οἴνου ἡδὺν ὑπότροπον, ὃν ἐνδεκάτῳ γ' ἐνιαυτῷ
ᾤιξε ταμίη, κὴ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε.
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσατο πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
τὸν δ' αὖτ' κοίμησε γερηνίος ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν ὀδυσῆος θείοιο,
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
παρὰ δ' ἄρ' ἐὺμμελίην ῥεισίπτολιν ὄχεσφιν ἀνάσσων,
ὃς οἱ ἔτ' οἶκον ἐνίσσεται ὑψόροφον κὴ μεγάροισιν·
αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
τῷ δ' ἄλοχος δίεσσα λέχος πόρσυνε κὴ ὄρνυ.
ἦμος

cui neq; uestes & operimenta multa in domo,
neq; ipsi molliter neq; hospitibus dormiendi copia.
at mihi adsunt uestes & operimenta pulchra,
nunquam certè huius uiri Vlyssis charus filius
nauibus in tabulatis pernoctanerit, donec ego
uixero, donec liberi in regia linquentur,
qui hospites suscipiant, quicunq; domum meam uenerit.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
bene sanè hæc dixisti senex amice: te uerò decet
Telemacho persuadere, quoniam longè melius sic:
sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormiat
domi tuæ: ego autem ad nauem nigram
uado, ut confirmem socios, præcipiamq; singula.
solus enim inter illos senior glorior esse,
alij uerò ob amicitiam iuniores uiri sequuti sunt
omnes coæui magnanimi Telemachi:
illic cubabo cana in naui nigra
nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
nadam, ubi debitum mihi dabunt, neq; nonum
neq; parum. tu uerò hunc (postquã tuam peruenit domũ)
mitte cum curru & filio: da autem illi equos
qui tibi celerrimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certè loquuta abijt cæsiis oculis Minerua, Dissparet Minerua.
aquilæ similis. stupor autem inuasit omnes uidentes:
admiratus etiam est senex postquam uidit oculis.
Telemachiq; prehendit manũ, uerbũq; dixit, & loq. est:
O amice, neq; te spero ignauum & imbellem fore, Nestor Telemacho.
siquidem te iuuenem sic dij ductores sequuntur.
nõ enim quisquã hic est alius cœlestes domos habitãtiũ,
sed Iouis filia prædatrix Pallas,
quæ tibi & patrem bonum inter Argiuos honorabat.
quare regina propitia sis, da autẽ mihi gloriam bonam,
mihi ipsi & filijs & ueneranda uxori,
tibi autem sacrificabo bouem legitimam, lata fronte,
indomitam, quam nullus sub iugum duxit uir.
hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic ait supplicans. hunc a. audiuit Pallas Minerua.
illis autem dux erat Gerenius eques Nestor,
filijs & generis suam ad domum pulchram.
sed postquam ad domum uenerunt inclytam regis,
ordine sedebant per sediliaq; sellasq;.
his uerò senex ucnientibus craterem miscuit
nimi dulcis, quod undecimo anno
aperuit proma, & operculum remouit.
huius senex craterem miscuit: plurimùm uerò Palladi
supplicauit libans, filiæ Iouis ægidem habentis.
at postquam libarũt biberũtq; quantum uoluit animus,
hi quidem dormiturientes abierunt ad domum singuli, Iiur cubitum.
illic uerò cubitum iuit Gerenius eques Nestor
Telemachum charum filium Vlyssis diuini,
perforatis in lecto, sub porticu sonora:
iuxta eum uerò bellicosum Pisistratum ducem uirorum,
qui ei adhuc adolescens filiorum erat in regia:
ipse uerò rursus dormiuit in secessu domus excelsa,
huic uerò coniux lectum præparauit & cubile.
quando

ὄφρ' αὖ ἔγωγε ζώω, ἐπεὶ τά γ' ἔπεσθαι ἐμὰς διὰ πάντα κελεύω. Prouerb. Quoad uixero, quam formam sic expressit Verg. Dũ memor ipse mei, dũ spiritus hos regit artus.

τριτογένεια. Apollonij Cõmentarius lib. 4. sic habet: Id Tritone genita palude Africæ, uerba sic habent, τρίτωνος θυγάτηρ βαιντίας, διασκλίας, λυβίης, ἐν ᾗ τῷ κατὰ λυβίλῃ ἐτίχθη ἐλαιῶν.

quando aũt manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
ſurrexit ſanè ex lecto Gerenius eques Neſtor.
egreſſus autem,ſedit ſuper politos lapides,
qui illi erant ante fores excelſas,
albi,reſplendentes unguento:quibus quidem antea
Neleus ſedebat,dijs conſiliarius aequiparandus:
at ille quidem iam fato domitus ad inferos deſcenderat,
Neſtor autẽ tum inſidebat Gerenius,cuſtos Achiuorum,
ſceptrũ habens.undiq; a.filij frequẽtes cõgregabantur,
ex thalamis egreſſi,Echephronq;,Stratiusq;,
Perſeusq;,Aretusq;,& diuinus Thraſymedes:
his uerò continuò ſextus Piſiſtratus uenit heros:
iuxta u.Telemachum deo ſimilem collocarunt ducentes.
illis uerò loqui cœpit Gerenius eques Neſtor:

Neſtoris filij iuſſu patris Minerue ſacrum apparant.

E ueſtigiò mihi filij chari perficite deſiderium,
ut certè primam deorum placem Mineruam,
quæ mihi palàm uenit dei ad conuiuium celebre.
ſed alius quidem rus ad bouem eat,ut celerrimè
ueniat,adducat autem bouem bubulcus uir:
unus autem ad Telemachi magnanimi nauem nigram
omnes profectus ſocios adducat,relinquat a.duos ſolos:

Laerces aurarius faber.

unus rurſum aurificem Laerceum huc iubeat
uenire, ut bouis aurum cornibus circumfundat.
nos uerò alij manete hic uniuerſi ſedulò,dicite aũt intus
ancillis per domum celebre conuiuium apparare,
ſediliaq; lignaq; undiq; & limpidam ferre aquam.
Sic ait.illi a.omnes adminiſtrabant: uenit quidem bos
ex agro,uenerunt etiam celeri à naue æquata
Telemachi ſocij magnanimi: uenit autem faber,
arma in manibus tenens fabrilia,ſummæ artis,
incudemque,malleumque,benefactamque forcipem,
quibus ſcilicet aurum faciebat,uenit autem Minerua
ſacris participans.ſenex autem eques Neſtor
aurũ dedit:ille uerò deinde bouis cornibus circumfudit
aptans,ut ſimulachrum dea gauderet uidens:
bouẽ a.ducebant cornib.Stratius & diuus Echephron:
aquam autem ipſis Aretus in florido lebete
uenit ex thalamo ferens:altera uerò geſtabat molas
in caniſtro.ſecurim autem bellicoſus Thraſymedes
acutam geſtans in manu aſtabat,bouem cæſurus.
Perſeus autem lagenam tenebat:ſenex a.eques Neſtor
aquamq; molasq; accepit:multis autem Mineruæ
ſupplicabat incipiens,capitis pilos in ignem mijciens.
cæterùm poſtquam precati ſunt,& molas porrexerunt,
ſtatim Neſtoris filius generoſus Thraſymedes

Bouis mactatio.

percuſſit propè ſtans:ſecuris autem abſcidit neruos
ceruicales,ſoluit autem bouis robur.ipſæ uerò nuldabant
filiæq; nurusq;, & pudica uxor

Eurydice Neſtoris uxor.

Neſtoris Eurydice,maxima natu Clymeni filiarum.
hi quidem dein attollentes à terra ſpacioſa
tenebant:at iugulauit Piſiſtratus præclarus uirorum.
ex illa poſtq; niger ſanguis fluxit,reliquitq; oſſa animus,
celeriter ipſam diuiſerunt:ſtatim autem oſſa exciderunt
omnia de more,inſuper pinguedine cooperuerunt,
bifariam facientes.ſuper ea uerò cruda poſuerunt,

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἳ οἱ ἔσαν πρόπαροιθε θυράων ὑψηλάων,
λευκοί, ἀποστίλβοντες ἁλείφατος· οἷς ἐνὶ μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἶσος θεῷ, θέφιν μήσατ' ἀτάλαντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη πρὶν δαμεὶς ἔβη Ἀϊδόσδε βαθῆκες,
Νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερήνιος, ὃς θ' Ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων. πρὸὶ δ' υἱοὶ ἀολλέες ἠγερέθοντο,
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στράτιός τε,
Περσεύς τ', Ἄρητός τε, Εχεφρων αὐτίθεος· θρασυμήδης·
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἦλυθ' ἄνωγε·
τὼ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον ἕσαν ἄγοντε.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,

Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρήηνατ' ἐέλδωρ,
ὄφρ' ἤτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
ἥ μοι φαίνετ' ἔναργὴς ἦλθε θεῶν ἐς δαῖτα θάλειαν.
ἀλλά γ' ὁ μὲν πεδίονδ' εἶσι βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθησιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν εὐβουκόλος αὐτὴρ·
εἷς δ' αὖ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
εἷς δ' αὖ χρυσοχόον λαέρκεα δεῦρο κελεύσω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ·
οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' ἔσω
δμωῇσιν κατὰ δῶμα ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
ἑδράς τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰνόμελυ ὕδωρ.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε δὴ ἄρ'
ἐκ πεδίου, ἦλθεν δ' θοὸς πρὸς νηὸς εἴσης (βοῦς
Τηλεμάχῳ ἕταροι μεγαλήτορι. ἦλθε δ' χαλκεύς,
ὄφρ' χερσὶν ἔχων χαλκεῖα, πείρατα τέχνης,
ἄκμονά τε, σφῦραν τ', ἐύποιητόν τε πυράγρην,
οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο. ἦλθε δ' Ἀθήνη
ἱερῶν αὐτιόωσα. γέρων δ' ἵππλάτα Νέστωρ
χρυσὸν ἔδωκ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεύῃ
ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα·
βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στράτιος ἠδ' ἴσος Ἐχέφρων·
χέρνιβα δὲ σφ' Ἄρητος φέρε αὐθετόφρονι λέβητι
ἦλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἑτέρη δ' ἔχε δῶλας
φέρουσα· πέλεκυν δ' ἔχε θαρσαλέος θρασυμήδης
ὀξὺν ἔχων χερὶ πρόσθε βοὸς ἐλεύσεσθαι κόπωμον.
Πρόσθεν δ' ἄμυνον ἔχε γέρων δ' ἵππλάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ' ὀλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὐχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς θρίξας φόρι πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ὀλοχύτας προβάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος θρασυμήδης
πλησίον ἄγχι σὰς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
αὐχένιους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. οἰμωγῇ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη πρόκ ποτις
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρεσβηὶς Κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυσθενὲς
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὀξὺ μάχαιρα.
φλὸς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλεα λίπε θερμὸν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
αἶψ' ἄρα μιν δαίεχλυον· ἄφαρ δ' ἐκ μοίρια τάμνον
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῇ δ' ὠμοθέτησαν,

torrebat

ἄμυνον. Didy. uide non negligenter ſignificat ἀγγάω, in quo ſacrificatorũ ſanguis excapitur, quaſi ἀμέλγειν, quod. ſ. etymon ab a.priuatiua, & μέλος. Nam Aeo. σφάγιον appellant.

καὶε δ' ὐδὺ χίζης ὁ γέρων, ὐδὺ δ' αἴθοπα οἶνον
λείβε. νέοι δ' ἦσαν' αὐτὰρ ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν ἐκάη, καὶ ἀπ' λάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτων δ', ἀκροπόρους ὀβελοὺς φ' χερσὶν ἔχοντο.
τόφρα δ' Τηλέμαχον λόεσφ καλὴ Πολυκάστη,
Νέσορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηλητάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λόεσφ τε, Ϲ' ἔχρισφ λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἑ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βᾶ δ' ἔμεν ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
πὰρ δ' ἄρα Νέσορι ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο ποιμένι λαῶν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, Ϲ' ἐρύσαντο,
δαίνυντ' ἐζόμενοι· ὐδὺ δ' αὖτε δῖοι ἑταῖροι
οἶνον φοινοχοεύοντες φ' χρυσέοις δ' ἐπάεσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆλτο ἄρου φ' ἵκτο,
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέσωρ,
παῖδ' ὃν ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ' ὑφ' ἅρμαθ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσωσιν ὁδοῖο.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα Ϝ μάλα μὴ κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
παρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
al. ἴλιγξ, ϕὴ δ' γυνὴ σῖτον καὶ οἶνον † ἔχευεν,
ὅσσα τε οἷα ἔδουσι διατρεφέες βασιλῆες.
αὐτὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχος πὸν καλλίκομον βήσατο δίφρον·
πὰρ δ' ἄρα Νεσορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος αὐδρῶν
ἆν δίφρον τ' αὐτὸς ἐβαινε, καὶ λαιὸν λάζετο χερσί·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
ἂν πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλον αἰπὺ πολίεθρον.
οἱ δ', πανημέριοι σεῦον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Δόεσκε, fortasse Verg. hoc exprimere voluit, cum diceret: Vertitur interea cœlum, et ruit oceano nox. Inuoluēs umbra magnā terrā amq.
ἂν Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πότι δῶμα
υἱὸς Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ' νύκτ' ἄεσαν· ὁ δ' τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἵππους τ' ἐζεύγνυσ', καὶ δ' ἅρμαθ' ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ ἀθρόσας ἐριδούπου·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
ἵξον δ' ἂν πεδίον πυροφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
ἶσον ὁδὸν ὄμνυον· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

torrebat a. super ligna senex, nigrumq; uinũ (manib. libabat. iuuenes u. iuxta eũ tenebãt uerua quinquetripl. sed postquam armi cõbusti sunt, & uiscera comederunt, minutatim dissecuerunt, aliaq; uerubus transfixerunt, assarunt autem, acuta uerua in manibus tenentes.
interea uerò Telemachum lauit pulchra Polycaste, Nestoris minima natu filia Neleidæ.
at postquam lauit, & unxit pingui oleo,
circa ipsum autẽ indusium pulchrum iecit atq; tunicam,
è lauacro exijt corpore immortalibus similis:
apud Nestorem u. profectus resedit pastorẽ populorum.
hi u. postquã assarunt carnes exteriores, & detraxerunt, epulabantur sedentes: deinde uiri boni surgebant uinum infundentes in aureis poculis.
at ubi potus & cibi desiderium posuerunt,
inter illos sermonem cœpit Gerenius eques Nestor:
filij mei, agite Telemacho pulchros crines habẽtes equos coniungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait. hi uerò illum statim audierunt atq; paruerũt:
celeriter autem iunxerunt sub currum celeres equos.
mulier uerò proma panem & uinum infudit,
obsoniaq; qualia edunt à Ioue nutriti reges.
Telemachus autem perpulchrum conscendit currum: iuxta eum uerò Nestorides Pisistratus dux uirorum in currumq; conscendit, & habenas cepit manu: uerberauit ut impellerentur: illi uerò non inuiti uolabãt ad campum, reliquerunt autem Pyli arduam urbem.
illi uerò tota die quatiebant iugum utrinq; tenentes:
occiditq; sol, obumbrataq; sunt omnes uiæ.
ad Pheras autem uenerunt, Dioclei ad domum filij Ortilochi, quem Alpheus genuit filius.
ibi per noctem quieuerũt: ille u. illis hospitalia apposuit.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora, equosq; iunxerunt, currusq; pulchros conscenderunt:
extra limen duxerunt & porticum sonoram:
flagellauit autem ut irent: illi uerò non inuiti uolabant.
uenerũt autem in campum frugiferum: hinc aũt deinde perficiebant iter: usqueadeo ferebant ueloces equi.
occiditq; sol, inumbrataq; sunt omnes uiæ.

Telemach. proficiscitur ad Menelaum.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Δ. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Παρὰ Μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἑκάστῳ δὲ ἀπαγγέλλει αὐτῷ ὁ Μενέλαος ᾧπερ ἦν νόστος τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἃ Πρωτέως μαντεύεται, δι' ὃς ἴσμεν τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ Τηλεμάχου κτείνειν. παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ὡς καὶ τοῦ υἱοῦ ἀποδημίᾳ δυσχεράνασα, διὰ ἀθλίαν, ὁμοιωθεῖσα Ἰφθίμῃ τῇ Φαλήτου Πηνελόπης ἀδελφῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Δίλιτα μάλ' ἀμφὶ πατρὶ πᾳ ἀτρέμα λοχώμενος υἱός.

Ἦλθ' δ' ἔξοχ' κοίλην Λακεδαίμονα κυτώεσσαν·
πὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.

Ille uerò uenerunt cauam Spartam amplam:
ad domum autem diuerterunt Menelai gloriosi.

Telemach. Spartã uenit.

hunc inuenerunt apparantem nuptias multis ciuibus,

filij

filij atq; filiæ inculpatæ, sua in domo.
hanc quidem Achillis truculenti filio mittebat:
(in Troia enim primum spoponderat atq; annuerat
dare: illis uerò dij nuptias efficiebant.
eam ipse illuc tum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.
filio autem ex Sparta Alectoris tradidit filiam,
qui ei in senectute natus erat fortis Megapenthes
è serua: Helenæ aũt dij prolem non amplius exhibebant,
ex quo semel genuerat filiam amabilem
Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
sic hi quidem epulabantur per sublimem altam domum
uicini & cines Menelai glorioſi,
oblectãtes se. inter eos autem cantabat diuinus cantor,
cytharam pulsans: duo autem saltatores inter eos
cantum moderantes saltabant in medio.
hic rursus in uestibulo ædium ipsiq; & equi,
Telemachus heros & Nestoris inclytus filius
steterunt: ipse uerò procurrens uidit potens Eteoneus,
sedulus famulus Menelai glorioſi:
initq; annuncians per domos pastori populorum:
prope autem stans uerba alata dixit:

Hospites quidam adsunt à Ioue nutrite Menelae,
uiri duo, proli uerò Iouis magni similes sunt:
sed dic si ipsis soluere debeamus ueloces equos,
aut ad alium mittamus ire qui eos amplectatur.

Iubet Menelaus aduenas hospitio suscipi.

Hunc grauiter ingemiscẽs allocutus est flauus Menelaus:
non quidem stultus eras Boethides Eteonee (laus:
antea, at nunc quidem puer ueluti puerilia facis.
utiq; nos hospitalibus multis elis
aliorum uirorum huc uenimus, si cubi Iupiter
in posterum saltem liberaret ab æruma. sed solue equos
hospitum, ipsos uerò deinde introduc ad epulandum.

Sic ait, ille uerò ex ædibus prorsit, uocabat autem alios
fidos famulos unà sequi ipsum.
hi uerò equos quidem soluerunt sub iugo sudantes:
& hos quidem alligarunt ad equina præsepia,
apponebãt aũt auenas, & ordeum albũ commiscuerunt:
currus uerò posuerunt ad parietem splendidum,
ipsos aũt duxerunt diuinam domum. hi autem uidentes
admirabantur per domum à Ioue nutriti regis.
instar enim solis splendor erat atq; lunæ
domum per excelsam Menelai glorioſi.
ea terùm postquam saturati sunt uidendo oculis,
ad labra descendentes perpolita lauabant.
hos postquam igitur ancillæ lauarunt, & unxerunt oleo,
circa uerò uestes uillosas posuerunt atq; tunicas,
in sellas collocarunt prope Atridem Menelaum.
aquam autem ancilla in gutturnio fudit ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
lauare: iuxta uerò politam extendit mensam.
cibum uerò uenerandæ proma apposuit ferens,
fercula multa imponens, gratificans præsentibus:
structos autem carnium lances proposuit tollens
diuersarum: ipsis autem apposuit aurea pocula.

ἡμὲν ἔπειτ' ἀπὸ δυσατρὸς ἀμύμονος, ἣν οἱ ἔπεμπε
τῷ μὲν Ἀχιλλῆος ῥεξήνορος υἱὲϊ πέμπειν·
(ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
δ' ὠσέμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον·)
τῷ ἄρ' ὅγ' ἐν' ἐπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων πρὸς ἄστυ πολυπλήτους, οἵσιν ἄνασσεν·
υἱεῖ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἔπλετο κούρη,
ὃς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τοπρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
ὣς οἱ μὲν δ' αἰνῶς κατὰ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
γείτονές θ' ἅδε ἕταροι Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι. μετὰ δ' ἐσφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός·
φορμίζων δ' οἷον ἢ κυβιστητῆρε κατ' αὐτὼ
μολπῆς ἐξάρχοντε δινεύετον κατὰ μέσσον.
τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἔσταν· ὁ δ' ἧμος ἰδὲν θοὸς κρείων Ἐτεωνεύς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο·
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δόμα δ' ἀνακτα ποιμένι λαῶν·
ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ξεῖνω δ' ἤτινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γένεϊ δὲ Διὸς μεγάλοιο τ' ἔϊκτην· al. ἴικτην.
ἀλλ' ἐπὶ σφῶϊν κατὰ λύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἰκανέμεν ὅς κε φιλήσῃ.

Τὸν δ' ἤμειβ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
ὦ μὲν νήπιος ἆσθα Βοηθοίδη Ἐτεονεῦ
τὸ πρίν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις.
ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεύρ' ἱκόμεθ', αἴκε ποθι Ζεὺς
ὄψιτ' ὀπίσσω πόρ πως αὖσιν οἴζυος. ἀλλὰ λύ' ἵππους
ξείνων, ἄν δ' αὐτοὺς πρότερον ἄγε δοινηθῆναι.

Ὣς φάτ'. ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμ' ἑσπέσθαι οἱ αὐτῷ. (λους
οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγὸ ἰδρώοντας·
ἐν σταθμῷ μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππειοι κάπησι,
πὰρ δ' ἔβαλον ζειὰς, κρὰ δὲ πυρὶ λύγδιν ἔμιξαν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς γώνια παμφανόωντα,
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δ', ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος Βασιλῆος.
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη ἢὲ σελήνης
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἂν ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέσας λόσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ ὃν δμῳαὶ λόσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὄλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἕς ῥα θρόνους ἕζοντο παῤ ἀτρεΐδῃ Μενέλαῳ.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δ' ἕξεσ' ἐταίνυσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ὧν θῆκε, χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δ' ἂρ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.

τὼ δ' ἀλεκτρυόνων πρώτου φθόγγῳ ξανθὸς Μενέλαος,
ὄρτο δ' ἀπ' εὐνάων, ἠῶ χλαῖναν τε βαλόντε
ἀμφὶ ὤμοισιν, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ἀνδρὶ
λείπνα παρασταμένω, εἰρησόμεθ' οἵτινες ἐσμὲν
αὐδήεντες. ἀτὰρ σφῶϊν γε νόῳ ἀπόλωλε τεκέσθαι,
ἀλλ' αὐδηῶν γε καὶ ἐσὶ ἰστροφέων βασιλήων,
σκηπτοῦχοι τ' ἐπεὶ ὅ κε κακοὶ τοιοῦδε τέκοιεν.

Ὡς φάτο· καὶ σφιν νῶτα βοὸς πρὸ πίονα θῆκεν
ὀπτ' ἐν χερσὶν ἐλών, τὰ ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἧντο,
δὴ τότε Τηλέμαχον προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
ἄγχι κάρη κεφαλὴν, ἵνα μὴ πολυθρόα δ' οἱ ἄλλοι,

Φράζεο Νεστορίδη τῷ μοι κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκῷ τε στρόπαλιγγι καὶ εἵματα καλὰ πάσσω,
χρυσόν τ', ἠλέκτρου τε, καὶ ἀργύρου, δῶ δ' ἐλέφαντος.
Ζηνός τοι τοιόνδε γ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
ὅσσα τάδ' ἄπειρα πολλὰ σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
τὸν δ' ἀγορεύοντος ξύν θ' ξανθὸς Μενέλαος,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Τέκνα φίλ', ἦτοι ζωὸν βροτῶν ὃν κ' ἂν τις ἐρίζοι·
(ἀθάνατοι γὰρ δή γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν)
ἀνδρῶν δ' ἄλλος τίς μοι ἐρίσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πολλ' ἐπαληθεὶς
ἦγαγόμην νηυσί, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλητὰς,
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
τρὶς γάρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον ἐς ἐνιαυτόν·
ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ οὔτε ποιμὴν, οὔτέ τι ποιμνὴ,
τυρῷ καὶ κρειῶν, οὐδ' ἐγλυκεροῖο γάλακτος·
ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπήτανον γάλα θῆλαι.
ἔνθ' ἐγὼ πολὺν κῆνα πολὺν βίοτον συναγείρων
ἀλώμην, τέως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,
λάθρη, αὐωῒ σὺν, δόλῳ ἀλεμένης ἀλόχοιο·
ὥς οὔτοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
μὴ πατρώων πάντ' ἐμέλλετ' ἀκούειν, οἵτινες ὑμῖν
εἰσὶ· πολὺ μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
εὖ μάλα ναιετάοντα, πεχανδόκτην πολλὰ καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτῳ γε μέρει ἔχων γε δόμοισιν οἰῆσιν
ναίειν, οἵ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ γε δρεπτῇ, ἐπὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχνύμενος,
πολλάκις γε μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι· αἶψα δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο,
τῷ πάντων ὀδυρόμενος ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπέχθαίρει καὶ ἐδωδὴν
μνωομένῳ. ἐπεὶ ὅστις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν
ὅσσ' Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δὲ δὴ ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰνὸν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται. οὐδέ τι ἴδμεν
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκεν· ὀδύρονται νύ που αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

Ὡς φάτο. τῷ δὲ δὴ ἄρα παῖδος ὑφ' ἱμερον ὦρσε γόοιο.
δάκρυ

bos etiam data dextra alloquutus est flauus Menelaus:
cibum simul attingite, & gaudete: cæterùm deinde
cibo saturati, interrogemus quinam sitis
uirorum. non enim uestrorũ utiq; genus periit parẽtum,
sed uirorum genus est Ioue nutritorum regum,
sceptriferorũ: siquidẽ neutiquã ignaui huiusmodi genus
Sic ait: & ipsis terga bouis pinguia apposuit (erunt.
assata in manibus capiẽs, quæ ei munera apposuerãt ipsi.
hi uerò ad edulia parata appositæ manus extenderunt.
cæterum postquam potus & cibi desiderium ademerunt,
tum Telemachus alloquutus est Nestoris filium,
propè admouens caput, ut ne audirent alij:
Considera Nestoride meo gratissime animo, Telemach. Pisistrato.
æris, splendorem & domum sonoram,
auriq; electriq; & argenti, atq; eboris.
Iouis nimirum talis est olympij intus aula. (entem.
quãta hæc infinita multa: admiratio me occupat inspici
hunc autem alloquentem intellexit flauus Menelaus,
& ipsos compellans uerba uolatilia dixit:
Filij chari, equidẽ cum Ioue mortaliũ nemo cõtẽderit: Menelaus Telemacho labores suos narrat.
(immortalia enim huius habitacula & facultates sunt)
hominũ uerò an aliquis mihi contend. possit, an minus,
facultatibus. certè multa passus & multum errans
uectus in nauibus, & octauo demum anno ueni
Cyprum Phœnicemq;: & Ægyptios oberrans,
Æthiopesq; adij, & Sidonios, & Erembos,
& Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt.
ter enim pariunt oues per annum perfectum:
ibi enim neq; herus indigens est, neq; pastor,
casei & carnium, neq; dulcis lactis:
sed semper præbẽt durantes in totũ annum lac mulgere.
interea dum ego circa illa multum uectum congregans
errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
clam, insperatò, dolo pernicioſæ uxoris:
sic non gaudens istis facultatibus impero.
& ex patribus ista debebatis audiuisse, qui quidẽ uobis
sunt: quãdoquidẽ ualde multa passus sum, et pdidi domũ,
perquam bene habitatam, capientẽ multa & pretiosa.
quorum utinam uel tertiam habens in domo partem
habitarem, illi uerò uiri salui essent qui tum perierunt
Troia in lata, longè ab Argis equos pascentibus.
sed tamen omnes quidem lugens & deflens,
crebrò domi desidens nostræ,
interdum quidẽ luctu mentem oblector, interdum rursus
quiesco. breuis autem satietas molesti luctus,
horum omnia non tantum lugeo, tametsi tristis,
ut unius gratia, q; mihi somnũ inuisum facit & cibum
recordanti. quoniam nullus Græcorum tanta elaborauit
quot Vlysses elaborauit & sustulit: huic futuri erant
ipsi dolores fieri, mihi uerò tristitia semper incessabilis
ob illum, quoniam diu longè abest. neq; scimus
an uiuat ille an mortuus sit: deflent utiq; illum
Laertesq; senex & prudens Penelope,
Telemachusq;, quem reliquit recens natum in domo.
Sic ait. huic antẽ ob patris desiderium excitauit luctum.
lacry-

lachrymas uerò à palpebris humi fudit patrem audiens,
ueſtem purpuream oculis obtendens
utraq; manu: agnouit autem Menelaus ipſum.
deliberauit uerò deinde in mente & in animo,
an ipſum patris fineret meminiſſe,
an prior interrogaret, ſingulaq; diceret.
interim dum ille iſta deliberabat in mente & in animo,
Helenæ or natum. Helena uerò ex thalamo odorifero excelſo
egreſſa eſt, Dianæ aureum arcum habenti ſimilis:
huic ſtatim Adraſta ſellam benefactam appoſuit:
Alcippe uerò tapetem ferebat mollis lanæ:
Phylo autem argẽteum talarum ferebat, quem illi dedit
Alcandre Polybij uxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona iacent.
qui Menelao dedit duo argentea labra,
gemmos uerò tripodas, decem uerò auri talenta:
priuatim uerò rurſus Helenæ uxor dedit pulchra dona,
auream q; colum, ciſtellamq; rotundam præbuit,
argenteam, auro uerò labia immixta erant:
hanc ſanè ei ancilla Phylo appoſuit ferens,
filo pulchrè elaborato repletam: cæterùm ſuper eam
colus extenſa erat uiolaceam lanam habens.
ſedit uerò in ſella, ſcabellum uerò ſub pedibus erat:
continuò autem illa uerbis mariti interrogabat ſingula.
Helena cũ Menelao de aduenis fabulatur. Scimus ne Menelae diuine qui'nam bi
uiri glorientur uenieſſe noſtram domum?
mentiar, an uerum dicam: iubet me animus.
nullum enim unquam puto ſimilem adeò uidiſſe
neq; uirũ, neq; mulierẽ, (admiratio me tenet aſpiciẽtem)
ut iſte Vlyſſis magnanimi filio ſimilis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi ſuæ
ille uir, quando mei impudentis gratia Achiui
ueniſtis ad Troiam, bellum ingens excitantes.
Hæc uicißim reſpondẽs allocutus eſt flauus Menelaus:
ſic nunc ego quoq; cogito uxor ut tu putas.
illius enim eiuſmodi pedes, eiuſmodiq; manus,
oculorumq; iactus, caputq;, & ſupernè comæ.
& nunc ſanè ego recordatus de Vlyſſe,
loquebar quantas ille ærumnas patient toleranit
pro me: at hic amaras à palpebris lachrymas ſtillauit,
ueſtem purpuream oculis prætendens.
Hũc rurſus Neſtorides Piliſtratus cõtra allocutus eſt:
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
illius uerò hic filius eſt uerè, quemadmodum dicis:
ſed pudens eſt, indignumq; putat in animo,
huc ueniens primum, iactationes uerborum oſtentare
coram te, cuius nos dei tanquam delectamur uoce.
cæterùm me miſit Gerenius eques Neſtor
hunc ſimul comes ſequerer. cupit enim te uidere,
ut ei aut uerbis conſulas, ſiue re ipſa.
plurimos enim dolores patitur ob patrẽ filius abſentem,
domi ſuæ, cui non multi auxiliatores ſunt:
ſic nunc Telemacho: hic quidem abeſt, neq; ei alij
ſunt qui per populum auertant malum. (laus:
Hunc a. nicißim reſpondẽs allocutus eſt flauus Mene-
pape

δ' ἄκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε παῖρος ἀπὸ
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖϊν αὐασχών (σας,
ἀμφοτέρῃσι χερσί· νόησε δὲ μιν Μενέλαος·
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἢ μιν αὖτον πατρὸς † ἐάσειε μνησάμεναι, al. μνησάμεν-
ἢ πρῶτ' ἐξείροιτο, ἕκαστά τε μυθήσαιτο. ὃν δῶν.
ἕως ὃ τὼ δ' ὧδε νόεε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐϊκυῖα·
τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δ' ἤνεικε φέρεν μαλακὴν ἐρίοιο·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκε
Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔνασ' ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίῃς, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται.
ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δ' τρίποδας, δέκα δ' ἄρα χρυσοῖο τάλαντα·
χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα,
χρυσείην τ' ἠλακάτην, τάλαρον δ' ὑποκυκλον ὄπασ-
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ὠδὴ χείλεα κεκράανται· (σεν,
τὸν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ πρόθηκε φέρουσα,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τέτανυσο ἰοδνεφὲς ἔριον ἔχουσα.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δ' ὑπόδημα πέσην ἦεν·
αὐτίκα δ' ἤν' ἔπειτα πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα,
Ἤδειν δὲ Μενέλαε διοτρεφὲς οἵ τινε φῶτε
ἀνδρῶν δυχετόωνται ἐπαινέμεν ἐμέθεν δ' ὧδε
φρονέω, ἐτυμον ἐρέω· κέλεται δέ με θυμός.
ὃ γὰρ πω τινὰ φημὶ ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
ὅτ' ἀνδρ', ὅτε γυναῖκα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
ὡς ὅδε Ὀδυσῆος μεγαλήτορος υἱὸν ἔοικε
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
κῦμα, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' ἀχαιοὶ
ἦλθετ' ἐς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὣς νῦ καὶ κεῖνος νόον ἔμμορε ὡς σὺ ἐΐσκεις.
κεῖνος γὰρ τοιόσδε πόδας, τοιάσδε τε χεῖρας,
ὀφθαλμῶν τε βολὰς, κεφαλήν τ', ἐφύπερθέ τε χαίτῃ.
νῦν αὖ ἔπος ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ,
μυθήσομαι ὅσσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοί· ἀτὰρ ὃ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖϊν αὐασχών.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος αὐτίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
κεῖνος μὲν τοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σοφροσύνη βὶς, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
ὅδ' ἐλθὼν τοπρῶτον, ἐπισβολίας αὐαφαίνειν
αὐτὰ σέθεν, θ' νῦν δεῦ ὧς τερπόμεθ' αὐδῇ.
αὐτάρ ἐμὲ πρόεηκε γερηνιὸς ἱππότα Νέστωρ
ἅμα † πομπὸς ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι, al. πομπὸν
ὄφρά οἱ ἤ τι ἔπος ἐνὶ νόστησαι, ἢ τι ἔρεξον.
πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο,
ᾧ μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀρηγόνες ἔασιν·
ὣς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, ἀλλὰ οἱ ἄλλοι
εἰσὶ οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,

ὦ πόπου, ἦ μάλα δὴ φίλα ἀνέρος υἷος ἐμὸν δῶ
ἵκετ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολεῖς ἐμόγησεν ἀέθλους.
καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόσφιν ἐόντα
νηυσὶ θοῇσι γήθεεν Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς·
καί κεν ἐγὼ οἱ Ἄργεϊ ναίσας πόλιν, ἠδ' ὅμαδ' ἔντυνα,
ἔνθ' Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσοντα δ' ἐμοί αὐτῷ·
καί κε δάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ', οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διὲκρινε φιλέοντέ περ τερπομένω περ, (ψεν.
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυ-
ἀλλά πού μιν μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτὸς,
ὃς κεῖνον δύσλυτον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.

Ὡς φάτο. τοῖσιν δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρέος υἱὸς Μενέλαος·
οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτῳ ἔχεν ὄσσε.
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τὸν ῥ' Ἠὼς ἔκτεινε φαεινὴς ἠγλαὸς υἱός.
τοῦ ὃ γ' ὠὴ μνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,

Ἀτρέϊδη, περὶ μέν σε βροτῶν ἔφαμεν ἁπάντων
Νέστωρ φάσκ' ὁ γέρων, ὅτ' ὠὴ μνησαίμεθα σεῖο
οἴσιν ἔνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρεοίμεν.
καὶ νῦ μοι ἄλλο τι δός, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
πρόφρασθ' ὀδυρόμενον μετὰ δόρπον ἀλλὰ καὶ ἠὼς
ἔσσεται ἠριγένεια. νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδ' ὁτιοῦν
κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
τοῦτό νυ καὶ γέρας οἷον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν·
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, ὅττι πάκιστος
Ἀργείων· μάλλον δὲ σὺ ἴδμεναι. οὐ γὰρ ἔγωγε
ἴδόντος, οὐδὲ ἴδωμι· φασὶ δ' ἄλλων φασὶ γεγάσθαι
Ἀντίλοχον, πόδας ὠκὺν, ἠδὲ μαχητήν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν περὶ νημερτέα εἴποι
καὶ φρεσὶν ᾗσιν ἔχῃσι, καὶ ὃς πεφνημένος εἴη·
(τοίη γὰρ καὶ πατρὸς ὁ καὶ περιφημίζετο βάζειν·
ῥεῖα δ' ἀριγνώτου γόνος ἀνέρος, ᾧ περ Κρονίων
ὄλβον ὧπλόησε γαμέοντί τε γεινομένῳ τε·
ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἷας δ' αὖ πεύκτους τε καὶ ἐγχεσιν εὖ ἀρίστους)
ἡμεῖς δὴ κλαυθμοῦ μὲν ἀσόμεθα, ὃς περὶν ἐτύχθη·
αὖτις δ' ὀρπηδὸν μνησόμεθα, χθιζοί δ' ἐφ' ὕδωρ
χεῖρας νίψαντες· μῦθοι δὲ μὴ ἀῶθεν πόρ ἔσσονται
Τηλεμάχῳ τε καὶ ἐμοί, διὲξιέμεν ἀλλήλοισιν. (φν,

Ὡς ἔφατ'. Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ὦπτε χεῖρας ἐχέσθω
θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα πρὸ κέντο χεῖρας ἴαλλον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ὑφόησε Διὸς θυγάτηρ Ἑλένη.
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνθεν ἔπινον,
νηπενθὲς τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
ὃς τὸ κατὰ βρόχεων ἐπιλὼ κρητῆρι μιγείη,
οὐκ ἂν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,

pape, quàm certè amici uiri filius meam domum
uenit, qui mei gratia plurima subijt certamina.
atq; ipsum putabam reuersum amaturum esse præcipuè
Arginorum, si nobis super mare reditum dedisset
nauibus uelocibus fieri Olympius latè uidens Iupiter:
& sanè ei in Argo habitassem urbẽ, et ædes ædificassem,
ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio suo,
& omni populo, unam urbium euacuans,
quæ circum habitabantur, regnantur autem mihi ipsi:
& sanè crebrò hic exissẽtes consuetudinẽ habuissemus
alind separasset amantes q; oblectantes q, (neq; nos
donec certè iam mortis nigra nebula obruisset.
sed hæc fortassè inuisurus erat deus ipse,
qui illum infelicem absq; reditu solum reddidit.

Sic ait. his uerò omnibus desiderij excitauit luctus.
flebat quidem Argiua Helena ex Ione nata,
flebat etiam Telemachus q; & Atrides Menelaus:
neq; sanè Nestoris filius absq; lachrymis habebat oculos.
recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
quem sanè Auroræ interfecit splendidæ inclytus filius:
huius ille recordatus uerba uolatilia dixit:

Atride, supra alios mortales te prudentem esse
Nestor dicebat ille senex, quando recordaremur tui
suis in domibus, & nos mutuò loqueremur.
quare nunc si fortè licet, pare mihi: non enim ego
delector flens posti cœnam: sed cum aurora
erit manegenita. indignor nec quicquam
flere quicũq; mortuus fuerit mortalium & fatum obierit.
hoc nimirum munus est solum miseris mortalibus,
tondere q; comam, profundere q; lacrymas à maxillis:
etenim meus mortuus est frater, neutiquã ignauissimus
Arginorum: debes autem scire. non enim ego
obniam fui, neq; uidi: supra autem alios ferunt fuisse
Antilochũ, supra alios q dẽ curredo uelocẽ, & bellatorẽ.

Hunc autem excipiẽs allocutus est flauus Menelaus.
ô amice, quandoquidẽ talia dixisti quæcunq; prudẽs uir
diceret & faceret, & qui maior natu esset:
(eius etenim patris qui etiam prudentiam loqueris:
facilis autem cognitu proles uiri cui Saturnius
opes destinat & uxorem ducenti & nascenti:
quẽadmodũ nũc Nestori dedit assidnè diebus omnibus,
ipsum quidem molliter senescere domi suæ,
filios rursus prudentes & hasta esse optimos)
nos uerò fletum relinquemus, qui prius incidit:
cœnæ autẽ rursus memores simus, manibus uerò aquam
infundant: sermones autem etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum inuicem.

Sic ait. Asphalio uerò aquam manibus infudit,
sedulus famulus Menelai glorioſi.
hi uerò ad edulia parata appoſita manus mittebant.
ibi tum alia excogitauit Helena à Ione nata.
protinus sanè in uinũ misit medicamentũ unde bibebãt,
luctus iraq; sedans, malorum obliuificum omnium.
qui illud biberit postquam crateri mixtum est,
non utiq; tota die profuderis lacrymas à palpebris,

Menelaus dolet Vlyſſem abſentem.

Antilochus à Memnone occiſus.

Pharmacũ Helenæ diſſcutiens triſticiam.

neq; ſi ei mortui fuerint materq; paterq;,
neq; ſi ei eorum fratrem aut charum filium
ferro trucidarent, ipſe uerò oculis uideret.
talia Iouis filia habebat pharmaca utilia
bona, quæ illi Polydama præbuerat Thonis uxor
Ægyptia, qua plurima producit fertilis terra
pharmaca, plurima quidem bona mixta, multaq; malà.
medicus uerò unuſquiſq; peritus ſupra omnes
homines: ſanè enim Pæonis ſunt generis.
ceterum poſtquam immiſit, iuſſitq; uinum infundere,
denuo uerbis excipiens allocuta eſt:
Atride Menelae à Ioue nutrite, atq; etiam hi
uirorum bonorum filij, (enimuero deus aliàs alij
Iupiter bonumq; malumq; dat: poteſt enim omnia)
quare nunc conuiuamini ſedentes in domibus,
& ſermonibus delectamini: decētia enim ordine dicam.
Helena de Vlyſſe et lilij excidio. omnia quidem non ego enarrare queam neq; nominare
quot Vlyßis patientis ſunt certamina:
ſed qualiter iſtud fecit & ſuſtinuit durus uir
populo in Troianorum, ubi paſſi eſtis erumnas Achiui:
ſeipſum plagis indecentibus domans,
laceras ueſtes circumjiciens humeris, ſeruo ſimilis,
uirorum hoſtium ingreſſus eſt urbem latam:
alij uerò ſeipſum uiro diſſimulans aſſimilauit
mendico, qui neutiquā talis erat apud naues Achiuorū:
huic ſimilis ingreſſus eſt Troian. urbē. illi u. ignorabant
omnes: ego uerò ipſum ſola agnoui talem entem,
& ipſum interrogabā: ille uerò aſtutia tergiuerſabatur.
ſed quando certè ipſum laui & unxi oleo,
ueſtibus autem indui, & iurani nalidum iuramentum,
non prius Vlyſſem apud Troianos oſtenſurum
priuſquam is ad naues ueloces tentoriaq; ueniſſet:
& tunc mihi omnem mentem aperuit Achiuorum.
plurimos autē Troianorū cum interfeciſſet longo ferro,
uenit ad Argiuos: deſpectum uerò induxit multum.
ibi aliæ Troianæ ſtridulè eiulabant: ſed meum pectus
gaudebat, nam iam mihi cor uerſum erat redire
rurſus domum: damnum uerò deflebam, quod Venus
dederat quando me duxit hinc chara à patria terra,
filiamq; meam primam, thalamumq;, maritumq;,
nullius indigentem, neq; mente, neq; forma.
Hanc u. dictis excipiēs allocutus eſt flauus Menelaus:
certè hæc omnia uxor ut decet dixiſti:
iam quidem multorum cognoui conſiliumq; mentemq;
uirorum Heroum, multamq; peragrani terram:
ſed nondum talem ego uidi oculis
Vlyſſes in equo Troiano. qualis Vlyßis patientis erat charum cor.
quale etiam illud fecit & ſuſtinuit fortis uir,
equo in polito, ubi inſidebamus omnes optimi
Argiuorum, Troianis cædem & fatum ferentes.
ueniſti deinde illuc: iuſſerat nimirum te
deus, qui Troianis uolebat gloriam præbuiſſe,
& te Deiphobus deo ſimilis ſequebatur uadentem.
ter autem circumluſtrati cauas inſidias attrectans,
nominatim uerò Danaorum nominabas optimos,

ἀδ' ἔ οἱ κατατεθνηῶτα μήτηρ τε πατήρ τε,
ἀδ' ἔ οἱ πρὸ πάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
χαλκῷ λιγυόωντι, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόωντα
ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος πρόκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' ἀλυτρὰ
ἐντρὸς ἔχηας. ὧν εὐάμβροτος πᾶσι πάντων (γρὰ.
ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γεγείθλης.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐκύησε, κέλευσέ τε οἰνοχόῃσαι,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ἀδὲ καὶ οἵδε
ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε δίδοι· δύναται γὰρ ἅπαν-
ἄτοι νῦν δαινυδε καθήμενοι ἐν μεγάροισι (τε)
μὴ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω·
πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσοι Ὀδυσῆος πολυμήχανον ἔσσιν ἄεθλοι·
ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἐν Τρώων, ὅτι πάσχετε πῖμπλατ' ἀχαιοὶ·
αὐτὸν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
ταπῶρα κὰκ' ὤμῳ' ἄμφι βαλὼν, οἰκῆι ἐοικὼς,
οὐδ' ῥῶας δ' υσμιλήῃσι κατέδυ πόλιν ἀγυάγυιαν·
ἄλλῳ δ' αὖτον φωτὶ κατακρύπτων ἐΐσκε
δ' ἐκεῖνῳ, ὃς οὐδ' ἐν τοῖ· ἔλιω ὑπὲρ νηυσὶν ἀχαιῶν·
τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀθέεσκον
πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἶον ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
καί μιν ἀνειρόμην· ὁ δ' ἐκερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόουν ἠχῆϊ ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσα, νὺ ὄμοσσα καρτερὸν ὅρκον,
μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρῶας' ἀνακφῆναι
πρίν γε τὸν ὃν νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
νὺ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν ἀχαιῶν·
πολλοὺς δ' Τρώων πτείνας ταναήϊ χαλκῷ,
ἦλθε μετ' ἀργείους· κατὰ δ' φρένας ἤγαγε πολλάς.
ὣδ' ἄλλαι τρωαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ ἄδλιν μοι κραδίην τέρπεσθαι ἔνεσθαι
ἀψ οἰκόνδ'· ἄτλην δ' μετέστρεφον, ἣν ἀφροσύνην
ἧς, ὅτε μ' ἤγαγε πᾶσι φίλης ἄπο πατρίδος αἴης,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισαμένην, θάλαμόν τε, πόσιν
ὅτε δὴ δηϊόωμεν, ὃν ἀρ φρεσὶν, ὅτί τι ἔδ· (τε,
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα μάλα κατὰ μοῖραν ἔειπες,
ἄλλην μὲν πολέων ἐσ' ἄλιν βουλήν τε νόον τε
ἀνδρῶν ἠρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' ἔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οἷον Ὀδυσῆα· ταλασίφρονα· ἔσκε φίλον κῆρ.
οἷον δὴ τόδ' ἔρεξεν ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν' φίδιμοι παῖδες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον δὲ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σὺ κῆσε κιχήσαμενος δ' σ' ἐμιμνε
δαίμων, ὃς τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι,
καὶ τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰόντι.
τρὶς ἦ περίσεξας κοίλον λόχον ἀμφαφόωσα,
ἐκ δ' ἀνομακλήδην δ' παῖδων ὀνόμαζε ἀρίστους,

καὶ τοι Δηΐφοβος, ἐπὶ τηλεσκόπον ἕσπετ' ἰόντι
ἐπὶ φιλοτήτου, ἀνὰ ἐφθίμου ἐγκοίλου δόλου ἐπὶ ἐλίνου.

πάντων ἀργείων φωνὴν ἴσκων· ἀλόχοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ μὴ Τυδείδης Καὶ δῖος Ὀδυσεὺς
ἥμενοι ἐν μέσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἔβόησας.
νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὀρμηθῆτε
ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αὖθι ἔπεφνον·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἴσχανεν ἱμείροντα πόρ.
φῶθ' ἅλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν· ἶσθι ἄχεσθαι·
Ἀντικλος ἤ σ' ἐθέλων ἐπέεσσιν
ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ὦδι μάσσατο χερσὶ πίεζε
γναμπτοῖσι κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς· (νε.
τόφρα δ' ἔχ' ὄφρά σε νόσφιν ἀπήγαγε παλλὰς Ἀθή

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἄλγιον· ὃ γάρ οἱ τι πάρ' ἤκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
ᾧδ' εἴ οἱ πρασσόμενα γε σιδηρείη φὼς ὀθόνη ἔην.
ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρεπτὼ δ' ἡμέας, ὄφρά κεν ἅδην
ὕπνῳ τερπόμεθα κοιμηθέντε δόν.

Ὡς ἔφατ'. ἀργείη δ' Ἑλένη δμωῇσι κέλευσε
δμῶας ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, εὖ ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα βαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ὀρθέμεναι ἔλας παὐτόρρυτον ἔσω δῦναι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δ' ἀγὸς μετὰ χερσὶ ἔχασαι·
λέμνια ἤ σόρεσαν. ἐκ ἦ ξείνου ἄγε κῆρυξ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Τηλέμαχός θ' ἥρως Καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
ἀτρεΐδης δ' ἤ καθ' εὐδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
τὰς δ' Ἑλένη ταύπεπλος ἐλέξατο δ' ἴα γυναικῶν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρτο δ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
εἵματα εἰσάμενος· πὰρ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ φαλίγκιος ἄντην,
Τηλεμάχῳ δὲ πρὸς ἦῦδα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
τίπτε δὴ σε χρεὼ δεῦρ' ἄγαγε Τηλέμαχ' ἥρως,
εὐρὺ Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπες.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἤλυθον εἴ τινά μοι κλυτὸν ὄνασε πατρὸς ἐνίσποις·
ἐδάϊσται μοι οἶκος, ὀλώλασι δ' πίονα δῆγα·
δυσμενέων δ' αὐλῶν πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἑλίκας βοῦς,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερβασίην ὑβρίσαντες.
τὸ νέκια νῦν τὰ σὰ γούνατ' ἱκάνομαι αἴ κ' ἐθέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνίσπεῖν, εἴπερ ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου. περὶ γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' οἰκτίρων μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδες ὀπτῆρας.
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσ-
ἢ ἔπος ἢ ἔτι ἔργον ἐνὶ Τρώων ἐτελέσσε (σεύς
δήμῳ ᾧ τρώων, ὅθι πάσχετε κήδεα λυγρὰ,
τὴν νῦν μοι μνήσας, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.

Τὸν δ' μεγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ πατρόφρονος υἱὸς ἐόντος

omnium Argiuorum uoce assimilata uxoribus. Helena e-quo inclu-sos nomina tim uocauit
cæterùm ego & Diomedes & diuus Vlysses
sedentes inter medios, audiuimus ut uocasti.
nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
aut exire, aut protinus respondere intus:
sed Vlysses prohibuit & cõtinuit quantumuis cupidos.
ibi alij quidem omnes taciti erant filij Achiuorum:
Anticlus uerò te solus excipere uerbis
uolebat: sed Vlysses os manibus premebat
indesinenter fortibus, seruauit uerò omnes Achiuos:
tãdiu, detinuit donec te seorsim abduxit Pallas Mineruæ.

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est: Telem. Me-nelao.
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
durum est: non enim ei ista depulerunt tristem mortem,
neq; si ei cor ferreum intus esset.
sed agite ad cubile ducite nos, ut iam
somno à dulci delectemur dormientes.

Sic ait. Argiua autem Helena ancillis præcepit
cubilia sub porticu ponere, & strata pulchra
purpurea mittere, sternereq; supernè tapetas,
uestesq; imponere crispas supernè cooperire.
illæ uerò iuerunt ex ædibus, facem in manibus habẽtes: Itur cubi-tum.
cubilia uerò strauerunt. hospites uerò induxit præco.
hi quidem in uestibulo domus illic dormiebant
Telemachusq; heros & Nestoris inclytus filius:
Atrides uerò dormiuit in recessu domus excelsæ,
iuxtaq; Helena prolixo peplo cubauit diua mulierum.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo uoce bonus Menelaus (mero-
uestibus indutis: acutum uerò gladium circum posuit hu-
pedibus uerò mollibus subligauit pulchra sandalia.
instititq; ire ex thalamo deo similis occursu,
Telemacho assidebat, sermonẽq; habuit, et nominauit:
& quid te incitans huc egit Telemache heros, Querit Menelaus ex Telema-cho causam profectio-nis.
ad Lacedæmonem diuinam, per lata dorsa maris?
publicum, an priuatum? hoc mihi uerè dic.

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, rex populorum,
ueni si aliquam mihi famam de patre diceres:
comeslur mihi domus, perierunt uerò pinguia opera:
hostiumq; uirorum plena est domus, qui mihi perpetuò
oues frequentes maclant & flexipedes tortiles boues,
matris meæ proci uiolatam iniuriam habentes.
propterea nunc ad tua genua uenio si quidem uelis
illius sæuam mortem dicere, si cubi uidisti
oculis tuis, aut alterius sermonibus audiuisti
errãtis. supra modũ enim ipsum aerũnosa peperit mater.
neq; quicquam me ueritus blandiaris neq; misertus,
sed planè mihi enarra quomodo obuius fuisti aspectu.
precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Vlysses
aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
populo in Troianorum, ubi passi sunt ærumnas Achiui,
horum nunc mihi memento, & mihi uerum dic.

Hunc multum suspirãs allocutus est flauus Menelaus:
pape, certè ualde sanè duri uiri in cubili

uoluerunt

volnerunt cubare imbecilles ipſi entes.
quemadmodum ſi quando in luſtro cerua fortis leonis
hinnulos collocans nuper genitos lactantes,
colles inueſtigat & nalles herboſas
paſcens, hic deinde ſuum ingreditur cubile,
& utriſq; illis indecentem mortem immittit:
ita Vlyſſes illis immite fatum immittet.
utinam Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene condita in Leſbo,
contentione cum Philomelide luctatus eſt inſurgens,
proſtrauit uerò fortiter, gauiſiq; ſunt omnes Achiui:
talis ens cum procis uerſaretur Vlyſſes,
omnes ſanè breuis uitæ fierent amariq; matrimonij:
iſta uerò ſimul interrogas & precaris, non equidem
alia extra dixero declinando, neq; decipiam:
ſed quæ mihi dixit ſenex marinus uerax,
horum nullum te ego celabo dictum neq; occultabo.
Menelai nauigatio. in Ægypto me adhuc huc dij cupidum redire
detinuerunt, quoniã nõ ipſis exhibueram pfecta ſacrificia:
ipſi uerò ſemper uolebant dij memores eſſe præceptorum.
inſula deinde quædam eſt ualde undoſo in ponto,
Ægyptum ante (Pharum uerò ipſam uocant)
tantum ſemota quantum tota die cana nauis
confecit cui ſtridulus uentus aſpirat à puppi:
in ea autem portus opportunus, unde naues æquales
in pontum deducunt, poſtquam hauſerunt nigram aquã.
illic me uiginti dieb. detinuerũt dij: neq; unq; uẽti ſecũdi
ſpirantes apparuerunt marini, qui ſanè nauium
ductores ſunt ſupra lata dorſa maris. (rorum,
& fortaſſis uiatica omnia conſumpta eſſent & robur ui
niſi me aliqua dearum reſpexiſſet & mei miſerta eſſet,
Protei glorioſi filia marini ſenis,
Idothea, huic enim maximè animum commoui,
quæ mihi ſoli inter eundum occurrit ſeorſim à ſocijs.
ſemper enim circa inſulam errantes piſcabantur
curuis hamis: domabat uerò uentrem fames.
Hæc me prope aſtans uerbum dixit, & prolocuta eſt:
Idothea Menelao erranti dat conſilium. ſtultus es ô hoſpes uſqueadeo, aut fatuus,
an ſponte ceſſas, & delectaris dolores ferens,
qui diu in inſula detineris, neq; ullum finem
inuenire potes, minuitur autem tibi cor ſociorum.
Sic ait. at ego ipſam mutuis excipiens allocutus ſum:
ſanè tibi dicam, quæcunq; tandem ſis dearum,
quod ego nentiquam uoluntarius detineor, ſed fortaſſis
immortales offendi qui cœlum latum habitant,
ſed tu mihi dic (dij enim omnia ſciunt)
quis nam me immortalium impedit & moratur iter:
reditumq;, ut in pontum deueniam piſcoſum.
Sic dicebam. illa uerò ſtatim reſpõdebat diua dearum:
enimuerò ego tibi ô hoſpes ualde uerè enarrabo,
habitat quiſpiam hic ſenex marinus uerax,
immortalis Proteus Ægyptius, quiq; maris
totius profunditates nouit, Neptuni ſubminiſter:
hunc meum inquiunt patrem eſſe, atq; genuiſſe:
quem ſi quo pacto tu poteris ex inſidijs capere,

ἄθελον ὀλυνθμῶαι αὐάλιοθλες αὐτοὶ ἐόντες.
ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβρὸς κοιμήσασα νεογνὰς γαλαθηνὰς,
κνημούς θ' ἑρπετὰ πάντα καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑῷ ἐσήλυθεν ὀυνλῷ,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,
ὄρθ' ἀρίσηος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνάσσας,
πὰρ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσεὺς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γένοιατο πικρόγαμοί τε·
ταῦτα δ' ἅπ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
τῶν δολιχὸν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ὑποκλύσω.
Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δῖον ἐόντα θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἑκατόμβας ἐκτελέσαμεν ἱρὰς·
οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
νῆσος ἔπειτά τις ἔστὶ θαλάσσῃ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου προπάροιθε (Φάρος δέ ἑ κικλήσκουσι)
τόσσον ἄνδιξ' ὅσσον τε διαπρὸ γλαφυρὴ νηῦς
λιγὺν οὖρον ἵῃ λιγὺς ἔρχομένοισιν ὄπιθεν·
ἔνθ' ἥ λιμένι δύορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐίσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἔνθά μ' εἰκοσίν ἤματ' ἔχον θεοί· οὐδέ ποτ' ἔροι
πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
καὶ νύ κεν ἤια πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' αὐδρῶν,
εἰ μήτις με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ' ἐλέησε,
Πρωτέος Ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλισά γε θυμὸν ὄρινα,
ἣ μ' οἴῳ ἐρέοντι συναντίον νόσφιν ἑταίρων.
αἰεὶ γὰρ πρὸς νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔβειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἡ δ' ἐμοὶ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε,
νήπιος ἐς ὦ ξεῖνε λίην τόσον, ἠὲ χαλίφρων,
ἠὲ ἑκὼν μεθίης, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
ὡς δὴ δὴν ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναασαι, μινύθει δέ τοι ἤτορ ἑταίρων.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ἐκ μέν τοι ἐρέω, ὅτις σύ πορ ἐσσὶ θεάων,
ὡς ἐγὼ ὄτι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἀλλὰ σύ πορ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅστις μ' ἀθανάτων ποδαπὰς ἔλιπε κελεύθους·
νόσφιν δ', ὡς ὄφρ' ὅ γε ἐλεύσομαι ἰχθυόωντα.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατερέξω,
πωλεῖται ἅλιος γέρων ἁλιος νημερτὴς,
ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, θεοσείδεος ὑπηνήτης·
τόνδε τ' ἐμὸν φασὶν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·
τόν γ' εἴπως σὺ δολώσας λοχησάμενος λελάβεσθαι,

qui ὅς κεν

ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἂν πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα,
καὶ γὰρ κέ τοι εἴπῃσι πολυτρεφὲς, αἴκ' ἐθέλῃσθα,
ὅ, τι τοι κὴρ μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
οἰχομένοιο σέθεν πολιχλιὴ ὁδὸν ἀργαλέην τε.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μή πως μ' προϊδὼν ἢ πεύσεται ἀλείτην.
ἀργαλέος γάρ τ' ἔπι θεὸς βροτῷ αὐδήεντι δαμῆναι.

Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατερέξω
ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτής,
πνοιῇ ὑπὸ ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσι γλαφυροῖσιν.
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νηποίδος καλῆς ἁλοσύδνης
ἀθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
τῇθά σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα σὺν οἷσι φαεινομένῃφι,
δύνασο ἔξοχα δ' εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
τρεῖς, οἵ τοι πάρα νῆυσὶν ἐϋσσέλμοισιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος.
φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, ἅ τ' ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας περιπάροιθεν ἀριθμήσῃ,
λέξεται ἐν μέσοισι νομεὺς ὡς πώεσι μήλων·
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατειδόμενοι ἴδησθε,
καὶ τότ' ἔπειτ' ὔμμιν μελέτω κάρτός τε βίη τε,
αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσύμενον περ ἀλύξαι.
πάντα δὴ γενόμενος πειρήσεται οἷος ἔπ' αὖα
ἕρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεσπεσιαὶες πῦρ.
ὑμεῖς δ' ἀσπερχὲς ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀείρηται ἐπέεσσιν,
τοῖος ἐὼν οἷόν κε κατεύνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ χειρᾶς τε βίης, λῦσαί τε γέροντα
πάρος· ἔρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς κεν πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐλεύσατο κυμαίνοντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔασαν κῆρ ἁμάθοισιν,
ἴμεν· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον δ' ὁπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἦλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότε δὴ πρὸς δῖαν θάλασσης δύρετόροιο
ἴμεν, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.
πόντον δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδῦσα θαλάσσης δύρεα κόλπου
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε,
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα. δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί·
εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι δαϊζόμενος κατέλεξεν.
ἧσο μύσας· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῇ·
ἔξεσις δ' εὖνησε, βάλεν δ' ὑπὸ δέρμα ἑκάστῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τῆσι γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
τίς γὰρ κ' ἐναλίῳ πάρα κήτεϊ κοιμηθείη;

ἀλλ'

qui tibi dicat uiam & modum itineris,
reditumq́, ut per mare proficiſcaris piſcoſum,
atq́ præterea tibi dicet diuinè, ſi modò uelis,
quodcunq́ tibi in domibus malumq́ bonumq́ accidit,
abſente te per longam uiam difficilemq́.

Sic ait. at ego ipſam uiciſſim allocutus ſum:
ipſa nunc explica tu diuini inſidias ſenis,
ne quo pacto me præuidens aut præſciens effugiat.
difficilis enim eſt deus mortali homini domari.

Sic dicebam. ipſa u. continùò reſpondit diua dearum:
enimuerò ego tibi hoſpes ualde uerè ordine dicam: Idotheæ de patre Proteo capiẽdo conſilium.
quando uerò ſol medium cœlum tranſcenderit,
tum certè è mari emergit ſenex marinus uerax,
flatu ſub zephyri, nigra procella obtectus,
egreſſus uerò dormit ſub ſpecubus canis.
circa ipſum u. Phocæ natatilibus pedibus pulchri maris
frequentes dormiunt, è cauo mari egreſſæ,
acerbum ſpirantes maris profundi odorem.
illinc tè ego ducens ſimul aurora illuceſcente,
collocabo ex ordine: tu uerò probè elige ſocios
tres, qui tibi apud naues tranſtratas optimi ſunt.
omnes autem tibi enarrabo aſtutias ipſius ſenis.
Phocas quidem primum numerabit, & inſpiciet:
at poſtq́ oës quinquenario numeranerit, atq́ inſpexerit,
cubabit in medio paſtor ueluti in grege ouium:
hunc poſtquam primum ſopitum uideritis,
tum deinde uobis curæ ſit roburq́ uisq́,
illic uerò tenete promptum & cupidum elabendi.
omnia autem faciens tentabit quæcunq́ in terra
reptilia ſunt, & aqua, & diuinitus ardens ignis.
nos autem firmiter tenete, magisq́ premite.
ſed quando te ipſe interrogauerit uerbis,
talis ens qualem conſopitum uideritis,
tum uerò deſiſte à ui, ſolueq́ ſenem
heros: interroga uerò deorum quiſnam te affligat,
reditumq́, ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.

Sic locuta, ſub pontum ſubijt fluctuantem:
at ego ad naues, ubi ſtabant in arena,
ibam: plurima uerò mihi cor agitabat euunti.
cæterum poſtquam ad nauem uenii atq́ mare,
cœnam apparauimus, deinde acceſſit diuina nox,
ac tum obdormiuimus in littore maris.
quando uerò manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
tunc ad littus maris latum tranſitum habentis
ibam, plurima dijs ſupplicans: at ſocios
tres ducebã, quibus potiſſimũ confidebam ad omnẽ uim:
interea uerò illa egreſſa maris latum ſinum, Idotheæ dolum in patrẽ.
quatuor Phocarum ex ponto pelles attulit:
omnes uerò erant recentes. dolum autem ſtruebat patri:
cubilia autem in arena exculpens marina,
ſedebat expectans. nos uerò ualde prope uenimus eam:
ex ordine u. collocauit, iniecit autem corium unicuiq.
illic q̃dẽ moleſtiſſimæ inſidiæ erãt: affligebat n. grauiter
Phocarum in mare nutritarum teterrimus odor:
quis etenim marinum apud cetum cubet?

ſed

sed ipsa seruauit, & excogitauit magnam utilitatem:
ambrosiam ad nares unicuiq; posuit afferens,
dulce nalde spirantem: fugauitq; ceti odorem.
totum a. matutinũ tempus expectauimus patiẽti animo:
Phocæ a. è mari uenerunt frequentes: illa quidẽ deinde
ordine sopiebantur iuxta littus marìs.
meridianus autẽ senex uenit è mari, inuenit aũt Phocas
obesas: omnes uerò adibat, recensuit autem numerum.
Protem ea nos autem primos recensuit inter cetos, neq; animo
ptus à Me putauit dolum esse: deinde cubuit & ipse.
nelao. nos u. protinus uociferantes irruimus: circũ aũt manus
iacimus. neq; ipse senex dolosæ oblitus est artis,
sed primum leo factus est bene barbatus,
deinde draco, & pardalis, atq; ingens sus:
factus est etiam liquida aqua, & arbor altis foliis.
nos uerò firmiter tenebamus patienti animo.
sed cum iam angustabatur senex uersutias sciens,
tunc uerò me uerbis interrogans allocutus est:
quis sanè tibi Atrei fili deorum consuluit consilia,
ut me caperes inuitum insidijs? cuius rei opus habes?

Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquutus sum:
scis senex: quid me ista decipiens interrogas?
quòd iam diu in insula detineor, neq; ullo pacto finem
inuenire queo, minuitur autem mihi intus cor.
sed tu tuq; mihi dic (dij uerò omnia sciunt)
quisnam me mortalium impediat & auertat à uia,
reditumq;, ut per pontum uadam piscosum.

Sic dicebam. ille uerò rursus respondens allocutus est:
enimuero prorsus debebas Ioniq; alijsq; dijs
prius litare quàm solueres, ut uelocissimè
tuam ad patriam uenires, nauigans per nigrum pontum.
nõ enim tibi antea fatum est amicos q; uidere, & uenire
ad domum bene ædificatam & tuam ad patriam terram,
donec Ægypti à Ioue fluentis fluuij
rursus ad aquas redieris, feceris q; sacras Hecatombas
immortalibus dijs qui cœlum latum tenent:
& tunc tibi dabunt uiam dij quam tu desideras.

Sic ait. ceterum mihi fractum est charum cor,
eo quòd me rursus iubebat per obscurum pontum
Ægyptum ire, longam uiam difficilemq;.
uerum etiam sic ipsum uerbis excipiens allocutus sum:
ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis:
sed age mihi hoc dic & uerè ordine recense,
num omnes cum nauibus illæsi redierint Achiui
quos Nestor & ego reliquimus à Troia profecti,
num quispiam perijt morte inopinata sua in naue,
aut amicorũ in manibus, postquã bellũ administrasset.

Sic dicebam. ille u. me rursus excipiens allocutus est:
Atride, ne me ista interroga, neutiquam te conuenit
scire, neq; discere meam mentem: neq; te puto
diu absq; lachrymis fore, postquam bene omnia audieris.
multi quidem istorum domiti sunt, plurimi uerò relicti.
duces autem duo soli Græcorum loricatorum,
in reditu perierunt: pugnæ quidem & tu interfuisti:
unus autem adhuc alicubi uiuus detinetur lato in ponto.

Αἴας

ἀλλ' αὐτὰρ ἐσάωσε, νὺ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ἄρα οἱ θῆκε φέρουσα,
καὶ νέκταρ μάλα πνείουσαν· ὀλίγιστε δ' ἀπῆεν ὀδμή,
τὴν σὺν δ' ἄλιος μύομεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἳ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς νυνάζοντο πρὸς ἠγαθέην θαλάσσης.
ᾠδὶ δ' ὅ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
ἐν δὲ ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
εἴδετο δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
ἡμεῖς δ' ἀλαλητῷ ἐπεσύμεθ' ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν. οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, νὺ δ' ὑψιπέτηλον.
ἡμεῖς δ' ἀτρεμέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' αὐτίκα ὁ γέρων ὀλοφώια εἰδώς,
νὺ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,
τίς νύ τοι ἀτρεΐδη ἠδὲ θεῶν συμφράσσατο βουλὰς,
ὄφρά μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
οἶσθα γέρον· τί με ταῦτα πατρεπέως ἐρεείνεις;
ὡς δὴ δηθὰ δ' ἐγὼ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι πέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ,
ἀλλὰ σύ πρό μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅς τις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόσον θ', ὡς ἀδὴν πόντον ἀλεύσομαι ἰχθυόεντα.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμ' αὖτις ἀμείβομενος προσέφη·
ἀλλὰ μάλ' ὤφελες Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ῥέξας ἱερὰ καλὰ ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
σεῦ ἔς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ὑπὲρ οἰνοπα πόντον·
οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἔς πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγυπτοῖο διιπετέος ποταμοῖο
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέζῃς δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
νὺ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοὶ ἣν σὺ μνῶαι.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
ὅτε μ' αὖτις ἄνωγε δι' ἀτρυγέτοιο πόντου
Αἴγυπτόν δ' ἐνάσαι, δολιχὴν ὁδὸν ἠδὲ μάλα δεινὴν.
ἀλλὰ νὺ ὣς μιν ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτα μὲν δὴ ὅτω τελέω γέρον ὡς σὺ κελεύεις·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νὺ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ πάντες σὺν νηυσὶν ἐπήμονον ἦλθον ἀχαιοὶ
ὃς Νέστωρ τε ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντε,
ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἣς ἐνὶ νηὶ,
ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμ' αὖτις ἀμείβομενος προσέφη·
ἀτρεΐδη, † μὴ ταῦτα διείρεαι, οὐδέ τι σε χρὴ *al. τί μοι ταῦτα διείρεαι.*
εἰδέμεναι, οὐδέ σε θυμὸν ἐμὸν νόον οὐδὲ φρένας
πλεῖον ἄπληστον ἔσεσθαι, ἐπεὶ εὖ πάντα πύθεαι.
πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δ' ἄμεινον, πολλοὶ δ' ἐλίποντο·
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἣν νόσῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δὲ τέτι νὺ σὺ πάσσας·
εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.

Αἴας

Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δ' ἁμα δολιχηρέτμοισι.
γυρῇσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
πέτρῃσι μεγάλῃσι, κὴ ἐξέσάωσε θαλάσσης.
κὴ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, κὴ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης·
τὸν ἧ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντα.
αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ σιδαρῇσιν,
πλῆσε γυραίλω πέτρῃ, ἀπὸ δ' ἔκτισεν αὐτῆς·
μὲν τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ ἧ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·
Αἴας τοπρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη,
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
ὣς ὁ μὲν ᾗδ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἅλμυρον ὕδωρ·
σὸς δέ νύ σ' ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
ᾗ νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε ἧ πότνια Ἥρη.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μαλεάων ὄρεος ἀκτὴν
ἕξεσθαι, τότε δή μιν ἀνάρπαξασα θύελλα
πόντου ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα ἰαχόντα,
ἀγρὸν ἐπ' ἐσχατιὴν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
τοπρίν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἂψ ἧ θεοὶ ὄρσαν ἰόψαν, καὶ οἶκαδ' ἵκοντο.
ἤτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπέβη πατρίδος αἴης,
καὶ κύσε ἀσπάζόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῆς
βλέφαρα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὃν ῥα καθεῖσαν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔκρυβε μισθόν,
χρυσὸν δοιὰ τάλαντα. φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μή ἑ λάθοι πρίων, μνήσαιτό ἧ θέρεος καὶ ἀλκῆς.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν·
αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἑείκοσι φῶτας ἀρίστους,
εἶσε λόχον, ἑτέρωθι δ' αὖ ἄγεν ἅλαδε πομπήν.
αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ' ἀκράαντον ὀλέθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
δειπνίσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἀπὸ φάτνης.
ὁδέ τις ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεν' οἵ οἱ ἕποντο,
ὁδέ τις Αἰγίσθῳ· ἀλλ' ἐκτάθεν ᾗ μεγάροισιν.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
κλαῖον δ' ᾗ ψαμάθοισι παθήμενος· οὐδέ νυ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
δὴ τότε μοι πρόσφη γέρων ἅλιος νημερτής,

Μηκέτι Ἄτρεος υἱὲ πολὺν χρόνον ἀσκελὲς ὧδε
κλαῖε, ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δ' ἥμενος· ἀλλὰ τάχιστα
πείρᾳ ὅππως κεν δὴ σὸν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
ἤ γάρ μιν ζωὸν γε κιχήσεαι, ἦ κεν Ὀρέστης
κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δὲ κεν τάφου αὐτιβολήσῃς.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοί γε περὶ μὲν θυμὸς ἀγαίετο
αὖτις ἔτι σάθεσι, μὴ ἀχνυμένῳ περ, ἰαύειν,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
τόσσε μὲν δὴ οἶδα· σὺ δ' ἧ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε
ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται ἄλγεα πάσχων,
ἦ θανών. ἐθέλω δ' ἧ ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.

Aiax quidē in nauibus domitus eſt longos remos habēs
ad Gyras quidem primum Neptunus aduexit (tibus.
petras ingentes, & ſeruauit è mari.
& ſanè effugiſſet mortem, quantumuis inuiſus Palladi,
niſi impiū dictum protuliſſet, & plurimū læſus fuiſſet.
dixit inuitis dijs effugere ingentes fluctus maris:
hunc Neptunus magnifica audiuit iactantem.
ſtatim deinde tridentem arripiens manu forti,
percuſſit Gyream petram, abſcidit q́ ipſam:
& unum quidē illic manſit, alterū fruſtum incidit mari:
hunc ſanè Aiax primum inſidens ualde læſus eſt, Aiacis O-
hunc autem detruſit in mare ingens undoſum. lei exitus.
ſic ille quidem ibi perijt, poſtquam bibit ſalſam aquam:
tuus uerò utiq́ effugit mortem frater atq́ elapſus eſt,
in naui concaua: ſeruauit uerò uenerāda Iuno.
ſed quando ſtatim erat ad Maleārum montem arduum
peruenturus, tum ipſum abripiens procella
pontum per piſcoſum tulit, ualde ingemiſcentem,
agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyeſtes
prius, cæterum tunc habitabat Thyeſtiades Ægiſthus.
ſed cum iam & illinc apparebat reditus illæſus,
retro uerò dij uentum uerterunt, & domum uenerunt.
ille quidem gaudens conſcendit in patriam terram,
& oſculabatur attingens ſuam patriam: multæq́ ab ipſo
lacrymæ calētes effundebātur, poſtq́ libēter uidit terrā.
hunc ſanè à ſpecula conſpexit ſpeculator, quē cōſtituerat
Ægiſthus doloſus ducens: promiſit autem mercedem
auri duo talenta. cuſtodiuit uerò hic toto anno,
ne ipſum lateret p̄teriēs, reminiſceretur q́ impet. roboris.
inſtitit autem ire annunciaturus ad domos paſt. popul.
ſtatim Ægiſthus doloſam excogitauit artem:
electis ex plebe uiginti uiris eximijs,
conſtituit inſidias, alibi autē iuſſit conuiuium apparari.
at ipſe iuit inuitans Agamemnonē paſtorē populorum,
equis & curribus, nefanda deliberans.
hunc imprudentem mortem deduxit & trucidauit Agamēno-
cœna exceptum, ut ſi quis interficiat bouem ad præſepe. nis exitus.
neq́ quiſq́ Atridæ ſociorū relictus eſt q́ eū ſequebantur,
neq́ quiſquam Ægiſthi: ſed trucidati ſunt in regia.

Sic ait. at mihi concuſſus eſt charus animus.
flebam autem arenis ſedens: neq́ mihi cor
uolebat amplius uiuere & uidere lumen ſolis.
ſed poſtquam flens q́ uolutando q́ ſaturatus ſum,
tum me allocutus eſt ſenex marinus uerax:

Ne amplius Atrei fili longo tempore continenter ſic
fleas, quoniā nō remediū aliquod inueniemus: ſed citiſſi
tēta quo pacto iā tuā ad patriā terram peruenias. (mē
aut enim ipſum uiuum deprehendes, aut Oreſtes
interfecit præueniens: tu uerò ſepulturæ intereris.

Sic ait. at mihi cor & animus generoſus
rurſus intra pectus, etiam dolenti, reflоruit,
& ipſum alloquutus uerba uolatilia dixi:
iſtos quidem noui: tu uerò tertium uirum nomina
qui adhuc uiuus detinetur in lato mari,
aut mortuus. uolo autem quamuis dolens audire.

Sic dicebam. ille u.mẽ rursus excipiens allocutus est:
filius Laertæ in Ithaca domos habitans.
hunc uidi in insula lachrymas uberes fundentem
nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet: illeq; nõ potest suam patriam terram peruenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & socij
qui ipsum reducant per lata dorsa maris.
tibi uerò non à fato decretum est diuine ô Menelae
in Argo equos pascente mortem & fatum obire.
Campus Elysius. *sed te ad Elysium campum & fines terræ*
immortales mittent, (ubi flauus Radamanthus est:
ubi utiq; facillima uiuendi ratio est hominibus,
non nix, neq; hyems multa, neq; unquam imber:
sed semper zephyri suauiter spirantes auras
Oceanus immittit, ad refrigerandum homines)
eo quòd habes Helenam, & ipsis Iouis gener es.
Proteus disparet. *Sic loquutus, subijt in pontum fluctuosum.*
at ego ad naues simul cum diuinis socijs
ibam: multaq; mihi cor deliberabat incedenti.
ceterum postquam ad nauem uenimus atq; mare,
cœnamq; apparauimus, superuenit immortalis nox,
ibi tum dormiuimus in littore maris.
quando aũt manegenita apparuit roseis digitis aurora,
naues quidem ante omnia deduximus ad mare diuinum,
malos autem imposuimus & uela nauibus æquis:
ipsi etiam ingressi super transtra sederunt,
ordine a. considẽtes spumosum mare uerberabant remis.
rursus ad Ægyptum à Ioue fluens flumen
constitui naues, & perfeci legitimas hecatombas.
at postquam sedaui deorum iram semper entium,
dedi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria esset.
hæc ut perfeci redij: dederunt aũt mihi uentum secundũ
Dij, qui me celeriter charam ad patriam miserunt:
sed age nunc mane in ædibus meis
donec undecimaq; duodecimaq; fiat dies:
& tunc te bene mittam, dabo autẽ tibi splendida dona,
tres equos & currum bene politum: ac postea
dabo pulchrum poculum, ut libes dijs
immortalibus, mei memor diebus omnibus.
Telem. Menelao. *Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:*
Atride, ne sanè me multo tempore hic detine.
etenim ad annum ego apud te utiq; sustinerem
sedens, neq; me domus caperet desiderium, neq; parentum:
(uehementer enim uerbis sermonibusq; tuis audiens
oblector) sed iam mihi affligũtur socij
in Pylo diuina, tu autem me aliquandiu hic detines.
donum autem quodcunq; mihi dabis, thesaurus sit:
equos autem in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
hic relinquam in delicijs: tu enim campo imperas
lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
triticum, spelta, atq; latè germinans hordeum album.
Ithacæ insulæ qualitas. *in Ithaca autem neq; sanè curricula lata, neq; pratum*
est capripascua, & magis amœna quàm equipascua.
nulla enim insularum est equis idonea, neq; bonis pratis,
quæ mari clauduntur: Ithaca etiam supra omnes.

Sic

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπε·
διογενὲς Λαερτιάδη Ὀδυσῆος μητιόεντος (πῶς,
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ δαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψόος, ἥ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' ἄρα νῆας ἐπήρτμους, οὐ ἑτάροι
οἱ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ' ὁ θέσφατον ὧδε διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε
ἄρνυσι ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἀμεῖλαι.
ἀλλά σ' ὄν Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσι, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
τῇπερ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
οὐ χιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος·
ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀέλλας
Ὠκεανὸς αὐέμεν, ἀνακυλίειν ἀνθρώπους)
οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ὡς εἰπὼν, κατὰ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν ὦκα νῆας ἅμ' αὐτιδέοις ἑτάροισιν
ἔβαν· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὦκα νῆα κατελθόμεν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον δ' ὁπλισάμεθ', ἐπὶ δ' ἄλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ὦκα ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστοὺς τίθεμεν καὶ ἱστία νηυσὶν ἔϊσαν·
ἐν δ' αὐτοὶ βαῖνον ὦκα κληῖσι κάθιζον,
ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' εἰς Αἰγύπτοιο δι' εὐρέος ποταμοῖο
στῆσα νέας, κατέρεξα τελείοσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
ταῦτα τελευτήσας νέομην· ἔδοσαν δέ μοι ὦκα
ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἔτι μεῖνον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ὄφρά κεν ἑνδεκάτην τε δυωδεκάτην τε γένηται·
καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους θ' ἕνα δίφρον ἐϋξοον· αὐτὰρ ἔπειτα
δέπας δώσω καλόν, ἵνα σπένδῃς θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἀτρεΐδη, μή δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκει.
καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' αὐτοῦ μίμνοιμι,
δόμου θ', δέ κε μ' οἶκοι ἔλοι πόθος, ἠδὲ τοκήων·
(αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἕπεσί τε σοῖσιν ἀκούω
πόρπομαι) ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
δῶρον δ' ὅ, τι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω·
ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολύς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε, ζειαί τε, καὶ εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν.
ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες, οὔτέ τι λειμών
αἰγίβοτος, οὐ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
ἣ γάρ τις νήσων ἐπιπάλατος, οὐδ' εὐλείμων,
αἵ θ' ἁλὶ κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ περὶ πάντων.

Ως φάτο· μειδήσασ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
χερσί τέ μιν κατὰ ἔξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
αἶματος εἶς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
τοι γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δώσαμαι γάρ.
δώρων δ' ὅσσ' ἂν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὁ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστιν·
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ὧν χείλεα κεκράανται·
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ μ' νοστήσαντα· τεὸν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
δαιτυμόνδε δ' ἦλθ' ἀνὰ δ' ὦμάτ' ἴσαν θείοιο βασιλῆος.
οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' ἐύοινον ἀοιδόν·
σῖτον δ' ἐσφ' ἄλοχοι καλλιζώνοι ὤϊσαν.
Ως οἱ μὲν ποδὶ δαῖτα παρὰ μεγάροισι πόνοντο.
μνηστῆρες δ' ἄρα ἔμπροσθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισι τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἰόντες,
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι πρὶν βία ἔσκον ὕβριν ἔχοντες.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμην πτολίεπορν,
Ἀντίνοε, ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἠὲ καὶ οὐκί,
ὁππότε Τηλέμαχος νέετ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὴ χρειὼ γίνετ' ἀΰσαι
Ἦλιν δ' ἀν εὐρύχορον διαβήμεναι· ἔνθά μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἀδμῆτες, τὴν κώτιν' ἐλάσσομεν ἀμφαδὸν αἰμῶ.
Ως ἔφαθ'. οἱ δ' αὐτοῦ θυμὸν ἐθάμβεον· ἦ γὰρ ἔφασθ'
αὖ Πύλου οἴχεσθαι νηλείην, ἀλλά που αὐτοῦ
ἀγροῦ ἢ μήλοισι παρεμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
νημερτές μοι φῖσαι πότ' ὤχετο, καὶ τίνας αὐτῷ
κῶροι ἕποντ'· Ἰθάκης δὲ διαίρετοι, ἢ οἱ αὐτοῦ
δῆτές τε δμῶες τε. δύναιτό γε καὶ τὸ τελέσσαι,
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἦ σε βίη ἀέκοντος ἀπούρατο νῆα μέλαιναν,
ἦε ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ πρόσπτύξατο μύθῳ.
Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων αὖτίον ηὔδα,
αὐτὸς ἑκών οἱ δῶκα. τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
ὁππότ' αὐτὸν τοιοῦτον ἔχων μελεδήματα θυμῷ
αὐτίξῃ; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶναι.
κῶροι δ' οἱ κατὰ δῆμον ἀρίστευόν μετ' ἐμέ τε,
οἵ οἱ ἕποντ'· ἐγὼ δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐσιδόμην
Μέντορά, ἢ θεόν, ἦ δ' αὐτῷ πάντα ἐοίκει.
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον γὰρ ἐῢ θοὸν Μέντορα δ' ἦον
χθιζὸν ὑπ' ἠοῖον, τότε δ' ἔμβη ἐπὶ Πύλονδε.
Ως ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγαυὸς.
μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
ἀχνύμενος· μένος δὲ μέγα φρεσὶν ἀμφιμέλαινα
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην.
Ὢπόπον, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ

Sic ait. risit uerò noce bonus Menelaus:
manuq; ipsum prehẽdit, uerbumq; dixit, atq; nominauit:
sanguinis es boni chare fili, qualia loqueris: Xenia dãtur Telemacho.
atq; ego tibi talia commutabo: possum enim.
donorum autem quicunq; in mea domo thesauri iacent,
dabo quod pulcherrimum & preciosissimum est:
dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
est totus, auro autem labra immixta sunt:
opus a. est Vulcani. dedit aũt ipsum gloriosissimus heros
Sidoniorum rex, quando eius domus suscepit
illuc me profectum: tibi autem uolo id præbere.
Sic hi quidem huiuscemodi inter sese loquebantur.
conuiuæ uerò in domum ierunt diuini regis.
illi uerò adducebant oues, afferebantq; forte uinum:
panem uerò ipsis uxores pulchris nitris attulerunt.
Sic illi quidem circa cœnam in domo laborabant.
proci autem ante Vlyssis ædes
discis delectabantur & amentis caprinis iaculantes,
in apparato paumẽto, ubi antea insolẽtiam exercebant.
Antinous u. cõsederat & Eurymachus deo forma simi- Proci de
duces procorum, uirtute n. erant longè optimi. lis, Telemachi
his filius Phronij Noemon propè accedens, colloquuntur.
Antinoum uerbis interrogans alloquebatur:
Antinoe, an quid scimus in mente nostra an non,
quando Telemachus redit ex Pylo arenosa?
nauem mihi abijt abducens: mihi uerò opus fit illius
Elidem in spaciosam traijcere: ubi mihi equæ
duodecim fœminæ, subtus autem muli patientes operis
indomiti, ex quibus aliquem adigens subingarem.
Sic ait. hi u. in animo obstupescebant: non n. putabant
ad Pylum abijsse Neleiam, sed alicubi in ipsius
agris aut ouibus adesse, aut subulco.
Hunc rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
uerè mihi dic quando abijt, & quinam illum
iuuenes sequuntur: ex Ithaca electi, an suijpsius
mercenarijq; mancipiaq;. posset amẽ hoc etiam perficere.
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
an te per uim inuitum priuauit naue nigra,
an lubens ei dedisti, postquam conuenit te sermone.
Hunc a. filius Phronij Noemon contra allocutus est:
ipse sponte ei dedi. quid faceret etiam alius,
quando uir talis habens curas in animo
peteret? difficile sanè abnegare dationem esset.
iuuenes autem qui in populo optimates apud nos,
illi eum sequuntur: ducẽ uerò ego conscendentem agnoui
Mentorem, aut deum, huic n. ipsi omnimodo similis erat.
sed hoc admiror: uidi hic Mentorem diuinum
heri sub aurora, tunc autem conscẽdit nauem ad Pylum.
Sic locutus abijt ad domum patris.
his uerò utrisq; compulsus est animus generosus.
proci uerò simul sederunt, & quieuerũt à certaminibus.
his uerò Antinous interfatus est Eupithei filius,
dolens: furore uerò multum mens obtenebrata
implebatur, oculi uerò ei igni splendenti similes erant.
Eheu, quàm ingens facinus superbè factum est

Tele-

Telem. profectio ista hæc: putabamus ei non perfectū iri.
ex tot uerò inuitis ætate puer abijt impunè
naue deducta, electisq; per populum optimis.
incipiet & ulterius malum esse: sed illi ipsi
Iupiter perdat uim antequam nobis malum fiat.
Procorum de occidendo Telemacho cōsiliū.
sed agite mihi date nauem celerem & uiginti socios,
ut eum ipsum uenientem insidijs excipiam atq; obseruem
in freto Ithacæq; Samijq; asperæ:
ut laborioſe nauiget propter patrem.
Sic ait. illi uerò omnes laudabant, atq; iubebant.
statim deinde exurgentes ibant in domum Vlyssis.
Neq; sanè Penelope longo tempore erat insciа
sermonum quos proci in mente profundè cogitabant.
præco enim illi dixit Medo, qui audierat consilia,
extra aulam ens: illi uerò interius consilium texebant.
festinabat uerò ire annuncians per domum Penelopæ:
hunc autem à limine euntem alloquebatur Penelope:
Penelope Medoni de procis.
Præco, cur te præmiserunt proci inclyti?
an dicere ancillis Vlyssis diuini
à labore cessare, his ipsis autem conuiuium apparare?
ne procati, neq; unquam conuersati,
ultima & postrema nunc hic utinam cœnarent.
qui simul congregati, uictum absumitis multum,
facultatē Telemachi prudentis: neq; unquam à patribus
uestris antea audistis pueri entes
qualis Vlysses erat inter uestros parentes:
neq; ullum tractans iniquè, neq; quicquam locutus
publicè: quæ consuetudo est diuinorum regum,
alium odēre mortalium, alium amant.
ille uerò nunquam prorsus improbè cuiquam fecit.
sed ille quidem uester animus & indigna facinora
apparent, neq; ulla est gratia post beneficia.
Medon Penelopæ Telemachum nunciat nauigasse.
Hanc rursus allocutus est Medon prudentia doctus:
utinam sanè ô regina hoc maximum malum esset:
sed multo maiusq; & perniciosius aliud
proci tentant, quod non perficiat Saturnius:
Telemachum cupiunt interficere acuto ferro,
domū reuertentem: ille uerò profectus est ad patris famā
ad Pylum sacram, atq; ad Lacedæmonem diuinam.
Penelope dolet clàm se filiū esse profectum.
Sic ait. eius illic soluta sunt genua & amicum cor:
diuq; ipsam silentium uerborum cepit, ipsius uerò oculi
lachrymis impleti sunt, tenella autem ei detenta est uox:
tandem uerò ipsum uerbis excipiens allocuta est:
præco, cur mihi filius abijt? neq; ipsum necessitas erat
naues celeres conscendere, quæ maris equi
hominibus sunt, penetrant a. immensum humidū mare,
an ut ne quidem nomen eius inter homines relinquatur?
Hanc uerò excepit deinde Medon prudentia doctus:
haud scio an aliquis ipsum deus impulit, an ipsius
animus impulsus ire ad Pylum, ut audiat
patris sui aut reditum, aut quod nam fatum obierit.
Sic locutus abijt ad domum Viyssis: (*sustinuit*
hanc a. dolor circumfudit animū crucians, neq; amplius
in sella sedere, pluribus in domo entibus:
uerùm super limen sedebat elaborati thalami,
miserā-

Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ ὃ τελέεσθαι.
ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νεὼς ἄϊξετον αὖτως
νῆα ἐρυσσάμενον, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
ἄρξει γὰρ πρότερόν κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίλυν πρίν γ' ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
ὄφρά μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
ὡς ἂν ὧσσον μυγερῶς ναυτίλληται εἵνεκα πατρός.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπῃα πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων οἳ μνηστῆρσι κακὰ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπύθετο βουλάς,
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δμῳὰς δ' ὤμαστε Πηνελόπεια·
τὸν ῥ' ἤ κατ' ὀδὸν ἔβαντα προσηύδα Πηνελόπεια,
Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἦ ἐπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πρῆξαι;
μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
ὕστατα καὶ πύματα νῦν γε θάλλε λειπνήσειαν.
οἵ θαμὰ ἀγειρόμενοι, βίοτον κατὰ κείρετε πολλόν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· ἤδη τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ἐόντες
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν·
ἔτ' οὔτε τινα ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτέ τι εἶπεν
ἐν δήμῳ πὰρ δίκην ἄλλον θείων βασιλήων,
ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
κεῖνος δ' ὅποτε πάμπαν ἀπέφθαλον ἄνδρα ἐώργει.
ἀλλ' ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀείκεα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τις ὄπι χάρις μετόπισθ' ὀφέεται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων περιφραδέων·
εἰ γὰρ δὴ βασίλεια τόδε πλεῖον κακὸν εἴη· (δ' ὡς,
ἀλλὰ πολὺ μείζον τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
οἰκαδὲ νεισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὡς φάτο. τῇ δ' αὖτ' λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
δήν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλήσθην, θαλερὴ δέ οἱ ἔχε φωνή·
ὀλίγη δ' ἦν μιν ἔπειτα ἀμειβομένην προσέειπε,
κῆρυξ, τίπτε δέ μοι παῖς οἴχεται; ἐδ' ἔτι μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵτ' ἄλογοι ἵπποι
ἀνδράσι γίγνονται, πρόφρων ἥ κεν ἐφ' ὑγρὴν,
ἵνα μηδ' ὄνομ' αὖτ' ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων περιφραδέων·
οὐκ οἶδ' εἴ τις μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε μὴ αὐτὸ (δ' ὡς,
θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν δὴν Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ ἣ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέσπον.
ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος·
τὼ δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδέ νύ τ' ἔτλη
λίφρω ἐφίζεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,

d 2 οἴκτῳ

οἴκτῳ ὀλοφυρομένην. τοὺς δ' μωὰὶ μινύριζον
πᾶσαι ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδ' παλαιαί.
τῆς ἀδινὸν γοόωσα μυκηθμῷ Τρωιλόπεια, (καὶ
Κλῦτε φίλαι· περί μάρ μοι ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
ἐκ πασέων ὅσσαι μοι ὁμῶ τράφον ἠδ' ἐγέροντο·
ἦ περί μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίους ἀρετῇσι κεκασμένον φῶτ' Δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, τοῦ κλέος οὐρανὸν εὐρὺ κατ' Ἐλλάδ' ἠμὲ μέσον Ἄργος·
νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτῖναι μεμάασιν
ἀκλέα ἐκ μεγάρων ὀδ' ὀρμηθῆτ' ἄκοντα. 10
σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ δεύετε κάπη
ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπεὶ σάμιναι σάφα θυμῷ,
ὁππότ' ἐκεῖνο ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
τοῦ κε μάλ' οὐκ ἔμεινε, καὶ ἰέμενός περ ὁδοῖο,
ἢ κέ μ' ἐτεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
ἀλλά τις ὀτρηρὸς δμῳὸς καλέσειε γέροντα,
ὅς μοι ἐμός, (ὃν μοί περ ἔδωκε πατὴρ ἔτι δοῦρε νέεσθαι,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα πιφαύσκοιμι καταλέξας, 20
αἴ κέν πως τινὰ κῆρα θεῶν φρεσὶ μητιάασαν,
ὄφρ' ἀλεγεινὸν ἀλάλκοι ἀνὰ πτολίεθρον ἰόντα,
ὃς οἱ ἀπόρους ἀνθρώπους ἐνὶ δήμῳ ὀφέλωσιν,
οὐδ' ἐπὶ Ὀδυσῆα φθίσαι γόνον αὐτιδέοντα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ μ' ἀπάτησον νηλεῖ χαλκῷ,
ἢ ἔα γ' ὑπὸ μεγάρῳ· μῦθον δ' ἔτι τοῦτ' ἀνακούσω.
ὣς ἐγὼ τάδε πάντα πόρον δὲ οἱ ὦκα ἐκέλευσα,
σῖτον καὶ μέθυ πιδύ· ἐμοῦ δ' ἔλαβ μέγαν ὅρκον, 30
μὴ πρίν σοι ἐρέειν πρίν δ' ὠδεκάτῃ τε γενέσθαι,
ἢ σ' αὐτὴν πυθέσθαι, ἢ ἀφορμηθῆτος ἀκοῦσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς·
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
εὔχε' Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
ἦ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σάωσε.
μηδ' ἐγέροντα κάκα κεκακωμένον. οὐ γάρ ὀΐω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ' ἀλλ' ἔτι τῶ τις ἐπήσεται ὅς κεν ἔχῃσι 40
δώματά θ' ὑψερεφέα καὶ ἀπόσσεσθαι πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο. τοὶ δ' ὕπνοσ γόον, ἐκτὸς δ' ὄσσε γένοντο.
ἦ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
χὴ δ' ἔθετ' ὀλοχύτας πανέῳ. ἠράτο δ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
τὴν νῦν μοι μνήσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον,
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας. 50
Ὡς ἐπόησ' ὀλόλυξε. θεὰ δ' ἐκλυεν ἀρῆς.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια
ἀρτύει ὀδέ τι οἶδεν ὃ οἱ φόνον υἱὸν τέτυκται.
ὣς ἄρα τις εἶπεσκε. τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσι δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,

δαμό-

miserabiliter lugens. undiq; autem ancillæ eiulabant
omnes quotquot in domo erant iuuenculæ atq; uetulæ.
illas nehementer lugens alloquebatur Penelope:
Audite amicæ: supra modũ mihi cœlites dolores dedere
ex oĩb. quotquot unà mecũ nutritæ atq; natæ sunt: (runt
quæ antea quidem maritum bonum amisi animosum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos,
eximiũ, cuius gloria lata per Græciã & mediũ Argos:
nunc rursus filium dilectum occidere cupiunt
inglorium ex ædibus: neq; abeuntem audiui.
improbæ, neq; uos quidem in mente induxistis singulæ
è lectulo me suscitare, scientes manifestè in animo,
quando ille conscendit canam ad nauem nigram.
si enim ego audiuissem istam profectionem molientem,
sanè statim aut manssisset, quantumuis festinans ad iter,
aut me mortuam in domo reliquisset.
sed aliquis famulus Dalium uocet senem, Dalius Penelopes socius.
mancipium meum, (quẽ mihi dedit pater iam huc eũti,
& mihi hortum habet arboriferum) ut celerrimè
Laertæ hæc omnia assidens ex ordine dicat,
si fortassis aliquod ille in mente consilium excogitans,
progressus à uulgo lugeat, qui cupit
suam & Vlyssis perdere prolem diuini.
Hanc rursus allocuta est chara nutrix Euryclea:
domina chara, tu quidem me interfice crudeli ferro,
siue relinquas in ædibus: sermonem certè non celabo.
noui ego ista omnia: præbui aũt illi quæcũq; postulauit,
panem & uinum dulce: mei autẽ magnum iuramentum,
non prius tibi dicerem quàm duodecimaq; adesset dies,
aut te ipsum desiderare, & digressum audisse:
ut non flens corpus pulchrum læderes:
sed lota, puras corpori uestes induens,
ad solarium conscendens cum ancillis mulieribus,
uota faceres Palladi filiæ Iouis ægida nutriti:
hæc enim ipsum deinde & à morte seruabit.
neq; senem afflige afflictum. non enim existimo
penitus dijs beatis sobolem Laertæ
inuisam esse: sed alicubi aliquis supererit qui possideat
domos excelsas & porrectos fertiles agros.
Sic ait. huius a. sedauit luctũ, cohibuitq; oculos à lachrymis.
ipsa uerò lota, puras corpori uestes induens,
in superiora conscendit cum seruis ancillis.
imposuitq; molas canistris. supplicauitq; Palladi:
Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita:
si unquam tibi uersutus in ædibus Vlysses
aut bouis aut ouis pinguia femora adoleuit,
horum nunc memor sis, & mihi charum filium serua,
procos uerò auerte malè superbientes.
Sic locuta eiulauit. dea autem illius audiuit preces.
proci autem tumultuabantur per atria obscura:
tum uerò aliquis dicebat iuuenum superbientium:
profectò iam nuptias nobis à multis cupita regina
apparet: neq; ullo pacto nouit q; suo cædes fil. cõstituta sit.
sic quispiam dicebat. ea autem nesciebant ut acta erant.
illis uerò Antinous concionatus est & interfatus:

infelices

δαμό-

Antinous procis.

ô felices, sermones quidem arrogantes fugite,
omnes pariter, ne forte quispiam annũciet etiam intus.
sed age silentio hic exurgentes perficiamus
consilium quod etiam omnibus in mente placuit nobis.

Proci parant nauẽ ad insidias Telemachostruendas.

Sic locutus, elegit uiginti uiros optimos:
festimantes uerò profecti ad nauẽ uelocẽ & littus maris.
nauem quidem principio maris in altum traxerunt:
malum uerò imposuerunt & uela naui in nigra:
aptabant autem remos scalmis è corio factis,
omnes decorè. ac uela alba expanderunt.
arma uerò ipsis tulerunt generosi famuli.

Proci ena / uigant.

alte in humidum hanc traxerunt: ingressiq; sunt ipsi,
illic cœnã sumpserunt, expectarunt. a. uesperi aduentum.

In solario uerò illic prudens Penelope
iacebat sane ieiuna, non gustans cibum neq; potum,
cogitans an eius mortem fugeret filius innocens,
an ipse sub procis impijs domaretur.
quantaq; cogitat leo uirorum in turba
timens, cùm ipsum doloso in circulo agitant:
tanta ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus.
dormit uerò recumbẽs: solutaq; sunt ei compages omnes:
ibi tum alia excogitauit dea cæsia Minerua:

Minerua sub Iphthimæ persona solatur Penelopen in somnis.

idolum effinxit, corpore autem assimilatũ erat mulieri,
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,
hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.
misit uerò ipsam ad domum Vlyssis diuini,
si quo pacto Penelopen lamentantem lugentem
compesceret à luctu, fletuq; lachrymoso:
in thalamum uerò ingressa est seræ ad lorum.
stetit aũt supra caput, & ipsam sermone allocuta est:

Dormis Penelope charo afflicta corde?
nequaquam te sinunt dij facile uiuentes
flere, neq; tristem esse, quoniam adhuc rediturus est
tuus filius: minime enim quicquam deorum offensor est.

Hanc uerò excepit deinde prudens Penelope,
ualde suauiter dormiens in somniorum portis:
cur ô soror huc ueneisti? non antea quidem
aderas, quãdoquidem ualde multũ longe domũ habitas:
& me iubes cessare ærumna, & doloribus
multis, qui me irritant in mente & in animo.
quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos,
eximium: cuius gloria lata per Græciã et mediũ Argos:
nunc rursus filius dilectissimus abijt caua in naue
stultus, neq; laborum probè gnarus, neq; commerciorum.
huius causa iam ego etiam magis lugeo quàm illius.
ob hunc undiq; tremisco & timeo ne quid patiatur,
aut is borum in populo quo abijt, aut in ponto.
hostes enim multi in ipsum moliuntur,
cupientes occidere antequam ad patriam terram ueniat.

Hanc respondens allocutus est simulachrũ obscurum:
confide, neq; prorsus in mente timeas tantopere,
talis enim comes una sequitur, quam etiam alij
uiri optarint adesse, (potest enim)
Pallas Minerua: te uerò lamentantem miseretur.

quæ

δλαμόνιοι, μύθος μὲν ὑποδρηδὰ λέλακε
πάντας ὁμῶς, μή πως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ ἔσω.
ἀλλ' ἄγε σιγῇ † τοῖον αὐτὸν τελέωμεν μῦθον ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.
Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους·
βὰν δ' ἰφαι ὐδὲ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἁλὸς βένθος δ' ἐρύσαν·
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
ἤρτυον δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν. αὐὰρ δ' ἱστία λεύκ' ἐπέτασσαν.
τεύχεα δέ σφιν ἐνῆκαν ὑπερθύμοι θεράποντες.
ὑψοῦ δ' ἐνὶ στίψαντο νὴ ἰσίῃ νηὶ μελαίνῃ·
ἐν θὰ ἕ δ' ὅρμον ἔλοντο, μύλον δ' ὐδὲ ἔασ' ὁρμὸν ἐλθεῖν.
Ἡ δ' † ὑποδρωΐῳ αὖθι πορίφρων Πηνελόπεια
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐὸ δ' ἐν στυφελῷ δὲ ποτῆτος,
ὀρμαίνουσ' εἰ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
ἦ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑποδρηδὰ λέλακε δαμείη.
ὅσσα δ' ἰμβρίμῃσιν λέων ἀλιτρὸν ἐν ὁμίλῳ
δείσας, ὁππότε μιν δόλιον πόδα κύκλον ἄγωσι·
τόσσα μιν ὀρμαίνουσαν ἐπέλλαβε νήδυμος ὕπνος·
εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἄψεα πάντα,
ἐν δ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
ἰφθίμῃ κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
τὴν Εὔμηλος ὄπυιε Φερῆς ἐνὶ οἰκία ναίων.
πέμπε δέ μιν πρὸς δῶμα θεσπεσίου Ὀδυσῆος,
εἴπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος·
ἐν θάλαμον δ' εἰσῆλθε διὰ κληῖδος ἰμάντα.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τετιημένη κῆρ;
οὐ μέν σ' ὀδύρεσθαι ἐῶσι θεοὶ ἔμεν ἄσσα ζώοντε
κλαίειν, ὀδυνάεσθαι, ἐπεὶ ἦ τέ νόσιμός ἐστι
σὸς πάις· ὃ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτημενός ἐστιν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πορίφρων Πηνελόπεια·
ἦλυθες ἀμάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνείρασι τύλῃσι,
τίπτε κασιγνήτη δ' οὐ ἔπλυθες; ἔστι γὰρ οὐ γε
πάλαι, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δῶματα ναίεις·
καί με κέλῃ παύσασθαι ὀιζύος, ἠδ' ὀδυάων
πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἣ πρίν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν δ' Ἀχαιοῖσιν,
ἐσθλόν· τ' κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν δ' αὖ πάις ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ὑπὲρ νηὸς
νήπιος, ὅστε πόνων ἐὺ εἰδὼς, ὅστ' ἀγοράων.
τὸν δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἢπερ ἐκεῖνον.
τρέω δ' ἀμφιτρομέως μὴ πλεῖά τι πάθῃσιν,
ἢ ὅγε δῆν ἐνὶ δήμῳ ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
δυσμενέων γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἐκμενοὶ κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἐΐδωλον ἀμαυρόν,
θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην,
τοίη γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕρχεται, ὧ τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο πελεμάχοιο, (δύνατα γάρ)
παλλὰς Ἀθηναίη· σὴ δ' ὀδυρομένῃ ἐλεαίρει.

ἣ νῦν

ἃ νῦν μοι πρόφρασσα πρὸ πάντων μυθήσαο.

Τὴν δ' αὖτε περίφρων Πηνελόπεια προσέειπε·
εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔπλετο αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
εἴπερ τι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἐὺ δολον ἀμαρτῇ·
ὃ μέν τοι κεῖνόν γε διὰ παντὸς ἀγορεύσω,
ζώει δ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δ' οὐ μάλα βάζειν.

Ὡς εἰπὼν, καθαρὸν πρὰ κλισίηνδε λιάδνη
ὄρνυ νοήσας αὐέμεν. ἡ δ' ἧς ὕπνου αὐόρουσε
κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δὲ οἱ ἦτορ ἐκύθη,
ὡς οἱ φαεργὲς ὄνειρον ἐπέστατο νυκτὸς ἀμολγῷ.
μνησῆρδε δ' αὐαβάντες ἐπ' ἤπειρον ὑγρὰ κέλσθαι,
Τηλεμάχῳ φόνον αὐτοῖς φρεσὶν ὀρμαίνοντε.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλόεσσης,
Ἀστερίς, ἠὲ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μάλιστ' ἔνεροι ἐφύλασσον Ἀχαιοί.

νυκτὸς ἀμολγῷ. ἐν τῇ τ' μιᾷ νυκτὶ ὥρα. ἢ ἴσως κατὰ τὸ ἔτυμον παθ' ὧν ὥραν συμβίβασκε μὴ ἀμέλγεσθαι ζῶα.

Proci Telemacho insidiaturi nauigant.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ε. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐκκλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος ὁ Ζεύς, Ἑρμῆν πέμπει πρὸς Καλυψὼ, κελεύων ἀποπέμπειν τὸν Ὀδυσέα. ὃ δὴ καὶ ποιεῖ. τῇ δ' ὀκτωκαιδεκάτῃ ἐμφορεῖται ἤδη αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὸν σχεδίαν. ὑπὸ δὲ αὐτῷ δίδωσι κρήδεμνον, ὑποπλαμένῃ ἐοικυίᾳ. ἅλις γὰρ ἀπορρίψαι αὐτόν. καὶ πολλὰ παθὼν, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἐρχεται διασωθείς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ε. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ε, πλεῖ ἐπὶ σχεδίης Ὀδυσεὺς καὶ παθέσκετο πόντῳ.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὄρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ἦ δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὅ τε κράτει ὄβριμος ἐστί.
τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πολλ' Ὀδυσῆος
μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἔνι δώμασι νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠ δ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
ἀλλ' αἰὲν χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι·
ὡς ὅτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατερὴ ἄλγεα πάσχων,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει, ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδ' ἀφικέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, οὐ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πεμπόντων ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασι,
νισόμενον. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
ἦ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οὐ γὰρ δὴ τόν γε μὲν ἐβούλευσας νόῳ αὐτῷ,
ὡς ἔπλει κείνος Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;

Τηλέ-

quæ nunc me præmisit, tibi hæc dicere.

Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
siquidem tu dea es, deæq; audiuisti uocem,
age mihi & illum ærumnosum enarra,
si fortasse adhuc uiuit, & uidet lumen solis,
an iam mortuus est, & in Plutonis ædibus.

Hanc respondens alloquutum est idolum obscurum:
non quidem tibi illum continuò dicam,
uiuat ille an mortuus sit. malum uerò uana loqui.
Sic loquutum, postium apud seram euanuit
in flatus uentorum. ipsa uerò ex somno prorupit
filia Icarij: amicum autem illi pectus reflornit,
ut ipsam euidens somnium adijt noctis in conticinio.
proci uerò conscensa naue nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
est autem quædam insula medio mari petricosa,
inter Ithacam & Samum & asperam,
Asteris, non magna: portus uerò ad insidias apti in ipsa
ab utroq; latere ituri. habetes: ibi hūc expect. insi. Ach.

Proci Telemacho insidiaturi nauigant.

ODYSSEAE HOMERI V. Rapsodiæ argumentum.

Concilio deorum secundo facto, Iupiter Mercurium mittit ad Calypsō, iubens dimittere Vlyssem. Ipsa uerò iussum facit. Decima uerò octaua die uidens eum Neptunus, & indignatus, soluit ratem. Ino uerò ei dat uittam, præcipiens ut posquam terram appulisset abijceret eam, & multa passus, in Phæacum regionem uenit seruatus.

ODYSSEAE HOMERI E. RAPSODIA.

E. nauigat in rate Vlysses fracta mari.

AVRORA autem ex lectis ab generoso Tithono
surrexit, ut immortalibus lumen ferret atq; mortalibus:
ipsi uerò dij ad consessum consederant, inter illos q; Iupiter altitonans, cuius potentia est maxima.
illis autem Pallas dicebat pericula multa Vlyssis memor: curæ enim ei erat ens in domo Nymphæ.
Iupiter pater, atq; alij beati dij semper entes,
nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit
sceptrifer rex, neq; mente iusta doctus,
sed semper durus sit, & iniusta faciat:
quoniam nullus memor est Vlyssis diuini
populorū quibus præfuit, pater aūt ceu mansuetus erat:
sed ille quidem in insula iacet graues dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum ui
detinet; hic uerò nō potest suam in patriā terram uenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & soeij,
qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
nunc rursum filium dilectissimum occidere cupiunt,
domum reuertentem. ille uerò abijt ad patris famam
ad Pylum diuinam atq; ad Lacedæmonem claram.

Minerua cœlitibus.

Hanc excipiens alloquutus est nubicogus Iupiter:
filia mea, quale tibi dictum excidit septum dentium?
an non iam hoc quidem consultasti mente ipsa,
ut sanè illos Vlysses ulciscereturreuersus?

Tele-

Telemachum autem in dedut aeturate, (potes enim)
ut illæsus in patriam terram ueniat,
proci uerò in naui retrogradè redeant.

Dixit sane, & Mercurium dilectum filium alloquebatur:
Mercuri (tu enim in alijs nuncius es)
Nymphæ pulchricomæ dicito uerum consilium,
reditum Vlyssis patientis, ut redeat,
neq; deorum ductu, neq; mortalium hominum:
sed ipse in rate colligata dolores patiens
die uicesima ad Scheriam fertilem perueniat,
Phæacum ad terram, qui propinqui dijs sunt,
qui ipsum ex animo deum ueluti honorabunt:
mittent autem in naui charam in patriam terram,
æs q; aurum q; abunde uestem q; exhibentes,
plurima quanta nunquam ex Troia sustulisset Vlysses,
etiamsi illæsus uenisset, portionem ex præda sortitus.
sic enim ei fatatum est amicos q; uidere, & adire
domum ad excelsam & suam in patriam terram.

Sic ait. neq; renuit internuncius Mercurius:
statim deinde pedibus subligauit pulchra sandalia,
immortalia, aurea: quæ ipsum ferebant siue per mare,
siue per immensam terram, pariter cum flatibus uenti.
cepit autem uirgam qua uirorum oculos demulcet
quorumcunq; uult, eos autem ipsos sopitos excitat.
hanc in manibus tenens uolabat fortis Mercurius:
ad Pieriam autem appulsus, ex æthere incidit in mare:
ruit autem deinde super fluctus, laro aui similis,
quæ circum magnos sinus maris irrequieti
pisces uenans, densas alas mergit salsugine:
huic similis plurimis uectus est fluctibus Mercurius,
sed quando iam in insulam peruenisset longe sitam,
tum ex ponto conscendens cæruleo, ad continentem
ibat: donec ad ingentem specum perueniit, in qua Nympha
habitabat pulchricoma. hanc uerò intus inuenit entem:
ignis quidem ad focum ingens ardebat, procul uerò odor
cedri q; fragilis thuris q; per insulam olebat,
ardentium. ipsa uerò intus cantillans uoce pulchra,
telam percurrens, aureo radio textorio texebat,
sylua autem specum circumcreuerat uiresciens,
clethra q; populus q;, & odorata cyparissus,
ibi quoq; aues extensas alas habentes nidulabantur,
bubones, accipitres q;, latas q; linguas habentes cornices
marinæ, quibus q; marina opera curæ sunt.
atq; illic extensa erat per speluncam cauam,
uitis pubescens, florebat uerò uuis:
quatuor uerò ex ordine fontes fluebant aqua limpida,
uicini inter se uersi alius aliò:
circum uerò prata mollia uiolæ atq; apij
uirebant: ibi tametsi immortalis accedens
admiraretur uidens, & oblectaretur mente sua:
illic stans admirabatur fortis internuncius Mercurius:
cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
statim in latam speluncam perrexit: neq; ipsum coram
ignorauit conspicata Calypso diua dearum.
(non enim ignoti uitiq; dij inuicem existunt

immor-

Τηλέμαχον δ' σὺ πέμψον ὥϊ σαωθήναι,
ὡς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἵκηται πατρίδα γαῖαν ἱκνῇ, (γὰρ)
μνηστῆρες δ' οἱ νηῒ παλιμπετέες ἀπόνηνται.

Ἦ ῥα, Ἑρμείαν φίλον υἱὸν αὐτίον ηὔδα,
Ἑρμεία (σὺ γὰρ αὖτε τάδ' ἄλλα πόρ' ἄγγελός ἐσσι)
νύμφῃ ἠϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλήν,
νόστον ὀϊζυροῖο θαλασσίφρονος, ὥς κε νέηται,
ὅττε θεῶν πομπῇ, ὅττε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' οὔ οἱ ἔπι σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
ἤματί κ' εἰκοστῷ Σχερίην ἐριβῶλον ἵκοιτο,
Φαιήκων δὲ γαῖαν, οἵ ἀγχίθεοι γεγάασιν,
οἵ κέν μιν πρὸς κῆρι θεὸν ὡς τιμήσουσιν·
πέμψουσι δ' ἐν νηῒ φίλῃ ὀλίγιστα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις εἰδήτά τε δόντες,
πολλ' ὅσ' οὐ δέ κεν ὧδ' ἐκ Τροίης ἄρηται Ὀδυσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ λαῖφος ἄεσσαν.
ὧς γάρ οἱ μοῖρ' ὀδὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον δὲ ὑψόροφον καὶ πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια· τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀέμοιο.
εἵλετο δ' ῥάβδον τῇ τ' ὀμματα θέλγει
ὅν τε ἐθέλει, σοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργεϊφόντης.
πιερίην δ' ὅγε βὰς, ἀπ' αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.
σεύατ' ἔπειτ' οὖρον κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
ὅς τε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων, πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκανε τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέα, πὲτρηρὸν δὴ
ἤϊεν· ὄφρα μέγα σπέος ἵκανε, τῷ ἔνι νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος. τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν·
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, † τηλόσε δ' ὀδ-
κέδρου τε διήκτου θύετ' αὐὰ νῆσον ὀδώδει, (μὴ
δαιομένων. ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,
ἰσὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὑφαίνῃ,
ὕλη δ' ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος·
ἔνθα δὲ τ' ὀρνίθες τανυσίπτεροι ἐυάζοντο,
σκῶπές τ' ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλιαι, πῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
ἠδ' αὐτὴ πεπάνυστο πόδι σπείους γλαφυροῖο,
ἠμερίς· ἆβα δὲ οἱ περιπλεχὲς ἔπλεθε βότρυς.
κρηῖδας δ' ἐξείης πίσυρας ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλῃσι τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη·
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴα πόλλ' ἐθάλλον
ἁπαλόν· ἔνθά κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός πορ' ἐπελθὼν
θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ἧσιν·
ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθε· δὲ μιν οὔτε
γνοίησεν ἰδοῦσα καλυψὼ δῖα θεάων.
(οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες γε θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται

ἀθάνα-

σχερίην. σχερία ἐκαλεῖτο ἡ νῦν Κέρκυρα. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐκλέθη κερκύρα. τὸ δ' ἀρχαιότατον ἐκαλεῖτο δρεπάνη.

ἄλετο δ' ῥάβδον. λέγει ὀρθότατα τὸν τύπον τῶν τ' ἑρμοῦ ῥάβδον, ὅστι ψυχὰς μὲν τετραγμένας πτύαν, ἐκλυμένας δὲ διεγείρει.

al. τηλόθι

ἀθανάτοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι λώματα ναίει)
οὐδ' ἄρ' ὀδυσσῆα μεγαλήτορα γοῦνα ἔτετμεν,
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆι κλαῖε καθήμενος· ἦθα πάρος περ
δάκρυσι καὶ στοναχῆισι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρείχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον λιερκέσκετο δάκρυα λείβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων,
χρυσόθρονον ἰδρύσασα φαεινῶι σιγαλόεντι,

Τίπτε μοι Ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
αὐδήσαι ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγε,
εἰ δυνατὸν τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν·
ἀλλ' ἕπεο πρόσσω, ἵνα τοι παρξείνια θείω.

Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ πρόθηκε τράπεζαν,
ἀμβροσίης πλήσασα, κίρασσε δ' ἐρυθρὸν ἄκητα.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἤδε διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' εἴπνυσε, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῆι,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπειτα προσηύδα μυθήσασθαι·

Εἰρωτᾶς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτάρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω, κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἔμ' ἰδὼν ἄγε δεῦρο ἐλεύσεσθαι ἀκέοντα.
τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαπρήσσοι ἁλμυρὸν ὕδωρ,
ἄσσον ἰών; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις οἵτε θεοῖσιν
ἱδρύσεται ἑκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ' ὄφρα οἱ αἶσα Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ἄλλον πρὸ ἐξελθεῖν ἄλλον θεόν, ὅδ' ἁλιῶσαι,
φασί τοι ἄνδρα πρῆναι οἰζυρώτατον ἄλλων
τῶν οἵ περὶ Πριάμοιο μάχοντο
ἐνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν περσαντες ἔβησαν
οἴκαδ'· ἀτὰρ τῶ νόσφι Ἀθηναίην ἀλίαντο,
ἣ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
τῶθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπήφθιθον ἐσθλοί ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν,
τὸν νῶι σ' ἄγε νῦν ἀποπεμπέμεν ὦκα, ἧι τάχισα.
οὐ γάρ οἱ πὴ δ' αἶσα φίλων ἄπο νόσφιν ὀλέσθαι,
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἔστι φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐὺ ὑψόροφον καὶ ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς φάτο. ῥίγησεν δ' ἄρα Καλυψὼ δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἦ τε λοιοὶ ἐστε θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵ τε θεὰς ἀγάασθε πάρ' αὐδήσιν θυμάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἤ τις τε φίλην ποιήσετ' ἀκοίτην.
ὡς καὶ τ' Ὠρίωνα ἔλον ῥοδοδάκτυλοι ἠῶ,
τόφρα οἱ ἀγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
ἔως μιν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς ἀγανοῖς βέλεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
ὡς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῶι εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῆι,
νειῶι ἐνὶ τριπόλωι· οὐδὲ χρόνον ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὃς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῶι.
ὡς δ' αὖ νῶι σοὶ ἄγαδε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα πρῆναι,
τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα πολὺ τρόπον· βεβαῶτα
οἶον ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῶι
al. ἴλασε Ζεὺς † ἐλάσας ἐκέασε μέσωι ἐνὶ οἴνοπι πόντωι.
τῶθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπήφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.

τὸν

immortales, neq; si quis longè procul domos habitet)
neq; uerò Vlyssem magnanimum intus offendit,
sed ipse ad littus flebat sedens: ubi ante etiam
lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerãs,
pontum in irrequietum prospiciebat lacrymas stillans.
Mercurium autem interrogabat Calypso diua dearum,
in throno collocatum splendido stupendo:

Cur ad me Mercuri aurea uirga ueniſti, Calypso ad Mercuriũ.
uenerandeq; charaq; ante quidem neutiquam solebas.
loquere quodcunq; cupis: perficere. a. me animus iussit,
si possum perficere, & si perficiendum est:
sed sequere ulterius, ut tibi hospitalia apponam.

Sic locuta dea apposuit mensam,
ambrosia impletam: miscuit autem nectar rubrum. (rius.
cæterùm ipse bibebat & comedebat internũcius Mercu
at postquam cænauit, & exhilarauit animum cibo,
& tum ipsam uerbis excipiens allocutus est:

Interrogas me uenientẽ dea deum? cæterum ego tibi Mercurius Calypso.
uerè sermonem enarrabo: iubes enim.
Iupiter me iussit huc ire inuitum.
quis enim uolens tantam percurreret salsam aquam,
immensam? neq; ulla propè mortalium urbs quiq; dijs
sacra faciant & legitimas hecatombas.
sed nullo modo fas est Iouis mentem ægida habentis
neq; prætergredi alium deum, neq; uanam facere,
ait tibi uirum adesse ærumnosissimum aliorum
uirorum qui intra urbem Priami pugnarunt
nouennio, decimo uerò urbem depopulati conscenderunt
domum: cæterum in reditu Palladem offenderunt,
quæ ipsis excitauit uentumq; malum & fluctus ingẽtes.
ibi alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentusq; ferens & fluctus appulit,
hunc nunc te iubet dimittere quàm celerrimè.
non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
sed adhuc ei fatale est amicosq; uidere, & peruenire
ad domum excelsam, & suam patriam ad terram.

Sic ait. extimuit uerò Calypso diua dearum, Calypso indignatur in deos.
& ipsum compellans uoce, uerba alata dixit:
improbi estis dij, inuidi præ alijs,
quiq; deabus inuidetis cum uiris dormire
palàm, si qua charum fecerit maritum.
sic quidem cùm Orionem cœpit roseis digitis aurora, Orion à Diana peremptus.
tamdiu illi inuidebatis dij facile uiuentes,
donec ipsum in Ortygia aurea sella Diana casta
suis miris sagittis aggrediens occidit:
sic etiam quando Iasioni pulchricoma Ceres,
suo animo cedens, commixta est in amicitia & lectulo,
nouali in tertiato: neq; diu erat ignarus
Iupiter, qui ipsum occidit fulgens candenti fulmine. Iason à Ioue percussus fulmine.
sic rursum nunc mihi inuidetis dij mortalẽ uirũ adesse,
illum quidem ego seruaui à carina susceptum
solum: quoniam illi nauem celerem coruſco fulmine
Iupiter iciam diffidit medio in nigro ponto.
tum alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentusq; ferens & fluctus adegit.

hunc

hunc ego amaui & enutriui, atq; promiseram
facere immortalem & absq; senio diebus omnibus:
uerũ quãdoquidẽ nullo pacto fas est Iouis mẽtẽ ægiochi
nec prætergredi alium deum, neq; uanam facere,
ualeat, si illum ipse excitat & iubet
pontum per irrequietum: dimisero uerò ipsum nunq; ego,
non enim mihi præsto sunt naues remiges, & socij
qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
cæterum ei lubens consulam, neq; celabo,
ut planè illæsus suam in patriam terram perueniat.
Hanc statim allocutus est internuncius Mercurius:
sic nunc dimitte, Iouis autem euita iram,
ne fortassis tibi in posterum iratus succenseat.
Sic locutus anolauit fortis Mercurius:
ipsa uerò ad Vlyssem magnanimum uenerandanympha
ibat, postquam Iouis audierat mandata.
hunc a, in littore inuenit sedentem: neq; unquam oculi
à lachrymis siccabantur: consumebatur q; dulcis ætas
ob reditũ lugẽti, quoniã non amplius placebat nympha.
Vlysses in ſ sed nocte quidem dormiebat etiam coactus
uitus à Ca in speluncis cauis apud nolens uolentem:
lypso detan dies uerò in petris & littoribus sedens,
tus. lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
pontum in irrequietum prospiciebat, lacrymas stillans.
propè autem astans allocuta est diua dearum:
Calypso ad Infelix, ne amplius hic lugeas, neq; tibi ætas
Vlyssem. consumatur: iam enim te ualde prompta dimittam.
sed age, ligna longa abscindens, apta ferro
latam ratem, at tabulata fige super eam
sublime, ut te ferat per obscurum pontum.
porro ego panem & aquam & uinum rubrum
imponam abundè, quæ tibi famem arceant.
uestesq; induam: mittamq; tibi uentum à tergo,
ut oppido illæsus tuam in patriam terram perueniας,
si modò dij utiq; uoluerint qui cœlum latum habitant,
qui me fortiores sunt in cognoscendoq; iudicandoq;.
Sic ait. exhorruit autem patiens diuus Vlysses,
& ipsam allocutus uerba alata dixit: (Elionem,
aliud quippe sanè tu dea hoc moliris, neutiquam profe-
quæ me iubes rate traijcere ingentes undas maris,
horrendas difficilesq; : quas neq; naues æquales
ueloces traijciunt, lætantes Iouis uento.
non ego te inuita ratem conscenderim,
nisi mihi digneris dea magnum iusiurandum iurare,
ne ullum mihi ipsi damnum malum consulere aliud.
Sic ait. risit uerò Calypso diua dearum,
manuq; ipsum demulsit, uerbumq; dixit, & compellauit:
profectò improbus es, & non incauta sciens:
qualem certè hunc sermonem excogitasti proloqui.
Calypſius- sciat nunc hoc terra & cœlum latum supernè,
iurandum. & ipsa subterlabens stygis aqua, (quod maximum
Iurare Sty- iuramentum grauissimumq; est beatis dijs)
giã paludẽ non ullum tibi ipsi damnum malum consulere aliud:
grauiſſimũ sed ea quidem cogito & suadeo, quæcunq; mihi ipsi
dijs iurãdũ utiq; suaderem si me necessitas tantopere urgeret.

τὴν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθανάτην καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ὅττι παρεξελθεῖν ἄλλον θεόν, οὐδ' ἁλιῶσαι,
ἐξέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔτε μιν ἔγωγε.
οἱ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι, οἵ ἑταῖροι
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
αὐτάρ οἱ πρόφρασσι νοήσομαι, οὐδ' ὀλέκω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἧι πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη δῖα θεάων Ἀργειφόντης·
ἔστω νῦν ἀπόπεμπτε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
μή πως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
ἣ δ' ἐπ' Ὠκεανοῖο μεγαλήτορα πότνια νύμφη
ἤϊε, τὴν δ' ἐπὶ Ζηνὸς ἐπὶ κλυτὸν ἄγγελιάων.
τὴν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆι εὗρε καθήμενον· ἀμφὶ δὲ πεπτ' ὄσσε
δακρυόφιν τέρσοντο· κατείβετο δ' ἡγλυκὺς αἰὼν
νόσφιν ὀδυρομένωι, ἐπεὶ ἀκέτι ἥνδανε νύμφη.
ἀλλ' ἤτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκον ἠνάγκαι
ἣν οὐκ ἐθέλοντες γλαφυροῖσι παρ' ἀκ ἐθέλουσαν.
ἤματα δ' ἣ τέρπεσκε καθίζουσα, παρ' ἠιόνεσσι καθίζων,
δάκρυσι καὶ στοναχῆισι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων·
Κάμμορε, μή μοι ἔτι σὺ γοῦνδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε, δ' ὄρεσσι μακρὰ ταμὼν, ἀρμόζεο χαλκῶι
δουρὶ λίω σχεδίην, ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆι
ὑψόσ', ὥς σε φέρησιν ἐπ' ἠδροειδέα πόντον.
αὐτὰρ ἐγὼ σίτου τε ὕδατός τε οἴνου ἐρυθρὸν
θήσω μυρεσίης, ἅ κεν σόν τοι λιμὸν ἐρύκοι.
εἵματά τ' ἀμφιέσω σοὶ πέμψω δέ τοι ὄρσον ὄπιθεν,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
αἴκε θεοί γ' ἐθέλωσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἵ μοῦ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῖναί τε.
Ὣς φάτο. ῥίγησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπια πτερόεντα προσηύδα,
ἄλλό τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, οὐδ' ἔτι πομπῆι,
ὅς με κέλεαι σχεδίην πρήσσων μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ὑπὲρ νῆες ἐΐσαι
ὠκύπτεροι πρήσσουσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς ἄρηι.
τῶν δ' αὖ ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδίης ἐπιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τί μοι αὐτῶι πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὣς φάτο. μείδησεν δ Καλυψὼ δῖα θεάων,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσι, νόον οὐκ ἀποφώλιος εἰδώς·
οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράδεο ἀγορεῦσαι.
ἴσω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον σταγόος ὕδωρ, (ὅρκον μέγιστον
ὅρκον δὲ νείατόν τε τέλει μακάρεσσι θεοῖσι)
μή τί τοι αὐτῶι πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο·
ἀλλά τε μητιόωμαι καὶ φράσσομαι, ὅσσ' ἂν ἐμοί περ
αὐτῆι μηδομένωι ὧδε τόσον γε νόος.

etenim

νὺ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἀμείλιχος, οὐδέ μοι αὐτῷ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο δῖα θεάων
παρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἷξον δ' ἀπείριτον γλαφυρὴν θεὸς ἠδὲ καὶ αὐτὸς·
ἔνθ' ἐνέδησε νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδὴν,
ἔδμεν νὺ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·
αὐτὴ δ' αὖτ' ἀντίον ἷζεν ὀδυσῆϊ θείοιο,
πῆ δ' ἄμβροσίην μὲν ἀμωᾶς νὺ νέκταρ ἔθηκαν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα πρὸκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ δῖα θεάων,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ τω δὴ οἰκόνδε φίλην δι' πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δ' χαῖρε καὶ ἔμπης.
εἴ γε μὲν εἰδεῖης σῇσι φρεσὶν ὅσσά τοι αἶσα
πήματ' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἔνθάδε καὶ μίμνων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις,
ἀθάνατός τ' εἶης· ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, ἣν αἰεὶ ἐπιδεύεαι ἤματα πάντα.
ὄ μὲν δὴ καὶ κείνης γε χερείων εἶδος ἔχομαι εἶναι,
ἣ δ' ἐμοὶς, οὐδέ τι φυὴν· οὐ γὰρ ἔοικεν
θνητὰς ἀθανάτῃσι δαήμεναι εἶδος ἐρίζειν.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πότνια θεὰ, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς (σὺς,
πάντα μάλ' ὥνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη, μεγεθός τ', εἰς ἔμπα ἰδέσθαι.
(ἣ μὲν γὰρ, βροτὸς ἔσκε, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως)
ἀλλὰ καὶ ὣς, ἐθέλω καὶ ἑλέσθαι ἦμαρ ἰδέσθαι,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ' αὖ τίς μοι δαίσῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
τλήσομαι, ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν.
πολλὰ γὰρ μάλα πολλ' ἔπαθον καὶ πολλ' ἐμόγησα
ἀνδράσι νὺ πολέμῳ· μετὰ νὺ τόδε τοῖσι γενέσθω.

Ὡς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν·
ἐλθόντες δ' ἄρα τώ γε μυχῷ παὐλῃσι γλαφυροῖο,
τέρπεσθην φιλότητι παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵνυτ' Ὀδυσσεὺς,
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα εἵννυτο νύμφη,
λεπτὸν νὺ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
νὺ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήσατο πομπήν·
δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
χάλκειον, ἀμφοτόμωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
σκεῖον πρόσκαλλες, ἐλαΐνου, εὖ † ἐπαρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἰδὲ ξέσσαν. ἦρχε δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' ἰὼ οὐρανομήκης,
αὖα πάλαι, πρόϊκμα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ' ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
ἡ μὲν ἔπειθ' πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων·
αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δ' ἐὶ ἴδυτο ἔργον.
εἴκοσι δ' ἐκβαλε πάντα· πελέκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,

ξέσσε

etenim mihi mens est æqua, neq; mihi ipsi
animus intus præcordia ferreus, sed misericors.

Sic loquuta præcessit diua dearum
celeriter: ille deinde post uestigia iuit deæ.
peruenerunt autem ad spelunçam cauam deæ atq; uiri:
& ille quidem illic resedit in solio unde surrexerat
Mercurius: Nympha uerò apposuit omnem cibum, Prandetur in spelunca.
edere & bibere, qualia mortales uiri edunt:
ipsa uerò è regione sedit Vlyssi diuini,
huic uerò ambrosiam ancillæ & nectar apposuerunt.
bi uerò ad fercula parata appositæ manus extenderunt.
cæterùm postquam saturati sunt cibo & potu,
bis sermones cœpit Calypso diua dearum:

O inclyte Laertiade uersute Vlysses,
siccine domum charam ad patriam terram
protinus nũc uis proficisci? tu uerò gaude nihilominus.
si quidem scires tua mente quantos tibi fatale
dolores implere priusquam ad patriã terram peruenias,
tum certè hic manẽs unà mecum hanc domũ custodires,
immortalisq; esses: quantumuis cupidus sis uidere Calypso spondet Vlyssi immortalitatem.
tuam uxorem, cuius usq; desiderio teneris dies omnes.
non quidem certè illa inferior glorior esse,
nec corpore, neq; indole. quandoquidẽ nequaquam decet
mortales cum immortalibus corpore & forma certare.

Hanc respondens allocutus est uersutus Vlysses:
ueneranda dea, ne mihi ob hoc succenseas: scio enim ipse
omnia planè quod te prudens Penelope
forma inferior est, magnitudine q;, coram aspectu.
(illa quidẽ mortalis est, tu u. immortalis & insenescens)
sed etiam sic uolo & desidero diebus omnibus
domumq; redire, & reditus diem uidere.
quod si quispiam sæuierit deorum in nigro ponto,
patiar, in pectore habens patientem animum.
iam enim ualde multa passus sum & multa laborauì
fluctibus & bello: posit illa hoc quoq; fiat.

Sic ait. sol autem occidit & tenebræ aduenerunt:
uenientes autem hi in secessum speluncæ canæ,
oblectati sunt amore alter apud alterum manentes.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
continuò ille palliumq; tunicamq; induit Vlysses,
ipsa uerò candidam stolam ingentem induit Nympha,
tenuem & gratiosam, zonam autẽ circumposuit lumbis
pulchram, auream: capiti autem imposuit calanticam:
& tum tandẽ Vlyssi magnanimo molita est profectionẽ:
dedit quidem ei securim magnam, habilem in manus, Parat nauẽ Vlysses.
ferream, utrinq; acutam. cæterum in ipsa
manubrium perpulchrum, oleaginum, fabrefactum:
dedit uerò deinde asciam politam. dux uerò uiæ erat
insulæ ad extremã oram, ubi arbores proceræ succreuerũt,
clethraq; populusq;, abiesq; in cælum pertingens,
aridæ pridem uehementer, quæ ei nauigarent leuiter.
cæterùm postquam ostẽdit ubi arbores longæ creuissent,
rediit quidem ad domum Calypso diua dearum:
at ipse scindebat ligna: celeriterq; ei absolutum est opus.
uiginti autem deiecit omnino: dolauitq; sanè ferro,

polijt

ξεσε δ' ὦν σαμβλώσας, κὴ ὧδι σάθμλωμεθωνε.
τόφρα δ' γεικε τόρετρα Καλυψὼ δ'ια θεάων,
τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, κὴ ἅρμοσεν ἀλλήλοισι·
γόμφοισι δ' ἄρα τλῶ γε κὴ ἁρμονίηισιν ἄρηρεν.
ὅσσον τίς τ' ἐδ'αφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσον ἐπ' εὐρείλω σχεδίλω ποιήσατ' ὀδυσσεύς.
ἱστία δ' ἐπάσας, ἀράρων θαμέσι σανίδεσι,
ποίει, ἀτὰρ μακρῆσιν ἐπηγκενίδεσι τελεύτα.
ἐν δ' ἰσὸν ποίει, κὴ ἐπίκριον ἅρμενον αὐτῷ.
πῶς δ' ἄρα τηλόθεν ποιήσατο, ὀφρ' ἐθέλοιτο.
φράξε δὲ μιν δίπτεσι δασυπόρῃς οἰσυΐνῃσι,
κύματος ἐλαρὸν ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψὼ δῖα θεάων,
ἰσία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο κὴ τά. (πὴ·
ἐν δ' ὑπέρας τε κάλως τε πόδας τ' ἐνέηκεν ἐν αὐ-
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τλῶ γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δ'ίαν.
τέτρατον ἦμαρ ἔην, κὴ δὴ τετέλεστο ἅπαντα·
δὴ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δ'ια Καλυψὼ,
εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα, κὴ λόσασα.
ἐν δ' ἐ οἰ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο
ἄλλον ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὴ κὴ πῖα
πορύκῳ, ἐν δ' ἐ οἱ ὄψα τίθει μυρσεικία πολλά.
δῶρον δὴ πρόεηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
γηθόσυνος δ' ὄρσε πέτασ' ἰσία δῖος ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθὺς τεχνήσατο
ἤμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε
πληϊάδας τ' ἐσορῶντι κὴ ὀψὲ δύοντα βοώτην,
ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσι,
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' ὠρίονα δοκεύει·
οἴη δ' ἄμμορος ἔστι λοετρῶν ὠκεανοῖο.
τλὼ γὰρ δή μιν ἄνωγε Καλυψὼ δ'ια θεάων
πόντον πορθυέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
ἑπτὰ δ' ἐκαίδεκα μὲν πλέον ἤματα πόντον πορθύων,
ὀκτωκαιδεκάτη δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης φαίηκων, ὅθι τ' ἄγχιστον τέλεν αὐτῷ·
ἔσκετο δ' ὡς ὅτε δίνον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.

Τὸν δ' ὀξὺ Αἰθιόπων αὖ ἐκ πείων Ε'νοσίχθων,
τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων εἰσέν·ἔισατο γάρ οἱ
πόντον ὧν πλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
κινήσας ἦ κάρη πωτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν,
ὤ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβάλλυσαν θεοὶ ἄλλως
ἀμφ' Ὀδυσῆϊ, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσιν ἐόντος·
ἐν δὴ φαίηκων γαίης σχεδόν, ἔνθά οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πεῖρας ὀϊζύος ἣ μιν ἐπαύει.
ἀλλ' ἔτι μήν μιν φημὶ ἄδην ἐλάαν κακότητος.

Ὡς ἐπὼν, σείων ἄγρι νεφέλας, ἐτάραξε δὴ πόντον,
χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἄελλας
παντοίους ἀνέμους· σκὺ δὴ νεφέεσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἐρεμνὸν νύξ.
σκὺ δ' εὖρός τ' νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε λυσσώδης,
κὴ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
κὴ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.

δείσας

Nept. Vlyſſem tempeſtate quatit.

Hūc u. ex Æthiopibus rediēs imperator Neptunus, procul ex Solymorum montibus uidit: apparuit enim ei pontum nauigans. ille efferbuit ex corde magis: mouens autem caput ad ſuum dixit animum: heu, profectò conſultarunt dij aliter de Vlyſſe, me apud Æthiopas ente: & iam Phæacum terram prope, ubi ei fatum eſt effugere magnã metam ærumnarum quæ ipſum occupat. ſed adhuc quidem eum dico affatim paſſurum mali.

Sic fatus, collegit nubes, & commouit pontum, manibus tridẽtem capiens: omnes a. concitauit procellas omnium uentorum: nubibus autem operuit terram ſimul & pontum: ruit autem è cælo nox. ſimul Euruſq; Notuſq; incidit, Zephyruſq; uehemens, & Boreas ſerenus, ingentem fluctum prouoluens. & tunc Vlyſſis ſoluta ſunt genua & amicum cor: triſtatus ſanè dixit ad ſuum magnanimum animum: heu me miſerum, quid mihi tandem reſtat.

neteor

ἀλείδλω μὴ δ' ἀ πάντα θεὰ νημερτέα εἴπῃ,
ἅ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
οἷσιν νεφέεσι πυκάσσατο οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ὤρωρε δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
τρὶς μάκαρες δ' Δαναοὶ καὶ τετράκις οἵ τότ' ὄλοντο
Τροίηι ἐν εὐρείηι, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
ὡς δ' ἦ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
αὐτίκα τῆμος ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
τρῶες ἐπ' ἐμβρίθειν πυκνὰ βάλλοντο θανόντι·
τῆμος κ' ἔλαχον κτερέων, καί μοι κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
νῦν δέ με λυγαλέῳ θανάτῳ εἱμάρτο ἁλῶναι.

Ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης
λάβρον ἐπηρεσίμολον, πόδα δ' ἄχετλον ἐλέλιξεν. (κρης,
πὰρ δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πρηλάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν πρόεηκε μέσον δ' οἱ ἰσὸν ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
τηλοῦ δ' ἀπορμηθὴ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
τὸν δ' ἄρ' ὑποδρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδ' ἀναΐξαι
εὖ φα μάλ' ἀψχεδέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
ὀψὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδυ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἅλμην
πικρὴν, ἣ οἱ πολλὴ ἀπὸ κροτάφοιο κελάρυσσεν.
ἀλλ' οὐδ' ὣς χεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν, ἐλάβετ' ἄρ' ἥι·
ἐν μέσσηι δ' ἄθιζε, τέλος θανάτοιο φυλάσσων·
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέηισιν ἀκάνθας
αὖ πεδίοιο, πυκιναὶ δ' ἅμ' ἐπ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὣς τὴν αὖ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα κἀκεῖσε.
ἄλλοτε μὲν τε νότος Βορέηι πρόβαλέσκε φερέσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' εὖρος Ζεφύρῳ ἔξασκε διώκειν.
τὴν δὲ ἴδε κούρη Κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος Ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἦεν βροτὸς αὐδήεσσα,
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσι θεῶν ἔχει ἔμμορε τιμῆς,
ἣ ῥ' Ὀδυσῆα ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
αὐθυΐ δ' εἰκυῖα ποτῆι αὐτῆς ὑσατο λίμνης·
ἕζετο δ' ὕπτ χεδίης, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὀδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
οὔ μὲν δή σε καταφθίσει μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ὄρξαι, (δοκέω δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς, χεδίην δ' ἄνεμοισι φέρεσθαι
πάλλιπ'· ἀτὰρ χείρεσσι νέων, ὧι μαίεο νόστου
γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἄρρηκτος ἀλύξαι.
τῶι δ' ὅδ' ἐπιπλώσεις· ἐνθάδε σέ γε οὔτι τοιοῦτόν γε
ἄμβροτον· ἀλλ' ἔτι τοι παλίσσυτος, ὦ δ' ἀπολέσσαι.
αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἂψ ἀποδυσάμενος βάλεειν εἰς οἴνοπα πόντον,
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι.

Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' ἂψ ὃν πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα,
αὐθυΐ εἰκυῖα· μέλαν δὲ ἐκύμα κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,

ὀχθήσας

uereor ne omnia dea uera dixerit, (uenirem,
quæ me dicebat in mari, priusquã ad patriã terram per-
dolores impleturũ esse: ea certè nũc omnia perficiuntur.
qualibus nubibus operuit cælum latum
Iupiter, commouit autem mare, irrunt uerò procellæ
omniũ uentorũ: nunc mihi præsens est grauis pernicies.
ter beati Danai & quater qui quondam perierunt
Troia in lata, gratiam Atridis ferentes.
utinam ego mortuus fuissem & fatum obijssem
die illo quando mihi plurimi ferratas hastas
Troiani iniecerunt circa Atridem mortuum:
tum sortitus essem parẽtalia, & meã gloriã celebrassent
nunc me tristi morte fatalum est perire. (Achiui:
Sic ipsum loquutum pepulit ingens fluctus à uertice,
horrendum irruens, concussit autem ratem.
longè uerò à rate ipse excidit, clauus autem Vlyss. excu
ex manibus excidit: medium autem malum ei fregit titur rate u-
horrenda commixtorum uentorum irruens procella. tẽpestatis.
longè autem uelum & antenna incidit ponto.
illum uerò sub aqua detinuit longo tempore, neq; potuit
ualde statim emergere magni sub fluctus impetu.
uestes enim grauabant quas illi præbuerat dina Calypso.
serò tandem emersit, ex ore autem euomuit salsuginem
amaram, quæ ei copiosa ab capite defluebat.
sed neq; sic ratis oblitus est tametsi afflictus,
sed impetu facto in fluctibus, apprehendit eam:
in medio autem sedit, finem mortis euitans:
hanc uũt ferebat ingens fluctus per fluẽta huc atq; illuc.
quemadmodum quoties autumnalis Boreas fert spinas
per campum, densæ autem inuicem hærent:
sic illam per mare uenti ferebant huc atq; illuc.
interdum quidem uentus Boreæ præbebat ut ferret,
interdũ n. rursus Eurus Zephyro cedebat ut psequeretur.
hunc autem uidit Cadmi filia pulchris talis Ino
Leucothea, quæ antè quidem erat mortalis uocalis,
nunc uerò maris in Pelago deorum sortita erat honorẽ,
hæc Vlyssem misertа est uagabundum, dolores habẽtem,
mergo uerò adsimilis nolatu emersit è gurgite:
sedit autem in rate, & ipsum sermone allocuta est:
Infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens
iratus est uehementer, quòd tibi mala multa serit?
non tamen te corrumpet quantumuis insaniens.
sed certè sic fac, (uideris autem mihi non stultus esse)
uestes istas exuens, ratem uentis ferre Vlyss. nãui
relinque: cæterùm manibus natans, quære reditum fragus à
in terra Phæacum, ubi tibi fatale est effugere. Leucothea
accipe autem hanc uittam & sub pectore extendas iuuatur.
immortalem: neq; quicquam tibi pati timor, neq; perire.
porro postquam manibus contigeris littus,
rursus exutus proijce in nigrum pontum,
longè à littore, ipse autem aliò te conuertas.
Sic loquuta dea uittam dedit,
ipsa uerò rursus in pontum ingressa est fluctuantem,
mergo adsimilis: niger uerò ipsam fluctus obtexit.
cæterùm ipse cogitabat patiens diuus Vlysses,

ingemi-

al. πολύδωμον, ἀλί τε μῦθον.

al. ἐδέω τε

ac ingemiscens dixit ad suum magnanimum animum:
Hei mihi, ne quis mihi struat dolum rursus
immortalium, quando me à rate descendere iubet.
sed omnino nondum parebo: quoniam longè oculis
terram ego uidi ubi mihi dixit effugium esse:
sed omnino sic faciam, uidetur uerò mihi esse optimum:
quamdiu sanè ligna in compagibus hærebunt,
tamdiu hic manebo & sustinebo dolores patiens:
at postquam mihi ratem fluctus dispersérit,
natabo: quandoquidem nihil adest prospectu melius.

Neptunus in Vlyssem sæuit.

Dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
immisit ingentem fluctum Neptunus terræ quassator,
horrendumq; molestumq; ex imo: impulit autem ipsum.
ueluti autem uentus uehementer spirans aceruũ dissipat
stipularum, quas quidem dissipat ultro citroq;:
sic ipsius ligna longa dispersit. porro Vlysses
in unum lignũ conscẽdit, solum ueluti equum impellẽs,
uestes autem exuit quas ei præbuerat diua Calypso.
statim autem uittam sub pectus extendit:
ipse autem pronus in mare cecidit manus extendens,
natare cupidus. uidit uerò imperator Neptunus,
mouens uerò caput ad suum locutus est animum:
Sic nunc mala plurima passus erra in mare,
donec hominibus à Ioue nutritis appuleris:
sed neq; sic te spero uilipensurum malum.
Sic locutus, impulit pulchricomos equos,
uenit autem ad Ægas ubi ei inclytæ domus sunt.
At Pallas filia Iouis alia cogitauit:
illa quidem aliorum uentorum obstruxit uias,
quiescere uerò iussit & consopitos esse omnes:
excitauit autem uelocem Boream, fluctus autem fregit,
donec ipse Phæacensibus remigandi studiosis misceretur
inclytus Vlysses, mortem & fatum effugiens,
hic duas noctes duosq; dies fluctu nasto
errabat: plurimum uerò ei cor præsidebat perniciem.
sed quando iam tertiã diẽ pulchricoma adduxit aurora,
& tunc statim uentus quidem quieuit, atq; serenitas
erat tranquilla: ipse uerò propè conspexit terram,
ualdè acutè prospiciens, è magno fluctu leuatus.
quemadmodum autẽ cum iucũda ualetudo filijo apparet
patris, qui in morbo decumbit immẽsos dolores patiens,
diu contabescens, odiosus uerò ei ingruit dæmon,
gratè uerò hunc dij à morbo liberarunt:
sic Vlyssi gratè apparuit terra & sylua:

Vlysses ad Phæacẽses defertur.

natabat uerò nitens pedibus littus ut conscenderet.
sed cum tantum abesset quantum auditur clamans,
sanè sonitum audiuit ad scopulos maris.
murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis
horrẽdum eructans, operuit autem omnia maris aspergo.
non enim erant nauium portus capaces, neq; secessus,
sed littore proiectæ erant, scopuliq; saxaq;.
& tunc Vlyssi soluta sunt genua & charum cor,
ingemiscens uerò dixit ad suum magnanimum animum:
hei mihi: postquam terram insperatam dedit uidere
Iupiter, & sanè has undas sulcans penetraui,

egressus

ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤμοι ἐγώ, μή τις μοι ὑφαίνησι δόλον † αὖτε al. ἄλλον
ἀθανάτων, ὅτε μ' εἰς χέρσ' ἀποβλῶσαι ἀνώγει.
ἀλλὰ μάλ' ὄπτω πείσομ'· ἐπεὶ ἐκὰς ὀφθαλμοῖσι
γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι·
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ὄρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
ὄφρ' ἂν μοὶ κῆρ δ' ὄρατ' ἐν ἀρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
τόφρ' αὖτ' μίνιθα νὴ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι χειρὶ λίπῃ δέμας ὑγρὸν ὕδωρ,
νήχομ'· ἐπεὶ ὀΐομαί τι πάρα προθυπῆσαι ἀμείνον.
Ἦ ὡς ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὦρσε δ' ὑδὴ μέγα κῦμα ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηρεφὲς· ἔλασε δ' αὐτόν.
ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς πίλνῃ θημῶνα τινάξῃ
καρφαλέων, τὰ δ' ἄρα τε διεσκίδνασι σκεδασθεν·
ὣς τὰ δόρατα μακρὰ διεσκίδνασ', οὐτὰρ ὁ δ' υσσὶς
ἀμφ' ἑνὶ δόρατι βαῖνε, κέλευθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων,
εἵματα δ' ἀμφιέδυνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
αὐτίκα δ' ἐκ κεφάλειμον ὑπὸ στέρνοιο ταύσσων·
αὐτὸς δ' ἐπιμὼν ἐλὶ πάπτηνε χεῖρε πετάσσας,
νηχέμεναι μεμαώς, ἴδετο δὲ κρείων Ἐνοσίχθων,
κινήσας δ' ἄρα τόν γε προσέφη ὃν μυθήσατο θυμόν·
Οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἐλάσω κατὰ πόντον,
εἰσόκεν αὐθρώποισι δοτῆρι φέητσι μιγείης·
ἀλλ' ὀΐω ὡς σε ἔολπα ὀνόσειδα καπόητον.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἴμασεν καλλίτριχας ἵππους,
ἵκετο δ' εἰς Αἰγὰς ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλ' ἐνόησεν·
ἄντροι μὲν ἄλλων αὐτμὴν κατέδησε κελεύθους,
πασσάσθαι δ' ἐκέλευσε νὺξ ὀλυμβῆναι ἅπαντας·
ὦρσε δ' ὑδὴ πραιπνὸν Βορέην, πρὸ δ' ἔαξεν
ἔως ὄγε φαιήκεσσι φιλοπτόλεμοισι μιγείη
δῖος Ὀδυσσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας·
φῦλα δ' ὑπὸ νύκτας δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
πλάζετο· πολλὰ δέ οἱ κραδίῃ πόντισσε θέλεθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
καὶ τότ' ἔπεσε πνοιὴ μὲν ἐπαύσατο, νὴ δὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν ἔδρακε γαῖαν,
ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βιότου παίδεσσι φανείη
πατρὸς, ὃς ἤδη νόσῳ κῆτα κρατερῇ ἄλγεα πάσχῃ,
δηρὸν τυκόμενος, συνερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
ἀσπασίως δ' ἄρα τόν γε θεοὶ παπόητον ἔλυσαν·
ὣς Ὀδυσῆι ἀσπασὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη·
νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβλῶσαι.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ ὄπισθε ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης.
βόμβεε γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
δεινὸν ἰδυιόμενον, ἕλυτο δὲ πᾶσ' ἀλὸς ἄχνη.
τὰ γὰρ ἔσαν λιμένός γε νεῶν ὄχοι, οὐδ' ἀπὸ γαῖαι,
ἀλλ' ἀκταὶ πρόβλητες ἔσαν, σπιλάδες τε πάγοι τε.
καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δ' ὦπασε δὴ ἐὼν
Ζεὺς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διαπμήξας ἐπέρησα,

ἐκβασις

ἐκβασις ὅ τιν φαίνετ' ἀλὸς πολιοῖο θύραζε.
ἔκτοθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δ' κῦμα
βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' αὐτάδ' ἐδέδμηται πέτρη,
ἀγχιβαθὴς δ' ἅλαδε· μὴ δ' ἔπλως ὅδε ποσσὶν ἔοισι
στῆναι ἀμφοτέροισι, μὴ ἐκφυγέειν κακότητα,
μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι προτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ' ἀρπάξαν, μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
εἰ δ' ἔτι που πόρρω περάαν ἐξέμεναι, ἠῶτε ἐφεύρω
ἠϊόνας τε πεφυκυίας λιμένάς τε θαλάσσης,
δείδω μή μ' ἔτ' ἄυτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα,
ἠ ἔτι μοι κῆτος ὧδε κακὸν μέγα δαίμων
ἔξ ἁλὸς, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη.
οἶδα γὰρ ὡς μοι ὀδόμησε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.

Ὣς ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρ' ἠχέα ἐπ' ἀκτήν.
τῷ δ' ἀπὸ ῥινός τε δ' ῥύφη, σὺν τ' ὀστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἄρ' ὧδε φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσι χέρσιν ἐπεσσύμενον λάβε πέτρης, ι
ᾧ ἔχετο στενάχων, εἰὼς μέγα κῦμα παρῆλθε.
καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· πάλιν δ' ῥόθιον δέ μιν αὖτις
πλῆξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ' ὅτε πολύποδι θαλάμης ἐξελκομένοιο
πολλὸς κοτυληδὸν ὀνὰ σπιν πυκιναὶ λάιγγες ἔχονται·
ὡς τοῦ πρὸς πέτρῃσι δρασσάμενος ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἀπεδρύφθη, τὸν δ' ἄμβροτος ἔκρυφε κῦμα.
ἔνθά κε δὴ δύσμορον ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,
εἰ μὴ ἐῦφρονέουσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κύματος ἐξαναδὺς τά τ' ἐρεύγεται ἤπειρόνδε,
νήχετ' ἔπειτ' ἐξ ὄρ γαῖαν ὁρώμενος, εἴ πῃ ἐφεύροι
ἠϊόνας τε πεφυκυίας λιμένάς τε θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ σόμα καλλιρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐΐσατο χώρῳ ἄριστα,
λεῖος πετράων, καὶ ἀπὸ σκέπας ἦεν ἀέλμοιο·
ἔγνω δ' πορέοντα, κὰδ δ' ἔλλαβε φίλον κατὰ θυμόν,
κλῦθι ἄναξ ὅστις τις ἐσσί· πολύλλιστος δὲ σ' ἱκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος φίλτατος.
αἰδοῖος μὲν τ' ὅδε καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἀνδρῶν ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον σά τε γούνατ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας·
ἀλλ' ἐλέαιρε ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι ὀθόμαι εἶναι.

Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα·
πρόσθε δέ οἱ ποίησε γαλήνιον ἦρ δ' ἐσάωσεν
εἰς ποταμοῦ προχοάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε.
χεῖράς τε σθένεας· ἅλι γὰρ δεδμητο φίλον κῆρ.
οἴδει δὲ χρόα πάντα· θάλασσα δὲ πολλὴ
ἀν' στόμα τε ῥῖνάς τε· ὁ δ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν ἀινὸς ἱκάνει.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο, λάβε δὲ φρεσὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
λῦσε τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἑῶ λύσε θεοῖο·
καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμοὺ ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
ἄψορρον δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αἶψα δ' ἄρ' Ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλῃσιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
χοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δ' ζείδωρον ἄρουραν.
ὀχθήσας δ' ἄρα ᾧπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,

egressus nusquam apparet ex mari cano foras.
extra enim saxa acuta, undiq; autem fluctus
fremit murmurans, planè uerò eminet petra,
prope antè profundum mare: & nullo modo licet pedibus
consistere ambobus, & effugere malum,
ne fortasse me egredientem proïciat lubricam ad petram
fluctus magnus abripiens, uanus uerò mihi erit conatus.
si uerò adhuc ultra natabo, si alicubi inuenio
littora procurrentia portusq; maris,
uereor ne me rursus abripiens procella
pontum in piscosum ferat graniter ingemiscentem,
aut etiam mihi & cete immittat magnus deus
ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite.
noui enim quàm mihi infensus sit inclytus Neptunus.

Dum ille hoc deliberabat in mente & in animo,
interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
ibi sanè cutem lacerasset, simulq; ossa confregisset,
nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerua:
ambabus uerò manibus irruens apprehendit petram,
huic adhæsit ingemiscēs, donec ingens fluctus præteriisset
& hunc sic effugit: sed refluus ipsum rursus (set.
percussit irruens, longè autem ipsum iecit ponto.
ut autem dum polypus ex cubili extrahitur
capillamentis crebri calculi adhæresciunt:
sic huius ad scopulos fortibus à manibus
cutis lacerata erat, hunc uerò ingens fluctus obtexit.
ibi tandem infelix præter fatum obijsset Vlysses,
nisi prudentiam indidisset cæsia Minerua:
ex fluctu emergens qui eructantur ad littus,
præternatabat in terram, obseruans sicubi inueniret
littoraq; depressa portusq; maris.
sed quando certè fluuij ad ostia pulchrifluentis
peruenit natans, illic ei uisus est locus optimus,
læuis petris, & tectus erat à uentis:
agnouit autem profluentem, & nota fecit suo in animo:
audi rex quisquis es: ualde supplex autem ad te uenio,
fugiens ex ponto Neptuni iras.
uenerabilis quidem est etiam immortalibus dijs
ex hominib. quicunq; uenit errans, quēadmodum ego nūc
ad tuum fluentum tuaq; genua actedo plurima passus:
sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse. (fluctus:

Sic ait. ille u. continuò sedauit suũ fluentũ, cõtinuit et ante eum fecit tranquillitatem: hunc autem seruauit in fluuij hostia: ille uerò utrunq; genu contraxit. manusq; fortes: mari enim afflictus charo corde erat. tumebat uerò corpore toto: mare autẽ manabat copiosum per osq; nares q;: ille uerò absq; anhelitu & uoce iacebat debilis, uehemens autem ipsum labor inuaserat. sed postquam respirauit, & ad præcordia animus coiit, tum sanè uittam à se soluit deæ: & ipsam ad fluuium maresluentem immisit, (bro rursus autẽ ferebat ingens fluctus per flumen: statim autẽ suscepit mãnibus charis: ille uerò ex fluuio secedens in iunco recubuit, osculatus uerò est almam tellurem. ingemiscens q; dixit ad sum magnanimum animum:

Ad naufragi Vlyßis preces Caliore fluxũ sistit.

Vlysses exponitur terræ.

heu mihi, quid agam, quid mihi deniq; restat.
si etenim in fluuio difficilem per noctem excubuero,
ne me simul frigus malum & fœmineus ros
ex imbecillitate conficiat afflictum animum.
aura autem ex fluuio frigida spirat matutino tempore.
si uerò ad altam conscendens & umbrosam syluam,
arbustis in densis dormiero, etiam si remiserit
frigus & labor, iucundus uerò mihi somnus irrepat,
uereor ne feris laceratio & præda fiam.

Sic sanè ei deliberanti uisum est satius esse:
instituit ire in syluam: hanc autem prope aquam inuenit
in circumspicuo loco, duo autem subijt arbusta
ex uno loco enata: hoc quidem oleastri, alterum a. oleæ.
hic neq; uentorum perflat uis humida spirantium,
neq; unquam sol lucens radijs percussit:
neq; imber penetrarat penitus: sic sanè densa
inuicem creuerant contiguè: quæ Vlysses
subijt. statim uerò cubile messuit manibus charis
latum. foliorum enim erat copia affatim ingens,
quantumq; duos aut tres uiros tegeret
tempore hiberno: etiamsi admodum sæuiat.
illam quidem uidens lætatus est patiens diuus Vlysses:
in medio a. procubuit, copiã uerò superingessit foliorũ.
utq; cum quispiam torrem cinere abscondit nigro,
agro in extimo, cui non adsunt uicini alij,
semen ignis seruans, ut ne aliunde intendat:
sic Vlysses folijs absconditus erat. huic sanè Pallas
somnum in oculis fudit, ut ipsum quiescere faceret citò
ab difficili labore, charas palpebras abscondens.

ODYSSEAE HOMERI VI.
RAPSODIAE
argumentum.

Minerua instillans somnium Nausicaæ Alcinoi filiæ, iubet illi uestes ad flumen ducenti lauare: instare enim ei nuptias. Illa uerò iussa facit: deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Vlysses expergiscitur, & precatus Nausicaam, uestem & cibum ab ipsa accipiens, sequutus est eam in urbem.

ODYSSEAE HOMERI Z.
RAPSODIA.

Sexto libro Nausicaa excipit in Scheria Vlyssem.

SIC quidẽ illic dormiebat patiẽs diuus Vlysses,
somno & labore grauatus: interea Minerua
ibat ad Phæacum uirorum populumq; urbemq;:
Phæacũ origo. qui antea quidem habitabant in spacioſa Hyperia,
prope Cyclopas uiros superbientes,
qui ipsos prædabantur, uiribus enim potiores erant.
hinc exurgens abduxit Nausithous deo similis,
consedit uerò in Scheria procul ab hominib. ingenioſis:
circum uerò murum duxit ciuitati, & domos ædificauit,
etiam templa fecit deorum, & diuisit agros.
sed hic iam fato domitus ad inferos descenderat:
Alcinous uerò tunc imperabat, à dijs consilia doctus:
huius quidem perrexit ad domum dea cæsia Minerua,
redi-

ὣς μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήτισαι ἀμήχανα;
εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις σίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἔερση
ἐξ ὀλιγοπτελίης λαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν.
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
εἰ δὲ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβὰς ἐν δάσκιον ὕλην,
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδράθω, εἴ κε μεθείη
ῥίγος τε κάματός τε, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
δύομαι· ἠθήρεσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.
ὡς τὸ φρονέοντι δόασατο κέρδιον εἶναι·
βῆ ῥ' ἴμεν ὄφρ' ὕλην τε καὶ ἄγχεδον ὕδατος εὕρῃ
ἧχι πόδι φαινομένῳ, δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπὲκ λυθε θάμνους
ἐξομόθεν τετυφῶτας· ὁ μὲν, φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' αὐ ἔμπνοι ἰάπτει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
οὐδ' ἐπὶ τοῦ φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν·
οὔτ' ὄμβρος πόρᾶσκε δαμπόρες· ὣς ἄρα πυκνοὶ
ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· ὃς ὑπ' Ὀδυσεὺς
δύσετ'. ἄφαρ δ' ὕλην ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
θυρεῖαν. φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλή,
ὅσσον τ' ἢ δύο ἢ τρεῖς ἄνδρας δρύπτας
ὥρῃ χειμερίῃ· εἰ μὴ μάλα πόρ χαλεπαίνοι,
τῷ μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
κὰδ δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν ἀποδλίσκῃ γένεκυψε μελαίνῃ,
ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇ, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ πόθεν ἄλλοθεν αὖοι·
ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ, ἵνα μιν θάσσειε τάχιστα
δυσπονέος καμάτοιο, φίλας βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ζ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Ἀθηνᾶ ἐπιστᾶσα ὕπαρ Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ τὰ ἱδάτια ἐπὶ ποταμὸν ἀγαγέσθαι πλυσίων· πλυσίων γὰρ αὐτῇ ἐσεσθαι τὸν γάμον. ἡ δὲ τὰ κελευσθεῖσα ποιεῖ· ἐπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινῶν. ἀνήσας δ' αὐτὰς ὁ Ὀδυσσεὺς ξυνίστησι, καὶ λιτόμενος Ναυσικάας, ἐδάτια καὶ τροφὴν παρ' αὐτῆς λαβὼν, ἕπεται αὐτῇ εἰς τὸν πόλιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ζῶτα ἡ Ναυσικάα πέμπει ἐν σχερίῃ Ὀδυσῆα.

ΩΣ ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
βῆ ῥ' ἴμεν Φαιήκων αὐδρῶν δήμου τε πόλιν τε.
οἱ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
ἄγχι Κυκλώπων αὐδρῶν ὑπερφιάλων τε,
οἳ σφέας σινέσκοντο, βίηφι γὰρ φέρτεροι ἦσαν.
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδὴς,
εἶσεν δ' ἐν Σχερίῃ, ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων·
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατο ἀρούρας.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆρι δαμεὶς ἤϊε δόμον Ἄϊδος βεβήκει·
Ἀλκίνοος δ' ἄρα τόγε ἤρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς·
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

νόσφ ὀ'Δυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ἔνθ' ἅρ' ἑῖκτο
κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
τὼ δὲ δύ' ἀμφίπολοι χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι
σταθμοῖιν ἑκάτερθε, θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
ἡ δ' αὐτῶς ὥρνυτο ἐπὶ λέχος ἠύκομος κόρη.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικίη μάλα εἴλετο, κεχάρισο δ' θυμῷ·
τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ναυσικάα, τίνυ σ' ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μάλ τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
σοὶ δ' γάμος ἆσσον ὄρνυται, ἵνα χρὴ καλὰ μάλ' αὐτὴν
ἔννυσθαι, τά τ' ἄλλοις παρέχῃς οἵ κε σ' ἄγωνται.
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή· χαίρουσιν δ' πατέρ' ἐνὶ πάντια μήτηρ.
ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐξτύσῃαι. ἐπεὶ ὄτι ἔτι μνηστὴς πέλῃ ἔσεαι·
ἔνθεν γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
ἀλλ' ἄγε δ' ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πῶ
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι ἥ κεν ἄγωσι
ζώστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δέ σοι αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
ὁρμᾶσθαι· πολλὸν γὰρ ἄπο πλυνοί εἰσι πόληος.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὄλυμπόν δ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἔμμεν ἀσφαλὲς αἰεί
ἔμμεναι. οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδρομὰς ἄγλαη·
τῷ δὲ γε τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ δὴ πάντα ἔπεφραδε κούρῃ.
αὐτίκα δ' ἦλθεν ἐϋθρονος, ἣν μὲν ἔγειρε
Ναυσικάαν ἐϋπέπλον. ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον.
Βῆ δ' ἰέναι διὰ δώματ', ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσι,
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί. κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας·
ἣ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἀτάλαντα τροφῷσ' ἀλιπόρφυρα· τὸν δ' ἄρ' ἔπειτα
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ πλειστῆς βασιλῆας
ἔνθα βουλή, ἵνα μιν κάλεσεν φαίηκας ἀγαυούς.
ἔστη δ' ἀγχοῦ ἰοῦσα φίλου πατρὸς παρὰ εἰπών,
Πάππα φίλ' οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
ὑψηλήν, εὔκυκλον; ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
εἰς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται.
καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντι
βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα·
πρόφρα δέ τοι φίλοι υἱὸν ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δ' ὑπίσχοντ' ὀρθὸν τρεῖς δ' ἄρσενες θαλέθοντες·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντε
ἐς χορὸν ὀρχεῖσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἔλαθεν γὰρ ἀγαυὸν θυγατέρα πατρὶ φίλῳ· ὁ δ' ἔπειτα νόησε, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
ναὶ τέκος, ἔστε καὶ ἄλλα.

reditum Vlyßi magnanimo moliens.
inſtitit autem ire ad thalamũ uarie factũ, in quo puella
dormiebat, immortalibus indole & forma ſimilis,
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi:
aderant duæ ancillæ à gratijs pulchritudinem habentes
à poſtibus utrinq; fores uerò admotæ erant lucidæ.
illa uerò uenti ueluti flatus acceßit ad cubilia puellæ.
ſtetit q; ſupra caput, & ipſam ſermone alloquuta eſt,
aßimilata filiæ excellentis nautæ Dymantis,
quæ ei æqualis quidem erat, grataq; ex animo:
huic ſeipſam aßimilans alloquuta eſt cæſia Minerua:
Nauſicaa, quid te ſic negligentem peperit mater? Minerua Nauſicaam alloquitur.
ueſtes etenim tibi iacent neglectæ ſtupendæ:
tibi uerò nuptiæ inſtant, ubi oportet pulchras teipſam
induere, alias uerò illis præbere qui te ducent.
etenim ex his fama hominibus naſcitur
bona: gaudent uero pater & ueneranda mater.
ſed eamus lotura ſimul cum aurora apparente,
& ego adiutrix ſimul ſequar, ut celerrime
comaris. quoniam non diu uirgo eris:
iam enim te in matrimonium ambiunt optimi in populo
omnium Phæacum, ubi tibi genus eſt etiam ipſi.
ſed age incita patrem inclytum matutino tempore
mulos & currum apparare, qui uehere queat
cingulaq; & peplos & pallia ſtupenda.
quippe tibi ſic ipſi multo honeſtius eſt quàm pedibus
ire: multum enim abſunt lauacra ab urbe.
Ipſa quidem ſic loquuta abijt cæſia Minerua
ad Olympum, ubi aiunt deorum ſedem tutam ſemper
eſſe. neq; uentis concutitur, neq; unquam imbre
rigatur, neq; nix aſpergitur: ſed potius ſerenitas
uolat abſq; nube, lucidus uerò circumfulget ſplendor:
in quo delectantur beati dij diebus omnibus:
huc abijt Pallas, poſtquam allocuta eſt puellam.
cõtimuò aurora aderat pulchriſella, quæ ipſam excitabat
Nauſicaam pulchro peplo. ſubitoq; admirata eſt ſomniũ.
inſtitit autem ire per domos, ut annunciaret parentibus,
patri charo & matri. nacta autem eſt intus entes:
illa quidem ad focum ſedebat cum ancillis fœminis,
penſum uerſans purpureum: huic autem extra
egredienti incidit ad inclytos reges
ad conſilium, quo ipſum uocabant Phæacenſes generoſi.
hæc ualde propè aſtans charum patrem alloquuta eſt:
Pater chare uelis'ne mihi apparare currum Nauſicaa Alcinoo patri.
excelſum, rotundum? ut pulchras ueſtes ducam
ad flumen latura, quæ mihi ſordidatæ iacent.
etenim tibi ipſi conuenit inter primores uerſanti
conſilium conſulere pulchras corpori ueſtes habentem:
quinq; autem tibi chari filij in regia ſunt,
quorum duo in matrimonio, tres autẽ cœlibes uirentes:
hi ſemper uolunt recens lotis ueſtibus induti
ad ſaltationem ire: hæc meæ menti omnia curæ ſunt.
Sic ait. uerebatur enim florentes nuptias nominare
patri charo: ille u. omnia intelligebat, et reſpõdit ſermõe:
neq; tibi mulos inuideo filia, neq; quicquam aliud.

abi: cæterùm tibi famuli apparabunt currum
altum, rotundum, contabulatione instructum.
Sic locutus, seruis præcepit: hi uerò paruerunt.
illi quidem extrà currum uelocem mulinum
instruebant, mulos uerò subegerũt, iunxerũtq; sub curru:
filia uerò è thalamo ferebat uestem splendidam,
& eam quidem composuit bene polito in curru:
mater uerò in cista collocabat iucundum cibum,
multifarium, obsonia autẽ imposuit, uinum uerò infudit
utre in caprino: (puella uerò conscendit currum)
dedit uerò aureo in lecythо humidum oleum,
ut ungeretur cum mancipijs fœminis.
illa uerò cepit flagellum & habenas stupendas,
flagellauit a. ut currerent: strepitus autem fiebat à mulis.
hi a. continẽter extendebantur. ferebãtq; uestẽ & ipsam,
non solam: simul cum illa ibant ancillæ aliæ.
illæ uerò quando iam fluuij ad alueum peruenerunt,
ibi lauacra erant perennia, multa autem aqua
pulchra profluebat, ad persordida purganda:
ibi illæ mulos quidem soluerunt à curru,
& eos quidem egerunt fluuium ad norticosum,
ut ederent gramen dulce: ipsæ uerò à curru
uestes manibus ceperunt, & afferebant nigram aquam.
calcabant autem in alueis celeriter certamen proferẽtes.
at postquam lauaruntq; purgaruntq; sordes omnes,
ex ordine extenderunt ad littus maris, ubi potissimum
lapillos ad littus abluebat mare.
illæ uerò lotæ, & unctæ pingui oleo,
prandium deinde sumpserunt ad littus fluuij:
uestes autem solis præstolabantur siccari splendore.
cæterùm postquam cibo saturatæ ancillæq; & ipsa,
pila ipsæ ludebant redimiculis depositis.
his autem Nausicaa pulchris ulnis incepit cantilenam.
qualis autẽ Diana incedit per montana sagittis gaudẽs,
aut per Taygetum ardum, aut Erymanthum,
oblectans se capris & uelocibus ceruis,
simul cum illa Nymphæ filiæ Iouis Ægiochi
agrestes ludunt: gaudet uerò mente Latona,
omnes uerò ipsa capite superemimet atq; fronte,
facilis uerò cognitu est, pulchræ uerò omnes:
sic illa inter ancillas excellebat uirgo indomita.
sed quando iam reditura retro domum erat,
iuugens mulos, plicansq; uestes pulchras,
tum statim alia excogitauit dea cæsia Minerua,
ut Vlysses excitaretur, uideretq; pulchris oculis puellam,
quæ illum ad Phæacum uirorum urbem duceret.
pilam deinde iecit ad ancillam regina:
ab ancilla quidẽ erranit, profundũ a. incidit in norticẽ:
illæ uerò altè clamarunt. & excitatus est diuus Vlysses:
sedens autem deliberabat in mente & in animo:
hei mihi, quorum nam hominum ad terram deueni?
an sunt petulantes & agrestes, neq; iusti,
an hospitales, & ipsis est mens deum timens?
ut me puellarum circumuenit fœminea uox
Nymbarum, quæ habitant montium summos uertices,

Nausicaa et ministræ simul lauãtur.

Comparatur Dianæ Nausicaa.

ὄρχου· ἀτὰρ τοί σ' ἡμῶν ἑφοπλίσσουσιν ἀπήμων
ὑψηλόν, δίκυκλον, ὑπόστορίν τε ἄρεσθαι.
Ὡς εἰπὼν, ἡμιόνεσσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὄπλισαν, ἡμιόνους δ' ὑπαγον, ζεῦξαν δ' ὑπ' ἀπήνην·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινὴν,
νήτῃ μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπήνῃ·
μήτηρ δ' ᾗ πίσυρα ἐτίθει μυρία εἰδότα ἔδμεν,
ταν τοίην, ᾗ δ' ὄψα τίθει, ᾗ δ' οἶνον ἔχευεν
ἀσκῷ ᾗ αἰγείῳ· (κόρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης)
δῶκε δ' ἄρ χρυσείῃ ᾗ ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
εἶπεν τ' ἀμφιπόλοισι χυτλώσασθαι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἠϊθέους ἀγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἐλάαν· καναχὴ δ' ὑπὸ ἡμιόνοιϊν.
αἱ δ' ἅμοτον τανύοντο. φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτὴν,
οὐκ οἴην· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον πόδας ἀγλαὸν ἵκοντο,
ἔνθ' ἦτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπερπρῴει, μάλα κε ῥυπόωντα καθῆραι·
ἔνθ' αἶψ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης,
καὶ σθένος μὲν σθῦναι ποταμὸν παρὰ δινήεντα,
τρώγλῃ ἄγρωσιν μελιηδέα· τοὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ.
σεῦον δ' ἐν βόθροισι θοῶς θρίδια πεφορῆσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦνάν τε κάθηραν τε ῥύπα πάντα,
ἐξείης ἔστησαν ἐπ' ἠϊόσι, ἔνθα μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
αἱ μὲν λοιὸν ἄμυναν, καὶ χριὸν ἄμυναν λίπ' ἐλαίῳ,
δαῖτ' ἐνόησαν ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο·
εἵματα δ' ἠελίοιο μένος τορέσημαν αὐγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτὴ,
σφαῖραν ταί τ' ἄρ' ἔπαιζον ἀποκρήδεμνα βαλοῦσαι,
τῇσιν δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἦρχε μολπῆς.
οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' ὄρεα ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
τῇ δ' τε δμῶν νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ,
πασάων δ' ὑπὸρ ἦγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
ὣς ἦγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἁδμής.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε παλίντιτον οἶκόνδε νέεσθαι,
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,
αὖτ' ἄλλην ἐφόρησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄφρ' Ὀδυσεὺς ἔγρηται, ἴδηται τ' ἀγανὸν κούρην,
ἣ οἱ Φαιήκων εὐρώεν πτόλιν ἦγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον Βασίλεια·
ἀμφιπόλῳ μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ' ἔμπεσε δίνῃ·
αἱ δ' ὐδὴ μακρὸν ἄϋσαν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
ἕζετο δ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὤ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἵκω γαῖαν ἐπαύρω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής;
ὥς τε μ' ἀρήων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀϋτὴ
νυμφάων, αἳ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,

καὶ πηγὰς ποταμῶν, ἵν' ἔασι ποιήεντα·
ἦ νύ τις ἀνθρώπων ἐμὶ ναιετάει ἀδάηκτος;
ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὡς ἐπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πίσυρον κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλων, ὡς ῥύσαιτο πυρὶ χροὶ μήδεα φωτός.
βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅς τ' εἶσ' ὑόμενός τε καὶ ἀμενηνῷ, φῶ δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ † βουσὶν ἐπέρχεται ἠὲ οἰέεσσιν,
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς δόμον ἐλθεῖν·
ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐὼν· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
σμερδαλέος δ' ἀλέεσσι φάνη, κεκακωμένῳ ἁλμῇ·
τρεῖσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠιόνας πεδυχάσσας·
οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε. τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, νόον δ' ἐξ εἴλετο γυίων·
στῆ δ' αὐτοσχεδίην, ὁ δ' ὑπεμόρησεν Ὀδυσεύς
ἢ γόνυ λισσοίατο λαβὼν δυώδεκα κούρην,
ἦ αὖτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισιν
λίσσοι τ', εἰ δείξειε πόλιν, ἠΐ εἵματα δοίη.
ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
λισσέσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
μή οἱ γόνατ' λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
αὐτίκα μειλίχιον νῦ κερδαλέον φάτο μῦθον,
Γουνοῦμαί σε ἄνασσα· θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσι,
εἰ μέν τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἐγωγε Διὸς κύρᾳ μεγάλοιο
εἶδός τε μέγεθός τε φυὴν τ' ἄγχιστα εἰσκω·
εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν τοὶ ὧι χθονὶ ναιετάουσι,
τρισμάκαρές νύ σοί γε πατὴρ ἠδὲ πότνια μήτηρ,
τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφίσι θυμὸς
αἰεὶ ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσιόν δυσαι.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων
ὅς κέ σ' ἐεδνώσηι βρίσας εἰκόνδε ἀγάγηται.
ὡς γάρ πω τοιοῦτον ἰδὼν βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δ' ἦ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ὄρνυθ' ἀυτεχόμενον γενόμην·
al. ἐλθεῖν (ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι † ἕσπετο λαὸς
τὴν ὁδὸν ἣν δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ πάντα τελεῖσθαι)
ὡς δ' αὔτως νῦ κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
δηρόν· ἐπεὶ οὔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ γαίης·
ὣς σε γύναι ἄγαμαί τε τέθηπά τε, δείδια τ' αἰνῶς
γόνυ ἄψασθαι. χαλεπὸν δέ με πῆμα δέδηε.
χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἶνοπα πόντον,
τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμα φόρει κραιπναί τε θύελλαι
νύσσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ὧδέ με κάββαλε δαίμων
ἐνθάδ' ἔτι πρὸς τῇδε πάθω κακόν, ὄφρα γὰρ οἴω (μοι,
πάντα τελεσσθήναι· ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλὰ ἄνασσ' ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
πρώτην ἱκόμην· τὴν δ' ἄλλην οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων οἳ τῇδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄσυ δέ μοι δὸς εἶμεν, δός τε ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
εἴ τι

& fontes fluuiorum, & paluſtria loca herboſa:
an fortaſsis homines ſum prope uocales?
quin ego ipſe experiar atq; uidebo.
Sic locutus arbuſtum clam egreditur diuus Vlyſſes.
ex denſa autem ſylua ramum fregit manu craſſa
foliis, ut tegerentur circa corpus pudenda uiri.
inſtititq; ire ueluti leo montanus, uiribus fidens,
qui incedit pluuiam & uentos paſſus, intus ei oculi
ardent: at ipſe boues inuadit aut oues,
aut agreſtiores cernas: iubet uerò eum nenter
pecudes tentaturum etiam ad denſam domum ire:
ita Vlyſſes puellis pulchricomis erat
congreſſurus, nudus quãuis ens: neceſsitas enim urgebat.
horrendè autem ipſis apparuit, afflictus ſalſugine: Terrentur puellæ miſo nudo Vlyſſe.
diffugerunt autem huc atq; illuc per littora prominẽtia:
ſola autem Alcinoi filia manſit. ipſi enim Pallas
audaciã in mẽte indidit, & formidinẽ ademit è mẽbris:
ſtetit autem contra. hic cogitábat Vlyſſes
an ſupplicaret genibus prehenſis pulchris oculis puellæ,
an alioquin uerbis longe ſtans blandis
precaretur, ſi oſtenderet urbem, & neſtes impertiret.
ſic ſane ei cogitanti uiſum eſt ſatius eſſe,
precari uerbis eminus ſtantem blandis,
ne ei genua prehendenti iraſceretur mente puella.
protinus blandum & aſtutum dixit ſermonem:
Suppliciter te oro regina: deus utiq; es aut mortalis es. Vlyſſ. Nauſicaam ſupplex alloquitur.
ſi quidem deus es qui latum cœlum incolunt,
Dianæ te ego Iouis filiæ magni
formaq; magnitudineq;, indoleq; quàm proxime aſsimilo:
ſiue aliquis es hominum qui ſuper terram habitant,
ter beati tibi pater & ueneranda mater,
ter beati fratres: ualde nimirum ipſorum animus
uſq; lætitijs lætatur tui gratia,
uidentibus tale germen ad choream te euntem.
porro rurſum ille ex animo feliciſsimus præter cæteros
quicunq; te dote nictor domum duxerit.
nondum enim talem uidi mortalem oculis,
neq; uirũ, neq; mulierẽ. admiratio me tenet aſpicientem.
iam nuper in Delo tale Apollinis iuxta aram
palmæ recens germen ſuccreſcens uidi:
(ueni enim illuc quoq;, multus autem mihi erat populus
in ea profectione quæ mihi malum infortunium erat)
ſimiliter & illud conſpicatus, obſtupui animo
diu: quãdoquidẽ nunquã tale ſuccreuerat lignũ è terra:
ſic te mulier admiror, obſtupeo, & uereor uehementer
genua prehendere. difficilis q; me dolor occupat.
heri uigeſimo effugi die nigrum pontum,
interea me uſq; fluctus ferebat & celeres procellæ
inſula ab Ogygia: nunc uerò me huc appulit deus,
ut adhuc fortaſse & hic patiar malum. non enim puto
finem fore. uerùm adhuc multa dij efficiunt ante.
uerùm regina miſerere. te enim mala multa paſſus
ad primam ueni: aliorum autem neminem noui
hominum qui hanc urbem & terram incolunt.
urbem mihi oſtende, daq; laceram neſtem ad induendum,

ſi ali-

si aliquod fortasse tegmẽ pannorũ habebas huc ueniẽs.
tibi uerò dij tanta dent quanta animo concupiscis,
maritum & familiam & concordiam præbeant,
bonam. non enim hoc quicquam præstantius & melius
quàm cùm concordes consilijs rẽ familiarẽ administrant
uir atq; coniunx: multi dolores osoribus,
gaudia autem benenolis: maximè autem exaudiunt ipsi.

Nausicaa respondet Vlyssi.

Hunc a. rursus Nausicaa albis ulnis contra allocuta:
hospes, quãdoquidẽ nõ ignauo nec stulto uiro similis es,
Iupiter ipse distribuit felicitatem hominibus
bonis atq; malis, prout uult unicuiq;:
& fortasse tibi ista hæc dedit, te autem oportet pati tamẽ.
nunc postquam ad nostram & terram & urbem uenis,
neq; uestium indigebis, neq; alterius alicuius rei
quæ decent supplicem multa expertum obuiantem.
urbem autẽ tibi ostendam, & dicam nomen populorum.
Phæacenses hanc urbem & terram habitant:
sum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
cuius inter Phæaces supereminet et imperiũ & potẽtia.
dixit, & ancillis pulchricomis imperauit: (Spexistis?
sistite mihi gradũ ancillæ: quo fugitis postquã uirũ con-
an scilicet aliquem hostium putatis esse uirorum?
non est hic uir uiuus homo, neq; nascetur,
qui Phæacum ad terram ueniat
hostilia inferens: ualde enim chari sunt dijs.
habitamus autem seorsum undoso in mari
extremi, neq; alijs nobiscũ homo cõmerciũ habet ullum,
uerùm hic aliquis infelix errans huc uenit:
quem nunc oportet curare. à Ioue enim sunt omnes
hospites & egeni. donum aũt & exiguum & gratũ est.
quare date ancillæ hospiti cibum & potum:
& lauate in fluuio ubi apricum est à uento.

Sic ait. illæ uerò stabant & inuicem uocabant.
Vlyssemq; collocarunt in aprico, quemadmodum iusserat
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:
eiq; pallium & tunicam uestesq; apposuerunt.
dederunt uerò ei aurea in ampulla liquidum oleum.
duxerunt uerò ipsum lauare in fluuij fluento.
tunc cum ancillis locutus est diuus Vlysses:

Ancillæ state sic seorsim, ut ego ipse
salsuginem ab humeris abluam, circum autem oleo
ungar. iam enim diu à corpore est unctio.
coram uerò non ego lauero: uereor enim
nudari, inter puellas pulchricomas uersans.

Sic ait. illæ uerò secesserunt, retulerunt q; puellæ.
at ipse ex flumine à corpore lauabat diuus Vlysses
salsuginem, quæ ei terga & latos tegebat humeros.
à capite autem extersit maris sordes sterilis.
exterum postquam omnia lauit & oleo unxit,
uestes autem induit quas illi præbuerat uirgo intacta:
hunc quidem Minerua reddidit ex Ioue nata
maioremq; aspectu & spissiorem: in capite uerò
crispas demisit comas, hyacinthino flori similes.
utq; quis aurum circumfundit argento uir
solers, quem Vlcanus docuit & Pallas Minerua

ἤ τι τοι ἄλυμα καὶ εἵματα ἔχῃς ἐνθάδ' ἐλθών,
σοὶ δ' θεοὶ τόσα δ' οἷσιν ὅσα φρεσὶ σῇσι μνήσαιτο,
αὐδή τε δῶ οἰκοῦρον ἠμὲ ὁμοφρονέοντε νοήσαι
ἐσθλώ. ὁ μὲν γὰρ τ' γε πρέσσον ἠδ' ἄρειον
ἢ ὅδ' ὁμοφρονέοντε νοήσαντε οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πολλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
χάρματα δ' ὐμφιέπουσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.

Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν', ἐπεὶ ὄτε κακῷ ὄτ' ἄφρονι φωτὶ ἐοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ·
καί σοι τάδ' ἔδωκε, σὲ δ' ἔχρη τετλάμεν ἔμπης.
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμετρόβιόν τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
ὄτ' ὄνε δὴ τοι δυσπέσεαι, ὄτέ τοι ἄλλο
ὧν ἐπέοικ' ἐκέτῃσι παλαπέριον αὐτιάσαντα.
ἄσυ δέ τοι δέξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τῆνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν·
εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
τῆς δ' ἐκ Φαίηκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε,
στῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδ' ὄασαι;
ἦ μή τιν' ἀνδρῶν δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι αὐδήεντα;
οὐκ ἔδ' ὅτις ἀνὴρ δίερός βροτός, οὐδὲ γένηται,
ὃς κεν Φαίηκων αὐδήεντα δῦ γαῖαν ἵκηται
δηΐοσιν φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν·
οἰκέομεν δ' ἀπὸ αὐτὸν πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
ἐσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι † βροτὸς ὠμίσγεται ἄλλος· al. βροτῶν
ἀλλ' ὅδε τις δύσιλος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει·
τὸν νῦν χρὴ κομέειν. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
λοῦσασθε δ' ᾧ ποταμῷ ὀδ' ὕδῃ σκέπας ἐς' αὐήεντος.

Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλῃσι κέλευσαν.
καὶδ δ' ἄρ' Ὀδυσῆα εἶσαν ὕδῃ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δ' ἄρα οἱ φάρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν.
δῶκαν δ' οἱ χρυσείῃ ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
λοῦσαν δ' ἄρα μὶν λοῦσαν ποταμοῖο ῥοῇσι.
δὴ ῥα τότ' ἀμφίπολοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσεύς,
Ἀμφίπολοι σῆδ' ὅτῳ ἀπόπροθεν, ἄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμῃ ὦμοιϊν ἀποπλύσωμαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
χρίσωμαι. δὴ γὰρ δὴ πρόσθ' ἀπὸ χροὸς ὄσσε ἔληφε.
οὔντω δ' ὀκ αὖ ἐγωγε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
γυμνὸν ἐόντα, κέρσῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών. (ρ.

Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἀπαὶ νίβῃσαν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα κὰδ
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσεύς
ἅλμῃ, ἣ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους.
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ' ἄλειψεν,
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσατ' ἃ οἱ πόρε παῖς ἀδμήτη·
τὴν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα, κὰδ δὲ κάρητι
ὄλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὅν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη

ἔργα

τέχνῃσι παντοίῃσι, χαρίζηται δ' ὄργα τελέσσῃ.
ὣς ἄρα φωνήσασα κατέχυτο χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἕζετο δ' ἐπὶ κτεάτεσσιν ἀπαντικρὺ θεράπαινα,
κάλλεϊ καὶ χάρισι εἰλδωρ. θηεῖτο δὲ κούρη.
δὴ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα.
Κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λευκωλένοι, ὄφρά τι εἴπω.
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ὧι μίσγεται αὐτιθέοισι.
πρόσθεν μὲν γάρ δὴ μοι ἀεικέλιος δόατ' εἶναι,
νῦν αὖ τοῖς γε ἔοικε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
αἴ γάρ ἐμοὶ τοῖός γε πόσις κεκλημένος εἴη
ναιετάων, καί οἱ ἄδοι αὐτόθι μίμνειν.
ἀλλὰ δότε ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τ' ἄκλαι μάλα μὴν κλύον, ἠδὲ πίθοντο,
πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἤδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ἅρπαλέως· λιμὸν γὰρ ἐδ' ἤτυε· πῆμα δ' ἄπασι.
αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐφόνησεν·
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας· αὐτὰρ ἔπειτα
ὤτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε.
Ὄρσο δὴ καὶ σὺ ξεῖνε πόλινδ' ἴμεν, ὄφρά σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δ' αἴφρονος· ἔνθά σε φημὶ
πάντων Φαιήκων εἰδήσεμεν ὅσσοι ἄριστοι.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδ'· ἔμπης (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
ὄφρ' ἂν μὲν κ' ἀγρούς τε διέλθωμεν καὶ ἔργα ἀνθρώπων,
τόφρα σὺ ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν
καρπαλίμως ὁδοιπόρει, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβησόμεθ' ἣν περὶ πύργος
ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ' εἴσοδος· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίσιον ὅρμος ἑκάστῳ·
ἔνθα δὲ τε σφ' ἀγορὴ καλὸν ποσὶ νίεται ἀμφὶς
ξυνοῖσιν λάεσσι κατωρυχέος· ἀραρυῖα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
σπάρτα. πείσματα νῆ† τε πείρας, νῆ ἀπερωήσουσιν ἐρετμά.
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιός, οὐδὲ φαρέτρη,
ἀλλ' ἰσοί τε ἐρετμὰ νεῶν, νῆ νῆδυ ἐΐσαι,
ἧισιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν πόρῳσι θάλασσαν·
τὴν ἀλεείνω φῆμιν ἀδηκέα, μή τις ὀπίσσω
μωμεύῃ· (μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον)
καὶ νύ τις ὧδ' ἄπτησι κακώτερος· αὐτιβολήσας,
τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ τοι ἔσεται αὐτῇ.
ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηός,
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν· ἐπεὶ ὃ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἦ τις οἱ ὀξαμενὴν πολυάρητος θεὸς ἦλθε,
οὐρανόθεν καταβάς· ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
βέλτερον εἴ κ' αὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὕρῃ
ἄλλοθεν. ἦ γὰρ τόσσε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας οἵ μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
ὣς ἐρέουσιν, ἐμοί δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
καὶ δ' ἄλλην νεμεσῶ ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἑόντων
ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.

ξεῖνε

artem omnifariam, elegantia uerò operæ perficit:
sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
sedit autem deinde seorsim incedens ad littus maris,
pulchritud. & gratijs splendens. admirabatur a. puella:
ac tunc ad ancillas pulchricomas loquebatur:
Audite me ancillæ candidis lacertis, ut aliquid dicam:
non omnibus inuitis dijs qui cœlum tenent,
ad Phæacas hic uir peruenit dijs æquiparandos.
antea certè mihi nihili uidebatur esse,
nunc uerò dijs similis qui cœlum latum inhabitant.
utinam mihi talis maritus uocatus esset
hic habitans, & ipsi placeret ibidem manere.
sed date ancillæ hospiti cibumq; potumq;.
Sic ait. illæ u. hæc diligëter audiuerunt, & paruerunt.
Vlyssi uerò apposuerunt cibumq; potumq;.
atq; ille bibebat & edebat prudens diuus Vlysses
rapaciter: diu enim à cibo erat ieiunus.
cæterùm Nausicaa albis lacertis alia egit:
uestes certè plicans posuit pulchrum in currum,
iunxitq; mulos fortibus ungulis: conscendit aũt & ipsa:
adhortataq; est Vlyssem, uerbumq; dixit, & compellauit:
Surge nunc hospes: ad urbem ire, ut te mittam
patris mei ad domum prudentis: ubi te puto
omnes Phæacas uisurum esse quotquot optimi.
sed omnino sic facito: (uideris a. mihi nõ parum sapere)
donec quidem per agros iuerimus & culturas hominum,
tamdiu cum ancillis post mulos & currum
celeriter ambula, ego uerò uiam ducam:
cæterũ postquã ad urbẽ conscẽderimus circa quã murus
altus, pulcher autem portus utrinq; urbis,
arctus autem introitus: naues per uiam utrinq; agitatæ
subductæ sunt. omnibus enim sua statio est unicuiq;:
ibi uerò ipsis forum est, pulchrũ Neptuni circa templũ,
uectitijs lapidibus excisis aptum.
ibi uerò nauium armamenta nigrarum reseruant,
rudentes & catenas; & poliunt remos.
non enim Phæacibus curæ est arcus neq; pharetra,
sed mali & remi nauium, & naues æquatæ,
quibus freti penetrant spumosum mare:
horum euito famam amaram, ne quis pòst
carpat: (ualde enim sunt superbi nullgò)
& fortassis quis sic diceret malignior obuiam factus:
quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherq; magnusq;
hospes? ubi illum nacta est? maritus utiq; erit ipsi.
aut aliquem errantem excepit à sua naui,
uirorum externorum: quandoquidem nulli propè sunt:
aut quispiam supplicanti multis exoratus Deus uenit,
è cœlo digressus: habebit uerò dies omnes.
rectius si ipsa adiens maritum inuenit
aliunde. nam hos quidem spernit in populo
Phæacas qui ipsam ambiunt multi & nobiles.
sic dicent, mihi uerò probrosa hæc fierent:
atq; alij succenserem quæcunq; talia faceret,
quæ inuitis charis patre & matre uiuentibus
uiris miseretur, priusquam palàm nuptiæ aduenissent.

Nausicaa se secuturo Vlyssi patris domũ describit.

hospes

hoſpes, tu autem ſic meum percipe ſermonẽ, ut celerrimè
deductum & reditum aſſequaris à patre meo:
inuenientes pulchrum lucum Palladis prope uiam
ex populis: fons autem effluit, circa autem pratum.
ibi uerò patris mei & prædium & florentes horti,
tantum ab urbe quantum auditur clamans:
ibi deſidens præſtolare aliquandiu donec nos
ad urbem uenerimus, & peruenerimus ad ædes patris.
cæterùm poſtquam nos ſperueris ad ædes peruenuiſſe,
& tum Phæacum eas ad urbem, atq; require
ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
faciles autem cognitu ſunt, etſi puer duceret
infans, neq; enim ſimiles illis ſunt
ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
Heroia. ſed poſtquam te ædes celauerint & aula,
ualde celeriter ex regia penetra, ut peruenias
ad matrẽ meã: hæc aũt ſedet ad focũ in ignis ſplendore,
penſum uerſans purpureum, mirabile uiſu,
columnæ recumbens, ancillæ uerò ſedent pone illam.
hic uerò patris mei ſolium incumbit ei,
quo ille conſinatur inſidens immortalis ceu:
hoc præterito, matris ad genua manus
extende noſtræ, ut reditionis die fruaris
gaudens, ſtatim, etiamſi ualde procul hinc es.
ſi quidem tibi illa utiq; bene uolet in animo,
ſpes tibi deinde amicosq; uidere, & peruenire
domum ad pulchrè ædificatã & tuam in patriã terram.

Sic loquuta, flagellauit flagello lucido
mulos. bi uerò celeriter reliquerunt fluuij fluenta:
illi ſcitè quidẽ currebant, & pulchrè penetrabãt pedib.
illa a. ſanè aurigabatur, quomodo ſimul ſequerẽtur pedi-
ancillæ Vlyſſesq; arte uerò impegit flagellum: (tes
occidit autẽ ſol, & illi inclytũ ad delubrũ peruenerunt
ſacrum Palladis, ubi ſedit diuus Vlyſſes:
ſtatim deinde ſupplicauit Iouis filiæ magni:

Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita,
nunc ſanè me exaudi, quoniã antea nũquam exaudiuiſti
iactatum, quando me iactabat inclytus Neptunus.
da me ad Phæacas gratum uenire atq; miſerabilem.

Sic ait ſupplicans, hunc autẽ audiuit Pallas Minerua.
ipſi uerò nequaquam apparebat palàm: uerebatur enim
patruum. is uerò nehementer iraſcebatur
diuino Vlyſſi, antequam ſuam ad terram ueniret.

ξεῖνε, σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς νῦ νόστοιο τύχῃς πρὸς πατρὸς ἐμεῖο·
δ' ἄλσος ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθηναίης ἀγχικελεύθου
αἰγείρων· ἐκ δ' ἕλκεται ἀμφὶ δ' λειμών.
ἔνθά τε πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον αἰσόκεν ἡμεῖς
ἄστυ κιχείομεν, νῦ ἱκώμεθα δ' ὅματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δ' ὅματ' ἀφῖχθαι,
νῦ τότε φαίηκων ἴμεν ὀψόμενοι πόλιν, δ' ἐρέεσθαι
δ' ὅματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ' ἀριγνωτ' ὅδε, νῦ αὐ πάϊς ἥγήσαιτο
νήπιος· ἀλλὰ γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δ' ὅματα φαιήκων, οἵ δ' ὅμοι Ἀλκινόοιο
ἥρωες. ἀλλ' ὁπότ' ἄν σε δόμοι † κεύθωσι νῦ αὐλή, al. κευθωσι
ὦκα μάλ' ἐκ μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν· ἥ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ αὐτῆς πυρὸς αὐγῇ,
λάκατα τροφόεσσ' ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη, δμωαὶ δ' ἑαὶ εἵαται ὄπιθεν.
ἔνθα δ' πατρὸς ἐμεῖο θρόνος τέτυκται αὐτῇ,
ᾧ ὅγε οἰνοποτάζων ἐφήμενος, ἀθάνατος ὥς·
τὸν παραμειψάμενος, μητρὸς ποτὶ γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδηαι
χαίρων, καρπαλίμως, εἰ νῦ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
ἣ γάρ τοι κείνῃ γε φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους. αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα·
αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δ' πλίσσοντο πόδ' ἐσω,
ἣ δ' μάλ' ἰωῇ ἰσχάνων, ὅπως ἅμ' ἕποιατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσῆός τε· νόῳ δ' ἐπέβαλεν ἱμάσ-
δύσετό τ' ἠέλιος, νῦ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκανεν (θλιν·
ἱερὸν Ἀθηναίης, ἔνθ' ἆρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρην μεγάλοιο,

Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
νῦν δή ποθι μοῦνον, ἐπεί πάρος οὐδ' ὅποτ' ἄκουσας
ῥαισμένου, ὅτε μ' ἔρραισε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
δός μ' ὀπτὸν φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.

Ὡς ἔφατ' ὀδυρόμενος. δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη,
αὐτῷ δ' ὅπως φαίνετ' ἐναντίον· αἰδοῖος γάρ ῥα
πατροκασιγνήτου. ὃ δ' ὤϊζαφελῶς μενεαίνων
αὐτιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ODYSSEAE HOMERI VII.
RHAPSODIAE
argumentum.

Nauſicaa in urbem peruenit, & paulo poſt Vlyſſes ſupplicauit Areten Alcinoi regis uxorem. Ea poſtea cum interrogante unde ueſtimenta haberet, (cognouit enim ea) omnia quæ acciderant illi in nauigatione ab Ogygia uſque ad Phæacum terram narrat.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Η΄
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόου βασιλίνην γυναῖκα. καὶ μετὰ τὸ δῶρα παρ' αὐτῆς λαβεῖν ἐπέβη τῆς ἰδίας ἱστορ. (ἐγνώρισε γὰρ αὐτήν) τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν πλάνην ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η΄ Η.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ητα δ' ἰὼ φρονέων· ὁ δ' Δυσῆι Σχερίης βασιλῆϊ.

Ὡς ὁ μὲν ὣς ἤρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
κέλσε δὲ πωτὶ ἄσυ φέρων μύθῳ ἠμιονοῖϊν.
ἀὐτὰρ ὅτε δὴ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
στῆσεν ἄρ' ἐν πρυθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἕσταν' ἀθανάτοις φαλίγκιοι, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπλοΐης
ἠμιόνους ἔλυον, ἐδῶτά τε ἔσφορον εἵσω.
αὐτὴ δ' ὄγε θάλαμον ἐὺν ἤϊε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
γρηῢς Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
τλῶ ποτ' Ἀπείρηθεν νέον ἄγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτῷ γέρας ἔξελον, ὅττι μιν πᾶσι
Φαίηκεσσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὡς δήμῳ ἄκουε·
ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
ἣ οἱ πῦρ αἴθοπα κιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν, ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ, (νη
μή τις Φαιήκων μεγαθύμων αὐτιβολήσας
κερτομέοι τ' ἐπέεσι, καὶ ἀζηχέες ὄτις εἴη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
τῷ ῥά οἱ αὐτοβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι πάλπιν ἐχούσῃ·
στῆ δ' ἀρόδου αὐτῆ. ὁ δ' αὖ εἴρετο δῖος Ὀδυσσεύς,

Ὦ τέκνον, ὄφρ' ἂν μοι δόμον αὐτῆι πύησαι
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος τηλαπέρης γαίης ἱκάνω
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ ὄττινα οἶδα
ἀνθρώπων οἵ τ' ἀμφὶς ἔχουσι πόλιν ἠγάθεον ἠδέ.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτρῃ δόμον ὄφρα με κελεύεις
δείξω· ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
ξείνους γὰρ οὐδὲ μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
νηυσὶ θοῇσιν τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσιν, (ωρ'
λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν, ἐπεὶ σφισι † δῶκε Κρονίων
νέον ὠκείας ὥσεὶ πτέρον ἠὲ νόημα.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα Φαίηκες νασικλυτοὶ οὐκ γνώσαν
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ δι' εὐρείας. οὐ γὰρ Ἀθήνη
εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἣ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
θαύμαζε δ' Ὀδυσεὺς λιμένας νῆάς τ' εἰσάς,
αὐτῆν θ' ἡρώων ἀγορὰς ἠδ' εἴσεα μακρά,
ὑψηλά, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκοντο,
τοῖσι δὴ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὅτος δή τοι ξεῖνε πάτρῃ δόμος ἠδὲ μ κελεύεις
πρῶτα δὲ μέλλεις, δίους δὲ διοτρεφέας βασιλῆας

λαίτμω

epula

ODYSSEAE HOMERI H.
RAPSODIA.

Septimo libro bene uoluntVlyßi Scheriæ reges.

SIC quidem illic ſupplicabat prudens diuus *V*lyſſes,
puellam uerò ad urbem ferebat robur mulorum.
illa uerò quãdo iam ad ſui patris inclytas ædes peruenit,
conſtitit in ueſtibulo: fratres uerò ipſam undiq;
circumſtabant immortalibus ſimiles, qui ſanè à curru
mulos ſoluebant, ueſtemq; portarunt intro.
ipſa uerò ad thalamũ ſuũ ibat: accẽdebat aũt illi ignem
anus Apiræa cubicularia Eurymeduſa,
quam olim ex Apira naues duxerant biremes:
Alcimoo autem in donum elegerunt, eo quòd omnibus
Phæacibus imperabat, et ueluti deum populus audiebat:
quæ enutriuit Nauſicaam pulchris ulnis in regia:
quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
& tunc *V*lyſſes ſurrexit ad urbem ire, at Pallas
multam caliginem circumfudit bene uolens *V*lyßi,
ne quis Phæacum inſolentium obuiam factus
conuitiaretur uerbis, & interrogaret quis nam eſſet.
ſed cum iam urbem ingreſſurus erat amabilem,
hic ei obuiam facta eſt dea cæſia Minerua,
uirgini ſimilis iuuenculæ urnam geſtanti:
ſtetit uerò ante eum. interrogabat autem diuus *V*lyſſes:

O filia, an non mihi domum uiri oſtendere poteris
Alcinoi, qui inter hoſce homines imperat?
etenim ego hoſpes multa paſſus huc uenio
procul ex aliena terra: quare nullum noui
hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.

Hunc contra allocuta eſt dea cæſia Minerua:
equidem tibi hoſpes pater domum quam me iubes
monſtrabo: quoniã mihi patrẽ inculpatũ iuxta habitat.
ſed eas tacitè ſic: ego uerò uiam monſtrabo.
neq; quenquam hominum alloquere, neq; interroga.
non enim hoſpites hi admodum ferunt,
nec amantes diligunt quicunq; aliunde uenerit.
nauibus uelocibus iſti freti uelocibus
undas ingentes tranant, nam ipſis dedit Saturnius:
horum naues ueloces ueluti penna & cogitatio.

Sic ſanè locuta præibat Pallas Minerua
celeriter: ipſe deinde poſt ueſtigia ibat deæ.
hunc autem Phæaces inclyti nauigandi non nouerunt
uadentem per urbem per ipſos. non enim Pallas
ſinebat pulchricoma ueneranda dea, quæ ei caliginem
diuinam infudit, bene uolens in animo.
mirabatur autem *V*lyſſes portus & naues æquatas,
ipſorumq; Heroum fora & muros longos,
ſublimes, uallis munitos, mirabile uiſu.
ſed quando iam regis ad inclytam domum peruenerunt,
his uerò ſermonibus cœpit dea cæſia Minerua:
hæc ſanè tibi hoſpes pater domus quam me iubes
indicare, inuenies uerò à Ioue nutritos reges

Vlyßi Minerua formã mẽtita Nocenidis fit obuiam.

Eurymeduſa nutrix Nauſicaæ.

Vlyſſes à Minerua in ædes Alcinoi perducitur ſeptus nebula.

al. Δῶκε Ἑνοσίχθων.

epulas epulantes. tu uerò intro eas, neue quid animo
timeas: audens enim uir in omnibus potior
rebus est, etiam si alicunde aliunde ueniat:
reginam quidem primò inuenies in regia,
Arete uxor Alcinoi. Arete uerò nomen est cognomine: ex parentibus autem
eisdem est qui quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
genuit & Peribœa, mulierum forma pulcherrima,
minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
qui olim superbis gigantibus imperitabat.
sed hic quidem perdidit populum stultum, periit & ipse.
cum hac uerò Neptunus congressus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacas rexit.
Nausithous uerò genuit Rhexenorem & Alcinoum:
hunc autem prole carentem peremit argentarius Apollo
sponsum in regia, unicam solam filiam relinquentem
Aretam: hanc Alcinous fecit uxorem,
& ipsam honorauit ut nulla super terra honoratur alia,
quotquot nunc mulieres sub uiris domum habent,
quemadmodum illa ex animo honorata est & est,
ad & charis liberis ad & ipso Alcinoo,
& ciuibus, qui ipsam sanè ueluti deam suspicientes,
excipiunt uerbis, cum incedit per urbem.
minimè enim mente etiam ipsa eget bona,
quibus bene uult etiam uiris lites soluit.
si tibi illa bene uolet ex animo,
spes est tibi posthæc amicos & uidere, & peruenire
domum in excelsam & tuam in patriam terram.

Sic loquuta abijt cæsia Minerua
pontum per infructuosum: deseruit & Scheriam amabilem: 30
uenit autem ad Marathonem & latiuicas Athenas,
ingressa & est Erechthei bene munitã domũ. sed Vlysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam. plurima uerò illi cor
cogitabat stãti, prius quàm ad æreũ pauimentũ uenisset.
Alcinoi regia describitur. instar enim solis splendor erat aut lunæ
domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
ærei etenim muri firmati sunt hinc atq; hinc,
in penetrale à limine: pinnaculum autem ex Cyano.
aureæ uerò fores firmam domum intus claudebant:
argentei autem postes in æreo stabant limine,
argenteum uerò superius limen, aureus autem circulus.
aurei autem utring & argentei canes erant,
quos Vulcanus fecerat peritis præcordijs,
domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
immortales existentes & insenescentes dies omnes.
intus sedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,
ad infimum secessum à limine penitus: ibi pepli
tenues bene neti reconditi erant, opera mulierum.
hic autem Phæacum primates sedebant,
bibentes & edentes: toto anno enim habebant.
aurei uerò iuuenes fabrefactas ad aras
stabant, ardentes faces in manibus gestantes,
illucentes nocte per domum conuiuantibus.
quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ:
aliæ quidem uolunt sub mola flauum fructum,

Λαίτλω λαοσυλίης. σὺ δ' ἴσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
ἔργοισι τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
δὴ ἔπειτα μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν
Ἀρήτην δ' ὄνομ' ἔστιν ἐπώνυμον· ἐκ δ' ἧς τοκῆων
τῶν αὐτῶν οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
τῇ δὲ Ποσειδάωνι μίγη, τέκε δ' ἐγείνατο παῖδα
ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥῆξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε·
τὸν μὲν, ἄκοιτιν ἑοῦσαν ἑκὰς βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιποῦσαν
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπιχθονὶ τίνεται ἄλλη,
ὅσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηται, τέκε δ' υἱάς,
ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,
καὶ λαῶν, οἳ μιν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες,
δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε σείχησ' αὐτὰ ἄνευ.
ἣ μὲν γὰρ τινός γε νοῷ αὐτὴ δόλεται ἐσθλῷ,
οἷσίν τ' εὖ φρονέῃσι νῷ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἰ κεν τοι κείνη γε φίλα φρονέησ' ἧϊ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, νῷ ἰκέσθαι
οἶκον δὲ ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δ' Σχερίην ἐρατεινήν·
ἷκε δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
(στὰς δ' ἐν Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δῶμα ἴε κλυτά. πολλὰ δ' ἐοῦ κῆρ
ὠρμαίν' ἰσαμοῦν, πρίν χαλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
ὡς γὰρ ἠελίου αἴγλη ἢ εἰ σελήνης
δῶμα κατ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
χάλκειοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδαται ἔνθα καὶ ἔνθα,
εὖ μυχοῦ ἐξ οὐδοῦ· περὶ δ' ἔρκος κυανοῖο.
χρύσειαι δ' θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
ἀργύρεοι δ' σταθμοὶ μὲν χαλκείῃ ἕστασαν οὐδῷ,
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσείη δ' ὀρόθυνη.
χρύσειοι δ' ἐκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
ἐν δὲ θρόνοι πρὸς τοῖχον ἐρηρέδαται ἔνθα καὶ ἔνθα,
εὖ μυχοῦ ἐξ οὐδοῦ διαμπερές· ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ δύνατοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
ἔνθα καὶ Φαίηκων ἡγήτορες ἕδριόωντο,
πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτοιο δόμοιο
ἕστασαν, εἰνομίας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δ' ἔσαν δμῳαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἐπὶ μήλοπα καρπόν,

αἱ δ' ἰστὸς ὑφόωσι νὴ λίνα κάτα χροφῶσιν
ἤμενα, οἷά τε φύλλα μακὴς ὑλήεντος ἀγαύου·
καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
τόσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐλάαν ἐπὶ πόντου λαινήεντος,
ὡς ἧ γυναῖκες ἐΰ ἰσὸν τεχνήσαντο· περὶ γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίσαδα πολυκλείτα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἐγγὺς ἐόργει
τετράγυος· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλατο ἀμφοτόρωθεν.
ἔνθα ἧ δενδρέα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρεος, ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δ' ὀπάζει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
τῆς ἕτερον μὲν, θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δ' τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἑτέραι δ' ὑποπορφύζουσι.
ἔνθα δ' κοσμηταὶ πρασιαὶ πεδίοιο κατ' αὐτὸν
πάντοθεν ἀμφύασιν, ἵνα πίετο πάντα τε καρπὸν
ἐν δ' δύω κρῆναι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
πρὸς δόμου ὑψηλοῦ, ὅθεν τ ὑδρεύοντο πολῖται.
τοῖ' ἄρ' ἔν Ἀλκινόοιο θεοῦ ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα,
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἰὼ θήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος ἔσω.
εὗρε δ' Φαίηκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας λεπάδνοισιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
ᾧ θυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ δι' ὅμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων ἣν οἱ περίχυσεν Ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτῃ βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε δὴ ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θεσπέσιος ἀὴρ.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμου κατὰ φῶτα ἰδόντες·
θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' ἐλιτάνευεν Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη θύγατερ Ῥηξήνορος θείοιο,
σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
τούς δέ τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἓν τρέφειαν ἕκαστα
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας δ' ὅ, τι δῆμος ἔδωκεν·
αὐτάρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
θᾶσσον· ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὡς ἄρ' ἀπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
πὰρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δ' ἄμ μετέειπε γερήνιος ἡρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαίηκων ἀνδρῶν πρόγονος ἦεν,
μύθοισι πίνασκε, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅσσφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο νὴ μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ἦ μάν τοι τόδ' ἐκέλλιον, οὐδὲ ἔοικε,

ξείνου

alias telas nent & penſum uerſant
ſedentes, qualia folia excelſæ populi:
bene textis autem à linteis diſtillat humidum oleum:
quantum Phæaces ſupra omnes periti ſunt homines
nauem celerem per pontum agere, tantum mulieres
telam texere: ſupra modum enim illis dedit Pallas
operaq́ ſcire perpulchra, & ingenium bonum.
extra uerò aulam ingens hortus prope ianuas Hortus Alcinoi.
quatuor iugerum: circa aũt ſeptum deductum eſt utrinq́.
ibi uerò arbores proceræ creuerant florentes,
pirus & malus punica, & mali pulchrũ fructũ ferẽtes,
ficusq́ dulces, & oleæ uireſcentes:
ex ijs fructus nunquam perit, neq́ deficit
hyeme neq́ æſtate perennans, ſed ſanè ſemper
Zephyrus ſpirans hæc creſcere facit, aliaq́ matureſcere.
pirum poſt pirum ſeneſcit, malum poſt malum,
ac poſt uuam una, ficus autem poſt ficum.
ibi autem ei fructuoſa uinea ſata eſt:
huius alterum quidem ſolum lato in loco
areſcit ſole, alias autem uindemiant,
alias autem calcant: antè autem uuæ immaturæ ſunt,
florem immittentes, nonnullæ uerò matureſcunt.
ibi exculti puluini ad extremum ordinem
omnis generis conſiti ſunt, toto anno uirentes:
duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem
diſpergitur, alter a.ex altera parte ſub aulæ limen uadit
ad domum excelſam, unde aquantur cines. (na,
talia uidelicet in Alcinoi domo deorũ erant ſplẽdida do
ibi ſtans admirabatur patiens diuus Vlyſſes.
cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
celeriter ſuper limen ingreſſus eſt domum intra.
inuenit autem Phæacum duces atq́ conſiliarios
libantes poculis ſpeculatori Mercurio,
cui ultimo libabant quando cogitabant de lecto. Mercurio ultimo libari cõſuetũ.
cæterùm ipſe iuit per domum patiens diuus Vlyſſes,
multam caliginẽ habẽs quam ei circumfuderat Pallas,
donec peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Aretæ autem circumiecit genua manus Vlyſſes: Areten Vlyſſes ſupplex orat.
& tum rurſus ab ipſo decidit diuinus aer.
hi uerò muti facti per domum ut uirum conſpexerunt:
admirabantur a.nidentes. ipſe aũt ſupplicauit Vlyſſes:
Arete filia Rhexenoris diuini,
ad tuum maritum & ad tua genua uenio, multa paſſus,
& ad hoſce conuiuas: quibus dij feliciter dent
uiuere, & liberis committant ſingula
bona domi, honoremq́ quemcunq́ populus dederit:
cæterum mihi deductionem parate ad patriã peruenirẽ dis
ocyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, reſedit ad focum in pulueribus
iuxta ignem. illi uerò omnes muti facti ſunt ſilentio.
ſerò tandem fatus eſt ſenex heros Echeneus,
qui ſanè Phæacum uirorum maximus natu erat,
& eloquentia pollebat, priſcaq́ & plurima doctus:
qui eis bene ſapiens concionatus eſt & fatus:
Alcinoe, non ſanè hoc honeſtum, neq́ conuenit,

hoſpitem

hospitem quidem humi sedere ad focum in pulueribus,
isti uerò tuum iussum expectantes cunctantur.
sed age certè hospitem in sede argenteis clauis distincta
colloca erigens: tu autem præconibus impera
uinum infundere, ut & Ioui fulminatori
libemus, qui supplices uenerandos comitatur.
cœnam uerò hospiti proma det de penu.

At postquam hoc audiuit sacrum robur Alcinoi,
manu prehensum Vlyssem prudentem uarium consilio,
leuauit à foco, & in sedem locauit splendidam,
filium exuscitans humanum Laodamantem,
qui ei proximus sedebat, maximè autem ipsum amabat.
aquam autem ancilla gutturnio super infudit ferens
pulchro, aureo, super argenteum lebetem,
lauare: iuxta autem polstam extendit mensam.
panem uerò uerecunda proma apposuit ferens,
fercula multa inferens, gratificans præsentibus rebus.
cæterũ ipse bibebat & comedebat prudens diuus Vlyss.
& tum præconem alloquutum est robur Alcinoi:
Pontonoe, craterem miscens uinum distribue
omnibus per domum, ut Ioui fulminatori
libemus, qui supplices honoratos comitatur.

Sic ait. Pontonous autem dulce uinum miscebat:
distribuit autem omnibus propinans poculis.
cæterũ postq̃ libarũt, biberũtq̃ quãtũ cupiebat animus,
his uerò Alcinous concionatus est & fatus:
audite Phæacum duces atq̃ consiliarij,
ut dicam quæ me animus in pectore iubet.
nunc quidem pasti dormiatis ad domum uadentes:
mane autem senibus pluribus aduocatis,
hospitem in ædibus hospitaliter tractabimus, atq̃ dijs
facienus sacra pulchra: deinde etiam de reductione
cogitabimus, ut hic hospes absq̃ labore & tristitia
reductione sub nostra suam in patriam terram deueniat
gaudens, celeriter, etiam si ualde procul sit:
neq̃ quicquam interea mali & damni patiatur
antequam ipse suam terrã conscendat. hic autẽ deinceps
patiatur quæcunq̃ ei fatum parcæq̃ graues
nascenti nerunt filo, quando ipsum peperit mater.
quod si quis immortalium utiq̃ de cœlo uenit,
aliud quippiam hoc utiq̃ dij meditantur.
semper enim etiam antea dij apparent manifesti
nobis, quando facimus inclytas hecatombas:
conuiuanturq̃ apud nos sedentes ubi & nos.
si autem aliquis & solus iens occurrerit uiator,
haud occultant: quoniam ipsos prope sumus,
quemadmodum Cyclopesq̃ & agrestes gẽtes gigantum.

Hunc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
Alcinoe, aliud quid tibi curæ sit mentibus. non enim ego
immortalibus similis sum qui cœlum latum habitant,
neq̃ corpore neq̃ indole, sed mortalibus hominibus.
quos uos scitis maximè portantes ærumnam
hominum, quibus in doloribus æqualis sum:
& adhuc etiam plura ego mala dicerem,
quæ quidem omnia deorum uoluntate passus sum.

Vlysses clementer ab Alcinoo excipitur.

Alcinous Phæacibus de hospite.

Vlysses interrogatus Aretæ suos labores exponit.

ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐχάρῃ γὰρ κοσίσιν,
οἵγε ἧ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἠχανόωντο.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ὑπὸ θρόνου ἀργυρόπλω
εἶσον ἀνασσήσας· σὺ δ' κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ὑποκρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
δόρπου δ' ἧ ξείνῳ ταμίη δότω ὅσσ' ἐθέλοντι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκεσσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν ὀδυσῆα πολυφρονα ποικιλομήτην,
ὦρσεν ἀπ' ἐχαροφίου, καὶ ὑπὸ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
ὃν μὰν ἀνασήσας ἀγαπήνορα λαοδάμαντα,
ὃς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ὑπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δὲ ξεστὴν ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη πρόθηκε φέρουσα,
ἔδματα πόλλ' ὤπασε, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μενεηνορα Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κεράσσαμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὡς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δὲ γέροντας ὑπὸ πλέονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξενίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά· ἔπειτα δὲ καὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ὀϊζύος
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ σῇ πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χάρῃ, καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί·
μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι
πρίν γε τὸν ἧς γαίης ὧν ἐπέβη, καὶ ἔπειτα
πάσχοι τα ὅσα οἱ αἶσα κατὰ κλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
ἄλλό τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ πορσυνέουσι.
ἀεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
δαίνυνταί τε πὰρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθα περ ἡμεῖς.
εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
ὅττι κατακρύπτουσιν· ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμέν,
ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἀγριοι φῦλα γιγάντων.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολυμήτις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε, ἄλλό τι μελέτω φρεσίν. οὐ γὰρ ἐγώ γε (σοὶ)
ἀθανάτοισιν ἐοικὼς τοί οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐδ' ἐμὰς δέμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀϊζὺν
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐγὼ ἐναλίγκιος εἴην·
καὶ δ' ἔτι κεν καὶ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

sed

ἀλλ'

ἀλλ' ἐμὲ μὲν δ' ὀρπῆσαι ἐάσατε καὶ δόμενόν περ.
ὃ γάρ τι συγερῇ ὤϊῖ γαστέρι κυύτερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
καί μάλα τειρόμενον, κῆ φρεσὶ πολλὰ ἔχοντα.
ὡς κἀγὼ πολλά μὲν ἔχω φρεσίν, ἣ ὃ μάλ' αἰεὶ
ἐδέμεναι κέλεται καὶ πίνεμεν· ἐκ δέ με πάντων
λήθεται ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐπιπλήσασθαι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ' ὀτρύνεθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
ὥς κέ με τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐϋδμήτους πάτρης,
καί περ πολλὰ παθόντα, ἰδόντα μετὰ λίπῃ αἰῶν
κτῆσιν ἐμοὶ, δμῳάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντο δόμον κατὰ ἓκαστος ἑοῖο.
αὐτὰρ ὁ γ' ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
παὶ δ' ἐ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἤδην· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
καλά, τά ῥ' αὐτὴ τεύξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
τίς; πόθεν εἰς ἀνθρώπων; τίς σοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
ἦ δ' οὐ φὴς ἀλλᾶλε πόντου ἀλώμενον ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἀργαλέον βασίλεια διηνεκέως ἀγορεῦσαι (σεύς,
κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
εἴσω δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν ἐν ἁλὶ κεῖται,
ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέσσατο δαίμων οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ἰλιάσιν Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἠδ' ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νέος ἀμφιελίσσης,
ἐννῆμαρ φορόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἔσ Ὠγυγίην ὦτέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός. ἣ μὲ λαβοῦσα
ἐν δυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μύνον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι λύεσκον τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπῆλυθεν ἔτος ἐλθόν,
καὶ τότε δή μ' ἐκέλευσε καὶ ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῇ·
πέμπε δ' ἐὺ σχεδίῃ πολυδέσμῳ· πολλὰ δ' ἔδωκε
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
οὖρον δ' ἧκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
ἑπτακαίδεκα μὲν πλόον ἤματα πουτοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ

sed me quidem cœnare finite dolentem quamuis.
non enim odioso uentre impudentius aliud
est, qui iubet sui recordari necessitate, (bentem.
etiam ualde afflictum aliquē, & in mentibus dolorē ha-
sic et ego luctū quidē habeo mentibus, hic a. ualde semp
comedere iubet & bibere: & me omnium
obliuisci facit quæcunq; passus sum, & repleri iubet.
uos autem festinate simul atq; aurora apparuerit,
ut me infelicem meam imponatis in patriam,
quānis multa passū. ubi cōspicatū me uel uita relinquat
possessionē meam, famulosq;, & altam magnam domum.
Sic dixit. hi autem omnes laudabant, & hortabantur
deducere hospitem, quoniam rectè dixisset.
sed postquā libarunt biberuntq; quantū uoluit animus,
hi quidem dormituri iuerunt domum unusquisq;.
sed in domo relictus est diuus Vlysses,
apud a. ipsum Aretenq; & Alcinoum diuina specie pditus
sederunt: famulæ autem auferebant uasa conuiuij.
his autem Arete albiulna incepit uerba,
agnouit enim pallium & tunicam, uestimenta uidens
pulchra, quæ ipsa fecerat cum ancillis mulieribus:
& ipsum alloquens uerba pennata dixit:
Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,
quis? unde uenis uirorū? quis tibi hæc uestimēta dedit?
an non dicis in mare errans huc uenisse?
Hanc autem respondens allocutus est prudēs Vlysses:
difficile regina perpetuò dicere
dolores, quandoquidē mihi multos dederunt dij cœlestes:
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam insula longè in mari iacet, Vlysses Aretæ suos casus narrat.
ubi Atlantis filia dolosa Calypso
habitat pulchricoma grauis dea: neq; aliquis ipsi
miscetur neq; deorum neq; mortalium hominum:
sed me infelicem peregrinum duxit fortuna
solum, postquam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus fregit medio in nigro mari.
ubi alij quidem omnes periere boni socij:
at ego carinā ulnis capiens nauis utrinq; remis agitatæ,
nouem diebus ferebar: decima autem me nocte nigra
insulam Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypso
habitat pulchricoma grauis dea. quæ me suscipiens
accurate excepit & alebat, & dicebat (omnibus:
facturam immortalem & nunquam senescentem diebus
sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit.
illic qdē septē annos pmāsi firmiter, uestimēta a. semper
lachrymis madefaciebā quæ mihi immortalis dedit Ca-
sed quando iam octauus reuolutus annus uenit, (lypso:
& tunc iam me iussit concitans redire,
Iouis ex iussu, siue etiam animus mutatus ipsius est:
misit autem in ratē colligata: multa autem dedit,
panem & suaue uinum: & diuinas uestes induit:
uentum autem immisit innocuum suauemq;.
septendecim quidem nauigabam dies mare sulcans,
decimaoctaua uerò apparuerunt montes umbrosi
terræ nostræ: lætatum est uerò mihi charum cor

δυσμό-

infeli-

infelici. certè enim conflictaturus eram adhuc ærumnamulta, quam mihi immisit Neptunus terræ quassator,
qui mihi excitans uentos, impediuit iter,
commouit uerò mare immensum: nec fluctus
sinebat in rate uehementer ingemiscentem ferri.
hanc quidem deinde procella dispersit, cæterum ego
natans has undas transnaui: donec me terræ
uestræ adegit ferens uentus & aqua.
ibi me egredientem coegisset fluctus ad terram,
petras ad magnas iaciens & inamabilem locum.
sed resiliens natani rursus, donec ueni
ad fluuium, qui mihi uisus est locus optimus,
expers petrarum, & apricum erat à uento.
excidi autem animum colligens: diuina uerò nox
aduenit: ego autem seorsim à Iouis fluuio
egressus in arbustis dormiui: circumquaq; autem folia
congessi: somnum autem deus immensum infudit.
hic quidem in foliis dilecto adflictus corde,
dormiui tota nocte usq; ad auroram & meridiem.
inclinabatq; sol, & me dulcis somnus dereliquit.
ancillas uerò in littus tuæ agnoui filiæ
ludentes, inter eas autem ipsa erat similis diis:
ei supplicaui: illa uerò neutiquã ab indole abfuit bona,
ut non sperare posses iuniorem obuiantem
facturum. semper enim iuniores desipiunt.
quæ mihi cibum dedit affatim & ardens uinum,
& lauit in flumine, & mihi has uestes dedit.
hæc tibi tametsi afflictus uerè enarraui.

Huic rursus Alcinous respondit dixitq;:
hospes, certè quidem hoc decens non considerauit
filia mea, quòd te neutiquam cum ancillis fœminis
duxit in nostram domum, tu uerò primæ supplicasti.

Huic excipiens allocutus est nersutus Vlysses:
heros, ne mihi ideo insontem reprehende puellam.
hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi:
sed ego nolui, timens, reueritusq;,
ne fortassis tibi animus commoueretur uidenti.
suspicaces enim sumus supra terram genus hominum.

Huic rursus Alcinous respondit, dixitq;:
hospes, non mihi huiusmodi in præcordijs eharum cor,
temerè irasci: potiora autem honesta omnia.
utinam Iupiter pater & Minerua & Apollo,
talis existens qualis es, eaq; sapiens quæ ego utiq;,
filiam meam habeas, & meus gener uoceris,
hic manens: domum autem ego & bona darem,
si modò uolens maneas. inuitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neq; sic gratum Ioui esset.
reductionẽ uerò in hoc ego perficiam (ut bene intelligas)
cras: in id temporis autem tu quidem domitus somno
dormias: illi captabunt tranquillitatem, ut peruenias
in patriam tuam & domum, & si fortè quid gratum est:
& si omnino multo longius est Eubœa.
eam enim longissimè aiunt abesse qui eam uiderunt
expopulo nostro, quando flauum Radamanthum
duxerunt inuisurum Tytium terræ filium:

Alcinous optat Vlyssem sibi generum.

Alcinous promittit Vlyssi auxilium.

ἀτῃ

ἀνσμόρῳ. ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνὸς ἐσσάμενος δὴ ζόφ
πολλῇ, τὴν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθους,
ὤρινεν δ' ἄλα οἷον ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
εἴα ὑπὸ χειμῶνος ἀνάσσεσθαι μεγάροντα φέρεσθαι.
τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκίδασε, αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε ῥόος τε.
ἔνθά κε μ' ἐκβαίνοντα βίη ἀσσητο κύμη ὑπὸ χέρσου,
πείρης πρὸς μεγάλησι βαλὼν καὶ ἀτρεκέϊ χώρῳ.
ἀλλ' ἀναχασάμενος νῆχον πάλιν, ἐς ἐπ πλθον
δὴ ποταμόν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ὕδη σκέπας ἦεν ἀνέμοιο.
ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ὑδὴ δ' ἀμβροσίη νὺξ
ἦλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπὸ δήθη δῖπετέος ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ὕλλαι
ἐφύσαμεν ὕπνον δ' θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ,
εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀμφιπόλους δ' ὑδὴ θινὶ πρὸς ἠόνι σύγατρὸς
παίζουσας, ἐν δὲ αὐτῇσιν ἔην εἰκυῖα θεοῖσιν·
τὴν ἱκέτευσ'· ἡ δ' ὅτι νήπιος ἄμβροτον ἐν δὲ
ὡς ἐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον αἰτιάσαντα
ἐρέξειν. ἀεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέεσσιν.
ἄσσοι σῖτον ἔδωκεν ἁλις ἠδ' αἴθοπα οἶνον,
καὶ λόεσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν.
ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείῃ κατέλεξα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
ξεῖν', ἤτοι μὲν τόδ' γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
πῆς ἐμή, ὅνεκά σ' ὅτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἦγεν· ἀτὰρ σύ γε μοι μετάφρασαι ἱκέτευσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἥρως, μή μοι τοῦνεκ' ἀμύμονα νείκεε κάρτα. (σεύς,
πάγχυ γάρ μ' † ἐκέλευσε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι· deficiunt
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰδόμενός τε,
μή πως καὶ σοὶ θυμὸς ὑπὸ σκυδμαίνοι ἰδόντι.
δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ὑδὲ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
ξεῖν', ὅ μοι τοιοῦτον γε νόον κέπι φίλον κῆρ,
μανίδιος κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' ἄσσα τὰ πάντα.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷος ἐσσί, τά τε φρονέων ἄτ' ἐγώ περ,
πῆδιλά τ' ἐμοὶ ἔχεμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
αὖθι μένων· οἶκον δέ ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
αἴκ' ἐθέλων γε μένοις. ἀέκοντα δέ σ' ὅτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ ὄτω φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι (ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς)
αὔριον· ὄφρα τις ὑμὸς ὑπνώῃ
λέξεαι· οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνῃ, ὄφρ' αὖ ἵκηαι
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴπερ τι φίλον ἐσίν·
ἔστον καὶ μάλα πολλὸν ἐπαρούρῃ ἐς Εὐβοίης.
τὴν γάρ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι οἳ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
ἦγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήοχον υἱόν·

ἔνθ᾽

Θ μὲν οἱ ὧδ' ἄλθομ, ἡ ἄστυ καμάτοιο τέλεσσαν
ἤματι, ἦρι δὲ σφιν ἐπ' ἠγαγον εἰπασθ' ὁπίσω.
εὐδήσας ἦ δ' αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄρισαν
νῆδν ἐμαὶ ἡ ἀνδράσι πεπνυμένοις ἄλλα πονήσω.

Ως φάτο, γήθησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ζεῦ πάτερ, αἲθ' ὅσα εἶπε πολύτροπος ἄπασσα(ζε,
Ἀλκινόου· τῷ μὴ πω ὧδε ζείδωρον ἄρουραν
ἄσβεσον κλέος εἶναι, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.

Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
κίκλῃσκε δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, ὁρέεσθαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἠδὲ θέμεναι ἄλας, καθύπερθεν ἑσσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ κόρεσαν πυκινὸν λέχος ἠνορέουσαι,
ὦτρυνον δ' Ὀδυσῆα πολύμητιν ἐπέεσσιν,
ὄρσο πέων ὦ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή·

Ως φαν, τῷ δ' ἀσπασὸν ἐάσατο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠερεθέσσῃ.
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
παρὰ δ' ἄλοχος δῖα θεοειδὴς εὐνὴν καὶ δέμνια στόρεσεν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Θ.
ῥαψῳδίας ὑποθεσις.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιάκων περὶ τοῦ ξένου, καὶ θοὰς καθίλλεται πρὸς ἐκπομπήν τοῦ Ὀδυσσέως· καὶ ἀγῶνες τελοῦνται παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τῶν Φαιάκων οἱ ἄριστοι· περὶ μετὰ ταῦτα δίσκου ἀγωνίζονται Φαίακες καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ ὁ Δημόδοκος ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τῶν μοιχείων Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τῶν ἀσεμνοτέρων τοῦ ἱππικοῦ ξύλου· καὶ Ὀδυσσεὺς κλαίοντος, πυνθάνεται τίς καὶ πόθεν εἴη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Θ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Θῆτα δ' ἄθλοις φαίακες ὁ Ἀναξ Θ
πάρεβλ.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἄρα πλειόνεσσι θοὸς πολίπορθος Ὀδυσσεὺς
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορηνδ', ἣ σφιν πέλε νηυσὶ τέτυκτο.
ἐλθόντες δ' ἥ γε καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον· ἦλθε δ' ἔπειτα διὰ πτόλιν ἀμφιβρότην Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονι Ἀλκινόοιο,
νόσφιν Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ πολισσάμενη φάτο μῦθον,

Δεῦτε ἄγε Φαίηκες ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὅς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἀν' πλαγχθείς, δμῳῇσι θεοῖσιν ὁμοῖος.

Ως εἰποῦσ', ὦρσεν μὲν Θ καὶ θυμὸν ἑκάστου
καρπαλίμως δ' ἐπλήντο βοῆς ἀγορή τε καὶ ἕδρη
ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχυτε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·

καὶ

atq; illi quidē illuc uenerunt, & absq; labore transnarūt
die eodem, & abduxerunt domum retrò.
cognosces etiam ipse in mente quàm optimæ
naues meæ & iuuenes in sulcando mare remis.

Sic ait. ganisus est autem ærumnosus diuus Vlysses:
supplicans uerò dixit uerbum, orationemq; habuit:
Iupiter pater, utinam quæcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous: huius quidem per almam terram
immortalis gloria sit, ego autem in patriam ueniam.

Sic illi quidem huiusmodi inuicem colloquebantur.
iussit autem Arete albis lacertis ancillis
cubilia sub porticum ponere, & stragula pulchra
purpurea ut inijcerent, insternerent q; desuper tapetas,
chlænasq; imponere uillosas, desuper induere.
illæ uerò ibant ex ædibus facem in manibus gestantes:
cæterū postquā strauerūt pulchrū lectulū accelerantes,
excitarunt Vlyssem astantes uerbis:
surge dormiturus hospes, paratus est tibi lectus:

Sic dicebant. huic uerò gratum uisum est dormire.
sic ille quidem illic dormiuit diuus Vlysses
tessellatis in lectis, sub porticu sonante.
Alcinous uerò cubuit in penetrali domus excelsæ:
iuxta uerò mulier regina lectum parauit & cubile.

ODYSSEAE HOMERI VIII.
Rapsodiæ argumentum.

Concio fit Phæacum de hospite, & nauh deducitur ad reductionem Vlyssis: & conuiuio suscipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et posthæc disco certant Phæaces & Vlysses. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulteriū Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: & Vlysse flente, interrogatur quis & unde sit.

ODYSSEAE HOMERI Θ.
RAPSODIA.

Octaua ex certaminibus Phæaces de Vlysse experimentum sumpserunt.

QVando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi.
præterea inclytus surrexit urbium euersor Vlysses
illis uerò præibat sacrum robur Alcinoi
Phæacū ad cōcionē, quæ ipsis apud nauē cōstituta erat.
uenientes uerò considebant in politis lapidibus
propè: ipsa uerò per urbem obibat Pallas Minerua,
assimilata præconi prudentis Alcinoi,
reditum Vlyssi magnanimo meditans.
& sanè cuiq; uiro assistens dixit uerbum:

Huc age Phæacum principes atq; rectores
ad concionem ite, ut hospitem audiatis,
qui recens Alcinoi prudentis uenit ad domum,
ponto pererrato, corpore immortalibus similis.

Sic loquuta, incitauit robur & animum singulorum.
citò uerò implebantur hominibus forum q; & sedilia
congregatis. multi enim admirati sunt uidentes
filium Laertæ prudentem. huic autem Minerua
diuinam super infudit gratiam capitiq; & humeris:

et

& ipſum longiorem & craſſiorem reddidit aſpectu,
ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
grauisq; & uenerabilis, & ut perficeret certamina
multa, quibus Phæaces experirentur Vlyſſem.
cæterum poſtquam conuenerunt congregatiq; erant,
illis Alcinous concionatus eſt & locutus:

Alcinous Phæaces in concione hortatur, ut Vlyſſem iuuent.

Audite Phæacum duces atq; principes,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
hoſpes hic haud ſcio quis nam errando uenit meã domũ,
ſiue ab Eois ſiue Heſperijs hominibus:
deductionem flagitat, & precatur ratem eſſe.
nos uerò ut antea quidem maturemus deductionem.
neq; enim quiſquã alius quicunq; meã domũ peruenerit,
hic lugens diu manet propter deductionem.
ſed age nauem nigram deducamus in mare diuinum
recentem: iuuenes autem duo & quinquaginta
eligantur è populo quicunq; antea ſunt optimi.
ligatis autem bene omnes ad ſcalmos remis
exite. ac deinde ſubitum apparate conuiuium,

Alcinous parat conuiuium.

ad noſtrã domũ profecti: ego aũt lautè omnib. præbebo.
iuuenibus uerò hæc præcipio: cæterùm cæteri
ſceptrigeri reges ad meam domum pulchram
ueniatis, ut hoſpitem in regia amplectamur.
neq; quiſquam recuſet. aduocate uerò diuinum cantorem
Demodocũ: huic quidẽ deus excellenter dedit cantilenã
oblectare, quoties animus incitat ad cantandum.

Sic loquutus præibat. illi uerò ſimul ſequebantur
ſceptrigeri: præco uerò cucurrit ad diuinum muſicum.
iuuenes uerò electi duo & quinquaginta
ibant ut præceperat ad littus maris infructuoſi.
ac poſtquam ad nauem deſcenderunt atq; mare,
nauẽ quidẽ ipſi nigram in maris profundũ deduxerunt,
malumq; impoſuerunt & uela naui nigra.
aptarunt autem remos uincula per coriaria
omnia ut decebat, uela autem alba extenderunt:
altè uerò in humidum hanc protraxerunt. ac poſtea
contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domũ.
implebantur autem porticusq; & ſepta & domus uiris
congregatis, multi autem erant iuuenes atq; ſenes.
illis uerò Alcinous duodecim oues immolauit,
octo autem albis dentibus ſues, duosq; flexipedes boues:
quos degluberũt curarũtq;, & apparariũt conuiuiũ ama-

Demodocus cantor.

præco aũt propè uenit ducens amabilẽ cantorem, (bile.
quẽ ſupra modũ Muſa dilexit, dedit uerò bonũq; malũq;:
oculis quidẽ priuauit, dedit autem dulcem cantilenam.
huic ſanè præco poſuit ſedem argẽteis clauis diſtinctam
in medio conuiuantium, columnæ longæ innixam.
ex paxillo autem ſuſpendit cytharam ſonoram (deret
ipſius ſupra caput, & mõſtrat quo pacto manibus pren-
præco: iuxta aũt apponebat caniſtrũ pulchrãq; menſam,
iuxta aũt poculum uini, ut biberet quoties animus iube-
illi u. ad edulia parata appoſita manus mittebant. (ret.
cæterùm poſtquam potus & cibi deſideriũ expulerunt,
Muſa cantorem excitauit ut caneret gloriam uirorum,
cantilena cuius tunc gloria ad cælum latum ibat:

Καὶ μιν μακρόθυρον ἐς πᾶσαν ἐδήκεν ἀοιδὴν,
ὅς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
δ' εἰνός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειαν ἀέθλους
πολλοὺς, οὓς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆϊ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,

Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει,
ξείνου ὃν δ' ἐκ οἶδ' ὅστις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμοὶ δῶ,
ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ' ὥς τοπάρος πρὶν ἐποτρύνωμεν πομπήν·
οὐδέ τις ἄλλος ὅστις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται,
χὐθάδε' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτοπλόον· κάρη δ' ὑποὶ καὶ πεντήκοντα
νεηνίαδες κατὰ δῆμον ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ὑπὸ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ'. αὐτὰρ ἔπειτα δόλῳ ἀλεγύνετε δαῖτα,
ἡμέτερόν δ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κέρδιον μὲν ταῦτ' ὤπασ' τέλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.
μηδ' ἔτις ἀρνείσθω. καλέσασθε δ' ἠθείην ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πόρε δῶκεν ἀοιδὴν
πέρπνην, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δ' ἰμετὸν θεῖον ἀοιδοῦ.
κάρη δ' κριθόντε δύω καὶ πωϋτήκοντα
βήτην ὡς ἐκέλευσ' ὀδὸν θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὀδὸν νῆα κατέλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τίθεν γ' ὄρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα
βαῖν' ἐπὶ γῆμα Ἀλκινόοιο δ' αἴφρονος ὑψόθι μέγα δῶμα.
πλῶντο δ' ἄρ' ἀθρόοι τε καὶ ἔρκεα δόμοι ἀνδρῶν
ἀγερομένων, πολλοὶ δ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βόας·
τοὺς δ' ἕρον ἀμφὶ δ' ἔπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινὴν.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν, (νέμεσσις.
τὸν περὶ μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ' ἄρα Γοντόνου θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
μέσσῳ δ' αὐτυμόωνι, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κέρασεν φόρμιγγα λιγεῖαν
αὐτὸν ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι (αν
κῆρυξ· πὰρ δ' ἔτιθει καλὴν τετράπεζαν,
πὰρ δ' ἔπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆρ θρόον ἔντο,
μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἄειρεν ἀείδειν κλέα ἀνδρῶν,
οἵμης τοῦ τότ' ἄρα πλατὺς οὐρανὸν οὐρὸς ἵκανε·

contenden-

νεῖκος ὀ' ὀρίνοντο Πηλεΐδαο ἀχιλῆος,
ὡς ποτε δ' ἐρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ ὅτ' ἄρισοι Ἀχαιῶν ἐριόωντο.
ὣς γὰρ οἱ χρείων μυθήσατο φοῖβος Ἀπόλλων
πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
τρωσί τε καὶ δαναοῖσι, Διὸς μεγάλα διὰ βουλάς.
τοῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
κὰκ κεφαλῆς ἔρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
οὐδὲ γὰρ ἐφαίδρυνε, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἔλεσκε,
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἐλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν·
αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν
φαίηκες οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρπουτ' ἐπέεσσιν)
ἂψ ὀδύσσευς κὰδ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
σφῶϊ δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δὲ μιν οἶος ἐπέφραδε πὰρ δὲ νόησεν,
ἆκουε δ' ἄγχ' αὐτοῦ· βαρὺ δ' ἐστενάχοντο θάκοισιν·
εἶπε δὲ φαίηκεσι φιλήρετμοισι μετηύδα,
κέκλυτε φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ σαώτερός ἐστι θαλείῃ·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀεθλων πειρηθῶμεν
πάντων· ὡς κ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περ γινόμεθ' ἄλλων
πύξ τε, πάλῃ σμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο· (σιγὴ
κὰδ δ' ἐν παμφαλόφιν κρίμνασε φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκῳ δ' ἕλε χεῖρα, καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ μεγάροιο (αὐ
κήρυξ· ἦρχε δ' ἄρα αὐτῷ ὁδὸν ὡς περ οἱ ἄλλοι
φαίηκων οἱ ἄριστοι, ἀεθλια θαυμανέοντες.
βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πολλὸς ὅμιλος,
μυρίοι· ἀν δ' ἵσαντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
ὄρτο μὲν Ἀκρόνεός τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεύς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεύς,
Ποντεύς τε, Πρωτεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
ἀν δ' ἄρ' καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἴσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
ἀν δ' ἔσαν τρεῖς παῖδες ἐνὶ μεγάροισι † ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ αὐτίθεος Κλυτόνεως·
οἱ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν·
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες κατὰ χῶρον.
τῶν ἦ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνεως ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ ἔργον ἐλεύνουσιν ἡμίονοι περ,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκανε, οἱ δ' ἐλίποντο.
οἱ δ' ἦ παλαισμοσύνης ἐλεγεινῆς πειρήσαντο,
τῇσι δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεπρούτατο πάντας ἀρίστους·
ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων περιφέρτερος ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων περιφέρτατος ἦεν Ἐλατρεύς,

contentionem Vlyſsis & Pelidæ Achillis,
ut quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
ſeuis uerbis: rex autem uirorum Agamemnon
gaudebat animo cum optimi Achiuorum contenderent:
ſic enim illi uaticinans prædixerat Phœbus Apollo
in Pythia diuina, quando ingreſſus eſt lapideum limen
oraculum petiturus: tunc n. uerſabatur mali principium
Troianis q. & Danais, Iouis magni per conſilia.
iſta ſanè cantor cantabat inclytus. at Vlyſſes
purpureã ingentẽ ueſtẽ prehenſam manibus granibus,
in caput traxit, obtexitq. pulchram faciem.
uerebatur n. Phæaces, ſub ſupercilijs lacrymas ſtillans. Vlyſſi mo-
ſed quando deſinebat canere diuinus cantor, uetur fletus
lacrymis abſterſis, à capite ueſtem demebat,
& poculum rotundum accipiens, libabat dijs:
at quando rurſus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe qui oblectabantur uerbis)
rurſus Vlyſſes capite obuoluto lugebat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas ſtillans,
Alcinous uerò ſolus ipſum aduertit atq. animaduertit,
ſedens prope ipſum: graniterq. ſuſpirantem audiuit:
continuò aũt Phæacibus ſtudioſis remorum loquebatur:
audite Phæacum duces atq. rectores, Alcinoꝰ
iam quidem conuiuio ſaturauimus animum æquali, hortatur
citharaq. quæ conuiuio congruens eſt celebri: Phæaces
nunc autem exeamus, & certamina experiamur ad certa-
omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis, men.
domum reuerſus, quantum ſuperemus alios
cæſtibus q. luctaq. & ſaltibus, atq. pedibus.
Sic locutus præibat: illi uerò unà ſequebantur:
ad paxillum autem ſuſpendit citharam ſtridulam:
Demodoci uerò prehendit manum, & eduxit ædibus
præco: præibat uerò huic eandem uiam qua & alij
Phæacum optimates, certamina admiraturi.
inſtiterunt a. ire ad forũ: ſimulq. ſequebatur ingẽs turba,
infiniti: ſurrexerunt autem iuuenes multiq. & boni.
ſurrexit quidem Acronius, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteusq. Prymneusq. & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteusq. Proteusq. Thoon, Anabeſineusq.
Amphialusq. filius Polyei Tectonidæ:
ſurrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Martĩ,
Naubolidesq. qui optimus erat corporeq. ſpecieq.
omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
ſurrexerunt & tres filij boni Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & diuinus Clytoneus:
hi quidem primum periculum fecerunt pedibus: Certamen
eisq. à carceribus extenſus eſt curſus, hi ſimul omnes curſus, &
celeriter uolabant puluerem excitantes in campo. cætera.
horũ currẽdo longè optimus erat Clytoneus inculpatus:
quantumq. in nouali ſpacium eſt mularum,
tantũ præcurrens ad populũ uenit, alij u. relinquebãtur.
alij uerò luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
in hac rurſus Euryalus uicit omnes optimos:
ſaltu uerò Amphialus omnium optimus erat:
diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus.

pugnis

pugnæ rursus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
cæterũ postquam omnes oblectarunt animũ certaminib.
hic Laodamas locutus est filius Alcinoi:

Agite amici, hunc hospitem rogemus si quod certamẽ
& scit & didicit. indole sanè non malus est,
fœmoribusq́ cruribusq́, & utraq́ manu desuper,
cerviceq́ firma, ingentiq́ robore: neq́ uigoris
caret, sed malis debilitatus est multis.
non enim ego existimo peius aliud mari
ad hominem affligendum, etiam si ualde fortis sit,

Hunc rursus Euryalus excepit, dixitq́:
Laodama, sanè hunc sermonem ritè dixisti:
ut ipse nunc prouoca uadens, & conueni sermone.
at postquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi,
stetit in medium profectus, & Vlyssem allocutus est:
huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
si aliqd fortassis didicisti. conuenit n. te scire certamina.
neq́ enim maior gloria hominis quoad fuerit,
quàm quod pedibus præstiterit & manibus suis.
sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
tibi uerò profectio non iam diutius aberit, sed tibi iam
& nauis deducta est, & præparati sunt socij.

Laodamas prouocat Vlyssem ad certamen.

Hunc excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Laodama, quid me ista iubetis taxantes?
dolores mihi etiã magis in præcordijs quàm certamina,
qui antea ualde multa passus sim, & multa pertulerim:
nunc uerò in uestro consessu reditu indigens
sedeo, precans regemq́ omnemq́ populum.

Euryalus Vlyssi.

Huic rursus Euryalus respondit, obiurgauitq́ contra:
minimè te hospes perito uiro assimilo
certaminum, qualia multa inter homines sunt:
sed huic qui simul naui transtrata frequens,
princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
mercisq́ memor, & speculator est uiaticorum,
lucriq́ rapacis acquisiti. neq́ athletæ similis es.

Vlysses importuno Euryalo succenset.

Hunc aũt toruè intuitus allocutus est prudens Vlysses:
hospes, non honestè dixisti: stulto uiro similis es.
ex æquo non omnibus dij munera dederunt
uiris, neq́ indolem, neq́ prudentiam, neq́ eloquentiam.
alius quidem forma inferior est uir,
uerùm deus formam uerbis ornat: alij uerò in ipsum
oblectati aspiciunt: is uerò securè loquitur
modestia suauj, eminet autem in multitudine:
incedentem autem per urbem, ueluti deum aspiciunt.
alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:
sed non ei gratia uersatur in sermonibus.
sed & tibi species quidem decora, neq́ aliter
neq́ deus fecerit: sed mente imperitus es.
lacessisti mibi animum in præcordijs charis,
locutus non ut decet: ego uerò non ignarus certaminum,
ut tu loqueris, uerùm inter primos puto
esse, donec iuuenta fretus fui uiribusq́ meis.
nunc aũt teneor malo & doloribus. multa n. passus sum,
uirorumq́ bella, fæuosq́ fluctus penetrans.
sed etiam sic, ualde multa passus, experiar certaminal

ὣς ἔφατ' οὐ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο,
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρεσὶν ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη παῖς Ἀλκινόοιο,

Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἀέθλων
οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυὴν γε μὲν ὁ κακὸς ὄζει,
μηρούς τε κνήμας τε, ἠδ' ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν,
αὐχένα τε στιβαρόν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνήρρηται πολέεσσιν.
οὐ γάρ ἔγωγέ τι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
ἀνδρὰ τὸν συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
αὐτὸς νῦν προκάλεσαι ἰὼν, μὴ πέφραδε μύθῳ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τὸν ἄκουσ' ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο,
στὰς ῥ' ἐν μέσσῳ ἰὼν, μὴ Ὀδυσῆα προσέειπεν,
δεῦρ' ἄγε μὴν σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας. ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλων.
ἦ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ἦσιν,
ἢ ὅσον ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κῆδεα θυμῷ·
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατέρυσται, καὶ ἑταῖροι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερδαλέον περ
ἐόντες; σεῦ, κήδεά μοι μᾶλλον γε φρεσὶν ἦπαρ ἄεθλοι,
ὃς πρίν μὲν μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλ' ἐμόγησα·
νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόσου ἱεμένοισιν
ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' αὐτόν·
ὦ γάρ σ' οὐδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι τέτυκται,
ἀλλὰ τῷ ὅστις ἅμα νηῒ πολυκλήϊδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασιν,
φόρτα τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ὁδαίων,
κερδέων θ' ἁρπαλέων. οὐδ' ἀθλητῆρι ἐοικας.

Τὸν δ' αὖ ὑποδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ξεῖν', ἦ μάλα νεμεσσητὰ ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἔκφατος ὁ φθόνος ἀνδράσιν, ὅστις ἔπεσσιν
πρόφρονα θυμὸν ἔλῃσι, ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αὐδῇ μαλιχίῃ, μετὰ δ' ὑμῖν πρέπει ἀγορωμένοισιν
ἐρχόμενον δ' αὐτὰ ἔσω, θεὸν ὥς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ ἐπίηλος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν
ἀλλ' ἄρα οἱ χάρις ἀμφιπεπύκασται ἐπέεσσιν.
ὡς οὐ σοί γε εἶδος μὲν ἀρίπρεπτες, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσι φίλοισιν,
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύ γε μυθεῦαι, ἀλλ' αὖ πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἦβη τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι, καὶ ἄλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλην,
καὶ δῃῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
ἀλλὰ καὶ ὣς, καίπερ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.

θυμοδακὴς γὰρ μῦθος ἐπώτρυνας δί με μιπτόν.
Ἦ ῥα καὶ αὐτῷ φάρει αὐχένας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ παχύν, σιβαρώτερον ἠδὲ πολίγον πρὶν
ἢ οἵω Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τὸν ῥα περιστρέψας ἧκε σιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
βόμβησεν δ' ἄρα λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς. ὁ δ' ὑπερπτάμενος σήματα πάντων,
ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἐθήκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
ἀνδρὶ δ' ἐμὰς εἰκυῖα τέκτος τ' ἔφατ', ἠδὲ καὶ ὀνόμαζε,
καί κ' ἀλαὸς τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφάων· ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ὄβριν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δ' ἄθρει καὶ γίγνεο γ' ἄφθονος·
οὔτις Φαίηκων τόν γ' ἵξεται, οὐδ' ὑποδήσει.
Ὡς φάτο. γήθησεν δ' ἀγλαὸς δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων οὕνεκ' ἔταῖρον ἐνὶ λαοῖσι γ' ἀγῶνι
κέκλετο καρτερόν. μετεφώνεε Φαίηκεσι,
τὸν νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἧσειν ἢ τοσσοῦτον οἴομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
τὴν δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη θυμός τε κελεύῃ,
δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω· ἐπεὶ μ' ἐχολώσατε λίην.
ἢ πυγμῇ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσίν, οὔτι μεγαίρω
πάντων Φαίηκων, πλὴν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος·
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐσί. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δ' ἥ κεῖνός γε κὴ ὅτις δ' ἀνὸς τέλει αὐτῇ
ὅστις ξεινοδόκῳ δρίδα πεφίρηται ἀέθλων
δήμῳ γ' ἀλλοδαπῷ· ἑὸν τ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
τὴν δ' ἄλλων ὅτεν τιν' αὐαίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθῆμεναι αὖτις.
πάντα γὰρ ὃ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι,
εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι οἳς δύσεται γ' ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων· εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῆν.
οἶος δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ γὶ τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί·
τὴν δ' ἄλλων ἐμὲ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι γ' οὐ προτέροισιν ἐριζέμεν ἐκ ἐθελήσω,
οὐδ' Ἡρακλῆϊ, οὐδ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον πολὺ τόξῳ.
τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ὑπὸ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
δηρὸν δ' ἀκοντίζω ὅσσον τε ἄλλος τις ὀϊστῷ.
οἵοισιν δ' ἐπέεσσιν ἐγὼν ἐνὶ σοὶ πατρὶ
Ἀλκίνοος δ' ἐμὲ μὲν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπε,
ξεῖν', ἐπεὶ δὴ ἀχάρισε μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χώσεται ὅττι σ' ὅτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι πάσασας
νίκησεν, ὡς ἄν σὴν ἀρετὴν βροτὸς ὅστις ὀνοίτο,

mordax est enim sermo: irritastis autem me locutus.
Dixit sanè, & cũ ipsa uestē impetũ faciēs prendit la- Vlysses di-
maiorem & crassum, grauioremq; non paulo (pidem seo omnes
quàm quali Phæaces ludebant inuicem. superat.
hunc circumrotans misit ualida à manu:
insonuit autem lapis: reflexerunt autem se ad terram
Phæaces longis remis utentes, nauigandi periti uiri,
lapidis ab impetu. ille uerò superuolauit signa omnium,
leuiter currens à manu. fixit uerò signum Pallas
uiro corpore assimilata: uerbumq; dixit, & locuta est:
etiam cæcus tibi hospes posset discernere signum
palpando: quãdoquidẽ neutiquã mixtũ est multitudini,
sed longè primum. tu autem confide hoc utiq; certamen:
nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq; transmittet.
Sic ait. gauisus autem est patiens diuus Vlysses,
gaudẽs eo quòd socium benignum uidisset in certamine.
& tum leuius allocutus est Phæacas:
hunc nunc assequimini iuuenes: breui denuo alium
me missurum esse tantum puto, aut adhuc longiorem.
ex alijs autem quemcunq; cor animusq; inuitat
huc age periculum faciat. quoniam me irritastis ualde.
aut cæstu, aut luctu, aut etiam cursu, nullum recuso
omnium Phæacum, præter ipsum Laodamantem.
hospes enim mihi ille est. quis cum amico pugnet?
insipiens ille & nullius precij est uir
quicunq; cum hospite contentionem mouet certaminum
populo in alienigeno: suiq; ipsius omnia perturbat.
aliorum utiq; nullum recuso, neq; despicio,
sed uolo scire & periculum facere palàm.
in omnib. n. nõ ignauus sum inter hoiẽs quotquot certa- Vlyssis pe-
bene quidẽ arcũ noui bene politũ tractare: (mina sunt. ritia.
primus uirum contingerem iaculatus in turba
uirorum hostilium: etiam si ualde multi socij
iuxta astarent, & iacularentur in uiros.
solus quidem me Philoctetes uincebat arcu
populo in Troianorum, quoties iaculabamur Achiui:
aliorum me dico longè præstantissimum esse
quales nunc mortales sunt in terra pane uescentes.
cum uiris autem priscis contendere haud uolo,
neq; cum Hercule, neq; cum Euryto Oechaliensi,
qui etiam cum dijs contendebant de arte iaculandi.
itaq; etiã statim mortuus est ingẽs Eurytus, neq; ad sene-
peruenit in ædibus. iratus enim Apollo (ctutem
occidit, eo quòd ipsum prouocarat ad iaculandum.
hasta aũt iaculor quantũ nullus alius quisquam sagitta.
solis timeo pedibus ne aliquis me superet
Phæacum. nimium enim malè domitus sum
fluctibus in multis: quoniam non commeatus in naui
erat assiduus: ideoq; mihi chara membra soluta sunt.
Sic ait. illi uerò omnes taciti fuerunt silentio:
Alcinous autem ipsum solus respondens allocutus est: Alcinous
hospes, quãdoquidẽ nõ ingrata inter nos hæc cõcionaris, Vlyssi.
sed uis uirtutem tuam ostendere quæ te sequitur,
iratus quòd te hic uir in certamine astans (rit,
obiurgauit, utiq; tuã uirtutẽ mortalis nullus uituperaue-

ὅστις *quicunq;*

quicunq; scit sua mente commoda dicere:
sed age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
dicas Heroum, quando tuis in ædibus
epulaberis apud tuamq; uxorem & tuos liberos,
nostræ uirtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imponat perpetuò iam inde à maioribus.
non n. pugiles sumus irreprehensibiles, neq; palæstritæ,
sed pedibus celeriter currimus, & nauib. optimi sumus.
semper autẽ nobis conuiuiumq; grati, citharaq;, choriq;,
uestesq; mutatoriæ, lauacraq; calida, & cubilia.
sed age Phæacum saltatores quotquot optimi,
ludite: ut hospes dicat suis amicis,
domum reuersus, quantum superemus alios
arte nauigandi & pedibus & saltatione & cantu.
Demodoco u. aliquis statim profectus cytharam sonorã
afferat, quæ alicubi iacet in nostris ædibus.

Sic ait Alcinous deo similis, surrexit autem præco
laturus citharam sonorum domo ex regis.
præfecti autem ludorum nouem omnes surrexerunt
publici, qui in certaminibus administrabant singula:
complanarunt aũt locum, pulchrumq; dilatarunt q; ludũ.
præco autem propè uenit ferens citharam sonoram
Demodoco: ille a. deinde ibat in mediũ. circũ a. iuuenes
iam pubescentes stabant, docti saltationis:
quatiebant autem diuinum locum pedibus. at Vlysses
motus admirabatur pedum, obstupescebatq; animo.
Demodocus canit fabulam de Veneris & Martis amplexu. cæterùm ipse citharam pulsans cæpit pulchrè canere
de Martis amore pulchreq; coronatæ Veneris,
ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
clam: plurima autẽ dedit, lectumq; deturpauit & cubile
Vulcani regis. statim autem illi nuncius uenit
Sol, qui ipsos animaduertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi tristem sermonem audiuit,
institit ire ad officinã, mala animo profundè cogitans:
imposuit autẽ basi ingentẽ incudem, cudit autẽ uincula
infracta, insoluta, ut firmiter illic manerent.
deinde postquam struxit dolum iratus Marti,
institit ire in thalamum ubi ei chara cubilia stabant:
circum autem fulcra fudit uincula undiq; omnia:
multa autem & superiore parte domus fusa sunt
perinde atq; tela araneæ subtilis, quã nemo uidere queat
neq; ex dijs beatis: sic enim dolosa facta erant.
cæterùm postquam omnem dolum circa lectum fecit,
simulauit se ire in Lemnũ pulchrè fabricatũ oppidum,
quod illi terrarum multo charissimum est omnium.
neq; unam uigiliam tenuit aurato freno utens Mars,
utq; uidit Vulcanum inclytum arte secessim euntem:
institit ire ad domum inclyti Vulcani,
cupidus amoris pulchrè coronatæ Veneris.
illa uerò iam recens à patre præpotente Ioue
ueniens resedit: ille uerò intra domum iuit,
illiusq; manui inhæsit, uerbumq; dixit atq; compellauit:
age chara, ad lectulum diuertamus dormituri.
non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
proficiscitur in Lemnum ad Sintinas barbaros.

δς τις ἐπίσαιτο ἦσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς γε μεγάροισι
δαινύῃ πὰρ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ τοῖσι τέκεσσιν,
ἁμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἵα καὶ ἁμῖν
Ζεὺς ὦδε ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἤματα πατρῶν.
ἐν γὰρ πυγμάχοι ἐσμὲν ἀμύμονες, οὐδέ τι παλαιοὶ
ἀλλὰ ποσὶ πραπίδεσσιν ἐΐσομεν, ἠὲ νηυσὶν ἄριστοι.
αἰεὶ δ' ἁμῖν δαὶς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
εἵματά τ' ἠγήμοιβα, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε φαίηκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
παίσατε· ὡς χ' ὁ ξεῖνος ἐϊσάμενος οἷσι φίλοισιν
εἴπῃσ' ἐνθάδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δ' ἔτις αὖθι κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἥ τις κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.

Ὡς ἔφαθ' Ἀλκίνοος θεοείκελος. ὦρτο δ' ἥκηρυξ
οἴσων φόρμιγγα λιγυρὴν δι' ὁμαλὸν βασιλῆος.
ἀέθλων δὴ τοὶ κρῖνοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινον
δημιοεργοί, οἳ κατ' ἀγῶνας εὐπρήσσεσκον ἕκαστα·
λείηναν δὴ χορὸν, καλὸν δ' ὀρχήσαντο ἄγῶνα.
κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κι' ἐς μέσον. ἀμφὶ δὲ κοῦροι
πρωθῆβαι ἵσαντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
πλῆξεν δὴ χορὸν ἱερὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἤσχυνε νύμφης
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δὲ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἠελίος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἡφαιστος δ' ὡς δὴν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς δὲ χαλκειῶνα, κακὰ φρεσὶ δυσσοδομεύων·
ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοβέτῃ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄτην δύξε δόλον περιχολωθείς, Ἄρεϊ
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον ὅθι οἱ φίλα δῶμαθ' ἵκανεν·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα πάντῃ
πολλὰ δὲ καὶ ὑπερθε μεταθρῴσκοντι ἐοικώς
πυκνὰ κατ' ἀρχία λῖπε, τά κ' οὐ κίε δαῖτε ἰδοῖτο
δαῖτε θεῶν μακάρων· τέρι γὰρ δόλον ἐξεφάνυσσε.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπάτησε πολὺν πρὸς δ' ἔμπεσε χῶρον,
ἔσκεν ἴμεν ἐς Λῆμνον ἐϋκτίμενον περιάλειον,
ἣ οἱ γαίων πολὺ φίλτατον ἔπλετο χώρων.
δὴ ἐλάσασκοπιὴν ἔχε χρυσάορος Ἄργος,
ὡς δ' ἴδεν Ἡφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτὸν Ἡφαίστοιο,
ἰχνεύων φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
δὴ ἐὸν ἦλθε πατρὸς ἐριδῴκεος Κρονίωνος
ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζετ'· ὁ δ' ἔσσυτο δώματος ἔκ τε,
χειρί τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπέωμεν δυναθέντες·
οὐ γάρ πω Ἡφαιστος ἐπιδήμιος, ἀλλά που ἤδη
εἶχεται ὃν Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους·

Sic

αὐὰρ ἰσὸς ὑφόωσι νὴ πλάκας τε γρωφῶσιν
ἅμιλλαι, οἵά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
κεκμηκόσιν δ' ὀθονέων ἀπολέβετται ὑγρὸν ἔλαιον·
τόσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐλάαν ἐπὶ πόντον ἠλασανέμεν, ὥς ἦ γυναῖκας
ἰσὸν τεχνῆσαι· περὶ γὰρ σφίσι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίσασθαι πολυπαλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
ἐκτοθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτόθεν θ'.
ἔνθα ἦ δενδρέα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρευς ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δ' ὀπάζει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ὐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, σῦκον δ' ὐπὶ σύκῳ.
ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἐλαιὼν ἐρέβινθος·
τοῦ ἑτέρου μὲν, θειλόπεδον λιπερῷ ὑπὸ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δὲ τραπέουσι πάροιθε δὲ τ' ὄμφακές εἰσιν,
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἑτέραι δ' ὑποπερκάζουσι.
ἔνθα δὲ κοσμηταὶ θέρασαι πρὸς νέατον ὄρχον
πανταῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
ἔνθα δ' ὑάκινθοι καλιαὶ, ἠμὲν τ' αὐτὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδνανται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς ὀδὸν ἶσαι
πρὸς δ' ὅμιλον ὑψηλὸν, ὅθεν † ὑλεύοντο πολῖται.
τοῖ ἄρ' ἔνθ' Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα,
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θήσατο θυμῷ,
παρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ὑβήσατο δώματος ἔσω.
εὗρε δ' Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας λιπαρῶς ἐυσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων ἣν οἱ πόρε δῖα θεάων Ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτῃ βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε δὴ ῥ' ἀπὸ τοῖο πάλιν χύτο θεσπέσιος αὐὴρ.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες·
θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' ἐλιτάμβολος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτῃ δύγατρὶ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
τούς δὲ τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παισὶν † ὧν τρέφειαν ἕκαστα
κτήματα τ' ἐν μεγάροισι, γέρας θ' ὅ, τι δῆμος ἔδωκεν·
αὐτάρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
θᾶσσον· ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὡς ἐφάμην, κατ' ἄρ' εἷζετ' ἐπ' ἰσχάρεω πὰρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δ' ἦ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαιήκων αὐδρῶν πρόγνωσιν ἔχεσκεν,
ἠμὲν μύθοισι κέκασσε, πάλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅσσφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ἦ μήν τοι τόδ' ἐκπάγλου, οὐδὲ ἔοικε,

ξείνου

aliæ telas nent & penſum neſciant
ſedentes, qualia folia excelſæ populi:
bene textis autem à linteis diſtillat humidum oleum:
quantum Phæaces ſupra omnes periti ſunt homines
nauem celerem per pontum agere, tantum mulieres
telam texere: ſupra modum enim illis dedit Pallas
operâq; ſcire perpulchra, & ingenium bonum.
extra uerò aulam ingens hortus prope ianuas Hortus Alcinoi.
quatuor iugerum: circa aũt ſeptum deductum eſt utrinq;.
ibi uerò arbores proceræ creuerant florentes,
pirus & malus punica, & mali pulchrũ fructũ ferẽtes,
ficus q; dulces, & oleæ uireſcentes:
ex ijs fructus nunquam perit, neq; deficit
hyeme neq; æſtate perennans, ſed ſanè ſemper
Zephyrus ſpirans hæc creſcere facit, alia q; matureſcere.
pirum poſt pirum ſeneſcit, malum poſt malum,
ac poſt unam una, ficus autem poſt ficum.
ibi autem ei fructuoſa uinea ſata eſt:
huius alterum quidem ſolum lato in loco
areſcit ſole, alias autem uindemiant,
alias autem calcant: antè autem uuæ immaturæ ſunt,
florem immittentes, nonnullæ uerò matureſcunt.
ibi exculti puluini ad extremum ordinem
omnis generis conſiti ſunt, toto anno uirentes:
duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem
diſpergitur, alter a. ex altera parte ſub aulæ limen uadit
ad domum excelſam, unde aquantur ciues. (na,
talia uidelicet in Alcinoi domo deorũ erant ſplẽdida do
ibi ſtans admirabatur patiens diuus Vlyſſes.
caterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
celeriter ſuper limen ingreſſus eſt domum intra.
inuenit autem Phæacum duces atq; conſiliarios
libantes poculis ſpeculatori Mercurio,
cui ultimo libabant quando cogitabant de lecto. Mercurio ultimo libari cõſuetũ.
caterùm ipſe iuit per domum patiens diuus Vlyſſes,
multam caliginẽ habẽs quam ei circumfuderat Pallas,
donec peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Aretæ autem circumiecit genua manus Vlyſſes: Areten Vlyſſes ſupplex orat.
& tum rurſus ab ipſo decidit diuinus aer.
his uerò muti facti per domum ut uirum conſpexerunt:
admirabantur a. uidentes. ipſe aũt ſupplicauit Vlyſſes:
Arete filia Rhexenoris diuini,
ad tuum maritum & ad tua genua uenio, multa paſſus,
& ad hoſce conuiuas: quibus dij feliciter dent
uiuere, & liberis committant ſingula
bona domi, honoremq; quemcunq; populus dederit:
caterum mihi deductionem parate ad patriã peruenirẽ di
ocyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, reſedit ad focum in pulueribus
iuxta ignem. illi uerò omnes muti facti ſunt ſilentio.
ſerò tandem fatus eſt ſenex heros Echeneus,
qui ſanè Phæacum uirorum maximus natu erat,
& eloquentia pollebat, priſcaq; & plurima doctus:
qui eis bene ſapiens concionatus eſt & fatus:
Alcinoe, non ſanè hoc honeſtum, neq; conuenit,

hoſpitem

hospitem quidem humi sedere ad focum in pulueribus,
isti uerò tuum iussum expectantes cunctantur.
sed age certè hospitem in sede argenteis clauis distincta
colloca erigens: tu autem præconibus impera
uinum infundere, ut & Ioui fulminatori
libemus, qui supplices uenerandos comitatur.
cœnam uerò hospiti proma det de penu.

At postquam hoc audiuit sacrum robur Alcinoi,
Vlysses clementer ab Alcinoo excipitur.
manu prehensum Vlyssem prudentem uarium consilio,
leuauit à foco, & in sedem locauit splendidam,
filium exuscitans humanum Laodamantem,
qui ei proximus sedebat, maximè autem ipsum amabat.
aquam autem ancilla gutturnio super infudit ferens
pulchro, aureo, super argenteum lebetem,
lauare: iuxta autem politam extendit mensam.
panem uerò uerecunda proma apposuit ferens,
fercula multa inferens, gratificans præsentibus rebus.
cæterũ ipse bibebat & comedebat prudens diuus Vlyss.
& tum præconem alloquutum est robur Alcinoi:
Pontonoe, craterem miscens uinum distribue
omnibus per domum, ut Ioui fulminatori
libemus, qui supplices honoratos comitatur.

Sic ait. Pontonous autem dulce uinum miscebat:
distribuit autem omnibus propinans poculis.
cæterũ postq̃ libarũt, biberũtq̃ quãtũ cupiebat animus,
his uerò Alcinous concionatus est & fatus:
Alcinous Phæacibus de hospite.
audite Phæacum duces atq̃ consiliarij,
ut dicam quæ me animus in pectore iubet.
nunc quidem pasti dormiatis ad domum uadentes:
mane autem senibus pluribus aduocatis,
hospitem in ædibus hospitaliter tractabimus, atq̃ dijs
faciemus sacra pulchra: deinde etiam de reductione
cogitabimus, ut hic hospes absq̃ labore & tristitia
reductione sub nostra suam in patriam terram deueniat
gaudens, celeriter, etiam si ualde procul sit:
neq̃ quicquam interea mali & damni patiatur
antequam ipse suam terrã conscendat. hic autẽ deinceps
patiatur quæcunq̃ ei fatum parcæq̃ graues
nascenti nerunt filo, quando ipsum peperit mater.
quod si quis immortalium utiq̃ de cælo uenit,
aliud quippiam hoc utiq̃ dij meditantur.
semper enim etiam antea dij apparent manifesti
nobis, quando facimus inclytas hecatombas:
conuiuanturq̃ apud nos sedentes ubi & nos.
si autem aliquis & solus iens occurrerit uiator,
haud occultant: quoniam ipsos prope sumus,
quemadmodum Cyclopes q̃ & agrestes gẽtes gigantum.

Vlysses interrogatus Aretæ suos labores exponit.
Hunc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
Alcinoe, aliud quid tibi curæ sit mentibus. non enim ego
immortalibus similis sum qui cælum latum habitant,
neq̃ corpore neq̃ indole, sed mortalibus hominibus.
quos uos scitis maximè portantes ærumnam
hominum, quibus in doloribus æqualis sum:
& adhuc etiam plura ego mala dicerem,
quæ quidem omnia deorum uoluntate passus sum.

ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ γ' ἀκοίτῃσιν,
οἵγε ἦ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ὑπὸ θρόνου ἀργυροήλου
εἶσον ἀνασπάσας· σὺ δ' κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ὑπερβῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
δόρπου δ' ἐρίηρος ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ὑπὸ θρόνου εἶσε φαεινοῦ,
ὑὸν ἀνασπάσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἧκε τετυγμένην εὐπρεπέα δῖαν.
σῖτον δ' αὖ οἱ ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδματα πόλλ' ὤπασα, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μύθῳ Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κεράσσαμον οἶνον μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὡς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε Φαίηκες ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δὲ γέροντας ὑπὸ πλείονας καλέσαντες,
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξείνισσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά· ἔπειτα δὲ καὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς κ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χάρῃ, καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί·
μηδέ τι μεσσηγὺς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι
πρίν γε τὴν ἧς γαίης ὀφθῆμεναι. ἔνθα δ' ἔπειτα
πείσεται ἅσσά οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ ἐλήλαθεν,
ἄλλό τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ πορέμεν ἀνόονται.
ἀεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖθ' ἕρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
δαίνυνταί τε πὰρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθά περ ἡμεῖς.
εἴ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβλητο ὁδίτης,
ὅττι κατακρύπτουσιν· ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμέν,
ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε, ἄλλό τοι μελέτω φρεσίν. οὐ γὰρ ἐγώγε εἰμὶ
ἀθανάτοισιν ἐοικὼς οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐδὲ δέμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ἀεῖρω
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐγὼ ἄλγεσιν ἰσωσαίμην·
καὶ δ' ἔτι κεν πλείονα κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

sed

ἀλλ' ἐμὲ μὲν δόρπῳ ἔασατε κηδόμενόν περ.
ὀ γάρ τι συγερῷ ὧν γαστέρι κυντερον ἄλλο
ἔπλετο, ὅστ' ἐκέλευσεν ἑο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
καὶ μάλα τειρόμενον, κὴ φρεσὶ πολλὸν ἔχοντα.
ὣς κὴ ἐγὼ πολλὸν μὲν ἔχω φρεσίν, ἀλλ' ὁ μὲν αἰεὶ
ἐδμεναι κέλεται καὶ πίνειμεν· ἐκ δέ με πάντων
λήθεται ὅσσ' ἔπαθον, καὶ γὰρ πλήσασθαι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
ὥς κέ με τὸν δύσμορον ἐμὴς ἐς πάτρης,
καί περ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα με κὴ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον δ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
οἱ μὲν κατακείοντο δόμον ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.
αὐτὰρ ὁ γ' ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
παὰ δ' ἄρα οἱ Ἀρήτη τε κὴ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἤδην· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα λαιτός.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
καλὰ, τά ῥ' αὐτὴ τεύξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτὴ,
τίς; πόθεν εἰς ἀνθρώπων; τίς σοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
ἠδ' οὐ φὴς ὧδε πόντον ἀλώμενος γῆθά δ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
ἀργαλέον βασίλεια διηνεκέως ἀγορεῦσαι
κήδεα, ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
εἴρησθαι δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν ἐν ἁλὶ κεῖται,
τῇ μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύσμορον ἐφέσσατο δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπ' ἐφθίμενοι ἐτάροι·
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νέος ἀμφιελίσσης,
ἐννῆμαρ φορόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἔσ Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός. ἣ μὲ λαβοῦσα
φίλεε τε κήδεε τε, καὶ ἔτρεφεν, ἤδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήρων ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτέτες μοῦνος ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι δεύεσκον τὰ μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπὶ πλόμενον ἔτος ἦλθε,
κὴ τότε δή μ' ἐκέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ κὴ νόος ἐτράπετ' αὐτῇ·
πέμπε δ' ἐὺ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε
σῖτον κὴ μέθυ ἡδύ· κὴ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
οὖρον δὴ πρόηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
ἑπτακαίδεκα μὲν πλεῖον ἤματα πόντον ἐπόρουν,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ

δυσμό-

ſed me quidem cœnare ſinite dolentem quamuis.
non enim odioſo uentre impudentius aliud
eſt, qui iubet ſui recordari neceſſitate, (bentem.
etiam ualde afflictum aliquẽ, & in mentibus dolorẽ ha-
ſic et ego luctũ quidẽ habeo mentibus, hic a. ualde ſemp
comedere iubet & bibere: & me omnium
obliuiſci facit quæcunq; paſſus ſum, & repleri inbet.
nos autem feſtinate ſimul atq; aurora apparuerit,
ut me infelicem meam imponatis in patriam,
quẽuis multa paſſũ. ubi cõſpicatũ me uel uita relinquat
poſſeſſionẽ meam, famulosq;, & aliam magnam domum.
Sic dixit. hi autem omnes laudabant, & hortabantur
deducere hoſpitem, quoniam rectè dixiſſet.
ſed poſtquã libarunt biberuntq; quantũ uoluit animus,
hi quidem dormituri iuerunt domum unuſquiſq;.
ſed in domo relictus eſt diuus Vlyſſes,
apud a. ipſum Aretẽq; & Alcinous diuina ſpecie ꝑditus
ſederunt: famulæ autem auferebant uaſa conuiuij.
his autem Arete albiulna incepit uerba,
agnouit enim pallium & tunicam, ueſtimenta uidens
pulchra, quæ ipſa fecerat cum ancillis mulieribus:
& ipſum alloquens uerba pennata dixit:
Hoſpes, hoc quidem te primum interrogabo ipſa,
quis? unde uenis uirorũ? quis tibi hæc ueſtimẽta dedit?
an non dicis in mare errans huc ueniſſe?
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudẽs Vlyſſes:
difficile regina perpetuò dicere
dolores, quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœleſtes:
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam inſula longè in mari iacet, Vlyſſes A-
ubi Atlantis filia doloſa Calypſo retæ ſuos
habitat pulchricoma grauis dea: neq; aliquis ipſi caſus nar-
miſcetur neq; deorum neq; mortalium hominum: ret.
ſed me infelicem peregrinum duxit fortuna
ſolum, poſtquam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus fregit medio in nigro mari.
ubi alij quidem omnes periere boni ſocij:
at ego carinã ulnis capiens nauis utrinq; remis agitatæ,
nouem diebus ferebar: decima autem me nocte nigra
inſulam Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypſo
habitat pulchricoma grauis dea. quæ me ſuſcipiens
accurate excepit & alebat, & dicebat (omnibus:
facturam immortalem & nunquam ſeneſcentem diebus
ſed meum nunquam animum in pectoribus perſuaſit.
illic qdẽ ſeptẽ annos ꝑmãſi firmiter, ueſtimẽta a. ſemper
lachrymis madefaciebã quæ mihi immortalis dedit Ca-
ſed quando iam octauus reuolutus annus uenit, (lypſo:
& tunc iam me inſit concitans redire,
Iouis ex inſſu, ſiue etiam animus mutatus ipſius eſt:
miſit autem in rate colligata: multa autem dedit,
panem & ſuaue uinum: & diuinas ueſtes induit:
uentum autem immiſit innocuum ſuauemq;.
ſeptendecim quidem nauigabam dies mare ſulcans,
decimaoctaua uerò apparuerunt montes umbroſi
terræ noſtræ: lætatum eſt uerò mihi charum cor

infeli-

infelici. certè enim conflictaturus eram adhuc ærumnæ
multa, quam mihi immisit Neptunus terræ quassator,
qui mihi excitans uentos, impediuit iter,
commouit uerò mare immensum: neq; fluctus
sinebat in rate uehementer ingemiscentem ferri.
hanc quidem deinde procella dispersit, cæterum ego
natans has undas transnaui: donec me terræ
uestræ adegit ferens uentus q; & aqua.
ibi me egredientem coegisset fluctus ad terram,
petras ad magnas iaciens & inamabilem locum.
sed resiliens natani rursus, donec ueni
ad fluuium, qui mihi uisus est locus optimus,
expers petrarum, & apricum erat à uento.
excidi autem animum colligens: diuina uerò nox
aduenit: ego autem seorsim à Iouisfluo fluuio
egressus in arbustis dormiui: circumquaq; autem folia
congessi: somnum autem deus immensum infudit.
hic quidem in foliis dilecto adflictus corde,
dormiui tota nocte usq; ad auroram & meridiem.
inclinabatq; sol, & me dulcis somnus dereliquit.
ancillas uerò in littus tuæ agnoui filiæ
ludentes, inter eas autem ipsa erat similis dijs:
ei supplicaui: illa uerò neutiquã ab indole abfuit bona,
ut non sperare posses iuniorem obuiantem
facturum. semper enim iuniores desipiunt.
quæ mihi cibum dedit affatim & ardens uinum,
& lauit in flumine, & mihi has uestes dedit.
hæc tibi tametsi afflictus uerè enarraui.

Huic rursus Alcinous respondit dixitq;:
hospes, certè quidem hoc decens non consideranit
filia mea, quòd te neutiquam cum ancillis fœminis
duxit in nostram domum, tu uerò primæ supplicasti.

Hunc excipiens allocutus est nersutus Vlysses:
heros, ne mihi ideo insontem reprehende puellam.
hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi:
sed ego nolui, timens, reueritusq;,
ne fortassis tibi animus commoueretur uidenti.
suspicaces enim sumus supra terram genus hominum.

Huic rursus Alcinous respondit, dixitq;:
hospes, non mihi huiusmodi in præcordijs eharum cor,
temerè irasci: potiora autem honesta omnia.
utinam Iupiter pater & Minerua & Apollo,
talis existens qualis es, eaq; sapiens quæ ego utiq;,
filiam meam habeas, & meus gener uocaris,
hic manens: domum autem ego & bona darem,
si modò uolens maneas: inuitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neq; sic gratum Ioui esset.
reductionẽ uerò in hoc ego perficiam (ut bene intelligas)
cras: in id temporis autem tu quidem domitus somno
dormias: illi captabunt tranquillitatem, ut peruenias
in patriam tuam & domum, & si fortè quid gratum est:
& si omnino multo longius est Eubœa.
eam enim longissimè aiunt abesse qui eam uiderunt
ex populo nostro, quando flauum Radamanthum
duxerunt inuisurum Tytium terræ filium:

Alcinous optat Vlyssem sibi generum.

Alcinous promittit Vlyssi auxilium.

ἀλυσμόρῳ. ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνὸν ἀθλέειν ὀϊζύϊ
πολλῇ, τλῶ μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθους,
ὤρινεν δ' ἄλαδε σμερδαλέον· οὐδέ τι κῦμα
εἴα ὧΐ χείλινς ἀδινὰ σχάζοντα φερεσθαι.
τλῶ μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκίδνασε, αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον· ὄφρά με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε ϛ ὕδωρ.
ἔνθά κε μ' ἐκβαίνοντα βίηφατο κῦμ' ὧΐ χέρσῳ,
πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὼν ϛ ἀτρεπέϊ χώρῳ.
ἀλλ' ἀναχασάμενος νῆχον πάλιν, ἐως ἐπέλθον
ὄφρ' ποταμόν, τῇ μάλα μοι ἐΐσκετο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ὦΐ σκέπας ἦεν ἀέμοιο.
ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ὦδε δ' ἀμβροσίη νὺξ
ἦλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπὸ νύμβλυε δῖι ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δ' ἄρα φύλλα
ἐφυσάμην· ὕπνον δ' ἔθεος κατ' ἄπειρονα χεῦεν.
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ,
εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀμφιπόλους δ' ὦΐ θινὶ τῆς ἐνόησε θυγατρὸς
παίζουσας, ἐν δ' αὐτὴ ἴσαν εἰκυῖα θεοῖσιν·
τῶν ἱκέτευσ'· ἡ δ' οὔτι νοήματος ἔμπεδον ἦλθε,
ὥς κε σὺ νῦν ἔλθοις νεώτερον αὖτις ἰάσσων
ἐρχόμενον. αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
καί μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις καὶ αἴθοπα οἶνον,
καὶ λάσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν.
τοῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείῃ κατέλεξα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
ξεῖν', ἤτοι μὲν τόδ' γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
πατὴς ἐμὸ, ὄνεκά σ' ὅτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ὦγεν ὃν ἡμέτερον, σὺ δ' ἄρα πρώτῳ ἱκέτευσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
ἥρως, μή μοι τοῦνεκ' ἀμύμονα νείκεε κάρτα. (σεύς,
ἦ γὰρ μ' † ἐκέλευσε σοὶ ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι· Alcinous
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰδόμενός τε,
μή πως νῶϊ σοὶ θυμὸς ὦΐ σκύσαιτο ἰδόντι.
φύσζηλοι γάρ τ' ἐμμὲν ὦδε χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
ξεῖν', ἅ μοι τοιοῦτον γε νόον σάφα φίλον πατὴρ
μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷος ἐσσί, τά τε φρονέων ἄτ' ἐγώ περ,
παῖδά τ' ἐμὸν ἐχέμεν, ϛ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
αὖθι μένων· οἶκον δέ τ' ἐγὼ ϛ κτήματα δοίην,
αἴκ' ἐθέλων γε μένοις. ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ ὄφελον φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι (ὄφρ' εὖ εἰδῇς)
αὔριον· ὄφρα τις ᾧ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
λέξεαι· οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνῃ, ὄφρ' αὖ ἵκηαι
πατρίδα σὴν ϛ δῶμα, ϛ ὅππόσον φίλον ἐστίν·
ὅππερ καὶ μάλα πολλὸν ἐπαρήρω ἔς τ' Εὐβοίης.
τὴν γὰρ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι οἳ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
ἦγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν·

Ὣς μὲν οἱ γῶθ' ἄλλος, ἐγὼ δ' ἄτερ καμάτοιο τέλεσσα
ἅπαντ' ἐμὸν δῶ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οἴκαδ' ὀπίσσω.
εἰδήσεις δ' ἐμὸν αὐτὸς φίλον φρεσὶν ὅσσον ἄρισται
νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι † αὐαρέες πεῖραν ἄλαο πλεῖν.

Ὡς φάτο. γήθησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ζεῦ πάτερ, αἲθ' ὅσα εἶπε τελευτήσειε ἅπαντα
Ἀλκινόου· ἦ μάν κεν ἐμὸν κλέος οὐ φίον εἴη,
ἀσβεσον κλέος εἶη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
κέλσε δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ὄλας, καθύπερθεν ἑσσάσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ σόρεσαν πυκινὸν λέχος ἠνία τε σταν,
ὦρτο δ' ὀδυσσῆα πρόσαυδαν ἐπέεσσιν,
ὄρσο πόσι, ὦ ξεῖνε, πεπόνηαι δέ τοι θυμός·
Ὡς φάν· τῷ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠρίδεπτῳ.
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
παρὰ δ' ἄνακτι δέμνια στόρεσε λέχος πόρσυνε τε δουλή.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Θ.
ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐκκλησία γίνεται † Φαίηκων περὶ † ξένου, καὶ παῖδα παιδιὰν πρὸς ἐπαίνους † Ὀδυσσέως· καὶ ἐρίζοντας παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ † Φαιήκων οἱ ἄριστοι· καὶ μετὰ ταῦτα δίσκου ἀγωνίζονται Φαίακες καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ ὁ Δημόδοκος ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τῶν μοιχείων Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τῶν ἀσκωλιῶν † δοράτων ἵππου καὶ † Ὀδυσσέως πλαίοντος, πυνθάνεται τίς καὶ πόθεν εἴη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Θ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Θέτα δ' ἄθλοις Φαίηκες Ὀδυσσεῖ
πάρεσαν.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο.
καὶ δ' ἄρα λιμὴν ὦρτο πολίπορθος Ὀδυσσεύς·
τοῖσι δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορηνδ', ἦσφι πέλε νηυσὶ πέτυκτο.
ἑλθόντες δ' ἕζοντο μάθιζον δὲ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον· ἦλθε δ' ἀνὰ ἄστυ μετὰ φρεσὶ βαλλὰς Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονι Ἀλκινόοιο,
νόστον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα.
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ πέλεν μύθοισι τοιοῖσδε·

Δεῦτε ἄγε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὅς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἀλαπλαγχθείς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.

Ὡς εἰπὼν, ὦρσε μὲν θυμὸν ἑκάστου.
καρπαλίμως δ' ἐμπλῶθε βοὸς ἀγοραί τε καὶ ἕδραι
ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχυτο χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·

καὶ

atq; illi quidē illuc uenerunt, & absq; labore transnarūt
die eodem, & abduxerunt domum retro.
cognosces etiam ipse in mente quàm optimæ
naues meæ & iuuenes in sulcando mare remis.

Sic ait. ganisus est autem ærumnosus diuus Vlysses:
supplicans uerò dixit uerbum, orationemq; habuit:
Iupiter pater, utinam quæcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous: huius quidem per almam terram
immortalis gloria sit, ego autem in patriam ueniam.
Sic illi quidem huiusmodi inuicem colloquebantur.
iussit autem Arete albis lacertis ancillis
cubilia sub porticum ponere, & stragula pulchra
purpurea ut iniicerent, insternerentq; desuper tapetas,
chlænasq; imponere uillosas, desuper induere.
illæ uerò ibant ex ædibus facem in manibus gestantes:
cæterū postquā strauerūt pulchrū lectulū accelerantes,
excitarunt Vlyssem astantes uerbis:
surge dormiturus hospes, paratus est tibi lectus:
Sic dicebant. huic uerò gratum uisum est dormire.
sic ille quidem illic dormiuit diuus Vlysses
tessellatis in lectis, sub porticu sonante.
Alcinous uerò cubuit in penetrali domus excelsæ:
iuxta uerò mulier regina lectum parauit & cubile.

ODYSSEAE HOMERI VIII.
Rapsodiæ argumentum.

Concio fit Phæacum de hospite, & nauis deducitur ad reductionem Vlyssis: & conuiuio suscipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et posthæc disco certant Phæaces & Vlysses. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: & Vlysse flente, interrogatur quis & unde sit.

ODYSSEAE HOMERI Θ.
RAPSODIA.

Octaua ex certaminibus Phæaces de Vlysse experimentum sumpserunt.

Vando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi.
præterea inclytus surrexit urbium euersor Vlysses:
illis uerò præibat sacrum robur Alcinoi
Phæacū ad cōcionē, quæ ipsis apud nauē cōstituta erat.
uenientes uerò considebant in politis lapidibus
propè: ipsa uerò per urbem obibat Pallas Minerua,
assimilata præconi prudentis Alcinoi,
reditum Vlyssi magnanimo meditans.
& sanè cuiq; uiro assistens dixit uerbum:
Huc age Phæacum principes atq; rectores
ad concionem ite, ut hospitem audiatis,
qui recens Alcinoi prudentis uenit ad domum,
ponto pererrato, corpore immortalibus similis.
Sic loquuta, incitauit robur & animum singulorum.
citò uerò implebantur hominibus forumq; & sedilia
congregatis. multi enim admirati sunt uidentes
filium Laertæ prudentem, huic autem Minerua
diuinam super infudit gratiam capitiq; & humeris:

et

& ipſum longiorem & craſſiorem reddidit aſpectu,
ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
grauisq́ & uenerabilis, & ut perficeret certamina
multa, quibus Phæaces experiuntur Vlyſſem.
cæterum poſtquam conuenerunt congregatiq́ erant,
illis Alcinous concionatus eſt & locutus:

Alcinous Phæaces in concione hortatur, ut Vlyſſem inuent.

Audite Phæacum duces atq́ principes,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
hoſpes hic haud ſcio quis nam errando uenit meã domũ,
ſiue ab Eois ſiue Heſperijs hominibus:
deductionem flagitat, & precatur ratem eſſe.
nos uerò ut antea quidem maturemus deductionem.
neq́ enim quiſquã alius quicunq́ meã domũ peruenerit,
hic lugens diu manet propter deductionem.
ſed age nauem nigram deducamus in mare diuinum
recentem: iuuenes autem duo & quinquaginta
eligantur è populo quicunq́ antea ſunt optimi.
ligatis autem bene omnes ad ſcalmos remis

Alcinous parat conuiuium.

exite, ac deinde ſubitum apparate conuiuium,
ad noſtrã domũ profecti: ego aũt lautè omnib. præbebo.
iuuenibus uerò hæc præcipio: cæterùm cæteri
ſceptrigeri reges ad meam domum pulchram
ueniatis, ut hoſpitem in regia amplectamur.
neq́ quiſquam recuſet. aduocate uerò diuinum cantorem
Demodocũ: huic quidẽ deus excellenter dedit cantilenã
oblectare, quoties animus incitat ad cantandum.

Sic loquutus præibat. illi uerò ſimul ſequebantur
ſceptrigeri: præco uerò cucurrit ad diuinum muſicum.
iuuenes uerò electi duo & quinquaginta
ibant ut præceperat ad littus maris infructuoſi.
ac poſtquam ad nauem deſcenderunt atq́ mare,
nauẽ quidẽ ipſi nigram in maris profundũ deduxerunt,
malumq́ impoſuerunt & uela naui nigra.
aptarunt autem remos uinc ula per coriaria
omnia ut decebat, uela autem alba extenderunt:
altè uerò in humidum hanc protraxerunt. ac poſtea
contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domũ.
implebantur autem porticus q́ & ſepta & domus uiris
congregatis, multi autem erant iuuenes atq́ ſenes.
illis uerò Alcinous duodecim oues immolauit,
octo autem albis dentibus ſues, duosq́ flexipedes boues:
quos degluberũt curarũtq́, & apparariũt conuiuiũ ama-
Demodocus cantor. *præco aũt propè uenit ducens amabilẽ cantorem, (bile.*
quẽ ſupra modũ Muſa dilexit, dedit uerò bonũq́ malũq́:
oculis quidẽ priuauit, dedit autem dulcem cantilenam.
huic ſanè præco poſuit ſedem argẽteis clauis diſtinctam
in medio conuiuantium, columnæ longæ innixam.
ex paxillo autem ſuſpendit cytharam ſonoram (deret
ipſius ſupra caput, & mõſtrat quo pacto manibus pren-
præco: iuxta aũt apponebat caniſtrũ pulchrãq́ menſam,
iuxta aũt poculum uini, ut biberet quoties animus iube-
illi u. ad edulia parata appoſita manus mittebant. (ret.
cæterùm poſtquam potus & cibi deſideriũ expulerunt,
Muſa cantorem excitauit ut caneret gloriam uirorum,
cantilena cuius tunc gloria ad cælum latum ibat:

conten-

καί μιν μακρόστορον ἠϋ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὄς κεν Φαιήκεσσι φίλος πᾶσι γλύοιτο,
δεινός τ' ἀιδοῖός τε, νὴ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλούς, οὕς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆϊ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγειρθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο νὴ μετέειπε,

Κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει,
ξεῖνος ὅδ' ἐκ οἶδ' ὅστις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμοὶ δῶ,
ἢ πὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει, νὴ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ' ὥς τοπάρος πομπὴν ἐποτρυνώμεθα πομπῆι·
οὐδέ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ὅτις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται,
γωάσσεται ὀδυρόμενος δηρὸν μᾶλλον εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον· κούρω δ' ὑὼ νὴ πεντήκοντα
πρινάδων κατὰ δῆμον ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ὑπὸ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ'. αὐτὰρ ἔπειτα δόλωι ἀλεγεινῶι δαῖτα,
ἡμέτερόν δ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κούροισι μὲν ταῦτ' ὤπασα τέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.
μηδέ τις ἀρνείσθω. καλέσασθε δ' ἠῢν ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πόρε δῶκεν ἀοιδὴν
πᾶσι, ὅπηι θυμὸς ἐποτρύνηισιν ἀείδειν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι κῆρυξ τ' μετὰ θεῖον ἀοιδόν.
κούρω δ' κριθέντε δύω νὴ πεντήκοντα
βῆτην ὡς ἐκέλευσ' ἀνὴρ δῖν' ἅλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦλθον παρὰ θῖν' ἅλὸς ἀτρυγέτοιο,
νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθεσφι θοῦσαν,
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνηι.
ἤρτυναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
πάντα κατὰ μοῖραν, αὐὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασαν·
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίωι τλίη γ' ὥρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα
βαῖν' ἐπὶ Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ὀξὺ μέγα δῶμα.
πλῶντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε νὴ ἔρκεα καὶ δόμοι αὐδρῶν
ἀγρομένων, πολλοὶ δ' ἔσαν ἔνδοθεν ἠδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς·
τοὺς δ' ἔρυον ἀμφί θ' ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν, (νέων.
τὸν περὶ μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
κὰδ δ' ἐκ φόρμιγγα λιγὲ-
αὐτὸν ὑπὲρ κεφαλῆς, νὴ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι (αν
κῆρυξ· παρὰ δ' ἐτίθει καλὸν καλὴν τετράπεζαν,
παρὰ δ' ἔπασ' οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος νὴ ἐδητύος ἄλτο φρένας ἧσιν,
μέσσ' ἄρ' ἀοιδοῦ ἀνῆκεν ἀείδεμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἶμης τοῦ τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε·

νεῖκος ὀ'ρυσσῆος Διὸς Πηλείδεω ἀχιλῆος,
ὥς ποτε δ'ρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ ὅτ' ἄρισοι ἀχαιῶν δηριόωντο.
ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο φοῖβος Ἀπόλλων
πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
τρωσί τε καὶ δαναοῖσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
κὰκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
οὐδὲ γὰρ ἐφαίδιμας, ὑπ' ὀφρύσι δ'ἄκρυα λείβων.
ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἔλεσκε,
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν·
αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειεν ἀείδειν
φαίηκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρπουτ' ἐπέεσσιν)
ἂψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
σφῶϊ δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοον δέ μιν οἶον ἐπέφραδε, καὶ δὲ νόησεν,
ἆκουε δ' ἄγχι' αὐτοῦ· βαρὺ δ' ἐστονάχησε γοῶσα·
αὐτίκα δ' ἠμείβετο φαίηκεσι φιλοπάτρισι μετηύδα,
κέκλυτε φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα δυμῷ ἐίσης,
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ σύνοχος δέδεται θαλίῃσι·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
πάντων· ὡς κ' ὁ ξεῖνος ἑῷσιν οἷσι φίλοισιν,
εἰκάδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο· (συν
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκου δ' ἕλε χεῖρα, καὶ ἐξάγαγεν ἐκ μεγάροιο (αυ
κήρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτῷ ὁδὸν ᾗπερ οἱ ἄλλοι
φαίηκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πολὺς ὅμιλος,
μυρίοι· ἀν δ' ἵσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
ὦρτο μὲν Ἀκρόνεός τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεύς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεύς,
Ποντεύς τε, Πρωτεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεός τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνῆος Τεκτονίδαο·
καὶ ἦ καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἴσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
πάντων φαίηκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
ἀμύμονος δ' ἔσαν υἱεῖς τρεῖς πάλαι ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ αὐτίθεος Κλυτόνηος·
οἱ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν·
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
τῶν ἦ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ βοὸς ἥμενοι οἷα τελεῖ ἡμιόνοιϊν,
τόσσον ὑπεκπρὸ θέεσκε λαὸς ἅπαν, οἱ δ' ἐλίποντο.
οἱ δὴ παλαισμοσύνης ἐλεγεινῆς πειρήσαντο,
τοῖς δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστερος ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεύς,

πύξ

contentionem Vlyßis & Pelidæ Achillis,
ut quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
ſæuis uerbis: rex autem uirorum Agamemnon
gaudebat animo cum optimi Achiuorum contenderent:
ſic enim illi uaticinans prædixerat Phœbus Apollo
in Pythia diuina, quando ingreſſus eſt lapideum limen
oraculum petiturus: tunc nanque ſabatur mali principium
Troianis & Danais, Iouis magni per conſilia.
iſta ſanè cantor cantabat inclytus. at Vlyſſes
purpureã ingentẽ ueſtẽ prehenſam manibus grauibus,
in caput traxit, obtexitq; pulchram faciem.
uerebatur nanq; Phæaces, ſub ſupercilijs lacrymas ſtillans. Vlyßi non pudet fletus
ſed quando deſinebat canere diuinus cantor,
lacrymis abſterſis, à capite ueſtem demebat,
& poculum rotundum accipiens, libabat dijs:
at quando rurſus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe qui oblectabantur uerbis)
rurſus Vlyſſes capite obuoluto lugebat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas ſtillans,
Alcinous uerò ſolus ipſum aduertit atq; animaduertit,
ſedens prope ipſum: graniterq; ſuſpirantem audiuit:
continuò aũt Phæacibus ſtudioſis remorum loquebatur:
audite Phæacum duces atq; rectores, Alcinous hortatur Phæaces ad certamen.
iam quidem conuiuio ſaturauimus animum æquali,
citharaq; quæ conuiuio congruens eſt celebri:
nunc autem exeamus, & certamina experiamur
omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis,
domum reuerſus, quantum ſuperemus alios
cæſtibus q; luctaq;, & ſaltibus, atq; pedibus.

Sic locutus præibat: illi uerò unà ſequebantur:
ad paxillum autem ſuſpendit citharam ſtridulam:
Demodoci uerò prehendit manum, & eduxit ædibus
præco: præibat uerò huic eandem uiam qua & alij
Phæacum optimates, certamina admiraturi,
inſtiterunt a.ire ad forũ: ſimulq; ſequebatur ingẽs turba,
infiniti: ſurrexerunt autem iuuenes multiq; & boni.
ſurrexit quidem Acronius, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteusq;, Prymneusq;, & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteusq;, Proteusq;, Thoon, Anabeſineusq;,
Amphialusq; filius Polyei Tectonidæ:
ſurrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Martí,
Naubolides q; qui optimus erat corporeq; ſpecieq;
omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
ſurrexerunt & tres filij boni Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & diuinus Clytoneus:
hi quidem primum periculum fecerunt pedibus: Certamen curſus, & cætera.
eisq; à carceribus extenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
celeriter uolabant puluerem excitantes in campo.
horũ currẽdo longè optimus erat Clytoneus inculpatus:
quantumq; in nouali ſpacium eſt mularum,
tantũ præcurrens ad populũ uenit, alij uerò relinquebãtur.
alij uerò luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
in hac rurſus Euryalus uicit omnes optimos:
ſaltu uerò Amphialus omnium optimus erat:
diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus.

pugnã

pugnis rursus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
cæterũ postquam omnes oblectarunt animũ certaminib.
bis Laodamas locutus est filius Alcinoi:

Agite amici, hunc hospitem rogemus si quod certamẽ
& scit & didicit. indole sanè non malus est,
fœmoribusq; cruribusq;, & utraq; manu desuper,
cervicéq; firma, ingentiq; robore: neq; uigoris
caret; sed malis debilitatus est multis.
non enim ego existimo peius aliud mari
ad hominem affligendum, etiam si valde fortis sit,

Hunc rursus Euryalus excepit, dixitq;:
Laodama, sanè hunc sermonem ritè dixisti:
ut ipse nunc prouoca uadens, & conueni sermone.
at postquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi,
stetit in medium profectus, & Vlyssem allocutus est:
Laodamas prouocat Vlyssem ad certamen. huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
si aliqd fortassis didicisti. conuenit n. te scire certamina.
neq; enim maior gloria hominis quoad fuerit,
quàm quod pedibus præstiterit & manibus suis.
sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
tibi uerò profectio non iam diutius aberit, sed tibi iam
& nauis deducta est, & præparati sunt socij.

Hunc excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Laodama, quid me ista iubetis taxantes?
dolores mihi etiã magis in præcordijs quàm certamina,
qui antea valde multa passus sim, & multa pertulerim:
nunc uerò in uestro consessu reditu indigens
sedeo, precans regemq; omnemq; populum.

Euryalus Vlyssi. Huic rursus Euryalus respondit, obiurgauitq; contra:
minimè te hospes perito uiro assimilo
certaminum, qualia multa inter homines sunt:
sed huic qui simul naui transtrata frequens;
princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
nec turæq; memor, & speculator est uiaticorum,
lucriq; rapacis acquisiti, neq; athletæ similis es.

Vlysses importuno Euryalo succenset. Hunc aũt torue intuitus allocutus est prudens Vlysses:
hospes, non honestè dixisti: stulto uiro similis es.
ex æquo non omnibus dij munera dederunt
uiris, neq; indolem, neq; prudentiam, neq; eloquentiam.
alius quidem forma inferior est uir,
uerùm deus formam uerbis ornat: alij uerò in ipsum
oblectati aspiciunt: is uerò securè loquitur
modestia suaui, eminet autem in multitudine:
incedentem autem per urbem, ueluti deum aspiciunt.
alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:
sed non ei gratia uersatur in sermonibus.
sed & tibi species quidem decora, neq; aliter
neq; deus fecerit: sed mente imperitus es.
lacessisti mibi animum in præcordijs charis,
locutus non ut decet: ego uerò non ignarus certaminum,
ut tu loqueris, uerùm inter primos puto
esse, donec iuuenta fretus fui uiribusq; meis.
nunc aũt teneor malo & doloribus. multa n. passus sum,
uirorumq; bella, sæuosq; fluctus penetrans.
sed etiam sic, malde multa passus, experiar certaminis

mordax

ὣς ἔφατ' οὐ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτόρφθησαν φρεγί' ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη παῖς Ἀλκινόοιο,

Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἀέθλων
οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυὴν γε μὲν ὁ κακὸς ὄτρ,
μηρούς τε κνήμας τε, ἠδ' ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν,
αὐχένά τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος ἔμπεδον ἔστιν.
οὐδέ τι πῆδος
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνήρεφται πολέεσσιν.
ὃ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
οὐδ' ἀρά τε συγχεῦαι, ἐνὶ μάλα καρτερὸς ἔσσι.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα τοῦτ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
αὐτὸς νῦν προκάλεσαι ἰὼν, καὶ πεύθεσθ' ἐπέεσσι.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο,
στὰς ῥ' ὃν μέσον ἰὼν, καὶ ὁ' ὀνόσσατο πευσέμεν αὐτῷ,
δῦτε ἄγε νῦν σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας. ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
ὃ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ἦσιν,
ἢ ὅτι ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ·
σοὶ δ' οὐ τόσσος ἔτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλὰ τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἑταῖροι ἕτοιμοι.

Τὸν δ' ἀπαμείβετ' ἔπειτα πολύμητις δῖος Ὀδυσσεὺς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες; (σεύς,
πολλὰ μοι ἄλγεα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἀέθλοι,
ὃς πρίν μὲν μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλὰ μόγησα·
νῦν δὲ ἀγορῇ μιν' ὑμετέρῃ ἀγορῆ νόσφιν ἑζόμενος
ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πᾶντα τε δῆμον.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' ἄντην·
ὃ γάρ σ' οὐδ' ἐξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω (τλῳ,
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι τέλονται·
ἀλλὰ σὺ μὲν ὅσσ' ἄμαχος νηὶ πολυκλήϊδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασιν,
φόρτα τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ἔμπης ὀνέων,
κέρδεά τ' ἀρπαλέων, οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πολύμητις δῖος Ὀδυσσεὺς
ξεῖν', ἦ μάλα δή μ' ἔφατε κακὰ δαίδαλα ἀνδρὶ ἐοικέναι. (σεύς.
ὅτως ὑμῖν πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα δίδοσαν
ἀνδράσιν, ἠδὲ φυὴν, ἠδ' ἐς φρεγάς, ἠδ' ἀγορητύν·
καὶ μὲν γάρ τ' εὖ δῖος ἀκιδνότερος πέλεν ἀνὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἐπέσσι κόσμησε· καὶ δέ τ' ἄν αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δ' ἀγρομένοισι μετέπρεπεν·
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιπεδᾶται ἐπέεσσιν.
ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιος ἐσσί.
ὄρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' οὐ νήϊς ἀέθλων,
ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβη τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλην,
καὶ δῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα περῶν.
ἀλλὰ καὶ ὣς, καπὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.

θυμο-

θυμοδακὴς γὰρ μῦθος ἐπώτρυνας δέ με μᾶλλον.
Ἦ ῥα καὶ αὐτῷ φάρει αὐαίξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ παχύτερον, στιβαρώτερον ἠδὲ μάλιστα
ἤν οἱ φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τὸν ῥα περιδρήξας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
βόμβησεν δ' ἄρα λᾶας· κατὰ δ' ἔπτυξαν ποτὶ γαίῃ
φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶας ὑπαὶ ῥιπῆς. ὁ δ' ὑπέρπαλτο σήματα πάντων,
ῥίμφα θεὼν ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
ἀνδρὶ δ' ἐμὰς εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
καί κ' ἀλαὸς τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφάων· ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ἔπλετο δήμῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δ' ἄρσεο τόνδε γ' ἄεθλον·
ὅττις φαιήκων τόν γ' ἵξεται, οὐδ' ὑποδήσει.
Ὡς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων δ' ἔνεχ' ἑταῖρον ἐϋπλοκάμοιο θυγατρὸς
καὶ τότε κερφότερον μετεφώνεε φαιήκεσσι,
τὸν νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἧσειν ἢ τοσσοῦτον οἴομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
τὴν δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη θυμός τε κελεύῃ,
δεῦρο ἄγε πειρηθήτω. ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην.
ἢ πυξ, ἢ πάλῃ, ἢ καὶ ποσίν, ὅττι μεγαίρω
πάντων φαιήκων, πλὴν γ' αὖτ' Ἀλκινοοῖο ἄνακτος.
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ ὄτιδ' ἀνὸς πέλει αὐτὴρ
ὅστις ξεινοδόκῳ ὄρινά περ ἀντιφερίζει
δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἑὸν τ' αὖτ' πάντα κολύει.
τὴν δ' ἄλλων ὅπερ τιν' αἰνέομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω εἰδέμεν καὶ πειρηθήμεναι αὖτως.
πάντα γὰρ ὃ κακός εἰμι μετ' αὐδήσασι βροτοῖσι,
εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
αὐδήεντ' ὑσμίνῃσι· καὶ ἢν μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
ἄγχι πύκα σαίῳν, καὶ τοξάζοιντο φωτῆν.
οἶος δή μ' Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅτε τοξάζοιμεθ' ἀχαιοί·
τὴν δ' ἄλλων ἐμὲ φημὶ πολὺ προφερέστερον εἶναι
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δ' ἠπροτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθέλοιμι,
οὐδ' Ἡρακλῆϊ, οὐδ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἳ καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον πολὺ τόξῳ.
τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὐρύτος, οὐδ' ἄρ' ἵκανε
γῆρας ἐπ' ἀνθρώποισι μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τόξα τεύχειν.
δίζημαι δ' ἀκοντίζω ὅσσον ὀϊστῷ πάντων ἄλλος τις ἰόεσσαν.
οἷσιν δείδοικα ποσὶν μή τις με προθέλθῃ
φαιήκων. λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
ἦν ἐπιτάνυσις· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δ' ἄρα μιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάρισα μεθ' ἡμῖν τοῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος ὅτι σ' ὧδε αὐὴρ ἐν ἀγῶνι πεδάσας
νίκησεν, ὃς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς ὅστις ὄνοιτο,

ὅστις

mordax est enim sermo: irritastis autem me locutus.
Dixit sanè, & cũ ipsa uestẽ impetũ faciẽs prendit la- Vlysses di-
maiorem & crassum, grauioremq; non paulo (pidem seo omnes
quàm quali Phæaces ludebant inuicem. superat.
hunc circumrotans misit ualida à manu:
insonuit autem lapis: reflexerunt autem se ad terram
Phæaces longis remis utentes, nauigandi periti uiri,
lapidis ab impetu. ille uerò superuolauit signa omnium,
leuiter currens à manu. fixit uerò signum Pallas
uiro corpore assimilata: uerbumq; dixit, & locuta est:
etiam cæcus tibi hospes posset discernere signum
palpando: quãdoquidẽ neutiquã mixtũ est multitudini,
sed longè primum. tu autem confide hoc utiq; certamen:
nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq; transmittet.
Sic ait. gauisus autem est patiens diuus Vlysses,
gaudẽs eo quòd socium benignum uidisset in certamine.
& tum leuius allocutus est Phæacas:
hunc nunc assequimini iuuenes: breui denuo alium
me missurum esse tantum puto, aut adhuc longiorem.
ex alijs autem quemcunq; cor animusq; inuitat
huc age periculum faciat. quoniam me irritastis ualde.
aut cæstu, aut luctu, aut etiam cursu, nullum recuso
omnium Phæacum, præter ipsum Laodamantem.
hospes enim mihi ille est. quis cum amico pugnet?
insipiens ille & nullius precij est uir
quicunq; cum hospite contentionem mouet certaminum
populo in alienigeno: suiq; ipsius omnia perturbat.
aliorum utiq; nullum recuso, neq; despicio,
sed uolo scire & periculum facere palàm.
in omnib. n. nõ ignauus sum inter hoiẽs quotquot certa- Vlyßis pe-
bene quidẽ arcũ noui bene politũ tractare: (mina sunt. ritia.
primus uirum contingerem iaculatus in turba
uirorum hostilium: etiam si ualde multi socij
iuxta astarent, & iacularentur in uiros.
solus quidem me Philoctetes uincebat arcu
populo in Troianorum, quoties iaculabamur Achiui:
aliorum me dico longè præstantißimum esse
quales nunc mortales sunt in terra pane uescentes.
cum uiris autem priscis contendere haud uolo,
neq; cum Hercule, neq; cum Euryto Oechalienſi,
qui etiam cum dijs contendebant de arte iaculandi.
itaq; etiã statim mortuus est ingẽs Eurytus, neq; ad sene-
perueniit in ædibus. iratus enim Apollo (ctutem
occidit, eo quòd ipsum prouocarat ad iaculandum.
hasta aũt iaculor quantũ nullus alius quisquam sagitta.
solis timeo pedibus ne aliquis me superet
Phæacum. nimium enim malè domitus sum
fluctibus in multis: quoniam non commeatus in naui
erat assiduus: ideoq; mihi chara membra soluta sunt.
Sic ait. illi uerò omnes taciti fuerunt silentio:
Alcinous autem ipsum solus respondens allocutus est: Alcinous
hospes, quãdoquidẽ nõ ingrata inter nos hæc cõcionaris, Vlyßi.
sed uis uirtutem tuam ostendere quæ te sequitur,
iratus quòd te hic uir in certamine astans (rit,
obiurgauit, utiq; tuã uirtutẽ mortalis nullus uituperaue-

quicunq;

quicunq; scit sua mente commoda dicere:
sed age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
dicas Heroum, quando tuus in ædibus
epulaberis apud tuamq; uxorem & tuos liberos,
nostræ uirtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imponat perpetuò iam inde à maioribus.
non n. pugiles sumus irreprehensibiles, neq; palæstritæ,
sed pedibus celeriter currimus, & nauib. optimi sumus.
semper autẽ nobis conuiuiumq; gratũ, citharaq;, choriq;,
uestesq; mutatoriæ, lauacraq; calida, & cubilia.
sed age Phæacum saltatores quotquot optimi,
ludite: ut hospes dicat suis amicis,
domum reuersus, quantum superemus alios
arte nauigandi & pedibus & saltatione & cantu.
Demodoco u. aliquis statim profectus cytharam sonorã
afferat, quæ alicubi iacet in nostris ædibus.

Sic ait Alcinous deo similis, surrexit autem præco
laturus citharam sonoram domo ex regis.
præfecti autem ludorum nouem omnes surrexerunt
publici, qui in certaminibus administrabant singula:
complanarunt aũt locum, pulchrumq; dilatarunt q; ludũ.
præco autem propè uenit ferens citharam sonoram.
Demodoco: ille a. deinde ibat in mediũ. circũ a. iuuenes
iam pubescentes stabant, docti saltationis:
quatiebant autem diuinum locum pedibus. at Vlysses
motus admirabatur pedum, obstupescebatq; animo.
Demodocus canit fabulam de Veneris & Martis amplexu.
cæterùm ipse citharam pulsans cœpit pulchrè canere
de Martis amore pulchreq; coronatæ Veneris,
ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
clam: plurima autẽ dedit, lectumq; detorpauit & cubile
Vulcani regis. statim autem illi nuncius uenit
Sol, qui ipsos animaduertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi tristem sermonem audiuit,
institit ire ad officinã, mala animo profundè cogitans:
imposuit autẽ basi ingentẽ incudem, cudit autẽ uincula
infracta, insoluta, ut firmiter illic manerent.
deinde postquam struxit dolum iratus Marti,
institit ire in thalamum ubi ei chara cubilia stabant:
circum autem fulcra fudit uincula undiq; omnia:
multa autem & superiore parte domus fusa sunt
perinde atq; tela araneæ subtilis, quã nemo uidere queat
neq; ex dijs beatis: sic enim dolosa facta erant.
cæterùm postquam omnem dolum circa lectum fecit,
simulauit se ire in Lemnũ pulchrè fabricatũ oppidum,
quod illi terrarum multo charissimum est omnium.
neq; uanam uigiliam tenuit aurato freno utens Mars,
utq; uidit Vulcanum inclytum arte foràsim euntem:
institit ire ad domum inclyti Vulcani,
cupidus amoris pulchrè coronatæ Veneris.
illa uerò iam recens à patre præpotente Ioue
ueniens resedit: ille uerò intra domum iuit,
illiusq; manui inhæsit, uerbumq; dixit atq; compellauit:
age chara, ad lectulum diuertamus dormituri.
non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
proficiscitur in Lemnum ad Sintinas barbaros.

Sic

δς τις ἐπίσαιτο ἦσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς γε μεγάροισι
δαινύῃ ἡδὺς ἐσσι τ' ἀλόχῳ καὶ τοῖσι τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἵα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ὠδὶ ὄργια τίθησι δαμπρὸς ἔξετι πατρῶν.
ἐσ γὰρ πυγμάχοι ἀμὲν ἀμύμονες, οὐδ' ἐ παλαιστὰ,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν, νῆες δὲ νέεσσιν ἄριστοι.
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαὶς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
παίσατε· ὡς κε ξεῖνος ἑῷ εἰσαῦτις οἴκαδ' ἐνισπὼν
οἷσι φίλοισιν, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσὶ καὶ ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δ' ἐτις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἥ τις κεῖται ἐῷ ἡμετέροισι δόμοισιν.

Ὡς ἔφαθ' Ἀλκίνοος θεοείκελος. ὦρτο δ' ἠκέρυξ
οἶσιν φόρμιγγα λιγυρὴν ἐκ δώματα βασιλῆος.
ἀέσυμνῆται δὴ κρῖνοι φῶτα ἕκαστα
δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐυπρήστεσκον ἕκαστα
λέσχαν ἠδὲ χορὸν, καλὸν δ' ὄρσαντο ἀγῶνα.
κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον. ἀμφὶ δὲ κοῦροι
παῤῥάβδην ἔσαντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
θῆκε πλῆκτον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστου δόμοισι
λάθρῃ· πολλὰ δ' ὄ γ' ὤπασε, λέχος δ' ἤσχυνε νύμφης
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἠελίος, ὃ σφ' ἐφόησε μιγησόμενόν περ φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς ἔδυ δυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
ἐν δ' ἔθεθ' ἀπμοσύνην μεγάλην ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δολίην τεύξει δ' ὀλέσειν μεμάκει Ἄρει,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον ὅθι οἱ φίλα δ' ἐμνήσατο κοῖτος·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖνην χέε δ' ἱσμῖνα πύκλῳ ἁπάντῃ·
πολλὰ δὲ καὶ πύθωνος μελαθρόφιν ἐξεπέχωντο
αὐτ' ἀράχνια λεπτὰ, τά κ' οὐ κίε δαὶς ἐίσκειν
δαὶς θεῶν μακάρων· ὥπερ γὰρ δόλον ἔκτανε τύκτε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα περὶ δόλον ποδὶ δ' ἐμνία χεῦεν,
ἔστη' ἴμεν δὲ Λῆμνον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἣ οἱ γαίων πολὺ φίλτατ' ἔην ἁπασέων.
δαὶ δ' ἀλαοσκοπιὴ ἔχε χρυσάορος Ἄρεος,
ὡς δ' εἶδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα πορικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
ἐρασσάμενος φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
ἥδ' ἐ νέον ἦλθε πατρὸς ἐριβώλακος Κρονίωνος
ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζετ'· ὁ δ' ἔσσυτο δ' ἄματος ἔκε,
χειρί τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν ὑπνῳθέντες·
οὐ γάρ ἔθ' Ἥφαιστος μετὰ δήμιον, ἀλλά που ἤδη
εἴχετο δὴν Λῆμνον μετὰ Σιντίνας ἀγριοφώνους·

Sic

Ως φάτο. τῇ δ' ἀσπασίως ὑπέσαντο κοιμηθῆναι.
τὼ δ' ἐς δ' ἐμνια βάντε κατὰ δ' ῥαθὸν ἀμφὶ δ' ὑσμοὶ
τεχνήωντ' ὀχῆας ἔχωντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ὀδέ τι κινῆσαι μελέων λῦ, ὀδ' ἀναεῖραι·
γίγνετο δ' ἠ γίνωσκον ὅτ' ὀκ ἔτι φυκτὰ πέλοντο.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε πολύκλυτος Ἀμφιγυήεις,
αὖτις ὑποστρέψας πρὸς Λήμνου γαῖαν ἰκέσθαι.
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, ὅπτε τε μῦθον.
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
ἕστη δ' ἐν προθύροισι· χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει,
σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦτ' ἴνα ἔργα γελασσάμενοι ὀνόσητε ἰδητε.
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰεὶ ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα·
οὕνεκ' ὁ μὲν, καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἐγώγε
ἀπτελέως γεγάμην. ἀτὰρ οὔτι μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δ' ἐμὼ τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
ἀλλ' ὄψεσθ' ἴνα τώ γε κατὰ δόλον εὐνηθήτην,
εἰς ἐμὰ δείμνια βάντε· ἐμοὶ δ' ὀρόων ἀπάχθεται.
ὐμὲν σφὼ ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε καὶ μὰν ὄντω,
καίπερ μάλα πὸρ φιλέοντε. τάχ' ὀκ ἐθέλησον ἄμφω
εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
ὃσσάκι μοι μάλα πατὴρ ἀποδώσεται εἵνεκα κούρης.
οὕνεκά οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κάρης.
ὄφρα δ' ὀρόωσι θεοὶ πότνιαι χαλκοβατῆες δῶ.
ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθε δ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθων δ' ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
θηλύτεραι δ' ἔμειναν ἐνὶ μεγάροισι ἕκαστα.
ἔστασαν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἐάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ὀρώρετο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ὧδέ δέ τις εἶπεσκε ἰδὼν πρὸς τὸν πλησίον ἄλλον,
ὀκ ἀρεταὶ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
ὡς νῦν αὖ Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα,
ὠκύτατον πὸρ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
χωλὸς ἐὼν, τέχνῃσι· τὸ δὴ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δ' ἄναξ πρόσφη Διὸς Ἀπόλλων,
ἑρμεία Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θέλοις κρατεροῖσι πεδηθεὶς
εὕδειν ἐν λεκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργοφόντης,
αἲ γὰρ τοῦτ' γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσοι ἀπείρονα ἀμφὶς ἔχοιεν,
ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
αὐτὰρ ἐγὼν εὐδοίμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ὣς ἔφατ'. ὦρσε δ' ἄρ' γέλως ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὖτ' ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
τίσειν ἄσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύκλυτος Ἀμφιγυήεις,

Sic ait. huic autem gratum nisum est dormire.
illi u. in lectum ut conscenderunt dormierũt: uincula a.
fabre facta circumfundebantur prudentis Vulcani.
neq; ullum mouere membrum erat, neq; attollere:
& tum quidẽ agnouerũt quòd non iam effugia patebãt.
propè autem eis uenit inclytus Vulcanus,
rursus reuersus antequam ad Lemni terram nesisset.
sol enim illi custodiam habuit, dixitq; orationem.
contendit autem ire ad domum, charo afflictus corde:
stetit autem in uestibulo: ira autem ipsum dira cepit,
horrendum autem clamauit, audireq; fecit omnes deos:
Iupiter pater, atq; alij dij beati semper uiuentes,
uenite ut opera ridicula & non tolerabilia uideatis.
ut me claudum entem Iouis filia Venus
semper deboneſtat, amat autem pernicioſum Martem:
eo quòd ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego
imbellis factus sum. at neutiquam mihi causa alia est,
quàm parentes duo: qui non genuisse debebant.
sed uidete ut illi dormiunt in amore,
meo conscenso lecto: ego autem aspiciens tristor.
non tamen eos iam spero paulisper iacere sic,
licet admodum amantes. fortasse nolent ambo
dormire: sed ipsos dolus & uinculum detinebit,
donec mihi omnia pater reddat dotalia
quæcunq; illi præbui impudentem ob puellam.
quòd illi pulchra filia, sed non pudica.
Sic ait. ipsi aũt congregati sunt dij æream per domum.
uenit Neptunus terræ quassator, uenit & utilis deus
Mercurius, uenit autem rex iaculator Apollo.
fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ.
stabant autem in uestibulo dij datores bonorum:
immensus autem risus excitatus est dijs beatis,
artes inspicientibus prudentis Vulcani.
tum uerò quispiam dicebat uidens in proximum aliũm:
non sunt uirtuti mala opera: assequitur tardus celerem:
ut nunc Vulcanus ens tardus cepit Martem,
uelocissimum licet deorũ entem qui Olympum tenent,
claudus ens, technis: ppter quod & adulterij mulctã de-
Sic illi quidem talia inuicem dicebant. (bet.
Mercurium autem allocutus est rex Iouis filius Apollo:
Mercuri Iouis fili, internuncie, dator bonorum,
num in uinculis uelles fortibus compressus
dormire in lectulo iuxta auream Venerem?
Huic respondit deinde internuncius Mercurius:
utinam fieret rex iaculator Apollo:
uincula quidem ter tot infinita circumfusa essent,
uos autem inspiceretis dij, omnesq; deæ,
at ego dormirem apud auream Venerem.
Sic ait, risus autem excitatus est immortalibus dijs.
neq; Neptunus risum tenebat, precabatur autem semper
Vulcanum inclytum artificem ut solueret Martem:
& ipsum allocutus uerba alata dicebat:
Solue: ego autem tibi ipsum promitto (ut tu iubes)
soluturum esse æqua omnia inter immortales deos.
Hũc rursus allocutus est inclytus artifex ambiclaudus:

ne me Neptune terræ quaſſator hæc iube:
miſera pro miſeris etiã ſponſiones ſunt ad ſpondendum.
quo pacto ego te uincire poſſem inter immortales deos,
ſi quidem Mars abierit debitum & uincula effugiens?

Hũc rurſus allocutus eſt Neptunus terræ quaſſator:
Vulcane, etiam ſi Mars debitum renuens
abierit fugiens, ipſe tibi ego hæc perſoluam.

Huic reſpondit continuò inclytus ambiclaudus:
non eſt neq; decet tuam orationem abnuere.

Sic locutus, uincula ſoluit robur Vulcani.
illi poſtquam è uinculo ſoluti ſunt forti licet ente,
ſtatim impetu facto, ille quidem in Thraciam iuit,
illa uerò ad Cyprum peruenit libenter ridens Venus,
in Paphum. ubi illi lucus araq; odorata:
hic autem ipſam Gratiæ lauarunt, & unxerunt oleo
immortali, qualia deos refrigerant ſemper entes:
neſtes autem induerunt amabiles, mirabile uiſu.

Hæc certè canter cantabat inclytus: cæterùm Vlyſſes
oblectabatur mente ſua audiens, atq; etiam alij
Phæaces longorum remorum, nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedontem iuſſit
ſolos tripudiare, quoniam ipſis nemo contendebat.
Luſus pilæ. hi igitur poſtquã pilam pulchrã in manibus acceperunt
purpuream, quam ipſis Polybus fecerat prudens,
hanc alter iaciebat ad nebulas umbroſas,
flexus retro. alter autem à terra in altum elenatus,
facilè accipiebat, antequã pedib. ad paimentũ uenisſet.
Saltatio. at poſtquam pilam in rectum experti ſunt,
ſaltauerunt poſtea in terra paſcenti multa
frequenter alternantes: iuuenes autẽ applaudebant alij
ſtantes in certamine: multus autem ſtrepitus ortus eſt.
tunc Alcinoum allocutus eſt diuus Vlyſſes:

Alcinoe rex, omnium clariſſime populorum,
utiq; pollicitus es tripudiatores eſſe optimos,
utiq; planè factum eſt: ſtupor me habet inſpicientem.

Sic dixit. lætata autem eſt ſacra uis Alcinoi:
ſtatimq; Phæaces amantes remorum allocutus eſt:
Alcinous Phæacibus. Audite Phæacum ductores ac principes,
hoſpes mihi ualde uidetur prudens eſſe:
ſed agite ei demus hoſpitale munus uti decet.
duodecim enim in populo præclari reges
principes imperant, tertius decimus autem ego ipſe:
ex his ei ſinguli ueſtem bene lotam & tunicam,
& auri talentum ferte preciosi:
ſtatim autem omnia portemus cõgregati, ut in manibus
hoſpes habens, ad cænam ueniat lætus in animo.
Eurialus autem ſeipſum conciliet uerbis
& dono, quoniam nequaquam ut decuit locutus eſt.

Sic dixit. omnes autem laudauerunt, & iuſſerunt:
dona autem ut ferret præmiſerunt præconem ſinguli:
huic autem rurſus Euryalus reſpondit locutusq; eſt:
Euryalus Vlyſſem eo ſe donat. Alcinoe rex, omnium clariſſime populorum,
tibi equidem hunc hoſpitem conciliabo ſicut tu iubes,
dabo ei hunc enſem totum æreum, cui eſt manubrium
argenteum, magina autem recens ſecti eboris

circum

μή μι Ποσείδαον γαιήοχε ταῦτα κέλευε·
δείλαί τοι δειλῶν γε κὴ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
πῶς κέν ἐγώ σε δ' ἔοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
εἴκων Ἄρεος οἴχοιτο χρεῖος ἀλύξας;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ὄκ ἔς· οὐδὲ ἔοικε τὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.

Ὡς ἐπὼν, † δεσμῶν αἶψα μάλ' Ἡφαίστοιο. al. λίσω
τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατερὸ πόρε ὄντε,
αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει,
ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἷξε Πάφον. ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπιχρίμπτοθεν αἰὲν ἐόντας·
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.

Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἦσιν ἀκούων, ἠδ' ἐνὶ ἄλλοι (σὺν
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ' Ἄλιον ἠδὲ Λαοδάμαντα κέλευσεν
μοῦνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν ἔπλετο πρῶτα·
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντο
πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
τὴν ἑτέρω ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω. ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθείς,
ῥεῖα μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν ἷξαι ἰκέσθαι.
αὐτὰρ ἐπειδὴ † σφαῖραν ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο, al. σφαίρῃ
ὀρχηθμῷ δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ
παρφάς' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
ἑσσύτες κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς·

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ μὲν ἀπέλλησας βητάρμονας ἔμμεν ἀρίστους,
ἦ δ' ἔτι μᾶλλον τίτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

Ὡς φάτο. γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
αἶψα δὴ Φαίηξι φιληρέτμοισι μετηύδα,

Κέκλυτε Φαίηκες ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄξεῖν· μάλα μοι δοκέει πεπνυμένον εἶναι·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον ὡς τὸ ἐοικός.
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἄρχοι κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
τὴν οἱ ἕκας φᾶρος εὐπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
καὶ χρυσοῦ τάλαντον ἑνὶ ἕκαστι τιμήσητε·
αἶψα δὴ ταῦτα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ' ἑνὶ χερσὶ
ξεῖνος ἔχων, ἔνδορπον ἰὼν δόρπου ἐν ἀγλαΐῃ
Εὐρύαλος ἧ ἑαυτὸν ἀριστάδην ἐπέεσσι
νῦν δ' ὦρσε, ἐπεὶ ὅτι εἶπε κατὰ μοῖραν ἔειπεν.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
δῶρα δὴ ἄρ' οἱ σῆμαναι προέσσαν κήρυκα ἕκαστος·
τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι ὡς σὺ κελεύεις·
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
ἀργυρέη, κολεὸν δ' ἠυκόμοιο ἐλέφαντος

ἀμφὶς ἐὼν

ἐπὶ δὲ
μοι

ἀμφιδύνηται· πολὺ δ' ἐ οἱ ἄξιον ἔσται.
Ὡς εἰπὼν, χερὶ χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴπέρ τι βέβακεν
ἀλεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι·
σοὶ δὴ θεοὶ ἄλγος τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι
δοῖεν· ἐπεὶ δὴ πάλαι φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
μή σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν· (σεὺς·
μηδέ τι τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο (γυ· 10
τόνδε δ' ἐμοὶ λῶπας ἀρεσσάμενος ἐπέτεισιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετό τ' ἠέλιος, κὴν δὴ κλυτὰ δῶρα πέπῃγεν.
τὰ γ' ὄρσ' Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
δέξαμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
μητρὶ πὰρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν πολυκαλλέα δῶρα.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε ἰὼν μενεπτόλεμος Ἀλκινόοιος·
ἐλθόντες δ' ἕζοντο κάθιζον δ' ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
δὴ ῥα τότ' Ἀρήτην προσέφη μενεπτόλεμος Ἀλκινόοιος,
Δεῦρο γύναι, φέρε κηλὸν ἀρίπρεπές· ἔντις ἀρίστη 20
σὺ δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἰδὲ πλυνὲς ἔνδοθι χιτῶνα·
ἀμφὶ δὲ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδὼν τ' ἐὺ κείμενα πάντα
δῶρα τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες δῦθά δ' ἕνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται, κἠ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούσῃ·
καί οἱ ἐγὼ τόδε κάλλιπον ἐμὸν πολυκαλλὲς ὀπάσσω,
χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ καὶ μεγάρῳ Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὡς ἔφαθ'. Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ σῆσαι τρίποδα μέγαν ὀφρ' τάχιστα.
αἱ δ' ἀλοητροχόου τρίποδ' ἴσασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχυσαν, ὑπὸ δ' ἔβαλον ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι.
γάστρην ἀμφὶ τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμε δ' ὕδωρ.
τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ πολυκαλλέα κηλὸν
ἔνδοθεν ἤγαγε θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
αὐτὸς νῦν ἴδε τῶμα, θοῶς δ' ὕδη δέσμον ἴηλον,
μή τις τοι καθ' ὁδὸν δήλήσεται, ὁππότε κεν σὺ
εὕδῃσθα γλυκερῷ ὕπνῳ ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ. (σεύς,
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
αὐτίκ' ἐπάρτυε τῶμα, θοῶς δ' ὕδη δέσμον ἴηλε
ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δὴ εὖ ἔτι φρσὶ πότνια Κίρκη.
αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λόσατο ἄνωγεν
ἔς ῥ' ἀσάμινθον βαῖν'. ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοέτρ'· ἐπεὶ οὔτι κομιζόμενός γ' ἐθάμιζεν
ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
τόφρα δέ οἱ κομιδὴ γε θεῷ ὡς ἔμπεδος ἦεν.
ἦμος δ' ἐπὶ δὴ δμωαὶ λόσαν, ἠδ' ἔχρισαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρεσι μετὰ οἰνοποτῆρας
ἤιε. Ναυσικάα δ' ἦ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
στῆ ῥὰ πρὸς σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο·
θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἰδὼν ἐφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,

circumuoluta est: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens, in manibus ponit ensem argenticlauium,
& ipsum alloquens uerba pennata dixit:
Gaude pater ô hospes, uerbum si aliquod effutitũ est
graue, statim ferant rapientes turbines:
tibi autem dij uxorem uidere, & in patriam redire
dent: quando diu ab amicis mala pateris.
Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
& tu amice ualde gaude, dij autem tibi fœlicia dent:
neq; amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat
huius, quem iam mihi dedisti concilians uerbis.
Dixit, & circa humeros posuit ensem argẽticlauiũ.
occidit autem sol, & huic inclyta dona affuerunt. Afferuntur Vlyßi à Phæacibus xenia.
& hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:
suscipientes autem filij eximij Alcinoi
matrem iuxta uenerandam posuerunt perpulchra dona.
illis autem præibat sacra uis Alcinoi:
uenientes uerò sederunt in altis solijs.
tunc Areten allocuta est uis Alcinoi:
Age mulier, fer arcam pulchram quæ optima:
impone autem uestem bene lotam & tunicam:
circa ignẽ autẽ lebetem calefacite, calefacite a. aquam,
ut lotus, uidensq; bene posita omnia
dona quæ ei Phæaces eximij huc tulerunt,
& conuiuio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:
atq; ei ego hoc poculum meum pulchrum præbebo,
aureum, ut mei memor diebus omnibus
libet domi suæ Iouiq; alijsq; dijs.
Sic ait. Arete autem ancillis dixit
ut ad ignem ahenum poneret magnum quàm celerrimè.
hæ aũt lauacrum abenum locarunt ad ignem ardentem:
aquã u. infuderũt, subtus aũt ligna accendebãt sumpta.
aluũ quidẽ tripodis ignis circũdedit, calefiebat a. aqua.
interea uerò Arete hospiti pulchram cistam
extulit è thalamo, imposuit uerò pulchra dona,
uestem, aurumq;, quæ ei Phæaces dederant:
ipsa uerò pallium posuit, pulchramq; tunicam,
& ipsum alloquuta uerba uolatilia dixit:
ipse nunc uide operculũ, statim uerò uinculũ circũliga,
ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum fortè
dormieris dulcem somnum profectus in naue nigra.
At postquam hoc audiuit prudens diuus Vlysses,
statim aptauit operculũ, celeriter autẽ uinculum ligauit
uarium, quod olim docuit ingenio ueneranda Circe.
è uestigio autem ipsum ancilla lauari iussit
in lauacrum ingressum. ille uerò libenter uidit animo
calida lauacra: quoniam neutiquam curari solitus fuerat
ex quo reliquerat domum Calypsus pulchricomæ:
interea ei commeatus tanquam deo præsto erat.
hunc postquam ancillæ lauarunt & unxerunt oleo,
circa ipsum pallium pulchrum iecerunt atq; tunicam,
ex labro egressus uiros ad potores
ibat. Nausicaa autem à dijs pulchritudinem habens
stetit iuxta postes tecti pulchrè fabricati:
admirata autem est Vlyssem oculis aspiciens,

καί μιν

& ipſum alloquuta uerba alata dicebat:
Salue hoſpes, ut etiam olim ens in patria terra
memor ſis mei, quòd mihi primæ precium uitæ debes.
Vlyſſ. Nauſicaæ grati as agit. *Hanc mutuis dictis alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes:*
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi,
ſic nunc Iupiter faciat altitonans maritus Iunonis,
domumq; uenire, & reditionis diem uidere.
certè tibi etiam illic uelut deo nota faciam
ſemper diebus omnibus. tu enim me ſeruaſti puella.
Dixit, & in thronum ſedit ad Alcinoum regem.
bi uerò iam oſſas diuidebant, miſcebantq; uinum.
Præco uerò propè uenit, ducens amabilem cantorem
Demodocum, populo uenerandum: collocauit aũt ipſum
in medio conuiuantium, ad columnã longam inclinans.
ac tunc præconem alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes,
de tergo abſcindens fruſtum: multumq; ſupererat
albidentis ſuis, multa autem erat circum pinguedo:
Præco, iam hanc præbe carnem ut comedat
Demodoco, & ipſum compellor tameſi triſtis.
omnibus enim hominibus terreſtribus cantores
honore digni ſunt & reuerentia, eo quòd ipſos
cantus Muſa docuit: amat autem genus cantorum.
Sic ait. præco autem ferens in manibus poſuit
Heroi Demodoco. ille ſuſcepit: gaudebat autem animo.
illi uerò ad fercula apparata appoſita manus exiẽderũt.
cæterùm poſtquam potus & cibi eſuriem poſuerunt,
tunc Demodocum alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes:
Demodoce, longè te ſupra mortales laudo omnes,
ſiue te muſa docuit Iouis filia, ſiue Apollo.
ualde enim ornatè Græcorum fatum canis,
quãta fecerint paſſiq; ſint, et quanta laborarint Achiui:
tanquã alicubi aut tu ipſe præſens, aut ex alio audiueris.
ſed ſanè tranſi, & equi apparatum canta,
lignei, quem Epeus fecit auxilio Palladis,
quẽ quondam in arcem per dolum duxit diuus Vlyſſes,
uiris implens qui Ilium euerterunt.
ſi quidem mihi hæc ritè enarraueris,
tum ego omnibus pronunciabo hominibus
quòd tibi benignus deus præbuit diuinam cantilenam.
Sic ait. ille u. aggreſſus à deo cœpit, exhibuitq; carmen,
Demodocus equum Troianum cantat. *inde exorſus, quo pacto illi quidem bene tabulatis nauib.*
conſcenſi nauigabant, igne in tentoria iniecto
Argiui: alij uerò iam inclytum circum Vlyſſem
ſedebant in Troianorum foro tecti equo:
ipſi enim eum Troiani in arcem protraxerant.
ſic ille quidẽ ſtabat: illi uerò inconſiderata multa dicebãt
ſedẽtes circa ipſum: trifariam aũt ipſis placuit conſiliũ,
aut perſcindere cauum lignum ſæuo ferro,
aut de rupe deijcere tractum in arcem,
aut ſinere ingens ſimulachrum deorum miraculum eſſe,
ſic ſanè & poſtea perficiendum erat.
fatale enim erat perire, poſtquã urbs intra ſe obtexiſſet
ligneum ingentem equum, ubi ſedebãt omnes optimates
Argiuorum, Troianis cædem & mortem ferentes.
cecinit etiam ut urbem depopulati ſint filij Achiuorum

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν γαῖαν πατρίδ' ἱκάνῃ
μνήσῃ ἐμεῖο, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο, (σεύς,
ὥς τω νῦν Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἶκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
τοῖ κἀκεῖθι θεῷ ὡς ὄλυχτον ὁμῶς
αἰεὶ ἤματα πάντα. σὺ γάρ μ' ἐβίωσαο κούρη.
Ἦ ῥα, καὶ ὀρθὸν ἷζε πὰρ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κερόωντό τε οἶνον.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δ' αὖτε μόνῳ, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
νώτου ἀποπροταμών· ὦδι ἔ πλεῖον ἐλέλειπτο
ἀργιόδοντος ὑός, θαλερὴ δ' ἰὼ ἀμφὶς ἀλοιφή·
Κῆρυξ, πῆ δὴ τόνδε φορεῖς κρέας ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προαυτίζομαι ἀχνύμενός περ.
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ὅσοι χθονίοισιν ἀοιδοί
τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, ἕνεκ' ἄρα σφέας
οἷμας μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δ' ἀοιδοῦ φῦλον.
Ὡς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δ' ἀφίετο χερσὶν ἔϊσην
πρῶτι Δημοδόκῳ. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δ' ἀυτῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆρ βρον ἔντο,
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δημόδοκε, ἐξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
ἢ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς πάϊς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.
λίην γὰρ κατὰ κόσμον ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ' ὄρεξαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν ἀχαιοί·
ὥς τέ που ἢ αὐτὸς πάρεσσι, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον,
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
αὐδήρῳ ἐμπλήσας οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
αἴκεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὡς φάτ'. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοι-
ἐνθορὼν ἐλάων, ὡς οἱ μὲν ἐΰσταλμον ἐπὶ νῆας (δὴν,
βαῖνον ἀπ' ἐπλείοιο, πῦρ δὲ κλισίῃσι βάλοντο
ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἄλλοι ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
εἵατ' ἐνὶ τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
αὐτοὶ γάρ μιν τρῶες ὄλον προτὶ ἄκριν ἔρυσσαν.
ὣς ὁ μὲν εἰσήκει· τοὶ δ' ἄκριτα πολλ' ἀγόρευον
ἧμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δ' ἔσφιγεν ἴδμονι βουλῇ,
ἢ ἑλκησάμενον κοίλην διὰ νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας † ἐπ' ἄκρης, al. ἐπ' ἄκραν,
ἢ ἐάειν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
αἶσα γὰρ ἔμμεναι, ἐπεὶ ἐν πόλις ἀμφικαλύψῃ
ἑλκηθρόν μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἤειδεν δ' ὡς ἄστυ δαΐφρονος υἷος Ἀχαιῶν

ἐκ πόθεν ἐκχύμενοι, κοίλην λόχον ἐκφυλίσσοντες.
ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν περαίζεμεν αἰπήν·
αὐτὰρ ὁ δ' ὑσσὰς πρὸς δώματα Δηϊφόβοιο
βήμεναι ἠΰτ' Ἄρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
νικῆσαι δὲ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην. (σὺν τῷ τ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
δάκρυ δ' ἐβάλλεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς·
ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅστε ἑοῖς προόδῳ πόλιος λαῶν τε περήσιν,
ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ·
ἣ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
ἀμφὶ αὐτῷ χυμένη λιγέως κωκύει· οἱ δ' ἔτ' ὄπιθεν
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
εἴρερον ἀσσαράσσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·
ἣ δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσα πρέπει·
ὡς ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
λῶβος δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκινόου δ' ἐμμεν οἷον ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἆγχι δ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντα ἄκουσεν·
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,

Κέκλυτε Φαίηκες ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκος μὲν νῦν κιθάρην ἐχέτω φόρμιγγα λιγείην.
ὡς γὰρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
ἐξ οὗ δ' ὀρμήθημεν ἀπὸ σταθμῶν τε καὶ ἀοιδὸς,
ἐς τὸ δ' ὅπως πάυσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
ξεῖνος μάλα πολλὸν ἄχος φρεσὶν ἀμφιβέβηκεν.
ἀλλ' ἄγε, μὴ χεδέτω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
ξεινοδόκοι τε ξεῖνος· ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὅτῳ
εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
πομπή τε φίλα δ' ὧρα, τά οἱ δαίμονι φίλια τεύδει.
αὐτίκα δὲ γνήτη ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
ἀνέρι ὅστις ὀλίγον περ ὑπαὶ φρεσὶ βρακτὸν ἔῃσι.
ἀλλὰ νῦ μὴ δὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
ὅ, τί κέ σ' ἔρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
εἰπὲ ὄνομ' ὅ, τί σε κεῖθι κάλεσσι μήτηρ τε πατήρ τε,
ἄλλοι θ' οἱ κατὰ ἄστυ καὶ οἱ περιναιετάουσι.
τὸν μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμος ἔσσ' ἀνθρώπων,
ὅ κακὸς, ὅδε μὴ ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται·
ἀλλ' ὑπὸ πᾶσι τίθηται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δήμου τε πόλιν τε·
ὄφρά σε σῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
οὐ γὰρ Φαίηκεσι κυβερνῆτῆρες ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλιον ὥς τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
ἀλλ' αὐταὶ ἴστασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν·
καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς
ἀνθρώπων· καὶ λαῖτμα τάχιστ' ἁλὸς ἐκπερόωσι,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
ὄλεθρός τι πημανθῆναι ἔπι πρέπει, οὐδ' ἀπολέσθαι.
ἀλλὰ τάδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼ εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάωνι ἀγάσασθαι
ἡμῖν οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες ἐσμὲν ἅπαντες·
φῆ ποτὲ Φαίηκας ἀνδρῶν δυσδρήκεα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐπὶ ζοφερὸν πόντῳ (ψέξειν,
ἔμμεναι, μέγα δ' ἔμμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύ-

ex quo effusi, cauas insidiás relinquentes.
alium autem alibi cecinit urbem uastare celsam:
caterùm Vlyssem ad domum Deiphobi
iuisse tanquam Martem, cum diuino Menelao.
illic iam grauissimum bellum dicebat ausum fuisse,
uicisse etiam continuò per magnanimam Palladem.
hæc cantor cantabat eximius: at Vlysses
tabescebat: lachrymáq; irrigabat sub palpebris genas.
ut fœmina flet dilectum uirum complectens, Cõparatio
qui suam ante urbem populumq; ceciderit,
urbi & liberis arcens sœuam diem:
aut illum morientem & palpitantem uidens,
super illum fusa querulum ululat: illi uerò retro
cædentes hastis tergum atq; etiam humeros,
mancipium adducũt laboremq; habere & calamitatem:
huius autem mirabilissimo dolore tabescunt genæ:
sic Vlysses miserabiles sub palpebris lacrymas stillabat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas fundens,
Alcinous aũt ipsum solus cõsideranit atq; animaduertit,
sedẽs propè ipsum, uehemẽter aũt ingemiscẽtẽ audiuit:
statim autem Phæacibus nauigandi peritis dicebat:
Audite Phæacum duces & rectores,
Demodocus iam cohibeat citharam sonoram.
non enim fortassis omnibus gratificans hæc cantat.
ex quo cœnamusq; & cœpit diuinus cantor,
ex hoc nunquam cessauit ab œrumnoso luctu
hospes: nalde fortassis ipsi dolor mentem circundedit.
sed age, ille quidem cesset, ut simul oblectemur omnes,
hospitio suscipiẽtes hospitesq;: quoniã multo melius est.
nam ob hospitem hæc uenerandum parata sunt,
celebritas & amica dona, quæ illi damus amantes.
pro fratre hospesq; supplexq; est
uiro qui etiam paululum sapit mente.
ideoq; nunc ne tu cela ingenio nafro,
quodcunq; interrogauero: dicere autem te melius est.
dic nomine quo te illic uocabant materq; paterq;, Alcin. quærit omnes Vlyßis conditiones & fortunas.
aliiq; qui in urbe & qui circumhabitant.
non enim quisquam omnino absq; nomine est hominum,
neq; ignauus, neq; eximius, postquam primum natus sit:
sed omnibus imponuntur, simul atq; genuerint parentes.
dic etiam mihi terramq; tuam populumq; urbemq;:
ut te illuc mittant meditatæ mente naues.
non enim Phæacibus gubernatores sunt,
neq; ullo pacto gubernacula sunt quæ aliæ naues habent:
sed ipsæ sciunt cogitationes & mentem uirorum. Phæacum naues sensiles sunt.
& omnium sciunt urbes & pingues agros
hominum: & undas celerrimè maris tranant,
caligine & nebulis obtectæ. neq; unquam ipsis
neq; detrimentum patiendi est metus, neq; pereundi.
sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
nobis quòd ductores inculpati sumus omnium:
dicebat aliquando Phæacum uirorum benefactã nauem
ex ductione redeuntem in obscuro ponto
periturã esse, ingentẽ aũt nobis montẽ urbi incubituru.

sic dicebat senex. ea uerò deus uel perficiat,
uel imperfecta sint, ut illi placitum est in animo.
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
ubi nam aberraueris, et ad quã nam peruenieris regionẽ
hominum: ad ipsos q̃, urbes q̃ bene habitatas.
siue quot difficiles q̃ & agrestes, neq̃ iusti:
quid q̃ hospitales, & quibus mens est deo placens.
dic quid nam fleas & lugeas intra animum
Argiuorum, Danaorum atq̃ Ilij fatum audiens.
hoc autẽ dij quidem conflarunt, destinaruntq̃ interitum
hominibus, ut sit & posteris cantilena.
an aliquis tibi cognatus perijt ante Ilium,
qui eximius erat gener aut socer, aut qui maximè
curæ sunt post sanguinem & genus uestrum.
an aliquis fortasse socius uir familiaritate iunctus
eximius. quoniam non sanè fratre inferior
est qui socium ens prudentia sciat.

ODYSSEAE HOMERI IX.

Rapsodiæ argumentum.

Principium Vlyssis narrationum, in quo ait se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopem Polyphemum uenisse, & cum postquam comedisset sex iam socios eos cecasse.

ODYSSEAE HOMERI I.

RAPSODIA.

In iota cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops est.

VNc excipiens alloquutus est prudens Vlysses:
Alcinoe imperator, omnium præstantissime populorum,
equidem hoc honestum est, audire cantorem
talem qualis hic est, dijs adsimilis uoce.
non enim ego quippiam puto tandem elegantius esse
quàm quum lætitia quidẽ detinet populum uniuersum,
conuiuantes autem per domum audiunt cantorem,
sedentes ordine: iuxta autem plenæ sunt mensæ
pane & carnibus: uinum autem ex cratere hauriens
pincerna adfert & infundit poculis:
hoc quidem mihi pulcherrimum in mente uidetur esse.
tibi uerò meos dolores animus instituit lachrymosos
interrogare, ut etiam magis lugens ingemiscam.
quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?
dolores quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœlestes.
Vlyss. labores suos incipit narrare. *nunc uerò nomen primum dicam, ut & uos sciatis: ego aũt deinde postquam effugero sæuum fatum,*
uobis hospes fim, etiam longè domum habitans.
sum Vlysses Laertiades, qui omnibus dolis
hominibus curæ sum, & mea gloria cœlum uenit.
Habito aũt Ithacam meridianam: in ipsa aũt mons est
Neritus, multis arboribus: circum autem insulæ
multæ habitantur ualde propè inuicem,
Dulichium q̃, Same q̃, & nemorosa Zacynthus:
ipsa autem humilis longè suprema in mari iacet
ad septentr. (illæ uerò seorsum ad auroram solemq̃)
aspera, sed bona iuuenum altrix. non quicquam ego

ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δ' ἐκ θεὸς ἤ τελέσειεν,
ἤ κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὡς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδ' ἔειπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἂς τινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων· αὐτούς τε, πόλεις τ' εὖ ναιεταώσας.
ἦ μὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
οἵτε φιλόξεινοι, καὶ σφι νόος ἔνδον ἀθεμίστης.
εἰπὲ δ' ὅ, τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
τὸν ῥ' ἤ θεοί μὲν τεύξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποισι, ἵνα ἦσι καὶ ἐσομένοισιν ἀοιδή.
ἦ τίς τοι καὶ πατρὸς ἀπώλετο ἰλιόθι πρό,
ἠδὲ κασίγνητος ἢ γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
κέδνοι τελέθουσι μετ' αἷμά τε καὶ γόνον αὐτῷ·
ἦ τίς τοι καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς
ἠδὲ φίλος. ἐπεὶ ὅ γέ τι καὶ γνήσιον ἀντὶ κασιγνήτου
γίνεται ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ι.

ῥαψῳδίας ὑποθεσις.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσέως διηγημάτων, ὧν ἡ φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκωσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον προσβαλεῖν· καὶ ἕτερα φαγόντα ἐξ οὗ ἐκεῖνος ἐκτυφλῶσαι.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ι.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἰῶτα, Λωτοφάγων κικίννῳ σὺν Κύκλωψ ἐστίν.

ΤΟΝ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πασάων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ τοι μὲν τόδε κάλλιον, ἀκούειν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστί, θεοῖς ἐπιείκελος αὐδήν.
οὐ γάρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅταν φρεσὶν ἠσι μάλ' ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούωσι καλὸν ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δ' ἅλις πέλεται τραπέζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπέτρεπε γοῦνά τε χεῖρε
εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω.
τί πρῶτόν, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον κατὰ μοῖραν
κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ ὀρανίωνες.
νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ' ἐγὼ δ' αὖ ἔπειτα φυγὼν ὑπὸ νύκτας ἄμαρ,
ὑμῖν ξεῖνος ἔω, νῆ ἀποπτύσθαι δώματα ναίων.
ἐγὼ Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μου κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην ὑλήεσσαν· τὴν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀρίπρεπές· ἀμφὶ δ' ἤπειροι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
αὐτὴ δ' χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον· (αἱ δ' ἐτ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. ὅττι ἐγώγε

ἧς γαίης λιλάεσθαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδ' ἐσθλόν.
ἣ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε καλὴ νύμφη Καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν ἀντροισι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ἐμοὶ οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
ὣς οὐδὲν γλυκίον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
γίνεται, οὐδ' εἰ πού τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπὸ οὐδὲν τοκήων.
ἀλλ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυπενθέ' ἐφίσσω,
ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν μ' ἀφέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν, (τόσ.
Ἴσμαρον. ἔνθα δὴ ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐ
ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους τε καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασσάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτιμοτέρη ὁμοίη πέοι ἴσης.
ἔνθα δὴ τοι ἐγὼ δειρὴν ποδὶ φεύγεμεν αἶψα
αὐτίκα τοὶ δὴ μέγα νήπιοι ἐν ἐπίθοντο.
ἔνθα δὴ πολλὸν μὲν μέθυ πίνον, πολλὰ δὴ μῆλα
ἔσφαζον πὰρ θῖνα, καὶ ἑλίποδας ἕλικας βόας.
τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γειτόνευν, al. γειτόνοιν
οἵ σφισι γειτονέουσι πόλιν μέγαν ἠδὲ καὶ ἄλλους,
ἤπειρον ναίοντες ὅσοι τέλεθον καὶ ἀρείους,
ἵππων αὐδήσασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἰόντα.
ἦλθον ἔπειθ' ἅσσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ,
πέριοι. τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς ἔστο πρὸς ἡμῖν
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
στάντες δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσιν·
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἐξῆε ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντες·
ἦμος δ' ἠέλιος μετένισσετο βοὸν ἀρότας,
καὶ τότε δὴ Κίκονας κλῖναν δαμάσαντες ἀχαιοί.
ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐυκνήμιδες ἑταῖροι
ἔλλοπ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
ἔνθεν δὴ πρότερον πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐ δ' ἄρα μοι πρότερον νῆες ἴσαν ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑπὸ δαῒ ἰαχόντων.
ἐκ νηυσὶ δ' ἔπορσε νέφεα Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νέφεσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
αἱ μὲν ἔπεσ' ἐφέροντ' ἀνὰ κάρηνα, ἰσίαι δὲ σφιν
τρηχιαὶ τε καὶ τετραχιαὶ δίεσχισαν ἰς ἀνέμους.
καὶ τὰ μὲν ἐν νῆας κατθέμενοι λέσσαντες ὀλέθρου,
αὐτὰς δ' ἐσσυμένως πεδόθεν προέραμεν ἠπείρονδε.
ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
κείμεθ', ὁμῶς καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
ἱστοὺς στήσαμενοι αὐτὰρ δ' ἰσία λεύκ' ἐρύσαντες
ἥμεθα τὰς δ' ἀνέμοί τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
καὶ νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἦθι πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα ῥόῳ τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν
καὶ Βορέης ἀπέωσε, πρὸ Κυθήρων δ' ἔπλαγξεν.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν

sua cuiusq; terra possum dulcius aliud uidere:
enimuero me illic detinuit Calypso diua dearum
in specubus cauis, cupida maritum esse:
consimiliter Circe detinuit domi suæ
Æaa, dolosa, cupiens maritum esse:
sed meo nunquam animo intra præcordia persuaserunt.
ut nihil dulcius sua patria neq; parentibus De amore patriæ.
est, etiamsi & quis procul diuitem domum
terra in aliena habitet seorsum à parentibus.
age uerò tibi & reditum meum lachrymosum dicam,
quem mihi Iupiter immisit à Troia profecto.
ab Ilio me ferens uentus Ciconibus appulit,
ad Ismarũ. ibi ego urbẽ depopulatus sum, occidi q. ipsos,
ex urbe autem uxores & bona multa capta
diuisimus, ut non aliquis mihi expers abierit sua parte.
tum quidem ego celeri pede fugere nos
iussi: ibi uerò plurimum stulti non parnerunt.
hic uerò multũ quidem uini bibitũ est, multas autẽ oues
mactarunt ad littus, & flexipedes nigros bones.
interea uerò digressi Cicones Ciconibus acclamabant, Infelix prælium cũ Ciconibus.
qui ipsis uicini erant simul plures & meliores,
continentem habitantes: docti quidem ab equis
hominibus pugnare, & cum opus esset pedites.
uenerunt deinde quot folia & flores crescunt in uere,
prima luce. tunc sanè malum Iouis fatum affuit
nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
consistentes autem pugnabant pugna ad naues uelocest:
feriebant autem inuicem æreis hastis.
quamdiu quidem mane erat, & augebatur sacra dies,
tamdiu inuicem sustinebamus plures licet essent:
quando uerò sol ibat ad uesperam,
tum uerò Cicones uicerunt domitos Achiuos.
sex autem à singulis nauibus bene armati socij
perierunt: alij effugerunt mortem q. fatum q.
illinc uerò ulterius nauigamus tristes corde
lubentes ex morte, charis amissis socijs.
neq; n. mihi ulterius naues procedebant utrinq; agitatæ,
priusquam aliquẽ miserorum sociorũ ter quisq; uocasset,
qui perierant in campo à Ciconibus trucidati.
nauibus autem immisit uentum Boream nubic. Iupiter
cum turbine diuinitus immisso, nubibus q. cooperuit
terram simul & pontum: ruit uerò è cœlo nox.
hæ quidem deinde ferebant ut obliquæ, ac uela ipsis
in tres quatuor q. partes discidit uis uenti.
& hæc quidem in naues deposuimus timẽtes interitum,
ipsas uerò certatim subduximus ad continentem.
hic duas noctes & duos dies continenter semper
iacebamus, simul labore & doloribus animũ macerãtes.
sed quãdo iam tertiã diem pulchricoma præbuit aurora,
malis erectis uelisq; albis tractis
sedimus: illas uentus q. gubernatores q. dirigebant.
& fortassis illæsus peruenissem in patriam terram,
sed me unda æstus q. circumflectentem Malean
& Boreas repulit, aberrare q. fecit Cytheris.
hinc nouem dicbus ferebar aduersis uentis

πόντον pontum

Vlysses de/fertur ad Lotopha/gos.

pontum per piſcoſum. eaterùm decima die conſcẽdimus
terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
hic littus conſcendimus, & hauſimus aquam.
ſtatim autẽ prandium ceperunt celeres apud naues ſocij.
at poſtquam cibum guſtauimus & potum,
tunc ego ſocios prætermiſi /ciſcitatum,
(uiris duobus ſelectis, tertium præconem ſimul præbens)
qui nam uiri eſſent in terra cibum comedentes.
bi ſtatim digreſſi conuenerunt uiros Lotophagos.
neq; ſanè Lotophagi parabant ſocijs mali quippiam
noſtris, ſed ipſis præbuerunt lotum guſtare.

Loti herbæ mirãda uis.

horum quicunq; loti comediſſent dulciſſimum fructum,
non iam renunciare rurſum uolebat, neq; redire:
ſed illic uolebant cum uiris Lotophagis
lotum edentes manere, reditusq; obliuiſci.
hos quidem ego ad naues ducebam flentes ui,
nauibusq; in cauis ſub tranſtra ligaui trahens.
eaterùm alios iuſſi iucundos ſocios
feſtinantes naues conſcendere celeres,
ne fortaſſis quis loto comeſa reditus obliuiſceretur.
bi uerò ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt:
ordine uerò ſedentes canum mare tundebant remis.
illinc autem ulterius nauigauimus triſtes corde:
Cyclopum autem ad terram ſuperborum nefariorum
uenimus, qui ſanè dijs freti immortalibus
neq; plantant manibus ſtirpem, neq; arant:

Cyclopum inſula ferti/lis.

ſed hæc inſeminata & inarata omnia prouenium,
triticum & ordeum, atq; uites, quæ quidem ferunt
uinũ magnis uuis, & ipſis Iouis imber incremẽtum dat.
illis uerò neq; conciones conſiliariæ neq; inſtituta:
ſed ipſi celſorum montium inhabitant cacumina
in ſpeluncis cauis. ius autem dat unuſquiſq;
liberis atq; uxoribus: neq; ſe inuicem curant.
inſula deinde mollis è portu obtenditur
terræ Cyclopum, non propè, neq; remota,
ſyluoſa: in ea uerò capræ innumeræ naſcuntur
ſylueſtres. neq; enim ſemita hominum probibet:
neq; ipſam inueſtigant uenatores, qui per ſyluam
dolores patiuntur, iuga montium luſtrantes.
neq; gregibus colitur, neq; aratoribus,
ſed ipſa inſeminata & inarata diebus omnibus,
uiris caret, paſcit uerò balantes capras.
non enim Cyclopibus naues adſunt maculatæ,
neq; uiri inſunt nauium fabri, qui fabricent
naues tranſtratas, quæ perficiant ſingula,
ad urbes hominum ire: ueluti crebrò
uiri ad ſe inuicem nauibus tranſmittunt mare,
quiq; ipſis & inſulam bene habitatam colant.
neq; enim mala, ferret uerò tempeſtiua omnia.
inſunt enim prata maris cani ad littus
irrigua, mollia. in primis inuitiatæ uites eſſent.
ineſt aruum læue: admodum profunda feges eſſet
ſuo tempore meſſa: quandoquidem ualde pingue ſolũ eſt.
in ea portus opportunus, ut non opus ſune ſit,
neq; anchoras iacere, neq; rudentes alligare,

πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ ὅ γ' ἐκπὸ ἐπέβημεν
γαίης λωτοφάγων, οἵ τ' ἄνθινον ἔδμενε δῆριν.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφύσσαμεν ὕδωρ·
αἶψα δ' ἔπειτα θοὴν παρὰ νῆα ἑταῖροι
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ πιόντε,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρόφρασθ' ὁμίλῳ προΐειπον,
(ἄνδρε δύω δίνω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας)
οἵτινες αὐτόθι εἶεν ὑπὲρ χθονὶ σίτον ἔδοντες.
οἱ δ' ἕλπ' οἰχόμενοι μίγεν αὐδήεσι λωτοφάγοισιν.
οὐδ' ἄρα λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὀλέθρου
ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν,
οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' αὐδήεσι λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ὑπὸ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἑρύσσας.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
ἀσπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
μή πως τις λωτοῖο φαγὼν, νόστοιο λάθηται.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, καὶ ὑπὸ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δὴ πρόσω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ἵκομεν γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἰκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
ὅτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, ὅτ' ἀρόωσιν·
ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα νὴ ἄνηροτα πάντα φύονται,
πυροί θ' κριθαί, ἠδ' ἄμπελοι, αἵ τε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες·
ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι. θεμιστεύει δ' ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
νῆσος δ' ἔπειτα λάχεια πρὸς λιμένος τετάνυσται
γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλόθ',
ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἴγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι. τὸ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀποδύκει·
οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κιων ἠγήτορες, οἵ τε καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταίσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
ἀλλ' ἦ γ' ἄσπαρτοι καὶ ἀνήροτοι ἤματα πάντα,
αὐδήεσσαν ἔχουσι, βόσκει δ' ἐν τε μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσταμφους, αἵ κεν τελέσειαν ἕκαστα,
ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι· οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν πορόωσι θάλασσαν,
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα.
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο πάρ' ὄχθας
ὑδρηλοί, μαλακοί. μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κέν βαθὺ λήϊον † αἰεί al. αἰὲν
εἰς ὥρας ἀμῶσιν· ἐπὶ μάλα πίειρα ὑπ' ὄδμας.
ἐν δ' ἦ λιμὴν εὐόρμος, ἵν' ὀχεὺ πείσματός ἐστιν,
ὅτ' ἂν ἐπὶ γαίης βάλεαι, ὅτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,

ἀλλ' ὦ νέλσαντες μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ὦκα πνεύσωσιν ἀῆται.
αὐτὰρ ὑπὸ πρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
πρηὼν ἐντὸς ἀπαίτης· πρὸ δ' ἄγχιροι πεφύασιν.
ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
νύκτα δι' ὀρφναίην· ὀδὲ ἐπρὸ φαίνετ' ἰδέσθαι.
ἠὴρ γὰρ πρὸ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, ὀδὲ σελήνη
οὐρανόθεν πρέπεφαινε· κατείχετο γὰρ νεφέεσιν.
οὐδ' ὅτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
οὔτ' ὄν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
εἰσίδομεν πρὶν νῆας ἐῢ σταμένους ὑπὸ κῦμα.
πελάσσασαι δ' νηυσί, καθείλομεν ἱστία πάντα·
ἐκ δ' ἦμεν αὐτοὶ βῆμεν ὑπ' ἠιόνι θαλάσσης,
ἀποβρίξαντες. ἰ- ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
πὶ βορᾷ ἢ τρυφᾷ ἄπνευμα δίεντες. ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆσον θαυμάζοντες ἐπ' ἰνεόμεθα κατ' αὐτήν.
ὦρσαν δ' νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ ἀγκύλας ὀλιχαύλους
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν· δίχα δ' τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν. ἂρ δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
νῆάς μοι ἕποντο δυώδεκα, ἂρ δ' ἐκάστῃ
ἐννέα λάγχανον αἶγας· ἐμοὶ δ' δέκ' ἔξελον οἶοι.
Ὡς τότε μὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄπλετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἀγάρ πω νηῶν ἀπεφθίτο οἶνος ἐρυθρός,
ἀλλ' ἔτι πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἑκάστοι
ἀφύσσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
καπνόν τ', αὐτῆ τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπ' ἠιόνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
ἐλθὼν, τῶνδ' αὐδρῶν πειρήσομαι οἵτινές εἰσιν,
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἔνδοθεν θεοπρόπος.
Ὡς ἐπὼν, αὐτὰρ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσε δ' ἑταίρους,
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ ἐσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν ἄγχι θαλάσσης,
ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὴ πολλὰ
μῆλ' ἔνδον τε καὶ αἰγὸς ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
ὑψηλὴ δεδμητο κατηρυγέεσσι λίθοισι,
μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ ἑλατῇσιν ὑψικόμοισιν.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἔναιε τερατώδης, ὃς ῥά τε μῆλα
οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδέ μετ' ἄλλους
ὠμίλει, ἀλλ' ἀπάνευθεν ἑὴν ἀθεμίστια ἤδη.
καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο τερατώδιον· οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.

sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautis
animus uelit, & aſpirent uenti.
cæterùm ad initium portus fluit ſplendida aqua,
fons ſub ſpecu: circum autem alnus naſcitur.
huc appulimus, atq; aliquis deus nix nias fuit
noctem per obſcuram: neq; licebat uidere.
caligo enim circa naues denſa erat, neq; luna
è cœlo lucebat: detinebatur enim nubibus.
hic nullus inſulam uidit oculis:
neq; ſanè fluctus magnos pronolutos ad littus
uidimus antequam naues bene tabulatas appuliſſemus.
appulſis autem nanibus, collegimus uela omnia:
ipſi etiam egreſſi ſumus in littus maris,
tum uerò quieſcentes expectauimus auroram diuinam.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
inſulam admirantes obambulabamus per eam.
excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis ægida habentis
capras montanas, ut prandium ſumerent ſocij.
continuò incuruos arcus & haſtas longo ferro
cepimus ex nauibus: trifariam uerò inſtructi
petimus. ſtatim autem dedit deus commodam ferinam.
naues quidẽ me ſequebantur duodecim, in unãquãq; aũe
nouem ſortitus ſum capras: mihi uerò decẽ elegerũt ſoli.
Sic tum tota die ad ſolem occidentem
ſedebamus comedentes carnes multas & uinum dulce.
non enim adhuc nauium abſumptum erat uinum rubrũ,
ſed ſuppetebat: multum enim in amphoris ſinguli
hauſeramus, Ciconum ſacro oppido capto.
Cyclopum autem ad terram proſpicimus propè eniem,
fumumq; ipſorum q; ſonitum ouium q; & caprarum.
quando autem ſol occidit & tenebræ aduenerant,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
tunc ego concione aduocata, omnes alloquutus ſum:
alij quidem nunc manete mihi dilecti ſocij:
at ego cum nani mea & cum meis ſocijs
profectus, hos homines explorabo qui nam ſint,
an illi contumelioſi & agreſtes, neq; iuſti:
an hoſpitales, & ipſis mens deo placens.
Sic fatus, ad nauem conſcendi: iuſſi uerò ſocios,
ipſoſq; conſcendere, & rudentes ſoluere.
illi continuò conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine autem ſedentes canum mare uerberabant remis.
ſed cum iam in locum peruenimus propè entem,
hic extrema parte ſpeluncam uidimus prope mare, Antrũ Cy-
excelſam, lauris opacam: hic autem multa clyphemi.
pecora ouesq; & capræ quieſcebant: circum autem eam
excelſa ædificata erat exciſis lapidibus,
longiſque pinis, & quercubus alticomis.
hic uir habitabat ingens, qui quidem pecora
ſolus paſcebat longè: neq; cum alijs
uerſabatur, ſed ſeorſim ens infanda ſciebat.
etenim monſtrum erat horrendum: neq; ſimilis erat
homini humano, ſed cacumini ſyluoſo
excelſorum montium, quando apparet ſolum ab alijs.

δὴ τότε

& tum alios iussi dilectos socios
illuc apud nauem manere & nauem custodire:
porro ego eligens sociorum duodecim optimos
ibam: cæterùm caprinum utrem habebam nigri uini
suauis, quod mihi dederat Maron Euanthei filius
sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuetur.
quod ipsum cum liberis defendissemus atq; uxore
reuerentia moti: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis. ille uerò mihi dedit pulchra dona:
auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta:
dedit autem mihi craterem totum argenteum: ac deinde
uinum in amphoris duodecim omnibus hausti,
suaue incorruptibile, diuinũ potum: neq; quisquam illud
nouerat famulorum neq; ancillarum in domo,
sed ipse, uxorq; chara, promaq; una sola.
Vinũ Maroneũ memorabile. *hoc quoties biberent dulce uinum rubrum,*
uno poculo impleto, aquæ uiginti mensuras
infundebat: dulcis autem odor ab cratere spirabat,
diuinus: tum non abstinuisse gratum erat.
huius ferebam impletum utrem magnum, uiatica autem
in pera: statim autẽ mihi excitabatur animus generosus
uirum adire ingenti præditum fortitudine,
agrestem, neq; iura bene scientem neq; leges.
Vlysses ingreditur antrum Polyphemi. *celeriter autem in antrum uenimus, neq; ipsum intus*
inuenimus, sed pascebat pascua per pinguia pecora.
uenientes autem in antrum admirabamur singula:
calathi quidem caseis grauabantur, repleta erant stabula
agnorum atq; hedorum, separatæ uerò singulæ
inclusæ erãt, separatĩ quidẽ grãdiores, seorsim iuniores,
separatim recens natæ: nutabant fero uasa omnia,
mulctraliaq; scaphæq; factæ, quibus mulgebat.
tum me primum socij precabantur uerbis
ut sumptis caseis iremus retro: ac deinde
celeriter ad nauem celerem hœdisq; & agnis
à stabulis abactis nauigaremus salsam aquam:
sed ego non parui, (certè multo satius fuisset)
donec ipsum uiderem, & si mihi hospitalia daret.
neq; sanè futurus erat socijs uisus amabilis.
tum autem igne accenso manstimus, & ipsi
caseo sumpto comedimus: expectauimusq; ipsum intus,
sedentes donec uenit pascẽs. ferebat aũt ingentem fascẽ
ligni aridi, ut illi ad cœnam esset.
extra autem antrum deijciens strepitum fecit.
nos autem perterriti nos coniecimus in recessum antri.
interùm ille in latam speluncam egit pinguia pecora
oia prorsum quæcũq; mulgebat: mares aũt reliquit foris,
arietesque hircosque altam extra cortem.
deinde admouit ostium ingens altè leuans,
graue: non illud duo & uiginti currus
fortes quadrijugi à solo dimouere potuissent:
tantam excelsam petram admouit ianuæ.
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtum submisit singulis.
statim autem dimidium coagulans albi lactis,
flexit in calathis constringens reposuit:

δὴ τότε οὖν ἄλλους κελόμην ἑρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ παρ νηΐ τε μένειν & νῆα ἐρύσσαι·
αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
βῶν' ἀτὰρ ἀΐγδην ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει.
οὕνεκά μιν σὺν παισὶ φίλῃ σὺν τε γυναικὶ
ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσει δηνδρήεντι
φοίβου Ἀπόλλωνος· ὁ δ' ἐμοὶ πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' ἀῦτεχέος ἑπτὰ τάλαντα·
δῶκε δέ μοι κρητῆρα παναργύρου· αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας,
ἡδὺ μὲν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· ὃν δ' ἔτις αὐτὸν
οἶκοι ἐέδδει δμώων ἠδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
ἀλλ' αὐτός τ', ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴῃ.
τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν,
ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος δ' ἂν ἴκοσι μέτρα
χεῦ'· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
θεσπεσίη· τόθ' ἂν οὔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δ' ἤϊα πήρην
κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγλαΐῃφ
αὐδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλῃ σὺν εἰμένον ἀλκῇ,
ἄγριον, ὅστε δίκας εὖ εἰδότα καὶ θέμιστας.
καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
εἰσελθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεθα ἕκαστα·
ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρίθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμένοι δὲ ἕκαστα
ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέσσαι,
χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι· νᾶες δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμέναι, ἷς ἐνάμελγεν,
ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτιστα ἑταῖροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
καρπαλίμως ὠΐξαι νῆα θοὴν ἐρίφους τε κατ' ἄρνας
σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπὶ πλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔεσθαι.
ἔνθα δὴ πῦρ κήαντες ἐμείναμεν, αὐτὰρ ἔπειτα
τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν μένομέν τε μιν ἔνδον,
ἤμενοι· ἦλθε δ' ἔπειτα νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἀζαλέης, ἵνά οἱ ποτὶ δόρπον εἴη.
ἔκθεν δὲ πρὸς ἄντρον βάλεν ὀρυμαγδόν· ἔβημεν
ἡμεῖς δ' ἀΐσσοντες ἀπειρεσίην δέος ἔμπεσε θυμῷ.
αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σηκὸν ἤλασε πίονα μῆλα (φρ
πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρῃφι
ἀρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἐκτὸς ἐκέρτου αὐλῆς.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ὄβριμον· ὀκτὼ μὲν κε καὶ εἴκοσι τετράκυκλοι
ἑδραῖαι πεσέοντο ἀπ' ἔδους ὀχλίσσειαν·
τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρηφιν.
ἕζόμενος δ' ἤμελγε ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστῃ.
αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε·

dimi-

ἤμισυ δ' αὖτ' ἔσυσσε φίλῃ ἐνὶ γαστέρι, ὄφρά οἱ ἔπι
πίνειν δ' αὖτις μιν μείλιχον, καί οἱ ποτιδέρκτον ἔειπε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε δόλῳ πεπαρμένος ἦτορ,
μὴ τότε τῷ γε ἄνωγμι, μὴ εἴσιδέ γ', ἔρξαι δ' ἡμέας,
Ω ξεῖνοι, τίνος ἐστέ; πόθεν πλῶτ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤτε κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε λῃστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωντα
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Ὡς ἔφατ'. ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δείσαντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον·
ἀλλὰ μὴ ὣς μιν ἔπειτα μειλίσσομενος προσέειπον,
ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀπoπλαγχθέντες Ἀχαιοί
παντοίοις ἀέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλῃ ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
ἤλθομεν· ὧδέ πῃ Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
λαοὶ δ' Ἀτρεΐδαο Ἀγαμεμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον, ἢὲ καὶ ἄλλως
δώῃς δ' ὡτίνα, πέρ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
ἀλλ' αἰδοῖο φέρισσε θεούς· ἱκέται δέ τοι ἀμμί.
Ζεὺς δ' ὑπερμενέως Ἀγαμεμνονος ἐκτελέωτε
ξεῖνος, ὅς ξείνοισιν ἅμ' ἀσπαίρηισιν ὀπηδεῖ.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμὲ αὖτις ἀμείβετο νηλεὲϊ θυμῷ,
νήπιος ἦς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δεδιέμεν ἢ ἀλέασθαι.
οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος τὸ σὸν οἶμαι,
οὔτε σοῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μή θυμός με κελεύοι.
ἀλλά μοι εἶφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
ἦ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ σχεδόν· ὄφρα δ' ἀεύω.
Ὡς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθον εἰδότα πολλά,
ἀλλά μιν αὖ πρόφρονα προσέφην δολίοισιν ἐπέεσι,
νέα μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ὕδι πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεὲϊ θυμῷ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ὑπὸ χεῖρας ἔαλλε·
σοὶ δὴ δίω μάρψας, ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεύετο δὲ γαῖα.
τοὺς δ' ἁμαλὰ δρύπτων ταμίην ὡπλίσατο δόρπον.
ἤσθιε δ' ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
ἡμεῖς δὴ κλαίοντες ἀνσχέθομεν Διΐ χεῖρας,
ἐκ δὲ λιὰ δρῦν' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων·
τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
ἆσσον ἰών, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
στήθεα παφλάσσοντα κατὰ φρένας ἧπαρ ἔχουσιν,
χεῖρ' ὑπὸ μασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.

dimidium autem rursus conflituit in uasis, ut ei esset
potare comedenti, & ei ad cœnam esset.
at postquam festinauit expediens sua opera,
tum ignem accendit, & aspexit, interrogauitq; nos:
O hospites, qui nam estis? unde nauigatis humidũ ma Polyphem.
nunc ad negotiationem, aut temerè erratis, (re? aduenas in-
ut piratæ super mare, qui errant terrogat.
animas periculo obijcientes, malum alienigenis ferẽtes?
Sic ait. nobis autẽ statim exanimatum est charum cor,
timentibus sonitumq; grauem, ipsumq; monstrum:
uerùm tamen ipsum uerbis excipiens alloquutus sum:
nos tibi à Troia aberrantes Achiui Vlysses re-
diuersis uentis super ingentes fluctus maris, spondet.
domum tendentes, alia uia, alijs itineribus
uenimus: sic fortassis Iupiter uoluit consulere.
milites autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
cuius sanè nunc maxima ad cœlum gloria est:
tantam enim euertit urbem, & perdidit populos
multos. nos autem rursus procumbentes ad tua genua
supplicamus, si quod præbeas hospitale, siue alioquin
donum des, qui hospitum mos est.
sed uerere optime deos: supplices autem tibi sumus.
Iupiter autem ultor est supplicumq; hospitumq; Iupiter ho-
hospitalis, qui hospites simul uenerandos comitatur. spitalis.
Sic loquutus sum. ille u. mihi rursus respõdit sæuo ani
stultus es ô hospes, aut procul aduenisti, (mo:
qui me deos iubes aut timere aut obseruare.
non enim Cyclopes Iouem à capra nutritum curant, Cyclopes
neq; deos beatos: quoniam multo præstantiores sumus. deorum cõ
neq; ego Iouis inimicitias euitans pepercero, temptores.
neq; tibi, neq; socijs, nisi animus me iubeat.
sed mihi dic ubi habes huc profectus benefactam nauẽ,
an alicubi in ora, an potius propè: ut sciam.
Sic ait tentans. me autẽ non latuit scientem plurima,
sed ipsum uicissim alloquutus sum dolosis uerbis:
nauem quidem mihi fregit Neptunus terræ quassator,
ad petram iaciens uestræ ad fines terræ,
scopulo impactam: uentus autem ex ponto tulit.
at ego cum hisce effugi arduam perniciem.
Sic loquutus sum. ille aũt nihil respondit sæuo animo:
sed ipse irruens socijs manus intulit:
duos autem correptos, quemadmodum catulos ad terram Cyclops
illisit: cerebrum autẽ humi fluebat, irrigabat aũt terram. duos socios
his autem membratim sectis apparauit cœnam. Vlyßis de-
deuorabat aũt quemadmodũ leo mõtanus, neq; reliquit uorans.
intestina q; carnes q; & ossa medullosa.
nos autem flentes sustulimus Ioui manus,
miseram rem uidentes: æstus autem inuasit animum.
cæterum postquam Cyclops magnũ implenerat nẽtrem,
humanas carnes comedens, & ad hæc merum lac bibẽs,
iacuit intra antrum extensus inter pecora:
hunc quidem ego uolui magnanimo animo
propius accedens, gladio acuto stricto ab femore,
uulnerare ad pectus ubi præcordia epar circundant,
manus admouens: aliud autem me consilium impediuit.

illic

αὐτὸ γάρ κε καὶ ἄμμιν ἀπωλόμεθ' αἶψα μὰλ' οὖλοι·
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐδυάμεσθα θύρας ὑψηλὰς ὠθεῖσθαι
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν πρόσθεν ἔθηκεν.
ὣς τότε μὲν στεναχοντε μένομεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότε δὴ ῥ' αὖτ' ἔνδον ἐμέλγετο κλυτὰ μῆλα
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἀμβροτον ἤκεν ἑκάστη.
αὐτὰρ ἐπειδὴ ἀπ' ὦσε πονησάμενος τὰ ἃ ῥέζα,
σὺν δ' ὄγε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὑπὸ ἰοσάβῳ † δ' εἰ al. δίπτυχῳ
δ' ἀπάνευθε δ' ἄντρου βάλετο πίονα μῆλα, (πνοιῇ
ῥηϊδίως ἀφίλεω θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἆψ ἐπέθη χ' ὡς εἴτε φαρέτρῃ πῶμ' ἰωθεία.
πολλῇ ἴ ῥοίζῳ πῶς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ. αὐλιάρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ δούσατο μερμηρίζων,
ἤπως τισαίμην, δώῃ δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
δὴ δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φάνη βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
χλωρὸν, ἐλαίινεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φορείη
αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμιν ἐΐσκομεν εὐρέα νωτα
ὅσσον δ' ἴσον νηὸς εἰκοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος εὐρείης, ἥτ' ἐκπρὸ ἄγει μέγα λάστιμα·
τόσσον ἔλιπ μῆκος, τόσσον πάχος εὐσταθέμεν.
τὸ μὲν ὅσσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παρασὰς,
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπαρόεσσιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα·
οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐθόωσα παρασὰς
ἄκρον, ἄφαρ δ' ἄρα λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ καλῷ·
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
ἣ ῥα κατὰ σταθμοὺς κέχυτο μεγάλ' ἤλιβα πολλά.
αὐτὰρ ἐγὼ ἄλλους κλῆρον ἐπαλάχθαι ἄνωγον,
ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἱ δ' ἔλαχον τοὺς ἂν κε καὶ αὐτὸς ἐλέσθαι ἄνωγα
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
αὐτίκα δ' εἰς ὄρυν εὐρὺν ἔλασε πίονα μῆλα
πάντα μάλ'· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἐντὸς αὐλῆς,
ἤτοι ὀΐσατο γ', ἦ ῥα θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ἐζόμενος δ' ἤμελγε ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἀμβροτον ἧκεν ἑκάστη.
αὐτὰρ ἐπειδὴ ἀπόδυσε πονησάμενος τὰ ἃ ῥέζα,
σὺν δ' ὄγε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὑπὸ ἰοσάβῳ δ' ὀρέων·
καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παστὰς,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μείλανος οἴνοιο,
Κύκλωψ, τῆ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι πότον νηῦς ἐνεκεύθει
ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
οἴκαδέ τε πέμψας. σὺ δὴ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς.
ᾗτλις, ὡς κεν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐδέκτο καὶ ἔπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ πότον πίνων· καί μ' ἄτης ἀδύτροφον αὖτις,
δεύτερον ἐκπροφέρων, καί μοι τὸν ὄνομα εἶπε·
αὐτίκα νεῖ, ἵνα τοι δῶ ξείνιον ᾧ περ σὺ χάροις.
καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα

Vlyſſis conſilium.

Vlyſſes Polyphemo uinum offert.

Sic etiam nos periſſemus ſæua morte:
non enim potuiſſemus ab ianua excelſa
manibus mouere ſaxum graue quod admouerat.
itaq; tum ingemiſcẽtes expectauimus auroram diuinam.
quando antẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
tunc ignem accendit, & mulſit inclyta pecora
omnia ritè, & ſuum fœtum ſubmiſit ſingulis.
porrò poſtquam feſtinauit perficiens ſua opera,
ſimul ille rurſus duobus prehenſis apparauit prandium.
ut prandit autem ex antro egit pinguia pecora,
facilè amoto oſtio ingenti: ac deinde
rurſus admouit neluti ſi pharetræ operculum imponeret.
plurimo autem ſibilo ad montem egit pinguia pecora
Cyclops, ſed ego relictus ſum mala profundè cogitans,
ſi quo pacto ulciſcerer, daret aũt mihi uictoriam Pallas.
illud antẽ mihi in animo optimum apparebat conſilium:
Cyclopis enim iacebat ingens claua ad ſtabulum,
uiridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret
arefactam: hãc quidem nos aſſimulabamus inſpicientes
quanta eſt malus nauis uiginti remis agitatæ nigræ,
onerariæ latæ, quæ penetrat ingentes fluctus:
tanta erat longitudo, tanta ſpiſſitudo aſpectu:
huius circiter ulnam ego abſcidi aſtans,
& appoſui ſocijs, acuere autem iuſſi.
hi uerò lauem fecerunt: ego autem acui aſtans
ſummum, ſtatim aũt apprehẽdens torrui in igne ardẽte:
& hanc quidem bene depoſui abſcondens ſub ſtercore,
quod per ſpeluncam fuſum erat latè admodum multum.
at alios ſorte ſortiri iuſſi,
qui nam anderet mecum nectem ſublatum
interere in oculũ, quando illũ dulcis ſomnus occuparet.
illi ſortiti ſunt quos utiq; uoluiſſem ipſe eligere
quatuor, cæterum ego quintus cum ijs electus ſum.
ueſpertinus autem rediit pulchripila pecora paſcens:
continuo uerò in latam ſpeluncam egit pinguia pecora
oĩa diligẽter: neq; ullum reliquit profundã extra cortem,
ſiue ſuſpicatus, ſiue etiam deus ſic iuſſit.
porro deinde admouit oſtium ingens altè ſublatum,
ſedens autem mulſit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtus ſubmiſit ſingulis.
at poſtquam feſtinauit perficiens ſua opera,
ille rurſus duobus correptis apparauit cœnam:
& tum ego Cyclopem alloquebar prope aſtans,
poculum in manibus tenens nigri uini,
Cyclops accipe, bibe uinũ, poſtquam comediſti humanæ
ut ſcias quale utiq; potum nauis occultanerat (carnes:
noſtra: tibi autem rurſus libamẽ ferebã, ut mei miſertus
domum mittas. tu autem furis non iam tolerabiliter.
improbe, quomodo quiſquã ad te ĩ poſterũ alius accedat
ex hominibus plurimis, poſtquam non ex officio egiſti.
Sic dixit. ille accepit et bibit: delectatus q̃ eſt uehemẽter
dulcem potum bibens: & me roganit ſecundario rurſus:
da mihi adhuc benigne, & mihi tuum nomen dic
ſtatim nunc, ut tibi dem hoſpitale quo tu gaudeas:
etenim Cyclopibus fert alma terra

οἶνον ἐρισάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἄεξεν·
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστ' ἀπορρώξ.
Ὡς ἔφαθ'. αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἴνου·
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδέως.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἆλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δή μιν ἔπειτα πυθοίμην μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς με κλυτὸν ὄνομα; αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὡς ὑπέστης.
Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομ' ἔστ'· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείλιχον φρεσὶν ηὐδᾷ·
Οὖτιν ἐγὼ τοῦτον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι.
τοῦ δ' ἄλλους πρόσθεν· τόδε τοι ξεινήιον ἔσται.
ἦ, καὶ ἀνακλιθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· κὰδ δέ μιν ὕπνος
πᾶσι δαμάστωρ. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος, (πνοιὴ
ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
τὴν τότ' ἐγὼ τὴν μοχλὸν ὑπὸ σποδιῇ πέλασσα πολλῇς,
εἰὼς θερμαίνοιτο· ἔπεσί τε πάντας ἑτοίμους
θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ὣς πυρὶ μέλλων
ἄψαυστος χλωρός περ ἐὼν, δεδαΐζετο δ' αἰνῶς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσαντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνιπλήσθην μέγα θυμῷ.
οἱ μὲν, μοχλὸν ἐλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ὑπ' ἄκρῳ
ὀφθαλμῷ ἐτίταινον· ἐγὼ δ' ὑπερθοῦ ἀερθεὶς
δίνεον. ὡς δ' ὅτε τις τρυπᾷ πλοίου νήϊον ἀνὴρ
τρυπάνῳ, οἱ δ' ἐς τ' ἐνέρθεν ἱμάντι
ἄψάμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δ' ἤτρεχε ἐμμενὲς αἰεί·
ὣς ἔ γ' ὀφθαλμῷ πυρινήϊα μοχλὸν ἐλόντες
δίνεομεν, τοῦ δ' αἷμα περίῤῥεε θερμὸν ἰόντα.
πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὖσεν ἀϋτμὴ,
γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς τελέσαι μέγαν ἢὲ σκέπαρνον
ἢὲ πέλεκυν ὑδάτι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα, (νοµ
φαρμάσσων· (τὸ γὰρ αὖτε σίδηρός τε κράτος ἔδωκε)
ὣς ἔ γε σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνεῳ περὶ μοχλῷ.
σμερδαλέον δ' ἤμυξε· περὶ δέ οἱ ἴαχε πέτρη.
ἡμεῖς δ' ἐσσάντες ἀπεστυμέθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον ἄλματι πολλῷ·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἳ ῥά μιν ἀμφὶς
ᾤκεον ἀπείρεσι· δι' ἄντρεας ἰωμόεσσας.
οἱ δ', ὅσ τις ἀΐοντα ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
ἱσάμενοι δ' ἕροντο πόθεν τοῖος ὄ, τι ἑκήδοι,
Τίπτε τόσον πολύφημε ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
ἦ μή τις σεῦ μῆκα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἠὲ βίηφι; (μος,
ὣς δὲ καὶ αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κραταιὸς πολύφη-
Ὦ φίλοι, ὅτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
ὦ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἷον ἐόντα,
νοῦσόν γ' οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλης ἀλέασθαι·
ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ ποσειδάωνι ἄνακτι.

uinum copiosis uuis, & ipsis Iouis imber dat incrementũ:
uerùm hoc ambrosiæ & nectaris est corrugus.
Sic ait. at ei rursus ego dedi ardens uinum:
ter quidem præbui, ter autem ebibit insipientia.
at postquam Cyclopem circa mentem occupauit uinum,
tunc ipsum uerbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi
dicam: tu autẽ mihi da hospitale munus, ut pollicitus es:
Nemo mihi nomen est: Neminem autem me uocant
mater atq; pater, atq; omnes alij socij.
sic dicebam, ille autem me rursus excepit sæuo animo:
Neminem ego extremum edam post suos socios.
alios quidem prius: hoc tibi hospitale munus erit.
dixit, & recumbens cecidit supinus: ceterùm deinde
iacebat inflexus crassam cernicem: & illum somnus
cepit omnia domans. è gutture effluit uinum,
frustaq; humanæ carnis: hic autem eructabat uino grauatus.
tunc ego nectem sub cinere conieci multum,
ut calefieret: uerbisq; omnes socios
confirmaui, ne aliquis mihi subueritus refugeret.
sed cum mox nectus oleaginus in igne erat
arsurus uiridis licet, candebatq; uehementer,
tunc ego propius attuli ex igne, circum autem socij
stabant: ceterum audaciam inspirauit ingentem deus.
hi quidẽ nectem sumptum oleaginum acutum in summo Polyphemo ob me-
oculo infixerunt: ego autem infernè innixus rũ feruenti
uersabam. ueluti quis terebrat lignum uir nauale eruitur o-
terebro, illi uerò infra torquent loro culus.
tenentes utrinq;, illud circumuoluitur assiduè semper:
sic eius in oculo ignitum nectem sumptum
uersabamus, hunc autẽ sanguis circumfluebat calidum:
oẽs autẽ ei palpebras circũ & supercilia cremauit uapor,
pupilla ardente: crepitabant autem ei ignem radices.
ueluti cum uir faber securim magnam aut asciam
in aqua frigida mergit multum stridentem,
medicans: (hoc enim ferri utiq; robur est)
sic huius stridebat oculus oleaginum circa nectem.
horrendè autẽ magnum eiulauit: insonuit autem rupes.
nos autem perterriti recessimus. at ille nectem
exemit oculo fœdatum sanguine multo:
illum quidem deinde abiecit à se manibus prædolens.
at ipse Cyclopas altè uocauit, illi circa ipsum Polyphe-
habitabant in speluncis per cacumina uentosa. mus Cyclo
illi autem uocem audientes accurrebant aliunde alius: pas aduo-
stãtes a. interrogabãt circa speluncã quid ipsum afflige- cat.
Cur tantum Polypheme læsus sic clamasti (ret:
noctem per diuinam, & insomnes nos facis?
num quis à te ones mortalium inuito abigit?
an ne aliquis teipsum occidit dolo aut ui?
hos rursus ex antro alloquutus est fortis Polyphemus:
Amici, Nemo me occidit dolo, neq; uiribus.
illi uerò respondentes uerba uolatilia dixerunt:
si quidem Nemo tibi uim infert soli enti,
morbum quidem nullo modo licet Iouis magni effugere:
sed tu supplica patri Neptuno regi.

Sic dixerunt abeuntes. meum autem risit charum cor
quòd nomen decepisset meum & consilium inculpatum.
Cyclops autem ingemiscens & dolens doloribus,
manibus palpitans, lapidem quidem amouit à ianua.
ipse autem intra ianuam sedebat manus extendens,
si aliquem fortassis inter oues caperet exeuntem foras.
sic enim me putabat in mente stultum esse.
caterum ego deliberabam quid factu optimum esset,
si quam socijs mortis solutionem atq; mihi ipsi
inuenirem: omnesq; dolos & consilium texebam,
ut ob uitam, ingens enim malum præsens erat.
illud autẽ mihi in animo optimum apparebat consilium:
Vlyssis astutia. Mares oues erant bene nutriti lanosi
pulchri magniq;, violaceam lanam habentes:
hos taciturè colligani bene tortis funibus,
in quibus Cyclops dormiebat monstrum, infanda sciẽs.
tres unà constringẽs: qui quidẽ in medio uirum ferebat,
duo autem alij utrinq; ibant seruantes socios.
tres autem singulos uiros oues ferebant: at ego
(aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
huius tergum arripiens, illo sum sub uentrem uolutus
iacebam. at manibus lana preciosissima
firmiter implicitus hærebam audaci animo.
sic tũ quidẽ ingemiscentes expectauimus auroram diuinã.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum uerò ad pascua exegit mascula pecora.
fœminæ uerò balabant immulctæ per stabula.
ubera enim grauabantur: custos uerò doloribus multis
afflictus, omnium ouium palpitabat terga
rectè stantium. illud autem stultus non animaduertit
ut illi sub lanigerarum ouium pectoribus ligati essent.
ultimus aries pecorum exibat foras,
uellere grauatus, & me astuta cogitante.
Polyphem. arieti. Hunc palpitans alloquutus est fortis Polyphemus:
mi aries, quid mihi per speluncam exis ouium
ultimus? neutiquam antea relictus ibas ab ouibus,
sed multo primus pascebaris teneros flores herbæ,
magnificè incedens: primus ad fluëta fluuiorũ peruenis.
primus autem ad caulam desiderabas redire
uespertinus: nunc rursus ultimus. num tu regis
oculum desideras, quem uir malus eruit,
cum molestis socijs, postquam domuit mentem uino,
Nemo? quem nondum existimo elapsum esse mortem,
utinam idem sentires, uocalisq; fieres,
ut diceres ubi nam ille meum robur uitet:
profectò ei cerebrum per speluncam huc & illuc
uerberato flueret ad solum: meumq; cor
quiesceret è malis quæ mihi nihili precij uir intulit Ne-
Sic loquutus, arietem ab se misit foras. (mo.
profecti autem paululum à speluncaq; & corte,
primus ab ariete soluebar, solui autem socios.
celeriter autem pecora rectipeda pinguia pinguedine
multa auertentes abigimus, donec ad nauem
peruenimus: desiderati autem charis socijs uisi sumus,
qui effugimus mortem. quos illi ingemiscebant flentes.

sed

Ως ἄρ' ἔφαν ἀπόντες. ἐμοὶ δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ
ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν νὴ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δ' ἤδη σχεδόθεν τε νὺξ ὀδύνῃσι δεδουπὼς,
χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἶλε θυράων.
αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι σχεδὸν ἐρχόντα θύραζε.
ὅτω γάρ που μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλλεσκον ὅπως ὄχ' ἄρισα γλύκιστο,
εἴ τιν' ἑταίροισι θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην· πάντας δ' ὀλοὰς νὴ μῆτιν ὕφαινον,
ὥστε πόδι ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτριφέες λασιόμαλλοι
καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφέες ἔρεα ἔχοντες·
τοὺς ἀκέως συνέδησα ἐϋστρεφέεσι λύγοισι,
τῇς ἔπι Κύκλωψ εὐδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς.
σὺν τρεῖς ἀϊνύμενος· ὁ μὲν, ᾧ μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους.
τρεῖς ἦ ἕκαστον φῶτ' ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(ἀρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων)
τὸν κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἑλυσθεὶς
κάμπτην. αὐτὰρ χερσὶν ἀώτῳ θεσπεσίοιο
νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν στωμέν τε μενοινάων πωλίαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἴσαν ἄρσενα μῆλα.
θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀήμελκτοι πρὸ σηκοῦ.
ἔθηκε γὰρ σφαραγεῦσι· ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων. τὸν δ' νήπιος ἐκφύσησεν
ὡς οἱ ὑπ' ἐροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.
ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔσεχε θύραζε,
λαχμῷ σεσιγόμενος, νὴ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.
Τὸν δ' ὧδ' ἀμαιμακέτης πεπύσετο κραιπνὸς Πολύφη-
μος· ἤδη γὰρ ἔπειτα, τί μοι δόλε δῆθ' ἁπέσας ἔσυο μήλων (μος,
ὕστατος; ἄσσον γὰρ λελειμμένος ὄρχεαι οἰῶν,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
μακρὰ βιβὰς· πρῶτος δ' ἐπὶ ποταμῶν ἀφικάνεις·
πρῶτος δ' αὖθι μόνος λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε,
σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρεσὶν οἴνῳ,
Οὖτις· ὃν ἔπφω φημὶ πεφυγμένον εἶμεν ὀλέθρου,
εἰ δ' ἦ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
τῷ κε δί' εγκεφαλός γε δαφοινεὸς ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένου ῥαίοιτο πέδῳ· κραδίη δέ μοι ἔμπης
λωφήσειε κακῶν· τά μοι ὄτις ἄνδρος πόρεν Οὖτις.
Ως εἰπὼν, τὸν κριὸν ἀπὸ εο πέμπε θύραζε.
ἐλθόντε δ' ἀπάλμον ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
καρπαλίμως δ' ἐπὶ τὰ μῆλα τανύποδα πίονα δημῷ
πολλὰ ποδηνέποντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἵκόμεσθα
ἱκόμεθ' ἀσπάσιοι δ' φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον. τοὺς δ' ἐστενάχοντο γοῶντες.

ἀλλ'

ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἐκάστῳ
κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πολλὰ φορεῦντας ὧν πλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ' αἶψ' ἔσβαινον, κὴν ὧθι κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσον ἀπῆν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
τόφρ' ἐγὼ Κύκλωπα πρόσω σύλῳν κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι·
πολλά σε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔτι μᾶλλον χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
ἄκρην δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
κὰδ δ' ἔβαλε πρόπαρ οἰοῖσι νεὼς κυανοπρῴροιο,
τυτθὸν ἐδ' ὕστερον δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
ἐκλύδη δ' ἁλὸς ἅσατο κατόρχαμος ὑγρὸς ἀϋτμή.
τὴν δ' αἶψ' ἂπειρόνδε παλίρροθον φέρε κῦμα
πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δ' ἵχεσον ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν πολυμήκεα κοντὸν
ὦσα πρὸς ἔκ. ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν πάπτῃς, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν,
κρατὶ κατανεύων. οἱ δ' ἐμπεσόντες ὄρεσσον.
ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσον ἅλα πρήσοντες ἀπῆμεν,
τόφρ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθίζεμεν ἄγριον ἄνδρα,
ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆας
αὖτις ἴθυν ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
εἰ δ' ἤ φθεγξαμένοιό τιν' ἠὲ μεμυκότα κοντὸν
σὺν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών· τόσον γὰρ ἵησιν.

Ὡς φάσαν. ἀλλ' ὁ τέθηπε μεγαλήτορα θυμὸν,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφη κεκοτηότι θυμῷ,
Κύκλωψ, αἴκ' ἐτεόν γε κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῖς ἔρεεινε καὶ εἰκελίην ἀλαωτὴν,
φάσθαι Ὀδυσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
ὤ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
ἔσκεν τις γαθὰς τε μάντις ἠδ' ἠΰς τε μέγας τε, (νεν.
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐνέκρατο,
καὶ μαντεύόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδ' ἐσθλὸν
γαθὰς ἐλεύσεσθαι, μεγάλῃ ἰῇ ἐμπεδόοντα ἀλκῇ·
νῦν δέ μ', ἐὸν ὀλίγον τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς,
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδ' ἀμάασσε οἴνῳ.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι παρξείνια θείω,
πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
αὐτὸς δ' αἴκ' ἐθέλῃσιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
ὅστε θεῶν μακάρων, ὅστε θνητῶν ἀνθρώπων.

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
αἲ γὰρ

sed ego non sinebam, superciliȝs aũt innuebam singulis
lugere: sed iußi celeriter pulchripila pecora
multa in nauem recipientes nauigare ſalſam aquam.
illi ſtatim conſcenderunt, & per transtra ſederunt.
ordine autem ſedentes canum mare uerberabant remis.
ſed quãdo tantũ aberãt quantũ audiri poteſt clamitans,
& tunc ego Cyclopem alloquebar conuitijs: Vlyſſ. Polyphemo inſultat.
Cyclops, non eras imbellis uiri ſocios
comeſurus in ſpelunca caua forti ui:
utiq; te correpturæ erant malæ res,
improbe: quãdoquidẽ hoſpites nõ uerebaris tua in domo
abſumere: ideoq; te Iupiter ultus eſt & alij dij.
Sic dicebã. ille a. cõtinuò iraſcebatur ex corde magis.
miſit autem abruptum uerticem montis magni.
deiecit autem ante nauem nigram proram habentem,
paululum autẽ abfuit gubernaculũ extremũ pertingere.
mundauit autem mare deueniente ab petra.
hancq; ſtatim ad terram reſtuus ferebat fluctus
mundatio ex mari, propeq; terram pertigit.
at ego manibus apprehendens ingentem contum
detruſi ab littore. ſocijs autem excitans imperaui
incumbere remis, ut malum fugeremus,
capite annuens. hi autem incumbentes remigabant.
ſed quando bis tantum mare ſulcantes aberamus,
tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem ſocij
blandis uerbis prohibebant diuerſi:
improbe, cur uis irritare agreſtem uirum,
qui etiam nunc in pontum iaciens telum, deduxit nauem
rurſus ad cõtinentẽ? et ſanè exiſtimabamus illic perituros.
ſi uerò ſonantem te aut loquentem audiuiſſet,
colliſiſſet noſtra capita & naualia ligna,
ſaxo aſpero iacto: tantum enim iaculatur.
Sic dicebãt. ſed non perſuaſerunt meo generoſ. animo:
ſed ipſum rurſus alloquutus ſum irato animo:
Cyclops, ſi quis te inter mortales homines
oculi interrogauerit diram priuationem,
dic Vlyſſem urbium euerſorem prinaſſe,
filium Laertæ, in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam. ille mihi eiulans reſpondebat ſermone:
eheu, utiq; mihi priſca uaticinia accidunt.
erat quidam hic nates uir bonuſq; magnuſq;
Telemus Eurymides, qui uaticinijs pollebat, Telemus Cyclopum uates.
& uaticinans conſeneſcebat inter Cyclopas:
qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in poſterum,
manibus ex Vlyſſis priuatum iri uiſu.
ſed ſemper quendã uirũ ingentẽ & pulchrũ exiſtimabã
huc uenturum eſſe, magna præditum uirtute:
nunc autem me parum & nihili & imbellis,
oculo priuauit, poſtquam domuit me uino.
ſed age huc ueni Vlyſſes, ut tibi hoſpitalia præbeam,
reditionemq; rogem dare inclytum Neptunum.
huius n. ego filius ſum, pater autem meus gloriatur eſſe:
ipſe autem ſiquidẽ uoluerit ſanabit, neq; quiſquam alius
neq; deorum immortalium, neq; mortalium hominum.
Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquebar:

utinam

utinam enim anima & uita te possem
prinatum faciens mittere intra Plutonis domum:
nam non oculum utiq; sanabit neq; Neptunus.
Sic dicebam. ille deinde Neptuno regi
supplicabat manus extendens in cœlum stelliferum:
Imprecatur Vlyssi Polyphemus. *Audi Neptune ternum continens nigra cæsarie.*
si utiq; tuus sum, pater autem meus gloriaris esse,
da ut non Vlysses urbium euersor in patriam ueniat
filius Laertæ, in Ithaca domum habens.
at si illi fatale est amicosq; uidere, & peruenire
domum ad bene ædificatam & suam in patriam terram,
serò malè ueniat, postquam perdiderit omnes socios,
naue in aliena, inueniat autem detrimenta domi.
Sic ait precans. hunc autem audiuit Neptunus.
cæterùm ille secundò multo maiorem lapidem tollens,
misit circumrotans: intendit autem magna ui.
deiecit autem post nauim nigro rostro,
paululũ defuit aũt ut gubernaculũ summum attingeret:
inundauit autem mare ueniente ab saxo.
hanc aũt ulterius ferebat fluctus, ac prope terrã pertigit.
sed quando ad insulam peruenimus ubi aliæ
naues bene tabulatæ stabant densæ, circumq; socij
sedebant lugentes, nos expectantes semper,
nauem quidem illuc uenientes subduximus in arenas,
ipsi autem eximus ad littus maris.
pecora autem Cyclopis cana ex naui deducentes
diuisimus, ut nullus mihi priuatus abiret sua portione.
arietem autem mihi soli fortes socij
diuidendis ouibus dederunt præ aliis. eum uerò in littore
Ioui nigricanti nubes Saturnio qui omnibus imperat,
sacrificio offerẽs, femora incẽdi. ille u. nõ curabat sacra,
sed deliberabat quo pacto perirent omnes
naues bene tabulatæ, & mihi dilecti socij.
sic tunc quidem tota die donec sol occidit
sedebamus epulantes carnes immensas & uinum dulce.
quando autem sol occidit, & tenebræ superuenerunt,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum ego socijs excitans imperaui
& ipsos conscendere, & rudentes soluere.
illi uerò statim ingressi sunt & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes canum mare uerberabant remis.
hinc uerò ulterius nauigamus tristati corde,
lubentes ex morte, postquam charos amisimus socios.

αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
ἐνθεῖν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω·
ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται ὀδ' Ἐνοσίχθων.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
δύχε χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανόν· ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς ὔχεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι
υἱὸν Λαέρτεω, ὃ Ἰθάκην ἐνὶ οἰκί' ἔχοντα.
ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ὅδε φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὅγ' ἀζαντίς πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκ' ἐνὶ δινήσας· ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον.
καδδ' ἔβαλ' ἐμπόδιον νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυπτὸν ἐδ' οὐρίου ἄκρον ἐκέδασε·
ἐκλύδην δὲ θάλασσα κατηρεφὴς ὑπὸ πέτρης.
τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἐκέδνα.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα πορ ἄλλαι
νῆες ἐϋσσέλμοι μύον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵατ' ὀδυρόμενοι, μίμας ποτιδέγμενοι αἰεί,
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκείλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
διαστάμεθ', ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἶῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
μᾶλλον δ' ἀμολγέων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ἐπὶ θοὴν
Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίδῃ ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
ῥέξας, μηρί' ἔκηον. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
ἀλλ' ἄρα μυρμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
νῆες ἐϋσσέλμοι, ἠδ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὃν ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἰσβαίνον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν ἐπὼν προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ODYSSEAE HOMERI X.

Rapsodiæ argumentum.

Ea quæ apud Æolum acciderunt narrat uentorum custodem, ut dederit Vlyssi secundum uentum Zephyrum, aliis uentis inclusis in utre: quem socij soluentes dormiente Vlysse, uidelicet in ipso autũ esse existimantes, redeunt ad Æolum. Sed non recipiente Æolo Vlyssem, illinc nauigans ad Læstrygonas peruenit: apud quos undecim nauibus amissis, una Æeæ insulã proficiscitur. Et cũ Eurylocho dimidiũ sociorũ sorte electũ emisit, interrogaturos qui nam essent inhabitatores. Transformatis autem illis in sues à Circe præter Eurylochum, ipse ad inquisitionem egressus, accepto à Mercurio medicamento moly non læsus est: sed etiam socijs pristinam naturam adeptis, postquam annum mansit apud Circen, ad inferos descendit.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Κ.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τὰ περὶ τ Αἴολον ἀπαγγέλλει τ τῶν ἀνέμων φύλακα, ὃς δόντος Ὀδυσσεῖ ὄρσον ζεφύρου, τοὺς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ· ὧν οἱ ἑταῖροι λύσαντες κακισθέντες Ὀδυσσεῖ, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν ἄνωθεν νομίζοντες, ἐκομίσαντο πρὸς Αἴολον. ὁ προπεμπόντος τ Αἴολου τ Ὀδυσσέα, ἐκεῖθεν ἀπέπλευσε· παρ' οἷς ἐνδέκα τῶν ἀπολέσας, μίαν εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται. κἀκεῖ Εὐρυλόχου τὸν ἡμίσειαν τ ἑταίρων κλήρῳ λαχόντας ἐκπέμπει, πολυφαμίδου τινὸς οἰκητορεῖν. μεταμορφωθέντων δ' ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ τ Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ὃν βέβηκεν ἐλθών, λαβὼν παρὰ τ Ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, εἰς μὲν βόθρον ἐκατὸν ἀλλ' ἢ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμείνας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Κ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Κάππα δ' ἰχ' Αἰόλου, Λαιστρυγόνων, καὶ Κίρκης ἔργα.

Ἰθλίλιω δ' ὅν νῆσον ἀφικόμεθ' · ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἱππόταδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ. πᾶσαν δέ τέ μιν περὶ τεῖχος
χάλκειον, ἄῤῥηκτον · λιοτὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
τοῦ μὲν δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν ·
ἕξ μὲν, θυγατέρες, ἕξ δ', υἱέες ἀβρόντες.
ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν ὑμᾶσιν ἔνι ἀκοίτας:
οἱ δ' ἀεὶ πὰρ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
δαίνυνται · πᾶσι δ' ἐσφίν ὀνήατα μυρία κεῖται.
ἡνιοχῶν δ' ἤτε δῶμα πολυσταχέεται αὐλὴ
ἤματα, νύκτας δ' αὖτε πὰρ' ἀιδοίοισι λόχοισι
εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.
καὶ μὲν τὴν ἱκόμεθα πόλιν ἠδὲ δώματα καλά.
μῆνα μὲν ἤ τὰ πάντα φίλει με, καὶ ἤρεείνεν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ τὰ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδέ τι κῆρας ἀνήνατο, τεύχε' ἤ πομπήν.
δῶκε δέ μοι δέρρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο ·
ἔνθα ἤ βυκτάων αὐτμὴν κατέδησε κελεύθου.
κῆρα γὰρ ταμίην αὐτμὴν ποίησε Κρονίων,
ὄν μὲν πεπνύμεναι, ὅτε τιν' ὀρνύμεν ὄν κ' ἐθέλησι.
νῆ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδησε μέρμιθι φαεινῇ
ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι πάπνυλίσῃ ὀλίγον πρό.
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου πέμπεν ἀέλλας,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς. οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐκτελέειν · αὐτὴν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδέωσιν.
ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ ·
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη αὐφαίνετο πατρὶς ἄρουρα ·
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντας.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐώμην · οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶκ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
οἱ δ' ἑταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
δῶρα παῤ Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱππόταδαο.
ὧδέ δ' ἕτις εἴπεσκεν ἰδὼν ὀφθαλμὸν ἄλλον,
ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις ὅτεῳ κε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
λαιψηρῷ · ἡμεῖς δ' αὖτε σὺν οἷσιν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
οἴκαδε νισόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
καὶ νῦν οἱ τάγ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε δᾶσσον ἰδώμεθα ὅ, τι τάδ' ἔστιν,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὡς ἔφασαν. βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
τοὺς δ' αἶψ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος · αὐτὰρ ἐγωγε
ἐγρόμενος,

ODYSSEAE HOMERI K.
RAPSODIA.

Decimus habet Aeoli, Læstrygonum, & Circes gesta.

IN Æoliam autẽ insulam peruenimus: ubi habitabat
Æolus Hippotades, charus immortalibus dijs,
natanti in insula. totam uerò ipsam circundat murus
ferreus, infra ictus: plana uerò circumcurrit petra.
huius duodecim liberi in ædibus nati sunt:
sex quidem filiæ, sex uerò filij pubescentes.
hic filias coniunxit filijs ut essent uxores.
hi semper iuxta patrem charum & matrem uenerandam
conuiuantur: eisque cibaria uaria apposita sunt.
odorata autem domus circumsonatur aula — Aeoli regia.
die, nocte uerò rursus apud pudicas uxores
dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
equidem ad horũ peruenimus urbem et domos pulchras.
mensem uerò totum amabat me, & interrogabat singula,
Ilium, Argiuorumque naues, & reditum Achiuorum.
at ego ei omnia ritè enarraui.
sed quando & ego iter postulabam, atq; admonebam
dimittere, nihil ququã ille abnuit, paraui a. deductionẽ.
dedit autẽ mihi excoriatum utrem bouis nouem annorũ:
in quo procellosorum uentorum ligauit flatus. — Aeolus Vlyssi dat utrẽ uẽtorũ.
illum enim promum uentorum fecit Saturnius,
uel mulcere, uel tollere quemcunq; uelit.
naue uerò in cana alligauit fune splendido
argenteo, ut non quicquam præterflaret nec paululum.
cæterùm mihi flatum zephyri immisit ut flaret,
ut ferret naues q́ & nos. neq; erat
perfecturus: ipsorum enim perijmus insipientia.
nouem tamen dies nauiganimus noctesq́ & dies:
decima uerò iam apparebat patria tellus:
& iam ignem accendentes uidebamus propè entes.
ibi me dulcis somnus occupauit defessum.
semper enim pedem nauis mouebam: neq; cuiquam alij
dedi sociorum, ut citò peruenieremus in patriam terram.
socij autem uerbis ad se inuicem loquebantur,
& me dicebant aurum q́ & argentum domum portare,
dona ab Æolo magnanimo Hippotada.
sic aliquis dicebat intuens in proximum alium:
heu ut hic omnibus gratus est & magni precij
hominibus ad quorumcunq; urbem & terram uenit.
multa quidem ex Troia ducit preciosa pulchra
ex præda: nos uerò rursus idem iter emensi,
in patriam redimus uacuas manus habentes.
& nunc ipsi hæc dedit gratificans ob amicitiam
Æolus. sed age citò uideamus quæ nam hæc sint,
quantum auriq́ & argenti utri insit.
Sic dicebant. consilium autem uicit sociorum.
utrem quidem soluerunt, uenti autem omnes eruperunt.
hos statim raptos ferebat in pontum procella
flentes terra à patria. at ego — Vlyss. amittit uentos per imprudentiã utre à socijs soluto.

experrectus, in animo eximio deliberabam
utrum lapsus ex naui perirem in ponto,
an tacitus sustinerem, & adhuc uiuis interessem.
sed sustinui & mansi: tectus autem in naui
iacebam: illæ uerò ferebantur malo uenti turbine
rursus ad Æoliam insulam: gemebant autem socij.
ibi terram conscendimus, & hausimus aquam.
statim prandium ceperunt celeres apud naues socij.
cæterùm postquam cibumq; gustauimus atq; potum,
tum ego præconem in comitem eligens & socium,
iui ad Æoli inclytas ædes: hunc uerò inueni
conuiuantem apud suam uxorem & suos liberos.
ut uenimus autem in domum, ad fores in limine
sedebamus: illi u. in animo obstupescebãt, iterrogabãtq;:
quomodo ueneristi Vlysses? quis tibi malus cõflauit deus?
equidem te accuratè dimisimus, ut peruenires
in patriam terram, & domum, et sicubi quid gratum est.
Sic dicebant. at ego alloquebar tristatus corde:
læserunt me socij mali, & præterea somnus
improbus. sed subuenite amici: potentia enim penes uos.
Sic locutus sum, blandis demulcens uerbis.
illi uerò conticuerunt. pater autem excepit sermone:

Aeolus reuersum Vlyssem indignabundus expellit.

naleas ex insula ocyus pessime uiuentium:
neq; enim mihi fas est excipere neq; dimittere
uirum hunc qui dijs inuisus est beatis.
abeas, quoniam certè dijs inuisus huc ueneristi.
Sic locutus, dimisit domo grauiter suspirantem.
hinc uerò ulterius nauigamus afflicti corde.
fatigabatur autem uirorũ animus à remigatione molesta
nostra uanitate: quoniã non amplius apparebat reditus.
sex dierũ quidem cõtinuè nauigauimus noctesq; et dies:

Vlysses uenit ad Lestryg.

septima uerò uenimus Lami ad excelsam urbem,
lõgè distãtes portas habẽtem Læstryg, ubi pastorẽ pastor
enocat intrans, alter uerò exiens audit.
ibi uerò insomnis uir pastor duplicem capit mercedem,
unum pascendis bobus, alterum pascendis pecoribus.
propè enim noctis & diei sunt uiæ.
ibi postquã ad portũ inclytũ uenimus, quem circũ petra
excelsa erat continenter utrinq;:
littora autem prominentia contrariè sibi inuicem
in hostijs procurrunt. angustus autem introitus est,
ibi illi intus omnes tenebant naues uersatiles.
ipsæ quidem intra portum concauum ligabantur
propinquæ. nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
neq; magnus, neq; paruus: cãdida erat circũ trãquillitas.
cæterùm ego solus tenui extrà nauem nigram,
illic in extrema parte, petræ funes alligans.
stabam uerò specula aspera conscensa:
ibi quidem neq; boum neq; uirorum apparebant opera,
fumum autem solum uidebamus à terra erumpentem.
sanè tunc ego socios præmisi scisciratum profectos
qui nam uiri essent supra terram pane uescentes:
uiros duos eligens, tertiũ præconem unà comitem eligẽs.
illi iuerunt egressi planam uiam, qua currus utiq;
ad urbem ab excelsis montibus uehebant materiam.

puellæ

ἐγρόμην, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα
ἢ τοι ὑπεσσύμην ἐκ νηὸς ἀποφθίμενος ἢ τόνδε,
ἢ ἀνέσω τλαίην, καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα· καλυψάμην δ' ἐγὼ νηὶ
κείμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακὴ ἀνέμοιο θυέλλη
αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· στενάχοντο δ' ἑταῖροι.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.
αἶψα δ' ἔπειτα δόρπου ἕλοντο θοὴν παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε καὶ ποτῆτος
δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπάσσάμην καὶ ἑταῖρον,
βὰν δ' εἰς Αἰόλου πλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
δαινύμενον σὺν δῖ' ἄλοχῳ καὶ οἴκοισι τέκεσσιν.
ἐλθόντε δ' ἐς δῶμα, πὰρ σταθμοῖσιν ἐπ' ὀδὸν
ἕζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἐκ τ' ἔροντο,
πῶς ἦλθον· σὺ δ' ὄρσο; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
ἦ μάν σ' εὖ δυκέως ἐπιπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ ἄλλ' ὅτι τοι φίλον ἐστίν.
Ὣς φάσαν· ἀτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
ἄασαν μ' ἑταροί τε κακοί, πὸς δ' ὕπνος
κέτλιος· ἀλλ' ἀπέτισαι, φίλοι· δώσω γὰρ ὑμῖν.
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καταπτόμενος ἐπέεσσιν.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγρύοντο. πατὴρ δ' ἠμάλδυνε μύθῳ,
ἔνθ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων·
ὀ γὰρ μοι θέμις ὀδὶ κομιζέμεν οὐδ' ἀποπέμπειν
ἀνδρα τὸν ὅς τε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
ἔρρε, ἐπεὶ ἆρα θεοῖσιν ἀπέχθεαι ὀφρα τόδ' ἴκαυες.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
ἔνθεν ἴμεν πρόσω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' ἀρεσσινος ἀλεγεινῆς
ἀμετρόπτερον ἀτίμ· ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
ἐπύει ἐσελάων, ὁ δὲ τ' ἐξελάων ὑπακούει.
ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς,
τὸν μὲν, βουκολέοντα, τὸν δ', ἀργυφα μῆλα νομεύοντ'·
ἐγγὺς γὰρ νυκτὸς τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
ἔνθ' ἐπεὶ ὃν λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὅν τε περὶ πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν·
ἀκταὶ δ' ἠθεμόνες τε φανταὶ ἀλλήλῃσιν
ἐν σώματι πρὸ ἔχουσιν. ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν,
ἔνθ' οἴγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
αἱ μὲν ἄρ' ἔνδοθεν λιμένος κοίλοιο δέδυντο
πλησίαι· ἐν μὲν γάρ ποτ' ἄϊξε κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
ἔστε μέγ', ἔστ' ὀλίγον· λιπαρὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη.
αὐτὰρ ἐγὼν οἶος κατέθην ἔξω νῆας μέλαιναν,
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πείρατα δὲ πάντα λίπεσθαι.
ἔσω δ' ἔσκοπιὴν δὲ πανταλέην ἀνελθών·
ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν ἔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
καπνὸν δ' οἷον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροις πρόφρασσι μυθήσασθαι ἰόντας
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἐδοντες·
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
οἱ δ' ἴσαν ἑκβάντες λείην ὁδόν, ἥπερ ἅμαξαι
ἄσυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.

κόρη ἦ ξύμβλητο πόθι ἄστυ δυσηλεγέος,
θυγατρὶ ἰφθίμη Λαιστρυγόνος Ἀντιφάτεω.
ἣ μὲν ἄρ' ὃν κρείων κατεβήσατο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· τῇ γάρ ῥ' ὕδωρ πόρτι ἄξυ φερέεσκον·
οἱ δ' ἦτοι ἀμφὶς ἄμυνον, ἔκτ' ἐρέοντο
ὅστις τὴν εἴη βασιλεύς, ἠὲ οἷσιν ἀνάσσοι.
ἣ δ' μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδε ὑψερεφὲς δῶ.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴ δ' ἐνὶ οἴκῳ
εὗρον ὄσσοντ' ὄρεος κορυφήν, καλὰ δ' ἔσυγον αὐτοί.
ἣ δ' αἶψ' ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὅν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
αὐτίκ' ἕνα μάρψας ἑτάροιν, ὠπλίσατο δ' ὅρπον.
τὼ δ' δύ' ἀίξαντε φυγῇ ὑδὲ νῆας ἱκέσθην.
αὐτὰρ ὁ τοῦχε βοὴν δῆμ' ἄστεος· οἱ δ' ἀΐοντο
φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλοι,
μυρίοι, οὐκ ἀνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασιν·
οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων αὐδρηχθέσι χερμαδίοισι
βάλλον. ἄφαρ δ' κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα συγκομιδάων.
ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες, ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
ὄφρ' οἱ τὸν ὄλεκον λιμένα πολυβενθέα πάντες,
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
τῇ ῥ' ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρῴρου.
αἶψα δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃσι, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνερρίψαν, δ' εἰσαντο ὄλεθρον.
καπασίως δ' ὃν πόντον ἐπήρεφιας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολέες αὐτόθ' ὄλοντο.
ἔνθεν ἦ πρὸ πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ὃν νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεθα σιωπῇ
ναύλοχον ὃν λιμένα· καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ' ἐκβάντες, δύο τ' ἤματα κῆδ' δύ' νύκτας
κείμεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντε.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξύ,
παρπαλίμως βῆν ἀνὸς αὐλίου ὃν πρόμολ' ἀπήνης,
εἴπως ὀργὰ ἴδοιμι βροτῶν, ἠὲ πολὺ τε πυθοίμην.
ἔστην ἦ, σκοπιὴν ὃν παπταλόεσσαν ἀνελθών,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Κίρκης ἐν μεγάροισι, δι' ἀλσεα πυκνὰ καὶ ὕλην.
μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κῆρι δοκεύσας
πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖναν ἁλὸς ἁγνὴν,
ἔνθεν ἑταίροισι δόμεναι, πρόμολόν τε πυθέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆα καὶ ἠιόνα γένεσθαι,
τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψικέρων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
ἧκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατ' ἴξεν ἐκ νομοῦ ὕλης,

πώμεν.

puellæ uerò obuiam factæ sunt ante urbem aquantis
filiæ fortis Læstrygonis Antiphatæ.
hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant. Fons Artacia.
illi uerò astantes alloquebantur, interrogabantq;
quis nam eorum esset rex, & quibus imperaret.
illa ualde statim patris indicauit excelsam domum.
illi postquã ingressi inclytam domũ, ipsam uerò mulierẽ
inuenerunt uelut montis uerticem, horruerunt q; ipsam.
illa uerò continuò è foro euocabat inclytũ Antiphatem, Antiphates rex Læstrygonum.
suum maritum, qui illis conflauit sæuam mortem:
statim unum corripiens sociorum, apparauit cœnam.
duo uerò ruentes fuga ad naues peruenerunt.
cæterùm ille clamorẽ excitauit per urbem. illi audientes
ibant fortes Læstrygones aliunde alius,
innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:
illi à petris granibus lapidibus
iaciebant. statim malus strepitus per naues excitatus est
uirorum pereuntium, nauium q; simul fractarum.
pisces uerò sicut transfigentes, tristes epulas ferebant.
dum illi hos perdebant profundum portum intra,
interea ego gladium acutum extraxi à femore,
eo funes abscidi nauis nigræ prorę.
statim autem meos socios excitans iussi
incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
illi simul omnes incumbunt, timentes mortem.
libenter autem in pontum altas effugit petras
nauis mea: cæterùm reliquæ uniuersæ illic perierunt.
hinc autem ulterius nauigamus tristes corde,
lubentes ex morte, postquam dilectos amisimus socios.
Ææam autẽ ad insulam peruenimus: ibi autẽ habitabat
Circe pulchricoma, ueneranda dea, uocalis, Vlysses ad Circen diuertit.
germana soror prudentis Æætæ:
ambo enim nati sunt hominibus lucẽ præbente ex Sole,
matreq; ex Perſa, quam Oceanus genuit filiam.
hic uerò in littore naui appulimus silentio
naualem in portum: & deus aliquis dux erat.
ibi tum exeuntes, duos dies & duas noctes (rantes.
iacebamus pariter & labore & doloribus animũ mace-
sed quando tertiam diem pulchricoma perfecit aurora,
tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
celeriter ab naue ascendo in speculam,
si cubi opera uiderem mortalium, uocemq; audirem.
steti autem specula prærupta conscensa,
& mihi uisus est fumus à terra lata,
Circes in ædibus, per arbores densas & syluam.
deliberabam autem deinde in mente & in animo
proficiſci atq; scisciſtari. postquam uidi calidum fumum.
sic autem mihi reputanti uisum est satius esse,
primum profectum ad nauem celerem & littus maris,
ientaculum soeijs dare, præmittere q; ad scisciſtandum.
sed quando iam propè eram ualde ad nauem uersatilem,
tum aliquis me deorum misertus est solum entem,
qui mihi excelsis cornibus cernũ magnũ in uiam ipsam
misit, qui ad flumen descendebat ex pascuis syluæ,

potaturus

potaturus: (certè enim ipsum ceperat uis solis)
Vlysses cer num consi- git. hunc ego egredientem per spinam medio tergo
percussi: ipsum autem penitus hastile ferreum transiit:
decidit autem in puluere balans, & euolauit animus.
eo ego conscenso, hastam ferream ex uulnere
extraxi: illam quidem illic reclinans in terra
reliqui. cæterùm ego exulsi uirgultaq; uiminaq;:
funemq; ad ulnæ longitudinem bene tortum utrimq;
flectens, colligaui pedes ingentis monstri.
descendi autem in cernice gerens ad nauem nigram,
hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
manu ferre altera: ualde enim magnum animal erat:
deieci autem ante nauem: excitauiq; socios
blandis uerbis, astando uiros singulos:

O amici, non enim descendemus, tametsi tristes,
in Plutonis domum, antequam fatalis dies uenerit:
sed agite quandiu in naui celeri cibusq; potusq;,
memores simus escæ, neq; uexemur fame.

Sic dicebam. illis uerò celeriter meis uerbis parebant:
egressi autem ad littus maris infructuosi
admirabantur ceruum: ualde enim magna bestia erat.
cæterùm postquam oblectati sunt uidentes oculis,
manibus lotis apparabant eximium conuiuium.
sic tum quidem totum diem ad solis occasum (ce:
sedebamus comedẽtes carnes copiosissimas & uinũ dul-
quando autem sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc sanè dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ego concione instituta sic uerba feci:

Audite meos sermones mala etsi patientes socij.
ô amici, non enim scimus ubi occasus, neq; ubi aurora,
neq; ubi sol hominibus lucem præstãs nadit sub terram,
neq; ubi surgit: sed consideremus celeriter
num quod adhuc sit consilium. ego non existimo esse.
uidi enim, specula conscensa aspera,
insulam, quam pontus infinitus circundat:
ipsa uerò humilis iacet, fumum autem in medio
uidi oculis per arbores densas & syluam.

Sic dicebam. his uerò fractum est amicum cor,
recordantibus facinorum Læstrygonis Antiphatæ,
Cyclopisq; uiolentiæ magnanimi uiros deuorantis.
flebãt aũt miserabiliter, tenellas lacrymas profundẽtes.
sed nullus profectus fiebat lugentibus.
at ego bipartitò omnes fortes socios
numerabam, ducem autem utrisq; præbui.
alterorũ ego dux eram, alterorũ Eurylochus deo similis.
sortes autem in galea ferrea concussimus celeriter,
exilijt autem sors magnanimi Eurylochi.
festinabat autem ire, unà cum eo duo & uiginti socij
flentes: nos autem reliquerunt lugentes post eos.
inuenerunt autem in conualle ædificatam domum Circes
politis lapidibus, ædito in loco.
circa ipsam autem lupi eranì montani, atq; leones,
quos illa domuerat, postquam mala pharmaca dederat.
neq; illi irruerunt in uiros, sed ipsi

caudis

πόμην· (δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο)
τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνημιν μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ' αὐτίκα δοῦρ χάλκειον διέπηρσε·
καὶ δ' ἔπεσ' οὐ κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυ-
δὴ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκειον διὰ ὠτειλῆς (μός.
εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι καταπλίνας ἐπὶ γαίῃ
ἔασα. αὐτὰρ ἐγὼ ἀναστάμενος ῥῶπάς τε λύγους τε·
πεῖσμα δ' ὅσον τ' ὄργυιαν ἐϋστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμενος, συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
βλῶ ἧ κατὰ λοφιὰς φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρεισάμενος, ἐπεὶ ὄπλως ἦεν ἐπ' ὤμῳ
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
καὶ δ' ἐβαλον πρόπαροιθε νεός· αὐτὰρ ἔπειτα
μειλιχίοις ἐπέεσι, πάσασθ' ὀΐω ἕκαστον, (ρας
ὦ φίλοι, ἀ γάρ πως κατατεθνύσομεθ', ἀχνύμενοί περ,
εἰς Ἀΐδαο δόμους, πρίν μόρσιμον ἦμαρ ἐπελθεῖν·
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἔτι νηὶ θοῇ βρώσιός τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδ' ἐτρυχώμεθα λιμῷ.
Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο·
ἐκ δὴ καλυψάμενοι πρὸ θῖν' ἅλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τέρποντο ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ νύκτας ἐλήλυθε,
δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν διέμην μετὰ μῦθον ἔειπον,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακὰ περ πάσχοντες ἑταῖροι.
ὦ φίλοι, ἀ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, ἠδ' ὅπῃ ἠώς,
ἠδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
ἠδ' ὅπῃ ἀνίεται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον
εἴτις ἔτ' ἔσται μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
εἶδον γὰρ, σκοπιὴν δὲ περιπλόμενος ἀνέβην,
νῆσον, τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐσφαήλωται·
αὐτὴ δ' ὑψαυχὴς κέαται, καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
εἶδον ἀερτάζουσαν διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Ὡς ἐφάμην τοῖσιν δ' κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
μνησαμένοις ὀργὴν Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
κλαῖον δ' λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἀλλ' ὅ γάρ τις ὠφελὶς ἐγίνετο μυρομένοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμεον, ἀρχὸν δ' μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα.
τὴν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τὴν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
πλήρωσ δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρει πάλλομεν ὦκα,
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
βῆ δ' ἰέναι, ἅμα δ' αὐτῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμιν ἔλιπον γοόωντες ὄπιθεν.
εὗρον δ' ἐν βήσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
ξεστοῖσι λάεσσι, πολυσκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
οὕς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
δὲ οἵ γ' ὥρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε

ἀρῆσι μακρῆσι πόδας σαίνοντες ὤϊσαν.
ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κύων δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ'· (τὰ γὰρ τε φέρει μειλίγματα θυμῷ)
ὣς τοὺς ἀμφὶ λυκοι κραταρώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον. τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἕσταν δ' εἰν θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον· οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε Πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑταίρων ἦεν, νεδυνότατός τε,

ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν,
καλὸν ἀοιδιάει, (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν)
ἤ θεός, ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
οὐδ' ἀνέψ' ἀγελάδας θύρας εἴσιδε φαεινὰς,
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊόσατο δόλον εἶναι.
ἔσσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ τραμπεΐῳ ἐνίκα· ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ὤπασε τε καὶ ἐκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ σιπλεγέϊ, κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δέμας τε,
αἰγρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦεν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος πρὶν.
ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τε διοσπόρου τε κράνειαν,
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' αὖθ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀεσσιφόρτου πότμου·
οὐδέ τι εἰπεῖν ἤθελε μύθου ἔπος, ἱέμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· φῶ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐρεείνοντες,
καὶ τότε δὴ ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον,

ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὕρομεν δὲ βίοτον τετυγμένα δώματα καλὰ
ξεστοῖσι λάεσσι, πολυσκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
ἤ θεός, ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
αἶψα δ' ἀνέψ' ἀγελάδας θύρας εἴσιδε φαεινὰς,
καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊόσατο δόλον εἶναι.
οἱ δ' ἅμ' ἀϊσσώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὖθι
θῆκεν ἐφαπὺς· ἅλιον δὲ καθήμενον ἐσπεπίαζον.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκειον· ἀμφὶ δὲ τόξα.
τὸν δ' ἀνέψ' ἰθύσαντα αὐτοῖο ὁδὸν ἡγήσασθαι.
αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσετο γούνων,
καί μ' ὀλοφυδόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Μή μ' ἄγε κῆρ' ἀέκοντα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
οἶδα γὰρ ὡς ὅτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτέ τιν' ἄλλον
ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδε θοῶμεν
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.

candis longis adulantes assurrexerunt.
ac uelut cùm circum regem canes à conuiuio uenientem
aduluntur: (semper enim fert quæ mulceant animum)
sic circa hos lupi fortibus unguibus atq; leones
adulabãtur. bi u. timuerũt postq̃ uiderũt grania mõstra,
steterunt autem in ianuis deæ pulchricomæ:
Circen autem intus audiebant cantantem uoce pulchra,
telam percurrentem ingentem, diuinam: qualia dearum
subtilia & uenusta & splendida opera fiunt.
bis uerò uerba facere cœpit Polites princeps uirorum,
qui mihi charissimus sociorum erat, uenerabilissimus q̃.

O socij, intus sanè aliqua texens ingentem telam,
pulchrè canit, (pauimentum autem totum resonat)
aut dea, aut femina: quare loquamur ocyus.
Sic dixit: illi uerò loquuti sunt uocantes.
illa continuò egressa ianuas aperuit lucidas,
& inuitabat: illi unà omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit, suspicatus frandem esse.
collocauit autem introductos per sediliaq̃ sellasq̃:
ipsis autem caseumq̃ & farinam & mel uidere
uino miti confudit: commiscuit autem pani
uenena nocentia, ut prorsus obliuiscerẽtur patriæ terræ.
cæterùm postquã porrexit q̃ & ebiberunt, statim deinde
uirgula percutiens, intra baras conclusit.
illi uerò suum habebant capita uocemq̃ corpusq̃,
& setas: cæterùm mens erat firma, ut antea.
sic hi quidem flentes conclusi sunt: his autem Circe
glandem iuglandemq̃ apposuit, fructumq̃ corni,
edere, sicut sues humi cubantes semper edunt.
Eurylochus autẽ continuò uenit celerẽ ad nauẽ nigram,
nuncium de socijs relaturus & auarum fatum:
sed neq; proloqui quibat uerbum, cupidus licet,
cor dolore ingenti perculsus. eiq̃ oculi
lacrymis implebantur, luctum uerò arguebat animus.
sed cùm ei omnes instaremus interrogantes,
tunc aliorum sociorum narrauit exitium:
iuimus, ut iusseras, per uirgulta, inclyte Vlysses:
inuenimus in uallibus fabricatas ædes pulchras
politis lapidibus, ædito in loco.
illic quædam magnam telam texens stridulè canebat,
aut dea, aut mulier: bi uerò loquebantur uocantes.
illa continuò egressa fores aperuit splendidas,
& uocat. simul omnes illi imperitia sequebantur:
at ego subsiti, ratus dolum esse.
illi simul euanuerunt uniuersi, neq; quisquam eorum
apparuit: diu autem desidens spectabam.

Sic ait. at ego quidẽ gladium argẽteis clauis cõfixum
humeris apposui, ingẽtem, ferreum: circum antẽ arcum.
illumq̃ continuò iussi eandem uiam ducere.
at ille utraq; prehensis precabatur genibus,
& me lugens uerbis alatis alloquebatur:

Ne me duc illuc inuitum ô generose, sed relinque hic.
noui enim quòd neq; ipse redibis, neq; quenquã aliorum
abduces tuorum sociorum. sed cum istis ocyus
fugiamus: adhuc enim effugere poterimus malam diem.

Circes pharmaco in porcos uertuntur Vlyssis socij.

ὡς

Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Eurylоche, equidem tu mane iſthic hoc in loco
edens & bibens eamam apud nauem nigram:
at ego uadam, ingens autem mihi adeſt neceſſitas.
ſic fatus ab naue ego diſcedebam atq; mari.
ſed cum iam eram pergens ſacras per ualles
Circes peruenturus ueneficæ ad magnam domum,
ibi mihi Mercurius aureo caduceo obuiam uenit
incedenti ad domum, adoleſcenti uiro ſimilis
primum pubeſcenti, cuius uenuſtiſſima eſt pubertas:
manuiq; mihi inhæſit, uerbumq; dixit, & prolocutus eſt:
quorſum ô infelix per iuga incedis ſolus,
locorum ignarus? ſocij autem tibi illi in Circes
clauduntur, ut ſues bene munita latibula inhabitantes.
an hos liberaturus huc uenis? neq; te puto
ipſum rediturum eſſe, manebis autem tu ubi utiq; alij.
ſed age certè te ex malis ſoluam atq; ſeruabo:
Mercurij remedium contra Circes Pharmaca. *accipe hoc remedium bonum, retinens a. ad domũ Circes*
uade, quod tibi à capite auertet malum diem.
omnia autem tibi explanabo pernicioſa conſilia Circes:
apparabit tibi potionem, mittet herò uenena in panem.
ſed neq; ſic domare poterit: non enim permittet
remedium bonum quod tibi dabo. dicam uerò ſingula:
quando Circe te percutiet prælonga uirga,
tum ſanè tu gladio acuto extracto è femore,
in Circen irrue, perinde atq; interficere cupidus.
illa te ſubtimeſcens inuitabit ad concubitum:
ibi tu neutiquam deinde abnega deæ lectum,
ut tibi ſoluatq; ſocios, ipſumq; benignè excipiat:
ſed iube ipſam beatorum magnum iuramentum iurare,
ne ullum tibi ipſi detrimentum malum paret aliud,
ne te nudatum malum & effœminatum faciat.

Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
ex terra euulſum, & mihi naturam eius monſtrauit.
radix quidem nigra erat, lacti uerò ſimilis flos:
Moly herba. *Moly autem ipſum uocant dij. difficile autem effoſſu*
uiris utiq; mortalibus: dij autem omnia poſſunt.
Mercurius quidem diſceſſit ad magnum olympum,
per inſulam ſyluoſam: ego autem ad domum Circes
ibam, multa autem mihi cor cogitabat euntí.
conſtiti autem pro foribus deæ pulchricomæ:
ibi ſtans uocauí, dea autem meam exaudiuit uocem.
illa ſtatim egreſſa fores aperuit ſplendidas,
Vlyſſes ad Circen ingreditur. *& inuitabat: & ego ſequutus ſum triſtatus corde.*
collocauit aũt me introductum in ſedili argenteis clauis,
pulchro, fabrefacto: ſcabellum uerò ſub pedibus erat.
adornauit autẽ mihi potionem aureo poculo ut biberem:
& medicamentum miſit, mala meditans in animo.
ſed poſtquam dedit, & ebibi, neq; me domuit,
uirgula feriens, uerbumq; dixit, & prolocuta eſt:
abi nunc in haram, cum alijs cuba ſocijs.

Sic ait. ego autem gladio acuto ſtricto à femore,
in Circen irrui, tanquam occidere cogitans:
illa u. magnũ exclamãs ſubtercurrit, & prebẽdit genua,
& me lamentans uerbis uolatilibus allocuta eſt:

quis?

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Εὐρύλοχ', ἤτοι μὲν σὺ μένε' αὐτῇ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
ἔδων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ με τις ἔπλετ' ἀνάγκη.
ὡς ἐπὼν παρὰ νηὸς ἀπήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσεσθαι
Κίρκης ἰξεύσας πολυφαρμάκου ἔνδοθι οἴκου,
ἔνθά μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις ἀντεβόλησεν
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ αὐδήεντι ἐοικὼς
πρωτόγονον ὑπὸ λώπην, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη·
ἔνθ' ἄρα μοι φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
τῶν δ' αὖτ' ὦ δύστηνε δι' ἄγριας ὄρχεαι οἵδε,
χώρου ἄϊδριες ἰὼν; ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἔνι Κίρκης
ὄρχατα, ὥστε σύες τυκινὸν κευθμῶνας ἔχοντες.
ἦ ὅσσοι λυσόμενόν σ' ἔλθῃ ὄρχεαι; αὐτὸς ἔσῃ μὲν
αὐτὸν νοσήσειν, μενέεις δ' ἔνθ' ἔνδοθι πάρ ἄλλοι.
ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω· (κηὶ
τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλόν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρ- alij δόμους
κης ὄρχευ, ὄφρά κέν τοι κρατὸς ἀλαλήσεται κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δόλια Κίρκης·
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ.
ἀλλ' οὐδ' ὣς θέλξαι σε δυνήσεται· ἐσθλὸν γὰρ ἔδωσω
φάρμακον ἐσθλόν· ὅ τοι δώσω. ἐρέω δ' ἕκαστα·
ὁππότε κέν σε Κίρκη σ' ἐλάσσῃ πορὶ μήκεϊ ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξας, ὥστε κταμένῃ μενεαίνων.
αὐτή σ' ὑποδείσασα κέλεσθαί τοι δύνηθῆναι·
ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεὸν εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ δ' ἑτέρους, σόν τε κομίσῃ.
ἀλλὰ κέλευθά μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο,
μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν μὴ ἀνίῃσιν ἔθειραν.

Ὡς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
ἐκ γαίης ἐρύσσας, καί μοι φύσιν αὐτὴν ἔδειξεν.
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δ' ἐικέλον ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἴον ἐς δώματα Κίρκης
πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
ἔστην δ' ἐνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
στῆσα δὲ μοῦσ' ἐβόησα, θεὰ δέ μοι ἔκλυεν αὐδῆς·
ἡ δ' αἶψ' ἀΐξασα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
καλέσασ'· οἱ δ' αἰζηλοὶ ἕποντο ἴσαν τ' ἐνὶ θυμῷ.
τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαϊ· ὄφρα πίοιμι·
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, πιὼν ἔκπλων, ἀδέ μ' ἔθελξεν,
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
ὄρχεο νῦν συφειόνδε, μετ' ἄλλοισι λέξεο ταίροις.

Ὡς φάτ'. ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥστε κταμένῃ μενεαίνων.
ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπαὶ λοπάμ, ἣ λάβε γόνων,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

τίς; πόθι γῆς ἀνδρῶν; ποῦ δὲ πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμα μ' ἔχει ὡς οὔτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
ὃς γὰρ δὴ τάδε πάντα φάγῃσι καὶ οὐκ ἀποτέλσῃ
ὅς κε πίῃσιν ὑπὲρ δόντων ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
σοὶ δέ τις ἔνδοθεν ἦτορ ἀπάλαστος νόος ἐστίν.
ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἔσεσθαι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις ἀργεϊφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
δυνῆς ἡμετέρης ὑπὸ βήσομεν, ὄφρα μιγήτην
δυνῇ τ' ἐν φιλότητι, πεπoίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέειπον·
ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοὶ ἤπιον εἶναι;
ἦ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
δὺν θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ὑπὸ βήμεναι δυνῆς,
ὄφρά με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνήνορα θείης;
οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ὑπὸ βήμεναι δυνῆς,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυε ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην καλὸν δυνῆς.
al. πιδναὶ ἰσὶ ἀμφίπολοι δ' ἄρα † τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πόνον τε
τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κάτα δρήσσεραι ἔασι. (πον,
γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἐκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέων
ἐκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλα δὲ πρὸς ἔασι.
τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἐνὶ δίφρεα καλὰ,
πορφύρεα καθύπερθε, ὑπὸ λίνα δ' ὑπέβαλλεν·
ἡ δ' ἑτέρη πρὸ πάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δὲ σφι τίθει χρύσεια κάνεια·
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδὺν ἐπ' ἀργυρέῳ, νέμε δ' ἐν χρύσεια πύτελλα·
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ αἰθαλόεν κε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ ἰαίνεσκε δ' ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ λουτρῷ χαλκῷ,
ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔσησα, λόεν δ' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
θυμῆρες κεράσσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρά μοι ἐκ πάντων θυμοφθόρον εἶλε γυῖων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λόεσσέ τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μοι χλαῖναν καλὴν βάλε καὶ χιτῶνα·
εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα διὰ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἧσε λιπαρὴν ἐτανύσσατε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδμεναι πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη πρὸ ἑοῦ τε.
ἤσθιε δ' ἐκέλευον· ἐμοὶ δ' οὐκ ἤνδανε θυμῷ.
ἀλλ' ἄλλο ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς γνώσσε ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ὑπὸ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, συνηρέα δέ με πολλὰ ἔχοντα,
αἶψα πρὸς αμφίπολον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τίφθ' οὕτως Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀνάσσῳ,
θυμὸν ἔδων; βρώμης δ' οὐκ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
ἦ τινὰ

quis? cuias es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
ſtupor me tenet q̃ non epotis his medicaminib. domitus
nõ es. quiſquã alius uir hæc medicamina ſuſtinuit (es.
quicunq; hauſerit, & primũ tranſmiſerit ſeptũ dẽtium.
tibi uerò aliqua in pectoribus immutabilis mens eſt.
nimirum tu Vlyſſes es uerſutus, quem mihi ſemper
prædixit uenturum aurea uirga Mercurius,
ex Troia reuerſum celeri cum naue nigra.
ſed age ſanè in uaginam gladium pone, nos uerò deinde
lectum meum conſcendamus, ut commixti
lecto & amore, confidamus inuicem.
Sic ait, at ego ipſam excipiens alloquebar: Vlyſſes Circe.
ô Circe, quo pacto me iubes tibi mitem eſſe?
quæ mihi ſues quidem feciſti in domibus ſocios:
ipſum autem hic detinens, doloſa iubes
ad thalamum ire, & tuum conſcendere lectum,
ut me nudatum, malum & effœminatum facias?
non ſanè ego uolo tuum conſcendere lectum,
niſi mihi ſuſtineas dea magnum iuramentum iurare,
ne ullum mihi detrimentum malum machineris aliud.
Sic dicebam. illa uerò continuè iurauit ut iubebam.
ac poſtquam iurauit perfecitq; iuſiurandum,
tum ego Circes conſcendi perpulchrum lectum.
ancillæ autem interea quidem intra domum ſatagebant
quatuor, quæ ei domi operoſæ erant.
natæ autem hæ erant ex fontibus, & à ſyluis,
& ex ſacris fluminibus, quæ ad mare profluunt.
harum una quidem iniecit ſedilibus ſtragula pulchra,
purpureas ſupernè, internè lintea tenuia ſubiecit:
altera uerò ante ſedilia extendit menſas
argenteas, his autem apposuit aureas lances:
tertia uerò in cratere melliſſimum uinum miſcebat
dulce in argenteo, diſtribuit autem aurata pocula:
quarta uerò aquam ferebat, & ſuccendit ignem
magnum ſub tripode magno: caleſiebat autem aqua.
caterùm poſtquam ferbuit aqua in ſplendido aheno,
in labrum collocatum, lauit ex tripode magno,
gratè fundens per caput & humeros,
ut mihi laborem animi corruptorẽ demeret ex membris.
porrò poſteaquam lauit, & unxit pingui oleo,
meq; pallio pulchro induit atq; tunica:
collocauit autem me introductum in ſedili argenteo,
pulchro, fabrefacto: ſcabellum autem ſub pedibus erat.
aquam autem ancilla aquali infundebat ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
lauare: iuxta autem politam extendit menſam.
panem autem uenerandæ proma apposuit ferens,
edulia multa apponens, gratificans præſentibus.
edere autem iuſſit: meo autem non placebat animo.
ſed ſedebam alia cogitans, mala aũt prouidebat animus.
Circe autem ut agnouit me ſedentem, neq; ad cibum
manum extendentẽ, grauem animẽ me dolorem habẽtem,
propè aſtans uerba uolatilia dixit:
Quid ſic Vlyſſes ſedes ſimilis muto, Circe V-
animum macerans? cibum aũt non attingis neq; potum? lyſſi.

an

in aliquem dolum alium times, neq; te oportet
timere: iam enim iurauí fortè iuramentum.
Sic ait. at ego ipsam excipiens dixi:
ô Circe, quis sanè uir qui æquus & iustus sit,
prius sustineat gustare cibum atq; potum,
antequam solueris socios & in oculis uiderit?
sed si sanè benigna bibere edereq; iubes,
solue, ut oculis uideam dilectos socios.
Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
uirgam tenens in manu, fores autem aperuit horæ:
exegitq; porcis similes nouem annorum.
illi quidem continuò stabant contrarij: illis autem per eos
Circe Vlyssis socios restituit primæ formæ.
incedens adunxit unicuiq; medicamen aliud.
horum q. è membris pili defluebant, quos antè produxerat
medicamen pernicioſum, quod ipsis dederat Circe:
uiri aũt cõtinuò reddebantur iuniores q̃ antea fuerant,
& multo pulchriores & maiores aſpectu:
agnouerũt autẽ me illi, inq; hæserunt in manibus quisq;:
omnibus a. suauis subortus est luctus, per domum autem
horrendum resonabat. dea uerò misertа est & ipsa:
illa autem prope me stans locuta est diua dearum:
generoſe Laertiade multiſcie Vlysses,
made nunc ad nauem celerem & ad littus maris:
nauem quidẽ omnium primũ subducite ad continentem,
facultates uerò in ſpeluncis deponite, armaq; omnia:
ipſe autem statim reuertere, & adduc dilectos ſocios.
Vlysses redit ad nauẽ.
Sic ait. at mihi perſuaſus est animus generoſus.
institiq; ire ad nauem celerem & littus maris:
inueni deinde iuxta nauem celerem dilectos ſocios
miſerabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes.
ac ueluti uillaticæ uitulæ circum uaccas armentales
uenientes ad mandram, poſtquam herbæ saturæ sunt,
omnes simul uitulantur oppoſitæ: neq; ipsa ſtabula
detinent, ſed multum mugientes circum currunt
matres: ſic me illi poſtquam uiderunt oculis,
lacrymantes circundabãt. uidebatur aũt ipſorũ animus
ſic eſſe ueluti in patriam uenisſent & urbem ſuam
aſperæ Ithacæ, ubi nutriti sunt atq; nati:
& me lugentes uerbis uolatibus alloquebantur:
tibi quidem redeunti generoſe ſic gratulamur
perinde atq; ſi in Ithacam uenisſemus patriam terram:
ſed age aliorum ſociorum narra interitum.
Sic dicebant. & ego alloquebar blandis uerbis:
nauem quidem omnium primum ſubducamus in littus,
bonaq; in ſpeluncis reponamus, armaq; omnia.
uos autem accelerate me unà uniuerſi ſequi,
ut uideatis ſocios ſacris in ædibus Circes
bibentes & comedentes. copiam enim habent.
Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis obediebant.
Eurylochus autem ſolus mihi detimebat omnes ſocios,
& ipſos alloquutus, uerba uolucria proloquutus eſt:
ah miſeri, quò imus? quid mala deſideratis iſta,
Circes ad ædes deſcendere? quæ omnes
aut ſues aut lupos reddet, aut leones,
qui ei magnam domum cuſtodiamus etiam ui,

ἢ τινά τιν' ἄλλον ἄλλου ὀΐεται, ὅδ' ἔτι σὺ χρὴ
δεῦτε δ' ἴμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσε παντὸρ ὅρκον.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς φαίσιμος ἔλθοι,
πρίν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρίν λύσασθ' ἑτάρους ἠμὲν φρεσὶν ἰδέμεν ἐσθλά;
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν ἐρίπρας ἑτάρους.
Ὡς ἐφάμην. Κίρκη δ' ἐν μεγάροισι βεβήκει
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρί, θύρας δ' ἀνέῳξε συφειοῦ
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννέα ἤδη.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἦ δ' ἑλί' αὐτὴν
ἐρχομένη προσέλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρίν ἔφυσε
φάρμακον ὀλοόφρονα, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
ἄνδρες δ' αὖ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
πολὺ καλλίονες δὲ μεγέθεσίν γε ἰδέσθαι.
ἔγνωσαν δέ με κεῖνοι, ἕποντο δ' ἐμοὶ χθόνα πᾶσαν·
πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε, θεαὶ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.
ἀσσον ἐμοὶ ἄγχι κάσπε πεφασμένη ἀγλαὰ τέκνα·
ἀλλ' ἐμὲ μὲν κέλετο πρώτιστον νηὸν ἱκέσθαι,
Λαερτιάδην πολυμήχανον Ὀδυσῆα,
ἔρχεσθαι νῆα θοὴν ἠδὲ θαλάσσης·
νῆα μὲν ἔρματι πρῶτον ἐρύσασθε πρὸς γαῖαν,
κτήματα δ' ἐν σπέεσι πελάσσατε, ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' ἕλκ' ἰέναι, καὶ ἄγειν ἑτάρους ἐπέεσσιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοιγ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
βῶν δ' ἰέναι νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
εὗρον ἔπειτ' ἐνὶ νηῒ θοῇ ἐρίπρας ἑτάρους
οἰκτρὰ ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας·
ὡς δ' ὅτ' ἀγραυλοι πόρτιες περὶ βῶς ἀγελαίας
ἐλθοῦσαι δὴ πάντες, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδέ τι σηκοὶ
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινόν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόεντες ἔχυντο, δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
ὥς ἔμεν ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγένοντο·
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
σοὶ μὲν νοσήσαντι δ' ἰοτρεφὲς ὣς ἐχάρημεν
ὡς ὅτ' ἐς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε τὴν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὡς ἔφαν. ἀνὰξ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσιν·
νῆα μὲν ἔρματι πρῶτον ἐρύσομεν ἠπειρόνδε,
κτήματά τ' ἐν σπέεσι πελάσομεν, ὅπλά τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,
ὄφρα ἴδητε ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἔπι πετάνυται γὰρ ἔδεσμα.
Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἷος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους,
καί σφωε φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἆ δειλοί, ποσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τούτων,
Κίρκης δὲ μέγαρον καταβήμεναι; ἢ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς ἢὲ λύκους ποιήσετα, ἢὲ λέοντας,
οἵ κεν δὴ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκῃ;

ὡς πρὸ Κύκλωψ ὄρξε, ὅτε οἱ μέγα σαῶσεν ἑταῖρον
ἡμέτερον ἕτερος, σὺν δ' ὀβριμοεργὸς Ὀδυσσεύς.
τόσσε γὰρ οὐ καὶ κεῖνοι ἀπεδαλίησιν ὄλοντο.

Ὡς ἔφατ'. ἀὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
ἀπὸ μὲν ἄμπυκος ταναήκεα ἄορ παχείης
ἄρθμοὶ ἀποτμήξας κεφαλῇ ὀδάξαι πελάσσαι,
ἦ τοῦ ἀποστυφέλιξα κεφαλὴν

ſed aliam oportet primum uiam perficere, & peruenire
ad Plutonis domum & diræ Proſerpinæ,
animam conſulturos Thebani Tireſiæ,
uatis cæci, cuius mentes firmæ ſunt.
huic etiam mortuo mentem tribuit Proſerpina
ſoli ſapere: reliqui umbræ feruntur.
Sic ait. at mihi fractum eſt amicum cor:
flebam autem in lecto ſedens, neq; animus
nolebat amplius uinere & uidere lumen ſolis.
cæterùm poſtquam fleuiq; pronoluitq; ſatur eram,
tunc ipſam uerbis excipiens alloquebar:
ô Circe, quis nam hanc uiam præibit?
ad Plutonem uerò nemo unquam peruenit naue nigra.
Sic dixi. illa continuò reſpondit diua dearum:
diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
minimè tibi ducis deſiderium apud nauem curæ ſit:
quin malo erecta, uelisq; albis expanſis,
ſede: illam uerò tibi flatus Boreæ feret.
ſed cùm iam naue per Oceanum tranſmittes,
hic littus breue & nemora Proſerpinæ,
longaq; populi, & ſalices ſteriles,
nauem quidem illic ſiſte in Oceanum uerticoſum,
ipſe autem in Plutonis eas domum obſcuram.
hic quidem in Acherontem Pyriphlegetonq; confluunt
Cocytusque, qui ſanè Stygis aquæ eſt corrugus,
rupesq; confluens q; duorum fluuiorum murmurantium.
hic deinde Heros accedens propè, ut te iubeo,
foſſam fode cubitalem quoquouerſum.
ſuper illam libamen funde omnibus mortuis,
primum mulſo, deinde autem ſuaui uino,
tertiũ rurſus aqua: inſuper autem farinam albam miſce.
multa uerò ſupplicato mortuorum imbecillis capitibus,
reuerſum in Ithacam, ſterilem uaccam quæ optima ſit
ſacrificaturũ domi tuæ, pyramq; impleturũ rebus bonis.
Tireſiæ uerò ſeparatim arietem ſacrificaturum ſoli,
prorſus nigrum, qui inter oues excellit ueſtras.
cæterũ poſtquã precib. oraueris inclytas gentes mortuo-
hic ouem marem ſacrifica fœminamq; nigram, (rum,
ad Erebum uerſus, ipſe autem ſeorſim auerſus ſis,
contendens ad fluuij fluenta. ibi uerò multæ
animæ accedent mortuorum defunctorum.
& tum continuò ſocios incita & iube
oues quæ quidem iacebunt mactatæ ſæuo ferro
excoriatas comburere: uota uerò facere dijs,
generoſo Plutoni & diræ Proſerpinæ.
ipſe autem gladio acuto exerto à femore
ſedeas, neq; permitte mortuorum imbecillia capita
ad ſanguinem propè accedere, antequã Tireſiã audieris.
hic tibi ſtatim uates aduenier dux populorum,
qui ſanè tibi dicet uiam & modum itineris,
reditumq; ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.
Sic dixit. continuò a. auream ſedẽ habẽs uenit aurora.
me uerò pallio tunicaq; neſtibus induit.
ipſa autem candidam togam ingentem induit Nympha
tenuem & uenuſtam, zonam autem cinxit lumbos,
pulchra,

ἀλλ' ἄλλῃ χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχὴν χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
μάντεως ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
οἴῳ πεπνύσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
κλαῖον δ' ὤ λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ †κλαίων τε κυλινδόμενός τε πορέσθην, ἀκλειῶν τε
καὶ τότε δή μιν ἔπειτα ἀμείβομενος προσέειπον, (καὶ
ὦ Κίρκη, τίς γὰρ τάδε τῷδε ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
εἰς Ἄϊδος δ' ἔπω τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μή τι σοὶ ἡγεμόνος γε ποθὴ πρὸς νῆα μελαίνῃ·
ἴσον ἢ στῆσαι, αὐτὰ δ' ἱστία λευκὰ πετάσσαι,
ἥδε· τῷ σε νέοι πνοιαὶ Βορέαο φέρησιν.
ἀλλ' ὅπότ' ἂν δὴ νηῒ δι' Ὠκεανοῖο πορήσῃς,
ᾗθ' ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
μακραί τ' αἴγειροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
νῆα μὲν αὖθι κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον ἠερόεντα.
ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κωκυτός θ', ὅς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
πέτρη τε, ξυνέουσίς τε δύω ποταμῶν ἠριδάπτων.
ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρως χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
βόθρον ὀρύξαι ἔσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ἀμφ' αὐτῷ δ' ἐχολὴν χεῖσθαι πᾶσι νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τῷ δὲ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ὕπερθε δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυ-
πολλὰ δ' γενέσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, (νειν,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, σεῦραι βῆν ἔτις ἀρίστη
ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσεμεν οἶον,
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ' οἶν ἀρνειὸν ῥέξειν θῆλύν τε μέλαιναν,
εἰς Ἔρεβος τρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων. ἔνθα δὴ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνασθαι καὶ ἀνώγειν
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἰσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ
δέρραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἐφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὸς δ' ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥδαο, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσον ἴμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἔνθά τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν δὴ καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ὔδωρ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' ἦλθε χρυσόθρονος Ἠὼς.
ἀμφὶ δέ με χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα φῦνεν νύμφη
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυΐ,
καλὴν,

καλὴν, χρυσείην κεφαλῆ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
αὐτὰρ ἐγὼ δμῶας μὲν ἐποτρύνεσκον ἰόντας,
μειλιχίοις ἐπέεσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
μηκέτι νῦν εὕδοντε δαὼ τῆτε γλυκὺν ὕπνον·
ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ με πεφραδέ ποτνια Κίρκη.
Ως ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἀλλὰ μὲν οὐδ' ὣς πάντας ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους·
Ἔλπηνώρ τ' ἦν τις ἐσκε νεώτατος οὐδέ τι λίην
ἄλκιμος ἠδὲ πολέμῳ, ἔνθ' ἄλλοι ἔσαν ἀρηρώς,
ὃς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐνὶ δώμασι Κίρκης
ψύχεος ἱμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων·
κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἄκουσε,
ἆσπινης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ἦσιν
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν δι κλίμακα μακρήν·
ἀλλὰ κατ' αὐχένα τέγεος ἔπεσε, λύτο δ' οἰ ἄρθρα
ἀστραγάλου ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδος δόμον ἷκε.
ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
φάσθαι νύ που οἰκόνδε φίλην δὴ πατρίδα γαῖαν
ἔρχεσθ'· ἄλλην δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.
Ως ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
ἕζοντο δὲ κατὰ χῶρον, τίλλοντό τε χαίτας.
ἀλλ' ὀλοὴ μὲν ἔπειτα γόος γίνετο μυρομένοισιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὦκα νῆα θοὴν καὶ ἐπὶ θάλασσαν
ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένην Κίρκην πρὸς νηῒ μελαίνῃ
ἀρνειὸν κατέδησαν, ὄϊν θηλύτεραν μέλαιναν,
ῥεῖα παρεξελθοῦσα. τίς αὖ θεὸν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἐνθάδε ἢ ἐνθάδε κιόντα;

pulchra, aurea: capiti uerò imposuit calantieam.
at ego per domum uadens excitabam socios,
mollibus uerbis astando uirum quenq;:
ne amplius nunc dormientes indulgete dulci somno: Vlysses socijs.
sed eamus: iam enim mihi edixit ueneranda Circe.
Sic dicebam. illis uerò persuasus est animus generosus.
neq; sanè illinc illæsos abduxi socios:
Elpenor quidam erat minimus natu, neq; nalde Elpenoris casus.
fortis in bello, neq; mente sua aptus,
qui mihi separatim à socijs sacris in ædibus Circes
refrigerium cupiens dormiuit bene potus:
mouentibus autem socijs strepitu & tumultu audito,
repentè surrexit, & oblitus est mente sua
retrograde descendere iens in scalam longam:
sed è regione tecti decidit, eius autem ceruix
ex uertebris fracta est, anima uerò ad inferos descendit.
uenientibus autem his ego sermonem dixi:
Existimatis fortassis domum charam ad patriã terram
uenturos: aliam uerò nobis uiam dixit Circe
ad Plutonis domum & diræ Proserpinæ,
animam consulturis Thebani Tiresiæ.
Sic dixi. illis uerò fractum est charum cor.
sedentes autem illic flebant, euellebantq; capillos.
sedenim nullus profectus fiebat lugentibus.
sed quando ad nauem celerem & littus maris
ibamus tristes, teneras lacrymas profundentes,
interea uadens Circe ad nauem nigram
masculam alligauit ouem, fœminamq; nigram,
facilè prætergressa. quis' nam deum nolentem
oculis uideat, aut huc aut illuc euntem?

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Λ. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἀπαγγέλλει πῶς κατὰ τὰς Κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατέβη περὶ οὗ ἤκουσε Τειρεσίου τοῦ μάντεως περὶ δὲ ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων συμφορίας, καὶ εἶδε τοὺς Ἥρωας καὶ τὰς Ἡρωίδας ἔνδον ἐν ᾅδου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τῶν ἐν Ἰλίῳ συστρατευσάντων ἐνίους, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων τινάς.

ODYSSEAE HOMERI XI. Rapsodiæ argumentum.

Enarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos descenderit: & quo pacto audiuerit Tiresiam uatem de sua & aliorum salute. Et uit Heroas & Heroidas uiderit apud inferos, & matrem, & eorum qui ad Ilium militarunt, nonnullos: & eorum qui apud inferos puniuntur.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Λ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Λάμβδα δ' ἐν ἀΐδαο ψυχῆς ἐνίτυχε Νόστου.

ODYSSEAE HOMERI Λ. RAPSODIA.

Vndecimo uerò apud inferos ad animas peruenit Vlysses.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὦκα νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ.
ἐν δ' ἤτοι μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' οὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἤκμητον ἔρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
ἥμεθα. τὼ δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
πρὶν δ' ἀναμερίμνης πέτετ' ἰήκατα πουλυπορήσης,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἤδη δὲ πείρατ' ἵκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο·

Nauem quidem omnium primũ deduximus in
mare diuinum,
malum autem imposuimus & uela naui nigræ.
intra autem pecora accipientes ire fecimus, atq; ipsi
conscendimus tristes, uberes lacrymas profundentes.
nobis autem rursus à posteriori parte nauis nigræ proræ
secundũ uentũ immittit implẽtem uelũ, bonum socium,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
nos autem armis singulis compositis per nauem,
sedimus. banc uentus q; gubernator q; dirigebat. (entis,
huius aũt tota die extendebãtur uela per pontũ iter faci
occidit autem sol, obscurabantur autem omnes uici.
illa ad fines peruenit profundi Oceani:

γῦθα hic

Vlysses ad Cimmerios diuertit.

hic uerò Cimmeriorum erat uirorum populus q́ ciuitas q́
caligine & nube tecti, neq; unquam eos
sol lucidus aſpicit radijs,
neq; cum nadit ad cœlum ſtelliferum,
neq; cum rurſus ad terram de cœlo defertur:
ſed nox perniciosa ſuperuolat miſeris mortalibus.
nauem quidem illuc profecti ſubduximus: pecora autem
extraximus. ipſi autem rurſus ad fluxum Oceani
ibamus, donec in regionẽ puenimus quã demonſtrauerat
hic uictimas quidem Perimedes Eurylochusq́ (Circe.
geſtabant: ego autem gladium acutũ extrahẽs à femore,
foſſam feci cubitalem quoquo uerſus:
circa eam autẽ libamina fundebamus omnibus mortuis,
primum melicrato, poſtea uerò dulci uino,
tertiò uerò aqua: inſuper farinam albam commiſcui.
multum enim precatus ſum mortuorum infirma capita,
ueniens ad Ithacam, ſterilem bouem quæ optima
ſacrificaturum in ædibus, pyramq́ impleturum bonis:
Tireſiæ uerò ſeorſim ouem ſacrificaturum ſoli
totam nigram, quæ inter pecora excellat noſtra. (rum

Inferorum locus.

Vlysses mortuos euocat.

hos poſtquã ſupplicationib. libaminibusq́ gẽtes mortuo
precatus ſum, pecora uerò prehenſa iugulaui (bantur
ſuper foſſam, fluebat u. ſanguis niger: ipſæ aũt congre-
animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
ſponſæq́, iuuenesq́, & multa patientes ſenes,
uirgunculæq́ tenellæ, recentẽ luctum in animo habẽtes:
multi autem uulnerati ferreis haſtis
uiri in bello occiſi, cruenta arma habentes,
qui multi circa foſſam obambulabant aliunde alius
immenſo clamore: me uerò pallidus timor cepit:
tunc ſanè deinde ſocios adhortatus iuſſi,
pecora quæ ſanè iacebant mactata ſæuo ferro,
deglubere & comburere, ſupplicare autem dijs,
fortiq́ Plutoni & diræ Proſerpinæ.
cæterùm ego gladio acuto ſtricto à femore
ſedebam, neq; ſinebam mortuorum debilia capita
ad ſanguinẽ propè accedere, anteq́ Tireſiã interrogaſſẽ.

Elpenoris umbra Vlyßi appa-ret.

prima uerò anima Elpenoris uenit ſocij.
nondum enim ſepultus erat ſub terra latas uias habente.
cadauer enim in ædibus Circes reliqueramus nos
indefletum & indefoſſum, quoniam labor alius urgebat.
illum ego fleui ut uidi, miſertus q́ ſum animo,
& ipſum allocutus uerba alata dixi:
Elpenor, quo pacto uenisti ſub tenebras obſcuras?
prius uenisti pedes quàm ego cum naui nigra?
ſic dixi. ille me plorans excepit ſermone:
inclyte Laertiade ingenioſe Vlyſſes,
læſit me dæmonis fatum malum, & copia uini.
Circes in domo cubans non attendi
retro deſcendere, iens ad ſcalam longam,
ſed è regione tecti decidi, ceruix autem mihi
ex iuncturis fracta eſt, anima uerò ad inferos deuenit.
nunc te per eos qui poſt te ſunt oro non præſentes,
per uxorem q́ & patrem, qui enutriuit parulum,
Telemachumq́ quem unicum in ædibus reliquiſti:

ἔνθα δὴ Κιμμερίων αὖ δ' ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὐδ' ὁπόταν πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα βαίνῃ,
οὐδ' ὅταν αὖ πάλιν γαῖαν ἀπ' οὐρανόφιν τραπέηται·
ἀλλ' οὐδὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκείλσαμεν· ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἱλόμεθ'. αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο
ἤομεν, ὄφρ' ἵκομεν χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
ἔνθ' ἱερῆϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
βόθρον ὄρυξα ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δὴ χοὰς χεόμην πᾶσι νεκύεσσιν,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
ῥέξειν τῷ μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσεμεν οἴῳ
πᾶμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα κατὰ κλυτὰ ἔργα κιόντες
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
τὸν βόθρον, ῥέε δ' αἷμα πελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπὲξ Ἐρέβεσς νεκύων κατατεθνειώτων,
νύμφαι τ', ἠϊθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ', ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
πολλοὶ δ' ὀτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
ἄνδρες ἀρηῖφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
οἱ πολλοὶ πολλὰ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
θεσπεσίη δέ με χλωρὸν δέος ἦρει·
δὴν τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἰέμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυσθένης·
σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ κλαίων ἐλέησά τε θυμῷ τε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντας;
ἔφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ;
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος.
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατακείμενον οὐκ ἐθέλοντα
ἄψορρον καταβῆναι, ἰὼν ὃν κλίμακα μακρὴν,
ἀλλὰ κατ' αὐτόθι τέγος πέσον, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀσπάγη ἀλόγῳ ἀπὸ σπονδύλων, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε.
νῦν δέ σε τὴν ὀπίσω γουνάζομαι ὃν πρεόντων,
πρός τ' ἀλόχου τῆς πατρός, ὃς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ' ὃν μοῦνον ἐν μεγάροισιν ἔλειπες·

εἶδα γὰρ ὃς φθίθ' ὑπὸ δόμον Ἄϊδος εἴσω
νῆσον ὀν Αἰαίην· ἔνθ' ἔστι δέ τοι νέος ἐμπὴς
ἔνθά σ' ἔπειτα ἄνακτ' ἐκέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο,
μή μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν κατὰ λείπειν;
νοσφισθείς, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν, ἅσσά μοι ἔστιν,
σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ἀνδρὸς δυσλίου, καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι. (μόν-
τευσόν τέ μοι τέλεσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετ-
μὸν ᾗ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελευτήσω τε καὶ ῥέξω.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμενω συνεχοῖσιν
ἥμεθ'· ἐγὼ μὲν γὰρ ἄνωθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἔσχον,
εἶδε δ' ὠλόον δὲ ἑτέρωθεν ἑταίρου πολλ' ἀγορεύων.
ἦλθε δ' ὠδὴ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνειώσης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια,
τὴν ζωὸν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
ἀλλ' ὀδ' ὣς εἶπον πτερόεσσαν, πωτηνόν περ ἀχεύων,
αἷματος ἆσον ἵμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἦλθε δ' ὠδὴ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω προσέφη τε·
Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο
ἦλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξύ,
αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' αὖ χάσσα μύωνος, ξίφος ἀργυρόηλον
κολεῷ ἐγκατέπηξα. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων·
Νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ ὀΐω
λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὃς οἱ κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενον ὅτι οἱ υἱὸν ἑλὼν φίλον ὀξύ ἐσάλασσας.
ἀλλ' ἔτι μάν γε καὶ ὣς κακὰ πόρ τ' ἀέχοντε νεῖσθον,
αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
ὁππότε κεν πρῶτον πελάσῃς δυσπέμφελον νῆα
Θρινακίην νήσῳ, φεύγωμεν δ' ἰοειδέα πόντον·
βοσκομένας δ' εὑρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει·
τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστον τε μέδηαι,
καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλέθρου
νηί τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νέεσθαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης. λήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ,
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα δίδοντες.
ἀλλ' ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
αὐτὰρ ἐπὴν μνησῇσθε σὺν ἀργέτι μεγάροισι
κτείνῃς νῆε δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐρχέσθαι δ' ἦπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμόν,
εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
οὐδ' ἐρέσσουσ', οὐδέ σφ' ἅλεσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,

scio enim quòd hinc profectus ex domo Plutonis,
insulam in Ææam fistes fabrefactam nauem:
ibi te continuò rex iubeo recordari mei,
ne me indefletum insepultum discedens post relinquas,
digressus, ne qua tibi deorum ira fiam:
sed me combure cum armis quæcunq; mihi sunt,
sepulchrumq; mihi erige cani in littore maris,
uiri infelicis, etiam posteris audiendum.
hæc mihi perfice, figeq; super sepulchrum remum,
quo etiam uiuus remigabam, uersans cum meis socijs.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
hæc tibi ô miser perficiam & explebo.
nos quidem sic uerbis excipientes tristibus
sedebamus: ego quidē super sanguine gladium tenebam,
idolum uerò illinc socij multa loquebatur.
aduenit post hæc anima matris demortuæ, Vmbra Anticleæ matris Vlyssis
Autolici filia magnanimi Anticlea,
hanc uiuam reliqui profectus ad Ilium sacrum.
hanc quidem ego defleui uidens miseratus animo:
sed neq; sic permittebam priorem, tametsi mirè tristatus,
ad sanguinē propè accedere, antequā Tiresiam audirem.
superuenit autem anima Thebani Tiresiæ,
aureum sceptrum tenens, me aūt agnouit & allocuta est:
Quid huc ô infelix relicto lumine solis
ueneisti, ut uideas mortuos & inamœnam regionem?
sed retrocede à fossa, remoue autem gladium acutum,
sanguinem ut bibam, & tibi uera dicam.
sic ait. ego autem retrocedens, gladium argenticlauum
uagina recondi. ille deinde bibit sanguinem nigrum,
& tum sanè me uerbis alloquebatur uates inculpabilis:
Reditum quæris suauem eximie Vlysses: Tiresiæ umbra Vlyssi omnē itineris successū prædicit.
quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto
desiturum Neptunum, qui iram reposuit animo,
iratus quòd ei filium charum excæcasti.
sed tamen. mala licet patientes peruenietis,
modò uelis tuam animum arcere & sociorum,
eo tempore quando primū appuleris fabrefactam nauē
Thrinaciæ insulæ, effugiens obscurum pontum:
pascentes autem inuenietis boues & pinguia pecora
Solis, qui omnia uidet & omnia audit:
hos si illæsos permiseris, reditumq; cures,
sanè adhuc in Ithacam mala licet patientes peruenietis:
sin læseris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & sodalibus. ipse etiam si effugeris,
serò calamitosè redibis, cum perdideris omnes socios,
naui in aliena. inuenies autem mala domi,
uiros superbos, qui tibi uictum consumunt,
ambientes diuinam uxorem & munera dantes.
cæterùm illorum uim ulciscēris aduenies.
at uerò postquam procos domi tuæ
interfeceris siue dolo, siue palàm acuto ferro,
proficiscere deinde sumpta fabrefacta naui,
donec ad illos peruenēris qui non sciunt mare
uiri, neq; sale conditum cibum comedunt.
neq; sanè hi sciunt naues proras purpureas habentes,

neq; fabrefactos remos, quibus alæ nauium sunt.
signũ uerò tibi dicam ualde manifestum, neq; te latebit:
quando tibi obuiam factus alios uiator
apparuerit uentilabrum habens in forti humero,
tum terræ infixo fabrefacto remo,
ubi litaueris Neptuno regi,
ariete, tauroq; suumq; marito uerre,
domum reuertere, faciasq; sacras hecatombas
immortalibus dijs, qui cœlum latum habitant,
omnibus sanè ordine. mors uerò tibi ex mari ipsi
debilis sanè talis adueniet, quæ te occidet
senectute sub molli confectum. circum autem populi
felices erunt. hæc sanè tibi certa dico.

Sic dixit. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Tiresia, hæc fortassis scilicet decreuerunt dij ipsi:
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
matris hanc uideo animam demortuæ:
illa tacita sedet prope sanguinem, neq; suum filium
sustinet palàm aspicere, neq; alloqui.
dic rex quo pacto me agnoscet talem.

Sic dicebam. ille me rursus excipiens allocutus est:
facilè tibi uerbum hoc explicabo, & in mente ponam:
quemcunq; quidem sines mortuorum defunctorum
sanguinem prope accedere, ille tibi uerum dicet:
cui uerò inuidebis, ille tibi abibit retro.

Sic locuta anima quidẽ abyit in domum Plutonis intro
Tiresiæ regis, postquam oracula explanauit:
cæterùm ego illic manebam firmiter, donec mater
aduenit, & bibit sanguinem nigrum. statim a. agnouit,
& me lugens uerba alata dixit:

Anticlea mater Vlyssem alloquitur.

Fili mi quo pacto uenisti sub caliginem obscuram
uiuus? difficile uerò hæc uiuentibus uidere.
intersunt enim ingentes fluuij & grauia fluenta.
Oceanus quidem primum, quem non licet transmittere
peditem, nisi quis habeat bene compactam nauem.
num iam à Troia errans huc ueneristi
nauiq; & socijs longo tempore? necdum accessisti
ad Ithacam? neq; uidisti in ædibus uxorem?

Sic ait. at ego ipsam excipiens allocutus sum:
mater mea, necessitas adegit me ad Plutonis ædes,
animam consulturum Thebani Tiresiæ.
non enim dum prope ueni Achaiam, neq; nostram
terram ascendi, sed semper habens erro ærumnam,
ex quo primum sequebar Agamemnonem diuum
Iliũ ad eximios equos nutriẽs, ut cũ Troianis bellarem.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
quod te fatum edomuit sæuæ mortis?
an diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
suis sæuis iaculis aggrediens occidit?

Vlyss. quærit ex matre cõditionẽ uxoris, filij, & patris.

dic autem mihi de patre & filio quem reliqui,
an adhuc in illorum manibus mea bona, an quisquã iam
uirorũ alius habet, me a. non amplius putãt rediturum.
dic autẽ mihi desponsatæ uxoris consiliumq; mentemq;,
an manet cum puero, & salua omnia custodit:
an iam eam duxit Græcorum quispiam optimorum.

ὀδί᾽ ὀὺρε᾽ ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ τέλονται.
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ᾽ ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενον ἄλλον ὁδίτην
φήν ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πῆξας ὀὺρὸν ἐρετμόν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συὸν τ᾽ ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ᾽ ἀποστείχειν, ἔρδειν θ᾽ ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
πᾶσι μάλ᾽ ἐξείης. θανατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον. ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ τοι νημερτέα ἔρδω.

Ως ἔφατ᾽. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμφιβόλιος προσέφην,
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ᾽ ὣς ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί·
ἀλλ᾽ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
μητρὸς τλῶ δ᾽ ὁράω ψυχὴν κατατεθνειῦιαν·
ἥδ᾽ ἀκέουσ᾽ ἧσται σχεδὸν αἵματος, οὐδὲ ὃν υἱὸν
ἔτλη ἐσαὖτε ἰδεῖν, οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
εἰπὲ ἄνακτ᾽ ὦς κεν μ᾽ αὐτὰρ γνοίη τοῖον ἐόντα.

Ως ἐφάμην. ὁ δέ μ᾽ † αὖτις ἀμφιβόλιος προσέφην, ἀλαὐτὰ
ῥηϊδίως τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ὧδε φρεσὶ θέσθω·
ὅντινα μὲν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνειώτων
αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὅδε τοι νημερτέα εἴπῃ·
ᾧ δέ κ᾽ ἀπεφθονέῃς, ὅδε τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.

Ως φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ᾽ ἔλεξεν·
αὐτὰρ ἐγὼν αὖτ᾽ αὖθι μένον ἔμπεδον, ὄφρ᾽ ἂν ἵκηται
ἦλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές. αὐτίκα δ᾽ ἔγνω,
καί μ᾽ ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Τέκνον ἐμὸν πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὴ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ἔστι περῆσαι
πεζὸν ἐόντ᾽, ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
ἦ νῦν δὴ τροίηθεν ἀλώμενος ἧθάδε ἵκαυεις
νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
εἰς Ἰθάκην, οὐδ᾽ εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;

Ως ἔφατ᾽. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμφιβόλιος προσέφην,
μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
ψυχὴν χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ᾽ αἰεὶ ἔχω ἀλάλημαι ὀϊζύν,
ἐξ οὗ τὰ πρώτιστ᾽ ἐπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὔππωλον, ἵνα τρώεσι μαχοίμην.
ἀλλ᾽ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασε ταναηλεγὴς θανάτοιο;
ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε φίλου κατέλειπον,
ἦ ἔτι πάρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦε τις ἄλλη
αὐλείων ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ᾽ οὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βαλέω τε νόον τε,
ἦε μένει πρὸς παιδί, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἦ ἤδη μιν ἔγημεν ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.

Sic

Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
ἦ λίην κείνῳ γε μάλ' ἐστὶ τεθλιότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φοίτων νύκτάς τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαν.
σὸν δ' ὄπιν οὔτις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ Τηλέμαχός τε
τηλεμάχῳ τεμένη νέμεται, καὶ δαῖτας ἐίσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγεινῶν·
πάντες γὰρ καλέουσι, πατὴρ δ' ὅς σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εἶναι
στόρνυται, οὐ χλαῖναι, οὐ ῥήγεα σιγαλόεντα·
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὐδεῖ ὅθι δμῶες καὶ ἐν οἴκῳ,
ἐν κόνι ἄγχι πυρός, κακὰ δ' ἕλκεσι εἵματα εἷται·
αὖτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χαμαλὰ βεβλήαται ὄλυναι.
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων. μέγα δ' ἔρρεσι πένθος ἀέξει,
σὸν πότμον γοόων· χαλεπὸν δ' ὧδ' ἔμμεν ἄνευθεν.
ὄφρα γὰρ μὴ ἐγὼν ὀλόμην, μὴ πότμον ἐπέσπον.
οὐδ' ἐμ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐϋσκοπος ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
οὐδέ τις οὐδέ μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἥ τε μάλιστα
τηκεδόνι συνέηκε μελέων δεξιὸν θυμόν. (σοῦ,
ἀλλά μ' σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.

Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼν ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλθεῖν κατατεθνειώσης.
τρὶς μὲν ἐφορμήθην, ἐλθεῖν τέ με θυμὸς ἄνωγε,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιὴ ἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γλυκερὸν κραδίῃ μᾶλλον ὄρωρε.
καί μιν φωνήσας ἔπτερα πρὸς μύθων ἔειπον,

Μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἐλθεῖν μεμαῶτα,
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
πέμψ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;

Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
ὤ μοι τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
ὄντι σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν.
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπὴν πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φόως δὴ τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴδμεν, ἵνα μὴ μετόπισθε περὶ ἔπποδα γυναικὶ
νῶϊ μάλ' ὡς ἐπέτειμεν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἦλυθον (Ἄτρεως γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια)
ὅσσαι ἀρίστων ἄλοχοι ἦσαν ἠδὲ θύγατρες.
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλίσθησαν ἀγερθέντες.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλόμην ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην·
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
σπασσάμενος ταναήκες ἄορ παχέος περὶ μηροῦ,
ἐκ εἶναι πιέειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
αἱ δὲ, πρόμνησίν μοι ἐπήισαν, ἥ δὲ ἑκάστη
ἦν γόνον ἠγορόωντο· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἑκάστας.

Sic dicebam. ipsa statim respondit uenerãda mater:
& sanè illa quidem manet afflicto animo
tuis in ædibus: ærumnæ autem eam semper
absumunt noctes q́ dies q́ lacrymantem.
tua u. nondũ quilquã possidet pulchra bona, sed quietus
Telemachus possessionibus utitur, & conuiuia paria
agitat, quæ decet principem uirum curare:
omnes enim uocant. pater autem tuus illic manet
in agro, neq́ in urbem concedit: neq́ illi lecti
strata & pallia, & stragula stupenda:
sed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,
in pulueribi prope focũ, laceras u. corpori uestes induit:
cæterùm postquam uenit æstas q́ uirescens q́ autumnus,
undiq́ illi per fertilem partem uineæ uitiferæ
ex foliis delapsis humi sternitur lectulus.
hic ille iacet tristis. ingentem a. in mente dolorem auget,
tuum fatum deflens: molesta autem senectus uenit.
sic enim etiam ego perij, & fatum obij.
neq́ me domi iaculandi peritia iaculatrix
suis mitibus telis aggrediens interemit,
neq́ aliquis me morbus inuasit, qui maximè
tabe horrenda ex membris tollit animum.
sed me tuiq́ desiderium, tuæq́ curæ, inclyte Vlysses,
tuaq́ benignitas dulci animo priuarunt.

Sic ait. atq́ ego uolui mente deliberans
matris meæ animam prehendere defunctæ.
ter quidem irrui, amplectiq́ me animus inuitabat,
ter autem mihi ex manibus instar umbræ aut somni
anolauit: mihi u. dolor acutus exoriebatur ex animo ma-
& ipsam allocutus uerba uelocia dixi: (gis:

Mater mea, cur me non expectas amplecti cupidum,
ut etiam apud inferos charis circa manibus amplectẽtes
uterq́ suo delectetur luctu?
nunquid mihi idolum hoc dira Proserpina
incitat, ut adhuc magis lugens ingemiscam?

Sic dicebam. ipsa rursus respondit uenerãda mater:
eheu fili mi, super omnes infelix uiros,
minimè Proserpina Iouis filia eludit,
sed ipsa conditio est mortalium, cum mortui fuerint.
non enim amplius carnes q́ & ossa nerui habent,
sed ea quidem ignis forte robur ardentis
absumit, statim ut primum reliquit alba ossa animus,
anima uerò tanquam somnium anolans euolat.
sed in lucem uiuentium celerrimè contẽde: hæc a. omnia
scias, ut etiam in posterum tua dicas uxori.
nos quidem sic uerbis cõfabulabamur: ipsæ autẽ fœminæ
accesserunt (incitabat enim inclyta Proserpina)
quotquot optimatum uxores erant atq́ filiæ.
illæ a. circa sanguinẽ nigrum frequẽtes congregabãtur.
cæterùm ego consultabã quo pacto interrogarẽ singulas:
illud autẽ mihi in animo optimum uidebatur consilium,
stricto acuto gladio crasso à femore,
non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.
illæ uerò deinceps accedebant, unaquæq́ autem
suum genus narrabat: ego autem interrogabam singulas.

Vlysses conatus matrẽ amplecti frustratur.

Mater Vlyssi.

bis

Tyro. hic uidelicet primam Tyro uidi bono patre natam,
quæ dicebat Salmonei inculpati se filiam esse.
dicebat autem Cretbei se uxorem esse Æolidæ,
Enipeus fl. quæ fluuium amauit Enipeum diuinum,
qui multo pulcherrimus fluuiorum per terram labitur:
& iuxta Enipei uersabatur pulchra fluenta:
huic assimulatus Neptunus terram continens
in ostijs fluuij accubuit uorticosi.
ceruleus autem fluctus circumstat monti æqualis
curuatusq; absconditq; deam mortalemq; fœminam.
soluit autem uirgineam Zonam, somnumq; superinfundit.
ceterùm postquam perfecit deus amatoria opera,
inhæsit sanè manui, uerbumq; dixit, & prolocutus est:

Gaude mulier amore, circumuoluto autem anno
pariès pulchros liberos: quādoquidē non uani cōcubitus
immortalium. tu uerò hos tolle, enutriq;
nūc autem i domū, & tibi tempera, ne me nominaueris:
ego uerò tibi sum Neptunus terræ quassator.

Sic loquutus, pontum subijt fluctuantem.
illa autem granidata, Peliam peperit & Neleum,
qui inclyti ministri Iouis magni fuere
ambo: Pelias quidem in spaciosa Iaolco
habitabat pecorosus, hic uerò in Pylo arenosa.
alios uerò Cretheo peperit regina fœminarum,
Æsonemq;, atq; Pheretē, Amythaonēq; gaudentē equis.
Antiopa. post hanc Antiopam uidi Asopi filiam,
quæ certè & Iouis gloriabatur in ulnis dormijsse,
& habuit duos filios Amphionemq; Zetumq;,
qui primi Thebis fundamēta locarunt septem portarū,
turribusq; circūdederūt. postquā non ipsam absq; turrib.
habitare latā Thebam, quamuis fortes essent. (poterāt
Alcmena. post hanc autem Alcmenam uidi Amphitrionis uxorē,
quæ Herculem audacem animum leonis habentem
peperit, in complexu Iouis magnanimi congressa.
Megara. & Megaram Creontis superbi filiam, (tus.
hanc habuit Amphitrionis filius robur semper indomi-
Epicasta. matremq; Oedipodis uidi pulchram Epicastam,
quæ ingens facinus commisit insipientia mentis,
nupta suo filio: ille suo patre perempto
uxorem duxit. statim aūt uulgata dij fecerunt hominib.
sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per consilia:
illa abijt in Plutonis domum ualidas portas habentis,
annexo laqueo sublimi ab alta trabe,
suo dolore correpta. huic dolores reliquit post se
ualde multos, quotquot matris furiæ efficiunt.
Chloris. & Chlorin uidi perpulchram, hanc olim Neleus
uxorē duxit suā ppter pulchritudinē, postq; dedit copio-
minimā natu puellā Amphionis Ialidæ, (fissimā dotē,
qui quōdam in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit:
atq; in Pylo regnauit, peperit autē illi pulchros liberos,
Nestoremq;, Chromiumq;, Periclymenumq; superbum.
Pero. post hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,
quam omnes ambiebant uicini: neq; Neleus
huic dabat qui non nigras bones latis frontibus

γῆδ' ἄτοι πρώτιστα Τυρὼ ἴδον ὄμπατόρειαν,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι.
φῆ ῥ' ἔμμεν Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
ἥ ποταμῷ ἠράσσατ' Ἐνιπῆϊ θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·
καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος ναιέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
τὴν δ' ἄρα ἐννοσίγαιος γαιήοχος Ἐνοσίχθων,
ἣ πολλῶν ποταμῶν πρηΰλιξατο δινήεντος·
παρφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη ὄρεϊ ἴσον
κυρτωθέν, κρύψέν τε θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
λῦσε δ' ἧς παρθενίου ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχυθεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,

Χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι δυνατὲ
εὐνάεσθαι. σὺ δ' ἧς σῶς κομέειν, ἀτιτάλλειν τε.
νυῶν δ' ὀρχηθμὸς πρὸς δῶμα, σὺ δ' ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
αὐτὰρ ἐγώ τοι εἰμὶ Ποσειδάων γεωσίχθων.

Ὣς εἰπὼν, ἐς πόντον ἐλύσατο κυμαίνοντα.
ἣ δ' ὑποκυσαμένη, Πελίην τέκεν ἠὲ Νηλέα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ὃ πυροφόρῳ Ἰαωλκῷ
ναῖε πολυμήλῳ, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἀδρήστην τε, Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην·
τῷ μὲν, Ἀντιόπη ἴδον Ἀσωποῖο θύγατρα,
ἣ δ' ἀνὴ Διὸς οὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ' Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
οἵ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἐπταπύλοιο,
πύργωσάν τ'. ἐπεὶ ἦ μὴν ἀπύργωτόν γ' ἐδάμασσαν
ναιέμεν εὐρυχορον Θήβην, κρατερῶ περ ἐόντε·
τὴν μὲν γ', Ἀλκμήνην ἴδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἣ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμονα θυμολέοντα
γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος ὑὸς μνήστις ἀτειρής.
μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοισι,
γαμβρὸν ᾧ υἷϊ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἔκτανε μαρναμένοιο
γῆμεν. ἄφαρ δ' ἀνάπυσε θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἰφθίμων, θεῶν οὐλομένας διὰ βουλάς·
ἤδη δ' εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
ἀγχαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ σχομένη. τοῖσιν δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέουσι.
καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς
γήμῃν εἵνεκα μετὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὃς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἥδε Πύλου βασίλευε, τέκεν δ' ἐρικυδέα τέκνα,
Νέστορά τε, Χρομίόν τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
τοῖσι δ' ἔπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδέ τι Νηλεὺς
τῷ ἐδίδου ὅς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους

ἐκ φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
ἀργαλέας. τὰς δ' οἷος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
ἄζηλόν τ' ἀχαλιπτὸν ἐΰ θεῶ κατὰ μοῖρα τελέσσαι,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἤματα ἄζετο τέλεια
αὖτ' περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,
θέσφατα πάντ' ἀπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδην εἶδον τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρον' ἐγείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
οὕς ἤμφω ζωὸς κατέχει φυσίζοος αἶα·
οἱ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἐτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν, τιμὴν δ' ἔλαχον ἴσα θεοῖσι.
τὴν δ' μετ', Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
εἶσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δ' ἄρ' ἐτέσθην)
ὦτόν τ' αὐτίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
οὕς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
καὶ πολὺ καλλίστους, † μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε καὶ ἐννεόργυιοι.
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυαϊκον πολέμοιο. (Ὄσσαν
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἄμβατος εἴη.
καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς ὃν ἠύκομος τέκε Λητὼ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφωϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι, πυκάσαι τε † γένυς δυανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἣν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ἐς γαῖαν Ἀθηναίων ἱεράων
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο. πάρος δ' ἐμὲν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσι. (λίῃ,
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον, συνοπλίω τ' Ἐριφύλην
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον, ἠδὲ θυγατρας.
πρίν γὰρ κεν νὺξ φθίτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ νῦ ὥρη
εὕδειν ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
ἢ αὐτοῦ. πομπὴ δ' ὑμῖν θεοῖς τ' ὑμῖν τε μελήσει.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶδος
εἰδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρεσὶν ἔνδοθεν ἐσθλός;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν ἕκας δ' ἐμμορε τιμῆς.
ὄφρ' μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
ὅττῳ χρὴ ζόντι κολάζετε. πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχενηος,
ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν πρωτοπάτριος ἦεν.
Ὦ φίλοι, ἢ μὰν ὔμμιν ἄπο σκοπὸν, οὐδ' ἄπο λώβης
μυθεῖται

ex custodia abegisset uis Iphicleæ
difficiles. has solus promisit uates inculpatus
abacturum: sæuum autem dei fatum impediuit,
uinculaq́ sæua, & pastores agrestes.
sed quando mensesq́ & dies perficiebantur
rursus circumuoluto anno, & aduenerunt horæ,
tunc ipsum soluit uis Iphiclea,
uaticinia omnia loquutũ: Iouis aũt perficiebatur cõsiliũ.
& Ledam uidi Tyndari uxorem, Leda.
quæ ex Tyndaro duros peperit filios,
Castoremq́ equorũ domitorẽ et pugnis ualentẽ Pollucẽ: Castor & Pollux.
hos ambos uiuentes detinet animans terra:
qui etiam infra terram honorem ab Ioue habentes,
modò quidem uiuunt alternis diebus, modò rursus
moriuntur, honorem autem sortiti sunt æqualem dijs.
post hanc, Iphimediam Aloei uxorem Iphimedia.
aspexi, quæ sanè dicebat se cum Neptuno rem habuisse.
& peperit duos filios (breuis autem uitæ fuerunt)
Otumq́ uirilem, inclytumq́ Ephialtem, Otus et Ephialtes.
quos sanè longissimos enutriuit alma terra,
& longè pulcherrimos, post inclytum Orionem.
nouem annorum enim illi & nouem cubitorum erant
latitudine, at longitudine erant nouem ulnarum.
qui sanè immortalibus minabantur, in cœlis
mouturos certamen tumultuosi belli.
Ossam Olympo conati sunt imponere, Ossæ uerò
Pelium frondosum, ut cœlum permeabile esset.
et fortassis perfecissent si ad pubertatis mẽsurã uenissẽt:
sed pdidit Iouis filius quẽ pulchricoma peperit Latona,
ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
floreret, ornaretur q́ genu florenti barba.
Phædramq́ Procrimq́ uidi, pulchramq́ Ariadnam, Ariadna.
filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
ex Creta in fertilissimam regionem Athenarum
duxit qdẽ, neq́ potitus est. ante a. ipsam Diana detinuit
Dia in circumflua, Bacchi monitu.
Æramq́ Clymenemq́ uidi, mæstamq́ Eriphylam, Eriphyla.
quæ aurum dilecti mariti accepit precio sum.
omnes uerò non ego eloqui possum neq́ nominare
quot quot Heroum uxores uidi & filias.
antè enim etiam nox periret diuina. sed etiam hora
dormiendi siue ad nauem celerem digressum ad socios,
siue hic. reductio autem dijs uobisq́ curæ erit.
Sic ait. at illi omnes quieti facti silentio:
uoluptate autem tenebantur per domum umbrosam.
his uerò Areta albis lacertis cœpit sermonem: Arete Phæacensibus.
Phæaces, qualis uobis uir ille uidetur esse
formaq́ magnitudineq́, atq́ mente intus par?
hospes sanè meus est: unusquisq́ a. particeps est honoris.
ideo non festinantes dimittite, neq́ dona
sic egenti prohibete. multa enim uobis
bona in ædibus deorum benignitate iacent.
inter illos autem interfatus est senex Heros Echeneus,
qui sanè Phæacum uirorum maximus natu erat:
O amici, non utiq́ uobis ineptè, neq́ sine iudicio

loquitur

loquitur regina prudens. sed obedite:
Alcinoi autem ex hoc sequetur opusq; dictumq;.

Hunc autem rursus Alcinous excepit, dixitq;:
hæc quidem sic erit res, si modò ego
uiuus Phæacibus nauigandi peritis imperabo.
hospes autem sustineat, tametsi reditus indigus,
tamen expectet in crastinum, donec totam
donādi rationem perficiam. deductio aūt uiris curæ erit
omnib. potissimū a. mihi. huius n. imperiū est in populo.

Vlysses Alcinoum alloquitur.

Huic respondens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
sime etiam in annum iusseritis hic manere,
deductionēq; apparauerit is, & splēdida dona dederitis,
profectò illud mallem, & sanè utilius esset
pleniori cum manu charam ad patriam uenire,
& magis honorandus & charior uiris essem
omnibus quotquot me in Ithacam uiderent reuersum.

Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixitq;:
ô Vlysses, equidē neutiquam te existimamus aspicientes
impostoremq; & fallacem, ut multos
pascit terra nigra errones homines,
mēdacia concinnātes unde quis rē nō intelligere possit.
tibi inest forma uerborum, mentesq; bonæ:
historiam uerò ut musicus scitè recensuisti,
omnium Græcorum, tuiq; ipsius dolores tristes.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si quosdam eximiorum sociorum uidisti, qui teipsum
ad Ilium simul sequuti sunt, & illic fatum obierunt.
nox hæc ualdè longa, immensa: neq; tempus est
dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera,
equidem uel auroram diuinam sustinerem, si mihi tu
uelles domi tuos dolores dicere.

Hunc autem excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
tempus quidem multa loquendi, tempus & dormiendi.
si adhuc audire utiq; cupis, non sanè ego
hæc tibi abnegaro & miserabiliores uerò alios dicere
dolores meorum sociorum, qui iam postea perierunt.
qui Troianorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
in reditu uerò perierunt malæ consilio fœminæ.
caterùm postquā animas quidem dispersit huc atq; illuc
casta Proserpina mulierum fœminarum,
superuenit anima Agamemnonis Atridæ
tristis: circumq; aliæ congregabantur quæcunq; simul eo
domo in Ægisthi perierunt & fatum obierunt.
agnouit statim me ille postquā bibit sanguinem nigrū.
fleuit autē ille uehementer, teneras lachrymas distillāns,
extendens ad me manus, porrigere cupidus.
sed non amplius ei aderat uis firma, neq; ulla potentia
qualis utiq; antea erat in flexilibus membris.
illūm quidem ego fleui ut uidi, miseratusq; sum in animo,
& ipsum compellans uerba alata dixi:

Atride gloriosissime rex uirorum Agamemnon,
quòd nam te fatum domuit aspera mortis?
an te in nauibus Neptunus domuit,

μυθεῖται Βασίλεια πορίφρων. ἀλλὰ σὺ πίθεσθε·
Ἀλκινόῳ δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ὄργυ τε ἔπος τε.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ξεῖνε μὲν ὅπως δὴ ἔσαι ἔπος, αἴκε ἔγωγε
ζωὸς φαίηκεσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσω.
ξεῖνος δ' ἤ τλήτω, μάλα περ νόσοιο χατίζων,
ἔμπης δὴν αὖθι μεῖναι ὄφρ' ἄρτιον, εἰσόκε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω. πομπὴ δ' ἀνδράσιν μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔσθ' ὑπ' ἐμοί περ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
εἰ μὲν δὴ εἰς ὑπάτην περ ἀνώγοις' αὖθί μιμνειν,
πομπήν τ' ὀτρύνοις τε, καὶ ἄγλαα δῶρα δίδοις τε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι,
καί κ' ἀριδοτότερός τε φίλοισί τε πᾶσιν ἔοιμι
πᾶσιν ὅσοι μ' ἴθακήνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν ὅτι σ' εἰσκοπέομεν εἰσορόωντες
πήποτε πατρώιον ἐπὶ σὸν τόνδε ἔμμεναι ἀνδρῶν
ἀπατήλιον τ' ἀρτιώοντα ὅθεν κέ τις ἄλλος ἵκοιτο.
σοὶ δ' ἐνὶ μὲν μορφὴ ἐπέων, ἐνὶ δ' ἦθος ἐῢ φρασσθὲν
μῦθον δ' ὡς ὅτε τ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
πάντων τ' ἀργείων σόν τ' αὐτοῦ πάθος λυγρόν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας αὐτιδέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτόθι πότμον ἐπέσπον.
νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρή, ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
εὐδέμεν ἐν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
καί κεν ἐγὼ σῇσιν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
καί κεν ἐγὼ σῇσιν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
τλαίης γ' μεγάρῳ τὰ σὰ πήδεα μυθήσασθαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
εἰ δ' ἔτ' ἀκέμμυναί γε λιλαίεαι, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
τόδε σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεύσαι
πολλὰ ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο,
οἳ τρώων μὲν ὑπεξέφυγον κρυόεσσαν ἀϋτήν,
αὐτοῦ νόστου δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασε θεὰ ἄλλυδις ἄλλη
ἀγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ' ὠδὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· πολλοὶ δ' ἄλλοι ἀγηγέραθ' ὅσοι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θανόν τε πότμον ἐπέσπον.
ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν.
κλαῖε δ' ὄγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον ἔβλων,
πτῦξε δ' ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἶς ἐμπεδός, οὐδέ τι κῖκυς
οἵη πὰρ πάρος ἔσκε γυίοις μέλεσσι.
τὸν μὲν ἐγὼ δακρυόεις ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε κὴρ εὐδάμασε ταναηλεγέϊ θανάτοιο;
ἦε σέ γ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,

ὄρσας

ὄρσας ἀργαλέων αὐέμων ἀμείγαρτον ἀϋτμήν,
πέ σ' αὐάρσοισι ἄνδρεσι ἐλλιλίσαντ' ὀδὶ χέρσῳ,
βῶς πόδι ταμνόμενον, ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἠὲ πόλι πτολίεθρον μαχεόμενον, ἠὲ γυναικῶν; (πτ,

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔκ τ' ἐμέ γ' ἠνήτοι ποσειδάων ἐλάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων αὐέμων ἀμείγαρτον ἀϋτμήν,
ἔκτε μ' αὐάρσοισι ἄνδρεσι ἐλλιλίσαντ' ὀδὶ χέρσῳ·
ἀλλά μοι Αἴγισθον τεύξας θανάτου τε μόρου τε,
ἔκτα σάω ὀλομένην ἀλόχῳ, οἰκόνδέ τε καλέσας,
δεῖπνίσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἀπὶ φάτνης.
ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ, πολλοὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὣς ἀργιόδοντες,
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ, ἢ ἀλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
ἤδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
μούνάξ κτεινομένων ἠὲ φὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πλεθούσας
κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
οἰκτροτάτην δ' ἔκλυσα ὀπὶ Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαῖαν χεῖρας ἀείρων,
βάλλον ἀποθνήσκων ποδὶ φασγάνῳ. ἡ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ', οὐδ' ἐμοὶ ἔτλη ἰόντι πρὸς εἶδος ἀοῖ
χερσὶ κατ' ὀφθαλμὼς ἑλέειν, σὺν τε δόμον ἐρέεσθαι.
ὡς οὐκ ἀνώτερον ἐστὶ κυνὸς ἄλλο γυναικὸς
ἥτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.
εἶον δὴ καὶ κύνα ἐμήσατο ἔργον ἀεικές,
κερδοσύνῃ τεύξασα πόσει φόνον. ἦτοι ἐφώνει
ἀκουάζοντο δὲ ἕκαστοι μύθοισιν ἰδὲ μάλιστοι ἐμοῖσιν
οἶκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λίγρ' εἰδυῖα,
ἔκτε κατ' αἶσχος ἔχυτε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὖ ἔργα ἔῃσιν.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρεΐδῃ εὐρύοπα Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας ἀπὸ βουλάς.
ἐξ ἀρχῆς, Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί·
σοὶ δὴ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέφη·
τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικὶ πῦρ ἀπιθήσῃν,
μηδ' οἷ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δέ τοι κεκρυμμένον εἶναι.
ἀλλ' ἐσσί γ' Ὀδυσῆος φόνος ἔσται ἔκ τε γυναικός.
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
ἦ μὲν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· παῖς δέ οἱ ἐν μὲν ἀνάκτων
νήπιος, ὃς δὴ νῦν γε μετ' ἀνδράσιν ἴζεται ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται ἡμὲν ἐείσῃ·
ἡ δ' ἐμὲ δὴ πρῶτα πόσιν φίλον ἀμφαδὸν ἔειπε
ὀφθαλμοῖσιν ἔασι· πάρος δέ μιν οὐ φάτο μέν γε.
ἄλλοι δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
κρύβδην

ciens sæuorum uentorum immensa flabra?
an te iniqui uiri læserunt in terra,
boues abigentem, atq; ouium greges pulchros?
aut pro urbe pugnantem, atq; fœminis?
Sic dixi. ille autem me statim excipiens allocutus est: Agamemnonis umbra suũ exitium Vlyßi refert.
inclyte Laertiade multiscie Vlysses,
neq; me in nauibus Neptunus edomuit,
excitans difficilium uentorum immensum flatum,
neq; me hostiles uiri læserunt in continente:
sed mihi Ægisthus struens mortem̃q; fatum̃q;,
occidit cum pernicioſa uxore, domum uocatum, (pe.
cõuiuio exceptũ, quẽadmodũ quis occidit bouẽ ad præſe
sic perij miserabilissima morte. circum autem alij socij
continenter necabantur, quẽadmodũ sues albis dẽtibus,
qui sanè in locupletis uiri multum potentis
aut nuptijs, aut symbolis, aut conuiuio celebri.
sanè multorum uirorum cædibus interfuisti
separatim interfectorum & in dura pugna.
sed profectò illa potissimum uidens ingemisce animo,
ut circa craterem mensasq; refertas (debat.
iacebamus in ædibus: paniment ũ a. totum sanguine ma-
miserabilissimam autem audiui uocem Priami filiæ
Cassandræ, quam occidit Clytæmnestra doloſa Cassandræ cædes.
prope me: at ego à terra manus eleuans,
inijciebam moriens in gladium. illa aũt impudentissima
receſsit, neq; mihi uoluit eunti ad Ditis Clytæmnestræ sæuitia.
manibus oculos comprimere, & atq; os componere.
ut non pestilentius & sæuius aliud muliere
quæcunq; huiusmodi mente facinora induxerit.
quale & illa patrauit facinus indignissimum,
legitimo struens marito cædem. atqui putabam
iucundum liberis atq; mancipijs atq; ancillis meis
domum uenturum: illa uerò sceleratissima docta,
quæq; turpitudinem aſperſit etiam uenturis in posterum
mulieribus fœminis, etiam illi quæ benefica erit.
Sic dixit. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
eheu quàm sanè genus Atrei altitonans Iupiter
uehementer odit fœminæ per consilia.
ab initio, Helenam quidem perierunt propter multi: Contra uxores.
tibi uerò Clytæmneſtra dolum ſtruxit procul abſenti.
Sic dicebam. ille aũtẽ me protinus excipiens alloq. est:
ideoq; nunc nunquam etiam tu uxori mansuetus sis, Vxori non temerè credendum.
neq; illi rem omnem reuela quam bene noueris,
sed aliud quidem dic, aliud celatum esto.
sed non tibi Vlysses exitium erit ex uxore.
ualde enim prudens & bene in mente consilia scit
puella Icarij prudens Penelope.
profectò ipsam nuptam nouam reliquimus nos,
abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mamillam
paruulus, qui alicubi nunc inter uiros sedet numero,
beatus: certè enim eum pater charus uidebit ueniens,
& ille patrem amplectetur ita ut fas est:
illa autem me nequaquam filio saturari uxor
oculis permisit: prius enim me occidit & ipsum.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde,

clam

tuam non palàm charam in patriam terram
nauem dirige: quoniam non iam fidendum eſt fœminis.
ſed age mihi dic & uerè narra,
an fortaſſis adhuc uiuentem audiniſtis filium meum,
aut in Orchomeno, aut in Pylo arenoſa,
an alicubi apud Menelaum in Sparta lata.
nondum enim mortuus eſt in terra diuus Oreſtes.
Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Atride, quid me hæc interrogas? neq; enim ſcio
uiuat ne ille an mortuus ſit. malum autem incerta loqui.
nos quidem ſic uerbis alternantes triſtibus
ſtabamus triſtati, tenellas lacrymas profundentes.
ſuperuenit autem anima Pelidæ Achillis,
& Patrocli, & eximij Antilochi,
Aiacisq́, qui optimus erat formaq́ corporeq́
aliorum Græcorum poſt irreprehenſibilem Achillem.
agnouit autem me anima pedibus uelocis Æacidæ,
& lugens uerba alata dixit:
Achillis anima Vlyſſi. *generoſe Laertiade multiſcie Vlyſſes,*
infelix, quid adhuc maius in mente cogitabis facinus?
quo pacto ſuſtinuiſti ad inferos uenire, ubi mortui
inſcij habitant, mortuorum ſimulachra miſerorum?
Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Achilles Pelei fili, excellentiſſime Græcorum,
ueni Tireſiæ indigus, ſi quod conſilium
dicat quo pacto Ithacam ad arduam perueniam.
necdum enim propè ueni in Achaiam, necdum noſtram
terrã conſcendi, ſed ſemper malè habeo. te uerò Achilles
nullus uir maiorum beatior, neq; poſteriorum.
antea enim te uiuum honorabamus æqualiter dijs
Argiui, nunc rurſus latè imperas mortuis,
hic degens: ideo nentiquam mortuus triſteris Achilles.
Sic dicebam, ille autẽ me protinus excipiẽs alloq. eſt:
ne ſanè mihi de morte loquaris inclyte Vlyſſes:
mallem ruſticus mercede ſeruire alij
uiro inopi, cui non uictus multus eſſet,
quàm omnibus mortuis uita defunctis imperare.
ſed age mihi de filio generoſo hiſtoriam dic,
an pergit ad bellum pugnator eſſe, an non.
dic etiam mihi de Peleo eximio ſi quid audieris,
an adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
an ipſum deſpiciunt per Græciam Phthiamq́,
eo quòd ipſum ſenium occupat manus q́ pedes q́.
non enim ego ultor ſub ſplendore ſolis,
talis qualis olim in Troia lata
trucidabam exercitum optimum, pugnans pro Argiuis:
ſi talis uenirem uel paululum in patris domum,
ſanè alicubi oſtenderem robur & manus intactas,
qui illum uiolant, priuantq́ ab honore.
Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
equidem de Peleo inculpato nihil audiui:
ſed tibi de filio utiq́ Neoptolemo charo
omnem ueritatem dicam, ut me iubes.
ipſe enim illum ego caua in naui æquali
duxi ex Scyro ad caligatos Achiuos.

κεύθοιμι μυθ' αὐαφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατιχέμεναι· ἐπεὶ οὐκ ἔτι πιστὰ γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νὺ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἤπου ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
ἤπου ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤπου πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
ὀὐ γάρ πω τέθνηκεν ἀὴρ χθονὶ δίῳ Ὀρέστης.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ἀτρεΐδη, τί μ' ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' οὐκ ἐμὸώλια βάζειν.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσιν ἀμειβομένω συνεροῖσιν
ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντε.
ἦλθε δ' ὥὴ ψυχὴ Πηλεϊάδεω Ἀχιλῆος,
ἠὲ Πατροκλῆος, Ἠδ' ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἰακίδαο θ', ὃς ἄριστος ἔην δὸς τε δ' ἐμᾶς τε
θὴν ἄλλων δ' ἀνακῶν μετ' ἀμύμονα Πηλέωνα.
ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
τίπτ' ἔτι μεῖζον ἢὲ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἄϊδος δόμον εἰσανελθέμεν, ἔνθά τε νέκυες
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὦ Ἀχιλεῦ Πηλεῖδη, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
εἴποι, ὅπως Ἰθάκην δὲ παιπαλόεσσαν ἱκοίμην.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχω κακά. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
οὔτις ἀνὴρ πρόπαροιθε μακάρτατος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
πρίν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
τῷ οὐ σοὶ θάνατόν γε λίην ὀδύρεσθαι Ἀχιλλεῦ.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέφην·
μή δή μοι θανάτου γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπες,
ἢ ἕπετ' ἦε μένοντι πολέμου πρόμος ἠμὲν ἐμεῖναι,
ἠὲ μὴ ὄφρα μοι Πηλῆος ἀμύμονος ἔστι πυθέσθαι,
ἢ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίηνδε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
ὀὐ γάρ ἐγὼν ἠπεδανὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμυνόμενον ἀργείοισιν.
εἰ τοῖος δ' ἔλθοιμι μετὰ πατρὸς δόμον αἶης,
τῷ κέν τεῳ σύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
οἵ κέ μου βιόωνται, ἐέργοιμί τ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ὅττι πύθωμαι
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὡς με κελεύεις.
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἔπεμπον
ἄγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.

ἄτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζόμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, νοὴ δὲ οἱ ἤμαρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' αὐτίθεος· νῷ ἐγὼ † νεικάσκομεν οἴω.
αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην μαρνοίμεθ' Ἀχαιοί,
ὄφρα τε δὴ πληθὺν μὲν ἐγὼν αὐδήσω, ὀδύρσω, οὐδ' ἧι δμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρόσθεεσκε, βίην ὃν μένος ὀδύσσατο·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων ἀργείοισιν.
ἀλλ' οἷον δὴ Τηλεφίδην κατέπεφνε χαλκῷ
ἥρω' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἅμ' αὐτῷ ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν ὃν κάμε Ἐπειός,
ἀργείων βὶ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ὑπὸ πάντ' ἐτέταλτο,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ἐπιθεῖναι·
ἔνθ' ἄλλοι δ' ἀνακτες ἠγήτορες ἠδ' ἐμέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμον δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου.
κεῖνον δ' ὅποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἔσθ' ὡχρήσαντα χρόα κάλλιμον, ὅττε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον. ὁ δ' ἐμὲ μάλα πολλὰ ἱκέτευεν
ἵππόθεν ὀρνύμενον ξίφεϊ δ' ἐπεμαίετο κώπην,
δόρυ χαλκοβαρὲς κραναὴν τε τρώεσσι μενοινᾶν.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν δὴ περσάμεν ἀπλήν,
μοῖραν μὲν γέρας ἐσθλὸν ἔχων ὑπὸ νηὸς ἔβαινον
ἀσκηθὴς, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
οὔτ' αὐτοσχεδίῃσιν ἀτασθαλίῃσι μεμιγμένος· οἷά τε πολλὰ
γίνεται ἐν πολέμῳ, ὧι μίξ δὴ τε μαίνεται Ἄρης.
Ὡς ἐφάμην. ψυχὴ δ' ποδώκης Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη ὅ οἱ ἦρ ἔφλεν ἀριδείκετον εἶναι.
αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
ἔστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος. ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νίκην τοιὴν δι' ἐπ' ἀέθλῳ·
τοίην γὰρ κεφαλὴν γῖ' ἐκ' αὐτῇ γαῖα κατέσχεν,
Αἴαντ', ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν,
Αἶαν παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, ἦ ῥα καὶ ἐμέλλες
δηλέ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλος εἵνεκα τεύχεων
ὀλομένων· τὰ γὰρ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀργείοισιν.
τοῖς γάρ σφὶν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δὲ λαοὶ
ἶσον Ἀχιλλῆι κεφαλῇ Πηλιάδαο
ἀχνύμεθα φθιμένοιο δαμέντος. δηλέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς δ' Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεῖν δ' ὑπὸ μοῖραν ἔθηκεν.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγλαὸν θυμόν.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δὲ μ' ὀλίγον ἀμείβετο, εἶκε δὲ μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων.

ac quando circa urbem Troiam inibamus consilia,
semper primus dicebat, & non aberrabat oratione:
Nestorq; eximius & ego contendebamus soli. (ui,
cæterũ quotiens circa urbẽ Troiã decerneremus Achi-
nunquã in multitudine manebat uirorum, neq; in turba,
sed longe præcurrebat, suo robore nulli cedens:
multos autem uiros trucidauit in graui pugna.
omnes uerò non ego eloqui possem neq; nominare
quantum exercitum occiderit defendens Argiuos.
sed ut Telephiden interfecit ferro
Heroẽ Eurypylum, multi autem circa eum sodales
Cetei trucidabantur, mulierum propter dona.
illum sane pulcherrimum uidi post Memnonẽ diuinum.
cæterũ cùm in equũ conscẽdimus quẽ fabricauit Epeus,
Græcorum optimates, commissa aũt mihi erant omnia,
cùm aperire callidas insidias, tum concludere:
hic alij Græcorum duces atq; consiliarij
lacrymas abstergebant, tremebantq; membra cuiusq;.
illum autem nunquam prorsus ego uidi oculis
neq; pallescentem corpore pulchro, neq; à maxillis
lacrymam abstergentem. ille mihi multum supplicabat
ab equo exire: gladij autem quatiebat capulum,
& hastam grauatã ære: mala autẽ Troianis moliebatur.
sed quando Priami urbem depopulati sumus celsam,
portionem & donum bonum habens nauem conscendit
incolumis, neq; eminus læsus acuto iaculo,
neq; cominus uulneratus: qualiter sæpius
fit in bello, permixtim namq; furit Mars.
Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacidæ
abibat magnificè incedens per herbosum pratum,
lætitia quòd ei dixissem filium excellentem esse.
aliæ uerò animæ mortuorum defunctorum
stabant tristes, narrabantur autem pœnæ ab unaquaq;.
sola autem Aiacis anima Telamoniadæ
longè absistebat, irata propter uictoriam,
qua ipsum ego uiceram litigans apud naues
pro armis Achillis. posuerat autem ueneranda mater:
filij autem Troianorum iudicarunt & Pallas Minerua.
quod utinam non uicissem tali mercede:
tale enim caput ob ista terra occupauit,
Aiacẽ, qui præstãtissimus & forma, & rebus gestis fuit
aliorum Græcorum, post bonum Achillem:
illum quidem ego uerbis alloquebar mollibus:
Aiax fili Telamonis boni, siccine (ma Vlysses ad
ne mortuus q̃dem obliturus eras aduersum me iræ ob ar- Aiacis um-
pernicios a: quæ pernicios a dij fecerunt Argiuis. bram.
talis enim ipsis turris perijsti: propter te autem Græci
æquè ac propter Achillis caput Pelidæ
dolemus occisum penitus. neq; quispiam alius
in culpa est, sed Iupiter Danaorum exercitum fortium
duriter odit, tibi autem fatum imposuit.
sed age huc ueni rex, ut uerbum & orationem audias
nostram: doma autem robur & generosum animum.
Sic dixi. ille aũt mihi nihil respondit, ibat aũt ad alias
animas ad Erebum mortuorum defunctorum

tum

hic tamen alloquutus fuisset iratus aut ego ipsum,
sed mihi nolebat animus in pectore charo
aliorum animas uidere defunctorum.
Minos. *ibi Minoem uidi Iouis splendidum filium,*
aureum sceptrum gestantem, ius dicentem mortuis,
sedentem: alij uerò circa ipsum causas dicebant regem,
sedentes statuti per latam Plutonis domum.
Orion. *post hunc autem Orionem ingentem animaduerti*
feras simul agitantem per floridum pratum,
quas ipse occidebat in desertis montibus,
manibus habẽs clauam totam ferreã, semper infractam.
Tityus. *& Tityum uidi terræ gloriosæ filium,*
iacentem in pauimento, bic a. in nouem iacebat iugera.
uultures autem ipsum utrinq; assistentes iecur fodebant,
in uiscera penetrãtes. ille autem non abigebat manibus.
Latona enim traxit Iouis gloriosam coniugem
ad Pytho euntem per amœnum Panopeum.
Tantalus. *& ipsum Tantalum uidi graues dolores patientem,*
stantem in lacu, bic accedebat ad mentum.
appetebat autem sitiens, potũ autem non poterat capere:
quoties enim inclinabat senex bibere cupiens,
toties aqua peribat absorpta: circa autem pedes
terra nigra apparebat, arescere autem faciebat deus.
arbores autem proceræ à capite fundebant fructum,
pyri, mali punicæ, & aliæ mali egregiũ fructum ferẽtes,
ficusq; dulces, & oleæ uirescentes.
quoties rectà pergeret senex manibus decerpere,
bas uentus iactabat in nubes umbrosas.
Sisyphus. *& ipsum Sisyphum aspexi, duros dolores patientem,*
lapidem gestantem ingentem utraq; manu.
& ille quidem innixus manibusq; pedibusq;
lapidem sursum pellebat ad cacumen: sed quando erat
summum superaturus, tunc uertebatur fortis uis,
rursus deinde in campum uoluebatur lapis asper:
at ille rursus pellebat intensus: ac sudor
defluebat ex membris, puluis autem ex capite oriebatur.
Hercules. *post hunc uidi uim Herculeam,*
simulachrum: ipse uerò apud immortales deos
Hebe. *oblectatur in cõuiuijs, & habet pulchrorũ talorũ Hebẽ,*
filiã Iouis magnanimi et Iunõis aurea sandalia habẽtis.
circa ipsum clamor mortuorum erat, auium similis,
undiq; fugientium. ille uerò obscuræ nocti similis,
nudum arcum habens & ad neruum sagittam,
horrendum circumspiciens, semper iaculanti similis.
horrendus autem illi circum pectora baltheus,
aureũ erat lorum: in quo miranda opera elaborata erãt,
ursiq; agrestesq; apri, fuluiq; leones,
prœliaq; pugnæq; cædesq; homicidiaq;.
nec aliud fabricatus est nec aliud fabricabitur,
qui illud lorum sua elaborauit arte.
agnouit autem statim ille, postquam uidit oculis:
& me miserans uerbis alatis alloquebatur:
Hercules Vlyssi. *Generose Laertiade multiscie Vlysses,*
heu miser, aliquod & tu malum fatum nactus es,
quale utiq; ego portabam sub radijs solis.

γνῶθα χ' ὁμῶς πρόσφρ' ἠχολωμένῳ· ἔκφη ἐγὼ τόγ'
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι
τὴν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνειώτων.
ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νεκύεσσιν,
ἥμενον· οἱ δὲ μιν ἀμφὶ δίκας ἔερον ἄνακτα,
ἥμενοι ἑσάοτες τε κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
τὸν δ' μέγ', Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
οὓς αὐτὸς κατέπεφνε γῇ οἰοπόλοισιν ἔρεσσι,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰεὶ ἀαγές.
καὶ Τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.
γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
δέρτρον ἔσω δύοντε· ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσί·
Λητὼ γὰρ ἄλοχον ἐσάμα Διὸς κυδρὸν ἰδυίην
Πυθὼδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
καὶ μὴν Ταντάλον εἰσεῖδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα,
ἑστεότ' ἐν λίμνῃ, ἥ δὲ προσέπλαζε γενείῳ.
σὺν δ' ἰμάσσων, πίειν δ' οὐκ ἔχεν ἐλθέμεν.
ὁσσάκι γὰρ κύψει ὁ γέρων πίειν μενεαίνων,
ὅσσάκι δ' ὕδατος ἀπολείσκετ' ἀναβροχθὲν ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
γαῖα μέλαινα φαΐνεσκε, κατεζήνασκε δὲ δαίμων.
δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατηκρήθεν χέε καρπὸν,
ὄγχνας, ἠδὲ ῥοιάς, καὶ μηλέας ἀγλαόκαρπους,
συκάς τε γλυκερὰς, καὶ ἐλαῖας τηλεθοώσας.
τῶν ὁπότ' ἰθύσειε γέρων ὦδε χερσὶ μάσασθαι,
τάδε δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατερὰς ἄγχε' ἔχοντα,
λᾶαν βασάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
ἤτοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε κρατηΐς,
αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής·
αὖτὰρ ὅγ' ἄψ ὤσασκε τιταινόμενος· κατὰ δ' ἱδρὼς
ἐρρέεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
τὸν δ' μετ', εἰσῆκτσα βίλν Ἡρακληείλν,
εἴδωλον· αὐτὸς δ' μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβλν
παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἰὼν, οἰωνῶν ὥς,
πάντοσ' ἀτυζομένων. ὁ δ', ἐρεμνὴ νυκτὶ ἐοικώς,
γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῇφιν ὀϊστὸν,
δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέη δ' οἱ ἀμφὶ πάδι στήθεσσιν ἀορτὴρ,
χρύσεα ἰῶ τελαμών· ἵνα θέσκελα δρύα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ', ἀγρότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλό τι τεχνήσαιτο,
ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐνὶ κάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνον, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπτα πτερόεντα προσηύδα·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἆ δείλ', ἦ τινα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡμαλάζεις,
οἷόν περ ἐγὼν ὑπέτλην ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο.

Ζηνὸς

Ζωὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀίζυν
ἔχον ἀπειρεσίην, μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δηλήμενος, ὅ μοι χαλεπὸς ἐπετέλλετ' ἄεθλος.
καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ' ὁ γὰρ ἦεν ἄλλο
φράζεσθ' ὅττί μοι χαλεπώτερον ἦεν ἄεθλον. (λον
τὸν μὲν ἐγὼν ἀνέηκα νηλ ἤγαγον ἔξ Ἀΐδαο·
al. ἐπιμψ' ἰδὶ Ἑρμείας δ' ἐμὲ † ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθ' μὴν ἔμπεδον, εἴτις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων οἳ δὴ τοπρόσθεν ὄλοντο.
νὴ νύ κ' ἔτι πρότερόν γε ἴδοιμ' αὐέρας, οὕς ἐθέλοιμι,
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ὦδε ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δ' χλωρὸν δέος ᾕρει
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἔξ Ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτόν τ' ἀμβαίνειν, αὐτὰρ τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, νὴ ὦδι κληῖσι κάθιζον.
τὴν δ' κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
ἐρεσσόμενοι μὲν ἐρετμοῖς, μετέπειτα δ' οὖρος ἀκάμιμος ἔπον.
ἀρβύλοις, κυημίδεσιν, παρὰ τὸ ἐρίσαντα τὰ κνημίδια.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Μ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Διηγεῖται τῷ ᾅδῃ γεγενημένα αὐτῷ ἐπάνοδον πρὸς Κίρκην καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσεν, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε καὶ Χάρυβδιν καὶ τῶν σὺν αὐτῷ νηὸς καὶ ταύτην ἀπώλεσεν, αὐτὸν δὲ μόνον τὰς Ἡλίου βοῦς καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλῳ πρὸς Καλυψὼ διενύσθη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Μ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Μῦ Σειρῆνας ἴχα, πλαγκτάς τ', ἰδὲ βοῦς Ἀελίου.

ΑΥΤΑΡ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἶκε κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νῆσον ἐὺν Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροί εἰσι, καὶ ἀντολαὶ Ἠελίοιο.
νῆα μὲν ἐνθάδ' ἐλθόντες ἐκείλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δ' αὐτοὶ βῆμεν αὐτὴν ἐπὶ κῦμα θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πομπεύσας εἰς δώματα Κίρκης
εἰσέλθειν νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνειῶτα.
φίρτατος δ' αἶψα τεμόντες, ὅθ' ἀκροτάτη προέχ' ἀκτή,
θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκρῶν,
τύμβον χεύαντες, καὶ ὐπὲρ σήλῳ ἐρύσαντες,
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἔξ Ἄϊδος ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἤλυθ' ἐὺ ζωσαμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἡ δ' ἐν μέσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων,
Σχέτλιοι, οἳ ζώοντε δυπέλθετε δόμον Ἄϊδος,
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλ'

Iouis quidem filius eram Saturnij, ſed ærumnam
habebam infinitam, ualde enim longè deteriori uiro
obnoxius eram, qui mihi grauia imperabat certamina.
& aliquãdo me huc miſit ut canẽ ducerẽ: nõ enim aliud
exiſtimabat hoc mihi grauius eſſe certamen.
hunc quidem ego ſubduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atq; cæſia Minerua.
Sic fatus, ipſe quidem rurſus deſcendit in Ditis domũ.
at ego illic manſi firmiter, ſi quis ueniret
uirorum Heroum qui olim perierunt.
& adhuc priſcos uidiſſem uiros, quos uolebam,
Theſeum, Pirithoumq́, deorum glorioſos filios:
ſed antè multitudo congregabatur infinita mortuorum
ſonitu immenſo: me autem pallidus timor inuaſit
ne mihi Gorgonium caput horrendi monſtri
ab inferis mitteret inclyta Proſerpina.
ſtatim deinde ad nauem profectus, iuſſi ſocios
& ipſos aſcendere, & rudentes ſoluere.
illi uerò ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt.
illam uerò per Oceanum flumen ferebat fluctus fluenti,
primum quidem remigatio, poſtea autẽ optimus uentus.

ODYSSEAE HOMERI XII. RAPSODIAE argumentum.

Narrat ab inferis factum ſibi reditum ad Circen: & quomodo Sirenes præternauigauerit, & errantes petras Scyllamq́ & Charybdim: & ſuæ nauis & ſociorum interitum, qui occiderant quoſdam Solis boues: & ut ſolus in ligno ad Calypſo euaſerit.

ODYSSEAE HOMERI M. RAPSODIA.

Duodecimus Sirenes complectitur, petras, atq; boues.

AETERVM poſtquam fluuij reliquit fluentum Oceani
nauis, abijtque ad fluctus maris latiflui
inſulam ad Æaam, ubi auroræ manegenitæ
domicilium & chori ſunt, & ſolis ortus.
nauem quidem huc digreſſi ſubduximus in arenam,
nos autem egreſſi ſumus ad littus maris.
hic dormientes expectauimus auroram diuinam:
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora, Reditus ab inferis ad Circen.
tunc ego ſocios præmiſi ad domum Circes
efferre mortuum Elpenorem defunctum.
arboribus. u. ſtatim cæſis, qua ſummũ prominebat littus, Elpenor tumulatur.
ſepeliuimus triſtes, tenellas lacrymas profundentes.
at poſtquam cadauer combuſtum eſt & arma mortui,
tumulo congeſto, & inſuper columna erecta,
fiximus in ſummo ſepulchro fabrefactum remum.
nos quidem ſingula adminiſtrauimus. at non Circen
ab inferis regreſſi latuimus, ſed ualde celeriter
uenit feſtinans: ſimul autem ancillæ ferebant cum ipſa
panem & carnes multas, & nigrum uinum.
hæc in medio ſtans alloquebatur diua dearum:
Miſeri, qui uiuentis ſubijiſtis domum Plutonis, Circe prædicit futura ſed pericula.
bis mortui, cum alij ſemel duntaxat moriantur homines.

ſed agite, edite cibum & bibite uinum
hic tota die: ſimul autem aurora illuceſcente
nauigabitis: at ego monſtrabo uiam, atq; ſingula
ſignificabo, ne quo pacto ueſtris malis conſilijs
aut in mari aut in terra doleatis cladem paſſi.
Sic ait. nobisq; perſuadebatur animus generoſus.
ſic tunc quidem tota die ad ſolis occaſum
ſedebamus cõuiuãtes carnes immẽſas & dulce uinum.
quando autem ſol deſcendit & crepuſculum uenit,
illi quidem dormierunt apud rudentes nauis:
illa autem me manu prehenſum dilectis à ſocijs,
locauitq;, & accubuit, & interrogauit ſingula.
at ego illi omnia rite recenſui.
& tunc quidẽ me uerbis alloquebatur uenerãda Circe:
hæc quidem ſic omnia tranſacta tu autem audi
ut tibi ego dicam, in memoriam reducetetiam deus ipſe.
Sirenes. ad Sirenes quidem primum peruenies, quæ ſanè omnes
homines faſcinant, quicunq; ad eas peruenerint.
quicunq; imprudentia appulerit & ſonitum audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes paruuli
domum reuerſo aſtant, neq; lætantur:
ſed Sirenes ſtridula faſcinant cantilena,
ſedentes in prato. ingens circà oſſium acerus
uirorum putrefactorum, circunq; cutes putreſcunt.
ſed præternauigato: inſuper aures obline ſociorum,
cera molli mellita, nequiſquam audiat
aliorum: at ipſe audi ſi quidem uoles,
ligent te in naui ueloci manus q; pedesq;
erectum in ſtatione mali: ex ea autem funes alligentur:
ut cum uoluptate uocem audias Sirenum.
quod ſi rogaueris ſocios, ſoluereq; iuſſeris,
illi uerò te pluribus uinculis alligent.
cæterùm poſtquam has præternauigauerint ſocij,
hic tibi non iam continuò dicam
utra tibi uia erit, ſed tu ipſe
animo conſidera. dicam autem tibi utrunq;.
Cyãneæ ſaxa. hinc quidem petræ excelſæ, ad eas autem
fluctus ingens reſonat cærulei maris:
erratiles ſanè eas dij beati uocant.
hàc neq; uolatilia præteruolant, neq; columbæ
timidæ, quæ ambroſiam Ioui patri ferunt,
ſed ex illis ſemper adimit lævis petra,
ſed aliam ſummittit pater ut in numero ſit.
hac nondũ ulla nauis effugit uirorũ quæcũq; aacceſſerit,
ſed pariter tabulas nauium & corpora uirorum
fluctus maris ferunt ignisq; pernicioſi procellæ.
ſola utiq; illa præternauigauit mare ſulcans nauis
Argo omnibus cura ab Æeta nauigans:
& fortaſſe hãc hinc celeriter ieciſſet magnas ad petras,
ſed Iuno præterire fecit, quoniam charus erat Iaſon.
Deſcribitur Scylla à Circe. duo uerò ſcopuli, hic quidem cælum latum attingit
acuto uertice, nubes autem ipſum circumdat
obſcura, quem nunquam tempeſtas, neq; unquã ſerenitas
illius occupat uerticem, neq; in æſtate neq; autumno.
neq; aſcendere poſſit mortalis uir, neq; deſcendere,

neq;

ἀλλ' ἄγετ', ἐδίετε βρώμλω & πίνετε οἶνον
αὖθι παν ἡμέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
πλώσεθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δ' ἐξέω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
σημανέω, ἵνα μή τι κακοῦ ῥαφέν ἀλεγεινῇ
ἠ ἀλὸς ἠ ὑδὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντε.
ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
ὧ τότε μὲν παρόπαν ἦμαρ ὅν ἠελίου καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄπλετα & μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ὐδὶ κνέφας ἔλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
ἀνδ' με χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
εἶσέ τε, καὶ προσέλεκτο, & ψειρέεσσιν ἔκαστα.
αὐτὰρ ἐγὼ & πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
& τότε δὴ μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη,
ταῦτα μὲν ὄτω πάντα πεπείρανται· σὺ δ' ἄκουε
ὡς περ ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
ἀνθρώπους θέλγουσι, ὅ, τις σφέας εἰσαφίκηται.
ὅστις ἀϊδρείῃ πελάσσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' ὅτι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἰκαδε νοσφίσσαντι παρίσταται, οὐδὲ γάνυνται·
ἀλλά τε Σειρῆσιν λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι. πολὺς δ' ἀμφ' ὀστέοφιν θὶς
ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν· ἀὐδὴν δ' ὄτατ' ἀλείψαι ἑταίρων,
κηρὸν δλεψήσας μελιηδέα, μήτις ἀκούσῃ
τὴν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴκε ἐθέλῃσθα,
δήσαντών σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἰσοπέδιλη ἐκ δ' αὐτῆ πείρατ' ἀνήφθω·
ὄφρά κε τερπόμενος & ὄπ' ἀκούῃς Σειρήνοιϊν.
αἰ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελεύῃς,
οἱ δέ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι δεύντων.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τούς γε παρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
οὐθά τοι ἐπὶ ἔτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω
ὅπ ποτόμῳ δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ νῷ αὐτὸς
θυμῷ βάλλεσθαι. ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, πρὸτι δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπις & ἀμφιτρίτης·
γλαγκτὰς δὴ τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέσσι.
τῇ μὲν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσιν,
ἀλλά τε & τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη,
ἀλλ' ἄλλην γίνησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι.
τῇ δ' οὔπω τις νηῦς φύγεν αὐδρῶν ἥτις ἵκηται,
ἀλλά θ' ὁμῶ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύματ' ἀλὸς φορέουσι πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος & νηῦς
ἀργὼ πασιμέλουσα παρ' Αἰήταο πλέουσα·
καὶ νύ κε τὴν ῥ' ἔνθ' ὧκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
οἱ δ' ἦ λύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδ' ἔποτ' αἴθρη
κείνο ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἐν θέρσει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, ὁ καταβαίη,

k οὐδ' εἰ

ἀλλ' εἰ οἱ χεῖρές γε ἑταρήσουσι πόδες θ' ὑπεροπλίαι.
πέτρῃ γὰρ λίς ἐστι πολιξεστῇ ἐικυῖα.
μέσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠερόεντες
πρὸς ζόφον εἰς ὄρμους τετραμμένον. ἔνθα σὺ μᾶλις
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς ἀίζηϊ θοὸς ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει λιγὺ λεληκυῖα·
ἡ ῥ' ἔπιτι φωνὴν μὲν ὅσην σκύλακος νεογιλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακός· οὐδέ κε τίς μιν
γηθήσειεν ἰδών, οὐδ' εἰ θεὸς αὐτιάσειεν.
ἡ ῥ' ἔπιτι πόδας οὖσι δυώδεκα πάντες ἄωροι·
ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ πολυμήκεες, ἐν δ' ἑκάστῃ
σμερδαλέῃ κεφαλή, ἐν δ' ἕρσοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ καὶ θυμοῦ, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσσῃ μὲν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
ἔξω δ' ἀίσσει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον πολυμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνας τε, ἢ εἴποθι μεῖζον ἕληται
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάσσατο Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ' οὔπω ποτε ναῦται ἀκήριοι ὀΐχεται ἄντα
πρὸς φυγέειν σὺν νηΐ, φέρει δέ τε πρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ' ἀζαρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο. (σθένος,
τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσ-
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν λιϊὸς δύσειας.
τῷ δ' ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναῤῥοιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ' αὐτῇσιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναῤῥοιβδεῖ
δεινόν. μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
οὐ γάρ κέν σ' ῥύσαιτο ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πελασιμώτερος ἴσσας
νῆα παρέξ ἐλάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους σῇ νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμοιβόμενος προσέφην·
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες,
εἴπως τλαίην ὁλοὴν μὴ ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τλαίην δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
σχέτλιε, καὶ δὴ αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
ἣ δ' οὐ θνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστι,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδέ μαχητόν.
οὐδέ τις ἔς' ἀλκή· φυγέειν πάρτιτον ἀπ' αὐτῆς.
ἢν γὰρ δηθύνῃσθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
al. πίχυσε δέδοιμί σ' ὀΐομαι ἐφορμηθεῖσα † κάσῃ
τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βῶσαι δὲ Κραταιΐ
μητρὶ τῇ Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἤμιν ἔπειτ' ἀποπαύσει δὲ ὕσδρον ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ' ἂν ἔπειτα περαιωθείς, ἔνθα τε πολλαὶ
βόσκονται Ἡελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν ἀγλαὰ μῆλα,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἔασι νομῆες,
νύμφαι ἠϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,

neq; si illi manus utiq; niginti & pedes essent:
petra enim lænis est circumpolitæ adsimilis.
medio autem in scopulo est spelunca obscura
uersus occasum ad Erebum conuersa. qua nos quidem
nauem præter cauam dirigite eximie Vlysses.
neq; ex naui caua iuuenis uir
areu iaculatus ad cauam spelunam peruenerit.
hic autem Scylla inhabitat graniter nociferans:
huius quidem uox quanta catuli leonis
sit, ipsa autem monstrum ingens: neq; quisquam ipsam
lætatus fuerit aspiciens, neq; si deus obuiam ueniret.
huius quidem pedes sunt duodecim omnes deformes:
sex autem illi colla prælonga, in singulis autem
horrendum caput, oblongi autem dentes
densi & frequentes, pleni nigræ mortis.
media quidem per spelunam cauam immergitur:
extra autem porrigit capita sæuum barathrum.
illic autem piscatur scopulum circumlustrans
Delphinasq; canesq;, & si cubi maius capere possit
cete, quæ mille alit sonorum mare.
hac nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
præternauigasse cum naue. aufert aũt capitibus singulis
uirum abripiens ex naue nigra prora.
alterum uerò scopulum humiliorem uidebis Vlysses, Cher.
propè ad inuicem: & sanè iaculo attingeres.
in hoc caprificus est ingens folijs florens:
sub hoc diua Charybdis absorbet nigram aquam.
ter enim eructat quotidie, ter uerò absorbet
horrendè. ne tu utiq; illuc uenias quando absorbet.
non enim liberarit te ex illo malo neq; Neptunus.
sed ualde Scylla scopulo appropinquans, celeriter
nauem præterue he: quoniam longè satius est
sex socios in naui desiderare quàm simul omnes.
Sic ait. at ego ipsam excipiens alloquutus sum:
age uerò mihi dic dea & uerè enarra,
si quo pacto pernicioſam quidem effugiam Charybdim,
illam ulciscar quòd mihi læserit socios.
Sic dicebam. illa statim respondit diua dearum:
infelix, adhuc tibi bellica opera curæ sunt
& labor: nec dijs cedes immortalibus?
illa uerò non mortalis. sed immortale malum est,
graueq; difficileq; & immane, neq; expugnabile.
neq; ulla est uirtus: fugere optimum est ab illa.
si enim cunctaberis, arma sumens ad petram,
uereor ne te denuò irruens consequatur
tot capitibus, tot uerò uiros abripiat.
sed ualde celeriter præternauiga, uocа autem Crataim
matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit malum hominibus:
quæ ipsam deinde compescet deinceps irruere.
Thrinacriã autem ad insulam peruenies, hic autẽ multa
pascuntur Solis boues & pinguia pecora,
septem boum armenta, tot ouium pulchri greges,
quinquaginta uerò singula: propagatio aũt nõ fit ipsorũ,
neq; unquam moriuntur: deæ uerò pastores sunt,
Nymphæ pulchricomæ, Phaetusaq; Lampetieq;

quas peperit Soli ſublimi diua Neæra.
has quidem ut educauit peperitq; uenerandæ mater,
Thrinacriam ad inſulam releganit procul habitare,
oues cuſtodire paternas & nigras bones.
eas ſi quidem illæſas permittes, reditusq; memineris,
ſanè adhuc in Ithacam mala licet paſſi nenietis:
ſin autem læſeris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & ſocijs. ipſe uerò ſi effugies,
ſerò malè redibis, amiſſis omnibus ſocijs.
Sic ait. ſtatim autem aurea ſella aduenit aurora.
illa quidem cõtinuò per inſulã digreſſa eſt diua dearum:
caterùm ego ad nauem digreſſus, excitabam ſocios
& ipſos aſcendere atq; funes reſoluere.
illi ſtatim ingreſſi ſunt, & per transtra ſederunt.
ordine uerò ſedentes, canum mare uerberabant remis.
nobis autem in parte poſteriori nauis nigræ proræ
ſecundum uentum immiſit implentẽ uela, fidum comitẽ,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
continuò omnibus armis compoſitis per nauem
conſedimus, hanc uentusq; gubernatorq; dirigebat.
tunc ego ſocios alloquebar mœſto corde:

Vlyſſes ſocijs. O amici, non enim oportet unum ſcire neq; duos ſolos
uaticinia quæ mihi Circe prædixit diua dearum:
ſed dicam ego, ut ſcientes uel moriamur,
aut euitata morte & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum iubebat diuinarum
uocem euitare, & pratum floridum.
ſolum me iubebat uocem audire. ſed me uinculo
ligate in moleſto, (ut firmiter illic maneam)
erectum in baſi mali: ex ipſo autem funes alligentur.
quod ſi ſupplicaro uos, ſoluereq; iubebo,
uos uerò pluribus tum in uinculis conſtringite.
& ego quidem hæc ſingula dicens ſocijs declarabam.
interea autem celeriter uenit nauis fabrefacta
ad inſulam Sirenum. urgebat enim uentus bonus.
ſtatim deinde uentus quieuit, atq; tranquillitas
erat tranquilla, ſopiuit autem fluctus deus.
aſſurgentes autem ſocij nauis uela complicarunt,
& ea quidem in naui caua collocarunt: illi aũt ad remos
ſedentes, dealbabant aquam politis remis.
caterùm ego ceræ ingentem orbem acuto ferro
minutatim diſſectum, manibus fortibus premebam.
ſtatim uerò liquefiebat cera, nam iubebat magna uis,
ſolisq; ſplendor ſublimis regis.
ordine autem ſocijs ad aures omnibus illeui.
illi autem in nauis me ligarunt pariter manus & pedes,
erectum in baſi mali, ex eo autem funes alligarunt:
ipſi autem ſedentes ſpumoſum mare uerberabant remis.
ſed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
celeriter penetrantes, illas non latuit uelox nauis
prope impulſa: ſtridulumq; inſtituerunt carmen:

Cantus Sirenum. Huc age profectus laborioſe Vlyſſes, ingẽs gloria Achi
nauem ſiſte, ut noſtram uocem audias. (uorum.
non. n. unquã aliquis hanc præternauigauit naue nigra,
quin prius noſtram ſuauem ab ore uocem audiret:
ſed

ἄς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
Θρινακίλιν δὲ νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώια καὶ ἑλίκας βῶς.
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάᾳς, νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ' αὖ ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηί τε σῇ ἑταίροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξεις,
ὀψὲ κακῶς νέεαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους.
Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' χρυσόθρονος Ἠὼς ἔλυθεν ἠύς.
ἡ μὲν ἔπειτ' αὐὰ νῆσον ἐπέδυσχε δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑδὸν νῆα κιὼν, ἄνδρεσσιν ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν αὐά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἔσβαινον, καὶ ὑδὸν κλισίῃσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἴκμενον ὄρνυ ἰὼν πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη δυπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ χρὴ ἕν᾽ ἢ δύο εἰδέναι οἷσι
θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἢ κε θάνωμεν,
ἦ κεν ἀλευάμενοι θανάτου καὶ κῆρα φύγωμεν.
Σειρήνω μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάω
φθόγγον ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἐμ' ἠνώγει ὄπα κεκλέμεν. ἀλλά με δῆσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, (ὅπῃ ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
ὀρθὸν γὰρ ἰσοπέδιλα· ἐκ δ' αὐτῆ πείρατ' ἀνήφθω.
αἴ κέ τι λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς γ' πλεόνεσσι τότ' γὰρ δῆσμοῖσι πιέζειν.
ἦτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
τόφρα γ' καρπαλίμως δίζυγα νῆα θοὴν
νῆσον Σειρήνοιϊν ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, νηδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε γὰρ κύματα δαίμων.
αὐτὰρ ἑταῖροι νέας ἐσίας μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηὶ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι, λεύκηναν ὕδατι ξέσσαν ἐλάτῃσιν.
αὐτὰρ ἐγὼν κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ σιβαρῇσι πίεζον.
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπερίονίδαο ἄνακτος.
ἐξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' ὄπασσα πᾶσιν ἄλειφα.
οἱ δ' ἐν νηὶ μ' ἐδησαν ὁμῷ χερσίν τε ποσσίν τε,
ὀρθὸν γὰρ ἰσοπέδιλα· ἐκ δ' αὐτῆ πείρατ' ἀνῆφθαν·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' λάθεν ὠκὺς ἀκοῦσαι
ἐγγύθεν ὀρνυμένας· λιγυρὴν δ' ἐντύνοντο ἀοιδήν,
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος ἀέξων
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς. (ὧν.
οὐ γάρ πω τις τῇδε παρήλασε νηὶ μελαίνῃ, (σαι-
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦ-

ἀλλ' ὄγε τοῦ φάμενος νᾶτον, ἐπὶ πλέονα ἀέθλους.
ἴδμεν γάρ τοι πάντ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ ἀδινάῃ
ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γίνεται ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.

Ως φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δ' πᾶσι προτὶ ἔρεσσον.
αὐτίκ' ἀνασσάντων Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπίεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ νήσους γε παρήλασαν, οὐδέ τ' ἔπειτα
φθογγὴν Σειρήνων ἠκούομεν οὐδ' ἀοιδήν,
αἶψα δ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι, (σαν.
ὅν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν τ ἀνέλυ
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν & μέγα κῦμα ἴδον, κὴ δ' ὄπου ἄκουσα.
τῷ δ' ἄρα δ' ἐσσάμενοι ἐκ χειρῶν ἔπλαγ' ἐρετμά.
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· εἶχε δ' αὐτὴν
νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ πιθήσια χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἀνὰ νηὸς ἰὼν ἄτρεμα πάντας ἑτάροις
μειλιχίοις ἐπέεσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,

Ω φίλοι, οὐ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες ἐμεῖο,
ὅ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπος κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
εἶλεν ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
ἀλλὰ κὴ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
ἐκφύγομεν· καί που τάδε καὶ μνήσεσθαι ὀΐω.
νῦν δ' ἄγετ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε, κλισίῃσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
ἡμῖν τόνδ' γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν & ἀλύξαι.
σοὶ δ' κυβερνῆτ' ὦδ' ὦν τέλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλεο, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήια νωμᾷς)
τόσσ μὲν καπνὸν κὴ κύματος ἐκτὸς ἐέργε
νῆα, σὺ δὲ σκοπέλους ὧν μάλα, μή σε λάθησι
κεῖσ' ὀρμήσασα, & ὃν κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.

Ως ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' ἀκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
μήπως μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
ἐργασίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
κὴ τότε δ' οὐ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ ὄτι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ λύς κλυτὰ τεύχεα, κὴ δύο δ' ὄρθε
μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλών, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρῳρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδόκεμεν πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, οὐ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
ἔνθ' οὔ πως ἀθρῆσαι ἐμοὶ δύνατ' ἔκαμον δὲ μοι ὄσσε
πάντη παπταίνοντι πρὸς ἠερόεντα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλη, ἑτέρωθι δ' αὖτε Χάρυβδις
δεινὸν ἀναρροίβδησι θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἄτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὡς ἐν πυρὶ πολλῷ,
πᾶσ' ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ' ἐντοσθε φαίνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη
δοῦπον ἐβεβρύχει, ὑπεγένθε δὲ γαῖα φαίνεσκε

ψάμμῳ

ſed hic delectatus abijt, & plura docuit.
ſcimus enim tibi omnia quæcunq; in Troia lata
Argiui Troianiq; deorum uoluntate pertulerunt,
ſcimus etiam quæcunq; fiunt in terra multipaſcua.

Sic dicebant, edentes uocem dulcem. cæterũ meum cor
uolebat audire, ſolueréq; iubebam ſocios,
ſupercilijs innuens: illi autem annitentes remigabant.
ſtatim ſurgentes Perimedes Eurylochuſq;
pluribus me uinculis ligabant, magisq; premebant.
cæterum poſtquã illas præternauiganimus, neq; amplius
ſonitum Sirenum audiebamus neq; cantilenã, (deinde
continuò cerã dempſerunt mei dilecti ſocij,
quam illis auribus illeueram, meq; ex uinculis ſoluerunt.
ſed quando iam inſulam reliquimus, ſtatim deinde
fumum & ingentem fluctum uidi, & ſonitum audiui.
bis ſanè perculſis ex manibus ceciderunt remi.
inſonuerunt autem omnes per fluctum: ſiſtebat autẽ illic
nauis, quoniã non amplius remos prolixos manib. urge-
cæterùm ego per nauem iens excitabam ſocios (bant.
blandis uerbis aſtans uiros ſingulos:

O amici, non enim ullo pacto malorum ignari ſumus. Exhortatio Vlyſſis ad ſocios.
non equidẽ hoc maius adeſt malum, quàm cum Cyclops
claudebat in ſpelunca cana forti ui,
ſed & hinc mea uirtute conſilioq; prudentiaq;
effugimus: & olim horum recordaturos puto.
nunc agite, quemadmodũ ego dixero obediamus omnes:
nos quidem remis maris fluctus profundos
uerberate, transtris inſidentes, ſi fortè Iupiter
det hanc ſaltem mortem effugere & euitare.
tibi uerò gubernator hoc præcipio, (ſed in animo
reconde, quoniam nauis cauæ gubernacula tenes)
hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
nauem, tu autem ſcopulum conſidera, ne te lateat
hinc dilapſa, & in malum nos conijcias.

Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis parebant.
Scyllam autẽ non item dicebã, immedicabilem triſtitiã,
ne fortè timentes ceſſarent ſocij
à remigando, intra autem conſtiparent ſeipſos.
& tum ſanè Circes quidem mandatorum triſtium
oblitus ſum, quoniam neutiquam me inſſerat armari.
cæterùm ego indutus inclyta arma, & duas haſtas
longas in manus arripiẽs, ad ſuperiora nauis cõſcendebã
proræ. inde enim ipſam putabam primum appariturã
Scyllam petroſam, quæ mihi ferebat damnum ſocijs.
nuſquam uidere potui: laborabant autem mihi oculi
undiq; circumſpicienti ad obſcuram petram.
nos quidem anguſtum locum tranſibamus lugentes: Appropinquant Scyllæ & Charybdi.
ab altera enim parte Scylla, ex altera dira Charybdis
horrendum abſorbuit maris ſalſam aquam.
ſed quando euomebat, ſicut lebes in igne multo,
tota immurmurabat conturbata, in altum autem aſpergo
ſummis ſcopulis utrinq; irruebat.
ſed quando abſorbebat maris ſalſam aquam,
tota intus apparebat mota: circum autem petram
horrendum intonabat, infra autem terra apparebat

arena

arena cerulea. hos autem pallidus timor inuasit.
nos quidem ad hanc uidebamus, timentes interitum.
Sex socij à Scylla deuorati. interea autem mihi Scylla caua ex naui socios
sex abstulit, qui manibusq; uirtuteq; præstãtissimi erãt.
aspiciens in nauem uelocem simulq; ad socios,
iam horum animaduerti pedes & manus supernè
in altum leuatorum: me autem uocabant uocantes
nominatim, tunc postremò, afflicti corde.
quemadmodum quoties in scopulo piscator longa uirga
piscibus ipsis minutis dolum per escam proïciens,
in pontum demittit bouis cornu agrestis,
palpitantem autem deinde corripiens proïcit foras:
sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
manus mihi porrigentes in graui calamitate.
miserabilissimum quidem illud meis uidi oculis
omnium quæcunq; passus sum, uada maris rimans.
cæterũ postquã petras effugimus, horrẽdãq; Charybdim,
Trinacria insula Solis. Scyllamq;, statim deinde deæ ad eximiam insulam
peruenimus: ibi autẽ erant pulchræ boues latis frontib.
multa autem pinguia pecora sublimis Solis.
at tunc ego adhuc in mare in naui nigra,
mugitum audiui boum stabulantium,
ouiumq; balatum: & mihi sermo incidit animò
uatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde multum præcepit
insulam euitare homines oblectantis Solis.
at tunc socios alloquebar mœsto corde:
audite meos sermones mala quamuis patientes socij,
ut uobis dicam uaticinia Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde diligenter præcepit,
insulam effugere lucem hominibus præstantis Solis.
hic enim præsentissimum malum fore nobis dicebat.
sed præter insulam pellite nauem nigram.
Sic dicebã. illis autem confractum est amicum pectus.
statim aũt Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
Eurylocb. Vlyßi. infelix es ô Vlysses: abũdat tibi robur, neq; unquã mẽbra
defatigaris: planè omnia tibi ferrea sunt,
qui socios labore defatigatos atq; etiam somno
non permittis terram conscendere, ubi rursus
insula in circumflua lautam paremus cœnam:
sed temerè per noctem celerem errare iubes,
ab insula aberrantes in obscuro ponto.
ex noctibus autem uenti difficiles, pernicies nauium
nascuntur. quis posßit effugere sæuam mortem,
si fortè repentè ueniret uenti procella?
aut Noti, aut Zephyri uehemẽter spirãtis, qui potissimũ
nauem uastant dijs inuitis regibus.
uerùm sanè nunc quidem cedamus nocti nigræ,
cœnamq; apparemus celerem apud nauem manentes:
mane autem conscendentes intremus latum pontum.
Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem alij socij.
et tũc certè agnoscebã q certè mala machinaretur deus:
Vlysses Eurylocho. & ipsum alloquutus, uerba uolatilia dixi:
Euryloche, utiq; me cogitis solum.

ψάμμῳ κυανέῃ. σῶν δ' ἦ χλωρὸν δέος ἦεν.
ἡμεῖς μὲν πρὸς τλῶ δ' ἴδομεν, δ' ἐσσαντες ὀλεθρον·
τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἓξ ἕλετ', οἱ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
σκεψάμενος δ' ὀκὺ νῆα θοὴν ἅμα τοῖσι μετ' ἐταίροις,
ἤδη δὴ γώνοσα πόδας τε χεῖρας ὑπέρθεν
ὑψόσ' ἀειρομένους· ἐμὲ γὰρ φδέγγοντο καλεῦντε
ὀνομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πρόβολον ἁλιεὺς πρμήκεϊ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων,
ὄν ῥα τόκον πρόϊησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἀσσαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἐξέρυσε θύραζε·
ὣς οἵγ' ἀσσαίροντας ἀείροντο ποτὶ πέτρας·
αὐτοῦ δ' ἐνὶ θύρῃσι κατηδίες κεκλήγοντας,
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας γὼ αἰνῇ δηϊοπῆτι.
οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
πασάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δ' ἁλιὸν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλη τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεῶν δὴ ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ'· γῶθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμετώπων,
πολλὰ ἴ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν γὼ νηῒ μελαίνῃ,
μυκηθμὸν τ' ἄκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
οἰῶν τε βληχὴν· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
μαντῆος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν
νῆσον ἀλεύασθαι τορ ψιμβρότα Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·
κέκλυτέ μευ μύθων καπά πορ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι τορ ψιμβρότα Ἠελίοιο.
γῶθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
ἀλλὰ πρὸ ἐξ τλῶ νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν ἦ κατεκλάδη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος Στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
σχέτλιος εἰς Ὀλυσδῦ· πέρι τοι μῦνος, δὲ τι γῆρας
κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδμήτους ἠδ' ἐᾶς ὕπνῳ
ἐκ ἐάας γαίης ἔμμεναι, γῶθά κεν αὖτε
νήσῳ γ' ἀμφιρύτῃ λαρὸν τεκοίμεθα δόρπον·
ἀλλ' αὔτως δρᾷ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας γ' Ἠερόεντ' εἴσω πόντου.
ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δ' ἠλέματα νηῶν
γίνονται. πῶς κ' ἔτις ὑπεκφύγοι αἰπὺ ὄλεθρον,
εἰ πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀΐδμητος θύελλα;
ἤ νότος, ἢ Ζεφύροιο δυσαὴς θεῶν ἐκπαγλοτάτου
νῆας ἀραῤῥαίσει θείων ἀέκητι ἀνάκτων.
ἀλλ' ἄγε νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπου δ' ὁπλισόμεσθα θοῆς πρὰ νηῒ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες γῆσόμεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ὦδε δ' ἤνεσαν ἄλλοι ἑταῖροι.
ἐγὼ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήσετο δαίμων·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα.

ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
αἴ κέ τιν' ἢὲ βοῶν ἀγελαίων, ἠὲ καὶ οἰῶν
εὕρωμεν, μή πως τις ἀπασσάλιον κακὸν ἔρδῃ
ἢ βοῦν ἠὲ καὶ οἶν· νῦν δὲ φάγετε μνηστὸν ἐπαρκέος
ἀθανάτῃ θεῷ, ἣ τοι σίτον πόρε δῖα Κίρκη.

Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ ἐὐεργέα νῆα
ἄγχι ὕδατος γλυκεροῖο· θοῶς δ' ἐξέπηδαν ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δ' ὅρπον ὑπασσαμένως τετύκοντο,
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἦτορ,
μνησάμενοι δ' ἤπεσθε φίλοι ἑτάρους, οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐν νηὸς ἐλοῦσα.
κλαίουσι δ' ἄρα τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
ὦρσεν ὑπὲρ ζαλῆς ἄνεμος νεφεληγερέτα Ζεύς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὄρωρε δ' ἐξ οὐρανόθεν νύξ.
ἠμὲν δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοίλην κατὰ εἰσερύσαντες
ἐς θάλαμον, ἔνθα δὲ καλοὶ χοροὶ ἦσαν Νυμφάων.
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ μῦθον ἔειπον,

Ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
ἔστιν, τῶν δ' ἐκ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
σεμναὶ γὰρ θεὸς αἵδ' ἐκ βόσκει καὶ ἐφίαλα μῆλα,
Ἠέλιός, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄνεμος, βόρεην δ' ἐτίναξε
ἤνετος, οὐδ' ἔτι κῦμα, θεὰ μὴ εὖρός τε νότος τε.
οἱ δ', ἕως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς βέβρωτο πῖα πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέποντο ἁλιτενὲς οὐδὲν ἀνάγκη,
ἰχθῦς ὀρνιθάς τε φίλας, ὅ,τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπῆϊξον, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ δὰ νήσου ἰὼν ἄλυξα ἑτάρους,
χεῖρας νιψάμενος ὅθ' ἀνὴρ σκέπας ἦν αὐέμοιο,
ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν· (αν. 40
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχυντο.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακὸν δὴ ἦρχε βουλήν,
κέλευτέ μευ μύθῳ κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
πάντων μὲν συνεροὶ θάνατοι γίνωνται βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἰκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἀμῦναι.
ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
ῥέξωμεν ἀθανάτοισι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δ' ἴκωμεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κεν Ἠελίῳ ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξωμεν, ἔνθά κε θήμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰ δ' ἦ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, τῷ δ' ἕσπονται θεοὶ ἄλλοι,
βάλλοι' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
ἢ δ' ὑβὰ σποδυγέσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· τῷ δ' ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.

sed age nunc mihi omnes iurate ſanctum iuramentum,
ſiquidē aliquid ſine boū armētū, aut magnū gregē ouiū
inueniamus, ne fortaſſis imperitia mala
aut bouem aut etiam pecudem occidat: ſed quieti
comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dicebam. illi autem protinus iurarunt ut iuſſi.
porro poſtquam iurarunt q; perfecerunt q; iuſiurandum,
appulimus in portu cano benefactam nauem
prope aquam dulcem: & exierunt ſocij
è naui, deinceps autem cœnam ſcitè apparārunt.
cæterùm poſtquam potus & cibi ſaturati fuerunt,
recordati uerò deinde charos fleuerunt ſocios,
quos deuorauerat Scylla cana ex naui arripiens.
flentibus autem ijs aduenit dulcis ſomnus.
quando autē tertia pars noctis erat, & aſtra inclinarunt,
immiſit uehementer fortē uentum nubiū congreg. Iup.
nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
terram ſimul & pontum: ingruit autem de cœlo nox.
quando autē manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
nauē quidē ſubduximus, in cauā ſpeluncā introducētes:
hic autem erant Nympharum pulchri loci atq; ſedilia.
& tum ego concionem faciens, ſermone allocutus ſum:

O amici, in naui quidem celeri cibus q; potus q; Vlyſſes mo
eſt, à bobus autem his abſtineamus, ne quid patiamur. net ut gre-
ſani enim dei hæ boues & eximia pecora, gibus Solis
Solis, qui omnia inſpicit & omnia audit. abſtineant.

Sic dicebā. illis a. perſuadebatur animus generoſus.
mēſem a. integrū perpetuus ſpirabat Notus, nec q; qs alius
ſpirabat deinde uentorum, niſi Eurus q; Notus q;.
illi quoad quidem panem habebant & uinum nigrum,
tamdiu à bobus abſtinebant, deſiderio uitæ:
ſed cum iam è naui perierunt uiatica omnia,
certè prædam ſequebantur uenantes neceſſitate,
piſces aues q; charas, quodcunq; in manus uenisſet,
curuis hamis: affligebat autem uentrem fames.
certè tum ego per inſulam feceſſi, ut dijs
ſupplicarem, ſi quis mihi uiam monſtraret & uiderem.
ſed cum iam per inſulam iens declinaueram à ſocijs,
manus lauans ubi defenſaculum erat à uento,
ſupplicabam omnibus dijs qui cœlum inhabitant:
hi ſanè dulcem ſomnum cilijs infuderunt.
Eurylochus autem ſocijs mali dux erat conſilij:
audite meos ſermones mala quamuis paſſi ſocij. Violatur
omnes quidem inuiſæ mortes miſeris mortalibus, præceptū
fame autem miſerrimum mori & fatum aſſequi. ſuaſu Eury-
ſed agite, Solis ex bobus abripientes optimos, lochi.
ſacra faciemus dijs qui cœlum latum inhabitant.
quod ſi in Ithacam peruenerimus ad patriam terram,
ſtatim Soli per ſuperna gradienti diues templum (ſa.
faciemus, illic ſanè ponemus ornamēta multa et precio-
quod ſi iratus aliquo pacto ob boues erecta cornua haben (tes,
nauem uolet perdere, ſuffragabuntur dij alij,
malo ſemel ad fluctus hians uitam perdere,
quàm diutius tabeſcere exiſtens in inſula deſerta.

Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alij ſocij.

ſtatim

αὐτ. κα

Solis grex ab Vlyßis socijs violatur.

statim autem Solis ex bobus abigentes optimas
propè: (non enim longè à naue nigro rostro
pascebantur nigra pulchræ boues latis frontibus)
eas uerò circumstabant, & uota fecerunt dijs,
folia autem decerpentes tenerrima quercus alticomæ:
non enim habebant ordeum albũ in bene tabulata naui.
cæterũ postquã precati sunt, mactarunt & excoriarunt,
femoraq; conciderunt, atq; aruina absconderunt,
duplicem facientes, desuper autem cruda posuerunt:
neq; habebant uinum libare super incensa sacra,
sed aqua libantes assabant intestina omnia.
cæterũ postq; femora incẽsa sunt, et uiscera comederunt,
in minuta frusta secuerũt, & alia circà uerubus fixerũt.
& tunc mihi palpebris excidit suauis somnus.
festinabam ire ad nauem uelocem & littus maris.
sed quando certè prope eram profectus nauem,
& tum mihi nidoris obuenit dulcis flatus.
ingens autem deos ad immortales clamaui:
Iupiter pater, atq; alij beati dij semper existentes,
profectò me magnũ in detrimẽtũ sopiuistis sauo somno:
ipsi socij magnum facinus perpetrati sunt manentes.
statim autem Soli per superna meanti nuncius uenit
Lãpetia lato peplo indutæ, q̃ ei boues interfecerũt socij.
statim autem deos alloquutus est iratus corde:

Sol iniuriã Ioni cõque stus.

Iupiter pater, atq; alij beati dij semper existentes,
ulciscimini iam socios Laertiadi Vlyßis,
qui meas boues occiderunt superbè, quibus ego
gaudebam quidem digressus in cœlum stelliferum,
atq; quando retro ad terram è cœlo diuertebam.
quod si mihi non luent boum condignam talionem,
descendã ad Plutonis domum, & inter mortuos luceo.
Hunc excipiens alloquutus est nubicogus Iupiter:
Sol, certè quidem tu inter immortales lucebis
& mortales homines ad fertilem terram:
horum autem statim nauem celerem candenti fulmine
paululum feriens incendam medio in sauo ponto.
hæc ego audiui à Calypso pulchricoma:
quæ dicebat à Mercurio internuncio audiuisse.
cæterùm postquam ad nauem perueni atq; mare,
obiurgabam alicunde alium ordine, neq; remedium
inuenire potuimus: boues enim occisi erant iam.
his continuò deinde dij prodigia ostendebant:
serpebãt quidẽ pelles, carnes aũt ab uerubus mugiebãt,
assataq; & crudæ: boum qualis erat uox.
sex diebus quidem deinde mihi chari socij
continuabantur Solis boues mactantes optimos.
sed quando certè septimum diem Iupiter induxit,
tum uerò uentus quidem cessauit turbine sæuiens,
nos autem statim conscendentes ferebamur lato mari,
malum erigentes, atq; ad malum alba uela collocantes.
sed quando certè insulam deseruimus, neq; uspiã aliqua
apparebat terrarum, sed cœlum atq; mare,
tum uerò cæruleam nebulam statuit Saturnius
nauim supra canam, obscuratus pontus q̃ sub ipsis.
quæ currebat haud sanè multũ p tempus: statim n. irruit
stridens

αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἠγγύθεν· (ὀ γὰρ πῆλε νεὸς κυανοπρῴροιο
βοσκέσκοντ' ἔλικάς τε καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι)
τὰς ἧ πορσάσαντο, νὺ δ' ὑχετόωντο θεοῖσι,
φύλλα ἧ δρεψάμενοι τερόφυα δρυὸς ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ.
αὐτὰρ ἐπεύξ' ἀνέδησαν, ὁ ἔσφαξαν ὁ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἔκταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱερῆσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπόντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα·
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, νὺ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρατ' ἄλλα, ὁ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
νὺ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσυτο νήδυμος ὕπνος.
βλῶν δ' ἰφθίμους νῆα θοὴν νὺ θῖνα θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δ' ἀγχοῦ ἔμ' νηὸς νέων ἀμφιελίσσης,
ὁ τότε μοι κνίσσης ἀμφ' ἄλυθεν ἀδ' ὐς ἀϋτμή.
οἰμώξας ἧ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευον,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ μεμάλ' ὡς ἄτλω κοιμήσατε νηλεῖ ὕπνῳ·
οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες.
ὠκέα δ' Ἠελίῳ ὑποβρίσει ἄγγελος ἦλθε
λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἕκτανε ἑταῖροι·
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετιὼν ἀχωόμενος κῆρ,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τίσασθ' δή ἑτάρους λαοτρίφου Ὀδυσῆος,
οἵ μου βῶς ἔκτειναν ὑπερφίαλον, ἧσιν ἐγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδ' ὁπότ' αὖ πάλιν αἶαν ἀπ' οὐρανόθεν πεφνοίμην·
εἰ δέ μοι ὐ τίσουσι βοῶν ὠκείας ἀμοιβήν,
δύσομαι εἰς Ἀΐδαο, ὁ ἐν νεκύεσσι φαείνω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε
ζῇς, ἠνεκέως βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τῷ δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κτείναιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠυκόμοιο·
ἠδ' ἔφη Ἑρμείαο διάκτορος αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὴν νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἰὼν παρὰ νῆα θοήν, ὁδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα πρέσφαινον·
ἕρπετα μὲν ῥ' ἔνοι, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμέμυκει,
ὀπταλέα τε νὺ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίνετο φωνή.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν † ἐλόωντες ἀρίστας.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπῆν Διὸς Κρονίωνι,
νὺ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὴ ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἡμεῖς δ' ἦρ' ἀναβάντες ἐπὶ καμπὴν θυρεῖ πόντῳ,
ἰσὸν σπάμενοι, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ ἐρύσαντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαίων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
ἠδ' ἔθεν ἐ μέλαν πολλὸν ὑδὴ χρόνον· ἔπλα γὰρ ἦλθε

κεκληγὼς ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
ἱστὸν ἧ πρότονος ἔρρηξ' αὔτεμοιο θύελλα
ἀμφορέας· ἰσὸς δ' ὀπίσω πέσε νῶτα, δόπλά τε πάντα
εἰς ἅλα τῖλον κατέχυθ'. ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ γε νηὸς
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλὴν, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς. ὁ δ' ἀφ' ἁρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστεα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πῦρ δ' ἧ θείου πλῆτο. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ δ' κορώνῃσιν ἴκελοι πολὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀπoαίνυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἄρα νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχων
λῦσε κλύδων τρόπιν· τὴν δ' ἧ ῥ' ἐλίλυε φέρε κῦμα·
ἐκ δὲ οἱ ἰσὸν ἔαξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
ἐπήρτυν· βύβλητο βοὸς ῥινοῖο τετυχώς.
τῷ ῥ' ἄμφω συνέδρυον ὁμῇ τρόπιν ἠδὲ νὺ ἰσόν.
ἔζόμενος δ' ὦθι τοῖς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
φῦδ' ἅποι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
ἦλθε δ' ὦθι νότος ὄκνα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνίοντι
ἦλθον ὦθι Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀνερρόιβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
ᾧ πεφυὼς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς, ὄφρα μένουσα
ἔτι σηρίξαι πόσιν ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπιβαίην.
ῥίζαι γὰρ ἐκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε, πάτεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
τὼ λεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἀζεμέσειεν ὀπίσω
ἐσὸν νῆ τρόπιν αὖτις. ἐπηλθε δ' ὁμῶς δί μοι ἦλθεν
ὥρῃ· ἦμος δ' ὦθι δ' ὁρτον ἀνὴρ ἀγορηθεν ἀείσῃ,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων ἀλεγεινῶν,
τῆμος δὴ τάγε δῆρα Χαρύβδιος ἀξεφαάνθη.
ἔκπαδ' ἐγὼ καθύπερθε· πόδας νὴ χεῖρε φέρεσθαι,
μέσσῳ δ' ὀδάπησε πεξῇ πολυμήκεα δοῦρα,
ἔζόμην δ' ὦθι τοῖσι δι' ἰκρια χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλῃ δ' οὐκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν θεῶν τε
αὖσι δύειν· ὃ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον δὴ Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός αὐδήεσσα.
τὴ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δ' ἐμοὶ ἔστιν,
αὖτις ἀριζήλως ἐρεμυθέα μυθολογεύειν.

stridens zephyrus ingenti cum turbine sæuiens. *Tempestas ob solis gregem uiolatum.*
mali autem funes rupit uenti procella
utroq; : malus autem retro cecidit, armamentaq; omnia
in sentinam deciderunt. ipse autem extima in naue
percussit gubernatoris caput, ossaq; confregit
omnia uno impetu. ipse autem urinatori similis
decidit ab sede sua, deseruit autẽ ossa animus generosus.
Iupiter autem simul intonuit, & iniecit fulmen nauí:
ipsa autem contorquebatur tota, Iouis percussa fulmine,
sulphure autem implebatur. ceciderũt autẽ ex naui socij.
illi autem marinis coruis similes circa nauem nigram
in fluctibus ferebantur: deus autem abstulit reditum.
cæterùm ego per nauim incedebam, donec latera
soluit uis tẽpestatis carinæ: quã inermẽ ferebat fluctus:
euulsum aũt malũ fregit u/q; fundũ: cæterùm super ipso
lorum reuinctum erat bouis eorio factum.
hoc utrunq; colligaui pariter carinam atq; malum.
sedens autem super hæc, ferebar perniciosis uentis.
tum zephyrus quidem cessauit turbine sæuiens.
superuenit a. Notus celeriter, ferens meo dolore animo, *Vlysses denuo in Charybdim impellitur.*
donec rursus perniciosam meiret Charybdim.
tota nocte ferebar: simul autem sole oriente
ueni ad Scyllæ scopulum, horrendamq; Charybdim.
hæc quidem absorpsit maris salsam aquam:
at ego ad altam caprificum altè leuatus,
huic implicitus tenebar, meluti uespertilio, neq; uspiã po
nec firmare pedem firmiter, neq; ascendere. (*teram*
radices enim longè erant, distantes autem erant rami,
longiq; ingentesq; obumbrabant autem Charybdim.
continenter autem hærebam, donec euomeret retrograde
malum & carinam denuò. cupienti autem mihi aduenit
tandem. quando autem ad prandium uir è foro surgit,
iudicans lites multas litigantium iuuenum,
tum tandem ligna ex Charybdi apparebant.
demisi ego desuper pedes & manus ut ferrentur,
medio autem cum sonitu cecidi extra oblonga ligna,
sedens autem super hæc remigaui manibus meis.
Scyllã aũt nõ amplius permisit pater hominũq; deorũq;
aspicere: non enim effugere potuissem sæuam mortem.
hinc autem nouem diebus ferebar: decima autẽ me nocte *Vlysses ad Calypsonem defertur.*
insulam in Ogygiam appulerunt diij, ubi Calypso
habitabat pulchricoma ueneranda dea uocalis.
quæ me amauitq; fouitq; quid tibi hæc dicam?
iam enim heri enarraui in domo
tibiq; & castæ uxori: molestum autem mihi est,
rursus planè enarrata recensere.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ν. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Κοιμίζουσιν Ὀδυσέα μετὰ τῶν δώρων οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· καὶ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ὑποστρέφουσαν, λίθον ποιεῖ ποσειδῶν· Ἀθηνᾶ δὲ ὁμιλεῖ τῷ αἰγιαλῷ Ὀδυσεῖ συμβουλεύουσα περὶ τῆς μνηστηροφονίας· καὶ τὰ χρήματα ἐν τινι σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ αὐτὸν γίνεται μεταμορφοῖ τὴν Ὀδυσέα.

ODYSSEAE HOMERI XIII. RAPSODIAE argumentum.

Dormientem Vlyssem cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacensium. Et nauem quidem ipsorum redeuntem, lapidem facit Neptunus: Minerua autem in littore Vlyssi consulit de pecorum cæde: & res quadam spelunca occultat, & in senem transformat Vlyssem.

ΟΔΥΣ- ODYS-

ODYSSEAE HOMERI N.

RAPSODIA.

Ny, lebacam ingressus est Phæacum dñs & Vlysses.

SIC dixit. hi autem omnes taciti facti sunt silentio,
oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
huic autem uicissim Alcinous respondit, appellauitq;:
Alcinous Vlyssi & Phæacib. O Vlysses, quoniam uenisti meam ad æratam domum altam, ideo te non renugatum puto
rursus rediturum, etsi ualde multa tulisti.
uestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico,
quicunq; in ædibus honorarium cálidum uinum semper bibitis meis, auditis autem cantorem:
uestes quidem hospiti pulchra in arca iacent, & aurum arte laboratum, aliaq; omnia
dona quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
sed age ei demus tripodem magnum & lebetem uiritim. nos autem rursus congregati in populo
exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. his autem placuit sermo.
illi quidem dormiturientes inerunt domum unusquisq;:
quando autem matutina apparuit roseis digitis Aurora,
ad nauem properabant, ferebantq; generosum æs:
& hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi,
ipse iens per nauem sub transtra, ne aliquem sociorum
læderet mouentium, quando incumberent remis.
hi autem in Alcinoi inerunt, & conuiuium curauerũt.
his autem bouem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
femoribus aũt crematis epulabãtur glorioſum cõuiuium
se oblectantes: inter ipsos autem canebat diuinus cantor
Demodocus cantor. Demodocus, populis honoratus. at Vlysses
multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem,
occumbere optans: cupiebat enim reuerti.
sicut autem cum uir cœnam concupiscit, cui perdiu
nouale uerterunt boues nigri compactum aratrum,
auenti autem huic occidit lumen Solis,
cœnam ad ineundum, affliguntur autem genua euntis:
sic Vlyssi amicum occidit lumen Solis.
statim autem Phæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem:
Digressus Vlysses ab Alcinoo. Alcinoe rex, omnium excellentissime populorum,
mittite me postquã libaueritis illæsum: gaudete aũt ipsi.
iam n. perfecta sunt quæ mihi charus uolebat animus,
comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cœlestes
fortunata faciant: integram autem domi uxorem
reuersus inueniam cum incolumibus amicis.
uos autem hic manentes oblectetis uxores
puellares & liberos: Dei autem uirtutem dent
omnem, & ne quod malum publicum sit.
Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & iubebant
mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixisset.
& tunc præconem alloquuta est uirtus Alcinoi:

Ponto-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ν.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Νῦ, l'ἰθακὴν εἰσῆλθ φαίηκων πομπῇ ὁ' Ανασθε.

ΩΣ ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσι δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ω Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκεο ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ὑψιρεφὲς, τῷ σ' ὄτι μαλιμπλαγθέντα γ' οἴω
ἄψ ἀπονοσήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πεπονθας.
ὑμέων δ' αὖ δηρὸν ἑκάστῳ ἐφίεμαι ὧδε ἕκαστα,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα οἶνον
αἰὲν πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκούετε δ' ἀοιδοῦ
τίμια μάλ' δ' ἐνὶ ξείνῃ εὐφρήσυνα θυμῷ κλῶ
κεῖται, ἠδ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλά τε πάντα
δωρ' ὅσα φαίηκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδ' λέβητα
αὖθις ἀπ' ἀνδρακάς. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγερόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἑνὶ πρὸ δόμου χαρίσασθαι.
Ως ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ἀνὰ μῦθος ὄρουσε.
οἱ μὲν κακκείοντο κατὰ εὐήρεα δώματα νηῶν
ἧμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆ' ἄρ' ἐπὶ προέρεσσον ἰόντες χαλκήρε.
καὶ τὰ μὲν ἐν κατέθηκ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν δ' ἀνὰ νῆα κατὰ ζυγὰ, μήτιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε κραδίαι' ἐρετμοῖς.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο δόμον, κῆρ δ' ἄρ' ἀγήνωρ.
τοῖσι δ' ἔβη ἱερὸν σθένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μηρὰ δ' κέαντες δ' αἴνυντ' ἐρικυδέα δ' αὖτε
τέρποντο δαῖτι δ' ἐν ἴσῃ ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον πεφαλαὶ βίπτε φαεινόωντα,
δύσεσθαι ἐπιεγόμενος· δὴ γὰρ μελέεσσι νέεσθαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧτε πανημαρ
νειὸν ἀν' ἑλκήσῃσι βόε οἰνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
ἀσπασίως δ' ἄρα οἱ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
ὅρπηξ ἐπὶ ἐσθαι, βλάβεται δ' τε γόνατ' ἰόντι·
ὣς Ὀδυσῆι ἀσπασίη ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ὃ φαίηξιν φιλοπτόλεμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δ' μάλιστα πεφασκόμενος φάτο μῦθον,
Ἀλκινόε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν, (τόν
σπείσατε δὴ καὶ πομπὴν ἐτελέσσατε κραδίην ἐμὴν
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποίησαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
κεδνὰς ἠδ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
πάντοθεν, μή τι κακὸν μετὰ δήμιον εἴη.
Ως ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πομπὴν εἰρύσσαι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
τοῖσι τότε κήρυκα πεφιδόμενος Ἀλκινόοιο,

πουτόνδε,

Ζηνὸς μὲν θυγάτηρ ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
ἔσχον ἀπειρεσίην, μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δεδμήμην, ὅ μοι χαλεπὸς ἐπιτέλλετ' ἄεθλος.
ἦ ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κιὼν ἄξοντ' ὁ γὰρ ἔτ' ἄλλο
φράζετο τοῦδέ τι μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον. (λοιπὸν μὲν ἐγὼν αὖ ἐκήκαδε νηῒ γαγοῦσα ἐξ ἀϊδαο·
al. ἐπιμψ' ἰδ. Ἑρμείας δέ μ' † ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθι μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων οἳ δὴ τεθνήκοντο πάροιθεν.
νὴ νύ κ' ἔτι πρότερος ἴδον αὐέρας, ὃς ἐθέλοιμι,
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ὧδε ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δ' ἴχλωρον δέος ἦρει
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ Ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαίνουν, κὰδ δὲ κλισίῃσι κάθιζον.
τὴν δ' κατ' Ὠκεανοῖο ποταμοῦ φέρε κῦμα ῥόοιο,
ἐρετμοῖσι, πομπὴ δὲ ἐπὶ πρύμνῃ, μετέπειτα δ' ἔπειτα κάλλιμος οὖρος.
ἐρεσσόμενοι μὲν ἐπὶ πρύμνῃ, μετέπειτα δ' ἔπειτα κάλλιμος οὖρος ἔπεμπε νεὼς κυανοπρῴρου.

Iouis quidem filius eram Saturnij. sed ærumnam
habebam infinitam. ualde enim longè deteriori uiro
obnoxius eram, qui mihi grauia imperabat certamina.
& aliquãdo me huc misit ut canẽ ducerẽ: nõ enim aliud
existimabat hoc mihi grauius esse certamen.
hunc quidem ego subduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atq; cæsia Minerua.

Sic fatus, ipse quidem rursus descendit in Ditis domũ.
at ego illic mansi firmiter, si quis ueniret
uirorum Heroum qui olim perierunt.
& adhuc priscos uidissem uiros, quos uolebam,
Theseum, Pirithoumq; deorum glorioſos filios:
sed antè multitudo congregabatur infinita mortuorum
sonitu immenso: me autem pallidus timor inuasit
ne mihi Gorgonium caput horrendi monstri
ab inferis mitteret inclyta Proserpina.
statim deinde ad nauem profectus, iussi socios
& ipsos ascendere, & rudentes soluere.
illi uerò statim ingressi sunt, & per transtra sederunt.
illam uerò per Oceanum flumen ferebat fluctus fluenti,
primum quidem remigatio, postea autẽ optimus uentus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Μ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

ODYSSEAE HOMERI XII. RAPSODIAE argumentum.

Διηγεῖται τῷ ᾍδῃ γεγονυῖα αὐτῷ ἐπανόδου πρὸς Κίρκην καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσε, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε καὶ Χάρυβδιν· καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλειαν, ἀνελόντων τινὰς τῶν Ἡλίου βοῶν· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς Καλυψὼ ἀπενόστησεν.

Narrat ab inferis factum sibi reditum ad Circen: & quomodo Sirenes præternauigauerit, & errantes petras Scyllamq; & Charybdim: & suæ nauis & sociorum interitum, qui occiderant quosdam Solis boues: & ut solus in ligno ad Calypso euaserit.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Μ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Μῦ Σειρῶνας ἰχν, πλαγκτὰς τ', ἰδὲ βῦς Ἀιλίου.

ODYSSEAE HOMERI M. RAPSODIA.

Duodecimus Sirenes complectitur, petras, atq; boues.

ΑΥΤΑΡ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἴκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νῆσον ἐς Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροὶ εἰσί, καὶ ἀντολαὶ Ἠελίοιο.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκείλαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δ' ἦμεν αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πομπῆας εἰς δόματα Κίρκης
ᾤσόμενοι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνειῶτα.
φιτροὺς δ' αἶψα τεμόντες, ὅθ' ἀκροτάτη προέχ' ἀκτή,
θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκρῶν,
τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ σήκλῳ ἐρύσαντες,
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἔλαθ' ἀϊδρείῃ ἐλθόντ' ἐξ Ἄϊδος εἰλαπίνη,
ἀλλὰ μάλ' ὦκα ἦλθ' γνῶ δὲ καμόντε δύω καὶ ἄνοπλα φέρουσα αὐτῇ
σῖτον καὶ κρέα πολλά, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἔστη δ' γ' μέσῳ σᾶσα μετηύδα δῖα θεάων,

Σχέτλιοι, οἳ ζώοντε δύω ὑπάλυθε δ' ὦμ' ἀΐδαο,
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλ'

Æetervm postquam fluuij reliquit fluentum Oceani
nauis, abijtque ad fluctus maris latifluí
insulam ad Æeam, ubi aurorę manegenitæ
domicilium & chori sunt, & solis ortus.
nauem quidem huc digressi subduximus in arenam,
nos autem egressi sumus ad littus maris.
hic dormientes expectauimus auroram diuinam:
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora, Reditus ab inferis ad Circen.
tunc ego socios præmisi ad domum Circes
efferre mortuum Elpenorem defunctum. Elpenor tumulatur.
arboribus. u. statim cæsis, qua summũ prominebat littus,
sepeliuimus tristes, tenellas lacrymas profundentes.
at postquam cadauer combustum est & arma mortui,
tumulo congesto, & insuper columna erecta,
fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum.
nos quidem singula administrauimus. at non Circen
ab inferis regressi latuimus, sed ualde celeriter
uenit festinans: simul autem ancillæ ferebant cum ipsa
panem & carnes multas, & nigrum uinum.
hæc in medio stans alloquebatur diua dearum:

Miseri, qui uiuentis subijstis domum Plutonis, Circe prædicit futura sed pericula.
bis mortui, cum alij semel duntaxat moriantur homines.

ſed agite, edite cibum & bibite uinum
hic tota die: ſimul autem aurora illuxerit
nauigabitis: at ego monſtrabo uiam, atq; ſingula
ſignificabo, ne quo pacto ueſtris malis conſilijs
aut in mari aut in terra doleatis iladem paſſi.
Sic ait. nobisq; perſuadebatur animus generoſus.
ſic tunc quidem tota die ad ſolis occaſum
ſedebamus cõuiuãtes carnes immẽſas & dulce uinum.
quando autem ſol deſcendit & crepuſculum uenit,
illi quidem dormierunt apud rudentes nauis:
illa autem me manu prehenſum dilectis à ſocijs,
locauitq;, & accubuit, & interrogauit ſingula.
at ego illi omnia rite recenſui.
& tunc quidẽ me uerbis alloquebatur uenerãda Circe:
hæc quidem ſic omnia tranſacta tu autem audi
ut tibi ego dicam, in memoriam reducetetiam deus ipſe.
Sirenes. ad Sirenes quidem primum peruenies, quæ ſanè omnes
homines faſcinant, quicunq; ad eas peruenerint.
quicunq; imprudentia appulerit & ſonitum audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes paruuli
domum reuerſo aſtant, neq; lætantur:
ſed Sirenes ſtridula faſcinant cantilena,
ſedentes in prato. ingens circà oſſium aceruus
uirorum putrefactorum, circunq; cutes putreſcunt.
ſed præternauigato: inſuper aures obline ſociorum,
cera molli mellita, nequiſquam audiat
aliorum: at ipſe audi ſi quidem uoles,
ligent te in naui ueloci manusq; pedesq;
erectum in ſtatione mali: ex ea autem funes alligentur:
ut cum uoluptate uocem audias Sirenum.
quod ſi rogaueris ſocios, ſoluereq; iuſſeris,
illi uerò te pluribus uinculis alligent.
cæterùm poſtquam has præternauigauerint ſocij,
hic tibi non iam continuò dicam
utra tibi uia erit, ſed tu ipſe
animo conſidera. dicam autem tibi utrunq;.
Cyãnea ſaxa. hinc quidem petræ excelſæ, ad eas autem
fluctus ingens reſonat cærulei maris:
erratiles ſanè eas dij beati uocant.
hac neq; uolatilia præteruolant, neq; columbæ
timidæ, quæ ambroſiam Ioui patri ferunt,
ſed ex illis ſemper adimit læuis petra,
ſed aliam ſummittit pater ut in numero ſit.
hac nondũ ulla nauis effugit uirorũ quæcũq; aaceſſerit,
ſed pariter tabulas nauium & corpora uirorum
fluctus maris ferunt ignisq; pernicioſi procellæ.
ſola utiq; illa præternauigauit mare ſulcans nauis
Argo omnibus curæ ab Æeta nauigans:
& fortaſſe hãc hinc celeriter ieciſſet magnas ad petras,
ſed Iuno præterire fecit, quoniam charus erat Iaſon.
Deſcribi/tur Scylla à Circe. duo uerò ſcopuli, hic quidem cælum latum attingit
acuto uertice, nubes autem ipſum circumdat
obſcura, quem nunquam tempeſtas, neq; unquã ſerenitas
illius occupat uerticem, neq; in æſtate neq; autumno.
neq; aſcendere poſſit mortalis uir, neq; deſcendere,

neq;

ἀλλ' ἄγετ', ἐδίετε βρώμλω & πίνετε οἶνον
αὖθι ϖαννημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομλήφι
πλδύσεδ'· αὐτὰρ ἐγὼ δ' ἐξέω ὁδλὸν, ἠδὲ ἕκασα
σημαίνω, ἵνα μή τι κακορ ραφίῃ ἀλεγεινῇ
ἢ ἄλλος ἢ ὐδὶ γῆς ἀλγήσετε ϖῆμα ϖαθόντδ.
ὣς ἔφαδ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθε θυμὸς ἀγλώως.
ὣ τότε μλὶ ϖρόπαν ἦμαρ ὃν ἠέλιον καταδλώτα
ἥμεθα δαινύμλνοι κρέα τ' ἄασετα & μέθυ ἡδύ.
ἠμῳ δ' ἠέλιῳ καταδύνλὶ ὐδὶ κνέφας ἦλθφ,
οἱ μλὶ κοιμήσαντο ϖαρ' ὰκ ϖρυμνήσια νηός·
ἀδ' ἐμε χειρὸς ἑλδσα φίλως ἀϖονόσφιν ἑταίρως,
ἔδός τε, κ ϖροσέλεκτο, & ψερέεινφ ἕκασα.
αὐτὰρ ἐγὼ & ϖάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
& τότε δὴ μ' ἐπέεσι ϖροσηύδα ϖότνια Κίρκη,
ταῦτα μλ ὄτω ϖάντα ϖεπείραντα· σὺ δ' ἄκουε
ὡς περ ἐγὼ ἐρέω, μνήσει δέ σε κ θεὸς αὐτός.
Σειρλῶας μλὶ ϖρῶτον ἀφίξεαι, αἳ ῥά τε ϖάντας
ἀνθρώπως θέλγουσιν, ὅ, τις σφέας εἰσαφίκνται.
ὅς τις ἀϊδρίῃ ϖελάσῃ κ φθογγόν ἀκόσῃ
Σειρλώων, & δ' ὅτι γυνὴ κ νήπια τέκνα
οἶκαδε νοσφίσαντι ϖαρίσεται, ὐδὲ γάνυται·
ἀλλά τε Σειρλῶδ λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμλναι φ' λειμῶνι. ϖολὺς δ' ἀμφ' ὀστέφιν θὶς
ἀνδρῶν ϖυθομλώων, ϖερὶ δ' ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ ϖαρὲξ ἐλάαν· ὐδὶ δ' ὄπα ἀλεὶψαι ἑταίρως,
κηρὸν δλεψάσας μελιηδέα, μήτις ἀκόσῃ
τὴν ἄλλων· αὐτὰρ αὐτὸς ἀκουέμλν αἴκ' ἐθέλῃσθα,
δήσαύτῳ σ' φνὶ θοῇ χερσίν τε ϖόδας τε
ὀρθὸν φ' ἰσοπέδλι· ἐκ δ' αὐτ ϖείραθ' ἁνήφθω·
ὄφρά κε τερπόμλνδ ὄπ' ἀκούῃς Σειρλώοιϊν.
αἰ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελδύῃς,
οἱ δέ σ' φὶ ϖλεόνεσι τότ' φ' δεσμοῖσι δεόντων.
αὐτὰρ ἐϖειδὴ τάς γε ϖαρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
φῶθά τοι ὀκ ἔτ' ἔϖειτα δ' ἰλωκέως ἀγορδύσω
ὁϖοτερόων δή τοι ὁδλὸς ἔσεται, ἀλλὰ κ αὐτὸς
θυμῷ βολδύειν. ἐρέω δέ τοι ἀμφοτερόωθφ.
φῶθφ μλὶ γὰρ ϖέτραι ἐϖηρεφέδν, ϖρδτί δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώϖιδ & ἀμφιτρίτης·
γλαγκτὰς δὴ τοι τὰς γε θεοὶ μάκαρδν καλέσσι.
τῇ μλὶ τ' ὀδὲ ϖοτητὰ ϖάρεστι, ὀδ' ἠϊθεαι
τρήρωνδν, τάς τ' ἀμβροσίῳ Διῒ ϖατρὶ φέρουσιν,
ἀλλά τε & τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς ϖέτρη,
ἀλλ' ἄλλω φύεσι ϖατὴρ φαρίθμιον εἶναι.
τῇ δ' ὄϖω τις νῆυς φύγῃ ἀδρῶν ἅτις ἵκηται,
ἀλλὰ δ' ὁμῶ ϖίνακάς τε νεῶν κ σώματα φωτῶν
κύμαδ' ἁλὸς φορέουσι ϖυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
οἴη δὴ κείνη γε ϖαρέϖλω ϖοντοπόρδ νῆυς
ἀργὼ ϖασιμέλουσα ϖαρ' Αἰήταο πλέουσα·
κνύ κε τλὼ φ' ὧκα βάλῃ μεγάλας ϖοτὶ ϖέτρας,
ἀλλ' Ἥρη ϖαρέϖεμψφ, ἐϖεὶ φίλος ἦφ Ἰάσων.
οἱ δ' ἑτέρω σκόϖελοι, ὁ μλὶ ὀρανὸν ὀξυὼ ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη, κ μλὶ ὄϖοτ' ἐρωεῖ, ὐδ' ἐϖοτ' αἴθρη
κείνδ ἔχει κορυφὴν, ὄτ' φ' θέρσει ὄτ' φ' ὀπώρη.
ὐδὲ κφ ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, ὐδ καταβαίη.

k ὐδ' εἰ

οὐδ' εἰ οἱ χεῖρές γε ἐείκοσιν ἠδὲ πόδες ὧν.
πέτρῃ γὰρ λίς ὅτι πεφύκασιν ἐγγύαλος.
μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ὅτι αὖτε περοειδὴς
πέλε ζόφον εἰς ἔρεβος τετραμμένον. ἔνθα σὺ μὲν
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς ἀζηχὴς ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον κατὰ εἰσαφίκοιτο.
ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει λευκὸν λελακυῖα·
ἣ ἤτοι φωνὴ μὲν ὅσον τε σκύλακος νεογιλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακὸς οὐδέ κε τίς μιν
γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
ἣ ἤτοι πόδες μὲν εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι·
ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ πολυμήκεες, ἐν δ' ἑκάστῃ
σμερδαλέῃ κεφαλή, ἐν δ' τρίστοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ καὶ θυμοῦ, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μὲν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
ἔξω δ' ὀχέει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον περιμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνας τε, ἢ εἴποθι μεῖζον ἕλησι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ' οὔπω ποτε νῆες ἀκήριοι ὀχήσαντο
παφυγέειν σὺν νηΐ. φέρει δέ τε πρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ' ἁρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο. (σὺν,
τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσσεῦ
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊστεύσειας.
τῷ δ' ἐρινεός ὅτι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναῤῥοιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναῤῥοιβδεῖ
δεινόν. μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πελασσάμενος, ὦκα
νῆα παρεξελάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους γε νηΐ ποθήμενον ἢ ἅμα πάντας.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες,
ἤπως τλῶ ὀλοὸν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τλῶ δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
ᾤτλιε, νῦ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
ἣ δ' οὐ θνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστι,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδέ μαχητόν.
οὐδέ τις ἔς' ἀλκή· φυγέειν πάρτιτον ἀπ' αὐτῆς.
ἢν γὰρ δηθύνῃσθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
al. νίσσοι δείδω μή σ' ἅλιτις ἐφορμηθεῖσα † κάσῃ
τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βώσειν δὲ κρατεραὶῃ
μητρὶ Κρατοῖ Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἤμιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ὀϊζυροῦ ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ' ὅγε νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὴ πολλαὶ
βόσκονται Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν ὠϊα καλὰ,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ὄιδε ποιμένες εἰσίν,
νύμφαι ἠϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,

neq; ſi illi manus utiq; nigenti & pedes eſſent:
petra enim lænis eſt circumpolitæ adhimilis.
medio autem in ſcopulo eſt ſpelunca obſcura
uerſus occaſum ad Erebum conuerſa. qua nos quidem
nauem præter cauam dirigite eximie Vlyſſes.
neq; ex naui caua iuuenis uir
arcu iaculatus ad cauam ſpeluncam peruenerit.
hic autem Scylla inhabitat graniter uociferans:
huius quidem uox quanta catuli leonis
fit, ipſa autem monſtrum ingens: neq; quiſquam ipſam
lætatus fuerit aſpiciens, neq; ſi deus obuiam ueniret.
huius quidem pedes ſunt duodecim omnes deformes:
ſex autem illi colla prælonga, in ſingulis autem
horrendum caput, oblongi autem dentes
denſi & frequentes, pleni nigræ mortis.
media quidem per ſpeluncam cauam immergitur:
extra autem porrigit capita ſæuum barathrum.
illic autem piſcatur ſcopulum circumluſtrans
Delphinasq; canesq;, & ſicubi maius capere poſſit
cete, quæ mille alit ſonorum mare.
hac nondum unquam nautæ illæſi gloriantur
præternauigaſſe cum naue. aufert aũt capitibus ſingulis
uirum abripiens ex naue nigra prora.
alterum uerò ſcopulum humiliorem uidebis Vlyſſes, Char.
propè ad inuicem: & ſanè iaculo attingeres.
in hoc caprificus eſt ingens folijs florens:
ſub hoc diua Charybdis abſorbet nigram aquam.
ter enim eructat quotidie, ter uerò abſorbet
horrendè. ne tu utiq; illuc uenias quando abſorbet.
non enim liberarit te ex illo malo neq; Neptunus.
ſed ualde Scylla ſcopulo appropinquans, celeriter
nauem præteruehe: quoniam longè ſatius eſt
ſex ſocios in naui deſiderare quàm ſimul omnes.
Sic ait. at ego ipſam excipiens alloquutus ſum:
age uerò mihi dic dea & uerè enarra,
ſi quo pacto pernicioſam quidem effugiam Charybdim,
illam ulciſcar quòd mihi læſerit ſocios.
Sic dicebam. illa ſtatim reſpondit diua dearum:
infelix, adhuc tibi bellica opera curæ ſunt
& labor: nec dijs cedes immortalibus?
illa uerò non mortalis. ſed immortale malum eſt,
graueq; difficileq; & immane, neq; expugnabile.
neq; ulla eſt uirtus: fugere optimum eſt ab illa.
ſi enim cunctaberis, arma ſumens ad petram,
uereor ne te denuò irruens conſequatur
tot capitibus, tot uiros abripiat.
ſed ualde celeriter præternauiga, uocа autem Crataim
matrem Scyllæ, quæ ipſam peperit malum hominibus:
quæ ipſam deinde compeſcet deinceps irruere.
Thrinacriã autem ad inſulam peruenies, hic antẽ multa
paſcuntur Solis boues & pinguia pecora,
ſeptem boum armenta, tot ouium pulchri greges,
quinquaginta uerò ſingula: propagatio aũt nõ fit ipſorũ,
neq; unquam moriuntur: deæ uerò paſtores ſunt,
Nymphæ pulchricomæ, Phaetuſaq; Lampetieq;,

quas peperit Soli ſublimi diua Neæra.
has quidem ut educauit peperitq; ueneranda mater,
Thrinacriam ad inſulam releganit procul habitare,
oues cuſtodire paternas & nigras boues.
eas ſi quidem illæſas permittes, reditusq; memineris,
ſanè adhuc in Ithacam mala licet paſſi uenietis:
ſin autem læſeris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & ſocijs. ipſe uerò ſi effugies,
ſerò malè redibis, amiſſis omnibus ſocijs.

Sic ait. ſtatim autem aurea ſella aduenit aurora.
illa quidem cõtinuò per inſulã digreſſa eſt diua dearum:
cæterùm ego ad nauem digreſſus, excitabam ſocios
& ipſos aſcendere atq; funes reſoluere.
illi ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine uerò ſedentes, canum mare uerberabant remis.
nobis autem in parte poſteriori nauis nigræ proræ
ſecundum uentum immiſit implentẽ uela, fidum comitẽ,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
continuò omnibus armis compoſitis per nauem
conſedimus, hanc uentusq; gubernatorq; dirigebat.
tunc ego ſocios alloquebar mœſto corde:

Vlyſſes ſocijs. O amici, non enim oportet unum ſcire neq; duos ſolos
uaticinia quæ mihi Circe prædixit diua dearum:
ſed dicam ego, ut ſcientes uel moriamur,
aut euitata morte & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum iubebat diuinarum
uocem euitare, & pratum floridum.
ſolum me iubebat uocem audire. ſed me uinculo
ligate in moleſto, (ut firmiter illic maneam)
erectum in baſi mali: ex ipſo autem funes alligentur.
quod ſi ſupplicaro uos, ſoluere q; iubebo,
uos uerò pluribus tum in uinculis conſtringite.
& ego quidem hæc ſingula dicens ſocijs declarabam.
interea autem celeriter uenit nauis fabrefacta
ad inſulam Sirenum. urgebat enim uentus bonus.
ſtatim deinde uentus quieuit, atq; tranquillitas
erat tranquilla, ſopiuit autem fluctus deus.
aſſurgentes autem ſocij nauis uela complicarunt,
& ea quidem in naui caua collocarunt: illi aũt ad remos
ſedentes, dealbabant aquam politis remis.
cæterùm ego ceræ ingentem orbem acuto ferro
minutatim diſſectum, manibus fortibus premebam.
ſtatim uerò liquefiebat cera, nam iubebat magna uis,
ſolisq; ſplendor ſublimis regis.
ordine autem ſocijs ad aures omnibus illeui.
illi autem in nauì me ligarunt pariter manus q; pedes q;
erectum in baſi mali, ex eo autem funes alligarant:
ipſi autem ſedentes ſpumoſum mare uerberabant remis.
ſed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
celeriter penetrantes, illas non latuit uelox nauis
prope impulſa: ſtridulumq; inſtituerunt carmen:

Cantus Sirenum. Huc age profectus laborioſe Vlyſſes, ingẽs gloria Achi
nauem ſiſte, ut noſtram uocem audias. (uorum.
non. n. unquã aliquis huc præternauigauit naue nigra,
quin prius noſtram ſuauem ab ore uocem audiret:

ſed

ἃς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα·
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
Θρινακίλιν δὲ νῆσον ἀποῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώια καὶ ἑλικας βοῦς.
τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσας, νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ' αὖ ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλέθρου
νηί τε σῷ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξεις,
ὀψὲ κακῶς νέεσθαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους.

Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἠώς.
ἡ μὲν ἔπειτ' αὐὰ νῆσον ἐπέσσυτο δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἂν νῆα κιὼν, ἄνεῳον ἑτάροις
αὐτός τ' ἀμβαίνειν αὐά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσκαίνοντ', ἐν δὲ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἤκμητον δρόμον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη δυπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
δὴν τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἴους
θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ὄφρ' ἂν ἅπαντα
ἦμεν ἀλυσκάζοντες θάνατον καὶ κῆρα φύγωμεν.
Σειρήνω μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλυσκάζειν, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἐμ' ἠνώγει ὄπα κέκλυειν. ἀλλά με δῆσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ· ἐκ δ' αὖτ' ἱμάσθλας ἀνήφθω.
αἲ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς ἦ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
τόφρα δὴ καρπαλίμως δίζυγες νῆες ἐυεργὲς
νῆσον Σειρήνοιϊν. ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, νηδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ πνοιὰς δαίμων.
ἀὐσάντες δ' ἑταῖροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι, λεύκαινον ὕδατι ξεστῇ ἐλάτῃσιν.
αὐτὰρ ἐγὼν κηρὸν μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ σιβαρῇσι πίεζον.
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπερίονίδαο ἄνακτος.
ἐξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' ὄσσοπα πᾶσιν ἄλειφα.
οἱ δ' ἐν νηῒ μ' ἔδησαν ὁμῷ χείρας τε πόδας τε,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὖτ' ἱμάσθλας ἀνῆψαν·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσσον τε γέγωνε βόησις,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθον ὠκέες ἵπποι
ἐγγύθεν ὀρνυμένω· λιγυρὴν δ' ἔντυον ἀοιδήν,

Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς. (ὧμ.
οὐ γάρ πω τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ, (σαι-
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦ-

ἀλλ'

ἀλλ' ὄγε πφνάμενος νῆται, καὶ πλέονα εἰδῶς.
ἴδμεν γάρ τοι πάντ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ ἀρούρῃ
ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γίνεται ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.
Ὡς φάσαν, ἰείσας ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
ὀφρύσι νεύσας· οἱ δ', πρόπεσόντες, ὄρεσον.
αὐτίκ' ἀνασταντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπίεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τούς γε παρήλασαν, οὐδέτ' ἔπειτα
φθόγγου Σειρήνων ἀκέομεν οὐδὲ τ' ἀοιδῆς,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι, (σαν.
ὃν σφιν ἐπ' ὠσίν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δέσμων † αὖ ἔλυ
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλεύσομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, κὴν δ' ὄτον ἄκουσα.
τὴν δ' ἄρα δ' εἰσαῦτως ἐκ χειρῶν ἔπλαγ' ἐρετμά.
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· εἶχε δ' αὐτὴν
νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ πολύκμια χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἀνὸς ἰὼν ὄτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσι παραστὰς ἄνδρα ἕκαστον,

Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες ἐμεῖο,
ὅ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
ἔλσει ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
ἀλλὰ κἠνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
ἐκφύγομεν· καί που τάνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
νῦν δ' ἄγετ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε, κλισίῃσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ τήνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι.
σοὶ δ' κυβερνῆτ' ὦδ' ὦν τέλλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήια νωμᾷς)
τόνδε μὲν καπνὸν κὴν κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα, σὺ δ' σκοπέλους ὧδε μάλιστα, μή σε λάθησι
πεῖσ' ὁρμήσασα, καὶ ὄλμον κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.
Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' ἄπρηκτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
μήπως μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ συνάξειαν σφέας αὐτούς.
κὴν τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λαυθανόμην, ἐπεὶ ὄτι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ μὲν κλυτὰ τεύχεα, κὴν δύο δ' ὄρε
μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλών, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἣ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
δὲ πανταθείην σκιόωμην δὲ μοι ὄσσε
πάντη παπταίνοντι πολὺν περιοσκέα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δ' αὖτε Χάρυβδις
δεινὸν ἀναῤῥοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ὅτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὡς ἐν πυρὶ πολλῷ,
πᾶσ' ἀνεμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
ἄμφοιν σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ' ἐντοσθε φαίνεσκε κυκωμένη, ἀμφὶ δὲ πέτρη
δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπὸ γόρθιε δὲ γαῖα φάνεσκε

φάμην

sed hic delectatus abijt, & plura docuit.
Scimus enim tibi omnia quæcunq; in Troia lata
Argiui Troianiq; deorum uoluntate pertulerunt,
scimus etiam quæcunq; fiunt in terra multipascua.
Sic dicebant, edentes uocem dulcem. cæterũ meum cor
uolebat audire, soluereq; iubebam socios,
supercilijs innuens: illi autem annitentes remigabant.
statim surgentes Perimedes Eurylochusq;
pluribus me uinculis ligabant, magisq; premebant.
cæterum postquã illas præternauigauimus, neq; amplius
sonitum Sirenum audiebamus neq; cantilenã, (deinde
continuò cerã dempserunt mei dilecti socij,
quam illis auribus illeueram, meq; ex uinculis soluerunt.
sed quando iam insulam reliquimus, statim deinde
fumum & ingentem fluctum uidi, & sonitum audiui.
bis sanè perculsis ex manibus ceciderunt remi.
insonuerunt autem omnes per fluctum: sistebat autẽ illic
nauis, quoniã non amplius remos prolixos manib. urge-
cæterùm ego per nauem iens excitabam socios (bant.
blandis uerbis astans uiros singulos:

O amici, non enim ullo pacto malorum ignari sumus. Exhortatio Vlyßis ad socios.
non equidẽ hoc maius adest malum, quàm cum Cyclops
claudebat in spelunca cana forti ui,
sed & hinc mea uirtute consilioq; prudentiaq;
effugimus: & olim horum recordaturos puto.
nunc agite, quemadmodũ ego dixero obediamus omnes:
nos quidem remis maris fluctus profundos
uerberate, transtris insidentes, si fortè Iupiter
det hanc saltem mortem effugere & euitare.
tibi uerò gubernator hoc præcipio, (sed in animo
reconde, quoniam nauis cauæ gubernacula tenes)
hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
nauem, tu autem scopulum considera, ne te lateat
hinc dilapsa, & in malum nos conijcias.
Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis parebant.
Scyllam autẽ non item dicebã, immedicabilem trisitiã,
ne fortè timentes cessarent socij
à remigando, intra autem consliparent seipsos.
& tum sanè Circes quidem mandatorum tristium
oblitus sum, quoniam neutiquam me iusserat armari.
cæterùm ego indutus inclyta arma, & duas hastas
longas in manus arripiẽs, ad superiora nauis cõscendebã
proræ. inde enim ipsam putabam primum appariturã
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum socijs.
nusquam uidere potui: laborabant autem mihi oculi
undiq; circumspicienti ad obscuram petram.
nos quidem angustum locum transibamus lugentes: Appropinquant Scyllæ & Charybdi.
ab altera enim parte Scylla, ex altera dira Charybdis
horrendum absorbuit maris salsam aquam.
sed quando euomebat, sicut lebes in igne multo,
tota immurmurabat conturbata, in altum autem aspergo
summis scopulis utrinq; irruebat.
sed quando absorbebat maris salsam aquam,
tota intus apparebat mota: circum autem petram
horrendum intonabat, infra autem terra apparebat

arena

arena cerulea. hos autem pallidus timor inuasit.
nos quidem ad hanc uidebamus, timentes interitum.
Sex socij à Scylla deuorati. interea autem mihi Scylla cana ex naui socios
sex abstulit, qui manibusq; uirtuteq; præstantissimi erãt.
aspiciens in nauem uelocem simulq; ad socios,
iam horum animaduerti pedes & manus supernè
in altum leuatorum: me autem uocabant uocantes
nominatim, tunc postremò, afflicti corde.
quemadmodum quoties in scopulo piscator longa uirga
piscibus ipsis minutis dolum per escam proïciens,
in pontum demittit bouis cornu agrestis,
palpitantem autem deinde corripiens proïcit foras:
sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
manus mihi porrigentes in graui calamitate.
miserabilissimum quidem illud meis uidi oculis
omnium quæcunq; passus sum, uada maris rimans.
cæterũ postquã petras effugimus, horrẽdãq; Charybdim,
Thrinacria insula Solis. Scyllamq;, statim deinde dea ad eximiam insulam
peruenimus: ibi autẽ erant pulchræ boues latis frontib.
multa autem pinguia pecora sublimis Solis.
at tunc ego adhuc in mare in naui nigra,
mugitum audiui boum stabulantium,
ouiumq; balatum: & mihi sermo incidit animo
uatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde multum præcepit
insulam euitare homines oblectantis Solis.
at tunc socios alloquebar mœsto corde:
audite meos sermones mala quamuis patientes socij,
ut uobis dicam uaticinia Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde diligenter præcepit,
insulam effugere lucem hominibus præstantis Solis.
hic enim præsentissimum malum fore nobis dicebat.
sed præter insulam pellite nauem nigram.

Sic dicebã. illis autem confractum est amicum pectus.
statim aũt Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
Eurloch. Vlyßi. infelix es ô Vlysses: abũdat tibi robur, neq; unquã mẽbra
defatigaris: planè omnia tibi ferrea sunt,
qui socios labore defatigatos atq; etiam somno
non permittis terram conscendere, ubi rursus
insula in circumflua lautam paremus cœnam:
sed temerè per noctem celerem errare iubes,
ab insula aberrantes in obscuro ponto.
ex noctibus autem uenti difficiles, pernicies nauium
nascuntur. quis possit effugere sauam mortem,
si fortè repentè ueniret uenti procella?
aut Noti, aut Zephyri uehemẽter spirãtis, qui potissimũ
nauem uastant dijs inuitis regibus.
uerùm sanè nunc quidem cedamus noctis nigræ,
cœnamq; apparemus celerem apud nauem manentes:
mane autem conscendentes intrẽmus latum pontum.

Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem alij socij.
et tũc certè agnoscebã φ certè mala machinaretur deus:
Vlysses Eurylocho. & ipsum alloquutus, uerba uolatilia dixi:
Euryloche, utiq; me cogitis solum.

ψάμμῳ κυανέῃ. τοῖσι δ' ἦχλυσε θυμὸν ἀνίη.
ἡμεῖς μὲν πρὸς τλῶ δ' ἴδομεν, δείσαντες ὀλέθρον·
τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἓξ ἕλετ', οἱ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
σκεψάμενος δ' ὀκέως νῆα θοὴν ἅμα καὶ μετ' ἑταίρους,
ἤδη τὴν φώνησα ποδῶν καὶ χειρῶν ὑπερθεν
ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντε
ὀνομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πρόβολον ἁλιεὺς πρυμνήσιι ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ ἔδμενα βάλλων,
ἄγκυρ' πρόϊησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἀπταίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἐρίψειε θύραζε·
ὡς οἵγ' ἀπταίροντες ἀείροντο πρὸς πέτρας·
αὐτὰρ δ' ἐνὶ θύρῃσι κατηδίε κεκλήγοντας,
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δ' ἀνδρώ τε Χάρυβδίν,
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεῶν ἐς ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δ' ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ
μυκηθμῶ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
οἰῶν τε βληχώ· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
μάντιος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν
νῆσον ἀλεύασθαι πορφυρεμβρότου Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι πορφυρεμβρότου Ἠελίοιο.
ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
ἀλλὰ πρὸ ἐξ τῆσ νήσου ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος Στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
σχέτλιος εἶς Ὀδυσεῦ· περί τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ δεδμημότας ἠδ' ἐνὶ ὕπνῳ
οὐκ ἐάας γαίης ὕπερ ἔμμεναι, ἔνθά κεν αὖτε
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον·
ἀλλ' αὖτως δίχα νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν Ἠερόεντι πόντῳ.
ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δ' ἠλέκτορα νηῶν
γίνονται. τῶ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
εἰ πως ἐξαπίνης ἔλθῃ αὔεμος θύελλα;
ἤ νότος, ἤ Ζεφύροιο δυσαὴς οὖρος, οἵ τε μάλιστα
νῆας δάπτουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων.
ἀλλ' ἄγε νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπον δ' ὁπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηὶ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
τῇ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα.

ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
ἤ κέ τιν' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ μῆλα ἰδόντες
εὕρωμεν, μή πού τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσι
ἢ βοῦν ἠὲ ἔτι μᾶλλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἔκηλοι
ἐδίετε βρώμην τὴν ἀθανάτης πόρε Κίρκη.

Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τ' ὅρκον,
στήσαμεν ῥ' ἐν λιμένι γλαφυρῷ δυεργέα νῆα
ἄγχι' ὕδατ' γλυκεροῖο· θοῶς δ' ἀπέβησαν ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δ' ὅρπον ὧν σαμέως τετύκοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἄντο ἔραται,
μνησάμενοι δ' ἄπεσσι φίλους ἕλον αἰόλον ἑταίρους,
οὕς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα.
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήλυμος ὕπνος.
μέσος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
ὧρσεν ὑπὲρ χαλῶ ἄνεμος νεφεληγερέτα Ζεύς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοίλην παρὰ νῆα δύσαντες
ἕνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.
κὴν τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ μῦθον ἔειπον,

Ω φίλοι, ἦ γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
ἔστιν, τῶν δ' ἐκ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
λιγυὸς γὰρ θεὸς αἵδ' ἐκ βόσκει καὶ ἴφια μῆλα,
Ἠέλιος, ὅς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄνεμος, βόρεης τις ἄελλα
ἔπειτ' αὔησεν, ἐπὶ εὐρός τε νότος τε.
οἱ δ' ἐπεὶ σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο πῖα πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντε καὶ ἀνάγκῃ,
ἰχθῦς ὀρνίθάς τε φίλας, ὅ,τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέσχετο, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴτίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥα νήσου ἐὼν ἤλυθα ἑταίρους,
χεῖρας νιψάμενος ὅθ' ἄϋπτος λώ αὔεμος,
ηὐχόμην πάντεσσι θεοῖς οἳ οὐλυμπον ἔχουσιν· (αν.
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ὑπὸ βλεφάροισιν ἔχυ-
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακὸς ὄρχηχε βουλάς,
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
πάντες μὲν συγεροὶ θάνατοι λείουσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἰκτιστον θανέειν καὶ πότμον ὀπάσσαι.
ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
ῥέξωμεν ἀθανάτοισι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δ' ἐκ μὲν κ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε Ἠελίῳ ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξωμεν, ἐν δὲ θήσωμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰ δ' ἄρα χολωσάμενός τι βοῶν ὠκυπόροιο,
νῆ ἐθέλῃ ὀλέσαι, ὄφρ' ἅπαντες θοὶ ἄλλοι,
βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσαι,
ἢ δηθὰ σποδυγεῦσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ὄφρα δ' ἦτορ ἄλλοι ἑταῖροι

αὖτε κε

sed age nunc mihi omnes iurate ſanctum iuramentum,
ſiquidē aliquid ſine boū armētū, aut magnū gregē omnē
inueniamus, ne fortaſsis imperitia mala
aut bouem aut etiam pecudem occidat: ſed quieti
comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dicebam. illi autem protinus iurarunt ut iuſſi.
porro poſtquam iurarunt q; perfecerunt q; iuſiurandum,
appulimus in portu cauo benefactam nauem
prope aquam dulcem: & exiuerunt ſocij
è naui, deinceps autem cœnam ſcitè apparārunt.
cæterùm poſtquam potus & cibi ſaturati fuerunt,
recordati uerò deinde charos fleuerunt ſocios,
quos deuorauerat Scylla cana ex naui arripiens.
flentibus autem ijs aduenit dulcis ſomnus.
quando antē tertia pars noctis erat, & aſtra inclinarunt,
immiſit uehementer fortē uentum nubiū congreg. Iup.
nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
terram ſimul & pontum: ingruit autem de cœlo nox.
quando antē manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
nauē quidē ſubduximus, in cauā ſpeluncā introducētes:
hic autem erant Nympharum pulchri loci at q; ſedilia.
& tum ego concionem faciens, ſermone allocutus ſum:

O amici, in naui quidem ecleri cibus q; potus q; Vlyſſes mo
eſt, à bobus autem his abſtineamus, ne quid patiamur. net ut gre
ſaui enim dei hæ boues & eximia pecora, gibus Solis
Solis, qui omnia inſpicit & omnia audit. abſtineant.

Sic dicebā. illis a. perſuadebatur animus generoſus.
mēſem a. integrū perpetuus ſpirabat Notus, neq; qs alius
ſpirabat deinde uentorum, niſi Eurus q; Notus q;.
illi quoad quidem panem habebant & uinum nigrum,
tamdiu à bobus abſtinebant, deſiderio uitæ:
ſed cum iam è naui perierunt uiatica omnia,
certè prædam ſequebantur uenantes neceſsitate,
piſces aues q; charas, quodcunq; in manus uenisſet,
curuis hamis: affligebat autem uentrem fames.
certè tum ego per inſulam ſeceſsi, ut dijs
ſupplicarem, ſi quis mihi uiam monſtraret & uiderem.
ſed cum iam per inſulam iens declinaueram à ſocijs,
manus lauans ubi defenſaculum erat à uento,
ſupplicabam omnibus dijs qui cœlum inhabitant:
hi ſanè dulcem ſomnum cilijs infuderunt.
Eurylochus autem ſocijs mali dux erat conſilij:
audite meos ſermones mala quamuis paſsi ſocij. Violatur
omnes quidem inuiſæ mortes miſeris mortalibus, præceptū
fame autem miſerrimum mori & fatum aſſequi. ſuaſu Eury
ſed agite, Solis ex bobus abripientes optimos, lochi.
ſacra faciemus dijs qui cœlum latum inhabitant.
quod ſi in Ithacam peruenerimus ad patriam terram,
ſtatim Soli per ſuperna gradienti diues templum (ſa.
faciemus, illic ſanè ponemus ornamēta multa et precio-
quod ſi iratus aliquo pacto ob boues erecta cornua haben
nauem uolet perdere, ſuffragabuntur dij alij, (tes,
malo ſemel ad fluctus hians uitam perdere,
quàm diutius tabeſcere exiſtens in inſula deſerta.

Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alij ſocij.

ſtatim

Solis grex ob Vlyßis socijs violatur.

ſtatim autem Solis ex bobus abigentes optimas
propè: (non enim longè à naue nigro roſtro
paſcebantur nigra pulchræ boues latis frontibus)
eas uerò circumſtabant, & uota fecerunt dijs,
folia autem decerpentes tenerrima quercus alticomæ:
non enim habebant ordeum albũ in bene tabulata naui.
cæterũ poſtquã precati ſunt, mactarunt & excoriarunt,
femoraq́ concciderunt, atq́ aruina abſconderunt,
duplicem facientes, deſuper autem cruda poſuerunt:
nec̃q habebant uinum libare ſuper incenſa ſacra,
ſed aqua libantes aſſabant inteſtina omnia.
cæterũ poſtq̃ femora incẽſa ſunt, et uiſcera comederunt,
in minuta fruſta ſecuerũt, & alia circa uerubus fixerũt.
& tunc mihi palpebris excidit ſuauis ſomnus.
feſtinabam ire ad nauem uelocem & littus maris.
ſed quando certè prope eram profectus nauem,
& tum mihi nidoris obuenit dulcis flatus.
lugens autem deos ad immortales clamaui:

Iupiter pater, atq́ alij beati dij ſemper exiſtentes,
profectò me magnũ in detrimẽtũ ſopiuiſtis ſæuo ſomno:
ipſi ſocij magnum facinus perpetrati ſunt manentes.
ſtatim autem Soli per ſuperna meanti nuncius uenit
Lãpeta lato peplo induta, q́ ei boues interfecerũt ſocij.
ſtatim autem deos alloquutus eſt iratus corde:

Sol iniuriã Ioui cõque ſtitu.

Iupiter pater, atq́ alij beati dij ſemper exiſtentes,
ulciſciminí iam ſocios Laertiadi Vlyßis,
qui meas boues occiderunt ſuperbè, quibus ego
gaudebam quidem digreſſus in cælum ſtelliferum,
atq́ quando retro ad terram è cælo diuertebam.
quod ſi mihi non luent boum condignam talionem,
deſcendã ad Plutonis domum, & inter mortuos luccbo.

Hunc excipiens alloquutus eſt nubicogus Iupiter:
Sol, certè quidem tu inter immortales lucebis
& mortales homines ad fertilem terram:
horum autem ſtatim nauem celerem candenti fulmine
paululum feriens incendam medio in ſæuo ponto.
hæc ego audiui à Calypſo pulchricoma:
quæ dicebat à Mercurio internuncio audiuiſſe.
cæterùm poſtquam ad nauem perueni atq́ mare,
obiurgabam alicunde alium ordine, neq́ remedium
inuenire potuimus: boues enim occiſi erant iam.
his continuò deinde dij prodigia oſtendebant:
ſerpebãt quidẽ pelles, carnes aũt ab uerubus mugiebãt,
aſſataq́ & crudæ: boum qualis erat uox.
ſex diebus quidem deinde mihi chari ſocij
conuiuabantur Solis boues mactantes optimos.
ſed quando certè ſeptimum diem Iupiter induxit,
tum uerò uentus quidem ceſſauit turbine ſæuiens,
nos autem ſtatim conſcendentes ferebamur lato mari,
malum erigentes, atq́ ad malum alba uela collocantes.
ſed quando certè inſulam deſeruimus, neq́ uſpiã aliqua
apparebat terrarum, ſed cælum atq́ mare,
tum uerò cæruleam nebulam ſtatuit Saturnius
nauim ſupra canam, obſcuratus pontus q́ ſub ipſis.
quæ currebat haud ſanè multũ p tempus: ſtatim n. irruit

ſtridens

αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίσας
ἐγγύθεν· (οὐ γὰρ πόλυ νηὸς κυανοπρῴροιο
βοσκέσκοντ' ἐλικῶπες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι)
τὰς ἧ περιέσαντο, κὴ εὐχετόωντο θεοῖσι,
φύλλα ἧ δρυὸς ἀμφὶς ἔχοντες τηρώνεα δ' ἐνὸς ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχομεν κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηΐ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, δεῖραν τε ἔσφαξάν τε,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτοῖν δ' ὠμοθέτησαν·
οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπόνδοντες ἐπώπλων ἔγκατα πάντα·
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, κὴ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρατ' ἄλλα, δεδάσαντο δ' ἐμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
κὴ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσυτο νήδυμος ὕπνος.
βλῶν δ' ἐφέην ἐπὶ νῆα θοὴν κὴ δῖναν ἁλὸς ἐπέρης.
ἀλλ' ὅτε δὴ νέον ἦα κιὼν νηὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε μοι κνίσσης ἀμφ' ἤλυθεν αἶπὺς ἀϋτμή.
οἰμώξας ἧ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευον,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ μ' ἀλὲ ἐς ἄτην κοιμήσατε νηλεῖ ὕπνῳ·
οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μνόντες.
ὠκέα δ' Ἠελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
λαμπετόων τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἕκταν ἑταῖροι·
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετιόδακε χωόμενος κῆρ,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τίσασθαί μοι ἑταίρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οἵ μοι βοῦς ἔκτειναν ὑπερβίου, ἣσιν ἔγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδ' ὁπότ' αὖ πάλιν αὖτε γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν πεδεραπεί-
εἰδόμην· εἰ δὲ τίσουσι βοῶν ὦπιδα ἑκηβόλῳ, (μὴ
μὲν
λύσομαι εἰς Ἀίδαο, καὶ ὑμῖν νεκύεσσι φαείνω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε (Ζεὺς,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τὴν δέκ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἰνοπι πόντῳ.
ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠυκόμοιο·
ἠδ' ἔφη Ἑρμείαο διάκτορος αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νέκτεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπὶ σταθμὸν, ἐδόκεί τι μῆχος
εὑρέμεναι δολομήδεα· βόας δ' ἀποτίθεσαν ἤδη
τοῖσι δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα πρόφαινον·
ἕρπετα μὲν ῥίνοι, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμέμυκε,
σπλάγχνα τε κὴ ὠμὰ βοῶν δ' ὡς γίγνετο φωνή.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἑμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν † ἐλόοντες ἀρίστας. ἐλάσαντες
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς ἔπεμπε Κρονίων,
κὴ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος λὴξ ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἡμεῖς δ' ἐσβάντες νῆα κάμμυν ὑρῖ πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ ἐρύσαντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαίων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἦχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
ἦλθε δὲ μέλα πολλὸν ὑπὸ χρόνον· ἐξέφερε γὰρ ἤλβε

κεκληγὼς ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
ἱστὸν δ' πρότονος ἔρρηξ' αὔτεμοιο θύελλα
ἀμφοτέρωσ· ἰσὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλά τε πάντα
εἰς ἄντλον κατέχυθ'· ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ ἐνὶ νηῒ
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀργυφέοισι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πῦρ δὲ θεείου πλῆτο. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ μὲν κορώνῃσιν ἐοικότες ἀμφὶ μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀπανεύνυτο νόστου.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἄνηος ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχων
λῦσε κλύδων τρόπιν· τὴν δ' ὑψόθεν ἧκε θύελλα
ἐκ δὲ οἱ ἰσὸν ἔαξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
ἐπίτονον βύβλητο βοὸς ῥινοῖο τετυχώς.
τῷ ῥ' ἄμφω σωὶ ἔργον ὁμῶς τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν.
ἐξόμενος δ' ὐδὴ τοῖς, φερόμην ὀλοοῖς ἀέμοισιν.
ἔνθ' ἤτοι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἦλθε δ' ὐδὴ νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
ἦλθον ὐδὴ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀνερρόιβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
τῷ πεφυὼς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς, οὐδέ τιν' εἶχον
ἔμπεδον, ὅττι ῥίζαι μὲν ἔσαν βαθεῖαι ἐπ' ἀμφὶς,
ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις. ἐπηλθε δέ μοι ἦλθον ὄψ'· ἦμος δ' ὐδὴ δ' ὄρτον ἀνὴρ ἀγορηθεν ἀείρῃ,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων ἀνιόντων,
τῆμος δὴ τάγε δῆρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
ἔνθα δ' ἐγὼ καθύπερθε ποδὸς ἧος καὶ χερὶ φρειδαῖ,
μέσσῳ δ' ὠδήσατο πρὸξ πρόμμικες δόρα,
ἐξόμενος δ' ὐδὴ τοῖσι λιπρῆσι χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλῃ δ' οὐκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν θεῶν τε
αἰσθέμεν· ἀλλ' ἂν κεν ὑπέκφυγον αἶψα καὶ ὀλέθρου.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἴδον Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἣ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δ' ἐμοὶ ἔστιν,
αὖτις ἀριζήλως ἐρεμυθέα μυθολογεύειν.

stridens zephyrus ingenti cum turbine ſæuiens.
mali autem funes rupit uenti procella
utroſq; :malus autem retro cecidit, armamentaq; omnia
in ſentinam deciderunt. ipſe autem extima in naue
percuſſit gubernatoris caput, oſſaq; confregit
omnia uno impetu. ipſe autem urinatori ſimilis
decidit ab ſede ſua, deſeruit autẽ oſſa animus generoſus.
Iupiter autem ſimul intonuit, & iniecit fulmen nauí:
ipſa autem contorquebatur tota, Iouis percuſſa fulmine,
ſulphure autem implebatur. cecidẽrũt autẽ ex naui ſocij.
illi autem marinis coruis ſimiles circa nauem nigram
in fluctibus ferebantur: deus autem abſtulit reditum.
cæterùm ego per nauim incedebam, donec latera
ſoluit uis tẽpeſtatis carinæ: quã inermẽ ferebat fluctus:
euulſum aũt malũ fregit uſq; fundũ: cæterùm ſuper ipſo
lorum reuinctum erat bouis torio factum.
hoc utrunq; colligaui pariter carinam atq; malum.
ſedens autem ſuper hæc, ferebar perniciosis uentis.
tum zephyrus quidem ceſſauit turbine ſæuiens.
ſuperuenit a. Notus celeriter, ferens meo dolores animo,
donec rurſus perniciosam meirer Charybdim.
tota nocte ferebar: ſimul autem ſole oriente
ueni ad Scyllæ ſcopulum, horrendamq; Charybdim.
hæc quidem abſorpſit maris ſalſam aquam:
at ego ad altam caprificum altè leuatus,
huic implicitus tenebar, meluti neſpertilio, neq; uſpiã po
nec firmare pedem firmiter, neq; aſcendere. (*teram*
radices enim longè erant, diſtantes autem erant rami,
longiq; ingentesq;, obumbrabant autem Charybdim.
continenter autem hærebam, donec euomeret retrograde
malum & carinam denuò. cupienti autem mihi aduenit
tandem. quando autem ad prandium uir è foro ſurgit,
iudicans lites multas litigantium iuuenum,
tum tandem ligna ex Charybdi apparebant.
demiſi ego deſuper pedes & manus ut ferrentur,
medio autem cum ſonitu cecidi extra oblonga ligna,
ſedens autem ſuper hæc remigaui manibus meis.
Scyllã aũt nõ amplius permiſit pater hominũq; deorũq;
aſpicere: non enim effugere potuiſſem ſæuam mortem.
hinc autem nouem diebus ferebar: decima autẽ me nocte
inſulam in Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypſo
habitabat pulchricoma ueneranda dea uocalis.
quæ me amauitq; fouitq;. quid tibi hæc dicam?
iam enim heri enarraui in domo
tibiq; & caſtæ uxori: moleſtum autem mihi eſt,
rurſus planè enarrata recenſere.

Tempeſtas ob ſolis gregem uiolatum.

Vlyſſes denuo in Charybdim impellitur.

Vlyſſes ad Calypſo deſertur.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ν. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Κοιμώμενον Ὀδυσέα μετὰ τῶν δώρων ἐκτιθέασιν οἱ Φαίακες ἐπὶ τῆν γῆν τῶν Ἰθακησίων· ἡ δὲ ναῦς αὐτῶν ὑποστρέψασα, λίθον ποιεῖ ποσειδῶν. Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῇ αἰγιαλῷ Ὀδυσεῖ συμβουλεύει περὶ δὲ μεταμορφοίας· καὶ τὰ χρήματα ἐν τινι σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ αὐτὸς γίγνεται μεταμορφεὶς τὴν Ὀδυσέα.

ODYSSEAE HOMERI XIII. RAPSODIAE argumentum.

Dormientem Vlyſſem cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacenſium. Et nauem quidem ipſorum redeuntem, lapidem fecit Neptunus: Minerua autem in littore Vlyſſi conſulit de pecorum cæde: & res quadam ſpelunca occultat, & in ſenem transformat Vlyſſem.

ΟΔΥΣ-

ODYS-

ODYSSEAE HOMERI N.

RAPSODIA.

Ny, Ithacam ingressus est Phæacum duo & Vlysses.

SIC dixit. hi autem omnes tacîti facti sunt silentio,
oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
huic autem uicissim Alcinous respondit, appellauitq;:
Alcinous Vlyssi & Phæacib. *O Vlysses, quoniam uenisti meam ad æratam domum altam, ideo te non renagatum puto*
rursus rediturum, etsi ualde multa tulisti.
uestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico,
quicunq; in ædibus honorarium calidum uinum
semper bibitis meis, auditis autem cantorem:
uestes quidem hospitii pulchra in arca
iacent, & aurum arte laboratum, aliaq; omnia
dona quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
sed age ei demus tripodem magnum & lebetem
uiritim. nos autem rursus congregati in populo
exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. bis autem placuit sermo.
illi quidem dormiturientes iuerunt domum unusquisq;:
quando autem matutina apparuit roseis digitis Aurora,
ad nauem properabant, ferebantq; generosum æs:
& hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi,
ipse iens per nauem sub transtra, ne aliquem sociorum
læderet mouentium, quando incumberent remis.
hi autem in Alcinoi iuerunt, & conuiuium curauerũt.
his autem bouem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
femoribus aũt crematis epulabãtur glorioſum cõuiuium
se oblectantes: inter ipsos autem canebat diuinus cantor
Demodocus cantor. *Demodocus, populis honoratus. at Vlysses*
multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem,
occumbere optans: cupiebat enim reuerti.
sicut autem cum uir cœnam concupiscit, cui perdiu
nouale uerterunt boues nigri compactum aratrum,
auenti autem huic occidit lumen Solis,
cœnam ad ineundum, affliguntur autem genua euntis:
sic Vlyssi amicum occidit lumen Solis.
statim autem Phæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem:
Digressus Vlysses ab Alcinoo. *Alcinoe rex, omnium excellentissime populorum,*
mittite me postquã libaueritis illæsum: gaudete aũt ipsi.
iam n. perfecta sunt quæ mihi charus uolebat animus,
comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cœlestes
fortunata faciant: integram autem domi uxorem
reuersus inueniam cum incolumibus amicis.
uos autem hic manentes oblectetis uxores
puellares & liberos: Dei autem uirtutem dent
omnem, & ne quod malum publicum sit.
Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & iubebant
mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixisset.
& tunc præconem alloquta est uirtus Alcinoi:

Pontoo

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ν.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Νῦ, Ἰθάκην ἐσέβη Φαίηκων τε λαὸς
Ὀδυσσεύς.

ΩΣ ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσι δ' ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκεο δόμον ὑψόροφον ἐμόν ποτε χαλκοβατὲς δὲ
ὑπερφὲς, τῷ σ' ὅτι πάλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
ἂψ ἀπονοσφίσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πεπονθας.
ὑμέων δ' αὖ ἕκαστον ἐφίεμαι ὧδε ἕκαστα,
ὅσσοι φῶτες μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκούετε δ' ἀοιδῆς
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ εὐῆκεν κεῖται χηλῷ
πεῖρατα, νήχυτος πολυδαίδαλος, ἄλκατά τε πάντα
δῶρ' ὅσα Φαίηκες βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
αὖθι ἕκαστος. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγερόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἑνὶ πρήσσοντα χαρίσασθαι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ὑπὸ μῦθος ἄρεσσεν.
οἱ μὲν κακκείοντο κατὰ εὐήρεα δώματα νηός·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆα μὲν εἰς ἐπιόσσυτο, φέρον δ' ὀλίγωρα χαλκόν.
τὰ μὲν ἐν κατέθηκ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς δὲ βὰν νηὸς ἔπω ζυγὰ, μῆτιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπείσειε καὶ ἔρξειε.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο ἴσαν μέγαν οἶκον ἄνακτος.
τοῖσι δὲ βοῦν ἱερεύσατ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μηροὺς μὲν κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
τέρποντο· μετὰ δὲ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον τρέπετο, σπερχόμενον περ,
λυσαι ἐπειγόμενος· δύσετο γὰρ μένεαινε νέεσθαι.
ὡς δ' ὅτε τις σπείρῃσι λιπαρὸν ἀρότοιο λιλαίεται, ὥτε πανήμερ
νειὸν ἀν' ἑλκήσῃ βόε οἴνοπε τετράκτυν ἄροτρον,
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ γε κατέδυ φάος ἠελίοιο,
ὅρπηξ ἐποίχεται, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
ὡς Ὀδυσῆϊ ἀσπασίως ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ὃ Φαιήκεσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δ' ἄρα μάλιστα πεφασκόμενος φάτο μῦθον,
Ἀλκίνοε πρεσβυγενὲς, πασάων ἀριδείκετε λαῶν, (πρὸς
πέμπετέ μ' ἀσπάσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐ-
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποίησαν· ἀμύμονα δ' οἶκοι ἀκοίτην
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
κεδνὰς ἠμὲν τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
πασσυβίην, μὴ μέντι κακὸν μετὰ δῆμον ἔπῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πομπὴν εἰλύσαι ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
τοῖσι δὲ τοῖσι κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,

πόντονδε

Ποντόνοε, κρητῆρα κεραοσσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ,
πομπὴν ξείνου πέμπωμεν ἐλεύσσοντες ἀν' αἶαν.
Ὡς φάτο. Ποντόνοος δ' ἄρα μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ὃν ἐσσεύοντο κάλεσσεν.
οἱ δ' ἄρα θεοῖσιν ἔδωσαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδέων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτην δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι τέλονται.
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δ' ἔνθρεπτο δώμασι σῇσι,
παισί τε σῷ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ὡς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
τῷ δ' ἅμα κήρυκα πρόεσι μολπῆος Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι ὦκα νῆα θοὴν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν, φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἑτέρην, κιλλὸν ταυρείην ἅμ' ἕπεμπε κομίζειν·
ἡ δ' ἄλλην σῖτόν τ' ἔφερε καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατὰ πλυτὸν ἦλθε θάλασσαν,
αἶψα τά γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δέξαντο κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν.
κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἐσχατιῇ γλαφυρῆς (ἵνα νήχετο μάλιστα)
πρύμνης· αὐτὸς δ' ἔβη, καὶ κατέλεκτο σιωπῇ.
τοὶ δ' ἀνὰ ζυγὰ ἕζοντο κληῖσιν ἕκαστος·
κόσμησαν δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
ἔνθ' οἱ ἀνακλινθέντι καὶ ἠρέμα κοιμηθέντι
καὶ δὴ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
ἠύτε δ' ὡς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἅρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἰμάσθης,
ὑψόσ' ἀειρόμενοι, ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον·
ὣς ἄρα τῇ πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπιθε
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
οὐδὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδὲ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς φαλίγκια μήδε' ἔχοντα·
ὅς πρίν γε μάλα πολλὰ παθὼν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλγεινά τε κύματα πείρων·
δὴ τότε γ' ἀβλήμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
ἐν δ' ἀστὴρ ὑπόρουσε φαανότατος, ὅστε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠοῦς ἠερογενέος·
τῇ ῥ' ἤδη νήσῳ προσεπέλασσε πορτοπόρος νηῦς.
Φόρκυνος δέ τις ἔστι λιμὴν ἁλίοιο γέροντος
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δ' ἀκταὶ ἐν λιμένι τῷ
ἄκραι ἀπορρῶγες, λιμενόθεν ποτιπεπτηυῖαι,
αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· ἐντοσθεν δ' ἄνευθε δεσμοῖο μένουσι
νῆες ἐϋσσέλμοι, ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
αὐτὰρ ὑπὲκ πρανοῦς λιμενὸς τανύφυλλος ἐλαίη·
ἄγχοθι δ' αὖ σπέος, ἀντρον ἐπήρατον, ἠνοπαδὲς,
ἱρὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.

Pontonĕ, cratere mixto temetum præbe
omnibus in domo, ut precatis Ionem patrem,
hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonus autem mellitum unum miscuit:
distribuit autem omnibus scitè. hi autem Deis
libauerunt beatis qui cœlum latum habitant,
indidem ex sedibus, surrexit autem diuinus Vlysses,
Arete autem in manibus posuit poculum rotundum,
& ipsam appellans uerba uolucria dicebat:
gaudè mihi ô regina semper, donec senectus
ueniat & mors, quæq; hominibus accidunt.
at ego redeo: tu autem delectare hac in domo,
filijsq; & populis & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlysses:
huic autem simul præconem præmisit uirtus Alcinoi,
præcedere ad nauem uelocem & littus maris.
Arete autem illi famulas simul misit mulieres,
hanc quidem chlamydem habẽtem puram & tunicam,
alteram autem arcam picturam simul dedit portare:
altera autem panemq; ferebat & uinum rubrum.
at postquam ad nauem peruenerunt & mare,
statim hæc in naui concauа comites læti
accepta deposuerunt, potum & cibum omnem.
sed Vlyssi constrauerunt culcitramq; linteumq;
nauis in subsellijs concauæ (ut molliter cubaret)
puppis: ingressus autem & ipse est, & recubuit
silentio. illi autem sederunt in transtris singuli
ordine. funem autem soluerunt à pertuso lapide,
unaq; hi incumbentes iactabant mare remo:
& huic suauis somnus in palpebris incidit,
inexcitabilis, iucundissimus, morti proximè similis.
illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi,
omnes simul incitati à uerberibus scuticæ,
altè elenati, celeriter emetiuntur uiam:
sic quidem huius puppis tollebatur, unda autem ponè
nigra magna ruebat personantis maris.
& ualde tutè currebat firmiter. neq; accipiter
Circus assecutus fuisset, citissimus uolucrum.
sic illa celeriter currens maris undas secabat,
uirum ferens Deis æqua consilia habentem:
qui antea quidẽ multos passus erat dolores suo in animo,
uirorumq; bella molestasq; undas transiens:
at tunc placidè dormiebat, oblitus quæ passus fuerat.
quando stella extitit lucidissima, quæ maximè
uenit nuncians lumen Auroræ manegenitæ:
tum insulæ appulit per mare iens nauis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis
in agro Ithacæ: duo autem proiecta in ipso
latera abrupta, in portum uergentia,
hæc aũt uentorum defendunt strideritiũ magnum fluctũ
extrà: intus autem sine uinculo manent
naues bene tabulatæ, cum portus spacium intrauerunt.
at in uertice portus patula oliua:
prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
sacrũm nympharum quæ Naiades uocantur.

Vlysses dormiens reducitur à Phæacensibus.

Cõparatio.

Circum accipitris genus.

Phorcynis portus descriptio.

intus autem crateres q̃, & amphoræ sunt
lapideæ: ibi uerò præterea susurrant apes.
intus telæ lapideæ prælongæ, illicq̃ Nymphæ
lintea texunt purpurea, mirabile uisu.
intus autem aquæ perennes. duæ autem ei ianuæ sunt:
hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus,
illæ autem rursus ad Notum sunt diuiniores, neq̃ illac
uiri intrant, sed immortalium uia est.
Vlysses aduehitur Ithacam dormiens. huc illi egerant antea periti. hæc quidem postea
terræ appulit quantum ad dimidium totius,
concitata. talium enim impellebatur manibus remigum.
hi autem ex naue egressi bene transtrata in terram,
primum Vlyssem concana ex naue sustulerunt
ipso cum q̃ limeo & culcitra stupenda,
atq̃ in arena deposuerunt captum somno.
res autem extulerunt quas Phæaces illustres
dederãt domum eunti, propter magnanimã Mineruam.
& has quidẽ igitur apud radicẽ oliuæ uniuersas posuerũt
extra uiam, ne aliquis uiatorum hominum,
antequam Vlysses expergisceretur, aggressus noceret.
ipsi autem rursus domum retro iuerunt: neq̃ Neptunus
oblitus est minarum quas diuino Vlyssi
prius minatus fuerat. Iouis autem rogauit sententiam:

Neptunus indignatur Vlyssem restitutum esse patriæ. Iupiter pater, non amplius in mortalibus Deis
honoratus ero, cum me homines non honorent
Phæaces, qui tamen meo orti sunt genere.
etenim nunc Vlyssem putabam mala multa passum
domum iturum: reditum autem illi nunquam eripui
omnino, quoniam tu primum promisisti & annuisti.
hi autem dormientẽ in naui ueloci in pontum ducentes
deposuerunt in Ithaca, dederunt autem ei ingẽtia dona,
æs q̃ auram q̃ multum, uestem q̃ textam,
multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses,
si incolumis uenisset sortitus de præda portionem.
Huic antẽ respondens affatus est nubicogus Iupiter:
eho Neptune præpotens quid dixisti?
non te despiciunt Dij. difficile autem esset
antiquissimum & optimum ignominijs prosequi.
uirorum autem si quis te ui & robori cedens
non colit, tibi uerò est & postea ultio semper.
fac ut uis, & tibi placitum est animo.
Huic autem respondit postea quassator terræ:
statim quidem facerem nubilum sicut dicis.
sed tuum semper animum obseruo & uereor.
nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
ex reductione redeuntem in nigro ponto
perdere, ut iam abstineant, desistantq̃ à deductione
hominum: magnumq̃ ipsis montem urbi imponere.
Huic autem respondẽs affatus est nubicogus Iupiter:
age, sic quidem meo animo uidetur esse optimum,
cum iam omnes incitatam intuebuntur
homines ab urbe, facere lapidem prope terram
naui ueloci similem, (ut admirentur omnes
homines) magnum autem ipsis montem urbi circumdare.
At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,
ingressus

γὴν δὲ κραιπνὰς τε νῆ ἀμφιφορῆας ἔασιν
λάϊνοι· γῦθα δ' ἔπειτα τιταυβώσασι μέλισσαι·
γὴν δ' ἰσοὶ λίθοι πορφυμήκεες, γῦθά τε Νύμφαι
φᾶρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
γὴν δ' ὕδατ' ἀγάονται. δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσίν·
αἱ μὲν πρὸς Βορέαο κατοιβάτεαι ἀνθρώποισιν,
αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κέκλυε
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἔστιν.
γῦθ' οἵγ' ἐσάλασσαν πρίν· εἰδ' ὅτε κέν μιν ἔπειτα
πρηέρῃ ἐπέκελσε θοὸν τ' ἄμ' ἅπασι τάσσας,
ἀσπερχομένῃ. τοίων γὰρ ἐπέγκρεμ' ἐρετάων·
οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου πρπειρόνδε,
πρῶτον μὲν Λυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
καὶ δ' ἄρ' ἔθεσαν ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δ' εὖ μινύοντα ὕπνῳ·
ἐκ δ' ἧκτήματ' ἄειραν ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι, δόσαν μεγάθυμον Ἀθήνη.
κεῖνα μὲν ὧν πρὸ θυράων ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πως τις ὁδίτεων ἀνθρώπων,
πρίν γ' αὐτὸν ἐγρέσθαι, ἐπελθὼν σίνηται. ἔπειτα
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἶκόνδε πάλιν κίον· ἐν δ' Ἐνοσίχθων
λήθετ' ἀπειλάων τὰς αὐτίδιον ὀρσὺνε
πρῶτον ἐπιπτείλησε. Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν,

Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγώγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε μοι βροτοὶ οὔτι τίουσι
Φαίηκες, τοί περ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης.
νῦν γάρ νύ οἱ Λυσσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόσφι δέ οἱ ἄπτορ' ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
οἱ δ' εὗδοντ' ἐνὶ νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
πολλ', ὅσ' ἂν οὔ κέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λῇδος ἅπασαν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι Ἐνοσίγαι' ὀλοόφρονες οἷον ἔειπες·
ὅτι σ' ἀτιμάζουσι θεοί. χαλεπὸν δέ κεν εἴη
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμήσειν ἰάλλειν.
ἀνθρώπων δ' εἴπερ τις τε βίᾳ καὶ κάρτει ἔπῃσιν
ὅττι τίει, σοὶ δ' ἔστι κὴν ὀψοπίσω τίσις αἰεί.
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
αἶψά κ' ἐγὼν ὀρέξαιμι κελαινεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω πρικαλλέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαῦσαι, ἵν' ἧδ' ἀγάσωνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων· μέγα δέ σφιν ὄρος περὶ πόλει ἀμφικαλύ-

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶμεν ἄριστα, (Ζεύς,
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προσίδωσιν
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηῒ θοῇ ἐίκελον, ἵνα θαυμάσσωσιν ἅπαντες
ἀνθρώποι) μέγα δέ σφιν ὄρος πόλεϊ ἀμφικαλύψαι.

Δὴ τὰρ ἔπειτ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

βῆ ῥ' ἴμεν ὸν Σχερίην ὄθι Φαίηκες ναιετάασιν,
ἥν θ' ἵκεν. πόλλε μάλα ταχέων ἅλυτε ποντοπόρος νηῦς
ῥίμφα διωκομένη· ἡ δ' ἵκετο νόσφιν ἁλὸς δ' ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε,
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας. ὁ δ' ἔβη νόσφι βιβάκεα.
οἱ δ' ἄλλοι ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
ὧδέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,

Ὤμοι, τίς νύ νῆα θοὴν ἐπίδησε νέεσθαι
οἶκαδ' ἐλαννομένην; νὺ δ' ἦν πρόφαινε θάασα.
ὣς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσι δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
ὦ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα δέσφατ' ἐκανεν
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων ἀγάασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἅπάντων.
φῆ ποτε Φαίηκων αἰδοίων πόδα καλλίκα νῆα
ἐκ πομπῆς κιόσαν καὶ ἐπειρησέμεν πόντῳ
ῥαισμένην, μέγα δ' ἦμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δὲ νῦ τελέονται ἅπαντα.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς αὖ ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτὸν ὅστις ἵκηται
ἡμέτερον πρὸς ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
μηδ' ἡμῖν περίμικτα ὄρος πόλιν ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσσοντο δὲ ταύρους.
ὣς οἱ μὲν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
ἥμενοι Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑστῶτες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἐγρόμενος διογενὴς
Ὀδυσεύς, ἐν δήμῳ γαίης πατρώης. ὃν δ' ἐμὲ φημὶ
οὔ πω δηρὸν ἔγωγε νοήσειν οὐδὲ μεδέοντα,
οὐδὲ πόλιν· τὴν γάρ ῥα θεὸς περὶ χεῦεν ἀθήνη
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρά μιν αὖτε
ἄγνωστον πάντεσσιν, ἑκάστά τε μυθήσαιτο.
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑποδρήσασαν ἀποτίσαι.
τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοίην φαινέσκεν πάντα ἄνακτι,
ἀτρεκέως τοί τε δόμον εἰσέδυ, λιμένάς τε πάντας πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ ἀγάλλεται τηλεθάοντα.
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καὶ ῥ' εἰσίδε πατρίδα γαῖαν·
ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ κατὰ πρηεῖς· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
ὤμοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ὸν γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵ γ' ὠμοί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἔνδον ἀέσται;
πῆ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῆ δ' ἂν ἐγὼ αὐτὸς
πλάζωμαι; αἴθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαίηξιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερφιάλων βασιλήων
ὀφρομένην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἐπέμπετε νεέσθαι.
νῦν δ' οὔτ' ἄρ πω ἔμοιγε δοάσσασθαι, οὐδὲ μὲν αὖτε
καλλείψω, μήπως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὤ πόποι, ἦ ῥα νόημα θεῶν ὀλοὸν δὴ ἔπειτα
ἧσαν Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἳ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον. ἦ τέ μ' ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην, τὸ δὲ εἰσέλσαν· οὐδὲ τέλεσσαν.
Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅστε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται ὅστις ἁμάρτῃ.

ingressus est iter in Scheriam ubi Phæaces erant,
illic manfit. ualde enim propè uenit nauigatrix nauis
celeriter impulsa: hanc autem prope uenit Neptunus, Phæacũ nauis in saxũ cõuertitur.
qui ipsam lapidem fecit, & radicauit infernè,
manu prona impellens. ipse autem recessit.
hi autem inter se uerba uelocia loquebantur
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri:
sic autem quis dixit intuens in propinquum alium:

Heu, quis iam nauem uelocem liganit in ponto
domum incitatam? & sanè extabat tota.
sic aliquis dicebat: neq; sciebant ut illa accidissent.
his Alcinous concionatus est & affatus:
ô uos, certè ualde me antiqua uaticinia assequuntur
patris mei, qui dixit Neptunum succensere
nobis, quoniam comites innocui sumus omnium.
dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchram nauem
ex deductione redeuntem in nigro ponto
perditurũ, magnumq; nobis montẽ urbi circumdaturũ.
Sic dixit senex: hæc autẽ iam nunc omnia finiuntur.
sed agite, sicut ego dicam pareamus omnes.
deductione quidẽ supersedete mortaliũ, cũ quis ueniet
nostram ad urbem: Neptuno autem tauros
duodecim electos sacrificemus, si misereatur,
neq; nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. hi autẽ metuerunt, parauerunt aũt tauros.
sic hi quidem supplicabant Neptuno regi
populi Phæacum duces & curatores,
stantes circum altare. excitatus autẽ est diuinus Vlysses,
recubans in terra patria. neq; ipsam cognouit
iam diu absens. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua, filia Iouis: ut illum ipsum
ignotum faceret, singulaq; profaretur.
ut non ipsum antè uxor cognosceret, ciuesq; amiciq; Vlysses nõ cognoscit se in patriã uenisse, nec à suis cognoscitur.
quàm omnem procis iniuriam retaliasset.
propterea mutatæ uidebantur omnia regi,
uiæq; perpetuæ, portusq; ad appellendum,
petræq; altæ, & arbores uirescentes.
stetit autem surgens, & inspexit patriam terram:
fleuitq; postea, & sua percussit femora
manibus pronis: lugens autem locutus est:
ô ego, quorum rursus hominum in terram uenio?
nunquid iniuriosi & crudeles, neq; iusti,
an hospitales, & ipsis mens est sancta?
quò iam res multas porto has? quò autem & ipse
erro? utinam mansissem apud Phæaces
illic: ego autem ad alium magnanimorum regum
peruenissẽ, qui me dilexisset et comites dedisset ad reuer
nunc aũt nusquam ponere scio, neq; tamen hic (tendũ.
relinquam, nequando mihi præda alijs fiant.
eheu, non ergo omnia intelligentes neq; iusti
erant Phæacum duces & curatores,
qui me in aliam terram abduxerunt. nanq; me dicebant
ducturos in Ithacam amœnam: neq; præstiterunt.
Iupiter ipsos ulciscatur supplicum uindex, qui & alios
homines inspicit, & plectit quicunq; peccant.

ἀλλ' sed

sed age iam res numerem & uideam,
ne quid mihi discesserint concaua in naui ferentes.
Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes
numerabat, & aurum, textasq; uestes pulchras.
horum quidem nihil desiderabat: hic aũt lugebat patriã
repens ad littus personantis maris, (terram,
Minerua Vlyßi apparet. *multum lamentans. prope autem eum uenit Minerua,*
uiro corpore similis iuueni pastori ouium,
permolli, quales regum filij sunt:
duplicẽ circa humerum babẽs pulchrã uestem. (iaculũ.
pedibus autem sub pinguibus calceos babebat, manu aũt
hanc autem Vlysses lætatus est uidens, & obuius uenit,
& ipsam appellans, uerba uelocia locutus est:
O amicè, postquam te primum inuenio hoc in loco,
salue, & non mihi malo animo occurreris:
sed serua tum hæc, serua etiam me. tibi enim ego
supplico tanquam deo, & ad tua chara genua accedo.
& mihi hac dic uerè, ut certò sciam
quæ terra, quis populus, qui uiri hic sunt:
num qua insularum amœna, an aliquod littus
iacet ad mare uergens gleboſæ continentis.
Hunc aũt contra affata est Dea cæsia oculis Minerua:
stultus es ô hospes, an longè ueneris,
qui hanc terram interroges. neq; ualde
sic ignobilis est: norunt autem eam ualde multi,
& quidem quicunq; habitant ad Auroram Solemq;
& quicunq; ponè ad noctem obscuram.
De Ithacẽ fis terræ natura. *equidem aspera & non equitabilis est,*
neq; ualde sterilis, at neq; lata est.
bene quidem enim ei triticum copiosum, bene & uinum
fit: semper autem pluuia habet, uirescens q; ros.
capris autem pascendis bona & bobus: est quidem sylua
omnigena, bene autem aquationes perennes adsunt.
itaq; hospes Ithacæ & ad Troiam nomen peruenerit,
quam longè dicunt Achaide esse terra.
Sic dixit. lætatus est autem patiens diuinus Vlysses,
gaudens sua terra patria, sicut ei dixit
Pallas Minerua, filia Iouis Ægiochi.
& ipsam appellans uelocia uerba dixit,
neq; hic uera dixit, sed retro conuertit sermonem,
semper in præcordijs mentem peraslutam mouens:
Dißimulãs se esse Vlyssem, fingit causam aduentus. *audiebam de Ithaca quidem & in Creta lata*
longè trans pontum: nunc autem ueni & ipse
rebus cum bis. linquens autem etiam filijs tantundem
fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orsilochum pedibus uelocem, qui in Creta lata
uiros inuentores uincebat uelocibus pedibus:
quoniam me priuari præda uolebat omni
Troiana, cuius gratia ego passus eram dolores animo,
uirorumq; bella molestasq; undas transiens:
quoniam non suo patri gratificans seruiebam
agro in Troianorum, sed alijs imperabam socijs:
hunc quidem ego descendentem percussi area lancea
rure, prope uiam insidians cum socio.
nox aũt ualde obscura occupauerat cælũ, neq; aliquis nos
hominum

ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω νῑ ἰδ' ὧμαι,
μή τι μοι οἰχωνται κοίλης ἐνὶ νηυσὶ ἄγοντες.
Ὡς εἰπὼν, τρίποδας πολυκαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει, νῑ χρυσὸν, ὑφάντά τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' ὅτι πόθεν' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πολλ' ὀλοφυρόμενος. τοῖσδ' ὀθνεῖος ἦλθεν Ἀθήνη,
αὐδρὶ δεμας ἐικυῖα νεῳ ἠϊθέῳ πολιήτῃ,
ὡραιοπάλῳ, οἵοί τε ἀνάκτων πάϊδες ἔασιν·
δίπλαχθος δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχεσ' ὀυτεργία λεπτὴ.
ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσι πιδίλ' ἔχε, χειρὶ δ' ἄκοντα.
τὴν δ' ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, ἐπὶ φαντίος ἦλθε,
καί μιν φωνήσας, ἔπτα πτερόεντα προσηύδα.
Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω ὀφθαλμοῖσι,
χαῖρε τε, μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. τοι γὰρ ἔγωγε
δύσομαι ὥστε θεῷ, καί σὺ φίλα γόνατ' ἰκάνω.
καί μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες αὖ ἔργοι ἐγγεγάασιν·
ἤπειρός νήσων ὀυδὲ εἰσέλος, ἥ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νήπιος ἐς ὃ ξεῖν', ἦ τηλόθεν ἐλήλυθας,
εἰ λιτὸς τόδε γ' αὔειραι. ὀδέ τι λίην
ἄστυ νέονυμός ὄσσι· ἴσασι δὲ μιν μάλα πολλοί,
ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
ὅσσοι μετόπιθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἦτοι μὲν τραχεῖα & ἐχ ἱππήλατός ὄσσι,
ὀδὲ λίην λιπαρή, ἀτὰρ ὀδ' ὀυρεῖα τέτυκται.
εὖ μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, εὖ δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τε ἕρση.
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ βόσκεται ἠδ' ἐλάφοισι·
πάντοθεν, εὖ δ' ἀρδμοὶ ἐπιτάνοι πεφάασιν.
τῷ δὴ τοι ξεῖν' Ἰθάκης γε & ὀς Τροίηνδε ἵκοιτο,
τήν περ τηλοῦ φασὶν ἀχαιίδος ἔμμεναι αἶαν.
Ὡς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
χαίρων ἣ γαίῃ πατρῴῃ, ὡς οἱ ἔειπε
παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς Αἰγιόχοιο.
καί μιν φωνήσας ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,
ὀδ' ὅγ' ἀληθέα πάντα, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ γὰρ σπέρχοισι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
ψευδόμενον Ἰθάκης γε & ἐν Κρήτῃ δυρείῃ
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νυῦν δ' ἐλήλυθα σὺν τοῖς (τε
χρήμασι σοῖσι τοῖσδε. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τεοῖσι
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἱὸν κατέκτανον Ἰδομενῆος
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ δυρείῃ
ἀνέρας ἀλφήσας νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν·
ἕνεκά μι στερέσαι ἐλίσσετο πάσης
τρωϊάδος, ἣν εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδράσι τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα τείρων·
ὕνεκ' ἄρ' οὐ τῷ πατρὶ χαριζόμενος θεράπων ἦα
ἄλλων ἐν τρώεσσ', ἀλλ' ἄλλων ἡγεόων ἐτάρων·
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρει δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑτάρῳ.
νύξ ὄ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας

l ἀνθρώπων

ἀνθρώπων γνώσῃ· λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπόρας.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ὦδε νῆα κιὼν φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην, καί σφιν μυθησάμενος λιλάσατο·
τόν μ' ἐκέλευσε Πύλονδε κατασῶσαι νηὶ ἐφέσσας,
ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσι Ἐπειοί.
ἀλλ' ἦτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο ἶς ἀνέμοιο,
πόλλ' ἀεκαζομένους· ὀδύσατο γὰρ δολίην ἀπάτησαι.
κεῖθεν δὴ πλαγχθέντε δι' ἠεροειδέα νύκτα
αὖτε δὴ ὧδε λιμένα πεδοίσαμεν, ὀδύσσεος οὐδὲ τις ἡμῖν
μέρπε μνῆσις ἐΐσης, μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι·
ἀλλ' αὕτως ἀπέβαντες ἐκείμεθα νηὸς ἄπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κικμήσσοντα·
οἱ δ', χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντε δι',
κάτθεσαν ἔνθα περ αὐτὸς ἐπ' ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δὲ δι' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀνάβαντε δι'
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.

Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρί τε μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ εἴδατ' ἰδυίῃ·
καί μιν φωνήσασ' ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα,
κέρδεσι μὲν κ' ἔνι σὸν ἐπικλοπέοις ἄσσε περβαλέοιο
ὃς τε πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς αὐτιάσαιτο.
χέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἆρ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες
ὅλ' ἐν σῇ πατρὶ γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
μύθων τε † κλοπίμων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε· ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσὶ βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἔπαντων
βουλῇ τε μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μίντε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· ἦλθε σύ γ' ἔγνως
πάλλὰ δ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἥτε τοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδ' ἐφυλάσσω;
καί σε Φαίηκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἰκόμην ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
κήματά τε κρύψω ὅσ' ἐμοὶ Φαίηκες ἀγαυοὶ
ἄπασαν οἶκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε·
εἴπω δ' ὅσσά τοι ἄεσσι δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσι
κήδε' ἀναπλήσθαι. σὺ δ' ἔμπεδον ἔμμεναι, οὐδὲ γυναικὶ
μηδὲ τῳ ἐμφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
πάντων οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑπομένων ἀνδρῶν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἐργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ αὐτιάσαντι, καίπερ
ἐόντα πολυιδρίην· οὐ γάρ τοι ἀθάνατοι γε
πάντες ἐγὼ εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἦπιος ἦσθα
ἐόντες ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν·
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βάντες δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
οὐκέτ' ἔπειτα ἴδον σε, Διὸς κούρη, οὐδ' ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἐσβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις·
ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων διεδαίετο θυμὸν ἄτερ
ἁλώμενος, ὄφρα με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
πρίν γ' ὅτε Φαίηκων αὖ δῆμον ἐνόησα θέμεν δέ
θαρσυνάς τ' ἔπεσσι, καὶ ἦγες μιν αὐτὴ
νῦν δέ σε πὼς πατρὸς γνάζομαι, (οὐ γὰρ οἴω

ἄνευ

hominum animaduertit: latui antè ipsi animã auferens;
at postquam hunc interfeci acuto ære,
statim ego in nauem iens Phœnices illustres
orani, & ipsis suauem prædam dedi:
hos me iussi Pylum deferre & collocare,
uel in Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
sed ipsos illinc repulit uis uenti,
multum nolentes: neq; uolebant fallere.
illinc autem errantes uenimus huc nocte:
scienter autem in portum appulimus, neq; aliqua nobis
cœnæ mentio erat, ualde licet indigentibus sumere:
sed sic egressi iacebamus naue omnes.
hic me quidem dulcis somnus inuasit defessum:
hi autem fortunas meas concaua ex naui tollentes,
deposuerunt ubi ipse in arenis iacebam.
hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes
inerunt: at ego relictus sum tristis animo.

Sic dixit. risit aũt dea glaucos oculos habens Minerua,
manuq; ipsum demulsit: corpus assimulata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & illustria opera scienti:
& ipsum appellans uerba uelocia locuta est:
dolosus esset & fallax qui te superaret — Minerua Vlyssem increpat dissimulationis.
in omnibus dolis, etiamsi Deus occurreret.
improbe dolose, ergo non eras
ne in tua quidem terra desiturus fallacijs,
uerbisq; falsis, quæ tibi ab ortu amica sunt.
sed age ne amplius hæc dicamus, scientes ambo
dolos. quoniã tu quidẽ es hominũ quàm optimus omniũ
consilio & uerbis: ego autem in omnibus Deis
consilioq; polleo & dolis: neq; tu cognouisti
Palladem Mineruam, filiam Iouis, quæ tibi semper
in omnibus laboribus asto & seruo?
atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi:
nunc uerò rursus huc ueni ut tibi consilium contexam,
resq; abscondam quascunq; tibi Phæaces illustres
dederunt domum eunti meo consilioq; mentեq;:
dicamq; quos tibi fatale est in ædibus factis
dolores tolerare. tu autem tolera & necessitate,
neq; alicui eloquere neq; uirorum neq; mulierum
omnium quòd ueneris errans: sed tacendo
patere dolores multos, iniurias sustinens uirorum.

Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses: — Vlysses Minerua.
difficile te dea cognoscere homini occurrenti,
& ualde scienti. te enim ipsam unicuiq; assimulas.
hoc autem ego certò scio, quòd mihi antea benigna eras
quandiu in Troia pugnabamus filij Achiuorum:
at postquam Priami urbem diripuimus altam,
iniimusq; in nauibus, Deusq; dissipauit Achiuos,
non te postea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres:
sed semper mentibus proprijs habens confectum cor
erraui, quousq; me Dei malo soluerunt.
prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere populo
confirmasti uerbis, & in urbem duxisti ipsa:
nunc autem tibi per patrem supplico, (non enim puto

ueniſſe

al. κλοπίων, & πλοπίων

ueniſſe in Ithacam amœnam, ſed aliquam aliam
terram repetij: te autem illudentem puto
hæc dicere, ut meas mentes deciperes)
dic mihi ſi uerè dilectam in patriam ueni.

Huic reſpondit poſtea Dea cæſia oculis Minerua:
ſemper tibi talis in præcordijs cogitatio:
propterea & te non poſſum deſerere infelicem,
quoniam facundus es & ingenioſus & prudens.
cupidè enim alius uir errans reuerſus
cuperet in ædibus uidere filios ſuos uxoremq́:
tibi autem non gratum eſt ſcire neq́ quærere,
antequã tuæ uxoris periculũ feceris, quæ tibi nequicquã
ſedet in ædibus: luctuoſæ autem ei ſemper
pereunt noctes & dies lacrymanti.
at ego hoc quidem nunquam non credidi, ſed in animo
ſciebam quòd rediturus eſſes amiſſis omnibus ſocijs.
ſed non uolui Neptuno obſiſtere
patruo, qui tibi iram induxit in animum,
iratus quòd ei filium dilectum excæcaſſi.
ſed age tibi oſtendam Ithacæ ſedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic eſt portus marini ſenis.
hæc autem in uertice portus patula oliua:
prope autem ipſam antrum alium obſcurum,
ſacrarum nympharum quæ Naiades uocantur.
hæc autem ſpelunca lata contecta, ubi tu multas
ſacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
hic autem Neritus eſt mons indutus ſylua.

Sic fata dea diſſipauit nebulam. apparuit autẽ terra,
lætatusq́ eſt poſtea patiens diuinus Vlyſſes,
gaudens ſua terra: oſculatus eſt autem almam tellurem.
ſtatim autem Nymphis ſupplicauit manus tollens:

Nymphæ Naiades, filiæ Iouis, nunquam ego
uidere uos dicebam: nunc nocibus lætis
ſaluete. at & dona dabimus ſicuti antea,
ſi ſinet prompta Iouis filia prædatrix
ipſumq́ uiuere, & mihi charum filium augebit.

Hunc autem rurſus affata eſt cæſia oculis Minerua:
confide, ne te hæc in præcordijs tuis ſolicitent.
ſed age, res quidem in intimo antro mirifico
ponamus ſtatim nunc, ubi hæ tibi ſaluæ maneant:
ipſi autem conſultemus quo pacto optimè fiat.

Sic dicens Dea intrauit ſpeluncam obſcuram,
quærens latibulum per ſpeluncam. at Vlyſſes
citò omnia portauit aurum & indomitum æs,
ueſtesq́ fabrefactas quas ei Phæaces dederant.
& hæc quidem ritè diſpoſuit: lapidẽ autem impoſuit foribus
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi.
ibi autem ſedentes ſacra apud radicem oliuæ,
deliberabant procis inſolentibus mortem.
tum autem uerba incepit cæſia oculis Minerua:

Minerua Vlyſſem docet de procis occidendis.

Generoſe Laertiade prudens Vlyſſes,
cõſidera quomodo procis impudentibus manus inferas,
qui iam tibi triennium domum regunt,
ambientes diuinam uxorem, & dotem dantes.
illa autem, tuum ſemper reditum lugens in animo,
omnibus

ἥκειν εἰ Ἰθάκην δυσάεϊ, ἀλλά τιν' ἄλλην
γαῖαν ἀνασρέφομαι· σὲ δ' ἤκρτομέεσσαν ὀΐω
τοῦτ' ἀγορεύεμεναι, ἵν' ἐμὰς φρεσὶν ἠπροπέοιμι)
εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
τῷ σε οὐ δύναμαι πρόλιπεῖν δύσφρονα ἐόντα,
ὅττι τ' ἐπητὺς τ' ἐσσὶ καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
εἴσ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν πάϊδάς τ' ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' ἔπεσ φίλον ἔσσι πάμπαν ἔμμεναι οὐδὲ νοῆσαι,
πρίν γέ τι σῆς ἀλόχου πειρήσασθαι, ἥτε τοι αὖτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· ὀιζυραὶ δέ τε οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
αὐτὰρ ἐγὼ τό μὲν οὔποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ᾔδη· ὀδυσσεῦς ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
ἀλλά τοι οὐκ ἐθέλησε Ποσειδάων ἀνεμοτρεφὴς
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ὄφθαλμὸν ἀλάωσας.
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς·
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐσὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος,
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὖ σπέος ἠεροειδὲς ἐπήρατον ἠδὲ νυπαῖον,
ἱερὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
τῷ δ' ἐν τοι αὐτῷ δουρὶ καλῇ ἐνὶ φηρεφέϊ, ᾗθα σὺ πολλὰς
ἕρδεσκες Νύμφῃσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
τῷ δ' ὄρος Νήριτον δουρὶ ὄρος κατάειμενον ὕλῃ.

Ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε θεὰ σκεδάσσατο δ' ἠέρα, εἴσατο δὲ χθονί,
φάνη δ' αὖ ἔπειτα πελώριος ὀδυσσεύς,
χαίρων ᾗ γαίῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών·

Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διός, ἔπποτ' ἐγώγε
ὄψεσθ' ὔμμ' ἐφάμην· νῦν δ' ὑμνωλῆς ἀγανῆσι
χάρητ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα δίδωσόμεν ὡς τὸ πάρος περ,
αἴκεν ἐᾷ προφέρειν με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
αὐτόν τε ζώειν, καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
ἀλλ' ἄγε, χρήματα μὲν μυχῷ αὔτρῃ θείομεν οἷσιν
θείομεν αὐτίκα νωΐ, ἵνα πρὸ τό γε σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.

Ὣς εἰπὼν ἔσσυτο θεὰ δ' ὑπὸ πηρεφὲς ἠερόεις,
μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπείους. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ὅσσα πάντ' ἐφόρει χρυσόν τε ἀτειρέα χαλκόν,
εἵματά τ' ὐποίητα τά οἱ φαίηκες ἔδωκαν,
τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
τὼ δὲ καθιζομένω ἱερῆς πρὸ συθμοῦ ἐλαίης,
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
φράζεο δὴ ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἳ δή τοι τρίετηρον μέγαρον κατακοιρανέουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, καὶ ἕδνα δίδοντες.
ἣ δέ, σὸν αἰεὶ νόον ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,

πάντας

πάντες μὺ βʼ ἔλπε, & ὑπέσχετο αὐδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πομπῆσι· νόος δʼ ἐν οἱ ἄλλα μενοινᾷ.

Τὴν δʼ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ῆος πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος ἀτρεΐδαο (σεῦς,
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλʼ ἄγε μήτιν ὕφηνον ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
πάρ δʼ ἔμοι αὐτὴ στῆθι, μενεπτόλεμον θυμὸν ἐνεῖσα,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
εἴ κέ μοι ὦς μεμαῖα παρασταίης γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσι μαχοίμην
σὺν σοί, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασσʼ ἐπαρήγοις.

Τὸν δʼ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νὺ λίην τοι ἔγωγε πάρειμι καὶ ἐσσομαι, ὅττέ με λύσεις
ὀπποτε κεν δὴ ταῦτα τεύχωμεν· καί τιν᾽ οἴω
αἵματί τ᾽ ἐγκεφάλῳ τε μαλαξέμεν ἄσπετον ὄδμας
ἀνδρῶν μνησήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλʼ ἄγε σʼ ἄγνωστον τεύξω πᾶσι βροτοῖσι·
πάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δʼ ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω θρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἔσσω ὅ κεν συγέησιν ἰδὼν ἀνθρώπος ἔχοντα.
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος πολυπαλὲʼ ἐόντε,
ὡς αὖ ἀεικέλιος πᾶσι μνησῆρσι φανείης,
σῇ τʼ ἀλόχῳ, & παιδὶ τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτεω εἶσα φίλεσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδε,
παῖδά τε σὸν φιλέει ἠδὲ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
δήεις τόν γε σύεσσι πεδήμενον· αἱ δὲ νέμονται
πὰρ κόρακος πέτρην, ἐπί τε κρήνην Ἀρεθούσης,
ἔδουσαι βάλανον μενοεικέα, ἠδὲ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τά θʼ ὕεσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.
ἔνθα μένειν, ἠδὲ πάντα πυθέσθαι, ὄφρʼ ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτηνδε καλλιγύναικα,
Τηλέμαχον καλέσασα τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσῆος δῖον,
ὅς τοι δὴ δολιχόρουν Λακεδαίμονα πὰρ Μενελάου
ἤλυθε, πυθόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴπερ ἔτʼ εἶης.

Τὴν δʼ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
τίπτε τʼ ἄρ᾽ ὃ οἱ ἔφης, ἐνὶ φρεσὶ πάντʼ εἰδυῖα; (σεῦς,
ἦ ἵνα πως καὶ κεῖνον ἀλώμενον ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπʼ ἀτρύγετον; Βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι;

Τὸν δʼ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην φίθυμος ἔστω.
αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἀροιτο,
κεῖσʼ ἐλθών. ἀτὰρ ὅττι ἔχει πόνον. ἀλλὰ ἑκηλος
ἧσται ἐν ἀτρείδαο δόμοις, πᾶσι δʼ ἄφενος κεῖται.
ἦ μὺ μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηΐ μελαίνῃ,
ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τά γʼ ὀκ οἴω, πρίν γε καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνησήρων οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.

Ὡς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατʼ Ἀθήνη·
πάρψε μὺ οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δʼ ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δʼ ἑρμὰ
πάντεσσι μελέεσσι βάλεν γέροντος.
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος πολυπαλὲʼ ἐόντε.
ἀμφὶ δὲ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας,

ῥωγαλέους,

omnibus quidem spem dat, & pollicetur uiro unituig,
nuncios mittens: mens autem ei alia uersat.

Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses:
eheu, utiq; Agamemnonis Atridæ
periturus malo modo domi eram,
nisi mihi tu quæq; dea ritè dixisses.
sed age consilium texe quomodo ulciscar ipsos.
apud me autem ipsa asta, animum peraudacē immittens,
qualem quando Troiæ soluimus pinguia septa.
si mihi sic alacris astabis Minerua,
uel cum trecentis ego uiris pugnauero
tecum, uenerabilis Dea, si me prompta adiuueris.

Huic autem respōdit postea Dea glaucocula Minerua
& ualde tibi equidem adero, neq; me falles
cum hæc struemus: & aliquem spero
sanguine & cerebro perfusurum magnum solum
uirorum procorum, qui tibi fortunas edunt.
sed age te incognitum faciam omnibus hominibus:
arefaciā quidē cutem pulebram in flexilibus membris,
flauos aūt ex capite delebo crines, circum autem pallium
indnam quod auersetur uidens homo habentem.
deformabo autem tibi oculos antea perpulchros,
sic turpis omnibus procis apparebis,
tuæq; uxori, & filio quem in ædibus reliquisti.
ipse autem primum subulcum adi,
qui tibi suum custos: simul autem tibi bene uult,
filiumq; tuum diligit & prudentem Penelopen.
inuenies hunc suibus assidentem: hæ autem pascuntur
apud Corui petram, & ad fontem Arethusam,
comedentes glandem suauem, & nigram aquam
bibentes, quæ suibus nutriunt florentem pinguedinem.
illic mane, & omnia assidens interroga,
quousq; ego eam Spartam in pulchris mulieribus,
Telemachum uocatura tuum dilectum filium, Vlysses:
qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
iuit, persequens tuam famam, si cubi adhuc esses.

Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses:
cur non ei dixisti, in præcordijs omnia sciens?
an ut & ille errans dolores patiatur
pontum in sterilem? fortunas autem ei alij edant?

Huic respondit postea Dea glaucos oculos habens Mi-
non iam tibi ille ualde curæ sit. (nerua:
ipsa ipsum misi, ut famam bonam adipiscatur,
illuc profectus. at non habet aliquem laborē. sed quietus
sedet in Atridæ ædibus, copiosa autem adsunt.
atq; equidem illi insidiantur iuuenes cum naue nigra,
cupientes interficere antequam patriam terram ueniat.
sed hæc non puto, prius aliquem terra premet
uirorum procorum qui tibi fortunas deuorant.

Sic igitur ipsum alloquens uirga tetigit Minerua:
siccauit quidē ei cutem pulchrā in flexibilibus membris, Mutatur
flauos autem ex capite deleuit crines, circum aūt pellem Vlyssis ha-
omnibus membris antiqui posuit senis. bitus.
deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
circum autem lacernā aliam malam iniecit, & interulā,

fractam,

fractam, sordidam, malo tinctam fumo.
circum autem ipsum magnã pellem uelocis induit cerui
nudam: dedit autem ei uirgam & deformem peram,
crebris locis laceram. cui tortum inerat lorum.
Minerua atq; illi sic misto consilio dimisi sunt: hæc quidem postea
ad Telema in Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyssis.
chum pro/ficiscitur.

ODYSSEAE HOMERI XIIII.

RAPSODIAE

argumentum.

Hospitium Vlyssis fit in agro apud Eumæum, & uarium quoddam colloquium. Aliter. Vlyssis aduentus apud Eumæum, & sermones fiunt dissimulantis sese ipsum, & facta quædam exponentis.

ODYSSEAE HOMERI Ξ.

RAPSODIA.

Xi autem, Vlyssem excepit hospitio Eumæus in agro subulcus.

AT HIC EX portu ingressus est asperum iter,
locum per syluosum per iuga, ubi ei Minerua
dixerat diuinum subulcum, hic ei fortunas maximè
curabat domesticorũ quos cõparauerat diuinus Vlysses.
hunc autem in uestibulo inuenit sedentem, ubi ei cors
Eumæi do/mus ad quẽ diuertit Vlysses, de/scriptio. elta ædificata erat circumspicuo in loco,
pulchraq; magnaq;, circundabilis: quam subulcus
ipse ædificauerat suibus absente rege,
sine domina & Laerte sene,
aduectis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa:
palos autem extra adegit prorsus hinc & hinc
densos & crebros, nigro quercus scisso.
intra autem aream suilia duodecim fecerat
propè inter se, cubilia suibus. in singulis autem
quinquaginta sues humi iacentes continebantur
fœminæ fœtæ: mares autem foris dormiebant,
multò pauciores. hos enim minuebant comedentes
diuini proci: quoniam mittebat subulcus
semper saginatorum pinguium optimum omnium.
hi autem trecentiq; & sexaginta erant.
apud autem canes feris similes semper dormiebant
quatuor, quos nutrierat subulcus princeps uirorum.
ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta,
incidens pellem bouinam coloratam: alij autem
iuerant aliò alius cum stabulantibus suibus,
tres: quartum autem miserat ad urbem,
suem ducere procis superbis ui,
ut mactato carnibus saturarentur animo.
repentè autem Vlyssem uiderunt canes latratores:
qui quidem clamantes accurrerunt. at Vlysses
sedit astutia: uirga autem ei excidit manu.
atq; hic suum apud stabulum indignum tulisset dolorem,
sed subulcus celeriter pedibus uelocibus subsequens
emicuit per uestibulum: corium autem ei excidit manu,
hos quidem increpando canes pepulit aliò alium
crebris lapidibus: ipse autem affatus est regem:

O senex, certè propè te canes læsissent
repentè: & mihi probrum conciliasses.
atq;

ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μερμηρυγμένα καπνῷ·
ἀμφὶ δὲ μιν μέγα δέρμα τάχεος ἔσκε ἐλάφοιο
ψιλόν· δῶκε δὲ οἱ σκῆπτρον κῆ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην. φῶ ἦρ τρόφος ἦεν ἀρίστη.
τὼ γ' ὡς βλεμβήσαντε διέτμαγον· ἡ μὲν ἔπειτα
εἰς λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ξ.

ΡΑΥΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ξενισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρὰ Εὐμαίῳ, καὶ ποικίλη τις ὁμιλία. Ἄλλως. Ὀδυσσεὺς παρουσία πρὸς Εὐμαῖον, καὶ λόγοι γίνονται ἀσαφλάστατοι καὶ ἑαυτὸν μὴ φράσας τινὰς ἐκτιθεμένων.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ξ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Εἰς Ὀδυσσέα ξένιος ἐν Εὐμαίου ἀγρῷ ὑφορβέως.

ΑΥΤΑΡ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἧ οἱ Ἀθήνη
πῆφραδε δῖον ὑφορβὸν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα
πάντ' ἐφορᾶ οἰκῆες ὅσ' ἐκτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προθύροισι πόρισκεν ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἣν ἄρα συβώτης
αὐτὸς δείμαθ' ὕειον ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
ξυστοῖσι λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ·
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
πυκνοὺς ἠθαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσας.
ἐντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, δυνὰς συσίν. ἐν ἧ ἑκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιδευνάδες ἐρχατόωντο
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι. σὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
αὐτίδιοι μνηστῆρες, ἐπεὶ πορέλλε συβώτης
αἰεὶ δαρτεφέων σιάλων τὸν ἄρισον ἁπάντων.
οἱ δ', τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
παρὰ δ' ἤκυον θηρσὶν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης ἄρχαμος ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
τάμνων δέρμα βόειον ἐϋχροές· οἱ δὲ νέμοντο
ᾧχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἄμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπρὸ ἔπεμπε πόλινδε,
σὺν ἀγίμοις μνηστῆρσιν ὑποδρηθίοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορέσσαιτο θυμόν.
ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
οἱ μὲν, κεκληγοντες ἐπισπόμενον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετο κερδοσύνῃ· σκῆπτρον δέ οἱ ἐκπεσε χειρός.
ἔνθά κεν ὤ πρὸ σαθμῶν ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος,
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ πραπίδεσσι μεταπρὸ
ἔσσυτ' αὐλὰ προθύροιο· σκύτος δέ οἱ ἐκπεσε χειρός.
ὄφρ' μὲν ὁμοκλήσας σὺν κύνας ἄλλυδις ἄλλῃ
πυκνῇσι λιθάδεσσιν ὁ ἦ πρόσειπεν ἄνακτα,

Ω γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες δι' ἔδμησαντο
ᾐξαπίνης· μὴ κῆν μοι ἐλεγχείην κατέχυσας.

ἠδὲ

Εἰ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε σοναχάς τε.
αὐτὰρ ἐγὼ γὰρ ἄνακτα θοὸν λυγρόμην καὶ ἀχεύων
ἦμαι, ἄλλοισιν δ' σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔλμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός περ ἐδωδῆς
πλάζεσθ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δήμόν τε πόλιν τε,
αἴ κέ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδ' ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
σίτου Εἰ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμόν,
εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσί, καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.

Ὡς εἰπὼν κλισίηνδ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβός·
εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
ἐν δ' αὖθι δέρμα ἰονθάδες ἀγρίου αἰγὸς,
αὐτῷ γὼ βύνασον, μέγα Εἰ δασύ. χαῖρε δ' ὁ δῖος ὑὸς
ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε Εἰ ἀθανάτοι θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι μ' ὑπόδεξο ἐόντα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα,
ξεῖν', ἔ μοι θέμις ἐστὶν, οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίγνεται ἡμετέρη. ἦ γὰρ δμώων δδε κὴν ὄσσε,
αἰεὶ δειδιότων ὅτ' ἂν ἡγεμονεύσιν ἄνακτες
οἱ νέοι. ἦ γάρ τ' γε θεοὶ κατὰ νόσφι ἔδησαν
ὃς κεν ἐμ' ἠὲ δυκέως ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄνακτ βύθυμος ἑλωὴς
οἶκόν τε κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
ὃς οἱ πολλὰ πάσχοντι, θεὸς δ' ὦδι ἔργον ἀέξει.
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται ᾧ ἐπιμίμνω.
τῷ κέ μ' πολὺ ὤνησεν ἄναξ εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
ἀλλ' ὄλετ'. ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.
καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὔππωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.

Ὡς εἰπὼν, ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα.
βῆ δ' ἰμὰν εἰς σῦφεόν, ὅθι εἴνατα κρέατο χοίρων·
ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔνεικε, καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν·
εὖσέ τε, μίσυλλέν τε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων πρόεθηκ' Ὀδυσῆϊ,
θερμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν. ὁ δ' ἄλφιτα λεύκ' ἐπάλωσεν·
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κέρνα μελιηδέα οἶνον.
αὐτὸς δ' αὖτ' ἰόων ἵζεν. ἐπότρυνεν δ' ἁπτεσθαι,
ἔδδιε νῦ ὦ ξεῖνε τά τε δμῳῆσι πάρεστι
χοίρεια· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὀπίδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
ἐκ μὲν ὀφέλλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
Εἰ μὲν δυσμενέες Εἰ καὶ ἀφάρητοι, ὅτ' ἂν γαίης
ἀλλοτρίης βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς πλοῦτον δώῃ.
πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε ἔπεσθε.
Εἰ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει
εἴδε δ' τι ἴστασι, θεὸν δέ τιν' ἔκλυον αὐδῆσαι,
κείνῳ λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' ἂν ἐθέλῃσι δίκαιος
μνᾶσθαι, ὅδ' ἐὺ οἶδε θεὸν σφέτερ'· ἀλλὰ ἔκηλοι
κτήμασιν δ' ἀφθόνοισιν ὑπέρβιον, ὅδ' ἔτι φειδώ.
ὅσσαι γὰρ νύκτες Εἰ ἡμέραι ἐκ Διός εἰσιν,

ὅππῃ

atqui mihi alios Dei dederunt dolores gemitusq́.
diuinum enim regem lugens & dolens
iaceo, alijs autem sues pingues nutrio
ad comedendum: at ille egens fortè cibi
errat in diuersorum uirorum populumq́ urbemq́,
si cubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
sed sequere, ad casam eamus senex, ut & ipse Eumæus Vlyssem hospitio humaniter excipit.
cibo & uino saturatus ex animo,
dicas unde sis, & quot dolores tolleraueris.
Sic locutus ad casam præcessit diuinus subulcus:
collocauit aũt introductum, uirgultaq́ substrauit densa.
strauit autem pellem uillosam syluestris capræ,
suum stratum magnum & densum. gauisus est a. Vlysses
quòd ipsum sic susceperat: uerbumq́ dixit, & appellauit:
Iupiter tibi det hospes & immortales dij alij
quodcunq́ maximè uis, quia me alacer suscepisti.
Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe subulce:
hospes, non mihi fas est, neq́ si peior te ueniat,
hospitem contemnere. ab enim Ioue sunt omnes
hospites q́ pauperes q́. munus autem exiguumq́ charumq́
est nostrum. hoc enim seruorum ius est,
semper timentium cum dominantur reges
iuuenes. nam eius quidem dij reditum impediuerunt
qui me accuratè diligebat, & possessionem præbuit,
tanquamq́ suo domestico rex benignus dedit
domumq́ portionemq́, dotatissimamq́ uxorem,
qui sibi multa laborauerit, Deus autẽ negotium auxerit.
sic & mihi hoc negotium augetur quo detineor.
ideo me multum iuuisisset rex si hic senuisset:
sed perijt. quod utinam Helenæ genus perijsset Eumæus Vlyssem, non cognoscẽs eum perijsse conqueritur.
funditus, quoniam multorum uirorum genua labefecit.
etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
in Ilium bonorum equorum, ut Troianos oppugnaret.
Sic dicens, cingulo celeriter coercuit tunicam.
perrexit a. ire ad suilia, ubi grex continebatur porcorum:
illinc captos duos attulit, & ambos macta uit:
ignemq́ue accendit, conciditq́ue, & uerubus infixit.
assataq́ue omnia ferens apposuit Vlyssi,
calida cum ipsis uerubus. ipse panes albos miscuit:
in poculo autem miscebat dulce uinum.
ipse contra sedit. cohortans autem allocutus est:
comede nunc ô hospes quæ seruis adsunt
porcina: at pingues porcos proci comedunt,
non uerecundiã habẽtes in mẽtibus neq́ misericordiam.
non quidem improba opera Dei beati amant,
sed fas honorant & pia opera hominum.
& quidem hostes & iniqui, qui terram
alienam inuadunt, & ipsis Iupiter prædam dat.
impletisq́ nauibus eunt domum quisq́.
& quidem his comes potens timor in animos cadit:
hi autem sciunt, Dei autem aliquam audiuerunt uocem,
illius tristem mortem, quòd nolunt iustè
ambire, neq́ ire ad sua: sed uacui
bona dilapidant immoderatè, neq́ est parsimonia.
quotquot enim noctes q́ & dies ab Ioue oriuntur,

nunquam

Vlyssis diuitiæ & possessiones.

ἤπυδ' ἐμ ἱερεύσσ' ἱερήϊον, ἠδὲ δύ' οἰῶ.
οἶνον ἦ φθινύθεσκ' ὑπερβίον· ἀζαφόωντο
ἥ γάρ οἱ ζωὴν γ' ὧδ' ἄασεν· ἔστι τόσσα
αὐδρῶν ἡρώων, ὅτ' ἠπείροιο μελαίνης,
ὅτ' ἀμφὶ Ἰθάκης· ὅτε ξωτεύκοσι φωτῶν
ἔς' ἄφνος τοσσῦτον· ἐγὼ δέ κε τοι κατα λέξω·
δώδεκ' ἐπ' ἀγχ' ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα ῥώεα οἰῶν,
τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' ἀγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτῶν βώτορες ἄνδρες.
ἕνθα δέ τ' αἰπόλια πλατέ' ἀγῶν ἕνδεκα πάντα
ἐγγατιῆ βόσκοντ'· ὐδὲ δ' αὖ ἐρέται ἐΰδμητοι ὄρονται,
τῶν αἰεί σφιν ἕπας ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ,
ζατρεφέων ἀγέλων ὅστις φαίνηται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
καί σφι συῶν ὄρ ἄρισον ἐϋκρίνας ἀποπέμπω.
Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἀμφιπόλοιο κρέα τ' ἤδιε, πῖνέ τε οἶνον
ἀρπαλέως, ἀπίων· κακὰ δὲ μνησήρσε φύτευγε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσι μετ' ἤρατο θυμὸν ἐδωδῆ,
καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος ᾧπερ ἔπινεν,
οἶνος φαίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρε τ' ἦ θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ὦ φίλε, τίς γάρ σε ὡρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
ὧδε μάλ' ἀφνειὸς μὲν καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις;
φῆς δ' αὖτον φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
ἀτέ μοι αἶψά ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ τοι τόγε οἶδε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν· ὐδὲ πολλὰ δ' ἀλήθω.
Τὸν δ' ἀμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὀχμαλος ἀνδρῶν·
ὦ γέρον, ὅττις ἐκεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενον ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε μετ φίλον υἱόν.
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὃς δ' ἂν ἀλητεύων Ἰθάκης ὀδὸν ἵκηται,
ἐλθὼν ὀφ δ' ἔασι γυναικί τε μετ ἐμοὶ, ἀπατήλια βάζει.
ἦ δ' εὖ ἀλεξαμένῳ, φιλέει μετ ἔκασα μεταλλᾷ,
καί οἱ ὀδυρομένῳ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἣ θέμις ὅτε γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται.
ἂν ψάκε μετ σύ γεραιε ἔπος πτερόεντα μαθοῦσα,
εἵματα δοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
ἦ δ' ἤδη μέλεσι κυῶδες τακέδες τ' οἰωνοὶ
ῥηϊδίως ἀπ' ὀστέοφιν ἐρύσαι ψυχὴ ἦ λέλοιπεν·
ἦ τόν γ' ἢ πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὖ
κεῖται ἐπ' ἠπείρῳ, ψαμάθῳ ἐλυμένα πολλῇ.
ὣς ὁ μὲν ὧδ' ἀπόλωλε· φίλοισι δ' κήδε' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοί δ' μάλιστα, τετεύχαται. οὐ γάρ ἔτ' ἄλλου
ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι ὅπποσ' ἐπέλθω,
οὐδ' ἔκαρ πατρός μετ μητρός· αὖτις ἱκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτον γεγάμεν, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
οὐδέ τι τὴν ἔτι τόσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν γε πατρίδι γαίῃ·
ἀλλά μ' Ὀδυσῆος θόος ἀίνυται οἰχομένοιο.
τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ ὀπτεόντ' ὀνομάζειν
αἰδέομαι· πολὺ γάρ μ' ἐφίλει μετ κῆρ θυμῷ.
ἀλλά μιν ἀθεῖον καλέω μετ νόσφιν ἐόντα.

Vlyssis diuitiæ & possessiones.

neq; unquam unam sacrificant uictimam, neq; duas solas:
uinum autem consumunt immoderate haurientes.
certe enim ei facultates erant magnæ: nulli tantæ
uirorum heroum, neq; continentis nigræ,
neq; ipsius Ithacæ: neq; uiginti uirorum
sunt diuitiæ tantæ: ego autem tibi connumerabo:
duodecim in continente armenta, tot greges ouium,
tot suum pascua, tot stabula lata caprarum
pascunt peregrinique & ipsius pastores uiri.
illic autem stabula lata caprarum undecim omnia
in extremo agri pascuntur: insuper uiri boni custodiunt,
quorum semper ipsis unusquisq; in die pecudem fert,
saginatarum caprarum quæcunq; apparet optima.
at ego hues has seruo, q; tueor,
& ipsis suum optimum electum mitto.
Sic dixit. ille autē attente carnes comedebat, bibebatq;
auide, dolens: mala autem procis machinabatur.
at postquam cœnauit & expleuit animum cibo,
& ei explens dedit poculum quo bibebat,
uino plenum, hic autem suscepit: gauisusq; est animo,
& ipsum appellans uerba uolucria locutus est:
O amice, quis nam te emit rebus suis,
sic ualde diues & fortis sicut dicis?
dicis autē ipsum perijsse Agamemnonis gratia honoris.
dic mihi si fortè cognosco talem.
Iupiter enim hoc scit & immortales Dei alij,
si fortè ipsum nunciem uidisse: multum autem errauit.
Huic aūt respondit postea subulcus princeps uirorum:
ô senex, nullus illum uir peregrinus ueniens
nuncians persuaserit uxori q; & dilecto filio.
sed alioquin uictu indigentes uiri peregrini
mentiuntur, neq; uolunt uera loqui.
quicunq; autem peregrinus Ithacæ in agrum uenit,
profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.
hæc autē benigne susceptū, diligit & singula inquirit,
& ei lugenti palpebris lacrymæ decidunt,
ut fas est mulierem, cùm maritus alibi periit.
fortasis & tu senex uerbum comminiscēris,
si quis tibi penulam q; tunicam q; uestimenta det.
illius autem iam credibile est canes ueloces q; alites
cutem ob ossibus traxisse: anima autem destituit:
uel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
iacent in terra, arena mersa multa.
sic ille quidem illic perijt: amicis autem dolores post
omnib. mihi a, maxime, facti sunt. non n. amplius alium
humanum sic regem inueniam quocunque ibo,
neq; si ad patris & matris iterum irem
domum, ubi primum ortus sum, & me educauerunt ipsi.
neq; uerò ob illos tantum lugeo mœstus quamuis
oculis ut uideam, in patria terra:
sed me Vlyssis desiderium capit absentis.
hunc quidem ego, ô hospes, & non præsentē nominando
reuereor: ualde enim me diligebat & curabat animo.
sed ipsum fratrem maiorem uoco etiam absentem.
Hunc autē rursus allocutus est patiens diuus Vlysses:

ô ami-

ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι ὀδ' ἔτι φῆσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δ' ἐνὶ αἰεὶ ἄπιστος·
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σοὶ ὄρκῳ,
ὡς νέεται Ὀδυσεύς. δυναγγέλιον δ' ἐμοὶ ἔσω,
αὐτίκ' ἐπεὶ κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ' ἵκηται,
ἕσσαί με χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
πρίν δέ κε, κήμ' μάλα πόρ περ χρηίζοντα, ὅτι δὴ ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
γίνεται ὃς πρῳΐην ἵκηται ἀπατήλια βάζων.
ἴσω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ μάλ' τι τάδε πάντα τελεύεται ὡς ἀγορεύω.
ἦ δ' αὖτ' λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσεὺς
ἦ μὲν φθίνοντος μήνος, ἦ δ' ἱσταμένοιο,
οἰκάδε νοστήσας, καὶ τίσεται ὅς κεν ἐκείνῃ
ἐνθάδ' ἀτιμάζῃ ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, ὅττ' ἄρ' ἐγὼν δυναγέλιον τόδε τίσω, (τα,
ὅττ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκπλος
εἶνε, καὶ ἄλλα πρὶν ἔξ μεμνώμεθα, μηδέ με τόσσων
μίμνῃσκ'. ἦ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυμαι ὁππότε τις μνήσῃ καὶ νοῖο ἄνακτος.
ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἔλθοι ὅπως μιν ἐγὼ ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής. (σεὺς,
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι ὃν τέκ' Ὀδυσ-
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ὄρνιθι ἶσον,
καί μιν ἐφῶ ἔσεσθαι ἐν ἀνδράσιν ὄφρα τις ἔρεψε
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, φέρῃσί κε εἶδος ἀγητόν,
ἦ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας,
ἤ τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴ
δῖον Πύλον ἠγαθέην. τὸν δὴ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου αὐτιθέοιο.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
ἦε φύγοι, καί κεν οἱ ὑπερσχεῖν χεῖρα Κρονίων.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἐνίσπες,
καί μοι ἔτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες·
ὁππόθι δ' ὧδε νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες φάσαν εἶμεναι ἀνῶτοι.
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι. (σεὺς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ὧδε χρόνος ἠμὲν ἐδωδή,
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι,
δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἔξω ἔργον ἔποιεν·
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
ὅτι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἐκ μὲν Κρητάων γένομαι εὐχόμαι εὐρειάων,
αὐτῷ ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δ' ἦσαν ἄλλοι
ἔνδον ἐμοὶ μεγάροις ἠμὲν τράφεν ἠδ' ἐγέροντο,
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου, ἐμὲ δ' ὠνήτη τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλά μ' ἴσον ἰθαγενέεσσιν ἐτίμα

Κάστωρ

ô amice, postquam omnino negas neq; dicis
illum uenturum esse, animus aũt tibi semper incredulus:
sed ego non temere loquar, sed cum iuramento,
quòd redit Vlysses. munus autem lætinuncij mihi fit,
statim postquam ille ueniens suas domos peruenerit,
induere mihi penulam & tunicam, uestimenta pulchra.
ante autem, uel ualde indigens, nihil accipiam.
inimicus enim mihi æque ac portæ Ditis
est qui egestate uictus fallacia loquitur.
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mensa,
penatesq; Vlyssis irreprehensi quos aduenio,
ni hæc omnia perficientur sicut dico.
hoc ipso anno ueniet huc Vlysses:
hoc quidem inclinato mense, illo autem instante,
domum reuersus, & puniet quicunq; illius
hic probro afficit uxorem & illustrem filium.

Hunc autẽ respondens allocutus es Eumæe subulce:
ô senex, neq; profectò ego lætitiæ munus soluam,
neq; Vlysses iam domum ueniet: sed quietus
bibe, & alia interim memoremus, neq; mihi hæc
memora. certè enim animo in pectore meo
tristor quando aliquis meminit glorioſi regis.
sed iuramentum quidem sinamus: at Vlysses
ueniat ut ipsum ego uolo & Penelope,
Laertesq; senex & Telemachus diuinus.
nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses,
Telemachi: quẽ postquã nutrierũt dei uirgulto æqualẽ,
& ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
patre suo charo, mente & specie admirabilem,
huius. a. aliquis immortaliũ læsit mentẽ intus æquabilẽ,
uel aliquis hominum. hic aũt iuit ad patris auditionem
in Pylum diuinam. hunc autem proci superbi
domum uenientem obseruant, ut genus pereat
sine nomine ex Ithaca Arcisii diuini.
sed age illum quidem sinamus, siue opprimatur,
siue fugiat, & eum protegat manu Saturnius.
sed age mihi tu senex tua ipsius mala dic,
& mihi hoc eloquere uerum, ut bene intelligam,
quis, unde es uirorum, ubi tibi urbs & parentes:
qua autem in naui uenisti: quomodo te nautæ
duxerunt in Ithacam, quos esse profitebantur.
non enim te peditem puto huc uenisse.

Hunc autẽ respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
tibi enim ego hæc ualde uere dicam,
si sit quidem nunc nobis in annum & cibus,
& uinum dulce tecta intra manentibus,
epulariq; quiete, alij autem ad opus adeant:
facile postea & in annum omnia
non percurrerem dicens meos dolores animi,
quoscunq; omnes deorum uoluntate laborani.
ex Cretensibus quidem genus prædico latis,
uiri diuitis filius: multi autem & alij
filij in ædibus & educati & orti sunt,
legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
pellex, sed me pariter cum proprijs charum habebat

Castor

Vlysses dissimulans nititur Eumæo Vlyssem redituru persuadere.

Vlysses pulchre fingit historiã ad uentus sui.

Castor Hylacides, cuius ego genus prædico esse:
qui quondam in Cretensibus ut Deus colebatur populo,
fortunisq; diuitijsq;, & filijs honestis.
sed illum quidem fata iuerunt mortis ferentia
ad Ditis domos: facultates autem diuiserunt
filij magnanimi, & sortes iecerunt:
at mihi ualde pauca dederunt, & propria attribuerunt.
duxi autem uxorem locupletissimorum hominum,
gratia meæ uirtutis: quoniam non contemnendus eram,
neq; timidus. nunc autem iam omnia defecerunt.
sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
cognoscere: certè enim me duritia tenet ualde multa.
certè enim audaciam Mars q; dederunt & Minerua,
& fortitudinem, cum legerem ad insidias
uiros optimos, mala inimicis ferens:
nunquã mihi mortẽ ante oculos ponebat animus uirilis,
sed multo primus adoriens lancea, occidebam
uirorum inimicorum si quis mihi cederet pedibus.
talis eram in bello. opus autem mihi non gratum erat,
neq; res familiaris, quæ nutrit charos filios:
sed mihi semper naues remigabiles gratæ erant,
& bella, & tela lenia, & sagittæ,
tristia, quæq; alijs horrenda sunt.
at mihi grata erant quæ fortè Deus in animo posuit:
alius enim aliis uir delectatur operibus.
ante enim quàm in Troia pedẽ ponerent filij Achiuorũ,
nouies uiris imperator fui & uelocibus nauibus
uiros aduersus externos: & mihi ualde aderant omnia.
quæ optabam iucunda, multa autem post illa
assequebar: statim autem domus augebatur, & postea
grauisq; reuerendusq; inter Cretenses euasi.
sed cum iam odiosum iter magnus Iupiter
decreuit, quod multorum uirorum subtus genua soluit,
tunc me iusserunt & inclytum Idomeneum
naues ducere in Ilium: neq; ulla ratio
erat denegandi, malus autem habebat populi rumor.
ibi quidem nouem annis belligeramus filij Achiuorum,
decimo autem urbem Priami populati iuimus
domum cum nauibus: Deus autem dissecit Achiuos.
ut mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
mensem enim solum mansi delectatus filijs,
nouaq; coniuge & bonis: at postea
in Ægyptum me animus impulit nauigare,
naues bene parantem cum diuinis socijs.
nouem naues parani, citò autem coactæ sunt copiæ.
sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
conuiuati sunt: at ego sacra multa præbui,
Deisq; sacrificando, ipsisq; epulas struendo.
septimo conscendentes à Creta lata,
nauiganimus Borea uento secundo, bono,
facilè, ueluti secundo flumine, neq; aliqua mihi
nauium læsa est, sed sospites & incolumes
sedebamus: has autem uentus q; nautæq; gubernabant.
quinto die autem Ægyptum pulchrè irrigatam iuimus:
statui autem in Ægypti flumio naues uersatiles.

ibi

Κάστωρ Υλακίδης, τ' ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήτεσι θεὸς ὡς τίετο δήμῳ,
ὄλβῳ τε πλήτῳ τε, & υἱάσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν κῆρες ὀδυσσάμεναι θανάτοιο φέρσαν
εἰς Ἀίδαο δόμους· τοὶ δ' ζωοὶ ἐδάσαντο
παῖδ' ὀλοὰ ὑπέρθυμοι, κλῆρος δ' ἐβάλοντο·
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα πωῦρα δόσαν, & οἰκί' ἔνειμαν·
ἠγαγόμην δ' ἄλοχον πολυκλήρων ἀνθρώπων,
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
ὀδ' ἐ φυγοπτόλεμος. νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπε·
ἀλλ' ἔμπης καλάμῳ γέ σ' οἴομαι εὐσροέοντας
γινώσκειν· ἦ γάρ μοι δίνῃ ἔχει πλίβα πολλήν.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν & Ἀθήνη,
καὶ ῥηξηνορίην, ὁππότε πρῶτα μιγοίμην
ἀνδράσιν ἀρίστοις, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων·
ὄφρά τοι θανάτου πάρος ἵετο θυμὸς ἀγήνωρ,
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει, † ὁππόσον αἰζηὸν
ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ, τε μοι ἔξειε ποδοῖν.
τοῖος ἔα γὰρ πολεμήιος ἔργον δ' ἐμοὶ ὃ φίλον ἔσκεν,
ὀδ' οἰκωφελίη, ἅτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
ἠδὲ πόλεμοι, ἠδ' ἄκοντες εὐξέστοι, ἠδ' ὀϊστοί,
λυγρά, τά τ' ἄλλοισιν γε καταθρῳσκάδα πέλονται.
αὐτάρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσπε τά περ θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρίν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι ἠνορέαων,
ἐννάκις αὐτὸν ἔρεξα σὺν ὠκυπόροισι νέεσσιν (πα.
ἄνδρας ὑπερφιάλους· καί μοι μάλα τύγχανε πάντα
τῶν ὀπάων δύμεν μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δ' οἶκον ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
δὴ εὖτός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσι τετύγμην.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν δὴ συνέρχεται ὀδὸν ὑπερμενὴς Ζεὺς
ἐφράσατ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
δὴ τότε μ' ἐῶν γε μὴ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
νῆάς τ' ἀγήσασθαι ὀδὸν Ἴλιον, ὀδέ τι μήχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φήμις.
ἔνθα μὲν ἐννέα τοι πολεμίζομεν υἷάς ἀχαιῶν,
τῇ δεκάτῳ δὴ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἐβήμεν
σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν ἀχαιούς.
αὐτάρ ἐμοὶ δὴ ἔπειτα κακὰ μάλα μητίετα Ζεύς.
μοῦνα γὰρ οἷον ἔμεινα τεταρπόμην τε κιόντες,
κηριδίως τ' ἀλόχῳ & κτήμασιν· αὐτάρ ἔπειτα
Αἰγυπτίους δὴ με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐϋσσέλμους τε σὺν αὐτῷ δίοις ἑτάροισιν.
ἐννέα νῆας σῶλα, θοῶς δ' ἐπεγείρατο λαός.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ πόρ' ἔσχον,
θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πονέεσθαι.
ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης ἐρύσσης
ἐπλέομεν Βορέῃ αὐέμῳ ἀκραέϊ, καλῷ,
ῥηϊδίως, ὡς εἴτε κατὰ ῥόον· ὀδέ τις ἦν μοι
νηῶν πημανθῆ, ἀλλ' ἀσκηθέες νῆ ἄνευσε
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
πεμπταῖοι δ' Αἰγύπτου ἐϋρρείταο ἱκόμεσθα·
ἔσχε δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.

ἐνθ'

ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ παρὰ νηυσὶ μένειν, καὶ νῆας ὀρύσσαι.
ἀντίθεους δ' ἤ κατὰ σκοπιὰς ἄτρεμα νεῖσθαι·
οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ἰὼν ἀτόμενοι μενέτω σφῶν,
ἆψα μάλ' Αἰγυπτίων αὐδ' ἐρῶν πολυκαλέας ἀγρὸς
πόρθεον, ἐκ δ' ἄγον αὖτις ἐμὰς γυναῖκας ἄγον τε νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ὄτρυν' ἵκετ' ἀὐτή.
οἱ δ', ἐπεὶ βοῆς ἄϊον τὸν, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἱππάων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς. τοῖς δ' ἐκ Διὸς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· πολλὴ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἐπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄγαγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὖτε φίλτ φρεσὶ τοῖσδε νόημα
ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἀπῦσαι
αὐτοῦ γ' Αἰγύπτῳ. ἔτι γὰρ νύ με πῆμ' ὑπέδυκτο.
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην καὶ δύρυκτον ἔθηκα,
καὶ σάκος ὤμοιϊν· δ' ὄρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
καὶ κύσα γούναθ' ἑλών. ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν·
ὄχθησέν τε μ' ἔσας ἄγχι οἱ καθέσαι καρηχέοντα.
ἦ μάν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν,
ἔμμενοι κτεῖναι· (λὶν γὰρ κεχολώατο λίην)
ἀλλ' ἀπὸ κεῖνον ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅστε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μῆνας αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοός μοι ἐπέπλομενος ἔλθε, (τεὸς
δὴ τότε Φοίνιξ ἦλθεν ἀπατήλια εἰδὼς,
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὃς μ' ἄγε σὺν πείθῳ ἧσιν φρεσίν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
Φοινίκην, ὅθι τῷγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
ἔνθα πὰρ αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ὅξετελεῦτο
ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ἐς Λιβύην μ' ὐδὶ νηὸς ἔπεσσατο πευκοπόροιο,
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
κεῖθι δέ μ' ὡς πράσσοι, καὶ ἄμοιτον ὦνον ἕλοιτο.
τῷ ἑπόμην ὐδὶ νηὸς, ὀϊόμενος πόρ, ἀνάγκῃ.
ἦρ δ' ἔθεεν Βορέῃ αὐέμῳ ἀκεραίῃ καλῷ
μέσσον ὑπὲρ Κρήτης. Ζεὺς δ' ἐφρασατο μήδεα λυγρά.
ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαίων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν.
ἤλετ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πλῆτο δὲ θείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
οἱ δὲ, κορώνῃσιν ἴκελοι, περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο. θεὸς δ' ἀπορραίνυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
ἰσὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
χερσὶν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
τῷ ῥα περιπλεχθεὶς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν·

ibi quidem ego iussi charos socios
illic apud naues manere, & naues subducere.
speculatores autem per speculas misi ut irent:
hi autem intemperantia impulsi, insequẽtes robore suo,
statim ualde Ægyptiorum uirorum perpulchros agros
populabãtur, mulieres a. abducebant & infantes natos,
ipsos q; interficiebant. statim autem in urbem iuit rumor.
illi autem uocem audientes, simul cum Aurora apparente
uenerũt: impletus est a. totus cãpus pediũ q; & equitũ,
arisq; fulgore. Iupiter autem fulminator
fugam meis socijs malam intulit, neq; aliquis sustinuit
manere contra: circum enim mala undiq; steterant.
ibi nostrũm multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios autem duxerunt uiuos, sibi operari ui.
at mihi Iupiter ipse in mente hoc consilium
creauit, quod utinã mortuus fuissem & fatum obijsse
illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit.
statim de capite galeam fabrefactam deposui,
& scutum humeris: lanceam autem proieci ex manu:
at ego regis obuiam ueni equis, misertus est:
& osculatus sum genua cõplexus. hic a. seruauit, & misit
in currum aũt me collocatum duxit domum lacrymantẽ.
equidem me ualde multi adoriebantur fraxineis,
cupientes interficere: (nanq; irati erant ualde)
sed ille eripuit: Iouis autem ueritus est iram
hospitalis, qui maximè ægrè fert mala opera.
ibi septem annos mansi ibidem, multas autem coegi
pecunias inter Ægyptios uiros: dabant enim omnes.
sed cum iam octauus mihi rediens annus uenit,
tunc Phœnix uenit uir fallacia sciens,
ueterator, qui iam multa mala hominibus fecerat:
qui me duxit persuadens sua mente, ut iremus
in Phœniciam, ubi huius domus & bona erant.
ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
sed quando iam menses q; & dies perfecti sunt
uertentis anni, & superuenerunt tempora,
in Lybiam me in naui misit maritima,
falsa consultans, ut ei onus comportarem,
illic aũt me ut uenderet, & magnum precium acciperet.
hunc sequebar in naui, suspicans licet, necessitate.
illa autem currebat Borea uento mero bono (mortem.
per medium supra Cretam. Iupiter autem eis deliberabat
sed quando iam Cretam quidẽ liquimus, neq; aliqua alia
apparebat terrarum, sed cœlum & mare,
tunc atram nubem statuit Saturnius
nauem supra connexã: obscuratus est aũt pontus ab ipsa.
Iupiter autem crebrò tonuit, & iniecit naui fulmen.
hæc autem concussa est tota, Iouis percussa fulmine,
nidore autem impleta est, ceciderunt aũt ex naui omnes.
hi autem cornicibus similes, circum nauem nigram
fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
at mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo,
malum longum nauis nigræ proræ
in manibus posuit, ut adhuc malum fugerem.
hunc amplexus, ferebar pernicioſis uentis:

al. φρισὶν ἧλν

nonem

nonem diebus ferebar, decimâ autem me nocte nigra
terra Thesprotorum applicuit magna unda uoluens.
tunc me Thesprotorum rex excepit Phidon
heros gratis: huius enim dilectus filius occurrens
frigore & labore afflictum duxit in domum,
manu sublenans: donec uenit ad ædes patris.
circum autem me penulam tunicamq; uelamina induit.
ibi de Vlysse ego audiui: ille enim dixit (terram.
hospitio suscepisse & amâter tractasse eunt'em in patriã
& mihi res ostendit quas coegerat Vlysses,
æsq; aurumq; laboratissimumq; ferrum.
& quidẽ in decimam progeniem alterum adhuc aleret.
tot ei in domibus thesauri iacebant regis.
hunc in Dodonem dicebat iuisse, ut Dei
ex quercu procera Iouis mentem audiret,
quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum,
iam diu absens, an palam, an occultè.
iurauit autem coram me ipsum, libans in domo,
nauem deduxisse, & paratos esse socios,
qui ipsum comitaturi essent dilectam in patriam terrã.
sed me prius misit: contigit enim ueniens nauis
uirorum Thesprotorum in Dulichium frumentariam.
iunctè hic me iussit mittere regi Acasto
accuratè. his autem malum mentibus placuit consilium
de me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
sed quando profecta est à terra multũ pontigrada nauis,
statim seruilem diem mihi excogitabant.
me quidem pennla tunicaq; uelamimibus exuerunt,
circum aũt me rallam aliam malam iecerunt, & tunicã,
laceram, quæ & ipse in oculis uides.
uespere autem Ithacæ amœnæ ad agros peruenerunt.
ibi me quidem liganerunt armata in nani,
fune bene torto arctè: ipsi autem exscensu facto
festinanter ad littus maris cœnam sumpsere.
at mihi uinculum quidem dissoluerunt Dei ipsi
facilè: capite autem panno amicto,
lenis temonis uice degressus applicui mari
pectus: deinde manibus remigani ambabus
natans, nalde autem citò discessi longè ab illis.
tunc ascendens ubi quercetum erat floridæ syluæ,
iacebam stratus. illi autem ualde suspirantes
ibant. sed non enim ipsis uisum est melius esse
inquirere ulterius. hi quidem iterum rediuerunt
nani in concauam: me autem absconderunt Dei ipsi
facilè, & me stabulo applicuerunt ducentes
uiri prudentis. adhuc enim mihi fatale est uiuere.

Eumæo reditus Vlyss. non persuadetur.

Hunc autẽ respondens allocutus est Eumæus subulcus:
ô miser hospitum, certè ualde animum commouisti,
hæc singula dicens quæ tulisti, & quæ uagatus es.
sed illa non ritè puto, neq; mihi persuadebis,
locutus super Vlysse. quid te oportet talem hominem
temerè mentiri? ego autem certò scio & ipse
reditum mei regis, quòd infestus est omnibus Deis
prorsus, quando ipsum non in Troianis domuerunt,
uel amicorum in manibus, postquam bellum absoluit.

quare

γὺνῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
γαίης Θεσπρωτῶν πέλασε μέγα κῦμα κυλίνδων.
ἔνθά με Θεσπρωτῶν Βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
ἄθερω ἠὲ καμάτῳ δεδμημένον ἦγε δι οἶκον,
χειρὸς ἀνασχόμενος· ὄφρ' ἵκεθ' ἑστίον πατρός.
ἀμφὶ δέ μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ τυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ὀπὶ πατρίδα γαῖαν.
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
ἔνθ' νύ κεν δεκάτῳ γε διηνεκὲς ἔτρεφε γ' ἔτι βόσκοι·
τοσσά οἱ ἔνι μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσειε πάϊς ὃν πίονα δῆμον,
ἤδη δηρὸν ἀπεών, ἢ ἀμφαδόν, ἠὲ κρυφηδόν.
ὤμοσε δὲ πρὸς ἐμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατερύσσαι, οἱ ἑτοῖμοι ἔασι κιόντες,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλον ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ μὲν πρίν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
αὐδῶντι Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολυπυρον.
τῶν δ' ὄγε μ' ὤπασε πέμψαι βασιλῆϊ ἀκάστῳ
σὺν δολίοισι. πολὺ γὰρ σφίσι κέρδιον ἦεν
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ὕδατι πῆμα γλυκείμοι·
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω, πόντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δ' ἦλιον ἦμαρ ἐμοὶ πόδεσσι νέμοντο.
ἐκ μέν μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔλυσαν,
ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνας,
ῥωγαλέα, τά σοι αὐτὸς ἐνὶ ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι·
ἑσπερίοις δ' ἱκόμεσθα Διὸς δρυ' ἀφίκοντο.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋστρέπτῳ ἐνὶ νηΐ,
σπλῶ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀπέβαινον
ἑσσυμένως πρὸς θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
αὐτάρ ἐμοὶ δεσμὰ μὲν ἀϊγναμψαν θεοὶ αὐτοί
ῥηϊδίως· κεφαλὴν δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
σῆθος ἔπαντα δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρῃσι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύραζ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνω.
ἔνθ' ἀναβὰς ὄθι τε δρῖος λὶς πολυανδέος ὕλης, al. δρυὸς
κεῖμαι· τὼ δ' ἐλιπόντε μέγα σφάχοντε θέεσκον.
φοίτων. ἀλλ' ἐγὼ σφιν ἐφαίνομαι κέρδιον ἔσσειν
μαίεσθαι πτώσσων. τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἴσαινον
νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί μ' εἰσαῦτις ἐπέλασσαν ἄγοντε
αὐλιδὸς ἔπι σταθμούς. ἔτι γάρ νύ μοι ἦσαν βιῶναι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα,
ἦ δεινὰ ξείνων, ἐμοὶ μάλα θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης·
ἀλλὰ πάρ' ὃ κατὰ κόσμον ἐΐσομαι, ἀλλέ με πεῖσεις.
ἐπτὼ ἀμφ' Ὀδυσῆϊ. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς
νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
πάγχυ μάλ', οὔτι μιν ἔστι μετὰ τρώεσσι δαμάσσαι,
οὐδὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπονον

ἐξ

ὣς ἦ ῥα οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν πανάχαιοι,
ἀλλ' ἔτι καὶ ὧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω
νῦν δ' ἐμὲ μὲν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο.
αὐτὰρ ἐγὼ πρὸς ὗσιν ἀπότροπος ἠδὲ πόλινδε
ἔρχομαι, εἰ μή πού τι πρίφρων Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη τόθεν ἔλθῃ.
ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα πρὸ ἡμένοι ἐξερέουσιν,
ἀμφὶ δὲ οἱ ἄχνυνται ἀλώμενον ἄνακτα,
ἀλλ' οἱ χαίρουσι βιοτὸν νήποινον ἔδοντες.
ἀλλ' ἐμοὶ ἐξ ἀρχῆς μετὰ πᾶσι τέτυκται ἰδέσθαι
ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπατε μύθῳ,
ὃς τ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ὁδὸν ἐλθὼν εἰς γαῖαν ἀλύσεις,
ἦλυθ' ἐμὰ πρὸς δώματ' ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
φῆν δέ μιν γὼ Κρήτεσσι πρὸ ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
νῆας ἀποιόμενον τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
νὺ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἦρ θέρος ἢ ὀπώρῃ,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν αὐτιδέοις ἑτάροισιν.
νῦ σὺ γέρον πολυπενθές, ἐπεὶ σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτέ τι θέλγε.
οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι, οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ Δία ξείνιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλέησας.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος, (σὺς,
οἷόν σ' οὐδ' ὁμόσσας πρὸ ἑπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὀπίσθεν
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοί ὄλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
ἕσσαι με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα, πέμψαι
Δουλίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δ' ἐτεὸν μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεός, ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ὧδε κέλευσον, ἀπορραίστους ἀπὸ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πλωχὸς ἀλεύηται ἀπατοποιεύειν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη συὸς ἦρχε νομῆος,
ξεῖν', ὅτω γάρ κεν μοὶ ἐϋκλέα τ' ἀρετήν τε
εἴπῃ ἐπ' αὐθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ ὧδε κλισίῃ ἄγαγον, μὴ ξείνια δῶκα,
αὖθις ἑ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλόμην,
πρόφρων κεν δ' ἔπειτα Διὶ Κρονίωνα λιτοίμην.
νῦν δ' ὥρη δόρποιο. τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
ἔσω, ἵν' ἐγὼ πλησίον λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀγχίμολον δ' ἄρα σῦς τε μὴ αὖλιν ἦλθον ὑφορβοί,
τὰς μὲν ἄρα ἕρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
κλαγγὴ δ' ἄασεν ὧρτο συῶν αὐλιζομενάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός,
ἄξετ' ὖν ἀπὸ πάρος, ἵνα ξείνῳ ἱερσήσω
τληδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοί ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀΐζύν
δὴν ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
ἄλλοι δ' ἡμίτορον κάματον νήποινον ἔδουσιν.

Ὣς ἄρα φωνήσας κίδνη σχίζης ἐνὶ χαλκῷ·
οἱ δ' ὦν ἄσπετον ἦγον ἅλα πίονα πανταίτηρον·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔπασαν ἐπ' ἐσχάρῃ, δὴ δὲ συβώτης
λάβετ' ἄρ' ἀθανάτων (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
ἀλλ' ὅγ' ἀπάρχόμενος κεφαλῆς ξείχας ἐν πυρὶ βάλλων
ἀργιόδοντος ὑὸς, μὴ ἐπὶ δίκῃ πᾶσι θεοῖσι

quare ei ſepulchrum quidem feciſſent omnes Achiui,
ac etiam ſuo filio magna gloria creuiſſet in poſterum:
nunc autem ipſum ſine gloria harpyiæ dilaniarunt.
at ego apud ſues ſolitarius: neq; ad urbem
eo, niſi forte prudens Penelope
ire iubeat, quando nuncium alicunde uenit.
ſed hi quidem ſingula aſſidentes interrogant,
& illi diu dolent abſente rege,
at hi lætantur nullum impunè edentes.
ſed mihi non gratum eſt inquirere & interrogare
ex quo me Ætolus uir decepit uerbo,
qui uiro interfecto, multas per regiones nagatus,
uenit meas ad ædes: ego autem ipſum amice habui.
dixit autem eum inter Cretenſes apud Idomeneum uidiſſe
naues reficientem quas ei fregerant procellæ:
& dixit uenturum uel in æſtatem uel in autumnum,
multas opes ducentem, cum diuinis ſocijs.
et tu ſenex multa paſſus, poſtquã te ad me duxit fortuna,
ne mihi mendacijs gratificare, neq; mulceas.
non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam,
ſed Iouem hoſpitalem ueritus, teq; ipſum miſeratus.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes: Vlyſſes ſubulco.
ne quidem tibi animus in pectoribus incredulus,
quod neq; iuratus induxi, neq; tibi perſuadeo.
ſed age nunc pactum faciamus. & poſtea
teſtes ambobus dei qui Olympum habitant.
ſi quidem redibit rex tuus in hanc domum,
indutum me penula & tunica ueſtes, mittes
ad Dulichium ire, quò mihi gratum eſt animo:
ſin non uenerit rex tuus, ut dico,
famulis iube, deijcere magna de rupe.
ut & alius mendicus caueat decipere.

Hunc autẽ reſpondens allocutus eſt diuinus ſubulcus: Subulcus Vlyſſi.
hoſpes, ſcilicet ſic mihi bona fama uirtusq;
eſſet inter homines ſimul nunc & in futrum,
qui te poſtquam domum duxi, & xenia dedi,
rurſus interficerem, dilectumq; animum auferrem,
alacer ſcilicet poſtea Ioui Saturnio ſupplicarem.
nunc uerò hora cœnæ. ocyus mihi intus ſocij
ſint, ut in tugurio dulcem præparemus cœnam.

Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
mox autem ſues q; & uiri uenerunt ſubulci,
has quidem igitur incluſerunt de more ad dormiendum:
clamor autem multus ortus eſt ſuum ſtabulantium.
at ſuis ſocijs iuſſit diuinus ſubulcus:
ducite ſuum optimum, ut hoſpiti ſacrificem
peregrino: unà & ipſi recreabimur, qui ærumnam
diu habemus, patientes ſuũ gratia habentiũ dẽtes albos:
alij autem noſtrum laborem impunè edunt.

Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro:
hi antẽ ſuem adduxerunt ualde pinguem quinquennem: Eumæus hoſpiti ſacrificaturus ſuẽ mactat.
hunc quidẽ poſtea poſuerunt in craticula. neq; ſubulcus
oblitus eſt immortaliũ: (mẽtibus enim utebatur bonis)
ſed hic incipiens, capitis pilos in ignem iecit
albos habentis dentes ſuis, & precatus eſt omnes Deos

ut rediret Vlysses prudens suam domum. (niens.
percussit a. in alto tollens talea quercus quã liquerat ne
hunc a. reliquit anima: bi a. ingulauerũt & cõbusserunt.
statim a. ipsum diuiserunt. cruda autem posuit subulcus,
undiq; incipiens à membris, in pinguem adipem.
& partem quidem in ignem iecit, miscens farinæ flori,
minutatim u. secuerunt alia, & circum uerua fixerunt,
assauerunt q; rite, extraxerunt q; omnia:
posuerunt autem in discis simul uniuersa. subulcus uerò
stetit diuisurus: (ualde enim mentibus æqua sciebat)
atq; quidem septifariam omnia partitus est diuidens:
partem quidem unam Nymphis & Mercurio Maiæ filio
posuit supplicans, alias distribuit singulis:
dorsis autem Vlyssem integris honorauit
albos dentes habẽtis suis: lætificauit a. animũ principis:
& ipsum dicendo allocutus est prudens Vlysses:
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri esses
sicut mihi, siquidem me talem bonis honoras.

Hunc aũt respondẽs allocutus es Eumæus subulcus:
comede felix hospitum, & delectare his
qualia adsunt: deus autẽ hoc quidem dabit, illud a. finet,
quodcunq; suo animo uult: potest enim omnia.
dixit, & primitias sacrificauit Deis sempiternis,
libans autem nigrum uinum, Vlyssi urbium destructori
in manibus posuit. hic autem sedebat suã iuxta partem.
cibum autem ipsis distribuit Mesaulius, quem subulcus
ipse possederat solus absente domino,
seorsim à domina & Laerte sene.
ipsum quidem à Taphijs emerat de suo:
hi autem in cibos paratos appositos manus extendebant:
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
cibum quidem ab ipsis abstulit Mesaulius: bi a. in cubile
cibo & carnibus saturati inerunt.
nox autem uenit mala obscura, pluit autem Iupiter (sur.
tota nocte: at spirabat Zephyrus magnus semper aquo-
hos autem Vlysses allocutus est, bubulcum tentans,
si quõ ab eo extrà ibi chlænã præberet, uel aliquẽ socio-
alium incitaret: siquidem sui curam gerebat ualde: (rũ
audi nunc Eumæe, & alij omnes socij,
iactando aliquod uerbum dicam. uinum enim iubet
stultum, quod impellit sapientem etiam ualde cantare:
& leniter ridere, & saltare agit,
& aliquod uerbum profatur quod non dictum melius.
sed postquam primum garrulus esse cœpi, non celabo,
utinam pubescerem, misq; mihi firma esset,
sicut quando sub Troia insidias duximus parantes.
duces erant Vlysses & Atrides Menelaus,
eum his und tertius dux eram ego: ipsi enim iubebant.
sed quando uenimus ad urbem altumq; murum,
nos quidem circa urbem in uirgultis densis,
inter calamos & paludem sub armis humi
iacebamus: nox autem aduenit mala, Borea orto,
gelida, at postea nix facta est ueluti pruina
frigida, & scutis circumuertebatur crystallus.
tunc alij omnes uestes habebant & tunicas,

Vlysses cõmodè petit lenam.

dormie-

νοσῆσαι. ὁ δ' ὗσε σῦς πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
κόψε δ' αὐ ἀχόμενος χίζῳ δ' ἐρυὸς ἦν λίπε κείων.
τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ ἔσσαν.
ἂψα δ' ἐμῷ δόχλαν. ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ὃν πίονα δημόν.
ἐν τε λῇ πυρὶ βάλλε, πάλιν δ' ἀλφίτα πάσῃ,
μίσυλλόν τ' ἄρα τἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε προφρασέως, ἐρύσαντό τε πάντα·
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολμέα. αὐτὰρ ὁ συβώτης
ἵστατο δαιτρεύων· (πολὺ γὰρ φρεσὶν ἄσιμα ἤδη)
ἐν τε μὲν ἕπτα χαρακτὰ πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
τοῖσι μὲν ἴσαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδι· θῦσι
θῦεν ἐπευξάμενος, τοῖς δ' ἄλλοις νεῖμεν ἑκάστῳ·
νώτοισιν δ' ὁ δῦσε δαιτρεύεσκε γεραιῷ
ἀργιόδοντος· ὑὸς κύδαινε δ' θυμὸν ἄνακτος.
καί μιν φωνήσας πτερόεντα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
αὖθι ὅτως Εὔμαι φίλος Διΐ πατρὶ γήθοι
ὡς ἐμοί, ὅτι μ' ἐσθλὸν ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' αὖτε μεμνὼς πτερόεντα προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ἆδιε δαιμόνι' ξεῖνον, ἐπεὶ τόδε τοῖσδε
οἷα πάρεστι· θεὸς γὰρ μὲν λώσεται, ὅτ' ἐθέλῃσι,
ὅ, τι περ ὤπασε θυμῷ ἐδέλεται· δύναται γὰρ ἅπαντα.
ἄρξομαι, ἐν ἄρχματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
αὐτίκα δ' αἴθοπα οἶνον, ὃν Ὀδυσῆι πολιπόρθῳ
ἐν χείρεσιν ἔθηκεν, ὁ δ' ἕζετο πὰρ μοίρῃ.
σῖτον δ' ἐσφέρε μέτρον Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβῶτης
αὐτὸς κτήσατο οἷος ἀπούρας ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης τε γέροντός τε.
πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίων ἐρίηρε κτεάτεσσιν ἔοισιν·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἧντο,
σῖτον μὲν σφὶν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἄρα εἶσι κοίτης
σίτου καὶ κρειῶν πεκορημένοι ἐσσυένοντο.
νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
παύνυχος· αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας αἰγὶ θέφυρος.
τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
ἤπως οἱ ἐκ δὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν· ἐπεὶ ἔο κήδετο λίην·
Κέκλυθι νυῦν Εὔμαι, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
δὴ ἐμέθεν ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἀλεγεινός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀείσαι
καί δ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
καί τι ἔπος πρόεηκα ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, ὄκ ἔω κλύσαι,
εἴδ' ὡς ἐθέλωμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἤγομεν ἀρτιάων τε.
ἡγείοντο δ' Ὀδυσεύς τε καὶ ἀτρεΐδης Μενέλαος,
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγώ· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἱκόμεθα πρὸς τεῖχος ἀπύτου,
ἡμεῖς μὲν πυκὰ ἄσυ κατὰ ῥωπήια ὠκυπόροι
κὰδ λόχμας εἴλομεν ὑπὸ τεύχεσι πεπτάμενοι·
κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακή, Βορέαο πνοιάων
ἀκυλίς, αὐτὰρ ἔπειτα χιὼν ἐφέτ' ἠΰτε πάχνη
ψυχρή, καὶ στερεῶσι πεδιτρέφεσι κρύσταλλος.
ἐν δ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,

εὗδον δ' ὀπάοντες ἀριστῆες Ἀχαιῶν
αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἐὸν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἄφρασ' ἐπεί, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτατον νυκτὸς ἔβαν, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
τόφρ' ἐγὼν Ὀδυσῆα πεπνυμένον ἐγγὺς ἐόντα,
ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε)
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ὄφρα τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσομαι, ἀλλά με χῆμα
δάμνα· ὁ γὰρ ἔχω χλαῖναν. πεφάμην δ' αἴμωξε,
οἰοχίτωνι ἐμεῖο· νῦν δ' οὐκέτι φύκτα τέλονται.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα νόον κέρδε τὸν δ' ἐνὶ θυμῷ,
οἷόν περ ἔην ἔπος ἀθρήσαι καὶ μάχεσθαι·
φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
σίγα νῦν, μή τις σεῦ ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν κέρδε, εἶπέ τε μῦθον,
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος·
λίην γὰρ νηῶν ἐκὰς ἤλθομεν. ἀλλά τις εἴη
εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
εἰ πλείονας ἔνδον ἀπὸ νεῶν ἐπιτρωπᾶσθαι.
Ὡς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα θοὰς Ἀνδραίμονος υἱὸς
παρπαλίμως, ἀπὸ δ' ἧς χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν,
al. δῖαν βῆ δ' ἰέναι ἀδὺ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνῳ
κείμην ἀκαπάσσως· φάτο δ' ἧος χρυσόθρονος ἠώς.
ὡς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
οἵη περ τὸν χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
ἀμφότερον, φιλότητι καὶ ἀνδροὶ φῶτας ἔπος.
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι πανάκριοί εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ὦ γέρον, ἦ νύ τοι ἀμύμων οὐ κατέλεξας,
al. ἰνισσόν. οὐδέ τι πω πρὸς μοῖραν ἔπος νημερδὲς † ἔειπες.
τῷ οὔ τ' ἐνδεὴς ἔσσι οὔτε τοι ἄλλου
ὧν ἐπιδευὴς ἰκνεῖσθαι πάλαι ἄρτια εἰδότα
νηῦ· ἀτὰρ νῦν γε τὰ σὰ ῥάκεα δυσπαλέες.
ἦ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
γεύσασθ' ἐγένοντο, μία δ' οἷη φωτὶ ἐπάσσω.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δ' ὤσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὡς ἐπὼν αὐόρουσε· τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
ἰλύν, ἐπὶ δ' οἰῶν τε καὶ αἰγῶν πέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτο· τὰ δ' ἤ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὰ μὰλ' ἀμφὶ δὲ μιν κεφαλὴν κάλυψε γέροντος
ἔνδοθεν, ἔνθα δὲ οἱ βίοτος πολυκήδεος ἦεν·
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις·
ἀμφὶ δ' χλαῖναν εἴσατ' ἀλεξάνεμον μάλα πυκνὰ,
αὐτὰρ ἐπὶ νάπλιον ἔλντ' αἰγὸς ἐϋτρεφέος μεγάλοιο·
εἷλε δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα σιδήρῳ.
βῆ δ' ἰέναι κείων ὅθι πὴρ σύος ἀργιόδοντος
πίτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ ἐύδεσκε Βορείῳ ὑπ' ἠγενέτῃ.

dormiebant autem quieti ſcutis cooperti humeros:
at ego ueſtem quidem diſcedens ſocijs reliqueram
ſtultè, quoniam non putabam futurum ut frigerem:
ſed ſequebar ſcutum ſolum habens & ueſtem nitidam.
ſed quãdo iam tertia pars noctis erat, trans a. aſtra ierãt,
tunc ego Vlyſſem allocutus ſum propè entem,
cubito pungens: (hic autem promptè audiuit)
nobilis Laertiade prudens Vlyſſes,
non amplius cum uiuis ero, ſed me hyems
interficiet: non u. habeo lanã apud me. decepit me deus,
una cum tunica ut eſſem: nunc nullum iam effugium eſt.
Sic dixi. hic amẽ poſtea mentem tenuit hãc in animo,
qualis ille erat ad conſultandum & pugnandum:
loquens autem gracili uoce me allocutus eſt:
ſile nunc, ne quis te Achiuorum alius audiat.
dixit & in cubito caput tenuit, dixitq; uerbum:
Audite amici, diuinũ mihi in ſomnis aſtitit ſomniũ.
nam à nauibus longè uenimus. ſed aliquis eat
nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorum,
ſi plures à nauibus iubeat uenire. (*lius*
Sic dixit. motus eſt a. poſtea Thoas Andræmonis fi-
ſubitò, à ſe autem lænam iecit purpuream,
perrexitq; ire ad naues: ego autem in ueſte illius
iacui libenter: illuxit a. aureum thronũ habens Aurora.
utinam nunc pubeſcerem, miſq; mihi firma eſſet,
daret aliquis lænam in ſtabulis ſubulcorum,
utrunq;, & amicitia & reuerentia uiri boni.
nunc a. me inhonorãt malas circa corpus ueſtes habẽtẽ.
Hunc aũt reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
ô ſenex, laus quidem tibi bona quam dixiſti, Eumæus
neq; ullum adhuc nefarium uerbum inutile dixiſti. Vlyſſi.
ideo neq; ueſte indigebis neq; alia re
quam conueniat ſupplici ærumnoſo obuiam uenienti
nunc: at mane tuis te pannis amicies.
non enim multæ læne, mutatoriæq; tunicæ
hic ad induendum, una autem ſola uiro cuiq;.
at poſtquam uenerit Vlyſſis dilectus filius,
ipſe tibi lænamq; tunicamq; ueſtes dabit,
mittet & quò te cor animusq; iubet.
Sic locutus ſurrexit: poſuit autem ei ignem prope Paratur
lectum, inq; ouium & caprarum pelles iniecit. ſtratum
ibi Vlyſſes recubuit: inſuper lænam iniecit ipſi Vlyſſi.
denſam & mollem, quæ ei erat mutatoria,
cùm ſe indueret quando aliqua hyẽs terribilis orta eſſet.
ſic hic quidem tunc Vlyſſes dormiuit, apudq; ipſum
uiri dormierunt iuuenes, neq; ſubulco
placuit illic in lecto à ſuibus longè dormire:
ſed hic extrà iens armabatur: (lætabatur autem Vlyſſes
quòd ei facultates curabat abſentis)
primũ quidẽ enſem acutũ circũ fortes poſuit humeros:
circum a. lænam induit expellentẽ uentũ ualde denſam,
ac pellem ſumpſit capræ bene nutritæ magnæ:
ſumpſit & acutã lanceã, contra canes adiutricẽ et uiros.
perrexit autem ire dormiturus ubi ſues
rupe ſub concama dormiebant Boreæ ſub tegmine.

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapsodiæ argumentum.

Telemacho Minerua in somnis astitens in Ithacam redire hortatur. qui donis à Menelao acceptis mittitur, & ingressurus in nauim, Theoclymenum quendam Argiuum uatem recipit propter cædem exulantem. Et Eumæus Vlyssi narrat uti Phœnices ipsum prædati ex Syria insula, uendiderint Laertæ. Et Telemachi nauis appellitur ad Ithacam, & cum hanc ad urbem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

ODYSSEAE HOMERI ὁ.

RAPSODIA.

Omicron, appulit ad Ithacam Vlyssidos ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerua
accessit, ad Vlyssis magnanimi illustrē filium
de reditu admonitura, & suasura ut rediret.
inuenit autem Telemachū, & Nestoris inclytum filiū,
dormientes in uestibulo domus Menelai illustris.
Nestoridem quidem molli domitum somno:
Telemachū aūt nō somnus tenebat dulcis, sed in animo
nocte per solitariam curas patris congregabat.
propè astās allocuta est glaucos oculos habēs Minerua:

Miner. Telemachū in somnis hortatur, ut Ithacam redeat.

Telemache, non amplius bene domibus diu aberras,
possessiones & relinquens uiros & in tuis domibus
sic superbos: ne omnia comedant
possessionibus diuisis, tu autem inanem uiam uenias.
sed moue citissimè uoce bonum Menelaum,
mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.
iam enim pater & fratres iubent
Eurymacho nubere, hic enim superat omnes
procos donis, & auget dotes.
ne te inuito ex domibus res efferatur.
scis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
illius uult domum augere quicunq; duxerit,
filiorum autem priorum & mariti dilecti
non amplius recordatur mortui, neq; inquirit.
sed tu ueniens ipse committes singula
famularum quæ tibi optima uidebitur esse,
donec præbeant Dei uenerabilem uxorem.
aliud autem tibi uerbum dicam: tu uerò repone animo,
procorum tibi diligenter optimi insidiantur
in freto Ithacæ & Samiæ pulueruleutæ,
cupientes occidere antequam in patriam terram uenias.
sed hæc non puto: ante quàm aliquem terra detineat
uirorum procorum, qui tibi uictum comedunt.
sed longè ab insulis absline benefabricatam nauem:
nocte tamen nauiga. mittet autem tibi uentum à tergo
immortalium quicunq; te custodit & tuetur.
at ut primum littus Ithacæ peruenieris,
nauem quidem in urbem impelle & omnes socios:
ipse autem primum Subulcum adito,
qui tibi suum custos: tamen tibi bene uult.
illic autem noctem dormi. hunc autem mitte urbē intrà
nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
quòd ei saluus sis, & ex Pylo ueneris.

hæc

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ ο.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον Ἀθηνᾶ ἐλθοῦσα εἰς Ἰθάκην ἐπιτρέπει πρὸς τὴν μητέρα. εἰς Λέπρεον παρὰ Μενελάου λαβὼν πέμπεται, καὶ ἐμβαίνει μέλλων εἰς τὸν ναῦν, Θεοκλύμενόν τινα ἀργεῖον μάντιν ἀναλαμβάνει ἐπὶ φόνῳ φεύγοντα. καὶ Εὔμαιον Ὀδυσσεῖ λιπαρῆ ὄντα εἰς Φοίνικας αὐτὸν λιτόδημον ἐν Συρίᾳ νήσῳ, ἀπὸ λιμένος Λάερτι. καὶ ὁ Τηλέμαχος νυκτὸς κατάγεται εἰς Ἰθάκην, καὶ τούτῳ εἰς ἄστυ ἀπεπέμψας, αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η ὁ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Οὐ ἐπίβη δ' Ἰθάκης Ὀδυσεὺς ἐς Λακεδαίμονα.

ΗΛΘε δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πάλλας Ἀθήνη
ὤρχετ', Ὀδυσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου τε μνήσουσα, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
εὗρε δ' Τηλέμαχον, καὶ Νέσορος ἀγλαὸν υἱόν,
εὗδον τ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο.
ἦτοι Νεσορίδην μαλακῷ ἔδαμασσεν ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίῳ μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο δηρὸν ἀλάλησαι,
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
ὅτω ὑπερφιάλως· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασάμενοι, σὺ δ' ἤ τηΰσιλον ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἶκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς.
ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε καὶ γείνατο καὶ κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ πολὺ βάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δ' ὤροισι, καὶ ἀζωφέλιγα ἔεδνα.
μή νύ τι σοῦ ἄεκοντι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἶδα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γυναικὸς·
κείνου βάλλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπύῃσι,
παίδων δὲ πρώτων ἠδὲ κεδνοτάτου φίλοιο
ἀκέτι μέμνηται τεθνειότος, οὐδ' ἐπὶ μοῖρα,
ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ὧν τρίψειας ἕκαστα
δμωάων, τῆτις τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
εἰσόκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὸν πόσιν ἔμμεν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σὺ φρεσὶ θυμῷ.
μνηστήρων σ' ὧν πατὸς ἐς ἀρίστους λοχόωσιν
πρὸ πτολιήθρου Ἰθάκης τε Σαμοιό τε παιπαλοέσσης,
ἠμὲν νοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τάχ' ἐκ οἴω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
αὐθρώπων μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι.
ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν δύρηγέα νῆα·
νυκτί δ' ὁμῶς πλέειν. τῷ μέν σε θεὸς ὄπασσον
ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
νῆα μὲν ἦ τοι πόλιν ὀτρῦναι ἠδ' αὐτοὺς ἑταίρους·
αὐτὸς δὴ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δ' ἐ τοι ἤπια οἶδεν.
κεῖθι δὴ νύκτ' ἄεσαι. τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἶσω
ἀγγελίην ἐρέοντα πορίφρονι Πηνελοπείῃ,
ὁππότε οἱ σῶς ἐσσί, καὶ ἐκ Πύλου ἠλήλυθας.

ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
αὐτὰρ ὁ Νεσορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνος ἔγειρεν,
λὰξ ποδὶ κινήσας· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ἔγρεο Νεσορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.

Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα.
Τηλέμαχ', οὔπως δεῖ, ἐπειγομένους περ ὁδοῖο,
νύκτα διὰ μνοφερὴν ἐλάαν. τάχα δ' ἔσετα πάρος.
ἀλλὰ μάλ' εἰσόκε δῶρα φέρων ᾧ δ' ἰφθιμος ἀνὴρ
ἥρως Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος,
ἐν μύθοις ἀγανοῖσι πρᾴως ἀποπέμψῃ.
τὸν γάρ τε ξεῖνον μιμνήσκεται ἤματα πάντα
ἀνδρὸς ξεινοδόκου ὅς οἱ πάρ φίλα τέκνα πέφαγε.

Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' ἠὼς χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς·
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐσάς δ' ἐξ εὐνῆς Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.

Τὸν δ' ὡς οὖν γνώσαν Ὀδυσῆος φίλος υἱός,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
δῦνε, μέγα φᾶρος δὲ σιβαροῖς ἀμοις
ἥρως. βῆ δ' ἴθυσε, παρίστατο δ' υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
νῦν μὲν νῶϊ μ' ἀποπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἶκαδ' ἱκέσθαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', ὅτι σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
ἱέμενον νέεσθαι. νεμεσσῶμαι δ' ἠμὲν ἄλλῳ
ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔχθρα μάλ' ἐπιφέρησιν,
ἔχθρα δ' ἐκφαίνησιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
ἴσόν τοι κακόν ἐσθ' ὅς τ' ἄκοντ' ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατέρυκε.
χρὴ ξεῖνον πρήσσοντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δ' ἀπέπεμπειν.
ἀλλὰ μάλ' εἰσόκε δῶρα φέρων ᾧ δ' ἰφθιμος ἀνὴρ
καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς· εἴπω δ' ἀνδρασὶν ἠδὲ γυναιξὶν
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις πεπνυμένα δαῖτα φυλάσσειν
ἀμφότερον, κῦδός τε καὶ εὐκλεία, δ' ὀνίνησι,
δεῦρ' ἐπινήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
εἰ δ' ἐθέλῃς τρηχεῖαν Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
ὄφρά τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑπαζεύξω δέ τοι ἵππους·
ἄστεα δ' ἀνδρώπων ἐπιβησόμεθ'· οὐδέ τις ἡμέας
αὖτως ἀπρήκτους ἀποπέμψει, δώσει δέ τι γ' ἐσθλὸν φορέεσθαι,
ἢ τρίποδ' ἠὲ λέβητα δύω, ἢ ἡμιόνους, ἢ χρύσειον ἄλεισον.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· (οὐ γὰρ ὀπίσσω
ἔρρον ἐὼν κατέλειπον ἐμῇ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
μή πατρὸς μὲν ἐγὼ δίζημαι ἀμύμονος ἀνὴν ὀλέσσω,
ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων πειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόν γ' ἄκεσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ἧς ἀλόχου ἠδ' ἑλένῃσι κέλευσε
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις πεπνυμένα δαῖτα φυλάσσειν.
ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοίδης Ἐτεωνεύς,
αὐσάς δ' ἐξ εὐνῆς ἐπεὶ ὃ πολὺ ναίεσκε ἀπ' αὐτοῦ.
τοῦ πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,

hæc quidem sic fata abiit ad longum olympum.
at hic Nestoridem ex dulci somno excitauit,
calce pede mouens: & ad ipsum uerbum dixit:
surge Nestoride Pisistrate, unius unguis equos Telemach. Pisistrato
subiunge currus ducens, ut eamus uiam.
Hunc aũt Nestorides Pisistratus contra allocutus est:
Telemache, nondum licet, festinantes quamuis ad iter, Pisistratus Telemacho.
noctẽ per tenebrosam ambulare. citò aũt aderit Aurora.
sed mane quousq; dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus,
& uerbis mitibus allocutus remittat.
huius enim hospes recordatur dies omnes
uiri hospitalis qui amicitiam præbuerit.
Sic fatus est. statim autem aureæ sedis uenit Aurora:
mox autem ipsos adijt uoce bonus Menelaus,
surgens ex lecto Helena à pulchricoma.
Hunc postquam cognouit Vlyssis dilectus filius,
festinans tunicam circa corpus stupendam
induit, & magnum pallium in fortes iecit humeros
heros. iuit autem foras, astans autem allocutus est
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:
Atride Menelae diuine, princeps populorum, Telemach. Menelao.
iam nunc me remitte dilectam in patriam terram.
iam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit postea uoce bonus Menelaus:
Telemache, non te ego multum tempus hic detinebo Menelaus Telemacho.
cupientem reditus. irascor autem & alij
uiro hospitali, qui nimis quidem diligit,
nimis & odit. meliora autem modica omnia.
æquale malum est qui & nolentem redire
hospitem impellit, & qui abiturientem detinet. Hospitẽ in mitũ detinere inhumanum est.
oportet hospitẽ præsentẽ diligere, nolẽtem a. dimittere.
sed mane donec dona ferens in currum ponam
pulchra, tuq; oculis uideas: dicam autem mulieribus
cibum domi ut parent abundè ex ijs quæ intus sunt.
utrunq;, gloriaq; & splendor, & utilitas,
ut cœnati eatis multam in infinitam terram.
si autem uis diuertere in Græciam & medium Argos,
ut te ipse sequar, subiungam autem equos:
urbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos
frustra remittet, dabit autem aliquid unum ferendum,
uel aliquem tripodem bene æratorum uel lebetem,
uel duos mulos, uel aureum poculum.
Hunc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
Atride Menelae diuine, princeps populorum, Telemach. Menelao.
uolo iam redire ad nostra: (non enim à tergo
custodem discedens reliqui facultatibus meis)
ne patrem diuinum quærens ipse peream,
aut aliquid mihi ex domibus precioſi boni pereat.
at postquam hoc audiuit uoce bonus Menelaus,
statim suæ uxori & famulis iußit
cibum domi parare abundè ex ijs quæ intus essent.
mox ipsi uenit Boethides Eteoneus, (ipsa.
exurgẽs ex lecto: quoniam non multũ habitabat longè ab
hunc autẽ ignem accendere iußit uoce bonus Menelaus,

ὀπτῆσαί
essareq;

assareq; carnes. hic autem non neglexit audiens.
ipse autem in thalamum descendit redolentem,
non solus, simul cum ipso Helena ibat & Megapenthes.
sed quando iam peruenerunt ubi ei preciosa iacebant,
Atrides quidem postea poculum cepit rotundum,
filium autem crateram portare Megapenthem iussit
argenteam. Helena autem astitit arcis,
ubi erant ei pepla nariegata, qua laborauerat ipsa:
horum unum sumpsit Helena portabat diuina mulierum,
quod pulcherrimum erat narietatibus, & maximum,
stella a.tanquã resplendebat, iacebat a.ultimũ aliorum.
perrexerunt a.ire ulterius per domũ, donec peruenerunt
ad Telemachum. hunc a.allocutus est flauus Menelaus:

Telemache, utiq; reditum ut mentibus tuis cogitas,
sic tibi Iupiter perficiat personans maritus Iunonis.
donorum autem quæcunq; in mea domo preciosa iacent,
dabo quod optimum & honoratissimum est.
dabo tibi crateram fabricatam: argentea autem
est tota, auro autem labra perfecta sunt.
opus autem Vulcani: præbuit autem illustris heros
Sidoniorum rex, quando eius domos cooperuit
illic me reuersum. tibi autem uolo hoc præbere.

Menelai donum.

Sic dicens, in manibus posuit crateram rotundam
heros Atrides. hic autem crateram lucidam
posuit illic coram portans fortis Megapenthes
argenteam. Helena autem astitit pulchrigena,
peplũ habens in manibus. uerbumq; dixit, & appellauit:
donum tibi & ego, fili dilecte, hoc do,
memoriam Helenæ manuũ, optatarũ in nuptiarũ tẽpus
tuæ uxori portãdum: interim aũt dilectam apud matrem
iacerat in domo. tu autem mihi gaudens abi
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.

Helena Telemachum xenijs donat.

Sic fata in manibus posuit. hic autẽ suscepit gaudẽs.
& hæc quidem in tabulata posuit Pisistratus heros
suscipiens, & omnia suo admiratus est animo.
bos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus:
sederunt autem postea in sedibus q; solijs q;.
aquam autem famula gutturnio infudit ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
ad lauandum: apud autem politam extendit mensam.
panem autem honesta famula apposuit ferens,
cibos multos imponens, gratificans de præsentibus.
apud autem Boethœdes carnes incidebat, et distribuebat
ministrabat autem filius Menelai inclyti. (partes,
hi autem in cibos paratos appositos manus mittebant.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
equos iunxerunt, inq; currus uarios ascenderunt:
extra a.impulerunt uestibulũ & porticũ ualde sonantẽ.
cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus,
uinum habens in manu dulce dextra,
aurea in patera, ut ubi libassent irent.
stetit autem ante equos: præbibens q; locutus est:

Gaudete ô iuuenes, & Nestori pastori populorum
dicite: certè enim mihi pater tanquam mitis erat,
quamdiu

ὀπτῆσαί τε κρειῶν, ὁ δ' ἄρ' ὲκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
αὐτὸς δ' ὔμ θαλάμου κατεβήσατο κηώεντα,
ὲκ οἰῶ, ἅμα τῷ γ' Ελένη κίε κὴ Μεγαπένθης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
ἀτρεΐδ' ης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
ἤρη δ' ἤ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
ἀργύρεον. Ε'λένη δ' ἤρίσατο φωριαμοῖσιν,
ἣ θ' ἔσαν οἱ πέπλοι ποικιλτοί, ὅς κάλλει αὐτὰρ
ἦν ἐν' ἀειραμένη Ε'λένη φέρε δ' ἴα γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δ' ἤ νέατος πάντων.
βὰν δ' ἰέναι πρόσθεν δόματος, ἔως ἵκοντο
Τηλέμαχον, τὸν δ' ἤ πρόσφη ξανθὸς Μενέλαος,

Τηλέμαχ', ἦ τοι νόσον ὄπλως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ὥς τοι Ζεὺς τελέσειε γ' ἐρίγδουπος πόσις Ηρης.
δώρων δ' ὅσ' ἐγὼ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστι.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ὐδὶ χείλεα κεκράανται.
ἔργον δ' Ηφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων Βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ μ' νοστήσαντα. τεὴν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.

Ως εἰπὼν, χερὶ χεῖρα τίθει δ' ἔπας ἀμφικύπελλον
ἥρως ἀτρεΐδης. ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
βῆκ' αὐτ' πρόσθ' ἀροίθη φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
ἀργύρεον. Ε'λένη δ' ἤρίσατο καλλιπάρῃ, (ζυγὸν,
ἐστὸν ἔχεσ' γ' χερσίν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
δῶρόν τοι ἐγώ, τέκνον φίλε, τῷ δώσω μὲν
μνῆμ' Ε'λένης χειρῶν, πολυηράτου ὥρην γάμου
σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τέως ἤ φίλη πρὸς μητρὶ
κείσθω γ' μεγάρῳ. σὺ δὲ μοι χάρῃ ἀφίκοιο
οἶκον ἐὐκτίμενον καὶ σὸν δὸς πατρίδα γαῖαν.

Ως εἰπῶν γ' χερσί τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
τὰ μὲν δὴ πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, τὰ πάντα ἑῷ θήκατο θυμῷ.
αὐτὰρ δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος·
ἐξείσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἤ ξεστὴν ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αὖ δ' οἶν ταμίη πρόθηκε φέρουσα,
ἔδματα πολλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
πὰρ δ' ἤ βοηθοίδης κρέα θαίσιος, ἐν νέμε μοίρας,
ὠνοχόει δ' ὑὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὅρον ἧντο,
τὸν τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵπποις τ' ἐζεύγνυσθ', καὶ ἅρμαθα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐλῆτος ἠχήσσης.
τοῖσι δὲ μετ', ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
οἶνον ἔχων γ' χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
χρυσείῳ γ' δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην. (δα,
στὰς δ' ἵπποισι πρόσθ' ἀροίθη, δ' ἐδίσκόμενος ἦ πρόσ-

Χαίρετον ὦ κόροι, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἔμοιγε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,

εἰως φ' Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
καὶ λίην κεῖνω γε, διοτρεφὲς, ὥς ἀγορεύεις,
πάντα τάδ' ἐλθόντες κατὰ λέξομεν, αἴ κ' ἐγὼ ὣς
νοήσας, Ἰθάκηνδε κιὼν, ὀπάσσω φίλοι οἴκῳ
ἄποιμ' ὡς πρὸς σεῖο τυχὼν φιλότητος ἀπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω πειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπὶ δεξιὸς ὄρνις ἐπέπτω,
αἰετὸς, ἀργὶλιὼν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἴυζοντε ἕποντο
ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες. ὁ δὲ σφιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἦλθε περόων· οἱ δ', ἰδόντε γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δ' Νεσορίδης Πεισίστρατος ἦρχε μενοινῶν,
φράζεο δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
εἰ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τόρε, ἦέ σοι αὐτῷ.
Ὡς φάτο. μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας.
Τὸν δ' Ἑλένη ταναίπεπλος ὑποφθάμενη φάτο μῦθον,
κλῦτέ μευ, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθανάτοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω.
ὡς ὄρνις χὴν ἦρπαξ' ἀπὸ παλαμῶν ἐνὶ οἴκῳ
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενή τε τόκος τε·
ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πολλ' ἐπαληθείς
εἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται· ἦέ νυ ἤδη (θεὶς,
εἶσι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
ὄφρα νῦν Ζεὺς θέσπιν ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
τῇ δ' κἀγώ τοι νῦν κεῖθι θεῷ ὡς δύχεσθαι μιν.
ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιιν μάστιν βάλεν· οἱ δ' μάλ' ὦκα
πῖξαν πεδίονδε σὺν ἄστεϊ μεμαῶτε.
οἱ δ', πανημέριοι σεῦον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντε.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πότι δῶμα
υἱὸς Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
τῷθι δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δ' τοῖς πάρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος πάις,
ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνὰ δ' ἅρμαθ' ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν πυθμένος ὑπὸ σκιόεντος ἐρίγδουπα.
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον.
καὶ τότε Τηλέμαχος πυθέσθαι φώνει Νεστορίδην,
Νεσορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ δαμοκρατὲς ἐσμὲν
ἐκ πατρόων φιλότητος· ἀτὰρ καὶ ὁμήλικες ἔσμεν·
ἥδε δὲ δὴ καὶ μᾶλλον ὁμοφρονέουσιν ὀπάσει.
μή με πρὸς ἄγε νῆα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
μή μοι γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ἔνδον οἴκῳ,
ἐμέθεν φιλέειν· ἐμὲ δ' ἦχρεὼν θᾶσσον ἰκέσθαι.
Ὡς φάτο. Νεσορίδης δ' ἄρ' ἐῷ συμφράσσατο θυμῷ
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
ἥδε δέ οἱ φρονέοντι δόξασκε κέρδιον εἶναι·
ἵππους αὖθι νέας θοὴν ἐπὶ θάλασσαν
νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ δηώσατο κάλλιμα δῶρα,
εἵματα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε.

quamdiu ad Troiam pugnanimus filij Achiuorum.
Hunc autē Telemachus prudens contra allocutus est:
& omnino illi, generose, sicut dicis,
omnia hæc ut uenerimus narrabimus, utinā enim ego sic
reuersus ad Ithacam nactus Vlyssem in domo
dicam ut à te consequutus amicitiam omnem
uenio, afferoq; preciosa multa & bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis, Augurium aquilæ.
aquila, album anserem ferens unguibus magnum,
domesticum è corte: clamantes autem sequebantur
uiri & mulieres. hæc autem ipsos prope ueniens
dextera emicuit ante equos, hi autem uidentes
lætati sunt, & omnibus in mētibus animus lætatus est.
His autem Neslorides Pisistratus incepit sermonem:
considera iam Menelae generose, princeps populorum,
an nobis hoc ostendit deus ostentum, an tibi ipsi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus
quomodo ei ritè responderet considerata re:
huic autem Helena stolata præueniens dixit uerbum: Helena interpretatur augurium.
audite me, at ego uaticinabor sicut in animo
immortales iaciunt, sicut perfectum iri puto.
sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo
ueniens ex monte, ubi ei proles & partus:
sic Vlysses mala multa passus, & multa uagatus,
domum redibit, & puniet: uel & iam
domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rursus Telemachus prudens cōtra dixit:
sic nunc Iupiter faciat ualde sonans maritus Iunonis,
ideo tibi & illic deo tanquam supplicabo.
dixit, & equis flagellum adiecit: hi autē ualde celeriter Telemach. proficiscitur à Menelao.
ruerunt in campum per urbem prompti.
hi autem toto die quatiebant iugum utrimq; habentes.
occidit autem Sol, obscuratæq; sunt omnes uiæ.
Pheras autem peruenerunt, Dioclei ad domum
filij Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
illic nocte dormierūt: hic autem his hospitalia apposuit.
quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
equosq; iunxerunt, currusq; uarios ascenderunt:
extra a. impulerunt uestibulum & porticum resonantē.
uerberauit autem impellere: hi aūt non inuiti nolabant.
statim autem posthea uenerunt Pyli altam urbem.
& tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:
Nestoride, quomodo mihi pollicitus perfeties
uerbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse
ex patrum amicitia: quin & æquales sumus:
hæc autem uia & magis concordiam conciliabet.
ne me extra duc nauem generose, sed relinque illic,
ne me senex inuitum sua detineat in domo,
cupiens amanter tractare: me autem opus est citò ire.
Sic dixit. Nestorides autem suo consultauit animo
quomodo ei ritè pollicitus perficeret.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse:
uertit equos in nauem uelocem & littus maris:
naui autem in puppi depromplit pulcherrima dona,
uestem, aurumq; quæ ei Menelaus dederat.

καὶ

& ipsum hortans uerba uolucria alloeutus est:
Discedũt à se Telemachus & Pisistratus. festinanter nunc ascende, iubeq; omnes socios,
ante me domum ire, nunciareq; seni.
bene enim ego hoc scio in mente & in animo,
qualis illius animus immensus, non te dimittet,
sed ipse uocans huc ueniet. neq; te dico
retro iturum uacuum: nalde enim irascetur tamen.
Sic fatus impulit pulchrorum crinium equos
retro Pyliorum in urbem, uelociter aũt domos peruenit.
Telemachus autem socijs conciens iussit:
Telemach. socijs. parate arma socij naui nigrae:
ipsiq; ascendamus, ut iter faciamus.
Sic dixit. illi u. hũc nalde quidẽ audiuerũt, & obedine
statim a. ingressi sunt, & in sedibus sederunt: (runt.
& hic q. hac laborabat, supplicabatq; immolabatq; Mi-
Theoclymenus uates ad Telemachi nauem confugit. nerua peregrinus, extorris ex Argo, uiro interfecto,
uates: ac genere Melampodis proles erat,
qui antea quidẽ quondã habitabat Pylo in matre ouiũ,
dines Pylijs nalde egregiè domos habitans.
tunc alium populum peruenit, patriam fugiens,
Neleumq; magnanimum, clarissimum uiuentium,
qui eius opes multas perfectum in annum
habuit ui: hic autem interim quidem in domibus arcis
uinculo in difficili ligatus fuit, duros dolores patiens,
gratia Nelei filiae, nocumentiq; grauis
quod ei in mentibus posuit dea perterribilis Erinnys:
sed hic q. effugit mortẽ, & abegit boues nalde mugiẽtes
in Pylum ex Phylaea, & soluit opus infandum,
diuinum Neleum, fratriq; uxorem
duxit ad domos. hic autem aliorum init populum,
Argos in equos nutriens: ibi enim ei fatale erat
habitare multis imperantem Argiuis.
ibi autem duxit uxorem, & altam posuit domum.
genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes.
Antiphates. Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:
Mantius. at Oicleus populi seruatorem Amphiaraum,
Oicleus. quem animo dilexit Iupiterq; Ægiochus & Apollo
Amphiaraus. omni amicitia: neq; peruenit senectutis limen,
sed perijt Thebis, mulicbrium gratia donorum.
Alcmaon. huius autem filij fuerunt Alcmaon Amphilochusq;.
Amphilochus. Mantius rursum genuit Polyphidiumq; Clitumq;.
Polyphidius. sed Clitum quidem aureae sedis rapuit Aurora,
Clitus. pulchritudinis gratia eius, ut immortalibus intereſſet.
at magnanimũ Polyphideum uatẽ Apollo (phiaraus;
fecit hominum longè optimũ, postquã mortuus est Am-
qui Hypereſiae peregrinatus est patri iratus:
illic habitans uaticinabatur omnibus mortalibus.
Theoclymenus. huius quidẽ filius aduenit, Theoclymenus a. nomẽ erat,
qui Telemachum prope stetit: hunc autem inuenit
sacrificantem supplicantemq; uelocẽ apud nauẽ nigram:
& ipsum affans uerba uolucria locutus est:
O amice, quoniam te sacrificantẽ inuenio hoc in loco,
supplico per sacrificia & deum, & deinde
tuum ipsius caput & socios qui te sequuntur,

καί μιν ἐποτρύων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
πρίν ἐμὲ οἶκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδ' ἐοίδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφιάλου, ὅ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἵσεται. ἀκὶς σε φημί
ἆψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἆψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώματ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύων ἐκέλευσεν,
ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἐταῖροι νηὶ μελαίνῃ·
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο. (το.
Ὡς ἐφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μῦθον κλυον, ἠδ' ἐπίθοντο·
αἶψα δ' ἔβαινον, ἕδοντο κλισίηφι κάθιζον·
ἵππους δ' ἀμφ' ὀχέεσφιν ἐρύσσατο κάλλιπε δ' ἥρως
νηὸς ἔπι πρύμνης, ἀνὰ δ' ὀρθὸν ἔστασαν ἄνδρες,
Τηλεμάχου πόδας ὠκὺς ἕπετο δ' Ἀρέγεος υἱός,
μαίητις· ἀτὰρ γθονίῳ γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
ὅς ποτε μιν μετέπεμπε Πύλῳ ἔνι μητέρι μίλτῳ,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μετ' ἔξοχα δ' ὤματα ναίων.
δὴ τότε γ' ἄλλον δ' ἦμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἔσχε βίῃ· ὁ δ' ἧτο μὲν ἐν μεγάροις Φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δεδεκτῷ, κρατερὸν ἄλγεα πάσχων,
εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης
τὴν οἱ ὑπὸ φρεσὶ θῆκε θεὰ δεινὰ καταλλήτις Ἐρινύς·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐκφυγε κῆρα, πὴ ἄλασε βοῦς ἐριμύκους
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, πὴ ἔτισατο δῖον ἀέκητι,
αὐτάδελφον Νηλῆα, κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δ' ὦμα δ'. ὁ δ' ἄλλῃ ἴκετο δῆμον,
Ἄργεος ἐς ἱπποβότου· τόθι γάρ νυ οἱ ἄσπετον ἦεν
ναιέμεναι, πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' ἀργείοισιν.
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην τε καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον·
αὐτὰρ Ὀϊκλῆος λαοσσόον Ἀμφιάρηον,
ὃν πολὺ κῆρι φίλα Ζεὺς τ' ἀιγίοχος καὶ Ἀπόλλων
πᾶσιν οἷσι φίλοτητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
ἀλλ' ὀλέτ' ἕνεκ' ἀπῆκε, γυναικὸς εἵνεκα δώρων.
τὼ δ' υἷες ἐγένοντο Ἀλκμέων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδη τε κλυτὸν τε·
ἀλλ' ἤρι κλυτὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν ἠὼς,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
αὐτὰρ ὑπερθύμου Πολυφείδεω Μαντίου Ἀπόλλων
θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάρηος,
ὃς ῥ' ὑποφήτωρ δ' ἀπηώρατο πατρὶ χολωθείς·
φῆδ' ὅγε ναιετάων Μαντοῦς ἐπὶ πᾶσι βροτοῖσι.
τὸν μὲν ἄρ' υἱὸς ἔπαλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
ὃς τότε Τηλεμάχῳ πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐφέηκε
πρωθήσοντ' ἀνέμοιο θοὴν πὰρ νῆα μελαίνην·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεύχομαί σε θύοντα νῦν ἁλέεσθαι
λισσόμενος· ὑπὲρ θυέων μή δ' αἴμονος, ὥστ' ἔπι σῆς
σῆσι τ' αὖ κεφαλῆσι καὶ ἑταίροις οἵ τοι ἕπονται,

ἀπό μοι ἀρομένῳ νημερτέα, μηδ' ἀποκεύσῃς.
τίς; πόθεν ἐσσὶ ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἔξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι ὄζεν Ὀδυσσεύς,
εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἦδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τὼ νέκα νῶϊ ἑτάρους τε λαβὼν ἠνήκατα μέλαιναν,
ἤλυθον ὀψόμενος πατρὸς δ' ἔτι δέχομαι οἶος.

Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη θεοκλύμενος θεοειδής,
ὅττω τοι κἀγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ γὰρ ἀκοντίσται τε ἔασι τε
Ἄργεϊ ἂν ἱππόβοτῳ, μέγα δ' ἀρητῆσιν ἀχαιοῖς·
τὼ νῦν ἀλλυδὶς ἀμπλακίην θανάτοιο κῆρα μέλαιναν
φεύγων· ἐπεὶ νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· δίωκέμεναι γὰρ ὀΐω.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ὃ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐΐσης·
ἀλλ' ἕπεο, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά κ' ἔχωμεν.

Ὡς ἄρα φωνήσας οἱ ἑοῦ ἐξέσσυτο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τόδ' ἐπ' ἰκριόφιν ταίνυσεν νηὸς ἀμφιελίσσης·
αὐτὴ δ' καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσατο πουποπόροιο.
ἧστο πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθεζόμενος· πὰρ δὲ οἱ αὐτῷ
ἕστο Θεοκλύμενον· τοὶ δ' ὤρυμήσαν ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὁπλῶν ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ἐκπρεπῶς ἐπίθοντο.
ἱστὸν δ' ἐλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες· κατὰ δ' ἤρεισαν πρυτόνοισιν ἔδησαν.
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοείοις.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀϋτμένη θέοι θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἤδη δὲ φέρας ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς οὖρῳ
ἤδη πὰρ Ἠλιάδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ὑπόπρο ἔθηκε θοῇσιν,
ὁρμαίνων ἢ κεν θανάτου φύγοι, ἦ κεν ἁλώῃ.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δόρπεϊτ' ἐν μέσσοισι· πὰρ δ' ἐσθίεν ἠδὲ πίνεσκον ἄλλοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆλτο μένος,
τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐν δόμῳ ἠὲ καὶ ἤδη τόσσον ἀπῆεν,
αὐτῷ ἐνὶ σταθμῷ, ἦ ἤδη πόλινδε
κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ἠῶθεν πρωΐ ἄεσυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους. (σον,
ἀλλά μοι εὖ δ' ὑποθοῦ, καὶ ἄμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασ-
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύργον ὀρέξῃ.
καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
ἀγγελίην εἴποιμι πολυφρονι Πηνελοπείῃ·
καί κεν μνηστῆρσιν ὑποφρίαλοισι μιγείην,
οἵ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχουσιν.
ἔνθ' ἄν κεν εὖ δ' ῥώοιμι μετὰ σφίσιν ὅ, τι θέλοιεν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σὺ σάωσο, καί μοι ἄκουσον,

dic mihi interroganti uera, neq; occultes.
quis? unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?

Hunc a. Telemachus prudens contra allocutus est:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam.
ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Vlysses,
si quando erat: nunc autẽ iam corruptus est graui morte.
propterea nunc socijs & sumptis & naui nigra,
ueni interrogaturus de patre diu absente.

Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus: Theoclymenus orat oppm.
sic tibi & ego ex patria, uiro interfecto
tribule: multi autem fratres & socij
Argos per equiferum, multum autem pollent Achiui:
horum fugiens mortem & parcam nigram
exulo: quoniam mihi fatale est inter homines errare.
sed me naui impone, postquam tibi exul supplicani,
ne me interficiant: persequi enim puto.

Hunc a. rursus Telemachus prudẽs contra alloc. est: Telemach. suscipit in nauẽ Theoclymenum.
non quidem te uolentem expellam naui æquali:
sed sequere, at illic diligeris qualia habemus.
Sic loquutus suscepit æream lanceam,
& hanc in lignis extendit nauis utrinq; uertibilis:
ipse quoq; nauem pontigradam ascendit.
in puppi autem postea sedit: apud autem seipsum
sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes soluerunt.
Telemachus autem socijs exhortans iussit
arma tangere. hi autem auidè obediuerunt.
malum autem abiegnum concauam intra basim
statuerunt erigentes: deq; funibus ligauerunt.
traxeruntq; uela alba bene tortis loris.
his autem concitantem uentum mittit cæsia Minerua,
uehementem sonantem per aerem, ut uelocissimè
nauis expediret currens maris salsam aquam.
occidit autem Sol, obscuratæq; sunt omnes uiæ.
& illa Pheras appulit, urgente Iouis uento:
& apud Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
hinc autem rursus insulis immisit acutis,
ruens si mortem fugeret, an caperetur.

Hi autem rursus in casa Vlysses & diuinus subulcus Poeta redit ad Vlyssem.
cœnabant: apud autem ipsos cœnabant uiri alij.
at postquam potus & cibi amorem eiecerunt,
his Vlysses dixit, subulcum tentans,
si ipsum adhuc accuratè diligat, manereq; iubeat
illic in statione, an hortetur ad urbem:
audi nunc Eumæe, & alij omnes socij. Eumæi & Vlyssis colloquium.
mane ad urbem cupio ire
mendicaturus, ut non te uexem & socios.
sed me bene mone, & simul ductorem bonum præbe,
qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate
errabo, si quis poculum & panem porrigat.
& profectus ad domos Vlyssis diuini,
nuncium dicam prudenti Penelope:
& procis superbis miscebor,
si mihi cœnam dent, cibos infinitos habentes.
forsan benefaciam inter ipsos quidquid uolent.
etenim tibi dicam, tu autem consule, & me audi,

Mercurij causa interuncij, qui omnium
hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
strenuitate autem non mihi contenderit homo alius,
ignemque bene cumulare, siccaque ligna scindere,
diuidereque & assare & uinum fundere:
qualia bonis præstant deteriores.

Hunc autem ualde iratus allocutus es Eumæe subulce:
bei mihi hospes, cur in mentibus istud consilium
fuit? tu' ne omnino cupis illic perire?
si quidem procorum uis ingredi multitudinem,
quorum iniuriaq; uisq; ad sidereum cœlum uadit.
non tibi tales sunt ministri illorum,
sed iuuenes lænas bene induti & tunicas,
semper autem pingues capita & pulchros uultus,
qui ipsis administrant: bene politæ autem mensæ
pane & carnibus & uino oneratæ sunt.
sed mane, non enim aliquis te dolet præsente,
neq; ego, neq; aliquis alius sociorum qui mihi sunt.
at postquam uenerit Vlyssis dilectus filius,
ille te lænamque tunicamque uestes induet,
mittet autem quò te cor animusque iubet.

Huic a. respondit postea multa patiens diuus Vlysses:
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres (grami.
sicut mihi, quod me quietũ reddidisti ab errore et ærũna
errore autem non est peius alind hominibus.
sed grátia perditi uentris mala consilia habent
uiri, si quem inuadit error & malum & dolor.
nunc autẽ quoniam detines, manereq; me uacuum iubes,
Vlysses quærit de matre & patre Laerte. *dic age mihi de matre Vlyssis diuini,*
patreque quem reliquit iens in senectutis limine,
si fortè adhuc uiuunt sub splendore Solis,
an iam mortui sunt, & in Ditis domibus.

Hunc a. rursus allocutus est subulcus princeps uirorũ:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam:
Laertes quidem adhuc uiuit, Ioui autẽ supplicat semper
animam è membris perire suis in domibus.
terribiliter enim filio dolet absente,
uirgineq; nupta uxore prudente, quæ ipsum maximè
tristitia affecit pereundo, & in cruda senectute posuit.
quæ dolore sui filij perijt glorioſi,
tristi morte: sic non moriatur quicunq; mihi
hic habitans amicus sit & amica faciat.
quandiu quidem igitur illa erat, dolens licet,
tamdiu aliquid mihi placebat sciscitari & interrogare,
quoniam me ipsa nutriuit unà cum Ctimena stolata
filia eximia, quam postremam peperit natorum:
hac simul nutritus sum, paulo aũt me minus honorabat.
at postquam pubertatẽ multum amatam uenimus ambo,
hanc q. postea in Samũ dederũt, & infinita acceperunt:
at me lænaque tunicaque uestibus illa
pulchris admodum indutum, pedibusq; calceis datis,
ad agrum misit: diligebat autem me corde magis.
nunc autem iam horum indigeo. sed mihi ipsi
opus augent beati Dei cui incumbo.
ex his autem comedi bibiq; & uenerandis dedi.

Ε ἰρμείαο ἔκπαγλ' ἀλαπάξαι, ὅς ῥά τε πάντων
ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει·
ἀλλ' οὐκ ἂν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
πῦρ τ' ἐν νηΐσαι, ἀλιά τε ξύλα λαπάξαι,
δαῖτρόν τε τάμνειν καὶ οἰνοχοῆσαι
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι πάρος δμῶες χέρηδν.
Τὸν δ' αὖτε προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ὤμοι ξεῖνε, τίη τοι φρεσὶ τόνδε νόημα
ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
εἰ δὴ μνηστήρων ὑπερηνορέων ἐπιβαίης
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
ἔστ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
ἀλλὰ νέοι χλαίνας τε ἰμάντας τε εἵματα καλὰ
αἰεὶ δὴ λιπαροὶ κεφαλάς τε καλὰ πρόσωπα,
οἵ σφιν ὑποδρῴωσιν ἐϋξέστοι δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν πάρ' οἴνῳ βεβρίθασιν.
ἀλλὰ μένε'. ὀ γάρ τις τοι αὐτίκα πῆμα τέτυκται,
ὅστ' ἐγώ, ὅτέ τις ἄλλον ἑταίρων οἷ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν ὁ δίογος υἱὸς ἰόντος,
κεῖνός σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε πραπίδες θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
αἴθ' ὄφελος Εὔμαιε φίλος Διΐ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅππῃ μ' ἔπασας ἄλγεα καὶ ἀϊζυρὰ αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ' ὀνίησι πανώτατον ἄλγος ἀρούρῃ.
ἀλλ' ἐπεὶ ἀλγεσίδωρος γαστρὸς κακὰ κήδεα ἔχουσιν
ἀνέρα, ὅν κεν ἵκηται ἄλη τ' ἀκαμα καὶ ἄλγεα·
νῦν δ' ὦδί μ' ἐχρῆσε, μένειν τε μοι εἶπεν ἄνωγας,
ἔστ' ἄν γε μοι πρὸς μητρὸς ὁ δίογος ἀντιθέοιο,
πατρός θ' ὁμ πατέλειπον ἰὼν ὧδε γήραϊ δηθώ,
εἴπω ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τεθνᾶσι, νέμῃ ἐν ἀϊδήλοισι δόμοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
καὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διΐ δ' ὄλλυται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ὧ μεγάροισιν.
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἣ ἑ μάλιστα
ἄκαχ' ἀποφθιμένη, καὶ ὧ ὤμῳ γήραϊ θῆκεν.
ἣ δ' ἀχέϊ θ' παιδὸς ἀπὸ φθιμένοιο κυδαλίμοιο,
λυγαλέῳ θανάτῳ· ὡς μή θάνοι ὅστις ἐμοιγε
ἠβάσκει ναιετάων φίλος ἔν τε φίλαι δρῆες.
ὄφρα μὲν ἂν δὴ κεῖνη ἔλω, ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἦεν μυθήσασθαι τε δρῆσθαι,
ἔνθ' ἀπὸ μ' αὐτὴ τρίφυλον ἅμα Κτιμένην τανυπέπλῳ
θυγατρὶ ἰφθίμῃ, τῇ ὀπλοτάτην τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τι μ' ἔσκεν ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπὴν ἥβης μετεβήσετον ἀμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμονδ' ἐδόσαν, ἠγαθέην δὲ
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐσθῆτα
καλὰ μάλ' ἀμφήσασα, πόσιν δὲ ὑποδήματα δῖα
ἀγρόνδε τ' ἐπόλλευε φίλῃ δ' ἐν θυμὸν ἔθηκε μᾶλλον. (σε,
νῦν δ' οὐδ' ἔτι τάων ὧν δ' ὄνομαι. ἀλλά μοι αὐτῷ
ἔργον ἀέξουσι μάκαρες θεοὶ ὧν περ μέμονε.
τὴν ἐφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ ἀνδρείοισιν ἐδωκα·

ἐκ δ' ἄρα δ' ἐασοίνης ὁ μέλιχρόν θ' ὕδωρ ἀπῶσαι
ἔστ' ἔπος, ὅτέ τι δρῆγον. ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἶκῳ,
ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα γὰρ δόμῳ χατέουσιν
αὐτίκα δ' ἐασοίνης φάσθαι, καὶ ἔκαστα νοῆσαι·
καὶ φαγέμεν πιέμεν τε· ἔπειτα δέ καί τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσιν ἰαίνει. (σὺς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὔμαιε σύβωτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠέ δ' ἐπεπράθεν πτόλις εὐρυάγυια,
ἦ γὴ ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἦ σέ γε μετνωθῆτα πὰρ οἰέσιν ἢ παρὰ βουσὶν
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασαν
ἐς δ' αὐδρὸς πρὸς δώματ', ὁ δ' ἄξιον ὧνον ἔλωνται.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη συβώτης ὄχαμος αὐδρῶν,
ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, οἶνόν τε δίνει
νύμφη. αἵδε γὰρ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν. οὐδέ τι σε χρὴ
πρὶν ὥρη καταλέχθαι. ἀϊνὴ γὰρ πολὺς ὕπνος.
τὼ δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὐδέτω ἐξελθών· ἄμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
δόρπον ἐπινήσας, ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίοισιν ἑπέσθω.
νῶϊ δ' γὼ καὶ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
κήδεσιν ἀλλήλων τέρπώμεθα λυγαλέοισι,
μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαλήθῃ.
τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (ἔπτε ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
οὔτι πολυπλήθης λίην τόσον· ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
βοτὸν, οἰνοπλήθης, πολύπυρος· αἰεὶ δ' ὅπότε λιμὸν ἐσέρχεται, δόλιός τις ἄλλη
νῆσον ἐὺ ναιετάουσι βροτοὶ σιν· ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' αὐθρώπων,
ἔλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,
οἷς ἀγανοῖς βέλεεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δ' ἔσφιν πάντα δέδασται·
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτησίου Ὀρμενίδης, ὣς εἴκελος ἀθανάτοισιν·
ἔνθα δὴ Φοίνικες ἀνωίστυοι ἦλυθον ἄνδρες
τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐὺ εἰκὼ
καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπεροπῆες
πλησάσκην τίς πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηΐ
δώνῃ καὶ φιλότητι τά τε φρένας ἠπεροπεύει
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καί κ' ἐὺ ἐργὸς ἔησιν.
ἐρώτα δ' ἅπερεπτίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
καὶ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου δύχομαι εἶναι·
πατρὶ δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ζυδὸν ἀφνειοῖο·
ἀλλά μ' αὐηρπαξαν Τάφιοι λῃστῆρες ἀνδρες
ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δῦρ' ἀγαγόντες

ex autem domina non dulce est audire
neq; uerbum, neq; opus. quoniam malum incidit domui,
uiri superbi: ualde autem famuli indigent
coram domina dicere, & singula interrogare:
& comedere bibereq; deinde & aliquid portare
ad agrum, qualia animum semper famulis latificant.

Hunc aũt respondẽs alloc. est multũ tolerans Vlysses:
papæ, sic paruulus Eumæe subulce,
multum aberrasti tua patria & parentibus.
sed age mihi hoc dic & nere narra,
an nasata est urbs uirorum lata uijs,
qua inhabitabat pater & alma mater:
an te derelictum apud oues uel apud boues
uiri inimici nauibus acceperunt, & transtulerunt
huius uiri ad domos, hic autem dignum precium dedit.

Vlyss. quærit ex Eumæo conditionem generis eius.

Hunc aũt rursus alloc. est Subulcus princeps uirorum:
hospes, quoniam iam hæc me interrogas & inquiris,
silentio nunc percipe & delectare, bibeq; uinum
sedens. hæ autem nocles magnæ: est quidem dormire,
est autem se oblectantibus audire, neq; te oportet
ante horam dormire. molestia est etiam multus somnus.
horum autem aliorum quemcunq; cor & animus iubet,
dormiat egressus: simul autem Aurora apparente
pransus, simul sues heriles sequatur.
nos autem in stabulo bibentesque comedentesque,
doloribus alter alterius delectemur tristibus,
recordantes. inter enim dolores delectatur uir
qui ualde multa passus est & multa errauit.
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
insula quædam Syria uocatur, (si fortè audisti)
Ortygiam supra, ubi conuersiones Solis.
non ingens usq; adeo: sed bona quidem,
fertilis boum, fertilis ouium, uino plena, multi frumẽti:
fames autẽ nunquam populũ inuadit, neq; aliquis alius
morbus odiosus est miseris hominibus:
sed quando senuerunt in urbe genera hominum,
ueniens argentei arcus Apollo Diana cum,
suis illustribus sagittis aggrediens interficit.
illic duæ urbes, bifariam autem ipsis omnia diuisa sunt:
his autem ambabus pater meus imperauit
Ctesius Ormenides, similis immortalibus:
illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
uafri, infinita agentes ludicra naue nigra.
erat autem patris mei uxor Phœnissa in domo
pulchraq; magnaq;, & splendida opera sciens.
hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
cum lauanti quidam primum coijt concaua in naui
lecto & amore: quæ mentes decipiunt
fœminis mulieribus, etiam siqua benigna sit.
interrogabat autem postea quæ esset & unde ueniret.
hæc autem ualde statim patris dixit altam domum.
ex quidem Sidone multi æris glorior esse:
filia autem sum Arybantis ego abundè diuitis:
sed me rapuerunt Taphij latrones uiri
ex agro uenientem: transtulerunt autem me huc ducẽtes

huius

huius uiri ad domos: hic autem dignum precium dedit.
Hanc a. rursus allocutus est uir qui coiuerat eam:
enimuerò nunc iterum rursus simul nos domum sequere,
ut uideas patris & matris altam domum,
ipsosq́, certè enim adhuc sunt, & diuites uocentur.
Hunc a. rursus allocuta est mulier, & respõdit uerbo:
erit & hoc, si mihi uelitis nautæ
iureiurando fidem dare, me indemnem abducturos.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt sicut iussit.
at postquam iurauerunt q́, perfecerunt q́, iusiurandum,
his rursus dixit mulier, & respondit uerbo:
silentio nunc: ne quis me alloquatur uerbis
uestrorum sociorum, occurrens uel in uia,
uel ad fontem: ne quis ad domum seni
profectus dicat: hic autem intelligens liget
uinculo in difficili, nobis autem moliatur mortem.
sed habete in mente uerbum, festinate a. emptionẽ uiati-
sed quando iam nauis plena uictu fuerit, (corum.
nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat.
portabo enim & aurum quodcunq́, sub manus uenerit:
quin & aliud onus ego uolens dabo.
filium enim uiri mei in domibus nutrio,
quæ suauissimum sanè hoc simul currentem foras,
hunc ducam in nauí: hic nobis infinitum precium
inueniet, quocũq́, transfibitis ad diuersilingues homines.
Hæc quidem sic fata abiuit ad domos pulchras:
hi autem per annum totum apud nos manentes
in nauí concaua facultates multas lucrabantur.
sed quando iã concaua nauis granata erat illis ad redeun
tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri, (dum,
uenit autem uir multiscius mei ad domos patris,
auream coronam habens, quæ electris cincta erat:
hanc quidem in domo famulæ & honesta mater
manibus tractabant, & oculis uidebant:
precium pollicitæ: ille autem huic innuit tacite.
atq́ ubi innuit concauam in nauem iuit.
hæc autem me manu prehensum domibus eduxit foras.
inuenit autem in uestibulo & poculum & mensas
uirorũ conuiuarũ, qui circa meum patrem uersabantur.
hi quidem in concionem processerunt, populiq́ cœtum.
hæc autem statim tria pocula abscondita in sinu
exportauit: at ego sequebar imperitia.
occidit autem Sol, obscuratæq́ sunt omnes uiæ.
nos autem in portũ inclytum uenimus celeriter euntes,
ubi Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.
hi quidẽ postea ascendentes nauigabant humidas uias,
nobis impositis: Iupiter autem uentum immisit.
sex diebus quidem simul nauiganimus nocte & die:
sed quando septimum diem Iupiter fecit Saturnius,
hanc q. postea mulierẽ interfecit Diana sagittis gaudẽs:
sentina autem insonuit illapsa sicut marina fulica:
& hanc quidem phocis & piscibus escam futuram
iecerunt: at ego relictus sum dolens animo.
hos autem Ithacæ admonit portans uentusq́ & aqua:
ubi me Laertes emit facultatibus suis.

Ἦ ῥ' αὐδήσας πρὸς δώματ' ὄρουσε θεοειδὴς
Τλῶ δ' αὖτε πρόσφατον αὐτὴ ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ,
ἣ ῥά νεῶ πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἶκαδ' ἕποιτο,
ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητρὸς ὑψιφεῖς δῶ,
αὐτός τ', ἦ γὰρ ἔτ' αὖσι, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνή, κὴ ἀμείβετο μύθῳ,
εἴη κεν καὶ ἔπειτα, φίλοι τό γε νῶϊν ἄρηρε
ὅρκῳ πεισθῆναι, ἀπημονά μ' οἶκαδ' ἀπάξειν. (φώ
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐπέλευ-
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνή, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
σιγᾶτε νῦν· μήτις μοι προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων, συμβλήμενος ἢ κὲ ἀγυιᾶς,
ἅπτερ ὦδε κρίνω· μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἀγγέλλῃ· ὁ δ' ὀϊόσατο κατὰ θυμὸν
λισσομένῳ κε ἄρηλέϊ, ὑμῖν δ' ὦκα φράσειεν ὀλέθρου.
ἀλλ' ἴσχετ' κὲ φρεσὶ μῦθον, ἐπὴν ἅλα δῖαν ἄνωγε
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλέῃ βιότοιο γέμῃται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ὀπυίεται ἰκέσθω.
οἴσω γὰρ κὴ χρυσὸν ὅτις χ' ὑποχέρι βάλῃται·
κὴ δέ κεν ἄλλ' ἐπιβαίνοι ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
παῖδα γὰρ αὖ πρὸς κῆρ μεγάροις ἀτιτάλλω,
πορφυρέην δὴ τοίην ἅμα τροχόωντα θύραζε,
τὴν κεν ἄγοιμ' ὦδή νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὄνον
ἄλφοι, ὅπη πράσσητε πρὸς ἀλοθρόους αὐθρώπους.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντο
ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολλὸν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
τὸν τόθ' ἄρ' ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγόαλεε γυναικί,
ἦλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμὸν πρὸς δώματα πατρός,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔδρτο.
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ κὴ πότνια μήτηρ
χερσὶν ἀμφαφόωντο, κὴ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο·
ὤνον ἐποχόμενοι· ὁ δ' ἤπιε κατηφόνι σιωπῇ.
ἤτοι ὃ καννύσας κοίλῃ ἐνὶ νηῒ βεβήκει.
ἠδ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
εὗρε δ' ἐνὶ προθύροισι ποτήρια καὶ τραπέζας
αὐδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μὰν πατρὸς ἀμφιπένοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἂν δὴ θῶκον ἐρέσθην, ἢ δημοσίῃ τε φάτιν·
ἠδ' αἶψα τρί' ἄλφα κατακρύψασ' ἐν κόλπῳ
ἐκφέρεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀπινέα φρονέουσα.
δ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡμεῖς δ' ὦκα λιμένα πλατὺν ἤλθομεν ἔγγυς ἐόντα,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἦεν αὐδρῶν ὠκύαλος νηῦς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νῶϊ ἀναβασάμενοι· ὦδή Ζεὺς ὄρσε θύελλαν.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε μὴ ἦμαρ·
ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἑβδομάτην ἦμαρ ἄγε Ζεὺς Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα·
ἄντλῳ δ' ὡδ' ἔπεσε θεσπέσιον ὡς ναλίη κὴξ
τὴν μὲν φώκῃσι μὴ ἰχθύσι πύρμα γενέσθαι
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
οὖρος δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
ἔνθά με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσι ἑοῖσιν.

ὅτω

ὄφθαλμοῖσιν.
Τὸν δ' αὖ δεσπότης ὁ Εὐρυνόμῃ ἀμείβετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
πάντα τε ἔκπαγλα λέγων ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἤτοι σοί μὲν πρὸς καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ αὐλὸς δόματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἀνθρώπων, ὅς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
φῶτ' ἀλυκέως· ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον. αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ὑδὸν ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καὶδ δ' ραθέτην δ' ὀλίγον χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθ' ἐύθρονος. οἱ δ' ἄρα χέρσῳ
Τηλεμάχου ἑτάροι λύον ἱστία καὶδ δ' ἔλον ἰσόν
καρπαλίμως, τοῖς δ' ὄρμον πρόειρυσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' ἄγκυρας ἔβαλον, κατὰ δ' ὦρυμνήσι' ἔδησαν.
ἐκ δ' αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο, κέρασάν τε αἴθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἔξ ὄρον ἔντο,
τοῖσι δ' Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων,
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄσυδ' ἐλάσατε νῆα μέλαιναν·
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρόνδ' ἐπελεύσομαι ὀδέ βοτῆας.
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι·
πῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόρον πρᾶα βείμην,
δεῦτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
πῆ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τοῦ δόμου δ' ἵκωμαι
αὐδρῶν οἳ κραναὴν Ἰθάκην κατανέρανται;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σεῖο δόμους;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτίον ηὔδα,
ἄλλως μὲν σ' αὖ ἐγώγε κὴ ἡμέτερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ'. οὐ γάρ τοι ξείνιον ποθὴ ἀλλά σοι αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσσομαι, οὐδ' σε μήτηρ
ὄψεται. ὁ μὲν γάρ τι θαμὰ μνᾶται σ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τῶν ὑποδρωΐω ἱστὸν ὑφαίνει.
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαί ὅν κ' ἴκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
ὃν νῦν ἔπι θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι.
κὴ γὰρ πολλὸν ἄριστος αὐτὸς, μνώοντά τε μάλιστα
μητρός' ἐμῆς γαμέειν, κὴ ὄ δ' ὑπερήνορας ἕξειν.
ἀλλά τε Ζεὺς οἶδ' ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
εἰ καί σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπταθ' ἀριστερὸς ὄρνις,
ἱέραξ, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· τὼ δ' ἐπόδ' ἔστε
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δ' ἧπαρ χοῦν ὀρόαξε
μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δ' Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας,
ᾧ τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ', ὅτι ἄρα θεῶν ἔπετο κλειτὸς ὄρνις.
ἔγνων γὰρ μὴν ὄρνιν ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
ὑμετόρῳ δ' ἐν ἔσι γένεϊ βασιλεύτερον ἄλλο
φῶτα λίην Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς κε κρατοῖτε αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτίον ηὔδα,
εἰ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τελεσφορέοιεν ἔπι.
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἔξ ἐμέθεν, ὥς ἄν τις σε σαώσειεν μακαρίζοι.

ἥ, κατὰ

sic hanc terram ego uidi oculis. Vlysses Eumaeo.
Huic autem rursus diuinus Vlysses respondit uerbo:
Eumeæ, certe ualde iam mihi in mẽtib. animũ mouisti,
ista singula dicens quod passus sis dolores animo.
sed certe tibi quidem apud etiam malum bonum posuit
Iupiter, quoniam uiri domos peruenisti multa laborans
humani, qui iam tibi præbet cibumq́ potumq́
decenter: degis autem bonam uitam. at ego
multas hominum per urbes errans huc perueni.
Sic hi quidem talia inter sese dicebant:
dormierunt autem non multum tempus, sed paululum:
statim enim aurora uenit pulchræ sedis. at in terra Telemach. Ithacam re dit.
Telemachi socij soluebant uela: deposuerũt aũt malum
statim, hancq́ in portum protraxerunt remis.
extra autem anchoras iecerunt, funes autem liganerunt.
extra autem & ipsi iuerunt in littore maris,
cœnamq́ parabant, miscebantq́ nigrum uinum.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
his autem Telemachus prudens incepit sermonibus:
Vos quidem nunc ad urbem impellite nauem nigram:
at ego ad agrum ibo & ad pastores.
uespertinus autem uisis meis operibus discedam:
mane autem uobis itinericum apponam,
conuiuium bonum carniumq́ & uini dulcis.
Hunc autem allocutus est Theoclymenus diuinus:
quo enim ego dilecti fili ibo? cuius domos perueniam
uirorum qui asperæ Ithacæ dominantur?
an recta ad tuam matrem eam & tuam domum?
Hunc aũt Telemachus prudens contra allocutus est:
aliquin quidem te ego & nostram iuberem
ire. non enim hospitio careres: sed tibi ipsi
peius esset, quoniam tibi ego quidem abero, neq́ te mater
uidebit. non enim frequenter procis in domo
apparet, sed seorsum ab his in tabulato telam texit.
sed tibi alium uirum considero ad quem eas,
Eurymachum, Polybij prudentis inclytum filium,
quem nunc æqualiter Deo Ithacenses suspiciunt.
etenim longè optimus uir est, cupitáq́ maximè
matrem meam ducere uxorem, et Vlyssis honorẽ habere.
sed hæc Iupiter scit olympius in æthere habitans,
si & ipsis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic ei locuto uolauit dextera auis, Aquilæ augurium.
accipiter, Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus
uellebat columbã tenens, deorsum a pennas fundebat ad
in medio nauisq́ & ipsius Telemachi. (terram
Hunc aut ẽ Theoclymenus seorsum à socijs uocatum, Theoclymenus uates.
manu prehendit, uerbumq́ dixit, ac nominauit:
Telemache, non sine Deo uolauit dextera auis.
cognoui enim eam contrà intuitus auguralem esse.
uestro autem non est genere dominantius aliud
in populo Ithacæ, sed uos potentes semper.
Hunc a statim Telemachus prudẽs contra allocutus
utinam quidem hoc hospes uerbum perficiatur. (est:
utiq́ cito nosses amicitiamq́ multaq́ dona
à me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret.

dixit

Piræum The oclymenũ hoſpitatur.

dixit, & Piræum alloquitus eſt fidum ſocium:
Pirææ Clytide, tu quidem mihi in cæteris maximè obediſti meorum ſociorum qui me Pylum inſecuti ſunt:
& nunc mihi hunc hoſpitem ducens in domibus tuis, decenter ama & honora, donec ueniam.
Hunc aũt rurſus Piræus lancea inclyt. cõtra alloq. eſt:
Telemache, ſi quidem tu multo tempore hic manebis:
hunc ego ducam, nec hoſpite carebit.
Sic alloquutus nauem conſcendit, inſsitáque ſocios
ipſos aſcendere, atq; funes ſoluere.
hi autem ſtatim aſcenderunt, & in ſedibus ſederunt.

Telemach. ad Eumæũ diuertit.

Telemachus aũt ſub pedib. liganit pulchra ealciamẽta,
ſumpſit autem fortem lanceam acuiam acuto ære,
nauis à tabulatis. bi autem funes ſoluerunt.
bi quidem ſoluta naui nauigabant ad urbẽ, ſicut inſſerat Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
bũc aũt celeriter pergentẽ pedes ferebãt, donec uenit in ubi ei erãt ſues ualde multæ, apud quas Subulcus (eorũ bonus dormiebat, regibus benenolus.

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapſodiæ argumentum.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in urbẽ, debens nunciare domini aduentum. Fit autem deinceps Vlyſſis apud filium agnitio ſecundum uoluntatem Minerux, & in inſidias Telemachi ordinatorum in urbem reuerſio.

ODYSSEAE HOMERI Π.

RAPSODIA.

Pi autem Telemachus agnoſcit patrem ſuum.

NN caſa autem Vlyſſes & diuinus Subulcus
parabant prandiũ ſimul aurora, incendentes ignem,
emiſerunt q; paſtores cum coeuntibus ſuibus.
Telemacho autem circumblandiebãtur canes latrantes, neq; oblatrabant aduenienti. intellexit aũt diuus Vlyſſes adulantes canes, circumq; ſonus uenit pedum.
ſtatim autem Eumæum uerba melocia allocutus eſt:
Eumæe, certè ualde aliquis ueniet hunc ſocius,
uel etiam notus alius. quoniam canes non latrant,
ſed circumblandiuntur: pedum autem ſonum audio.
nondũ omne dictũ erat uerbũ quãdo eius dilectus filius ſtetit in ueſtibulis. ſtupefactus autem emicuit Subulcus:
exq; eius manibus eciderunt uaſa, quibus laborabat miſcens nigrum uinum. bic autem contra uenit regem:

Eumæus Telemachum reducem excipit.

oſculatus eſt a. ipſius caputq; & ambo lumina pulchra,
manusq; ambas. tenera autem ei excidit lachryma.
ſicut autem pater ſuum filium amanter excipit
uenientem ex longinqua terra decimo anno,
ſolũ unicũ in ſenectute genitũ, ob quem dolores multos
ſic tunc Telemachũ diuinũ diuus Subulcus (paſſus eſt:
totum oſculatus eſt, ampleCtẽs tãquã ex morte elapſum.
& lugens uerba melocia alloquutus eſt:
Veniſti Telemache, dulce lumen. neq; te ego
uiſurum putabam poſtquam inuiſti naui ad Pylum:
ſed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo

delectet

Τηλεμάχου ἐς ἀγρὸν ἀπόστασις. Εὐμαίου εἰς τὴν πόλιν, ἀφίξεως ἀπαγγελία. Διοπείθους τοῦ μαντέως. γένεσις ἐξ ἧς τὰ ἔξω Ὀδυσσέως πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν κατὰ βούλησιν Ἀθηνᾶς, καὶ τῶν ἐπὶ τὸν ἀνδρα Τηλεμάχου τεταγμένων ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπιστροφή.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Π.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τίνα δ' ἄρα Τηλέμαχος ἀναγνώρισε πατέρα ὃν.

ΩΣ Δ' ΑΥΤ' ἐν κλισίῃς Ὀδυσεὺς καὶ θεοῖς ὑφορβὸς
ὤτρυνόν τε ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κειαμένω πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δ' ἐρίσαντα κύνες δύλακόμωροι,
ἐσθλὸν ὑλακόμοντα. νόησε δ' ἐῢ Ὀδυσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐγγύθεν ἑταῖρος,
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος. ἐπεὶ κύνες δὲ δὴ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι, ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
ἔτι τῷ σῷ ἔρκεϊ ἔπος ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔσκε γε νῦ πεδύροισι. τάφρην δ' αὐόρουσε συβώτης
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
κιρνὰς ἄκρητα οἶνον. ὁ δ' αὐτίον ἤλυθ' ἄνακτος·
κύσσε δὲ μιν κεφαλήν τε νῦ ἄμφω φάεα καλὰ,
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δ' ἐκ οἱ ἔπεσε δάκρυ,
ὡς ὅτε πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ὀξὺ ἀπ' αἴης γαίης δεκάτῳ νιαυτῷ,
μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἐπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
ὡς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσσ' πάντοθεν, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. ἄσσ' τ' ἔγωγε
οὔ τέ σε ἔλπόμην ἐπεὶ οὐκέτι νῆϊ Πύλονδε·
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρά σε θυμῷ

τέρψομαι

τρόφομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ᾧδλον ἐόντα.
ὃ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεται ὃδὲ νομῆας,
ἀλλ' ὦκ' ἡμβύεις. ὡς γὰρ νύ τοι εὖαδ' ἐθυμῷ,
αὐδρῶν μνηστῆρων πρόσορᾶν αἰδήλιον ὄμιλον.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ἔστεται ὅττως ἄγγε· σέθεν δ' ἐγὼ ἐνθάδ' ἰκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, μὴ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦε τις ἤδη
αὐδρῶν ἄλλος ἔγημε, καὶ εὐνῇ Ὀδυσῆος δὲ πόσις δύνῃ,
χήτει ἐνὶ δυσαέων κάκ' ἀράχνια κῆρα ἔχουσα.

Τὸν δ' αὖτε προέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν
μήλοισιν κάπροισί γε μένει τετληότι θυμῷ (δρεῶν,
οἰσίν τ' ἐνὶ μεγάροισιν· ὀίζυραὶ δ' ἔτοι αἰεὶ
φθίνυσι νύκτες τε μήματα δ' ἀκρυχέουσιν.

Ὡς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴαν, μὴ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
ἕζετο δ' ἐλθὼν ἔνθ' ἄντα πατὴρ ὑπόδρα ἰδὼν Ὀδυσεύς.
Τηλέμαχος δ' ἐπόρουσε διὰ προθύρου ἐρύσας τε,
ἧκε δ' ἐπὶ θρόνου ἕζεσθαι· ἡμῖν δ' ἄλλοθι δόμον ἔδρῃσι
καθαρῷ ἐνὶ ἡμετέρῳ· πάρα δ' αὐτὸς ὅδε κατέβησε.

Ὡς φάθ'. ὁ δ' αὖθις ἰὼν καθ' ἕδρην εἶζε. δὲ δ' ὑσβώτης
χθὶ ὑπὸ χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὑπέρθη,
ἔνθα καθεζέτην ἔπειτα Ὀδυσῆος φίλος υἱός.
τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἃ ῥα πὰρ πρόσθεν ὑπέλειπον ἔδοντες·
σῖτον δ' ἐσυμβλώσας πάρ ἐλίσσεν ἐν κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
αὐτὸς δ' αὖτίον ἷζεν Ὀδυσῆος θείοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἦτο,
δὴ τότε Τηλέμαχος πρὸς μῦθον ἔειπε δίον ὑφορβόν,
ἄγε, πόθεν τοι ξεῖνος ἔδυ; ἰκέ; πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι φῦλα ἐπεύδα;
οὐ μὲν γάρ τι ἑ πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.

Τὸν δ' ἀπαμείβόμενος πρόσφης Εὔμαιε συβώτα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν Κρητάων γένος ἔμμεναι εὔχεται αὖτε·
φησὶ δ' πολλὰ βροτῶν ἐπιμίσγεσθαι ἀλήτης
πλαζόμενος. ὧς γάρ οἱ ἐπέκλωσαν τά γε δαίμονες.
νηῒ δ' ἐκ Θεσπρωτῶν ἀπέδρα ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς δόμον. ἐγὼ δέ οἱ ἐγγυαλίξω·
ὅρξον ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δέ τοι αὖτε γένηται.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς αὐτίον ηὔδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τόνδε ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες,
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ἐπιδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμί, μὴ ὄπιθεν χερσί πεποιθὼς
εὖνδρὶ ἀπαμύνασθαι, ὅτέ τις πρότερος χαλεπήνῃ·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἦ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δ' ἠμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ' Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρησιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τόδε ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δ' ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσὶ πέδιλα,

πέμψω

delecter inſpiciens recens aliunde domum reuerſum:
non enim frequenter in agrum uenis neq; ad paſtores,
ſed peregrinaris. ſic enim placuit animo,
uirorum procorum pernicioſam turbam intueri.

Hunc autem rurſus Telem. prudens contra alloc. eſt:
eris ſit pater: tui enim cauſa huc ueni,
ut te uideam oculis, & uerbum audiam,
nũ mihi adhuc in domibus mater maneat, an aliquis iã
uirorum alius duxit uxorem: Vlyſsis autem cubile,
ob uacuitatem cubationis malas araneas iaceat habens.

Hunc autẽ rurſus alloc. eſt Subulcus princeps uirorũ:
& quidem omnino illa manet patienti animo
tuis in domibus: ærumnoſæ autem eam ſemper
corrumpunt noctes q; & dies lachrymantem.

Sic utiq; uociferans, eius ſuſcepit æream lanceam:
at hic introiuit, & tranſiuit lapideum limen.
huic autem ſede adeunti pater ceſſit Vlyſſes.
Telemachus autẽ ex altera parte retinuit, locumq; eſt:
ſede ô hoſpes: nos autem & alibi inueniemus ſedem
tugurio in noſtro: adeſt autem uir qui deponet.

Sic dixit. hic aũt rurſus iuit ſeſſum. huic aũt Subulcus
fudit ſub uiridia uirgulta & pelles deſuper,
illic ſedit poſtea Vlyſsis dilectus filius.
his autem rurſus carnium ſcutellas appoſuit Subulcus
aſſatarum, quas priori die reliquerant comedentes:
panem autem feſtinanter cumulauit in caniſtris,
inq; poculo miſcebat dulce uinum.
ipſe contra ſedit Vlyſſem diuinum.
atq; illi in cibos paratos appoſitos manus mittebant.
at poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
tunc Telemachus allocutus eſt diuinum Subulcum:
pater, unde hoſpes hic uenit? quomodo aũt ipſum nautæ
duxerunt in Ithacam? qui nam ſe eſſe gloriabuntur?
non enim ipſum pedeſtrem puto huc ueniſſe.

Hunc autem reſpondens allocutus es Eumæe Subulce: Telemach. de hoſpite quærit, & patrem nõ agnoſcit.
equidem tibi fili uera omnia dicam.
ex Cretenſibus quidem genus ſuum prædicat latio:
dicit autem multas in hominum urbes diuertiſſe
errans. ſic enim ipſi deſtinauit ea deus.
nunc autẽ rurſus Theſprotorum uirorum ex nane fugiẽs
uenit meum ad tugurium. ego autem tibi præbebo:
fac quomodo uis. ſupplicem autem tibi ſe dicit eſſe.

Hunc autem rurſus Telemachus prudẽs allocutus eſt:
Eumæe, certè hoc uerbum triſte dixiſti,
quomodo enim hoſpitem ego ſuſcipiam domi?
ipſe quidem iuuenis ſum, & nondum manibus auſus
uirum tueri, quando quis prior laceſſat:
matri autem mea bifariam animus in mẽtibus cogitat,
an illic apud me maneat, & domum curet,
lectum uerens mariti populiq; famam,
an iam ſimul ſequatur Achiuorum quicunq; optimus
procatur in domibus uir & plurima dat.
ſed equidem hoſpitem, quoniam tuam uenit domum,
induam ipſum lænamq; tunicamq; ueſtes pulchras:
dabo autem enſem ancipitem & pedibus calciamenta,

mittam

mittam, quò ipsum cor animusq; iubet.
si autem uis tu, curato in stabulis detinens:
uestes autem huc ego mittam & panem omnem,
ad edendum, ne te consumat & socios.
illuc autem non ipsum ego ad procos siuero
ire: ualde enim iniustam iniuriam habent,
ne ipsi conuicientur, mihi autem dolor erit grauis.
facere autem difficile est quid inter plures
uirum etiam fortem: quoniam multo potentiores sunt.

Hunc a. rursus alloc. est multũ tolerans diuus Vlyss.

Vlysses Telemacho.

ô amice, quoniam mihi & respondere fas est,
certè ualde mei lacerantur audientis dilectum cor,
qualia dicitis procos iniusta machinari
in domibus inuito te tali.
dic mihi an uoluntarius domaris, an te populi
oderunt per populum, sequentes Dei uocem:
an fratres accusas: quibus uir
pugnantibus confidit, et si magna contentio moueatur.
utinam enim ego sic iuuenis essem hoc in animo,
uel filius ex Vlysse strenuus, uel & ipse
ueniat errans: (adhuc enim & sperare fas est)
statim postea meum caput præcidat alienus uir,
ni ego illis malum omnibus essem,
profectus in domum Laertiadæ Vlyssis.
sin me multitudine interficerent solum,
mallem in meis interfectus domibus
mori, quàm hæc semper indigna opera uidere,
hospitesq; quatientes, famulasq; mulieres
uiolantes indignè in domibus pulchris:
& uinum exhauriri, & cibum comedentes
frustra nequicquam, sine ullo operis profectu.

Hunc a. rursus Telem. prudens contra allocutus est:

Telemach. Vlyssi bono, sputi ignoto.

tibi enim ego hospes ualde uerè dicam,
neq; mihi omnis populus iratus molestus est,
neq; fratres accuso, quibus uir
pugnãtibus confidit, etiamsi magna contẽtio moueatur.
sic enim nostrum genus solum fecit Iupiter:
solum Laertem Arcisius filium genuit,
solum autem rursus Vlyssem pater genuit: at Vlysses
solum me domibus generatum liquit, neq; fruitus est.
his nunc inimici ualde infiniti sunt in domo.
quotquot enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samoq;, & syluosæ Zacyntho,
aut quicunq; asperæ Ithacæ dominantur,
tot matrem meam petunt, consumunt autem domum.
hæc autem neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
facere potest. hi autem corrumpunt comedentes
domum meam: citoq; me destruent & ipsum.
sed ea quidem Deorum in genibus iacent.

Telemach. Eumæum mittit ad matrem & Laertem.

pater, tu uerò uade citò, prudenti Penelopæ
dic quod ei saluus sum, & ex Pylo ueni.
at ego hic manebo: tu autem huc redi,
soli nunciato: aliorum autem nullus Achiuorum
audiat. multi enim mihi mala moliuntur.

Hunc autẽ respondens allocutus es Eumæe Subulce:

cogno-

τὼ μὲν ὦ ὄππα μιν πραπίδες θυμός τε κελεύει.
εἰ δ' ἐθέλεις σὺ, κόμιζε σὺ γὼ σαόμεν ἐρύσας·
εἵματα δ' ἐγὼ τά τ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα,
ἔδμεναι, ὡς αὖ μή σε κατατρύχῃ καὶ ἑταίρους.
κεῖσε δ' αὖ οὔ μιν ἐγώ γε μετὰ μνηστῆρας ἐῶμι
δρῶσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλείοσιν ἰόντα
ἄνδρα καὶ ἢν ἴφθιμον· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς·

ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστίν,
τῷ μάλα μὲν κατατεθνᾶσ' ἀκάχοντ' φίλον ἦτορ,
οἷα φατ' μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
γῷ μεγάροις αἰεικέα σέθεν τοίστε ἐόντ'.
εἰπέ μοι ἦ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοί
ἐχθαίρουσ· αὐτὰ δῆμον, ὅτῳ ἀσόμενοι θεὸς ὄμφῃ
ἤτοι κασιγνήτοις ὅτῳ μέμφεται· οἷσί περ αὐήρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
αἴ γὰρ ἐγὼν ὅτῳ νεῖος εἴην καὶ θυμῷ,
ἢ πάϊς ἔτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦε καὶ αὐτὸς
ἔλθοι ἀλητεύων· (ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίς γε λέσται)
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπὸ ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γεγοίμην,
ἐλθὼν δὲ μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
εἰ δ' αὖ μιν πληθύϊ δαμασσάμενοι μένον ἐόντα,
βουλοίμην κ' ἐγὼ ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰεὶ ἀεικέα δρῆγ' ὁράασθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά·
οἶνον δαφυσσόμενον, κὴ σῖτον ἔδοντας
μάψ αὔτως ἀτέλεστον, ἀλωάων ὕδι δρῳ.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα.

τοι γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
ὅττί τι μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
ὅττι κασιγνήτοις ὧν μέμφομαι, οἷσί περ αὐήρ
μαρναμένοισι πέποιθε, κὴ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ὡς δὲ γὰρ ἡμετέρῳ γουνοῦμαι μάνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρταο Ἀρκεισιάδην ὑὸν ἔτικτε, (σὺς
μοῦνον δ' αὖ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσ-
μοῦνον ἐμ' γὼ μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο.
τῶν νῦν δυσμενέσ μάλα μυρίοι εἰσ' γῷ οἴκῳ.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπὸ κρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατὰ κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητρὸς ἐμῆς μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, ὅττε τελεσθῆ
ποιῆσαι δυώατο. τοὶ δ' φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δ' με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν γ' γάσασι κεῖται.

ἄγχι, σὺ δ' ὄρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
ἔνθ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω· σὺ δ' δύρεο νέεσθαι,
οἶκα ἀπαγγείλας· ἄλλον δ' ἄλλων μὴ τις ἀχαιῶν
πρόφρων ἐσθλὸν ἐόντα κακὰ μηχανόωντα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα,

n 2 γιγνώ-

γιγνώσκω, φρονέω· τά γε πολλὰ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νημερτέως κατάλεξον,
εἰ καὶ λαέρτη αὐτῷ ὁδὸν ἄγγελος ἦλθε
δυσμόρῳ· ὃς τέως μὲν ὀδύσσηος μέγ' ἀχεύων,
ἔργά τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δ' ἄνδρεσσι τ' ἐοῖκὼς
οἶνον ἐδ' ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀνώγοι·
αὐτὰρ νῦν δὴ δ' οὔτε φαγεῖν οὔτε πιέμεν αὔτως,
ὅππως μιν φασὶν φαγέμεν καὶ πίεμεν αὔτως,
ἐδέ' ὅδε ἔργα ἰδ' ἔησιν, ἀλλὰ σοναχὴν τε γόον τε
ἧστο ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστέοφιν χρώς.

Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενόν περ.
εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσιν,
πρῶτόν κεν πατρὸς ἐλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλὰ σύ γ' ἀγγέλας ὀπίσω νίσ, μηδ' ἐκατ' ἀγρὸς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον. ἀτὰρ πῶς μητέρα εἰπεῖν,
ἀμφίπολον ταμίλλιν ὀτρυνέμεν ὀφρὶ τάχιστα
κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
ἦ ῥά, καὶ ὦρσε συφορβόν. ὁ δ' εἰλήλουθει χρόϊ εἰδυῖα·
βὰς δ' ἀπὸ μὲν ποσὶ πόλιν δ' ἴαν. ὧδε δ' ἄρ' Ἀθήνη
λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν εὔμαιος ὑφορβός· (νῦν
ἀλλ' ἦγε χερσὶν ἦλθε, δ' ἔμας δ' ἵκετο μυκαικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, νὴ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
στῆ δ' κατ' αὐτίθυρον κλισίης ὀδυσῆϊ φανεῖσα·
τὸν δ' ἄρα τηλέμαχος ἴδε θ' αὐτίον, δ' γνώσθη·
(οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς)
ἀλλ' ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον· καὶ ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
κυνζηθμῷ δ' ἐτράποντο δι' σταθμοῖο φόβηθεν.
νεῦσε δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νόησε δ' ἴος ὀδυσεύς·
ἐκ δ' ἦλθε μεγάροιο παρὲκ μέγα τεῖχος αὐλῆς·
στῆ δ' πάροιθ' αὐτοῦ τόν δ' πρόσεπτε θεὰ Ἀθήνη,
ἄλλοις λαέρτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
ἄδην νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
ὡς αὖ μνηστῆρσιν ὀλέθρου θάνατόν τε κῆρά τε
ἔρχεσθον πρὸς ἄστυ πολυκλυτόν. δ' ἐγὼ αὐτὰ
λιρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἕσομαι μεμαῦῖα μάχεσθαι.

Ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι· λέπεσε δ' ἄφελε καλὰ ἕσσεν.
ἂν δὲ μελαγχροιὴς γήρᾳ, γναθμοὶ δὲ τανύδεν·
κυάνεαι δ' ἐγένοντο ἔθειραί δ' ἀμφὶ γένειον.
ἦ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα, πάλιν κίεν· αὐτὰρ ὀδυσεὺς
εἶϊεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
τρέσσας δ' ἐτράπετο βάλε δ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
καί μιν φωνήσας ἔπτια πτερόεντα προσηύδα,
ἄλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκ ἔτ' ὁμοῖος.
ἦ μάλα τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλ' ἵλαθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δῶσομεν ἱερὰ,
καὶ χρύσια δ' ὦρα τετυγμένα. φεῖσαι δ' ἡμέων.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσεύς,
οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ πατὴρ τέος εἰμί, τοῦ εἵνεκα σὺ σφαχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδεγμένος ἀνδρῶν.

Ὡς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδδὲ παρειῶν
δάκρυον

cognoſco, ſapio: hæc iam intelligenti iubet.
ſed age mihi hoc dic & uerè narra,
ſi & Lærti eadem uia nuncius ueniam
infelici: qui hactenus quidem Vlyſſis nalde dolens,
operaq; ſpectabat, cum famulisq; in domo
bibebat & comedebat quando aius in pectorib. iubebat:
at nunc ex quo tu iuiſti naui ad Pylum,
nondum ipſum dicunt comediſſe & bibiſſe planè,
neq; opera inſpexiſſe, ſed ſuſpirioq; luctuq;
ſedet lamentans, tabetq; circum oſſa corpus.
Hunc autē rurſus Telem. prudens contra allocutus eſt:
triſtius, ſed tamen ipſum ſinamus, dolentes licet.
ſi enim aliquo modo eſſent arbitrij omnia hominum,
primum patris eligeremus reditus diem.
ſed tu ubi nunciaueris redito, neq; agros
erra ad illum. at matri dicito,
famulam promam ut iubeat quàm citiſſimè
clàm: illa enim nunciabat ſeni.
dixit, & monit Subulcum. ille cepit manib. calciamēta:
ligatisq; ſub pedibus ad urbem iuit. neq; Minernam
latuit à tugurio iens Eumæus ſubulcus:
ſed hæc propè uenit, corpore autē aſſimulata eſt mulieri
pulchræq; magnæq;, & ſplendida opera ſcienti.
ſtetit autem in ueſtibulo ſtabuli Vlyſſi apparens.
neq; Telemachus uidit contrarius, neq; intellexit:
(non enim omnibus Dei apparent manifeſti)
ſed Vlyſſesq; canesq; uiderunt: & non latrarunt,
gemitu autem ex altera parte per tugurium timuere.
hæc autem ſupercilijs innuit: intellexit autem diu. Vlyſſ.
exiuitq; domo apud magnum murum cortis:
ſtetit autē ante ipſam. hunc autem allocuta eſt Minerua:
generoſe Laertiade multiſcie Vlyſſes, Minerua Vlyſſem monet ut ſi lio ſe prodat.
iam nunc tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
ut procis mortem & fatum machinati
eatis ad urbem inclytam. neq; ego ipſa
diu procul à uobis ero prompta pugnare.
Dixit, & aurea uirga palpauit Minerua.
ueſtem quidem ei prius bene lauatam & interulam
poſuit circum pectora: corpus autē auxit & pubertatem.
rurſumq; niger factus eſt, genæ autem extenſæ ſunt: Vlyſſis habitus immutatus.
nigri autem facti ſunt capilli circum barbam.
illa quidem ſic ubi fecit, abiuit: at Vlyſſes
iuit in tugurium. ſtupuit autem ipſum dilectus filius.
timens autem ex altera parte iecit oculos, ne Deus eſſet,
& ipſum alloquens uerba uolucria allocutus eſt:
alius mihi hoſpes appares iam quàm antè,
alia autē ueſtimēta habes, & tibi corpus nō iā eſt ſimile.
certè prorſus aliquis deorum es qui cœlū latum habitāt.
ſed placatus ſis, ut tibi grata demus ſacra,
& aurea dona facta. parceq; noſtri.
Huic a. reſpondit poſtea pertolerans diuinus Vlyſſes: Vlyſſes filio ſe prodit.
non aliquis Deus ſum: cur me Deis aſſimilas?
ſed pater tuus ſum, cuius gratia tu ſuſpirans
pateris dolores multos, uiolentias tolerans uirorum.
Sit fatus filium oſculatus eſt, per autem genas
lacbryma

lachryma ibat humum: at ẽ autem tenebat continenter.
Telemachus aũt (nõdũ n. persuasus erat suũ patrẽ esse)
rursus ipsum uerbis respondens alloquutus est:

Telemach. patri. Non tu Vlysses es pater meus: sed me Deus
decipit, ut adhuc magis lugens suspirem.
non n. aliquo modo mortalis uir ista machinatus fuerit
suo ipsius animo, nisi Deus ipse aduenies,
facilè uolens faciat iuuenem & senem.
certè enim modò eras senex & indecenter indutus eras,
nunc autem Deis similis es qui cœlum latum habitant.

Vlyss. filio. Hunc antẽ respondens alloquutus est prudens Vlyss.
Telemache, non te decet dilectum patrem intus uersantẽ
neq; mirari supra modum neq; admirari.
non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlysses.
sed hic ego talis, passus mala, multa autem tolerans,
ueni uigesimo anno ad patriam terram.
at tibi hoc opus est Mineruæ prædatricis,
quæ me talem fecit quomodocunq; uoluit: (potest enim)
modò mendico similem, modò rursus
uiro iuueni pulchras circum corpus uestes habenti.
facilè est autem Dijs qui cœlum latum habitant,
& honestare mortalem hominem & malo afficere.
Sic fatus sedit. Telemachus autem
circumfusus patrem bonum lugebat lachrymas fundẽs.
ambobus autem his desiderium obortum est luctus:
flebant autem stridulè, abundantius quàm aues
aquilæ uel uultures curuæ unguibus, quibus filios
rustici abstulerunt antequam uolatiles fierent.
Sic hi miserabiliter sub supercilijs lachrymã fundẽ-
& lugentibus occidisset lumen Solis, (bant.
nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim:

Telemach. patrem alloquitur. quali enim huc pater naui te nautæ
duxerunt in Ithacam? quos se esse dicebant?
non enim te pedestrem puto huc uenisse.
Hunc aũt rursus alloc. est pertolerãs diuinus Vlysses:
equidem tibi fili ueritatem enarrabo,
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
homines mittunt, si quis ipsos adit.
& me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
deposuerũt in Ithacã, dederunt aũt mihi splẽdida dona,
æsq; aurumq; abundè, uestemq; textam.
& hæc quidem speluncis deorum consilio iacent:
nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Mineruæ,
ut inimicorum de cæde consultemus.
sed age mihi procos numerans narra,
ut sciam quotq; & qui uiri sint.
& meo in animo strenuo cogitans,
considerabo si nos poterimus pares esse
soli sine alijs, an & quæremus alios.
Hunc aũt rursus Telem. prudẽs contra allocutus est:
ô pater, equidem tuam magnam gloriam semper audiui,
manibusq; bellicosum esse & prudentem consilio:
sed ualde magnum dixisti: stupor me habet: neq; licet
uiros duos multis & fortibus pugnare.
procorum autem neq; decas una, neq; duæ solæ,

sed

δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάτρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' (ὀ γάρ ῥα μιν ἐπέβη ὀπὶ πατρὸς ἐεῖν)
ὀξαΐτις μιν ἔπειτα προσηύδα μειδιόωντα·
οὐ σύ γ' Ὀδυσσῆος ἔσσι πατὴρ ἐμός· ἀλλά με δηρὸν
θέλγῃ ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. (μᾶλλον
ὥ γάρ πως οὐ θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
ᾧ αὐτῷ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθών,
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέος ἦσθα γέρων νῦ ἀεικέα ἕσσο,
νῦν δ' θεοῖσιν ἐοικὰς οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι. (σεύς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Τηλέμαχ', ὄφρα σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἐν δόμῳ ἐόντα
ἔτι τι θαυμάζειν περιώσιον ὅττ' ἀγάασθαι.
ὀ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
ἀλλ' ὧδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακὰ, πολλά τ' ἀασ-
πλυθὼν εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν. (λὰς,
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥτέ μι τοῖον ἔθηκεν ὅπως † ἐθέλει· (δύναται γάρ) aliùs
ἄλλοτε μὲν πλωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἀνδρὶ νέῳ νῦ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
ῥηϊδίως δ' θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἢ μὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὡς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δ'
ἀμφιχυθεὶς πατρὶ ἑδλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δ' τοῖσιν ὑφ' ἵμερον ὄρνυτο γόοιο·
κλαῖον δ' λιγέως, ἀδινώτερον ἤ τ' οἰωνοί
φλῶαι ἢ ἀγκυλοπτοι γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἀξέλοντο πάρος πωτητὰ γνίεσθαι.
Ὡς ἄρα τοί γ' ἐλεηνὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
νῦ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα,
ποίη γάρ νῦ σ' ἔπειτα πατὴρ φίλε νηῒ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι † ἔξεπόωντο; alὐχετόωντο
ὀ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι. (σεύς,
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην κατὰ εἴξω,
φαίηκες μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε νῦ ἄλλους
ἀνθρώπους πομπῆσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
καί μ' εὕδοντ' ἐνὶ νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην. ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε, χρυσόν τε πολύς, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
τὰ μὲν νῦ κατὰ θεσπεσίοισι θεῶν ἰότητι κέονται·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἀφόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνα τεύχωμεν ἀρωγά.
ἀλλ' ἄγε μοι μνήσῃσι ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὅφρ' εἰδῶ ὅσοι τε νῦ οἵτινες αὐτῶν εἰσί.
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
φράσομαι εἴκην νῶϊ δυωσόμεθ' αὐτιφερίσθαι
μοῦνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ νῦ δ' ἔτι πλεόνεσσιν ἄρηος.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, ἦτοι σεῖο μεγ' πλέος αἰνέ' ἄκουον,
χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμμεναι νῦ ἠπίφρονα βουλήν.
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν ἔτι
ἄνδρε δύω πολλοῖσι νῦ ἐφθίμοισι μάχεσθαι.
μνησήρων δ' ὅτ' ἄρ' εἰσὶ κρατερώτατοι, οὐδέ νύ' εἶσι,

ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι φράδμονι θυμῷ,
ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δ' ὀπάονες ἕσπονται.
ἐκ δὲ Σάμης ἴσυρές τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
ἐκ δὲ Ζακύνθου εἴκοσι φῶτες ἀχαιῶν.
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης, δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι
καί σφιν ἅμ' ὄρνις Μέδων κήρυξ τε θεῖος ἀοιδός,
καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
τὴν εἴ κεν πάντων αὐτήσομεν ἐνδον ἐόντων,
μή πολύπικρα καὶ ἀνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύναισαι τίν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
φράζεο, ὅς κέν τις νῶϊν ἀμύνοι προφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς·
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δ' ἔνθεο, καί μευ ἄκουσον,
καί σφιν φράσαι εἰ καὶ νῶϊν Ἀθηναίη καὶ Διὶ πατρὶ
ἀρκέσει, ἤ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα·
ἔσθλώ τοι τούτω γ' ἐπαμύτορε φῶτ' ἀγορεύεις,
εἴ περ γὰρ νεφέεσι καθημένω, ὥστε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν. (σεύς,
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
ἦ μὲν τοι κείνω γε πολὺ χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνησῆρσι καὶ ἡμῖν
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μιὸς κρίνηται Ἄρηος.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ὄρχου ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
οἶκαδε, καὶ μνησῆρσιν ὑποφθιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ πρὸς ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λυγαλέῳ ἠδὲ γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμου κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν σήθεσι, κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο,
ἦν περ καὶ δηθὰ δόμων ἔλκωσι θύραζε,
ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι ἀνώγεμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους. οἱ δέ τοι ἔχει
πείσονται· οὐ γάρ σφι πρέπει ἀεσίμου ἕνεκεν,
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
ὅσσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται,
πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
πρόφαθι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες,
ἐν καπνὸν κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐώικει
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπον Ὀδυσεύς,
ἀλλὰ κατήκισαι ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή.
πρὸς δ' ἔτι μοι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μήπως οἰνωθέντες, ἔριν σήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, καταιχμήσητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἑλκήσασα σίδηρος.
νῶϊν δ' οἷσιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν, ἠδ' ἀσπὶς βοάγριος χερσὶν ἑλέσθαι·
ὡς αὖ σὺν θύσαντες ἐλοίμεθα. τοὺς δὲ κ' ἔπειτα
θαλλὰς Ἀθηναίη θελξεὶ καὶ μητίετα Ζεύς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,

sed multo plures: citò autem scies hic numerum.
ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
iuuenes electi, sex autem famuli sequuntur.
ex Samo quatuorque & uiginti iuuenes sunt.
ex Zacyntho sunt uiri uiginti Achiuorum.
ex ipsa Ithaca, duodecim omnes optimi:
& ipsis simul est Medon præco & diuinus cantor,
& duo serui scientes epulas facere.
his si omnibus congrediemur intus uersantibus,
ne multum amarè & graniter uiolentias tuas profectus,
sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare,
animaducrte, qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc aũt rursus allocutus est pertolerãs diu. Vlysses:
tibi equidem dicam, tu autem considera, & me audi,
& cogita num nobis Minerua cum Ioue patre
sufficiat, an adhuc alium adiutorem cogitabo.
Hunc aũt rursus Telem. prudens contra allocutus est:
boni isti sunt adiutores quos dicis,
altè in nebulis sedentes, quiq́ & alijs
uiris dominantur & immortalibus Dijs.
Hunc aũt rursus allocutus est pertolerans diu. Vlysses:
non quidem illi multo tempore aberunt
à pugna forti, quando procis & nobis
in domibus meis robur decernetur Martis.
sed tu quidem nunc uade simul aurora apparente
domum, & procis superbis colloquere:
at me ad urbem Subulcus postea ducet,
pauperi tristi similem & seni.
si autem me inhonorabũt in domo, tuus dilectus animus
toleret in pectoribus, malè patiente me,
etiamsi per domum pedibus trahent foras,
uel telis percutient: tu uerò inspiciens tolera.
quanquam cessare iube ab insipientia,
suauibus uerbis alloquens. illi uerò tibi non
parebunt: iam enim ipsis adest fatalis dies.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis:
quando multi consilij in mentibus ponet Minerua,
annuam quidẽ tibi ego capite: tu deinde eo animaduerso
quæcunq́ tibi in domibus Martia arma iacent,
in secessum alti thalami deponito sublata
omnia omnino. at procos mollibus uerbis
alloquere, quando te interrogabunt cupientes:
ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt
qualia quondam ad Tro. proficiscens reliquit Vlysses,
sed fœdata sunt quantum ignis attigit afflatus.
adhuc autẽ mihi hoc maius in mentib. posuit Saturnius,
ne fortè inebriati, contentione excitata in uobis,
inter uos uulneretis, deturpetisq́ conuiuium
& sponsalia: ipsum enim allicit uirum ferrum.
nobis autem solis duos enses & duas lanceas
relinque, & duo scuta manibus capienda:
ut facta re diuina sumamus. hos autem postea
Pallas Minerua decipiet & consiliarius Iupiter.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
siquidem uerè meus es, & sanguinis nostri,

Telemachus recenset patri numerum procorum.

Vlysses Telemachũ instruit quid faciendum ubi ad procos uenerint.

μήτις

ne

ne quis postea Vlyssem audito intus esse,
ne quidem Laertes sciat hoc, neq; Subulcus,
neq; aliquis domesticorum, neq; ipsa Penelope:
sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus rectitudinem:
& tui famulos uiros adhuc tentemus,
ecquis nos honoret & timeat animo,
quis item non curet, te autem inhonoret talem.

Hunc autem respondens allocutus est illustris filius:
ô pater, certè meum animum & postea puto
cognosces: neq; enim ignauia me tenet:
sed non hoc utile ego fore puto
nobis ambobus: te autem considerare iubeo.
diu enim per ocium cognoscet singulos tentans,
opera adiens: hi quidem in domibus quieti
res deuorant præter modum, neq; quicquam perennat.
sed equidem te mulieres ego discere iubeo
quæ te inhonorant & quæ sæuæ sunt:
uiros autem nondum ego in ædibus uellem
nos tentare, sed postea hæc curare,
si uerè adhuc scis Iouis monstrum Ægiochi.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
postea Ithacam appulsa est nauis bene fabricata,
quæ tulerat Telemachum à Pylo & omnes socios.
hi autē quādo iam portū ualde profundū intra uenerunt,
nauem quidem hi nigram in terram traxerunt,
arma autem eorum asportauerunt magnanimi serui:
statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
at præconem præmiserunt domum ad Vlyssis
nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,
quod Telemachus quidem in agro, nauem autē iussisset
ad urbem nauigare: ut non timens in animo
potens regina teneras lachrymas fundat.
hi autē inter se occurrerunt præco & diuinus subulcus,
eiusdem gratia nuncij, dicturi mulieri.
Nunciatur Telemachum rediisse. sed quando iam iuerunt domum diuini regis,
præco quidem medijs in ancillis dixit:
iam tibi regina dilectus filius uenit.
Penelopæ autem dixit Subulcus propè astans
omnia quæcunq; ei dilectus filius iusserat loqui.
at postquam omne præceptum perfectè retulit,
insistit ire ad sues, liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœstiq; fuerunt in animo:
atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
illic autem ante ianuas sederunt.

His autem Eurymachus Polybi filius incipit dicere:
ô amici, certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho uia hæc: dicebamus autē ei non perfectū iri.
sed agite nauem nigram trahamus quæ optima:
inq; remiges marinos congregemus, qui uelocissimè
illis nuncient uelociter domum redeant.
nō dū omne dictū erat quādo Amphimomus uidit nauē,
Redeunt ab insidijs proci. uersus ex eo loco portum profundum intra,
uelaq; contrabentes, remosq; manibus tenentes.
suauiter autem ridens locutus est procis:
ne aliquem nunciū moneamus: adsunt enim.

μήτις ἔπειτ' ὀ δ' υσῆϊ ἀκηδέστω φῶτ' ὀΐοντο,
μήτ' ὃν Λαέρτης ἴσῳ τόγε, μήτε συβώτης,
μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
ἀλλ' οἴοι σύτ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
καί κε τέο δμώων αὐδῆρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
ἤ μιν ὅπως τίς νωϊτέρων δηΐδιε θυμῷ,
ἠδ' ὅτις ὀκνείει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμόν γε θυμὸν οὐ ἔπεισας
γνώσεαι· ὀΐω μὲν γάρ τι χαλιφροσύνας γε μ' ἔχουσιν·
ἀλλ' ὄτι τόδε κέρδιον ἐγὼν ἐσεσθαι ὀΐω
ὑμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δ' οὐ φράζεσθαι ἄνωγα.
δηθὰ γὰρ αὖτως εἶσιν ἑκάστω πειρητίζων,
ὄφρα μετορχόμεθ'· τοὶ δ' ὠμεγάροισιν ἔκηλοι
χρήματα δ' ἀρδ' ἀπάσσιν ὑπέρβιον, ὀδὲ' ἔτι φείδῃ·
ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δέδαάσθαι ἄνωγα
αἳ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ ἠλιτεσίν εἰσιν·
αὐδῆρῶν δ' οὐκ αὖ ἐγώγε κατὰ σαθμὸς ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα φρονέσθαι,
εἴ περού γ' ἔτι οἶδα Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἦ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκῃσι κατήγαγον υἷες Ἀχαιῶν,
ἦ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν νηῒ παῦτας ἑταίρους.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένι πολυβενθέϊ νῆα ἴκοντο,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο βρύσαν,
τεύχεα δ' σφ' ἀπονέεσκον ὑπέρθυμοι θεράποντες·
αὐτίκα δ' ὃν Κλυτίοιο φέρον πολυκαλλέα δῶρα.
αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Οδυσῆος
ἀγγελίην ἐρέοντα πορίφρονι Πηνελοπείῃ,
ὄφρα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγρῶν, νῆα δ' αὐόγε
ἄσυδ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσασ' ἀχέϊ θυμῷ
ἰφθίμη βασίλεια πόρῃ κατὰ δάκρυον εἶδοι,
τὰ ᾗ σημαντήτω κήρυξ ἐπὶ δῖος ὑφορβός,
ἐς αὐτὴν γύναι' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δ' ὁμοῦ θείοι βασιλῆες,
κήρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν,
ἄλλοτε βασίλεια φίλος υἱὸς ἐλήλυθε.
Πηνελόπειαν δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παρᾶσας
παῦδ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
βῆ ῥ' ἴμεν αὖ μετ' ὄνας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
μνησῆρες δ' ἀνάγοντο, κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ·
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο πρὸ ἐκ μέγα τείχιον αὐλῆς,
ἠὲ τ' ἦ πρὸ πάροιθε θυράων ἑδριόωντο.

Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν·
ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ· οὐδ' ὃς πάντ' ἐφάμην δ' ἐ οἱ ἀτελέεσθαι.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἥτις ἀρίστη·
ὄφρ' ἐρέτας ἁλίπλας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.
ὄπτω πω ἔειπε· θοὴν δ' ἔκ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρης λιμένι πολυβενθέϊ γοῦνος,
ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
ἤδη δ' ἄρ' ἐκγελάσας † μετεφώνει μνηστῆρσι· al. μετιφώνησε δὲ τάχιστα
μήτιν' ἔτ' ἀγγελίην στρωφώμεθ'· οἴδε γάρ φῶτες.

ἤ τίς σφιν πόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ αὐτοὶ ὀΐσθησαν
νῆα πρὸς ἀρχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχεῖν.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' αὖτ' ἔβαν ἄλδε θοὴν ἁλὸς εἰς ἅλα δῖαν
αὖθι δ' ἔπειτα νέα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δὲ σφ' ἀπέφερκον ὑπερθύμοι θεράποντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλων
εἴων οὔτε νέων μεταΐσσειν οὔτε γερόντων·
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,

Ω πόποι, ὡς τὸν δ' αὖ δαίμονες ἀνδρὸς ἔλυσαν.
ἤματα μὲν σκοποὶ ἧμιν ἐπ' ἄκριας ἴζεμενοίσας
αἰεὶ ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσκοπον, ἀλλ' ἐπὶ πόντου
νηῒ θοῇ πλώοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες (μοῖρα
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τόν γε κατάγαγε οἶκαδε δαίμων
ἡμεῖς δ' ὧδ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι. οὐ γὰρ ὀΐω
τόν γε ζώοντος αὐὸς ἔτι τάδε ἔργα.
αὐτὸς μὲν γὰρ ὅδ' ἡμῶν βουλήν τε νόον τε
λαοί δ' οὐκ ἔτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἤρα φέρουσιν.
ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγερίσασθαι ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορήν· ὁ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,
ἀλλ' ἀπομησάμενος, ἐρέει δ' ἀνὰ πάντας ἀνακτας,
ὅνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν.
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα,
μήτι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ὀξέλάσσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλον δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
ἀλλὰ φθῶμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος,
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ κτήματ' ἐχώμεν,
δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἶκον δ' αὖτε
κείνῃ μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφαυρότερος δοκέει εἶναι,
αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρῴϊα πάντα,
μή οἱ χήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν
ὧδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάᾳσιν εἰσὶν ἀνίζημεν· ἣ δ' ἄν ἔπειτα
γήμασθ' ὅσκῳ πλεῖσα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο, τοῦ μετέπειτα,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
ὃς ῥ' ἐξ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
ἡγεῖτο μνηστῆρσι· μάλιστα δὲ τῷ γε Πηνελόπεια
μῦθοισ' ἤνωγε μύθοισι, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
ὅσσφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,

Ω φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον· δεινὸν γὰρ ἀνακτοβασιλήιον ἔδμεν
κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτανέω, τόσσοι τ' ἄλλοι πάντες ἀνώξω·
εἰ δὲ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.
Ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ὧδε νόημα μῦθος
αὐτίκ' ἔπεφν' αὐσαίτες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἐλθόντες δ' ἐπάϊζον ὑδὲ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' φόνοισι πορίφρων Πηνελόπεια,
μνηστῆρσι φανεῖσα ὑπερβίον ὄβριμ' ἔχουσι·

πολύφ

uel aliquis eis hoc dixit deorum, nel uiderunt ipsi
nauem aduenientem, sed eam non potuere consequi.
Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt in littus maris.
statim autem nauem nigram in terram traxerunt,
arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
ipsi autẽ in concionem iuerunt densi, neq; aliquẽ aliorum
siuerunt neq; iuuenum loqui neq; senum:
his autem Antinous dixit Eupithei filius;
O amici, ut hunc nirum Dei malo soluerunt. Antinoi uerba.
die quidẽ speculatores sedebant in cacuminibus uentosis
semper assidui: simul autem Sole occidente,
nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
naue ueloci nauigãtes expectabamus auroram diuinam,
Telemacho insidiantes, ut interficeremus capium
ipsum: hunc aũt interim quidẽ abduxit domum Dæmõ,
nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho: neq; nos subterfugiat. non enim puto
hoc quidem uiuente expeditum iri hac opera.
ipse enim peritus consilioque menteque:
populi autem non iam omnes nobis bene uolunt.
sed agite antequam ille congreget Achiuos
ad concionem. non enim omissurum ipsum puto,
sed irascetur, diceté; in omnibus surgens,
quòd ei cædem grauem fuebamus, neq; assequuti sumus.
hi autem non laudabunt audientes mala opera,
ne quod malum faciant, & nos expellant
terra nostra, aliorum autem adeamus populum.
sed occupemus interficere in agro procul ab urbe, Antinoi cõ filiũ de Telemacho è medio tollendo.
uel in uia: facultates autem ipsi & res habeamus,
diuidentes ritè inter nos, domesticа autem rursus
illius matri dabimus habere & quicunq; duxerit uxorẽ.
si autem uobis hoc uerbum non placet, sed ultris
ipsum; uiuere & habere paterna omnia,
ne ei res deinceps affatim animo dulces comedamus
hic congregati, sed ex domo unusquisq;
petat uxorem dotibus inquirens: illa postea
nubat ei qui plurima dabit & fatalis ueniet.
Sic dixit. hi autem omnes quietè facti sunt silentio.
his autem Amphinomus concionatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
qui ex Dulichio multifrumenti herbosa
dux erat procis: maximè autem Penelopæ
placebat uerbis. mentibus enim utebatur bonis.
qui ipsis prudens concionatus est & dixit:
O amici, non ego interficere uelim Amphinomi procus cæteros à Telemachi nece dehortatur.
Telemachum: arduum autem genus regium est
interficere. sed primum deorum interrogemus consilia.
si quidem laudabunt Iouis magni iura,
ipsé; interficiam, aliosq; omnes iubebo:
sin auertent Dei, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum:
statim postea surgentes iuerunt domum in Vlyssis,
uenientes autem sederunt in politis sedibus.
alia autem excogitauit prudens Penelope,
procis apparere immensam iniuriam habentibus:

audiueras

inuenerat enim ſui filij in domibus mortem.
præco enim ei dixerat Medon, qui ſciebat conſilia.
perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus.
ſed quando iam ad proras uenit diuina mulierum,
ſtetit apud limen domus ornatè facta,
contra genas tenens ornata uela.
Antinoum antè taxauit, uerbumq; dixit, ac nominauit:

Antinoe iniuriam habens malè cogitans, at te dicunt
in populo Ithacæ inter coæuos eſſe optimum
conſilio & uerbis, tu uerò non talis es.
inſane, cur autem tu Telemacho cædemq; mortemq;
ſuis, neq; ſupplices curas quibus Iupiter
oſtis? neq; pium eſt mala ſuere mutuo.
annoſcis quando huc pater tuus uenit exterrìs
populum ueritus? etenim iratus erat ualde,
quoniam latrones inſequens Taphios
læſerat Theſprotos: hi autem nobis amici erant:
hunc uolebant perdere, & deſtruere dilectum cor,
& facultates conſumere dulces multas:
ſed Vlyſſes prohibuit & cohibuit licet cupientes,
huius nunc domum ingloriam comedis, procusq; uxorẽ,
filiumq; interficis, me autem ualde triſtitia afficis.
ſed te ceſſare iubeo, & iubere alios.

Hæc autẽ rurſus Eurymach. Polybi filius cõtra alloc. ẽ:
Eurymachi ſubdola oratio.
filia Icarij prudens Penelope,
confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint.
non eſt hic uir, neq; erit, neq; fit,
qui Telemacho tuo filio manus inferat
uiuente quidem me & in terra uidente:
ſic enim dicam, idq; perfectum erit,
ſtatim eius ſanguis niger fluet circum lanceam
noſtram: poſtquam & me urbium populator Vlyſſes
ſæpe genibus ſuis impoſito, carnem aſſatam
in manibus poſuit, admoùitq; minum rubrum.
ideo mihi Telemachus omnium multo amiciſſimus eſt
uirorum: neq; ipſum mortem timere iubeo
à procis: à Deo autem non eſt fugere.

Sic dixit hortans, ei autem parabat ipſe mortem.
illa igitur conſcenſis cœnaculis ſtupendis,
flebat poſtea Vlyſſem dilectum maritũ: donec ei ſomnum
dulcem in palpebris poſuit cæſia Minerua.

Veſpertinus autem Vlyſſi & filio diuinus Subulcus
uenit: hi autem cœnam in tugurio parabant,
ſue mactato anniculo. at Minerua
prope ſtans Laertiadem Vlyſſem
uirga percutiens, iterum fecit ſenem:
turpia a. ueſtimẽta induit circũ corpus, ne ipſum Subulc.
cognoſceret contra uidens, & prudenti Penelopæ
iret nunciatum, neq; mentibus contineret:

Hunc & Telemachus prior uerbis allocutus eſt:
ueniſti diuine Eumæe: quæ nam fama eſt in urbe?
num iam proci ſuperbi intra uenerunt
ex inſidijs? an adhuc me rurſus obſeruant domũ euntẽ?

Hunc autem reſpondẽs allocutus eſt Eumæus Subulc.
non curæ fuit mihi hæc inquirere & interrogare

urbem

οὐδὲ γὰρ ὃ παιδὸς φίλ᾽ μεγάροισιν ὄλεθρον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔπειτα Μέδων, ὃς ἐπ᾽ οὐθὸς Βολάς.
Βῆ δ᾽ ἰφθίμους μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ πὴ ἀγχὶ θαλάμοιο τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα τε βῆ εἰσῶν χαμάδις λιπὼν κρήδεμνα.
Ἀντίνοον δ᾽ ἠνίπτεν, ἔπος τ᾽ ἐφατ᾽, ἐκ τ᾽ ὀνόμαζεν,

Ἀντίνο᾽ ὕβριν ἔχων πακομήχαν᾽, ἦ δή σε φασὶν
ἠὲ δ᾽ ἐμῷ Ἰθάκης μετ᾽ ὁμήλικας ἐμμεν᾽ ἄριστον
βουλῇ ἠμὲ μύθοισιν. σὺ δ᾽ οὐκ ἄρα τοῖός ἐσσι.
μάργε, τίη ἦ σὺν Τηλεμάχῳ θανάτοιό τε μόρου τε
ῥάπτεις, ὃς δ᾽ ἱκέτας ἐμπάζεται οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρος; ὃς δ᾽ οὔτοι κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
ἦ οὐκ οἶσθ᾽ ὅτι πάτηρ τοὸς ἐκφοβέων φύγεν ἦμος
δῆμον Ἐπειδ᾽ ὀλίσθας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
οὕνεκα λαΐτῆρσιν ἐπὶ στρατὸν ἤλασε Ταφίοισιν
ἄνακτι Θεσπρωτός· οἱ δ᾽ ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
τὸν ῥ᾽ ἔθελον φθίσαι, καὶ ἀπορρίψαι φίλον ἦτορ,
ἠδὲ κατὰ ζωὸν φαγέειν μηνοειδέα πολλήν·
ἀλλ᾽ ὁ δ᾽ υσινὺς κατέρυκε νόῳ ἐχέθων ἐμεγήρας.
Ἦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔλεις, μνᾶας δὲ γυναῖκα,
παῖδά τ᾽ ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἄνωγε καὶ ἄλλους.

Τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύμαχος πολύβου πάϊς αὐτίον ηὔδα·
κέρδιον ἰκαρίοιο πόρις φέρον Πηνελόπεια,
(δῖα,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων,
οὐκ ἔδ᾽ ὅτῳ αὐτῇ, οὐδ᾽ ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἷϊ χεῖρας ἐπείσει
ζώοντός γ᾽ ἐμέθεν καὶ ὑπὲρ χθονὶ δερκομένοιο.
ὧδε γὰρ ὀξέως, ἦ μὴν τι πελεσμένον ἔσται,
αἰχμὰ δοῦ αἵματι κελαινὸν ἐρωήσει πὰρ δ᾽ ἐρὶ
ἀμφοτέρω· ἐπεὶ ἦ μοι πολύπορθος Ὀδυσσεὺς
πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος, κρέας ὀπτὸν
ἦσθιε καὶ οἶνον ἐρυθρὸν ἐνὶ χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
ὣς μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν· οὐδέ τι μιν θάνατον τρομέτω δέ γε ἄνωγα
ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ᾽ οὐκ ἔστ᾽ ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο θαρσύνων, τοῦ δ᾽ ἄρτυε φῶτας ὄλεθρον·
ἐς μὲν ἄρ᾽ εἰσανέβαν᾽ ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
κλαῖεν ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
ἁδινὰ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἐσπερίην δ᾽ Ὀδυσῆϊ καὶ υἷϊ δῖος ὑφορβὸς
ἦλυθον· οἱ δ᾽ ἄρα δόρπον ἐδὶ καθμὸν ὁπλίζοντο,
σῦν ἡρβύσαντε δύω φηιάσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ῥάβδῳ ἐπεπλήγησε, πάλιν ποίησε γέροντα·
λυγρὰ δ᾽ ἑμάτια ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ἰὼν κατὰ ἀστυ ἰδὼν, πρὶν ἐλθέμεν Πηνελοπείην
ἐλθοι ἀπαγγείλαι, μνοὶ δὲ φρεσὶν εἰρύσαιτο.
Τὸν δὲ Τηλέμαχος πρόσθεν πόδας μῦθον ἔειπεν·
ἦλθες δὴ Εὔμαιε· τί δ᾽ ἀνὴρ ὧδε ἔσται ἀνὰ ἄστυ;
ἦ ῥ᾽ ἄλλῃ μνηστῆρας ἀγλαΐηφι φρονέοντας
ἐκ λόχας; ἢ ἔτι μ᾽ αὖτε ἀρύσσεται οἶκαδ᾽ ἰόντα;
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος πρόφρων Εὔμαιε συβῶτα;
οὐκ ἐμολών μοι ταῦτα μετεκλήσατο νόῳ ἔρεσθαι

ἄστυ

ἄϋσυ κατὰ βλῶσκοντα. τάχισά με θυμὸς ἄνωγε,
ἀγγελίῃ ἐπόντα, πάλιν δόμον ἀμφιβαθῆναι.
ὤμπεσε δέ μοι πρῶτος ἐτοίρῃ ἄγγελος ὠκὺς
κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτα θεῶν ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τόδ' ἐγὼ εἰδέα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἤδη ὑπὲρ πόλιος· ὅθι Ἑρμαῖος λόφος ἔστιν,
ἔμπης νέων, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
ἡμῖν λιμένα ἐς τόνδε· πολλοὶ δ' ἔσαν ἀνέρες ἐν αὐτῇ·
βεβρίθει δ' ἄρα νῆες ἐπὶ σκεπτοῖσι καὶ ἀμφὶ γύοισι.
καὶ σφέας ὠιόμην οὕς ἔμμεναι· τόν δ' ἔτι οἶδα.

Ὡς φάτο. μείδησεν δ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
πατρὸς ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν· ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆρ ὄρον ἧντο,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

urbem peragrantem. citissimè me animus iussit,
nuncio dicto, rursus huc redire.
obuiam fuit autem mihi à sociis nuncius uelox
praeco, qui sanè primus uerbum tuae matri dixit.
aliud autem tibi hoc scio, hoc enim uidi oculis,
iam super urbe ubi mercurialis tumulus est,
eram iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem
in portum nostrum: multi autem erant uiri in ipsa:
onusta erat autem scutis & lanceis ancipitibus.
& ipsos putaui hos esse: neq; aliquid scio.

Sic dixit. subrisit autem sacra uis Telemachi,
in patrem oculis aspiciens: uitauit autem Subulcum.
hi posquā igitur cessarūt labore, parauerūtq; conuiuiū,
conuiuati sunt: neq; animus indiguit conuiuio aequali.
at postquam potus & cibi desiderium ieiecerunt,
tunc cubitum ierunt, & somni donum ceperunt.

Eumæus nũciat pro cos rediisse.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

ODYSSEAE HOMERI XVII. RAPSODIAE argumentum.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος πέμπει τὴν μητρὶ Πηνελόπῃ τὴν ἀποδημίας τὰ πεφάσματα. ὕστερον ὁ Ὀδυσσεὺς ἀγελαίοις ὑπὸ τοῦ Εὐμαίου εἰς τὴν ἄγρὸν ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, εἰς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπαγγέλλει πῶς ὁ νέος αἰσθανομένη τοῦ πατρὸς ἀπίστει· καὶ ὡς Εὔμαιος μὲν εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει, ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

In urbem cum uenisset Telemachus enarrat matri Penelopae peregrinationis capita. Postea Vlysses ductus ab Eumaeo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscat dominū. Et ut Eumaeus in agros reuertatur, Vlysses autem inter ipsos manet.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ῥῶ βάλε θαρσαλέως μνηστήρ τις νύμφιος ἐν αὐτῷ.

ODYSSEAE HOMERI P. RAPSODIA.

Rho, percussisti capraries, procesq; canis quem recognouit.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ καλάμηφιν ἀρήρει,
ἆσυλε ἴεμενος, καὶ ἐὸν πρὸς εἶπε συβώτην·
ἆ γέρον ἦτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρά μι μήτηρ
ὄψεται· (οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
κλαυθμῷ τε στυγερῷ γόῳ τε πρὶν ἐμὲ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι)
τῷ σ' ἐπιτέλλω, τὸν ξεῖνον ἀνὴρ ἀγαθὸς σοί γ' ὧδ' ὑπάλλω,
τὸν ξεῖνον δύσλιον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' αὖ ἐκεῖθι
δαῦτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κε θέλησι
πύρνον θ' οἰνοτύλην τε. ἐμὲ δ' οὔπως ὀΐω ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μιλίσεται ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοί φιλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. (σεύς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς·
ὦ φίλος, ὄφρά τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν εἶναι κατ' ἀγροὺς
δαῖτα πτωχεύειν. δώσει δέ μοι ὅς κε θέλησιν.
οὐ γὰρ ὑπὸ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
ὥστ' οἰωνοπολεύῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τῷ σὺ πιθοῦσα,
αὐτίκ' ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω, ἁλέη τε γένηται,
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
ψῦχος ὑπηοῖον. ἑκαβόλον δέ τοι ἄστυ φάτ' εἶναι.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἄρα σταθμοῖο βεβήκει,

ἡραπνὰ

urbem peragrantem. citissimè me animus iussit,
nuncio dicto, rursus huc redire.
obuiam fuit autem mihi à sociis nuncius uelox
praeco, qui sanè primus uerbum tuae matri dixit.
aliud autem tibi hoc scio, hoc enim uidi oculis,
iam super urbe ubi mercurialis tumulus est,
eram iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem
in portum nostrum: multi autem erant uiri in ipsa:
onusta erat autem scutis & lanceis ancipitibus.
& ipsos putaui hos esse: neq; aliquid scio.

Sic dixit. subrisit autem sacra uis Telemachi,
in patrem oculis aspiciens: uitauit autem Subulcum.
hi posquā igitur cessarūt labore, parauerūtq; conuiuiū,
conuiuati sunt: neq; animus indiguit conuiuio aequali.
at postquam potus & cibi desiderium ieiecerunt,
tunc cubitum ierunt, & somni donum ceperunt.

Eumæus nũciat pro cos rediisse.

ODYSSEAE HOMERI XVII. RAPSODIAE argumentum.

In urbem cum uenisset Telemachus enarrat matri Penelopae peregrinationis capita. Postea Vlysses ductus ab Eumaeo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscat dominū. Et ut Eumaeus in agros reuertatur, Vlysses autem inter ipsos manet.

ODYSSEAE HOMERI P. RAPSODIA.

Rho, percussisti capraries, procesq; canis quem recognouit.

VANDO iam matutina apparuit rosea Aurora,
tunc uerò sub pedibus ligauit pulchra calciamenta
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:
cepit aũt fortem lanceam, quae eius manibus cõgrueret,
ad urbem iturus, & suum allocutus est Subulcum:
pater equidem uado in urbem, ut me mater
uideat: (non enim ipsam antè cessaturam puto
fletuq; odioso luctuq; lacrymoso,
quàm ipsum me inspiciat) sed tibi sic iubeo,
hunc hospitem infelicem duc in urbem, ut illic
cibum mendicet: dabit autem ei quicunq; uoluerit
panem et poculum. me autem haudquaquam licet omnes
homines tolerare, habentem dolores animo.
hic hospes autem si ualde irascetur, grauius ipsi
erit. certè mihi amicum est uera loqui.

Hunc autem allocutus est prudens Vlysses:
ô amice, neq; tibijpse detinere cupio.
mendico melius est in urbe quàm in agris
cibum mendicare. dabit autem mihi quicunq; uoluerit.
non enim ut in praedijs maneam amplius ea aetate sum,
ut imperanti rectori in omnibus paream.
sed uade: me autem ducet uir hic quem tu iubes,
statim postquam igne caluero, aestusq; ortus fuerit.
graueter n. haec uestimenta habeo mala: ne me conficiat
ros matutinus. procul autem urbem dicitis esse.

Sic dixit. Telemachus autem per casam iuit,

uelociter

Telemach. profectu, rus hospitē relinquit.

Vlysses Telemacho.

uelociter pedibus procedens: mala aũt procis cogitabat.
sed postquam peruenit domos bene habitatas,
lanceam quidem posuit portans ad columnam longam,
ipse autem intro iuit, & transiuit lapideum limen.
hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea,
pelles sternens sedibus in affabre factis:
lachrymans autem postea rectà iuit: circum autem aliæ
ancillæ Vlyssis patientis congregatæ sunt,
& ueneratæ sunt amplectentes caputq́ & humeros.
perrexit autem ire thalamum prudens Penelope,
Dianæ similis & aureæ Veneri.
circum autem filium dilectum iecit brachia lachrymãs.
& lugens uerba uelocia allocuta est:

Telemachus redux osculataq́ est eius caput & ambo lumina pulchra, excipitur à suis.

Veniſti Telemache dulce lumen: non te equidem
uiſuram putabam, postquam iniisti naue Pylum
clàm me nolente dilecti ad patris auditionem.
sed age mihi narra quidnam tibi contigerit uidere.

Hanc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est:
mater mea, ne mihi luctum excita, neq́ mihi cor
in pectoribus commoue, postquam effugi grauẽ mortem.
sed lota, puris corpori uestimentis captis,
cœnaculo conscenso cum seruis mulieribus,
uoue omnibus dijs perfectas Hecatombas
sacrificaturã, si cubi Iupiter remuneratoria opera perfe-
at ego ad concionem ibo, ut uocem (cerit.
hospitem qui me illinc simul secutus est uenientem.
hunc quidem ego præmisi cum diuinis socijs:
Piræum autem ipsum iussi ad domum ducentem
accuratè tractare & honorare donec uenissem.

Sic locutus est. illi autem impennatum fuit uerbum.
hæc autem lota, puris corpori uestimentis captis,
uouit omnibus dijs perfectas Hecatombas
sacrificaturã, si cubi Iupiter remuneratoria opa perfeci-
Telemachus autem postea ex domo iuit (set.
lanceã habẽs: simul hũc canes pedib. ueloces sequeban-
diuinam autem huic gratiam infudit Minerua: (tur.
hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
circum autem ipsum proci superbi congregati sunt
bona dicentes, mala autẽ mentibus profunda cogitabãt.
at hic horum quidẽ postea uitauit multam multitudinẽ,
sed ubi Mentor sedebat & Antiphus & Alitherses,
qui ei à principio paterni erant socij,
illic sedit iens: hi autem interrogabant singula.
hos autem Piræus lancea inclytus iuxta uenit,
hospitem ducens ad concionẽ per urbem. neq́ adhuc diu
Telemachus ab hospite longè uersus est, sed astitit:
quem & Piræus prior uerbum allocutus est:

Piræum Telemacho.

Telemache, statim concita meam ad domũ mulieres,
ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.

Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs contra alloc. est:
Piræe, non enim scimus quomodo erunt hæc opera:
si me Proci superbi in domibus
clàm interfecto, paterna omnia diuident,
ipsum habentem te malo frui quàm aliquem horum:

κραιπνὰ ποσὶ πεδίβας· κακὰ δ' μνηστῆρσι φύτευε.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὸν,
αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, μὴ ὑπείρεπε λάινον οὐδόν.
τὸν δ' πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κώεα πορφύρουσα θρόνοις ἐνὶ δαιδαλέοισι·
βῆ δ' ἀκέουσα δ' ἔπειτα ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμῳαὶ Ὀδυσῆος θαλασσίφρονος ἠγερέθοντο,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμω.
βῆ δ' ἰέναι θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα.
κῦσε δὲ μιν κεφαλὴν καὶ ἄμφω φάεε καλὰ,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· ἔδεό τ' ἐγώγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ οὔχεο νηῒ Πύλονδε
λάθρη ἐμοῦ ἄεκητι φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἰδήτυσαι ὀπωπῆς.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμὴ, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺ ὄλεθρον.
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴνδε κιὼν ἐλθύσομαι, ὄφρα καλέσω
ξεῖνον ὅστις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο νισομένοιο.
τὸν μὲν ἐγὼ πρόπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι·
Πείραιον δέ μιν ᾠόμην πρότι οἶκον ἄγοντα
γνήσιος φιλέειν, μὴ τίμιον εἰσόκεν ἦλθω.

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
ἣ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο·
θαάσσετο δ' ἄρα μιν χάρις κατέχυτο Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἀμφὶ δὲ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο
ἔδιλ' ἀγορεύοντες, κακὰ μὲν φρεσὶ βυσσοδομεύων.
αὐτὰρ ὁ τὸν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον·
ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦσε καὶ Ἄντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἑταῖροι,
ἔνθα καθίζετ' ἰὼν· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
τοῖς δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· τὸν δ' ἄρ' ἔτι δὴ
Τηλέμαχος ξείνοιο ἐπὰς τράπετ', ἀλλὰ προέηκε·
τὴ κὴ Πείραιος πρόστροπος πῶς μῦθον ἔειπεν,

Τηλέμαχ', αἶψ' ὄρσωον ἐμὴν ποτὶ δῶμα γυναῖ-
ὡς τοι δῶρ' ἀποπέμψω ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Πείραι', ὅ γάρ τ' οἶδμεν ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα·
εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρσι δόλοις ἐνὶ μεγάροισι
λάθρη κτείναντες, πατρώια πάντα δάσωνται,
σοὶ τὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤτινα τῶνδε·

ἢ δ'

εἰ δ' ἐ π' ἐγὼ τοῖσιν φόνον & κῆρα φυτεύσω,
ἀλλ' τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.

Ως εἰπὼν, ξεῖνον ταλαπείριον ἦγε δι οἶκον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαῖναν μ κατέθηγτο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
δι δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέσας λόσαντο.
αὖε δ' ὐδὶ δν δ' μωαὶ λοῦσαν, & χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὄλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ὐδὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δ' ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πολλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
μήτηρ δ' αὐτίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
κλισμῷ κεκλιμένη, λεπτὰ κλώθουσα στρωφῶσα.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος & ἐδητύος ἆδε γένοντο,
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερῷόν εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι κακὸν στόρνυται, αἰεὶ δάκρυσσ' ἐμοῖσι τεφρωμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς
ὤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· σὺ δέ μοι ἔτλης
πρίν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας εἰς τόδε δῶμα,
νόστον σὸν πατρὸς σάφα εἰπέμεν ἠέπερ ἄκουας.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθέα κατὰ λέξω·
ἤλθομεν ἐς τε Πύλον πρὸς Νέστορα ποιμένα λαῶν.
δέξατό μ' ἐν μεγάροισι φίλον υἱὸν ἑῷ παρὰ θυμῷ,
ἀγλαΐως ἐφίλει, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἷα
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνον
ἀγλαΐως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι.
αὐτὰρ Ὀδυσῆα ταλασίφρονα ἔσπετ' ἐφάσκειν
ζωὸν δ' ἐν δαπέδῳ ὧν χθονίων τοὺ ἀκοῦσαι,
ἀλλά μ' ὑπ' Ἀτρεΐδῃ δουρικλυτῷ Μενελάῳ
ἵπποισι προΐπεμψε & ἅρμασι καλλιτρίχοισιν.
ἔνθ' εἶδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶες τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
εὐχετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ὅτ τοὺ χρηίζων ἱκόμεθ' Λακεδαίμονα δῖαν.
αὐτάρ ἐγὼ πάσαν ἀληθείην κατέλεξα.
& τότε δή μ' ἐπίεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,

Ω πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος εὐνηρὸς ἔνδον
ἤθελον ἐνθεῖναι ἀνάλκιδα δυσμενέεσσιν. (νῆ
ὡς δ' ὁπόταν τε ἔνι ξυλόχῳ ἔλαφος κρατερὸν λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς,
κνημοὺς ἐξερέουσα καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ἔδρη δὲ ἐπειτα εἰς ἠσπάλυξεν ἐνιλὴν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ὄρεος Φιλομηλείδην ἐπάλαισεν ἀνασσὰς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμίλησειεν Ὀδυσσεύς.

sin ego his eadem & mortem patrauero,
tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudent.
Sic loquutus, hospitem miserum duxit in domum.
at postquam peruenerunt ad domos bene habitatas,
uestem quidem deposuerunt in lectis & sedibus:
in & solia ingressi bene polita lauati sunt.
hos autem postquam famulæ lauarũt & unxerunt oleo,
circum & hos uestes preciosas iecerunt & interulas,
ex solio egressi in sedibus sederunt.
aquam autem serua gutturnio infudit portans,
pulchrò, aureo, super argenteo lebete,
ad lauandum: iuxta autem politam extendit mensam.
panem autem uerenda proma apposuit portans,
cibos multos imponens, gratificans de præsentibus.
mater autem contrà sedit ad parietem domus,
sella incumbens, tenues lanas uertens.
hi autem in cibos promptos appositos manus iecerunt.
at postquam potus & cibi desiderium iecerunt,
his uerbis incepit prudens Penelope:
Telemache, equidem cœnaculo conscenso — Penelope Telemacho.
cababo in lectum qui mihi miserabilis est,
semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit cum Atridis ad Ilium: neq; mihi sustinuisti
antequam uenirent proci superbi in hanc domum,
reditum tui patris aperte dicere sicubi audiuisti.
Hanc autẽ rursus Telem. prudens contra allocutus est: — Telemach. matri de sua nauigatione.
tibi uerò ego tibi mater ueritatem narrabo:
iuimus in & Pylum & Nestorem pastorem populorum.
exceptum autem me ille in altis domibus,
amantissimè tractauit, tanquam pater suum filium
reuersum longo post tempore recens aliunde, sic me ille
studiosè curauit cum filiis gloriosis.
at Vlyssem miserum nunquam dixit
mũum neq; mortuum ex terrestrium ullo audiuisse,
sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
equis dimisit & curribus conglutinatis.
illic uidi Argiuam Helenam, cuius gratia multi
Argiui Troianiq; Deorum uoluntate laborauerunt.
interrogauit autem statim postea uoce bonus Menelaus
quo indigens uenissem Lacedæmonem diuinam.
at ego huic omnem ueritatem dixi.
& tunc me uerbis respondens allocutus est:
Papæ, utiq; ualde fortis uiri in lecto
uoluerunt dormire imbelles ipsi.
sicut quando in saltu cerua fortis leonis
hinnulis cubitum positis iuuenibus lactentibus,
colles inquirit & ualles herbosas
pascens, hic autem postea illius ingreditur in cubile,
ambobus & illis inuitam mortem infert:
sic Vlysses illis turpem mortem inferet.
utinam enim ô Iupiter pater, & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene ædificata in Lesbo
ex prouocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens,
deiecit & fortiter, ganisi sunt autem omnes Achiui:
talis ens cum proci uersaretur Vlysses.

πάντ' ὄλ' — omnes

omnes breuis æui fierent & amararum nuptiarum.
hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
alia præter uerum dicam declinando, neq; decipiam.
sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
horum nullum tibi ego occultabo uerbum neq; abscondã.
dixit ipsum hic in insula uidisse duros dolores habẽtem,
Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum ui
tenet: hic a. non potest suam in patriam terram uenire.
non enim ei adsunt naues remigabiles, & socij
qui & ipsum mittant in lata dorsa maris.

Sic dixit Atrides lancea inclytus Menelaus.
his perfectis redij: dederunt autem mihi uentum
immortales, qui me uelociter dilectã in patriã miserunt.

Sic dixit. huic autem animum in pectoribus mouit.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:

Theoclymenus uaticinatur Penelopæ de Vlysse.

ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlysis,
iste quidem non apertè scit: meum autẽ attende uerbum:
uerè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo:
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mensa,
domusq; Vlyssis strenui quam adueni,
quòd equidem Vlysses iam in patria terra
sedens uel serpens, hæc audiens mala opera,
est, at procis malum omnibus molitur.
tale augurium ego bene tabulata in naui
sedens obseruaui, & Telemacho clamaui.

Penelope. Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
utinam hoc hospes uerbum perfectum sit:
næ citò cognosceres amicitiam q; multaq; dona
ex me, ut aliquis tè occurrens beatum ferret.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
proci autem ante Vlyssis domum
discis delectabantur & iaculis iaculantes
in facto pauimento, ubi antea contumeliam exercebant.
sed quando iam cœnandi tempus erat, & uenerunt oues
undiq; ex agris, hi autem duxerunt qui antea,
tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maximè
placebat præconum, & ipsis aderat conuiuio)

Medon ad iuuenes, postq; iã omnes delectati estis mente certamini-
procos. ite ad domos, ut paremus conuiuium. (bus,
non enim malum est suo tempore cœnam capere.

Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt domum quisq;.
at postquam iuerunt domos bene habitatas,
uestes quidem deposuerunt in sedibus thronisq;,
hi autẽ sacrificauerunt oues magnas & pingues capras:
sacrificauerunt aũt sues pingues & bouem armẽtalem,
conuiuium parantes. hi autem ex agro ad urbem
contendebant Vlyssesq; ire & diuinus Subulcus.
his autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum:

Hospes, quoniam postea ad urbem ire cupis
hodie, sicut iusserit dominus meus, certè te ego
Vlysses & hic uellem prædij custodem fieri:
Eumæus ad sed uereor & timeo ne me postea
urbem ma- obiurget. difficiles autem dominorum sunt minæ.
turant iter. sed age nunc eamus. iam enim processit maximè
dies, at citò adueſpera frigidius erit.

Hunc

πωλῆτες π' ὠκύμοροί τε γυναῖκα πικρόγαμοί τε.
τοῦτα δ' ἅ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεαι, ὄκ ἀν ἔγωγε
ἄλλα πρὸ ἐξ ἔποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
ἀλλὰ τὰ μὲν μοι εἶπε γέρων ἅλιος νημερτής,
ὧν οὐδ' γ' τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ὑποκύσω.
φῆ μιν ὅδ' γ' νάσῳ ἰδ' εἶν κρατερὰς ἄλγε' ἔχοντα,
νύμφης γ' μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι
οἵ κέ μιν πεμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.

Ὡς ἔφατ' ἀτρέιδης δουρικλυτὸς Μενέλαος.
τοῦτα τελευτήσας νεόμην ἔδοσαν δ' ἐμοὶ δῶρον
ἀθάνατοι, οἱ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.

Ὡς φάτο. τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὄρινε.
τοῖσι δ' καὶ μετέειπε θεοκλύμενος θεοειδής,
ὦ γύναι ἀλαοσκοπίης Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἥ τοι ὅδ' ὐ σάφα οἶδ' γ· ἐμεῖο δ' σύθεο μῦθον·
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ὑποκύσω·
ἴσω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἤτοι Ὀδυσεὺς ἥδ' γ' αὐτῆλι γαίῃ
ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πάντ' ὀδυσσόμενος κακὰ ἔργα,
θεῖν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσι φυτεύει.
οἷον ἐγὼν οἰωνὸν ἐῢ στείλασ' ἀνὰ νηὸς
ἥμην ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευον.

Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
εἰ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμέθεν, ὡς ἄν τις σε σαώσαντόμενον μακαρίζοι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστῆρες δ' ἤδη πάροιθεν Ὀδυσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρπεντο καὶ αἰγανέῃσιν ἰέντες
ἐν τυκτῷ δ' ἀπέβαλλον, ὅθι πρὶν πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεῖπνόν γε ἐπήλυθε μῆλα
πανταχόθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἄγαγον οἵ τοπάρος πρίν,
καὶ τότε δή σφιν ταῦτ' ἔειπε Μέδων, (ὃς γάρ ῥα μάλιστα
ἐῶν δαναῶν κεκήρυκτο, καί σφιν πρόφρων παρῆν δαιτί)
κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρένα θέλγω,
ἔρχεσθε πρὸς δώματ', ἵν' ὦν τιμὼ μέθα δαῖτα.
ὥρη μάλα γάρ τι χέρειον ὧν ἔμπης ἐλέεσθαι.

Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' αὐτὰρ ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστοι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἱ δ' ἱερεύον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας·
ἱερεύον δ' σὰς πίονας καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ὠτρύνοντο. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὠτρύνει Ὀδυσῆος ἰὼν ὑφορβός.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,

Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δ' ἤπειτα πόλιν δ' ἰέναι μνηστεύεις
σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός, ἦ σ' ἂν ἔγωγε
αὐτὸς βουλοίμην σαόμεν ἔμπεδα γυίεσθαι·
ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι, μὴ δείσῃσι μοι ὀπίσσω
νεικείῃ. χαλεπαὶ δ' ἐτάρων ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν. δ' ἤη γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.

Τὸν

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
γιγνώσκω, φρονέω τά γε δὴ νοέοντι κελεύθῳ. (σεύ,
ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
δὸς δέ μοι εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔστιν,
σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ φάτ' ἀρισφαλὲ ἔμμεναι ὁδόν.
ἦ ῥά, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
πυκνὰ ῥωγαλέην· φῆν δ' ἐκ τρόφις ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρά οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
τὼ βάτην· σαῦλοι δ' ἐκίων σῦς τε βῶτορ τε ἄνδρες
ῥύατ' ὄπιθε μένοντες. ὁ δ' ὃν πόλιν ἤγαγε ἄνακτα
πτωχῷ λυγαλέῳ γηραλέῳ κακὸν ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δ' ἦν λυγρὰ ποσὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
ἀλλ' ὅτε δὴ σείοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
ἄστυ θ' ἐγγὺς ἔσαν, καὶ ὕδατι καλῷ ἀφίκοντο
τυκτῷ, καλλίροον, ὅθεν ὕδρευον πολῖται,
τῷ ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὑλάοτρεφέων ἰῷ ἄλσος
πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δ' ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
Νυμφάων, ὅθι πάντες ὐπεκρίνεσκον ὁδῖται·
τῇσιν ἔπειτα ἐκίχαν' ὑὸς Δολίοιο Μελανθεύς,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον ἀπροφόροισιν,
δεῖπνον μνηστῆρσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆε.
τοὺς δ' ἐσιδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκτ' ὀνόμαζε
ἔκπαγλον καὶ ἀεικές· (ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆα)
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἦγε πρὸς αὖλιν·
ὡς ἀεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
ὅς πολλῇσι φλιῇσι πεφασὰς φλίψεται ὤμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
τὸν κ' εἴ μοι δοίης σαῦλον συβώτῃρα γενέσθαι,
συκοκόρον τ' ἔμμεναι, δαλὸν τ' ἀρίφοισι φορεῦσαι,
καί κεν ὀρὸν πίνων, μεγάλῳ ὦν γνίδα θέσθαι.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βάλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τελεσθήσεται ἔργον·
αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα αὐλείων ἐκ θαλαμάων
πλῆξαι ἀποτρίψασι, δόμον κάτα βαλλομένοιο.
Ὡς φάτο· τὸν δὲ πρόσω λὰξ γήθοσυν ἀφραδίῃσιν
ἐλάσσας· οὐδ' ἐμίμνε κατὰ τριπτὸν ἐνυφελίξαι,
ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσεύς,
εἰ μετάξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' ὀδὰς ἀείρας,
ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δὲ ἔσχε. τὸν δὲ συβώτης
νείκεσεν ἄντα ἰδών· μέγα δ' εὐξάσθην χεῖρας ἀνασχών,
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴποτ' Ὀδυσεὺς
ὔμμ' ὠΐ μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μιν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
ὣς νύ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἅπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
ἄστυ κάτ', οὐδὲ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
cognoſco, mente teneo: hæc intelligenti iubes.
ſed tamen: tu deinde planè duc.
da autem mihi ſicubi baculum inciſum eſt,
ad innitendũ, quoniam dicitis ualde difficilẽ eſſe uiam.
dixit, & circum humeros turpem poſuit peram
multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Eumæus autem ei baculum gratum dedit. Vlyſſes ingreditur mendicus urbem.
hi ierunt. prædium autem canes & paſtores uiri
cuſtodiebant à tergo manẽtes. hic a. in urbẽ duxit regem
pauperi triſti ſimilem & ſeni,
innitentem: illaq; triſtia circũ corpus ueſtimẽta indutus
ſed quando iam euntes uiam per aſperam (erat.
urbem prope erãt, & ad fontem peruenerant
factum, pulchrè fluentem, unde aquabantur ciues,
quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyctor:
circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
undiq; rotundum, frigida autem defluebat aqua
altè ex petra: ara autem deſuper facta erat
Nympharum, ubi omnes ſacrificabant uiatores:
illic ipſos inuenit filius Dolij Melantheus,
capras ducens quæ omnibus antecellebant gregibus,
cœnam procis: duo autem ſimul ſequebantur paſtores.
hos uiſos obiurgauit, uerbumq; dixit, denominauitq; Melanthij iurgia in Vlyſſem.
terribiliter & indecenter: (monuit autẽ animum Vlyſſis)
nunc quidem omnino malus malum ducit:
ut ſemper ſimilem ducit Deus ad ſimilem.
quò iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
mendicum moleſtum, conuiuiorum perniciem?
qui multis liminibus aſtans franget humeros,
petens fruſta, non enſes neq; lebetes.
hunc ſi mihi dares ſtabulorum cuſtodem fieri,
gregis q; ſpeculatorem eſſe, nutrimentũq; hœdis portare,
equidem ſerum bibens, magnum femur conſequeretur.
ſed quoniam opera mala didicit, non uolet
opus adire, ſed timens in populo
uult petens paſcere ſuum uentrem inſatiabilem.
ſed edico hoc, & perfectum erit:
ſi ierit ad domos Vlyſſis diuini,
multa ei circum caput ſcabella uirorum ex manibus
latera excruciabunt per domum percuſſo.
Sic dixit: & præteriens calce irruit inſipientia Melãthius Vlyſsẽ calcat, et ferit.
coxæ: neq; ipſum extra uiam excuſſit,
ſed manſit firmè. cogitauit autem Vlyſſes,
an irruens baculo animum auferret,
an ad terram deijceret caput, ad ſolum extollens,
ſed duruit, animumq; cohibuit. illum autem Subulcus
increpuit cõtra intuitus: ualde a. precatus eſt manus at-
Nymphæ fontanæ, filiæ Iouis, ſi unquã Vlyſſes (tollens
uobis femora combuſſit cooperiens pingui adipe
agnorum & hœdorum, hoc mihi perficite uotum,
ueniat ille uir, ducatq; ipſum deus:
næ tibi lætitias diſſiparet omnes,
quas nunc proteruiens fers, errans ſemper
per urbem: at pecora mali corrumpunt paſtores.

Τὸν

Hunc

Hunc antẽ rursus alloc. est Melanthius custos capraru̇m:
papæ, quid dixit canis astutias sciens,
hunc aliquando ego in naui bene tabulata nigra
agam lõgè ab Ithaca, ut mihi uictum multum inueniat.
utinã enim Telemachũ interficiat argẽtei arcus Apollo
hodie in domibus, uel à procis interficiatur,
nam Vlyssi quidem procul perijt reditus dies.

Sic loquutus, hos quidem liquit illic placidè euntes:
at ipse iuit: ualde autem celeriter domos peruenit regis.
statim autem introiuit, cum autem procis sedit
contra Eurymachum: hunc enim amabat maximè.
huic quidẽ carnium partẽ apposuerunt qui laborabant:
panem autem ueneranda proma apposuit ferens,
ad comedendum. propè aũt Vlysses & diuinus Subulcus
steterunt uenientes. circum autem ipsos uenit sonitus
citharæ concanæ: & illis cœpit canere
Phemius muſicus. *Phemius. at ille manu capiens allocutus est Subulcum:*
Eumæe, utiq; hæ sunt ædes pulchræ Vlyssis,
faciles autem sunt cognitu etiam inter multas uisu.
ex alijs aliæ sunt: ornatum est autem eis atrium
muro & septis, ianuæ autem bene munitæ sunt
bifores: non aliquis ipsam uir expugnaret.
cognosco autem quòd multi in ipsa conuiuia faciunt
uiri: quoniam nidor quidem ascendit, ac citharæ
sonat, quam conuiuio Dei fecerunt sociam.

Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe subulce:
facilè nosti: siquidem ne cætera quidem es bardus.
sed age iam consultemus quomodo erunt hæc opera.
uel tu primus ingredere domos bene habitatas,
accede autem proces, ego autem remanebo hic:
sin uis, remane, ego autem uadam antè.
neq; tu tarda, ne quis te extra conspicatus
uel percutiat, uel pellat: hæc te consultare iubeo.

Huic autem respondit postea prudens Vlysses:
scio, teneo: hæc intelligenti iubes:
sed uade antè, ego autem remanebo hic:
non sum enim plagarum inscius, neq; ictuum.
audens mihi animus, quoniam mala multa passus sum
undis & in bello: cum etiam hoc illis fiat.
Vẽter multorũ malorum cauſa. *uentrem autem haudquaquam est abscondere cupidum*
perditum, qui multa mala hominibus dat.
cuius gratia & naues bene transtratæ armantur
pontum in indomitum, mala inimicis portantes.
Vlyſſes ab Argo cane ognoſcitur *Sic hi quidem talia inter se dicebant:*
canis autem caput & aures iacens eleuauit
Argus Vlyssis calamitosi, quem quondam ipse
nutrierat, neq; fruitus erat: antè autem in Ilium sacrum
iuerat. hunc autem antè ducebant iuuenes uiri
capras in syluestres, & ceruos, & lepores.
tunc iacebat abiectus absente Vlysse,
in multo stercore, quod eius ante ianuas,
mulorumq; boumq; affatim fusum erat: donec ducerent
serui Vlyssis nemus magnum stercorantes.
illic canis iacebat Argus plenus muscarum,
is tunc ut agnouit Vlyssem propè entem,

cauda

Τὸν δ' αὖτε προσέφη Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὦ πόπαι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
τόν ποτ' ἐγὼν ὦδε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
ἄξω πὴλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολεὼν ἄλφοι.
αἰ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἢ μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὡς Ὀδυσῆί γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.

Ὡς εἰπὼν, οὖς μὲν λίπεν αὐτόθι ἔμπεσε κείοντας·
αὐτὰρ ὁ βῆ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἴκανεν ἄνακτος.
αὐτίκα δ' ἔσω ἴεν, μετὰ δ' ἡμνηστῆρσι κάθιζεν
αὐτίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
τοῦ δ' ἦρα μὲν κρειῶν μοῖραν δαῖσαν οἱ πονέοντο·
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη πρόθηκε φέρουσα,
ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
σύν τ' ἴχομην. πρὸς δ' ἐσφαρας ἤλυθ' ἰωὴ (δεινὴ
φόρμιγγος γλαφυρῆς· καὶ γὰρ δὴ σφίσι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἄνδρι καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
ἕρκεϊ ἑστόρων ἑστόρ' ἐείρυται δὲ οἱ αὐλὴ
τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' ὑπερηφάλοισιν
δικλίδες· ὄκ ἄν τις μιν ἀνὴρ ὑπερφιάλοιτο.
γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες· ἐπὶ κνίσσῃ γὰ ἀνώγυιά γ', ἐν δ' ἐτέ φόρμιγξ
ἅπτυ, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ πεῖσαν ἑταίρῳ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ῥεῖα ἴγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τάδ' ἄλλα πρὸς ἔοσ' ἀνοήμων.
ἀλλ' ἄγε δ' ἢ φραζώμεθ' ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα.
ἦε σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
λύσσε δ' ἡμνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι πρὸπάροιθε.
μηδὲ σὺ λιπτοίευ, μή τις σ' ἔκτοθι νοήσας
ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φραζέσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ φρονέοντι κελεύεις·
ἀλλ' ὄρχου πρόπαροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων.
τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πεπόνθει
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
γαστέρα δ' ὅππως ὀΐω ἀποκρύψαι μεμαῶσαν
ὀλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
ἦ γὰρ καὶ νῆάς γε εὐζύγους ὁπλίσσονται
πόντῳ ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
αὐ ἦ κύων κεφαλήν τε καὶ οὖατα κέκλετο ἔχειν
Ἄργος Ὀδυσσῆος τλαλασίφρονος. οὔ ῥά ποτ' αὐτὸς
θρέψε μιν, ὀδ' ἀπόντα· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱερὴν
οἴχετο. τὸν ἦ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
ἐλάφους ἠπ' ἀγροτέρας, ἠδὲ τρώκας, ἠδὲ λαγωούς.
ἀλλὰ τότε κεῖτ' ἀπόθεσος † ἀποιχομένῳ Ὀδυσῆϊ, *al. ἀπεχομένῳ εὔαντι.*
ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ πρόπαροιθε θυράων,
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ'· ὄφρ' αὖ ἄγοιεν
δμῶες Ὀδυσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐνέπλειε κωραιτέων.
ἀλλὰ τότε γ' ὡς γνόησεν Ὀδυσεὺς ἐγγὺς ἐόντα,

ἀρῆι μιν ῥ' ὄγ' ἔσηνε, κὴ ἔκπαγλον ἄμφω·
ὅσσον δ' οὐκ ἔτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὃ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δ' ἄκρυ,
ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ·
καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα
εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ὧδ' εἶδος ἔπῆεν,
ἦ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
γίγνονται, ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
καὶ λίην αὐδρός γε κύων ὅδε πῆλε θανόντος·
οἷος δ' εἴη μὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυπῆτα καὶ ἀλκήν.
ὃ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βήσσης ὕλης
κνώδαλον, ἠδ' ἐδίωκε· καὶ ἴχνεα γὰρ πόδ' ἐνώα·
νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄνακτ' ἀπολειφθείς, ἄλλοθι πάτρης
ἄλγε' ὀρῶ· τὸν δ' οὐ γυναῖκες ἀκηδέες ὀμφεύουσι.
δμῶες δ' οὐκέτ' ἄνευ μενοεικέος ἐργάζονται
ἤμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δῆλον ἦμαρ ἕλησιν.

Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἕλαβε μέλανος θανάτοιο,
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοστῷ ἐνιαυτῷ.
τὸν δὴ πολὺ πρῶτον ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτιον· ὦκα δ' ἔπειτα
νεῦσ' ἰδέειν οἱ καλέσας. ὁ δὲ, παπτήνας ἕλε δίφρον
κείμενον, ᾗθα δὴ δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμου κάτα δαινυμένοισι.
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
αὐτίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέῃ τ' ἐκ σίτον ἀείρας.
ἀγχίμολον δὴ μετ' αὐτὸν ἰδὼν σὺς δῶματ' Ὀδυσσεὺς
λυγρῷ λοιγαλέῳ γηραλέης ὑπὸ χερσὶ, (συὸς,
σκηπτόμενος· τὸν δὴ λυγρὰ πόρεν χροῒ εἵματα ἕσσο.
ἕζε δ' ὑπὲκ μελίνου δόον ὃν γνάμπτε θυράων,
κλινάμενος σανίδι λευκῇ κυπαρισσίνῃ, ἥν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐῢ σανίδας, κατὰ δὲ στάθμην ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ὑπὲκ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτην,
ἄρτον δ' ὅλον ἕλε πορικαλλὲς ἐκ κανέοιο,
καὶ κρέα, ὅσσ' οἱ χεῖρες ἐχέσθην ἀμφιβαλόντι,
πόλλ' ἅνεω ταῦτα φέρων· αὐτόν τε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ πεινάοντι μετ' ἀνδρὶ † πέλεσθαι.

Ὡς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς ἐπὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε δίδοι τάδε, καί σε κελεύει
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
αἰδοῖ δ' οὐκ ἀγαθὴ φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ πτοίκτῳ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ζεῦ ἄνα, Τηλεμάχου μοι γ' ἀνδρὸς ὄλβιον εἶναι, σοὶ
καί οἱ πάντα γένοιτ' ὅσσα φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν

cauda quidem hic adulatus est, & aures deiecit ambas:
prope autem non item potuit suum dominum
uenire. at ille eo procul uiso abstersit lacrymam,
facilè latens Eumaeũ: statim autem interrogauit uerbo:
Eumae, certè mirum est, canis hic iacet in simo:
pulcher quidem corpore est, at hoc non manifestè scio
an etiam uelox fuerit ad currendum in specie hac,
an secus, quales mensarij canes nirorum
sunt: laeticiae autem gratia nutriunt reges.

Hunc autem respondẽs allocutus es Eumae subulce:
& sanè uiri canis hic longè mortui.
si talis esset & corpore & operibus
qualem ipsum ad Troiam iens reliquit Vlysses,
statim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinem.
non enim fugiebat profundæ in profunditatibus sylua
fera quamcunq; uiderat: & uestigijs enim sciebat:
nunc aũt tenetur malo, dominus aũt eius extra patriam
perijt: hunc autem mulieres negligentes non curant.
serui autem quando non amplius imperant domini,
non amplius postea uolunt officium facere.
dimidium enim uirtutis aufert latè sonans Iupiter Ingenium
uiri, quando ipsum seruilis dies occupat. seruitute
perit.

Sic locutus, ingressus est domos benè habitatas:
iuit autem rectà domum ad procos superbos.
Argum autem rursus parca accepit nigræ mortis,
statim ut uidit Vlyssem uigesimo in anno.
primus autem uidit Telemachus diuinus
euntem in domum Subulcum: celeriterq; deinde
annuit ad se uocãs. atq; ille cum circũspexisset cepit sedẽ
iacentem, ibi coquus sedebat carnes multas
incidens procis in domo conuiuantibus.
hanc deposuit portans ad Telemachi mensam
contra: hic autem ipse sedit. huic autem præco
partem capiens posuit, ex canistroq; panem sublatum.
propè autem posit ipsum intrauit domos Vlysses,
pauperi tristi similis & seni,
innixus: illaq; tristia circum corpus uestimenta indutus
sedit autem in fraxineo limine intra ianuas, (erat.
innixus limini cypariſſeo, quod faber
polierat scienter, & ad perpendiculum direxerat.
Telemachus antè ad se uocatum allocutus est subulcum,
paneq; toto sumpto perpulchro ex canistro,
& carnib. quantũ eius manus capiebant cõprehẽdentia:
da hospiti hæc ferens: ipsumq; iube
mendicare prorsus omnes adeuntem procos.
pudor autem non est bonus indigenti uiro adesse. Pudor men
dico inutilis.

Sic dixit. iuit aũt subulcus positquã uerbum audiuit:
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
Telemachus tibi hospes dat hæc, & te inbet
mendicare prorsus omnes adeuntem procos.
pudorem autem non bonum dicit esse uiro mendico.

Hunc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
Iupiter rex, Telemachus mihi in uiris beatus sit,
& ei omnia fiant quæcunq; mentibus suis cogitat.
dixit, & ambabus suscepit, & deposuit

illic,

illic, pedes ante, indecenti in pera:
comedit autem sic quando cantor in domibus canebat,
quando hic cœnauerat, ille cessauit diuinus cantor,
proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
prope astans Laertiaden Vlyssem
commouit ut panes à procis congreget,
cognosceretq; quinam essent iusti quiq; iniusti.
sed neq; sic aliquem exempturus erat malo.
Vlysses mẽdicatum adit procos. instituit autem ire petiturus commodè à uiro quoq;
undiq; manum porrigens, tanquã olim mendicus fuisset.
hi autem miserantes dabant, & admirabantur ipsum:
mutuò autem interrogabant quis esset & unde uenisset,
his autem dixit Melanthius custos caprarum:

Audite me proci inclytæ reginæ
hoc de hospite: certè enim antea ipsum uidi.
equidem hunc huc subulcus duxit,
ipsum autem non apertè scio unde genus dicat esse.

Sic dixit. Antinous aũt uerbis obiurgauit subulcum:
Antinous succẽset Eumæo propter mendicum. ô ualde cognite subulce, cur tu hunc ad urbem
duxisti? an non satis nobis errantes sunt alij
pauperes tristes, conuiuiorum destructores?
an te pœnitet quòd uitam edunt regis
hic congregati? tu autem & hunc uocasti?

Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona licet bonus dicis.
quis enim hospitem uocat aliunde ipse adortus
alium nisi eorum qui opifices sunt?
uatem, uel medicum malorum, uel fabrum lignorum,
uel & magnum cantorem, qui delectet canens?
hi enim inclyti hominum in infinita terra.
at mendicum nemo uocauerit uexaturum seipsum.
sed semper molestus super omnes es procos
seruis Vlyssis, præcipuè autem mihi: at ego
non curo, donec mihi prudens Penelope
uiuit in domibus & Telemachus diuinus.

Huic autem rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est:
tace, ne mihi huic respondẽ multum uerbis.
Antinous autem consueuit malè contendere semper
uerbis molestis, quin incitat etiam alios.
dixit, & Antinoum uerba uelocia allocutus est:
Telemach. insolẽti Antinoo. Antinoe, certè me bene patet ut curas filium,
qui hospitem iussisti à domô exire
uerbo necessario: non hoc Deus perficiat.
da ei capienti: non inuideo: iubeo enim equidem.
neq; quid matrem meam uerere in hoc, neq; aliquẽ alium
seruorum qui in domibus Vlyssis diuini.
sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
ipse enim comedere multo mauis quàm dare alij.

Huic autem rursus Antinous respondit locutusq; est:
Telemache altiloque, ui irretente, quid dixisti?
si ei tantum omnes darent proci,
eum uel tres menses longè domus detineret.

Sic dixit, & scabellum capiens ostendit mensæ
iacens, quo tenebat magnos pedes connixans.
ei autem alij omnes dederunt, impleneruntq; peram

αὖθι, πολλῶν πωπάροιθεν, ἀεικελίης ὑπὸ πήρης·
ἤδιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν,
ἔνθ' ὅ γ' ἐλειπήνῃσι, ὁ δ' ἐπ' αὐτοῦ θεῷ ἀοιδός.
μνησῆρις δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆϊ
ὦτρυν' ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
γνοίη δ' οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ' ἀθέμιστοι.
ἀλλ' ὀλίγ' ὡς τὸν ἔμελλε ἀπαλεξήσειν κακότητος.
βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐπιδέξια φῶτα ἕκαστον,
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡσεί πτωχὸς πάλαι εἴη.
οἱ δ', ἐλεαίροντες δ' ἴδοσαν, πρὸς ἐθάμβεον αὐτόν·
ἀλλήλους τ' ἔροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι,
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελανθεὺς αἰπόλος αἰγῶν·

Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
περὶ δὴ τοῦδε ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὀπωπα.
ἦτοι μὲν οἱ δ' σῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
αὐτὸν δ' ὄ σάφα οἶδα πόθεν γε· σὺ δ' οὐκέτι εἴρει.

Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δὲ ἐπέσκυε νείκεσε συβώτην,
ὦ βέλτιστε συβῶτα, τίπτε σὺ τόνδε πόλινδε
ἤγαγες; ἦ ὀχ ἅλις ἡμῖν ἀλήμονες εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτὸς ἀπολυμαντῆρες;
ἦ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
γηθάδ' ἀγειρόμενοι; σὺ δὲ καί που τόνδ' ἐκάλεσσας;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἀντίνοε, δὸ μὲν καλὰ καὶ ἐδαλὸς ἠὲν ἀγορεύεις.
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλόν γ' ἢ μὴ τὸν οἱ δημιοεργοί εἰσιν;
μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων;
ὅττοι γὰρ κλητοί γε βροτοῦ ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
πτωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς πέρι πάντων εἰς μνηστήρων
δμωσὶν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί· ἀλλὰ τάχ' ἐγώγε
οὐκ ἀλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
ζώει γ' ἐν μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος προσεφώνεε καὶ ἐπέτελλε·
σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πολλὰ ἐπ' ἐσσὶν.
Ἀντίνοος δ' ἔωθε κακῶς ἐρεθίζει ἐμὸν αἰεὶ
μύθοισι χαλεποῖσι, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίνοε, ἦ μοὶ καλὰ, πατὴρ ὡς κήδεται υἷος,
ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο διώκειν
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἑλών· ἔτ τοι φθονέω· κέλομαί γε ἔγωγε.
μήτ' ἔν μητρὸς ἐμῆς ἅζου τόγε, μήτε τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀλλ' ἔ τοι τοιόνδε γε φίλτερον, οὐκ ἐθέλοιμι·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ διδόμεν ἄλλῳ.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσεφώνεε μητιόεντα·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μυθήσαο θαρσαλέῳ κῆρ,
εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καὶ κεν μεῖναι τρεῖς μῆνας ἀπὸ πρόθεν οἶκον ἐρύκοι.

Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῴσκε ἑλὼν ὑπὲρ ἔντεα τραπέζης
κείμενον, ὦ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας ἠλακατάζων.
οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐλίσσοντο, πλῶσαν δ' ἄρα πήρην

pane

σίτε καὶ κρειῶν. τάχα δ' ἂν καὶ ἐμεῖο γ' ὀδυσσεὺς
αὖτις ἐπ' ἀδμῆτα ἰὼν πεδίονδε γένοιτο ἀχαιῶν.
ὣς ἦ ῥ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
δῖος φίλος· ἀ μάλ' μοι δοκέεις ὁ κάκιστος ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ἄρις θ', ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λαΐνον ἠὲ πορ ἄλλοι
σίτε· ἐγὼ δ' ἄν σε κλέω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γάρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειός, καὶ πολλάκι δόσκον ἑλόντι
τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτῳ κεχρημένος ἔλθοι·
πάσσιν ἦ δμῳῇσι μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
οἶσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
ἀλλὰ Ζεὺς ἐλάπαξε Κρονίων, (ἤθελε γάρ ῥα)
ὅς μ' ἅμα λαϊτῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν,
Αἰγυπτόνδ' ἐλάαν δολιχὴν ὁδόν, ἔμμορε δ' ἀπολέσθαι.
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας,
ἔνθ' ἄρα μιν ἐγὼ κελόμην ἑρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἐρύσθαι·
ὀπτῆρας δ' ἐκάτερθε σκοπιὰς ἄνδρεσσι νέεσθαι.
οἱ δ' ὕβρει εἵαντο, ὑπὸ σπομένοι μενεσ φρῶ,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων αὐλητῆρας ἀγρὸς
πόρθεον· ἐκ δ' γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ὦν πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
οἱ δ', βοῆς ἀίοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
ἦλθον. πλῆτο δ' πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
χαλκῆς τε στεροπῆς· φῦ δ' Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν· οὐδέ τις ἔτλη
στῆναι ἐναντίβιον. πολὺ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἐμὲ δῶκε Κύπρῳ ξείνῳ δόσαν αὐτίσαντι
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἶφι ἄνασσεν·
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πήματα πάσχων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
τίς δαίμων τόδε πῆμα παρέσπασε, δαιτὸς ἀείσω;
στῆθι ὅτι ὄφρα μέσσος, ἐμῆς ἐπὶ νηὸς ἐρύσθω πρηνίξας,
μή τάχα πικρὸν Αἰγύπτιον καὶ Κύπριον ἰδ' ἧκα.
ὃς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδὴς ἔσται ἀθάνατος.
ἐξέρος πάντεσσι πρήσσεσθαι· οἱ δὲ δικαίως
μειλίσσονται ἐπὶ ὅτῳ ἐπίσχεσις ἔσται ἐλεινοῖς
ἀλλοδίοις χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ (σοῖς,

Τὸν δ' αὖ χωόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
οὐ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ὦδε ἔμπεδα φρένες ἦσαν·
ὃς σύ γ' οὐ δίκαια σῷ οἴκῳ σάπτῃ ἔδμεναι ἄλλα δ' οἷσιν,
ὅς νεῶν ἀλλοτρίοισι πρήμνῃσι, ὅτι μοι ἔτλης
σίτε † ἀποπροθελεῖν δ' ὁμέως τὰ ἕκαστα πολλὰ πάρεστιν.
Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑποδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
νῦν δή σ' οὐκέτι καλὰ δι' οὐκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἆψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεια βάζεις.
Ὡς ἄρ' ἔφη· τὸν δ' ἔξω θαλάμου βάλε δίεπτον ὑπερθύριον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη οὔτε ποδὶ τρῶ
ἔμπεδον· τὸν δ' ἄρα μιν σφῶλον βέλος Ἀντινόοιο,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε πάρα, πακτὰ δυοκαιδεκάδυμον. (ρωγ
ἆψ δ' ἄρ' ἐπ' ὀδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, καὶ δ' ἄρα πὰ

δῶκεν

pane & carnibus. citò etiam erat Vlysses
rursus ad limen iens mendicus gustaturus Achiuos.
stetit autem apud Antinoum, & ipsum allocutus est:
da amice: non mihi uideris pessimus Achiuorum Vlysses mendicus Antinoo.
esse, sed optimus, quoniam regi similis es.
ideo te oportet dare & melius quàm alij
panis: ego autem te laudabo per infinitam terram.
etenim ego aliquando domum in hominibus habitanti
beatus diuitem, & sæpe dedi erratori
tali qualiscunq; esset, & qui cuiuscunq; indiges uenirent
erant autem serui ualde multi, aliaq; multa
quibus q; bene uiuunt & diuites uocantur:
sed Iupiter destruxit Saturnius, (uoluit enim sic)
qui me cum latronibus multum errantibus misit
in Ægyptum ire longam uiam, ut perirem.
stans autem in Ægypto fluuio naues uersatiles.
tunc quidem ego iussi amabiles socios
illic apud naues manere, & naues trahere:
speculatores autem ad speculas iussi ire:
hi q. incontinentiæ cedētes, sequentes fortitudinē suam,
statim ualde Ægyptiorum uirorum perpulchros agros
populabantur: exq; mulieres ducebant & infantes filios,
ipsosq; interficiebant. citò autem in urbem iuit clamor.
illi autem clamorem audientes, simul aurora apparente
uenerūt. impletus est a. omnis cāpus pedestrium et equo-
ariq; splendore: ac Iupiter gaudens fulmine (rum,
fugam meis socijs malam iniecit: neq; aliquis ausus est
stare contra. circum enim mala undiq; stabant.
tunc nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios abduxerunt uiuos ipsis operaturos ui.
at me Cyprum hospiti dederunt occurrenti
Dmetori Iasidæ, qui Cypro fortiter imperabat:
hinc nunc gratuitò huc uenio mala passus.

Huic autem rursus Antinous respondit, fatus q; est,
quis deus hoc nocumentū adduxit, conuiuij tristitiam? Antinous mendico.
sta sic in medio, mea procul à mensa,
ne citò amaram Ægyptum & Cyprum uideas.
nam quidam audax & impudens es mendicus.
deinceps omnibus aſſa: hi autem dant (cordia
nequicquā: quandoquidē nulla parsimonia neq; miseri-
prohibet de alieno largiri, siquidem adsunt multa cuiq.

Hunc autem recedens allocutus est prudens Vlysses:
papæ, non tibi in forma etiam mentes sunt:
non tu ex domo tua instantis neq; salem dares,
qui nunc alienis aſſidens, non aliquid mihi sustinueris
panis sumptum dare: cùm multa adsint.

Sic dixit. Antinous autem iratus est animo magis,
& ipsum torue uidens uerba uolucria allocutus est:
nunc iam te non amplius bene ex domo puto
recessurum, quando etiam opprobria dicis.

Sic dixit: et scabello capto percussit dexterū humerū,
ultimum in dorsum. ille autem stetit tanquam rupes
firmiter: neq; ipsum commouit telum Antinoi,
sed tacitè mouit caput, mala profundè cogitans.
rursum autem ad limen iens desedit, peram autem

depoſuit

depoſuit plenam. Proris dixit:
audite me proci perinclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
non quidem neq; dolor eſt in mentibus, neq; luctus,
quando uir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:
at me Antinous percuſſit uentris gratia mali,
perditi, qui multa mala hominibus dat.
ſed ſicubi mendicorum Dei & Erinnyes ſunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.
Vlyſſes que ritur proicis iniuriã.

Hunc autem Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
comede tacitus hoſpes ſedens, uel abi aliò:
ne te iuuenes per domos trahant, (qui ſic loquaris)
uel pede uel & manu, lacerentq; totum.
Sic dixit. hi autem omnes ſupra modum ſuccẽſuerunt:
ſic autem aliquis dixit iuuenum elatorum:
Antinoe, non quidẽ bene percuſſiſti infelicẽ erratorem.
perdite, ſiquidem forſan aliquis cæleſtis Deus eſt?
& ſanè dei hoſpitibus ſimiles peregrinis,
omnimodi entes, peragrant urbes,
hominum iniuriam & æquitatem inſpicientes.
Sic dixerunt proci. ille autem non curauit uerba.
Telemachus a. in corde quidẽ magnum luctum augebat
percuſſi. neq; lacrymam humum iecit ex palpebris,
ſed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hunc autem poſtquam audiuit prudens Penelope
percuſſum in domo, ancillis dixit:
utinam ſic ipſum te percutiat inclytus arcu Apollo.
Hanc autem rurſus Eurynome proma allocuta eſt:
ſi enim in precationibus filia noſtris ſitum eſſet,
non aliquis horum ad bonæ ſedis auroram peruueniret.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
nutrix, inimici quidem omnes, quoniam mala excogitãt:
Antinous autem maximè nigræ morti ſimilis eſt.
hoſpes quidam infelix mendicat in domo,
uiros rogans: (egeſtas enim iubet)
hic alij quidem omnes impleuerunt & dederunt:
hic autẽ ſcabello ultimum percuſſit dextrum humerum.
hæc quidem ſic dixit ſeruis mulieribus,
ſedens in thalamo. cœnabat autem diuinus Vlyſſes,
illa ad ſe uocatum allocuta eſt diuinum Subulcum:
Penelope mendicum accerſi iubet.
uade diuine Eumæe: iens hoſpitem iube
uenire, ut ipſum ſalutem, & interrogem
ſicubi Vlyſſem miſerum uel audiuit;
uel uidit oculis. multum erranti enim ſimilis eſt:
Hanc autem reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
utinam quidem tibi regina tacerent Achiui
qualia hic loquitur, mulceret tibi dilectum cor.
tres enim iam ipſum noctes habui, tres autẽ dies detinui
in tugurio, (primum enim mihi uenit nauc aufugiens)
ſed nondum calamitatem explicuit ſuam dicens.
ſicut autem quando cantorem uir aſpicit qui à deis
canit doctus uerba ſuauia hominibus,
quem inſatiabiliter cupiunt audire quando canit:
ſic me ille mulſit aſſidens in domibus.

dicit

Δῆκεν ἐϋπλέλω. μετὰ δ' μνηςῆρσιν ἔειπεν,
κέκλυτέ μοι μνηςῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ ςήθεσι κελεύει.
δὴ μὰν δ' ἄχος ὧδε μετὰ φρεσὶν, ἀλλ' ἔτι πρόφρων,
ὁππότ' ἀνὴρ πόλλ' οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι
βλήετο, ἢ πόδι βουσὶν, ἢ ἀρνάμενος ὀΐεσσιν·
αὐτάρ ἐμ' Ἀντίνοος βάλε γαςέρος εἵνεκα λυγρῆς,
ὀλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
ἀλλ' εἴπερ πλωτῶν γε θεοί κοτέουσ' ἐνὶ νηῦς,
Ἀντίνοον πρὸς γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχεῖν.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος πρὸς μῦθον Εὐπείθεος υἱὸς;
ἔδει ἔκπλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλη·
μή σε νέοι δμῶες δόμοισ' ἐρύσσωσ', (οἱ δ' ἀγορεύεις)
ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρὸς, ἀποδρύψωσι δ' ἅπαντα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἐμέμηνον
ὧδέ τις εἴπεσκε νέων ὑποδμωϊόντων, (σαν;
Ἀντίνοε, ἐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύςμορον ἀλήτην.
ἀλόμην, εἰ δ' ἦ πού τις ἐπουράνιος θεός ἐςι;
καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
παντοῖοι τελέθοντες, ὥτε τροφῶσι πόλησς,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ ἐυνομίην ἐφορῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηςῆρες. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἦ γὰρ μὲν κραδίην μέγα πῆμα θέλξει
βλημένου. οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. (ῥοίην,
Ἦ δ' ὡς οὖν ἄκουσε πολύφρων Πηνελόπεια
βλημένου γὰρ μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν,
αἲθ' ὄφελόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν;
εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέκος ἡμετέρῃσι γένοιτο, al. τόδε
ἐκ οὔ τις τούτων γε ἐὐθρονον ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
μᾶ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δ' ἦ μάλιςα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
ξείνός τις λύσσῃ ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
αὐέρας αἰτίζων· (ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει)
τῷ δ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπέπλησάν τ' ἐδόσάν τε·
ὄτρυν δ' ἠδὲ μύδρον ἐνὶ πτερυμνὴν βάλε δεξιὸν ὦμον.
ἦ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δμωῇσι μαιμύξιν,
ἀμύμων δ' ἀνέβαινε δόμου ὑπερώϊα καλά.
ἐν δ' ἄρα οἱ κατέθηκε πόδας σάνις ὑφορβὸς,
ἔρχετο δὲ Εὔμαιε· πόθεν τὸν ξεῖνον ἄγωγε
ἀλθέμεν, ὄφρά τι μίν ποθεσπέσομαι, ἢ δ' ἐρέωμαι
ἤ πού ὁ δ' οὐκέτι πάμπαν ἀποτρωπᾶται ἀνίης,
ἢ ἔδεν ὀφθαλμοῖσι. πολυπλάγκτῳ γὰρ ἐοικεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα;
εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσειαν ἀχαιοί
οἷ' ὄγε μυθῶται, θέλγοιτο κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ὄρηξα
ἐν κλισίῃ, (πρῶτον γὰρ ἐμ' ἵκετο νηὸς ἀποδρὰς)
ἀλλ' ἔτι κακότητα δαΐφρονος οὐ κατέπαυσα.
ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται ὅς τε θεῶν ἐξ
ἐκάδεν ἱμερόεντα βροτοῖσι,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ·
ὥς μοι κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι.

ἐλθὼν

φησί δ' ὁ Ὀδυσῆι ξεῖνος πατρώϊος εἶναι,
κρήτην ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐσίν.
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
πολλὰ πλαγχθείς· ὁμόσσαι δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν· ὁ δ' ἔρχεται ἐνδιάοντα
ζωὸν πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ἔνδιά δόμοισι.

Τὸν δ' αὖτε περίφρων ἠνώγει Πηνελόπεια,
ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' αὐτίον αὐτὸς ἐνίσσω.
ἄλλοι δ' ἢ θύρῃσι καθήμενοι ἐψιάασθον,
ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ'· ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐΰφρων.
αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ ἁδύ· τὰ μὲν δοιπῆες ἔδουσιν·
οἱ δ' εἰς ἡμέτερον ἐπιμυλόμενοι, ἤματα πάντα
βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἰῶς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον·
μαψιδίως· τὰ γὰρ πολλὰ κατὰ πίνεται. ὃ γὰρ ἔπ' αὐτῆς
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρεῖν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι.
εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐὸν πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν φ πατρὶ βίας ἀποτίσαιτο ἀνδρῶν.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος μὲν ἐπέφραδε· ἆμφι δ' ἄρα σῆμα
σμερδαλέον κατάνευσε, γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
οὐχ ὁράᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπέφραδε πᾶσιν ἔπεσσι;
τῷ κε καὶ ὀπὶ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἀγορεύοντα,
ἕσσω μιν χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.

Ὡς φάτο. βῆ δ' συφορβὸς ἐπὶ τ μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεα πόρσι παθόντα.
εἰ δ' ἔ κε σὺ γνοίην νημερτέα πάντ' ἀγορεύσας,
ἕσσει σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε, τὴν σὺ μάλιστα
χρῄζεις. σῖτον δ' ἐκ καὶ αὐτίζῳ κατὰ δῆμον,
γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.

Τὸν δ' αὖθ' ὑπόδρα προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
Εὔμαι', εἰ μέν κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἀγορεύω
κέρδη Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ.
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνῃ, ὁμῶς δ' αὐδήσομαι· ἀίζω.
ἀλλὰ μνησάμενος χαλεπῶν ἀνὰ θυμὸν ἐείσω,
τὴν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
καὶ γάρ νῦν ὅτε μ' ἔστε κατὰ δῶμα κιόντα
ἄλλοθεν ἀνδρὸς ἑκόντα βαλὼν ὀδύσασιν ἔλασσεν,
ἔστέ τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν, ἔστε τις ἄλλος.
τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἐπειγομένῳ περ, ὃν ἠέλιον κατὰ δύντα.
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος περὶ νόστιμον ἦμαρ,
ἀσσοτέρω καθίσασα πυρός. εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω. οἶδα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρῶτ' ἱκέτευσα.

Ὡς φάτο. βῆ δ' συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπερθύσας προσέφη περίφρων Πηνελόπεια,
ὃ σύγ' ἄγες Εὔμαιε, τί τὸν δὴ ἐνίσσομεν ἀλήτην;

ἤ τινά

dicit autem Vlyſsis amicum paternum eſſe ſeſe,
in Creta habitantem, ubi Minois genus eſt.
hinc nunc uenit mala patiens,
pronoluntus: affirmat autem Vlyſſem audiuiſſe
propè Theſprotorum uirorum in pingui populo
uiuum: multa autem ducit preciosa ſuam domum.

Hunc autem rurſus alloquta eſt prudens Penelope:
uade, huc uoca, ut coram ipſe dicat.
hi autem uel in ianuis ſedentes delectentur,
uel illic in domibus: poſtquam ipſis animus lætus eſt.
ipſorum quidē enim poſſeſſiones intactæ iacent in domo,
panis & uinum dulce: quæ quidem domeſtici comedūt:
at ipſi in noſtro uerſantes, dies omnes
boues ſacrificantes & oues & pingues capras,
conuiuantur, bibuntq́ nigrum uinum
incaſſum: hæc aūt multa peſſundātur. non enim adeſt uir
qualis Vlyſſes erat qui nocumentum à domo expellat.
ſi autem Vlyſſes ueniret et applicaret in patriam terram,
ſtatim cum ſuo filio uiolentias puniret uirorum.

Sic dixit. Telem. autē aliè ſternutauit. circumq́ domus
terribiliter reſonuit. riſit autem Penelope:
ſtatim autem Eumæum uerba uelocia allocuta eſt:
uade mihi, hoſpitem coràm huc uoca.
non uides quòd mihi filium ſternutauit omnibus uerbis?
ideo & non irrita mors procis fiet
omnibus ualde, neq́ quiſquam mortē & fatum uitabit.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
ſi ipſum cognouero uera omnia loquutum,
induam ipſum læna mq́ tunicamq́, meſtimenta pulchra.

Sic dixit. init aūt Subulcus poſtquam uerbum audiuit:
propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt:
hoſpes pater, uocat te prudens Penelope,
mater Telemachi: inquirere aliquid ipſam animus
circa maritum iubet, quamuis dolores paſſa.
ſi autem te cognouerit uera omnia loquutum,
induet te læna mq́ tunicamq́, quorum tu maximè
indiges. panem autem & pecens in populo,
neutrem paſces, dabit autem tibi quicunq́ uoluerit.

Hūc autem rurſus alloquutus eſt multa paſſus diu. Vlyſſ.
Eumæe, ſtatim ego uera omnia dicam
filiæ Icarij perprudenti Penelopæ.
ſcio enim bene de illo, ſimul autem tulimus ærumnam.
ſed procorum difficilium timeo multitudinem,
quorum ſuperbiaq́ uiſq́ fidereum cælum iuit.
etenim nunc quando me hic uir per domum euntem
non dliquid malū facientē percutiens doloribus dedit,
neq́ aliquid Telem. hoc prohibuit, neq́ aliquis alius.
ideo nunc Penelopen in domibus iube
manere, feſtinantem licet, in Solem occidentem.
& tunc me interroget maritū de reditu die,
propius ſedens apud ignem. ueſtimenta enim
mala habeo. ſcis & ipſe, quoniam te prius oraui.

Sic dixit. init autē Subulcus, poſtquam uerbū audiuit.
hunc autem ſuper limen euntem allocuta eſt Penelope:
non tu dicis Eumæe? quid animi habet erro?

an aliquem timens iniquum? an aliter
uerecundatur in domo? malus est uerecundus peregrinus.
Hanc autem respondens allocutus es Eumæe subulce:
loquitur rectè, quæ putaret etiam alius,
petulantiam uitandam esse uirorum potentium.
sed te manere iussit in solem occidentem.
& uerò tibi sic ipsi multo melius, ô regina,
solam ad hospitem loqui uerbum, & audire.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
non insipiens hospes putat, sicut est.
non enim ulli sic mortalium hominum
uiri petulantes iniusta cogitant.
illa quidem sic dixit. iuit autem diuinus Subulcus
procorum in cœtum, postquam dixit omnia.
statim autem Telemachum uerba uolucria allocutus est,
propè tenens caput, ut non audirent alij:
O dilecte, ego quidem abeo sues & illa custoditurus,
tuum & meum uictum: tibi autem hic omnia curæ sint.
ipsum quidem te primum serua, & considera animo
ne quid patiaris. multi autem mala cogitant Achiuorũ
quos Iupiter perdat antequam nobis malum fiat.
Huic autem rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
erit sic pater: tu autem nade timens:
mane autem ueni & duc uictimas pulchras.
at mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.
Sic dixit. ipse autem rursus sedit bene polita in sede,
impletus autem animum cibi & potus,
perrexit ire ad sues: liquit autem sepiaq; domumq;
plenam conuiuarum. hi autem saltu & cantu
delectabantur: iam enim aduenerat pomeridianus dies.

ἢ τινά τῳ δόλῳ ἀζαλέῳ; ἀδὲ καὶ ἄλλῳ
αἰδεῖται κατὰ δῆμα; κακὸς δ' ἀνδροῖσιν ἀλίτης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
μυθεῖται μὲν κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,
ὕβριν † ἀλυσκάζειν αὐδρῶν ὑπερθυμοτέρων. ἀλυσκάζειν
ἀλλά σε μᾶλλον ἄνωγεν ὀπιζέμεν ὄφρ' ἠέλιος περ
καὶ δύῃ· σοὶ ἔπειτα πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
εἶλθ' ἐς ἑὸν δόμον αὐτὴ καὶ ἐνίσπῃς ὅττεο χρῄζεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια·
ἐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος· οἴεται, ὅσσ' περ ἂν εἴπῃ.
ὀλέκοιντο γὰρ ὧδε τινὲς βροτοὶ οἵ κε κατὰθυμὸν αὐτῷ
ἀνέρας ὑβρίζοντας ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἦ μὲν ἄρ' ὧς ἀγόρευε. δόρυ δ' οὐχ ὑφορᾶτο δῖος ὑφορβός
μνηστῆρας δὲ ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
αὖθι δὴ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι κάρη κεφαλῇ, ἵνα μὴ πάντες κλύοιεν οἱ ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἔπειμι σύας καὶ κῆνα φυλάξων,
σόν τ' ἐμόν τε βίοτον· σοὶ δ' αὐτόθι πάντα μελόντων,
αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ
μή τι πάθῃς. πολλοὶ δὴ κακὰ φρονέουσιν ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ὀλέσειε πρίν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα·
ἔσσεται ὥς τοι πάντα· σὺ δ' ὄρχεο δ' ἐκέλευσας·
ἄγων δ' ἰθύσαι καὶ ἄγειν ἱερήια καλά.
αὐτὰρ ἐμοί γε δόλῳ πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστῃ ἐνὶ δίφρῳ,
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὕας· λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
πλεῖον δ' αὐτυμόνων. τοὶ δ' ὀρχηστύι καὶ ἀοιδῇ
τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

ODYSSEAE HOMERI XVIII.
RAPSODIAE
argumentum.

Vlyßis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelope Procis, & ab ipsis dona accipit. Fit & quædam collocutio deinceps Vlyßis cũ Eurymacho.

ODYSSEAE HOMERI Σ.
RAPSODIA.
Sigma autem contentionem Iri gloriam Vlyßis, dona regum.

ENIT autem pauper popularis, qui in urbe
mendicabat Itheca, excellebat autem uentre edaci
continenter comedere & bibere: neq; ei erat uis,
neq; robur: forma autem ualde magnus erat uisu.
Arnæus aũt nomine erat: hoc n. impoſuerat alma mater
ex natiuitate: Irum autem iuuenes uocabant omnes,
quoniam renunciatum ibat quando aliquis iubebat.
qui ueniens Vlyſſem expellebat ſua domo,
& ipſum obiurgans uerba uolucria allocutus eſt:
recede ſenex ueſtibulo, ne citò & pede traharis.
non audis quòd mihi innuunt omnes,
trahere autem iubent? ego autem uerecundor tamen.
ſed ſurge, ne citò nobis contentio & manibus fiat.
hunc autem torue inſpicies allocutus eſt aſtitus Vlyſſes:
Miſer,

Irus Vlyßẽ iurgijs inceßit.

ΗΛΘΕ δ' ὐδὲ πτωχὸς ἀνδράμι, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῳ,
ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἴφι
οὐδὲ βίη· εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦεν ὁράασθαι.
Ἄρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς· Ἰρὸν δέ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν ὅτε κέκλετο δμώων.
ὃς δ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα σιάλκα οἶκον ἐόντα,
καί μιν νεικέων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
εἶκε γέρων πρόθυρα, μὴ σὴν τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ·
οὐκ ἀΐεις ὅτι δή μοι ἀπολλίζουσιν ἅπαντες,
ἐλκέμεναι δ' ἐθέλουσι; ἐγὼ δ' αἰδοίομαι ἔμπης·
ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ὀρὶς καὶ χερσὶ γένηαι. (σεύς
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-

Δαιμόνι'

Δαιμόνι', ὅττέ τι σε ῥέζω κακὸν, ὅτ' ἀγορεύω,
ὅττέ τινα φθονέω δμῶνα καὶ πολλ' αὐελόντα.
ἀρδὸς δ' ἀμφοτέρῃσ ὅλε χείσεται· ὀλίγε τι σε χρὴ
ἀλλοτρίων φθονέειν, ὀκέεις δέ μοι ἔμμεν ἀλήτης,
ὥσπερ ἐγών. ὄλβον ἤ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
χερσὶ δ' μήτι λίην πεπαλίζεο, μή με χολώσῃς,
μή σε, γέρων περ ἐών, στῆθός καὶ χείλεα φύρσω
αἵματι· ἠσυχίη δ' αὖ ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
ἄυριον. ἀ μὲν γάρ τι σ' ὑποσχέψεσθαι ὀΐω
αὖτις ἔσω μέγαρον Λαερτιάδ' εἰσαπιόντα.
τὸν δ' χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης.
Ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ὑπὸ τροχάλῳσιν ἀγορεύει,
γρηὶ καμινοῖ ἶσος· ὃν αὖ κακὰ μητισαίμην,
κόπτων ἀμφοτέρῃσι, καμὰς δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἀζελάσαιμι, συὸς ὡς λητβοτείρης.
ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ὑπ' γνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένους. πῶς δ' αὖ σὺ νεηνίῃ ἀνδρὶ μάχοιο;
ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
ἀδμῆτι ξεστῇ παμβυμαδὸν ὀκρίοωντο.
τοῖσι δ' ξυνίει ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεε μνησήρεσσιν·
Ὦ φίλοι, ἦ μὲν πω τί πάρος τοιόνδε γέγηθε.
εἴλω τοι πτωλιὼ θεὸς ἤγαγεν ἐς δόμον ἡμῖν·
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιϊν
χερσὶ μαχέσασθαι. ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνίαχον γελόωντες,
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοῖς κακοείμοσιν ἠγερέθοντο.
τοῖσι δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλυτὸν ἀγλαὸν ἔπος.
γαστέρες αἰδ' αἰγῶν κέαται πυρὶ καὶ δ' ἐνὶ δόρπῳ
κατθέμεθα κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες·
ὁππότερος δ' ἂν νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
τέων ἴων κ' ἐθέλῃσιν ἀνασσέμεν αὐτὸς ἑλέσθω·
αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μετεδαίσεται, ὃς τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αὐτήσοντα.
Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσι δ' ὦ λώβη ἀνεμύθησε.
τοῖς δ' ὀλοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ὦ φίλοι, ἦ πως ὅδε νεηνίῃ ἀνδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
στρωτὸς κακοεργὸς ἵνα πληγῇσι δαμείῃ.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἧρα φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
πλήξῃ ἀπαδάλλων, τὸ δέ μ' ἴφι δαμάσσῃ.
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμοσαν ὡς ἐκέλευσε.
τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγαίω,
τὸν ἀλέξασθαι· τὸν δ' ἄλλων μή τιν' ἀχεύω
δείδιθ'. ἐπεὶ πλεόνεσι μαχήσεται ὅς κέ σε θείνῃ.
ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἀνὴρ δ' ἀμφω βασιλῆε
ἥρωες Ἄρηος τε καὶ Ἀντίνοος, φρεσὶ δ' ἴσω.
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον. ἀνσὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν πρὸ μήδεα, φαῖνε δ' ἰσχία
καλά τε μεγάλα τε, φάνη δ' ἐκ οἱ ὦμοι,
στήθεά τε, εὐρεῖαι τε βραχίονες ἠδὲ καὶ αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλεα βλῆσεν ποιμένι λαῶν.

μνησῆρεσσιν

Miſer, neq; aliquid tibi facio malum, neq; dico,
neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
panimentum autem ambos hoc capiet: neq; te oportet
alienis inuidere. nideris autem mihi eſſe erro,
ſicut ego. opulentiam autem Dei ſuppeditaturi ſunt.
manibus autem ne ualde pronoca, ne me iraſci facias,
ne tibi, licet ſenex ſim, pectus & labra fœdem
ſanguine: quies autem mihi & magis adhuc erit
cras. non enim te reuerſurum puto
iterum intra domum Laertiadæ Vlyſſis.
hunc autem iratus allocutus eſt Irus erro:
Papæ, ut balatro ſuccinctè dicit,
uetulæ fornacinæ ſimilis: quem malè num puniam,
percutiens ambabus, in terram autem omnes dentes Vlyſſes pro
maxillis expellam, porci ſicut ſegetem paſcentis. uocat Irum
accingere iam, ut omnes cognoſcant & hi in certamẽ.
pugnantes. quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis?
ſic hi quidem ante ianuas altas
panimento in polito toto animo litigabant.
hos autem intellexit ſacrum robur Antinoi,
ſuauiter autem ridens allocutus eſt procos:
O amici, non quidem aliquid antea tale factum eſt:
qualem delectationem Deus duxit in hanc domum:
hoſpesq; & Irus contendunt mutuò
manibus pugnare. ſed committamus citò.
Sic dixit. hi autem omnes ſurrexerunt ridentes,
circum autem mendicos pannoſos congregati ſunt.
his autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
audite me proci egregij, ut aliquid dicam.
uentres hi caprarum iacent in igne: hos autem in cœna Victori certaminis à procis præmium conſtituitur.
depoſuimus pinguedine & ſanguine impletos:
uter autem uincet potentiorq; erit,
harum quam uoluerit ſurgens ipſe eligat:
ſemper aũt rurſus nobiſcũ cõuiuabitur, neq; aliquẽ aliũ
mendicum intus miſceri ſinemus mendicaturum.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
hos autem aſtutus allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô amici, nequaquam eſt iuniori uiro pugnare
uirum ſenem dolore læſum: ſed me uenter
mouet maleficus ut plagis domer.
ſed age nunc mihi omnes iurate forte iuramentum,
ne quis Iro gratificans me manu forti
percutiat improbè, hoc autem me fortiter domet.
ſic dixit. hi autem omnes iuranerunt ſicut inſſerat.
hos autem rurſus allocuta eſt ſacra uis Telemachi:
Hoſpes, ſi te mouet cor & animus fortis,
iſtum protelato: reliquorum quidẽ neminẽ Achiuorum
time. quoniam pluribus pugnabit qui te pulſabit.
hoſpes quidem ego, laudant autem reges
Eurymachusq; & Antinous, prudentes ambo.
ſic dixit. hi autem omnes laudauerunt. at Vlyſſes
cinxit quidẽ pannis circũ genitalia, oſtendit aũt femora
pulchraq; magnaq;, apparuerunt autem ei lati humeri,
pectoraq;, fortiaq; brachia: at Minerua
propè aſtans membra auxit paſtori populorum.

proci

proci autem omnes uehementissimè admirati sunt:
sic autem aliquis dixit intuens propinquum alium:
certè citò Irus non Irus contractum malum habebit.
qualem ex uestimentis senex coxam ostendit.

Vlysses Irũ uincit.

Sic dixerunt. Iro autem malè motus est animus.
sed tamen famuli duxerunt cingentes ui,
timentem, carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autẽ dixit, uerbũq; locutus est, atq; nominauit:

Nunc quidem neq; esses iactator, neq; natus esses,
si quidem hunc tremis & times grauiter,
uirum senem, miseria pessundatum quæ ipsum inuasit.
sed tibi edico hoc, & perfectum erit,
si te hic uincet potentiorq; erit,
mittam te in Epirum conijciamq; in naui nigra,

Echetus rex.

ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
qui narem abscindet & aures sæuo ære,
genitaliaq; detracta, dabit canibus cruda comedenda.

Sic dixit. huic a. adhuc magis tremor subiuit mẽbra.
in mediũ aũt duxerũt: illi aũt ambas manus eleuauerũt.
tunc cogitauit multum tolerans diuinus Vlysses,
an percuteret ut ipsum anima linqueret illic lapsum,
an ipsum remissius percuteret, extenderetq; in terram.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,
quietè percutere, ut non ipsum animaduerterẽt Achiui.
tunc elemati, hic quidem percussit dextrum humerum
Irus, ille autem ceruicẽ percussit sub aure, ossa autẽ intus
fregit: statim autem uenit in os ruber sanguis,
decidit autem in pulueribus protensus, collisitq; dentes,
calcitrans pedibus terram. at proci superbi
manus eleuantes risu emori. at Vlysses
traxit ex uestibulo, prehensum pede: quousq; iuit ad atriũ
porticus q; ianuas. & ipsum ad septum atrij
statuẽ reclinans: baculum autem eius imposuit manui,
& ipsum alloquens uerba uolucria allocutus est:

Hic nunc sede canesq; suesq; arcens,
neq; tu hospitum & pauperum dominus sis,
malus ens: ne fortè aliquod malum & maius accipias.
dixit, & circum humeros sordidam iecit peram,
multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
iterũ aũt hic in pauimẽtũ iẽs resedit. hi aũt iuerũt intro
suauiter ridentes, & allocuti sunt uerbis:
Iupiter tibi det hospes & immortales Dei alij
quodcunq; maximè uis, & tibi dilectum est animo,
qui hunc insatiabilem à mendicando cohibuisti
in populo. citò enim ipsum ducemus in Epirum
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.

Vlysses ob uictoriam laudatus dona accipit à procis.

Sic dixerũt. gauisus est autem gloria diuinus Vlysses.
Antinous autem ei magnum uentrem apposuit
plenum pinguedineq; & sanguine. Amphinomus uerò
panes ex canistro duos apposuit sublatos,
& poculo aureo præbibit, dixitq;:

Salue pater ô hospes: fiat tibi sicut antea
opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.

Hunc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
Amphinome, certè ualde mihi uideris prudens esse.
talis

μνησῆρδε δ' ἄρα πάντες ὑπόφιάλος ἀγάσαντο·
ὧδέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ὀλ πλησίον ἄλλον,
ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπίασεσθαι κακὸν ἕξει.
οἷλον ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ὧν γυνίλα φαίνει.
Ὡς ἄρ' ἔφαν. Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλίγεσσιν ἄγον ζώσαντε μάγεσσι,
δειδιότα, σάρκες δὲ πολὺ τρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐγέλασσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Νῦν μὲν μήτ' ἐς βυγάϊε, μήτε γηθοσύνη,
εἰ δὴ τόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
ἄνδρα γέροντα, δύην ἀρημένον ἣν μιν ἱκάνει.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τόδε, καὶ τετελεσμένον ἔσται,
αἴ κέν σ' ὀτρυνέω κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' Ἠπειρόνδε βαλὼν ἐς νῆα μελαίνην,
ἐς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν ὀλεθρήμονα πάντων,
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ ἄατα νηλεῖ χαλκῷ,
μήδεά τ' ἐξερύσας, δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὡς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ δόμος ἤλυθε γυίων.
ὀδὸν μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέχον.
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἦ ἐλάσει ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἦε μιν ἦκ' ἐλάσειε, ταὐσείω τ' ὦθ γαίῃ.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἦ κ' ἐλάσας, ἵνα μή μιν ὧν φρασσαίατ' ἀχαιοί.
δὴ τότ' ἀναχόμενος, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Ἴρου, ὁ δ' αὐχὴν' ἔλασεν ὑπ' ὦτος, ὀσέα δ' ἔσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθε κατὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντε
λακτίζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ (ντες,
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εἷλκε δι' ἐκ προθύρου, λαβὼν ποδὸς ὄφρ' ἵκετ' αὐ-
ἀλιθόσας τε θύρας. καί μιν ποτὶ ἕρκιον αὐλῆς (λὴν
ἔσχεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἐμβάλε χειρί,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ἔνταυθοῖ νῦν ἧσο κύνας τε σύας τ' ἀποβύκων,
μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος ἔῃσθα,
λυγρὸς ἐών· μή πως τι κακὸν καὶ μᾶζον ἐπαύρῃς.
ἦ ῥά, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἑοῖσιν βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δ' ἧν τρόφις ἦν ἀορτήρ.
ἆψ δ' ὅγ' ἐπ' ὀδὸν ἰὼν καθ' ἕζετο. τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
μυδὺ γελώοντες, καί ἑ δειδιότες ἐπέεσσιν,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἐπέτυμον,
ὃς τόν γε ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
ἐν δήμῳ. τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν Ἠπειρόνδε
ἐς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν ὀλέμονα πάντων.
Ὡς ἄρ' ἔφαν. χαῖρεν δὲ κλεηδόνι θεῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην πρὸς χεῖρα θῆκεν
ἐμπλείην νίσσης τε καὶ αἵματος. Ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω προθέηκεν ἀείρας,
καὶ δ' ἐπαὶ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτο τοι ὥσπερ ὀπίσσω
ὄλβος, ἀτὰρ μὴ νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι. (σεύς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι.

πατὴρ

τοιόσδε γὰρ πατρός· ἐπὶ καὶ ἐσθλὸν ἄκουον,
Νίσου Δουλιχίοιο ἀνὴρ τ' ἔμμεν ἀφνειόν τε.
τὸν σ' ἐκ φασὶ γενέσθαι· ἐπικρὶ δ' αὖ δοικας.
τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο, καί μοι ἄκουσον·
δειλὸν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει αὐθρώποιο
πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
οὐ μὲν γάρ ποτε φησὶ κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γοῦνα κορύσσῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίοισιν ἀνθρώποις,
οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμιλλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
πολλὰ δ' ἀτασθάλι' ἔρεξα, βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
τῷ μή τις τοι πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, τι δίδοιεν.
οἷ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτασθάλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας, καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ὃν οὐκ ἔτι φημὶ φίλων ἧ πατρίδ' αὖθις
δηρὸν ἀπεσσεῦσθαι· μάλα γ' ἐγγύθι δῦ. ἀλλά σε δαίμων
οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' αὐτιάσειας ἐκείνῳ,
ὁππότε νοστήσειε φίλων δὲ πατρίδα γαῖαν.
οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε δακρυόεσσαι οἶω
μνηστῆρας κἀκεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ἐπέλθῃ.

Ως φάτο· καὶ πεῖσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον.
ἂψ δ' ἣν χθόνα εἶκε δίπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὃ βῆ δι' δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
al. θυμὸν. νόον σάλῳ κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
ἀλλ' ὅ γ' ὡς φύγε κῆρα· πεδάσσε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχου θοὸν χθόνι καὶ ἐγχείῃ ἰφθίμῳ.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ὀδὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.

Τῇ δ' ἄρ' ὀδὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ
μνηστῆρσι φανῆναι, ὅπως πεπάσσεται μᾶλλον
θυμὸν μνηστήρων, ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ δ' ὀνόμαζεν,
Εὐρωνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, ὅττι πάρος γε,
μνηστῆρσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισι περ ἔμπης.
παιδὶ δὲ νῦν ἐρέω ἔπος ἐμπεδον ὅττι κε κέρδιον εἴη,
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπίσω φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρωνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἴθι, νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπικεύθε,
χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ἄμ' ὄσσε χρίσασα πιθοιτο.
μηδ' ὅτω δ' ἀκρύοισι τεφρωμένη ἀμφὶ πρόσωπα
ὄρχου· ἐπεὶ κάκιον πωτᾶται ἄκριτον αἰεί.
οἶδα μὲν γὰρ τοι παῖς τηλίκος, ὅν σὺ μάλιστα
ἤρω ἀθανάτοισι γενείσασθαι ἰδέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρωνόμη, μὴ τοῦτα παραύλα κηδομένη πέρ,
χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι, καὶ ἄμ' ὄσσε χρίεσθαι ἀλοιφῇ.
ἀγλαΐζω γὰρ ἐμοιγε θεοὶ τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν
ὤλεσαν,

talis enim es patris: siquidem gloriam bonam audiui,
Nisum Dulichium bonum esse diuitemq́.
ex hoc te dicunt natum esse. prudenti autẽ uiro similis es.
propter hoc tibi dico: tu autem intellige, & me audi:
nihil imbecillius terra nutrit homine — De hominis fragilitate.
omnium quæcunq́ in terra spirantq́ & serpunt.
nõ enim unquã dicit malũ se passurum esse in futurum,
quousq́ uirtutem præbent dei & genua mouentur:
sed quando & mala dei beati perficiunt,
& hæc suffert nolens patienti animo.
talis enim mens est terrestrium hominum,
qualem diem adducit pater uirorumq́ Deorumq́.
etenim ego quondam scilicet in uiris beatus eram,
multa autem iniusta feci, ui & roburi obediens,
patriq́ meo confidens & meis fratribus.
quocirca non aliquis omnino uir iniustus sit,
sed hic silentio dona Deorum habeat, quodcunq́ dent.
qualia uideo procos iniusta machinantes,
possessiones consumentes, & inhonorantes uxorem
uiri quem non amplius dico amicis & patria terra
diu abfore: nalde autem propè. sed te deus
domum subducat, ne occurras illi,
quando redibit dilectam in patriam terram.
non enim sine cruore decreturos puto
procos & illum, postquam in ædes uenerit.
Sic dixit: & ubi libauit bibit dulce nimum.
iterũ autẽ in manibus posuit poculum rectori populorũ.
at ille iuit per domum, dilectum cruciatus cor,
quatiens caput: etenim malum augurabatur animus.
sed neq́ sic fugit mortem: irretiuit autẽ & hunc Miner.
Telemachi à manibus & hasta fortiter ut domaretur.
rursus autem iterum sedit in sede unde surrexerat.
In mentibus autem posuit dea cælia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ
procis apparere, ut extenderet maximè
animum procorum, & honorata fieret
magis à uiroq́ & filio quàm antea erat.
inusitatè autem risit: uerbumq́ dixit, denominauitq́:
Eurynoma, animus mihi cupit, non antea, — Penelope ad procos itura.
procis apparere, inuisis licet tamen.
filio autem dicam uerbum quod utile erit,
ne omnino procorum superborum familiaritate utatur,
qui bene quidem dicunt, malè autem retro cogitant.
Hanc autem rursus Eurynoma proma alloquuta est: — Eurynome Penelopæ ministra.
næ ista quidem omnia filia ritè dixisti.
sed uade, & tuo filio uerbum dic, neq́ occulta,
corpore loto, & unctis genis.
neq́ sic lachrymis fœdata circum faciem
uade. quoniam malum perpetuò lugere semper.
iam quidem enim tibi filius tantus, quem tu maximè
supplicabas Deis barbatum uidere.
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope:
Eurynoma, ne ista hæc loquere dolens licet,
corpusq́ lauare, & ungi unguento.
splendorem enim mihi Dei qui Olympum habitant

perdide-

perdiderunt, ex quo ille iuit concauis in nauibus.
sed mihi Autonoenq; & Hippodamiam inbe
uenire, ut mihi adsint in domibus.
sola autem non illuc uado ad uiros: uerecundor enim.
Sic dixit. uetula autem è domo exiuit,
nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.
tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua:
filiæ Icarij dulcem somnum infudit.
dormiuit a. reclinata: soluta sunt autē ei membra omnia
illic in lecto. tunc igitur diuina dearum
immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achiui.
pulchritudine quidem ei primò ultimaq; bene purganit
immortali, quali bene coronata Venus
jungitur quando it chorum in amabilem Gratiarum.
& ipsam longiorem & creßiorem fecit uideri:
albiorem autem ipsam fecit cæsio elephante.
sic his factis abiuit diuina dearum.
uenerunt autem famulæ albiulnæ ex domo,
cum strepitu uenientes. hanc aūo dulcis somnus dimisit,
& abstersit manibus genas, dixitq; me:
certè me ualde grauia patientē mollis somnus cooperuit.
utinam sic mihi mollem mortem daret Diana casta
statim nunc, ut non amplius lugens in animo
æuum corrumperem, mariti desiderans dilecti
omnem uirtutem. quoniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquens descendit de cœnaculo stupendo,
non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebantur.
hæc autem quādo ad procos perueniit diuina mulierum,
stetit in limine domus ornatè factæ,
contra genas tenens subtilia uela.
famula autem ei prudens utrinq; astitit.
horum a. illic soluebātur genua, amore a. animū domiti
omnes a. precati sunt apud in lectis dormire. (sunt:
hæc autē rursus Telemachum allocuta est suum filium:
Telemache non amplius tibi mētes firmæ, neq; cogita-
puer adhuc etiā magis mēte prudētia uersabas: (tio.
nunc a. quando iā magnus es, & ad pubertatis mensurā
ita ut aliquis dicat filium esse beati uiri, (pernenisti,
in magnitudinem & pulchritudinē intuens alienus uir,
non amplius tibi mentes sunt iustæ, neq; cogitatio.
quale iam hoc opus in domibus factum est,
qui hospitem fuisti iniuria affici hic.
quomodo nunc? si quis hospes in nostris domibus
sedens, sic pateretur uexatione ex dira,
tibi dedecus nocumentumq; hominibus esset.
Hanc a. rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est:
mater mea, istud quidē non tibi indignor quòd iratscaris:
at ego animo intelligo & scio singula,
bonaq; & peiora: (antea autem adhuc infans eram:)
sed non possum prudentia omnia intelligere.
nam me perterrent, assidentes aliunde alius,
hi mala cogitantes: mihi autem non sunt auxiliatores.
non tamen hospitis & Iri pugna facta est
procorum consilio: fortitudine autem hic potentior fuit.
utinam enim Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,

Proci mirā tur Penelo pæ pulchri tudinem.

Penelope increpat Telemachū ob cæsum hospitem.

ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι πὰρ σπέος ἧμενα μεγάροισιν.
εἶμι δ' ἣ κεῖνος· ἐμὶ μετ' αὐέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηὺς δ' ἀνὶ' ἴκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κάρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχυσεν.
εὗδε δ' ἀναπλινθεῖσα· λύθεν δ' ἁπαλὰ οἱ ἅπαντα
αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τότε δ' ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θαυμαίεσκ' Ἀχαιοί.
κάλλεϊ μὲν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ πάθησεν
ἀμβροσίῳ, οἷόν τε Κυθήρεια χρίεται αὐτή,
ἠνίκ' ἂν Χαρίτων χορὸν εἶσιν ἐρατεινόν.
καί μιν μακροτέρην τε καὶ πάχιονα θῆκεν ἰδ' ἐφύπερθε
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκεν πρίστοιο ἐλέφαντος.
ἣ μὲν ἄρ' ὣς ὄρξασ' ἀπέβησαν δῖαι θεάων.
ἤλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
φθόγγῳ ἐπορχόμεναι. τὼ δ' γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
καί ῥ' ἀπεμάξατο χερσὶ παρηίδας, φώνησέν τε,
ἦ μ' ἐπὶ δεινὸν ἔπαθε μαλακὸς νόος, οἷον ἐκάλυψε.
αἴθι μοι ὡς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιν ὃν πολύιδριν ἑταίρων
πάντων ἐξοχον ἄνδρ' ἀχαιῶν.
Ὡς φαμένη κατέβαιν' ὑπερῴοιο σταλοῦσα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ παὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικίλον,
ἄντα πρηὺς αἰδὼς κρατὶ σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ καλὴ ἑκάτερθε πάρεστη.
τῇ δ' αὐτοῦ λύτο γόνατ', ὄρνυτο δ' ἄρα θυμὸν ἐδέλγων·
πάντας δ' ἵμερος εἷλε παρειάων ἐρατεινάς.
νυμφίε τ' ὄκτιστε βιοῤῥόθε ἐμπεδόωντε, ὧδέ νόημα,
πῶς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ πέρδε' ἑκάστῳ·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσί, καὶ ἄφενος μέτρον ἱκάνεις,
καί κ' ἀγαθὸς κεῖνος ἐὼν ἐπιεικείῃσι μάλοιτο
πᾶσιν ὁμῶς,

ὅτω νυῦ μνησῆρδν ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
νδύοιεν κεφαλὰς λιὶ μνμδόνοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἔντοδε δόμοιο, λέλυτο δ' ἑκάστε γυῖα·
ὡς νυῦ Ιρο ἐκεῖνο ἐπ' αὐλείοισι θύρησιν
ἧσαι νδυσάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς,
δδ' ὀρθὸς δύναται σθῦαι ποσίν, δδ' ἐπὶ νειὸν
οἶκαδ' ἰὼν ἵκηι· ὁ νός ἑ· ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυται.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχο δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν,
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἄσσον Ἀργο ἀχαιοὶ,
πλείονες ἠῶ μνηστῆρδι φιλοτέροισι δόμοισιν
ἤθῳ δαινύατ'· ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε, δόλε φρεσνάς τ' ἐνδοθι ἴσας.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμὼ ἀρετῶ εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι· μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μείζονι κε κλεῖο ἔη ἐμὸν καὶ κάλλιον ὅττω. (μᾶλλ.
νυῦ δ' ἄχομαι· τόσσε γάρ μοι ἐπέκλωσε κακὰ δαίμων·
ἦ μὲν δ' ὅτε τ' ἔκλιπε πατρὶς γαῖαν,
λεξιτόρω ὠῒ καρπῷ ἑλὼν ἐμὸ χεῖρα προσηύδα,
ὦ γύναι, ὀΐω γὰρ οἰκ ἐυκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι.
καὶ γὰρ Τρῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
οἳ μὲν ἀκοντίσαι δ' ἐὺ τυπῆρας οἴσῳ,
ἵππων τ' ὠκυπόλων ὦν βίηφιν, οἵ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκο ὁμοίῃ πολέμοιο.
Ὣς δ' ὅτι οἶδ' εἰ κού μ' αὖτοι θεὸς, ἦ κοι ἀλύω
αὐτῇ γὰ Τροίη. σοὶ δ' ὧδέ τε πάντα μελέτω.
μιμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητρὸ ἐν μεγάροισιν,
ὡς νυῦ, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμοῦ ἀπονόσφιν ἐόντο.
αὐτὰρ ἐπὴν σὸν παῖδα γενείσαντα ἴδηαι,
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, τὸν πατρὸ δῶμα λιπέσθαι.
κεῖνός δ' ὡς ἀγόρευε· τὰ δ' ἤδη νυῦ πάντα τελεῖται.
νυὺξ δ' ἔσται ὅτε δ' ἠ συγερὸς γάμο αὐτιβολήσῃ
ὀλομένης ἐμέθεν, τῇ τε Ζεὺς ὄλβον ἀπούρα.
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχο πρασσίλιν καὶ θυμὸν ἰκάνει.
μνηστήρων ὄχ ἄδε δ' ἐκὼν τοιάδε τέτυκτο,
οἵτ' ἀγαθὴν περ γυναῖκα καὶ ἀφνειὸν θύγατρα
μνῶσθαι ἐθέλωσι, καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.
αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγεσθε βόας καὶ ἴφια μῆλα,
κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δ' ὦρα δίδοσιν·
ἀλλ' ὄκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδοσιν.

Ὡς φάτο. γήθησεν δ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὕνεκα ῥ' ἦν μὲν ὦρα παρ' ἔλκοι, θέλγε δ' θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσι, νόο δὲ οἱ ἄλλα μενοίνα.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοο προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
κούρη Ἰκαρίοιο † περίφρον Πηνελόπεια,
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλησιν ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνῆκαι,
δέξαδ'· ὀ γὰρ καλὸν αἰνέσσαι λέσσι ἐοικε.
ἡμεῖς δ' οὔ τοι ὦν ἔργα πάρο γ' ἴμεν, ὅτί κε ἄλλη,
πρίν γε σ ῥ' γήμασθαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστο.

Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσι δ' ἐπήνησαν μῦθος.
δῶρα

sic nunc proci in noſtris domibus
nutarent capita domiti, hi quidem in atrio,
hi autem intra domum, ſolutaq; eſſent membra cuiaſq:
ſicut nunc Irus ille in atrienſibus ianuis
ſedet nutans capite, ebrio ſimilis,
neq; rectus poteſt ſtare pedibus, neq; reuerti (ſunt.
domũ quo ei reditus eſt: quoniã ei dilecta mẽbra ſoluta
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Eurymachus autem uerbis allocutus eſt Penelopen:
filia Icarij prudens Penelope, Eurymachus ad Penelopen.
ſi omnes te uiderent in ſalubri Argo Achiui,
plures proci in noſtris domibus
mane conuiuarentur. quoniam præſtas mulieribus
ſpecieq; magnitudineq;, & mentibus intus æquabilibus.
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope:
Eurymache, certè meam uirtutem ſpeciemq; corpusq;
perdiderunt immortales, quando Ilium iuerunt
Argiui: cum his autem meus maritus erat Vlyſſes.
ſi ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria eſſet mea & melior ſic.
nunc anxiè triſtor: tot enim mihi conflauit mala fortuna.
equidem quando iuit relinquens patriam terram,
dextra in palma capiens me manu allocutus eſt:
ô mulier, non puto bellicoſos Achiuos Vlyſſis diſcedentis ad Troiã uerſa ad uxorem.
ex Troia bene omnes illæſos redituros.
etenim Troianos dicunt pugnaces eſſe uiros,
& iaculatores & extenſores ſagittarum,
equorumq; uelociũ pedibus equitatores, qui uelociſſimè
diſcernunt magnam contentionem grauis belli.
ideo neſcio ſi me remittet Deus, an capiar
illic ad Troiam. tibi autem hic omnia curæ ſint.
recordari patris & matris in domibus,
ſicut nunc, uel etiam magis me abſente.
at poſtquam iam filium barbatum uidebis,
nubito cui uoles, tuam domum relinquens.
ille ſic dixit: quæ nunc omnia perficiuntur.
nox autem erit quando odioſæ nuptiæ uenient
perditæ mei, cuius Iupiter beatitudinem abſtulit.
ſed hic grauis dolor cor & animum cepit.
procorum non hic mos olim fuit,
qui bonam q; mulierem & diuitis filiam
capere uxorem uellent, & inter ſe contenderent.
ipſi adducunt boues & pingues oues,
ſponſæ conuiuium amicis, & ſplendida dona dant:
ſed non alienum uictum impunè edunt.
Sic dixit. lætatus eſt antè pertolerans diuinus Vlyſſes,
quoniã horũ quidè dona attrahebantur, mulcebãt q; animi ſuauibus uerbis, mens autem eius alia cogitabat. (mus
Hanc a. rurſus Antinous allocutus eſt Empithei filium:
filia Icarij prudens Penelope,
dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferre,
ſuſcipe. non enim bonum renuere dationem eſt.
nos autem neq; in opera antè imus, neq; alió,
antequam tu alicui nubas Achiuorum quicũq; optimus.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.

dona

al. πρίφρων

Procorum quisq; donum adfert Penelopæ.

dona autem portatum miserunt præconem quisq.
Antinoo quidē portauit magnum perpulchrum peplum
uarium:intus autem erant fibulæ duodecim omnes
aureæ,iunctura bene flexibilibus congruentes.
monile autem Eurymacho pernarium statim portauit
aureum,electris fulgens,Solem ficuti.
inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt,
perspectabiles,laboratas:gratia autem splēdebat multa.
ex autem Pisandro Polyctoride rege
monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
aliud autem alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
hæc quidem postea ascēdit cœnaculum diuina mulierū:
huic autem simul famulæ portabant perpulchra dona.
hi autem in saltationem & suauem cantum
uersi delectabantur:manebantq; donec uesper ueniret.
his autem se delectantibus niger uesper uenit:
statim lampades ues statuerunt in domibus,
ut lucerent:circum autem ligna arida posuerunt
ficca pridem,valde dura,nuper scissa ferro:
& lampades miscuerunt.per uices autem prælucebant
famulæ Vlyssia calamitosi.at illis
ipse generosus locutus est prudens Vlysses:
famulæ Vlyssis diu absentis regis,
ite ad domos,ubi ueneranda regina.
hanc autem apud lanas uertite: delectate autem ipsam
sedentes in domo,uel lanas aptate manibus.
at ego his lumen omnibus præbebo.
si enim uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,
non me uincent.perpatiens autem ualde sum.
Sic dixit.hæ aūs riserunt,inter se autem aspiciebāt.
eumq; turpiter allocuta est Melantho pulchra genis,
hanc Dolius quidem genuit,nutrinit autem Penelope;
filiam autem tanquam nutrinit:dabat autē ludos animo;
sed neq; sic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
sed hæc cum Eurymacho rem habebat,& amabat:
hæc Vlyssem allocuta est contumeliosis uerbis:

Melanthō lacessit Vlyssem.

Hospes miser,tu aliquis mente captus es,
neq; uis dormire æreum in domum ueniens,
uel alicubi in commune diuersorium:sed hic multa dicis
confidenter multos inter uiros,neq; quid animo
times.certè tuam uinum habet mentem,uel tibi semper
talis mens est,qui & uana nugaris:
an exultas quod Irum uicisti erronem.
ne quis tibi citò Ira melior alius surgat,
qui te in capite percutiens manibus fortibus,
dona emittas,fœdatum sanguine multo.
Hanc torue aspiciens allocutus est prudens Vlysses:
certè citò Telemacho dicam canis qualia dicas,
illuc profectus, ut te illic membratim incidat.
Sic fatus,uerbis perterruit mulieres.
perrexerūt a.ire per domū: soluta sunt a.membra eminsq;
timore.dixerunt enim ipsum uera dicere.
at hic apud lampades prælucens accensas
stabat omnes aspiciens:alia autem eius animus
cogitabat mentibus,quæ sanè non irrita fuerunt.

δῶρα δ' ἄρ' οἰσόμεναι πρόσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔπειτε μέγαν πολυκαλλέα πέπλον
ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κλισίῃσι εὐγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔπειτε
χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐρμῖνον, ἠέλιον ὥς.
ἐρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔχοντο,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴδμιον λῖπεν δῶρον θεράπων πολυκαλλὲς ἄγαλμα.
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον ἀχαιῶν καλὸν ἔδωκεν.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνιβαίν' ὑπερῴια δῖα γυναικῶν·
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ἔμπορον πολυκαλλέα δῶρα.
οἱ δ' αὖ ἐς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τερπόμενοι τέρποντο· μένον δ' ὀδύνηφιν ἐλεῖν.
τοῖσι δὴ τερπομένοισι μέλας ὀδὴ ἔπλετο δόρπῳ.
αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἔστασαν ἐν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν· πυρὶ δὲ ξύλα κάππανε θῆκαν
αὖα πάλαι, πορέκπλα, νέον κεκριμένα χαλκῷ·
ἐν λαοὺς μετέμισγον. ἀμοιβηδὶς δὲ σφιν ἐφαινον
δμῳαὶ Ὀδυσῆος πολυκερτομίοιο ἄνακτος·
βρχεδε πῶς λώμαθ', ἵν' αὖ δοίη βασίλεια.
τῇ δὴ πὰρ' πλάκατας τροφαλίζετε. τέρπετε δ' αὐτὴν
ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν.
αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πᾶσιν παρέξω.
εἰ δ' ἐθέλωσιν ἐῢθρονον ἠῶ μίμνειν,
ὅτι με νικήσουσι πολυτλήμονα δὴ μάλ' ἐμέ.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἐγέλασσαν, ὀπὶ ἐλλήλας δὲ ἴδοντο.
τὴν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
τὴν Δόλιος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
παῖδά τ' ὡς ἀτίταλλε· δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ,
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἐπέβη φρένα φωτὸς Πηνελοπείης.
ἀλλ' ἥγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, καὶ φιλέεσκεν·
ἣ ῥ' Ὀδυσῆα ἐνένιπε νεικείοις ἐπέεσσι,
Ξεῖνε πάλαι, σὺ γὰρ οὖς φρεσὶν ἐκπεπαταγμένος
ὀλλὰ ἴδηλήσειν δῶ χαλκήϊον ἠὲ δόμοιο ἐλθών, (ἔοσι,
ἠὲ τοι ἐν λέσχῃ· ἀλλ' ἐνθάδε πολλ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς, ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μετὰ μῶλια βάζεις·
ἢ ἐλύσας ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
μή τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀνασσῇ,
ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ σιδαρέῃσι,
λώματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πυκινὸς πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἦ τάχα Τηλεμάχῳ γε κύον οἷ ἀγορεύῃς, Ὀδυσεύς,
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διαμελέϊσι τάμησιν.
Ὣς ἐπών, ἐπέεσσι δ' ἐπτοίησε γυναῖκας.
βὰν δ' ἰέμεναι δόμα λώματ' ἀνὰ μέγαρα· λύθη δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσυνῇ· φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ὁ παρὰ λαμπτῆρσι φαεινομένοισιν ἐρύκει
ἐσσόμενος δὲ πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κὰρ
ὄρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.

μνησῆρας δ' ὃ πάμπαν ἀγλαΐας ἔπε Παλλὰς
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέα, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
al. λαερτιάδην Λύκη ἄχος κραδίλιν † Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ὀδυσῆα. τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάις ἦρχ' ἀγορεύειν,
al. ἰσανέχειν. κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἐτάροισιν † ἐτανύσσε.

Κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγακλειτῆς Βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
ἐκ ἀθεῖ ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσῆϊος ἄλσεα δ' ὅμως ἵκει,
ἔμπης μοι δοκέει λαΐδην ὤμεν σέλας ἐμμεναι αὐτῆ
κεφαλῆς· ἐπεὶ οὐδέ οἱ ἔνι τρίχες οὐδ' ἀραιαί.
ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπε Διοτρεφέα Πολίπορθον·
ξεῖνε, ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητεύειμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇς, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται)
αἱμασιάς τε λέγων, καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι,
εἵματά τ' ἀμφιέσαιμι, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἐμμάθες, οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐπιτέχεσθαι· ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι, ὄφρ' αὖ ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἀνάλτην.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο (σεῦ,
ὥρῃ γε θερείῃ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλωνται,
ὡς ποίη, δρεπάνου μὲν ἐγὼν ὀξυστομίην ἔχοιμι,
καὶ ἣν σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου
νήστιδα μάλα μακρὸν ἐς ἑσπέρην, ποίη δὲ πρόσω ᾖ.
εἰ δ' αὖ καὶ βόας εἶεν ἐλαυνέμεν οἵπερ ἄριστοι,
αἴθωνε, μεγάλοι, ἄμφω κεκορημένω ποίης,
ἤλικε, ἰσοφόρω, τὼ τε δρῶς ἐκ ἀλαπαδνούς,
τετράγυον δ' εἴη, εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,
ὄφρ' κέ μ' ἴδοις εἰ ὦλκα διηνεκέα πρότα μοίμλω.
εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
σήμερον, αὐτάρ ἐμοί σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε,
καὶ κυνέη πάγχαλκος ὑπὲρ κροτάφοις ἀραρυῖα·
ὄφρ' κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ πολεμάχοισι μιγῆναι,
δὲ δ' ἂν μοι τὼν γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἄγριος ἐμπης·
καί πως τίς δοκέεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιός,
ὀλίγα τε πὰρ πανδήμοισι καὶ ἐκ ἀγαθοῖσιν ὁμίλεῖς·
εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐὸν πατρίδα γαῖαν,
αἶψα κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα,
φεύγοντι στείνοντο δι' ἐκ πυθμένος θύραζε.

Ὡς ἔφατ'. Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑποδρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἆ δείλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἷ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρεγίας, ἢ νύπτοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐσσίν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
ἢ ἀλύεις ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.

Ὡς ἄρα φωνήσας, σφέλας † εἵλετο. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀμφινόμου ποσὶ γοῦνα καδίζετο Δολιχίωνος,
Εὐρύμαχον δ' ἵκτης. ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
δεξιτερὴν οὖρῳ προχοὸς ἰὴ χαμαὶ βόμβησε φερομένη.
αὐτὰρ ὃ γ' οἰμώξας ἐπὶ ὕπτιος ἐν κονίῃσι
μνησῆρες δ' ἀμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόωντα.
ὧδέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,

procos autem non omnino superbos finebat Minerua
contumelia abstinere dira, ut adhuc magis
ingrederetur dolor cor Laertiadæ. Vlyssis.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
notans Vlyssem: risum autem socijs fecit.

Audite me proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
non sine Deo hic uir Vlyssea in domum uenit,
tamen mihi uidetur facium splendor esse ipsius
etiam capitis: quoniam non ei sunt capilli neq; pauci.
dixit, simulq; allocutus est Vlyssem urbium destructorē:
hospes, nunquid uis seruire, si te suscipiam,
agri in extremitate, (merces autem tibi sufficiens erit)
sepesq; colligens, & arbores longas plantans?
illic autem ego panem quidem assiduum dabo,
uestimentaq; circumdabo, pedibusq; calciamenta dabo.
sed quoniam opera mala didicisti, non uoles
opus adire: sed trepidare in populo
uis, ut possis pascere tuum uentrem insatiabilem.

Hunc autē respondens allocutus est prudens Vlyssес:
Eurymache, siquidem nobis contentio operis esset
tempore in uerno, quando dies longi sunt,
in herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
tu quoq; talem haberes, ut experiremur opus
ieiuni usq; ualde ad tenebras, herba autem adesset.
sin rursus & boues essent agendi qui optimi,
ardentes, magni, ambo saturati herba,
coæui, æqualiter portantes, quorum robur nō minutum,
aratrum autem esset, cederetq; gleba aratro,
tunc me uideres si sulcum longum proscinderem.
sin rursus & bellum alicubi moueret Saturnius
hodie, & mihi scutum esset & duæ lanceæ,
& galea tota ærea in temporibus congruens:
tunc me uideres primis in propugnatoribus mixtum,
neq; mihi uentrem improperans loquereris.
sed ualde iniuria afficis, & tibi mens crudelis:
& aliquo modo quidam uideris magnus esse, & fortis,
quoniam cum paucis & non bonis uersaris:
at si Vlysses uenerit & appelleret in patriam terram,
statim tibi portæ, licet latissimæ,
fugientī arctarentur per uestibulum foras.

Sic dixit. Eurymachus autē iratus est animo magis,
& ipsum toruè intuens, uerba uolucria locutus est:
ah miser, certò citò tibi perficiam malum, qui sic loquare
confidenter multas inter uiros: neq; quid animo
times. utiq; aut uini tuam habet mētem, aut tibi semper
talis mens est, qui & uana nugaris:
aut exultas quod Irum uicisti scurram.

Sic uociferans scabellum cepit. at Vlysses
Amphinomi ad genua sedit Duliehij,
Eurymachum timēs. hic a pincernam percussit in manu
dextram: gutturnium autem humum sonuit cadens.
at ille plorans cecidit resupinus in pulueribus.
proci autem tumultuati sunt in domibus umbrosis.
sic autem aliquis dixit aspiciens propinquum alium.

Vlyssē Eurymachus scabello petit.

utinam

utinam hospes errans alibi periisset,
antequam ueniret: quo non tantum strepitum fecisset.
nunc aut de mendico contendimus: neq; aliqua conuiuij
boni est uoluptas, quoniam peiora uincunt.
illis autem dixit uis Telemachi:

Miseri, insanitis, & non iam occultatis animo
cibum, neq; potum. Deorum aliquis uos concitat.
sed bene conuiuati dormite domum profecti,
quando animus iubet: cogo autem neminem ego.

Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prehensis,
Telemachum admirabantur qui audaciter locutus esset.
illis Amphinomus fatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
ô amici, non aliquis in dictum iustum
contrarijs uerbis carpens sæuiat.
neq; hospitem uerberate, neq; aliquem alium
famulorum qui sunt in domibus Vlyssis diuini.
sed agite, pincerna incipiat poculis,
ut postquam libauerimus cubitũ eamus domũ profecti:
hospitem autem finamus in domibus Vlyssis
Telemacho curæ esse. huius enim dilectã peruenit domum.

Sic dixit. illis autẽ omnibus placitum uerbum dixit:
his craterem miscuit Mulius heros,
præco Dulichius: famulus autem erat Amphinomi.
distribuit autem omnibus scitè: hi autem, Deis
libato beatis, biberunt dulce uinum.
at postquam libarũt biberuntq; quantum uoluit animus,
perrexerunt ire cubituri suas ad ædes quisq;.

ODYSSEAE HOMERI XIX.

RHAPSODIA

argumentum.

Cum Telemacho depromit arma Vlysses, & ad Penelopen ex Creta se esse fingit. Fit autem ipsius per cicatricem agnitio ad Eurycleam, pedes ipsius lauantem. Et per digressionem poeta narrat quo pacto in Parnaso uulneratus fuerit ab apro.

ODYSSEAE HOMERI T.

RHAPSODIA.

Tef autem agnoscit ex cicatrice uetula
Vlyssem.

AT IN domo remansit diuinus Vlysses,
procis cædem cum Minerua cogitans.
statim autem Telemachum uerbis uolucribus allocutus est:

Vlysses Telemacho iubet ut arma depromat.

Telemache, oportet arma martialia deponere intus
omnia prorsus: at procos mollibus uerbis
alloquere, quando à te inquirent cupientes:
ex fumo deposui: quoniam non his similia sunt
qualia quondam ad Troiã proficiscens reliquit Vlysses,
sed consumpta sunt quantum ignis attigit afflatus.
adhuc a. mihi et hoc maius in mẽtibus posuit Saturnius,
ne inebriati, contentio excitata in uobis,
inter nos uulneretis, deturpetisq; conuiuium,
& sponsalia. ipsum enim attrahit uirum ferrum.

Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
extra autem uocans allocutus est nutricem Eurycleam:

nutrix,

αὖθ' ὥφλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,
πρίν γ' ἐλθεῖν· τῷ κ' ὄτι τόσσον κέλεσθον μυθέεσκον.
νῦν δ' πρὸς πάντων ἐρεθιαίνομαι· ἐσθλή τις ἀλωὴ
ἐσθλῆς ἔστεται ἀνδρός, ἐπεὶ τά γε χερείονα νικᾷ.
τοῖσι δ' καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,

Δαιμόνιοι, μαίνεσθε, καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
βρωτύν, οὐδ' ἐτὸν πότον. θεὸν γάρ τις ὔμμ' ὀρεθύει.
ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες,
ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· δίω κε δ' ὄτιν' ἔγωγε (πες,
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ γὼ χείλεσι φύ-
Τηλέμαχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσετ φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
ὦ φίλοι, ὄφρ' οὔ τις ὑβρι ῥηθέντι δίκαιος
αὐτιβίοις ἐπέεσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτέ τι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δῶμαθ' Ὀδυσῆος θείοιο.
ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπιβρεχάσθω λειβάεσιν,
ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' ἰόντες·
τὸν ξεῖνον δ' ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν. τὸ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὡς φάτο. τοῖσι δ' πᾶσιν ἁδὸν ἔπος μῦθον ἔειπε.
τοῖσιν δ' κρητῆρα κεράσσατο Μάλιος ἥρως,
κῆρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο.
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ὠνησάμενος. οἱ δ', θεοῖσι
σπείσαντες μακάρεσσι, πίον μελιηδέα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
βαὼ δ' ἴμεναι κέοντες ἐὰ πρὸς δώματ' ἔκαστος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑ

ὑπόθεσις.

Σὺν Τηλεμάχῳ ἐκβίσιν ποιεῖται τῶν ὅπλων Ὀδυσσεύς, ἡ μὲν πρὸς Πηνελόπην ἐν Κρήτῃ ἀναγνώρισις γίνεται. γίνεται δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς Εὐρύκλειαν, τὴν τιθήνην αὐτοῦ ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, τὴν τιθήνην αὐτοῦ· ὑπὸ συὸς γὰρ ἐν Παρνασσῷ ἐκλύγη ὑπὸ κυνῶν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η', Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τὸν δ' ἀναγνωρίσασ' ἐκ οὐλῆς γραῦς
Ὀδυσῆα.

ΑΥΤΑΡ ὁ γ' μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος
Ὀδυσεύς,
μνηστῆρσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
πρὸς φάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἐκ καπνοῦ κατέθηκ'· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐώικει
οἷά ποτε Τροίηνδ' εἶμεν κατέλειπε δ' Ὀδυσεύς,
ἀλλὰ κατήκισαι ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή. (μεν,
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαί-
μήπως οἰνωθέντες, ἔριν συνάσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, κατασχήσητε τ' ἀοιδήν,
καὶ μνηστύν. αὐτὸς γὰρ ἑφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
ἐκ δ' καλεσσάμενος πρόσφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,

μαῖ', ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρά κεν ὃν θάλαμον καταθείομαι ὃντινα πατρὸς
παλαὸν, τά μοι πᾶσι οἴκῳ ἀκηδίσι παπτὸς ἀμύρσῃ,
πατρὸς ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ἐθέλω καταθεῖναι ἐν' ὑπὸς ἴζεται αὐτμή.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
αἴ γὰρ δή ποτε τέκνον ἐῶν φρεσὶν ἁρμοσσάσθαι,
οἶκον κήδεσθαι, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν·
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετέρχεται ἠδὲ καὶ ἄνδρα
δμῳὰς δ' ὄρσας πρόφρων ἐπιτέλλεαι, αἵ κεν ἔφαινον.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν' ὄφρ' ἀγαθὸν ἐγὼ ἐρέω καὶ τελέσσεται ὧς κεν ἐμοῖς γε
χείρεσι πᾶσι τε καὶ τηλόθεν εἰλήλουθώς.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλῆισεν ἔπειτ' ἀθύρας μεγάρων εὐναιετάντων.
τὼ δ' ἄρ' ἀνασχόμενοι Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
ἔγχεά τ' ὀξύοντε. πάροιθε δὲ παλλὰς Ἀθήνη,
χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἔποιε.
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' ἆγχι,
ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμαι,
εἰλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὥσπερ πυρὸς αἰθομένοιο.
ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ εὐρὺν οὐρανὸν ἔχουσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
σίγα, μὴ κατὰ σὸν νόον ἔρχεο, μηδ' ἐρέεινε. (σεῦς,
αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι ἐγὼ δ' ὑπολεύσομαι αὖθι,
ὄφρά κ' ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
ἥ δέ μ' ὀδυρομένη ἐρήσεται ἄμφις ἕκαστα.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος ἦ δ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
κεύθων ὃν θάλαμον, λαΐδεσσιν ὑπολαμπόμενον πῦρ,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἐλέκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
αὐτὰρ ὁ γ' ἐν μεγάρῳ ὑπολείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
μνησήρεσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μορμηρίζων.
ἦλθ' ἴσαν ἐκ θαλάμοιο πόρίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
τῇ ῥὰ μὴν κλισίῃσι πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθα δ' ἔφιζε,
ἐλεφαντόδετον καὶ ἀργύρεον· τὼ ποτε τέκτων
πέπασε Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
προφυὲ δέ οἱ αὐτῷ, ὅθι μέγα βάλλετο κῶας.
ἔνθα καθίζετ' ἔπειτα πόρίφρων Πηνελόπεια,
ἄλλοθεν ἦλθον δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολλὸν ἔρεον ἠδὲ τραπέζας,
καὶ δέπα ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον.
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτῆρων κεμάδις βάλον, ἄλλαι δ' ὄτρυναν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
ἐπ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσέφη Μελανθὼ δ' ὑπόδρα αὖτις,
ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀϊδρείῃσιν ἐοῖσιν
δυνήσῃ κατὰ οἶκον ὀπιπεύσας ἠδὲ γυναῖκας;
ἀλλ' ἔξελθε θύρηζε πάλαι, καὶ δαῖτος ὄπασσον·
ἢ τάχα μὴ δαλῷ βεβλημένος ἔνδοθι θύρῃζε. (δυσεὺς,
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀ-
δυσσεύς,

nutrix, age mihi contine domi feminas,
donec in thalamum reponam arma patris
bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat,
patre absente. ego autem adhuc parvulus eram:
nunc autem nolo deponere ut non ignis eat flatus.
Hunc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
utinam vero tandem fili prudentiam suscipias,
domum curandi, & res omnes servandi.
sed age, quæ tibi postea adiens lumen portabit?
famulas autem non finis adire, quæ præluceant.
Hanc a. rursus Telemachus prudēs contra locutus est:
hospes hic, non enim otiosum tolerabo qui meum
modium attingit, licet & procul venerit.
Sic autem dixit. illi autem impennatum fuit verbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
hi autem festinantes Vlysses & illustris filius
intro portaverunt galeasque & scuta umbilicosa,
lanceasque acutas. ante autem Pallas Minerva,
auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim:
ô pater, certè magnum miraculum hoc oculis video:
enimvero mihi parietes domorum, pulchræque sedes,
abiegnæque trabes, & columnæ altitudinem habentes
lucent oculis tanquam igne ardente.
omnino aliquis Deus intus est, qui cælum latum habitat.
Hunc autem respondēs allocutus est prudens Vlysses:
tace; & tuam mentem retine, neque interroga.
hic tibi mos est Deorum qui olympum habitant.
sed tu quidem dormi: ego autem remanebo hic,
ut adhuc famulas & matrem tuam irritem:
hæc me dolens interrogabit de singulis.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo discessit
cubiturus in cubiculum, lampadibus lucentibus,
ubi antea dormiebat quādo ipsum dulcis somnus capiebat:
illic igitur & tunc cubuit, & Auroram expectabat.
at in domo relictus est divinus Vlysses,
procis cædem cum Minerva cogitans.
ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis vel aureæ Veneri.
huic apud quidē sedem ignē deposuerūt, illic a. sedebat,
rotundum ebore & argento: quam quondam faber
fecerat Icmalius, & sub scabellum pedibus misit,
aptum ex ipsa, ubi magnam miecit pellem.
illic sedit postea prudens Penelope.
venerunt autem famulæ albæulnis ex domo:
hæ a. longè quidē panē multum asportaverūt & mēsas,
& pocula unde viri superbi bibebant.
ignem a. d faculis ad terram iecerunt, alia a. supra ipsas
congregarunt ligna, ut lumen essent & calefacerent.
ipsa autem Vlyssem carpsit Melantho secundò rursus:
hospes, adhuc & nunc hic molestus eris per noctem
obversans in domo? aspicis autem mulieres?
sed exi foras miser, & convivio iuvare:
aut citò & torre percussus ibis foras.
Hanc a. torvè aspiciens allocutus est prudens Vlysses:

Domum Telemacho instar ardentis flammæ adparet.

Melantho minatur Vlyssi verbera nisi abeat domum.

misē-

miserè, cur in me sic inueneris irato animo? (sum?
num quòd tibi sordeo? malaq; corpori uestimẽta induta
mendico autem in populo? necessitas enim urget.
tales mendici & errones uiri sunt.
etenim ego quondam domum in hominibus habitabam
beatus diuitem, & sæpe dedi erroni
tali qualis esset, & cuiuscunq; indigens ueniret.
erant autem serui ualde multi, aliaque multa
quibus bene uiuunt & diuites uocantur:
sed Iupiter destruxit Saturnius: uoluit enim.
ideo nunc ne aliquando & tu mulier longè omnẽ perdas
leticiam qua nunc inter ancillas ornata es,
ne tibi aliquo modo domina irata saeuiat,
uel Vlysses ueniat. adhuc enim & sperare fas est.
sin ille quidẽ omnino periit & nõ amplius rediturus est,
at iam filius talis Apollinis consilio
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
latet improbè agens: quoniam non amplius ea ætate est.

Sic dixit. hunc autem audiuit prudens Penelope:
ancillam aũt allocuta est, uerbumq; dixit, denominansq;
omnino audax canis intrepida non me lates
faciens magnum opus, quod tuo capiti infringes.
omnino enim bene scis, quoniam à me audiuisti ipsa,
quòd hospitem eram in domibus meis
de marito interrogatura: quoniam frequenter tristera
dixit, & Eurynomen promam alloquuta est:
Eurynoma, porta sedem & pellem super ipsa,
ut sedens dicat uerbum & audiat
hospes me. nolo autem ipsum interrogare.

Sic dixit. illa ualde festinanter deposuit portans
sedem bene politam, & super ipsa pellem iecit:
illic sedit postea multum tolerans diuinus Vlysses.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hospes, de hoc quidem te primum ego interrogabo ipsa,
quis? unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?

Penelopes & Vlyßis ignoti colloquium.

Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô mulier, non aliquis te hominum in infinita terra
uituperauerit: certè enim tua gloria cœlũ latũ peruenit.
sicut alicuius regis strenui, qui Deum tẽlens
uiris in multis & fortibus regnans,
iura reddit: ferruntem terra nigra
triticum & hordeum, grauantur autem arbores fructu:
pariunt autem firma pecora: mare autem præbet piscem
ex felicitate: uirtutem exercent autem populi sub ipso.
ideo me nunc alia quidem inquire tua in domo.
ne meum interroga genus & patriam terram,
ne mihi magis animum impleas doloribus
recordãti: ualde aũt sum ærũnosus: neq; aliquid me decet
domo in aliena lugentem & flentem
sedere. quoniam malum est lugere ualde semper.
ne aliqua mihi ancillarum irascatur, uel tu ipsa:
dicat a. lachrymas spargere granatũ me mentibus uino.

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
hospes, certè quidem meam uirtutem speciemq; corpusq;
perdiderunt immortales, quando Ilium profecti sunt

Argini

δλαμενέη, τί μοι ὧδ' ἐπιχεις κεκοτηότι θυμῷ;
ἢ ὅτι † τοι ξυπόω; καπὰ γ χροὶ εἵματα ἕμαι; al. λιπλι
πτωχόν νυ δ' αὖτε δ' ἄμοι; αὖ ἀγκαίη γὰρ ἐπ' εἴγει.
τοιῦτοι πτωχοί καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν αὐθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιον ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἑλάτῃ
τοίῳ ὁπποίῳ τοι, καὶ ὅτου κεχρημένος ἔλθοι.
ἄσαν γ δ' ἥμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἄθελε γὰρ ὥς.
τῷ νῦν μή ποτε σὺ γώαι ἀπὸ πᾶσαν ὀλίσσῃς
ἀγλαΐην τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι πέπασαι,
μή πως τοι δ' ἔαυτε κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
ἢ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ. ἔστι γὰρ καὶ ἐλπίδος ἔμπα.
εἰ δ' ὁ μὲν ἂς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
ἀλλ' ἄδ' ἤδη πᾶις τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἔφυτι
Τηλέμαχος· οὐδ' ὅτις νῷ μεγάροισι γυναικῶν
λάθα ἀτασθάλλουσ' ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσίν.

Ὡς φάτο. τὴ δ' ἄκουσε πολίφρων Πηνελόπεια·
ἀμφίπολον δ' ὀνόμηνε, προσηύδα τ' ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμα
παῦτως θαρσαλέη κύον ἀδδηεὶς ὅτι με λάθῃς ἴζον,
ὀρθ' ἔσσ' μέγα ὄργον, ὃ οὔ τι κεφαλῇ αὐαμάξεις.
πάντα γὰρ εὖ ἴσθα, ἐπεὶ ὀξὺ ἐμοῦ ἔκλυθι αὐδῆς,
ὡς τὸν ξεῖνον ἐμεῖο γνοὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει ἄρεσθαι· ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
ἦ ῥα, καὶ Εὐρυνόμῃ ταμίῃ πρὸς μῦθον ἔειπον,
Εὐρινόμη, φέρε δ' ἴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ
ὄφρα καθιζόμενος ἔπος ἔπος ἀνδ' ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος· ἐμέθεν. ἐθέλω δέ μιν ὀξὺ δαῆναι.

Ὡς ἔφαθ'. ἡ δ' ἄρα μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα
δίφρον ἰδεσσον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλον·
ἔνθα καθίζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
τὸν δ' ἄρα μυθέετο πρόφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρέωμαι αὐτὸς,
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ὄν τις σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν (σὺς;
νεικεῖ· ἡ γάρ σου κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει.
ὥστε τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεουδὴς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων,
δυδικίας ἀνέχησι· φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα
πυρὸς καὶ κριθάς, βρίθησι δ' ὑπάδρια καρπῷ·
τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα· θάλασσα δ' ἀφθίτους ἰχθῦς
ἐξ εὐαγγείης· ἀρετῇσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτῷ.
τῷ σ' ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετέρχεο σῶν ἐνὶ οἴκῳ.
μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνὶ πλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ. πολλὰ δ' ἐμὲ πολύστονον ὀδ' ἔξεστι γέεσθαι
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
ἔσθλ' ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων ἀκρίτου ἔριδα.
μήτις μοι δμώων τάδε μυσάσσεται, ἢ σύ γ' αὐτὴ
φῇς † δ' ἄκρης πλάσας δακρυόεντα με φρένας οἴνῳ. al. δακρυόεν πλάσαν
Τὴν δ' αὖ ἀμείβετ' ἔπειτα πολίφρων Πηνελόπεια·
ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὼν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ἄλσαν ἀθανάτοισι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον

ἀργεῖοι

ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὴν ἐμὴν βίοιο ἀμφιπολεύοι,
μᾶλλόν κε κλεὴς εἴη ἐμὸν κῦδος ἔπειτα.
νῦν δ' ἄχομαι· τόσσα γάρ μοι ἐπέκλωσεν κακὰ δαίμων
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην διὰ κεκλιμένοι ἁλὶ νέονται,
οἵ μ' ἀέκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
τῷ δ' οὔτε ξείνων ἱμπάζομαι, οὐδ' ἱκετάων,
οὔτέ τι κηρύκων, οἵ δημιοεργοί ἔασιν·
ἀλλ' ὀδυσῆα πόθῳ τέρπω, φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
οἵ δ' γάμον ἀσσοτέρω ἐνέπουσ· ἐγὼ δ' ὀλοὰς τολυπεύω.
φᾶρος μοί πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
εὖ μάλα μέγαν ἰσόν τε μεγαίροισιν ὑφαίνειν,
λεπτὸν καὶ πόρριτρον. ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέφην·
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον· εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰσότε κήν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυλεγὴς θανάτοιο.
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖτα, πολλὰ κτεατίσας.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἠῶθεν μὲν ἔπειτα μέγαν ἰστὸν ὑφαίνεσκον μέγαν ἰστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
ὣς τρίετες μὲν ἔλαθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μείνων φθινόντων, πολλὶ δ' ἤματα πολλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή μ', ἀλλὰ δμωὰς κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
εἶλον ἐπελθόντες, καὶ ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν·
ὡς τὸ μὲν ἀζετέλεστα κὴν οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
νῦν δ' ὄτ' ἐπφυγέειν δύναμαι γάμον, ὅτε τιν' ἄλλην
μῆτιν ἐφευρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ'. ἀχαλάᾳ δ' υἱὸς βίοτον κατεδόντων,
γιγνώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μέγας τε
οἶκον ἐπιστήσασθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὣς μοι εἰπὲ πόθεν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦ ἔτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέεσθαι·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· σὺ δέ μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
πλείοσιν ἢ ἔχομαι, ἢ γάρ δίκη, ὁππότε πάτρης
ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτοὺς ἀδὴν ἄστη ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθά τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου Δευκαλίωνος.

Δευκα-

Argiui, cum his autem meus maritus iuit Vlysses.
si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria esset mea & melior sic.
nunc autem doleo: tot enim mihi uenit mala fortuna.
quicunq; enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samæq; & syluosæ Zacyntho,
quiq; ipsam Ithacam temperatam tenent,
hi me nolentem petunt uxorem, uexantq; domum.
ideo neq; hospites curo, neq; supplicantes,
neq; præcones, qui publici operarij sunt:
sed Vlyssem desiderans, dilecto intabesco animo.
illi autem nuptias festinant: ego autem dolos cogito.
Penelope narrat hospiti Vlyssi ut procos fefellerit.
uestem quidem mihi primum inspirauit mētibus Deus
statuta magna tela in domibus texere,
tenuem & immensam. statim autem ipsis dixi:
iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
expectate festinantes meas nuptias: donec uestem
perficiam, (ne mihi uana fila pereant)
Laerti heroi funebrem, quando ipsum
parca pernicioſa capiet ualde dormientis mortis.
ne aliqua mihi in populo Græcarum irascatur,
si sine ueste iacet, multa qui possiderit.
Sic dixi: his autem persuasus est animus superbus.
tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
noctes aũt resoluebam postquam lampades apposueram.
sic triennium quidē latui ego & persuadebam Achiuis
sed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
mēsibus intereũtibus, circum a. dies multi perfecti sunt,
tunc me, per famulas canes non curantes,
deprehenderunt ingressi, & obiurgauere uerbis.
sic eam perfeci & non uolens per uim:
nũc aũt neq; effugere possum nuptias, neq; aliquid aliud
consilium inuenio. ualde autem incitant parentes
nubere. ægrefert autem filius uictum edentibus,
cognoscens: iam enim uir est tantus tumq; magnus ut
domum curet, huicq; Iupiter gloriam præbeat.
sed & sic mihi dic tuum genus unde sis.
Penelope querit ex hospite genus.
non enim à quercu es antiqua, neq; à petra.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyssis,
non amplius cessabis meum genus interrogans:
sed age tibi dicam: certè quidem me doloribus dabis
pluribus quàm teneor. sic enim solet, quando patria
sua abest uir tanto tempore quanto ego nunc,
multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
sed tamen dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto,
Descriptio Cretæ, un/de Vlysses fingit se esse oriundũ.
pulchra & pinguis, circumflua: in hac autem homines
multi, infiniti, & nonaginta urbes.
alia autem aliorum lingua mixta sunt quidem Achiui,
sunt & Theocretes magnanimi, sunt & Cydones,
Dorensesq; & Trichaices, diuiniq; Pelasgi.
his est Gnosos magna urbs, ubi Minos
nouennis regnauit Iouis magni familiaris,
patris mei pater magnanimi Deucalionis.

Deuca-

Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem:
sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
iuit simul cum Atridis: mihi a nomen inclytum Æthon,
iunior natu: hic autem prior & melior.
sic Vlyssem ego uidi, & hospitalia dedi.
etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti,
euntem ad Troiam, percutiens Maleas.
statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinæ,
in portibus difficilibus: uix autem euasit procellas.
statim aũt Idomeneum interrogabat ad urbẽ profectum:
hospitem n. ipsum dicebat dilectumq; esse reuerendumq;.
huic autem iam decima uel undecima erat aurora
eunti cum nauibus rostratis Ilium intro.
hunc quidem ego ad domos ducens bene excepi,
peramanter tractans, abundante domo.
& ei, aliisq; socijs qui simul ipsum sequebantur,
à populo farinas dedi & nigrum uinum congregans,
& boues mactandos: ut impleret animum.
illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui:
(flabat enim Boreæ uentus magnus, neq; in terra
sinebat stare: sæuus autem aliquis mouerat deus)
ipsa autẽ tertiadecima die uẽtus cecidit: illi a. soluerunt.

Simulabat mendacia multa dicens ueris similia.
illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatq; corpus.
sicut autem nix liquefit in altis montibus,
quam Eurus liquefecit postquam zephyrus defusus est,
liquescentesq; ea fluuij implentur fluentes,
sic huius liquefiebant pulchræ genæ lacrymantis.
flentis suum uirum assidentem. at Vlysses
animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem,
oculi autem tanquam cornua stabant, uel ferrum,
tacitè in palpebris. dolo autem hic lacrymas occultabat.
illa igitur postquam satiata multarum lacrymarũ luctu,
iterum ipsum uerbis respondens allocuta est:
nunc te hospes puto tentatum iri
an uerè illic cum diuinis socijs
exceperis in domibus meum maritum, sicut dicis.
dic mihi qualia quæ circa corpus uestimenta induxit
ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur. (nam

Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
ô mulier, difficile tanto tempore seorsum absentem
dicere. iam enim ei uigesimus annus est
ex quo illinc iuit, & meabijt patria.
ut ego dicam sicut mihi uidetur animo:
uestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses,
duplicem. at ei fibula auro fossa erat
calamis duplicibus: ante autem uaria erant:
in prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes,
ut illi aurei, hic quidem uidebat hinnulum suffocantes,
ut ille effugere cupiens palpitabat pedibus.
interulam autem animaduerti circa corpus stupendum,
qualis est cepæ membrana sub tegmine.
sic quidem erat mollis, splendida autem erat sal sicut.
equidem multa ipsam admirabantur mulieres.

alind

Δευκαλίων δέ μ' ἔτικτε, κέν Ἰδομῆνα ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
ὤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
ὁπλότερος γεγαώς· ὁ δ' ἄρα, πρότερος καὶ ἀρείων.
ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἐδόμην, καὶ ξεῖνια δῶκα.
καὶ γάρ μιν Κρήτηνδε κατήγαγεν εἰς αὐτόμοιο,
ἱέμενον Τροίηνδε, πολὺν πλάγξασα Μαλειῶν.
στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
αὐτίκα δ' Ἰδομῆνα μετάλμενος ἄστυ δ' ἀνῆλθεν·
ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμμεν καὶ ἑταῖρον,
ὃς δ' ἤδη δεκάτῃ ἢ ἑνδεκάτῃ πελέν νέεσσι
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ δέξατο δαίτῃ,
ἐν δ' ὑπέων φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων.
καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις οἵ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
καὶ βοῦς ἱερεῦσαι ἵνα πλησαίατο θυμόν.
ἔνθα δυώδεκα μὲν μενέον ἤματα δῖοι ἀχαιοί·
(εἶλε γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, ὃν ἐπὶ γαίῃ
οὐκ ἐάσασθαι· χαλεπὸς δέ τις ὦρτο δαίμων)
τῇ τριακαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο.

Ὣς ἄρα ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
τῷ δ' ἔρρεον ἀκέοντες ἀπ' ὀφρύων, τήκετο δ' ὡς χιών.
ὡς δ' ὑπὸ χιόνα κατατήκεται ἠρι φαεινὴ
ἄκροπόλοισιν ὀρεσσιν, ἃς τε πνοιὴ Ζεφύροιο κατέχεε πρωτοβόλησιν,
τηκομένας δ' ἄρα τε ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
ὣς τῷ τήκετο καλὰ παρήια δακρυχέοντος,
κλαίοντος ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοάασκεν ἑὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,
ὀφθαλμοὶ δ' ὥστε κέρα ἕστασαν, ἠύτε σίδηρος,
ἀκίμαντα δὲ βλεφάροισι δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεύθει.
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν πάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
δεύτερον μιν ἔπειτα ἀμειβομένη πρὸς ἔειπεν·
νῦν μὲν δή σε ξεῖνε γ' ὀΐω πειρήσεσθαι
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν αὐτοῖς ἑτάροισιν
ξείνισας· σὺ δέ μοι πρόφρων μάλα πάντα κέλευες.
εἰπέ μοι ὁππόσ' ἄρα τοι χροὶ εἵματα ἕστο,
αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἅποντο. (στεῦτο

Τὴν δ' ἐπαμείβόμενος πρόφρων πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
ἀπέμεν, ἐξερέεινε γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἤδη
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμὴς ἀπελήλυθε πάτρης.
αὐτάρ ἐγὼ μύρεσθαι ὅσ' μοι ἐνὶ θυμὸν ἔτυκτο
χλαῖναν πορφυρέην διπλῆν ἔχε δ' ἕρκος ὑφαντόν·
ἐν δὲ μιν αὐτάρ οἱ πρόσθεν χρυσοῖο πέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισιν· ἄγαλμα δ' ἄρα θαῦμα ἔην δή·
ἐν πρώτοισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλάφου
ἀσπαίροντα λάβρως· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάβρως ἀπάγχειν,
αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς ἀσπαίρε πόδεσσιν·
τὸν δὲ χιτῶν' ἐφόρει περὶ χροῒ γαλόωντα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰγκαλὸν ὁμῶς·
τὸν μὲν ἐλίμ μαλακὸς, λαμπτῆρι δ' ἐοικὼς ἠελίῳ ἆσιν·
ἣ μὲν πολλὰ γ' ἀνὴρ ἐθηήσατο μνηστὴρ ἐόντα.

ἄλλα

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὄφρα οἶδ' ἐὰ πάντ' ἔσο πόδι χροῒ εἵματα ἕννυς,
ἤτις ἑταίρων δ' ὧκα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵοιτο,
ἢ τίς τοι καὶ ξεῖνος. ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
ἔσκε φίλος· σάωροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλήν, πορφυρέην, καὶ τορμόεντα χιτῶνα.
αὐδήσας δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηΐ.
καὶ μάλ' οἱ κῆρυξ ὀλίγον πρόγαγ' ἡγεμόνευεν·
εἶπον δὲ καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷον ἔμοιγε.
γυρὸς ἔην ἄμοισιν, μελανόχροος, ἀλοπάρηος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε. τίεν δέ μιν ἔξοχα ἄλλων
κήρυκας τ' Ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη.

Ὡς φάτο. τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τέρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε,
νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος γ' ἐπιεικὴς ἐλεεινὸς
ἠμὲν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ ἀνδράσι τοῖσι τε.
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἷ ἀγορεύεις,
πτύξασ' ἐκ θαλάμου· πόρπην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
κόσμον ἄγαλμ' ἔμεν. τὸν δ' οὐκ ὑποδέξομαι αὖτις
οἶκαδε νοστήσαντα φίλῃ ἐν πατρίδι γαίῃ.
τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
ἤλυθ' ἐποψόμενος κακοείλιον οὐκ ὀνομαστήν.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν φαίδιμον, μηδέ τι θυμὸν
τήκε, πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαι γέ μὲν οὐδ' φό.
καὶ γάρ τις τ' ἄλλοιον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς φαλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόε μὲν παῦσαι, ἐμεῦ δ' ἄκουσον καὶ ἄκουσον μύθων.
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἀποκεύσω,
ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην ἄκουσα
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν αὐδηέντος φίλου ἡμῖν
ζωὸν, ἀτὰρ ἄγεν κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
ἀτιτίζων αὐτὰ δῆμον. ἀτὰρ ἑρίηρες ἑταῖροι
ἔλιπε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Θρινακίης ἀπὸ νήσου ἰών. ὀλύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος. τῷ γὰρ βόας ἔκτανε ἑταῖροι.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐπὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ τρόπιος νηὸς ἔκβαλε κύμ' ἐπὶ χέρσου
Φαιήκων δι' γαίαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἳ δή μιν πολλὰ κῆρι θεὸν ὡς τιμήσαντο,
καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπήμονα. καὶ κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
ἦλυθ' ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
ὡς πολὺ κέρδεα πολλὰ κατέβλαπτεν ἀνθρώπων
οἶδ' Ὀδυσεύς· δὸν δ' οὔ τις ἐρίσεια βροτῶν ἄλλος,
ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο δῖος.
ὤμνυε δ' ἐν πρὸς ἐμὸν κατὰ οἶκον, ἐπὶ νῆα κορῆναι
νῆα κατειρύσθαι, ἠδ' ἑτοῖμοι ἔμπεδον εἶναι
οἵ οἱ μιν πέμψουσι φίλην ἐπὶ πατρίδα γαῖαν.

aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone meis:
nescio si haec indutus fuerit circa corpus domi Vlysses,
an aliquis sociorum dederit veloci in naui euntí,
an aliquis alicubi hospes. quoniam multis Vlyssi
fuit amicus. pauci enim Achiuorum erant similes.
& ei ego aereum ensem & duplicem dedi
pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
honoratè autem dimisi benetabulata in naui.
& quidem ei praeco paulo grandior ipso
sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
gibbosus in humeris, magni corporis, crispo capite:
Eurybates a. nomen fuit. honorabat a. ipsum prae ceteris Eurybates
suis socijs Vlysses, quòd mentibus aequalia sciebat. praeco Vlyssis.

Sic dixit. huic a. adhuc magis desiderium monit luctus,
signa agnoscenti quae ei certa dixit Vlysses.
haec igitur postquã satiata est multũ lachrymabili luctu,
tunc ipsum uerbis respondens allocutus est:
nunc quidem mihi hospes, antea miserabilis
in domibus meis, amicusq; eris honorabilisq;.
ipsa enim illa uestimenta ego praebui qualia dicis,
plicans ex cubiculo: fibulamq; imposui lucidam,
illi ornamentum esse. hunc autem non suscipiam rursus
domum reuersum dilectam in patriam terram.
ideo mala parca concana in naui Vlysses
iuit inspecturus malam Troiam non nominabilem.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor uenerandaLaertiadae Vlyssis,
non amplius nunc corpus pulchrum destrue, neq; animũ
tabefac mirum lugens, reprehendo quidem nihil.
etenim aliqua alienum luget uirum quem perdidit
iuuenem, cui filios peperit amore mixta,
quanto magis Vlyssem, quem dicunt Deis similem esse.
sed luctu quidem cessa, mei autem intellige uerba.
uerè enim tibi loquar, neq; occultabo,
quod iam Vlyssis ego dereditu audiui
prope Thesprotos populos in pingui populo
uini. at ducit thesauros multos & bonos,
petens in populo. sed amabiles socios
perdidit & nauem concauam in nigro ponto,
Thrinacria ab insula ueniens, irati sunt enim ipsi
Iupiterq; & Sol. huius enim boues interfecerunt socij.
illi quidem omnes perierunt undoso in ponto:
hunc autem in carina nauis iniecit unda in continentem
Phaeacum in terram, qui deorum proximi sunt.
qui quidem eum ex animo ceu deum honorarunt,
& ei multa dederunt, mittereq; ipsum uolebant ipsi
domum illaesum. & iam dudum hinc Vlysses
uenisset: sed ei hoc utilius uisum est animo,
res congregare multam in terram eundo.
sic astutias multas prae mortalibus hominibus
nouit Vlysses: neq; aliquis contenderit homo alius,
sic mihi Thesprotorum rex locutus est Phidon.
iurauit autem ad me ipsum libans in domo,
nauem detraxisse, & paratos esse socios.
hi autem ipsum mittent dilectam in patriam terram.

ἀλλ'

sed

ſed me prius miſit: contigit enim ueniens nauis
uirorum Theſprotorum in Dulichium multi frumenti.
& mihi res oſtendit quaſcunq; congregauerat Vlyſſes:
& quidem in decimum genus alterum adhuc paſcerent
quaecunq; ei in aedibus opes iacent regis.
hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
ex quercu alta Iouis conſilium audiret,
quomodo rediret dilectam in patriam terram,
iam diu abſens, uel manifeſtè uel clàm.
ſic quidem hic eſt ſaluus, & ueniet iam
breui omnimo: nec amplius lõgè ab amicis et patria terrâ
diu aberit. tamen tibi iuramenta dabo:
ſciat nunc Iupiter primùm deorum eximius et optimus,
domusq; Vlyſſis boni, quam perueni,
certè tibi haec omnia perficientur ſicut dico,
hoc ipſo anno ueniet huc Vlyſſes,
intra finem huius menſis, & initium ſequentis.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
utinam iſtud quidem hoſpes uerbum perficiatur.
equidem citò cognoſceres amicitiam & multa dona
ex me: ut aliquis te occurrens beatum dicat.
ſed mihi ſic in animo putatur ſicut erit:
neq; Vlyſſes amplius domum ueniet, neq; tu reductionem
aſſequeris: quandoquidem nõ tibi rectores ſunt in domo,
qualis Vlyſſes fuit inter uiros, (ſi eſſet quidem)
hoſpites uenerandos dimittere & excipere.
ſed ipſum famulae lauate, & ponite lectum,
ſtramenta & lanas & lodices ſtupendos,
ut bene calefactus aureae ſedis auroram perueniat.
mane autem ualde mane lauate ungiteq;,
ut intus apud Telemachum cœna curetur
ſedens in domo. quòd ſit ei grauius qui illorum
huic moleſtus fuerit, neq; tantillum
hîc iam profieiet, ualde quamuis iratus graniter.
quomodo enim me tu hoſpes ſcies ecquid mulieres
alias ſupero mente & prudenti conſilio,
ſi ueſte carens malè indutus in domibus
conuiueris? homines autem parum durantes ſunt.
qui quidem ſæuus ipſe eſt & crudeliter affectus,
huic imprecantur omnes homines dolores ante
uino, at mortuo maledicunt omnes:
qui autem bonus ipſe eſt & bene affectus,
huius quidem gloriam latam hoſpites ferunt
omnes in homines, multiq; ipſum bonum dicunt.

Hanc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyſſis,
certè mihi indumenta & lodices ſtupendi
odio fuerunt, quando primum Cretæ montes niuales
reliqui in naui proficiſcens longos remos habenti.
cuboque ſicut antea inſomnes noctes iacebam.
multas enim noctes ſordida in domo
dormiui, & expectaui bonae ſedis auroram diuinam.
neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
eſt: neq; mulier pedem tanget noſtrum
harum quae tibi domi miniſtrae ſunt,

ἀλλ' ἐμὲ πρίν ἀπέπεμψε τύχησε γὰρ ἐρχόμενος νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ὃς Δουλίχιον πολύπυρον.
καί μοι κτήματ' ἐδείξεν ὅσα ξυναγείραθ' ὁ δυσθύς·
καὶ νύ κεν ὃς δεκάτῃσι γενεὴν ἐτέρου γ' ἔθ' ἑκηβόλος
ὄσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ὃς Δωδώνῃσι φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ πρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσειε φίλην ὃς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δηὖτε ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἠὲ κρυφηδόν.
ὣς ὁ μὲν ὅττως ὃς σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ'· οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῖται. ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω·
ἴσθι νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἴσιτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἥ μὲν τοι τάδε πάντα τελεύσεται ὡς ἀγορεύω,
ἥ δ' αὐτῇ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐν δὲ νέεσθαι
ἥ μὲν φθίνοντος μηνός, ἥ δ' ἰσαμένοιο.

Τὸν δ' αὖτε πεπύσεται πορίφρων Πηνελόπεια·
εἰ γάρ κεῖνο ἔπος τελεσθήμεν ἔῃ.
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμέθεν· ὡς ἄν τις σε σαώσαντά μιν καὶ μακαρίζοι.
ἀλλά μοι ὧδ' αὐτὰ θυμὸν ὀίεται ὡς ἔσεται περ·
οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ· ἐπεὶ οὔτοι σημαίντορες εἰσὶν ἐν οἴκῳ,
οἷος Ὀδυσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴποτ' ἔην γε)
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' ἐῢ θαλπόωμ χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαί τε χρίσαί τε,
ὥς κ' ἔνδοθι πὰρ Τηλεμάχῳ δαῖτα μέδηται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
τὸν αὐτάζῃ θυμοφθόρος, οὐδέ τι ἔργον
ὠφελέσ' ἔτι πρήξει, μάλα πολλ' ἐχολωμένος αἰνῶς·
πῶς γὰρ ἐμεῖο σὺ ξεῖνε δαήσεαι εἴτι γυναικῶν
ἄλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἰ κεν ἀϋσάλέος καπανὸς ἐμεῖο γε μεγάροισι
δαινύῃ; ἄνθρωποι γὰρ μινυώδεές τοι τελέθουσιν.
ὅς μὲν ἀπλοΐης τ' αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπλοΐα εἰδῇ,
τῷδέ κατηρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ, ἀτὰρ τεθνηῶτί γ' ἐφιλιόωντα ἅπαντες·
ὃς δ' αὖ ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
ἥ μέν τε κλέος ἄφθιτον ἀνδράσιν ἐν δὲ φέρεσθαι
πάντας ἐπ' αὐθρώπους, πολλοί δέ μιν ἠνείροντο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδαο Ὀδυσῆος, (σεῦς;
ἦ τοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἔχθιστ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
κεῖθι δ' ὡς τὸ πάρος περ ἀϋπνυς νύκτας ἴαυον.
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ † οἴκῳ ἀλ. κοίτῃ
ἧσα, καὶ τ' αὖ μεναν ἐύθρονον ἠῶ δῖαν.
οὐδέ τι μοι ποσὶ αἰπὺρα ποδῶν † ἐπίηρ' αὐὰ θυμῷ ἀλ. ἐπιήρατα θυμῷ
γίγνεται οὐδὲ γυνὴ ποσὶν ἅψεται ἠμετέροισι
πάντων αἵ τοι δῶμα κάτα δρήσεσκον ἔασιν,

εἰ μή τις γρηῢς ὄδε παλαιὸν, κεἰδυῖα,
ἥτις τέτληκεν τόσα φρεσὶν ὅσσά τ' ἐγώ περ·
τῇ δ' ἂν ὑπὸ ῥόθια φρονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε φίλ', ἦ γάρ πω τις ἀνὴρ ὣς πεπνυμένος ὧδε
ξείνων τηλεδαπῶν φιλέῃσιν ἐμὸν κατὰ δῶμα,
ὡς σὺ μάλ' ὄφρα δαέῃς εὖ πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
ἔστι δέ μοι γρηῢς πυκινὰ φρεσὶ μήδεα ἔχουσα, (εις.
ἥ κεῖνον δύστηνον ἐϋτρεφὲς ἦδ' ἀτίταλλεν,
δεξαμένη κείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
ἥ σε πόδας νίψει, ὀλίγη πολιὴ περὶ πῆμα.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνάστα πολύφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που ὀΟδυσεὺς
ἦδη τοιόσδ' ὅδε πόδας, τοῖος δέ τε χεῖρας.
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ κατατηκόμεσθα.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δ' κατέχευε χέρας ἐπὶ πρόσωπα,
κλάῐε δ' ἔκβαλε θερμὰ δάκρυα· φώνησεν δ' ὀλοφυδνὰ ἔειπε
μοι ἐγὼ σέο τέκνου, ἀμήχανος ἦ σε μάλιστα Ζεὺς (πεν,
ἀνδρώπων ἤχθηρε θεοσεβέϊ θυμὸν ἔχοντα.
ὃ γάρ πω τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
πίονα μηρί' ἔκη', ὅσ' ἐξαίτας Ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐνὶ οἴῳ, ἀρώμενος ἦμαρ ἐς οἷον
γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ τοι ὦδε σε πάμπαν ἀφέλκετο νόσιμον ἦμαρ.
ὥς που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνῳ τηλεδαπῷ, ὅτε τοῦ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο,
ὡς σέθεν αἰὲν κύνες δὲ καθεψιόωνται ἅπασαι,
πάσῃ νῦν λώβην τε καὶ αἶσχεα πολλ' ἀλεείνῃς,
ὄφρ' ἐάσας νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἀνώγεις
κούρη Ἰκαρίοιο πολύφρων Πηνελόπεια.
τοῦ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῇ Πηνελοπείῃ
καὶ σέθεν εἵνεκ'· ἐπεί μοι ὀρώρεται κῆδος ὀδὶ θυμὸς
κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅ, τοι ἐρέω περ·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
ἀλλ' οὔπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' ὀΟδυσῆϊ ἔοικας.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀΟδυσσεύς
ὦ γρηῢ, ὥς φασίν σοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν (σιν,
ἥμιας ἀμφοτέρους, μάλα ἰκέλω ἀλλήλοιϊν
ἔμμεναι· ὡς σὺ περ αὐτὴ ὦπα φρονέουσ' ἀγορεύεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δ' λέβητ' ἔλε παμφανόωντα
τῷ πόδας ἄρ' ἔπλυνε, πολὺν δ' ὕδωρ ἐν βάλετ' ἔντυε δὲ θερμῷ.
ἂψ δ' ἄρ' ἔπειτα ἧκε θερμὸν ἐπὶ φύσιν. αὐτὰρ ὀΟδυσεὺς
ἕζετ' ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἔτραπετ' αἶψα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο μή μιν ἁλόντα
ἀλλοῖ ἀμφράσσαιτο, νιν ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
νίζε δ' ἄρ' ἔσσον ἰόντα ἄναχθ' ἑόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
ἀλλοῖ τοῦ ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόν δ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πατρός τ' ἐσθλοῦ, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκασο
κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε. θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων. ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπάδει.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκηνδ' ἐλθὼν μέτα πίονα δῆμον,
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατρὸς ἑῆς·

nisi aliqua uetula est antiqua, prudentia sciens,
quæ toleranerit tot mente quot ego:
huic non inuidero pedes tangere meos.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes dilecte, non enim aliquis uir prudens sic
hospitũ peregrinorum amabiliũ meam peruenit domũ,
sicut tu ualde scitè prudentia omnia dicis.
est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
quæ illum infelicem bene nutriuit & educauit,
susceptum manibus quãdo ipsum primũ peperit mater,
quæ tibi pedes lauabit, parua licet.
sed age nunc surgens prudens Euryclea,
laua tui regis coaeuum: & fortè Vlysses
iam talis pedes, & talis manus.
statim enim in malo homines senescunt.

Accersitur Euryclea ut hospitis corpus lauet.

Sic dixit. uetula autem operuit manibus uultum,
lacrymas autẽ emisit calidas: uerbumq́ luctuosum dixit:
hei mihi fili, improbus certè te supra Iupiter
homines odit pium animum habentem.
non enim aliquis tot hominum Ioui fulminatori
pinguia femora combussit, neq́ electas Hecatombas,
quot tu huic dedisti, precans quo peruenires
ad senectutem maturam, nutriresq́ illustrem filium:
nunc autem sic tibi omnino abstulit redeundi diem.
sic alicubi illi illudunt mulieres
hospitũ peregrinorũ, quãdo ad inclytas domos peruenit,
ut tibi senex eanes hæ illudunt omnes,
quarũ nunc contumeliã & turpitudines multas fugiẽs,
non finis lauare: me autem non inuitam iubet
filia Icarij prudens Penelope.
ideo tibi pedes lauabo, simulq́ ipsius Penelopes
& tui gratia: quoniam mihi monetur intus animus
doloribus, sed age nunc intellige uerbum quod dicam:
multi sanè hospites miseri huc peruenerunt,
sed nondum aliquem dico similem sic uidisse
sicut tu corpore uoceq́ue pedibusq́ue Vlyssi similis es.

Hanc respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uetula, sic dicunt quicunq́ uiderunt oculis
nos ambos, ualde similes inter nos
esse: sicut tu ipsa prudens dicis.

Vlysses à gnoscitur ab Euryclea ex cicatrice.

Sic dixit. uetula autem lebetem accepit splendidum
quo pedes lauabat, aquam autem infudit multam
frigidam: postea autem calidam exhausit. at Vlysses
sedit in foco, ad autem tenebras uersus est statim.
subitò enim in animo cogitauit ne ipsum accipiens
cicatricem animaduerteret, & manifestæ res fierent.
lauabat autẽ propè iens regẽ suum: statim autẽ cognouit
cicatricem quem aliquando aper inflixerat albo dente
in Parnasum profectum ad Autolicumq́ & filios,

De Autolyco Vlyssis auo.

matris suæ ad patrem bonum, qui homines superabat
astuq́ iuramentoq́. Deus autem ei ipse dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
agnorum & hœdorũ. hic a. promptus simul sequebatur.
Autolicus autem Ithacæ ueniens in pinguem populum,
filium recens natum inuenit filiæ suæ:

τὸν *hunc*

hunc eius Eurycleæ dilectis in genibus posuit
finientis cunam: nerbumq; dixit, denominauit q;:
Autolyte, ipse nunc nomen inueni quod ponus
filiæ filio. optatissimus autem tibi est.

Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq;:
Vnde nomen Vlyssi indiderit auus.
genet meus filiaq; ponite nomen quodcunq; dicam.
multis enim ego inuisus huc ueni
uiris & mulieribus supra terram multapascentem:
huic Vlysses nomen sit cognomen. at ego,
quando pubescens maternam in magnam domum
uenerit Parnasum, ubi mihi res sunt,
harum ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
horũ gratia uenit Vlysses, ut ei præberet splẽdida dona,
hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
manibusq; salutauerunt, nerbisq; suauibus.
mater autem Amphithea matris complexa Vlyssem,
osculata est ipsum caputq; & ambo lumina pulchra.
Autolycus autem filijs iussit gloriosis,
cœnam parare. hi autem monentem audiuerunt.
statim autẽ induxerunt bouem masculum quinquẽnem:
quem deglubentes curaruntq;, & ipsum fuderunt omnẽ,
minutimq; inciderunt scienter, fixeruntq; uerubus,
assaueruntque peritè, diuiseruntque partes.
sic tunc quidem toto die ad Solem occumbentem
conuiuabantur. neq; animus indigebat conuiuio æquali.
quando autem Sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
Descriptio uenationis.
quando autem mancgenita apparuit rosea Aurora,
perrexerunt ire in uenationem & canes & ipsi
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
iuit. altum autem montem ascenderunt in dutum sylua
Parnassi: citò autem peruenerunt in recessus uentosos.
Sol quidem postea recens percussit arua,
ex tacitè fluenti profundisluo Oceano.
in uallem autem peruenerũt uenatores: ante autem ipsos
uestigia scrutantes canes ibant. at retro
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
ibat prope canes, uibrans longam hastam.
hic in sylua densa iacebat magnus aper:
quã quidẽ neq; uẽtorũ penetrabat uis humida spirantiũ,
neq; ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
neq; imber penetrabat prorsus: sic densa
erat, at foliorum inerat fusio ualde multa.
hunc aũt uirorum q; canumq; sonus circumuenit pedum,
ut inuadentes aderant. hic autem contrarius ex sylua
horrens bene cernicem, igne autem oculis aspiciens,
stetit ipsos prope. ipse autem primus Vlysses
iuit eleuans longam lanceam manu forti,
Vlysses adhuc adolescens ab apro uulneratus.
uulnerare cupiens. ille aũpsum præueniẽs percussit aper
genu super: multum autem extraxit tatus dentẽ
obliquè ruens, neq; os peruenit uiri.
hunc Vlysses uulneranit in dextro armo
transadactaq; est lucidæ lanceæ cu
cecidit autẽ in pulueribus pro
hunc quidem Autolyci filij

τὴν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δ' ὀρτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, τόν κε θείης·
παιδὸς παιδὶ φίλῳ. πολυάρητος δέ τοι ἐσσί.
Τὸν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ', ὅ, τι κεν εἴπω.
πολλοῖσιν γὰρ ἐγώγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω (πω.
ἀνδράσιν ἠδ' ἐνὶ μαιάξιν ἀνὰ χθόνα πολυβότειραν·
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἔγωγε,
ὁππότ' ἂν ἥβησας μητρῴϊον ἷξε μέγα δῶμα
ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι τοι κτήματ' ἔασιν,
τῶν οἱ ἐγὼ δώσω, καί μιν χάρεντ' ἀποπέμψω.
τῶν εἵνεκ' ἦλθ' Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσί τε μειλιχίοισι.
μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς πολυφῶτ' Ὀδυσῆϊ,
κῦσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
δεῖπνον ἐφοπλίσσαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
αὐτίκα δ' ἀσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·
τὸ δέρον ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν δίεχθυον ἅπαντα,
μίσυλλόν τ' ἄρ' ὤπτησαν, πείραν τ' ὀβελοῖσιν,
ὤπτησάν τε πολιφραδέως, δάσαντό τε μοίρας.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
βὰν ῥ' ἴμεν ἅμ θήρῃσι σὺν κυσὶν δῖός τε καὶ υἱοὶ
υἱέος Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δ' ἦλθε καὶ Ὀδυσεὺς
αἴγα. αἶψα δ' ὄρος πρόσβαν κατειμένον ὕλῃ
Παρνησσόν· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἰωμοέσσας.
ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον πρὸς ἔβαλλε ἀρούρας,
ἐξ ἁλὸς ἀκαλαρρέος βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
οἱ δ' ὅτε βῆσαν ἵκανον ἐπακτῆρας· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
ἴχνη ἐρευνῶντες κύνες ἦϊσαν. αὐτὰρ ὄπισθεν
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δ' ἦλθε Ὀδυσεὺς
αἶψα κατ' ἴχνι κυνῶν, πάλλων δολιχόσκιον ἔγχος.
ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ συνεχὴς κατέκειτο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμοιο διάϊε μιν δυσαέντος,
οὔτέ μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος πόρασκε διαμπερές· ὣς ἄρα συκνὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἄλλοθεν ἄλλη.
τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε πρὶν κέλετο ἆλθε ποδοῖϊν,
ὡς ἐπάγοντ' ἐνέπησαν. ὁ δ' αὐτίος ἐκ ξυλόχοιο
φρίξας εὖ λοφιῇ, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
στῆ ῥ' αὐτῶν ἀγχοῦ. ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσεὺς
ἔσσυτ' ἀναΐξας μεμαὼς, ὁ δ' ἐμίμνασε χειρὶ παχείῃ,
ὑπτάμενος μεμαώς. ὁ δ' ἐμίμφατο σῦς
γούνατος ὑπὲρ [illegible] ὑψοῦ σαρκὸς ὀδόντι
[illegible] ἐκ φωτός.
[illegible] κατὰ δ' ἐξίον ὦμον,
[illegible] ἀκωκή.
[illegible] ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
[illegible] ἀμφεπένοντο,
[illegible]

ὡτειλιὼ δ' ὀδυσῆος ἀμύμονος αὐτιθέοιο
δῆσαν ὠκυαλύως· ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλην πρὸς δώματα πατρός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
εὖ ἐφράσαντο, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
καρπαλίμως χάροντα φίλην χάρεόντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην. τὸν δὲ γεγηθότες εἰσενόησαν
γαῖρον νοστήσαντι, καὶ ἀλλήλους ἐρέεινον ἕκαστα,
ὀλλὼ ὀδύσσασθαι. ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
ὡς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
τὸν γρηὺς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα,
γνῶ ῥ' ὠμοσταμύσσασ'· πόδα δ' ἧκε φέρεσθαι.
ἐν δ' ἔπεσε λέβητι πεσὼν μυκήσατο δ' ἠχὴ
χαλκός. ἀφ' δ' ἔστρωσε· κλίθη· τὸ δ' ὑδρὶ χυθὲν ὀδύνησεν·
αὐτὴ δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῆσθεν· θαλερὴ δέ οἱ ἔσχε φωνή.
ἅψατο δὲ γρηὺς ὀδυσῆα πρόσθεν πώγωνος,
καὶ μάλ' ὀδυσσεῦ, ἔφη, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
πρίν γ' ἔγνων πρίν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι,
πρίν, καὶ Πηνελόπειαν ἰσέδρακον ὀφθαλμοῖσι,
πρέφρασθ' ἑὴν ἐνὶ θαλάμοις φίλον υἱόν ἐόντα.
ἀλλ' ἄγε δ' ἄθρησαι δμῶας· αὐτίν, ὄτε νόησας·
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπον, αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
χειρὶ μὲν ἀμφιμάσσατο, φάρυγος λάβε δεξιτερῇφι·
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἄσσον ἐρύσσατο, φώνησέν τε,
μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῷ ὑὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
εἰκοστῷ ἔτεϊ δεῦρο πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα, μή τις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐρέω, ὃ δὴ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
εἴ χ' ὑπ' ἐμοὶ γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
οὐδὲ τροφὸν ἣν σοῦ ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείναιμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε πρόσειπε πολύφρων Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
οἶδα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, ὄφρα μένω περ
ἔξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἢ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
δή τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἵ νηλιτέες εἰσίν. (σεύς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ
μαῖα, τίη δή σὺ τάς μυθήσασθαι; ὀδέ τι σε χρή·
σὺ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ ἔσομαι ἑκάστῃ.
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηὺς δ' αἶ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
οἰσομένη πόσιν ἄλλο· πάρος γὰρ ἐκχυθὲν ἀπηύρα.
αὐτὰρ ἐπεὶ νίψαν τε καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ, (τα.
αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον ὀδυσσεὺς
θερσόμενον, ἀλλὰ δ' ἥ γε κατὰ ῥαθάμοισι κάλυψε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖν', ἦ μάν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
al. τάχ' ἐστὶν ἀλλ' ἤτοι τάχ' ἂν ἔστι ὧρα,
καὶ γάρ δὴ κοίτοιο † τάχ' ἂν δ' ἔστι ὧρα,

ὄντινα

uulnus autem Vlyſsis optimi diuini
liganerunt ſcienter:inuocatione aũt ſanguinem nigrum Vulnera in
ſiſterunt:ſtatim autem iuerunt dilecti ad domos patris. cantari ſo/
hunc quidem Autolycus q́ & filij Autolyci lita.
bene ſanatum,& ſplendidis donis præbitis,
ſtatim gaudentem dilectam gaudentes miſerunt
in Ithacam.eo quidem pater & ueneranda mater
gauiſi ſunt reuerſo,& interrogauerunt ſingula,
cicatricem quod accepiſſet:hic autẽ ipſis bene narranit,
ſic ipſum uenantem percuſsit aper albo dente
Parnaſum profectum cum filijs Autolyci.
hoc anus manibus pronis accipiens,
agnouit extergens:pedem autem finit ferri.
in autem lebete cecidit ſura,ſonuit autem æs. (eſt aqua.
rurſum u.in partẽ alterã inclinata eſt:at in terram effuſa
huius a,ſimul gaudiũ & dolor inuaſit mẽtẽ: eius u.oculi
lachrymis impleti ſunt:dulcis uerò ipſi hæſit uox.
contingens autem mentum Vlyſſem allocuta eſt:
certè Vlyſſes es,chare fili:neq́ equidem te
prius agnoui quàm totum regem meum contrectani.
dixit,& Penelopem inſpexit oculis,
indicare uolens dilectum maritum intus eſſe.
at illa neq́ uidere potuit contra,neq́ animaduertere:
huic enim Minerua mentem uertit.at Vlyſſes Vlyſſes Eu
manu prehenſum guttur cepit dextra: rycleam co
altera propius ſe traxit,dixitq́: hibet ne ſe
nutrix,cur me uis perdere?tu autem me nutriuiſti ipſa prodat.
ipſo tuo in ubere.nunc autem dolores multos perpeſſus,
ueni uigeſimo anno in patriam terram.
ſed poſtquam intellexiſti & tibi Deus iniecit animo,
tace,ne quis alius in domo diſcat.
ſic enim dico,id quod & perfectum erit,
ſi mihi Deus domuerit Procos ſuperbos,
neq́ à nutrice te abſtinebo, quando alias
famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Euryclea:
fili mi,quale tibi uerbum fugit ſeptum dentium?
ſcis quidem qualis mea fortitudo firma,neq́ inconſtans:
tenebo uerò ſicut aliquis durus lapis,uel ferrum.
aliud autem tibi dicam,tu autem mentibus pone tuis:
ſi tibi Deus domuerit Procos ſuperbos,
tunc tibi narrabo in domibus mulieres
quæ te inhonorant & quæ peccantes ſunt.
Hunc autem reſpondẽs allocutus eſt prudens Vlyſſes:
nutrix,cur tu eas indices?nihil te oportet:
bene & ipſe ego intelligam & cognoſcam quamq́.
ſed tene ſilentio uerbum,committeq́ Deis.
Sic dixit.anus autem per domum exiuit,
portans lauacra.priora enim effuderat omnia.
ſed poſtquam lauitq́ & unxit pingui oleo,
iterum prope ignem traxit ſedem Vlyſſes
calefaciendus,cicatricem autem pannis cooperuit.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hoſpes,bos quidem te adhuc paulum interrogabo ipſa:
etenim iam cubatus citò dulcis erit hora,

quem

quem ſomnus capit dulcis licet dolentem:
ſed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
dies quidem enim delectior lamentans, lugens,
in mea opera inſpiciens & ancillarum, in domo:
at poſtquam nox uenit, cepitq; ſomnus omnes,
iaceo in lecto, denſæ autem mihi circa ualde cor
acutæ cogitationes lugentem laceſſunt.
ſicut autem quando Pandarei filia chloreis luſcinia
bene canit, uere recens orto,
arborum in foliis ſedens denſis,
quæ frequenter uertens fundit perſonantem uocem,
filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ferro
interfecit per inſanias, filium Zethi regis:
ſic & mihi bifariam animus mouetur huc & illuc,
utrum maneam apud filium, & firma omnia ſeruem,
poſſeſſionem meam, famulasq; & aliã magnam domum,
lectumq; reuerens mariti, populiq; famam:
an iam ſimul ſequar Achiuorum qui optimus
procit in domibus, præbens infinitas dotes.
filius a meus, donec quidẽ fuit adhuc infans et ignauus,
nubere non me ſinebat, mariti domum derelinquentem:
nunc aũt quãdo iã magnus eſt & ad pubertatis mẽſurã
& iam me precatur iterum ire ex domo, (peruenit,
poſſeſſione iratus quam ei conſumunt Achiui.

Penelope narrat Vlyſſi ſuum ſomnium coniectandum.

ſed age mihi ſomnium dijudica, & audi:
anſeres mihi in domo uiginti triticum edunt
ex aqua, & ipſis lætor inſpiciens:
ueniens autem ex monte magna aquila adunco roſtro
omnibus in cernices ruit, & interfecit. hi autẽ fuſi ſunt
congregati in domib. illa a. in æthera diuinũ elenata eſt.
at ego flebam & lugebam in ſomnio.
circũ aũt me cõgregatæ ſunt pulchræ crinibus Achiuæ,
miſerabiliter lugẽtẽ q̃ mihi aquila interfeciſſet anſeres.
rurſus autem ueniens deſedit in prominenti domo:
uoce autem mortali detinuit, dixitq;:
confide Icarij filia ualde inclyti:
non ſomnium, ſed uera res, quæ perficitur.
anſeres quidem proci: ego autem auis
fui antea, nunc rurſus tuus maritus ueni,
qui omnibus procis fœdam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis ſomnus dimiſit.
aſpiciens autem, anſeres in domibus intellexi
triticum comedentes apud ſcyphum, ubi antea.

Hanc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô mulier, nequaquam licet declarare ſomnium
aliò reclinantem. quandoquidem tibi ipſe Vlyſſes
dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
omnibus prorſus: neq; aliquis mortem & fatum fugiet.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
hoſpes, certè quidem ſomnia difficilia inexplanabilia
ſunt, neq; omnia perficiuntur hominibus.

Somni portæ.

duæ enim portæ debilium ſunt ſomniorum:
unæ quidem enim cornibus factæ ſunt, alteræ aũt ebore:
horum qui quidem egreſſi fuerint per ſectum ebur,
hi læduntur uerba irrita portantes:

ὄντινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερός· καὶ κηδομένῳ περ·
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πρόσθεν ἀμέτρητον πόρε δαίμων.
ἄλλοτε μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων, ἥ οἱ ἔπηα·
αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
ἐξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένῳ ἐρέθουσιν.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρῆΐς ἀηδὼν
καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
ὡς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
εἴ μιν ὑπὸ πατέρ' ἐμὸν ἴω μετὰ πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν·
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὴ νήπιος ἦεν ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
γήμασθ' οὐ μ' εἴα, πόσιος κατὰ δῶμα λιπέσθαι·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ὄσσε καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτῆσιν ἀχαλόων τήν οἱ κατέδουσιν ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑποκρίναι, καὶ ἄκουσον·
χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
πᾶσι κατ' αὐχένας ἆξε, καὶ ἔκτανεν. οἱ δ' ἐπέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἔβη δι' αἰθέρα δῖαν ἄερθε.
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἐν πόρ ὀνείρῳ.
ἀμφί δέ μ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμίδες Ἀχαιαὶ,
οἰκτρὸν ὀλοφυρομένην ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ὑπὲρ πρόχυντι μελάθρῳ·
φωνῇ δ' ἀνθρωπείῃ κατερήτυε, φώνησέν τε,
θάρσει Ἰκαρίη κούρη τηλεκλειτοῖο· al. Ἰκαρίου κούρη
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
χῆνες μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε.
παπτήνασα δ', χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νοήσω
πυρὸν ἐριπτομένους πρὸς πύελον, ἧχι πάρος περ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ὄφρα μὴ ἄλλως ὄνειρον ὑποκρίνασθαι ὀνείρου (σεύς,
ἄλλῃ ἀποκλίναντ'. ἐπεὶ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
φράσσατ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὀλέθρος
πᾶσι μάλ'· οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη περίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖν', ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίγνονται, οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστὸν ἐλέφαντος,
οἵ δ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·

οἳ ᾗ σφ' ἐξιόῶν πιέῶν ἔλθωσι θύρᾱζε,
οἳ ῥ' ἔτυμα πραίνωσι, βροτῶν ὅτε πῶς τις ἴδηται.
ἀλλ' ἐμοί οὐκ ᾠτοῦθεν ὀΐομαι ἀνέρ' ἄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ μ' ἄσασθαι ἐμοί καὶ παιδὶ γήρωτο.
ἄλλο δ' ἔτοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ἠδη δηὖτε ἔασι δυσώνυμοι, οἵ μ' ὀδυσῆι
οἴκου ἀποιχήσει. νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
οἷσι πελέκεας οἷσι κατὰ δώματα πάντας,
σὰς δ' ἔγε πολλὸν ἄνευθε, δαΐφρονα τοξάζεσθον·
νῦν ᾗ μνηστῆρσιν ἄεθλον οἷσιν ἐφήσω.
ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βίῃ ἐν παλάμῃσι,
καὶ διοϊστεύσῃσι πελέκεας δυοκαίδεκα πάντας,
τῷ κεν ἅμ' εἰσοίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐπίπλειον βιότοιο·
τήν ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἐν πρὶν ὀνείρῳ.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδαο Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν πρόσθεν δόμοις ἐν τοῖσδε ἄεθλον
ὑστερίῳ γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ὧδ' Ὀδυσεύς
πρὶν τόξον εὐξόου ἀμφαφόωντας,
νευρήν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρῳ.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πρόφρων Πηνελόπεια,
εἰ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε πεπάμενος ἐν μεγάροισι
τέρπειν, ὄ μοι ὕπνος ὑπὸ βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' οὐ γάρ πως ὅδε γε ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους· ὑπὸ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ὑπὸ ζείδωρον ἄρουραν.
ἀλλ' ἄνοι μὲν ἐγὼν ὑπερῴϊον εἰσαναβᾶσα,
λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι συνόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δ' ἀκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ ὅ Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἐπ' ὀφθαλμῶν κακὸν εἶδος ὄνομα τε σόν.
ἔνθά κε λεξαίμην· σὺ δ' ἐνὶ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἢ χαμάδις στόρεσαι, ἤ τοι κατὰ δ' ἔμπεσε θῶμεν.

Ὡς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερῷϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι ἴσαν ἄλλαι.
εὖτ' δ' ὑπερῷ' ἀνέβησαν σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
βλεφάροισι βάλῃ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

qui autem per polita cornua eunt foras,
hi vera perficiunt, hominum quando aliquis videt:
at mihi non hinc puto grave somnium
venisse: certè iucundum mihi & filio esset.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
hæc iam Aurora veniet infamis, quæ me Vlyssis
domo separabit. nunc enim deponam certamen,
secures quas ille in domibus suis
statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
stans ille multum longè, iaciebat sagittam:
nunc autem procis certamen hoc immittam.
qui autem facillimè extenderit arcum in manibus,
& iaculabitur per secures duodecim omnes,
hunc sequar, linquens hanc domum
maritalem, perpulchram, plenam victu:
cuius aliquando recordaturam me puto saltē in somnio.

Hanc autē respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor veneranda Laertiadæ Vlyssis,
non amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
antè enim prudens veniet huc Vlysses
quàm illi unquam arcum bene politum tractanter,
nervum extendant iaculenturáq; per ferrum.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
si velis mihi hospes assidens in domibus
delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur.
sed nequaquam licet insomnes esse semper
homines: cuiq; enim parcam posuerunt
immortales mortalibus supra fertilem terram.
sed ego quidem cœnaculo conscenso,
cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus est,
semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit nisi rursus malum Ilium neq; nominandum.
illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
vel humi sternens, vel tibi lectos ponant.

Sic dicens ascendit in cœnaculum stipendum,
non sola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
in cœnaculoq; conscenso cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectū maritū: donec ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Υ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Βουλόμενος ἀνελεῖν Ὀδυσσεὺς τὰς μιγνυμένας τοῖς μνηστῆρσι δμῳὰς παιδίσκας, καὶ μεταγνούς, διὰ τῶν ἐξω πρὸς Εὔμαιον καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται. ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ὁμιλία.

ODYSSEAE HOMERI XX. RAPSODIAE argumentum.

Volens interficere Vlysses mixtas procis ancillas, & mutata sententia, exinde cum Eumæo & Philœtio colloquitur. In quo & Procorum fit collocutio.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Υ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Υ βρονταῖς Ζεὺς δῶρον· Ὀδυσῆα, καὶ σχὼν' ἀχαιούς.

ODYSSEAE HOMERI Υ. RAPSODIA.

Υpsilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyssem, & tenuit Achivos.

ΥΤΑΡ ὁ ἐν προδόμῳ κυνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
καμμὲν ἀδιψητον βόειον σέσιτ', αὐτὰρ ὑπορθε
πόλλ' οἷον κῦδος ἐρεύσκετο ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἔβαλε χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνησῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,

IPSE in vestibulo dormivit divinus Vlysses:
subter quidem crudam bovinam stravit, sed desuper
pelles multas ovium quas sacrificaverant Achivi:
Eurynoma autem super indumentum iniecit dormienti.
illic Vlysses procis mala cogitans in animo,

κεῖτ' *iacebat*

iacebat nigilans. ei damo autem mulieres
inierunt quæ procis coibant tantùm,
mutuò risum & lætitiam præbentes.
huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis,
Vlysses ua- multa autem cogitabat mente & in animo,
ria reflu- an irruens mortem conflaret cuiq;,
ctit cũ uer- an sineret cum procis superbis coire
sans. extremò & ultimò. cor autem ei intus latrabat.
sicut autem canis tenellos circum catulos iens,
uirum ignorans latrat, cupitq; pugnare:
sic hunc intus latrabat irati ob mala opera.
pectus autem percutiens, cor increpuit uerbo:
tolera utiq; cor: & peius aliud aliquando tolerasti,
die illo quando tibi robore inuictus comedit Cyclops
fortes socios: tu autem anfus es, quousq; te prudentia
eduxit ex antro, prope mortuum.

Sic dixit, in pectoribus morsus dilectum cor.
huic nalde in passione cor manebat tolerans
indesinenter: at ipse uertebatur huc & illuc.
sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti
plenum pinguedine & sanguine huc & illuc
mouet, nalde autem citò cupit assare:
sic ille huc & illuc uertebatur, cogitans
quomodo iam procis impudentibus manus injiceret,
solus multis. prope autem ipsum uenit Minerua,
cœlitus descendens: corpore aũt assimilata erat mulieri.
stetit igitur super capite, & ipsum allocuta est:
cur rursus uigilas omnes supra infortunate uiros?
domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hac in domo,
& filius qualem aliquis optaret esse filium.

Minerua Vlyssem animat in procorum cædem. Huic antiẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
equidem ista omnia Dea recte dixisti.
sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat,
quomodo iam procis impudentibus manus injiciam
solus: hi autem semper congregati intus sunt.
præterea & hoc maius in mentibus cogito,
siquidem enim interficiam Ioue & te uolente,
quò subterfugiam? hoc autem consiliare iubeo.

Hunc autem rursus allocuta est dea cæsia Minerua:
miser, & quidem aliquis priori confidit socio,
qui mortalis est & non tot consilia uidet:
at ego Dea sum tibi rursus, quæ te custodio
in omnibus laboribus: dicam autem tibi clarè:
siquidẽ quinquaginta agmina diuersilinguium hominũ
nos circumstarent, interficere cupientes Marte,
& horum abigeres boues & pingues oues.
sed capiat te & somnus. molestum est etiam excubare
tota nocte uigilantem: à malis autem recedes iam.

Sic dixit: & ei somnum in palpebris fudit.
ipsa autem retro in olympum abiuit diuina dearum,
quando hunc somnus cepit soluens curas animi,
soluens membra. uxor autem surrexit prudentia sciens:
flebat autem in lectis sedens mollibus.
at postquam flens satiata est sua in animo,
Diana primum supplicauit diuinæ fœminarum:

Diana,

κεῖτ' ἐγρηγορέων. τὰς δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκας
ἧῖσαν αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλῃσι γελοῶσαι καὶ δύφρασι μίξασαι.
τῇ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι·
πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἦε μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἦ ἔτ' ἐῶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ τύματα. κραδίη δέ οἱ ἐν γόον ὑλάκτει.
ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μεμαυῖά τε μάχεσθαι·
ὣς ἔνδον τ' ἦλον ὑλάκτει ἀγαιομένη κακὰ ἔργα.
στῆθος δὲ πλήξας, κραδίλιμον ἐνίπτε μύθῳ·
τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
ἤματι τῷ ὅτε τοι μένος ἄσχετον ἤδιε Κύκλωψ
φῶτας ἐπάρσας· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρά σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ἑοῖμεν περ δανέεσθαι.

Ὡς ἔφατ', ἐν στήθεσι κατεστίβουν δὲ φίλον κῆρ.
τῇ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὖτε τὸς ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
ἐμπλείῃ κνίσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
ἀείρῃ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
ὡς ἄρ' ὅγ' ἔνθα κἀκεῖσε τὸς ἐλίσσετο, μερμηρίζων
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσιν. σχεδὸν ἦλθ' Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἴκτο γυναικί.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
τίπτ' αὖτ', ἐκγενέος Διὸς υἱὲ πολύμητι Λαερτιάδη,
οἰκῳ μὲν δὴ τοι δολίη, γυνὴ δέ τοι ἧδ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἠΐθεός οἷόν τε τις ἐκγεγάτοιτο ἔμμεναι υἷα. (σεῦ,

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλά τι μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐών· οἱ δ' αὖ μοι ἀολλέες ἔνδον ἔασι.
πρὸς δὲ ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
εἴπερ γάρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἑκητι,
πῶς κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὸ σὺ φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
σχέτλιε, καὶ μὲν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
ὅστις θνητός τ' ὄῖς καὶ ὁ τόσσα μήδεα οἶδε·
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, σάμπορός εἰμι φυλάσσων
σοὶ πάντεσσι πόνοισι· ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταῖεν κτεῖναι μεμαῶτες ἀρηϊ,
καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλίτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
παννύχιον ἐγρήσσοντα· κακῶν δ' ὕπο δύσεαι ἤδη.

Ὡς φάτο· τῷ ῥα καὶ ὕπνος ὐδὲ βλεφάροισιν ἔχυθεν.
αὐτὴ δ' ἂψ ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμῷ,
λυσιμελής. ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ εἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λεκτροισι μαλακοῖσιν καθεζομένη μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν·

ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδύσσευς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μείζων κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον ὅττω.
al. ἰπίανσεν νῦν δ' ἄχομαι· τόσσ' γάρ μοι ἐπέκλωσεν κακὰ δαίμων
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπερτάτοισιν ἄριστοι (μων.
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην δυσπέλεμον ἀμφινέμονται,
οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὐδ' ἱκετάων,
οὔτέ τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοί ἔασιν·
ἀλλ' ὀδυσῆα πόθεν δύσομαι, φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δ' ὀλοὰς τολυπεύω.
φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐπὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
λεπτὸν καὶ πύκα μίτρον. ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέφην·
κῆροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον· εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰσότε κῆρ μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὲς θανάτοιο.
μή τίς μοι κατὰ δῆμον ἀχεύων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσας.
Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἠῶθεν μὲν ἔπειτα μέγαν ἱστὸν ὑφαίνεσκον μέγαν ἰστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθε κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πολλὶ δ' ἤματα πολλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή μ', ἁλώας κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
ἔλθον ἐπελθόντες, καὶ ὁμόκλησαν τ' ἐπέεσσιν·
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
νῦν δ' ὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτέ τιν' ἄλλην
μῆτιν ἐφευρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ'. ἀχαλάᾳ δ' υἱὸς βίοτον κατεδόντων,
al. μέλιτα γιγνώσκων· ἤδη γὰρ αὐτὴν οἷός τε † μίγας τε
οἶκον πολιήσασθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὣς μοι εἰπὲ πόθεν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
οὐ γάρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ (σεύς,
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδεω ὀδυσῆος,
ὄφρ' ἔτ' ἀποπλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἠδὲ τερείσεις·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· σὺ δέ μ' ἀχνυμένοισί γε δώσεις
πλείοσιν ἢ ἔχομαι, ἢ γάρ δ' ἴκτο, ὅππότε πάτρης
ἧς ἀπέπτην· αἰνὴ τόσσου χρόνου ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτῶν ἀΐδην ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω ὅ μ' εἰρέαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ὄνομ' ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐνηκόντα τε πόληες.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθά τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῦ πατέρα μεγαθύμου Δευκαλίωνος.

Δευκα-

Argini, cum his autem meus maritus iuit Vlysses.
si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria esset mea & melior sic.
nunc autem doleo: tot enim mihi nenit mala fortuna.
quicunq; enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samæq; & syluosæ Zacyntho,
quiq; ipsam Ithacam temperatam tenent,
hi me nolentem petunt uxorem, uexantq; domum.
ideo neq; hospites curo, neq; supplicantes,
neq; præcones, qui publici operarij sunt:
sed Vlyssem desiderans, dilecto intabesco animo.
illi autem nuptias festinant: ego autem dolos cogito.
Penelope narrat hospiti Vlyssi ut procos fefellerit.
uestem quidem mihi primum inspiranit mētibus Deus
statuta magna tela in domibus texere,
tenuem & immensam. statim autem ipsis dixi:
iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
expectate festinantes meas nuptias: donec uestem
perficiam, (ne mihi uana fila pereant)
Laerti heroi funebrem, quando ipsum
parca perniciosa capiet nalde dormientis mortis.
ne aliqua mihi in populo Græcarum irascatur,
si sine uestę iacet, multa qui possiderit.
Sic dixi: his autem persuasus est animus superbus.
tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
noctes aũt resoluebam postquam lampades apposueram.
sic triennium quidē latui ego & persuadebam Achiuis
sed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
mēsibus intereũtibus, circum a. dies multi perfecti sunt,
tunc me, per famulas canes non curantes,
deprehenderunt ingressi, & obiurgauere uerbis.
sic eam perfeci & non uolens per uim:
nũc aũt neq; effugere possum nuptias, neq; aliquid aliud
consilium inuenio. nalde autem incitant parentes
nubere. ægrefert autem filius uictum edentibus,
cognoscens: iam enim uir est tantus tumq; magnus ut
domum curet, huicq; Iupiter gloriam præbeat.
sed & sic mihi dic tuum genus unde sis.
Penelope querit ex hospite genus.
non enim à quercu es antiqua, neq; à petra.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyssis,
non amplius cessabis meum genus interrogans:
sed age tibi dicam: certè quidem me doloribus dabis
pluribus quàm teneor. sic enim solet, quando patria
sua abest uir tanto tempore quanto ego nunc,
multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
sed tamen dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto,
Descriptio Cretæ, unde Vlysses fingit se esse oriundũ.
pulchra & pinguis, circumflua: in hac autem homines
multi, infiniti, & nonaginta urbes.
alia autem aliorum lingua mixta sunt quidem Achiui,
sunt & Theocretes magnanimi, sunt & Cydones,
Dorensesq; & Trichaices, diuiniq; Pelasgi.
his est Gnosos magna urbs, ubi Minos
nouennis regnauit Iouis magni familiaris,
patris mei pater magnanimi Deucalionis.

Deuca-

Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem:
sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
iuit simul cum Atridis: mihi a.nomen inclytum Æthon,
iunior natu: hic autem prior & melior.
sic Vlyssem ego uidi, & hospitalia dedi.
etenim hunc ad Cretam deduxit uix uenti,
euntem ad Troiam, percutiens Maleas.
statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinæ,
in portibus difficilibus: nix autem euasit procellas.
statim aũt Idomeneum interrogabat ad urbẽ profectus:
hospitem n. ipsum dicebat dilectumq; esse reuerendumq.
huic autem iam decima uel undecima erat aurora
eunti cum nauibus rostratis Ilium intro.
hunc quidem ego ad domos ducens bene excepi,
peramanter tractans, abundante domo.
& ei, alijsq; socijs qui simul ipsum sequebantur,
à populo farinas dedi & nigrum uinum congregans,
& bones mactandos: ut impleret animum.
illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui:
(flabat enim Boreæ uentus magnus, neq; in terra
sinebat stare: sæuus autem aliquis mouerat deus)
ipsa autẽ tertiadecima die uẽtus cecidit: illi a. soluerunt.

Simulabat mendacia multa dicens ueris similia.
illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatq; corpus.
sicut autem nix liquefit in altis montibus,
quam Eurus liquefecit postquam zephyrus defusus est,
liquescentéq; ea fluuij implentur fluentes,
sic huius liquefiebant pulchræ genæ lacrymantis,
flentis suum uirum assidentem. at Vlysses
animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem,
oculi autem tanquam cornua stabant, uel ferrum,
tacitè in palpebris. dolo autem hic lacrymas occultabat.
illa igitur postquam satiata multarum lacrymarũ luctu,
iterum ipsum uerbis respondens allocuta est:
nunc te hospes puto tentatum iri
an uerè illic cum diuinis socijs
exceperis in domibus meum maritum, sicut dicis.
dic mihi qualia quæ circa corpus uestimenta indutus e-
ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur. (rat,

Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
ô mulier, difficile tanto tempore seorsum absentem
dicere. iam enim ei uigesimus annus est
ex quo illinc iuit, & meabijt patria.
ut ego dicam sicut mihi uidetur animo:
uestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses,
duplicem. at ei fibula auro fossa erat
calamis duplicibus: ante autem uaria erant:
in prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes,
ut illi aurei, hic quidem uidebat hinnulum suffocans,
at ille effugere cupiens palpitabat pedibus.
interulam autem animaduerti circa corpus stupendum,
qualis est cepæ membrana sub tegmine.
sic quidem erat mollis, splendida autem erat sol sicut.
equidem multæ ipsam admirabantur mulieres.

alius

Δευκαλίωνι δέμ' ἔτικτε, κρᾶτι ἰδομήνῃ ἄνακτι·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
ὤχετ' ἄμ' Ἀτρείδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα, πρότερός τε ἀρείων.
ἔνθ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἐγὼν ἐδάμην, καὶ ξείνια δῶκα.
καὶ γάρ μιν Κρήτηνδε κατήγαγεν εὐρέα πόντον,
ἐκμενὸν Τροίηνδε, πρὸ πλάξασα Μαλείων.
ἔσται δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετὰ πρῶτα ἴδεν δ' αὐτε θύρῃσι·
ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν ἠδὲ καὶ οἷον τε,
ὅσσ' δ' ἤδη δεκάτῃ ἢ ἐνδεκάτῃ πέλεν ἠὼς
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ δέξιος ἦα,
ἐν δ' ὑπέων φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων.
καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις οἵ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
δημόθεν ἄλφιτα λῶπάς τε αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
καὶ βόας ἱερεύσασθαι ἵνα πλησαίατο θυμόν.
ἔνθα δυώδεκα μὲν μοῦνον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί
(ἔλαε γὰρ βορέης ἄνεμος μέγας, ὃν δὴ ἀΰτην
ἔκ τισαθαι χαλεπὸς δ' ἔτις ὄρορε δαίμων)
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο

Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
τῷ δ' ἄρ' ἀκούοντος ῥέε δάκρυα, τήκετο δ' χρώς.
ὡς δ' ἔχιὼν κατατήκετ' ὀρεσφιν ἄκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
ὃν τ' ἐνοσι κατέπηξεν ἐπιὼν ζέφυρος κατὰ χιόνα,
τηκομένης δ' ἄρα τε ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
ὣς τῷ τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχέοντος,
κλαίοντος ὃν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοάοντα ἑὸν ἐλέαιρε γυναῖκα,
ὀφθαλμοὶ δ' ὥστε κέρα ἔστασαν, ἠὲ σίδηρος·
ἄβλεμμας γὰρ βλεφάροισι δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεύθει.
ἦ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
δεξαμένη μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
νῦν μὲν δή σε ξεῖνε γ' ἐΐω πειρήσεσθαι
εἰ ἠμὲν δὴ κεῖθι σοὶ αὐτῇδεσσι ἑτάροισιν
ξείνισας, ὡς μεθέλεις ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
εἰπέ μοι ὁππόσα τοῦδε περὶ χρὼ εἵματα ἕσσο,
αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἕποντο. (στεύ-

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
ἀπέμεν, ἐξερέοντα· τόσοι δή οἱ ἐνιαυτοὶ
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
αὐτάρ ἐγὼ μύθῳ ὡς μοι ἐν ἄλετσι κῆρ
χλαῖναν πορφυρέην διπλῆν ἔχε δ' ὄβριμος Ὀδυσεύς·
ἐν πλεῖν αὐτάρ οἱ πόρπην χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν δυσὶν ὁμοίοισι πάρεσθε δ' ἄρα οἱ
ἐν προθύροισι πόλεος ἐυκτιμένου ἔχε θαυμάζον ἅπαντα,
ὡς οἱ χρώτοι ἔσκε, ὁμῶς λάτνεβρον ἀπάγχων,
αὐτάρ ὃ, ἐκφυγέειν μεμαὼς, ἅπασε πόδεσσιν
τὸν μὲν ἐγὼν φάσθαι ποδὶ χρόσι γιγάντα,
οἷόν τε πρεμνὸν λοπὸν κατὰ ἰκμαλέοιο.
τὸν μὲν ἔλιν μελανὸς, λαμπρὸς δ' ἐν πᾶλι ὤρη·
ἦ μὲν πολλὰ μάλ' αὐτὸν ἐλισσόμενον μινύριθον,

ἄλλα

chemise
linen
pour d'oignon

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
οὐκ οἶδ' εἰ τάδε εἶσο περὶ χροῒ εἵματα καλὰ
ἦ τις ἑταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
ἤ τις ὡς καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
ἔσκε φίλος· τανύποροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν, πορφυρέην, καὶ τορνήσαντα χιτῶνα.
ἀλλοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ.
καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον πρόγηράσκων ἀὼτ
εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷός ἔην περ.
γυρὸς ἔην ὤμοισιν, μελανόχροος, ἀμφὶ κάρηνα
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε. τίων δέ μιν ἔξοχα ἄλλων
ἦν ἑτάρων Ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη.

Ὡς φάτο, τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
σήματ' ἀναγνόντι τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε,
νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ ἠδ' οἰοῖς τε.
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἷ' ἀγορεύεις,
πτύξασ' ἐκ θαλάμου· πρόσθεν τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
κόσμον ἄγαλμ' ἔσεσθαι. νῦν δ' οὐκ ὀπίσω μιν ἔτ' αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα φίλῳ ὑπὸ πατρίδα γαῖαν.
ὣς ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοείλιον οὐκ ὀνομαστήν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος (σεύς,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρειν, μηδέ τι θυμὸν
πέπλοι, πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαι γὲ μὲν οὐ γάρ
καὶ γάρ τις τ' ἄλλοιον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
κουρίδιον, τέκνα τέκνα φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόα μὲν παῦσαι, ἐμεῦ δ' ἄϊσον σαώτου μῦθον.
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδέ τι κεύσω,
ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ πέρι νόστου ἄκουσα
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν αὐδηέντων· φῶτι πίονι δήμῳ
ζωὸς, αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐδλά,
ἀτιτίζων αὐτὰ δῆμον, ἀτὰρ ἱερήιας ἑτάροιο
ἤλιτε καὶ νῆας γλαφυρὰς ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἀπὸ νήσου ἰών. ὀλίσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος· τοὶ γὰρ βόας ἔκταν ἑταίρου.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ τρόπιος νηὸς ἔκβαλε κύμα θύραζε
φαίηκων αὖ γαίαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἳ δή μιν πρόφρασσι θεὸν ὡς τιμήσαντο,
καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπήμονα. καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
ἦλυθ' ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ, (σεὺς
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
ὣς πρὸς κέρδεα πολλὰ κατήλυθεν ἀνθρώπων
οἷδ' Ὀδυσεύς· θνητῶν οὔ τις ἐρίσσεται ἄλλος,
ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο δῖος.
ὤμνυε δ' ἠμὲν αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, ἠδὲ πρόπεμπε ἑταίρους
οἵ οἱ μέμ' ἐπέεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone meis:
nescio si hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlysses,
an aliquis sociorum dederit ueloci in naui eunti,
an aliquis alicubi hospes. quoniam multis Vlysses
fuit amicus. pauci enim Achiuorum erant similes.
& ei ego æreum ensem & duplicem dedi
pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
honoratè autem dimisi benetabulata in naui.
& quidem ei præco paulo grandior ipso
sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
gibbosus in humeris, magni corporis, crispo capite:
Eurybates a. nomen fuit. honorabat a. ipsum præ cæteris Eurybates præco Vlyßis.
suis socijs Vlysses, quòd mentibus æqualia sciebat.

Sic dixit. huic a. adhuc magis desiderium monis luctus,
signa agnoscenti quæ ei certa dixit Vlysses.
hæc igitur postquã satiata est multũ lachrymabili luctu,
tunc ipsum uerbis respondens allocutus est:
nunc quidem mihi hospes, antea miserabilis
in domibus meis, amicusq; eris honorabilisq;.
ipsa enim illa uestimenta ego præbui qualia dicis,
plicans ex cubiculo: fibulamq; imposui lucidam,
illi ornamentum esse. hunc autem non suscipiam rursus
domum reuersum dilectam in patriam terram.
ideo mala parca concana in naui Vlysses
iuit inspecturus malam Troiam non nominabilem.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyßis,
non amplius nunc corpus pulchrum destrue, neq; animũ
tabefac uirum lugens, reprehendo quidem nihil.
etenim aliqua alienum luget uirum quem perdidit
iuuenem, cui filios peperit amore mixta,
quanto magis Vlysses, quem dicunt Deis similem esse.
sed luctu quidem cessa, mei autem intellige uerba.
uerè enim tibi loquar, neq; occultabo,
quod iam Vlyßis ego de reditu audiui
prope Thesprotos populos in pingui populo
uini. at ducit thesauros multos & bonos,
petens in populo. sed amabiles socios
perdidit & nauem concauam in nigro ponto,
Thrinacria ab insula ueniens. irati sunt enim ipsi
Iupiterq; & Sol. huius enim boues interfecerunt socij.
illi quidem omnes perierunt undoso in ponto:
hunc autem in carina nauis iniecit unda in continentem
Phæacum in terram, qui deorum proximi sunt.
qui quidem eum ex animo ceu deum honorarunt,
& ei multa dederunt, mittereq; ipsum uolebant ipsi
domum illæsum. & iam dudum hinc Vlysses
uenisset: sed ei hoc utilius uisum est animo,
res congregare multam in terram eundo.
sic astutias multas præ mortalibus hominibus
nouit Vlysses: neq; aliquis contenderit homo alius,
sic mihi Thesprotorum rex locutus est Phidon.
iurauit autem ad me ipsum libans in domo,
nauem detraxisse, & paratos esse socios.
hi autem ipsum mittent dilectam in patriam terram.

al. μῦθον.

sed

sed me prius misit: contigit enim ueniens nauis
uirorum Thesprotorum in Dulichium multi frumenti.
& mihi res ostendit quascunq; congregauerat Vlysses:
& quidem in decimum genus alterum adhuc pascerent
quæcunq; ei in ædibus opes iacent regis.
hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
ex quercu alta Iouis consilium audiret,
quomodo rediret dilectam in patriam terram,
iam diu absens, uel manifestè uel clàm.
sic quidem hic est saluus, & ueniet iam
breui omnino: nec amplius lõgè ab amicis et patria terrâ
diu aberit. tamen tibi iuramenta dabo:
sciat nunc Iupiter primùm deorum eximius et optimus,
domusq; Vlyssis boni, quam perueni,
certè tibi hæc omnia perficientur sicut dico,
hoc ipso anno ueniet huc Vlysses,
intra finem huius mensis, & initium sequentis.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
utinam istud quidem hospes uerbum perficiatur.
equidem citò cognosceres amicitiam q; multaq; dona
ex me: ut aliquis te occurrens beatum dicat.
sed mihi sic in animo putatur sicut erit:
neq; Vlysses amplius domum ueniet, neq; tu reductionem
assequeris: quandoquidem nõ tibi rectores sunt in domo,
qualis Vlysses fuit inter uiros, (si esset quidem)
hospites uenerandos dimittere & excipere.
sed ipsum famulæ lauate, & ponite lectum,
stramenta & lænas & lodices stupendos,
ut bene calefactus aureæ sedis auroram perueniat.
mane autem ualde mane lauate ungiteq;,
ut intus apud Telemachum cœna curetur
sedens in domo. quòd sit ei grauius qui illorum
huic molestus fuerit, neq; tantillum
hîc iam proficiet, ualde quamuis iratus graniter.
quomodo enim me tu hospes scies ecquid mulieres
alias supero mente & prudenti consilio,
si ueste carens malè indutus in domibus
conuiueris? homines autem parum durantes sunt.
qui quidem sæuus ipse est & crudeliter affectus,
huic imprecantur omnes homines dolores ante
uino, at mortuo maledicunt omnes:
qui autem bonus ipse est & bene affectus,
huius quidem gloriam latam hospites ferunt
omnes in homines, multiq; ipsum bonum dicunt.

Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyssis,
certè mihi indumenta & lodices stupendi
odio fuerunt, quando primum Cretæ montes ninales
reliqui in naui proficiscens longos remos habenti.
cubo q; ue sicut antea insomnes nocles iacebam.
multas enim nocles sordida in domo
dormiui, & expectaui bonæ sedis auroram diuinam.
neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
est: neq; mulier pedem tanget nostrum
harum quæ tibi domi ministræ sunt,

nisi

ἀλλ' ἐμὲ πρίν ἀπίπτιμψε τύχη· καὶ γὰρ ἐχόμενη νηὸς
αὐλῆς Θεσπρωτῶν ἦλθ' ἀνὴρ Δουλίχιον πολύπυρον.
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείραθ' Ὀδυσεύς·
καὶ νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἔτρεφόν γ' ἔλι βόσκοι
ὅσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δ' ἢ ἀπιόντι, ἢ ἀμφαδὸν ἠὲ κρυφηδόν.
ὣς ὁ μὲν ὅττως ὄτρυν', σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ'· οὐδ' ἔτι πῆλε φίλων ἐκ πατρίδος αἶης
δηρὸν ἀπεσσεῖται. ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἰσίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἣ μάλ' τοι τάδε πάντα τελεῖται ὡς ἀγορεύω,
ἦμος δ' αὖτ' ἀνιόντες ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσεύς,
ἦ μὲν φθίνοντος μηνός, ἢ δ' ἰσαμένοιο.

Τὸν δ' αὖτε πεφίδεσθε πολύφρων Πηνελόπεια·
αἴθ' ἄρ' ὧδ' ἔπος ἔσται ἐπὶ τελεσμένον ἔσται.
τῷ κέ τοι ἄλκα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἔξ ἐμέθεν· ὡς μή τις σε σαώσεται ὅμμιν ὀπάζων.
ἀλλά μοι ὧδ' αὐτὰ θυμὸν οἴεται ὡς ἔσεται πέρ·
οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ· ἐπεὶ οὔτοι σημάντορες εἰσὶν ἐν οἴκῳ,
οἷος Ὀδυσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴποτ' ἔλωγε)
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάστιβέτε δ' εὐνήν,
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' ἐῢ θαλπόωσα χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαί τε χρίσαί τε,
ὥς κ' ἔνδον πὰρ Τηλεμάχῳ δέπνοιο μέδηται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἑκείνων
ἧσιν ἀνιάζῃ θυμοφθόρος, οὐδέ τι δρήγοι
ἔνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα πὰρ κεχολωμένῳ αἰνῶς·
πῶς γὰρ ἐμοῦ σὺ ξεῖνε δάσσεαι εἴτι γυναικῶν
ἄλλάων πρίεμαι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἴ κεν ἀϋσαλέος κακὰ εἱμένος ἐν μεγάροισι
δαινύῃ; ἄνθρωποι ἧ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
ὅς μὲν ἀπλοΐης τ' αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπλοΐα εἰδῇ,
τῷδ' ἐπαρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ, ἀτὰρ τεθνηῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
ὅς δ' αὖ ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
ἦ μάλ τε κλέος εὐρὺ δι' ἀνθρώπους ἐνὶ ξεῖνοι φορέουσι
πάντας ἐπ' αὐθρώπους, πολλοί δέ μιν ἐσθλὸν ἔφασθαι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἔχθιστ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
νηὶ κατεμβήμην ὑψήρεσι κωπήεσσιν·
κείω δ' ὡς τὸ πάρος πὰρ ἀδέσπετα νύκτας ἴαυον.
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ θ οἴκῳ ἄλγεα, καί τ' αὖ μενεα ἐῢθρονον ἠῶ ἵκανον.
ἤδη τοι μετὰ ταῦτα πρὸς ἠῶ δύετο φαίνων
γίγνετο δ' ἐς γυνὴ πολιὸς ἅψεται ἠμετέροιο
στόμα δέ τοι λῶμα κάτα λείβεσθαι ἔασιν,

ἐμὲ

al. πρίν ἢ
al. ἐπιόρκου θυμῷ

εἰ μή τις γρηῢς ὀδὶ παλαιὸς κέαρ εἰδυῖα,
ἥτις τέτληκεν τόσα φρεσὶν ὅσα τ' ἐγὼ περ·
τλήσομαι δ' αὖ ὁ φονεύσειν ποδὸς ἄψασθαι ἐμείο.

Τὸν δ' αὖτε περίφρων ἀπαμείβετο πηνελόπεια,
ξεῖνε φίλ', ὀ γάρ πω τις ἀνὴρ ἀφίκετο τοιοῦτος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλέων ἐμὸν ἦτορ ὅσ' ἐμοί,
ὡς σὺ μάλ' ὄλβοφρα δαήμονα πάντ' ἀγορεύεις.
ἔστι δέ μοι γρηῢς πυκινὰ φρεσὶ μήδεα εἰδυῖα,
ἣ κεῖνον δὴ υἷα ἰοῦσαν ἐΰτρεφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
δέξατο χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
ἣ σε πόδας νίψει, ὀλίγα περ ἐλπομένη περ ἔμπης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνάστηθι περίφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που ὀΐω
ἤδη τοιόσδ' ὧδε πόδας, τοῖος δέ τε χεῖρας.
ἆσσα γὰρ ὠκύποτοι βροτοὶ κατατηκεδανίσκουσιν.

Ὡς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἐκβάλετο θερμά· ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε·
ὤμοι ἐγὼ σέο τέκνον, ἀμήχανος ἦ σε μάλιστα Ζεὺς (πῶν,
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοσεβέα θυμὸν ἔχοντα.
οὐ γάρ πω τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
κῖον᾽ μηρί᾽ ἔκηε, ὀδὶ᾽ ἑκάτας Ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρώμενος ἔμπεδον αἶσαν
γηράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δ' ἐξ οὐδέος σε πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
ὥς που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνῳ τηλεδαπῷ, ὅτε τοῦ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο,
ὡς σέθεν αἰὲν ἀοιδοὶ ἀδέ τε καθεψιόωνται ἅπασαι,
τάων νῦν λώβην τε καὶ αἶσχεα πόλλ' ἀλεείνων,
δμῳὰς οὐκ ἐάσειν ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἀνώγει
κέρδει Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
τοῦ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
καὶ σέθεν εἵνεκ'· ἐπεί μοι ὀρώρεται ὄβριμος ἦτορ
κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅ, τοι ἐρέω·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι τλαπάξιοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
ἀλλ' ὅπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε ποδάς τ' ὀπὸς ἠδὲ ἰδέσθαι.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γρηῢ, ὅτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν (σὺς,
ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα ἐκέλω ἀλλήλοιϊν
ἔμμεναι· ὡς σὺ περ αὐτὴ τῶν φρονέοσ' ἀγορεύεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δ' λέβητ' ἔλε παμφανόωντα
τῷ ποδὰς ἄξασκε γίγνετο δ' ὕδωρ δὴ ἔνδοθι θυμὸς
ψυχρὸν ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετ' ἔπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο μή ἑ λαβοῦσα
ἀλλοῖ ἀμφράσαιτο, νόῳ ἀμφασίη δ' ἔργα γένοιτο.
νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄνακτ' ἐόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
ἀλλοῖ τοῖ ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόν δ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πατρὸς τ' ἐσθλοῦ, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκασο
κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε. θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία κάῃ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων. ὁ δέ οἱ παρόφρων ἅμ' ὀπάδει.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκηνδ' ἐλθὼν ἐς δώματα δίου,
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατρὸς ἧς·

τὸν

nisi aliqua uetula est antiqua prudentia sciens,
quæ toleraverit tot mente quot ego:
huic non inuidero pedes tangere meos.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes dilecte, non enim aliquis uir prudens sic
hospitiũ peregrinorum amabiliũ meam peruenit domũ,
sicut tu ualde scitè prudentia omnia dicis.
est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
quæ illum infelicem bene nutrivit & educavit,
susceptum manibus quãdo ipsum primũ peperit mater,
quæ tibi pedes lauabit, parua licet.
sed age nunc surgens prudens Euryclea,
laua tui regis coætaneum: & fortè Vlysses
iam talis pedes, & talis manus.
statim enim in malo homines senescunt.

Accersitur Euryclea ut hospitis corpus lauet.

Sic dixit. uetula autem operuit manibus ultum,
lacrymas autẽ emisit calidas: nerbumq; luctuosum dixit:
hei mihi fili, improbus certè te supra Iupiter
homines odit pium animum habentem.
non enim aliquis tot hominum Ioni fulminatori
pinguia femora combussit, neq; electas Hecatombas,
quot tu huic dedisti, precans quo peruenires
ad senectutem maturam, nutriresq; illustrem filium:
nunc autem sic tibi omnino abstulit redeundis diem.
sic alicubi illi illudunt mulieres
hospitiũ peregrinorũ, quãdo ad inclytas domos peruenit,
ut tibi senex eanes hæ illudunt omnes,
quarũ nunc contumeliã & turpitudines multas fugiẽs,
non sinis lauare: me autem non inuitam iubet
filia Icarij prudens Penelope.
ideo tibi pedes lauabo, simulq; ipsius Penelopes
& tui gratia: quoniam mihi mouetur intus animus
doloribus. sed age nunc intellige nerbum quod dicam:
multi sanè hospites miseri huc peruenerunt,
sed nondum aliquem dico similem sic uidisse
sicut tu corpore uoceque pedibusque Vlyssi similis es.

Hanc respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uetula, sic dicunt quicunq; uiderunt oculis
nos ambos, ualde similes inter nos
esse: sicut tu ipsa prudens dicis.

Vlysses à gnoscitur ab Eurycleæ ex cicatrice.

Sic dixit. uetula autem lebetem accepit splendidum
quo pedes lauabat, aquam autem infudit multam
frigidam: postea autem calidam exhausit. at Vlysses
sedit in foco, ad autem tenebras nersus est statim.
subitò enim in animo cogitauit ne ipsum accipiens
cicatricem animaduerteret, & manifestæ res fierent.
lauabat autẽ propè iens regẽ suum: statim autẽ cognouit
cicatricem quem aliquando aper infixerat álbo dente
in Parnasum profectum ad Autolicum & filios,
matris suæ ad patrem bonum, qui homines superabat
astu & iuramento. Deus autem ei ipse dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
agnorum & hædorũ. hic a. promptus simul sequebatur.
Autolicus autem Ithacæ ueniens in pinguem populum,
filium recens natum inuenit filiæ suæ:

De Autolyco Vlyssis auo.

hunc

hunc eius Eurytlea dilectis in genibus posuit
finienti uenam: uerbumq; dixit, denominauitq;:
Autolyte, ipse nunc nomen inueni quod ponus
filiæ filio. optatissimus autem tibi est.

Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq;:
Vnde nomen Vlyssi indiderit auus.
genet meus filiaq; ponite nomen quodcunq; dicam.
multis enim ego inuisus huc ueni
uiris & mulieribus supra terram multapascentem:
huic Vlysses nomen sit cognomen. at ego,
quando pubescens maternam in magnam domum
uenerit Parnasum, ubi mihi res sunt,
harum ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
horũ gratia uenit Vlysses, ut ei præberet splẽdida dona,
hunc quidem Autolycus q; & filij Autolyci
manibus q; salutauerunt, uerbis q; suauibus.
mater autem Amphithea matris complexa Vlyssem,
osculata est ipsum caput q; & ambo lumina pulchra.
Autolycus autem filijs iussit glorioſis,
cœnam parare. hi autem monentem audiuerunt.
statim autẽ induxerunt bouem masculum quinquẽnem:
quem deglubentes curarunt q;, & ipsi fuderunt omnẽ.
minatim q; inciderunt scienter, fixerunt q; uerubus,
assanerunt q; perite, diuiserunt q; partes.
sic tunc quidem toto die ad Solem occumbentem
conuiuabantur. neq; animus indigebat conuiuio æquali.
quando autem Sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
Descriptio uenationis.
quando autem manegenita apparuit rosea Aurora,
perrexerunt ire in uenationem & canes & ipſi
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
iuit. altum autem montem ascenderunt in dutum sylua
Parnassi: citò autem peruenerunt in recessus uentoſos.
Sol quidem postea recens percussit arua,
ex tacitè fluenti profundifluo Oceano.
in uallem autem peruenerũt uenatores: ante autem ipsos
uestigia scrutantes canes ibant. at retro
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
ibat prope canes, uibrans longam hastam.
hic in sylua densa iacebat magnus aper:
quã quidẽ neq; uẽtorũ penetrabat uis humida spirantiũ,
neq; ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
neq; imber penetrabat prorsus: sic densa
erat, at foliorum inerat fusio ualde multa.
hunc aũt uirorum q; canum q; sonus circumuenit pedum,
ut inuadentes aderant. hic autem contrarius ex sylua
horrens bene ceruicem, igne autem oculis aspiciens,
stetit ipsos prope. ipse autem primus Vlysses
iuit eleuans longam lanceam manu forti,
Vlysses adhuc adolescens ab apro uulneratus.
uulnerare cupiens. ille autem ipsum præueniẽs percussit aper
genu super: multum autem extraxit tamis dente
obliquè ruens, neq; os peruenit uiri.
hunc Vlysses uulnerauit in dextro armo,
transadactaq; est lucidæ lanceæ cuspis.
cecidit autẽ in pulueribus protensus: anolauitq; animus.
hunc quidem Autolyci filij dilecti curabant,

uulnus

τὸν ῥὰ οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
μαιομένῳ δ' ὀρτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, τόν τοι ἐγώ περ·
πολλοὶ δὲ παισὶ φίλῳ. πολυάρητος δέ τοι ἐσί.
Τὼ δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ', ὅτι κεν εἴπω·
πολλοῖσιν γὰρ ἐγὼ γε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω
ἀνδράσιν ἠδ' γυναιξίν, ἀνὰ χθόνα πολυβότειραν·
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἔγωγε,
ὁππότ' ἂν ἥβησας μητρῴϊον δῶ μέγα δῶμα
ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι τοι κτήματ' ἔασιν,
τῶν οἵ ἐγώ σ' ὀφέσω, καί μιν χάρμα νέοντ' ἀποπέμψω.
τῶν εἵνεκ' ἦλθ' Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσί τε μειλιχίοισι.
μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς πολιοῦ Ὀδυσῆϊ,
κῦσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
δεῖπνον ἑφοπλίσσαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·
τὸ δέρον ἀμφί θ' ἔπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα,
μίσυλλόν τ' ἄρ' ὤπτησαν πολύφρονες, ἀμφὶ δὲ σούλοισιν,
ὤπτησάν τε πολύφραδέως, δάσαντό τε μοίρας.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
ἦμος δ' ἠέλιος καταδύσετο, καὶ ἐπὶ νέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
βὰν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην ἠμὲν κυσὶν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσεὺς
ἤϊεν. ἀλτὸ δ' ὄρος πεδίοιο κάρη προσέβαν κατειμένον ὕλῃ
Παρνησσόν· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἰωέμοισας.
ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον πεδόθεν βάλλων ἀρούρας,
ὀξὺ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
οἱ δ' ὅτε Βῆσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πὸς δ' ἄρ' αὐτῶν
ἴχνι' ἐρεννηῶντες ἰὼν κύων ἵετο. τοὺς δὲ καὶ υἱὸς
υἱέος Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσεὺς
ἔσσυτο δουρὶ πέλεμον ἐπηετανὸν ἀνύσσων.
ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ συὸς ἔσκετο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ' ὅτ' ἀνέμοιο διάεσσι μάλ' ὑγρὸν ἀγήτου,
οὔτέ μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος πόρασκε διαμπερὲς· ὣς ἄρα συκνὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων γε εἶλε χύσις ἤλιθα πολλή.
τὴν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε πρὶν κέλευθος ἦλθε ποδοῖιν,
ὡς ἐπάγοντ' ὀλέσαι ἐπὶ σῦν. ὁ δ' αὐτόθεν ἐκ ξυλόχοιο
φρίξας εὖ λοφιήν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
στῆ ῥ' αὐτὴν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσεὺς
ἔσσυτ' ἀναΐξασθαι δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
ὀτάμεναι μεμαώς. ὁ δ' ἐν μιν φθάμενος ἔλασσε σῦς
γούνατος ὕπερ· πολλὸν δ' ἐκ μήκυνε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, ὀδὸν δ' ὀστέον ἵκεν ἀφωτόν.
τὸν δ' Ὀδυσεὺς ἔτυπε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον·
αὐτικρὺ δ' ἐκ μῆλθε φαεινὸν δ' ὄρσε ἀκωκή.
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών· ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου πῶς δὲ φίλοι ἀμφιπένοντο,

ὡτειλιὴ δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος αὐτιδίοιο
δῆσαν ἐϋσαμένως· ἑταροισι δ' αἷμα κελαινὸν
ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλα πρὸς δώματα πατρός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
εὖ ἰήσαντο, δόσαν δ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
καρπαλίμως χαίροντα φίλῃ χαίροντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην. τὸν δὲ γλυκὺς ἐκ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
χαῖρον νοστήσαντι, καὶ ἔξερέεινον ἕκαστα,
ὀλλὴ ὁππῃ πάθοι, ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
ὡς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
τὴν χρηὺς χείρεσσι καταπρηΰνασα λαβοῦσα,
γνῶ ῥ' οὐλὴν μαστάμενος· πόδα δ' ἧκε φέρεσθαι.
ἐν δ' ἔπεσε λέβητι πεσὼν κνήμῃ, κανάχησε δὲ χαλκός. (δ' ὥρα.
ἄψ δ' ἐτράπετ' ἐκλίθη· τὸ δ' ὑδρὶ χυθὲν ἐδεύετο· ὖ-
τῇ δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῆσθεν· θαλερὴ δὲ οἱ ἔσχεν ἀκωή.
ἅψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσῆα προσέειπεν,
Ναὶ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
πρίν γ' ἔγνων πρίν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
βεφρα δ' εἰδυῖαν ἐθέλησε φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
ἀλλ' οὐ πω δύνατο· αὐτίκα γὰρ, ὅτε νοῆσαι·
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
χεῖρ' ἀμφασάμενος, φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι·
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἄσσον ἐρύσσατο, φώνησέν τε,
μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
σῷ ἐνὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
εἰκοστῷ ἔτεϊ δεῦρο πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα, μή τις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὴ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
εἴ χ' ὑπ' ἐμοὶ γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
καὶ δέ σε τροφὸν ἐοῦσαν σῇσι ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οἶδα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, ἀκ δὲ πεπείσω
ἔξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἠὲ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
εἴ χ' ὑπὸ σοὶ γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλεγέες εἰσίν. (σεύς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
μαῖα, τίη δὲ σὺ τάς μυθήσαιο; δόλιόν τι σε χρή·
ἔνθ' ἐγὼ φράσομαι καὶ ἐσόμεθ' ἑκάστην.
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
Ὡς ἄρ' ἔφη· γρηὺς δ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
οἰσομένη πόδ' ἄνιπτρα· τὰ γὰρ πρόσθ' ἔχυτο πάν-
αὖτάρ ἐπεὶ νίψάν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ, (τα.
αὖτις ἄρ' ἀστοσσόων πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
θερσόμενος, ἀλλὰ δ' ἀκτὰ ῥακέεσσι κάλυψε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
al. τάχ' ἐστὶν ἀνὴρ, ἦ τάχ' ἄδην ἐστὶ καὶ ὧρη,

uulnus autem Vlyſsis optimi diuini
ligauerunt ſcienter: inuocatione aũt ſanguinem nigrum Vulnera in cantatiſo/lita.
ſtiterunt: ſtatim autem iuerunt dilecti ad domos patris.
hunc quidem Autolycus q́ & filij Autolyci
bene ſanatum, & ſplendidis donis præbitis,
ſtatim gaudentem dilectam gaudentes miſerunt
in Ithacam. eo quidem pater & ueneranda mater
gauiſi ſunt reuerſo, & interrogauerunt ſingula,
cicatricem quod accepiſſet: hic autẽ ipſis bene narrauit,
ſic ipſum uenantem percuſſit aper albo dente
Parnaſum profectum cum filijs Autolyci.
hoc anus manibus pronis accipiens,
agnouit extergens: pedem autem ſiuit ferri.
in autem lebete cecidit ſura, ſonuit autem æs. (eſt aqua.
rurſum u. in partẽ alterã inclinata eſt: at in terram effuſa
huius a, ſimul gaudiũ & dolor inuaſit mẽtẽ: eius u. oculi
lachrymis impleti ſunt: dulcis uerò ipſi hæſit uox.
contingens autem mentum Vlyſſem allocuta eſt:
certè Vlyſſes es, chare fili: neq́ equidem te
prius agnoui quàm totum regem meum contrectami.
dixit, & Penelopem inſpexit oculis,
indicare uolens dilectum maritum intus eſſe.
at illa neq́ uidere potuit contra, neq́ animadaerteret:
huic enim Minerua mentem uertit. at Vlyſſes Vlyſſes Eurycleam cohibet ne ſe prodat.
manu prehenſum guttur cepit dextra:
altera propius ſe traxit, dixitq́:
nutrix, cur me uis perdere? tu autem me nutriuiſti ipſa
ipſo tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpeſſus,
ueni uigeſimo anno in patriam terram.
ſed poſtquam intellexiſti & tibi Deus iniecit animo,
tace, ne quis alius in domo diſcat.
ſic enim dico, id quod & perfectum erit,
ſi mihi Deus domuerit Procos ſuperbos,
neq́ à nutrice te abſtinebo, quando alias
famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Eurycleæ:
fili mi, quale tibi uerbum fugit ſeptum dentium?
ſcis quidem qualis mea fortitudo firma, neq́ inconſtans:
tenebo uerò ſicut aliquis durus lapis, uel ferrum.
aliud autem tibi dicam, tu autem mentibus pone tuis:
ſi tibi Deus domuerit Procos ſuperbos,
tunc tibi narrabo in domibus mulieres
quæ te inhonorant & quæ peccantes ſunt.
Hunc autem reſpondẽs allocutus eſt prudens Vlyſſes:
nutrix, cur tu eas indices? nihil te oportet:
bene & ipſe ego intelligam & cognoſcam quamq́.
ſed tene ſilentio uerbum, committeq́ Deis.
Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
portans lauacra. priora enim effuderat omnia.
ſed poſtquam lauitq́ & unxit pingui oleo,
iterum prope ignem traxit ſedem Vlyſſes
calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hoſpes, hoc quidem te adhuc paulum interrogabo ipſa:
etenim iam cubatus citò dulcis erit hora,

ὅτινά

quem

quem somnus capit dulcis licet dolentem:
sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
dies quidem enim delector lamentans, lugens,
in mea opera inspiciens & ancillarum, in domo:
at postquam nox uenit, cepitq; somnus omnes,
iaceo in lecto, densæ autem mihi circa ualde cor
acutæ cogitationes lugentem lacessunt.
sicut autem quando Pandarei filia chloreis luscinia
bene canit, uere recens orto,
arborum in foliis sedens densis,
quæ frequenter uertens fundit personantem uocem,
filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ferro
interfecit per insanias, filium Zethi regis:
sic & mihi bifariam animus monetur huc & illuc,
utrum maneam apud filium, & firma omnia seruem,
possessionem meam, famulasq; & altã magnam domum,
lectumq; reuerens mariti, populiq; famam:
an iam simul sequar Achiuorum qui optimus
procit in domibus, præbens infinitas dotes.
filius a.meus, donec quidẽ fuit adhuc infans et ignauus,
nubere non me sinebat, mariti domum derelinquentem:
nunc aũt quãdo iã magnus est & ad pubertatis mẽsurã
& iam me precatur iterum ire ex domo, (peruenit,
possessione iratus quam ei consumunt Achiui.
Penelope narrat Vlyßi suum somnium coniectandum. sed age mihi somnium dijudica, & audi:
anseres mihi in domo uiginti triticum edunt
ex aqua, & ipsis lætor inspiciens:
ueniens autem ex monte magna aquila adunco rostro
omnibus in cernices ruit, & interfecit. hi autẽ fusi sunt
congregati in domib. illa a. in æthera diuinũ elenata est.
at ego flebam & lugebam in somnio.
circũ aũt me cõgregatæ sunt pulchræ crinibus Achiuæ,
miserabiliter lugẽtẽ q; mihi aquila interfecisset anseres.
rursus autem ueniens desedit in prominenti domo:
uoce autem mortali detinuit, dixitq;:
confide Icarij filia ualde inclyti:
non somnium, sed uera res, quæ perficitur.
anseres quidem proci: ego autem auis
fui antea, nunc rursus tuus maritus ueni,
qui omnibus procis fœdam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit.
aspiciens autem, anseres in domibus intellexi
triticum comedentes apud scyphum, ubi antea.
Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô mulier, nequaquam licet declarare somnium
aliò reclinantem. quandoquidem tibi ipse Vlysses
dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
omnibus prorsus: neq; aliquis mortem & fatum fugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes, certè quidem somnia difficilia inexplanabilia
sunt, neq; omnia perficiuntur hominibus.
Somni portæ. duæ enim portæ debilium sunt somniorum:
unæ quidem enim cornibus factæ sunt, aliæ aũt ebore:
horum qui quidem egressi fuerint per sectum ebur,
hi læduntur uerba irrita portantes:

ὀρτυγέ γ' ὕπνος ἔλθοι γλυκερὸς, καὶ κηδομένοιϱ πϱόφ'
αὐτὰϱ ἐμοὶ κϱαδίη πϱοφϱονέοντι πόνους δ' αἰμυλίους.
ἤματα μὲν γὰϱ πϱόπαν ὀδυϱομένη, γοόωσα,
ἕϛ τ' ἐμὰ ϱέξ' ὀϱόωσα καὶ ἀμφιπόλοιϱ, ἥι εἰκῳ'
αὐτὰϱ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἑλκήσί τε κοίτοϛ ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτϱῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆϱ
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυϱομένῳ ἐϱέθουσιν.
ὡς δ' ὅτε Πανδαϱέου κούϱη χλωϱὶϛ ἀηδὼν
καλὸν ἀείδῃσιν ἔαϱοϛ νέον ἑϛαμυῖα,
δϛ τε πολυφλοίσβοιο κατιζομένη πτυχινοῖσιν
πᾶσι θαμὰ τϱωπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
παῖδ' ὀλοφυϱομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφϱαδίαϛ, κοῦϱον Ζήθοιο ἄνακτοϛ·
ὡϛ ϲὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀϱώϱεται ἧδε καὶ ἧδε,
ἠὲ μένω παϱὰ παῖδι, σὴν ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμὴν, δμῳὰϛ τε ϲὶ ὑψεϱεφὲϛ μέγα δῶμα,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιοϛ, δῆμόν τε φῆμιν·
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι ἀχαιῶν ὅστιϛ ἄϱιϛοϛ
μνᾶϛται ἐνὶ μεγάϱοισι, πόϱων ἀπϱέπτα ἕδνα.
παῖϛ δ' ἐμὸϛ, ἕως μὴ ἔλῳ ἔτι νήπιοϛ ἠδὲ χαλίφϱων,
γήμαϲθ' ὅ μ' ἔᾶϲε, πόσιοϛ κατὰ δῶμα λιπέϲθαι·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγαϛ ὄϐι καὶ ἥβηϛ μέτϱον ἱκάνει,
καὶ δ' ἤ μ' ἀϱᾶϲθαι πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάϱοιο,
κτῆσιν ἐμὴν ἀχαλόων τῶν οἱ κατέδοντο ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειϱον ὑφϱάδεω καὶ ἄκουϱον·
χηῖνέϛ μοι κατὰ οἶκον ἐείκοϲι πυϱὸν ἔδουϲιν
ἐξ ὕδατοϛ, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰϲοϱόωϲα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄϱεοϛ μέγαϛ ἀγκυλοχείληϛ
πᾶϲι κατ' αὐχέναϛ ἧξε, νέ ἔκταν᾽. οἱ δ' ἐκέχυντο
ἀθϱόοι ἐν μεγάϱοιϛ· ὁ δ' ὄϐι αἰθέϱα δῖαν ἀείϱων.
αὐτὰϱ ἐγὼ κλαίειν καὶ ἰκώκυον ἐν πϱὶ ὀνείϱῳ.
ἀμφὶ δ' ἐμ' ἠγεϱέθοντο ἐϋπλοκαμίδεϛ ἀχαιαὶ,
οἰκτϱὸ ὀλοφυϱομένῳ ὅ μοι αἰετὸϛ ἔκτανε χῆναϛ.
ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄϱ' ἕζετ' ὑπὲϱ πϱῄχοντι μελάθϱῳ·
φωνῇ δ' ἀνθϱωπείῃ κατϱόπτυ, φώνησέν τέ,
θάϱϲει Ἰκάϱιε κούϱη τηλεκλειτοῖο· al. Ἰκαρίου κούρη
οὐκ ὄναϱ, ἀλλ' ὕπαϱ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔϲαι.
χῆνεϲ μὲν, μνηϲτῆϱεϲ· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸϛ ὄϱνιϛ
πάϱοϛ, νῦν αὖτε πόϲιϛ εἰλήλουθα,
ὅϛ πᾶϲι μνηϲτῆϱϲιν ἀεικέα πότμον ἐφήϲω.
Ὡϛ ἔφατ'. αὐτὰϱ ἐμὲ μελιηδὴϛ ὕπνοϛ ἀνῆκε.
παπτήναϲα δ᾽, χῆναϛ ἐνὶ μεγάϱοιϛι νόηϲα
πυϱὸν ἐϱιπτομένουϛ πϱὸϛ πύελον, ἧχι πάϱοϛ πϱόϲ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενοϛ πϱοϲέφη πολύμητιϛ Ὀδυϲ
ὦ γύναι, οὔπωϛ ἔϛιν ὑποκϱίναϲθαι ὄνειϱον (σεύς,
ἄλλῃ ἀποκλίναντ'. ἐπεὶ ἦ ϱά τοι αὐτὸϛ Ὀλύμπιοϛ
φῆϕαϲθ' ὅπωϛ τελέει· μνηϲτῆϱϲι δὲ φαίνετ' ὀλέθϱοϛ
πᾶϲι μάλ'· οὐδέ τιϛ θάνατον καὶ κῆϱαϛ ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε πϱοϲέειπε πεϱίφϱων Πηνελόπεια,
ξεῖν', ἦτοι μὲν ὀνείϱοι ἀμήχανοι ἀκϱιτόμυθοι
γίνονθ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθϱώποιϲι.
δοιαὶ γάϱ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰϲὶν ὀνείϱων·
αἱ μὲν γὰϱ κεϱάεϲϲι πεπήγυιαι, αἱ δ' ἐλέφαντι·
τῶν οἳ μὲν κ' ἔλθωϲι διὰ πϱιϲτὸν ἐλέφαντοϛ,
οἵ δ' ἐλεφαίϱονται ἔπε' ἀκϱάαντα φέϱοντεϛ·

οἳ ᾗ σὺν ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἳ ῥ' ἔτυμα κραίνωσι, βροτῶν ὅτε κῆρις ἱκάνει.
ἀλλ' ἐμοί γε φίλτερον οἴομαι αὖθι μένοντι
ἐλθέμεν· οὐ γάρ κε ἀπάνευθεν ἐμοί γε καὶ υἱεῖ γήθοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ἤδη μὲν γὰρ ἐγὼν ὑποδύσομαι, ἣ μ' ὀδυσσεὺς
οἶκόν τε πρόσθεν καὶ κτήματα, πρίν γε μάλ' ἄλλα
σὺν δ' ἄγε πολλὸν ἄεθλον, ἀμαρτίπαλασκον ὀϊστόν·
τοῦτο γὰρ ἐν μνηστῆρσιν ἄεθλον εἶδος ἐφήσω.
ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
καὶ διϊόσσυσι πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κε μετ' ἐμοὶ ἕπωμαι, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
καλόν, μάλα πολυλήιον, ἐνὶ πλεῖον βιότοιο
ἔμμεναι, ἀμβατόν τε ἰόμεναι ἐν πρὸ ἑνέρθεν.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίου Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἐν τοῖσδε ἄεθλον·
πρίν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
πρίν τόξον ἐΰξοον ἀμφαφόωντας,
νευρήν τ' ἐντανύσαι διϊόσσυσί τε σιδήρους.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πρόφρων Πηνελόπεια,
εἰ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε πρόμολος ἐν μεγάροισι
πρόφρων, οἵ μοι ὕπνος ὑπὲρ βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' ἀέ γάρ πως ἄϋπνας ἔμμεναι ἀίδρεῖ
ἀνθρώπους· ὑπὲρ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ὑπὲρ ζείδωρον ἄρουραν.
ἀλλ' ἄγε τοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
λέξομαι εἰς εὐνήν ἣ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ πάρφασ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ ἧς Ὀδυσῆος
ὤλεο κυδαλίμοιο· κακοείλιον ἐς ὀνομάσθην.
ἔνθά κε λεξαίμην· σὺ δ' ἐλέξεο τοῦδ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἢ χαμάδις σορέσας, ἢ τοι κατὰ δ' ἔμπια θέντων.

Ὡς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
ἣ δ' ὑπερῷ' ἀνάβασα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
κλαῖεν ἔπειθ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
γλαυκῶπις Ἀθήνη βάλε βλεφάροισι μελίφρων.

qui autem per polita cornua eunt foras,
hi uera perficiunt, hominum quando aliquis nidet.
at mihi non hinc puto graue somnium
uenisse: certè iucundum mihi & filio esset.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyssis
domo separabit. nunc enim deponam certamen,
secures quas ille in domibus suis
statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
stans ille multum longè, iaciebat sagittam:
nunc autem procis certamen hoc immittam.
qui autem facillimè extenderit arcum in manibus,
& iaculabitur per secures duodecim omnes,
hunc sequar, linquens hanc domum
maritalem, perpulchram, plenam uictu:
cuius aliquando recordaturam me puto saltē in somnio.

Hanc antē respondens allocutus est prudens Vlysses
ô uxor uenerāda Laertiadæ Vlyssis,
non amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
antè enim prudens ueniet huc Vlysses
quàm illi unquam arcum bene politum tractantes,
neruum extendant iaculenturq́ per ferrum.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope
si uelis mihi hospes assidens in domibus
delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur.
sed nequaquam licet insomnes esse semper
homines: cuiq́ enim parcam posuerunt
immortales mortalibus supra fertilem terram.
sed ego quidem cœnaculo conscenso,
cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus est,
semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit nisurus malum Ilium neq́ nominandum.
illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
uel humi sternens, uel tibi lectos ponant.

Sic dicens ascendit in cœnaculum stupendum,
non sola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
in cœnaculoq́ conscenso cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectū maritū: donec ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Υ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Βουλόμενος ἀνελεῖν Ὀδυσσεὺς τὰς μνηστεύσας τῆς γυναικὸς ὑφ' ἑαυτὸν ἀγαγέσθαι, καὶ μεταγνούς, διὰ τῶν ἐξῆς πρὸς Εὔμαιον καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται. ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ὁμιλία.

ODYSSEAE HOMERI XX. RAPSODIAE argumentum.

Volens interficere Vlysses mixtas procis ancillas, & mutata sententia, exinde cum Eumæo & Philœtio colloquitur. In quo & Procorum fit collocutio.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Υ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Υ βροντᾶς Ζεὺς δῶκεν· Ὀδυσσέα, καὶ σχεδὸν ἀχαιούς.

ODYSSEAE HOMERI Y. RAPSODIA.

Ypsilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyssem, & tenuit Achiuos.

ΑΥΤΑΡ ὁ γ' ἐν προδόμῳ δύνακος δίῳ ὀδυσῆος
καμμὲν ἀλιψυτον βοείῳ ἐέρσας, αὐτὰρ ὕπερθε
κῶας πόλλ' οἰῶν οὓς ἐδμήσαντο ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ὑπὲρ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' ὀδυσεὺς μνησῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,

ATIPSE in uestibulo dormiit diuinus Vlysses:
subter quidem crudam bouinam strauit, sed desuper
pelles multas ouium quas sacrificauerant Achiui:
Eurynoma autem super indumentum iniecit dormienti.
illic Vlysses procis mala cogitans in animo,

κεῖτ' iacebat

iacebat uigilans, et domo autem mulieres
iuerunt quæ procis coibant antea,
mutuò risum & lætitiam præbentes.
huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis.
Vlysses uaria noctu secũ uersans. multa autem cogitabat mente & in animo,
an irruens mortem conflaret cuiq;,
an sineret cum procis superbis coire
extremò & ultimò. cor autem ei intus latrabat.
sicut autem canis teneros circum catulos iens,
mirum ignorans latrat, cupitq; pugnare:
sic hunc intus latrabat irati ob mala opera.
pectus autem percutiens, cor increpuit uerbo:
tolera utiq; cor: & peius aliud aliquando tolerasti,
die illo quando tibi robore inuictus comedit Cyclops
fortes socios: tu autem ansus es, quousq; te prudentia
eduxit ex antro, prope mortuum.

Sic dixit, in pectoribus morsus dilectum cor.
huic ualde in passione cor manebat tolerans
indesinenter: at ipse uertebatur huc & illuc.
sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti
plenum pinguedine & sanguine huc & illuc
mouet, ualde autem citò cupit assare:
sic ille huc & illuc uertebatur, cogitans
quomodo iam procis impudentibus manus injceret,
solus multis. prope autem ipsum uenit Minerua,
cœlitus descendens: corpore aũt assimilata erat mulieri.
stetit igitur super capite, & ipsum allocuta est:
cur rursus uigilas omnes supra infortunate uiros?
domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hac in domo,
& filius qualem aliquis cuperet esse filium.

Mineru. Vlyssem animat in procorum cædem. Huic autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
equidem ista omnia Dea recte dixisti.
sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat,
quomodo iam procis impudentibus manus injciam.
solus: hi autem semper congregati intus sunt.
præterea & hoc maius in mentibus cogito,
siquidem enim interficiam Ioueq; te nolente,
quò subterfugiam? hoc autem considerare iubeo.
Huic autem rursus allocuta est dea cæsia Minerua:
miser, & quidem aliquis peiori confidit socio,
qui mortalis est & non tot consilia uidet:
at ego Dea sum prorsus, quæ te custodio
in omnibus laboribus: dicam autem tibi clarè:
siquidẽ quinquaginta agmina diuersilinguium hominũ
nos circumstarent, interficere cupientes Marte,
& horum abigeres boues & pingues oues.
sed capiat te & somnus. molestum est etiam excubare
tota nocte uigilantem: à malis autem recedes iam.
Sic dixit: & ei somnum in palpebris fudit.
ipsa autem rursus in olympum abiuit diuina dearum,
quando hunc somnus cepit soluens curas animi,
soluens membra. uxor autem surrexit prudentia sciens:
flebat autem in lectis sedens mollibus.
at postquam flens satiata est suo in animo,
Dianæ primum supplicauit diuinæ fœminarum

Diana,

κεῖτ' ἐγρηγορέων, τοὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
ἤϊσαν αἱ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλας γελόωσα καὶ ὀφραδαίνουσα ἔχασσαν.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι·
πολλὰ ἰ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἦ μετάϊξας θάνατον τεύξειν ἑκάστῃ,
ἦ ἔτ' ἐῶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ πύματα. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
ὡς ἰ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μεμαυῖά τε μαχέσασθαι·
ὣς ἔνδοθεν ἤκαχε θυμὸν ὑλάκτει ἀχαομένῃ κακὰ ἔργα.
στῆθος δ' ἰ πλήξας κραδίην λωβήσατο μύθῳ·
τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
ἤματι τῷ ὅτε τοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
ἰφθίμους ἑτάρους σὺ δ' ἔτολμας, ὄφρά σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ὀϊόμενον θανέεσθαι.

Ὡς ἔφατ', ἐν στήθεσι καθαπτόμενον φίλον ἦτορ.
τῇ δ' ἐμάλ' ἐν πάσῃσι κραδίῃ μένε τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
ἐμπλείῃ κνίσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
ἀλόλυξ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα κἀκεῖσε μεταστρέφετ', ἐνθυμεόμενος
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσιν. ἀτὰρ ὀμφῇ δῖ' ἐπόρθη Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· δαΐφρονι δ' ἤϊκτο γυναικί.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
τίπτ' αὖτ', ἐγρήσεις πάντων περὶ κάμμορε φῆτις;
οἶκος μὲν δή τοι ὅδ' ἔσκε, γυνὴ δέ τοι ἔνδον οἵη,
ἠγαθέη οἷόν πως τις ἐελδέτω ἔμμεναι υἱός. (σεῦς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλά τι μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐὼν· οἱ δ' αἰεὶ ὁμηγερέες δόμου ἔσσω.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
εἴπερ γάρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἑκητι,
πῶς κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὸ σὴ φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ᾧ κλῖτε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
ὅσπερ θνητός τ' ἔῃ καὶ ὁ τόσα μήδεα οἶδε·
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, σάων τοι ἔκ τε πανέργων
ἐν πάντεσσι πόνοισι· ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταῖεν κτεῖναι μεμαῶτε μάχῃσι,
καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλίτω σε καὶ ὕπνος· ἀϊνὲς κακὸν φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρόμενόν τε κακῶν δ' ἔκποθ' ὑσσαι ἔπλη.
Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα οἱ ὕπνος ὑπὸ βλεφάροισιν ἔχυθεν.
αὐτὴ δ' ἂψ ὅθ' Ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρψε λύων μελεδήματα θυμῷ,
λυσιμελής. ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο δῖα γυναικῶν,
κλαῖε δ' ἄρ' ἥ γ' ἐν λεκτροισι μαλακοῖσι καθίζουσα.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν,

Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἴθε μοι ἤδη
τὸν φίλον ἐν στήθεσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν, ἅπαξ με καὶ αὖρις ἀέλπτα δύναιο
οἴχεσθαι πρὸ φίλων κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
ἢ πρόχοον ἢ βάλοιεν ὀρέστεροι Ὠκεανοῖο.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρας ἀνέλοντο θύελλαι,
τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δ' ἦλίπεντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, πόμισε δ' αὐτάρ σφι Ἀφροδίτη
τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν πᾶσι γυναικείοισι
εἶδος ὑπὲρ πάντων, μῆκος δ' ἔπορ Ἄρτεμις ἁγνή,
ἔργα δ' Ἀθηναίη δαίδαλα κλυτὰ ἐργάζεσθαι
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος ἐρικυδέος ἤλυθε θυμὸς
καὶ λέχος ἀμφιβαλέσθαι ὑπαιθρήσσης ἐλεφαντοδέτου,
πόρσ' αὐτίσσασα τέλος γλυκεροῖο γάμοιο,
ὃν Διὶ τῷ πατέρι μυθήσατο (ὅς γὰρ ἐπίστατο πάντα,
μοῖράν τ' ἀμμορίην τε κατὰ θνητοὺς ἀνθρώπους)
τόφρα δὴ τὰς κόρας ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν·
ὣς ἔμ' ἀϊστώσειαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ἢ μ' ἐϋπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆϊ
δυσόμενον, καὶ γαῖαν ὑπὸ στυγερὴν ἀφικοίμην,
μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει πάρος, ὅς τις ἔπ' ἦμαρ
μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ· (τὰς
νύκτας δ' ὕπνος ἔχησιν· (ὃ γάρ σ' ἐπίλησται ἅπαντων
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
αὐτάρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσπασε κῆρα κακὰ δαίμων.
τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρ' ἐλθέμεν εἴκελος αὐτῷ,
τοῖός οἷός περ ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρε, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ἔτι μιν νήεσσι μελαίνῃς
ὄψεσθαι· νῦν αὖτε μετὰ φρεσὶν ἔμμεναι, ἀλλ' ὑπὲρ ἠπὺ
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δ' ἦλθε χρυσόθρονος ἠριγένεια.
τὴν δ' ἄρα κλαιούσης ὅπα σιγῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
μορμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γυμνωθεῖσαν ἰδεῖν ἀλόχου φίλα εἴδη.
χλαῖναν μὲν σιγῇ λαβὼν καὶ κώεα τοῖσιν ἔδυνεν,
δέρμα μὲν ἐν μεγάρῳ κατέθηκεν ἐϋδμήτῳ ἔνι δρόνῳ
ἔκτοσθ' ἰὼν ἐπέεσσι προσηύδα Διὶ δ' ὄλβον ἀείρας
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐϋφραδέες κατέπεμψε
πολλὰ κακὰ ἐν γαίῃ, ἐπεὶ ἄμ' ἕκαστα τελεῖτε,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἐκ δὲ θύρας ἄλλο φανήτω.
Ὣς ἔφατ' ὀρχήσω. τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
ὑψόθεν ἐκ νεφέων. γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ πυθέσθαι ἔμελλεν
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι ἔασι τετυγμέναι ἀργῆς·
τῇσι δ' ἰαλέμεναι τέσσαρες ἐπτεράωντο γυναῖκες,
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσαν·
ἥδε μί' οὔπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
ἥ ῥα μύλλιν στήσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ που τόδε φαίνεις.
κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ᾧ κεν ἔπω·

μνησῶμαι

Diana, uenerandu dea, filia Iouis, utinam mihi iam
sagittam in pectoribus iacient extra animam capias
statim nunc, uel postea me dispersum procella
eat portans in obscuras uias,
in ostijs autem iactat retrogradi Oceani,
sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ,
quib. parẽtes quidẽ perdiderant Dei, bas aũt relictæ sunt
orphanæ in domibus, nutriebat autem diuina Venus
caseo & melle dulci & suaui uino:
Iuno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
specie et prudẽtia, magnitudine a. præbuit Diana casta,
opera autem Minerua docuit inclyta operari:
quando Venus diuina ascendit altum olympum
puellæ petitura finem dulcium nuptiarum,
ad Iouẽ gaudentẽ fulmine: (hic enim bene nouit omnia,
fortunamq́ infortuniumq́ in mortalibus hominibus)
interim autem puellas harpyiæ arripuerunt,
& dederunt odiosis Erinnybus seruire:
sic me destruant olympiæ domes habitantes,
uel me pulchra crinibus percutiat Diana, ut Vlyssem
uisura, & terram sub odiosam abeam,
ne' ue peiori uiro lætificem mentem.
sed hoc quidẽ & tolerabile habet malum, quãdo aliquã
dies quidem flet frequenter dolens cor,
noctes aũt somnus habet: (hic n. obliuisci facit oẽs boies
bonorũ & malorum, postquam palpebras amplexus est)
at mihi & insomnia immisit mala deus.
hac enim me nocte apud dormiuit similis ipsi,
talis existens qualis erat cum exercitu: at meum cor
lætatũ est, quoniã nõ putabã somniũ esse, sed uerũ iam.

Sic dixit. statim autem aurea sede uenit Aurora,
huius autem flentis uocem audiuit diuinus Vlysses:
cogitauit autem postea, uisaq́ est ei in animo
iam cognoscens astare capiti.
uestẽ quidẽ simul capiens & pelles quibus indormiebat,
in domum deposuit in fede: extra autem bouinam
posuit foras portans. Iouiq. precatus est manus extollẽs:
Iupiter pater, si me uolentes fictumq́ & hominem
duxistis meã in terram, postquã mihi male fecistis ualde,
uocem aliquis mihi dicat excitatorum hominum
intus, extra autem Iouis monstrum aliud appareat.

Sic dixit precatus. hũc a. audiuit cõsiliarius Iupiter,
statim autem tonuit a splendido olympo
alto ex nebulis. lætatus est autem diuinus Vlysses.
uocem autem è domo mulier præmisit molestmaria
propè, ubi mola erant pastori populorum:
his autem duodecim omnino irruebant mulieres,
farinas facientes & oleum, medullam uirorum.
& quidẽ alię dormiebant, postquam triticũ moluerunt:
hæc autem una nondum cessarat, debilissima autem erat:
hæc igitur molam statuens, uerbum dixit, signum regi:
Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas,
certè ualde intonuisti à cælo stellato,
neq́ usquã nubes est: monstrum utiq́ alicui hoc ostendis.
perfice nunc & mihi miseræ uerbum quod dicam:

proci

Penelope Dianã precatur.

Pandari filiæ.

Vlysses Iouem orat.

Dat signũ cælo Iupiter.

Famula prodigij coniectrix.

proci postremoq; & extremo die hoc
in domibus Vlyssis capiunt conuiuium desiderabile:
qualem mihi labore tristi genua soluerunt
farinas faciendi, nunc ultimo cremi.

Sic dixit. lætatus est autem uoce diuus Vlysses,
Iouisq; tonitru: dixit enim ulturum fontes.
aliæ autem famulæ in domos pulchras Vlyssis
congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lectis surrexit diuinus uir,
uestes induitus circum autem ensem posuit humerum.
pellibus autem sub fortibus ligauit pulchra cuteiamenta,
accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro:
stetit autem in paulo mentum iens, ad aũt Euryclean dixit:

Telemach. monet Euryclean ne hospitẽ negligat.

Nutrix dilecta, hunc hospitem honoratis in domo
lecto & cibo? an sic iacet neglectus?
talis enim mihi mater prudens,
admirabiliter alterum honorat diuersilingriũ hominum
minorem, hunc autem meliorem inhonoratum dimittit.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Eurycleia:
non ipsam nunc fili insontem accuses.
uinum enim bibit sedens, donec uoluit ipse?
cibo aũt nõ amplius dixit esurire: interroganti enim ipsum.
sed quando iam lecti & somni mentionem,
hæc quidem lectos iussit substernere ancillis:
at hic, tãquã aliquis omnino agrestis & infortunatus,
noluit in lectis & in lodicibus dormire,
sed in cruda bouina & pellibus ouium
dormiuit in uestibulo: lænam autem iniecimus nos:

Sic dixit. Telemachus autem ex domo transiuit,
lãceã habẽs: simul hũc canes pedib. ueloces sequebãtur.
perrexit autem ire in concionem ad fortes Achiuos.
rursus autem ancillis iussit diua mulierum,
Euryclea Opis filia Pisenoridæ:

Instruitur domus aduentui procorum.

agite, partim quidem domum ornate festinanter,
aspergite q; in sedibus benefactis tapetes
iacite purpureos, partim autem spongijs mensas
omnes aspergite, purgate autem crateras,
& pocula rotunda facta: partim autem ad aquam
ite ad fontem, & portate cito euntes.
non enim iam proci aberunt domo,
sed ualde mane uenient, quoniam et omnib. conuiuium.

Sic dixit. illæ eam omnino audiuerunt & obedierunt.
uiginti quidem ierunt ad fontem nigræ aquæ:
reliquæ illic in domo scienter laborabant.
intro autem uenerunt proci superbi. hi quidem postea
bene & scienter scindebant ligna: aliæ autem mulieres
uenerunt à fonte. post autem ipsas uenit Subulcus,
tres procos adducens qui erant inter omnes optimi.
& bos quidem finit in septis bene pascere,
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est suauibus:
hospes, nunquid igitur te magis Achiui inspiciunt,
an te inhonorant in ædibus, sicut antea?

Hunc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
utinam quidem Eumæe Dei puniant hanc contumeliã,
quam hi peculantes, fœdè perpetrant

domo

μνησαρδν τύμασδν πνῆν ὑσαπὴν ἤματι τῷδε.
ϙν μεγάροις δ' ὑσπῶ ἐλσίατο δαῖτ' ἐρατεινὴν
αἰὲν ἀλητοὶ καμάτῳ θυμαλγέϊ γένεσ' ἔλυσαν
ἄλφιτα τεύχοντες, νυῶ ὕσατα δ' ἐπνίσειεν.

Ως ἄρ' ἔφη. χαῖρε ϝκλειδὲ διὶ δῶ δ' ὑνοσείς,
ζλυός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τί σαδα ἀλάστας.
αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δ' ὤματα καλ' ὀδυσῆϊ
ἀγρόμεναι αὐ ἔκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχο δ' ὀὐπῆϝν αὐΐξατο ἰσόθεο φάος,
τὸ εἵματα εὖ σάμενο· πόδι ϝ ξίφο· ὀξὺ θέτ' ὦμῳ.
ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ὑπόδησατο καλὰ πέδιλα,
εἵλε δ' Ἀλκιμον ἔγχο· ἀκαχμένον ὀξεῖ χαλκῷ·
στῆ δ' ἀῤ ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν·

μαῖα φίλη, τῇ ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
εὐνῇ καὶ σίτῳ; ἢ αὔτως κεῖται ἀκηδής;
τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πεπνυμένη πάρ ἐοῦσα,
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δ' ἧσσον ἀρέσσον' ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν μηκέτι νῦν ἀναίτιον αἰτιόωο.
οἶνον μὲν γὰρ τοῖνε καθήμενο·, ὅφρ' ἔθελ' αὐτός·
σίτου δ' ὄφρ' ἔφη πεινήμεναι. εἴρετο γάρ μιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
ἄ μὲν δμῳῆσιν ἀνώγει ὑποστορέσασθαι δμωῇσιν.
αὐτὰρ ὅ γ', ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμο·,
οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
ἀλλ' ἐν ἀδε-ψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
ἐν ῥαθάμῃ ἐν πεδόθι· χλαῖναν δ' ὑπὸ εὖσαμεν ἡμεῖς.

Ως φάτο. Τηλέμαχος δ' ἐξ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνε ὀκὼ πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν μετ' εὐκνήμιδας ἀχαιούς.
αἱ δ' αὖτε δμῳὴσιν ἐπέκλο· δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλε· Ὦ πόσι θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
ἀγρεῖδ', ἀέ μιν λῶμα κορήσατε ποινύσασαι,
ῥάσασαί τ' ἐν δ' ἤθεα σ' ὀὐποίπνοισι πάπησθε
βάλτε πορφυρέους· αἱ δ' ἀπόγυοι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθάρατε δὲ κρητῆρας,
ἠδ' ἐπὶ ἀμφικύπελλα τιθήμενα· ταὶ δὲ μιν ὕδωρ
ὀρχεῦδ' κρήνηθεν, ἠδ' οἵσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
οὐ γὰρ δὴ μνησῆρδν ἀπίσσονται μεγάροιο,
ἀλλὰ μάλ' ἦρι νίονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.

Ως ἔφαδ'. αἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὴ κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
αἱ μὲν ἐείκοσι βᾶσαν ὑδὴ κρήνηθε μελαίνυδ' ὁμῶ·
αἱ δ' αὖτ' κατὰ δῶμα πόνον σαμένως πονέοντο.
δὴ δ' ἦλθον μνησῆρδν ἀγήνορδν. οἱ μὲν ἔπειτα
εὖ ἠὲ ὑδὲ σαμένως κίασαν ξύλα· δῖα δ' ἐλυαῖκδν
ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ὑδὴ δ' σφισιν ἦλθε συβώτης,
τρεῖς σταλὸς κατάγων οἳ ἴσαν ϝὸ πᾶσιν ἄριστοι.
καὶ τοὺ μὲν ῥ' ἔασε καδ' ἕρκια καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ' αὖτ' αὖτ' ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι,
ξεῖν', ἦ ἄρτι σε μᾶλλον ἔτι Τροὶ ἐσορόωσιν,
ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τὸ πάρο· πρίν;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ
εὖ γὰρ δὴ ἔνμαιε θεοὶ τισαίατο λώβην, (σεύς,
ἥν οἱδ' ὑβρίζοντε, ἀεικέα μηχανόωντα

οἴκῳ γ' ἀλλοτρίῳ, ὅθ' ἀφ' ὅτ μοῖραν ἔχασιν.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ' ἐσῆλθε μελαίνιδος αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστῆρσι· δίων δ' ἐμ' ἕποντο νομῆες.
τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι,
ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν γῆθι δέ' αὐήσεις κατὰ δῶμα
αὔερας αἰτίζων; ἀτὰρ ἐκ ἔμειγε δοκεύεις·
πασάων οὐκέτι νῶϊ δαήρισιν ἔδομεν οἴω
πρίν χειρῶν γεύσασθαι, ὅτ' εἰ σὺν πολλὸν ἐόντα
αἰτίζοις· ἐσθίει δ' ἠδὲ καὶ ἄλλον δαῖτα δυσηχέων.

Ὡς φάθ'. ὁ δ' οὔτι πρόσφρων παλάμηφιν ὀλοφρυνθείς,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
τοῖσι δ' ὧν τρίτος ἦλθε φιλοίτιος ἄρχαμος αὖ δῶν,
βῶν ἐπέραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
(πορθμῆες δ' ἄρα τὸς γε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ὠμίπτησιν, ὅστις σφέας εἰσαφίκηται)
τὰς μὲν ἔυ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἆγχι παραστάς,
τίς δὴ ὅδ' ξεῖνος νέος ἐλήλυθε συβώτα
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τίνα δ' ἴζυίαι φάσθαι
αὐδρῶν; ποῦ ἦ νύ οἱ γῆν καὶ πατρὶς ἄρουρα;
δύσμορος, ἦτε ἔοικε δεμνιαις βασιλῆϊ ἄνακτι.
ἀλλὰ θεοὶ δ' ὑσμῖναι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ὑπ' κλώσσωνται ὀίζυν·
ἦ, καὶ δ' ἐξιτὴν δεξιτερὴν χειρὶ πρὸς ἄσας
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τι ἔσπερ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν.
Ζεῦ πάτερ, ἄλλος σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὰν δὴ γείνεαι αὐτὸς,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λυγαλέοισιν.
ἔδμιον ὡς γνώσομαι, ὅτεδ' ἀκέων τό γε μοὶ ὄσσε
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ καὶ κεῖνον ὀΐω
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
εἰ δ' ἤδη τεθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς ποτ' ἐμεῖο
ἔτι νεπίοντος ἐόντα κεφαλλήνεσσι γε λάεσσι·
νῦν δ' αἱ μὲν, γίνονται ἀθέσφατοι, ὅσσ' ἔχον ἄλλοι
αὐδρῶν· οὐδ' ἂν ἔγωγε βοῶν ἠρίος ἀρνειὸς ἀπῶν·
τὰς δ' ἄλλοι μετέλοντα ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
ἔδμεναι· οὐδ' ἔτι παῦρος ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
οὐδ' ἅπλατοι τρομέουσι θεῶν μεμάασι γὰρ οὐ
κτήματα δ' ἀρπάσσαι δ' ἴσα οἰχομένοιο ἄνακτος,
αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι
πολλὸν ὧν ἀλγεῖται· μάλα μὲν κακὸν, ὅν τινα ἑόντα,
ἄλλων δ' ἦμον ἰκέσθαι, ἵεντ' αὐτῆσι βόεσσιν
αὐδρας ὃν ἄλλοσ' ἀπάσσ· τὸ γὰρ ῥίγιον, αὖθι μίμνοντα
βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθημένον ἄλγεα πάσχειν.
καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπὲρ μαῖαν Βακτλήνην
ἵξεσθαι φεύγων· (ἐπεὶ ἀκέτ' αὖτε τέλοντα)
ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴ ποθεν ἔλθων
αὐδρῶν μνηστήρων σκίδασιν κατὰ δώματα θείην.

Τὸν

domo in aliena, neq; pudore præditi sunt.

Sic ibi quidem talia mutuò loquebantur:
prope autem ipsos venit Melanthius custos caprarum,
capras ducens quæ omnes inter excellebant greges,
cœnam proceres: duo autem simul sequebantur pastores,
& has quidem religauit sub porticu ualde sonanti,
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est conuitiis:
hospes, adhuc & nunc hic tristia affers in domo
uiros poscens? an non exis foras?
omnino non amplius nos dirempturum iri puto
antequã manus conseruerimus. quando quidẽ iuuãte
petis: sunt autem & alia conuiuia Achiworum.

Sic dixit. hũc autẽ nihil alloc. est prudens Vlysses,
sed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hos autem post tertius uenit Philœtius princeps uirorũ,
bouem sterilem procis ducens & pingues capras.
(portitores autem hos duxerunt, qui & alios
homines mittunt, qui ipsos accedit)
& has quidem religauerunt sub porticu resonanti:
ipse autem rursus interrogauit Subulcum propè astans:
quis iam hic hospes super uenit Subulce
nostram ad domum? ex quibus se dicit esse
uiris? ubi ei genus & patria terra?
infelix, certè similis es corpore regi imperanti.
sed Dei submergunt multum errantes homines,
quando regibus nent ærumnam.
dixit, & dextram porrexit manum astans:
& ipsum uocifferans uerba uelocia allocutus est:

Salue pater ô hospes, fiat tibi ut antea
opulentia: at nunc quidem malis teneris multis.
Iupiter pater, nullus te Deorum perditior alius:
non misereris uiros, postquam genuisti ipse,
misceri malo & doloribus tristibus.
propriè ut intellexi, lachrymantur mihi oculi
recordanti Vlyssis: quoniam & illum puto
tales uestes habentem inter homines errare,
si cubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
si autem iam mortuus est, & in inferni domibus,
hei mihi postea Vlyssem bonum, qui me bobus
præfecit adhuc parulum Caphallenorum in populo.
nunc autem hæ quidem fiunt immensæ, neq; aliter
uiro fœtificet boum genus latarum frontium:
has autem alij me iubent ducere sibijpsis
edere: neq; filium in ædibus curant,
neq; curam timent Deorum. cupiunt enim iam
res comedere diu absentis regis.
at mihi hoc animus in pectoribus dilectis
multum uoluit: malè quidem malo, filio ente,
aliorum populum ire, eumtem cum ipsis bobus
uiros in alienos: hoc autem peius est, hic manentem
bobus alienis præfectum dolores pati.
& iam diu alium superborum regum
discessi fugiens: (quoniam non iam tolerabilia sunt)
sed adhuc illum infelicem puto, si cunctis manentem
uirorum procorum profligationem domi facias.

Melãthius insolens ad Vlyssem.

Philœtius Eumæo & Vlyssi.

Dolet præ-pter heri in fortunium.

Hunc

Vlysses Phi lœtio.

Illunc autem respondẽs allocutus est prudens Vlysses:
bubulce, quoniã neq; malo neq; insipienti uiro similis es,
cognosco autẽ ipse quod tibi prudentia in mentes uenit,
ideo tibi dico, & magnum iuramentum iuro:
sciat nunc Iupiter primum Deorum, hospitalisq; mẽsa,
domusq; Vlyssis boni quam perueni,
certè te hic ente ueniet domum Vlysses:
tuis autem oculis uidebis, si uolueris,
interfici procos qui hic dominantur.

Hunc autem rursus allocutus est bonum bubulcus uir:
utinam quidẽ istuc hospes uerbum perficiat Saturnius:
cognosceres qualis mea potẽtia & manus sequerentur.
sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Deis
redire Vlyssem cordatum suam domum.
sic hi quidem talia inter se confabulabantur.
proci autem Telemacho interitum & mortem

Proci fini stro omine à Telemachi cæde de terrentur.

parabant. at illis sinistra uenit auis,
aquila altiuolans, tenebat autem timidam columbam.
his autem Amphinomus locutus est & dixit:
O amici, non nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cædes: sed recordemur conuiuij.

Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
uenientes autẽ in domos Vlyssis diuini,
pallia quidem deposuerunt in lectiçis & sedibus:
ipsi autem sacrificabant oues magnas & pingues capras,
sacrificabant & porcos & bouem indomitam:
uiscera autem assantes distribuebant: & uinum
crateris miscebant. pocula autem distribuebat Subulcus.
panẽ autẽ ipsis distribuebat Philœtius eximius uirorum
pulchris in canistris: potũ uerò ministrabat Melãthius.
ipsi in cibos paratos appositos manus mittebant.
Telemachus autẽ Vlyssem sedere fecit astutias cogitãs,
intra bene ordinatam domũ, apud lapideũ pauimẽtum:
sede sordida apposita, paruaq; mensa:
apud autem posuit uiscerum partes: infudit autẽ uinum
in poculo aureo, & ipsum allocutus est:
hic nunc sede cum uiris uinum bibens:
conuicia autem tibi ipse ego & manus arcebo
omnium procorum. quoniam non popularis est
domus hæc, sed Vlyssis: mihi autem ædificauit ille.

Telem. procos autem proci continete animum conuitio
eis ne hospi & manus, ut non aliqua lis & contentio oriatur.
tẽ infestẽt.

Sic dixit, illi autem omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabãtur quod audaciter locutus esset:
his autem Antinous locutus est Eupithei filius:
licet molestum feramus uerbum Achiui
Telemachi: nam de autem nobis minans locutus est.
non enim Iupiter finit Saturnius: ideo ipsum iam
sedauissemus in domibus, canorum licet concionatorem.

Sic dixit Antinous. ipse autem non curauit uerbum.
præcones autem per ciuitatem sacram hecatomben
duxerunt. ipsi autem congregati sunt comati Achiui
nemore sub umbroso longè iaculantis Apollinis.
at postquam assauerunt carnes superiores & traxerunt,
partibus diuisis conuiuabantur gloriosum conuiuium.

Τὸν δ' ἀπαμείβόμενος πεφύσιφ πολύμητις Ὀδυσ
σεύς, ἐπεὶ ὄττι καπῶ ὄτ' ἄφρονι φωτὶ ἐοικας, (σεύς,
γινώσκω δ' ἢ καὶ αὐτὸς ὅ τοι πινυτὰ φρονέωμεν,
τοὔνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ἴσθι νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξεινή τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ σέθεν γε θάσσον ἐόντος ἐλεύσεται οἶκαδ' Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐποψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
κτείνοντάς μνηστῆρας οἳ τῷδε κοιρανέουσι.

Τὸν δ' αὖτε πεφύσιπε βοῶν ἐῢς ἀγέλαιος ἀνήρ·
αἴ γὰρ δὴ ξεῖνε ἐπὶ τελέσειε Κρονίων·
γνοίης οἷ' ἐμὰ δώμαθ' ὑπάρχεται ἠδὲ καὶ χεῖρες.
ὡς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρσι δ' ἄρα τῆλε μάχην θανάτου τε μόρον τε
ἤρτυον. αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἦλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δ' ἰρήρωνα πέλειαν.
τοῖσι δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,

Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συμβήσεται ἥδε γε βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσι δ' ἠμὶν δὴ ἄνωγε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
οἱ δ' ἱερεύον ὄϊς † μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, al. μεγάλας
ἱερεύον δ' σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες δῴουν· ἐν δ' ἄρα οἶνον
κρητῆρσι † κέρασσαντο. κύπελλα δ' νεῖμε συβώτης. al. καθίστα
σῖτον δὲ σφ' ἐπέφνειμε Φιλοίτιος ὄχμαζε δ' αὐδῇ
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐωνοχόει δ' Μελανθεύς.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα πεφιδέσθην χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα κατὰ δῦρ', κέρδε' ἐνοήσας,
ἧστο ἐὺς ἀθέσκελον μεγάρῳ, πὰρ λάϊνον οὐδόν·
δίφρον ἄρ οἱ εἰκέλιον πάθεν, ὀλίγην τε τράπεζαν·
πὰρ δ' ἔτιθει μερίδα κρεάων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ἧτ' αὐθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοπάζων·
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
πάντων μνηστήρων. ἐπεὶ οὔτοι δήμιός ἔστιν
οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
ὑμεῖς δ' μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἑῇσιν
καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδηξήσιν χείλεσι φῦσαν
Τηλεμάχου θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσι δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
καὶ χαλεπὸν πρόρεοντα δεχώμεθα μῦθον ἀχαιοί
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἡμῖν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
ὁ γὰρ Ζεὺς ἔασε Κρονίων· ἦ κε μιν ἤδη
παύσαμεν ἀγγαρόων, λιγυὸν περ ἐόντ' ἀγορητήν.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. ὁ δ' ἄρ' ὀκριόφι πάλλετο μύθῳ·
κήρυκες δ' αὖθ' ἅσυ θείου ἱερῆος ἑκατόμβην
ἤγον. τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες ἀχαιοί
ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπείρεχον καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δ' ἀσσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δῖπα.

πὰρ

al. ἐπὶ πάντας, τοῖς δ' ἄρ' Ὀδυσῆϊ μοῖραν θέσαν † οἱ ῥ' ἐπὶ γούνατο,
ἴσην ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον. ὣς γὰρ αὐώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγλαΐσρας ἔα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
πύκα ἄχος κραδίῃ λαρτιάδαο γένηται Ὀδυσῆος.
ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
al. ναίων (Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐν οἰκία † ναίων)
ὃς δὴ τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο, (ων)
μνάσκετ' Ὀδυσῆος δηρὸν οἰχομένοιο πάλαρτα·
ὃς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα.
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγλαΐσρες, ὄφρά τι εἴπω.
μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
ἴσην. τὸ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν ὅδε γε δίκαιον
ξείνου Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώματ' ἵκηται.
ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας, ἠέ τῳ ἄλλῳ
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο.
Ὡς εἰπὼν, ἐρύσας βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
κέμβενον ἐκ κανεοῖο λαβών, ὁ δ' ἀλεύατ' Ὀδυσσεύς,
ἄκρα κατακλίνας κεφαλήν· μείδησε δ' ἰῇ θυμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον. ὁ δ' οὐδαμὸν βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ,
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ.
ὃν ἔβαλες τὸν ξεῖνον. ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός.
ἦ γάρ κ' σε μέσσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόωντι,
καί κε τοι αὐτὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφιέποντο
ἐνθάδε. τῷ μή τις μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἴδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δέ τι νήπιος ἦα.
ἀλλ' ἤμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο,
ἠΰ σίτου. χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἓνα πολλούς.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες.
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μνηταίνετε χαλκῷ,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν ἢ τάδε αἰεὶ ἀεικέα ὁρᾶν· ὁράασθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δ' ἄρ' ἦ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
ὦ φίλοι, ὄκ κ' αὖ τίς τι δίκῃ ῥηθέντι δικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτ' ἔτι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτε τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἐγὼ μητρὶ φαίην
ἤπιον, εἰ σφῶϊν κραδίην ἆδ' ἀμφοτέροισιν.
ὄφρα μὲν ἡμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
τόφρ' ὅτις νέμεσις μνηστεύειν τ' ἦν ἰέμενόν τε
μνηστῆρας κατὰ δῶμα· (ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστησ' Ὀδυσεὺς καὶ σὺν τροπὸς ἵκοιτο δόμονδε)
νῦν δὴ ἤδη τόδε δῆλον ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρήμενος κατάλεξον,
ἠμὲν ὅστις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρηται,

apud autem Vlyſſem partem poſuerũt qui miniſtrabãt,
æqualem ſicut ipſi ſortiti ſunt. ſic enim inſſerat
Telemachus dilectus filius Vlyſsis diuini.
procos autem non omnino ſuperbos ſiuit Minerua
contumelia abſtinere triſti: ut adhuc magis
intraret dolor in corde Laertiadem Vlyſſem.
erat autem quidam in procis uir iniuſta ſciens,
(Cteſippus autem nomen erat, in Samo domũ habitans)
qui poſſeſsionibus fretus patris ſui,
petebat Vlyſsis diu abſentis uxorem:
qui tunc procos ſuperbos allocutus eſt:
Audite me proci ſtrenui, ut quid dicam.
partem quidem iam hoſpes habet dudum, ſicut decet,
æqualem. non enim bonum eſt primare neq; iuſtum
hoſpites Telemachi, quicunq; ad has domos pernenerit:
ſed age ei & ego dabo hoſpitium: ut & ipſe
uel balneatori det munus, uel alicui alij
famulorum qui ſunt in domibus Vlyſsis diuini.
Sic locutus, proiecit bouis pedem manu forti,
iacentem ex caniſtro capiens. ipſe autẽ euitauit Vlyſſes,
placidè inclinans caput: ſubriſit autem animo
Sardaniũ omnino talẽ. ille bene ædificatũ percuſsit mu- (rum.
Cteſippum autem Telemachus increpuit uerbo:
Cteſippe, certè omnino tibi hoc utilius fuit animo. Telem. Cteſippum minatur ſe mundum obiturum.
non percuſsiſti hoſpitem. euitauit enim telum ipſe.
certè enim te medium percuſsiſſem lancea acuta,
& tibi pro nuptijs pater ſepulchrum curaſſet
hic. quare ne quis mihi iniquitates in domo
oſtendat. iam enim intelligo & ſcio quæq;
bonaq; & peiora: antea autem infans eram.
ſed tamen hæc quidem toleramus inſpicientes,
dum oues ingulantur, uinumq; bibitur,
& panis. difficile enim cohibere unum multos.
ſed agite non amplius mihi mala facite hoſtiliter.
ſi iam me ipſum interficere cupitis ferro,
& hoc uellem, & multo utilius eſſet
mori quàm hæc ſemper iniqua opera uidere,
hoſpites uerberari, famulasq; mulieres
uiolari turpiter in domibus bonis.
Sic dixit. illi autem omnes quieti facti ſunt ſilentio:
tandem locutus eſt Damaſtorides Agelaus:
ô amici, non iam aliquis in indictum iuſtum Agelaus procis ut nuptias maturent.
contrarijs uerbis carpens ſæuiat.
neq; amplius hoſpitem uerberate, neq; aliquem alium
ſeruorum qui ſunt in domibus Vlyſsis diuini.
Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
mite, ſi ipſis corde placeat ambobus.
quandiu quidem nobis animus in pectoribus ſperabat
rediturum Vlyſsem perprudentem ſuam domum,
tamdiu nihil prohibebat manere q; teneri q;
procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,
ſi rediiſſet Vlyſses & redux ueniſſet domum)
nũc autem hoc manifeſtũ quod nõ amplius reuerſurus eſt.
ſed age tuæ hæc matri aſsidens narra,
nubat quicunq; optimus uir & plurima præbet,

ὄφρα ut

ut tu quidem gaudens paterna omnia possideas,
edens & bibens: illa uerò alterius domum curet.
Hunc autem Telem. prudens contra allocutus est:
non per Iouem Agelae & dolores patris mei,
qui alicubi longè Ithaca uel mortuus est uel errat,
non remoror matris nuptias: sed iubeo
nubere cuicunq; uelit, quin & plurima dona do.
erubesco autem nolentem à domo amouere
oratione uiolenta. non hoc Deus perficiat.
Miner. procos dementes reddit. Sic dixit Telemachus. procis autem Pallas Minerua
inextinctum risum mouit, errare fecit autem mentem:
illi autem iam maxillis ridebant alienis:
cruentatas autem carnes comedebant: oculiq; ipsorum
lachrymis impleti erant: luctumq; cogitabat animus.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:
Dira portenta in procos. ah miseri quid malum hoc patimini? nocte quidē uestra
cooperiuntur capita q; facies q; infraq; genua.
ululatus autem diuisus est, lachrymantur autem genæ:
sanguine autem fluunt parietes pulchræque mediæ.
simulachris uerò plenū est uestibulū, plena uerò & aula,
euntibus Erebusque sub tenebris. Sol autem
ex cœlo periit, malaq; inuasit caligo.
Sic dixit. illi autem omnes de eo suauiter riserunt.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:
desipit hospes nuper aliunde huc profectus.
sed ipsum statim iuuenes domo emittite foras
in forum ire: quoniam hæc nocti assimilat.
Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus:
Eurymache non te iubeo mihi comites dare.
sunt mihi oculiq; & aures & pedes ambo,
& mens in pectoribus facta neq; iniqua;
his exibo foras, quoniam intelligo malum uobis
imminens, quod non aliquis subterfugiet neq; euitabit
procorum, qui domo in diuini Vlyssis
uiros iniuria afficientes iniusta operamini.
Sic locutus, exiuit domibus bene habitatis.
iuit autem ad Piræum, qui ipsum alacris suscepit.
proci autem omnes inter se aspicientes,
Telemachum irritabant, de hospitibus ridentes:
sic autem aliquis dixit iuuenum superborum:
Telemache, non te peior hospitator alius:
qui talem istum habeas famelicum erronem,
panis & uini indigentem: neq; operum
scientem, neq; fortitudinis, sed nequitquā pondus terræ:
alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinatum,
sed si quid obtemperes, quod multo utilius esset:
hospites in naui multi seda collocatos
in Siculos mittamus, unde tibi præmium inueniatur.
Sic dixerunt proci. ille autem non curauit uerba:
sed tacitè patrem aspiciebat, expectans semper
quando procis impudentibus manus inijceret.
è regione cubiculi posita pulchra sella
filia Icarij prudens Penelope,
uirorum in domibus uniuscuiusq; uerbum audiebat.
conuiuiam enim ridentes parabant

suauiterque

ἔφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώϊα πάντα νέμηαι,
ἔδων καὶ πίνων· ἡ δ' ἄλλου δῶμα † κομίζοι. al. ἴοντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς αὐτίον ηὔδα,
εἰ μὰ Ζῆν' Ἀγέλαόν τε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς ποθι πάλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιτο ἢ ἀλάληται,
ὅττι ἀπατρίζω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσσοτα δ' ὦρα † δ' ἱκάνω. al. δίδωμι.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀέκητι σέθεν ἀπὸ μὲν γάρεα πάντα
μύθῳ ἀναγκαίῳ. μὴ οὐκ θεὸς τελέσειεν.
Ὡς φάτο Τηλέμαχος. μνησῆρσι δὲ πάλλας Ἀθήνη
ἄσβεστον γέρον ὦρσε, παρὲξ δὲ πλαγξεν ἑ νόημα.
οἱ δ' ἄλλη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν·
αἱμοφόρυκτα δ' ἄρα σφέων ἐλάκρυόφιν πίμπλαντο· γόος δ' ἀΐδρι θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
ἆ δειλοί τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα,
οἰμωγὴ δ' ἐνέπλησε, δεδάκρυται δὲ παρειαί·
αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι,
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
ἐρεμνάων ἐρεβεύδε δὲ τε ζόφον. ἠέλιος δὲ
οὐρανῷ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ὑπέδραμε ἀχλύς.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἦδὺ γέλασσαν.
τοῖσι δ' Εὐρύμαχος πολύβου παῖς ἦρχ' ἀγορεύειν,
ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
ἀλλά μιν αὖτα νέοι δόμου ἐκπέμψαθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ὄρχεσθαι· ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἔοικε.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη Θεοκλύμενος θεοειδὴς;
Εὐρύμαχ' ὅττι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν,
ἐσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ ὦτα καὶ ἀμφὼ πόδες ἄμφω,
καὶ νόος ἐν στήθεσι τετυγμένος οὐδ' ἐν ἀεικής·
τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ' αὐτιδίην ὀλοσῇσι
ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὡς εἰπὼν, ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιεταόντων.
ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐν ἀλλήλοις ὁρόωντο,
Τηλέμαχον ἐρεθίζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντες.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλων·
Τήλεμαχ', οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον· οὐδέ τι ἔργων
ἔμπαιον, οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὖτως ἄχθος ἀρούρης.
ἄλλος δ' αὖτέ τις ὧδε καὶ εἰς μαντεύσεται.
ἀλλ' † εἰ δ' ἄντι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη· al. εἰ μὴ πολὺ
οὔτε ξείνους γὰρ νηῒ πολυκληῖδι βαλόντες
ὧδε Σικελοὺς ἰώμεθα, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἅλφοι.
Ὡς ἔφασαν μνηστῆρες. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
ἀλλ' ἀτέων πατρὸς πεδεδίει κρατερὸν, δίζυιος ἀεὶ
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
ἦδ' ἐκατοντάετηρι θεμείλια δώματα δῖφρου
κάρη Ἰκαρίοιο πορίφρων Πηνελόπεια,
αὐλῇσιν γὰρ μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουεν,
δὴ γὰρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο

δαῖτα

ἀνδρὶ τεῷ μνηστῆρες, ἐπὶ μέλλε πόλλ' ἐρδύσασθαι
πόρτις δ' ὀκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
ὅτου δ' ἀτάρ τ' ἔμελλε θεὰ καὶ πρατφὸς ἀνὴρ
θησέμεναι. πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Φ.
ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Πηνελόπη τῷ τένοντι τὸ τόξον ἐπιτείνει ἡ αὐτὴ γάμον. ὁ δὲ ὑὸς αὐτῆς Εὐμαίῳ καὶ Φιλοιτίῳ ἐντειλάμενος περὶ τῆς τῶν θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων, ἄλλος τίνα τὸ τόξον μὴ δυνηθέντας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Φ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Φὶ δὲ βιὸν προτίθησιν ἄεθλον πηνελοπείη.

ΤΗ. δ' ἄρ' ὧι φρεσὶ θεὰ θῆκε γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
γῶι μέγαρόις. Ὀδυσῆϊ δ' ἄεθλια, καὶ φόνος ἀρχεῖ.
πλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·
εἵλετο δ' ἐκ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴν, † χαλκείην, κάπτην δ' ἐλέφαντος ἔπηεν·
ἔβη δ' ἰθέμεν θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἔσχατον, ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
ἐὸν ὄγκον, πολλοὶ δ' ἔσαν ἐν κοτόνῃσιν οἰστοί·
δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἶφιτος Εὐρυτίδης, ἀθανάτοισιν ὁμοίος.
τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ συμβλήτην ἀλλήλοισιν,
οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἔνθα Ὀδυσεὺς
ἦλθε μετὰ χρεῖος τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος † ὄφελλε·
νῆας γὰρ ἔζ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρα δίωσαν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσιοι, ἠδὲ νομῆας.
τῶν ἕνεκ' ἐς πολλὴν ὁδὸν ἦλθ' Ὀδυσεὺς
παῖδ' ἔτι νήπιος ἐών. πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἶφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος ἀὐτοὶ ὄλοντο,
δώδεκα θήλειαι, τοῖσιν δ' ἡμίονοι ταλαεργοί,
αἳ δὴ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον
φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ὧι ἔσπετο ἔργων,
ὃς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανε ὧι ἐνὶ οἴκῳ·
σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ἔδδεισεν, οὐδὲ τράπεζαν
τὴν οἱ ὃν ἔθηκεν· ἔπειτα δ' ἐὸν φόνον ἔκτανε καὶ αὐτόν·
ἵππους δ' αὐτοῦ ἔσχε καρτερόθυμος ἐὸν μεγάροισι,
τὰς ἱέρευ Ὀδυσῆϊ σαωσέμεν ἔνδον ἐόντα
τόξον, τὸ πρὶν μὲν ἔφερε μέγας Εὐρυτος, αὐτὰρ ὁ παισὶ
κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
τῷ δὲ Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης πρόσκηδ' ἐσθλήν· οὐδὲ τραπέζῃ
γνώτην † ἀλλήλω. πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἶφιτον Εὐρυτίδην, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντον,
ὃς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' ὄπασε δῖος Ὀδυσεὺς
ἐρχόμενος πολεμόνδε μελαινάων ὑπὲρ νηῶν
ἔγχος τ', ἀλλ' αὐτῷ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο

κέκλητ'

Suauiterq; & placidè, siquidem nalde multa maclarant:
conuiuio autem nullum alind inamœnius fieri posit,
quàm quod mox erat Dea & fortis uir
facturus. priores enim iniqua patrabant.

ODYSSEAE HOMERI XXI.
Rapsodiæ argumentum.

Penelope tendenti arcum postlictur sui coniugium. Vlysses autem Eumæo & Philœtio mandans de ianuarum custodia, ipse mittit sagittam per annulos, alio tendere arcum non ualente.

ODYSSEAE HOMERI Φ.
RAPSODIA.
Phi autem arcum proponit certamen
Penelope.

PSi autẽ in mentibus posuit Dea cæsia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ,
arcum procis ponere albumque ferrum — Penelope procis certamen proponit.
in domibus Vlysis, certamina, & cædis principium.
scalam autem altam ascendit suæ domus:
accepit autem clauem bene flexam manu tractabat
pulchram, æream, manubrium autem eboris inerat:
perrexit autem ire ad thalamum cum ancillis mulieribus,
ultimum illic autem ei thesauri iacebant regis,
æs q; aurum q; multi laboris q; ferrum.
ibi arcus iacebat reflexus, & pharetra — De arcu Vlyssis.
sagittifera, multæ autem inerant lethiferæ sagittæ:
dona quæ ei hospes Lacedæmone dederat congressus
Iphitus Eurytides, similis immortalibus. — Iphitus Eurytides.
hi autem in Messena occurrerunt inuicem,
domo in Ortilochi cordati: cæterum Vlysses
iuit ad debitum quod ei omnis populus debebat:
oues enim ex Ithaca Mesenij uiri exulerant
nauibus multisedis trecentas, & pastores.
horum gratia legationem multam uiam uenit Vlysses
paruulus. misit enim pater alijq; senes.
Iphitus rursus equas quærens quæ ei perditæ erant,
duodecim fœminæ, post autem mulæ patientes operum,
quæ ei & postea cædes & fatum factæ sunt,
postquam ad Iouis filium peruenit magnanimum
uirum Herculem, magnorum author operum,
qui ipsum hospitem interfecit domi suæ: — Hercules proditor hospitij.
improbus, neq; Deorum nocem ueneratus, neq; mensam
illam quam ei apposuit: postea autem occidit & ipsum:
equas autem ipse tenuit fortes unguibus in domibus.
quas quærens Vlysi recurrit: dedit autem arcum,
quem antea quidẽ portabat magnus Eurytus, at hic filio
reliquit moriens in domibus altis.
huic Vlysses ensem acutum & fortem lanceam dedit,
principium hospitalitatis calamitosæ, neq; in mensa
cogniti sunt inter se. antè enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem, similem immortalibus,
qui ei arcum dedit. hunc autem nunquam diu Vlysses
iens ad bellum nigris in nauibus
portauit, sed ibi monimentum hospitis dilecti

tenuit

tenuit in domibus: gestabat autem sua in terra.
ipsa a. quando iam thalamum peruenit diuina mulierũ,
pauimentumq́ quernum ascendit, quod quondam faber
poliuerat scitè, & ad normam direxerat,
in aũt limina aptauerat, ianuas a. imposuerat splẽdidas:
statim haec lorum uelociter absoluit annulo,
inq́ clauem misit, ianuarum autem superincidit seras
contrà obseruans. haec autem resonuerunt uelut taurus
pascens prato: tantum sonuerunt pulchrae portae
percussae tlani, apertaq́ sunt ei titò.
ipsa in alta tabulata iuit, illic autem capsae
stabant, in quibus odorifera nestes iacebant.
hinc extensa à clauo accepit arcum
cum ipsa uagina, quae ei adiacebat lucida.
sedens autem illic dilectis genibus eo impositò,
flebat nalde stridulè: excepit autem arcum regis.
ac postquam satiata est multarum lacrymarum luctu,
perrexit ire domum ad procos superbos,
arcum tenens in manu curuum, & pharetram
sagittiferam: multae autem inerant lethiferae sagittae.
ei autem simul ancillae portabant arcam, ubi ferrum
iacebat multum & aes, certamina regis.
quando autem iam ad procos peruenit diuina mulierum,
stetit apud limen domus benefactae,
contra genas tenens tenues calantieas:
ancilla autem ei utrinq́ astitit.
statim autem procis locuta est, & dixit uerbum:
audite proci superbi, qui hac domo
utimini comedendo & bibendo assiduè semper
uiro absente multo tempore, neq́ aliquam aliam
uerbi facere continentiam potuistis,
sed me cupientes ducere facereq́ uxorem.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
ponam enim magnum arcum Vlyssis diuini:
quicunq́ autem facillimè extendet arcum in manibus,
& iaculabitur per annulos duodecim omnes,
hunc simul sequar, linquens hanc domum
maritalem, pulchram, plenam uictu,
cuius aliquando recordaturam me puto uel in somnio.
Sic dixit: & Eumaeum iussit diuinum subulcum
arcum procis ponere albumq́ ferrum.
lacrymans autem Eumaeus suscepit, & deposuit.
fleuit autem bubulcus alibi, postquam uidit arcum regis.
Antinous autẽ increpuit, nerbũq́ dixit, denominanitq́:
stulti rustici, caduca cogitantes,
ah miseri, cur lacrymas funditis, & mulieri
animum in pectoribus mouetis? cui alioquin
iacet in dolorib. animus, postq́ dilectũ perdidit maritũ.
sed tacitè comedite sedentes, uel foras
flete ista hinc egressi, arcus linquentes,
Procis certamen difficile. non enim puto
facilè hunc arcum politum tendi.
non enim aliquis adest talis uir in his omnibus
qualis Vlysses fuit. ego autem eum ipse uidi:
(etenim memor sum) puer autem parus eram.

Penelope depromit Vlyssis arcum certamini procorum.

Arcum Vlyssis.

κέκτητ' ἐν μεγάροισι· φόως δ' ἐμὶ μὴ ἔτι γαίης
ἆλλ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
βῆ δ' ἐπὶ τε δρύϊνον πβοβήσατο, τόν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἰθυντηρίως, καὶ ἐπὶ σανίδμω ἔβαινεν,
τὼ δέ τε σανίδες ἆρσαν, ὑφας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
αὐτὰρ ἄρ' ἦ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε † κορώνης,
τὼ δ' ἔβλησ' ἔπει, θυρέων δ' ἐὐκοπτον ὀχῆας
ἔντα τιτυσκομένη. τὰ δ' ἀνέβραχον ἠΰτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κλυτοῖσι, τιτύσθησαν δ' ἐξ ἐνὸς ἀκμῆ.
ἆλτο δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βᾶ, ἔνθα ἔχηλοι
ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα πῆσι θυώδεα εἵματα κεῖτο.
ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου ἄνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ πρόσπεσε φαεινός.
ἕζετο δ', κατ' αὖθι φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ἤρεε τόξον ἄνακτος.
ἆψ δ' ἐπὶ ἓν ταρφὺν πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ' ἰέναι μιγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
τόξον ἔχουσ' ἐν χερί· παλίντονον, ἀδ' ἐφαρέτρην
ἐν δ' ὄγκον πολλαὶ δ' ἔσαν ἐντεσιν ἀνδρῶν ὀϊστοί.
ἧκε δ' ἄρ' ἔμ' ἀμφίπολος φέρουσ' ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἄεθλια τοῖο ἄνακτος.
ἆψ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἔντε' ἔχουσα φαεινὸν ἀμολγῷ λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κιόνη ἑκάτερθε πάρεστο.
αὐτίκα δ' μνηστῆρσι μετηύδα, κηὶ φάτο μῦθον,
κίκλυτε μοι μνηστῆρες ὑπερφιάλως, οἳ τόδε δῶμα
ἐσθέμεν' ἠδίμην καὶ πίνεμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολλὺν χρόνον, οὐδέ τιν' ἄλλην
μύθῳ ποιήσασθαι ἐπηετανῶς ἐθέλοντα,
ἀλλ' ἐμὲ ἔμμεναι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
ἀλλ' ἄγετ' μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
ὅς δέ κε ῥηϊτατ' γυνάσσῃ βιὸν ἠδὲ τανύσσῃ,
καὶ διὰ ἰοῖς δύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τοῦ κεν ἅμ' ἑσπόμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
κεδνόν τε βιότου, μάλα καλόν, ὅν περ ἐόντα
ἦ πού μεμνήσεσθαι ἔοιμαι ἠδὲ δι' ὀνείρου.
Ὡς φάτο· καὶ ῥ' Εὔμαιον ἀγώγεα δῖον ὑφορβὸν
τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο, κὰδ δ' ἀπέθηκεν.
κλαῖε δ' βοτῆρ ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνέπιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
νήπιοι ἀγρομῶται, ἐφημόσυνα φρονέοντες,
ἆ δειλοί, τίνυ δάκρυ κατέβλασεν, ἠδ' ἐ γυναικὸς
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνεις; ἦ τε καὶ ἄλλως
κῆται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ἄλεσ' ἀκοίτην.
ἀλλ' ἀκέων δ' αἰνῶς καθήμενοι, μὴ θύρας
πλαῖς ἐγγὺς ἐόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
μνηστῆρσιν ἄεθλον ἑκάστοισιν ἰὼ δῖος
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
ἐν γάρ τισι μετὰ τοῖσδ' αὐτὴ ἐν τοῖσδε δίοισι πᾶσιν
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν. ἐγὼ δ' ἐμὲ μὴν αὐτὸς ὀπωπα
καὶ γὰρ μέμονεν ἐμοί, παῖς δ' ἔτι νήπιος ἦα.

Sic

Ως φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ σήθεσιν ἰάλπετο
νδυερὴν ἐντανύσειν, διοϊσεύσειν τε σιδήρου.
ἤτοι ὀϊστὸν γε πρῶτος γεύσασθαι ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅν τότ' ἀτίμα
ἥμενος ἐν μεγάρῳ, ὠδὺν δ' ὄρνυτο πάντας ἑταίρους·
τοῖσι δὴ καὶ μετέφη ἱερὴ ἰὴ Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, ἦ μάλα μοι Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη, πινυτὴ περ ἐοῦσα,
ἄλλῳ ἅμ' ἑψεσθαι, νοσφισαμένην τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελόων κῆρ πέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλος,
οἷον νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' ἀχαιίδ' ἀγαθήν,
οὔτε Πύλῳ ἱερῇ, οὔτ' Ἄργεϊ, οὔτε Μυκήνῃ,
οὔτ' αὐτῇ Ἰθάκῃ, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης.
ἠδ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ μητέρα αἶνον;
ἀλλ' ἄγε μὴ μύνησι πρόφασιν, μηδ' ἐτάρεσσι
δηρὸν ἀποστρωπᾶσθε τανυσμόν, ὄφρα ἴδωμαι.
καὶ δή κεν αὐτὸς ἐγὼ τόξῳ πειρησαίμην·
εἰ δ' ἐκεν ἐντανύσω, διοϊσεύσω τε σιδήρου,
οὐκέτι μοι ἀχνυμένῳ πάρα δώμασι πότνια μήτηρ
λείπῃσι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια πάλ' ἀνελέσθαι.
ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
ὀρθὸς ἀνασσάμενος· ἀπὸ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας σῆσεν, στὰς πάφρον ὀρύξας
πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην † ἴθυνεν·
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔχευε. πάφος δ' ἔλε πάντας, ἰδόντας
ὡς ἔτυκόσμησεν. πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει.
ἔστη δ' ἐς πάτον ἐλθὼν, καὶ τόξα πειρήτιζεν.
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσασθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ὧν ἐλπόμενος τό γε θυμῷ,
νδυερὴν ἐντανύσειν, διοϊσεύσειν τε σιδήρου.
εἰ νύ κε δὴ ῥ' ἐτάνυσε βίῃ τριτάτοιο ἀνέλκων,
ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνόνησε, καὶ ἔχθιον ἱεμένοιο πόρ.
τοῖς δ' αὖτις μετέφη ἱερὴ ἰὴ Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, † ἦ εἰ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
ἠὲ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἀμῦναι ῥ' ἀπαμυνόμενον, ὅτέ τις πρότερός γε χαλέπτῃσι.
ἀλλ' ἄγεθ', οἵπερ ἐμεῖο βίῃ † πολὺ φέρτεροί ἐστε,
τόξα πειράσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ως εἰπὼν, τόξον μὲν ἀπὸ ὃο θῆκε χαμᾶζε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν·
αὐτὸν δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρὸ θύρῃ κλίνε φαρέτρης.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἔπι θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
ὄρνυθ' ἑξείης ἐπὶ δεξιὰ πάντες ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι † χόρης ὅθεν τε πρῶτ οἰνοχοεύει.
Ως ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐπὶ μῦθος ἅπασιν ἤρεσε.
Λειώδης δ' ἄρα τοῖσι μετέφη Οἰνοπίδης υἱός,
ὅσσοι θυοσκόον ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
ἵζε μυχοίτατος ἀεί. ἀτὰρ θάλπεσκε δὲ οἱ οἶος
ἐχθρὰ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ·
στὰς δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, καὶ τόξα πειρήτιζεν.
οὐδέ μιν γυνάσατ· πρίν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων,

Sic dixit. huic autem animus in pectoribus sperabat
arcum tendere, periacularique ferrum.
& quidem sagittam primus gustaturus erat
ex manibus Vlyssis boni, quem tunc inhonorabat
sedens in domo, incitabatque omnes socios.
his autem & dixit sacra uis Telemachi:
ô amici, certè nalde me Iupiter demētē fecit Saturnius.
mater quidem mihi dicit dilecta, prudens licet,
alium simul sequuturam, linquens hanc domum:
at ego rideo & delector insano animo.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen,
qualis nunc non est mulier in Achaica terra,
neq; Pyli sacræ, neq; Argi, neq; Mycenæ,
neq; ipsius Ithacæ, neq; Epiri nigræ.
& quidē ipsi hoc scitis: quid me oportet matrē laudare?
sed agite non excusationes trahite, neq; arcus
diu auersamini tentionem, ut sciamus:
& quidem ipse ego hunc arcum experiar:
si autem tendam, periaculaborq; ferrum,
non mihi dolenti has domos ueneranda mater
linquet cum alio iens, cum ego retro relinquerer,
malens iam patris certamina pulchra obtinere.
dixit, & ab humeris pallium posuit purpureum,
rectus surgens: ab autem ensem acutum posuit humeris. Telemach.
prius quidem annulos statuit, fossa ducta experitur
omnibus una longa, & ad amussim directa: uires suas
circum a terrā induxit. stupor aūt cepit omnes, uidentes arcu.
ut bene ornatē statuit. antea autem nunquam uiderat.
stetit autem in pauimentum iens, & arcum tentauit
ter quidem ipsum admouit, trahere cupiens,
ter remisit uires, sperans hoc animo,
nervum tendere, periacularique ferrum.
& sanè tendisset ui quartò attrahens,
sed Vlysses abnuit, & tenuit cupientem licet.
his autem rursus locutus est magna uis Telemachi:
ô amici, uel postea malus & ero & ignauus,
uel iunior sum, & nondum manibus confido
uirum propulsare, quando aliquis prior molestus sit.
sed agite, qui me ui multo potentiores estis,
arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic locutus, arcum quidem à se posuit humum,
acclinans conglutinatis politis tabulis:
illic autem citum telum pulchro acclinauit annulo.
retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius:
monemini ordinatim decenter omnes socij,
incipientes à loco unde uinum ministratur.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit sermo.
Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
qui ipsis uates erat, apud autem craterem pulchrum
sedebat semotissimus semper. improbitates autem ei soli
inimicæ erant, omnibus autem succensebat procis.
qui tunc primus arcum accepit & telum uelox: Liodes ar-
stetit a. in pauimentum iens, & arcum tentabat. (bōs, cum tende-
neq; ipsum intēdit: prius n. fatigauit manus surſum tra- re nequit.
insue-

insuetas, teneras. procisq; dixit:
O amici, nõ quidẽ ego intẽdo: capiat autem & alius.
multos enim hic arcus optimos priuabit
animo & anima. quoniam multo melius est
mori, quàm inanes non id assequi cuius gratia semper
hic uersamur expectantes dies omnes.
nunc quidem aliquis & sperat in mentibus & cogitat
ducturum Penelopen Vlyssis uxorem:
at postquam arcum tentauerit, & uiderit,
aliam iam aliquam postea Græcarum bene indutarum
prociat dotibus quærens: hæc autem postea
nubat qui plurima det & fatalis ueniat.
Sic dixit, & à se arcum posuit,
acclinans conglutinatis politis tabulis,
illic autem citam sagittam pulchro accliuauit annulo:
retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
Antinous autẽ increpuit, nerbũq; dixit, denominauitq;:
Leodes, quale te uerbum fugit septum dentium,
graueq; molestumq; iracor autem tibi audienti,
si hic arcus optimos priuabit
animo & anima: quoniam non potes tu intendere.
non enim te talem genuit alma mater
ut extensor arcusq; esses & sagittarum:
sed alij tendent fortè proci inclyti.
Sic dixit: & iussit Melanthium custodem capratum:
age ignem accende in domibus Melanthie,
apud autem pone sedemq; magnam & pelles in ipsa,
effer autem adipis magnum orbem intus entis,
ut iuuenes calefacientes, ungentes pingui,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit. ille astati accẽdit Melãthius magnũ ignẽ,
apud autem portans sedem posuit et pellem super ipsam,
& adipis extulit magnum orbem intus entis,
ideo iuuenes calefaciendo tentarunt: neq; poterant
tendere, multum enim fortitudinis expertes erant.
Proci uiribus impares arcui ẽ dendo. Antinous a. adhuc abstinebat & Eurymachus diuinus,
principes procorum: uirtute autem erant facilè optimi.
Illi autem ex domo inierunt simul ambo
bubulcus & subulcus Vlyssis diuini:
ipse autem post hos domo eximus diuus Vlysses.
sed quando extra ianuas erant & atrium,
loquens ipsos uerbis allocutus est suauibus:
bubulce & tu subulce, uerbum aliquod dicam,
an celem? dicere autem me animus iubet.
quales essetis ad Vlyssi auxiliandum, si cunde ueniat
hic ualde repentè, & aliquis Deus ipsum afferat?
num procis auxiliaremini, an Vlyssi?
dicite quomodo uos cor animusq; iubet.
Hunc autem rursus allocutus est bouum bubulcus uir:
Iupiter pater, utinam quidem hoc perficias notum,
utinam ueniat quidem ille uir, ducatq; eum deus,
cognoscéres qualis mea potentia & manus sequerentur.
similiter Eumæus supplicauit omnibus Deis
redire Vlyssem prudentem suam domum.
at postquam horum mentem ueram cognouit,

ἀστείπλοος, ἀπαλάς. μετὰ δ' μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Ω φίλοι, ὃ μὲν ἐγὼ ταύτην λαβέτω γ' ὃς κε ἄλλος.
πολλὸς γὰρ τόξου ἀρίσσας κεκαδήσει
θυμῶ καὶ ψυχῆς. ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ὄστις
τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἀμαρτεῖν δι' ἀγείρει
ἀβλὰδ' ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
νῦν μὲν τις νῆ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδ' ἐμνήσει
γῆμαι Πηνελόπειαν Ὀδυσσῆος πάρ' ἐόντος·
αὐτὰρ ἐπὴν τόξῳ πειρήσεται, καὶ δ' ἴδηται,
ἄλλην δή τιν' ἔπειτα ἀχαιϊάδων εὐπέπλων
μνάσθω ἐδνοισιν δι' ἔζημόν τε· ἢ δὲ κ' ἔπειτα
γήμασθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἑο τόξον ἔθηκε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν,
αὐτὰρ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρὸς ἔκλινε κορώνῃ·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐὸν θρόνον ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνέπιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Λειώδ', ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
σκαιόν τ' ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαί δ' ἔτ' ἀκούων,
εἰ δὴ τόγε τόξον ἀρίσσας κεκαδήσει
θυμῶ καὶ ψυχῆς· ἐπεὶ ὃ δμώασσι σὸν ταύσας.
ἀγάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
οἷόν τε ῥυπῶσα βιῶ τ' ἔμμεναι καὶ ὀϊστῶν·
ἀλλ' ἄλλοι ταύσουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί. (γῶν,
Ὡς φάτο· καί ῥ' ἐκέλευσε Μελανθίου αἰπόλον αἰ-
ἄγειν πῦρ δ' ἀνὰ κῖον ἐνὶ μεγάροισι Μελανθεύς,
πὰρ δ' ἔτιθει σίφρόν τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῇ,
ἐκ δ' ἔστησ' ἐνέκει μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντα,
ὄφρα νέοι θάλποντο, ὧν χρίοντό τ' ἀλοιφῇ,
τόξα πειρώμενοι, καὶ ἐκτελέσωμεν ἄεθλον. (πῦρ,
Ὡς φάθ'. ὁ δ' οὐκ ἀνέκαιε Μελανθίος ἀκάματον
πὰρ δ' ἄρα σίφλου σίφρου θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῇ,
ἐκ δ' ἔστησ' ἐνέκει μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντα,
βῆ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδ' ἐδύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ὧν δεύετο πᾶσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἅμ' ἔξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντε δύ' ἄμφω
βουκόλος ἠδ' ὑφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δ' ὦρτο δῖος Ὀδυσσεύς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενος σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι,
βουκόλε καὶ σὺ συφορβὲ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ' ἔστ' Ὀδυσῆι ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἀνείκῃ;
ἦκεν μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ', ἢ Ὀδυσῆι;
εἴπατ' ὄπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη βοῶν ὦκὺς βουκόλος ἀνήρ,
Ζεῦ πάτερ, αἴ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἔπος ὡς
ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων,
γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὕτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω,

iterum

ἀλλ' αὐτὸς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
γνῶλον μὲν δὴ ἔπειτα καὶ ἐνθάδε κακὰ πολλὰ μογήσας,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἰκάνω
οἷοισι μνώεσσι· τὴν δ' ἄλλων ὄ τιν' ἄκουσα
ἐξαμύδις ἐμὲ αὖτις ἰόντ' ἐπὶ πότρον' ἱκέσθαι.
σφῶϊν δ' ὡς ἔσται τόδε, ἀληθείῃ καταλέξω.
εἰ μοί γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, καὶ κτήματ' ὀπάσσω,
οἰκία τ' ἐγγύς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχῳ ἑτάρω τε κασιγνήτω τε γένεσθον.
εἰ δ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλό τι δείξω,
(ὄφρά με εὖ γνῶτον, πίσεώσητόν τ' ἐνὶ θυμῷ)
οὐλὴν τὴν ποτέ μοι σῦς λεύκῳ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.

Ὡς ἔπεων, ῥάκεα μεγάλης ἀπονήσατο χειρός.
τὸν δ' ἔπεα εἰσιδέειν, εὖ τ' ἐφράσαντο ἕκαστα,
κλαῖον ἄρ', ἀμφὶ δ' Ὀδυσῆα λαιφρονα χεῖρε βάλοντε,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε δέμας τε
ὡς δ' αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔνυσσε,
καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔλυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε,
παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδηται
ἔξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ ἔνδοθι καὶ ἅσσα.
ἀλλὰ πεμπηκοντες ἴσ' ἔλθετε, μετὰ δ' ἄμα πάντε·
τρῶες ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύξω·
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί, (χθιζὸν
δὴ ἐάσουσιν ἐμὰ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
ἀλλὰ σὺ δὴ τόδε, Εὔμαιε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξου,
σοὶ χείρεσσιν ἐμοὶ † δ' ὁμίλους ἐπέειν τε γυναιξὶ
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
ἢν δ' ἐς τις ἢ στοναχῆς ἢε κτύπτε γῶλον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
πεφυλάσσειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκλαυτὶ ἔμεναι πρὸς ἔργον.
σοὶ δ' ἤ φιλότητι δίε θύρας ἠὲ τέλλομαι αὐλῆς
κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ὑπὸ δῆσον ἰπλαν.

Ὡς ἔπεων, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας.
ἕζετ' ἔπειτ' ὑπὸ δίφρον ἰὼν ὅθεν ἀνέστη πάρ αὐτῆς.
ὣς δ' ἄρα καὶ τὼ δίε ἴτην θείω Ὀδυσῆϊ.
Εὐρύμαχος δ' ἄρ' ἄνδα τόξον μετὰ χερσὶν ἔνωμα,
θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλας πυρός· ἀλλά μιν οὐδ' ὣς
ἐντανύσαι δύνατο. μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
ὤ πόποι, ἦ μοι ἄχος πρό τ' αὐτοῦ καὶ πολὺ πάντων.
ὅττι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
(εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιΐδες, αἵ μὲν ἔνι αὐτῇ
ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, πόλιν δ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν)
ἀλλ' οὐ δὴ τοσσόνδε βίης ὧδ' ἀλίης ἐμὸν
Ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὅτ' ὀφέλομεθα τανύσαι
τόξον. ἐλεγχείη ἦ καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Εὐρύμαχ', οὐχ ὅτως ἔσται· νέκυες ἦ καὶ αὐτὸς
νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
ἁγνή· τίς δ' ἔτι τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἔκηλοι
κάτθετ'. αὐτὰρ πελέκεας γε καὶ ἕστακ' ἐπ' αὐλῇς
ἑστάμεν,

iterum ipsos uerbis respondens allocutus est:
intus quidem iam hic ipse ego: mala multa passus,
ueni uigesimo anno in patriam terram.
cognosco autem quod uobis cupientibus ueni
solis seruorum: aliorum autem aliquem non audiui
precantem me iterum reducem domum uenire.
uobis autem sicut eris, ueritatem dicam:
si mihi Deus domuerit procos superbos,
dabo ambobus uxores, & res præbebo,
domosq; prope me ædificatas: & mihi postea
Telemacho sociíq; fratresq; eritis.
age uerò & signum manifestum aliud ostendam,
(ut me bene cognoscatis, credatisq; esse in animo)
cicatricem quam quondam mihi sus inflixit albo dente,
ad Parnasum profectum cum filijs Autolyci.

Sic locutus, pannos magna separauit à cicatrice. Vlysses se seruis manifestat.
hi a. postquam inspexerunt, beneq; cognouerunt singula,
fleuerunt circa Vlyssem prudentem manus mittentes,
& osculati sunt amplectentes caputq; & humeros:
eodem modo Vlysses capita & manus osculatus est.
& sanè lugentibus occidisset lumen solis,
nisi Vlysses ipse probibuisset, locutusq; fuisset:
cessate fletu luctuq; ne quis uideat
egressus domo, at dicat intus.
sed paruti intrate, neq; simul omnes:
primus ego, pòst autem uos. at hoc signum fiat:
alij enim omnes quicunq; proci superbi,
non sinent mihi dari arcum & pharetram:
sed tu diuine Eumæe portans per domos arcum,
in manibus mihi dato: dicitoq; mulieribus
claudant domus ianuas firmiter factas.
si autem aliquis uel gemitum uel strepitum intus audiat
uirorum nostris in septis, non foras
exeant, sed illinc quietè sint ad opus.
tibi autem Philætie diuine fores mando atrij Philætio mandatur ianuæ custodia.
claudas clauì, citò autem ligamen apponas.

Sic dicens, intrauit domos bene habitatas.
sedit postea in sede iens unde surrexerat.
tum etiam famuli ingressi sunt diuini Vlyssis.
Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat,
calefaciēs hinc & hinc splēdore ignis: sed ipsum neq; sic
tendere potuit. malde autem suspiruit gloriosum cor:
suspiransq; locutus est, uerbumq; dixit, denominanitq;:
eheu, certè mihi dolor de me ipso & de omnibus. Eurymachus arcui impar dolet.
non nuptias tantum lugeo tristis:
(sunt & aliæ multæ Achiuæ, partim in ipsa
circum mare Ithaca, & alijs urbibus)
sed si tantum fortitudinis inferiores sumus
diuo Vlysse, ut non possimus tendere
arcum. turpe est & posteris auditu.

Hùc a. rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
Eurymache, non sic erit: intelligis autem & ipse.
nunc quidem enim in populo festum Dei
purum: quis arcus tendat? sed quieti
deponite. at secures & tacitè sinamus omnes

stare,

ſtare, non quidem enim aliquem obtenturum puto,
uenientem in domum Laertiadæ Vlyſsis.
ſed age: pincerna quidem incipiat poculis,
ut libantes deponamus curuos arcus:
mane autem iubete Melanthium cuſtodem caprarum
capras ducere quæ in omnib. excellētiſſimæ ſunt gregib.
ut femoribus impoſitis Apollini inclyto arcu,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.

Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo.
eis autem præcones quidem aquam in manus fuderunt,
iuuenes autem crateras coronauerunt potu:
diuiſerunt autem omnibus incipientes poculis.
bi a. poſtquã libarũt, biberũtq; quantum uoluit animus,
eos callidè allocutus eſt prudens Vlyſſes:
Vlyſſes petit experiri uires arcus
audite me proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum regem
oro, quoniam & hoc uerbum ritè dixit:
mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit.
ſed age mihi date arcum bene politum, ut cum uobis
manus & robur experiar, ſi mihi adhuc eſt
uis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
an iam mihi perdiderit errans incultusq;

Sic dixit. illi autem omnes ualde irati ſunt,
timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous aũt increpuit, uerbumq; dixit, denominauitq;
ah miſer hoſpitum, inſunt tibi mentes neq; tantulæ.
non boni conſulis quòd quietus in menſis cum nobis
conuiuaris? neq; conuiuio priuaris, at audis
uerba noſtra & locutionem? neq; aliquis alius
uerba noſtra hoſpes & pauper audit.
Vinum inmodicũ malorũ cauſa.
uinum te lædit dulce, quod & alios
lædit, quicũq; ipſum abũdanter capit, neq; decẽter bibit.
uinum & centaurum ualde inclytum Eurytionem
læſit in domo magnanimi Pirithoi,
ad Lapithas profectum. hic a. quoniã mentes læſit uino,
inſaniens malè fecit domo in Pirithoi.
heroas autem dolor cepit, ex ueſtibulo autem foras
traxerunt inſurgentes, auribus ſæuo ære
naribusq; demeßis. hic autem mentibus ſuis læſus,
ſuũ ſum malum portans inſano animo,
ex quo centaurix & uiris contentio facta eſt,
ſibiq; ipſi primo malum inuenit uino grauatus.
ſic & tibi magnum malum dico, ſi hunc arcum
tendes. non enim ullum cibum obtinebis
noſtro in populo, ſtatim autem te naui nigra
ad Echetum regem, hominum peſtem omnium,
mittemus: hinc autem non euades. ſed quietus
bibeq;, neq; contende cum uiris iunioribus.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Penelope Antinoum obiurgat.
Antinoe, non quidem bonum ledere neq; iuſtum
hoſpites Telemachi, quicunq; has domos peruenit.
exiſtimas, ſi hoſpes Vlyſsis magnum arcum
tendet, manibusq; ſuis fretus,
domum me ducturum, & ſuam facturum uxorem?

ἐσάμην, ὃ μὴν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἴω,
ἐλθόντ' ἂν μέγαρον Λαρτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ἄγετ' οἰνοχόοι μὲν ἐπιρρέξάδω δ' ἐπάειρε,
ὄφρα σπείσαντες κατατεθείομεν ἀγκύλα τόξα·
ἠῶθεν δ' ἠκέλευδε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν
ἄξειν ἄγειν αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ' ὦδί μηρία δώτην Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
τόξα πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.

Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ὦκὺ μῦθος.
τοῖσι δ' κήρυκες μὲν ὕδωρ ἀΐδηλ χεῖρας ἔχυαν,
κοῦροι δ' κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιρρέξάμενοι δ' ἐπάειραν.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσι δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
Εὐρύμαχον δ' μάλιστα καὶ Ἀντίνοον † βασιλῆα al. δῖον δαίμονα
λίσσομ', ἐπεὶ καὶ δῆθ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε·
ἠῶθεν δ' θεὸς δώσει κράτος ὅ κ' ἐθέλῃσιν.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἔνεστι
ἧς οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἦ ἤδη μοι ἄλεσσεν ἄλη τ' ἀκομιδίη τε. (σαν,

Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσση-
σαν δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον φῶτα νύσσειν.
Ἀντίνοος δ' ὠνείπῃζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ τοι φρεσὶν ὀβριμοπάτρῃ
οὐκ ἀγαπᾷς ὅθ' ἑκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος, οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὃς ἂν μὴ χαζόμενος ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ κενταύροιο ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
ὃν Λαπίθαι ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
μαινόμενος κάκ' ὄρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δὺ δ' ἐκ προθύρου ἠδὲ θύραζε
ἕλκον αὐαίξαντες, ἀπ' ὄατα νηλέϊ χαλκῷ
ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δ', φρεσὶν ἥσιν ἀασθείς,
ἧῖεν ἦν ἄτην ὀχέων ἀπὸ φρεσὶν θυμῷ,
δὴ ὁ κενταύροισι καὶ αὖθι πᾶσιν νεῖκος ἐτύχθη,
οἳ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὗρε οἰνοβαρείων.
ὥς καί σοι μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἴ κε τόξον
ἐντανύσῃς. σὺ γάρ τοι ὑπ' ἀντιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν ὃν κλαῖμονα πάντων,
πεμψόμεν· ἔνθεν δ' οὔ τι σαώσεαι. ἀλλὰ ἔπεσθαι
πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' αὐδήεσσι κουροτρόφοις.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτιμόβιον δόμον ἄνδρα
ξείνους Τηλεμάχοιο, ὅς κεν τόδε δώμαθ' ἵκηται.
ἔλπεαι, αἴ κ' ὁ ξεῖνος ὀλυσσῆι μέγα τόξον
ἐντανύσῃ, χερσίν τε βίηφί τε ἷφι πεπίθοιτο,
οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι, καὶ ἐμὸν θήσεσθαι ἄκοιτιν;

ὐδ' αὐτός πω τῆο γ' ἐνὶ στήθεσιν ἔολπε,
μηδέ τις ὑμείων τῆ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
φθάδε δ' ἀενάων. ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάις αὐτίον υἱὸν
κούρη Ἰκαρίοιο πόριφρων Πηνελόπεια,
ὄφρα σε τόν δ' ἄξεσθαι ὀΐομεθ' · οὐδέ τ' ἔοικεν·
ἀλλ' ἀλαλητύοντες ἀνὰ δῆμον καὶ ἀγυιάς,
μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
ἢ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀμφὶς ἄκοιτιν
μνῶνται · ὅτ' οὐδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύσσαι,
ἀλλ' ἄλλός τις πλωτὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βίην, διὰ δ' ἤκεε σίδηρον.
ὣς ἐρέουσ' · ἡμῖν δ' ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε πεπνυμένη πόριφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἤτοι ὃν μὲν ἐϋκλείας κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἵ δ' ἀνὰ οἶκον ἀτιμάζοντά τε ἔδωσιν
κουρίδιον ἄκοιτιν. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
ὅτῳ ξεῖνος, μάλα μὲν μέγας ἠδ' ὀλοφώιος,
ἀνδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός·
ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὴ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
ἕσσω μιν χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν,
ξίφος ἄμφηκες · δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα·
πέμψω δ' ὅππη μιν κραδίη θυμός τε † κελεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτις ἄνωγε,
μήτηρ ἐμή, τόξου μὲν ἀχαιῶν ὅττις ἐμεῖο
κρείσσων ὧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι,
ὅσσοι κραναλὴν Ἰθάκην κατὰ οἰκί' ἀνάσσουσιν,
ὅσσοι † ναίουσι πρὸς Ἤλιδος ἱπποβότοιο·
τῶν ὅττις μ' ἄεκοντα βιήσεται, αἴ κε θέλωμι
καὶ παρὰ πάσ ξείνῳ δόμεναι τά δέ τόξα φέρεσθαι.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἰστόν τ' ἠλακάτην τε · καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι · † μῦθος δ' ἄνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλισθ' ἐμοί. † τῆ γὰρ κράτος ἐς ἐνὶ οἴκῳ.
ἡ μὲν, θαμβήσασα, πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένου ἔνθετο θυμῷ.
βῆ δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἥδιστον βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα λίης ὑφορβός.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλως ἀγορεύων,
ὦ πόποι ἦ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὑεσσι κυσὶν ταχέες κατέδουσιν
οἶον ἄπ' ἀνθρώπων, ὅς ἐ τρέφες, εἴ κεν ἀπόλλων (λον)
ἡμῖν ἱλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς φάσαν. αὐτὰρ ὃ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
δείσας, ἅνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἐτόρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει,
ἄγρα, πρόσω φέρε τόξα (τάχ' ἀκεῖν πᾶσι πιθήσεις)
μή σε, καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν, ἀγρόνδε δίωμαι
βάλλων χερμαδίοισι. βίηφι γὰρ εἶμι πέρτερός εἰμι.
αἴ γὰρ

neq; ipſe hoc in pectoribus exiſtimat,
neq; aliquis ueſtrùm huius gratia animo dolens
hic conuiuetur. quoniam neq; quidem decet. tus eſt:
Hanc.a. rurſus Eurymachus Polybi filius cõtra locutus eſt:
filia Icarij prudens Penelope,
non te hunc ducturum putamus: neq; decet:
ſed uerentes famam uirorum & mulierum,
ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuis:
certe multo peiores uiri ſtrenui uiri uxorem
procium: quòd neq; arcum politum tendunt,
ſed alius quidam mendicus uir errans ueniens,
facile tendit arcum, per autem miſit ferrum.
ſic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Eurymache, neq; unquam eſt inclytos in populo
eſſe, qui domum inbonorantes edunt
uiri optimi. cur autem probra iſta ducitis?
ipſe aũt hoſpes, ualde quidem magnus ẽt bene cõpactus,
uiri autem ex boni genere gloriatur eſſe filius:
ſed age ei date arcum politum: ut uideamus.
ſic enim edicã, idq; perfectum erit:
ſi ipſum tendet, dabitq; ei gloriam Apollo,
induam ipſum lænamq; tunicamq;, neſtimenta pulchra:
dabo.a. atutũ iaculum cani propulſatorem & uirorum,
& enſem ancipitem: dabo aũt ſub pedibus caltiamenta:
mittamq; quo ipſum cor animusq; iubebit.
Hanc.a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt: Telemach. matri.
mater mea, arcum quidem Achiuorum nullus me
potentior cui uolo dare q; & negare,
neq; quicunq; aſperæ Itacæ dominantur,
neq; quicunq; habitant in Elide equos paſcente:
horum nullus me inuitum coget, ſi uoluero
& omnino hoſpiti dare hos arcus ferre.
ſed in domum iens ipſa tui ipſius opera cura,
telamq; columq;: & ancillis iube
opus adire: ſermo autem uiris curæ erit
omnib. maximè a. mihi. mea enim potentia eſt in domo.
illa quidem ſtupefacta, iterum domum iuit:
filij enim uerbum prudens impoſuit animo.
inq; cœnaculum aſcendens cum ancillis mulieribus,
flebat poſtea Vlyſſem dilectũ uirũ: quouſq; ei ſomnum
dulcem in palpebris iecit cæſia Minerua.
at arcum capiens portabat curuum dimus ſubulcus.
proci autem omnes increpabant in domibus:
ſic autem aliquis dixit iuuenum fortium:
quò iam curuum arcum portas haſte ſubulce,
erro? forte apud ſues tuos ueloces edent
ſolum ab hominibus, quos nutriuiſti, ſiquidem Apollo
nobis propitius erit & immortales dei alij.
Sic dixerunt. at ille poſuit ferens ipſo in loco,
timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minatus clamabat:
heus, ulterius porta arcũ (citò nõ bene omnib. obedies)
ne te, iunior licet, in agrum expellam
percutiens ſaxis. ni autem fortior ſum.

utinam

utinam enim omnibus tanto quicunq; in domibus sunt,
procis manibus uiq; fortior essem:
nec citò fœde aliquem ego miserem ire
nostra ex domo: quoniam mala operantur.
Sic dixit. illi autem omnes de ipso dulciter riserunt.
proci: & iam cessarunt graui ira.
Affertur Vlyßi tandem arcus. Telemacho. arcum autem ferens in domum subulcus
in manibus Vlyssi prudenti posuit astans.
euocatamq; allocutus est nutricem Eurycleam:
claude domus ianuas fortiter compactas:
si autem aliquis uel gemitum uel sonum intus audiat
uirorum nostrorum in septis, non foras
eant, sed illic tacitè sint apud opus.
Sic dixit. illi autem impennatum fuit uerbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
tacitè autem ex domo Philœtius saliuit foras,
clausit autem postea ianuas septi aulæ.
iacebat autè sub porticu lignum nauis circumagitabilis
byblinum, quo obseranit ianuas, introiuit autem ipse.
sedit postea in sede iens unde surrexerat,
inspiciens Vlyssem. hic autem iam arcum mouebat,
undiq; uersans, tentans hinc atq; hinc
ne cornua uermes edissent absente rege.
sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium,
certè aliquis admirator & raptor furit arcuum.
nimirum tales & ipsi domi iacent,
uel molitur facere: sic in manibus
mouet hinc & illinc malorum sciens erro:
alius autem rursus dicebat iuuenum superborum:
utinam enim tantum utilitatis adsit,
ut iste hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci. at prudens Vlysses,
statim postquã magnum arcũ portauit, & uidit undiq;
sicut quando uir citharæ peritus & cantus
facilè extendit nouo clauo chordam,
tangens utrinq; bene tortum intestinum ouis,
Vlysses tendit arcum. sic sine nixu tendit magnum arcum Vlysses.
dextera autem manu capiens tentauit neruum.
hic autem bene sonuit, hirundini similis uoce.
procis autem dolor factus est magnus, omnisq; color
mutatus est: Iupiter autem ualde sonuit signa ostendens.
lætatus est postea perolerans diuus Vlysses
quòd ei monstrum misisset Saturni filius uersuti.
accepit a uelocem sagittam, quæ ei apud iacebat mẽsam
nuda: aliæ autem concauam intra pharetram
iacebant, quas mox erant Achiui experturi.
hanc in brachio capiens, traxit neruum crenasq;
illic ex sede sedens: misit autem sagittam
contrà collineans: securim autem non errauit omnium
primo foramine, transiuit autem penitus foras
sagitta ære grauis. ipse autẽ Telemachum allocutus est:
Telemache, non te hic hospes in domibus decorat
sedens: neq; scopo aberrani, neq; arcum
diu laborani tendens: adhuc mihi robur firmum est,
non sicut me proci inhonorantes uituperabant.

αἴ γὰρ πάντῳ τόσσον ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασι,
μνηστῆρσι χερσὶν τε βίηφί τε φέρτερος εἶμι·
τοὺς κε τάχα συγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
ἡμετέρης ἀλὸς οἴκε· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.
Ὡς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἤδυ γέλασσαν
μνηστῆρες· κὴν δὴν μείδιον χαλκοβαρὲς χόλοιο (σαν
Τηλεμάχῳ. τὰ δ' ἄρα φέρων αὐὰ δῶμα συβώτης
γὼ χάρις· ὀ δ' ὑσσὴ δ' αἴφρονι θῆκε πᾶσας.
ἐκ δ' ἤγαγε τόξον ἄμωλος πᾶσι φίλη τροφὸς Εὐρύκλειαν,
κλῆισαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἁραρυίας·
ἤν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπος ἔνδοθι φῶτος
αὐλείων ἡμετέροισιν ὑπ' ἔρκεσι, μήτι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμμεναι ἔργῳ.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλῆισεν δ' ἄρα θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
κλῆισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐδμήτοιο αὐλῆς.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὁπλοτεύκεος ἀμφιελίσσης
βύβλινος, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ὃν δ' ἄνεν αὐτός.
ἕζετ' ἔπειτ' ἰδὼν ἵδρυθεν ὅθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον γώμα,
πάντῃ † ἀναστροφέων, πειρώμενος εἴ ῥα καὶ εἴη al. ἀναστρωφῶν.
μὴ κέρα ἐσθὼν ἐλοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
ὧδέ τις εἰπέεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ἢ τις δοχμήτης καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
ἢ ῥα νύ οἱ τοιοῦτα κατὰ οἶκον κέεται,
ἢ ὅγ' ἐφορμᾶται πεπιεσμένα· ὡς δέ τις αὖτε
νωμᾷ φῶτα κακῶν ἔμπαις ἀλήτης.
ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
αἴ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιμος αὐτίκα εἴη,
ὡς ὅδε τόξα τανύσσεται φῶτα νύσσασθαι.
Ὡς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες. ἀτὰρ πολύμηλις Ὀδυσσεὺς
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάσατο, καὶ ἴδε πάντα,
ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐῢ εἰδὼς ἠδ' ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἑτάνυσσε νέῳ ἐνὶ κόλλοπι χορδὴν,
ἄφλαστα ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἶος,
ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσε μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς.
ἤδη δ' ἐσθλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
ἐτράπετο. Ζεὺς δ' μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων·
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ὅττι ῥά οἱ πόρεν υἱὸς ἀγκυλομήτεω Κρόνου.
εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστὸν, ὃς οἱ πάρ' ἔκειτο τραπείῃ
γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
κέατο, τῶν τάχ' ἔμελλον ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
τόν ῥ' ὧδε πρὸς ἐλὼν, ἔλκεν νευρῇ γλυφίδας τε
αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος· ἦκε δ' ὀϊστὸν
ἄντα τιτυσκόμενος· πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων
πρώτους σ' ἐλεῖν, ἀλλ' ἀμπρὸς ἦλθε θύραζε (τοῦ
ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δ' Τηλέμαχον προσέειπεν,

Τηλέμαχ', ὄσσ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
ἄμωμος· δηλόν τι σκοπὸν ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον
πολὺ ἴκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν εἰμι,
οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.

nunc

νῶϊ δ' ὥρη καὶ δόρπον ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάασθαι
μολπῇ καὶ φόρμιγγι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
ἔστ', καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν. ὁ δ' ἀμφίθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀμφὶ δ' ἄρα χεῖρα φίλῃ βάλετ' ἔγχεϊ· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
πὰρ θρόνῳ εἰστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑποθεσις.

Τὰ περὶ τὸν μνηστηροφονίαν ἐργασάμενος ὁ Ὀδυσσεὺς παρίστησι Ἀθηνᾶς, ἐν τοῖς ἔξω τὰς θεραπαίνας διὰ Τηλεμάχου καὶ τῶν οἰκείων πολλάπλασιάσας, ἅμα Μελανθίῳ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.
Ἐν ᾧ Ὀδυσσεὺς μνηστῆρας ἀμύνεται πλήξας χαλκῷ.

ΑΥΤΑΡ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδόν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἐῶν ὀϊστῶν πλείων· ταχέας δ' ἐνέχυτ' ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· μετὰ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
ὅστις μὲν δὴ ἄεθλος ἀάστου ἐντετέλεσται·
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔπω τις βάλε πάντων,
εἴσομαι εἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθὺς βάλε πικρὸν ὀϊστόν.
αὐτὸς δὲ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἐμέλλε
χρύσειον, διφυές· καὶ δὴ μετὰ χερσὶ γένοντο,
ὄφρα πιοι οἴνοιο φόνος δέ οἱ ἔκ γε θυμῷ
μέμβλετο. τίς κ' οἴοιό μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
μοῦνος ἐὼν πλείοσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἷ τε βύξειν θανάτου τε κακοῦ καὶ κῆρα μέλαιναν;
τῷ δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐϋχόμενον βάλε διῶ,
αὐτικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἦλυθ' ἀκωκή.
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
βλημένῳ· αὐτίκα δ' αὐτοῦ ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε
αἵματος ἀνδρομέοιο. θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τραπέζης
ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἰδάτε χεῦεν ὀδοὺς
σίτου τε κρέατ' ὀπτά· φορυσσόμενος δ' ὀμάδησεν
μνηστῆρσι κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα τεθνύντα.
ἐκ δ' ἑθρόνων ἀνόρουσαν ὁρινθέντες κατὰ δῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋτμήτους πατὰ τοίχους·
δὴ τότε γ' οὐκ ἀσπὶς ἔλε, δὴ Ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι.
νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,

Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι ὀκρι τ' ἀέθλων
ἄλλων αὐτίκα σεῖο νέον τοι σῶς ἀπέβη ὀλέθρος.
καὶ γάρ δὴ νέον φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριστος
κούρων ἐν Ἰθάκῃ· τῷ σ' γῦπες δηλήσονται.
ἔσκεν ἔπας· αὐτὰρ ἐπεὶ φάσαν ὀκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι, ὅ γ' ὑπέπροι ὀκ γνόησαν
ὡς δὴ σφιν κῆρες ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο. (σεῦς,
τοῖς δ' ἄρ' ὑποδρὰ ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσ

Ὦ κύνες, ὄ μ' ἔτ' ἔφασκε κατὰ δρόμον οἴκαδ' ἱκέσθαι
δήμου ἀπὸ τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
δμῳὰς ἀμφὶ δὲ ἄλοχον ἐμνᾶσθε γαμαιπλῆ,

nunc autem hora & cenam Achiuis præparare
in luce, at postea & alioquin delectari
cantu & cithara. hæc enim donaria sunt conuiuij.
dixit, & supercilijs annuit. ipse a. circũposuit ensem acu
Telemachus, dilectus filius Vlyssis diuini. (tum
circum a. manum dilectam posuit lanceã: propeq; ipsum
apud sedem stetit armatus splendido ære.

ODYSSEAE HOMERI XXII.
RAPSODIAE
argumentum.

Procorum cædem cum peregisset Vlysses præsidio Minerua,
exinde ancillas per Telemachum & familiares puniit, cum Melanthio.

ODYSSEAE HOMERI X.
RAPSODIA.
Qui Vlysses Procos absoluit sæuo ferro.

SED ipse exutus est pannis prudens Vlysses:
insiluit autem magno limini, habẽs arcum & pharetram
sagittis plenam: celeres uerò effudit sagittas
ibi ante pedes: procisq; dixit:
hoc quidem iam certamen difficile perfectum est:
nũc uersus scopũ aliũ, quẽ nondũ aliquis percussit uir,
uidebo an consequar, præbeatq; mihi gloriam Apollo.
dixit: & in Antinoum direxit amaram sagittam. Procorum cædes.
ille quidem pulchrum poculum eleuare uolebat
aureum, utrinq; ansatum: & iam manibus monebat,
ut biberet uinum: cædes autem ei non in animo
cogitabatur. quis putasset inter uiros conuinas,
solum in pluribus, etsi ualde fortis esset,
sibi illaturum cædem malam & mortem nigram?
hunc aũt Vlysses in gutture detentum percussit sagitta, Vlysses Antinoum sagitta interficit.
trans autem teneram per ceruicem iuit cuspis.
declinatus est autem aliò, poculum ei excidit manu
percusso: statim autem fistula ad nares crassa uenit
sanguinis uirilis. citò autem à se mensam
impulit pedib. percutiẽs, longè a. cibos fudit ad terram:
panisq; caroq; assata fœdata est. strepuerunt autem
proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem.
exq; sedibus surrexerunt turbati in domo,
undiq; aspicientes bene incisos ad parietes:
neq; alicubi scutum erat, neq; fortis lancea ad capiendũ.
increpabant autem Vlyssem iratis uerbis: (bus
Hospes, malè in uiros iacularis: nõ amplius certaminibus
alijs intereris: nunc tibi adest altus interitus.
etenim nunc uirum interfecisti qui longè optimus
iuuenum in Ithaca: ideo te hic uultures edent.
simulabat quisq; uir, siquidem putabant non uolentem
uirum interfecisse: hoc autem stulti non cognouerunt
quòd iam ipsis & omnibus mortis fines aderant.
eos autem torue aspiciens allocutus est prudens Vlysses:
Canes, nõ me amplius existimabatis redeũtẽ domũ uẽ- Vlysses pro
populo à Troianorũ, & mihi cõsumebatis domũ, (turẽ cis se manifestat.
ipsius q; uiuentis procicbatis uxorem,

ancil-

ancillas autem mulieret apud dormiebatis uiolenter,
neq; Deos timentes qui cœlum latum habitant,
neq; aliquam hominum indignationẽ in posterum fore:
nunc nobis & omnibus mortis fines adsunt.

Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit:
assiciebat autem quisq; quò fugeret altam mortem.
Eurymachus autem ipsum solus respondẽs allocutus est:
Eurymachus supplex Antinoo impu/tat omnia.
si quidem Vlysses Ithacensis uenisti,
hæc quidem decenter dixisti, quæcunq; fecerunt Achiui,
multa quidem in domibus iniusta, multa autem in agro.
sed hic quidem iam iacet qui causa fuit omnium,
Antinous. hic enim constauit hæc opera,
non nuptiarum tantùm indigens neq; cupiens,
sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius:
ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
ipse, at tuum filium interficeret insidians. (pulorum
nũc a. hic qdẽ in parca interfectus est: tu a. miserere po-
tuorum. at nos in futurum resarcientes in populo,
quæcunq; tibi ebibita sunt & comesta in domibus,
precium separatim ducentes uiginti boues quisq;,
æs q; aurumq; reddemus, donec tuum cor
lætum fuerit: antè autem non indignum est irasci.

Hunc a. torue uidens allocutus est prudens Vlysses:
Eurymache, neq; si mihi paterna omnia redderetis,
quæcunq; & nunc nobis sunt, & ficunde alia addideretis,
neq; sic adhuc manus meas cohiberem à cæde,
antequam omne proci delictum luant.
nunc nobis propositum est contra uel pugnare,
uel fugere, qui mortem & parcam euitauerit.
sed uliquens non fugiturum puto altam mortem.

Sic dixit. illorum autem ibi soluta sunt genua.
eos autem Eurymachus allocutus est secundò rursus:
Eurymachus pro/tis.
ô amici, non abstinebit uir hic manus intactas:
sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
pauimento à polito iaculabitur, donec omnes
nos interfecerit: sed recordemur pugnæ:
enses q; trahite, & contra tenete mensas
sagittas ueloces. contra autem ipsum omnes simus
congregati, si ipsum limine expellemus & ianuis.
eamus q; in urbem, clamorq; citissimè fiet:
& ideo citò hic uir nunc ultimò iaculetur.

Sic locutus, traxit ensem acutum,
æreum, utring; acutum: saltauit autem in ipsum
terribiliter sonans. at ipse simul diuus Vlysses
Eurymachus occidi/tur.
sagittam emisit, percussit autem pectus apud mammam,
inq; ei hepate fixit uelox telum: exq; manu
ensem misit humum, impactus q; mensæ
decidit uolutus: aquasq; fudit humum,
& poculũ circum ansatũ. ipse a. terrã uerberauit fronte,
animo dolens: pedibus autem sedile ambobus
calcitrans concussit. in oculis autem fusa est caligo.
Amphinomus autem Vlyssi iuit glorioso
contrarius uenus: traxit autem ensem acutum,
si quo modo sibi cederet ianuis: sed ipsum præueni,
Telemachus à tergo percutiens ærea lancea

humc-

ἀμωῶσιν ἢ γυναιξὶ πᾶσιν ἀναίδεια βιαίως,
ὅτε δὴ σὺ μάσαντο οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ὅτέ τιν' αὐθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι al. ἐσεσθαι
νεῦ ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆψαι. (λγν'
Ὡς φάθ. οὐδ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷ-
πάπτηνεν ἢ ἕκας ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δ' ἐμὲ μοῦνον ὁμοκλήσας ἠρώησεν,
εἰ μὴ δὴ σὺ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος ἐλήλυθας,
ταῦτα μὲν εἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον ἀχαιοί,
πολλὰ μὲν φρεσὶν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἔπ' ἀγρῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν δὴ κεῖ̃ται ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων, (χρῦ.
Ἀντίνοος. ὅτος γὰρ ἐπέβλησε πάσῃσι βρύγα,
ὄτι γάμου τόσσου περιμενέω ὅτε χατίζω,
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τὰ οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύῃ
αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
νεῦ δ' ὁμὲν φρεσὶν οἷσι πεφάτην· σὺ δ' ἤδη εἰς λαὸν
σῶν. ἀτὰρ ἄμμες ὀπίσθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
ὅσά τοι ἐκπέπαται καὶ ἐδήδοται φὼ μεγάροισιν,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκας·
χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰσόκε σὸν κῆρ
ἐανθῇ· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κοχολῶσθαι. (δ' υσεύς,
Τὸν δ' ἄρ' ὑποδρα ἰδὼν πολύμητις Ὀ-
Εὐρύμαχ', ὅδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσά τε νεῦ ὔμμ' ὅδε, σὺν εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδ' ἐκὼν ὣς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνησῆρας ὑποδρὰς ἀποτῖσαι,
νεῦ ὑμῖν πρόκειται γαντίον ἠὲ μάχεσθαι,
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
ἀλλά τιν' ὀφθύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὡς φάτο. τῶν δ' αὖ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πεφοβημένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ φίλοι, ὃ γὰρ χήσει ἀνὴρ ὀλιγ χεῖρας ἀάπτους·
ἀλλ' ἐπεὶ ἐλλάβε τόξον ἐϋξόου ἠδὲ φαρέτρην,
ὀϊστὸν ἀποπροξεῖν τοξάσσεται, εἰσόκε πάντας
ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
φάσγανά τε σπάσασθε, καὶ αὐτίχα δ' ἔτραπέζας
ἴσῳ ἀκυμόρῳ. ὦδε δ' αὐτῷ πάντες ἐχώμεθ'
ἀθρόοι, εἴ κέ μιν ὀδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων.
ἐλθόμεν δ' αὐτὰ ἔσυ, βοὴ δ' ὄρσασα γήνοιτο·
ἦ κε τάχ' ὅτος αὖτις νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
Ὡς ἄρα φωνήσας, εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκειον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ὁμάρτει δῖος Ὀδυσεὺς
ἰὸν ἀποπτοίης, † βάλε δὲ στῆθος πρὸς μαζόν, al. βάλλε τοῦ
ὧν δ' οἱ ἧπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, πολυῤῥοπὸς ἦ τραπέζῃ
κάππεσε δ' ἀμφὶς ἀνωθεν· ἀπὸ δ' ἔβλαπτε χθονὶ κάρη,
καὶ δ' ἐκατὰς ἀμφιπύελον ὁ ἦχθόνα τύπτε μετώπῳ,
θυμῷ κυκώμενος· ποσὶ δ' ἤθρονον ἀμφοτέροισι
λακτίζων τίναξε. κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐΐσατο κυδαλίμοιο
αὐτίος ἀΐξας· ἔρυτο δ' ἄρα φάσγανον ὀξύ,
ἤπως οἱ ἐξεῖη θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρει δ' ἀρὰ

ὦμῳ

ὦμων μεσσηγύς, διὰ δ' ἔπαλτο φίλῃσι.
δούπησεν δ' ὑπένερθε, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
αὐτὰρ γὰρ Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δόρυ μή τις ἀχαιῶν
ἔγχος ἀειρόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
φασγάνῳ ἀΐξας, ἢ ἐπορούσειε τύψας.
ἔνθ' ἦ θεῶν μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
ἄγχοθι δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ὦ πάτερ, ἦ δή τοι σάκος οἷόν κοτε δούρατ',
καὶ κυνέην δύχαλκον ὑπὸ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
αὐτός τ' ἀμφιβαλοῦμαι ἰὼν· δώσω δ' συβώτῃ
καὶ βουκόλῳ ἄλλα. τετυγχάνθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
οἶσι θέων, εἴως μοι ἀμυνέμεν εἰσὶ δὲ σοὶ δύο (σύς,
μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἑνὶ φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δοῦρα δ' ὀκτὼ,
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱππιοδασείας.
βῆ δ' ἴμεν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανε·
αὐτὸς δ' πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν· (νην·
ὣς δ' αὔτως τὼ δμῶε διδυ τεύχεα καλὰ,
ἕσαν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
αὐτὰρ ὅγ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
τόφρα μνησήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ γοῒ οἴκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·
αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
τόξον μὲν πρὸς καθμὸν ἐϋσταθὲς μεγάροιο
ἔκλινεν ἐσάμεναι πρὸς φῶπια παμφανόωντα·
αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην ἐϋτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
ὀρσοθύρη δ' ἐτέτυκτο ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ·
ἀκρότατον δὲ πάρ' οὐδὸν ἐϋσταθὲς μεγάροιο
ἦεν ὁδὸς ὀρθὴ λαύρη, σανίδ' ὀρθὰς δ' ἔχον ἐν ἀραρυῖας·
τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβόν
ἔσκοπος ἔμμεναι ἄγχι· μία δ' οἴη γίνετ' ἐφορμή.
τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἦ κε τις ἀνὴρ ὀρσοθύρης ἀναβαίη,
καὶ εἴποι λαοῖσι; βοὴ δ' ὦκιστα γένοιτο;
τῷ κε τάχ' ὄπιθεν αὖτις ἐνὶ νηῒ ὕσατα τρέψαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὄπποθεν ἐς Ἀγέλαε διοτρεφὲς. ἄγχι γὰρ αἰνῶς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα, νέη δὲ γαλήνεος σόμα λαύρης.
καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ ὅστις ἄλκιμος εἴη.
ἀλλ' ἄγετ' ὑμῖν τεύχε' ἐγὼ πόθεν ὧδε φέρωμεν
ἐκ θαλάμου. ἔνθ' οἶον γὰρ (οἴομαι) ὧδ' ἐπὶ καὶ ἄλλα
τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὡς ἐπέων αὐέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
θὰν θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δ' ὄρα,
καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱππιοδασείας·
ἔκ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνησῆρσιν ἔδωκε.
καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὡς

humerorum medio, per autem pectora penetrauit. Telemach.
sonuit autem cadens, terram autem percussit fronte. Amphino-
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam mū interfi-
illic in Amphinomo: nalde n. timebat ne quis Achiuorū cit.
lanceam trahentem longam uel transadigeret
ense ruens, uel cæsim feriens.
iuit aūt currens: nalde aūt citò dilectum patrē pernenit,
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
ô pater, iam tibi scutum portabo & duas lanceas,
& galeam bene æream in temporibus aptam,
ipseq; induariens: dabo autem subulco
& bubulco alia, armari enim melius.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
porta currēs, quādiu mihi ad propugnādū adsunt sagi-
ne me amoueant iannis solum entem. (tæ,
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedinit patri:
perrexit a.ire in thalamū ubi ei inclyta arma iacebant.
hinc quatuor quidem scuta cepit, lanceas autem octo,
& quatuor galeas æreas densas.
uenit autē ferēs, nalde aūt citò dilectum patrē pernenit:
ipse autem primam circa corpus induit es est:
eodemq; modo famuli induti sunt arma pulchra,
steterunt autem circum Vlyssem prudentē uarij consilij.
at hic, quandiu quidem ad propugnādum erant sagittæ,
tandiu procorum unum semper in domo
feriebat collineans, atq; illi densi cadebant:
at postquam liquerunt sagitta iaculantem regem,
arcum quidem ad limen bene firmæ domus
inclinauit stare ad parietes splendidos:
ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex. Vlysses in
capite autem in forti galeam bene factam posuit procos se
cum equina canda, graniter autē crista desuper nuebat. armat.
cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
ianua autem quædam erat bene ædificato in pariete:
ultimum autem apud pauimentum bene stantis domus
erat uia in ambulacrum, tabulæ aūt erant bene congruæ:
hanc autem Vlysses custodire iussit diuinum subulcum
stantem prope ipsam: una autem sola erat uia.
his autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians:
O amici, nullus ne in superiorem ianuam ascendet, Agelaus
& dicet populis? clamorq; citissimè fiat? procii.
ideo citò hic uir nunc postremo iaculetur.
Hūc a. rursus allocutus est Melāthius custos caprarū:
nullo modo licet Agelae diuine. propè enim graniter
aulæ pulchræ fores, & difficile os ambulacri.
uel unus omnes prohibebit uir qui fortis sit.
sed age uobis arma portabo armari
ex thalamo. illic enim (puto) neq; aliò
arma deposuerunt Vlysses & illustris filius.
Sic locutus ascendit Melanthius custos caprarum
in thalamum Vlyssis supra scalas domus.
ubi duodecim quidem scuta excepit, totidemq; lanceas, Melāthius
& tot galeas æreas crinitas: armis in-
perrexit autem ire, nalde autem citò portās procis dedit. struit pro-
& tunc Vlyssis soluta sunt genua & delectum cor, cos.

ὡς postquam

poſt quam circũponentes uidit arma, manib. añt lanceas
longas quatientes: magnum autem ipſi uidebatur opus.
ſtatim antẽ Telemachũ uerbis uolucribus allocutus eſt:
Telemache, certè omnino aliqua in domibus mulierum
nobis parat bellum malum, uel Melanthius.
Hunc a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
ô pater, ipſe ego hoc peccaui, (neq; aliquis alius
culpa eſt) qui thalami ianuam ſpiſſe congruam
reliqui inclinans: horum autem ſpeculator fuit melior.
ſed nade diuine Eumae ianuam clande thalami,
& obſerua ſiqua eſt mulierum quæ hæc faciat,
an filius Dolij Melanthius, quem ego puto.
ſic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Iuit a. iterum in thalamum Melãthius cuſtos caprarum,
portaturus arma pulchra. animaduertitq; diuus ſubul-
ſtatim autem Vlyſſem allocutus eſt propè entem: (cus,
diuine Laertiade prudens Vlyſſes,
ille rurſus exitioſus uir quem putamus ipſi,
it in thalamum: tu autem mihi uerum dic,
an eum interficiam, ſi potentior ero:
an tibi huc ducam, ut delicta ſoluat
multa, quæcunq; hic patrauit tua in domo.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ego quidem & Telemachus procos ſuperbos
retinebimus intra domos, licet percupidos:
nos autem auertentes pedes & manus deſuper,
in thalamum iacite, tabulas autem ligate à tergo:
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam trahite, admouete q; trabibus,
ut diu uiuus, graues dolores patiatur. (uerunt,
Sic dixit. illi a. hunc ualde quidẽ audiuerunt, & obedi
perrexerunt a. ire in thalamũ: fefellerunt a. ipſum intus
& ille quidẽ in thalami cõclaui arma quærebat: (entẽ.
ibi autem ſteterunt utrinq; apud limina manentes:
quando limen tranſibat Melanthius cuſtos caprarum,
altera quidem manu ferens pulchram galeam,
altera añt ſcutum latum antiquũ, inquinatum ficcitate,
Laertæ heroïs, quod iuuenis portabat:
tum quidem iacebat, ſuturæq; ſolutæ erant lorarum.
illi irruentes ceperunt, traxeruntq; ipſum intro
uiriliter: in pauimento a. in terram iecerunt dolẽtes cor.
pedes autem manus q; colligauerunt triſti uinculo,
bene auerſas prorſus, ſicut iuſſerat
filius Laertis pertolerans diuus Vlyſſes.
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam traxerunt, admouerunt q; trabibus.
Hunc autem obiurgans allocutus es Eumæe ſubulce:
nũc quidẽ iam ualde omnino Melãthie noctẽ excubabis
lecto in molli dormiens, ſicut decet:
neq; te aurora ab Oceani fluctibus
latebit ueniens auriſedis, quando adduces
capras procis domum ad conuiuium parandum:
ſic hic quidẽ illic relictus eſt extẽſus pnicioſo in uinculo.
illi autem armis induti, oſtioq; obſerato lucido, (lo.
uenerunt ad Vlyſſem prudentem, uerſutum.

ὡς πόδ' ἀλαλήμενοι ἴδε τεύχεα χερσὶ ἔχοντας
μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' ἀὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αἶψα ἢ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νωΐν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἠὲ Μελανθώ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἄμβροτον, (οὐδέ τις ἄλλος
ἄτη ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
κάλλιπον ἀγλαΐας· δὴν ἢ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι δ' εὖ Εὔμαιε θύρην ἐπίθου θαλάμοιο,
ἠ φράσσαι εἴτις ἄρ' ὅδε γυναικῶν ἢ τάδε ῥέζει,
ἦ ὅγε Δολίοιο Μελανθεύς, τόν περ ὀΐω.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελανθίος αἰπόλος αἰγῶν,
οἴσων τεύχεα καλά. νόησε δ' ἰδὼν ὑφορβός,
ἆψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
δὴ σχεδὸν ἀλδαρτιάδην πολυμήχαν' Ὀδυσσῆ,
κῆνός γ' αὖτ' ἀϊδηλος ἀνὴρ ὃν ὀτόμηδ' αὐτοί,
ὄρχεται ὃν θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἦ μιν ἀποκτείνω, αἴ κεν κρείσσων γε γένωμαι·
ἦε σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας στυγερὸς ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ. (σεύς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ἦτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνησώμεθα κούρους
χάσσομεν ἐν θαλάμοισι μεγάροιο, μάλα περ μεμαῶτας·
σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν
δῆσαι θαλάμοιο βαλέειν, σανίδας δ' ἐπιβῆσαι ὄπιθεν·
σειρὴν ἢ πλεκτὴν δὲ αὐτὴ περιμύαντον,
κίον' ἀνὰ ὑψηλὴν ἐρύσαι, προτελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὡς κεν ἀλιτρὰ ζωὸς ἐὼν, χαλεπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ κλύον, ἀλλ' ἐπίθοντο·
βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον λαθιπτολίεμιν ἔνδον ἐόντα.
ἦτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα·
τὼ δ' ἔσαν ἐκάτερθε πρὸ σαθμοῖσι μένοντε.
εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν,
τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος οὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄλκῃ,
λαέρταο ἥρωος, ὃ κεκρίατο φορέεσκε·
δὴ τότε γ' ὦρτο κιών, ῥαφαὶ † ἦ λέλυντο ἱμάντων. al. δ' ἐλέλυντο
τὼ δ' ἄρ' ἐπαίξαντ' ἐλέτην, ὄρυσάν τε μιν ἔσω
κουρίδι· τὼ δ' ἀπίδην ἦ καμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ.
σφὼ ἢ πόδας χεῖράς τ' ἔλεον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε βραμπτῆρες, ὡς ἐπέλευθον
ἥρως Λαέρτιος πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
σειρὴν ἢ πλεκτὴν δὲ αὐτὴ περιμύαντον,
κίον' ἀνὰ ὑψηλὴν ὄρυσαν, προτελάσαν τε δοκοῖσι.
Τὸν δ' ὦ κερτομέων προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελανθιε νύκτα φυλάξεις
δουνὴ φίλῃ μαλακῇ κατακείμενος, † ὥς ἐπέοικεν· al. ὡς σε ἐοικός.
οὐδ' ἔσθ' ὅ γ' ἠριγένεια λάθῃ Ὠκεανοῖο ῥοάων
λύσας ἐπορνυμένη χρυσόθρονος, ὄφρ' ἄγε σῆας
αἶγας μνηστῆρσι δόμου κάτα δ' αἶτε φοήσαι
ὧν ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο πεδὰς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
τὸν δ' ἂρ τεύχεα δύντε, θύρην τ' ἐπιθόντε φαεινὴν,
βάτην ἐς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.

φῶτε

ἕνθα μιν᾽ πνείοντα λιπεῖν σθένος, οἱ μὲν ἐπ᾽ οὐδοῦ,
τέσσαρες, οἱ δ᾽ ἔντοσθε δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
τοῖσι δ᾽ ἐπ᾽ ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη πήματι δ᾽ ἐμάς ἠδὲ καὶ αὐδήν.
τὴν δ᾽ Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔφατο,
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ᾽ ἑτάροιο φίλοιο,
ὅς σ᾽ ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοι ἐσσί.
Ὡς ἔφατ᾽, οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν᾽ Ἀθήνην.
μνησῆρας δ᾽ ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
πρῶτος τὴν γ᾽ ἐνένιπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ᾽ ἔπεεσσι πάρος πεπιθήσιν Ὀδυσεὺς
μνησῆρσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω·
ὁππότε κεν τούτους κτείνωμεν, πατέρ᾽ ἠδὲ καὶ υἱόν,
σὺ δ᾽ ἦ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μνηστῆρας
δρῄσεις ἐν μεγάροις· σῷ δ᾽ αὐτῷ κράατι τίσεις.
αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήματά θ᾽ ὁππόσα τοι θὴν τά τ᾽ ἐν δόμοισι καὶ ἀγρῷ,
τοῖσιν Ὀδυσσῆϊ μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν οὐδὲ θυγατρας,
οὐδ᾽ ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὡς φάθ᾽. Ἀθηναίη δ᾽ ἠχολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
νείκεισεν δ᾽ Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
οὐκ ἔλπει σοί γ᾽ Ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, οὐδὲ τις ἀλκή,
οἷη ὅτ᾽ ἀμφ᾽ Ἑλένῃ λεύκωλένῳ ἐννέα πάσας
ἐνδέκατον τρώεσσιν ἐμάρνασο νωλεμὲς αἰεί·
πολλοὺς δ᾽ ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δ᾽ ἀϊστώθη,
σῇ δ᾽ ἦλθε βουλῇ πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
ἀλλοίη γε νῦν ὧδε †πῶς δὴ νῦν, ὅτε σὸν δῆμον τε κτήματά θ᾽ ἱκάνεις,
οὔτε μνησήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμον ἐόν;
ἀλλ᾽ ἄγε δεῦρο πίτνα πρὸ ἐμεῖο, νέη ἐν ἔργον,
ὄφρ᾽ εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι λυσιμελέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης ὀφέρσεται ἀντιτίνειν.
ἦ ῥα· καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἐτεραλκέα νίκην,
ἀλλ᾽ ἔτ᾽ ἄρα σθένός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἠμὲν Ὀδυσσῆα καὶ ὑὸν κυδαλίμοιο.
αὐτὴ δ᾽ ἀίθαλόεντα κατὰ μέγαρον μέλεθρον
ἔζετ᾽ ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἀὔτῃ.
μνηστῆρας δ᾽ ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Εὐρυνόμους τε καὶ Ἀμφιμέδοντα, Δημοπτόλεμός τε,
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ᾽ ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ᾽ ἔζωον, πόρε τε ψυχὴν ἐμάχοντο·
τοὺς δ᾽ ἤδη κάδε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοὶ
ἔπιπτον πολέες δ᾽ †Ἀγέλαος ἔφη τε, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἤδη χεῖρα μιν᾽ ἀνὴρ ὀλίζεται ἀπτῆς.
νῦν δ᾽ ἤτοι μὲν Μέντωρ μάλα εἶπε κενεὰ βυγάματα πομπῇ,
οἱ δ᾽ οἶοι λείπονται ἐϋδμήτοισι θύρῃσι.
νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δουρατὰ μακρά·
ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽ οἱ ἓξ πρῶτοι ἀκοντίσατ᾽, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ Ὀδυσσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι·
τῶν δ᾽ ἄλλων ὀ κάδε, ἐπεὶ οὔτός γε πέσῃσιν.
Ὡς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἀπόντισαν ὡς ἐκέλευε
μνηστῆρες· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια δῆκεν Ἀθήνη.
τὸν δ᾽ ἄλλον μὲν σεῦεν ἐϋσσάδι μεγάροιο

hic robur ſpirantes ſteterunt: hi quidem in limine,
quatuor, illi autem intra domum multiq́ & boni.
hos autem ad filia Iouis uenit Minerua,
Mentori aſsimilata & corpore & uoce. Minerua Mentori aſsimilata.
Hanc autẽ Vlyſſes lætatus eſt uidens, & uerbũ dixit:
Mentor propulſa Martem, recordare. a. ſocij dilecti,
quæcunq́ bona feci: coæuus autem mihi es.
Sic dixit, putans populorũ ſaluatricẽ eſſe Mineruam.
proci autem ex altera parte minabantur ex domo:
primus hanc increpauit Damaſtorides Agelaus:
Mentor, ne tibi uerbis perſuadeat Vlyſſes Agelaus Mẽtori ne Vlyſſem in uct.
procis pugnare, auxiliari autem ei ipſi.
ſic enim noſtram mentem perficiendam puto:
quando hos interfecerimus, patrem ac & filium,
inter eos tu poſtea interficieris, qui talia cogites
patrare in ædibus: tuo autem ipſius capite ſolues.
at poſtquam uobis uires abſtulerimus ferro,
poſſeſsiones quot tibi ſunt quæq́ intus & quæ foris,
ipſis Vlyſsis commiſcebimus: neq́ filios
ninere in ædibus ſinemus neq́ filias,
neq́ uxorem prudentem Ithacæ in urbe uerſari.
Sic dixit. Minerua autem irata eſt ex animo magis:
increpuit autem Vlyſſem iratis uerbis: (tudo,
non amplius tibi Vlyſſes robur firmũ, neq́ aliqua fortis-
qualis quando pro Helena albiulna bono patre nata
nouem annis Troianis pugnaſti perpetuò ſemper:
multos autem uiros interfeciſti in graui pugna,
tuo autem capta eſt conſilio Priami urbs lata uijs.
quomodo iã nũc, quãdo tuũ populũ & poſſeſsiones per-
contra procos lamẽtabiliter recuſas fortis eſſe? (uenisti,
ſed age huc amice apud me ſta, & uide opus,
ut uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficia reddet.
dixit: & nondum omnino dabat inclinatam uictoriam,
ſed adhuc potentiamq́ & fortitudinem tentabat
tum Vlyſsis tum filij glorioſi.
ipſa autem ſplendidæ in domus trabem
ſedit ruens, hirundini ſimilis aſpectu.
procos autem concitabat Damaſtorides Agelaus,
Eurynomusq́ & Amphimedon, Demoptolemusq́,
Piſanderq́e Polyctorides, Polybusq́e cordatus.
hi enim procorum fortitudine erant facilè optimi,
qui adhuc uiuebant, deq́ne uita pugnabant:
reliquos iam domuerat arcus & frequentes ſagittæ.
his autem Agelaus dixit, uerbum omnibus nuncians:
O amici, iam cohibebit uir hic manus intactas.
& iam ei Mentor quidẽ abit locutus inanes iactationes,
hi autem ſoli relicti ſunt in primis ianuis.
ideo non ſimul omnes immittite lanceas longas:
ſed agite ſex primum iaculamini, ſi fortè Iupiter
det Vlyſſem percuti, & gloriam obtinere:
horum autem aliorum non cura, poſtquam hic ceciderit.
Sic dixit. illi autẽ omnes iaculati ſunt ſicut inſerat,
cupientes: illa autem omnia uana fecit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus

percußit,alius autem ianuam denſe congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
at poſtquam iam lanceas euitauerunt procorum,
his uerbis incepit pertolerans diuus Vlyſſes:
O amici,iam quidem ego dixerim & nobis
Procorum in turbam iaculari,qui cupiunt
nos interficere præter priora mala.
Sic dixit.hi aũt omnes iaculati ſunt acutas lanceas,
contra collineantes.Demoptolemum quidem Vlyſſes,
Euryadem autem Telemachus,Elatum autem Subulc.
Piſandrum autem interfecit boum bubulcus uir:
hi quidẽ poſtea ſimul oẽs mordicus ceperũt magnũ paui
proci autem inuerunt domus intimum: (mentum.
his autem irruerunt,mortuis aũt ex lanceas ceperunt.
rurſus autem proci iaculati ſunt acutas lanceas,
cupientes:multasq; iritas reddit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus
percußit,alius autem ianuam ſpiſſe congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
Amphimedon aũtẽ Telem.percußit manum in palma
in ſuperficie,extremam autem pellem læſit æs.
Cteſippus autem Eumæum ſuper ſcutum lancea longa
humerum extra tetigit:illa aũt ſuperuolauit,cecidit aũt
hi aũt rurſus circũ Vlyſſem prudentẽ uerſutũ (humũ.
procorum in turbam iaculati ſunt acutas lanceas. (ſes,
tunc rurſus Eurydamãta percußit urbiũ populator Vlyſ
Amphimẽdõta aũt Telemachus, Polybũ aũt Subulcus:
Cteſippum autem poſtea boum bubulcus uir
percußit in pectus:iactans autem allocutus eſt:
ô Polytherſide amator conuitiorum, nunquam omnino
omittens præ ſtultitia magniloquentiam,ſed Dei
uerbum committe: quoniam multo potentiores ſunt,
hoc tibi pro pede hoſpitale donum eſt,quem dediſti
diuo Vlyſſi domi mendicanti.
dixit boum nigrarum bubulcus. at Vlyſſes
uulneranit Damaſtoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum percußit
lantea medio uentre,penitus autem æs tranſadegit:
cecidit autẽ pronus,terram autem percußit tota fronte.
tunc Minerua corruptrix hominum Aegida ſuſtulit
alto ex faſtigio:illorum autem mentes expauerunt.
Cõparatio. per itaq; fugerunt domum,boues tanquam gregariæ,
quas quidem uarius æſtrus irruens agitauit
tempore in uerno,quando dies longæ ſunt.
hi autem ſicut uultures curuæ unguibus uncis chelis
ex montibus uenientes in aues ruunt,
hæ quidem in campo nebulas timentes eunt,
illi autem has perdunt inſilientes, neq; aliqua fortitudo
fit neq; fuga,gaudent autem uiri præda:
ſic hi procos irruentes in domum (indecens,
uerberabant promiſcuè.horum autẽ ſuſpiriũ mouebatur
capitibus uerberatis: pauimẽtũ a.totũ ſanguine ſparge-
Liodes ſup plex orat Vlyſſem. Liodes autem Vlyſſis irruens cepit genua; (batur.
& ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt:
oro te Vlyſſes:tu autem me uerere,& mei miſerere.

nunquam

Βεβλήκει, ἄλλῳ δ' ἄρ' ὀδύρετο θυμὸν ἀνίῃ·
ἄλλος δ' ἂψ τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντ' ἀλύσαντο μνησήρων,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ὦ φίλοι, ἦδη μέν κεν ἐγὼν εὖ φαίην καὶ ἄμμε
μνησήρων ὀλοὸν ὁμίλου ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρίξαι ὑπὸ πρὸ τρόποισι κακοῖσιν.
ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόνησαν ὀξέα δοῦρα,
ἄντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην αὖ δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ σύβωτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ὦκα βοτόλοιος ἄνηρ·
οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἔλον ἄκαν ὀδόντας.
μνησῆρες δ' † ἄρ' ἐχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε· al. ἀνεχώρησαν
τοῖς δ' ἄρ' ἐπὶ ξέσαν, νεκύων δ' ὄζε ἔγχε' ἔλοντο.
αὖτις ἄρ' μνησῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα·
ἔμπλητο τὰ πολλὰ ἐτώσια δίκην Ἀθήνης.
τὴν ἄλλος μὲν ἀθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δ' ἄρα τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια·
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλεμάχου βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρ-
πῷ λίγδην, † ἄκρον δ' ῥῖνὸν ἀπὸ σάρκα χαλκός. (πῷ al. ἄκρην
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
ὦμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπερπλάτο, πῖπτε δ' ὀϊστός.
τοῖσι δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
μνησήρων ὀλὸν ὁμίλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα. (σεύς,
ἔνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυ-
Ἀμφιμέδοντα δ' ἄρα Τηλέμαχος, πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ὦκα βοτόλοιος ἀνὴρ
βεβλήκει πρὸς στῆθος ἐπιθύνων ἐπὶ πρόμολον δουρί,
ὦ πολυθερσίδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
εἴκων ἀφραδίῃσι, μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
μῦθον ὀπιτρέπειν· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τόδε τοι αὖτις πόδος ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας
αὐτιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
ἦ ῥα βοῶν ἑλίκων ὦκα βοτόλοιος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὄπασε Δαμαστορίδῃ αὐτοκασιγνήτῳ ἔγχεϊ μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδῃ Λειώκριτον ὄπασε
δουρὶ μέσον κρεῶνα, διαπρὸ δ' ἦλθ' χαλκὸν ἔλασσεν·
ἤριπε δ' ὕπτιος, χθόνα δ' ἅπασε παντὶ μετώπῳ.
δὴ τότ' Ἀθηναίη † φθισίμβροτος ἀνέσχεν al. φθισίμβροτον
ὑψόθεν ἐν δροφῆς· τὴν δ' φρεσὶν ἐπτοίηθεν.
οἱ δ' ἐφέοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγελαῖαι,
τὰς μὲν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται.
οἱ δ', ὥστε ἀγρότεροι γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
ἐξ ὀρέων ἐλθόντε ἐπ' ὀρνίθεσι θοῇσι,
τοὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἴενται,
οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπ' ἀλμυρόν, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
ὣς ἄρα τοὶ μνησῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ὀϊστροφάδην. † ἡ δὲ σόος ὄρνυτ' ἀϊκής, (θύρῃ.
κράατα τυπτομένων· δ' ἄπεδον δ' ἅπαν αἵματι
Λειώδης δ' ὁ Ὀδυσσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνω,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.

ὃ γὰρ

ὲ γάρ ποτε τινὰ φημὶ μνηστήρων ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν ὀλίγ᾽ ἔργα κακὰ ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ μὲν ἄλλους
πάντας μνηστῆρας, ὅσοι τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ὲ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἐχέσθαι·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, ὀλλὼ ἐοργὼς,
πάσομαι. ὡς ὄφελές χάρις μετόπισθ᾽ ὑπάρχειν.

Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδὼν πεπνυμένος Ὀδυσῆος
μὴ λὶ μετὰ τοῖσι θυοσκόος δύχαι εἶεν, (θυοεις,
πολλάκι μοι μέλλεις ἀρημένα φίλ᾽ μεγάροισι,
τηλὲ μοι νόσοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
σοί δ᾽ ἄλοχόν τε φίλην καὶ ἐμοὶ τέκνα τεκέσθαι·
ὄφρ᾽ ὲ καὶ θανάτου γε δυσπλειγέα πεφύγοισθα.

Ὡς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἴλκε χαρὶ παχέϊ
κέλμενον, ὄφρ᾽ Ἀγέλαος ἀποπρὸ θύραι χαμᾶζε
πτεινόμενος ὄφρ᾽ τόν γε κατ᾽ αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
φθεγγομένου δ᾽ ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δὲ τ᾽ ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
Φήμιος, ὅς ῥ᾽ ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἔστη δ᾽ ἐν χείρεσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἄγχι πὺ ὀρσοθύρην· δίχα δ᾽ ὁρμήθη μερμήριξεν,
ἠὲ κατ᾽ ὐς μεγάροιο, Διὸς μεγάλ᾽ ἀστὶ βωμὸν
ἑρκεῖον ἷζοιτο τετυγμένον, ὄφρ᾽ ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ὠδὶ μηρί᾽ ἔκηαν·
ἢ γούνων λίσσοιτο παρασταδὸν Ὀδυσῆα.
ὧδέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἦτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
αὐτὸς δ᾽ αὖτ᾽ Ὀδυσῆα παρασταδὸν λάβε γόνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,
γουνοῦμαί σ᾽ Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ᾽ αἴδεο, καί μ᾽ ἐλέησον,
αὐτῷ τοι μετόπισθ᾽ ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
τέφνῃς ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
αὐτοδίδακτος δ᾽ εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
παντοίας ἐνέφυσεν. ἔοικα δέ τοι πρὸς ἀείδειν
ὥστε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
καί κεν Τηλέμαχος τάδ᾽ ἐγ᾽ ἔπποι σὸς φίλος υἱὸς,
ὡς ἐγὼ ὄφρα ἕκωμ᾽ ὲς σὸν δόμον, ὀδέ᾽ ἐρέω,
πωλεύμενος μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες κὲ κρείσσονες ἦγον ἀοιδῆς.

Ὡς φάτο. τοῦ δ᾽ ἄκουσε θεὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
αἶψα δ᾽ ἔπειτα πατρὸς πεφιδομένη ἐγγὺς ἐόντα,
al. μιν δὲ τι ἴσχεο, μηδ᾽ ἔτι ἴσσον αὐτίον ἄπτε χαλκῷ.
καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅστέ μοι αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδίστης ἔπαιδος ἐόντος·
εἰ δ᾽ ἀμὴ μιν ἔπεφνε φιλοίτιος, ἠὲ συβώτης,
ἠὲ σοι αὐτίβολήσας ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.

Ὡς φάτο. τοῦ δ᾽ ἄκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς.
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνου, ἀμφὶ δ᾽ ἑ δέρμα
ἕσσο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ᾽ ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θεοῖς δ᾽ ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα προσέῤῥαδε λάβε γόνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ω φίλ᾽, ἐγὼ μὲν ὅδ᾽ εἰμί· σὺ δ᾽ ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρὶ
μή μι

nunquam enim alicui dico me mulierum in domibus
dixisse neq; aliquid feciſſe iniuſtum: ſed & alios
ſedabam procos, quicunq; talia faceret.
ſed mihi non obediuerunt ut malis manus abſtinerent:
ideo ob improbitatem fœdum lethum obierunt.
at ego cum his natus, nullo patrato,
iacebo. ſic non eſt gratia in poſterum benefactorum.

Hunc autem toruè uidès alloquutus eſt prudens Vlyſſ.
ſiquidem iam cum his natum dicis eſſe te,
ſæpe nimirum oraſti in domibus,
longè mihi reditus finem dulcis fieri,
te autem uxoremq; dilectam ſequi & filios parere:
ideo non mortem grauem effugies.

Liodes occiditur.

Sic locutus, enſem cepit manu forti
iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
interfectus: quo hunc in cernicem mediam percuſſit.
loquentis autem huius caput pulueribus mixtum eſt.
Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis per nim.
ſtabat autem in manibus tenens citharam ſtridulam
ppe apud ſuperiorē ianuā: bifariā aūt mētib. cogitabat,
an egreſſus domo, Iouis magni ad aram
aulæ ſederet factam, ubi multa
Laertes Vlyſſesq; boum femora combuſſerat:
an genibus precaretur aggreſſus Vlyſſem.
ſic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe,
genua prehendere Laertiadæ Vlyſſis:
atq; hic citharam concauam depoſuit humi
inter crateram & ſedile argenteis clauis:
ipſe autem rurſus Vlyſſis aggreſſus prehendit genua,
& ipſum precans uerba melocia alloquutus eſt:
oro te Vlyſſes: tu autem me uerere, & mei miſerere.

Phemius muſicus, Vlyſſi.

ipſi tibi in futurum dolor erit, ſi cantorem
interfeceris qui Deis & hominibus cano.
ipſe per me doctus ſum: Deus aūt mihi in mētibus tātile
omnes produxit. mihi autem tibi accinere (nas
tanquam Deo: ideo ne me cupias decollare.
& Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
quòd ego non uoluntarius in tuam domum, neq; indigēs,
ueni procis cantaturus ad conuiuia,
ſed multo plures & potentiores duxerunt per nim.

Sic dixit. hunc autem audiuit ſacra nis Telemachi,
ſtatim autem ſuum patrem alloquutus eſt propè entem:
abſtine, neq; item hunc inſontem percute ferro.
& præconem Medontem ſeruemus, qui mei ſemper
domo in noſtra curam habuit pueri entis:
ſi iam non ipſum interfecit Philœtius, uel Subulcus,
uel tibi occurrit ruenti in domo.

Sic dixit. hunc autē audiuit Medon prudentia ſciēs.
lapſus enim iacebat ſub ſede, circum autem pellem
induitus erat bouis recentem, fugiens mortem nigram.
ſtatim autem à ſedili ſurrexit, citò autem exuit bouinam:
Telemachum autem poſtea aggreſſus cepit genua,
& ipſum precans uerba melocia alloquutus eſt:

O amice, ego quidē hic ſum: tu cōtine te, dic aūt patri

mi

Phemius et Medon à Telemacho seruantur.

& ne me superans lædat acuto ferro,
uiris procis iratus, qui ei totonderunt
res in domibus, te autem stulti non honorauerunt.
Hunc autem subridens allocutus est prudens Vlysses:
fide, quoniam te hic liberauit & seruauit,
ut noscas in animo, at dicas & alij,
quòd malefacto benefactum est longè melius.
sed egressi domibus sedete foris
ex cæde in atrium, tuq; & celeberrimus cantor,
ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. illi autem exiuerunt domo euntes.
sederunt autem illi Iouis magni ad altare,
undiq; aspicientes, cædem expectantes semper.
circumspiciebat a. Vlysses ad suã domũ, si quis adhuc uiuus sublateret, fugiens mortem nigram. (rorum
illos autem uidit prorsus oẽs in sanguine & pulueribus
collapsos multos: ac sicut pisces quos piscatores
concauum in littus album extra mare
reti extraxerunt maculoso: hi autem omnes
undas maris cupientes in arenis fusi sunt,
horum quidem Sol lucens abstulit animam.
sic tunc proci crebri fusi erant.
tunc Telemachum allocutus est prudens Vlysses:

Vlysses Eurycleam ac cerfiri iubet.

Telemache, eia age mihi uoca nutricem Eurycleam,
ut uerbum dicam quod mihi in animo est:
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedinit patri:
motoq; ostio, allocutus est nutricem Eurycleam:
eia mouere anus antiqua, quæ mulierum
famularum speculatrix es in domibus nostris:
ueni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus est. huic autem impẽnatum fuit uerbum:
aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum:
perrexit autem ire: at Telemachus antè præibat.
inuenit postea Vlyssem cum interfectis mortuis,
sanguine & puluere inquinatum: tanquam leonem,
qui comesto boue uenit armentali,
omne autem ei pectus q; genæq; utrinq;
cruenta sunt: grauisq; est insultum aspectu.
sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
illa aũt postquã mortuos q; & magnũ inspexit sanguinẽ,
aggressa est ululare, quoniam magnum uidit opus:
sed Vlysses prohibuit, & tenuit cupientem licet:
& ipsam loquens uerbis uelocibus allocutus est:
in animo anus gaude, & absline, neq; ulula.
non pietas est interfectis in uiris orare.
hos autem Parca domuit Deorum, & impia opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
non malum, neq; quidẽ bonum, qui ad ipsos peruenisset:
ideo & peccatis fœdam mortem assecuti sunt.
at age mihi tu mulieres in domibus enumera
quæ me inhonorant & quæ peccantes sunt.
Hunc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam.
quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
famulæ, has quidem opera docuimus operari,
lanasq;

μή μι πολιοδρνέων δ' πλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐδρῶν μνησήρων πεχολωμένων, οἱ οἱ ἔκειρον
κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δ' νήπιοι οὐδ' ἐνὶ θυμῷ.
Τὸν δ' ὦ μειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ ἔπι καὶ ἄλλῳ,
ὡς κακοεργίης ὄνειρος ἐμείνων.
ἀλλ' ἐξελθόντε μεγάρων ἐλεώδεα θύραζε
ἐκ φόνε εἰς αὐλήν, σύ τε δ πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' αὖ ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.
Ὡς φάτο. τὼ δ' ἐξω βήτην μεγάροιο κίοντε.
ἑζέσθην β' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλε πρὸ βωμοῦ,
παύτοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδειγμένω αἰεί.
πάπτηνε δ' Ὀδυσεὺς καθ' ὅμιλον, εἴτις ἔτ' αὖ-
ζωὸς ὑποπλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν. (δρῶν
αὖθι δ' ἴδ' ἐν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
πεπτηῶτας πολλούς· ὥστ' ἰχθύας ὀξὺ ἁλιῆες
κοίλην ὀν ἀϊγιαλὸν πολιῆς ἐκτοσθε θαλάσσης
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
κύμασ' ἅλος πεδέοντο ὀδὶ ψαμάθοισι κέχυντα,
τῶν μύτ' ἠελίῳ φαεσίμβρότῳ ἐξεάλῳ θυμός.
ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον ἰοφόρον Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπω ἐπιοῖμι τό μοι κατὰ θυμὸν ὀρίνει.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
κινήσας δ' θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῢ παλαιγενές, ἥτε γυναικῶν
δμωάων σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
ὄρχεο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρά τι εἴπῃ.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ὤϊξεν δ' θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων·
βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόδρομος ἐγεμόνευεν.
εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισιν ἐκείνοις,
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥστε λέοντα,
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ὄρχατα ἀγραύλοιο,
πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
ἦλθ' ὡς δ' νεκύας τε καὶ ἄατον εἶσιδ' ἐνὶ αἴμα,
ἴθυσεν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, κὴ ἔσχεθεν ἱεμένην περ·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἐν θυμῷ γρηῢ χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
ὄχ ὅσιον κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν ὀλλυτὰ ἆσθαι.
τοὺς δὲ δὴ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ ἔργα ἔτλια ἔργα.
ὅττινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὃς κακόν, ὃς δὲ μιν ἐδλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ καὶ ἀπαδαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον
αἳ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσί.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην κατάλεξω.
πεντήκοντά τοι εἰσὶν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμωαὶ, τὰς μύτ' ἔργα δ' ἰδιδάξαμεν ἐργάζεσθαι,

ἐριά

ὀρνιὰ τε ξαίνειν, καὶ ἁλοσύνας αὐτὴ ἔχεσθαι·
πάντων δὴ δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
οὔτ' ἐμὲ τίσασαι οὔτ' αὐτῇ τὴν περ πότνιαν.
Τηλέμαχος δ' ἦ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδὲ ἑ μήτηρ
σημαίνειν ἐάσκεν ὕπ' ἀνδράσι μυθήσασθαι.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερῴια σιγαλόεντα,
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε. (σεῦ,
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς
μήπω τοῦτό γε δὴν ἐπιεργέσθω· σὺ δ' ἐνθάδε ἑσσὸς
ἐλθὲ μολὼν αὖτις· πρόσθεν δὲ ἀείκεα μυχανόωντο.

Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηὺς δὲ διὰ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ Βουκόλον ἠδὲ Συβώτην
εἰς ἑ καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, μετὰ δ' αὐτοῖσι γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πᾶντα δόμον κατακοσμήσησθε,
δμῳὰς ἀξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
θεινέμεναι ξίφεσιν ταρυπήσιον, εἰσόκε πάντων
ψυχὰς ἀφελοίσθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης
τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ.

Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἁθρόαι ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
ἄλγε' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
πρῶτα μὲν ὃν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας,
κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν δυδρικὸς αὐλῆς,
ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσεὺς
αὐτὸς ὃν ἀμφιέπων· τοὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ Βουκόλος ἠδὲ Συβώτης
λίστροισιν λάπαδνον ὑπὸ πᾶσαν δόμοιο
ξύον· τοὶ δ' ἐφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δ' ὑπαλεῖ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμῳὰς ἀξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
ἔλσον γὰρ σέσηκε, θέειν ὅπως ἦεν ἀλύξαι.

Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
πάντων οἳ δή μοι κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
μητρί θ' ἡμετέρῃ, καὶ δή τε μνηστῆρσιν ἴαυον.

Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο
κίονος ὑψόσ' ἐπῆψε παναίολον, ἀμφὶ δὲ λαιμῷ
ὑψόσ' ἐπιστήσας, μήτις ποσὶν ἔνδοθεν ἵκηται,
ὣς δ' ὅτ' ἂν ἢ πίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκεα πυκνὰ πύκασσαν, τόθι σφέας ἔκτανε δαίμων,
αὖλιν ἐσιέμεναι, συαγρὸς δ' ὑπὸ δέξατο κοῖτος·
ὣς αὖ' ἐξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πᾶσαις
δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἰκτίστα θάνοιεν.
ἄσπαιρον δὲ πόδες σμικρὸν χρόνον, οὐδὲ μάλα δηρόν.
ἐκ δὲ Μελανθίου ἤγον ἀνὰ προάθυρόν τε καὶ αὐλήν·
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλεῖ χαλκῷ
πάμπρων· μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κυνοτυστὶ θυμῷ.

οἱ μὲν

lanasq́ extendere, & seruitutem tolerare:
harum duodecim omnes impudentias miuerunt,
neq́ me honorantes neq́ ipsam Penelopen.
Telem. autẽ nuper quidem auctus est, neq́ ipsum matri
imperare finit in famulis mulieribus.
sed age ego ascendens cœnaculum stipendum,
dicam tuæ uxori, cui aliquis Deus somnum iniecit.

Hanc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
nondum hanc excita. tu autem huc dic mulieribus
uenire quæ antea fœda parabant.

Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
nunciatura mulieribus, & motura ad eundum.
at ipse Telemachum & Bubulcum & Subulcum
ad se uocans, uerba uelocia allocutus est:
incipite nunc mortuos portare, & iubete mulieres: Vlysses iubet mortuos efferri.
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgare.
at postquam totam domum ornaueritis,
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij
ferite ensibus longis, donec omnium
animas auferatis, & obliuiscantur Veneris
quam à procis habebant, coibantq́ clàm.

Sic dixit. mulieres autem congregatæ uenerunt ũes,
grauiter lugentes, teneram lachrymam fundentes.
primum quidem mortuos portauerunt interfectos,
subq́ porticu deposuerunt benesepti atrij,
ad inuicem innitentes. imperabat autem Vlysses
ipse iens: illæ autem exportabant etiam per uim.
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgarunt.
at Telemachus & Bubulcus & Subulcus
scopis pauimentum prudenter factæ domus
uerrebant: exportabant aũt famulæ, posuerũt aũt foris.
at postquam omnem domum ornauerunt,
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij,
cogebant in angusto, unde nequaquam licebat effugere.

His autem Telemachus prudens incepit dicere:
non quidem iam pura morte animam auferam
harum quæ meo capiti opprobria fuderunt,
matriq́ meæ, apudq́ procos dormiebant.

Sic dixit: & funem nauis nigræ Impudicæ famulæ laqueo suffocantur.
columnæ ex suspendens, magna circumiecit tholo,
altè extendens, ne qua pedibus solum tangeret.
ficut autem quãdo uel turdellæ extensæ alis uel columbæ
septo impingunt, quod stat in luco,
aulam intrantes, odiosum autem suscipit cubile:
sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus
collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.
palpitabant autem pedibus paululum non ualde diu.
eduxerunt aũt Melanthium in uestibulum & atrium:
ciq́ nares & aures sæuo ferro Melãthius truciatur.
inciderũt: genitaliaq́ extraxerũt canibus cruda comedẽ
manusq́ & pedes inciderunt irato animo. (da,

bi

bi quidem poſtea ablutí manusq́ pedesq́,
ad Vlyſſem domum inerunt: perfectum eſt autem opus.
at hic allocutus eſt dilectam nutricem Euryclea:
porta ſulfur anus malorũ medelã, porta aũt mihi ignẽ,
ut ſuffiam domum. tu autem Penelopen
uenire huc iube cum ancillis mulieribus:
omnes autem moue famulas per domum uenire.

Hunc aũt rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea:
certè iam hæc fili mi rectè dixiſti.
ſed age lænamq́ tunicamq́ ueſtimenta portabo.
neq́ ſic pannis tectus latos humeros
ſta in domibus. indignum autem eſſet.

Hanc autem rurſus allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ignis nunc mihi primum in domibus fiat.

Sic dixit. neq́ non obediuit dilecta nutrix Euryclea:
Ignẽ luſtrã tur ædes. *portauit autem ignem & ſulfur: at Vlyſſes*
bene adoleuit domum amplam & domum & aulam.
anus autem rurſus aſcendit per domos pulchras Vlyſſis,
nunciatura mulieribus, & monitura ad eundum.
illæ autem inerunt ex domo, tædas in manibus tenentes.
illæ quidẽ igitur circũfundebãtur & ſalutabãt Vlyſſem,
& oſculabantur amplectentes caputq́ & humeros,
manusq́ capientes. hunc autem dulce deſiderium cepit
fletus & ſuſpirij: nouerat autem mentibus omnes.

ODYSSEAE HOMERI XXIII.

RHAPSODIAE

argumentum.

Agnitio Vlyſſis apud uxorem, & erroris narrationum ſumma;
& Vlyſſis & Telemachi cum domeſticis exitus.

ODYSSEAE HOMERI Ψ.

RHAPSODIA Ψ.

Poſt autem, agnoſcit maritum ſuum
tandem Penelope.

ANVS autem in cœnaculum aſcẽdit cachinnans,
hera dicturæ dilectum maritum intus eſſe.
genua autem firma habebat, pedesq́ ſufficientes erant:
ſtetit autem ſuper capite, & ipſam allocuta eſt:

Euryclea nunciat Penelopæ Vlyſſem redijſſe. *Surge Penelope, dilecta filia, ut uideas*
oculis tuis quæ cupis dies omnes.
uenit Vlyſſes, & domum applicuit ſerò licet uenientes.
proços autem interfecit ſuperbos, qui ſuam domum
deſtruebant, & res comedebant, uiolabantq́ filium.

Penelope Vlyſſem redijſſe non credit. *Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:*
nutrix dilecta, inſanam te Dei fecerunt: qui poſſunt
inſipientem facere, & prudentem ualde entem,
& inſipientem prudentiam inire fecerunt:
qui te læſerunt: antea autem mentibus bona eras.
cur me lædis perdolentem animum habentem,
hæc dicens? & ex ſomno ſuſcitas
dulci, qui me ligauit dilectas palpebras complectens?
nunquam enim ſic dormiui, ex quo Vlyſſes
iuit uiſurus malum Ilium non nominandum.
ſed age nunc deſcende, & retro nade domum.

ſi enim

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
εἰς Ὀδυσῆα δόμον δ' εἶον· τὸ τέλεσσε δὲ ἔργον.
αὐτὰρ ὅγε πρόσειπε φίλην τροφὸν Εὐρυκλείαν,
οἴσι θέειον χρηὺ κακῶν ἄκος, οἴσι δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον, σὺ δὲ Πηνελόπειαν
ἐλθεῖν ἠβάᾳ δ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναῖξίν·
πάσας δ' ὅτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
μηδ' ὧδε ῥάκεσιν πτερυκασμένον ὠμοὺς εἶσθ' ἐνὶ μεγάροισι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γένηαι.

Ὡς ἔφαθ', ἡ δ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ἠῦκομον δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
γρηῢς δ' αὖτ' ἀνέβη δμῳὰς κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
ἀγγελίησε γυναιξὶ, καὶ ὤτρυνεν νέεσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάς τε μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφιχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
χεῖράς τ' αἰχνύμεναι. τὸν δ' ἡδὺς ἵμερος ἦρει
κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ψ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, ἤ τε τῆς κλίνης διαγραφὴ
καὶ ἀναπτέρωσις, ἡ Ὀδυσσέως ἡ Τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ψ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τῇ δ' ἀναγνωρίσῃ πέσεν ἐν φρεσὶ Πηνελόπεια.

Ῥηῦς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα,
ἑὸν ποσσὶν ἐρείουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
γόνατα δ' ἐρράσσαντο, πόλις δ' ὑπεριτρέμεν ἔστο·
ἔνθ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδῃσθα
ὀφθαλμοῖσι σοῖσι τά τ' ἔλπεαι ἤματα πάντα.
ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνετο δηρὸν ἐλθών.
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγαυοὺς, οἵ θ' ἑὸν οἶκον
κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε πῶϋ δασ.

Τὴν δ' αὖτε προσέφη πορίφρων Πηνελόπεια,
μαῖα φίλη, μάργον σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δύανται
ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονα πολλὰ ἐόντα,
καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἵ σέ ποθ' ἐβλαψαν πρίν περ φρένας αἰσίμη ἧδε.
τίπτέ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
τοῦτα † παρειπέμεναι, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις ἀλλ. παρίζηται.
ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
ἦ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ ὅ Ὀδυσσεὺς
οἴχετ' ἐπ' Ὀφέλτερον κακοείλιον οὔνομα τοῦ.
ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἄλλοθι μείζονά κε.

εἰ γάρ τις μ' ἄλλη γε γυναικῶν εἴ μοι ἔασι,
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ οὐ ὔπνῳ μ' ὀρόξειε,
τῷ κε τάχα συγόρῳς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μεγάρων· σὲ δὲ τόγε γῆρας ἀνήκει.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ὅττι σε λωβεύω τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω.
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι·
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἔνδοθεν ἔγνω ἑῶντα.
ἀλλὰ σαοφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἔκρυβεν,
ὄφρ' αὐδρῶν τίσαιτο βίλν ὑπερφιάλων.

Ὡς ἔφατ'· ἡ δ' ἔχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῒ πόδι πλήξθη, βλεφάρω δ' ἄπο δ' ἄκρυα πῆκε·
καί μιν φωνήσασ' ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα,
εἰ δ' ἄγε δή μοι μᾶια φίλη νημερτέα εἰπέ,
εἰ ἔτεον δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μοῦνος ἐὼν, οἱ δ' αἰεὶ ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα
κτεινομένων· ἡμεῖς δ' ἀμυχῶ θαλάμοιο εὐπήκτου
ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι,
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισιν ἑκυροῦ
ἑσσάδ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον ὄβριμον ἄλλης
κεῖατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν. ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰαύων
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.
νῦν οἱ μὲν δὴ πάντα πρὸς αὐλείοισι θύρῃσιν
ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεείνεται πρηκαλέες,
πῦρ μέγα κηάμενος. σὲ δέ με πρόεηκε καλέσσαι.
ἀλλ' ἕπεο, ὄφρα σφῶϊν ἐυφροσύνης ὧδε βέητον
ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ· ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπασθε,
νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται.
ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵτινες μιν
μνηστῆρες, τῶν πάντας ἐτίσατο ἔν οἱ οἴκῳ.

Τὴν δ' αὖτε προσέφη πρόφρων Πηνελόπεια,
μᾶια φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχου πάγχυ γελόωσα.
οἶσθα γὰρ ὡς κ' ἀπάντεσσι νῦν μεγάροισι φανείη
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἷϊ τῷ τεκόμεσθα.
ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὧδ' ἔτυμον ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυούς,
ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
ὅττινα γὰρ τίσκον ὑπερφιάλως ἀνθρώπων,
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ δὴ ἀτασθαλίῃσι πάθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
οἶος νόστον ἀπεύρων ἀπώλεσε δ' αὐτόν.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ἢ πόσιν ἔνδον ἐόντα νῷ ἐχάρης, ἄπιστος ἔφησθα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι; θυμὸς δέ τοι αἰεὶ ἄπιστος.
ἀλλ', ἄγε τοι καὶ σῆμα περίφρασσ' ἄλλο τι πάντως·
οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
τὴν ἀπονίζουσα φρασσάμην. ἤθελον δέ σοι αὐτὴ
εἰπέμεν·

si enim aliqua me alia mulierum quæ mihi sunt,
hæc ueniens nunciasset, & ex somno excitasset,
profectò citò odiosè ipsam ego remisissem ire
rursus intra domos: te aũt in hoc quidem senectus inuat.

Hãc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
non te lædo filia dilecta: sed uerè tibi Eurycleæ
uenit Vlysses, & domum peruenit, sicut dico. Penelopæ.
hospes, quem omnes inhonorabant in domibus:
Telemachus quidem eum diu cognouit intus entem.
sed prudentijs cogitationes patris occultabat,
ut uirorum puniret uiolentiam superborum.

Sic dixit. illa autem lætata est, & lecto saltans
anum complexa est, à palpebris autem lachrymas misit:
& ipsam loquens uerbis uelocibus allocuta est:
eia age iam mihi nutrix dilecta uerum dic, Penelope
si uerè iam domum uenit, ut dicis, nutrici.
quomodo iam procis impudentibus manus immisit
solus ens, hi autem semper uniuersi intus manebant.

Hanc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
non uidi, non audiui. sed suspirium solum audiui Eurycleæ
interfectorũ: nos autẽ in secessu thalamorũ beneficiorũ Penelopæ.
sedebamus timentes, tabulæ autẽ tenebant bene cõgruæ:
antea quando me tuus filius à domo uocauit
Telemachus: hunc enim pater præmisit uocare.
inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos
stãtẽ: hi a. ipsũ circũ lapidib. stratũ pauimentũ tenẽtes,
iacebant densi. tu uidens autem animum exhilarabis
sanguine & cruore fœdatum, tanquam leonem.
nunc hi quidem iam omnes in atrijensibus ianuis
congregati: at hic domum suffit perpulchram,
ignem magnum accendens. te autem me misit uocare.
sed sequere, ut nos lætitia afficiatis
ambo dilectum cor. quoniam mala multa passi estis.
nunc autem iam hoc longum desiderium perfectum est:
uenit quidem ipse uiuus domesticus, inuenit autem et te
& filium in domibus: malè autem qui ei faciebant
proci, eos omnes punimit sua in domo.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
nutrix dilecta, nondum ualde contra gloriaris ridens. Penelope
scis enim quòd gratus in domo appareret Eurycleæ.
omnibus, maximè autem mihi & filio quem genuimus.
sed non est hoc uerbum uerum, sicut dicis:
sed aliquis immortalium interfecit procos superbos,
iniuriam indignatus tristem & mala opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
nõ malum neq; quidẽ bonum, quicunq; ipsos aduenerat:
ideo ob iniustitiam passi sunt malum. at Vlysses
perdidit longè reditum Achaiæ, periit autem ipse.

Huic antẽ postea respondit dilecta nutrix Eurycleæ:
filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium?
quæ maritum intus entem in foco, nunquam dicis
domũ esse uenturũ? animus aũt tibi semper incredulus.
sed age tibi & signum permanifestum aliud dicam:
cicatricem, quam quondam ei sus inflixit albo dente,
hanc abluens agnoui, nolebam autem tibi ipsa

dicere

dicere: sed me ille sapiens in ore manibus,
non sinit dicere, prudentijs mentis.
sed sequere: at ego me dedam ipsam,
si te decepero, interficiendam me miserrima morte.

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
nutrix dilecta, difficile te est Deorum immortalium
consilia trahere, valde licet scientem.
sed tamen eamus ad filium, ut videam
uiros procos interfectos, & qui interfecit.

Penelope subdubitãs accedit Vlyssem.

Sic dicens, descẽdit de cœnaculo: multa autem ei cor monebat, an eminus dilectum maritum interrogaret, an astans oscularetur caput & manus tangens.
hæc a. postquã ingressa est & trãsiuit lapideũ pauimẽtũ, sedit postea Vlyssem contra in ignis splendore, parietis alterius: ille autem ad columnam longam sedebat deorsum uidens, expectans si ipsum alloqueretur fortis uxor, postquam uidit oculis.
hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit. aspectu autem aliquando ipsum in os aspiciebat, aliquãdo aũt ignorabat mala corpori uestimẽta habẽtẽ.
Telemachus a. locutus est, uerbũq; dixit, denominansq;: mater mea, mala mater, sæuum animum habens, cur sic patre separaris, neq; apud ipsum sedens uerbis interrogas neq; scrutaris? non quidem alia sic mulier tolerabili animo uiro abstineret, qui ei multa mala perpessus ueniisset uigesimo anno in patriam terram. tibi autem semper cor durius est lapide.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est.
neq; dicere possum uerbis, neq; interrogare, neq; in ultum uidere contra. si uerè iam est Vlysses, & domum uenit, certè pro sus nos cognoscemur inter nos & melius. sunt enim nobis signa quæ iam & nobis abscondita scimus ab alijs.

Sic dixit. risit autem pertolerans diuus Vlysses, statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est:
Telemache, certè matrem in domibus dimitte tentare me: forsan autem agnoscet & melius.
nunc a. ꝙ sordeo, mala a. corpori uestimẽta indutus sum, ideo inhonorat me, & nondum fatetur hunc esse.
nos autem consultemus ut planè optima fiant.
etenim aliquis uno uiro interfecto in populo, cui non multi sint adiutores retro, fugit, affinesq; relinquens & patriam terram:
nos autẽ ciuitatis interfecimus, qui erant longè optimi iuuenum in Ithaca: ideo consulere iubeo.

Huic a. rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est:
ipse hæc uideas pater dilecte. tuum enim optimum consilium in hominibus dicunt esse, neq; aliquis tibi alius uir contendat mortalium hominum.
nos autem prompti simul sequemur, negoq; fortitudinẽ desideraturam, quanta quidẽ potentia adest.

Hunc aũt respondẽs allocutus est multiconsilij Vlysses:
tibi enim ego dicam ut mihi uidetur esse optimum:
primum

ἀπέμυθ· ἀλλά με κῆνος ἐλὼν ὕδη μάλισα χθονίῃ,
ὄφρ᾽ ἔα ἀτειμήνας, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
ἀλλ᾽ ἔπιθι· αὐτάρ ἐγὼν ἐμέθεν πρὶν ὤσομαι αὖθι,
ἀλλ᾽ ἤν σ᾽ ἀξαπάφω, κτεῖναί μ᾽ οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.

Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα πρόφρων Πηνελόπεια·
μᾶτερ φίλη, χαλεπόν σε θεῶν ἀείδελτα ἕκαστα
δήνεα φάσθαι, μάλα περ πολυϊδρίην ἐόσαν.
ἀλλ᾽ ἴομεν μετὰ παῖδ᾽ ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ᾽ ὃς ἔπεφνεν.

Ὡς φαμένη κατέβαιν᾽ ὑπερῴϊα· πολλὰ δ᾽ ἑ οἱ κῆρ
ὥρμαιν᾽, ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
ἢ πρὸς κύσαι πύκα τε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
ἀλλ᾽ ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
ἕζετ᾽ ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
τοίχῳ ἔπι ἑστώς· ὁ δ᾽ ἄρα πρὸς κίονα μακρὸν
ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη πρόκοιτις, ἐπεὶ ἴδ᾽ ὀφθαλμοῖσιν.
ἀλλ᾽ ἤτοι μάλα ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἱκάνων·
ὄψεσθαι δ᾽ ἄλλοτε μέν μιν ἐωπίλιος εἰσίδοι σκῷ,
ἄλλοτε δ᾽ ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ᾽ ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ᾽ ἐνένιπεν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε·
μῆτερ ἐμή, δολόμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ᾽ ὧδε πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ᾽ αὐτὸν
ἕζομαι ἠμὲν μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
ἦ μήν τ᾽ ἄλλην γ᾽ ὧδε γυναῖκα τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφίσταιτο, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
σοὶ δ᾽ αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἔνδον ἔκειτο.

Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε πρόφρων Πηνελόπεια·
τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσι πέπτηγε.
οὐδέ τι προσφάδαι δύναμαι ἔπος, οὐδ᾽ ἐρέεσθαι,
οὐδ᾽ εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον· εἰ δ᾽ ἔτεόν γ᾽ ἦν
ἔς᾽ Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἢ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ᾽ ἀλλήλω καὶ λώϊον. ἔστι γὰρ ἡμῖν
σήματ᾽ ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ᾽ ἄλλων.

Ὡς φάτο. μείδησεν δ᾽ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δ᾽ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ᾽, ἦτοι μητρὶ ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δ᾽ φράσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ᾽ ὅτι ῥυπόω, κακὰ δ᾽ χροὶ εἵματα ἕσται,
τὴν εἰ ἀτιμάζει με, καὶ ὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
ἡμεῖς δ᾽ φραζώμεθ᾽ ὅπως ὄχ᾽ ἄρισα γένηται.
ὃς γάρ τις δ᾽ ἓν φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει, πάσης τε πόλιος καὶ πατρίδος αἴης·
ἡμεῖς δ᾽ ἔρμα πόληος ἀπεκτάμεν, οἳ μὲν ἄριστοι
κούρων εἰς Ἰθάκῃ· τῷ σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος περιπευκὴς αὐτίον ηὔδα,
αὐτὸς ταῦτά γε λεύσσεις πάτερ φίλε. σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ᾽ ἀνθρώπους φάσ᾽ ἔμμεναι, οὐδέ κε τοῖς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητὸν ἀνθρώπων.
ἡμεῖς γ᾽ μεμαῶτες ἅμ᾽ ἑψόμεθ᾽, οὐδέ τι φημὶ
ἀλκῆς δ᾽ λείψεσθαι, ὅσην δυνάμεις γε πάρεισι.

Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ ἔμμεν ἄριστα·
πρῶτα

πρῶτα μὲν ἄρ λόσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
ἁμωάς τ' ἐν μεγάροισιν ἀώγετε εἵματ' ἐλέσθαι.
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγείην
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥς κεν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ ἀν' ὁδὸν σείχων, ἢ οἱ πολυναιετάσσιν·
μή πρόδε κλεῖος ἄδυτον φόνος κατὰ ἄστυ γένηται
αὐδρῶν μνησήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
φραζόμεθ' ὅ, τι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
πρῶτα μὲν ὃν λόσαντο, καὶ ἀμφίσαντο χιτῶνας·
ὅπλιζον δ' ἄμ γυναῖκες. ὁ δ' εἴλετο θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρὴν, τῷ δ' ἔσφισεν ἵμερον ὄρσαι
μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
τοῖσιν δ' μέγα δῶμα πολυσταχέες ποσὶν
αὐδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
ὧδέ κε δή τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοθεν ἀκούων,
ἤ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
ᾧ τλῆ, ὃς ἔτλη πόσις ἦς κεριδίοιο
φρουδαι μέγα δῶμα φλαμπρὸς, ὄφρ' αὖ ἵκοιτο.
ὡς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' ὄκιστα ὡς ἐτέτυκτο.
αὐτὰρ Ὀδυσῆα μεγαλήτορα δῖ' ἐν οἴκῳ
Εὐρυνόμη τ' ἀμίν λόεσθην, καὶ χρῖσθην ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ' ἑμὶν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα.
αὐτὰρ κακκεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κατὰ δ' ἄρσενι κάρητι
ὄλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δίδαξε καὶ παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δ' ἔργα τελεῖ,
ὡς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δίεμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
ἕζετο δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐὺν θρόνον ἔνθεν ἀνέστη,
αὐτίον ἧς ἀλόχου· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,

Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
ἄλλη μὲν κ' ἄλλῃ ὤπασε γυιὴ τετληότι θυμῷ
al. ἀφίστασθαι, ἀνδρὸς ἀποστάμενον, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἄγε μοι μάλα στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
al. στιβάδιον ἐν φρεσὶν ἦτορ. λέξομαι· ἦ γὰρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.

Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
δαιμόνι', ὄφρ' ἤ τι μεγαλίζομαι, ἠδ' ἀθερίζω,
ἠδὲ λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
ἐξ Ἰθάκης ἐύδμητον ἐὼν δολιχηρέτμοιο.
ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος Εὐρύκλεια
ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
ἔνθά οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἐμβάλετ' ὄνλιν,
κώεα τε χλαίνας τε καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Ὡς ἄρ' ἔφη πόσιν αὖτις πειρωμένη. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον πρὸς μύθον ἔειπε νόησεν·
ὦ γύναι, ἦ μάλα τόν γε κιν θυμαλγέα εἶπες.
τίς δέ μοι ἄλλος θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν ἔμπης
καὶ μάλ' ὐπερφιάλως, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν

ῥηϊδίως

primum quidem lauamini & induimini ueſtes,
famulasq́ in domibus iubete ueſtimenta capere.
at diuinus cantor tenens citharam ſtridulam
nobis præeat amatricem ludorum ſaltationem,
ut aliquis dicat nuptias eſſe, extra audiens, Simulatur in ædib. nuptiæ propter tumultum.
uel per uiam iens, uel qui circum habitant:
ne antea fama lata cædis in urbe fiat
uirorum procorum, quàm nos exeamus extra
agrum in noſtrum arboriferum: illic autem poſtea
conſultabimus quod utile Olympius præbebit.

Sic dixit. hi a. hunc ualde quidē audiuerūt et obedi-
primum igitur loti ſunt, & induti ſunt ueſtes: (runt.
paratæ ſunt aūt mulieres. ipſe autē cepit diuinus cantor
citharam concauam, ipſis q́ deſiderium mouit
cantuſq́ue dulcis & bonæ ſaltationis.
his autem magna domus ſtrepebat pedibus
uirorum ludentium pulchri Zonarumq́ue mulierum.
ſic autem aliquis dicebat domos extra audiens:
nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam,
improba, non toleranit mariti ſui primi
cuſtodire magnam domum perpetuò, donec ueniret.
ſic igitur aliquis dixit: hæc aūt nō cognouerūt ſicut facta
eſt Vlyſſem magnanimum ſua in domo (ſunt.
Eurynome gubernatrix lauit, & unxit oleo:
circum autem ipſum pallium pulchrum iecit & ueſtem.
poſthac in capite fudit multā pulchritudinē Minerua,
maioremq́ aſpectu & craßiorem: in autem capite
tenues miſit comas uiolaceo flori ſimiles.
ſicut aūt quando aliquis aurum circumfundit argēto uir
ſciens, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit,
ſic quidē huic circumfudit gratiam capitiq́ & humeris.
è balneo autem exiuit corpore immortalibus ſimilis:
iterum autem rurſus reſedit in ſede unde ſurrexerat,
contra ſuam uxorem: & ipſum allocutus eſt:

Felix, præ tibi mulieribus fœmineis Vlyſſes uxori.
cor durum fecerunt olympias domos habitantes.
non quidem alia ſic mulier tolerabili animo
uiro abſtineret, qui ei mala multa perpeſſus
uenisſet uigeſimo anno in patriam terram.
ſed age mihi nutrix ſterne lectum, ut & ipſe
dormiam. nā huic quidē ferreus in pectoribus animus.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
felix, neq́ magnifio, neq́ parui facio,
neq́ ualde admiror: ualde autem bene ſcio qualis eras
ex Ithaca in naui ens longa remis.
ſed age ei ſterne ſubtilem lectum Euryclea
intra ſtabilem thalamum, quem quidem ipſe fecit.
ubi ei expoſito ſubtili cubili, injicite lectum,
pelles & lanas & lodices ſtupendos.

Sic dixit maritum tentans. at Vlyſſes
iratus uxorem allocutus eſt prudentia ſcientem:
ô mulier, certè ualde hoc uerbum triſte dixiſti.
quis autem mihi alibi poſuit lectum? difficile antē eſſet
& ualde ſcienti, niſi Deus ipſe ueniens

facile

facilè noleus poneret alio in loco.
uirorum autẽ non aliquis uinus homo, neq; ualde puber,
facilè moueret. quoniam magnum signum factum est
Vlysses le- / in lectica laborata: id autem ego feci, neq; aliquis alius.
ctum suum arbuscula erat extensa foliys oliuæ sepium intra,
coniugalem florens, uirescens: crassa autem erat tanquam columna:
describit. huic autem ego ieci thalamum meum, donec perfecì
densis lapidibus, & bene desuper texi:
compactas autem imposui ianuas spissè factas:
& tunc postea incidit comam frondosæ oliuæ:
truncum autem ex radice incidens, circum poliui ense
bene & scienter, & ad amussim direxi,
fulcrum faciens: terebraui autem omnia terebro.
ab autem hoc incipiens lecticam poliui, quòusq; perfeci,
marians auro & argento & ebore,
extra autem extendi pellem bouis purpura splendidam.
sic tibi hoc signum dico: neq; scio
si mihi adhuc firmum est mulier cubile, an aliquis iam
uirorum alibi posuerit succiso fundo oliuæ.

Penelope Vlyssem agnoscit. Sic dixit, eius illic soluta sunt genua & dilectum cor
signa recognoscentis quæ ei firma dixerat Vlysses.
lachrymans aũt postea rectà cucurrit, circum aũt manus
collum iecit Vlyssi, caput autem osculata est: & dixit:
ne mihi Vlysses irascere, quoniam in alijs maximè
hominum prudens fuisti: Dei autem dederũt ærumnam,
qui nobis inuiderunt unà manentes
iuuentute delectari, & senectutis limen peruenire.
at non nunc mihi hoc irascere neq; ægrè fer,
quòd te non primum post quam uidi, sic amplexa sum.
Semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
horrebat ne me quis hominum deciperet uerbis
ueniens. multi enim malas astutias cogitant.
neq; Argiua Helena Ione nata
uiro cum altero mixta esset amore & lecto,
si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
ducturi domum dilectam in patriam essent.
hanc autem facere Deus mouit opus fœdum:
hoc autem nocumentum antea non suo imposuit animo
graue, ex quo primum & ad nos uenit dolor.
nunc autem postquam iam signa ualde manifesta dixisti
lecti nostri, quem non homo alius uidit,
sed soli tuq; egoq; & ancilla una sola
Actoris, (quam mihi dedit pater iam huc uenienti,
quæ nobis custodiebat ianuas subtilis cubiculi)
persuades iam meum animum sæuum licet ualde.

Sic dixit. huic a. adhuc magis desiderium monit luctus:
flebat aũt habẽs uxorem iucundam, prudentia scientem.
sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
corrupit impulsam uento & unda nigra,
pauci autem effugiunt album mare in terram
natantes, multa autem circa corpus hæsit salsugo,
læti autem adierunt terram, malum fugientes:
sic illi gratus erat maritus inspicienti.
colla autem nondum omnino remouebat brachia alba:

ἐμεῖο· ἐπεὶ οὐκ ἂν τις ζωὸς βροτὸς, οὐδ' ἐμάλ' ἥβων,
ῥεῖα μετοχλίσειεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ᾧ λέχεϊ ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς,
ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠύτε κίων·
τὸν δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον τετύκοντο μέμυκε al. δίμυξ,
πυκνῇσι λιθάδεσσι, κέ εὖ καθύπερθεν ὄρυφα· (στε
πολλὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
κὰδ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης πελέκεσσι, ἀμφὶ ξέσσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, κὰδ δὲ στάθμην ἴθυνα,
ἑρμῖν' ἀσκήσας· τέτρηνα δ' ἄρα πάντα τόρυτρον.
ἐκ δ' ἀρχόμην λέχος· τὸ γὼ τύκον, ὄφρ' ἐτέλεσσα al. λέξιον
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι,
ἐν δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βόος φοίνικι φαεινόν.
ὅτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδ' ἔτι οἶδα
εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι λέχος, ἦ τις ἄλλος
ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε ταμὼν ὑπὸ νηδύν' ἐλαίης.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' αὖτ' λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσ. al. ἀναγνόν
ἀμφὶ δ' ἔχυτο δακρύσασα πόσιν ἰθὺς δ' ἔραμε, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Αἰνείᾳ βάλε· δ' ἀνεσσύη, κάρη δ' ἔκυσ'· ἦ πεφιδύσα,
μή μοι Ὀδυσεῦ σκύζεο, ἐπεὶ τὰ πρὶν ἄλλα μάλιστα
ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν,
οἳ νῶϊν ἀγάασθε πὸρ' ἀλλήλοισι μένοντε
ἥβης τερπέμεναι, καὶ γήρᾳ· δὲ σὺ μὴ ἰκέσθαι.
αὐτάρ μὲν νῦν μοι τόδε χάσσο μηδ' ἐνεμέσσα,
ὕνεκά σ' ὃ πρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὣδ' ἀγάπησα,
αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἐρρίγει μή τις μι βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
ἐλθών. πολλοὶ γὰρ κακὰ πέρθεα βουλεύσιν.
δὲ δ' ἐκὼν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
αὐδρὶ πὸρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
ἐ ἦδη ὁμιμν αὖτις ἀρηΐοι υἷες Ἀχαιῶν
ἀξέμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
τλῆ † δ' ἦ τοι ῥέξαι θεὸς ὧρσεν ἔργον ἀεικὲς· al. δ' ἑτά
τλῆ δ' ἄτλητα τ' ἔτλη· δὲ πρόφρων ἐὼ ἐγκάτθετο θυμῷ
λυγρὴν, ἧς πρῶτα καὶ ἵμερος ἶκε νεῶν θ'.
νῶϊ δ' ἐπεὶ ἄρα σήματ' ἀριφραδέως κατέλεξας
εὐνῆς ἡμετέρης, τλῆ δὲ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
ἀλλ' οἶσι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, (τὴν μοι δῶκε πατὴρ ἑτὶ δόμῳ κιόσῃ,
ἣ νῶϊν ἔφυτο θύρας πυκινὸν θαλάμοιο)
πάσθες δ' ἡμὴ θυμὸν ἀπηύρα πρὶν μάλ' ἐόντα.
ὣς φάτο. τοῦ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, πιδὸν ἐΐλυαν.
ὡς δ' ὅτ' εὖ ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανείη,
ὧντε Ποσειδάωνι δυσεργίαν νῆ' ἐνὶ πόντῳ
ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι παχῷ,
παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἄπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ χροῒ τέτροφεν ἅλμη,
ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
ὣς ἄρα τῇ ἀσπασὸς ἔλυε πόσις εἰσορόωσα.
δ' εἰσῆς δ' ὅπα πάμπαν ἀφίετο πῆχε λιλαιὼ

κὰδ

καὶ νύ κ' ἀλυσομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
νύκτα μὲν ἐν πρώτῃ δολιχὴν ἐπέσχεθεν, ἠῶ δ' αὖτε
ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, ὀδ' ἔα ἵππους
ζεύγνυθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
Λάμπον καὶ Φαέθοντ', οἵ τ' ἠῶ ὤχεσκον ἄγοντι.
ἐν τότ' ἄρ' ἦν ἄλοχον πρὸς μῦθον πολύμητις Ὀδυσσεύς.
ὦ γύναι, οὐ γάρ πω παύτῳ ὑπὸ πείρατ' ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπιθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται
πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ παύτα τελέσαι.
ὣς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
ἀλλ' ὄρχευ, λέκτρου δ' ἴομεν γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ἶφι γλυκερῷ παρπαύσεσθαι κοιμηθέντε.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
δύνη μὲν δὴ σοί γε τόδ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς. ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
εἶπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον. ἐπεὶ μετόπισθεν ὀπίσσω
πεύσομαι· οὐ γάρ πού τι δόλῳ γε παρέλσεται ἄλλῳ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ.
al. καὶ μὴ δ' αὖ μνῆσαι, τί τ' ἄρ † ἂν με μάλ' ὀτρυνέουσι κελεύειν
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, ὀδ' ὧδε κεύσω.
ἦ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· ὀδὲ γὰρ αὐτὸς
χέρσῳ. ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ὧδε ἄστε' ἄνωγε
ἐλθεῖν, ἐν χείρεσιν ἔχοντ' ἐρετμὸν ἐρετμά·
εἰ πότε οἵ γε ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
οὐδ' ἅλεσι μεμιγμένον εἰδαρ' ἔδουσιν,
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ' ἐρετμὰ τά τε πλοῖα νήυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ μοι τόδ' ἐρίφω ἀριφραδὲς (οὐδέ σε κεύσω)
ὁππότε κέν μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ὠὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευθον ἐρετμόν,
ἔρξαντ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἱερὴν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
al. γήρᾳ ὑπαὶ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
λιπαρῷ ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
εἰ μὲν δή γε θεοὶ τελέσουσι γέρειον,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
τόφρα δ' ἄρ' Εὐρινόμη τε ἰδὲ τροφὸς ὦτυον εὐνὴν
ἐδμῆτ' ἀμφιπόλοιν τε δαΐφρονε καιομενάων.
αὐτὰρ ἐπεὶ σόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
γρηὺς μὲν κέεσκε, πάλιν οἶκόνδε βεβᾶκει.
τοῖσιν δ' Εὐρινόμη θαλαμηπόλος ἤγεμόνευεν
ἐρχομένοισιν λέχος δέ, φάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
ὃν θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἔπειτα
ἀμφάσιοι

& sanè lugentibus apparuisset rosea Aurora,
nisi alia cogitasset Dea cæsia Minerua.
noctẽ quidẽ in transitu longã tenuit, Aurorã aũt rursus
custodiuit in Oceano aureæ sedis, neq; sinebat equos
coniungi neloces pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaetonta, qui auroram pulli ducunt. Lampus & Phaeton equi aurorę
tunc igitur suam uxorem allocutus est prudens Vlysses:
O mulier, nondum enim omnium in fines certaminũ
uenimus, sed adhuc in futurum immensus labor est
multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
sic enim mihi anima dixit Tiresiæ
die illo quando descendi domum inferni intra,
reditum sociis quærens & mihi ipsi.
sed ueni, ad lectum eamus uxor, ut & iam
somno sub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
lectus quidem tibi nunc erit quando animo
tuo uolueris. postquam te Dei fecerunt uenire
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo,
dic age mihi certamen. quoniam & in futurum (puto)
audiam: statim autem est scire non peius.
Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
felix, cur igitur me ualde hortans iubes
dicere? at ego dicam, neq; celabo.
non quidem tibi animus lætabitur: neq; enim ipse
lætor. quoniam ualde multas hominum in urbes iubebar
uenire, in manibus habentem aptum remum:
donec hos aduenirem qui nesciunt mare
uiros, neq; salibus mixtum cibum edunt,
neq; sciunt naues purpureas rostris,
neq; aptos remos, qui alæ nauibus sunt.
signũ autẽ mihi hoc dixit permanifestũ: (neq; te celabo)
quando iam mihi occurrens alius uiator
apparebit furcam tenere in illustri humero,
tunc me in terra fixo iussit remo,
sacrificantem sacra bona Neptuno regi,
agnum, taurumq;, porcasq; ineuntem uerrem,
domumq; abire, facereq; sacras Hecatombas
immortalibus Deis qui cælum latum habitant,
omnibus prorsus ordine. mors autem mihi ex mari ipsi
ignaua omnino talis ueniet, quæ me interficiet
senectute sub matura labefactum: circum autem populi
beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
si quidem iam senectutem Dei perficient meliorem,
spes tibi postea malorum fugam fore.
Sic hi quidem talia inter se dicebant,
interim autem Eurynomeq; & nutrix parabant lectum
uestę molli, tædis subsplendentibus.
at postquam strauerunt subtilem lectum festinantes,
anus quidem iens, iterum domum iuit.
his autem Eurynome cubicularia præibat
euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:
in thalamum autẽ illis ductis, iterum abiit. illi deinde
lætis

lectis antiqui consuetum inierunt.
at Telemachus & Bubulcus & Subulcus (res:
cessare fecerũt saltatiõe pedes, cessare fecerũt & mulie-
ipsi autem cubuerunt in ædibus umbrosis.
illi autem postquam amore delectati sunt desiderato,
delectati sunt uerbis mutuò alloquentes,
illa quidẽ quæcunq; in domib. toleranit diuina mulierũ,
uirorum procorum inspiciens exitiosam multitudinem,
qui sui gratia multas boues & pingues oues
ingulabat, multum autem doliorum hauriebatur uini:
Vlyss. enar rat uxori suos erro- res. at diuus Vlysses, quoscunq; dolores posuisset
hominibus, qualcunq; ipse ærumnas passus fuisset,
omnia dixit. hæc aũt delectata est audiẽs, neq; ei somnus
cecidit in palpebris antequam narrasset omnia.
incepit aũt quomodo primum Ciconas domuit, at postea
uenit Lotophagorum uirorum pinguem terram:
& quæcunq; Cyclops fecit, & quomodo luit pœnas
fortium sociorum, quos comedit, neq; misertus est.
& quomodo Æolum iuit, qui ipsum promptus suscepit,
& misit. neq; Parca dilectam in patriam ire
finit, sed ipsum rursus rapiens procella
pontum in piscosum tulit ualde suspirantem.
& quomodo longam portis Læstrygoniam adiuit,
quinaues perdiderunt & fortes socios
omnes: Vlysses autem solus aufugit naue nigra.
& Circes narrauit dolum callidit atemq;.
& quomodo Ditis domum iuit latam,
animam interrogaturus Thebani Tiresiæ
naui multiseda, & inspexit omnes socios,
matremq; quæ ipsum peperit & nutriuit parulum.
& quomodo Sirenum frequentium uocem audiuit.
quomodoq; iuit erratiles petras, grauemq; Charybdim,
Scyllamq;, quam nunquam indemnes uiri effugerant.
& quomodo solis boues interfecerunt socij:
& quomodo nauem uelocem percussit ardenti fulmine
Iupiter altisonans: longè autem corrupti sunt boni socij
omnes simul, ipse autem malum lectum subterfugit.
quomodoq; iuit Ogygiam insulam, nymphamq; Calypso,
quæ ipsum detinuit, cupiens maritum esse,
in speluncis concauis, & aluit, & dixit
facturam immortalem & non senescentem dies omnes:
sed huic nunquam animum in pectoribus persuasit.
& quomodo in Phæaces peruenit multa passus,
qui ipsum ex animo Deum tanquam honorauerunt,
& miserunt cum naui dilectam in patriam terram,
æs aurumq; sufficienter uestemq; dantes.
hoc igitur ultimum dixit uerbũ, quãdo ei dulcis somnus
soluens membrorum irruit, soluens curas animi.
uursus autem alia cogitauit dea cæsia Minerua:
quando Vlyssem putabat suo in animo
lecto suæ uxoris delectatum esse ac & somno,
statim ab Oceano auribronam matutinam
monit, ut hominib. lumen portaret. surrexit aũt Vlysses
lecto ex molli, uxori autem uerbum mandauit:
O mulier, iam quidem multis satiati sumus certaminibus
ambo:

ἀασάσοις λέκτροιο πάλαι δ' ἐσμὸν ἰόντε.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βώκολος ἠδὲ συβώτης
παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δ' ἠνωπάς·
αὐτοὶ δ' ὑπέζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὼ δ' ἐπεὶ ἂρ φιλότητος ἐτάρπησαν ἐρατεινῆς,
τέρπεσθον μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐίπουτε,
ἣ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν αὐτοσχεδὸν ἠνείκατο λυγρὰ γυναικῶν,
αὐδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀϊδηλον ὁμίλον,
οἳ ἔθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος·
αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσεύς, ὅσα κήδε' ἔθηκε
ἀνθρώποισι, τόσ' αὐτὸς ἰδὼν ἐμόγησε,
πάντ' ἔλεγ'. ἡ δ' ἄρα τέρπετ' ἀκούσασ', οὐδέ οἱ ὕπνος
πίπτεν ὑπὲρ βλεφάροισι πάρος κατὰ λέξαι ἅπαντα.
ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων αὐδρῶν πίειραν ἀρουραν·
πάντ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἄδμητ', οὐδ' ἐλέησεν·
πάντ' ὡς Αἰόλον ἵκετ', ὃ μιν φιλότητι ὑπέδεκτο,
καὶ πάντ' ἐμήσατο. οὐδέ πω εἶσε φίλῳ ἐνὶ πατρίδ' ἰκέσθαι
ἄλλῃ, ἀλλά μιν αὖτις ἀνηρπάξασα θύελλα
πόντονδ' ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα.
πάντ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκοντο,
οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ὀλοὴν ἤγερθεν ἀπ' αὐτῶν
πάντας· Ὀδυσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ.
καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε.
πάντ' ὡς εἰσέλθοι δόμον Ἄϊδος ἠνορέων τε,
ψυχὴν χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο
νηὶ πολυκλήϊδι, καὶ εἰσίδε πάντας ἑταίρους,
μητέρα θ' ἣ μιν ἔτικτε τίθη τε φυτὸν ἐόντα·
πάντ' ὡς Σειρήνων ἀπὸ ἰάων φθόγγον ἄκουσεν.
ὡς θ' ἵκετο πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν ἀπόπροτε ἀκήριοι οὔποτε πάγχυ
πάντ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
πάντ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθον ἐν δόλοι ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
ὡς δ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψώ,
ἣ δ' ἐν μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ᾧ σὺν τῇσι γλαφυρῇσιν, ἐπεὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' οὔ οἱ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
πάντ' ὡς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τίμησαντο,
ἠδ' ἔπεμψαν σὺν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐδόσαν τε δόντες.
τόφρ' ἄρα δ' ὕπνος ἔπεσε γλυκὺς ὀρφανικὸς τε,
λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμῷ.
πάντ' αὖτ' ἄλλ' ὑφαίνε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
ὁππότε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
δύνῃς ἧς ἀλόχου σὺν παιδὶ μιγήμεναι αὖθι καὶ ὕπνῳ,
αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῖο χρυσόθρονον ἠριγένειαν
ὦρσεν, ἵν' αὐθρώποισι φόως φέρῃ. ὧρτο δ' Ὀδυσεὺς
δύνῃς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ὧδε μῦθον ἔειπεν,
ὦ γύναι, ἦ δὴ πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων
ἀμφοτέρω·

ἀμφοτέρω· σὺ μὲν γὰρ δ' ἐμὸν πολυκτήτεα νόσφιν
κλαίεσσ' αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
εἴρυσσαν τὸ πρίν περ ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' ὄυλιν,
κτήματα μὲν τά μοι ὄσσι νομίζεμεν ἐν μεγάροισι
μῆλα δ' ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ λήσομαι, ἄλλα δ' ἀχαιοὶ
δώσουσ', εἰσόκε πάντες ἐνὶ πλήσωσιν ἐπ' αὔλας·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδενδρέου ἀγροῦ ἔπ' εἶμι,
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται. 10
σοί δ' ἐγὼ αἶψα τάδ' εὖ τέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ' ἠελίῳ ἀναβάντι
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἥσο, μήτε τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά·
ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βώκολον ἠδὲ συβώτην,
πάντας δ' ἐν τε ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν· ἐδύσαντο δὲ χαλκῶ,
ἀνοῖξαν δὲ θύρας, † ἦρχε δὲ σῖγ' Ὀδυσεύς. 20
ἤδη μὲν φάος ἦεν ὑπὲρ χθονός· ἀλλὰ μάλ' Ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἤγαγε πόληος.

al. ἦεν δ' ἤδη ἦρχε δ' Ὀδυσεύς.

ODYSSEAE HOMERI XXIIII.

RAPSODIAE

argumentum.

Procorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et recognitio Vlyßis fit ad patrem Laertem. Et turbam Ithacensibus factam ob procorum cædem Minerua impedit.

ODYSSEAE HOMERI Ω.

RAPSODIA.

Omega autem Vlysses cum patre & filio pugnat Achiuis.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
καλὴν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, ὄσσὺ δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τὴν ῥ' ἄγε πνείουσα· τοὶ δ' ἐτρίζοσαι ἕποντο.
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοισι
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσησιν
ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνὰ τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὣς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἐπάκτητα κατ' ὀδὸν ζοφόεντα κέλευθα.
πὰρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῖο τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην
δή τε παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθά τε ναίουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.
εὗρον δ' ψυχὴν Πηλεϊάδεω Ἀχιλῆος,
καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων δ' ἀναδῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλέωνα.
ὡς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
ἦλυθ' ἀδὴν ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θανὸν καὶ πότμον ἐπέσπον.

Mercurius autem animas Cyllenius euocauit
uirorum procorum: tenebat autem uirgã in manibus
pulchram, auream, hac hominum oculos mulcet
quorum uult, hos autem rursus & dormientes suscitat.
hac ducebat mouens: illæ autem stridentes sequebantur.
sicut autem quando uespertiliones secessu atri ingentis
stridentes uolant, postquam aliqua excidit
multitudine à petra, interq; se hærent:
sic hæ stridentes simul ibant, præibat autem ipsis
Mercurius soporator ad latas uias.
apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
& apud Solis ianuas & populum somniorum
ibant: statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
ubi habitant animæ, simulachra laborantium.
inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
& Patrocli, & boni Antilochi,
Aiacisq;, qui optimus erat specie & corpore
aliorum Danaorum, post bonum Pelionem.
sic illi quidem circa illum uersabantur: propè autem
iuit postea anima Agamemnonis Atridæ
dolẽs: circum aũt aliæ cõgregatæ sunt quæcũq; cum ipso
domo in Ægisthi mortuæ erant & fatum obierant.

Mercurius procorum animas ad inferos deducit.

Danaũm animæ.

τὴν
hunc

Achillis umbra.

hunc prior anima allocuta est Pelionis:
Atride, supra quidē te dicebamus Ioui gaudēti fulmine
uiros heroas dilectum esse diebus omnibus,
quoniam multisq; & fortibus imperabas
populo in Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui.
ergo' ne te primum adortura erat
Parca pernitiosa, quam nullus fugit, quicunq; natus est.
utinam fuisses honore functus quo imperabas,
populo in Troianorum mortem & fatum obijsses.
nam tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
& tuo quoq; filio magnā gloriam conciliasses in futurū:
nunc te miserrima morte fatale erat capi.

Atridis anima de eius funere.

Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beati Pelei fili, Deis similis Achilles,
qui mortuus es in Troia longè Argo, circum autē te alij
interfecti sunt Troianorum & Achiuorum filij optimi,
pugnantes circum te: tu autem in globo pulueris
iacebas magnus, oblitus equitatuum.
nos autem toto die pugnabamus: neq; omnino
cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
at postquam te ad naues portauimus ex bello,
deposuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
aquaq; calida & unguento. multas autem te circum
lacrymas calidas fundebāt Danai, totonderūtq; crines.
mater autem ex mari uenit cum immortalibus marinis,
nuncium audiens: uox autem in mare ruerat
magna. cepit autem tremor omnes Achiuos:
& ruentes iuissent concanas in naues,
nisi uir detinuisset antiquaq; multaq; sciens,
Nestor, cuius & antea optimum apparuit consilium,
qui ipsis bene prudens concionatus est & dixit:
sistite Argiui, ne fugite filij Achiuorum.
mater ex mari hæc cum Deabus marinis
uenit, suo filio mortuo occursura.
Sic dixit. cohibuerunt; timorē magnanimi Achiui.

Achillis exequiæ.

circum autem te steterunt filiæ marini senis, (runt.
miserabiliter lugentes, circū a. immortales uestes induemusæ autem nouem omnes, alternis uoce pulchra,
lamentabantur. hic nullum illachrymem uidisses
Argiuorum: tale enim monerat musa stridula.
septem & decem quidem te simul noctesq; & dies
fleuimus immortalesq; Dij mortalesq; homines:
octaua & decima aūt dedimus igni, multas autē in ipso
oues ingulauimus ualde pingues & nigras boues.
cremebaris autem in uestē deorum, & unguento multo,
& melle dulci. multi autem heroes Achiui
armis irruerunt pyram circum ardentis,
pedestresq; equestresq;: multus autem strepitus ortus est.
at postquam te flamma confecit Vulcani,
mane tibi collegimus alba ossa Achilles
uino in puro & unguento. dedit autem mater
auream amphoram: Bacchi autem donum
dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
in hac tibi iacent alba ossa illustris Achilles,
mixtim autem, Patrocli Menœtiadæ mortui:

τὴν πϑτ' ἐρ ψυχὴ πϑοσεφώνει Πηλείωνϑ,
Ἀτρεΐδη, περὶ μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
ἀνδρῶν ἠ ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα,
ὅνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Ἀργείοισι μάλιστα, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί.
ἦτ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα πεπάσσεσθαι ἐμέλλε
μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὔτις ἀλεύσεται, ὅς κε γένηται.
ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενϑ ἔσπορ ἄνασσες
Ἀργείοισι μάλιστα θανόντι τε πότμον ἐπισπεῖν.
τὸν δ' αὖτε ψυχὴ ποδαρκὴς υἱὸς Πηλῆος προσέφη
ἄλλοι κῴ τοι τύμβου μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἀθ' ἑτάρῳ κε καὶ υἱῷ παυσιλίῃ μέγα κλέος ἔμμεν·
νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίσῳ θανάτῳ εἰμαρτο ἀλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ ποδαρκὴς προσέφη Πηλείωνα,
ὄλβιε Πηλέϑ υἱέ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ὃς θανέϑ μὲν Τροίῃ ἔπας Ἄργεϑ, ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἱέες ἄριστοι,
μαρνάμενοι πϑὶ σεῖο· σὺ δ' ἐν δροφάλιγγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱπποσυάων.
ἡμεῖς δ' ἠρόπαιον ἤματ' ἐμαρνάμεϑ', οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμεϑα πτολέμοιο, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι θῦσεν.
αὐτάρ ἐπεί σ' ὦκα νέας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν μὲν ἔπειτα νεκυσσόϑ χρόα καλὸν
ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι. πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
ἄκρυα θερμὰ χέον Δαναοί, κείροντό τε χαίτας.
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν,
ἀγγελίης ἄϊσσα· βοὴ δ' ὑπὸ πόντον ὀρώρει
θεσπεσίη. τὸ μὲν ἦ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιούς·
καὶ νύ κ' ἀναΐξαντϑ ἔβαν κοίλας ὑπὲρ νῆας,
εἰ μὴ αὖ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, ὅ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ὃς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
ἔσχεϑ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
μήτηρ δ' ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
ὄρχεται, ὃ παιδὸς τεθνειότϑ αὐτιόωσα.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἔσχοντο φόβϑ μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντϑ,
οἶκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
θρῆνεον. οὔϑά κεν ὄτιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
ἑπταπάλαι δ' ἐνάμαρ μέν σε ὁμῶς νύκτάς τε καὶ ἦμαρ
κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι· (τῷ
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί, πολλὰ †δ' ἐπ' αὐ- εἰλί σ' ἀμφὶ
μῆλα κατεκτανόμεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
καίεο δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν περὶ καιομένοιο,
πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
αὐτάρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἐδμήσατο Ἡφαίστοιο,
ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λοῦσ' ὀστέ' Ἀχιλλεῦ
οἴνῳ ἐν ἀκράτῳ καὶ ἀλείφατι. λῶκε δ' ἄμητρο
χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δ' ἔδωρον
φᾶσκ' ἔμμεναι, ἔργον δ' ἀμφικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
ἐν τῷ τοι κεῖται λοῦσ' ὀστέα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
μίγδα δ', Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντοϑ·

χωρὶς δ', Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖεν ἁπάντων
τὴν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
χεύαμεν ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
ἀκτῇ ἐπὶ προχόῃσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.
ὡς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
τοῖς οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται,
μήτηρ δ' ἀθανάτοισι θεοῖς πρόθηκε καλὰ ἄεθλα,
θῆκε μέσῳ γὰρ ἀγῶνι ἀριστήεσιν ἀχαιῶν.
ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν αὐτὸς ἐβούλευσε
ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένοιο ἄνακτος
ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπιχθονίουσιν ἄεθλα·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν † θήκατο θυμῷ,
οἵ' ὑπὲρ σοί κατέθηκε θεὰ πρόπαρος καλὰ ἄεθλα
ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
ὣς σὺ μὲν δὴ καὶ θανὼν ὄνομ' οὐ λέσαι, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσται ἠδὲ σὸν Ἀχιλλεῦ·
αὐτὰρ ἐμοί τί τόδ' ἦδος ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα;
ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου τ' ἐπὸ χερσὶ καὶ ὀλομένης ἀλόχοιο.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ' ἐσῴ ἦλθε δι' ἀκρωτῆρος Ἀργειφόντης,
ψυχὰς μνησόμενος κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων.
τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντε ἰδὼν ὠρούσατον ἰθύς.
ἔγνω δ' ἠψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
παῖδα Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
τὸν πρότερος ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
Ἀμφίμεδον, τί πάθετε δυερὴν ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
πάντες ἐκλεκτοὶ καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλος
κρίνας μῦθον ἔειπε κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
ἦ ὔμμ' ἐν νήεσι Ποσειδάων ἐλάσειεν,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά;
ἦ πάντα ἀρσενες ἄνδρες ἐλήλασαν ὑμὲ χέρσῳ
βόας πορίτα μενοινῶντες ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἦε πόλι περὶ μαχεόμενοι ἠδ' ἐγγυαλιζῶν;
εἰπὲ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι ὄλχομαι εἶναι.
ἦ οὐ μέμνη ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμετέρους δῶ,
ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν αὐτῷ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσταλέεσσιν ἐπὶ νηῶν;
μῆνα δ' ἄρ' ἄλλον πάντα πορήσαμεν ἠύτε πόντου,
ὄφρ' ἤ πέρσαιμεν ἐπιπτόλεμον Ὀδυσῆα πτολίπορθον.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ αὐδῶν Ἀγαμέμνον,
μέμνημαι τάδε πάντα διοτρεφὲς ὡς ἀγορεύεις·
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα κατὰ μοῖραν καὶ ἐπιεικὲς καταλέξω,
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος οἷόν ἐτύχθη.
μνώμεθ' Ὀδυσῆος δῖου ἄλοχον δ' ἀμάρτη·
ἤδη δ' ἤρνεῖτο συνεὸν γάμον, ὅττ' ἐπιβύτην,
ἡμῖν φραζομένην θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
ἄλλα δόλον τὸν δ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἰστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
λεπτὸν καὶ πάρμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰόνκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)

Λαέρτῃ

separatim a. Antilochi, quẽ eximiè honorabas omnium
aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
circum ipsa a. postea magnum & excellens sepulchrum
fudimus Argiuorum sacer exercitus bellicosorum
littore in excelso in lato Hellesponto.
ut longè manifestus ex ponto uiris esset
his qui nunc sunt & qui in futurum erunt.
mater autem oratis dijs perpulchra certamina,
posuit medio in certamine optimis Achiuorum.
iam quidem multorum sepulchro uirorum interfui
heroum, quando aliquando mortui regis
cinguntuŕq́ iuuenes & parant certamina:
sed illa maximè nidens miratus fuisses animo,
qualia de te posuit Dea perpulchra certamina
argentea pedibus Thetis. mal de enim amicus eras Deis.
sic tu qdẽ neq; mortuus nomen perdidisti, sed tibi semper
omnes in homines gloria erit bona Achilles:
at mihi quae haec utilitas quòd bellum gessi?
in reditu enim mihi Iupiter conflauit malam mortem
Ægisthi à manibus & perditae uxoris.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
prope autem ipsos uenit internuncius Argineator,
animas procorum deducens Vlyssi domitorum.
illi igitur stupefacti recta iuerunt, postquam uiderunt.
cognouit autem anima Agamemnonis Atridae
filium Melanthij perinclytum Amphimedontem:
hospes enim erat, Ithacae in ædes habitans.
hunc prior anima allocuta est Atridae:
Amphimedõ, quid accidit ut tenebrosam terrã uenericis — Agamẽnonis anima Amphimedonto procco.
omnes electi & coaeui? neq; aliter
discernens elegisset in urbe uiros optimos.
num uos in nauibus Neptunus domuit,
mouens molestos uentos & undas longas?
an iniusti uiri laeserunt in terra
boues circa interfectos & ouium greges pulchros?
an pro urbe pugnantes & mulieribus?
dic mihi interroganti; hospitem autem tibi me dico esse.
an non recordaris quando illuc ueni in uestram domum,
incitaturus Vlyssem cum diuo Menelao
Ilium ad simul sequi bene transtratis in nauibus?
mense autem toto omnem transiuimus latum pontum,
festinanter persuaso Vlysse urbium populatore.

Hunc aũt rursus anima allocuta est Amphimedontis:
Atrides optime rex uirorum Agamemnon,
memini haec omnia à Ioue nutrite sicut dicis:
tibi autem ego bene prorsus omnia & uerè narrabo,
nostrae mortis malum finem qualis factus fit.
ambiebamus Vlyssis diu absentis uxorem:
haec neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat,
nobis machinans mortem & parcam nigram.
sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit:
statuens magnam telam in domibus texebat
tenuem & rotundam: statim autem nobis dixit:
iuuenes mei proci, quoniã mortuus est diuinus Vlysses,
manete festinantes meas nuptias, donec uestem
perficiam, (ne mihi uana fila pereant)

Amphimedontis proci anima Atridae interitum fuit historiam narrat.

Laer-

Laertis heroi sepulchralem, in quando ipsum
Parca perniciosa sustulerit longè dormientis mortis:
ne aliqua in populo Græcarum culpet,
si sine veste iacebit qui multa possederit.

Sic dixit: nobis autè persuasus est animus superbus.
tunc diurna quidem texebat magnam telam,
noctibus autem dissoluebat, lampadibus appositis.
sic triennio latuit dolo, & persuasit Achivis.
sed quando quartus venit annus, & venerunt tempora,
mensibus defluentibus, multisq; dies præterierunt,
tunc aliqua dixit mulierum quæ manifestè sciebat,
& hanc dissoluentem inuenimus illustrem telam,
sic hanc perfecit & non volens, per vim.
beneq; quæ vestem ostendit, texta magna tela,
lota, soli simili vel lunæ.
tunc Vlyssem mala alicunde duxit fortuna
agri in extremitate, ubi domos habitabat subulcus.
illic venit dilectus filius Vlyssis diuini,
ex Pylo arenosa reuersus cum naui nigra.
hi autem procis mortem malam parantes,
venerunt ad urbem valde inclytam: & Vlysses
posterior, at Telemachus antè præcessit.
hunc a. subulcus duxit mala corpore vestimẽta habentẽ,
pauperi tristi similem & seni,
innitentem: malas a. circum corpus vestes indutus erat,
neq; aliquis nostrûm potuit cognoscere hunc esse,
repentè apparentem, neq; qui maiores natu erant:
sed verbis malis incessimus & percussionibus.
at hic quidem din toleravit in ædibus suis
percussus & iniuria affectus, toleranti animo:
sed quando iam ipsum suscitauit Iouis mens Ægiochi,
tum quidem Telemacho perpulchra arma sublata,
in thalamum deposuit, & clausit feras:
at hic suam uxorem multis astutijs iussit
arcum procis ponere album q; ferrum,
nobis infortunatis certamina & cædis principium.
neq; aliquis nostrûm potuit fortis arcus
nervum tendere, longeq; abcramus:
sed quando in manus peruenit Vlyssis magnus arcus,
tunc nos quidem omnes increpabamus verbis
arcum non dari, neq; si valde multa diceret:
Telemachus autem ei solus incitans iussit.
at ipse cepit manu perpatiens diuus Vlysses,
facilè autem tendit arcum, perq; misit ferrum.
stetit aût in pauimẽtum iens, velocesq; effudit sagittas,
grauiter circumspiciens: percussit aût Antinoum regem.
at postea alijs immisit tela letifera,
contra collineans: hi autem simul densi cadebant.
cognitum a. erat quòd aliquis ipsis Deorũ adiutor esset.
statim n. in ædibus sequẽtes fortitudine ipsorũ (fœdus,
interficiebãt promiscuè: illorũ aût gemitus excitabatur
capitibus percussis, pauimentũ a. omne sanguine fluebat.
sic nos Agamemnon perijmus, quorum adhuc nunc
corpora neglecta iacent in domibus Vlyssis.
nondum enim sciunt amici in domibus cuiusq;
qui abluto nigro sanguine ex vulneribus,

deponen-

Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, † εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυπλεγὲς θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχεύετο δ' ὤμοι νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ σείοιο κεῖται πολλὰ κτεατίσας.
Ὡς ἔφαθ' ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγλαΐηφι.
ἔνθά κεν ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς.
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πολλαὶ δ' ἤματα πάλιν ἐτέλεσθεν,
καὶ τότε δή ῥ' ὀλοφυδνὸς ἔειπε γυναικῶν οὐ σάφα εἰδυῖα,
καὶ τόν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν,
ὡς δὲ μὲν ἐξετέλεσσε μέν, οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
εὖθ' ἡ φάρεϊ ἔδυνεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
πλύνασα, ἠελίῳ φαεσίμβροτον ἠδὲ σελήνῃ.
καὶ τότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς πόθεν ἤγαγε δαίμων
ἀγρὸν ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
ἐς δ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
τὼ ῥ' μνηστῆρσιν θανάτου κακὸν ἀρτύναντε,
ἵκοντο πρὸς ἄστυ περικλυτόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἀγεμόνευε.
τὸν ῥ' συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
πτωχῷ λυγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδ' ἐπὶ γήρᾳ
σκηπτόμενον· τὰ δ' ἄρα χροῒ εἵματα ἕστο,
ὀδμή τις ἡμέων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
ἀλλ' ἐπιεσίν τε κακοῖσιν ἐφέπομεν καὶ ἐβάλλομεν.
αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ ἐγκαρσίοισιν ἑοῖσι
βαλλόμενος καὶ ἐνίσσόμενος, τετληότι θυμῷ·
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
σὺν δὲ Τηλεμάχῳ πόριπαλλέα τεύχε' ἀείρας
ἐν θαλάμου κατέθηκε, καὶ ἐκλῄσας ἐφ ὄχηας
αὐτὰρ ὁ πῆ ἄλοχον πολυμήρατον ἄντην ἄνωγε
τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
ὀδμή τις ἡμέων δύνατο κρατερὸν βιὸν
νόῃφιν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ὤομεν ἔμμεν·
ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντ' ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
τόξον μὴ δόμεναι μηδ' εἰ μάλα πολλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δ' ἑὸν μιν οἶον ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ὁ δέξατο χερὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσε βιόν, δύο δ' ἤκτι σιδήρῳ.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πτοίησε δ' ἐκχυθεὶς ὀϊστός,
δ' ἀνὰ παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι φέρων βέλεα σοῦσσε τανύσσας,
ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχισῖνοι ἔπιπτον.
γνωτὸν δ' ἦν ὅ ῥά τις σφι θεῶν ὣν πάρ ῥοθον ἦγε.
αὐτίκα γὰρ κατὰ δῶματ' ἰὼν ἀτάμοισι μένεσσι
κτεῖνον ὣν προφάδην· τῶν δ' σὸν ὄρνυτ' ἀεικὴς,
κράτεσιν τυπτομένων, δ' ἅπαλον δ' ἅπαν αἵματι δεῦε
ὣς ἡμεῖς Ἀγάμεμνον' ἐπόμεθ', ὄφρ' ἔτι καὶ νῦν (γε
σώματ' ἀκήδεα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος·
γὰρ πω ἴσασιν φίλοι κατὰ δώματ' ἐκάστου,
εἴ κ' ἀπονίψωνται μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,

κατθέμε-

al. ἐνέσται

al. ἐχθροῖσι,

κατθέμενοι γοάοιεν, ὃ γὰρ μέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ ἄρα σοὶ μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
κούρῃ Ἰκαρίδαο, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κουριδίης. τῷ οἱ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται
ἐσθλόν· τεύξουσι δ' ἀθανάτοισι χαρίεσσαν ἀοιδὴν
ἀθανάτοι Περίφρονι Πηνελοπείῃ.
οὐχ ὡς Τυνδαρίδαο κόρη κακὰ μήσατο ἔργα,
κουριδίην κτείνασα πόσιν· συγκλὴ δὲ καὶ ἀοιδὴ
ἔσται ἐπ' ἀνθρώπους χαλεπὴ σέθεν εἴ τε φέρμιγξ
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἣ κ' ἀγαθὰ ῥέζῃσιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑστᾶτ' ἐν εὐδείλοο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτήσατο σφῷ, ἐπὶ μάλα πολλὰ μόγησε·
ἔνθά οἱ οἶκος ἔην, περὶ δ' ἦεν κλίσιον δέ,
ᾧ ἔνδ' ἐσθίοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
δμῶες, οἳ οἱ ἔργα μετεσσεύοντο·
ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῢς θάλπεν, ἣ ῥα γέροντα
ἐν δυνικῶς κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος·
ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμῴοισι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν,
ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον·
δεῖπνον δ' ἤδη σῦς συῶν ἱερεύσατε ὄφρα τάχιστα.
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἠμετέροιο,
αἴ κ' ἐμ' ἐϋγνοίην καὶ φράσεται ὀφθαλμοῖσιν,
εἴ κεν ἀγνοίησι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὡς εἰπὼν, δμῴοισιν ἀρήϊα δοῦπον ἔδωκεν.
οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων·
οὐδὲ κατ' εἶδεν Δολίον μέγαν ὄρχατον ἰσκαταβαίνων,
οὐδέ τινα δμώων, οὐδ' υἱέων· ἀλλ' ἄρα τοίγε
αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
ἦλθον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὀδὸν ἡγεμόνευεν.
τὸν δ' οἷον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λισσόμενόν τε φυτόν. ῥυπόωντα δὲ εἶδε χιτῶνα,
ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμησι βοείας
κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτὺς ἀλεείνων·
χειρίδας τ' ἀμφὶ χερσὶ, βάτων ὄνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
αἰγείῃ κυνέῃ κεφαλὴν ἔχε, πῆμα θυμοῦ ἀέξων.
τὸν δ' ὡς δὴ γόνοιο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
γήραϊ τειρόμενον, μέγα δ' ἀμφεσὶ πῆμα θυμῷ ἔχοντα,
στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε.
μορμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
κῦσαι καὶ προσφῦναι ἑὸν πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα
εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ὀν πατρίδα γαῖαν·
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
ἔνθ' ἤδη οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσι πειρήσαντα.
τὰ φρονέων ἴθυς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς·
ἄλλοθι ἔσχεν ἄνω δὲ μετ' ἀκτέχων κεφαλήν, φυτὸν ἀμφιλάχαινε·
τὸν δ' πρόσεφη δῖος πολύμητις φαίδιμος υἱός,
ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν

ἔρχατον

deponentes lugerent. hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beate Laerte fili prudens Vlysses,
nimirum cum magna uirtute possedisti uxorem,
ut bonæ mentes erant bonæ Penelopæ,
filiæ Icarij, ut bene recordata est Vlyssis,
uiri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit
suæ uirtutis: facient autem terrestribus cantilenam
immortales uenustam prudenti Penelopæ.
non sic Tyndari filia mala consultauit opera,
genialem interficiens maritum: odiosa autem cantilena
erit in homines: difficilem autem famam præbuit
fœmineis mulieribus, & quæ benefica erit.
Sic hi quidem talia inuicem loquebantur,
stantes in Ditis domibus sub obscuritatibus terræ.
illi a. postquã ex ciuitate inierũt, citò in agrũ peruenerũt Vlysses ad
pulcbrum Laertis factum, quem quondam ipse patrẽ com-
Laertes comparauit, postquam ualde multum laborauit: tendit.
illic ei domus erat, circumstante manſione undiq;
in qua comedebant & sedebant & dormiebant
famuli necessarij, qui ei amica operabantur:
in autem mulier Sicula anus erat, quæ senem
diligenter curabat in agro longè ab urbe:
tunc Vlysses pastoribus & filio sermonem dixit:
uos quidem nunc ite bene ædificatum oppidum:
cœnam a. statim porcorum sacrificate quicunq; optimus,
at ego patrem tentabo nostrum,
si me agnoscat & animaduertat oculis,
an ignoret, multo tempore absentem.
Sic locutus, seruis bellicosa arma dedit.
hi quidem postea domum uelociter inierunt: at Vlysses
propius iuit multum fructibus uiridarium tentaturus:
neq; inuenit Dolium magnum uiridarij in descendens,
neq; aliquem seruorum, neq; filiorum: sed hi
sepes collecturi, quæ uiridarij essent septum,
abierant: at eis senex uiam præibat.
solum autem patrem inuenit benefacto in uiridario,
purgãtem plantam. sordidam aũt indutus erat tunicam,
pannosam, fœdam: circum autem tibias bubulas
ocreas pannosas ligauerat, lacerationes enitans:
digitaliaq; in manibus, ruborum gratia: at desuper
caprinum pileum capite habebat, dolorem augens.
hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses
senectute consumptũ, magnũ a. memb. dolorẽ habẽtem,
stans sub alto pyro lacrymam effudit.
cogitabat autem postea in mente & in animo,
oscultari & amplecti suum patrem, & singula
dicere, quomodo uenisset et peruenisset in patriã terram:
an prius interroget, singulaq; tentet.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,
primum obiurgatorijs uerbis tentare.
hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlysses:
& ille quidem demisso capite, stirpem circum fodiebat
hunc autem astans allocutus est illustris Vlysses:
O senex, non imperitia te tenet gubernare

uirida-

Vlysses patrem compellat.

uiridarium: sed bene tibi cura habet, neq; omnino
non planta, non ficus, non uitis, non quidem oliua,
non pyrus, non sulcus sine cura in horto.
aliud aũt tibi dicam, tu autem non iram impone animo:
ipsum te non bona cura tenet, sed simul senectutem
molestã habes, squalesq; malè, & indecenter indutus es.
non quidem pigritiæ dominus gratia te curat,
neq; te seruili decet uidere
forma & magnitudine: regi enim uiro similis es.
tali autem similis es, postquam lotus est comedisq;
dormit molliter, hic enim mos est senum.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
cuius seruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
si uerè Ithacam hanc ueni, sicut mihi dixit
hic uir nunc obuiam factus huc uenienti,
non satis prudens: quoniã non ausus est singula
dicere, & audire meum uerbum, sicut interrogabam
de amico meo, si cubi uiuit & est,
an iam mortuus est, & in ditis domibus.
nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
uirum aliquando hospitio excepi dilecta in patria terra,
nostram domum uenientẽ: & nondũ aliquis homo alius
hospitũ peregrinorum amicorũ meam uenerat domum.
dicebat autem ex Ithaca genus esse, & dicebat
Laertem Arcisiadem patrem esse suum.
hunc quidem ego ad domum ducẽs bene hospitio excepi
peramanter tractans, multis in domo entibus,
& ei dona præbui hospitalia qualia decebat:
auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
dedi autem ei pateram totam argenteam floridam,
duodecim autem simplices uestes, totq; tapetas,
tot autem pallia pulchra, tot autem insuper interulas:
separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
quatuor speciosas, quas uoluit ipse eligere.
Huic autẽ respondit postea pater lacrymas fundens:
hospes, equidem terram peruenisti quam interrogas,
iniurij autem ipsam & iniusti uiri habent.
dona autem uana hæc donasti multa præbens.
si enim ipsum uiuum inueniisses Ithacæ in populo,
equidem te bene donis remuneratus dimisisset,
& hospitalitate bona. hoc enim ius est, quicũq; ceperit.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
quotus iam annus est quando excepisti illum
tuum amicum infelicem, meum filium? si quidem esset:
infortunatum, quem longè ab amicis & patria terra,
uel in ponto comederunt pisces, uel in terra
feris & auibus laniamentũ factus est: neq; ipsum mater
flenit cooperiens, pater q; qui ipsum genuimus:
neq; uxor multum dotata prudens Penelope
plorauit in lectis dilectum maritum, sicut decet,
oculos claudens. hic enim est honos mortuorum.
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
quis, unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?
ubi autem nauis stetit uelox, quæ te duxit huc,

ὄρχατον· ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, ὅδ' ἐ τι πάμπαν
ὀ φυτόν, ὀ συκῆ, ὀκ ἄμπελος, ὀ μὲν ἐλαίη,
ὀκ ὄγχνη, ὀ ῥαδινὴ τοι ἄνδυ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
ἄλλο δ' ἐ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν μὴ χόλον ἐνθεο θυμῷ·
αὐτόν σ' ὀκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
λυγρὸν ἔχεις, ὠχμεῖς τε κακῶς, κακὰ εἵματα ἕσσαι.
ὀ μὲν ἀδρύτης γε ἄναξ γίνεκ' ἔ σε κομίζει,
ὐδ' ἐ τι τοι δ' ἄλλοιον ἐπιτρέπει εἰσορόασθαι
εἶδος καὶ μεγέθος· βασιλῆϊ γὰρ αὐδρὶ ἔοικας.
τοιοῦτῳ γ' ἔοικας, ἐπεὶ λάσαιτο φάγοι τε,
εὖδ' ἐμέναι μαλακῶς. ἣ γὰρ δίκη ὔδι γερόντων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τοῦ δμῳὸς ἔς αὐδρῶν; τοῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις
καί μοι τόδε ἀγόρευσον ἐπίτνυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ, (ας;
εἰ ἐτεόν χ' Ἰθάκην τιν' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
ὅττι ἀνὴρ γείτων δ' ἐ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
ὅτι μάλ' ἀφραδίῃσιν· ἐπεὶ ὀ πόλιν ἔκτοσθεν ἔπασα
εἰπεῖν, ἀλλ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴπερ ἔοιό γε καὶ ὅδι,
ἢ ἤδ' ἢ τέθνηκε, καὶ ἐν ἀΐδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν στυφέλιξο, καί μοι ἄκουσον·
ἤδρά ποτ' ἐξείνισα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
ἀμείτροπόν θ' ἑλόντα· τὸ ὄπασε Βροντὴς ἄλκι
ξείνῳ τιλεθάπτῳ φιλίῳ ἐμῷ ἰκτῷ δ' ὅμα.
οὐχ ὀ δ' ἔξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτῃ Ἀρκεισιάδῃ πατρὸς' ἔμμεναι αὐτῷ.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δ' ὦμα τ' ἄγων εὖ ἐξείνισα
ἐν δ' ὑπείων φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ δ' ὥρα πόρον ξεινήϊα οἷα ἐώκει·
χρυσὸν μὲν οἱ δ' ὦκ' ὀυδρὶ ἐπὶ τάλαντα,
δῶκα δ' ἐϊκρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους ἠδὲ τάπητας,
τόσσα ἠ φάρεα καλὰ, τόσσους δ' ὑδὲ τοῖσι χιτῶνας·
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας ὄρξ' ἐλίσθαι
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελε αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἶ-
ξέν', ἦτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρέεινες, (βεν,
ὕβρισαὶ δ' αὐτὴν ἀτάσθαλοι ἀνδρες ἔχουσι.
δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
εἰ γάρ μιν ζωὸν † γε κίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δ' ἤμῳ, al. γ' ἱκίχεο
τῷ κέν σ' εὖ δ' ὤρουσεν ἀμειψάμενον ἀπέπεμψε,
καὶ ξείνια ἀγαθὰ. ἣ γὰρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
πόσον δὴ ἔτος ὅδε ἦν ὅτε ξείνισας ἐκεῖνον
σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ'; εἴ ποτ' ἔην γε·
δύσμορον, ὃν δὴ πολλὰ φίλων ἀπὸ καὶ πατρίδος αἴης
ἄνθρωπον πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσῳ
θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γέγαε· τὸν δέ ἐ μήτηρ
κλαῦσε πόσιν λέξασα, πατὴρ θ', οἳ μιν τεκόμεσθα·
ἀδ' ἄλοχος πολύδωρος ἐχέφρων Πηνελόπεια
κώκυσ' ὣ λεχέεσσι φίλου πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
ὀφθαλμὼς καθελοῦσα. τὸ γὰρ γέρας ὅστις θανόντων.
καί μοι τόδε ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ποῦ δ' νηῦς ἔσκε θοὴ, ἣ σ' ἤγαγε ἡδὲ σύρο,

αὐτιδέης δ' ἐπάρης; ἦ ἔμπορος ἠλήλεθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν; (σεύς,
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· ἦ γάρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως κατα λέξω.
εἰμὶ γὰρ ὀξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίων,
υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος.
αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δολίῃ ἐλθεμεν οὐκ ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἔσχεν ἔπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος.
αὐτὰρ ὁ δ' υἱὸν τόνδε δέκα πέμπτον ἔτος ἐστὶν
ὀξὺ ἀφ' οὗ κείθεν ἔβη, καὶ ἐμῶς ἀπελήλυθε πάτρης,
δύσμορος· ἦ τε οἰωνοὶ ἔσαν ἔρχεσι ἰόντι
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἰόντα,
χαίρε δ' ἰὼν αὐτός· θυμὸς δ' ἔτι νεῖν ἐόλπει
μίξεσθαι ξείνοις, καὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα δίδοσθαι.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν πάϊν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κατὰ κεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὸν δὲ γοήσατο.
τοῦ δ' ὠρίνθη θυμός, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἦδη
δριμὺ μολὸν πρόστυψε, φίλου πατρὸς ἐσορόωντι,
κύσσε δ' ἐμὶν πυκινῶς ὦμω ἄλμυρος, ἠδὲ παρειὼ
κεῖνος μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, οὗ σὺ μετάλλας,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ὃν πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω· (μάλα δὴ χρὴ σπουδῇ ἔμπης)
μνησῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
λώβην τιννύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.

Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδές, ὄφρα πιστώσω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· λίνω δὴ πρῶτον τοῦδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι (σεύς,
τοῦ γε Παρνησῷ μ' ἔλασσεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ ποτνια μήτηρ
ὀψομένω πατέρ' Αὐτόλυκον μετὰ φίλον, ὄφρ' αὖ ἕλοίμην
δῶρα τὰ δοῦρο μολὼν μοι ὑπέσχετο κῆ κατίνυσεν.
ἀλλ' ἄγε τοι καὶ ἀλωὴν πατρὸς ἐῢκτιμένην κατ' ἀλωὴν
εἶπω ἃ μοι πόρε δῶκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα,
παιδὸς ἐὼν κατὰ κῆπον ἰὼν σοὶ σώμενος· δὴ δ' αὖτε
ἐκνεύμεθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ εἶπες ἕκαστα.
ὄγχνας μοι δῶκας τρεισκαίδεκα, καὶ δέκα μηλέας,
συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
δώσειν πεντήκοντα, ὅσ' ἤτρυγε δῆνος ἕκαστος·
ἄλλω δ' ἔνθα καὶ ἔνθα σαφυλὰς πασιτοῖσι ἔασεν,
ὁππότε δὴ Διὸς ὥραι ἐπιβρίσειαν ὑπερθεν.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' αὖτε λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσ-
σεύς· ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ πρὸ οἷ (σεύς,
ἔλαθ' ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο, μετὰ δὲ φρεσὶ θυμὸς ἀγείρθη,
δεξάμενος μύθοισιν ἀμειβόμενον προσέειπε,

Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
εἰ ἐτεὸν μνησῆρας ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μὴ τάχα πάντες
ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ

πάντη

diuinosq; socios? an mercator ueneſti
naui in aliena, illi autem te expoſito diſceſſerunt?

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
tibi equidem omnia prorſus uerè narrabo:
ſum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito,
filius Aphidantis Polypemonidæ regis.
at mihi nomen eſt Eperitus: ſed me fortuna
errare fecit à Sicania huc uenire nolentem:
nauis autem mihi illa ſtat in agro longè ab urbe.
at Vlyſſi hic iam quintus annus eſt
ex quo illinc iuit, & à mea diſceſſit patria,
infelix: certè ei bonæ erant auis euntí
dextræ, quibus gaudens quidem ego dimiſi illum,
gaudebat ille iens: animus autem nobis adhuc ſperabat
miſcendos hoſpitalitate, & ſplendida dona daturos.

Sic dixit. huic autē doloris nebula cooperuit nigra.
ambabus autem manibus capiens pulueren ardentem
fudit in caput canum: grauiter ſuſpirans.
illius autem motus eſt animus, per nares autem ei iam
acer ſpiritus prorupit, dilectum patrem inſpicienti.
oſculatus eſt a. ipſum amplectens ſalsas, et allocutus eſt:
ille quidem hic ipſe ego, pater, quem tu inquiris — Vlyſſes
ueni uigeſimo anno in patriam terram. — prodit ſe
ſed abſtine fletu luctuq; lacrymoſo. — patri.
etenim tibi dicam: (ualde autem oportet feſtinare tamē)
procos interfeci in noſtris domibus,
nocumentum ulciſcens dirum & mala opera.

Huic autem rurſus Laertes reſpondit, dixitq;:
ſi quidem Vlyſſes meus filius huc ueniſti,
ſignum aliquod mihi nūc dic manifeſtū, ut perſuadear.

Hunc aūt reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis
quam in Parnaſo mihi inflixit ſus albo dente
cùm iuiſſem: tu autem me miſeras & honoranda mater
ad patrem Autolycum matris dilectum, ut caperem
dona quæ huc profectus mihi promiſerat & annuerat.
eia age tibi & arbores bene culto in uiridario (gulas,
dicā quas mihi aliquando dediſti, ego a. petebā à te ſin-
puer in horto ſequens: per autem ipſas
ibamus, tu autem nominaſti & dixiſti ſingulas.
piros mihi dediſti tredecim, & decem malos,
ficos quadraginta: ſulcos autem mihi ſic nominaſti
daturum quinquaginta, frugifer autem quiſq;
erat: illic uuæ omnigenæ ſunt,
quando iam Iouis tempora incumbunt deſuper.

Sic dixit. illius a. ibi ſolmina ſunt genua et dilectū cor,
ſigna recognoſcentis quæ ei certa dixerat Vlyſſes.
circum aūt filium dilectum iecit brachia: eum autē ad ſe
cepit exanimatum pertolerans dinus Vlyſſes. (tus eſt,
at poſtquā reſpiranit, & in præcordia animus congrega
iterum uerbis reſpondens allocutus eſt:

Iupiter pater, certè adhuc eſtis dei i magno Olympo,
ſi uerè proci improbam procacitatem luerunt.
nunc autem graniter timeo in mente ne citò omnes
huc irruant Ithacenſes, nuncios autem

omnes

omnino immittant Cephallenorum ciuitatibus.
Hanc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
confide, non tibi ista in mentibus tuis curæ sint:
sed eamus ad domum quæ uiridarium prope iacet.
illuc autem Telemachum & bubulcum & Subulcum
præmisi, ut cœnam pararent citissimè.
Sic locuti iuerunt ad domos pulchras.
bi autem quando peruenerunt domos bene habitatas,
inuenerunt Telemachum & bubulcum & subulcum
incidentes carnes bonas, miscentesq; nigrum uinum.
interim autem Laertem magnanimum sua in domo
famula Sicula lauit, & unxit oleo:
circum autem ueslem pulchram iecit. at Minerua
propè astans auxit membra pastori populorum,
maiorem quàm antea & crassiorem fecit uideri.
ex balneo iuit, admiratus est autẽ ipsum dilectus filius,
postquam uidit immortalibus deis similem aspectu:
& ipsum loquens uerbis uelocibus allocutus est:
ὃ pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
formaq; magnitudineq; bonum fecit uideri.
Hunc aũt rursus Laertes prudẽs contra allocutus est:
utinam enim Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,
qualis Nericum cepi bene ædificatam arbem,
littus terræ, Cephallenibus imperans,
talis ens hesternus in nostris domibus,
arma habens humeris adfuissem & propulsassem
uiros proeos: quo ipsorum genua soluissem
multorum in domibus, tu aũt mentes intra lætus fuisses.
sic bi quidem talia inuicem dicebant.
bi a. postquã cessarunt à labore, paranerunt q; cõuiuium,
ordine sederunt in lectis q; sedibus q;.
tunc hi quidem cœnam aggrediebantur: mox autem
Dolius uenit senex Dolius, simul autem huius filij senis
senex. ex operibus fatigati, siquidem ante ueniens uocauit
materànus Sicula, quæ ipsos nutrimit: & senem
accuratè curauit, postquam senectus cepit.
bi autem ut Vlyssem uiderunt, agnouerunt q; animo,
steterunt in domibus stupefacti. at Vlysses
dulcibus uerbis notans dixit:
O senex, sede ad cœnam, obliuiscimini autẽ stuporis.
diu enim cibum aggrediendi cupidi
manebamus in domibus, uos expectantes semper.
Sic dixit. Dolius autem rectis init manus extendens
ambas. Vlysses aũt capiti osculatus est manus in palma,
& ipsum fans uerbis uelocibus allocutus est:
ὦ amice, quoniam redijsti cupientibus ualde nobis,
neq; putantibus, dei autem te dixerunt,
saluesq; & ualde gaude, dei autem tibi felicitates dent,
& mihi hoc dic uerum, ut bene sciam,
an iam apertè scit prudens Penelope
reuersum te huc, an nuncium mittamus.
Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
Vlysses ὦ senex, iam scit: quid te oportet hæc laborare?
Dolio. sic dixit. ille autem rursus sedit bene polita in sede.
eodem modo filij Dolij inclytum circa Vlyssem

inter-

ωὰντα ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολῖτοι. (σὺς,
Τὸν δ' ἀπαμβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
ἀλλ' ἴομεν πρὸς οἶκον ὃς ὀρχατος ἐγγύθι κῆται.
ἔνθα μ' ἔφ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
πρόπεμψ', ὡς αὐ δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὡς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον δόμους εὖ ναιετάοντας,
εὗρον Τηλέμαχον τε βοκόλον τε συβώτην
ταμνομένους κρέα πολλὰ, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον·
τόφρα δ' Λαέρτην μεγαλήτορα δῖον ἔπειτα
ἀμφίπολος Σικελὴ λέσσε, καὶ ἔχριε ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλε. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μῆλε ποίμνῃσι λαῶν,
μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
ὡς ἴδ' ἐν ἀθανάτοισι θεοῖς γαλίγκιον ἔμμεν ἰόντα·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν ἀεικέα ποιῶν
εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οἷος Νήριτον εἶλον ἐυκτίμενον πτολίεθρον,
ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐὼν τοι χθιζὸς ἐμοῖσι δόμοισι,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας. πολλὸς κε σφέων γάνατ' ἔλυσε
πολλῶν γὼ μεγάροισι, σὺ δ' ἂν φρεσὶ γήθεας ἴσθα.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ' ἐπεὶ ἂρ πάυσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξῆς ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἷες τοῖο γέροντος
ἔργων μογέοντε, ἐπεὶ πρόμολόν κάλεσσε
μήτηρ γρηὺς Σικελή, ἣ σφέας τρέφε καὶ ῥα γέροντα
γήραϊ λυγρῷ κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπτε.
οἱ δ' ὡς οὖν ὄψαν δῖον Λαέρτην, θάμβησαν
ἑστεῶτ' ἐν μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ ὁ σφεας
μειλιχίοις ἐπέεσι καθαπτόμενος προσέειπεν,
ὦ γέρον, ἦ ῥ' οὐδὲ δέπνου, ἀπὸ κλέος ἄνδρα δαμᾶσθαι
ὀρφνὸν γὰρ σῖτόν τε χρέος ἐστὶ μιμνάσκειν (θέλυς.
μίμνομέν γ' ἐν μεγάροις, ἵνα σοι ποτὶ θυμὸν ἴανθῇ.
ὣς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσας
ἀμφοτέρας. Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ὑπὲρ καρποῦ
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, (πῶς,
ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένῳσι μάλ' ἡμῖν,
ὄφρ' ἐτεὸν δὴ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,
ὄφρ' ἐτεὸν δὴ μοι μέγα χάρμα, θεοὶ δέ σε νῶι ὄπαζον.
καί μοι ἔτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἢ ἄλοχον οἴκοθι οἶσθα πόρις φρεσὶ πιφαύσκειν
νεῖσαι τ' ἀλλοθρόους, ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν. (σὺς,
Τὸν δ' ἀπαμβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γέρον, ἦ δὴ νοῖ ἔτι σοι χρὴ ταῦτα μυθέεσθαι;
ὡς φάθ'. ὁ δ' ὦτρυς ἆρ' ἔζετ' ἐϋξέστῃ ἐνὶ δίφρῳ.
ὣς δ' αὖτως παῖς δῖος Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα

ε 4 ἑσσα-

λειπανόωντ' ἐπέεσι, καὶ ἐν χείρεσι φύοντο·
ἑξείης δ' ἵζοντο πὰξ αὐ Δολίοιο πατρὸς σφῶιν.
ὣς οἱ μὲν πρὸ δόμοιο γέροντι τὼ γε μεγάροισι πένοντο.
ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὠκὺς κατὰ πτόλιν ὤχετο πάντη,
μνηστήρων συγερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐπέπυστο.
οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀίοντες ἐφοίτων ἄλοθεν ἄλλοσε
μυχῷ τε σοναχῇ τε δόμων πρὸ πάροιθ' Ὀδυσῆος·
ἐκ δ' ἄνεως οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
al. ἕκαστον τοὺς δ' ἀλλάων πολίων οἰκόνδε ἑκάστους
πέμπτῳ ἄγειν ἁλιῆας, ἐῢ σκῶ νῆας ἐπ' αὐτῶν.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἀγορήνδε σὺν ἀλλήλοισι τ' ἐγρόντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνὲ θ' ἵστατο καὶ μετέειπεν·
παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πῆμ' ἐτέτυκτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἔπεφνε δῖος Ὀδυσσεύς·
τοῦ ὅγε δακρυχέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
al. ἀχεύων Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' ἀχαιούς·
τοὺς μὲν τοῦ νήεσσιν ἄγων πολίας τε καὶ ἐσθλούς,
ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς·
τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὀχ' ἀρίστους.
ἀλλ' ἄγετ', πρίν τοῦτον ἢ ὃν Πύλον ἢ ἐς Ἤλιδα δῖαν,
ἢ καὶ ὃν Ἤλιδος ἀίαν, ὅθι κρατέουσι Ἐπειοί,
ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα καταφθιόμεσθ' ὀνόμαστοι.
λώβη γὰρ τάδε γ' ἔσσεται καὶ ὀπισσομένοισι πυθέσθαι.
εἰ δὴ μὴ ποινάς γε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ', οὐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἦδ' ὑπὸ γυῖα
ζώοιμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
ἀλλ' ἴομεν, μή σφεῖς προλαβόντες ἐκφύγοιεν.
Ὡς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας ἀχαιούς.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε Μέδων θ' ἀοιδὸς θ' ὁδοῖο
ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
ἔσταν δ' ἐν μέσοισι· πάφος δ' ἕλεν ἀνδρα ἕκαστον.
τοῖσι γὰρ καὶ μετέειπε Μέδων περιμήδεα εἰδώς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι· ἦ γὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδ' ἔμήσατο ἔργα.
al. Ὀδυσῆι καὶ γάρ ἑγὼν εἶδόν θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆι
ἐγγύθεν ἱστάμενος, καὶ Μέντορι πάντα ἐώκει.
ἀθάνατος γὰρ θεὸς ποτὲ μὲν πρὸ πάροιθ' Ὀδυσῆος
φαίνετο θαρσύνων, ποτὲ δ' ἀμφιπολεύεσκε μενοινῶν
θοῦρος κατὰ μέγαρον, τοὶ δ' ἀγχίσποροι ἔπιπτον.
Ὡς φάτο. τοῦ δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης
(ἐξ. Μαστορίδης· ὃ γὰρ οἷος ἄρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
ὡς σφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι ὅσσ' ἔπι φημὶ
ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδ' ἔργα γένοντο.
οὐ γὰρ ἐμοί γε πείθεσθ', οὐδὲ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
ὑμετέρους παῖδας κατὰ πατρομάων ἀφροσυνάων·
al. οἵ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμάζοντες ἄνακτα
αὐτῆρες ἀρίστου, ὃν δ' οὐκ ἔτι φαῖνε νέεσθαι.
καὶ νῦν ὧδ' ἐρέω, τῷ δὲ μοι ὡς ἀγορεύσω·
μὴ ἴομεν, μή πως τις ἐπαρκέσῃ κακὸν ἔργον.
Ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἄρ' ἀνίαχον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
ἥμισυ πλῆθος· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μῖμνον.

ὁ γὰρ

interrogarunt q̃ uerbis, & manus prehenderunt:
ordine autem sederunt apud Dolium patrem suum.
sic hi quidem circa cænam in domibus laborabant.
nox autem nuncia citò per urbem iuit ubiq;
procorum odiosam mortem & parcam dicens.
illi autem simul audientes iuerunt aliunde alius
strepituq; suspirioq; ædes ante Vlyssis:
ex a.mortuos ædibus portauerunt, & sepelierũt singuli.
qui autem erant ex alijs urbibus domum quisq;
miserunt ducẽdos piscatorib.uelocib.in nauib.ponẽtes.
ipsi autem in concionem iuerunt congregati, dolẽtes cor.
at postquam coiuerunt congregatiq; facti sunt,
his Eupithes surrexit & locutus est:
filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antinoi, quem primum interfecerat diuus Vlysses:
ob eum ille lacrymans, concionatus est & dixit: (uis.
O amici, certè magnũ opus uir hic operatus est Achi
illos quidem cum nauibus ducens multos q; & bonos,
perdidit quidem naues concauas, perdidit autẽ populos:
alios a.meniẽs interfecit Cephallenorum facilè optimos.
sed agite, antequam hic uel in Pylum citò eat,
uel in Helidem diuinam, ubi dominantur Epei,
eamus: aut poſtea tristes erimus semper.
pudor enim hæc sunt & futuris auditu.
si non filiorum q̃ fratrum q̃ homicidas
puniemus, non mihi in mentibus dulce fuerit
uiuere: sed citissimè morieus cum defunctis ero.
sed eamus, ne præueniant transeuntes illi.
Sic dixit lacrymans: dolor autẽ cepit omnes Achiues.
apud autem ipsos uenit Medon & diuinus cantor
ex domibus Vlyssis, postquam ipsos somnus reliquit.
steterũt autem in medijs: stupor autẽ cepit uirum quemq.
his autem & locutus est Medon prudentia sciens:
Audite nunc me Ithacenses: non enim Vlysses
immortalibus inuitis Deis hæc operatus est opera.
ipse ego uidi Deum immortalem, qui Vlyssem
prope stabat, & Mentori omnia similis erat.
immortalis autem Deus aliquando quidem ante Vlyssem
apparebat audaciam inijciens, aliquando procos iciens
ruebat per domum: illi autem densi cadebant.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit.
illis autem dixit senex heros Alitherses
Mastorides: hic enim solus uidebat ante & pone:
qui ipsis bene sapiens concionatus est & dixit:
Audite nunc me Ithacenses quodcunq; dicam. Alitherses dissuadet.
uestra uitio, amici, hæc opera facta sunt.
non enim mihi parebatis, non Mentori pastori populorũ,
ut uestros filios cohiberetis ab amentia:
qui magnum opus fecerunt iniustis malis,
res consumentes, & inhonorantes uxorem
uiri optimatis, quem non amplius dicebant rediturum.
& nunc sic fiat. obtemperate mihi sicut dico:
ne eamus, ne quis coactum malum inueniat.
Sic dixit. hi autem igitur irruerunt magno clamore,
dimidij plures: illi autem uniuersi illic manserunt.

nam

non enim ipsis placebat uerbũ in mẽtibus, sed Eupitheo
parebant. statim autem postea in arma ruerunt.
sed postquam induti sunt circum corpus splendido ære,
uniuersi coiuerunt ante urbem amplam.
his autem Eupithes dux erat stulticijs.
dixit autem hic ulturum filij cædem: neq; fatale erat
retro redire, sed illic mortem obire.
at Minerua Iouem Saturnium allocuta est:

Minerua à Ioue rei euentum sciscitatur.

O pater noster Saturnide, summe dominantium,
dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
nunquid prius bellum̃q; malum & pugnam grauem
facies? an amicitiam cum ambobus conciliabis?

Hãc a. respondẽs allocutus est nebularũ cõgregator Iu
filia mea, cur me hæc interrogas & inquiris? (piter:
non ne enim hanc quidem consultasti mentem ipsa,
ut illos quidem Vlysses puniret ueniens?
fac ut uis: dicam autem tibi sicut decet.
postquam iam proces puniuit diuus Vlysses,
fœderibus fidis percussis, hic quidem regnet semper;
nos autem rursus filiorum fratrumq; cædis
oblitionem faciamus. illi autem inter se diligant
sicut antea: diuitiæ autem & pax abundè sit.

Sic dicens monit antea cupidam Mineruam:
uenit autem ab olympi cacuminibus ruens.
hi autem postquam cibi dulcis desiderium eiecerunt,
illis igitur uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses:
egressus aliquis uideas ne propè sint uenientes.

Nunciatur Vlyssi hostiũ admentum.

Sic dixit. extra autem filius Dolij iuit sicut iussit:
stetit aũt ad limen progressus, illosq; propè uidit omnes.
statim autem Vlyssem uerba uelocia allocutus est:
illi quidem propè sunt. sed armemur citò.

Sic dixit. hi autem moti sunt, & arma induerunt,
quatuor circum Vlyssem, sex autem filij Dolij.
atq; Laertes Dolius q; arma induerunt,
cani licet entes, necessarij bellatores.
at postquam induti sunt circum corpus splendido ferro,
aperuerunt portas, extra a. iuerunt, dux erat aũt Vlysses.
his autem mox filia Iouis uenit Minerua,
Mentori similis & corpore & uoce.

Hanc a. uidens lætatus est pertolerans diuus Vlysses:
statim a. Telemachũ allocutus est suum dilectũ filium:
Telemache, iam quidem hoc uideberis ipse aggressus,
uiros pugnantibus, ubi discernuntur optimi,
ne quid dedecores maiorum genus, qui antea
fortitudine uirilitateq; excelluimus omnem in terram.

Hũc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
uidebis, si uoluueris, pater dilecte, hoc in animo,
non dedecorantem tuum genus, sicut dicis.

Sic dixit. Laertes autem gauisus est & uerbum dixit:
quæ mihi dies hæc, Dei dilecti? certè ualde gaudeo:
filiusq; nepos q̃de uirtute litem habent.

Hunc autem astans allocuta est cæsia Minerua:
ô Arcesiade omnium multo dilectissime sociorum,
uotis factis filiæ cæsiæ & Ioui patri,
statim omnino uibratam iace longam lanceam.

Tribuens. pugnæ cum Vlyssi.

Sic

ὣ γάρ σφιν ἄδε μῦθον ἐνὶ φρεσὶν, ἀλλ' Εὐπείθεϊ
πείθοντ'. αἶψα δ' ἔπειτ' ὦκα τεύχεα ἐσσύοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροΐ νώροπα χαλκὸν,
ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.
φῆν δ' ὄγε τίσεσθαι παιδὸς φόνον· ὀλλὰ μὲν ἄρ' ἐμελλεν
αὖθι ἀποφθήσειν, ἀλλ' αὐτὸς πότμον ἐφεύξειν.
αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζηνὸς Κρονίωνα προσηύδα,

ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι εἰρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἐνδον ἐβύθει;
ἦ πότερον πολέμου τε κακοῦ καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις; ἢ φιλότητα μεθ' ἀμφοτέροισι τίθησθα; (ζεύς;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, τί μ' ταῦτα δ' ἱείρεαι ἠδὲ μετᾴδεις;
οὐ γὰρ δὴ τόδε μᾶλλον ἐβούλευσας νόον αὐτῇ,
ὡς ἂν τοι κάνοι Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπιοίκεν.
ἐπεὶ δὴ μνησῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσεύς,
ὅρκια πιστὰ τάμοντε, ὁ μὲν βασιλεύετω αἰεί,
ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
ἄκλυσιν † θέομεν. φιλέοντε δ' ἰὼ μάλα πάντας
ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ γάμῳ καὶ ἐρωῇ πάλις ἔσω.

Ὡς ἔφαθ', ἡ δ' ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' ἠλύσιον καρηνώσα ἀΐξασα.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ σίτοιο μελίφρονος ἆσθ' ὀρόων τε,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἔρχεσθόν τις ἴδοι μὴ δ' ἀκμὴν ὧδε κιόντας.
ὣς ἔφατ'. ἐκ δ' ἔβαν οἶος Δολίος πίσυν ὡς ἐκέλευσεν·
πὰρ δ' ἄρ' ἐπ' ἀδὸν ἴαν, ὄφρ' ἔμπεδον εἴσιδε πάντας.
αἶψα δ' ὁ Δυσηᾶ ἔπτα πλοήσσοντα πεφυκὼς,
οἶδε δὲ νὴ ἐγγὺς ἕκαστ'. ἀλλ' ὁπλίζωμεθα θᾶσσον.
ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ὤρνυντο, κὴ ἐν τεύχεσι δύντε,
τέσσαρες ἀμφ' † Ὀδυσῆ', ἓξ δ' υἱὲς Δολίοιο.
ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίου τ' ὀδυτεύχε' ἔδυνον,
καὶ πολιοὶ περ ἐόντε, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροΐ νώροπα χαλκὸν,
ἆΐξαν ἧ θύρας, ἐκ δ' ἴσαν, ἦρχε δ' Ὀδυσεύς.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη
Μέντορι εἰδομένη μῆκός τε καὶ εἶδος ἰδὲ καὶ αὐδήν.
τὴν μὲν ἰδὼν γάνυσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
αἶψα δ' Τηλεμάχῳ προσπτύξεσκε φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τόδε γ' ἔσσεαι αὐτὸς ἐπελθὼν,
αὐδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
μήτι κατισχήσειν πατρώϊον ἦθος, οἵ τοπάρος περ
ἀλκῇ τ' ἠδὲ βίῃ τε πεπάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, πῶς δ' ἐγὼ θυμῷ
ὅτι κατισχήσω τὸν ἦθον, ὡς ἀγορεύεις.
Ὡς φάτο. Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε,
τίς νύ μοι ἤμαρ πᾶρ', θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
υἱὸς δ' ἠνώς τ' ἀρετῇ τ' ἐμὲ δ' ἔμπης ἔχεσκε.

Τὸν δ' ἠβαιμήνη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ Ἀρκεσιάδη πασάων πολὺ φίλτατ' ἑταίρων,
εὔξαο δὴ κέρι γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρὶ,
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν πρόβαλε δολιχόσκιον ἔγχος.

Ὡς

al. ἐθέμεθα

al. Ὀδυσῆϊ

Ως φάτο, καὶ ῥ' ἔμπνυτο μένος μέγα θαλλὰς Ἀθήνη
ὠξάμενος δ' ἀρ' ἔπιφτε Διὸς κούρη μεγάλοιο, (νευ.
αὐτὰρ μάλ' ἀμπεπαλὼν πολιὸν δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος δι' ἀκρα χαλκοβάτιδος.
οὐδ' ἀπ' ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δ' ἤισατο χαλκός.
δούπησεν δ' ὑπισθε, ἀράβησε δ' ἄρα τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
τὼ δ' ἔπεσον πτολεμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός·
τύπτον δ' ξίφεσίν τε καὶ ἐγχείῃσι παφιγύοισι.
καὶ νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνάστους,
εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
ὄτρυν' φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα,
ἴσχεσθε πτολέμου Ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο,
al. διαπλυ- ὄφρα κεν αὐταμοτὶ γε † δηριν θῆτε τάχιστα.
θῆτε
Ως φάτ' Ἀθηναίη. τοῖς δ' ἴαχε δῖον ὅλεθρος·
τῶν δ' ἄρα δείσαντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
πάντα δ' ἐδὴ χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὅπα φωνησάσης·
πρὸς ἄστυ τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
εἴμησεν δ' ἀλέεις, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει φολόεντα κεραυνόν,
καδδ' ἔπεσον πρόδθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
τοῦ δ' ἄρα τεύχεα πᾶσ' ἐφλέγετο γλαυκώπιδος Ἀθήνης, (βους.
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔχεο, παῦε δ' ἔριδος καὶ ὁμοίου πολέμοιο,
μήπως τοι Κρονίδης νεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ως φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
ὅρκια δ' αὖ κατέπηδε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲ δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Sic dixit. & inſpirauit robur magnũ Pallas Mĩnerua.
igitur uotis factis deinde Iouis filiæ magni,
ſtatim omnino uibratam iecit longam lanceam,
& percuſſit Eupithem galeam per æream. Eupithes à
illa u. non lanceã prohibuit, quin tranſadactũ eſt ferrũ. Laerte oc/
ſonuit autẽ cadens, reſonuerunt autem arma ſuper ipſo. ciſus.
in autem ruerunt pugnatores Vlyſſes & illuſtris filius:
uerberabant autem enſibuſq; & lanceis utrinq; acutis.
& ſanè omnes perdidiſſẽt & feciſſent reditus expertes,
niſi Minerua filia Iouis Ægiochi
clamaſſet uoce, detinuiſſetq; populum omnem:
abſtinete à bello Ithacenſes difficili, Minerua di
ut ſine cruore ſeparemini citiſſimè. rimit bellũ.
Sic dixit Minerua. illos autem pallidus timor cepit:
eorumq; timentium ex manibus uolauerunt arma,
omnia aũt in terram ceciderunt, Dea uocem nociferam:
ad autem urbem reuerſi ſunt, cupientes uitæ.
terribiliter autem clamauit pertolerans diuus Vlyſſes,
ruit autem ſaltans, ſicut aquila altiuolans.
& tunc Saturnides miſit ardens fulmen,
decidit autem ante Cæſiam fortipatrem.
ac tunc Vlyſſem allocuta eſt cæſia Minerua:
Ioue nate Laertiade prudens Vlyſſes,
abſtine, ſeda autem contentionem æqualis belli,
ne Saturnides tibi iraſcatur lateſonans Iupiter.
Sic dixit Minerua. ille a. obediuit, gauiſus eſt a. animo.
fœdera autem rurſus in futurum cum ambobus fecit
Pallas Minerua, filia Iouis Ægiochi,
Mentori ſimilis & corpore & uoce.

Τέλος τῆς Ὀδυσσείας.

Finis Odyſſeæ Homeri.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

Ἀρχόμενος, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ὀρθὸν ἐλικῶνος
ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἶπε δ' ἀοιδῆς·
ὅν νέον ἐν λιτήτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκε
δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμήκλονον ἔργον Ἄρηος,
σύχομενος μερόπεσσιν ὃν ἔπτατο πᾶσι βαλεῖσθαι·
ὡς μύες ἐν βατράχοισιν ἀρισθενέσαντ' ἐδύσαν,
γιγάντεσσιν ἀοιδῶν μιμήμενοι ἔργα γιγαύντων,
ὡς λάος ἐν θνητοῖσιν ἔλιω· τοῖσιν δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης πίνδουσαν ἀλύξας,
πλησίον ἐν λίμνῃ ἔπεσεν πτερύγεσσι θρασείαις·
ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν δ' ἄρα κατεῖδε
Λιμνοχάρης πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον,
Ξεῖνε, τίς ἐσσι; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς σε γείνατο;
πάντα δ' ἀληθείην μοι ἐνίσπεο, μή τι κελεύω.
εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ὃν δόμον ἄξω,
δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
τιμῶμαι, βατράχων ἡγήτορι πᾶσι μετ' αὐτοῖς·
καί μοι πατὴρ Πηλεὺς ποτε γείνατο, Ὑδρομεδούσῃ

Sic dixit. & inſpirauit robur magnũ Pallas Mĩnerua.
igitur uotis factis deinde Iouis filiæ magni,
ſtatim omnino uibratam iecit longam lanceam,
& percuſſit Eupithem galeam per æream. Eupithes à
illa u. non lanceã prohibuit, quin tranſadactũ eſt ferrũ. Laerte oc/
ſonuit autẽ cadens, reſonuerunt autem arma ſuper ipſo. ciſus.
in autem ruerunt pugnatores Vlyſſes & illuſtris filius:
uerberabant autem enſibuſq; & lanceis utrinq; acutis.
& ſanè omnes perdidiſſẽt & feciſſent reditus expertes,
niſi Minerua filia Iouis Ægiochi
clamaſſet uoce, detinuiſſetq; populum omnem:
abſtinete à bello Ithacenſes difficili, Minerua di
ut ſine cruore ſeparemini citiſſimè. rimit bellũ.
Sic dixit Minerua. illos autem pallidus timor cepit:
eorumq; timentium ex manibus uolauerunt arma,
omnia aũt in terram ceciderunt, Dea uocem nociferam:
ad autem urbem reuerſi ſunt, cupientes uitæ.
terribiliter autem clamauit pertolerans diuus Vlyſſes,
ruit autem ſaltans, ſicut aquila altiuolans.
& tunc Saturnides miſit ardens fulmen,
decidit autem ante Cæſiam fortipatrem.
ac tunc Vlyſſem allocuta eſt cæſia Minerua:
Ioue nate Laertiade prudens Vlyſſes,
abſtine, ſeda autem contentionem æqualis belli,
ne Saturnides tibi iraſcatur lateſonans Iupiter.
Sic dixit Minerua. ille a. obediuit, gauiſus eſt a. animo.
fœdera autem rurſus in futurum cum ambobus fecit
Pallas Minerua, filia Iouis Ægiochi,
Mentori ſimilis & corpore & uoce.

Ncipiens, primum, Muſarum cœtũ ex Helicone
uenire in meum cor ſupplico, gratia cantus:
quem nuper in libellis meis ſuper genua poſui
litem immenſam, tumultuoſum opus Martis,
ſupplicans hominibus in aures omnibus mittere:
quomodo mures in ranas egregiè pugnantes iuerunt,
terrigenûm uirorum imitantes opera gigantum,
ſic ſermo inter mortales erat: tale autẽ habuit principiũ.
Mus aliquando ſitibundus, felis periculum euitans,
prope in lacum teneram apposuit barbam,
aqua delectatus dulci: hunc autem uidit
Limnocharis obſtrepera, uerbum autem locuta eſt tale: Limnocha/
O hoſpes, quis es? unde ueniſti ad littus? quis a. qui te ris, hoc eſt
omnia a. uerè dic: ne mendacẽ te intellexero. (genuit? palude gen/
ſi enim te nouero amicum dignum, ad domum ducam, dens.
dona autem tibi dabo hoſpitalia multa & bona. Phyſigna/
ſum autem ego rex Phyſignathus, qui per lacum thus, ab eo
color, ranarum dux dies omnes: quòd inflet
& me pater Peleus olim genuit, Hydromeduſa ſe maxillis.
Hydromẽ/
mixtus duſa

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

Ερισθοῦ ἴσως δόξει τισὶ πολυπραγμονεῖν περὶ ὁμήρου, ποίων τε ἦν γονέων, καὶ πόθεν ἐπεὶ μὴ δ' αὐτὸς ἠξίωσεν εἰπεῖν τὰ περὶ αὑτοῦ, ἀλλ' ὅτως ἐγκρατῶς ἔχων, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος ὧν μνησθῆναι. ἐπεὶ ὅμως πρὸς ἐσπουδακότας τὴν ἀρχομένων παιδεύεσθαι χρήσιμον ἡγοῦμαι τὰ πολυπειρία, συλλεξάμενος εἰπεῖν ὅσα ἱστόρηται τοῖς πάλαι περὶ αὐτοῦ.

Εφορος μὲν οὖν ὁ κυμαῖος ἐν τῷ συντάγματι τῷ ὅλῃ γραφομένῳ τῶν χωρίων, κυμαίου αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀτελλῆς, καὶ Μαίων, οἱ δίοι ἀδελφοί, κυμαῖοι τὸ γένος· ὧν Δίος μὲν ἅμα Βοιωτίας, καὶ κεῖ γήμας τὴν Πυκιμήδου, ἐγγένησεν Ἡσίοδον. Ἀτελλῆς δὲ τελευτήσας ἐν τῇ πατρίδι κύμῃ, κατέλιπε θυγατέρα κριθίδα τὄνομα, πρὸς ἣν μνώμενος αὐτὴν ὁ ἀδελφὸς Μαίονα, ὃς ἅμα κορύσας ἐπὶ πειρηνέων, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ πολιτῶν ὕβριν ἐφ' ἑαυτὸν γεγονότι λέσβιος καλλίγνωσιν, ἔλωκεν αὐτὴν πρὸς γάμον φυμίῳ σμυρναίῳ δισσασκάλῳ γραμμάτων. φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ὕβρει οὖσα πλουσία, οἰκοῦσαν πρὸ τοῦ μέλητος, ἀπεκύησε τὸν ὅμηρον ὕβρει τὸν ποταμόν, καὶ διὰ τοῦτο μελησιγενὴς ἐκλήθη. μετωνομάσθη δ' ὅμηρος, ἐπεὶ δὲ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη. ὅτως δ' ἐκάλουν οἵτε κυμαῖοι, καὶ οἱ ἴωνες τοὺς τὰς ὄψεις πεπηρωμένους, πρὸ τοῦ λέγειν τὸν ὁμηρεύοντα, ὁ δὴ ἡγεμόνα. ταῦτα μὲν ἔφορος.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐν ἰῷ φησὶ τὴν νῆσον, καθ' ὃν καιρὸν νηλεὺς ὁ κόδρου τὴν ἰωνικὴν ἀποικίαν ἤγετο, κόρινθον μὲν ἀπὸ τινος δαίμονος τὴν συγχορευτὴν μέσαις ἐγκύμονα, ἀπελθεῖσαν τὸ συμβὰν διὰ τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς, ἐλθεῖν εἰς τι χωρίον, τὸ καλούμενον αἴγιναν, εἰς ὃ καταδραμόντας λῃστὰς ἀνδραποδίσασθαι τὴν παρθένον, καὶ ἀγαγόντας εἰς σμύρναν ὕστερον ὑπὸ λυδοῖς τότε, τῷ βασιλεῖ τῶν λυδῶν ὄντι φίλῳ τὄνομα μαίονι χαρίσασθαι. τὸν δὲ ἀγαπήσαντα τὴν κόρην διὰ τὸ κάλλος γῆμαι, ἣν διατρίβουσαν πρὸ τοῦ μέλητι, καὶ συνελθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὠδῖνος, ἔτυχον ἀποκυῆσαι τὸν ὅμηρον ὕβρει τοῦ ποταμοῦ· ὃν ἀναλαβὼν ὁ μαίων, ὡς ἴδιον ἔτρεφε, τὸν κριθίδος μετὰ τὴν κύησιν ταχέως τελευτησάσης. χρόνῳ δὲ πολλῷ διελθόντος, καὶ αὐτὸς ἐτελεύτησε. τὸν δὲ λυδῶν κατακοσμήσαντα τὴν ἀποικίαν, καὶ κηρύξαντα τὴν ἡγεμόνα τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν, ἐξιέναι τῆς πόλεως, ἔτι νήπιον ὄντα ὅμηρον ἔφη καὶ αὐτὸν βούλεσθαι ὁμηρεῖν. ὅθεν αὐτὸν μελησιγενῆ, ὅμηρον προσηγορεύθη.

Γενόμενος δὲ ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δόξαν ὕβρει ποιητικῆς κεκτημένος ἦλθε, ἐπερώτων τὸν θεὸν, τίνων τε εἴη γονέων, καὶ πόθεν. ὁ δὲ, αὐτῷ ἔλεγεν ὅτως·

Ἐστιν ἴος νῆσος μητρὸς πατρίς, ἣ σε θανόντα
δέξεται, ἀλλὰ νέων ἀνδρῶν αἶνιγμα φύλαξαι.
φέρεται καὶ ἕτερος χρησμὸς τοιοῦτος·

ὀλβιε,

PLVTARCHI DE HOMERI VITA.

SVspicacem fortasse cuipiam uideatur, nimis anxium esse, ac quærere, ex quibus parentibus, & unde Homerus sit ortus: præsertim cùm nec ipse istorum quicquam attingere dignatus sit, imò uerò adeò modestus fuerit, ut neq; originem nominis sui prodiderit. Quoniam uerò ad institutionem eorum, qui erudiri incipiunt, multarũ rerum experientia utilis est, conabimur ea in medium afferre, quæ ueteres historici de illo prodiderunt. Homeri modestia.

Ephorus igitur Cumanus in ea historia, cui titulũ fecit De rebus patrijs, eũ Cumanũ fuisse probare nititur, dicens: Atellem, Mæonẽ, & Dium genere Cumanos, fratres extitisse: quorum Dium quidem obæratũ, in Ascram Bœotiæ uicum cõmigrasse, & illic ducta in uxorem Pycimede, Hesiodum genuisse: Atellem uerò in patria Cuma mortuum, filiam nomine Critheidem reliquisse. cui cum Mæonem tutorẽ dedisset, atq; is ob uitium uirgini factũ uereretur ne cives sui pœnam ab ipso expeterent, eã Phemio, Smyrnẽsi ludimagistro nuptui dedit. Cæterum dum ipsa ad lauacra cõmearet, quæ iuxta Meleten erant, Homerum apud fluuium peperit, eamq; ob causam Melesigenes est appellatus. Cognominatus est autem Homerus, eo quòd cæcus fuerit factus. Sic enim & Cumani, & Iones luminibus captos nuncupant, eo quòd uiæ ductoribus opus habeant. Hæc Ephorus. Homeri patria secũdum Ephorum.

Aristoteles autem in tertio libro de Poetica, In Io dicit insula (quo tempore Neleus Codri filius Ionicam coloniam deduxit) puellam quandam indigenã à dæmone quodam Musarum familiari imprægnatam, & cum eam facti puderet, propter uterum, quẽ gerebat, in regionem nomine Æginam concessit. In quam dum latrones irruptionem fecissent, eam in seruitutẽ egerũt, & cùm Smyrnam (quæ tum sub Lydorum potestate erat) duxissent, regi eorundem, nomine Mæoni, amico suo donarũt. Porrò cùm rex puellã ob formæ elegantiã dilexisset, ac in matrimonium accepisset, dum illa apud Meletem uersaretur, & partus doloribus laboraret, forte fortuna Homerum iuxta flumẽ peperit. Quem sublatum Mæon pro suo educabat, utpote Critheide mox post partum extincta. Tempore autem non multo transacto, & ipse è uita migrauit. Porrò cùm Lydi ab Aeolibus premerentur, & Smyrnam relinquere statuissent, principesq; per præconem edixissent, ut quicunque ipsos sequi uellet, urbe egrederetur, ibi tum Homerus admodum adhuc puer ait, & se uelle homerein, id est sequi. unde pro Melesigene Homerus est uocatus. Cur pro Melesigene Homerus sit appellatus.

Grandiusculus autem factus, & nonnihil gloriæ ob poetices studium iam consecutus, deum consulebat, tum ex quibus parentibus, tum ex qua patria oriundus esset. Is itaq; huiusmodi oracultum edidit: Cur Homerus.

Insula Ios patria est matris, tumuloq; subibis
Isthic, at caueas moneo scirpos inueniles.

Fertur autem & alio oraculo sic ei responsum: Deorũ oracula de Homeri patria & parentibus.

Fortunate,

Fortunate miser (nam forte es natus utraq;)
De patria quaeris materna est, non patris illa
Metropolis, quam continet insula non procul, ampla
A Creta distans, prope nec Minois ab aula:
In qua fatale est te uitae attingere finem,
Quando quod pueri perplexo carmine dictum
Extulerint lingua tu conjectare nequibis.
Duplex namq; manet te sors, quarum altera tollet
Lumina chara, sed altera dijs similem faciet te.
Viuens & moriens celebrabere, sed moriens plus.

Non ita multò post ad Ienseis nauigans, ad Saturnalia (certamen autem hoc Musicum apud illos habebatur) ad Ium uenit. Ibi cùm in saxo cõsideret, piscatores littori appellenteis interrogabat, nunquid haberent. Illi autem quòd nihil cepissent, sed propter piscium penuriam, pediculos quærerent, ita responderunt,

Quæ nunc cepimus hæc sinimus, non capta tenemus.

Ænigmate significantes, quòd pediculos captos & occisos deseruissent, quos uerò non cepissent, in uestimẽtis gestarẽt. Quod cum Homerus cõiectando assequi nõ posset, præ animi dolore mortuus est. Quẽ ubi Ienses magnificè sepelijssẽt, eiusmodi distichon sepulchro inscripserunt:

Epitaphium.

Continet hic tumulus uatem cognomine Homerum,
Qui cecinit laudes Heroum, & fortia gesta.

Sunt autem qui & Colophoniũ fuisse maxima coniectura, & euidenti argumento probare nitantur, quippe cùm in illius statua talis sit inscripta elegia:

Alij aliter de Homeri patria sentiunt.

Mæonides decus es cunctis & gloria Græcis,
Præcipuè at decoras tu Colophona tuam.
Namq; duas natas diuina mente creasti,
Semideũm celebras dum benefacta ducum.
Altera enim errores magni describit Vlyssis,
Altera Troingenũm bella, Illijq; malum.

Haud indignum uidetur & Antipatri perquam lepidum epigramma huc adscribere, quod sic habet:

Antipatri epigrãma.

Hi te Mæonides aiunt Colophonis alumnum.
Aſt alij Smyrnæ, dein alij esse Chij.
Dein alij Claræ Salaminis, Isq; peramplæ.
Deniq; Thessaliæ, quæ peperit Lapithas.
Quum nariam narij aſsignent patriam tibi Homere,
Vatidico dicam carmine uera tibi:
Cælum ingens patria est tibi, nec tu matre creatus
Mortali, sed enim Calliope peperit.

Quãdo floruerit.

Eum autem natum esse ipso tempore Troiani belli, quidam authores sunt. Quidam uerò centum annis post, alij uerò centum & quinquaginta. Cæterum duo poemata scripsit, Iliada & Odysseam. Nam qui tradunt eum bellum ranarum & murium, & Margitem, exercitij & lusus gratia conscripsisse, falluntur. Troiani autem belli occasionem quidam hanc fuisse perhibent, quòd Alexander de trib. deabus, Iunone, Minerua, & Venere, de formæ elegantia inter se contendentibus, sententiam dixerat, sic enim poetam canere:

Duo Homeri opera

Troiani belli occaſio.

Condemnasse Deas referunt, quando ipsum adiere,
Collaudasse sed hanc, quæ tristia suauia donat.

ὀλβιε, νὴ δύσδαιμον (ἔφυς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι)
πατρίδα δ' ἴσχεαι, μητρὸς δὲ τοι, ὁ πατρὸς δὲ
μητρόπολις γὰ νήσῳ ἀπὸ κρήτης ὑρέης,
μίνῳ θ' γαίης ἄτε σχεδὸν, ὅτ' ἀπὸ τηλοῦ.
σῷ τῇ σὶ μοῖρ' ὅτι τελευτῆσαι βιότοιο,
εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώσσης παίδων μὴ γνῶς ἐπακούσας
δ' υσξυύθορυ σκολιοῖσι λόγοις ἐρημύονυ ὕμνον.
δ' οἰὰς γὰρ ζωῆς μοίρας λάχον, ἣν μὲν ἀμαυρὰν
ἠελίδ' ὧν ὄψεαι, ἣν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον. (ρως·
καὶ ζῶν, νὴ θανέεσθαι, φθίμενος δ' ἔτι πολλὸν ἀγή-
μεν' ὀλίγ πολλῷ χρόνου πλέων ὃν θνητὰς ὧδε τὰ πρό
νια (ἀγὼν ἦ ὅτ θ' ἄγεται πρ' αὐτοῖς μουσικός) ἦλθον
ὃν ἴον, γνῶα ὧδε πέτρας καθεζόμνθ', ἐθεάσατο ἁ-
λιεῖς πόαν λέοντας, ὧν ἐπωιδάθ' εἴ τι ἔχοιν. οἱ
δ' ἐ, ὡὶ τῷ θηράσαι μὲν μηδὲν, φθειρίζεσθαι δ', δ
τὴν ἀπορίαν ἦ θήρας, ὅτως ἀπεκρίναντο.

ὃν' ἕλομεν, λιπόμεθα' ὅσ' ἔχ ἕλομεν φερόμεθαι
αἰνιασόμνοι ὡς ἄρα ὅς μ' ἔλαβον ἦ φθείρων, ἀποκτέ
ναντὸν κατέλιπον, ὅς δ' ὃν ἔλαβον, γὰ τῇ ἐδῆτι φέ
ροιν. ὅπερ ὰ δυσιβεὶς συμβαλεῖν ὃ μηρος δ' τὴν ἀ-
θυμίαν ἐτελεύτησε. θάψαντον ἦ αὐτὸν οἱ ἑταῖροι με
γαλοπρεπῶς, τοιόνδ' ἐπέγραψαν αὐτῷ τάφῳ·

Ἐνθάδ' ἐ τῇ ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον ὃ μηρον.

Εἰσὶ ἦ οἱ Κολοφώνιον αὐτὸ ἀποδείκνυσθαι, μεγίσῳ
τεκμηρίῳ χρώμενοι πρὸς ἀπόδειξιν, τῷ ὧὶ τὸ αὐ-
δριαύτος ὧν γεγραμμένῳ ἐλεγείῳ. ἔχει ἦ ὅτως·

Υἱὲ μέλητος ὅμηρε, σὺ γὰρ κλεὸς ἑλλάδι πάσῃ
καὶ κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ὃν ἀΐδιον.
καὶ τὰς δ' αὐτιθέῳ ψυχῇ γηνήσαο κούρας
δυοκὰς ἡμιθέων γραφάμνος σελίδας.
ὑμνεῖ δ' ἢ μὲν νόσον ὀδυσῆος πολύπλαγκτον,
ἡδὲ τὴν ἰλιακὴν δ' αρδανιδῶν πόλεμον.
Ἄξιον δ' ἐ μηδὲ τὸ τοῦτο αὐτιπάτρου γραφὴν ἐπι-
γράμμα παλιπεῖν, ἔχον ὧδε ἀσμένως. ἔχει ἦ ὅτως·

οἱ μέν σε κολοφῶνα τιθωύσειραν ὁμηρε,
οἱ ἦ καλαὼ σμύρναν, οἱ δ' γέπεσι χίον.
εἰδ' ἴον, εἰδ' ἐβόασαν εὔκλεον σαλαμῖνα·
οἰδ' ἐνυταῦ λαπίθαν ματέρα θεσσαλίαν.
ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον ἀϊάχον. εἰδέ με φοίβε
χρὴ λέξαι πινυτὰν ἀμφαδὰ μαντοσύνῃ,
πάτρῃ τοι τέλεθεν μέγας ὐρανός, ἐκ ἦ γυναικὸς
θνατᾶς, μητρὸς δ' ἔπλετο καλλίστας.

Γενέσθαι ἦ αὐτὸν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μὴ κατὰ τὸν
τρωϊκὸν πόλεμον, ὃν Κ αὐτόπτην γενέσθαι. οἱ ἦ μετὰ
ἑκατὸν ἔτη τ πολέμου· ἄλλοι δὲ μετὰ πεντήκοντα
Κ ἑκατόν. ἔγραψε ἦ ποιήματα δύο, Ἰλιάδα, Κ Ὀ-
δύσειαν. ὡς δ' τινὲς ὐκ ἀληθῶς λέγοντες, γυμνα-
σίας νὴ παιδιᾶς γένεκα, νὴ βατραχομυομαχίαν πε-
δεῖς, Κ μαργίτην. τ δὲ τρωϊκὸν πόλεμον καθ' ὅμη-
ρόν τινες φασιν ἀρχὴν εἶναι τῶν τ θεῶν κρίσιν, ἥραν,
Κ ἀθηνᾶς, καὶ ἀφροδίτης πρὸς Ἄλεξαν
δρον γαμουμένῳ· λέγει γὰρ ὁ ποιητὴς,

ὃς νείκεσσε θεὰς ὅτε οἱ μόσαν ἦλθον ἵκοντο,
τὴν δ' ἥνεον ἣ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

Α'λλ' ὡς ὁ πρίαπος ὑπολαμβάνει θεὸς ὑπὸ ἀνθρώπων κρίνεσθαι, ὅτι ὑπὸ ὁμήρου δι' ἄλλων πεῖσαι τοῦτο, ὅθεν ἀνυλόγως ἀδικεῖται οἱ πρωτεῖα νικῶντες ἔπη. ἄμεινον δὲν λέγειν ὅτι ἀλέξανδρος ὁ πριάμου παῖς ὡνθυμήσας ἑλληνικὰ βίου μαθεῖν ἀγωγήν, ἐπλεύσεν εἰς ἀσάρτην, ἔνθεν ξενωθεὶς ἐλθὼν μυκήνας κατὰ τὸν οἶκον ὃν ἦν ξένος, αὐτὸς εἰσῆν αὐτὸς ἀκολουθεῖν. ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν κρανάην καλουμένην νῆσον ἐμίγη πρῶτον τῇ γυναικὶ, κἀκεῖθεν πλεύσας εἰς σιδῶνα, ἔνθεν ἦν ἱλιος. ὧν γενόντων ἤ οἱ πρὸς ἀγαμέμνονα περὶ μενέλαον τὸ πεπραγμένον, στρατείαν ἤθροισαν ἐπ' αὐλίδι πόλει τῆς βοιωτίας, ἔνθα καὶ θυόντων αὐτῶν, εἶδε πρᾶκων ὑπὸ τὸ πλησίον αὐλισθὲν εἰς φωλεὸν, στρουθὸς νεοσσοὺς ὀκτὼ δι' ἐφθειρεν, οἷς ἡ μήτηρ ἐνάτη συγκατέλεκτο. ἐμήνυε δὲ τὸ σημεῖον, ὅτι ἐνιαυτοὶ ὀκτὼ πολεμήσαντες ἑλοῦσι, τὸν δ' ἐκάτῳ αἱρήσει τὴν ἴλιον.

Ἡνίκα ἤ πλεύσαντες, ἐπέβησαν τῆς τροίας, μετὰ πρώτου συμβολὴν, καθ' ἣν αὐτὸς πρωτεσίλαος, μενέλαόν τε καὶ ὀδυσσέα πρέσβεις ἀπέσταλεν εἰς ἑλένην ἀπαιτοῦντας. ἤ τρώων αὖτε φάντων, πάλιν συμβολὴ ἐποιεῖτο πολέμου, καὶ ὧν κρατήσαντες, οὐ μὴν ἔασαν κρατῆσαι τὴν πόλεως, οἱ ἤ στρατηγοῦντος ἀχιλλέως, τὰς πρὸς μυσίαις πόλεις ἐπόρθησαν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι αὐτὸς τρῶας, ἐξ ὧν μίαν ἑλόντες χρύσαν, γέρας ἔδοσαν ἀγαμέμνονι χρυσηίδα χρύσου ἱερέως ἀπόλλωνος θυγατέρα, ὁ ἤ ἐλθὼν ἐπὶ τὰ νεῶς κατὰ μοῦ, ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ἱκέτης ὑπὸ ἀγαμέμνονα, κύκλῳ τῷ ἀπόλλωνι, κολάσαι αὐτὸς ἕλληνας. ἐπακούσας ἤ τοῦ λυκηγενὴς ὁ θεὸς, λοιμὸν ἐπέμψεν αὐτοῖς. καὶ τότ' ἀχιλλέως πεῖσαντος ἀποδοῦναι τὴν χρυσηίδα, ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἀπέλυσεν ἀφαιρησόμενος τὸ ἀχιλλέως γέρας Βρισηίδα. ὁ ἤ τὴν μητέρα θέτιν ἐπέσχεν αἰτήσασθαι πρὰ τοῦ διὸς ἕλλησι νίκην. ὃ γενομένου, πάτροκλος πεμφθεὶς ὑπὸ νέστορος, ἱκέτευσεν ἀχιλλέα δοῦναι καὶ αὐτὸν ὀλίγον τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, ἵνα αὐτὸς τρῶας τε νεῶν ἀπώσηται. ἐξελθὼν δὲν ὁ πάτροκλος, καὶ γενναίως ἀρισεύσας, μέχρι τοῦ πολὺ αὐτῶν ἐθέλειν, χαλεπήνας ἤ ὁ ἀχιλλεὺς, ἐπαύσατο μὲν τοῦ πρὸς ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ἀφαιρετότευκτον πανοπλίαν, ἄλλης τε πολλῆς, καὶ τελευταῖον αὐτῶν ἕκτορα. ἦ μὲν δὴ τάξεις τῶν τρωϊκῶν ὅλων αὐτῶν. ὁ ἤ ποιητὴς ἀπὸ τοῦ μήνιδος ἔπος ἄρξατο, ἐπὶ τὰ πρὸς τὸν ἀχιλλέως μείνιδος λῦσαι ἀνάστροφα, καὶ πρόξεις ἀκέχονε μακράς, ὅσ' ἐπαλλήλους. συμμαχόντος γὰρ ἕλλησιν ἀχιλλέως ὅσ' ἐποτε τρῶσι πρὸ πυλάων δαρδανιδῶν οἰχνεύσειν. κέντο γὰρ ἐσ δύσιν ὄρμον ἔγχος. θαρσήσαντες ἤ τότε ἀποσαύτῳ πρὸ πάλλοντο, καὶ μάχης ἴσης γινομένης, πολυπρόσωπόν τε, καὶ σωμυχῶς τῶν ἡρώων ἀρισεῖαι κατέστασαν.

Ὁμήρου τὸν ποιητὴν, χρόνῳ μὲν τῶν πλέστων, δυνάμει ἤ παντων πρῶτον γεγόμενον, ἕκαστος αὐαγινώσκομεν πρῶτον, ἀφιλόμενοι τὰ μέγιστα, ἔς τε τὴν φωνὴν, καὶ τὴν διάνοιαν, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων πολυπειρίαν. λέγομεν ἤ περὶ τούτου ποίησεως πρόπρον μνηθέντες διὰ βραχέων τὸ γένος αὐτοῦ.

Ὁμήρου

Sed profectò indecorum esset suspicari, Deos ab hominibus iudicari, præsertim cùm nusquã alibi Homer. id asserat. Quo fit, ut prædicti uersus merito reiecti sint. Satius itaq; est, ut credamus Alexandrũ Priami filiũ, inuisendorũ Græcanicorũ morũ causa, Spartã nauigasse. Et cùm benigne ab Helena (absente tũ Menelao) hospitio susceptus esset, illi persuasisse, ut se sequeretur. Cùm uerò insulam nomine Cranaã attigisset, ibi cum ea primum concubuisse. Et dum illinc soluisset, per Sidonem & Phœniciam Ilium rediisse. Quod facinus ubi Agamẽnon & Menelaus resciuerunt, exercitũ in Aulide Bœotiæ urbe coegerunt, ubi cùm Diis sacrificarent, Draco propinquã arborem conscendens, octo passeris pullos unà cum matre interfecit, quod portendebat fore, ut Græci nouem annis belligerarentur, ac decimo demum Ilium caperent. Aulis.

Cùm itaq; ex Aulide soluissent, Troiã attigerunt, & post primũ conflictum (in quo Protesilaus occubuit) Menelaum, & Vlyssem, legatos ad Helenam reposcendam miserunt. Troianis autem renuentibus, rursus prælium commiserunt, in quo superiores facti, exercitum in duas partes diuiserunt, unam quidem ad Troiæ obsidionem relinquẽtes, alteram uerò ad proximas urbes nastandas duce Achille dimiserunt, ut sociorum auxilio Troianos nocerent. Ex quibus una Chrysa capta, Chryseidem Chryſæ sacerdotis Apollinis filiam, Agamemnoni dono dederunt. Is autem ad nauium stationem profectus, ut filiam suam redimeret, contumelioſè ab Agamemnone tractatus, Apollinem precatus est, ut ipsum de Græcis ulcisceretur. Quod uotum ubi Deus exaudisset, pestem eis immisit. Ibi tũ Achille suadente ut Chryseis redderetur, Agamemnon id indigne ferens, interminatus est, se Bryseidem Achilli donatam ereputurum. Ille autem matri Thetidi persuasit, ut à Ioue postularet, ut Græci in pugna inferiores redderentur. Quo impetrato, Patroclus Nestoris auspicio Achilli supplicauit, ut sibi saltem ad breue tempus armaturam suam usui daret, uti Troianos à nauibus pelleret. In pugnam itaq; egressus Patroclus, generoſe ac fortiter se gerẽs, nõ ita multo pòst interfectus est. Quam rem Achilles molestè ferens, Agamemnoni reconciliatus est, sumptaq; armatura à Vulcano fabrefacta, cùm alios multos, tum tandem Hectorem interemit. Hic igitur rerum apud Ilium gestarum ordo est. Cæterum Poetà à nono anno ideo exorsus est, quòd ea quæ ante Achillis iram contigerunt, admodum leuia, nec ulla magnanima facta utrinq; sint gesta. Siquidem Achilles Græcis opem ferret, Dardanidæ portis se continuère reclusis, Pelias incussit siquidẽ illis hasta timorẽ, sed eo à pugna abstinẽte illi sumpta audacia, pdierũt: ac dũ æquo Marte pugnatur, maria & continua Heroum bene gesta ædita sunt. Cur à nono demum anno Troiani belli historiã exorsus sit.

Cæterum iure optimo Homerũ legimus, quòd temporis quidẽ diuturnitate quàm plurimos, ingenij aũt uiribus oẽs excellat. Etenim maximã ex eo utilitatẽ capere possimus, siue dicendi artificiũ, siue sententiarum pondus, siue multiplicẽ rerum scientiã spectes. Dicamus itaq; de ipsius poesi, ubi genus ipsius paucis repetiuerimus.

Homero

Homerum Pindarus & Chium, & Smyrneum fuisse tradit. Simonides Chium: Antimachus et Nicander, Colophonium. Aristoteles autẽ philosophus, Iensem. Ephorus historicus, Cumanum. Nec quosdam piguit eum Salaminium, à Cypro oppido appellare. Quidam uerò Argiuum fuisse asserunt. Aristarchus autem & Dionysius ille Thrax, Atheniensem. Cæterum ab alijs filius Maonis nuncupatur et Critheidis, ab alijs uerò Meletis fluuij.

Porrò quemadmodum de genere ipsius, sic & de tempore de quo uiguit ambigitur. Siquidẽ Aristarchus refert, eum circiter Ionum ductam coloniã (quæ post Heraclidarum reditũ annis sexaginta cõtigit) floruisse. Heraclidarum aũt res gestæ octoginta annis post Troiæ excidium extiterunt, Crates uerò ante Heraclidarũ reditum, illum fuisse tradit, ita ut nõ totis octoginta annis Homeri seculum à Troiano excidio abfuerit. Quin & à pterisq; creditus est, centũ annis post Troianas res esse natus, nõ multò ante Olympicorum certaminum institutionem, ex qua & tempus secundum Olympiades supputatur.

Duo poemata.

Sunt autem illius poemata duo, Ilias & Odyssea: quorum utrunq; iuncta numerum elementorum alphabeti, in uiginti quatuor libros digestum est, non quidem ab ipso poeta, sed ab Aristarcho Grãmatico. Cæterùm in Iliade hæc duo continentur, primum Græcorum & Barbarorum gesta ad Ilium, idq; propter Helenæ raptum. et præcipuè Achillis strenua opera, in hoc bello nauata. In Odyssea autem Vlyssis reditus in patriam ex Troiano bello, & quæcunq; per errores in redeundo perpessus est, describuntur. Ad hæc quomodo de procis domui ipsius insidiantibus pœnas expetierit. Vnde conflat Homerum nobis in Iliade quidem corporis robur expressisse, in Odyssea uerò animi generositatem.

Quòd uerò nõ solũ uirtutes, sed et animi uitia (ut sunt tristicia, gaudiũ, metus, et cupiditas) in hisce poematibus prosequitur poeta, non est accusandus, imo uerò & commodi mores, et incommodi excerpendi sunt, eo quòd sine his admiranda facta non constent: quæ dum quis audit, optima quæq; inde eligenda sunt. Nam quòd Deos cum hominibus commercium habẽteis introducit, non solum delectationis & admirationis causa ab illo factum est, sed etiam ut per hoc innueret, quòd Dij homines adiuuent, & illorum minime negligentes sint.

Et ut summatim dicã, admirabili & fabulosa rerum narratione ideo utitur, quò sedulitatẽ, et admirationem lectoribus incutiat, & auditorẽ suspensum reddat. Quò fit, ut quædam præter decorum dixisse uideatur. Etenim probabilitas semper ex admirandis ac eximijs rebus proposita sequitur. Quapropter non solum res, sed etiam uerba extollit, & à communi consuetudine transfert. Quòd uerò noua & non omnibus obuia semper admirationi sint, & auditorem demulceant, nemini obscurũ est. Præterea ex fabulosis istis orationibus (si quis nõ ὀσκιτάντερ, sed accuratè singula dicta perpendat) patebit quantus in omni scientiarum et artiũ genere Homer. fuerit, quamq; multas occasiones, et tanquã semina quædã tũ uerborũ, tum

Ομηρον τοίνυν Πίνδαρος μὲν ἔφη Χῖον εἶναι, τὴν σμυρναῖον γεγράφθαι. Σιμωνίδης δὲ Χῖον, Ἀντίμαχος δὲ Νικανδρος, Κολοφώνιον, Ἀριστοτέλης δὲ ὁ φιλόσοφος ἰήτην· Ἔφορος δὲ ὁ ἱστορικὸς Κυμαῖον. Οὐκ ὠκνησαν δέ τινες καὶ Σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν, ἀπὸ κύπρου τινὲς δὲ Ἀργεῖον. Ἀρίσαρχος δὲ, καὶ Διονύσιος ὁ θρᾷξ Ἀθηναῖον, ὑὸς δὲ ὑπ' ἰνῶος λέγεται μαίονος, Κριθηίδος, ὑὸν δέ τινων μέλητος ποταμοῦ.

Ὡσπερ δὲ τὰ γένους αὐτῷ διαπορεῖται, οὕτω καὶ τὰ περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγένετο. οἱ μὲν περὶ Ἀρίσαρχόν φασιν αὐτὸν γεγενῆσθαι κατὰ τὴν Ἰώνων ἀποικίαν, πεῖσι ὑστέρᾳ τῶν Ἡρακλειδῶν κατόδου ἔτεσιν ἑξήκοντα. τὰ δὲ περὶ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον καὶ τὸν Τρωϊκὸν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. οἱ δὲ περὶ Κράτητα, μὴ πρὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου λέγουσιν αὐτὸν γεγενῆσθαι, ὡς ὀλίγα ἔτη ὀγδοήκοντα ἀπέχειν τοῦ Τρωϊκοῦ. ἀλλὰ πρὸ τοῖς πλείοσιν πιστεύεται μετὰ ἔτη ἑκατὸν τοῦ Τρωϊκοῦ γεγονέναι, ὃ πολὺ πρὸ τῆς θέσεως τῶν ὀλυμπίων, ἀφ' ὧν ὁ κατὰ τὰ ὀλυμπιάδα χρόνος ἀριθμεῖται.

Εἰσὶ δὲ αὐτῷ ποιήσεις δύο, ἰλιὰς καὶ ὀδύσσεια· ἃ καὶ ἑκατέρα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ῥαψῳδίαις διῄρηται. οὐ μὴν ποιητοῦ, ἀλλὰ γραμματικοῦ, τοῦ περὶ ἀρίσταρχον. ὧν ἡ μὲν ἰλιὰς ἔχει τὰς ἐν ἰλίῳ πράξεις ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων διὰ τὴν ἑλένης ἁρπαγήν, μάλιστα τὴν ἀχιλλέως ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ διαφανισθεῖσαν ἀλκήν· ἡ δὲ ὀδύσσεια τὴν ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν ἐπὶ τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ ὅσα πλανώμενος ἐν τῷ νόστῳ ὑπέμεινε, μὴ ὅπως αὐτῶν βουλόμενος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐτιμωρήσατο. ἦν δὲ ἄμφω παλαιός ὅτι πρῶτος, ἀλλὰ μὴν καὶ ἰλιάδος, καὶ ὀδυσσείας, ψυχῆς γεναιότητα.

Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ κακίας ψυχῆς ἐν ταῖς ποιήσεσι πρῶτος, λύπας τε, καὶ χαρὰς, καὶ φόβους, μὴ ὡς θυμίας, ὃ χρὴ αἰτιᾶσθαι τὸν ποιητὴν, πρόσοντα μιμεῖσθαι ἃ μόνον τὰ χρηστὰ ἦθη, ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα. ἄνευ γὰρ τούτων πρᾶξαι ἐοικότως πράξεις ἃ συμβαίνοντα, ὧν ἀκούοντα φύσιν αἱρεῖσθαι τὰ βελτίω, πεποίηκε δὲ καὶ θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, οὐ μόνον ψυχαγωγίας καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ φανῶσι πράσσοντες, ὅτι κήδονται, καὶ οὐκ ἀμελοῦσι τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί.

Καὶ τὸ μὲν ὅλον, πρὸ αὐτῷ διήγησις τῶν πραγμάτων πρόσοδος, καὶ μυθώδης κατασκεύασαι, ὑπὲρ τὴν πλησὴν ἀγωνίας καὶ θαύματος οὐ φυλαττόντας, μὴ ἐκπλακτικὸν τὸν ἀκροάσιν καθίσαναι. ὅθεν δέκεῖ τινα πρὸς τὸ εἰκὸς ἐρικέναι. καὶ γὰρ αἰεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, φ' ὧ τὸ πρόσοχον καὶ ἐπιφερόμενον προκειται. διὸ μὴ μόνον τὰ πράγματα μεταφορίζει, μὴ ἐκτρέπειν τῆς συνηθείας, ἀλλὰ μὴ οὐ λόγος. ὅτι ἂν τὰ καινὰ μὴ ἔξω τοῦ πιθανοῦ θαυμάζεται, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἐπάγεσθαι, πάντα δῆλον. πλὴν καὶ φ' τοῖς μυθώδεσι τούτοις λόγοις, εἴ τις μὴ πρόσεργος, ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν εἰρημένων ὧν λέγοιτο. φανεῖται πάσης λογικῆς ὧν σήμης καὶ τέχνης φ' ὃς γεγόμενος, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ

τερᾶξεως πάντων ἐπῶν τοῖς μετ' αὐτὸν παρεχόμενος, οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱστορικοῖς τε, καὶ θεωρηματικοῖς, εἴ τινων γε πρότερον τῆς λέξεως αὐτὸς πολυφωνίαν, ἔπειτα καὶ τῆς ἐν τῇ πραγματείᾳ πολυμαθίαν. πᾶσα μὲν οὖν ποίησις, τάξει τινὶ τῆς λέξεως συνιστημένων, ῥυθμῷ καὶ μέτρῳ πρέπει. ἐπεὶ δὲ τὸ λεῖον καὶ ἡδὺ πρᾶγμα, καὶ ἀληθὲς, συμπονεῖ ἅμα καὶ ἁδρύνεσθαι, δεῖ δὲ πρᾶγμα εἰς τὸ πιθανὸν ἐπαγόμενα. ὅθεν συμβαίνει κατὰ τὸ αὐτὸ, μὴ μόνον τοῖς ἐκπλήττεσθαι καὶ θέλγεσθαι πρόχειρα εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ὠφελεῖσθαι εὐπαθῶς διακεῖσθαι.

Τὰ δὲ ὅμηρα ἔπη τὸ πλεῖστον ἔχει μέτρου, τοῦτο δὲ ἐξάμετρον, ὃ καὶ ἡρῷον καλεῖται. ἐξάμετρον μὲν, ὅτι ἓξ ἑκάστῳ εἶχος ἔχει πόδας ἐξ, ὧν ὁ μὲν εἷς ἐκ μόνου συλλαβῶν μακρῶν σύγκειται καλούμενος ὁ δάκτυλος, ἐκ τριῶν, μιᾶς μὲν μακρᾶς, δύο δὲ βραχείων, ἃς λέγεται διάκτυλος. καὶ εἰσὶν ἀλλήλοις ἰσόχρονοι· αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέχουσιν, ὅτοι δὲ πρὸς ἀλλήλους σύγκεινται, πληροῦσι τὸ ἑξάμετρον ἔπος. ἡρῷον δὲ λέγεται, ὅτι διὰ τούτου τοῦ ἡρώων πράξεις δηλοῦνται.

Λέξει δὲ ποικίλῃ κεχρημένος, οὐδὲν ἀπὸ πάσης διαλέκτου τῶν Ἑλλήνων χαρακτῆρας ἐγκατέμιξεν, ἐξ ὧν δῆλός ἐστι πᾶσιν οὐ διαλέκτοις, οὐ πᾶν ἔθνος.

Καὶ δωρίεσι μὲν τῇ συνήθει τῶν βραχυλογίας ἐλλείψει κέχρηται, τὸ δῶμα λέγων δῶ· δείψα δὲ οἱ δῶκε ἀφνειὸν πέλειν. οὐ τὸ ὅλον, ὅ μοι αἰεὶ ἔκτανε χλῶρας. ἐπὶ δὲ ὀπίσω, ἄψ, μεταβαλὼν τὸ μὲν ο εἰς τὸ α, τὸ δὲ π εἰς τὸ σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς· οὐ τὸ ἄλλοθι ἄλλο· ἄδε γάρ μοι οὐ ἄλλο τιν' ἐπίνυσεν ἐφετμὴ, οὐ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα συνταμὼν λέγει· οὔτε ὁμότριχας καὶ ὁμοήτεας, ὁτριχας καὶ οἰετέας, καὶ τὸν ὁμοπάτριον ὁπάτριον, καὶ τὸ τρέμειν τρεῖν, καὶ τὸ τιμᾶν τίειν. τὴν αὐτὴν δ' ἔθει καὶ τὸ ὑποβιβάζειν τὰ εἰς ειξα, ὡς γὰρ οἱ κάρτιστοι, αὐτὶ δὲ κράτιστοι.

Αἰολέων δ' ἔχρηται γοῦν τοῖς συνθέτοις τῇ συγκοπῇ, καθ' ὃ ραθέτῳ λέγων, αὐτὶ δὲ κατεδραθέτην, καὶ ὑβάλλῃ αὐτὶ δὲ ὑποβάλλῃ. καὶ ὦθι δὲ πρὸ παλαιοῦ χρόνου, τὰ μέσα τῶν ῥημάτων λαμβάνοντα πρὸ τῶν ἄλλων εἰς τὴν ε δίφθογγον, διὰ δὲ καὶ πρὸ τῶν Αἰολέων εἰφέρηται, ὡς γὰρ οἱ φίλοι, φοῖνοι. ὅτῳ δὲ οὐ τὸν ὅμηρος ἐποίησεν, δίδυμοι μόχοισι λύγοισιν, αὐτὶ δὲ ἑδυ, ὃ δεῖ δ' ἐσμεν. καὶ οὐ μὰ ἄρ' ὅστ' αὐέμεν δύαιτο μύθου ὑγρὸν ἀγῶνα. καὶ ἐναλλάσσειν τὸ σ εἰς τὸ λ. ὡς γὰρ τῷ λέγειν ὀδμὴ, οἱ ἴδμεν, οὐ τὸ πλεονάζειν γέ τισιν· ὡς τὸ ὄυκυλος αὐτὶ δὲ ἔκυλος· καὶ αὐτάρ αὐτὶ δὲ ἀτάρ· καὶ κεκλήγοντα, αὐτὶ δὲ κεκλυόντες. καὶ τὸ πεποσιθέαι δοῦναι δὲ λοιπὸν πεποσώτῳ δὲ ῥημάτων τὸ βα, ὡς τὸ ἔφυδα, καὶ ἔπυδα. τὸ δὲ λιπλασιασμὸν δὲ συμφώνων οἱ μὲν δωριεῖς, οἱ δὲ αἰολεῖς πεποιήκασιν. οἷόν ἐστιν· ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ ὁπότορος τάδε ἔργα.

Ἰώνων δ' ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρεῖσθαι χρῆσθαι γὰρ τοῖς πρὸ πολλῶν χρόνων δὲ ῥημάτων. ὡς τὸ βη, οὐ τὸ δῶκεν. ἔθος γὰρ ἔχουσι οὐ τὰ πρὸ πολλῶν χρόνων ἀπὸ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν δεῖ καὶ ὁ ἐνεστὼς καὶ

tum rerum omnigenarum, posteris suppeditauerit, idq; nō solùm ligata, sed & soluta oratione utentib. scriptoribus, ut sunt historici, oratores, & Philosophi. Videamus igitur in eo primum multiplicem dictionis usum, deinde multijugā quoq; rerum cognitionem. Omnis igitur poesis quadā dictionum serie inter se coniunctarum, rythmo ui delicet ac metro cōficitur. Quandoquidem si id, quod planum & blandum est, grauitate & suauitate simul cōdiatur, lectores delectādo attentos reddit. Quo fit, ut ob eandem causam animi illorum nō solùm extra se rapiantur, & aures demulceantur, uerùm etiam facilius persuadeantur ijs rebus, quae ad uirtutem conferunt.

Cæterùm Homer. uersus perfectissimo metro constant, hoc est hexametro, quod et Heroicū appellatur. Et hexametrū quidē dicitur, quòd unusquisq; uersus ex pedes cō plectitur: quorū unus ex duab. lōgis syllabis, nomine spōdeus, cōflat: alter uerò ex tribus, priore quidem lōga, posteriorib. uerò duab. breuib. qui dactylus uocatur. Parib. a. inter se temporib. uterq; est: duæ nāq; breues syllabæ unā lōgæ æquipollent. Atq; hi duo pedes inuicem positi, hexametrum uersum cōstituunt. Heroicum a. ideo appellatur, quòd hoc carminis genere Heroum facta celebrantur. Quo genere carminū usus sit.

Varia autem dictiōe usus, ex omni Græcorum dialecto loquēdi formas suis poematis interseruit. Vnde et cōstat eū totā Græciā, et cunctas illius nationes peragrauerit.

Nam Dorien sium defectu (qui perquàm familiaris est breuitati studentibus) usus est, pro uerbo doma (id est domopocopamus) dicens, do: ut, Statim autem ei domus magnifica obtingit. Et pro boti (id est, quòd, ho: ut, Quòd aquila mihi anseres interfecit. Et pro opiso (id est, retro) aps, eodem in α, π uerò & σ, in cognatam ipsis literā, nempe ψ, mutando. Deniq; pro allote (id est alibi) allo: ut, Dorica dialecto.

Iam alibi præcepta tua hæc fecere modestum.

& huiusmodi. Adeundem modum et medias cōcidendo uoces, ait pro homotrichas. i. eiusdem cupilli, hotriebas. Et pro homoeteis. i. coæui, oeteas. Et pro homopatrion. i. eiusdem patris, hopatrion. pro tremein, id est tremere, trein. pro timo, id est, persoluo, tio. Eorundem Dorien sium est, & literas transponere, ut quum dicunt pro crastistoi (id est, optimi) cartistoi.

Aeolum uerò syncopa in compositis utitur, cāddrathe ten dicens, pro catedratheten, id est dormierunt. Et hybballein, pro hypoballein, id est subijcere. Deinde tertias imperfecti personas apud alios in ει diphthongum desinentes, Aeoles per υ efferunt, ut quum pro epilei, id est amabat, ephilu: & pro ἐνόει, id est cogitabat, enou dicunt. Quem morem & Homerus secutus ait, Teneris uinculis uincichat: pro edei, id est ligabat. Et,

Humida quos neq; permeat ulla potentia uenti.

Ad hæc quum mutant σ in δ, ac dicunt odmu, pro osmu, id est odor: & idmen, pro ismen, id est nonimus. Præterea pleonasmo in quibusdam uocibus: ut quum pro becplos, id est tranquillus, euculos: & pro atar, id est sed, autar dicunt. Et quum secundæ uerborum personæ tha particulam adijciunt, pro ephus, id est fatus es, ephnitha: & pro ἔφης, id est dixeris, ἐφηνθα dicentes. Porrò cōsonātium duplicationē alij Dorien sib. alij Æolib. tribuunt. Cuiusmodi illud est, Corripuit mors atra: et, Vter ista opera

Ionum aūt proprietatē obseruat, dum aphæresi in præteritis uerborū temporib. utitur, uelut quū by dicit, pro ebe, hoc est, iuit: et doken. i. dedit. Siquidē in more habent, præterita tempora ab ijsdem literis inchoare, quib. et præsens:

et auferre, & in nocę hirem. i. sacerdos: et irux. i. accipiter. Præterea tertijs subiũctiui modi psonis ꝺ addũt, ut quũ pro elthe. i. uenerit, elthysi: & p lábe. i. acceperit, lábe on dicũt. Quæ particulæ & datiuis adijciũt, ꝺυρσι, ὕλη on. i. ianuis, syluis dicẽtes. Ad hæc ꝺũ tas noma. i. nomẽ, & nosfon, pro τὸ ὄνομα, & τὴν νόσον. i. morbũ, neκὺν pro νεκρόν. id est, uacuũ, et meilã pro melã, hoc est nigrũ, efferũt. deniq; et α cum ꝓductũ fuerit, in η mutãt, pro ἥρα. i. Iuno, ἄρη, & pro ἀθλωσ̃α. i. Minerua, ἀθλώνη, efferentes. Et accidit, ut econtra ꝙ in α mutãtes, dicãt pro λαθεσμὸν. i. oblitus, λελασμένον. Insuper et circũflexa ita ꝓ diæresim efferũt, pro φρονῶν. i. intelligẽs, φρονέων, & pro νοῶν. i. cogitãs, νοέων dicẽtes. Eodẽ modo & genit. singulares in ας desinẽtes ꝓferũt, ut Diomedeos, Sappheos. i. Diomedis, et Sapphus. Et circũflexos genit. pluraleis, ut Poleorũ, Perseorũ. Deniq; et pluratiuos nominũ neutrius generis rectos in η desinẽteis, ut pectora, mẽbra. Atq; idem de eiusdẽ numeri genitiuis iudiciũ. Cæterũ hoc eis propriũ est, ut τετράφατε, & similia dicant.

Maximè uerò Attica dialecto usus est, idq; propter nobilitatẽ. nã quẽadmodũ Attici ꝓ λαὸς. i. populus, λεὼς dicũt, sic et ipse Peneleos, et χρέως. i. debitum. Est a. eis familiare, cõtractionib. nõnũq; uti, & pro duabus unã syllabã facere, ut ꝓ τὸ ἔπος. i. uerbũ, ἔσπος: et ꝓ τὸ ἰμάτιον i. uestimẽtũ, ϑοιμάτιον. Quib. illud Homericũ affine est, Troiani a. inclinauerũt frequentes. Et illud: Cãpos lotũ ferẽteis. Ad hæc η ex huiusmodi opt. tollũt, ꝺ οκοῖς. i. mederis, ꝺοκοῖς. τιμάων honores, τιμᾶς. est atticissimus, Secundũ quem dictũ est illud: Cæteri u. discernamini celeriter. Et quũ dicunt, Plures deteriores, pauci uerò patre meliores. Quandoquidem ĩ cõmuni lingua dicimus ναυί ονες, etc. Solent quoq; huiusmodi accusatiuos nõ per diæresim efferre, bones, pisces, Βᾶς uidelicet pro Βόας circũflectentes, ut quũ Homer. dicit, Pisces aues q. Et illud Attice dictũ est, Neq; ipsum robore rũpit fluctes. Sic iũgit, iuvat. Præterea et breues uocales Att. ex nerbis abijciũt, ut lauatur, existimo. Ad quẽ modũ & pro ἠλέ Ϙ. i. sol uebatur, λῦτο dicunt. Eorundẽ est dicere, uidebã, et profui, ita ut η præter necessitatẽ addãt. unde est etiã, Ὑπὸ ῥ fundebat. I quoq; ĩ huiusmodi nerbis cõtrahũt, ut pro ἠιόνες. i. littora, ἠόνες, et pro Νηρηίδες Nereides, Νηρεῖδες dicãt. Sic et illud habet, Vos a. duo admodum uolebatis, deniq; ĩ dat. in ι puriõ desinẽtib. quorũ penult. α obtinet, idem fit: ut cornu, senectuti, inbari. Est et hoc Att. ubi dicitur, sini, & sequãtur. Eiusdẽ cõsuetudinis est, ꝙ optat. pro præt. indicat. usurpãt, qua & Hom. identidẽ utitur. Præterea quũ nominib. fœm. articulos, participia, et adiect. masc. coniungunt, ut manus, mulieres: id ꝙ & Plat. familiare est, ut quũ dicit, agẽtes, et ferentes: sapiens, ac iustus mulier. sic igitur & Hom. de Iun. ac Min. loquens ait, Nequaquã in nostris curribus perculsi fuerint. Et, Same Miner. inuitus erat. Et, Inclytus Hippodameia. Porrò quum dialecti multam quoq; in constructionibus proprietatem habeant, quando poeta dicit, Ἀλλ' age diuini iaculis pete tu Menelai. Attic. cõstructionem refert. Et quãdo ait, Accepit sibi sceptrũ, & Themidi pulchrige nã accepterat paterã. Quo pacto igitur omniũ Græcorũ uoces cõgerẽdo uariã orationẽ efficiat dum utitur nõnunquã

Καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ ε ἀφ' τῶν ἱρεύς, & ἱρηξ. καὶ τὸ πρὸς-βύαι τοῖς ῥίσεσι πρὸς ὤπεσι τ ὑποτακτικῶν τὸ σι· οἷον ὅτι τὸ ἔλθησι, καὶ τὸ λάβησι, & ταῖς ꝺ' οἰκείαις, ϑύρησιν, ὕλῃσι. & τὸ λέγειν ὄνομα καὶ νᾶσον, τὸ ὄνομα καὶ τ νόσον καὶ νεκρὸν καὶ μέλαν αὐτὶ τ κρῶν, & μελαν. καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸ α, ἐπὶ ε ꝺ' αὖ ἐκτείνειν. ὡς τὸ η, ὡς τὸ ἤρη, ἀθλῶν. ἔσι ꝺ' ὅτε ἐκ τ ϙ αὐτίς, τὸ η εἰς τὸ α, ὡς τὸ λελησμένος, αὐτὶ τ λελασμένος· καὶ τὸ ꝺιαιρεῖν τὰ πρόσθια σύμφωνα ῥήματα, φρονέων, & νοέων· καὶ τὰς γλωσσικὰς τὰς εἰς σσ λαγόσας, ὡς τὸ ꝺιομήꝺεος, σαπφόος· καὶ τὰς πρόσθια συμφώνους γλωσσικὰς τ πλειθωντικῶν, ὡς τὸ πλείων, πλησίων· καὶ τὴν ὀδ ε τρόπων τὰς πλειθωντικὰς σύνθεσις τὰς εἰς τὸ η λαγόσας. ὡς τὸ σάνθεα, μέλεα, καὶ τὰς γλωσσικὰς αὖ τ ὁμοίως, ἰδ' ἴως ꝺὲ λέγεσι καὶ τὸ τετράφατα, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Μάλισα ἡ πᾶ ἀτθίꝺι ꝺιαλέκτῳ κέχρηται, καὶ γὰρ ἐπιμίσθιος. καὶ ἐπὶ λέγει πρὸ τοῖς ἀττικοῖς λεὼς ὁ λαός, καὶ ταύτ τ σωνῆφθαι ἔσι πρ' αὐτῷ ὁ πονέλεως, καὶ τὸ χρέως. ἔσι ἡ αὐθις σωνῆφθες καὶ τὸ σωναλείφειν φάσιος, & αὐτὶ ꝺύο ποιεῖν μίαν συλλαβὴν, τὸ ἔπος, τὸ ἱμάτιον ϑοιμάτιον. οἷς ὅμοιον τρῶες ἡ τρῶκναν ἀναλθεῖν καὶ πειθ ἰα λωτοῦνται, αὐτὶ τ λωτοῦνται. καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ η τ ὀνικῶν τ τοιούτων, ἰλαοῖσι ἰλαοῖς, τιμάσι, τιμᾶς ἔσιν ἀττικόν. ὡς ἀκολάθως εἶρηται, ἄλλοι ἡ ἀκριβῶς τάχισα. ὁμοίως ꝺὲ καὶ οὖρ ἀττικόν, οἱ πλέονες κακίους, παῦροι ꝺὲ τὸ παῦρος ἀρείους ὃ λέγομεν κακίονες, καὶ ἀρείονες. καὶ τὰς αἰτιατικὰς τ πληθυντικῶν μὴ ꝺιαιρεῖν, τὰς βᾶς, οὓς ἰχθῦς, βᾶς πρωτομονοσυλλάβους. καὶ, ἰχθῦς, ὄρνιθας τε. κατὰ τὸ ἡρῆται ἀττικῶς· ὃ ꝺὲ μὴ ϑρέπτει ῥήγνυσι ῥῆγνυντες, ὡς ζεύγνυσι, ὄμνυσι. καὶ τὸ ἀφαιρεῖν τὰ βραχέα τ ἀττικῶν, λύεται λῦται, οἴεται οἶμαι. ὅτως & ἐν τὸ λῦτο αὐτὶ τ ἐλύετο. τ αὐτ ὅτι καὶ τὸ ἐώρων καὶ ἐωνησάμην, ἐκ πρίασθαι πρόσθιθέντων τὸ ε, ὅθεν ὅτι & τὸ ἐωνοχόει. καὶ τὸ σωναιρεῖν τὸ ι ὡδὶ τ τοιούτων· πιάνες, νηοὶ δ' ες. ὅτω, καὶ τὸ· σφὼ ἡ μάλ' ἀθελέτην. καὶ ὡδὶ τ εἰς ι παραιρεῖν λαγόσας ꝺολικὰς πρατελθυτῶν ὡς τ α, κεραΐ, γεραΐ, σελαΐ. ἔσι ἡ καὶ οὖρ ἀττικόν, τὸ λέγειν ἔσων, καὶ ἐπέδων, αὐτὶ τ ἔσωσαν, καὶ ἐπέδωσαν. ὅθ ἡ καὶ η τ ὀνικῶν χρῆσις αὐτὶ τ παρελυθότων τ ὁριστικῶν ἢ αὖθ σωνῃθείας, ἣ καὶ ὅμηρ χρῆται σωνεχῶς, καὶ τοῖς ϑηλυκοῖς ἀρσενικὰ ἄρθρα, ἣ μ χάς, ἣ ἐπίθετα σωτάσειν, ὡς τὼ χεῖρε, τὼ γναῖκε. καὶ παρὰ πλάτωνι ἡ ἄγοντε καὶ φέροντε. καὶ ἡ σοφὸς γυνή, καὶ ἡ ἀλκιμος. ὅτως ὃν καὶ ὅμηρ ὦδὶ ὧρας. καὶ ἀθλωσ̃ας ἔφη ὃν αὖ ἐφ' ἡμετέρων ὀχέων πλυνθύτε κεραυνῷ· καὶ, πρὶν ἀθλωσ̃αι ἀκίων ἰών, καὶ κλυτὸς ἱππόδαμεια.

Καὶ πρὸς τ σώταξιν ἡ πολλὰ ἰδιώματα ἐχρσῶν τ ꝺιαλέκτων, ὅταν ἅπτ ὁ ποιητὴς, ἀλλ' ἄγ' ὀϊσδυρομ μ ἐλάσ πυὸ ἀλίμοιο, ἀττικιὸ ꝺ' ἐκνυσι τ σωνῆφθαι. ὅταν ἡ ἕπτ, ꝺιέξαξ οἱ σκῆπτρον· καὶ θέμισι ἡ πάλιν παρὰ ῥ ꝺιέξ ꝺ' ἑπᾶς, ᾧ τόποις ꝺ' ἰορίζει. ὅπως μὴ, ὃν τὰς πάντων ἑλλήνων φωνὰς ἀθροίζων, ποικίλον ἀπεργάζηται τ λόγον, καὶ χρῆται ποτὲ μὴ ταῖς

ξγναις, ὥσπερ εἰσὶν αἱ παρεμβολαὶ παντὶ ἦ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ ἄορ, ἢ σάκος· παντὶ ἦ ταῖς κοιναῖς, ἢ ἀσπίδα, ἢ ξίφος, ἢ ἀσπίδα, ἢ πλῆρ. ἢ θαυμάσειέ τις, εἰ κοιναὶ λέξεις παρ' αὐτῷ σώζουσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. ἐπεὶ ἡ ἐγκατάσκευος λόγου φιλεῖ τὴν τοῦ σωήθους ἀλλαγὴν, ὑφ' ἧς ἐναργέστερος, ἢ σεμνότερος, ἢ παντὸς τοῦ πρόσω γίγνεται. εἰ μὲν τοῦ λέξεως ἐκτροπὴ καλεῖται τρόπος, εἰ δὲ τοῦ σωθέσεως, σχῆμα· καὶ ἔστι τὰ εἴδη τούτων, ἃ τῇ τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα· θεασώμεθα τί τούτων ὁμήρῳ παραλέλειπται, ἢ τι ἕτερον ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτὸν εὕρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ εἶπε πρῶτος.

Τῶν τοίνυν τρόπων ὀνοματοποιία, ἢ παύσωσιν ἔθος ἦν αὐτῷ. εἰδὲ γὰρ ἢ τοῦ παλαιοῦ ἀρχὴ τοῦ ὀνομάτων, οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προσηγόρευσαν, καὶ τὰς ἀναρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις ἐξεύρησαν. ὡς τὸ φυσᾶν, ἢ τὸ τρίζειν, ἢ μυκᾶσθαι, ἢ τὸ βρονταῖν, ἢ τὰ τούτοις ὅμοια. ὅθεν ἢ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα ἀπὸ ὄντα πρότερον πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν δόπον, καὶ τὸ ἄραβον, καὶ τὸν βόμβον, καὶ τὸ ῥόχθει, ἢ τὸ αἰθρυχεῖ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἂν ἀπ' αὐτῶν εὑρεῖ τις δυσμόστερα. καὶ πάλιν ἄλλας τινὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων κειμένας ἐπ' ἄλλα μετατέθηκεν. οἷον ὅτι καὶ τὸν, φλέγμα κακὸν φορέσας, ὃ σημαίνει τὴν κατὰ τὸ φλέγειν ἐνέργειαν. ἢ τὸ πυρετὸν, αὐτὶ τοῦ πυρός. οἷς ὁμοίον ὅτι καὶ τὸ χαλκοτύπος ὠτειλάς. βάλεται γὰρ εἰπεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τετυπωμένας, ἢ ὅλως πολλῇ τῇ καμότητι κέχρηται μετὰ πολλῆς εἰ ἀγροσίας, τὰ μὴ ἀλλάττοντα πρὸς τὴν σωήθειαν, τὰ ἦ δυσμόστερα καθιστὰς ἐνίκα τοῦ κάλλους καὶ μεγέθους ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

Πολλὴ δὲ ἔστιν αὐτῷ καὶ ἡ τῶν ἰδίων ἀπορία ἀπορ οἰκείως καὶ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἁρμοσμένα, δυνάμιν ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν, ὥσπερ τοῦ θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προσίθησι, τὸν μὲν ἀστεροπητὴν, ἢ ὑψιβρεμέτην, καὶ τὸν ἥλιον ὑπερίονα, καὶ τὸν ἀπόλλωνα φοῖβον καλῶν. μετὰ ἦ τῶν ὀνοματοποιίαν ἴδωμεν καὶ οὗς ἄλλους τρόπους.

Κατάχρησις μὴ δὲ (ἅπερ ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου μεταφέρει τὴν χρῆσιν, καὶ ἐπ' ἕτερον ὃ οὐκ ἔχον ὄνομα κύριον) ἔστι παρὰ ποιητῇ, ὅταν λέγῃ σφῶϊν χυσείλιν· σειρὰ γὰρ κυρίως ὠνὶ τοῦ χοινίκος τάσσεται· καὶ ὅταν εἴπῃ αὐγείων κωΐλιν. ἢ μὴ γὰρ πόδι κεφαλαίαι κέκληται κωΐλη παρ' αὐτῷ, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν ἔθος ἦν. γίνεσθαι δὲ καὶ τὴν ἐξ αἰγὸς δέρματος γινομένην καλεῖ.

Μεταφορὰ ἦ (ἅπερ ἔστιν ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου πράγματος ἐφ' ἕτερον μεταγινομένη, μετὰ τοῦ ἀμφοῖν ἀναλόγου ὁμοιότητος) ἢ πολλή ἔστι, ἢ ποικίλη παρ' αὐτῷ, οἷον ὅτιν· Ἦκεν ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο· ἢ, νῆσός τε περὶ πόντῳ ἀπείριτος ἐστεφάνωται. ὃν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος· ἢ δὲ στέφανος πρὸς τοῦτον ὃν περίκειται, τὴ αὐτὴ θάλασσα πρὸς νῆσον. ἀλλὰ τὸ χρήσα-

peregrinis, ut sunt prædictæ: aliquando uerò priscis, ut quum dicit, ensis, scutum: nonnunquam uerò communibus & assuetis, ut quando ait, gladius, clypeus. Patet & admiratione dignum est, quod uulgares uoces apud eum orationis grauitatem retinent. Cæterum quoniam ornata oratio à communi consuetudine discedit, unde & euidentior, granior, ac modis omnibus iucundior fit, atq; uerborum immutatio, tropus: sententiarum autem, schema uocatur, horum deniq; species in arte dicendi perscriptæ sunt: uideamus num horum aliquid ab Homero prætermissum sit; num ue aliud quiddam à posteris inuentum sit, quod ille non prius dixerit.

Animad uerte lector in sequentibus multa ex Græco tantum intelligi posse.

Inter tropos igitur Onomatopœia admodum illi familiaris est. Nouerat enim priscã nominum originẽ, quòd hi, qui primitus nomina rebus indiderãt, pleraq; ab eũdem appellassent, & inarticulatas uoces in scripta retulissent, ut cum dicerent, inflare, secare, mugire, tonare, & his similia. Vnde & ipse quædam nomina prius non extantia, ita finxit, ut conformia essent rebus per ipsa significatis. cuiusmodi est, quũ ait sonitũ, strepitum, bombũ, & murmurabat, & resonabat, et bulli, aliaq; istiusmodi, quib. nemo significantiora inuenerit. Et rursus ubi alias uoces ad alias res pertinentes, alijs tribuit, ut quum dicit, Malum incendium ferens, efficaciam in conflagrando significans. Et dum febrem pro igne ponit. Quibus et hoc affine est, Vulnera ferro percussa, ferro nanq; inflicta significare uult. Deniq; ut summatim omnia complectar, multa uerborum nouitate, multa cum licentia usus est, alia quidem præter consuetudinem immutãs, alia uerò eam ob causam insigniora reddens, ut orationi decus et magnificentiam adderet.

Fictio.

Fictitia Homeri uerba.

Præterea epithetorum copia illi est, quæ propriè, & suo loco subiectis accommodata, nim proprijs nominibus æquipollentem habent: ut quum singulis Dijs, singulas appellationes attribuit, Iouem consultum, altitonantem, & Solem sublimem, & Apollinem splendidum uocans. Iã absoluta Onomatopœia, alios quoq; tropos uideamus.

Abusio quidem (quæ usum ex eo, in quo aliquid proprie significatur, in aliud, proprium nomen non habens, transfert) apud poetam est, ubi ait, catenã auream. Se ira nanque funiculum propriè denotat. Et ubi dicit, caprinam galeam: siquidem galeã deo apud eum canina appellatur, quòd ea olim ex canina pelle conficeretur. Ibi uerò et eam galeam caninam uocat, quæ ex caprina pelle facta erat.

Catachresis.

Translatio autem (quæ inde nomen sortita est, quòd rem à propria significatione in aliam, cum conueniente utriusq; rei similitudine transferat) & multa, & uaria apud illum est, ut illud:

Metaphora quid.

Contulit hunc fracto se magni uertice montis. Et:
Insula, quam pontus circumluit, atq; coronat.

Quam enim rationem uertex in homine, eam & cacumen in monte: & quam corona ad eum cui imponitur, eandem & mare ad insulam habet. Porrò

affinibus

affinibus,pro propriis nominibus utens; orationem non solum speciosiorem,uerumetiam euidentiorem facit.

Sunt autem uariæ apud eum metaphora,quædam ab animatis ad animata,ut: Cæruleæ nauis sic est auriga locutus. Pro eo quod est,nauita. Item:Iuit ad Atridem pastorem mox populorum.

Pes montis Pro eo quod est,regem. Aliæ aũt ab animatis ad inanimata,ut:Sub extremum Idæ pedẽ,hoc est, radices. Item: ubertas agri,id est,fertilitas. Aliæ è contra ab inanimatis ad animata,uelut:is ferreũ profectlo pectus,id est,durũ. Postremò ab inanimatis ad inanimata, ut semẽ ignis seruans,hoc est naturalem originẽ. Porrò secuti nominũ,ita & uerborum translationes apud eum sunt,ut:

Littora nanq; boant,feriente salo,atq; procellis. Pro sonant. Alius deinde tropus(quæ transumptio uocatur)fit quãdo per cognominationem res diuersa significatur,ut:Inde uelocibus insulis immisit abunde.

Insulas enim,quæ ꝓprie appellãtur magnificæ,significare uult. Eiusdem namq; significãtiæ utraq; uox Græcis est. Acutũ nanq; illis non solum uelocitatem motus significat,sed etiam id cuius forma tendit in tenuitatem. Istiusmodi & hoc est:Ego autem festinans astiti.

Alius tropus Intellectio uocatur, quãdo ex eo ꝙ prius significatur,aliud quiddã eiusdem generis intelligitur. Est q; simili modo narius,aut enim ex toto partẽ intelligimus,ut:ad murũ bene structũ boues torridos. Boum nanq; appellatione,corium,ex quo scuta fieri solẽt,innuere uult. Aut ex parte totũ,ut: huiusmodi aũt caput desidero. Siqdẽ noce capitis,totũ hominẽ significat. Et quãdo ꝓ pulchra,candidis ulnis prædità,& ꝓ bene armatis, bene ocreatos dicit. Aut ab uno multa,ut quãdo ita de solo Vlysse dicit,Postquã sacrũ Troiæ oppidũ deuastauit. Neq; enim ille solus,sed unà cũ aliis Græcis Troiã euertit. E cõtra ex multis unũ,ut Pectora incũda,pro pectus. Præterea ex specie genus,ut marmore aspero iacto. Marmor nãq; saxi species ẽ. Aut è cõtra ex genere species,ut:

Noscere aues,& idonea dicere multa roganti. Siquidem non quasuis,sed augurales tantum aues dicere uult. Ad hæc ex adiunctis effectum rei,ut:

Pandarus,huic dono dedit arcum Phœbus Apollo. Arcus enim nomine iaculandi peritiã notat.et:Sedẽtes dealbabant aquã.& : Alij.n.tota die iugum mouebant. Ex accidenti nanq; in priori exemplo,remigabant, in posteriori aũt,currebant,intelligi debet. Insuper ex præcedenti consequẽs,ut:Virgineã soluit zonã,ex eo nãq; sequitur,quòd nitiauerit. E cõtra ex consequẽti præcedens,ut quando pro occidere dicit,exarmare,id est,spoliare.

Metonymia Est aũt & alius tropus Denominatio,quæ fit,quãdo nox de alia re posita, aliud quiddam secundũ relationem significat,ut est apud eundem,

Ast iuuenes terræ Cererem concredere pergunt. Triticeum nanq; fructum designat,quem sic ab inuentrice Cerere denominauit. Et ubi ait:

Viscera Vulcanum superat transfixa tenebant. Vulcani nãq; noce ignẽ declarat. Porrò affine iam dictis

& χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις αὐτὶ τ κυρίων ὀνόμασιν ζῦσι λιέσορον, & φαεργίτερον ποιῶ τὸν λόγον.

Εἰσί δ᾽ ἐκ τῆ᾽ αὐτῷ μεταφοραὶ ποικίλαι, αἱ μὲν, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπ᾽ ἐμψυχα. οἷον, φθέγξατο δ᾽ ἄνιο χ⊙ νηὸς πυαοπρώροιο, αὐτὶ τ ναύτης. καὶ βᾶ δ᾽ ἐς μετ᾽ ἀτρείδλιν ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν, αὐτὶ τ βασιλέα. αἱ δ᾽, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον ὑπ᾽ αὐτὰ πόδ᾽ ἀνέαστον ἰδ᾽ ὕης, τλὼ ὑπωρείαν. κὴ ὄθαρ ἀρότρης, τὸ γόνιμον. ἀπὸ δλὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον σιδ᾽ήρειον νύ οἱ ἦτορ, αὐτὶ τ σκληρόν. ἀπὸ δ᾽ ἐὰ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον αὐτέρμα πυρὸς σώζων, αὐτὶ τ γόνιμον ἀρχλὼ. ὥσπερ δ᾽ ἐ ὀνομάτων, ὅτω καὶ ῥημάτων εἰσί κῆ᾽ αὐτῷ μεταφοραὶ, οἷσιν πίονθ᾽ βοέτσιν ἐρθλιγομένης ἑλὸς ἔξω, αὐτὶ τ ἠχῆσιν.

Ετερος τρόπος ὅλιν ἡ παλιμψία μετάλιψις, κατὰ συνωνυμίαν σημαίνουσα πρᾶγμα δ᾽ ἀφορᾶν. οἷον, ᾧ θῳ δ᾽ αὖ νήσοισιν ὕπ᾽ πθέκτι θοῆσι. βάλε γὰρ σημῆναι τὰς κυρίως ὀξείας λεγομένας νήστς. ἐπεὶ συνωνυμεῖ τὸ θοὸν ὧ᾽ ὀξεῖ. ὀξὺ δ᾽ τ᾽ μόνον τὸ κατὰ κίνησιν ταχύ ὅλιν, ἀλλὰ κὴ τὸ κατὰ ᾠδὴν πθιγόμενον εἰς λεπότητα. τοιῦτόν ὅλι & τὸ, ἐγὼ λὲ θόωσε πῆσας.

Αλλος τρόπος σωνεκδ᾽ οχὴ λεγομένη ἀπὸ τ κυρίως σημαινομένου ἑτερόν τι τ τοῦ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων πθισῶσα. κὴ ἔσιν ὁμοίως ὁ τρόπος ὅτος ποικίλος· ἐκλεχόμεθα γὰρ ἤτοι ἀπὸ τ ὅλε τὸ μέρος, πθς οἷον· τέχος εὖδ᾽ μυδὸν βόας αὖας. ἀπὸ γὰρ τ βοῶν τὰς βύρσας, ἀξ ὧν ἀσπίδλις, δ᾽ πλοιῶ βάλε, ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, οἷον, πείλιν δ᾽ αὖ κεφαλὴν ποθέων. ἀπὸ γὰρ τ κεφαλῆς τ ἄνδ᾽ρα σημαίνει. καὶ ὅταν λέγη λοιπὸν λογον τλὼ καλλὼ, & ὀυκνήμιδλας οὐ δύσαλτς. ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς ὅταν εἴπῃ ὧ᾽ τ ὁλυσεύς· ἐπεὶ ῥοίσας ἱερὸν πτολίεθρον ἐπόρσυν. ἓ γὰρ μόνος, ἀλλὰ σὺν ζοῖς ἄλλοις ἕλλησι τλὼ τροίαν ἐπόρθησεν. ἀπὸ τ ὅλν πολλῶν τὸ ἓν, οἷον· σίβιά δ᾽ ἰμερόεντα. τοῦτο δὲ τὸ σαθ⊙, ἀπὸ δ᾽ ἐ ἔδλος, γένος, μαρμάρω ὀκρυόεντι βαλόντ. ἓν δ᾽ος γὰρ λίθος ὁ μάρμαρος, ἀπὸ τ γένους, τὸ ἔδλος. οἷον, Ορνιθας γυῖαι, & φ᾽ αἷσιμα μυθήσασθ. καὶ γὰρ ἢ πάντες, ἀλλὰ σὺ μαντικὸς ὄρνιθας ἐπ᾽ εἶν βάλε. ἀπὸ τ τῆ᾽ ἐπομένου, τλὼ πρᾶξιν, οἷον. πάνδ᾽ αρος, ᾧ & τόξον ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν. ἀπὸ γὰρ τ τόξου τλὼ πθὶ τὸ τόξον ἐμπειρίαν λαβεῖν. & ἐζόμενοι λόχωιν ὕδ᾽ωρ, & οἱ δ᾽ ἐ πανημέριοι σεῖον ζυγόν. ἀπὸ γὰρ τ συμβαίνοντ⊙ ὧ᾽ μὲν τ πθοτόρου τὸ ἄλλου νου, ὧ᾽ δ᾽ ἐ τὸ δ᾽ υτόρου τὸ ἑτρεχον λαβεῖν. ἀπὸ δλὲ τ πθηγουμένου, τὸ ἀπόλλυον, λύσε πθυμὸν ἑταίρου ζῶν λυσε ἐκολυθᾶ γὰρ τότῳ τὸ δ᾽ υτόρου σθαι. ἀπὸ δ᾽ ἐ τ ἀκολούθου, τὸ πθηγούμενον, ὡς ὅταν ῥαφίζειν λέγω τὸ φαίνειν, αὐτὶ τ σκυλεύειν.

Εσι δ᾽ & ἄλλος τρόπος ἡ μετωνυμία, λέξις ἐπ᾽ ἄλλα κυρίως κλμένη, ἄλλο δ᾽ κατὰ αὐαφορὰν σημαίνουσα. οἷον ὅτι πᾶ᾽ αὐτῆ Ημος ὅτ᾽ ἀὶζηοὶ πλημύρφα βωλοδ μοῦσι τ γὰρ πύρινον καρπὸν πλοῖ, ἀπὸ τ εὑρόντος πλήμυρος ὀνομάσας & ὅταν εἴπῃ, αὐλάγχνα δ᾽ ἄρ᾽ ἐμπεφάνῃσι, ὑπ᾽ ἀρίχθη ἀφαίσοιο. ἐν γὰρ τῷ τ ἀφαίστου ὀνόματι, τὸ πῦρ λέγω. ὅμοιον δ᾽ ὅτι τοῖς ἐρημένοις

καὶ

καὶ ὃς κῆν ἐμοῦ γε χοίνικος ἅψηται, λέγει γὰρ τὰ ἐμπεριεχόμενα ἐν τῇ χοίνικι.

Ἔτι δὲ καὶ ἄλλος τρόπος ἡ αὐτονομασία, λέξις δι' ἣν τὸν θέτωμεν, ἢ συνήθως, ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ· Πηλείδης δ' ἀχαιῶν ἀτάρτερος ἦεν ἑτέροισιν Ἀχιλλῆι πόδας ὠκύς. Δηλοῖ γὰρ διὰ τούτων τὴν τε Ἀχιλλέα, καὶ τὸ Ἀγαμέμνονα. Καὶ πάλιν· Θάρσησ' Τριτογένεια φίλον τέκος. Καὶ ἐν ἄλλοις, φοῖβος ἀπόρουσε κόμης. τὸ μὲν γὰρ Ἀθηναῖον. τὸ δέ, τὸν Ἀπόλλωνα δηλοῖ.

Ἔστι δὲ καὶ ἀντίφρασις λέξις, τὸ ἐναντίον, ἢ τὸ πάθος κεκρυμμένως σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ, Οὐδ' ἄρα τόγε ἔδρακεν ἀχιλλεύς. Βάλεται γὰρ ἐπεῖν τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτὸν ἐλυπήθη.

Ἔστι δὲ καὶ ἔμφασις, ἥτις διὰ ὑπονοίας ἐπίτασιν τοῦ λεγομένου παρίστησιν, οἷον· αὐτὰρ ὅτ' ἂν ἵππον καταβαίνομεν ἠμὲ καὶ ἵππεύς. ἐν γὰρ τῷ καταβαίνομεν, τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει. ὅμοιον δὲ καὶ ἐκεῖνο· ἀσπὶς δ' ὑπερμαίνετο ξίφεϊ αἵματι. οὐ γὰρ ἐν τούτῳ παρὰ τὸ μέγα ἐμφασιν, ὡς βαπτισθέντος ὅπλου τοῦ ξίφους, ὥστε θερμαίνεσθαι. Τοιοῦτοι δὲ οἱ πολὺ λεγομένων τρόποι, ὑπὸ ὁμήρου πεποιημένοι.

Ἰδωμεν δὲ καὶ τὰς περὶ σύνταξεως ἐκβολάς, τὰ καλούμενα σχήματα, εἰ μὴ ταῦτα πρῶτος ὅμηρος ὑπέδειξε. τὸ δὲ σχῆμά ἐστι λόγος ἀλλαγμένος τινὶ κατά τινα πλάσιν, κόσμου ἢ χρείας χάριν. πάλαι μὲν γὰρ τοῖς λόγοις προσετίθουσι διὰ τὴν ποικιλίαν, καὶ μεταβολῆς λόγου, καὶ σεμνοτέραν ἀπεργάζεται τὴν φράσιν. χρείαν δὲ εἰς τὸ δηλῶσαι μᾶλλον εἶναι τὰς ποιότητας, καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.

Τὸν δὲ σχημάτων, τὰ μὲν κατὰ πλεονασμόν ποιεῖ, φησί τι διὰ τὸ μέτρον, ὡς ἐν τούτῳ· χρυσὸν δ' ἑκάστῳ ἑλκυσὶν ἑλικα πασσάλους τάλαντα. τὸ γὰρ πάντα μᾶλλον ἐν συντελεῖ ἔοικεν. ἔστι δ' ὅτε κόσμου χάριν, ἢ μέλος διὰ τέλους μουσικὸν ἄλκιμος ἡώς. τὸ γὰρ μέλος πλεονάζει κατὰ συνήθειαν ἀρμονίου.

Ἄλλοτε δὲ διὰ πλείονων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ καλεῖται περίφρασις, ὡς ὅταν λέγῃ, ὕιας ἀχαιῶν τοὺς ἀχαιούς· ἢ βίλον ἀρακλείλιον τὸν ἡρακλέα. ἢ τὰ τοιαῦτα δὲ κατὰ ἀλλαγὴν σχηματίζει, τὴν εἰθισμένην τάξιν ἀναστρέφων.

Καὶ ἔστι μέσῳ λέξιν μεταθεῖς, ὃ καλεῖται ὑπέρβατον, ὡς ἐν τούτῳ· Αἱματόεις, ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς. Ἀντὶ τοῦ λέων ταῦρον κατεδηδώς. Καὶ λέξιν μὲν ὅτως ὑπερβιβάζει, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον, ὡς ἐν τούτῳ· ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆας ἔμπλεον ἀλείου κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' ἀχαιῶν,

Μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσσῆος θείοιο. τὸ δὲ ἐξῆς ἐστίν· ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσσῆος θείοιο.

Τὸ δ' αὖ ἕλκος ἔχεται μὴ καλυμμένῃ πρεμέλῃ, ὅταν ἐξωθούντινα μηδὲν προσήκοντα τοῖς πεπεισμένοις ἐμβάληται, ἃ πάρεστιν, ὅλῃ ἐν συντάξεως ἀφαιρῶν, οἷον ὅτι·

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν οὔποτε φύλλα, μὴ ὄζους, φύσει, ἐπεὶ ἢ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσι λέλοιπεν, ἀλλ'

& hoc eſt: Qui meam chœnicem attigerit, ea namq; quæ in chœnice continentur, innuit.

Verba ſunt Telemachi ad Eurycleam ab initio lib. 19 Odyſſ.

Præterea & alius tropus, Pronominatio uocatur, & fit, quum epithetum, aut conſignificatiuũ pro proprio nomine accipitur, ut:

Æacides Atriden rurſus uoce petulca Increpuit.

Per hæc enim Achillem, et Agam. intelligit. Et rurſus:

Sis animo fidens Tritonia, filia chara.

Et in alijs, Phœbus intonſus. illic enim Mineruam, hic uerò Apollinem denotat.

Eſt & Antiphraſis, dictio quæ contrarium, quàm præ ſe fert, ſignificat. ut in hoc:

Hos ubi conſpexit, non eſt lætatus Achilles.

Contrarium enim dicere uult, nempe quòd his conſpectis indoluerit.

Eſt & Emphaſis, quæ animi cogitatione uehementiam dicto addit, ut:

Aſt in equũ deſcendentes, quem ſtruxit Epeus.

Dum enim inquit, deſcẽdentes, equi magnitudinẽ declarat. Simile. a. & illud eſt, Totus. u. gladius ſanguine incaluit. per hoc enim maiorẽ emphaſim oſtendit, quòd aie enſem adeo ſanguine tinctũ fuiſſe ut incaluerit. Huiuſmodi quidẽ tropi (q̃ ſic uocãtur) ab Homero ficti ſunt.

Tranſitio.

Videamus autem & conſtructionis mutationes, quæ figuræ appellantur, nũ et has Homerus primus inuenerit. Porrò Figura eſt ſermo à communi cõſuetudine recedẽs, ornatus, ſeu utilitatis gratia. ſecundũ quãdam fictionem mutatus. Dicẽdi nanq; uarietas, orationẽ non ſolũ uenuſtiorẽ, ſed etiam ſtylum graniorẽ efficit. Vtilis autem eſt quòd rerum qualitatem ac uim extollit, intenditq;.

Quid ſit figura.

Inter ſchemata autem pleonaſmo nonnunquam metri cauſa utitur, ut in hoc: Auri autẽ appendens Vlyſſes decem tota talenta. nam uox Tota, nihil ad ſenſum faciẽs, adijcitur. Eſt etiã quãdo ornatus cauſa fit: ut, Certe omnẽ no mortuus eſt Menœtij ſtrenuus filius. uox namq; Omnino Attica conſuetudine abundat.

Nonnunquam uerò pluribus uocibus ſignificatum refert, quæ figura Circuitio appellatur: ut quum dicit, Filios Achiuorum, pro Achiuos: et uim Herculeam, id eſt Herculem. Talia uerò per mutationem figuratè dicit, dum conſuetam ſtructuram inuertit.

Et aut uocẽ in medio interponit, quæ figura Tranſgreſſio uocatur, ut in hoc:

Haud ſecus atq; leo de taurum paſcit obeſum:

Pro eo quod eſt, leo taurũ depaſcit: ac uocẽ quidẽ ſic tranſgreditur. Aliquando uerò totam orationem, ut in hoc:

Filij Achiuorum clamant, ac perſonat omne
Nauigium, uocem dum tollit Achiua iuuentus,
Applaudens uerbis, quæ fecit diuus Vlyſſes.

Ordo nanq; eſt: Argiui multũ clamabant, diuini Vlyſſis orationẽ commendantes. Eiuſdem ſpeciei figura eſt, quæ Interpoſitio uocatur, & fit quando extrinſecus quædam nihil ad inſtitutũ pertinẽtia interſeruntur, quæ et ſi quid eximat, tamen conſtructioni nihil decedit, ut eſt illud:

Verba ſunt Achill. Vl.

Iuro per hoc ſceptrum, quod nec folia ulla, nec ulles
Ramos producet, poſtquam trunco illud ademptum,

floreſcet

Floreſcet neq; n. quod ferrũ raſit acutũ. &c. quæcunq; de ſceptro dicit. Tandem principio quadrans, infert:

Certe olim cupiet Peliden turba Pelaſga.

Eſt autem apud eum et Palilogia, hoc eſt, repetitio alicuius partis orationis, aut plurium uocum, quæ repetuntur. quæ figura & Reduplicatio nocatur, ut eſt:

Huic aduerſus eo, quamuis ſit flammea dextra,
Flammea dextra licet, nic ignea denig; ferri.

Aliquando uerò interſeruntur alia quædam, & eadem rurſus repetuntur, ut in hoc:

Ille quidem Æthiopas adijt, procul inde colentes,
Æthiopas reliquis diuiſos partibus orbis.

Porrò figura hæc non ſolùm dicentis affectum declarat, ſed etiam auditorem mouet.

Eiuſdem generis eſt & Relatio, cùm ab initio plurium membrorum eadem particula repetitur, cuius exemplum apud poetam hoc eſt:

Nireus deinde rates ex Syma tres agit æquas,
Nireus Aglaiæ gnatus, Charopiq; potentis,
Nireus ad Troiam quo non formoſior alter.

Eſtq; ſimiliter & hæc figura affectui mouendo, & ſuauis loquentiæ perquam familiaris.

Eſt præterea apud eũ et Regreſſio, q̃ fit, quando duas res & nomina ꝓponẽs aliquis, ſenſu nondũ finito, ad utrũq; nominũ redit, ac ſententiæ defectũ complet, ut in illo:

Mars homicida, dea & contentio litigioſa,
Hæc etiam turbas ciet, ac hoſtilia multa,
Mars autem manibus prægrandem concutit haſtam.

Officium autem ſchematis iſtius eſt, orationem uariegatam & perſpicuam reddere.

Ad hæc ſchema apud illũ eſt, Similiter deſinens, in quo mẽbra in uoces ſono ſimiles deſinũt, eaſdẽ in fine ſyllabas habentes, ut eſt: Præſentẽ hoſpitio excipies mittesq; nolentem. Et in illo:

Fertur olympus, ubi ſedes ſiet alta deorum,
Nec uento, pluuiaq; ſiet penetrabilis unquam,
Quem ſuper alta cadat nec nix, ſed lucidus aer
Panditur, hunc itidem ſplendor ſuper emicat albus.

Quando uerò in nomina, quæ ſimiliter declinantur, periodi ſeu membra deſinunt, idq; in eodem caſu ſit, Similiter cadens proprie appellatur, ut eſt:

Gens ut apum ſi quando frequens uenit, atq; cauernis
Egreditur, ſemper ueniente examine magno.

Prædicta, u. et his ſimilia, multũ gratiæ et uoluptatis oratiõi addũt. Cæterũ ſpecimẽ induſtriæ ſuæ circa cõpoſitionẽ dedit, quod ſæpenũ ero duab. etiã figuris in ijſdẽ uerſibus ſimul uſus, nẽpe epanaphora, et ſimiliter deſinẽte, ut in illo:

Duo ſchemata in ijſdẽ uerſibus

Belle quiſque acuat telum, belle & ſibi ſcutum
Ponat, & inde ſuis det pabula grata caballis.

Sub his illud ſchema continetur, quod Compar appellatur, fitq; ex duobus, aut pluribus membris, pares inter ſe uoces habentibus. Huius uerò Homerum primum autorem eſſe conſtat, dicit enim inter cætera, Veriti quidem ſunt abnuere, timuerunt autem ſuſcipere. Quòd uerò & hæc figura multum ornatus in dicendo habeat, nemini

Οὐδ' ἀναθῄλησε. πόδι γὰρ ῥᾲ ἑ χαλκὸς ἔλειψε. καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα περὶ τ̃ σκήπτρου λέγει. εἶτα ὡιφέρεια τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ·

Ἦπτορ' ἀχιλλῆϊ ποθὴ ἵξεται υἷας ἀχαιῶν.

Ἐσι δ' αὐτῷ καὶ ἡ παλιλογία, ἐπανάληψις ὅσα μέρους λόγου, ἢ πλήθους λέξεως ἐπαναλαμβανομένων, ὃ καὶ ἀναδίπλωσις καλεῖ, οἷόν ὅτι· Τὸ δ' ἐγὼ αὐτίου εἰμι, νῦ δ' ὑπὸ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μάλιστα δ' ἄιθωνι σιδήρῳ. Ποτὲ δὲ παρεντιθεμένων ἄλλων τινῶν, καὶ τ̃ αὐτ̃ πάλιν αὐτιλαμβανομένων, ὡς φησὶ τῷ· Αλλ' ὁ μὲν αἰθίοπας μετὰ κῦδος ἔβη πολύδ' ἐόντας, Αἰθίοπας τοί δ' ἐσχάτοι ἀνδρῶν ἔασι διχθὰ δ' ἐδάσσαντο ἕκαστοι ἄλλοθεν. Ἐσι δὲ τὸ σχῆμα κίνησιν ἐμφαῖνον τ̃ λέγοντος, καὶ ἅμα κινοῦν τὸν ἀκροατήν.

Τὸ αὐτ̃ γένος ὂν καὶ ἡ ἐπαναφορά, ὅταν τὴν ἀρχὴν πλήθους κώλων τοιοῦτον μόριον ἐπαναλαμβάνῃ. τοῦτο δὲ πρᾶγμα πρὸς ἡδονὴν ποιητῇ· Νιρεὺς δ' αὖ σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας ἴσας, Νιρεὺς ἀγλαΐης υἱός, χαροποιοῦ ἄνακτος, Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν. καὶ ἔσιν ὁμοίως τὸ σχῆμα οἰκειότατον κινήσεως καὶ ὑποκρίσεως.

Ἐσι δὲ αὐτῷ καὶ ἡ ἐπανόδος, ἥπερ ἐστὶν, ὅταν πολύ πράγματα ἢ ὀνόματα προτιθεὶς τις, μὴ πάντα τ̃ πείρας ἔχοντος, ἐπανίῃ ἐφ' ἑκάτερον τ̃ ὀνομάτων, ἀποδιδοὺς τὸ τῆ διανοίας ἐλλιπὲς, ὡς φησὶν ἐκεῖνος·

Ἄρης τε βροτολοιγὸς, ὄρις τ' ἄμοτον μεμαῶτε,
Ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμὸν ἀϋτῆ δ' ἔισοπιτ̃,
Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἀνώμα·
ὄρνυ δ' ἰ τ̃ χήματος ποικιλίαι καὶ σπουδαί.

Ὑπάρχει δὲ ὁμοιοτέλευτον σχῆμα πᾶν αὐτῷ, ἐν ᾧ τὰ κῶλα εἰς ὁμοίας τ̃ ἤχους λέξεις τελευτᾷ, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἐν τοῖς πέρασιν ἔχοντα, οἷόν ὅτι·

Χρὴ ξεῖνον πρὸ ἐόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δ' ἀπέμπειν
Ὡς ἐν ἐκεῖνο· Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἔμμεναι, ὅτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, ὅτέ ποτ' ὄμβρῳ
Δεύεται, ὅτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη.

ὅταν δὲ εἰς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα λήγωσιν αἱ περίοδοι, ἢ τὰ κῶλα, μὴ ταῦτα εἰς πτώσεις ὁμοίας, ὁμοιόπτωτον τοῦτο ἰδίως ὀνομάζεται, οἷόν ὅτι· Ἦτοι ἔθνεα εἰσὶ μελισσάων ἀδινάων, Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομένάων. τὰ δὲ ἑρμηνεύα, καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα προστίθησι τοῖς λόγοις χάριν καὶ ἡδονήν. δ' ἕτερον σχῆμα περὶ σωφίσιν φιλοτεχνίας, ὅτι μὴ πολλάκις καὶ δυσὶ χήμασιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔπεσι νικῆται, πῆ τε ἐπαναφορᾷ, καὶ τῷ ὁμοιοτελεύτῳ, ὡς φησὶν ἐκεῖνος·

Εὖ μὲν γὰρ ὀρυσσέμεν, εὖ δὲ γε ξέσσαι ἐπίστα.
Εὖ δ' ἐτίς ἱππῳσι δ' ἔπι νῶτα θοῇσι βεβήκοι.

Τούτων ἔχεται καὶ ἐκεῖνο τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον πάρισον, ὃ γίνεται ἐκ δυοῖν ἢ πλειόνων κώλων, ἴσας ἀλλήλαις τὰς λέξεις ἐχόντων. μὴν οὐδ' ἡ πρώτης ὁμηρος ἐποίησεν εἰπεῖν· Αἶσ' ἐδόκει μὲν ἀνήνασθαι, δ' ἔασαν δ' ὑποδέχεσθαι. μὴ πάλιν, Μνησαίμην μὲν ἀποῤῥίψασα, φιλότητα δ' ἐλέσθαι. καὶ οὐδὲ δὴ, ὅτι πολὺ ἔχει

δὴ

ϛ φράσεως κόσμου, σύλληψ. ϛ ἢ ὁμοίως χάριτος ἐχόντων ἡ πρὸς ἀνομασίαν, ὅταν πρὸς τὸ πρωτεῦον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς τεθῇ διὰ μικροῦ κατὰ σύμμετρον διάστημα, οἷον ὅτι· Οὐδὲ γὰρ ὧδε βρύαντος πάλαι, κατόρχου Λυκόεργος. ϛ γὰρ ἄλλῳ· Τῶν ἄλλοι πρόβολοι θοὸς ἡγεμόνευσεν. ϛ τὰ μὴ πλεοναστικῶς ἢ κατὰ πλεονασμόν, ἃ κατὰ λύσιν ποιὰν πλάσιν σχηματίζεται. ἄλλα ἢ κατὰ φύσιν λέξεως, ὧν ὅτι ἡ καλουμένη ἔλλειψις, ὅταν μὴ ἀνάγκη ᾖ ῥηθῆναί τινα λέξιν ἐκ τῆς προφορᾶς ἡ διανοία φαίνηται, οἷον ὅτι· Δώδεκα ἢ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ ἀνδρῶν πεζὸς δ' ὠδέκα φημί. Λείπει γὰρ τὸ ἀλαπάξαι, νοεῖται ἢ ἐκ τῆς προειρημένης. κἀκεῖνο ἢ λέγεται κατὰ ἔλλειψιν.

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης· φύσει γὰρ τὸ εἷς, Ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος ἀνέρος. Λείπει γὰρ τὸ πάρεστιν, ἢ συμβέβηκεν, ἢ τοιοῦτον. τοιοῦτόν ὅτι ϛ τὸ ἀσωμάτου, ὁπόταν ἀφαιρῶνται οἱ σωματισμοὶ οἱ σωματοῦντες τὴν φράσιν, ὅπερ ὁ μόνον τάχος, ἀλλὰ καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται, οἷον ὅτι ϛ ὅδε· Ἰομεν ὡς ἐκέλευες αὐτὰ δάκρυα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ, Εὕρομεν γὰρ βόσκοντι τετυγμένα δώματα πίκρης. Ἐν τούτοις γὰρ ὁ καὶ σωματισμὸς ἀφῄρηται, τὸν τάχιστον τρόπον ϛ ἀπαγγελίας ζητοῦντος τοῦ λέγοντος.

Εἰσὶ γὰρ οἷς ἁπάσης τῆς καλουμένης ἀσυντάκτου, ἣ ϛ ἀλλοιώσεις καλεῖται, ἐπιδιδόασι πολλαὶ ἁπλοῦν ἡ συνήθης τάξις ἀλλοίαν γνώμην, ϛ ἔστι ποικίλη, γένεσι τοῦ κόσμου ἢ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις τῆς μὴ συνήθους τάξεως ὁ λοκόσης ἀκολουθεῖν, ὡδὶ ἴδιόν τι ἀναφορᾶς ἐρώσης ἀκολουθίαν.

Συμβαίνει ἢ πολλαχοῦ ὡδὶ τὴν τῶν ὀνομάτων ἀλλαττομένων, οἷον ὅτι· κλυτὸς ἱππόδαμεια, ἀντὶ τοῦ κλυτὴ, ἢ θῆλυς ἕτερον, ἀντὶ τοῦ θήλεια. σωμάθη γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς χρῆσθαι τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ ἀντὶ τῶν θηλυκῶν, ὡς κρείσσοσι, μὴ δυνατωτέροις. ὀκ ἀμέτρως μήν τοι, οὐ λόγως, ἀλλ' ὅταν δίκην χρῆσθαι ὀνόματι ἐπιθέτῳ, ἐκτὸς ὄντι τοῦ σώματος περὶ ὃ ὅτιν ὁ λόγος· ἐκεῖνο μὴ γὰρ ὅτι περὶ τὸ σῶμα, ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, ὁ καλὸς, ἡ καλὴ, μὴ τὰ τοιαῦτα. ἐκτὸς ἢ, οἷον εὐδοξος, δυτυχὴς. ϛ ἓν τοῦτο δεῖ σώματος ἐπαμφοτερίζειν. μὴ γὰρ καθολικῶς πάντα τὰ σώματα καὶ νάσσιν ἑκατέρα γένεσι, ϛ ὅταν κοινῶς ἀρρενικῷ καὶ θηλυκῷ ὀνόματι ἐπιφέρηται ῥῆμα, ἢ μετοχὴ, τὸ ἀρρενικὸν ἐπικρατεῖ, ὡς ἐν τούτῳ·

Παρθενικαί τε, ϛ κέαθεοι ἀταλὰ φρονέουσαι.

Τινὰ ἢ ϛ πρὸ τῶν τοῦ δεκτικωτέρου ἰδιότητα ἢ τὸ πάθος σωμάθειαν λέγειν διαφόρως, οἷον ὅτιν· Ἐχεῖ δέ τε πίονας αὐτὸς μακράς. Πολλάκις δὲ ϛ μέτρου χάριν ἐναλλάσσει τὰ γένη· ὡς ἐν τούτῳ, Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τοῦτο δίδωμι, τὸ μὲν γὰρ τέκνον ὀνόματος ἕτερον ὄνομα, ἐπενήνεκται ἢ ἀρσενικὸν τὸ φίλε, πρὸς τὸ προσωπον ἀποτείνασα τὸν λόγον. ὁμοίον ὅτι ϛ τὸ ἀπὸ τοῦ διὸς πρὸς τὴν ἀφροδίτην εἰρημένον.

Τέτλαθι τέκνον ἐμόν, καὶ ἀνάσχεο κηδομένην περ. ϛ δὲ αὖ τοῦ ἀναλογίας κἀκεῖνο ἔχεται,

Ἦλθε ἢ ὑπὸ ψυχὴ θηβαίης τειρεσίαο, σκῆπτρον ἔχων.

τὸ

nemini obscurum est. Porrò eandem gratiam & Agnominatio habet, quando præter nomẽ de quo agitur, aliud ei simile statim modico spatio subiungitur, ut est:

Non siquidem hoc ualuit ualidus rex ille Lycurgus.

Et in alio, Queis Protheus celer imperitabat. Cæterùm prædicta aut per pleonasmum, aut per alium quempiam schematismũ figuratè dicũtur: alia uerò per uerbi defectum. quorum è numero & hæc figura est, qui Defectus appellatur, quando etiam omissa aliqua nece sensus ex prædictis patet, ut est: Transitio. Eclipsis.

Excidiq́ hominum duodenas nauibus urbes,
Vndenas autem affirmo cum Marte pedestri.

Deest enim, nastasse: intelligitur autẽ ex prædictis. Illud etiam per defectum dicitur,

Optima auis charam patriam defendere ferro.

Deest enim uerbum, est. & ;

Ebeu magnanimi dolor Æneæ mihi certè,

Subauditur enim, adest, seu accidit, aut simile quiddam. Huiusmodi est & dissolutio, quando coniunctiones locutionem coniungentes tolluntur. Quod non solùm celeritatis, sed etiã emphaseos affectu plenæ gratia fit, quemadmodum illud: Asyndetõ. Eiusdem usus.

Per quercetа tuo iussu penetramus Vlysses,
Æditulas Circæ deprehendimus hic fabrefactas.

In his enim, Et coniunctio sublata est, dum is qui dicit, breuissimum enunciationis modum quærit.

Est inter schemata etiã id, quod incongrũũ, seu Variatio appellatur, & fit dum consueta structura mutatur, & uaria redditur, ut oratio à uulgari cõstructione discedẽs eò maiorẽ gratiã ac elegãtiã habeat: ita tamẽ ut illius oratio quiddam proprium habeat, ad quod referatur.

Contingit aũ sæpenumero, ut nominũ genera cõmutentur, ut est illud: Inclytus Hippodamia, p inclyta. Et, fœminea ros, pro fœmineus. Veteribus nãq familiare fuit, mascul. pro fœm. tanquã potioribus & uehemẽtioribus uti. Nec uerò inconcinnè, citraq́ rationẽ hoc fecerunt. sed quãdo adiectiuo nomine utendũ fuit, quod extra corpus erat: de quo mentio fiebat. illa namq́ circa corporis dotes uersantur, magnus magna, pulcher pulchra, & istiusmodi. Hæc a. ad animi bona ptinent, ut glorioſus, fortunatus. Atq́ hæc etiã in cõpositione ambigua sunt. Etenim in uniuersum omnia cõposita utriq́ generi cõmunia sunt: Ad hæc quãdo simul masc. et fœmin. nomini uerbũ seu participiũ infertur, ibi tũ masc. præualet, ut in hoc: Conceptio generum.

Virgineũ decus, ac iuuenes puerilia amãtes. Quædã etiã præter dialectorũ proprietatẽ, seu morẽ tũ cõsuetum, aliter ab eo dicũtur: ut est, Ipse habet egregios ualde, lõgosq́ colũnas. Sæpenumero aũt & metri causa genera cõmutat: sicuti in hoc, Dono tibi hoc donũ, mi q̃ charissime nate. Siquidẽ τέκνον. i. fili, nomẽ neutrius generis est, cui adiectiuũ mascul. chare, intulit, dũ uocẽ ad personã refert. Simile est & illud, quod à Dione ad Venerẽ dicitur, Nata fer, atq́ animo duro tolerato dolores. Eiusdẽ autem proportionis & illud est, Tiresiæ aduenit Thebani uatis imago, Sceptra tenens.

Parti-

Participium namq; ἔχων, id est tenēs, non ad umbrā sed ad genus corporis, hoc est, ad ipsū Tiresiā, accōmodauit. Sepe enim non ad uocē, sed ad sensum respicit, ut in hoc:

Oratio sensu, nō uoce congrua.

Omnibus est animus motus, motæq; Phalanges,
Aeaciden cupiunt, qui naues desidet altas.

Non enim phalanges, sed uiri, unde illæ constant, Achillem desiderabant. Præterea & secundum aliam mutationem, genera permutat, ut quum dicit:

Cærula contexit nebula hunc, immobile perstans.

Quum enim nebula & nubes eiusdem significantiæ sint, et modo de nebula locutus esset, νέφος, q neutrius generis apud Græ. ē, intulit. Similia. a. huic et illa carm. sunt.

Vt uolucrum istarum uolitant examina multa,
(Strymoniæq; grues, anser, colloq; superbus
Albus olor) gaudent. alis hinc inde uolant quum.

Est enim quū generale auium nomē in neutro genere ponitur esset, ac deinde illarū species in masculio subiūxisset, rursus neutraliter infert, nēpe eū strepitu desidētiū: reddēs uidelicet id, quod generali auium nomini familiare est. Non solum autem genus, sed & numerum pares sæpe commutat, dicens: Turba rates Græcas adeunt, permagna frequēs q. Singulari enim supposito, plurale appositum subdidit, dum uidelicet sensum magis quàm uocem respicit. Siquidem uox multitudo, appellationē quidem singularis numeri est, multos autem in se complectitur.

Numeri immutatio.

Simile autem à cōtrario est, quando supposito plurali, singulare appositum infertur, ut in hoc:

Et habentes pectora magna
Quisq; uolat prorsum. Quisq; n. uoce quidē singularis numeri est, dum. a. ad multitudinē refertur, idem pollet quod Omnes. Eandem schematis formam et illud habet:

Hi Pylon attingunt, Neleia mœnia clara,
Hi maris ad littus rem diuinam faciebant.

Pyli nāq; intelliguntur. Fit apud eum et casuū mutatio, ut quū nominatiuus et uocatiuus in talibus cōmutantur:

At Thyestā Agamemnoni gestandū reliquit. Et,

Casuum mutatio.

Nubium congregator Iupiter. Et, Da mihi charus, et haud deterrimus inter Achiuos. Genitiuus a. & datiuus in huiusmodi mutatur, Prima acie certat Phrygibus Paris optimus ille. Pro eo quod est, Phrygū. Et è contra, Hac extenta iacet iuxta spelæa cauata. Pro circa speluncam. Atq; mutationis istius causa est, quòd nominatiuus, accusatiuus, & uocatiuus quandam inter se cognationem habere uideantur, propterea quòd noīa neutrius generis, & pleraq; masculina, ac fœminina, tres istos similes casus habeāt. Similiter a. et genit. cum dativo quandā affinitatē habet, idq; in duali oīm uocum numero deprehēditur. Quo fit, ut & Homer. casus haud immeritò præter consuetudinem mutet. Nonnunquam u. & rationes est inuenire istius mutationis, ut in hoc: Scientes campi. et, Pertransibant campū, pinde nanq; est, ac si diceres, transibant per campū. Belle. a. & casuū pmutatio apud illū habet, in utriusq; poematis exordio, in qbus accus. præposito, rectū intulit, dicēs: Irā pande Dea, etc.

Magnorum fuerat quæ causa dolorum.

Et,

τὸ γὰρ ἔχων, ὁ πῶς ἡ ψυχή, ἀλλὰ πρὸς τὸ γένος τοῦ σώματος, τοῦτέστι πρὸς τὴν τῆς ἰδέας, ἥρμοσε. πολλάκις γὰρ ὁ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενόν ποιεῖται τὴν ἐπάλληλον. ὡς ἐν τούτῳ. Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός, ἐκίνυθον ἠφάλαγγες, Ἑλπόμενοι πρὸς ναῦφιν ἀμύμονα πολεμίζειν. Τὸ γὰρ ἐλπόμενοι οὐχ' αἱ φάλαγγες, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, ἐξ ὧν αἱ φάλαγγες συνίστανται.

Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὰ γένη ἐξαλλάσσει· ὅταν εἴπῃ, Νεφέλη δ' ἐκάλυψε κυανέῃ, τὸ μὴ εἰπεῖν ῥόθιον· ἐπεὶ γὰρ συνωνύμως λέγει νεφέλην καὶ νέφος, πεποίηκεν ἀντὶ τῆς νεφέλης, ἐπιλύσεως τὸ ἕτερον νέφος. ὅμοια δὲ ὄντα τούτοις καὶ ἐκεῖνα τὰ ἑπόμενα.

Τῶν δ' ὡς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δολιχοδείρων, Ἔνθα κὴ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι. Προθεὶς γὰρ ὅλως τὸ γένικὸν τῶν ὀρνίθων ὄνομα, εἶτα θηλυτικῶς εἰπὼν τὰ εἴδικά, ἐπιλύσεως πάλιν ὅλως τὸ κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, ἀνταναδίδοσι τὸ οἰκεῖον τῷ γένικῷ ὀνόματι τῶν ὀρνίθων. ἅμα δὲ τῷ γένει, καὶ ἀριθμὸς ἐναλλάσσει πολλαχοῦ ὁ ποιητής, λέγων· Ἡ δὲ πολὺς λαὸς ἀγερθεὶς ἔκχυτο πυκνός. Προθεὶς γὰρ ἑνικὸν, ἐπήγαγε τὸ πληθυντικόν· πλανᾶται δὲ πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρων. ἐπειδὴ καὶ ἡ πρᾶξις πληθυντικὴ, οὐ μὴν πρόσωπόν γε ἑνικὸν, πολλοὶ δ' ἦσαν αὐτῇ πομπεύοντες. Ἐκ τοῦ γένους δὲ ὅτι τὸ ὁμοιον, ἐπιφορὰν ποιεῖται τοῦ πληθυντικοῦ τὸ ἑνικὸν ἐπεχθές, ὡς ἐν τούτοις·

Οἱ ἄλκιμον κῆρ ἔχοντες, πρόσω ὦσιν ἴωσι, τὸ γὰρ πᾶς, ὡς λόγῳ ἑνικόν ὄν, τέτακται ἀντὶ πολῖται, ἴσον δυνάμενον τῷ πάντες. ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἰδέας ὄν καὶ κἀκεῖνο· Οἱ δὲ πύλον νηλῆ ἐϋκτίμενον πτολίεθρον Ἔσχον, πὰρ δ' ἄνδιθα θαλάσσης ἱερὰ ῥέεθρα. Νοοῦνται γὰρ οἱ πύλιοι.

Γίνεται δὲ καὶ τὰς πτώσεις γίνεσθαι ἀλλοίωσις πρὸς αὐτῶν, ὀνθέας ἢ ἐγκλιτικὰς ἐναλλασσομένης, ἐν τοῖς τοιούτοις· Αὐτὰρ ὁ αὖτε θυέστ' ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι. Καὶ, νεφεληγερέτα ζεύς. Καὶ, δός φίλος, ἐν γάρ μοι σ' ὀπιθεν ὁ πάντων ἐχεπευκὴς ἐγχείων, ἡρωικὸς ἢ καὶ σ' ὀτρηρὸς ἐν τοῖς ὀπίσω, Τρωσὶ μὴ προμάχιζεν ἀλέξων ἀρηϊθοείδεας. αὐτὶ τοῦ σφῶν. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου,

Ἡσθ' αὐτοῦ τεταῶτο πολὺ σπέος γλαφυρόιο, αὐτὶ τοῦ πολὺ σπέϊ. καὶ τούτων δὲ ὅτι ἡ αἰτία αὕτη, ὅτι συγγράφων ἐνὸς ἐδάκτου ἔχει πρὸς ἄλληλας, ἥτε ὀνθεῖα, καὶ αἰτιατικὴ, καὶ κλητικὴ· διὸ καὶ ἐν τοῖς ὀδυσσείοις εἰσὶν αἱ αὐταὶ, καὶ ἐν πολλοῖς τοῦ ἀῤῥενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, ἥτε ὀνθεῖα, καὶ ἀλλαλικὴ, καὶ κλητικὴ ἡ αὐτὴ ὄνθειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γενικὴ πρὸς τὴν δοτικὴν ἔχει ἐνὸς συγγνώμην. ταῦτα δὲ ἐν τοῖς ὀλιγοῖς ἀριθμοῖς ὄντων τῶν ὀνομάτων εὑρίσκει. ὅθεν εἰκότως πρὸ τῆς συνήθειαν τὰς πτώσεις ἐναλλάσσει. ἐνίοτε δὲ καὶ λόγος ὄνειν εὑρεῖν ἐξαλλαγῆς, ὡς ἐν τῷ, ὣς ἀμενοι πεδίοιο, καὶ τὸ, διέπρησσον πεδίοιο, ἴσον τῷ ἐπέρων ὁδὸν τοῦ πεδίου. ἐν δὲ ἔχει πρὸ αὐτῶν καὶ τὰ τῆς πτώσεων μεταβολὴ ἐν ἀρχῇ ἑκατέρων τῶν ποιήσεων, ἐν αἷς πρόθεις τῇ αἰτιατικῇ, ἐπιλύεται τῇ ὀνθείᾳ, εἰπὼν·

Μῆνιν ἄειδε θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος οὐλομένην.

καὶ, ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. ἔστι γὰρ ὅτε τῇ γρηϊκῇ τῆς λύθειαν ὧν φέρει. ὡς φησὶ τοῦτο, Τῶν οἵπερ καὶ βροτοί εἰσι. πολλὰ γὰρ καὶ ἑτέρως σχηματίζει. ὡς φησὶ τῷ· φημὶ γὰρ παῖδων δῦναι ὑπορμένα προνίοιο, Ἡμαλίδ' ἐς, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἵκανον Ἀργεῖοι, βάλεσι φόνον ἠδὲ κῆρα φέροντες, Ἀστραπῇσιν ἔοικε δ' ἐξῆς, φαίσιμα σήματα φαίνων. τούτῳ γὰ ὅμοιόν ἐστι κἀκεῖνο· οὐδ' ἀγλαΐηφι ἔοικεν, ῥίμφα δὲ γαῖα φέρει. καὶ ταῦτα γὰρ ἐξῆς σχεδὸν κατά τινα ἀρχαϊκὴν συνήθειαν. καὶ ἐγὼ ταῦτα λέγω. εἰ γάρ τις τὰς μεταβάσεις αὐτὰ λύσει εἰς ῥήματα, εὑρήσει αὖ τὸ ἀπόλυθον, τὸ γὰρ ἀστραπῆσαι ἴσον ἐστὶ τῷ ἀστράψαι. καὶ τὸ ἔοικεν ἴσον ἐστὶ τῷ ἔοικε. τὸ δὲ ἔστι κἀκεῖνα πρὸς πλησίασε, οἱ γὰρ δύο σκέπτεσθαι, ὁ μὲν οὐρανὸν διαμετρεῖν φησί, καὶ τὰ ἀμφὶ λαὸν ἀχαιῶν Ἴλιόν θ' ἕστηκεν ὁμαδέον τε πέλει. καὶ τὰ ξιαῦτα. ἐκ ἄλογον γὰρ τὰ μέλοντα περί τινων λέγειν, πόθεν ἕξει τὴν λύθειαν πίστιν; καὶ τὸ κοινὸν αὖ ἑκατέρῳ φυλάξαντα, ἀπραγμάτευτον ποιεῖν τὸν λόγον. ὅτι δὲ τὸ καινὸν τοῦ λόγου χάριν πολλὴν ἔοικεν, πρόδηλον. ἔστι δὲ ὅπου τὴν κοινὴν πίστιν πίθεις, τὸν νοῦν ἐπὶ ἴνιον ἔοικεν φιλοτεχνίαν λόγου, ὡς φησὶ τοῦτο·

Ἀμφω δ' ἑζομένω γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.

Καὶ τὰ εἴδη τῆς ὀνομάτων ἀλλάσσει, πολλάκις μὲν τὸ συγκριτικὸν τίθεις αὐτὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς ὑπερβολῆς. Τὸ καὶ τρόος ὡς κε νέοιτο. ποτὲ δὲ τὸ ὑπερθετικὸν πολὺ ὁμοίως αὐτὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς τὸ δικαιότατος πάντων ξιαύτη μὲν ἀλλαγὴ φησὶ τοῖς ὀνόμασιν. φησὶ δὲ τοῖς ῥήμασι γίνεσθαι ἐξαλλαγὴν, τὴν μὲν ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὶ τοῦ προστακτικοῦ κατὰ λῆψιν· οἷον, βαρσῶμεν νῦν μὲν μάχεσθαι Τρωσὶ μάχεσθαι αὐτὶ τοῦ μάχεσθε. ἢ τὸ ὁριστικὸν αὐτὶ τοῦ εὐκτικοῦ· οἷον, πλωτὸς δ' ἔσται αὖ ἐγὼ μυθήσομαι, ἀδ' ὀνομήνω, αὐτὶ τοῦ μυθησαίμην καὶ ὀνομήναιμι. καὶ ἐνεστῶτος, ἀντὶ μελλόντος· οἷον· οὐ νύ κεν ἀπόλοιο ἄναξ, αὐτὶ τοῦ ἀπολεῖ

Τῶν δὲ χρόνων ὅταν ὁ ἐνεστὼς αὐτὶ τοῦ μέλλοντος τεθῇ, ὡς φησὶ τοῦτο· Τὼ δ' ἐγὼ ἃ λύσω περίμμι καὶ γήρας ἔπεισιν, αὐτὶ τοῦ ἐπελεύσεται. ἢ αὐτὶ τοῦ πρὸ χρόνου, φησὶ δ' ἦτοι πλωτοί εἰσαν ἐπιστάμενοι, πολὺ δ' ὕδωρ Καλὸν ὑπεκπροέηκε, αὐτὶ τοῦ ἐρρύη. ἢ μέλλων αὐτὶ τοῦ ἐνεστῶτος, οἱ μὲν δ' ὑσμῖνι ὑπόρνυσθον, οἱ δ' αὖ ἰόντος. ἢ αὐτὶ τοῦ πρὸ χρόνου. Δώσω μὴ δὲ πάντα θεὰ νημερτέα εἰπεῖν, αὐτὶ τοῦ εἰπεῖν.

Καὶ ἀλλοίωσις γίνεται πολλάκις ἀπὸ αὐτῶν πολλάκις, καὶ τίθεται αὐτὶ φθογγικῶν παθητικά, ἢ μέσα, οἷον· ἕλκε δ' ἐκ πολιοῦ μέγα ξίφος, αὐτὶ τοῦ ἕλκει. καὶ, καθορῶμένος ἄλλας, αὐτὶ τοῦ ὁρῶν. καὶ τἀναντίον τὸ φθογγικὸν αὐτὶ τοῦ παθητικοῦ· δώσω τρίποδα χρυσάστερον, αὐτὶ τοῦ δωρήσομαι.

Ἔστι δὲ ἰδεῖν ὅπως καὶ οὐ ἀριθμὸς γίνεται, τὸν πληθυντικὸν αὐτὶ τοῦ ἑνικοῦ τίθησιν, ὡς πολλάκις φησὶ τῇ συνηθείᾳ, εἴ τις πρὸς ἑαυτὸν λέγων, οἷον·

Τῶν ἀμόθεν γε θεὰ θύγατερ μῦθον εἰπὲ καὶ ἡμῖν, αὐτὶ τοῦ ἐμοί. γίνεται δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ κατὰ πρόσωπα μεταβολὴ, καθ' ἕνα μὲν τρόπον ὅταν·

Et, Dic mihi Musa virum uafrum, quò multa per orbem
Errauit. Est etiã quando genitiuo rectum infert, ut in hoc: Horum nunc homines qui sunt. Multa de hinc et alio modo figuratè dicit, quemadmodum est hoc: Nominatiuus genitiuo illatus.
Prædixisse Iouem affirmo, dicoq; nuisse,
Hocce die naues scandebant quando marinas
Argini, exitium Troiæ, fatumq; ferentes,
Fulgura dissiciens felicia, prospera signa.
Huic autem nec illud est dissimile: Et fretus nobilitate
Festinãter eum portãs sua genua. Atq; hæc secundum ueterem consuetudinem extulit, idq; non sine ratione. Si enim quis participia in uerba dissoluat, rationem deprehenderit. Siquidẽ fulgurans idem pollet quòd fulgurabat: & fretus, idem quod, cũ fretus esset. His & illa sunt affinia. Hęq; duæ rupes, quarum una polum attigit altum.
Est. Hi duo discreti, quorum alter adibat Achiuos,
Alter at in turbam Phrygiam ueniebat.
Non n. ratione caret, si quis de duobus aliquibus dicturus, nominatiuum casum præponat, et eo qd utriq; ipsorum commune est obseruato, quum orationis genus efficiat. Quòd aũt nouitas orationis multum gratiæ habeat, nemini obscurum est. Deniq; est & ubi casu communi præposito, sermonem de uno infert, sicut in hoc:
Ambo sedentes uenerabilior erat Vlysses.
Nominũ aũt species immutat, dum sæpenumero cõparatiuum pro absoluto ponit, quemadmodũ hoc per superlatiuum: Satior ut redeas. Nonnunq; uero superlatiuum itidem pro positiuo, sicuti hoc: Iustissimus Centaurorum. Huiusmodi quidem nominum mutatio est. Cæterùm modi uerborum sic uariantur, ut infinitiuus pro imperatiuo accipiatur, ueluti: Tydides alacris Troias pugnare feroces. pro impugna. Aut indicatiuus pro optatiuo, ut:
Nihil de plebe loquar multa, nec eam recitabo. pro Dixerim & nominauerim multitudinem. Et è contra, optatiuus pro indicatiuo, ueluti: Manors hic pereat, pro perijsset. Temporum deinde uariatio fit, quando præsens pro futuro ponitur, ut in hoc: Hanc ego nõ dimittã, quin prius ipsa senescit. pro Senescet. Aut pro præterito, ut: Isthic sunt eędem bona balnea, fons q; perennis
Profluit. Pro eo quod est, profluebat.
Aut futurum pro præsenti, ut:
Occubituro alij sole, alij redeunte.
Aut præteriti uice, ut:
Metuo ne dea dicat omnia uera. pro dixerit.
Dispositiones quoq; sæpius apud eum mutantur, & passiua aut media pro actiuis ponuntur, ueluti:
Traxit è uagina magnum gladium.
pro traxit. & Videns Aiax, pro uidens. Et è contra, actiuum pro passiuo, ut: Donabo tripodem, cui aureum manubrium, pro donabo. Est etiam cernere, quo pacto numeros immutans, pluralem pro singulari ponit, id quod sæpe usu uenit, dum quis de se loquitur, ueluti: Temporũ mutatio. Numerorum mutatio.
Nata Iouis dea, quando uolet hæc dicito nobis.
Pro mihi. Fit autem apud illum & personarum mutatio, idq; uno quidem modo sic:

Allei Celicolæ

Cælicolæ quotquot ſunt, cuncti iuſſa capeſſunt
O diuine pater tua, præſto itidem ſumus omnes.

Multi nanq; cum dij eſſent (inter quos & ea perſona erat, quæ uerba faciebat) utrunq; bellè extulit, & Iuſſa capeſſunt & Præſto ſumus. Alio aũt modo, miſſa facta ea perſona, de qua loquebatur, ab altera ad alteram tranſit, id quod Auerſio propriè uocatur. Atq; per imitationem auditorem & monet & ducit, quemadmodum hoc eſt:

Apoſtrophe.

Hector noce iubet clara Teucros agitare
Naues, exuuiasq; ſinant ut quiſq; cruentas.
Quem uerò ratibus cernam procul ire relictis.

A narratione nanq; tranſitum fecit ad imitationem. In ipſa etiam narratione apoſtropha ſæpe utitur: Circa te Danaos retines Pelida feroces. Verùm & per imitationem, mutatione perſonarum utitur, ſicuti in illo:

Reuera pueris par eſt hæc concio neſtra
Inſipidis, quibus haud curæ ſunt bellica facta.
Aſt Atrida, prius ueluti conſultus eras, nunc
Præcipe Graiugenis quo pacto pugna ineunda.

Eſt & alia auerſionis ſpecies huiuſmodi: Neſcires utrũ Tydides iũctus adeſſet. Pro aliquis neſciret. Et rurſus:

Suauis odor, diuinus item, fragrabat ab illo
Cratere, nec ibi non inde haurire placeret.

Participijs uerborum loco utitur, ut in hoc: In horto fructu granatus, pro granatur. & Ibi illi incurrerunt priuſquam ſcientes: pro eo quod eſt, Priuſquam ſcirent. Articulos quoq; ſæpe cõmutat, pro poſtpoſitiuis præpoſitiuos uſurpans, ueluti:

Ædidit hos Zephyro uento olim harpyia Podarge.
Et, Thoracem. ſuum enim perdiderat fidus ſocius.

Præpoſitionum allocoſis.

Ad hunc modum & præpoſitiones commutare ſolet, ut: Heſterna luce iuit poſt conuiuium, pro Ad conuiuium. & Morbũ per exercitũ excitauit nocentẽ. Similiter & præpoſitioni caſum nominis nõ propriũ infert, ut in iſto:

Ne fortè etiam propter noctem conentur pugnare.

Pro per noctem. Nõnunquã uerò præpoſitiones aufert, ut: Cuius is iacet dolens, pro de qua. & Expectans nunquid ipſum loquatur, pro alloquatur. Ad hæc alias præpoſitiones ſimili modo partim cõmutat, partim tollit. Etiã aduerbia quædam mutat, ijs quæ ad locum ſignificant, in loco, & de loco, indifferenter utens. Nepotes autem aliò conſidebant, pro alibi. & Aiax autem de propinquo uenit, pro eo quod eſt prope.

Eſt deniq; apud illum & coniunctionũ immutatio, ueluti: Nunquã uerò cum illa cõcubuerat, iram uerò mulieris declinabat: pro eo quod eſt, iram nanq; mulieris declinabat. Atq; hæc quidẽ dictionis ſchemata ſunt, quib. nõ ſolũ poetæ, uerũ etiã orationis ſolutæ ſcriptores uſi ſunt.

Cæterùm multæ ſpecies ſchematum ſententiæ apud illũ ſunt, quarum eſt & Præexclamatio, quæ fit, quãdo aliquis inter narrandum hoc prædicit, quod in alijs dicendi locum habet, ſicut in hoc: Et quidem ſagittam primus guſtaturus erat. & Adclamatio, cuiuſmodi eſt: Stultus poſt factum ſapit. Eſt & perſonæ fictio apud eum, & uaria. Multas enim & diuerſas perſonas colloquenteis introdu-

Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι θεοί εἰσ' ῥᾳδίως πάνυ, σοί τ' ὦπ πείθονται, κἠμεῖς δ' ἐθελήσομεν ἕπεσθαι. πολλῷ γὰρ ὄν τῶν τ θεῶν, ὧν οἷς δῆτο τὸ λέγον πρόσωπον, ἑκάτερον καλῶς ἐξηνώχει, τό, τε πειθον, καὶ τὸ ἐθελήσομεν.

Καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, ὅταν τὸ νῦν ἐάσας, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταβῇ, ὃ πᾶν ἰδίως ἀποστροφὴ καλεῖται. ἔστι δὲ μιμητικῶς κινεῖ & ἄγει τ ἀκροώμενον. οἷόν δῆτα καὶ ὧδε· Ἕκτωρ δὲ βοήσασιν ἐκέλευε μακρὸν ἀΰσας νηυσὶν ἐπ' ὠκυδρόμοισι, ἐλθεῖν δ' ὁπότε Βροτόεντα· ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπαΐξας νηῶν ἐπιβήσομαι νόσφιν. ἀπὸ γὰρ τ δηιοτῆτος μετέβαλεν εἰς τὸ μιμητικόν. κἠ γὰρ αὐτῷ δὲ τῷ δηιοτητικῷ πολλάκις χρῆται τῇ ἀποστροφῇ· ἀμφὶ σὲ τῶ λέως ἐμάχης ἀκόρητοι ἀχαιοί. ἀλλὰ κἠ γὰρ τῷ μιμητικῷ χρῆται κἠ μεταβολῇ τὴν προσώπων, ὡς γὰρ τότῳ· ἦ δηὶ παισὶν ἐοικότα θ' ἁγορήσασθε νηπιάχοις, οἷς ὅτι μέλει πολεμήϊα ἔργα, ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἐσθ', ὡς πρίν, ἔχων ἀσυφέλια βουλήν, ἄρχε δὲ ἀργείοισι κατὰ κράτος ὑσμίνας.

Καὶ ἕτερον δὲ εἶδος ἀποστροφῆς ὅδε ἔοικεν· Τυδεΐδῃ δ' ἐπὶ οὐ γοίης ποτάροισι μετεῖπε. ἔστι γὰρ αὐτί τ, ἐπ' αὐτις γοίη. & πάλιν· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει θεσπεσίη, τότ' ἂν ὅτι ἀποχέσθαι φίλον ἦεν. & μετοχαῖς δὲ χρῆται αὐτὶ ῥημάτων, ὡς γὰρ ἐφ', ᾧ κάπῃ καρπῷ βριθομένη, αὐτί τ βρίθεται. καὶ, ᾧδ' οἵγ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότε. αὐτί τ πρὶν εἰδῆναι. καὶ τὰ ἄρθρα δὲ γαλλάσσει πολλάκις, αὐτὶ τῶν ὑποτακτικῶν τοῖς ποτακτικοῖς χρώμενος, οἷον· ἀσὺ ἑτέκεο ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια ποδάργη. καὶ, θώρηχ', ὃν οἱ ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος. & τἀναντίον, ὅτω καὶ τὰς ποθέσεις εἴωθε μεταλλάσσειν, χθιζὸς ἐκ μετὰ λαῖτα, αὐτί τ ὑδὲ λαῖτα. καὶ, νῶϊν αὖ ἀστρατὸν ὧρσε καπεύ.

Ὁμοίως & ποθέσει πᾶσιν ὀνόματος ἐκ οἰκείαν ὧπ φέρει, ὡς γὰρ τότῳ· Μήπως κἠ δηὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι, αὐτί τ δηὰ νυκτός. γοῦτε δ' ἀφαιρεῖται ποθέσεως· οἷον, ἦ ὄγε κεῖτ' ἀχέων, αὐτί τ περί κῆς. & ποτὲ δὲ ἐγμενός ἐστιμιν εἶπε, αὐτί τ ποσέπε. & ἄλλας ποθέσεις ὁμοίως τὰς μὲν ὑπαλλάσσει, τὰς δ' ἀφαιρεῖ. κἠ ὧπ ῥήματά τινα γαλλάσσει, τοῖς εἰς τόπου, & τοῖς γὰ τόπῳ, κἠ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος· ἰωνοὶ δ' ἐτράφησαν κάθιζον, αὐτί τ ἐτράφθαι. καὶ, ἄλλας δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, αὐτὶ τ ἐγγύς.

Ἔστι δὲ πᾶ αὐτῷ κἠ ἡ τ σωδέσμου γαλλαγή. οἷον, ἔνθ' ἦ δ' ὀπώπει ἐμικᾶτο. χόλου δ' ἀλέφατο γυναικός, ἀντὶ τ χόλου γὰρ ἀλέφατο γυναικός. ταῦτα μὲν δὴ κατὰ λέξιν ὅτι σχήματα· οἷς κἠ ἄλλοι πάντες ὁμόνουν ποιηταί, ἀλλὰ κἠ πλείοσι λόγων συνδέσεσι κέχρηνται.

Ἔστι δὲ καὶ ἡ διαίρεσις πᾶ αὐτῷ πολλοῖς εἴδεσιν ἐσχηματισμένη. ὧν ὅτι καὶ ἡ πεφανέρωσις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διεγόμενος μεταξύ, τὸ γὰρ ἑτέροις τάξιν ἔχον τ ῥηθῆναι πρὸ λέγει, ὡς γὰρ τότῳ· ἦτοι οἱ ἐσθλὸν ὠρώρετο θυμὸν ἐμεῖναι. καὶ ἡ ὧπφάνησις, οἷόν ὅτι, ῥεχθὲν δ' ἐτεὸν πάντῃ ἔγνω.

Ἔστι δὲ τὸ δι' προσωποποιίας πᾶ αὐτῷ πολύ, καὶ ποικίλον. πολλὰ μὲν γὰρ κἠ διαφορᾷ προσώπατ εἰσά-

γει δ' ἀλλεγόμενα, οἷς κ' ἤθη παυθῆναι πρέπειεν, γνίσ
τε δὴ καὶ τὰ μὴ ὄντα πρόσωπα ἀναπλάσει. οἷον,
ἦκε μὲν' οἰμώξειν γέροντ' ἱππηλάτα πηλεύς.

Εστι δ' ὅτε καὶ ἡ ἀλατύπωσις ἀζήργασία πραγμάτων,
ἢ γινομένων, ἢ ὄντων, ἢ πραχθησομένων· εἰς τὸ πᾶν
σαφὲς φέρουσα τὸ λεγόμενον, ὡς φησὶ τέτρα· Ανδρας μὲν κτείνωσι, πόλιν δὲ τε τῦρ ἀμαυρώσει, τέκ
να δὲ τ' ἄλλοι ἄγωσι, καθυζώνους τε γυναῖκας. ἢ πρὸς
τὸ οἰκτον κινῆσαι, δύσμορον, ὃν ἐα πατὴρ κρονί
δης ὑπὸ γήρα◎ οὐδῷ ἄσσον γ' ἀρταλέην φθίσει κα-
κὰ πολλ' ὧν δ' ὄντα, ἑμὰς τ' ὀλυμπίους, ἐλκυδέσας
τε θύγατρας, ἢ θαλάμους κεραίζομένους, ◎ νήπια
τέκνα βαλλόμενα πρὸτι γαίη γ' αἰνῇ λιποῦσι.

Εστι καὶ εἰρωνία πρὸ αὐτῷ, λόγος δι' ἐναντίου
δηλῶν τὸ ἐναντίον, μετὰ τινὸς ἤθικῆς ὑποκρίσεως,
οἷον ἔστι τὸ τ' ἀχιλλέως· Αλλ' οὐ νυ σοὶ σὼ σοί τε καὶ
ἄλλοισι βασιλεῦσι φρεζεῦσθαι νήστισιν ἀλεξέμεν δηΐ
ου πῦρ. ὃν δ' ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσθαι, ὃς ζεῖς οἴγ' ἐπέοι
κε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἔσσιν. ἐμφαίνει γὰρ ὅτι ὃν αὖ
τέρον εὕροι βασιλικώτερον. καὶ ὅτ◎ μὴ ὁ τρόπος
ἔσσιν, ὅταν πρὸς ἑαυτ' λέγηται τις ἀντιλῶν, ἵνα τῶν ἐ
αντίων δόξαν πρὸάχῃ. ἑτέρ◎ δὲ ὅταν τις ἄλλως
ἐπαινεῖν ποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ ψέγων. καὶ τὸ
ἔσσι πρὸ ὁμήρου λεγόμενον ὑπὸ τηλεμάχου· αὐτίνο',
ἢ μοὶ καλὰ πατὴρ ὣς κήδεται υἷι◎. ὑφ' γὰρ ἐχθρῷ
λέγει, ὅτι ὡς πατὴρ ἐμοῦ πεφρόντικας. καὶ πάλιν,
ὅταν χλευάζων τις ἐπαίρῃ τὸν θέλας, ὡς οἱ μνηστῆ
ρες· ἢ μάλα τηλέμαχ◎ φόνον ἡμῖν μερμηρίζει. ἢ
τινας ἄξει ἀμύντορας ἐκ πύλου ἠμαθόεντ◎, ἢ ὑμῶν
ἐκ αὐτάρτυνον, ἐπεὶ νύ περ μέτα καὶνῶς.

Εστι δὲ ἡ εἶδος εἰρωνείας καὶ ὁ σαρκασμός, ἐπειδ' αὐ
τις δι' ἐναντίων ἀνασείων τινί, μετὰ πικρίᾳ
μεδ' ἁίματ◎, ὡς ἀχιλλεύς· τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖ
νται, ἐμοὶ δ' ἀπὸ μοῦνα ἀχαιῶν εἵλετ', ἔχει δ' ἄλο
χον θυμαρέα, τῇ παριάω, τερπέσθω.

Τούτοις πρόκεινται ἔχει ◎ ἡ ἀλληγορία, ἅπερ ἕτε
ρον δι' ἑτέρ◎ πρέπουσιν, οἷον ὅτι ὃν· νῦν μὴ δὴ μά
λα πάγχυ μελαίνῃς νύκτα φυλάξεις, δύνῃ γὰρ μάλα
κῆν καταλέγμενος, ὡς ἐπέοικε. τ' γὰρ γ' δ' ἐσμοῖς ὄν
τα, καὶ αὐτρεμιόμενον, γ' κοίτῃ ἐπαλὴ ὑπνώοντ' λέγει.

Κέχρηται πολλάκις ◎ τῇ ὑπερβολῇ, ὅτις ὑπεραίρει
σι τὴν ἀλήθειαν, πολλῷ ἐπίτασιν ἐμφαίνει· οἷον,
Λευκότερα χιόν◎, θᾶσσον δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι. τοῖς
τοις μὲν δὴ τρόποις καὶ χρήσεται χρησάμεν◎ ὅμηρος,
καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ὑποδείξας, τ' ὧν τούτοις δύνα
ξίας πρὸς ποιητὴν δικαίως τυγχάνει.

Επεὶ δὲ καὶ χαρακτῆρές εἰσι τὴν λόγων τὰ καλ
λίστα πλάσματα (ὧν τὸ μὲν ἁδρόν, τὸ δ' ἰσχνόν, τὸ
δὲ μέσον λέγεται) ἴδωμεν εἰ ποιητὴς ὁμή
ρου, τὴν μετ' αὐτὸν ποιητὴν ἢ λογογράφων ὧν τις δύ
σαιτ' ἂν γνῶναι τούτων ἑκάστου, ὧν καὶ ἔστι παραδείγ
ματα, Θουκυδίδου μὲν τὸ ἁδρόν, λυσίου δὲ τὸ ἰσχνόν,
Δημοσθένους δὲ τὸ μέσον.

Τὸ μὲν δὴ ἁδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ἐστι, τὸ καὶ τῇ τῆν
λέξεως, καὶ τῇ τῶν νοημάτων παρασκευῇ μεγάλας

ἔχον

troducit, quibus & omnimodos meres attribuit. Nonun
quam uerò perſonas etiã quæ non ſunt fingit, ut: Haud
dubium Peleus lachrymas effuderit amplas. Eſt aũt et
Expreſsio accurata tractatio rerũ aut factarũ, aut quæ fi
unt, aut futurarũ, ut id qđ dicitur euidẽtius reddat, me-
luti in hoc: Mactãt bicce uiros, perduntq́ ſuburbia flam Diatypo-
mis, Hic pueros ducunt, hic captiuas mulieres. ſis quæ &
Aut ad mouendum miſericordiam: hypotypo-
O miſerum, perdet quem Iupiter ille ſenecta ſis.
Primum nunc meunte, mala hæc ut grandia ſpectet,
Vt nati pereant, rapiatur chara puella,
Coniunx ut uitietur, & ut ſua pignora chara
Proſternantur humi, ſæuo certamine Martis. Eſt &
Ironia apud eum ſermo per contrariũ (cum quadã mora
li ſimulatione) contrarium declarãs, ut eſt hoc Achillis:
Sed Laertiades tecum conſultet, & omni
Concilio regum, quo pellat nauibus ignem,
Et Danaos inter legat is regem potiorem.
Declarat n. quòd haud facilè alium regaliorẽ inuenerit.
Atq; hic quidẽ modus eſt, quando aliquis ſe extennat, ut
cõtrariã ſui exiſtimationẽ præbeat. Alius a. quãdo quis
ſe quempiã maximè laudare ſimulat, quũ reuera uitupe-
ret. Atq; hoc eſt, quod apud Homerũ à Telemac. dicitur.
Antinoe ut natus patre, ſic ego diligor abs te.
Inimico nanq; dixit, Tanquã pater filiũ, ſic me curas. Et
rurſus, quãdo ęs irridẽdi gratia altèrũ extollit, ut proci:
Telemachus cædem haud dubiè nobis meditatur,
Auxilium ex Sparta cogens, Pyliſq́ diſertis.
Multum nanq; ſibi tribuit, ſumitq́ adoleſcens.
Eſt & *Sarcaſmus* quædam *Ironiæ* ſpecies, quando quis Sarcaſmus.
per contrarium alicui conuitians, riſum concitat, quem-
admodum Achilles:
Salua manent alijs ſua dona, ſed unus Achilles
Munere priuatur, licet illi grata ſit uxor
Atridæ, cum qua cumbens ſe oblectet amanter.
His Allegoria haud diſſimilis eſt, quæ aliud per aliud ex
hibet, ut eſt iſtud:
Atræ noctis eris cuſtos, uigilaq́ Melanthi,
In tenero ſtrato cubitans cum maximus heros:
Vnctum nanq; & ſuſpenſum, in cubili delicato ſoporan
dum dicit. Vſus eſt ſæpenumero & hyperbola, quæ ueri
tatem ſuperans, multum uehementiæ oſtendit, ut:
Hi candore niuem ſuperant, curſuq́ Aquilonem.
Huiuſmodi tropis & figuris Homerus ita uſus eſt, & ad
poſteros tranſmiſit, ut ob hæc ingentem gloriã ab omni-
bus meritò reportet.
Quandoquidem uerò dicendi formæ ſunt, quæ genera Generalis
nocantur (quorum aliud quidem grande, aliud gracile, troporũ et
aliud mediũ appellatur) uideamus num omnia ea apud ſchematum
Homerum ſint, in quorum ſingulis ſinguli poetæ & ora- epilogus.
tores poſt illum laborauerunt. Quorum & exempla ſunt,
Thucydidis quidem granditas, Lyſiæ gracilitas, & De-
moſthenis mediocritas.
Igitur grande genus illud eſt, quod & uerborum &
ſentẽtiarum apparatu, magnam emphaſim habet, ut eſt:

Sic.

Sic fatus, nebulas cogit, pulsatq; tridente
Tum mare, commouit Zephyris eximde procellas,
Tellus ut simul & pontus tegerentur opacis
Nubibus, ingrueretq; polo nox undiq; caeca.

Gracile autem, tum rerum materia pusillum, tum & dictione extenuatum est, cuiusmodi est hoc:

Sic fatus, puerum amplexurus strennus Hector:
Ast is retro abijt, gremiumq; petiuit amatae
Nutricis clamans, faciem fugiebat & huius,
Dum stupet ob galeam aeratam, cristamq; minacem.

Medium autem inter utrunq; istorum, gracile uidelicet & grande uersatur, ut:

Vestibus exuitur laceris consultus Vlysses,
Insilit inq; solum, retinens iacula atq; pharetram
Confertam iaculis, iacula & uelocia fudit
Ante pedes, faturq; procis dein talia cunctis.

Quòd autem & floridum dicendi genus (quod uenustatẽ & gratiam ad delectandum, ac uoluptate afficiendum, instar floris habet) frequens apud poetã sit, non est quòd quis dicat, siquidem poesis tali apparatu plena est. Atq; dicendi quidem formae talem apud Homerum uariationem habent, qualem ostendimus, paucis adductis exemplis, ex quibus & reliqua deprehendere licet.

Quoniam uerò omnis oratio, in qua homines se exercent, aut historica, aut ciuilis est, age uideamus num & harum initia apud illum sint.

Historica equidem oratio est, quae rerũ gestarum narrationẽ continet. Omnis a. narrationis occasiones sunt, persona, causa, locus, tempus, instrumẽtũ, actio, affectio, modus, neq; ulla historica narratio est, quin aliquid istorum complectatur. Ad hunc modum & apud poetam res se habet, dum multas res tanquã gestas, aut tanquam gerantur, narrat. Nonunquã uerò & in singulis horũ narrationes inuenire licet. Persona quidẽ, ut ẽ huiusmodi:

Dardanidas inter fuit ille Dares, locuples uir
Integer, atq; dei Vulcani mysta, cui duo
Filioli, Phegeus, Ideus, utercq; peritus
Omnigenae pugnae.

Et dum formas quorundam describit, ut in Thersita:

Strabus erat, claudusq; pedem, & gibbosus, acuto
Vertice, caesaries defloruit undiq; turpis.

Et alia multa, in quibus aut speciem, aut mores, aut actionem, aut fortunam sepe prosequitur, sic ut in his:

Dardanon altitonans genuit Saturnia proles, &c.

Loci aũt apud eum narratio est, qualem de insula Cyclopum regioni uicinia, cõmemorat: in quib. loci speciẽ, diuersitatẽ, insulae qualitatẽ, quae in illa, & quae iuxta illã sunt, & dum ea quae Calypsus antro adiacent, describit:

Speluncam circumdederat nemus undiq; pulchrum.
Quippe alnus fragilis, cletbra, et fragrãs cyparissus.

Et caetera huiusmodi innumera. Temporis aũt, ueluti:

Iamq; nouem magni Iouis anni praeterierunt. Et:
Hactenus appellunt, quum naues Aulida Graeca,
Perniciem Priamo magnam, populoq; ferentes.

Causae uerò, in quib. ostẽdit, quapropter aliquid fiat, aut factum

ἔχον ἐμφάσεις, οἷόν θʼ ὅτι· Ὡς ἔπτω, σιῶπᾳ νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον, χθόνα τρίαιναν ἐλών, πάσας δʼ ὀρέθων ἄκρας παντοίων αὐήμων, σὺν δὲ νεφέεσι κάλυψε γαῖαν ὀπὸ νὺξ πόντον, ὀρώρει δʼ ἐρεμνόθεν νύξ.

Ἰχνοῦ δὲ καὶ τῆ ὕλῃ τὴν πραγμάτων μικρόν, καὶ τῇ λέξει κατισχνωμένον. οἷόν θʼ ὅτι οὕτω· Ὡς εἰπὼν, ὃ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ· ἂψ δʼ ὁ παῖς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλον ὄψιν ἀτυχθείς, ταρβήσας χαλκόν τʼ ἂδʼ ἀῦ λόφον ἱππιοχαίτην.

Μέσον δὲ τὸ ἑκατέρου τούτων μεταξύ, τό μὴ ἰχνόστροφον, τό δὲ ἀστρόστροφον, οἷον· ἀὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμιτρος ὀδυσσεύς, ἄλτο δʼ ἐπὶ μέγαν ὀμὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην, ἐὺν ἐμπλείην, ταχέας δʼ ἐχυδάτ' ὀϊστοὺς πρόσθι ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔπτυν.

Ὅτι δὲ μὴ τὸ ἀνθρώπου εἶδος τῷ λόγῳ δεῖ πολὺ πρὸς τὴν ποιητικὴν κάλλος ἔχειν, καὶ χάριν δεῖν τὸ τέρπειν μὴ ἧττον ἢ τὸ ὠφελεῖν ἔστιν ἄνθρωπος, τί ἄν τις εἴποι; μισεῖ γὰρ δεῖν ἡ ποίησις ἢ τοιούτους κατασκόπους. ἡ μὲν δὴ τῆς φράσεως ἰδέα, τοιούτων ἔχει ποικιλίαν πρὸς τὸ ὁμήρου, οἵαν διήλθομεν, ὀλίγα πρὸ δείγματος θέμενοι, ἐξ ὧν δεῖ καὶ τὰ ἄλλα κατανοεῖν.

Ἐπεὶ δὲ πᾶσα ἡ ἀσκουμένη πρὸ ἀνθρώπους λόγος, ὁ μέν τις δεῖν ἱστορικὸς, ὁ δὲ πολιτικὸς, φέρε θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσίν αἱ ἀρχαὶ πρὸ αὐτῶ.

Ὁ μὲν δὴ ἱστορικός δεῖ, ὁ τῶν γεγονότων πραγμάτων ἔχων δήλωσιν. πάσης δὲ διηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται, πρόσωπον, αἰτία, τόπος, χρόνος, ὄργανον, πρᾶξις, πάθος, τρόπος, καὶ ὅσα τούτων ἔξω μὲν ἱστορία πᾶσα οὐδεμία δὲ διήγησις, ὅτως δεῖ πρὸς τὴν ποιητὴν πολλὰ πράγματα ὡς γεγονότα, ἢ ὡς ὄντα δηγεμόνα, μὲν τὰ μὴ ἐπάνω τούτων διηγήσεις εὑρεῖν δεῖ. πῶς δὲ μὴ, ὡς τὸ τοιόνδε· Ἦν δέ τις ἐν τρώεσι δάρης ἀφνειὸς, ἀμύμων, ἱερεὺς ἡφαίστοιο, δύο δὲ οἱ υἱεῖς ἔσαν, φηγεὺς ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης. καὶ ἐν οἷς ἔδυ τινῶν δηλῶσαι, ὡς ἦλθε δρύοπι φολκὸς ἐπὶ, χωλὸς δʼ ἕτερον πόδα, τὸν ἦ οἱ ἄμυε κυρτὰ, ἦλθε ἔπειτα σιωπῇ πόρε, αὐτὰρ ὑπόρθε φοξὸς ἔην πεφαλῇ, ψεδνὰ δʼ ἐπιγνάμπτεσκε λάχνη, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐν οἷς ἦ ἔδη, ἦ ῥόπτε, ἦ πρᾶξεν, ἢ τύχη πῶς ἢ πῶς δʼ ἰέξεσι πολλάκις, ὡς ἐν τούτοις δʼ ἀρέσκουσιν ἄριστον τὰ ἐν πρώτῳ τάττειν νεφελογερέτα Ζεύς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τόπος δὲ δεῖ πρὸ αὐτῶ διήγησις; ἐποίαν πού ἐστι νῆσον ἡ γειτνιάσεις τῇ τὴν κυκλώπων λέγει. ἐν οἷς τὸ ἔδη καὶ τόπος δηλοῦσι, καὶ τὸ πλήσιον, καὶ τὰ ἐπὶ τῇ αὐτῇ, καὶ τὰ πρὸ αὐτῆ, καὶ πρὸ τὰ πρὸ αὐτῆ, καὶ πρὸ τὰ πρὸ ἀνθρώπου ἐστὶ πάντα ἡ καλυψοῦς. Ὕλη δὲ ἀστεῖος ἀμφιτιφύσα τε λεθόωσα, κλήθρη τʼ, αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος, μὴ τὰ ἑξῆς. καὶ μυρία ἄλλα τοιαῦτα.

Χρόνος δʼ, οἷον· Ἐννέα δὴ βεβάασι δὴ ἰοὶ μεγάλου ἐνιαυτοῦ, μὴ χειμῶνες ἀγέρθοντο, πάρα πρυμνῇ, μὴ ῥοῦσι φέρεσθαι. αἰτίας δʼ ἐν οἷς ἐμφαίνει, δι' ὃ γίνεταί τι, ἢ γέγονεν,

διὰ δὲ τὰ ὡ ἀρχῇ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐκώλυε· τίς τ' ἄρ σφῶν θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; λητοῦς υἱὸς καὶ Διός, ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς, νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακὴν, ὀλέκοντο δ' λαοί, ἀνέπα τὸν χρύσην ἀτίμησε γὰρ ἀρητῆρα Ἀτρεΐδης. καὶ τὰ ἑξῆς. ὡ γὰρ τούτοις λέγει τὰς αἰτίας, Φοῖβος μὲν Ἀχιλλέως τὴν ἀγαμέμνονος διαφοράς τ λοιμόν. τ' ἦ λοιμὸν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος χόλον. τ' δὲ χόλον. τὴν ὕβριν τὴν εἰς τὸν ἱερέα τ' δαίμονος.

Ὀργανὸν ἦ δὲ μίμησιν, ὁποίαν δ' ἐξέφησε τ' ἀσπίδος, ἣν ἤφανος Ἥφαιστος Ἀχιλλεῖ κατεσκεύασε. καὶ ἄλλη σωτομος πρὸς τ' ἔκπληξ. δόρατος, ἐν δ' ἔκτωρ εἰσῆλθε δ' εἰ φίλος, ὡ δ' ἄρα χειρὶ ἔγχος ἔχ' ἐνδεικάπηχυ, πάροιθε δὲ λάμπε χαλκὸς αἰχμὴ χαλκείη, πρὸς δὲ χρύσεος θέε πόρπις.

Πράξεως ἦ δ' μίμησις ἔστιν ἄλλως τε, καὶ αἱ τοιαίδε. Οἷδ' ὅτε δ' ἡ ὃν χῶρον ἵνα ξυνιόντες ἵκοντο. συνὼ ἔβαλον ῥινούς, συνὼ δ' ἔγχεα, καὶ μένε' αὐδήεσσα χαλκοθωρήκων, ἀσπὶς φασίδιος ὁμαλὸς ὀμφαλόεσσα ἔπλιτ' ἀλλήλοισι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Πάθος δὲ μίμησις ὅταν, ὡ ἦ τὸ συμβαῖνον ἔχῃ αἰτίαν, ἢ ἔχῃ ἐνεργείας τινὸς σαφηνίζηται, ὁποῖά φησι περὶ τὴν τοῦ ὀργῆς, ἢ φόβου, ἢ λύπης κατεχομένων, ἢ τιτρωσκομένων, καὶ ἀποκτεινομένων, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτο παρέχοντων. ἔχ αἰτίας μὴ, ἀχνύμενος, μηδ' μέγα φρονῶν ἀμφὶ μέλαινα πιμπλαντ', ὅστε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. ἔχ ἐνεργείας δὲ, αἵματι οἱ δ' ὄσσοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοίαι, πλοκμοὶ δ' οἱ χρυσῷ τε, καὶ ἀργύρῳ ὄφι κωντο.

Ὁ τρόπος δὲ ποιητικὸς πράξεως, ἢ παθήματος, ἢ ἕξεώς τινος, καθ' ἣν τὸ μὲν, ὡ δ' ἔτι ἐνεργεῖ, τὸ ἦ, ὡδὲ πως ἔχει, καὶ πάσῃ ἀκολουθεῖ τῇ τοιαύτῃ μιμήσει. ἔχ ἁδιαίρετα δὲ αὐτ' τὸ τοιοῦτ' δ' αὖ ἔστ'. Τὸν δ' ὀδυσσῆα κατὰ λαμὸν ὤθησε χόμενος βάλε ἰῷ· ἐκπλύθη δ' ἐτόρωσε, δίεπας δὲ οἱ ἔπεσε χθονὸς βλωθρὸς, αὐτίκα δ' αὐλὸς αὐὰ ῥῶγα παχὺς ἄλυε αἵματος αὐδρομέοιο. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἔστι δ' μίμησις πᾶ αὐτῷ, ὡς μὴ ὠδὶ τὸ πλεῖσον πλατεῖαν φράσιν, μὴ ἔχ ἐνεργασίαν ἁρμόζουσαν τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσα; φλοιότ' ἦ δύτον, ὡς ἡ τοιαύτη.

Κεῖται πάτροκλος, νέκυος δ' δὴ ἀμφιμάχονται γυμνοῦ. ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος ἕκτωρ. ὧρ ἦ τὸ εἶδ' πολλάκις δὴ χρήσιμον. τὸ γὰρ πάχος τ λόγῳ δυτενώτερον καθίστησι, καὶ τὸν λέγοντα, μὴ τὸν ἀκροώμενον, καὶ ῥᾳδίως τυγχάνει τ' ποκειμένου. μιμεῖται δ' ποτὲ μὲν φιλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος, ἢ ὁμοιώσεως, ἢ παραβολῆς. εἰκόνος μὲν ὡς ὅταν εἴπῃ· Ἡδ' ἴον ἐκ θαλάμοιο πρίφορος φιλιππίδης, ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἢ χρυσῇ ἀφροδίτῃ. ὁμοιώσεως δ' ἐστὶν οἷον· αὐτὰρ ὁ ἦκτιλος ὡς ἐπιπωλεῖτο σίχας αὐδρῶν. παραβολὴ δὲ, ὅταν παρεκπλησίων πραγμάτων παράθεσιν ποιήσηται, ἔχουσαν αὐτὰ πόδοσιν τὴν ἀπὸ τ' ποκειμένης μιμήσεως. μὴ ἔστι παρ' αὐτῷ ποικίλα τὰ εἴδη τ' παραβολῶν. σωνεχῶς γὰρ μὴ πολυτρόπως παρατίθησι ταῖς τῶν αὐθρώπων πράξεσι καὶ χίσεσι ζώων ἄλλων ἐνεργείας, καὶ φύσεις.

καὶ

factum fit, ut illa, quæ in Iliados exordio dicta sunt:

Quis deus immisit litem, ut contendat uterq;
Haud dubiè Phœbus, regi indignatus Atridæ,
Is siquidem mittendo luem ualidam inter Achiuos,
Innumeros leto dedit ob Chrysam uiolatum. Et reliqua. In his n. inimicitiarũ inter Achillem & Agamemnonem causam fuisse dicit pestem, pestis uerò Apollinis iram, iræ a. contumeliam, qua Dei sacerdos affectus erat.

Instrumenti, qualem narrationem in clypeo (quem Vulcanus Achilli fabrefecit) prosequitur. Est & alia concisa de Hectoris hasta:

Hector ubi ingressus, bis quinq; tenens cubitorum
Vnius atq; hastam bene longam, ferrea cuspis
Cui splendebat item, circundat & annulus auro.

Facti autem narrationes cum aliæ, tum eiusmodi sunt:

Conueniunt, parmas simul obijciunt, simul hastas,
Armatorum hominum quoq; robora maxima, scutis
Cominus umbrosis propellunt mutua utrinq;
Vulnera, magnus ut hinc factus sit utrinq; tumultus.

Affectionis autem narratio est, in qua id quod contingit ex causa, aut ex efficacia quadam declaratur, cuiusmodi de ijs narrat, qui ira, aut timore, aut tristitia afficiuntur, aut uulnerantur, occiduntur, aut aliud quippiã tale perpetiuntur. Ex causa:

Indoluit, feruentq; homini præcordia nigra,
Atq; oculos igni similes gestare corusco. Ex efficacia:
Vi Charitum multo conspersi sanguine crines:
Aurea uitta comas, necnon argentea uincit.

Modus aũt poeticus est, dũ actio, passio, aut habitus aliquis ita describitur, ut secundũ eum aliud quidẽ sic fiat, aliud uerò sic quodammodo se habeat. Quibus narrationibus omnib. Homerus utitur, cuius exẽplũ tale fuerit:

Vulnerat hunc iaculo feriens diuinus Vlysses,
In guttur, procumbat ut is, pateramq; relinquat,
Quã manibus tenuit, cruor hinc de naribus exit, etc.

Est aũt narratio apud eum, quæ plerunq; copiosam phrasim habet, ac diligentiam subiectæ materiæ contimẽtem. Nonnunquam uerò succincta, ut eiusmodi:

Patroclus iacet, hinc pugna est pro corpore nudo,
Illius arma quidem sibi sumpsit strenuus Hector.

Hæc aũtẽ forma sæpe utilis est, orationis nanq; celeritas et dicentem, & audientem attentiorẽ, et facilè noti compotem reddit. Narrat autem nõnunquam nudè, nonnunquam uerò cum imagine, uel similitudine, uel simili imagine, ut quando inquit:

Penelope ex thalamo ueniens, forma referebat
Aureolam Venerem, uenatricemq; Dianam.

Similitudine uerò, ut:

Non secus atq; aries armatorum agmen obibat.

Simili uerò, quum uicinarum rerum comparationem ita facit, ut ád institutum adaptari queat. Suntq; apud eum uariæ similium species, subinde nãq; ac multis modis aliorum animantium efficaciam, & naturam hominum gestis & habitibus confert.

Est

Est etiam quando à minimis similitudinem trahit, nõ ad corporis magnitudinẽ, sed ad uniuscuiusq; naturã respiciens, quo fit ut improbitatẽ muscæ comparet: Inspirauit huic Pallas muscæ improbitatem. Et assiduitatẽ eidem animanti comparauit. Haud secus ac muscarũ examina multa frequentãt. Globum a. & ingentem multitudinẽ ordine incedentẽ, apib. Sicut apum fuerint examina crebra uolantũ. Ad hunc modũ et irã, et persecutionem ostẽdit, dicẽs: Vespis in nia agentib. simileis. Atq; his subiungit: Quas pueri irritare solent: ut eo magis genuinum earũ furorẽ per puerorũ irritationem concitatũ, exaggeraret. De cõtinua a. uoce ait: Boni sunt locustis similes. Loquaciſsimũ nanq; animal, et in hac parte inquietum. Eos a. qui uoces incõcinnè permixtas efferũt, sic cõparauit: Haud secus atq; gruũ clangor ferit æthera summum. Ordinatã uerò multitudinẽ auibus cõsidentib. aſsimilat: Cum clangore considentiũ. Visus a. & facti acrimoniã nõnunquã accipitri cõfert: Persimilisq; palũbineco, qui perceler instat. Nonnũquã u. aquilæ, quam etiã in alto uolitantem lepus pedib. celer non fefellerit. Visus nanq; acumẽ in eo ostẽdit, quòd eã procul ait uidere, celeritatẽ uerò, quòd perniciosiſsimum animal capit. Hostis autem aſpectu obstupefactum ei comparat qui draconem uidet, ita ut nõ puduerit eũ uel à reptilib. exẽpla sumere. Haud secus atq; dracone aliquis uiso redijt mox. Ab illis u. animãtib. timiditatis quidẽ à lepore, et à cerno itidẽ sumit:

Cur adeò stupefacti estis uelut hinnulus omnes?

A canibus autem, quando fortitudinem commendat:

Acres ut catuli mordent aprum, lacerantq;.

Quando autem amorem erga liberos:

Vt canis egregiè catulos propugnat, amatq;.

Quando uerò animi promptitudinem ad custodiendum:

Vt canis est promptus, fidusq; ad ouilia custos.

Raptũ a. qui & fabulose, & audacter fit, lupis cõparare solet: Agnos ut lupus innadit, raptatq; tenellos. Fortitudinẽ u. & constantiã per ſues ſyluestreis, pardos, & leonẽs ostendit: dum unicuiq; quod naturæ ſuæ proprium est tribuit. A ſuibus impetum (quem hoc genus animantis ad pugnam inuictum habet) mutuatur:

Idomeneus apro ſimilis propugnat ubiq.

A pardis pertinacem audaciam:

Nec penetrante cutem pilo, pugnare remittit.

A leonib. u. primũ cunctationẽ, deinde & generositatẽ:

Cauda utrunq; latus, lumbos, ac ilia uerrit.

Rursum a. hominis generoſi cursũ equo ſaturo cõparat:

Sicut equus ſaturus iuxta præſepe moratus. Et cõtrà tardũ inceſſum, ac in tolerando inſuperabilẽ, sic ostẽdit:

Ceu pueros per agros uadens propulsat aſellus.

Regium uerò habitum, ac præſtantiam hiſce expreſsit:

Eminet armento ueluti bos præſtat & omni.

Neq; u. marinorũ animãtiũ ſimilitudines omiſit, polypi quidẽ perſeuerãtiã, & quã difficulter à ſaxis auellatur:

Extrahitur ueluti polypus ſi quando cauernis.

Delphini a. principatũ, ac præſtantiã inter alios piſces:

Vt piſces alios ſuperat delphinus in undis.

Καὶ ἔστιν ὅταν ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων ποιῆται τὴν ὁμοίωσιν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν ἑκάστου ἀφορῶν, οὕτω τὴν μὴ ἰταμότητα ἀπεικάσας μύῃ. Καὶ οἱ μὲν θάρσος φησὶ σὺν θυμῷ ἔθηκεν ἐν τῇ σωτηρίαν αὐτῷ ζώῳ, πάντα μεγάλων ἀλινάων ἔθνεα πολλά· τὴν δὲ ἀθροισμὸν, καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' εὐταξίας μελίσσας· πάντ' ἔθνεα εἰσὶ μελισσάων ἀδινάων, ὅτῳ μὲν τῇ ὀργῇ, καὶ τῇ λίσσεσθαι ἐοικότες ἐνοσίοισι. καὶ ἔλ πρόθυρος, ὅς παῖδες ἐριδαίνουσιν ἔθοντος, ἵνα μᾶλλον τὸ ἐκ φύσεως αὐτοῦ θυμοειδὲς τῷ ἀπὸ τῶν παίδων ἐρεθισμῷ ἐπαίειν· ὧν δὲ συνεχὲς φωνῆς φησὶν ἐθλοῖσι πείγεσιν ἐοικότες. λαλίστατον γὰρ τὸ ζῷον, καὶ ἄπαυστον ἐν τούτῳ. τῶν δὲ ἀσυμφώνως φερομένων φωνὰς παμμιγεῖς ὅτως ἐκάστων· οὐδὲ πρόκλαγγα γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό· τὰ δὲ εἰς τάξιν καθισάμενα πλήθει ζοῖς καθημένοις ὀρνέοις ὁμοίοι, κλαγγηδὸν προκαθιζόντων.

Τὸν δὲ ὀξύτητα μὲν ὄψεως, καὶ μὲν πράξεως, ποτὲ μὲν ἱέρακι παραβάλλει. Ὡκεῖ φασοφόρῳ, ὅς τ' ὠκέος πετεηνῶν· ποτὲ δὲ τῷ ἀετῷ, ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς ὦκ ἔλαθε πτώξ. πρίσασι γὰρ τὴν ὀξυδερκείαν καὶ τὴν προόρασιν ἰδεῖν. τὸ δὲ τάχος καὶ τῷ ποδωκέστατον ζῴων ἐλέγχει. τὴν δὲ ἐκπληκτικὴν πρὸς ὄψιν πολεμίᾳ, δράκοντι ὁράματι προσέσκασεν, ὃν ὀκνήσας δὲ ἀπὸ τῆς ἑρπετῆς παδείγματα λαβεῖν, ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλινορσὸς ἀπέστη.

Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ζώων δὲ ἐλίας μὲν ἀπὸ τοῦ λαγωὸν λαμβάνει, καὶ ἀπὸ τὴν ἐλάφου, ὁμοίως· τίφθ' ὅτως ἕστητε τεθηπότες, αὖτε νεβροί, κωφὼ δὲ ὅτε μὴ ἀλκὴν· ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε, οἵτ' ὦκα θῆρας, ὅτε δὲ φιλοτεκνίαν· ὡς δὲ κύνω ἀπαλῶσι ποδοσκυλάκεσσι βεβῶσα. ὅτε δὲ προθυμίαν πρὸς τὸ φυλάσσειν· ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ. Ἁρπαγὴν δὲ ἅμα μυθικῶς καὶ ἰταμῶς πρασσομένην, λύκοις ἐίκασεν· Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον, ἠὲ ῥίφεσσιν. Τὸ δὲ ἄλκιμον, καὶ ἀτρεπτον δὲ διά τε συῶν. φησὶ, ἠΰτε σῦς, καὶ παρὰ δάλεον, καὶ λεόντων ἔδδξε, μερίζων ἑκάστῳ τὸ πρὸς τὴν φύσιν οἰκεῖον.

Τῶν δὲ συῶν τὴν ὁρμὴν (ἣν ἔχει πρὸς μάχην αὐτόσαῳ) ποιῶν. ἰδομενεὺς δ' ἀρ' ἐνὶ προμάχοις συὶ εἴκελος ἀλκὴν. τὸ δὲ παρὰ δάλεον τὸ ἄπαυστον τὸ τόλμης. ἀλλά τε καὶ περὶ δέρι πεπαρμένῳ ὀκ ἀπολήγει. λεόντων δὲ τὸ μέλλον μὲν, εἰς τέλος δὲ γμναῖον. ὀρὲ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν μασίετα.

Πάλιν δὲ παραβάλλει δρόμου αὖ δρὸς γμναίῳ, ἵππῳ τροφῆς κεκορεσμένῳ. ὡς δ' ὅτε ζὸς σαῶς ἵππος ἀποσπάσας ἕθεν φάτνης. καὶ τοὐναντίον βραδείαν πορείαν ἀπεῖναι γὰρ τῷ καρτερεῖν, ὅτως ἐδείξεν· ὡς ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβίησατο παῖδας. χῆμα δὲ βασίλειον μὴ ὑπορέχον ἐτύπωσε δι' ἀτότων. πάντε βοῦς ἀγέλης μὲν ἔξοχος ἔπλετο ταύτων· ὁ κατέλιπε δὲ τὸν θαλασσίων ζώων ὁμοιότητας. πολύποδος μὲν τὸ παραύομον, δυσαπόσπαστον τῶν πετρῶν· ὡς δ' ὅτε πολύποδος θαλάμης ἀγελομένοιο. δελφῖνος δὲ τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ κρατιστεῖον τῶν ἄλλων,

ὡς δ' ὁ τὸν δ' ἐλφῖνα μεγαπένθεα ἴχνυσιν ἄλλοι.

Πολλάκις γὰρ τὰ τοῦ αὐθρώπου πρασσόμενα ἄλλους ὁμοίως πράξεσι παραβάλλει, ὥσπερ γὰρ τούτῳ· οἱ δ' ὡς τ' ἀμητῆρες γὰρ αντίοι ἀλλήλοισι, τλὼ γήσασιν, ἐπὶ παρ τρίαν ἐλεκτύων τ' αὐλῶν. ἐφ' δ' ἀγχιμαχοῦς ἐλαχρύοντι, ὀνειδίζῃ μετὰ γαργάρεος ὁμοιώσεως·

Τίπτε δ' ἐδ' ἀκρυσαι παρόκλως ἠΰτε πόρη νηπίη.

Ἐπάλμενος δὲ καὶ τοῖς ποιεῖοις παραβαλεῖν πρόβλης αὐθρωπίνας. ὡς γὰρ τούτῳ· Ὡς ἔφατ', ἀργεῖοι δ' μὲν ἔκχυν ὡς ὅτε κῦμα ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε πνοιὰσι νότος ἐλθὼν πορφύρῃσι σκοπέλῳ. τοῦ δ' ὅποτε κύματα λείπει παντοίων αὐέμων, ὅταν γὰρ ἀπ', ἢ γένωνται. γὰρ οἷς ἐλός ὅτι καὶ ὑπορβολῇ, καὶ αὐξήσει κεχρημένῳ. ὁ γὰρ ἤρκεσε κύματος ἤχῳ τλὼ κραυγῇ ἀπεικάσαι, ἀλλὰ τ' προφερομένῳ ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε μετεωριζόμενον τὸ κῦμα μέζονα ἦχον ἀποτελεῖ, ἢ ἁ ἁπλῶς κῦμα, ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀπὸ νότου, τ' μάλιστα τὰ ὑγρὰ κινοῦντος, καὶ ὑπὸ σκοπέλῳ προβλῆτι ἐφ' ἀναστεμφῷ εἰς τὸ πέλαγος ἢ πόρρω κλυζομένῳ ὑπ' αὐτ'. ὃς δ' ἀδιάλειπτον ἔχει τὴν κλύδωνα, ὁπόθεν ἂν πνεύσωσιν οἱ πνέοντες ἄεμοι. τοιαῦτα μέν ὅτι τὰ ἐν τῷ διηγεῖσθαι θέλεις ἀσίας πῇ αὐτῷ, ἅπερ ἔστι ἢ ὑπὸ πολλῶν καταναοῦν ἐκ τῶν ὀλίγων παραδειγμάτων.

Σκεψώμεθα δὴ καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη τ' λόγων, εἰ ἔστι ἐν τῷ ὁμήρῳ πρώτῳ, καὶ τὰς ἐννοίας αὐτ' λαβόντι, καὶ ἐναργῶς κατασκευάσαντι, ὁμοίως ὀλίγα παραδείγματα παρατεθέντα, ἢ τὰ ἄλλα νοεῖν παρασκευάσει.

Ὁ δὲ θεωρητικὸς λόγος ἐστίν, ὁ περιέχων τὰ καλὰ μέλη θεωρήματα, ἅπερ ὅτι γνῶσις τῆς ἀληθείας, γινομένη μετὰ τέχνης. ἀφ' ὧν ὅτι τῶν φύσιν τῶν ὄντων θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατανοεῖν· καὶ τὰς περὶ τὸ ἦθος ἀρετὰς καὶ κακίας διαιρεῖν· καὶ ἔ τινι τέχνῃ λογικῇ τις τὸ χρὴ δὰ τῶν ἀληθειαν προσήκει, μανθάνειν. ταῦτα δὲ μετεχειρίσαντο οἱ μὲν φιλοσοφίαν διατρίψαντες, ὡς ὅτι μέρη τὸ φυσικόν, καὶ ἠθικόν, καὶ διαλεκτικόν. μὲν δ' ἃ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ αἰτήματα μὲν διδόντες ὅμηρον ἐὰ καταμάθοιμεν, πῶς ἂν αὖ εἴη πρὸ πάντων θαυμάζεσθαι ἄξιος; εἰ δὲ δι' αἰνιγμάτων, καὶ μυθικῶν λόγων τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, ὁ χρὴ παράδοξον ἡγεῖσθαι. τῶν γὰρ αἴτιον ποιητικῆς, καὶ τῆ ἀρχέων ἦθος, ὅπως οἱ μὲν φιλομαθοῦντες μετά τινος θυμοσίας ψυχαγωγούμενοι, ῥᾴων ζητῶσί τε, καὶ εὑρίσκωσι τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀμαθεῖς, μὴ καταφρονῶσι τούτων, ὧν ὁ δύνανται συνιέναι. καὶ γὰρ ἐστί πως, τὸ μὲν δι' ὑπονοίας σημαινόμενον ἄγασον, τὸ δ' φανερῶς λεγόμενον εὐτελές.

Ἀρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τ' παντὸς ἀρχῆς, καὶ γράψωσιν, ἢν θαλῆς ὁ μιλήσιος ἐν τὴν τ' ὕδατος φύσιν ἀναφέρει· θεασώμεθα, εἰ πρῶτος ὅμηρος τ' ὑπὲρ λαβὼν εἶπεν, Ὠκεανός τ' ὅσπερ γένεσις πάντεσι πέφυκε. μετ' ἐκεῖνον δ' ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ὑφίσταμένος τὰς πρώτας ἀρχὰς εἶναι τὸ ὕδωρ, καὶ τὴν γῆν, ἐοικε κατάσαι τὴν ἀφορμὴν ταύτην, ἐκ τ' ὁμηρικῶν τούτων.

Sæpenumero autẽ ea quæ ab hominibus fiũt, alijs similiter factis confert, ut in hoc:

Messores ueluti certant frumenta metendo.

Resistendi uim, & tolerantiam uirorum demonstrans, molliter autem ploranti, similitudine perspicua exprobrat:

Cur teneræ in morem lachrymas Patrocle puellæ.

Ausus est autem & elementis humana facta conferre, ut in illo:

Argolici nocem tollebant, fluctus ut altis
Littoribus resonat, scopulo q; immurmurat, Auster
Quem petit omnigenis Zephyris agitata procella
Nunquam intermittens, marijs dum partibus afflant.

In quibus cõstat eum & byperbola, & amplificatione usum esse. Non enim contentus fuit, procellæ sono clamorem comparasse, sed fluctum, qui in altum littus illidun tur, ubi dum fluctus exaltatur, maiorẽ sonitum edit. Neque simplicem procellam, sed ab Austro (qui humida maximè mouet) concitatam, in scopulum eminentem, ac in pelagus prominentem, illisam esse dicit, & qui ab ea alueretur, quiq; assiduæ tẽpestati obnoxius esset, undecũq; tandem uentorum flatus irrueret. Illiusmodi apud eum sunt, quæ ad diligentiam in narrãdo pertinent, quorum multa ex paucis exemplis deprehendere licet.

Perpẽdamus autem & reliquas orationis species, nũ apud Homerum ita sint, ut ipse eas primum & excogitasse, & illustrasse uideatur. Qua de re paucis itidem exemplis adductis, & reliqua conijci possunt.

Cæterùm contemplatiua oratio est, quæ speculationes (quæ sic nocantur) complectitur, quæ habẽt ueritatis cognitionem, quæ arte constat. Vnde & rerum diuinarum & humanarum naturam cognoscere licet, uirtutes & uitia, quæ in moribus sunt, secernere: deniq; nũ conari oporteat, aliqua rationali arte ueritatem discere. Hæc autem ij qui in philosophia uersati sunt, tractauerũt: cuius partes sunt, naturalis, moralis, & dissertiua. Quòd si horum omnium principia, & semina Homerum suppeditasse cognouerimus, quo pacto non præ omnibus admiratione dignus fuerit? Quòd autem per ænigmata, & fabulosas quasdam orationes animi sensa ostendit, non mirum uideri debet. Poetica nanq; in causa est, & priscorũ consuetudo, ut & disciplinarum studiosi, ingenij ac animi quadam delectatione deliniti, ueritatem facilius & inquirant, & inueniant: & ut idiotæ illa non contemnant, quæ intelligere nequeunt. Etenim est quodam modo id quod figuratè significatur, iucundum: quod uerò apertè dicitur, uilescit.

Exordiamur itaq; à totius uniuersi principio, ac generatione, quam Thales Milesius ad aquæ substantiam refert, & uideamus num Homerus primus hoc inuenerit, dicens:

Oceanus qui cuncta creat, gignitq; creata.

Post illum uerò Xenophanes Colophonius, aquam et terram inter prima initia constituens, eam occasionem ab Homericis illis simplisse uidetur:

Sed

Sed uos & tellus omnes fiatis & unda.

Significat n. resolutionẽ in genitalia elementa uniuersitatis. Opinio a. maximè uerax, quatuor elementa constituit: ignẽ, aerẽ, aquã, & terrã. Hæc a. & Homerum scisse apparet, dum in multis uniuscuiusq; istorum mentionem facit. Qua autem serie ea constituta essent, nouit.

Elementorum ordo.

Nam quòd terra omniũ infima sit, uideamus. Orbicularis nanq; cum sit mundus, cælum, quod omnia continet, superiorẽ locum retinere, haud immeritò dici queat. Terra autem in medio collocata undiquaq; inferior aere est. hoc sanè Poeta in his maximè declarat, in quibus Iupiter ait, se de olympo catena suspensa, terram & mare renulsurum, ut omnia in sublime tollerentur:

Ast ego si cupiam, uos nunc detraxero cunctos,
Firma cum tellure simul, pontoq; præalto,
Vertice de cæli suspensa ritè catena,
Atq; hæc rursus ego in sublime reduxero cuncta.

Præterea aere super terram collocato, æthera excelsiorem esse ad hunc modum dicit: Cõscendit pinum, quæ stans in uertice mõtis Aera per liquidum sursum penetrabat in æthram. Æthere autem cælum superius:

Cælũ æthere subli/mius.

Sic illi pugnant, ut ferreus inde tumultus
In cælum resonet, sterilemq; per æthera tranet.

Et præterea in illo:

Aeria ascendit cælum, atq; petiuit olympum.

Quum enim suprema aeris pars purior sit, & maximè à terra, eiusq; exhalationibus distet, ideo olympum, quasi totum splendidum appellari dicunt. In quibus uerò poeta ait: Iunonem cum Ioue consuetudinem habere (quum tamen illius soror esset) per allegoriam hæc significare uidetur, quòd per Iunonem aer intelligatur, quippe humida substantia, propterea etiam dicit:

Iuno aer.

Aera fundebat Iuno Lũcina profundum.

Per Iouem authem æther, hoc est, ignea substantia, & calida essentia innuitur.

Atq; Iouis cælum in nebulis, ac æthere cessit.

Fratres igitur propter coniunctionem, & quandam similitudinem uisi sunt, eo quòd uterq; leuis ac mobilis sit. Familiares uerò, & coniuges, quòd ex istis coeuntibus omnia generentur. Quapropter & in Ida congrediuntur, ac terra eis herbas ac flores gignit.

Eiusdem uerò rationis sunt & illa, in quibus Iupiter ait: Iunonem pendere, & duas incudes (hoc est, mare & terram) illius pedibus appendi. In ijs autem elementorũ rationem maximè habet, in quibus Neptunus Ioui dicit:

Tres siquidem fratres sumus, ex Rhea genitrice,
Iuppiter, atq; ego, tertius infera regna tenet qui.
Omnia tripliciter diuisa, teneteq; sua omnis. Præsertim quum in uniuersi distributione, Iupiter ignis, Neptunus aquæ, Pluto aeris essentiã sortitus sit. Hunc n. aeriã caliginem ideò uocat, quod lucem proprium non habet, sed à sole, luna, & reliquis astris lumen mutuatur.

Iupiter, Neptunus, & Pluto quid allegorice.

Terra autem quarta & cõmunis pars, eã ob causam relicta est, quòd trium elementorũ essentia assiduè moueatur, terra a. sola immobilis est, cui & Olympum addidit.

Si

τότων. Αλλ' ὑμεῖς μὴ πάντες ὕδωρ ἠ γαῖα γένοισθε. σημαίνει γὰρ τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γενητικὰ στοιχεῖα τ παῦλος. ἢ ἴσως μάλιστα ἀληθὴς δόξα, τέσσαρα στοιχεῖα σωίσκει, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. ταῦτα δ' ὁ Ὅμηρος εἰδὼς φαίνεται, μνημονεύων ὡς γὼ πολλοῖς αὐτ ἑκάστου. ἡ τ τάξιν δὲ αὐτ ὅπως ἔχει κατέμαθεν.

Ὅτι μὲν γὰρ ἡ γῆ κατωτάτω πάντων ἐστὶ, θεασώμεθα. σφαιροειδὴς γὰρ ὄντος τ κόσμος, ὁ μὲν περιέχων τὰ πάντα ὀρανὸς, τὸν ἄνω τόπον ἐπέχειν ἀνάγκη λέγοιτ' ἄν. ἡ δὲ γῆ γὼ μέσω ἔοικε πάντα χόθεν κατωτέρω τ περιέχοντος εἶναι. ἔοικε δὲ καὶ ὁ ποιητὴς γὼ τούτοις μάλιστα δηλοῖ, γὼ οἷς φησι ὁ Ζεὺς, ἀπὸ τ ὀλύμπου περαιὼ ἀναφάμενος, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀναπάσειν, ὡς πάντα μετέωρα γένοιτο, Αλλ' ὅτε κεν καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσαι, αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ, σειρὴν μὲν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον ὀλύμποιο δήσαιμι, τὰ δὲ κ' αὖθι μετέωρα πάντα γένοιτο.

Ὑπὲρ δὴ γῆς ὄντος τ ἀέρος, τ αἰθέρα ὑψηλότερον εἶναί φησιν ὅτως· ὡς ἐλάτην ἀναβὰς πολυμήκη σκοπὸς, ἢ τόν γ' ἴδῃ ἀκροτάτη πεφυῖα, δι' ἧρος αἰθέρ' ἵκανει. τ δὲ αἰθέρος ἀνωτέρω τὸν ὀρανόν· ὡς οἱ μὲν μάρναντο, σελήνης δ' ὀρυγμαδὸς χάλκεον ὀρανὸν ἵκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. καὶ ἔτι γὰρ τὰ τῷ· ἠερίη δ' αὖτε μέγαν ὀρανὸν, ὄλυμπόν τε. ἐπὶ γὰρ καθαρώτερον τ ἀέρος, ἀνωτάτω ὄν, καὶ ἐπὶ μάλιστ' ἀπέχον τ γῆς, καὶ τὴν ὀξ αὖ τ ἀναθυμιάσεων, ὡς ὅλον λαμπρόν φασιν ὄλυμπον προσαγορεύειν. γὼ ὡς δὲ φησιν ὁ ποιητὴς σωοικεῖν τῷ δεῖ τ ἥραν ὅσαν ἀδελφὴν, δοκεῖ ταῦτα ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι ἥρα μὲν νοεῖται ὁ ἀὴρ, ἅπερ ὑγρὰ οὐσία. διὸ καὶ λέγει· Ἥρη δ' ἅρμα πίτνα προδὶ βαθείαν. Ζεὺς δὲ ὁ αἰθὴρ, στερεὸς καὶ πυρώδης καὶ γλίσχρος οὐσία· Ζεὺς δ' ἔλαχ' ὀρανὸν εὐρὺν γὼ αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν. ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔδοξαν διὰ τὴν σωάφειαν, καὶ τὴν κατά τι ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι καὶ κινούμενοι σύνοικοί δὲ, καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι δι' αὐτὴν σωιόντων γόνιμα τὰ πάντα, διὸ καὶ γὼ τῇ δεῖ σωέχονται, ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας, καὶ τὰ ἄνθη.

Τὸ δὲ αὖ τ λόγου ἔχεται κἀκεῖνα, γὼ οἷς φησιν ὁ Ζεὺς κρεμᾶσθαι τὴν ἥραν, ἐπὶ δι' ἄκμονας δύο, τρέσι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν. μάλιστα δὲ γὼ ἐκείνοις δι' ἐργάζεται τὸν πόδ' σοιχείων λόγον, δι' ὧν ὁ ποσειδῶν λέγει αὐτῷ· Τρεῖς γάρ τε πρόγονοι μὲν ἀδελφεοί, ὅς τε Ῥέα, Ζεύς, καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' ἀΐδης γένεσιν αὖτε ἔοικε. καὶ τριχθὰ δὲ πάντα δάσσαι, ἕκας δ' ἔμμορε τιμῆς. ἐπὶ ὅτι γὼ τῇ τ πυρὸς οὐσίαν, ποσειδῶν δὲ τὴν τ ὕδατος, ἀδης δὲ τὴν τ ἀέρος. τοῦτον γὰρ λέγει Ζόφον κεροέντα, ἐπεὶ δ' φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει, ἀλλ' ὑπὸ ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ τὴν ἄλλων ἄστρων καταλάμπεται.

Τετάρτη δ' κατελείφθη κοινὴ πάντων ἡ γῆ. ἡ μὲν γὰρ τ τριῶν στοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεὶ, μόνη δ' ἀκίνητος ἡ γῆ μένει, ἡ κὴ τὸν ὄλυμπον προσέθηκεν.

εἰ μὴ γὰρ ὄρος ἔστιν, ὡς μέρος τῆς γῆς, εἰ δὲ τοῦ ἀέρος τὸ λαμπρότατον, καὶ καθαρώτατον, ὡς καὶ ταύτης οὖσης, ἐν τοῖς στοιχείοις πέμπτης οὐσίας, ὃν ἐνίοις τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων. ὥστε κατὰ τὸ εἰκὸς κοινὰ ὑπέβαλεν, τῷ τε γῇ κατωτάτῳ δι' βαρύτητα, καὶ τῷ ὀλυμπῳ ἀνωτάτῳ ὄντα διὰ κουφότητα, ὅτι εἰς τοῦτα αἱ μεταξὺ φύσεις, πῇ μὲν καταφέρονται, πῇ δὲ ἀναφέρονται. τῶν δὲ στοιχείων φύσεως ἐξ ἐναντίων συνεστώσης, ξηρότητός τε, καὶ ὑγρότητος, καὶ θερμότητος, καὶ ψυχρότητος, ὅταν δὲ πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας καὶ κράσεως ἐναρμοζομένης τὸ πᾶν, καὶ μεταβολὰς μὴ μυρίας ἀπομιμούσης, τὸν δὲ πάντων λύσιν μὴ ἐπιδεχομένης, Ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα συνιεσάναι ὅτως, ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμενα εἰς ἓν ἅπαντα, ἄλλοτε δ' αὖ ἕκαστα φορεύμενα νείκει ἄχθει.

Τῷ μὲν συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν τῶν στοιχείων, φιλίαν προσαγορεύσας· νεῖκος δὲ τὴν ἐναντίωσιν.

Πρὸ δὲ τούτου Ὅμηρος τὴν φιλίαν, καὶ τὸ νεῖκος αἰνίσσεται, ἐν οἷς φησὶν ἥρα πρῶτ' αὐτῇ· Εἶμι γὰρ ὀφομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν· οὕς ἐμ' ὀφομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.

Τοιοῦτον δέ γε καὶ τὸν ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρεα ὁ μῦθος αἰνίσσεται, ἡ μὲν γὰρ ἀναμίξις, ὃ παρὰ τοῖς Ἐμπεδοκλεῖ φιλία, τὸ δὲ ὃ πρὸ ἐκείνου τὸ νεῖκος. ὅθεν ποτὲ μὲν συίεσιν ἀλλήλοις, ποτὲ δὲ διαλύονται. ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς ἥλιος, καὶ δεσμοῖ μὲν αὐτοὺς Ἥφαιστος, λύει δὲ Ποσειδῶν. ἐν οἷς δ' ἥλιός ἐστι, ὅτι ἡ ἐνθερμος, καὶ ἡ ξηρὰ οὐσία, ἡ ταύτῃ ἐναντία, ἡ ψυχρά τε, καὶ ὑγρά, ποτὲ μὲν συνάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσιν.

Ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις καὶ τὸ πρὸ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς εἰρημένον, ὅτι ἐκ φιλίας καὶ ἀφροδίτης συστάσεως ἁρμονία συνίσταται, ἐξ ἐναντίων βαρέος τε, καὶ ὀξέος, κιρναμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. ὅπως ἂν αὐτὰ κείμενα ἀλλήλοις τὰ φύσεως τετυχηκότα, αἰνίττεσθαι ἔοικεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῇ πρὸς τὰ θεῶν, ἐν ᾗ πεποίηκε τοὺς μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοὺς δὲ τοῖς Τρωσὶ βοηθοῦντας· ἀλληγορικῶς ἐμφαίνων τὰς διαφορὰς ἑκάστου τῶν φοιβου πρὸς ἀντιπάλους, τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν, τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ. τὸν δ' Ἀθηναῖον τῷ Ἄρει, τὸ λογιστικὸν τῷ ἀλογίστῳ· τοῦτοις τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακῷ. τὸν δὲ Ἄρεα τῇ Ἀρτέμιδι· τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ, καὶ ὅτι ὁ μὲν σαθρὸς, ἡ δὲ πολυκίνητος· τὸν δὲ Ἑρμῆν τῇ Λητοῖ. ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεί ζητεῖ καὶ μέμνηται. ἡ δὲ λήθη τοὐναντίον ἐστί. τὸν δὲ Ἥφαιστον τῷ ποταμῷ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ. Θεατὴν δὲ τῆς μάχης τὸν πρῶτον θεόν, καὶ ὑπὲρ τούτου γεγενῆσθαι.

Ἐκ δὲ τῶν προειρημένων ἅμα, καὶ ἕνα καὶ πεπερασμένον Ὅμηρος φαίνεται, καὶ ὅτι εἷς ἐστιν ὁ κόσμος, καὶ πεπερασμένος. εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, οὐκ ἂν εἰς ἀριθμὸν ὥρας ἔχοντα διῃρεῖτο. καί γε τῇ ὀνόματι σημαίνει τὸ σύμπαν. ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς χρῆται ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τῷ πληθυντικῷ, σαφέστερον δὲ ἐν τῷ

πλοῦ

Si enim mons est, ut partem terræ: sin cœli splendidissimam & purissimam partem intelligas, tum hæc quinta essentia inter elementa fuerit, id quod quidam illustres philosophi senserunt. Quocirca haud abs re communia esse censuit, terrã uidelicet infimam propter grauitatem, & olympum supremum, propter leuitatem. Quoniam in ista, naturæ interiectæ, partim deorsum, partim sursum feruntur. Porrò quum elementorum natura ex contrarijs sit constituta, uidelicet siccitate & humiditate, calore ac frigore: & quum per competentiam & temperaturam (quam inuicem habent) cuncta fabricentur, et ea permanente mutationes particulares fiant, & è contra illa deficiente omnia soluantur, Empedocles cuncta ad hunc modum conflare inquit: Empedoclis placitum.

Est ubi conueniunt amore bene, est ubi rursus
Singula discordant, litem, pugnamq; capessunt.

Vbi elementorum concordiam & unitatem, amicitiam: discordiam autem, contentionem appellat.

Ante hunc autem Homerus cõcordiam & discordiã in ijs obscurè ostendit, in quibus Iuno apud eum ait:

Vado uidere feracis cuncta latibula terræ,
Oceanumq; patrem diuorum, Tethydaq; ipsam
Magnas inter eos ualeam an componere lites.

Talia etiã Veneris & Martis fabula sub uerborum inuolucris ostendit. Quorum illa quidem idem pollet, quod apud Empedoclem amicitia, hic autem idem quod apud illum inimicitia. Vnde fit, ut aliquando inter sese coeant, aliquando autem dissoluantur. Indicat autem eos Sol, Vulcanus uincit, soluit Neptunus. Vnde constat, quòd calida & ficca essentia, & his contraria, frigida & humida, nonnunquam omnia coagmentant, nonnunquam uerò dissoluunt. Fabulæ de Veneris & Martis adulterio mythologia. Odyss. 8.

Quibus & hoc consentaneum, quod apud alios poetas dictum est, quòd ex Martis & Veneris consuetudine, concentus ex contrarijs, grauibus uidelicet & acutis consistet, dum inter sese æquabiliter temperantur. Quo pacto autem ea, quæ contrariam naturam sortita sunt, sibi inuicem opponantur, poeta per ænigma significasse uidetur, præsertim in acie deorum: in qua fingit, alios quidẽ Græcis, alios autẽ Troianis auxilium ferre, allegoricè uniuscuiusq; uim ostendens. Atq; Phœbum quidem Neptuno in acie opponit, calidum & siccum, humido & frigido. Mineruam autem Marti, rationale irrationali, hoc est bonum malo. Iunonem uerò Dianæ, hoc est, aerem Lunæ, eo quòd ille stabilis, hæc uerò instabilis sit. Mercurium autem Latonæ, eo quòd sermo assiduè quærit, ac meminit, oblivio autem his contraria est. Vulcanum deniq; fluuio, eãdem ratione qua solem mari. Pugnæ autem spectatorem deum primarium, & super hoc latantem fingit. Aliacuiusdã fabulæ explicatio.

Ex prædictis autem simul & hoc ostendere Homerus uidetur, quòd & unus, & finitus sit mũdus. Si enim infinitus esset, nequaquam diuideretur in numerum habentem terminum. Ipso enim nomine terminum significat, quippe cum in alijs multis pluratiuo pro singulari utatur.

Clarius

Clarius autem eandem rem declarat, dum inquit: Fines terræ. & rursus in quibus ait: Vltima non equidem quamuis adeat loca terræ, Et maris. Præterea in hoc:

Summo uertice multijugi uersatus Olympi. Vbi in: summum, illic & terminus est. Quid aũt de sole sentiat, non est obscurum, quia quum orbicularem circumferentia uim obtineat, aliquando super terram apparet, nonnunquã rursus subter terram abit, idq; ad hunc modum

Phœb. cur Hyperion. *declarat: O socij, nescimus ubi caligo sit orta, Auroræq; domus, radijq; Hyperionis unde. Quo' ue meent rursus subeuntes infima terræ. Quodq; semper supra nos gradiens sol, ideoq; Hyperiõ, hoc est supergrediens ab ipso poeta appellatus, ex aqua (quæ terram complectitur)*

Solis ortus *hoc est, ex Oceano oriatur, & in eum occidat, poeta perspicuè ostendit. ortum quidem in his: Oceani stagna alta sinens, exortus erat sol, Æthera conscendens, superis*

Occasus. *lux esset ut alma. Occasum uerò, Irruit Oceano lampas Phœbea, facitq; Ingenteis homini tenebras, noctemq; profundam. Ostendit autem & eius formam: Splendidus autem erat ut sol. Et magnitudinem: Nam bene lucescens Phœbus terræ eminet omni. Et adhuc magis in hoc: Sol quando illustris medium penetrarat olympum. Et uim: Sol qui cuncta uidet, nec non audire potest qui. Et quòd sit animatus, & sua sponte moueatur, in quibus minatur: Lux ero funestis, subiens Plutonis in ædeis. Propterea quoq; Iupiter eum adhortatur: Phœbe tuum fuerit posthac mortalibus, atq; Dijs superis lucem cunctis perferre benignam.*

Vis. *Vnde constat, quòd sol nõ sit ignis, sed alia quæpiam potior substantia, id quod & Aristoteles sensit. Siquidem ignis in altum fertur, inanimatus, facilè cessans, & corruptibilis est. Sol uerò in orbẽ fertur, animatus, æternus, & incorruptibilis. Quòd uerò nec aliorum astrorum imperitus fuerit Homerus, ex ijs quæ finxit palàm est:*

Vergilias, suculas, nec non magnum Orionα.

Ad hæc ursam describit, quo pacto subinde iuxta polum Aquilonarẽ nobis semper apparentem uersetur, & propter sublimitatẽ horizontẽ non attingat, eo quòd æquali tempore, & minimus circulus (in quo ursa est) & maximus (in quo Orion) in mundi circũferentia uertitur. Præterea & Bootẽ tardè occidentẽ, qa diuturnũ faciens occasum, eiusmodi situ habet, ut rectus deferatur, et unà cum quatuor signis occidat, quæ sunt ex cunctis illis sex, quæ toti nocti attribuuntur. Quòd u. non omnia, quæ ad fideriũ cõtẽplationẽ pertinẽt (ut Aratus, seu alius quispiã) p̃secutus est, nemini uideatur mirũ, neq; n. hoc ipsi institutum fuit. Nec accidentium causas, quæ circa elementa uersantur, ignorauit, ueluti terræmotuum, ac deliquiorũ. Quum n. tota terra in se ignis, aeris, et aquæ partem (à quibus & continetur) habeat, uero cõsentaneum est, quòd uapores spiritu pleni in eius profunditate consistant. Qui quando foras feruntur, aerem (ut aiunt) mouent. Coerciti antè intumescunt, ac ui foras erumpunt.

Aquæ terræmotuũ causa. *Quòd uerò spiritus intra terrã concluditur, mare in causa esse putant, quod nõnunquã meatuum exitus obstruit.*

Quando

ἀλλοῖ γὼ τῷ ἐπεῖν, πείρασα γαίης. Ⓒ παλίμ γὼ εἰς φησίν· Οὐδ' ἔ κε τὰ νειατα πείρατ' ἵκηται Γαίης, ἠ πόντοιο. καὶ γὼ τῷ, ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδ/ ῥάδ/ος ὀλύμποιο. ὁπτ γὰρ ὄψιν ἀκρότης, ἐπεῖ ἠ πείρας. ὅπως ἡ Ⓒ περὶ ἥλιο γινώσκ/, ἐκ ἀδ/ηλον, ὅτι κυκλοφορικῶ ἔχων δυάμιν, ποτὲ μὲν ὑπὲρ γαίης φαίνετ/, αὖθις ἡ κάτω γῆν ἄπ/ση· ἠ ὧδε δῆλον ποιεῖ, λέγων· ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη ἠὼς, οὐδ' ὅπη ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, οὐδ' ὅπη ἀνίεται. ἠ ὅτι αἰεὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰών, ἠ δι' ὅλης ὑπρίωνος προσαγορευόμενος κάτω αὖτ πῦ ποιητ, τῷ τε ἀνατολῶ ἐκ τ πολιέχοντος τ γῆν ὕδατος, τοτέσι τ ὠκεανόν, ποιεῖται, ἠ εἰς αὖτ κατα δύεται, δηλοῖ σαφῶς τῷ μ ἀνατολῶ κὰμ τὸ δῦς, Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην, οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φάεινη. τῷ ἡ δύσιν, γὼ δ' ἕπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, ἕλκων νύκτα μέλαιναν ὐδὲ ζείδωρον ἄρουραν.

Δείκνυσι ἡ αὖτ Ⓒ τὸ εἶδ/ος· λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὡς. Ⓒ μέγεθος, Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέχεθε γαῖαν. Ⓒ ἔτι μᾶλλον γὼ τότε· ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει. καὶ τῷ δυάμιν· ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ, ἠ πάντ' ἐπακούει. Ⓒ τὸ ἔμψυχον, Ⓒ τὸ ὐδὲ πῃ κινήσει αὐτοπροαίρετον, γὼ οἷς ἀπφλεῖ, δ' ὑσόμαι εἰς ἀίδ/αο, ἠ γὼ νεκύεσσι φαείνω. ἠ ὐδὲ τ τῷ ὁ Ζεὺς αὖτ πρὸ παρακαλεῖ, ἠέλι', ἦτοι μὴ σὺ μετ' ἀθανάτοισι φαείνε, Ⓒ θνητοῖσι βροτοῖσιν ὐδὲ ζείδωρον ἄρουραν. ἀξ ὧν δῆλοῖ ὅλ/ ὁ πῦρ ὄψιν ὁ ἥλιος, ἀλλ' ἑτέρας τινὸς πρείττονος οὐσίας. ὃ πρ ἠ ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν, εἰ γε τὸ μὴ πῦρ ὄψιν αὐξομένης, ἠ ἄψυχον, ἠ ὐδ/ιάλη πτον, καὶ φθαρτόν· ὁδὲ ἥλιος, κυκλοφορητικός, ἠ ἔμψυχος, καὶ ἀίδ/ιος, καὶ ἄφθαρτος. ἠ τ ἄλλων ἡ τὴν κατὰ τ οὐρανὸν ἄστρων, ὅτι οὐκ ἀπείρως ὅμηρος ἔχων, φανερόν ὄψιν, ἀξ ὧν ποιεῖται, πλειάδ/ας θ', ὑάδ/ας τε, τό τε ἀγὼς ὠρίωνος, ἠ τῶν ἄρκτον τῶν αἰὲ στρεφομένων περὶ τ ἀειφανῆ πόλον τ βορέιον, ἠ ὅτι μετέωρον μὴ ἀπτομένων τ ὁρίζοντος, ὅτι γὼ ἴσως χρόνῳ ὅ, τε μικρότατος κύκλος γὼ ᾧ ὄψιν ἄρκτος, καὶ ὁ μέγιστος, γὼ ᾧ ὠρίων στρέφεται, γὼ πῇ τ κόσμου περιφορᾷ· καὶ τ βραδίεως δ' ὑπόμβρου βοώτου, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖται τῷ κατάδυσιν, ὅτ' ὢν πεπτωκὼς θ/σ/, ὡς τε ὀρθὸν καταφέρεσθαι, καὶ συγκαταδύνεσθαι τέτρασι ζωδίοις, τὴν πάντων εἰς ὀλίγου νύκτα μεριζομένων ἐξ ζωδίων. εἰ ἡ μὴ πάντα τὰ περὶ τὴν ἄστρων θεωρούμενα διεξῆλθεν, ὡς ἄρατος, ἢ ἄλλός τις, ὐ χρὴ θαυμάζειν. ὐ γὰρ τοῦτο προέκειτο αὐτῷ. ὐκ ἀγνοεῖ δ' ἐ τὰς αἰτίας τὴν περὶ τὰ στοιχεῖα συμπλοκάτων, οἷον σεισμῶν, καὶ ἐκλείψεων.

Επεὶ γὰρ ἡ γῆ σύμπασα μετέχ/ γ ἑαυτῆ ἀέρος τε, Ⓒ πυρὸς, ἠ ὕλακος, ὑφ' ὧν ἠ περιέχεται, κατὰ τὸ εἰκὸς γὼ βάθ/ αὖτ, σωίσαν/ ἀτμοὶ πνευματώδεις, τούτους φασὶν ἔξω μ φερομένους κινεῖν τ ἀέρα, εἰ χθεῖσας ἡ αὐσιλαίνφ, εἰς τὸ ἔξω διαζομένους. τ δ' αὖ λεῶδ/ς τὸ πνεῦμα ἐντὸς τ γῆς, τ βάλασσαν αἰτίαν εἶν νομίζουσιν, ἐμφράττουσαν ἐνίοις τὰς εἰς τὸ ἔξω διόδους.

ἔστ

ἔσι δ' ὅτε ὑπεχωρῆσαν αὐτῶν κατὰ μέρη τινὰ μέρη. ἡ δὲ ἐν ὁμηρῷ εἰδὼς, τῷ αἰτίαν τὴν σεισμῶν ἐπὶ ποσειδῶνι αἰτίθησι, γαιήοχόν τε αὐτὸν, καὶ ἐνοσίχθονα προσαγορεύων.

Ἐπεὶ δὲ τὸ πνεύματος ἐν τῇ γῆς καθειργνυμένων, νόσους συμβαίνει, καὶ λοιμούς, ἡ ἀμαυρώσεις τῆς ἡλίου, σκεψώμεθα εἰ καὶ ἐνταῦθα σωζόμενόν ἐστι παρ' ἡμῖν. μὴ γὰρ τὸν ποσειδῶνα σείοντα τὴν γῆν, μετὰ τὴν ἀχιλλέως ἔξοδον ὑπὸ τὴν μάχην. προαίρεται δὲ ἡ προτροπαίας, ὅπως ἂν ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις, ὑπὸ μὴ τοῦ σεισμοῦ, ζεύς δ' ὑπὸ νύκτ' ὀλοὴν τανύσας κρατερὴν ὑσμίνην. μὴ πάλιν ὑπὸ τοῦ πατρόκλου, ὁπότε περ' ἠελίου σόον ἔμμεναι, ὅτε σελήνην, ἠέρι γὰρ κατέχουσ'. εἶτ' ὀλίγον ὁ αἴας δύχεται· ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας ἀχαιῶν, ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. μετὰ τὸ τοῦ σεισμοῦ τοῦ πνεύματος ἔξω κατασώσας, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν ἤρα φυσίν· Αὐτὰρ ἐγὼ ζεφύροιο καὶ ἀργέστεω νότοιο Εἴσομαι ἐξ ἀλόθεν χαλεπὴν δρίνουσα θύελλαν. εἶτα τῆς ὑσδραίας οὖν ἀνέμους ἡ ἶρις ὦδε φησὶ τοῦ ἀέρος τοῦ πατρόκλου προκαλεῖ. οἱδ' ὀρόων Γνοιῆ νότον ἠδὲ λίγυρὴν νέφεα κλονέοντες ὀπίσθεν. ὅτως δὲ καὶ τὴν ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου φυσικῶς γινομένην, ὅταν ἡ σελήνη μὲν τῆς πρὸς αὐτὸ συνόδου καλὰ κάθεδρα ὑπελθοῦσα ὅλη σκοτήσῃ, εἰδὼς φαίνει. πνοιὴ γὰρ ἐλαύσει ὁ ὀλυμπιεύς, τὸν δὲ φθίνοντος μηνὸς, τὸν δ' ἰσαμένου, τὸν δ' ἔσθ' ὅτε ἅμα παύει· μὴ ἄρχεται, ὁ μὲν σωτὴρ τῷ ἡλίῳ καὶ σελήνης, ἅμα τῷ ἐλθεῖν αὐτὸ φησὶν ὁ μάντις πρὸς οὓς μνηστῆρας, ἆ δείλοι τί κακὸν τόδε πάσχετε; νύκτι μὴ ὑμέων εἰλύαται κεφαλαί τε, μέτωπά τε, νέρθε τε γοῦνα, ἐδ' ὀπάων ἡ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ μὴ αὐλὴ ἐμέμβλωκεν, ἐρεβεννὸς δὲ νέφος ζόφου, ἠέλιος δὲ ὄραναν ἔβη ἀπόλωλε, κακὴ δ' ὤρη δὲ εἰσέρχεται ἀχλύς.

Καὶ ἀνέμων δὲ φύσιν ἀκριβῶς κατιδόντα, ὧν τὰς μὲν γενέσεις ἐκ τῶν ὑγρῶν εἶναι· τὸ μὲν γὰρ ὕδατος μεταβολὴ, εἰς ἀέρα γίνεται· ὁ δ' ἄνεμος ἐστιν ἀὴρ ῥέων. τοῦτο δὲ, ᾧ τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει, μὴ γὲ οἷς φησιν, ἀνέμων μυρίους ὑγρὸν ἀγόντων. τὸν δὲ τάξιν αὐτῶν, ὡς ἔχει δ' ἐθηκε· σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσαὴς, καὶ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων. τούτων γὰρ ὁ μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ὁρμᾶται, ὁ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας, ὁ δὲ ἀπὸ δύσεως, ὁ δὲ ἀπὸ ἄρκτου. καὶ ὁ μὲν ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὤν, μεταβάλλει εἰς νότον θερμὸν ὄντα, ὁ δ' ἐκ νότου λιπαρώμενος, εἰς βορέαν ἀποκαθαίρεται. διὸ ὥσπερ ὑπὸ κραιπνὸν βορέην, πάσας κύματα ἄξαν. καὶ τὴν αὐτόθεσιν ἡ αὐτὸν φυσικῶς ἀξιοῖ. Ἀλλοτε μὲν τε νότος βορέην πρόσθε φέρε θυμῷ. Ἀλλοτε δ' αὖ εὖρος ζεφύρῳ ἔξασκε διάκριν. Ἠπίστατο δὲ κἀκεῖνος ὅτι βόρειος πόλος ὑπὲρ γῆν ὅτι μετέωρος, ὡς καθ' ἡμᾶς οὖν γὰρ τῷ κλίματι τούτῳ κατοικοῦντας, ὁ δὲ νότιος ἐκ τῶν ἀντίς βαθύς. ὅθεν ὦδε μὲν τὸν βορέην φησί· καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων. τὸν ἄνεμον ἐμπίπτουσαν φοβεῖν τὸν ἀνέμους ἐμφαίνων. τὸ δὲ ὦθει, τῷ ἀπὸ τοῦ κοιλοτέρου πρὸς τὸ ἀνάντες βίαν. ὅτι δὲ καὶ τὴν ὑετὴν γένεσιν

Quando.a.illud recedit, quaſdã terræ parteis ſubuertit. Homer⁹ itaq; hoc nõ ignorãs, terræmotuũ cãm Neptuno attribuit, diũ eũ terræ cõtinẽtẽ, et terræmotorẽ appellat.

Quum uerò flatibus intra terram concluſis, uenti ſpirare ceſſent, atq; hinc caligo & obſcuritas ſolis oriatur, perpendamus num & hoc uiderit. Siquidem fingit terram à Neptuno moueri, poſteaquam Achilles in prælium exierat. Prædixerat autem in priori pugna, qualis eſſet aeris conditio. De Sarpedone quidem, Iupiter in pugnã tenebras immiſit opacas. Et rurſus de Patroclo: Vnde caligo et obſcuritas ſolis naſcatur.

Integer eſſe poteſt, nec clara Diana,
Aere nanq; tenentur. Et paulo pòſt Aiax rogat,
Iuppiter hunc craſſum tolle aera quæſumus omnes,
Facq; ſereniferum, quo oculis ſpectare queamus.

Cæterum poſt terræmotum, ſpiritu iam foris conſtituto, ualidi oboriuntur uenti, unde Iuno ait:

Ipſa proficiſcar Zephyriq; notiq; ruentis
Ex naſto ponto rapidam motura procellam.

Poſtera deinceps die Iris uĕtos ad Patroclipyrã aduocat

Hiq; fragore ruunt, nubes cogendo retrorſum.

Ad hunc modum & ſolis defectum (qui naturaliter fit, quando luna ei coniuncta, perpendiculariter eum ſubierit, ac obſcuranerit) nouiſſe uidetur. Præfatus nãq; quòd Vlyſſes uenturus eſſet, menſe deficiente et exiſtente: hoc eſt, quando menſis ſimul & in exitu eſt, ſimul et incipit, quippe luna cum ſole coeunte, tum uates ad procos ait, eum uenturum eſſe, Ratio deliquij ſolis.

Quid monſtri uideo? caput, & facies aliena
Omnibus eſt uobis, populeq; totum repletum
Veſtibulum eſt ſpectris, ſunt atria plena tumultus.
Cimmeriæ ſubtus tenebræ, ſolisq; labores
Cœlitus oſtendunt ſeſe caligine cæca.

Ventorum præterea naturam accuratè perpendit, horum uidelicet ortum ex humidis eſſe. Aquæ nanq; cõmutatio in aerẽ tranſit. Porrò uentus eſt aor fluens. Hoc u.quum in aliis multis oſtendit, tum in quibus ait, Ventorũ uim humectam ſpirantiũ. Seriẽ aũt horũ, ut habet, diſpoſuit: Ventorum cauſa & ortus.

Vnà Euruſq; Nothusq; ruunt, Zephyruſq; procellas Ordo.
Excitat, & Boreas fluctus ad ſidera tollit.

Horum nãq; alius ab ortu, alius à meridie, alius ab occaſu, alius à ſepentrione ſpirat. Et ſubſolanus quidem humidus, in Auſtrum calidũ mutatur, Auſter aũt rareſcẽs, in Fauonium, Fauonius adhuc magis rareſciens, in Aquilonem facta expurgatione uertitur. Hinc eſt quod ait,

Impulit in celerem Boream, monitq; procellas.

Eorundem uerò contentionem naturaliter explicuit,

Eſt quando Boreas Auſtrum ſuperabat, & Eurus. Contentio.
Eſt quando ceſſit Zephyro, primasq; reliquit.

Nouit præterea ille quòd Aquilonaris polus ſup terram arduus eſt his, qui in hoc noſtro climate habitant, Auſtralis.a.è contra profundus. Vnde de Boreali quidẽ ait,

Aithrigena & Boreas uoluens ad littora fluctus.

Innuens uenti impetum è ſupernis irruere. quòd autem dicit, Pellebat, indicat uim ex depreſſiore parte nitentem in arduum. Quòd autem & pluuia

Quæ sit pluuiarum causa efficiens.

pluuiarum generatio ex humida euaporatione fiat, cõmonstrauit dicens, Aethere demisit rorẽ mox sanguinolentum. Et, Atq; effudit humi cõspersus sanguine guttas. Prædixerat enim, Sanguine cõmaculat Xanthũ Mauors truculentus. Ast ánima Plutonis in atri regna subibant. Vnde cõstat, quòd huiusmodi humores (qui ex aquis terrestribus exhalant) quũ aqua permixti fuerint, è supernis deorsum feruntur. Eiusdem rationis & illud est, Autumni tempus uehemẽs, quo funditur imber. Tum enim sol propter terræ siccitatem, ex profunditate humores extrahens, turbida & terrea refert: turbida autem præ pondere disrũpuntur: Humidæ itaq; exhalationes, imbres procreant: siccæ uẽtos. Quando uerò in nube uentus receptus fuerit, ac deinde nubem ruperit, tonitrua & fulgura creat. Sin uerò fulgur excidat, fulmen emittit. Quod noscens Poeta, talia dicit: Horrendum intonuit coniecto fulgure. Et in alijs, Iupiter intonuit, fulmen ratibusq; trisulcum Intulit. Deos esse, quotquot rectè sentiunt, arbitrantur, & imprimis Homerus. subinde nanq; deorum meminit, dicens: Felices superi uitam duxêre beatam, Perpetuam, facilemq; simul, quòd sanguine, necnon Carne uacant, ideaq; cibum, nec suauis Iacchi Munera degustant, mortalia pectora sicut.

Porrò quum poesis opus haberet Dijs minimè ociosis, ut sententiam eorum sensibilitate contingentium rerũ exponeret, eis corpora attribuit. Quum uerò nulla alia corporis forma, præterquã hominis, scientiæ ac orationis capax sit, facta uniuscuiusq; deorum similitudine, cum ornatu, magnitudine, ac elegãtia: simul & hoc subindicauit, quo pacto imagines & statuæ deorum, ad hominum effigiem adeò accuratè fabrefactæ ponerentur, ut specimẽ de se darent minus prudentibus, quòd essent Dij. Cæterũ cum præstãtissimi quiq; philosophorũ primariũ illũ Deum, ducem & principem omniũ, incorporeũ esse, ac cogitatione duntaxat comprehensibilem arbitrentur, Homerus quoq; hæc credere uidetur, apud quẽ Iupiter appellatur Pater hominũq; deũmq;. Iupiter ô noster pater optime, summe regentum. Imò & ipse Iupiter inquit: Quantũ ego Dijs superis præsto, mortalibus atq;. Minerua deniq; ad eũ: Nos bene callemus, quàm sit tua magna potestas. Si uerò & hoc quærere oportet, an Deũ intelligibilẽ esse sciuerit, non disertè quidẽ (utpote in poesi, quæ multa fabulosa admixta habet) attamẽ ex ijs colligere licet, in quibus ait: Inuenitq; Iouem, qui solus fortè sedebat. Et in quibus ipse ait: Ast ego parte sedens cæli, delector abundè. Illa nanq; solitudo, & quòd alijs Dijs se nõ cõiungeret, sed semet ipsum oblectaret, cõmodo ocio frueretur, ac semper omnia dispensaret, intelligibilis Dei naturam præ se fert. Nouit præterea quòd Deus mens est, quæ cũcta scit, & cũcta gubernat. Neptunus nãq; inquit,

Deus nihil aliud quã mens.

γήθυίς ὄτιν ἐκπρὸ τ ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεσήλωσεν εἰπών· Καὶ ἄρ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας αἵματι μυδαλέας ὀξὺ ἀϊδηρῶ. καὶ, αἱματόεσσας δ' ψιάδας κατέχουσιν ἔραζε. πρόσεργά γὰρ, τῶν μύν γ' αἷμα μελαινόμ ἐϋῤῥόου ἀμφὶ σκαμανδρον ὀνειδᾶσ' ὀξὺς ἄρης, ψυχαὶ δ' ἄϊδος δε κατῆλθον. ὅθεν δῆλόν ὅτιν, ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τ πόδι γλιῶ ὑδάτων ὑγρὰ, ἐὰν ἀπεφυρμένα τῷ ὕδατι, τοιαῦτα ἀνάθεν καταγνωχθῆ. τὸ δ' αὐτὸ λόγυ ἔχει) καὶ κεῖνο. ἡμάτ' ὀπωρινῶ, ὅτε λαβρόταθον χέει ὗδωρ. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐκ βάθεος ἀνασπᾶ σὺν ξηρότητα τ γῆς τὰ ὑγρὰ, βαρέα μὴ γεώδη ἀναφέρει. τὰ ἢ τοῦ βάρεος λάβρα καταῤῥήγνυ). αἱ μὴ ἂν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις, ὑετὸς γίνεσθαι, αἱ δὲ ξηραὶ ἀνέμους. ὅταν δὲ γ' νέφει ἀπολαφθῇ ἄνεμος, ἔπειτα βίαι ῥήξῃ τὸ νέφος, βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ ἀποτελοῦσι. εἰ δὲ ἐκπίπτοι ἡ ἀστραπὴ, πυρωνὸν ἀφίησιν. ὅπερ εἰδὼς ὁ ποιητὴς λέγει τὰ πιῶτα, ἀστράψας δὲ μεγάλ' ἔκτυπε. καὶ γ' ἄλλοις,

ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηὶ πυρωνόν.

Θεοὺς εἶναι πάντες εἴγε ὀρθῶς φρονοῦντες νομίζουσι, καὶ πρῶτος ὅμηρος. αἰεὶ γὰρ μέμνηται τῶν θεῶν, λέγων,

μάκαρες θεοὶ ῥεῖα ζώοντες. ἀθάνατοι γὰρ ὄντες ῥᾳδίαν μὴ ἄπαυστον ἔχουσι τὴν τ ζῆν φύσιν, μὴ δὲ θνητὸν ζῶον τὰ σώματα ἐγγίνεσθαι, ἐδωδὴν πίνοντα αἴθοπα οἶνον, τοῦτο γὰρ ἀναίμονές εἰσι, μὴ ἀβάσιοι καλέον). ἐπεὶ ἢ ἐβούλετο ἡ ποίησις θεῶν ἐνεργοῦντων, ἵνα τὴν γνώμην αὐτῶν ἀδηλότητ τ γνωσιμαχούντων πράσσῃ, πρὸ τοῦ ὑπῆρχον αὐτοῖς σώματα. ὁ δὲ ἢ ἄλλο σώματος εἶδος ἢ τ ἀνθρώπου ἀνθρωπικόν ὅτι ὦν σῶμα μὴ λόγον, προσεικάσας ἕκαστον τ θεῶν μετὰ τοῦ κοσμῆσαι μεγέθει, μὴ καλλῃ, ἅμα μὴ δόξαν παρέσχεν, εἰκόνας καὶ ἀγάλματα θεῶν, μετὰ τοῦ εἰς ἀνθρώπων εἶδος ἀκριβωμένα ἱδρύσθαι ὑπὲρ τ παρέχειν ὑπόμνησιν καὶ τοῖς ἐλάσσον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί. τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν καὶ ἡγεμόνα, τ πρῶτον θεὸν νομιζόντων τῶν ἀρίστων φιλοσόφων ἀσώματον ὄντα, καὶ νοῆσαι μᾶλλον καταληπτόν, καὶ ὅμηρος ταῦτα ὑπολαμβάνων φαίνεται, παρ' ᾧ λέγει) ὁ ζεὺς πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. καὶ, ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, καὶ αὖτος μὲν ὁ ζεὺς φησιν, ὅσσον ἐγὼ πρός τ' εἰμὶ θεῶν, πρός τ' εἰμ' ἀνθρώπων. ἡ δὲ ἀθηνᾶ πρὸς αὐτόν· νῦ νυ μὴ ἴδμεν ὅ τοι θρασὺ ἐκ ὐδεικτόν. εἰ δὲ δεῖ καὶ ζητῆσαι εἰ νοητὴν ἡ πίστατο τ θεὸν, ἐκ ἄντικρυς μὲν, ἅτε γ' ποιήσει πολὺ τ μυθώδες ἐχόσης, ὅμως δ' ἔστι καταμαθεῖν, γ' οἷς φησίν. εὗρεν δ' ὀυρύοπα κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων· καὶ γ' οἷς αὐτὸς λέγει, ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ μνήσω τῶν ὐχὶ ὀλύμποιο ἥμενον, γῶθ' ὁρόωμ φρεσὶ τερψόμαι. ἡ γὰρ μόνωσις αὕτη, ἐ τὸ μὴ καταμιγνύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὴν, ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ σωόντα μὴ χρώμενον, ἡσυχίαν ἄγοντι, καὶ αἰεὶ διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τῷ τ νοητὸν θεὸν φύσιν παρίστησιν. οἶδε δὲ, ὅτι νοῦς ὄτιν ὁ θεὸς, ὁ πάντα ὑπερκοσμῶν, μὴ διήκων τὸ πᾶν, φησὶ γὰρ ὁ ποσειδῶν, ἢ μὰν ἀμφοτέροισιν

ὁμὸν γλῶ ἀδ' ἐ πατρὸν, ἀλλὰ Ζεὺς πρότερός γέ γονεν, καὶ πλέονα εἰδυῖ. καὶ ὅσσ' ἐπολλα κις, γνῶ δ' ἄλλ' αὖτ' γνόησε· τοῦτο σημαίνει. ὅτι ἀεὶ διανοεῖτ.

Τῆς δὲ τοῦ θεῖ διανοίας ἐχεῖ καὶ ἡ πρόνοια, καὶ εἱμαρμένη, περὶ ὧν εἰρηται λόγοι πολλοὶ πρὸς τοῖς φιλοσόφοις. τούτων δὲ παντῶν τὰς ἀφορμὰς ὁμηρος ἔσχε. καὶ τὰ μὲν δὴ προνοίας τῶν θεῶν τί ἂν καὶ λέγοι τις; ὅπου διὰ πολυσης δὴ ποιήσεως ὁ μόνος πρὸς ἀλλήλους ἑαυτὸν τῶν ἀνθρώπων διαλέγονται, ἀλλὰ καὶ καταβάντος ὑπὸ τὸν γλῶ, τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσιν. ὀλίγα δὲ παραλείμματος ἕνεκα θεασώμεθα, ἐν οἷς ὄτρυ ὁ ζεὺς λέγων πρὸς τ ἀδελφὸν. ἔγνως ἐνοσίχαιε ἐμὲν ἐνὶ στήθεσι βαλὼν, ὅν ἕνεκα ξυναλγεα, μέλεσί μοι ὀλυμπιοίπορ. καὶ ἐν ἄλλοις, ὦ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος ὀφθαλμοῖσιν ὀσσῶμαι, ἐμὸν δ' ὀλοφυρτὸν ἦρ.

Ετι δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, καὶ τὸ φιλανθρωπον πᾶσ ἐμφαίνει εἰπὼν, Πῶς ἂν ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμαν, ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν ἀθανάτοισι δίδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν. ἐν οἷς ὁρᾶν ἔστιν, ὅτι ἐπίνοιαν τὸ μὲν ἀνδρα πρῶτον ὑπὸ τοῦ νῦν ἔχειν, λύτρον δὲ ὑπὸ τοῦ σέβειν θεούς. πῶς γὰρ αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας καὶ συμπονοῦντας ποιεῖ τοὺς θεὺς, ἐν πολλοῖς δὴ καταμανθάνειν. ὡς πρὸς καὶ τὴν ἀθλιωτάτην, ποτὲ μὲν τοῦ ἀχιλλεῖ, ἀεὶ δὲ τῷ ὀδυσσεῖ, ἐπ' τ ἐρημῶ τοῦ πρισβεύειν, καὶ αὖ πάλιν τοῦ ὀδυσσεῖ, καθόλου δὲ ἀεὶ [illegible] θεὸς τοῖς ἀνθρώποις πράττειν οἴεται. φησὶ γὰρ·

Καί τε θεοὶ μὲν ἐπιστότες ἄλλοτ' ἀπ' ἄλλοις πανδοῖοι τελέουσιν ὑπερφιάλους πόλεμος, ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ δυνομίην ἐφορῶντες. ἦ δὲ προνοίας τῶν θεῶν, ἔδιόν δὲ τὸ βούλεσθαι δικαίως τοὺς ἀνθρώπους βιᾶν. ἐπ' τοῦτό φησιν ὁ ποιητὴς ἐναργέστατα. οὐ γὰρ χίλια ἔργα θεοὶ μακάρων φιλέουσιν. ἀλλὰ δίκῃ τίσει, καὶ αἴσιμα ἕρχ' ἀνθρώπων. καὶ, ζεὺς ὅτε δὴ τ' ἀνδρώσει λοιησάμενος χαλεπῇσιν οἱ βίη γὰρ ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας. ὡς πρὸ γὰρ τοῦ θεὸς προνοεμένους τῶν ἀνθρώπων εἰσάγει, ὅταν καὶ τοὺς ἀνθρώπους μιμνημένους αὐτῶν ἐν πᾶσι τύχαις. καὶ ὁ μὲν δυσμοῖν σκοπὸς φησὶν· Ελπομαι δυχόμενος δή τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν ἀξελάαν ἐνθάδε νῆας ἀχαιὰς λοιγοσιφορήτας. ὁ δὲ διομήδης, ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ γύναι κε νίκην ὀφρύσι νεύσας ἀχαιῶν. καὶ πάλιν ὁ μὲν κλέναις· ἐπεισὶν τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάασθαι ἐλώκαν. ὁ δὲ θέρσανδρος, φράζεο νῦν μή τοί τι θεῶν μήνιμα γλύφωμαι, πόθεν ἔμ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῶν ἱερημένων δὴ τ' ἀλόγμα ἐκεῖνο τ σαϊκῶν;

Τὸ δὲ ἓν μὲν εἶν τ λόσμον, συμπολιτεύεσθαι δὲ ἐν αὐτῷ θεὸς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φησὶ. καὶ ἐν ὅταν ἔπῃ· Ζεὺς δὲ θέμις ἐκέλευσε θεὸς ἀγορήν δε καλέσαι, τί πτ' αὖτ' ἀργικέραυνε θεὸς ἀγορήνδε καλέσας, ἢ τι περὶ τρώων ἢ ἀχαιῶν μερμηρίζεις; τί ἄλλο τοδείκνυσιν, ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμος διοικεῖται; καὶ πεβουλεύονται οἱ θεοὶ διέχοντος τοῦ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων παῖδός;

τὸν

Est patria, est æquale genus fratriq; mihiq; Iuppiter at prior est genitus me, pluraq; nouit. Atque hoc sæpe, Cogitat hic aliud rursus: hoc innuës, quod semper cogitet. Cæterùm ad Dei mentẽ prouidẽtia & fatum pertinet, de quibus philosophi multa uerba fecerunt. Horũ autẽ omniũ Homerus occasionẽ suppeditauit. Ac de prouidẽtia quidẽ Deorũ quid attinet dicere? Quãdo per omnẽ poesim nõ tantũ inter seſe de hominibus disserunt, uerũ etiã in terram descendentes cũ hominibus uersantur. Sed paucæ excẽpli gratia contẽplemur, in quibus Iupiter ad fratrẽ inquit: Sic Neptune deos cur nostra palatia cœli Nunc teneant cunctos? curæ mihi sunt pereũtes. Et in alijs: Eheu, certè hominem fugientem mœnia circum Percharũ uideo pectusq; meũ cruciatur. Ad hæc regiã dignitatẽ, ac morũ facilitatẽ innuit dicẽs: Non ego diuini posthac oblitus Vlyssis Esse queam; qui mente homines præcellit, & aris Diuorum pecudes incendit, pinguia sacra. In quibus cernere licet, quòd uirũ illũ primò à mentis perspicuitate, deinde à pietate erga deos collaudat. Cæterũ quo pacto cũ ipsis hominibus deos uersanteis ac laboranteis fingat, in multis est perdiscere. Vt quũ Minerua aliquãdo Achilli, semper aũt Vlyssi, & Mercurio Priamo, atq; in uniuersum deos hominibus semper adesse putat. ait nãq; : Dij superi ex æquo tractant homines peregrinos, Indigenasq; simul, uastant & mœnia celsa, Iusticiam spectant humanã, ac impia facta. Diuinæ autem prouidẽtiæ peculiare est, uelle ut homines iustè uiuant. At istud Poeta clarissimè inquit: Improba facta hominũ superi auersantur, honestos Eximiosq; uiros precio dignãtur habere. Et: Quandocunq; nocet successens Iuppiter illis, Qui uiolẽter agũt, ius figunt atq; regunt. Porrò quemadmodum deos hominibus prospicienteis, ita & homines istorũ memores in quauis fortuna, inducit. Atq; dux quidẽ prosperè agẽs, inquit: Spes me magna tenet, uotumq; Ioui, superisq; Cunctis nunc facio, quod propulsabo canes hinc. Periclitans uerò, Iuppiter at rogito, seruabis ab aere Græcos. Et rursus is qui interfecerat: Quandoquidem hunc hominem domui uirtute deorum. Moriẽs uerò: Prospice ne mea mors conflet tibi numinis iram. Vnde igitur potius illud Stoicorum placitum, quàm ex prædictis ortum habet?

Denique unum esse mundum, atque in eo & deos & homines (qui natura iusticiæ participes sunt) rempublicam simul administrare. Etenim quando inquit: Diua Themis superos iussu Iouis ante coegit, Cur tu rursus eos cogis, qui fulmine splendes, Nunquid sollicitus de Teucris, nunquid Achiuis? Quid aliud innuit, quàm quòd mundus ciuilibus legibus administretur? atque dij præconsultent, præsidente deorum & hominum patre?

De prouidẽtia deorum.

Cæterùm

De fato. Cæterum opinionem de fato, in illis ostendit perspicuè: Fata sua effugiet non quisquam, siue malus sit. Siue bonus, primum quum lucem aspexerit almã. At inter alia, in quibus fati potentiam confirmat, ipse quoq; arbitratur (sicut & probatissimi philosophorũ qui post eum uiguerũt, Plato, Aristoteles, ac Theophrastus) quòd non omnia fato eueniant, sed aliquid etiam in hominibus sit situ, ut quibus libera sit uoluntas. Huic autem necessitatem quodãmodo coniungi, dum aliquis hoc quod uult, facto, in id quod non uult, incidit. Atq; hæc perspicuè in multis declarauit, ut in utriusq; poematis exordio. In Iliade dicens, Achillis iram Graijs exitij causam fuisse, atq; tum Iouis uolũtatem completã esse. In Odyssea uerò, Vlyssis socios propter temeritatẽ in perniciem incidisse. Deliquerant enim, dũ sacras Phœbi boues attigerant, cum ab eis abstinere licuisset. Ad hũc enim modũ prædictum erat: Has modo si uaccas dimiseris ire quietè, In patriam reditum, quãuis iactatus, habebis: Lædere sin tentes, me prædicente peribis. Sic non uiolare, in ipsis situm: perire autẽ, quum uiolassent, ex fato consequens erat. Possumus autẽ & alio modo fortuita euitare per prouidentiam, id quod in illo monstrat:

Hic Laertiades præter fatum perijsset, Cæsiani Pallas dea suggessisset, utraq; Palma corriperet saxum cupidè, idq; teneret, Donec spumosum, tumidumq; quiesceret æquor. Hic enim è contrario periclitans, quantum ad fortunam, interierat, per prouidentiam autem seruatus est. Quẽadmodum uerò de diuinis rebus multi & uarij philosophi plurimas occasiones acceperunt, sic & de humanis. Inter quas primò de anima periculum faciamus. Inter placita sanè Pythagoræ & Platonis, celeberrimum est, quòd sentiunt animam immortalem esse: cui & alas Plato (ut ferũt) attribuit. Quis ergo istud pronunciauit? Homerus, qui inter alia & hæc dicit: Ast anima ex membris uolitat Plutonis in ædes. In obscurum inquam, & in conspicuũ locum, siue quis hunc aereum, siue subterraneum existimet. Atq; in Iliade quidem Patrocli animam dormienti Achilli assistere fingit,

De animæ immortalitate.

Vmbra Menœtiadæ adijt miserabilis illum.

Sermocinationem quoq; ei affingit, in qua inter alia hoc dicit, Me prohibent alij manes transmittere flumen. In Odyssea uerò quid aliud in toto descensu ad inferos demonstrat, quàm quòd animæ post mortem superstites sint, & quum de sanguine biberint, loquantur? Norat enim quòd sanguis, pastus & cibus sit spiritus: Spiritus uerò ipsa anima, seu animæ uehiculum.

Euidentissimè autem & illud ostendit, quòd existimet hominem nihil aliud esse quàm animum, in quibus ait:

Tiresiæ Thebani animus deinn uenerat ad me,
Aurea sceptra tenens.

Τῶν δὲ περὶ τῆς εἱμαρμένης λόγων, οἱονεὶ γὰρ ἐκείνοις σαφῶς· μοῖραν δ' ὅ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι, οὐδ' ἡμῶν, ὅ κακόν, ὅδε μὲν ἐσθλόν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται. καὶ γὰρ οἷς ἄλλοις ἐμφατικῶς τῶν δυνάμεων τῆς εἱμαρμένης. ἡγεῖται μέν τοι καὶ αὐτὸς, ὡς πορ καὶ μετ' αὐτὸν οἱ λοιμιώταται τῶν φιλοσόφων, πλάτων καὶ ἀριστοτέλης καὶ θεόφραστος, ὁ πάντα καθ' εἱμαρμένην παραγίνεσθαι, ἀλλά τι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὧν ἐπάρχει ἡμῖν τὸ ἑκάσιον. τότω δέ πως σωπᾶσθαι τὸ καθ' ἑαυτὸ καθεμένον, ὅταν τις πράξας ὃ βούλεται, εἰς ὃ μὴ βούλεται ἐμπέσῃ. καὶ ταῦτα σαφῶς γε πολλοῖς διεδήλωκεν· ὡς τε ἐν γε ταῖς ἀρχαῖς ἑκατέρας τῆς ποιήσεως, γε μὲν τῇ ἰλιάδι λέγων τὸν ὀργὴν τὸ ἀχιλλέως αἰτίαν τῆς ἀπωλείας τῶν ἑλλήνων γενέσθαι, καὶ τό τε τοῦ διὸς βούλησιν ἐκτελεσθῆναι. γε δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ τοὺς ἑταίρους τὸ ὀδυσσέως διὰ τὴν αὐτῶν ἀβουλίαν ὀλέσθαι πορισάμενον. ἀμάρτημα γὰρ ἀφάμενοι τῶν ἱερῶν τὸ ἡλίου βοῶν, ἄσημον ἀρχέσθαι αὐτῶν. καὶ γὰρ ἦν προειρημένον, τὰς εἰ μὲν ἀσινέας ἑάσας, νόστον δὲ μέλλειν, λαίφεα ἔτ' εἰς ἰθάκην, καπνὸν πορ ἀφορῶντα, ἴσεσθαι. εἰ δέ κε σίνηαι, τότε φημὶ τελέεσθαι ὄλεθρον. οὕτως τὸ μὲν μὴ ἀδικῆσαι ἐφ' αὐτοῖς, τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀφελέσθαι, ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἀπόλουθον ἦν. φύσει δὲ καὶ τὸ ἄλλως συμβαίνον ἐκ προνοίας διαφυγεῖν, ὃ πορ φημὶ τότῳ παρίστασθαι.

Ἔνθα δὲ καὶ διὸς ὑὸς μόρον ὤλεσ' ὀδυσσεύς, εἰμὴ ὧδε φρονέοντι θέτο θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.

ἀμφοτέρωσε δὲ χόρσε ἐπεσσύμενον λαβὲ πέτρης, τὸ ἔχεν σγάχων εἶος μέγα λῖμα παρῆλθεν. ἐνταῦθα γε ἐκ τοῦ ἐναντίου διαδιδόναι τὸ τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ προνοίας ἐσώθη.

Καθάπορ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ καὶ ποικίλοι πρὸς τοῖς φιλοσόφοις τὰς πλείστας ἀφορμὰς ἐξ ὁμήρου λαβόντες, ὅτων καὶ περὶ τ ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ τ ψυχῆς πειρασώμεθα. τὸ μὲν δὴ τῶν λογμάτων, πυθαγόρα καὶ πλάτωνος γνησιώτατόν ὅτι, τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἣ καὶ πίερὰ τοῦ λόγῳ προτίθησιν ὁ πλάτων. τίς ἂν τοῦτο πρῶτον ἀνεφώνησεν; ὅμηρος, εἰπὼν ἄλλά τε, καὶ ταῦτα· ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη, ἀϊδόσδε βεβήκει, εἰς τόπον ἀειδῆ καὶ ἀόρατον, εἴτε ἀεραθείη τις, εἴτε ὑπόγειον τόπον. καὶ ἐν μὲν τῇ ἰλιάδι ποιῶν τὴν τοῦ πατρόκλου ψυχὴν ἐφισταμένην κοιμωμένῳ τοῦ ἀχιλλέως· ἦλθε δ' ὧδε ψυχὴ πατροκλῆος δειλοῖο, καὶ λόγους αὐτῷ προτιθήσιν, ἐν οἷς καὶ τοῦτο λέγει· πῆλέ με εἰργάσσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων. ἐν δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ δὲ ὅλης τῆς νεκυίας τί ἄλλο, ἢ τὰς ψυχὰς διεκνυσι μετὰ θανάτον διαμενούσας, καὶ φθεγγομένας ἅμα τοῦ πιεῖν τοῦ αἵματος; καὶ γε τοῦτο ἴσμεν, ὅτι τὸ αἷμα νομὴ καὶ τροφὴ ὅτι τοῦ πνεύματος. τὸ δὲ πνεῦμα εἶναι αὐτὴν ἡ ψυχὴ, ἢ ὄχημα τ ψυχῆς.

Ἐναργέστατα δὲ καὶ ἐκεῖνο ἀπέφηνεν, ὅτι τὸν ἄνθρωπον ὀδὲν ἄλλο ἢ τ ψυχὴν νομίζει, ἐν οἷς λέγει· ἦλθε δ' ὧδε ψυχὴ θεσπρωτίοιο, χρύσεον σκῆπτρον ἔχων.

ἔχων. ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡ ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ τειρεσίας. καὶ γὰρ τῆς ἐξῆς πάλιν τοῦδε μέτ' ἐισγόησα βίλλα ἡρακληείλα εἴδωλον, αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι. καὶ γὰρ καὶ τότε πάλιν ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ μὲν εἴδωλον, ὅπερ ἦν ἀπερεισαμένον τοῦ σώματος, ἐπίτηδες ἡ ἐκείνου ὕλης ἐφελκόμενον ἐφανταζετο. τὸν δὲ καθαρώτατον ἡ ψυχῆς ἀπελθόν, αὐτὸς ἦν ὁ ἡρακλῆς.

Οθεν λέγεκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ ἡ ψυχῆς δεσμωτήριον. καὶ ὥσπερ δὲ ὁμηρος πρώτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἀεὶ δίεμας πεζαγορεύει, ὡς γὰρ τότοις· ὁ δίεμας, ὃς φυλῶ. καὶ δίεμας δ' ἵκεο γυναικί. καὶ, πρὶ ἐμεῖο ἀρέτειο, εἶδός τε, δίεμάς τε. τὸ δὲ ἀπαθὲς τοῦ ψυχοῦ, ὃ δ' ἀμοιρ δόμεναι πάλιν. καὶ, σώματ' ἀκηδέα λεῖπε γυῖ μεγάροις ὀδυσῆος. καὶ, σῶμα γὰρ οὐκέτι λείπεται μεγάροις κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου δεσμὸς ἦν ἡ ψυχῆς· τελευτήσαντος δὲ, ὥσπερ σῆμα καταλείπει.

Τούτῳ δὲ ἕπεται καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ πυθαγόρου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. ἀλλ' ὃ δὲ ὅμηρος διανοίας ἐκτός ὄτιμ. ὁ γὰρ ποιήσας τὸν ἕκτορα τοῖς ἵπποις διαλεγόμενον, καὶ τὸν αὐτίλοχον, καὶ αὐτὸν τὸν ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι διαλεγόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα, καὶ τὸν ἵππον πρὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν οἰκείων ὠλιγινόσκοντα τὸν ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τοῦ ἀοιδοῦ τὸν λόγον, καὶ συγγένειαν ἡ ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων παρίστησι; ἢ οἱ τὰς βῶς τοῦ ἡλίου καταφαγόντας, καὶ ἐκ τούτων ὀλέθρῳ περιπεσόντας, ἐλέγχουσι, ὅτι ὁ μόνον βόας, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ζῶα ὡς ἡ αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν. καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα. οὕτω αἰνίττεται. ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ, μεταλλαττόμεναι εἰς εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπίπτουσιν εἰς τοῦ τοῦ παντὸς ἐγκύκλιον περιφοράν, ἣν κίρκην ποιητικῶς ὀνομάζει. καὶ ἡ ἡλίου παῖδα ὑποτίθεται οἰκοῦσαν ἐν τῇ αἰαίᾳ νήσῳ. ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν καὶ ὀλύρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τῆς θανάτου λιμνάζην.

Ὁδὲ ἐμφρων ἀνὴρ αὐτὸς ὁ ὀδυσσεὺς ἐπαθε τὴν τοιαύτην μεταβολὴν παρὰ τοῦ ἑρμοῦ, τοῦτέστι τοῦ λόγου, τὸ ἀπαθὲς λαβών. αὐτὸς δὲ οὕτω καὶ εἰς ἅδου κάτεισιν (ὥσπερ εἰ ἔλεγε χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος) καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γινόμενος. αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ αὐαθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπεμφθεῖσαν ἀπὸ τῶν ἐν σώματι ὑγρῶν, ὁμοίως ἀκολουθήσαντες λέγοντι· εἰσόκ' ἀϋτμὴ ἐν στήθεσσι μένῃ. καὶ πάλιν·

Ψυχὴ δὲ ἠΰτε καπνὸς· ἐν οἷς τὸ μὲν ζωτικὸν πνεῦμα ἄτε ἐνικμον ἀνίσιδισθοῖ, τὸ ἢ κάτασθεν νύμενον ἦλθε, καπνῷ ἀπεικάζει. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ πνεύ-

De induſtria nanq; à fœminino animæ nomine, in maſculinum ἔχων, id eſt, habens tranſiit, ut oſtenderet quòd Tireſias eſſet animus. Atq; in ſequentibus rurſus: Poſt hunc Amphytrioniadæ aduerti ſimulachrum. Ipſius enim in ſuperis agitat conuiuia læta. Etenim in his rurſus declarauit, quòd ſimulacrum à corpore liberum, non iam ab animæ materia trahi conſpiciebatur: animæ uerò puriſſima pars quæ diſceſſerat, erat ipſe Hercules. Vnde & illud philoſophis uidetur, quòd corpus animæ quodammodo ergaſtulum ſit. Atq; hoc Homerus primus declarauit. Siquidem corpus uiuētium ſubinde demus (quod à uinciendo nomen habet) nuncupat. ut in illis: Nec corpore nec indole. Item: Corpore autem referebat fœminam. Et: Virtutemq; meam, ſpeciemq; & corpus. Cæterùm id quod animam exuit, non aliter quàm ſoma, id eſt corpus, appellat. ut in his: Soma meū Priamo reddas, Hecubaq; parenti. Et: Aedibus in Circes nos ſoma reliquimus omnes. Idem nanque corpus, dum uiueret homo, animæ uinculum erat: eo autem defuncto, perinde ut monumentum relinquitur. Huic uerò & aliud Pythagoræ dogma conſentaneū eſt, quòd ſcilicet defunctorum animæ in alias corporū ſpecies tranſeant. Id quod nec Homerū latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, & Achillem equis colloquentem (imò non tātum colloquentē, ſed etiā auſcultātem) deniq; Vlyſſem prius à cane quàm ab hominibus, adeoq; familiaribus agnitū finxit, quid aliud quàm rationis cōmercium, & animæ cognationē inter homines ac reliqua animātia inſinuat? Ad hæc, qui Solis uaccas deuorauerāt, & ſibi exitiū acceriſſuerant, argumēto ſunt, quòd nō tantum boues, uerūetiam reliqua animantia (quippe eandē uiuendi naturam habētia) à Dijs in precio habeantur. Mutatio autē ſociorum Vlyſſis in ſues, & eiuſmodi animantia, ſub uerborū inuolucro ſignificat, quòd imprudentium hominum animæ, in beluinorum corporū ſpecies mutentur, quū in uniuerſi orbicularē circumferentiam (quam Circen appellat) inciderint. Vnde & meritò filiā Solis in Aeæa inſula habitantē ponit: atq; hanc ex eo ſic nuncupat, quòd homines mortis cauſa lamētentur ac lugeāt.

At ille ipſe prudens uir Vlyſſes, iſtiuſmodi mutationē nō eſt paſſus, quòd à Mercurio, id eſt ratione, immutabilitatē ſumpſiſſet. Is autē ipſe etiam ad inferos commeat, (tanquam diceret, animā à corpore ſeparari) ideoq; animarum tum bonarum, tum prauarum ſpectator fit. Cæterùm Stoici ipſam animā definiētes, eſſe ſpiritum cognatū & ſenſibilē exhalationē, quæ ex humani corporis humiditate emergat, Homeri veſtigijs inſiſtunt, cum inquit: Donec halitus in pectore manſerit. Et rurſus: Aſt animus ſubter terram ceu fumus abiuit. In quibus uiuacem ſpiritum ueluti uigentem facit: eum autem qui iam extinguitur, fumo cōparat. Atq; illo ipſo

ſpiri-

Corpus animæ carcer.

De animarū migratione in alia corpora.

ſpiritus nomine pro anima uſus eſt, fatus ita: Inſpirat uim paſtori populorum. Et, Expirans animam. Et: Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit. Hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et:

Reſpirabat, ubi Boreæ flatus ueniebat,

Reſtituens animum, male qui diſceſſerat inde.

Nam externus flatus affinis, ſuſcitato eius ſpiritu, qui animo defecerat, uitæ eum reſtituit. Nec ratione caret, quod etiam pro externo flatu, animæ nomine uſus eſt, dicens, Leuiter admodum animans. nam dicere uult, quum reſpirare feciſſet.

Animã incorporeã eſſe.

Cæterum Plato & Ariſtoteles animam incorpoream eſſe putauerunt ſemper autem circa corpus uerſari, atq; hoc tanquam uehiculo indigere, propterea quòd etiam dum à corpore liberatur, ſæpenumero ueluti imaginẽ ſpiritualem eius formæ induit, quæ corpori fuerat. Sic & Homerus nuſquã in poeſi deprehendetur animæ corpus tribuere, ſed hoc quod anima priuatum eſt, ſemper iſto nomine appellare: ut & in ſuperioribus quorundam meminimus. Cùm uerò anima (ut & philoſophis placet) duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capiti inſidet, alteram irrationalem, cuius pars quidẽ animoſa in corde, cupiditas uerò in præcordijs ſedẽ habet, an non Homerus huius rei diſcrimẽ prior uidit, quando in Achille rationẽ cũ iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momẽto deliberantem, num ſe de eo qui læſerat, ulciſceretur, an iram ſedaret? Hactenus hæc animo uoluens, ac mente uolutans. Hoc eſt prudentiam, & ei oppoſitam furibundam iram quam à prudentia ſuperari finxit: hoc nanq; ei Mineruæ apparitio uult. Præterea etiam in alijs iracundiam per rationem admoneri finxit, atq; hanc ceu principem ſubditæ imperare. Cor tolera, quondam longè maiora tuliſti. Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur:

Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frenat,
Factus erat rurſus tolerans, & corde quietus.

Similiter & ægritudo:

Hæc mala mittamus, quanquã ſunt triſtia ualde,
Pectoribus læti ponamus mente dolorem.

Nonnunquam uerò rationem ab iracundia ſuperari oſtendit: id quod non laudare, ſed uituperare uidetur. ut quum Neſtor Agamẽnoni contumeliam, qua Achillem affecerat, exprobrans inquit:

Conſilio noſtro nequaquam, nanq; ego multis
Diſſuaſi, ſed tu cordi indulgere ſuperbo
Malebas, fortemq; uirum contemnere, magno
Qui ſuperis precio fuerat, ſummoq; in honore.

His autem ſimilia Achilles quoq; Aiaci loquitur:

Omnia uera quidem dixiſti, procq; decoro,
At cor bile tumet, quãdo huius cunq; recordor,
Qui me præ cunctis nihili modò fecit Achiuis.

Sic etiã eſt quãdo præ timore ratio obſtupefit, ut cũ Hector ſecũ deliberat, an cũ Achille cõgreſſurus ſit,

Eſt

πνεύματος ὀνόματι λέγηται ἐπ' αὐτ, ὡς εἰπὼν. ἐμπνεύσει μὴν μέγα ποιμένι λαῶν. καὶ, θυμὸν ἀκρπνείων. καὶ, ἅσπ' ἐπεὶ ἔν ἄμπνυτο, κὴ ὃν φρένα θυμὸς ἀγείρθη· τοτέσι, τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξαθ. καὶ, αὖθις δ' ἀμπνεύθη, πρὰ δὲ πνοιὴ Βορέαο ζώχρει ἴπνειόωσα κακῶς λελαφηότα θυμόν. τὸ γὰ λειποθυμοῦν τοῦ πνεῦμα ῥιπίζαται ἢ ἔξωθεν πνοὴ συμφυὴς ὅσα, ζῶντα αὐτὸν κατέισασ. σωαίρει δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ αὖθι τὸ ἐκπνοὴ πνεύματος τῷ δ' ψυχῆς ὀνόματι λέγηται εἰπών· ἦκα μάλα ψύξαται. βάλεται γὰ εἰπεῖν αὐτίπνουσασ.

Πλάτων δὲ καὶ ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματ μὲν εἶν γνώμιαν, ἀεὶ δὲ πρὸι σῶμα εἶν, καὶ τότε ὥσπερ ὀχήματος δεῖσθαι. διὸ καὶ ἀπαλλαττομένην τὸ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι πολλάκις καθάπερ ἐναγεῖον, ἅμ ἔχε τοῦ σώματι μορφὴν διαφυλάττουσαν. οὕτως οὖν καὶ Ὅμηρος ἀδαμὰ τῆς ποιήσεως εὑρεθήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐσθημένον ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τοῦ ὀνόματι προαγορεύει, ὡς καί τινων γ' τῆς πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν. τ δὲ ψυχῆς ἐχούσης (ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ) τὸ μὲν λογικὸν γνίδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ἄλογον. καὶ τούτου, τὸ μὲν θυμικὸν γνοικοῦν τῇ καρδίᾳ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν γ' τοῖς περὶ τὴν γαστέρα, ἆρ' οὖν ὁ πρότερος ὅμηρος οἶδε τὴν τούτου διαφοράν, ὃς ἐποίησεν, ὡδὶ μὲν τὸ ἀχιλλέως τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ μαχόμενον, καὶ γ' τῇ αὐτῇ βουλῇ διανοούμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸν χόλον; Εως ὁ ταῦθ' ὁρμαίνε κὴ φρένα καὶ κὴ θυμόν. τουτέστι τὴν φόνησιν, καὶ τὴν αὐτικεμένην αὐτῷ θυμικὴν ὀργήν, ἧς τὴν φόνησιν ἐπικρατοῦσαν πεποίηκε. δεῖ γὰρ αὐτῷ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀθλιωτάς βούλεται. καὶ γ' ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ παραινοῦντα, καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τοῦ ὑποτεταγμένῳ μελοῦντα· Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κυνὸτερον ἄλλό ποτ' ἔτλης. καὶ πολλάκις μὲν τοῦ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον, ὡς γ' τόφρις· Ως ἔφατ', ἐν στήθεσι κατεπτόμενον φίλον ἦτορ. τοῦ δ' αὖτ' γ' πείσει κραδίη μένε τετληνία. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον· ἀλλὰ τὰ μὲν πότε τύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, θυμὸν ἐνὶ στήθεσι φίλον δαμάσαντεσ ἀνάγκη. ἐνίοτε δὲ πολιηγόμενον τὸν θυμὸν τοῦ λογισμῷ παρίεισιν, ὅπερ οὐκ ἐπαινῶν, ἀλλὰ ψέγων φανερός ὅτιν. ὡς ὁ νέστως τοῦ ἀγαμέμνονι τ' εἰς τὸν ἀχιλλέα ὕβριν ὀνειδίζων φησίν· οὔ τι κατ' ἠμετέρον γνόον, μάλα γάρ τοι ἐγωγε πολλ' ἀπεμυθεόμην, σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ εἶξας, αὐδρα φέρεσον, ὅτ' ἀθανάτοι περ ἔτισαν, ἠτίμησας. ὅμοια δὲ τέτρις καὶ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αἴαντα λέγει· πάντα τίμοι κατὰ μοῖραν εἰσομυθήσαθαι. ἀλλά μοι οἷδ' ἄνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνε μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον γ' ἀγείοισιν ἔρεξεν. ὅτω δὲ καὶ ὑπὸ φόβε ἔσιν, ὅτε ὁ λογισμὸς ὀξύσας· ὅπε ἑκάτερ μὲν διανοῆται ὑποσκῶπτει τὴν

πρὸς τὸν Ἀχιλλέα μάχῃ. Βέλτερον αὖτ' ἐρίδι ξυνελαυνέμεν, ὅτις τάχιστα ἕλοιμεν ὀπποτέρῳ κεν ὀλύμπιος ὖδος ὀρέξῃ. ἔστ' ἀναχωρεῖ πλησίον γενομένου τοῦ Ἀχιλλέως. ἔνθα δ' ὡς φόβησεν, ἕλε δόμος, ὃν δὲ γὸν ἔτλη αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

Εσι δὲ καὶ κεῖνο δῆλον, ὅτι τὰ πάθη πρὸς τὴν καρδίαν σωίστησιν, ὀργὴ μὲν ὅτως· λιγαδίη δ' εἰ φίλον ὑλακτεῖ. λύπῃ δὲ· τέο μέχρις ὀδυρόμενος, καὶ ἀχθύμῳ σὴν ἑλικας λιγαδίην. τ δὲ φόβος· λιγαδίη δέ μοι ἔξω σθένεος ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ὥσπερ τὸν φόβον, ὅτω καὶ τὸ θάρσος πρὸς καρδίαν ἀναφαίνει. καρδίη ἄλληκτον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔδοξε τοῖς σοφοῖς, τὸ ἡγεμονικὸν εἶν πρὸς καρδίαν. τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν ὅπως πρὸς γαστέρα φ' πολλοῖς δηλοῦται, κὴ φ' τέρις· ἀλλά με γαστὴρ ὀτρύνει κακοεργός. κὴ, γαστέρα δ' ὅπως δεῖν ἀναρύψαι μεμαῶτα. καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν πρὸς τὸ θυμικὸν μέρος φ' ψυχῆς, φύσει συμβαινόσας κατεῖδε τὴν μὲν ὀργὴν ὑπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δέ τινα τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος ὅταν ἐμφαίνωμ, ὡς ἐν τούτοις· ἀχνύμενος, μένει δὲ μέγα φρονῶν ἀμφιμέλαινα πίμπλαντ', ὅστε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. μένος γὰρ τὸ πνεῦμα προαγορεύειν ἔοικε, θάρσος δὲ ἐγγίνεσθαι καὶ φλέγεσθαι ὑπὸ τῶν θυμουμένων οἴεται. πάλιν δὲ αὖτε τῶν φοβουμένων πνεῦμα συνεχόμενον καὶ καταψυχόμενον, τὰς φρίκας καὶ τὸν τρόμον ποιεῖ, καὶ τὰς ὠχρώσεις ἐν τοῖς σώμασι. πάντα γ' ταῦτα συμβαίνει ὑπὸ ψύξεως, ἡ μὲν ὠχρότης, ὅτι τὸ θερμὸν συστρέχοντος εἰς τὰ μέσα, τὸ ἐρυθρὸν ἀπολείπει τὴν ὑποφώνειαν. ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς συνελόμενον τὸ πνεῦμα πάλσει τὸ σῶμα· ἡ δὲ φρίκη, ὅτι συγγυμνούσης τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες διεζόμεναι ἀντίστανται. πάντα δὴ ταῦτα σαφῶς σημαίνει ὅμηρος. φησὶ γὰρ· χλωροὶ δὲ καὶ δείσε. καὶ, χλωρὸν δέος ἦρει. καὶ, τρομέει ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. καὶ, ὡς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δῦσε δὲ αἰνῶς. ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσαν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.

Κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ τὸν φόβον κρύογνα προσαγορεύει. ἐκ δὴ τοῦ ἐναντίου, θαλποριὴν τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. τὰ μὲν δὴ φυλακτικὰ πάθη τοῦτον διαιρεῖται τρόπον.

Πάλιν δὲ τῶν πρὸς ἀρισοτέλη ἀσεῖα πάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν, κὴ τὸν ἔλεον (τὸ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ δ' ἀκηδεῖν ὑπὸ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν δυτυχοῦσι, νέμεσις καλεῖται· τὸ δὲ λυπεῖσθαι, εἰ παρ' ἀξίαν δυσυχοῦσιν, ἔλεος λέγεται) ταῦτα καὶ ὅμηρος προσήκειν τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅτε κὴ Ζῆν δ' ἐᾷ ἀνατίθησιν αὐτά. ποιεῖ γ' ἄλλα τε, καὶ ταῦτ'. Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχῃ τελαμωνιάδαο· Ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶτ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο. καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν οἰκτείρει τ' αὖτε τρόπον λιωκόμενον πρὸς τεῖχος.

Est satius multò ut Pelidæ congrediamur, Et uide amus utrum faciet uictoria clarum. Deinde recedit, ubi Achilles propius accesserat: Hectora cùm sensit, rapuit metus, ut fugeret mox, Linqueret ut post se portas, & mœnia Troiæ. Manifestiũ uerò & illud est, quòd animi perturbationes circa cor constituat, iram quidem ad hunc modum· Cor autem ei intus latrabat. Aegritudinem uerò: Lugens, atq; dolens, laceras cur pectora chara? Metũ uerò: Excideratq; mihi cor charo pectore lugens, Subq; tremunt membra. Porrò qua ratione metum, eadem & audaciã iuxta cor esse declarat: Cor furit in sæuum sine fine incurrere Martẽ. Cæterũ quãdo inter prædicta, Stoicis uidetur, rationẽ tanquam principẽ in corde, cupiditatẽ uerò circa præcordia esse sitam, Homerus id cùm in alijs multis, tum in his perspicuum facit: Sed me uẽter stimulat maleficus. Et: Haudquaquam uentrem licet occultare uolenti. Præterea & causas eorum quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura cõtingũt, peruidit. Quippe irã ex ægritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorẽ quẽdam esse demonstrat: ut, Aegre fert adeò, ut præcordia sanguine plena, Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas. Pro spiritu namq; μένος, id est iram ponere uidetur, cumq; in irascẽtibus nasci & incendi existimat. Porrò quũ is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorẽ, tremorẽ, & palliditatẽ in corpore generat, siquidẽ omnia hæc ex frigore oriuntur. ac Pallor quidẽ, quando calor in media se confert, ac Rubor superficiem deserit: Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit: Horror, quia concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur hæc Homerus clarè innuit, cum inquit, Pallidi præ metu. Et: Pallidus metus corripiebat. Et: Membra tremũt mihi fortia claraq; quondã. Et: Sic fatus simulatq; senì mens fusa timore.

Affectuum causa.

Obstupuit, steteruntq; comæ, & uix mẽbra leuabat. Ad eũ igitur modum & pro timuit, friguit ait: et metũ gelidum appellat. Ecõtrà autẽ, pro audacia, & bona spe, confidentiã, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atq; ad hũc modum uitiosos affectus discernit. Cæterùm quũ Aristoteles indignationẽ ac misericordiã pro laudabilibus affectibus habeat (dum nanq; boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur: dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur) Homerus quoq; hæc ex bonorum uirorum officio esse putat. ubi etiam Ioui ea, tum alia tribuit. Facit enim & alia & hæc: Cum Telamonesato pugnã detractat inire Iuppiter: hocq; facit, superetur quo minus ille. Et in alijs:

De bonis affectibus.

Rursus miseratur eundẽ fugientẽ, mœnia circũ.

Περὶ

Porrò

De animi uirtute & uitio.

Porrò qd nã Poeta de animi uirtute & uitio ſenti at, in multis oſtẽdit. Cũ enim una illius pars intelligẽs & ratiõalis ſit, altera uerò ratiõis expers, et affectui obnoxia, atq; ob id homo mediũ quiddã inter Deũ & beluã natus ſit, ſummã qdẽ uirtutẽ diuinã, ſummũ uẽ uitium beluinũ (ut & Ariſtoteles poſt eum) exiſtimat, atq; hæc per ſimilitudines declarat. Semper enim bonos uiros dỹs ſimiles, & Ioui conſiliũ par appellat. Inter malos uerò, timidos fugacib. ceruis, ouib. cuſtodẽ carẽtibus, & leporib. fugiẽtib. cõparat. De ijs autem qui procliuè & incogitanter ira afficiuntur, ait: Pardi tanta fuit nunquã, nõ ira leonis, Apri, nonq; capri fuit unquã pernicioſi, Dum furit, oſtentatq; ſuum per pectora robur. Quanta tenet pueros Panthi, quibus haſta decora. Impotẽter aũt dolentiũ luctus, luſciniæ querelis cõparat, Inuolucres cuius pullos prædatus arator. Quum igitur Stoici uirtutem in indolentia ponunt, ea ſectari uidentur, in quibus Homerus omnẽ affectum tollit, ut quum de ægritudine ait: Quin ſepe litis eum, quem non reuocare poteſtis Ex Erebo, quamuis lachrymas fundatis acerbas. Et: Cur lachrymare Patrocle miſer, ceu mœſta puella? De ira uerò, Lis utinam ſublata foret nobis, ſuperiſque. De timore autem: Ne ſuadete metum, nam perſuadere nequibis. Et: Ictus, percuſſuſq;, uidens fatumq;, necemq;, Magnanime occumbat ferro. Ad huc modum & ij qui ad ſingulare certamen prouocabantur, intrepidè mortem gerunt, imò plures pro uno aſſurgunt. Atq; uulneratus haud minorem perſeuerandi cõfidentiam habet, ut alibi inquit: Quid iactas, quòd planta pedis perſtricta ſit à te? Deniq; omnis generoſus cõparatur leoni, apro, torrẽti, aut turbini. Porrò quum Peripatetici exiſtiment, homini impoſſibile, ut perturbationibus uacet: medioq; quodã inuento, uirtutẽ mediocritate finiãt, quæ illarũ exceſſũ tollat: Homerus etiã optimos quoſq;, nec prorſus impotẽtes, nec intrepidos, nec dolore uacãteis inducit, ut in hoc à malis differãt, quòd affectibus non nimiũ teneãtur. Ait enim: Mutatur color ignaui, mens atq; mouetur Sede ſua, nutat, nec perſtat in ordine certo. Intus cor crepitat multum formidine mortis, Dentes atq; crepant, ſtriduntq; timore, metuq;. At forti color eſt idem, nec pectora terror Immodicus pulſat. Perſpicuũ nanq; eſt, q̃ cum uehemẽtiorẽ metũ bono uiro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem & de ſimilibus affectibus, dolore uidelicet ac ira, ſentiendum, cuiuſmodi illud eſt: Membra Phrygum ſubijt uehemens tremor, Hectoris atq;

Magnanimũ quamuis crepitat cor, pectore læto.

Magnũ inter timẽtes diſcrimen.

Alij nanq; uel uidendo contremiſcebant: hic uerò quamuis in periculo cõſtitutus, tamẽ fortis erat, & dũtaxat æſtuabat. Vnde aliter quidẽ Dolonẽ ac Lycaonem timenteis fingit: aliter uerò Aiacem & Menelaum reſpectare, ac ſe pedetentim ſubducere,

περὶ δὲ ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς, ἣν ἔχει δόξαν ὁ ποιητὴς γὼ πολλοῖς πῆσιν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν τι τῆς ψυχῆς νοερὸν καὶ λογικόν ὅτι, τὸ δὲ ἄλογον καὶ ἐμπαθές, καὶ οἷά ἐστιν μέσον θεοῦ καὶ θηρίου γέγονεν ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν· ὡς ὕστερον ἀριστοτέλης ᾠήθη, καὶ ταῦτα ἐμφανίζει γὼ ταῖς ὁμοιώσεσιν. ἀεὶ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ὀνομάζει θεοειδεῖς, καὶ διὸ μῆλα ἀτάλαντον· τοὺς δὲ φαύλους οὐς μὲν δειλούς, φυζακινοῖς ἐλάφοισιν εἰκάζει, καὶ πρὸς ἄτοις ἀσημάντοις. καὶ λαγωοῖς διωκομένοις. ὧδι δὲ τὸν πρόπετῆ καὶ αὐθάδη ὑπὸ ὀργῆς φερομένων φησίν·

οὔτ' ἂν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος, οὔτε συὸς κάπροιο ὀλοόφρονος, ὅτε μάλιστα θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πρὸς ἀγέρει βλεμεαίνει· ὅσσον παύθου υἱὸς ἐϋμμελίαο φρονέοντος. οὐδ' ἢ λυπουμένων ἐμπαιότερον ὀδύρεσθαι ἀηδόνων φωνῆς ἀπεικάζει, ὧν τέκνια ἀγρόται ἀξέλοντο, πάρος πετέων γλυκὺ ἆδ. οἱ μὲν ἐῶν εἰκοτῶν, τὴν ἀρετὴν πίθων) γὼ τὴν ἀπαθείαν, ἐκείνοις ἑπόμενοι, γὼ οἷς παῦ πάθημα αἱρεῖ, λέγων πρὸς μὲν λύπης· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὼ καταδάπτειν, ὅς κε θαίνῃσι νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δ' ἀκρύσαντας. ἢ, τίπτε δειλάκρυσαι παρόκλεις, ἀϋτε κούρη; πρὸς δὲ ὀργῆς, ὡς ὄρις ἐκ τε θεῶν, ἐπ' αὖ θρώπων ἀπόλοιτο. πρὸς δὲ τὸ φόβε· μή τι φόβον δὶ ἀγόρευε, ἐπεὶ οὐδέ σε πείσομαι οἴω. Ϛ, ὃς δὲ κὲ ὑμέων βλήμενον, ἢε τυπεὶς θανάτοιο καὶ πότμοιο ἐπίασιν, τεθνάτω. ὅτως καὶ προκαλεύμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούσι, καὶ πλέους ἀνθ' ἑνὸς αἱρίσανται, καὶ ὁ τετρωμένος οὐδ' ὣς ἧσσον ἔχει τὰ θάρσος παραμένον, ὥς που φησί· νωῦ δέ μ' ὠδηκεν ἆς ταρσὸν ποδὸς εὖ χαλκὸς αὖτως. ἢ πᾶς ὁ γμναῖος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάῤῥῳ, ἢ λαίλαπι. οἱ δ' ἐκ τὸ προπάτου τὴν ἀπάθειαν ἀνίφικτον ἀνθρώπῳ νομίζοσι, τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντος, ᾗ τὴν ὑπερβολὴν τῶν παθῶν αἱρεῖν μεσότητι, ᾗ ἀρετὴν ὁρίζονται. καὶ ὅμηρος ἀεὶ παράγει οὐς ἀρίστους ὅτε ἀχνεῖς, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, γ' ᾗ μὴ ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι χρᾶσθαι, τῶν φαύλων διαφερόντας. φησὶ γὰρ· τοῦ μὲν γὰρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλη. ἕδὲ οἱ ἀτρέμας ἧσαι, ὀρῦταί τ' ἐν φρεσὶ θυμός. ἐν ᾗ τε οἱ κραδίη μεγάλα σείεσκε πατάσσων. κῆρας ὀϊόμενος, πάντας δὲ τε γίνετ' ὀδόντας. τ' δ' ἀγαθὸν, ὅτ' ἄρ τρέπε) χρὼς, ὅτέ τε λίλιθα ταρβεῖ. εὐδιάλυτον γὰρ, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελὼν, τὸ μέτριον κατέλιπε. ὣς δὲ ὧδι τ' ὁμοίως λύπης τε καὶ ὀργῆς χρὴ νοεῖν. τοιοῦτόν δέ κὲ κεῖνο· τρῶας μὲν δόμος ἀινὸς ὑπήλυθε γῆα ἑκαστον. ἐκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πάντοσε γ'. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἢ ὁρῶντες ἔτρεμον, ὅδ' ἐν ᾗ κινδύνῳ καθεστὼς αὐδᾷ ὧν μόνον ἠγωνία. ὅθεν, ἄλλως μὲν ποιεῖ τὸν δ' ὅλωνα ἢ τὸν λυκάονα φοβουμένους, ἄλλως δὲ τὸν αἴαντα ἢ τὸν μενέλαον ἐνοπαλιζομένους, ἢ βάδην ὑποχωροῦντας,

ὥσπερ ἀπωσαμένους σαθρὸν λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων ἑλαφρὰς ὑπολείπουσι, καὶ ἡδομένων ὁμοίως. ὥσπερ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς, διηγούμενος ὃν τρόπον τοὺς κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη· ἐμοὶ δὲ ἐγέλασεν φίλον κῆρ. οἱ δὲ μνησῆρες πεσόντα τὸν πτωχὸν ἰδόντες, χεῖρας ἀσχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. φαίνεται δὲ γ' κατωτέροις ἢ κατ' μετρίου διαφορὰ. καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἐρῶν, καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν, φέρει· Ὀφθαλμοὶ δὲ ὠσὶ κέρα ἔεσσαν, ἢ σίδηρος. τῶν δὲ μνησήρων δὲ αὐτῆς ὀρώντων τῶν θειοτέρων αὐτὸ λῦπος γοιώσατ', ὄρνις δ' ἄρα θυμὸν ἔθελγε. καὶ τοῦτ' ἐπήνεσαν παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι. τοιαῦτα μὲν ὅτι τὰ πρὸς τὴν ποιητὴν περὶ ψυχῆς διανοήμασιν, καὶ παθῶν.

Περὶ δ' ἀγαθῶν καὶ εὐδαιμονίας πολλῶν ἐρημένων πρὸς τοὺς φιλοσόφους, τὸ μὲν τέλος ἐν τῇ ψυχῇ μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν κατὰ πάντα συνίσκουσι. ἀλλ' οἱ μὴ στωϊκοὶ τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη ἡγοῦνται πρὸς εὐδαιμονίαν, λαβόντες τὸ ἁρμόσιμον ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων, ἐν οἷς τὸν σοφώτατον καὶ φρονιμώτατον ἐποίησεν, ὑπὲρ εὐκλείας πόνους καταφρονοῦντα, καὶ ἡδονὰς ὑποροῶντα. τὸ μὲν πρότερον ἔτως· Ἀλλ' εἶον τόδ' ὄρεξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ, αὐτὸν μὲν ἀλαπάζοντα ἀκαχήμενος, ἑτάρους δὲ κακὰ ἀμφὶ ἕθειραν βάλων, οἰκῆι ἐοικὼς, ἀνδροφόνῳ δ' ὑσμινίῃ κατὰ δυπόλιν. τὸ δ' ὕστερον ἢ ὅτως· ἡ μὴ αὐτόθ' ὀρυκηκαλύφθη δῖα θεάων. ὡς δ' αὕτως, ὅπερ καὶ πρόσθεν γε μεγάροισιν ἀναίξ, ὀλόφυρσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι, ἀλλ' ἐμὸν ἔπος ἐνὶ στήθεσσιν ἐπείθεν.

Μάλιστα δὲ ἐν τούτοις τὴν ἀρετὴν δόξαν συνίστησιν, ἐν οἷς τὸ μὲν ἀχιλλέως ποιεῖ ἐπίονον ἀνδρεῖον, ἀλλὰ μὴ κάλλιστον τὸ εἶδος, μὴ πεδαγικώτατον, καὶ εὐγενέστατον, καὶ παῖδ' ἀθηναῖος, καὶ ὑπὸ τῶν μεγίστων θεῶν βουλόμενον· τὸ δὲ ὀδυσσέως σωφρονέστατον μὲν, μὴ καρτερὸν τῇ ψυχῇ, τὰ δὲ ἄλλα οὐκ ὁμοίως τύχης κεχαριτωμένον, ἡλικίας τε μὴ ὄψεως ἐπίσης, μὴ γονέων οὐ πάντων ὀνομαστῶν, μὴ πατρὶς ἀδόξου, μὴ ἀπεχθόμενον ἑτέρῳ θεῷ· ὧν ὁδὲ γ' ἐκώλυεν αὐτὸν εἶναι εὐκλεᾶ, τὴν ἐν ψυχῇ ἀρετὴν κεκτημένον.

Οἱ δ' ἐκ τοῦ περιπάτου πρωτεύειν μὲν τὰ ἐν ψυχῇ ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, εὐβουλίαν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην. δεύτερα δὲ ἐστὶ σώματος, οἷον ὑγίειαν, ἰσχὺν, κάλλος. τάχος. ῥώστην δὲ τὰ ἐκτὸς. οἷον εὐδοξίαν, εὐγένειαν, πλοῦτον. ἐπαινετὸν δὲ γάρ ἐστιν, μὴ θαυμαστὸν τὸ γὰρ ἀλυπησίαν, μὴ νόσων, μὴ ἀπορίας, μὴ συμφορᾶς ἀβλαβὲς, χεῖρον τῆς ἀρετῆς τῆς ψυχῆς αὐτέχουσιν τοῖς κακοῖς, ἀμέντοι αἱρετὸν, οὐδὲ μακάριον.

Τοσοῦτον ἐν ἀγαθοῖς νομοῦ ἔχειν, ὅσον ὄντα εὐδαίμονα. οὐδὲν γὰρ τῶν κτῆσιν μόνων ἐστὶν ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν χρῆσιν καὶ τῶν ἐνέργειαν εἶναι καλόν. ταῦτα δὲ καὶ ὅμηρος δείκνυσιν ἄπικρος. τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς, ἀεὶ πιεῖ δοτῆρας ἐάων, τουτέστι τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ ἔχονται

perinde ut leones, qui à stabulo repulsi sunt. Eodem modo & dolentium discrimina commonstrat, & gaudentiũ similiter. Sic Vlysses cõmemorans, quo pacto Cyclopibus imposuerit, ait: Corde sinuq; meo risi, dum talia dicunt. Proci uerò conspecto mendico humi prostrato, Sublatis manibus risu penè emoriũtur Porrò & inferioribus rebus medicoritatis differentia apparet: ut dum Vlysses, tametsi uxorẽ suam diligeret, atq; eam propter ipsum plorãtem uideret, nihilominus tamẽ se continet: Lumina cõsliterant ceu cornea, ferrea siue. Procorũ autem, qui eandẽ amabant, & suspiciebant, Genua labascunt, mulcẽturq; cupidine cæco, Coniuge Penelopa cupit atq; potirier omnis. Talia quidẽ apud poetã sunt de animæ uiribus, & affectibus. Cæterum multis à philosophis de bonorũ finibus & felicitate dictis, de hoc inter illos per omnia conuenit, quòd animæ uirtus bonorũ sit maximũ. At Stoici uirtutẽ per se ad felicitatẽ sufficere putant, ansa nimirũ ex Homericis illis sumpta, in quib. sapientissimũ et prudentissimũ uirũ, gloriæ causa laboris patientẽ, ac uoluptatis cõtemnentẽ finxit. Ac de priori quidem sic: Quantũ est quod gessit fortis uir, sustinuitq;, Verberibus sæuis domuit, plagisq; scissum, Inq; humeros uili iniecta quũ forte lacerna Vrbẽ inimicorũ ingreditur seruo assimilatus. De posteriori aũt ad hũc modũ: Sic itidem Circe retinebar in ædib. altis, Coniugij tædas cuperet dũ, meq; maritũ: Ast animũ potuit nequaquã flectere nostrũ. Quid autẽ de uirtute sentiat, ex his intelligere possumus, in quib. Achillẽ facit non solũ fortẽ, uerũetiam pulcherrima forma, pedib. pernicissimis generosissimũ, ex illustri patria oriundum, deniq; cui deorũ maximus opem ferret. Vlyssẽ uerò prudentẽ, ac animo tolerantẽ, at in reliquis non perinde fortunatũ, statura et uultu reliquisq; dotib. non respondentibus, & quòd haud ex illustrib. parentib. et patria obscura ortus esset: deniq;, quòd Deũ post Iouẽ secundũ, infensum haberet. Quæ tamẽ omnia eum nihil prohibebãt, quo minus propter animi uirtutẽ, nominis celebritatẽ assequeretur. Cæterũ Peripatetici, animæ bonis (ut sunt prudẽtia, fortitudo, tẽperantia, iustitia) primas tribuũt. Corporis aũt bonis (ut est salubritas, robur, pulchritudo, celeritas) secũdas. Externis autẽ (ut est bona existimatio, nobilitas, et opulẽtia) tertias. Laude nanq; et admiratiõe dignũ existimãt, si quis uirtutis præsidio munitus, dolorib. morb. egestati, perplexis calamitatib. aliisq; malis resistat: at nec optabile, nec beatũ. Si quis autẽ bonis sapiẽter fruatur, eum reuera beatũ existimant. Neq; enim solã uirtutis possessionẽ, uerũetiam usum et efficaciã esse bonum quiddam. Quæ sanè & Homerus perspicuè ostẽdit. Subinde nãq; deos bonorũ datores fingit, quæ & homines sibi à

De summo bono.

dijs præstari (utpote ipsis haud inutilia, neque indifferentia, sed ad felicitatem conducibilia) exoptant: Quæ nam ergo bona ab hominibus expetantur, & ob quæ beati uocentur, in multis declarat. ac de Mercurio quidem simul uniuersa: Corporis admiranda tua est species, sapis atque Mente simul, satus es maiorum stemmate claro. Testimonium nanq; ei de corporis pulchritudine, prudentia, & generositate perhibet. Hæc uerò singulatim: Huic superi formam dederant, & fortis ut esset. Et: Magnificas & opes dederat Saturnius: Donum. n. & hoc Dei est: Iuppiter id tribuit mortalibus. Nonnunquã uerò & honorẽ inter bona recensẽt: Optandus colerer, colitur ceu Pallas Apollo. Nonnunquã uerò prolis felicitatem: Estq; bonum pueros moriẽdo relinquere iustos. Aliquando autem, si quis familiaribus suis fruatur: Vos libate dijs, genio indulgete frequenter, Hospitem abire sinatis, ob id quod cũcta peracta. Quæ mens nostra cupit, deductio, charaq; dona, Quæ mihi fortunent superi precor, obsecro cuncti. Vtq; domi inueniam saluos cum coniuge amicos. Vos itidem teneras uxores, atque puellos Delectate domi: precor autem Dij superi ut dent Vobis cuncta bona, ut mala nec uos publica uexent. Quòd uerò in bonorum comparatione uires diuitijs præstent, in his declarat: Dives erat, sed enim bellum ceu uirgo petiuit. Auro nec potuit sæuam depellere mortem. Et: Gaudia nulla ferunt mihi quamuis prædia lata. Deniq; quòd prudentia egregiæ formæ antecellat: Inferior forma est alius uir, sed Deus istam Eloquio suaui decorat. Ex prædictis ergo apparet, quòd Homerus & corporis & fortunæ dotes inter bona recensẽt. Quòd autẽ absq; his uirtus ipsa per se ad felicitatẽ nõ sufficiat, in illis declarat, in quib. duos uiros uirtutis summũ consecutos ponẽs, Nestorẽ & Vlyssem, ab alijs quidẽ hominib. differentẽis finxit, inter sese aũt (quantũ ad prudentiã, fortitudinẽ et dicendi facultatẽ attinet) similẽs. in fortunæ autẽ dotib. nõ itidem: propterea quòd dij Nestorem abunde felicem reddiderãt, siue dum nasceretur, siue in cõiugio uersaretur, quodq; illi dederant summa cum opulentia magnificis in ædib. senescere: deniq;, Prudentes natos, et eosdẽ Marte potentes. Vlyssem uerò (quanquam consultus, solers ac prudens esset) infelicẽ sæpenumero appellat. Et hoc ideo, q̃ ille celeri & tuta nauigatiõe, hic uerò diuturnis errorib. laboribus. et periculis innumeris exãtlatis, in patriam redierit. Adeò optabile ac beatũ est, si quando fortuna uirtuti auxilio, non obstaculo fuerit. Cæterũ quo pacto uirtutis possessio nihil prosit, nisi & agendo efficax sit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem obiurgando ait:

Quem fructum ex uirtute tua cepisse minores
Dicent, quum Danais non tanta pericula pulses:

Fortunata proles.

δύχονται εἰ ἄνθρωποι παρέχειν αὐτοῖς οἱ θεοὶ, ὁπόσα αὐωφελῆ πλείονός ἐστιν αὐτοῖς, οὐδὲ ἀδιάφορα, ἀλλὰ πρὸς εὐδαιμονίαν χρήσιμα.

Τίνα οὖν ἐστι τὰ ἀγαθὰ, ὧν ἐφίενται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δι' ἃ μακαρίζονται, ὧ πολλοῖς ἐστι σαφὲς, ἅπερ μὲν πάντα ὠδὶ τὸ ἑρμῆ· οἷος δὲ σὺ εἶδος, καὶ εὐδος ἀγητός· πίπνυσαι ἦ νόον, μακάρων δ' ἔξεστι τοκῆων. μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησιν, ἢ εὐγένειαν, τὰ δὲ κατὰ μέρος· τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε, καὶ ἀνορέλιν ὀπάσσαν. καὶ, θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε κρονίων. δῶρον γάρ ἐστι καὶ τοῦτο τῶν θεῶν. ζεύς δ' αὐτὸς νέμει ὀλύμπιος ἀνθρώποισι.

Ποτὲ δὲ καὶ τὴν τιμὴν ἡγεῖται καλόν. Τιοίμην δ' ὡς τίετ' ἀθήναίη, καὶ ἀπόλλων. πῶς δὲ τὴν εὐπαιδίαν, ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι. ὡς δὲ τὴν τοῦ οἰκείων ἀπόλαυσιν· πίμπλη τέ μιν ἀσείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί. ἄλφ γὰρ τετέλεσται ἅμοι φίλος ἤθελε θυμός, πομπῆ, ἢ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες ὄλβια ποιήσαν, ἀμύμονα δ' οἶκοι ἄκοιτιν νοσήσας εὕρομι, σὺν ἀρ τεμέεσι φίλοισιν. ὑμᾶς δ' αὖθι μένοντες εὔφρανέειν γυναῖκας κεδνὰς, καὶ τέκνα, θεοί δ' ἀρετὴν ὑπάσσαν παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

Ὅτι δὲ ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει, τὸ πλοῦτον χρεῶδες ὄν αὐτὸ τὸ ἀνάδη, δηλοῖ δι' ἀτῶν· ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πολεμόνδε ἴκω, ἠύτε κούρη, νήπιος, ὃς τί οἱ τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὀλεθρον. καὶ, ὡς ἂν τοι χαίρων τοῖς δεκτάτοισιν ἀνάσω. καὶ ὅτι τὸ φρονεῖν τ' ἐσθλοῦ ἔδους ἄμεινον· ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ, ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἐπέεσι σίφῃ.

Δῆλον δὲ οὖν, ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα καὶ ἐκτὸς δυτυχούμενα, ἀγάθὸν νομίζει. ὅτι δὲ αὖδ τούτων ἐκεῖσιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη πρὸς εὐδαιμονίαν, φῶ ἐκείνοις· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἥκοντας ὑποδείκνυσι, τὸν νέστορα, καὶ τὸν ὀδυσσέα, καὶ τῶν μὲν ἄλλων σαφέρεντας, ἀλλήλοις ἢ ὁμοίοις φρονήσῃ καὶ αὐδρεία, καὶ λόγῳ δυνάμει, ἐκεῖ ὁμοίοις φῶ τὰς τύχας ποιοῦσιν· ἀλλὰ τῷ μὲν νέστορι αὖθις ὄλβον ὑπεκλῶσαι, γαμέοντί τε, γενομένῳ τε, αὐτ' ἦ λιπαρῶς γηρασκόμενον φῶ μεγάροισιν, ἥκας αὖ πινυτός τε, ἢ ἐγχθιν ἐὼν ἀρίστας. τὸν δ' ὀδυσσέα καὶ πρὸ πολύμητιν ὄντα, ἢ ἀγχίνοον, ἢ ἐχέφρονα, ἀποκαλεῖ δύσλιον πολλάκις. ἢ γὰρ τ' ἦ ὅτε τῷ ἀνακομιδῇ πλοῦσαι ταχέως, ἢ ἀσφαλῶς· τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνῳ πολλῷ, ἢ πόνους ἢ κινδύνους ὑπομεῖναι ἀεὶ μυρίους. ὅτως ἀρετὸν ἢ μακάριόν ἐστιν, ὅταν τῇ ἀρετῇ συναιρομένη, ἢ μὴ αὐπαράσχησα ἡ τύχη πῇ.

Πῶς δὲ ἡ κτῆσις ἡ ἀρετῆς οὐδὲν ἐς ὄφελος, ἂν μὴ ἢ ἐνεργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων· ὅπου ὁ μὲν πάτροκλος ὧδὶ πλούσιον ὦδ' ἀχιλλεῖ, λέγει· αἰναρίστη, τίς σὺ ἄλλος ὀνήσῃ ὑψίγονός πῃ, αἴκε μὴ ἀχαιοισιν

Sic

ἀφέλεια λογίου ἀμαύρης. ὅταν γὰρ προσέπτε τὴν ἀπραξίαν ὠφελῆ ποιοῦντα τὴν ἀρετήν. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενος φησιν· Ἀλλ' ἥμαι πὰρ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. ἄχθεται, ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος, ὁ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μισοῦν τοῖς ἀχαιοῖς, ὅτε ποτ' εἰς ἀγορὰν προλίσκετο κυδιάνειραν, ἀλλὰ φθινύθουσι φίλην κῆρ αὐθι μιήνων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε, πόλεμόν τε. καὶ γὰρ ὅτως ὁ φοῖνιξ ἐπαίδευε· μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ὅθεν καὶ πεφυκὼς ἄχθεται τῇ ἀπραξίᾳ, λέγων· Βουλοίμην κ' ἐπάροτρος ἐὼν, ἠὲ δυσὶν μετὰ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ ὡδιφέρει τὴν ἀτιμίαν· ὁ γὰρ ἐγὼν ἐπήωρος ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐνὶ τροίῃ δυρείῃ.

Ἐπαινοῦσι δὲ οἱ στωϊκοὶ φίλους θεῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀποφαίνοντος, παρ' ὁμήρου καὶ τοῦτο ἔλαβον, λέγοντος ὑπὲρ Διὸς τὸν ἀμφιαράου· ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς ἀγλαὸς, καὶ Ἀπόλλων. καὶ ὑπὲρ Ὀδυσσέως, χαίρει δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ. ἔστι γὰρ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα, καὶ τὸ διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετὴν, ἔχεσθαι μὲν ἀρχὴν τὴν εὐγένειαν, ὅ καὶ ὅμηρός φησι· τοιὸς γὰρ πατρός ἐστι, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις. τελευτὰν δὲ παιδείας, εἰς τὸ τέλειον προαγομένην.

Sic legendū suspicor, ἀρετὴ ἐπιστήμη ἢ ὀρθὸς βίων.

Ἔστι γὰρ ἀρετὴ ἐπιστήμη τοῦ ὀρθῶς βιῶν τὰ τέκνα, ὧν δὴ εὖ βιωσομένους πράσσειν προσήκει. καὶ ταῦτ' ἔνεστι παρ' ὁμήρῳ. λέγει γὰρ· Νήπιον ἔπω εἰδότ' ὁμοίϊα πολεμίζειν, ἀλλ' ἀγορεύειν. καὶ ἐν ἄλλοις· ἀλλὰ μὲ θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός. καὶ ὁ φοῖνιξ φησὶν ὑπὲρ Ἀχιλλέως· τὸν νεκά μ' ἐπόεσκε διδασκέμεναι τάδε πάντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

Ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεως καὶ λόγου συνέστηκε, τούτων φησὶ διδάσκαλον ἑαυτῷ γενέσθαι τὸν γεγονέναι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δηλονότι πᾶσαν ἀρετὴν ἀποφαίνει διδακτήν. ὅτω μὲν οὖν πρῶτος ὁμηρος ἦν τε ἠθικοῖς καὶ φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.

Ἔχεται δὲ καὶ αὐτῆς θεωρίας, καὶ ἀριθμητικὴ, καὶ μουσικὴ, ἃς καὶ πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ἐσκοπουμεν οὖν, εἰ καὶ τούτων ὅτι παρὰ τοῦ ποιητοῦ λόγος· ἀλλὰ μὴν πλεῖστος. ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν πάντα θνητὰ ἐξαρκέσει.

Ὁ γὰρ πυθαγόρας τὸν ἀριθμὸν μεγίστην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πάντα εἰς ἀριθμοὺς ἀναφέρων, τῶν τε ἄστρων τὰς περιόδους, καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀνωτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε· τὸν μὲν ὡρισμένον, μονάδα, τὸν δὲ ἀορίστον, δυάδα καλῶν, τὸν μὲν ἀγαθῶν, τὸν δὲ κακῶν ὅσων ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ τῆς μονάδος φύσις ἐγγινομένη τῇ ὕλῃ πρὸς ἐχούσῃ δύκρασίαν, ψυχὰς δὲ ἀρετὴν· σώματι δὲ ὑγείαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παρέχει. πᾶν γὰρ ἀγαθὸν, συμφωνίας οἰκεῖόν ἐστιν. ἡ δὲ τῆς δυάδος, πᾶν τοὐναντίον, ἀεὶ χειμῶνα, ψυχαῖς κακίαν.

Sic.n.eum alloquitur, qui uirtutem inertia ſua inutilem reddebat. Ipſe quoq; Achilles hanc inertiam deplorans, ait: Sed ſedeo ad naues, telluris inutile pondus: Talis ego, qualis non ullus uiuit Achiuus. Dolet, quòd uirtute præditus, ea non eſſet uſus: ſed Græcis indignando, Concilium clarum nunquam decoraret Achiuûm, Atq; manens inibi, cor dilectum maceraret, Prælia ſæua precans Danais, ſæuumq; tumultum. Phœnix nanque ad hunc modum illum erudierat: Vt bene dicendi gnarus fieret, bene agendi. Vnde & uita functus inertia illa offenditur, dicens: Maluerim in terris tenui ſeruire colono, Quàm cunctis umbris ſub terris imperitare. Et cauſam ſubiungit: Sole carens etenim nunc, non ſum talis, ut olim, Mœnia dum Phœbi uaſtaret Achiua iuuentus. Præterea Stoici dicentes, bonos uiros dijs amicos eſſe, ab Homero id mutuati ſunt, qui ſuper Amphiarao inquit:

Iuppiter ex animo hunc dilexit, Apolloq; Phœbus. Et de Vlyſſe: Gaudebatq; Minerua uiro iuſto, ſapienti. Eſt autem eorundem philoſophorum & hoc placitum, uirtutem eſſe docibilem, quæ pro initio generoſitatẽ habeat (quod & Homerus ſenſit, dum inquit: Eſt talis genitor tibi, nam prudentia dicis) & per diſciplinas ad ſummũ deducatur. Eſt enim uirtus ſcientia rectè uiuendi: id eſt, earũ rerum quæ ad rectè uiuendum faciendæ ſint. Hæc igitur apud Homerum quoque ſunt. dicit enim: Virtus docenti poteſt.

Dum puer ignarus linguæ, belliq; cruenti. Et in alijs: Non animus iuſſit, didici quia ſtrenuus eſſe.

Et Phœnix de Achille inquit: Idcirco me miſit, ut hæc te cuncta docerem, Vt bene dicendi gnãrus fieres, bene agendi. Nam quum uita ex dictis & factis conſtet, ideo ſe præceptorem adoleſcentis in illis fuiſſe ait. Atque ita ex iam dictis nimirum patet, quòd quamlibet uirtutem doceri poſſe oſtendat. Ad hunc igitur modum Homerus tum in moralibus, tum naturalibus, philoſophatur.

Cæterùm eiuſdem contemplationis Arithmetica & Muſica eſt, quas & Pythagoras præ alijs coluit. Videamus ergo, num & harum mẽtio apud poetã ſit. imò uerò plurima. Pauca autẽ ex multis exẽplis adducta ſufficiẽt. Quũ igitur Pythagoras exiſtimaret, numeros maximã uim obtinere, omniaq; ad numeros referret, tũ ſiderũ meatus, tũ animãtiũ generationes, duo ſuprema principia ponebat: unũ finitũ, quod unitatẽ: alterũ infinitũ, quod dualitatẽ appellabat: ita ut illa bonorũ, hæc autẽ malorum initium eſſet. Vnitatis enim natura, cœlo (quod omnia complectitur) inſita, temperiem, animis uirtutem, corpori ſanitatem, urbibus & domibus pacem & concordiã ſuppeditat. Quicquid enim bonũ eſt, cũ cõcordia familiaritatẽ habet. Dualitatis omnia cõtraria ſunt. Aeri nanq; tempeſtatẽ, animab. De Arithmetica.

uitio

nitio ſitate, corporibus morbos, urbibus et domibus ſeditiones ac inimicitias procreat. Omne nanq; malũ ex diſcordia & diſſidio naſcitur. Vnde et ſequẽtiũ numerorũ parem inopem ac imperfectũ, imparẽ uerò & plenum & abſolutũ demonſtrat: propterea quòd & dum parimiſcetur, ſemper uim ſuam retinet, impari hic quoq; ſuperante: & ſibi additus, parem numerũ generat. Fœcundus nanq; eſt, originiſq; uim habet, ac diuiſionem non recipit, unitate ſemper in ipſo reſtante. Par autem ſibi additus, imparem nec producit unquã, nec indiuiſibilis eſt.

Ergo & Homerus unitatis naturã in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere uidetur, ſæpe bonum uirum, & bonitatem ab unitate appellans, afflictionẽ uerò à dualitate, cùm inquit: Conuenit haud multos regnare, ſed unus erit rex. Et: Bifariã bello nec pace loquantur Achiui, Vna ſed his ſit mens, ac conſulrent ſapienter. Subinde autem impari numero, tanquam præſtantiore utitur. Et enim totum mundum quinque partibus conſtare fingens, tres harum in medio poſitas diuidit:

Tripliciter ſunt ſecta, data & ſua portio cuiq;. eam ob cauſam Ariſtoteles quinq; elemẽta poſuit, utpote impari ac pleno numero ubiq; dominante. Præterea & Dijs cœleſtibus imparia diſtribuit. Neſtor enim Neptuno nouies nouem tauros ſacrificat. Et Tireſias Vlyſſem immolare iubet arietem, taurumq;, & porcarum initorem uerrem. At Achilles in Patrocli exequijs nõ niſi paria immolat, nempe quatuor equos, duodecim ſtrenuos magnanimorum Troianorum filios, ac nouem canes, quorum duos in pyram injcit, ut ſeptem ſibi relinqueret. Ad hæc, in multis ternario, quinario, et ſeptenario utitur præcipuè autẽ nouenario. Sic iurgans ſenior. ſurgũtq; uiri inde noueni. Et: Nouenales enim hi. Et: Nouem cubitorũ latitudo erat, longitudoq; nouem ulnarum. Et: Perq; nouem ſoles graſſatur peſtis iniqua. Et: Nouem diebus hoſpitaliter tractauit, nouemq; boues ſacrificauit.

Cúrnam ergo nouenarius numerus perfectiſſimus eſt? quia a primo impari quadratus eſt, & impariter impar, dũ in tres terniones diuiditur, quorum ſinguli rurſus in tres unitates ſecantur. Non ſolum autem numerorum uim, ſed & compendiariam computandi uiam demonſtrauit. ut quum in nauium catalogo inquit, Horum quidem quinquaginta naues ibant, in quarum ſingulis centeni & uigeni Bœotij erant. Et rurſus, Quinquaginta erant uiri. Vnde ratiocinandi occaſionem præbet, quòd cùm omnes naues fermè mille ducentæ forent, ac centeni in ſingulis eſſent, uniuerſus numerus centum uiginti milium ſurgat. Rurſus autem, dum de Troianis locutus, inquit: Mille autem pyræ in campo ardebant, ac iuxta ſingulas quinquageni erant uiri, calculandi occaſionem dat, quòd quinquies decem millia præter ſocios

κακίαν· σώμασι, νόσους· πόλεσι δὲ καὶ οἰκίαις, στάσεις καὶ ἐχθρας ἐμφύσησι. πᾶν γὰρ κακὸν ἐκ διαστάσεως καὶ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῶν ἑφεξῆς ἀριθμῶν, τὸν μὲν ἄρτιον φύσει ἀτελῆ καὶ ἀτελῆ, τὸν δὲ πρῶτον τελέρα τε καὶ τέλειον ἀπέφηνε· ὅτι μιγνύμενός τε πρὸς τὸν ἄρτιον αἰεὶ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν διασώζει, τὸ πρῶτον καὶ ἐν τούτοις ὑπερκρατοῦν, ἑαυτῷ τε σύντιθέμενον γόνιμον ἀεὶ τὸν ἄρτιον. γόνιμος γάρ ἐστι, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς, καὶ διαίρεσιν οὐκ ἐπιδέχεται, ἀεὶ μονάδος ἐν αὐτῷ πρώτου. ὁ δὲ ἄρτιος, ὅταν γόνιμον τὸν πρῶτον σύντιθέμενον ἑαυτῷ, ὅταν δὲν διαιρεῖται.

Καὶ Ὅμηρος φύσιν τιὼ τοῦ ἑνὸς φύσιν ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοῖραν, καὶ τὴν τῆς διάδος ἐν τῇ τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλαχοῦ, γνώμην μὲν ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ γνώμῃ τιὼ φιλότητα διαθέσιν, δύλιν δὲ τιὼ διάκρισιν. Καὶ ὅτι οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω. καὶ μήτε γὰρ πολέμους δίχα βάζειν, μήδ' ἐνὶ βουλῇ, ἀλλ' ἕνα ἔχοντας νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλάς. αἰεὶ δὲ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ χρῆσθαι ὡς κρείσσονι. καὶ γὰρ τὸν σύμπαντα κόσμον πρῶτα μοίρας ἔχοντα τρισσάς, τὰς τρεῖς τούτων ὅλας μέσας διαιρεῖ. βιβλία δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς. διὸ ἀριστοτέλης φησὶ δεῖν τὰ στοιχεῖα νομίσαι, ὡς τοῦ πρώτου καὶ τελείου, ἐν πάντι τὸ κρατοῦν ἔχοντος. καὶ τοῖς μὲν οὐρανίοις διαίμοσι τὰ πρώτα ἀρνειά. ὅτε γὰρ νέους τοσσάδ' ὄνει θύει γυναικὶς, ἐννέα ταύρους. καὶ τὸν ὀδυσσέα θύειν κελεύει ὁ τειρεσίας ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συφὸν τ' ὠλβόντα κάπρον. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τῷ πατρόκλῳ ἐναγίζει πάντα ἄρτια. ἵππους μὲν τέσσαρας, δώδεκα δ' ἀμφὶ βόας μεγαθύμους υἱέας ἐδάλυσε. καὶ ἐννέα κυσὶν ὄντων, τοὺς δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα οἱ ἑπτὰ ἑαυτῷ ἀκρόπτυστα. καὶ ἐν πολλοῖς δὲ τὸν ἀριθμὸν καὶ πάντα, καὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ κῆται, μάλιστα δὲ τὸν τὸν ἐννέα. ὡς νέκυας ὁ γέρων, φησὶ δ' ἐννέα πάντας αὐέσαι. καὶ ἐννέωροι γὰρ τοί γε, καὶ ἐννεαπήχεις ἦσαν οὖροι, ἀτὰρ μῆκός γε γραιδίων ἐννεόργυιοι. καὶ, ἐννῆμαρ μὲν ἀνάστατον ὦχον λαὸς θεοῖο. καὶ, ἐννῆμαρ ξείνισε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε.

Τί δήποτ' ὂν ὁ τὸν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ἐστὶν ἐκ τοῦ πρώτου τριγώνου, καὶ πρωτογενὴς ὢν πρώτος, ὡς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς τρεῖς διαιρεῖται. ὁ μόνος δὲ τὴν δύναμιν τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν λογιστικὴν μέθοδον ἐπιδείξων, ἐν μὲν τοῖς καταλόγοις ποιήσας τὸν μὲν πρωτήκοντα νέον λίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ λοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. καὶ πάλιν· πρωτήκοντ' ἔσαν ἄνδρες. ἐξ ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τὸν νεὼν πασῶν ὁσῶν ἐγὼ χιλίων διακοσίων, καὶ ἑκατὸν ἐξ ἀνδρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς δώδεκα που μυριάδων γίνεται. πάλιν δὲ ὧδε τὸν τρώων φήσας· χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δ' ἑκάστῳ πεντήκοντ' ἔσαν ἀνδρὸς· παρέχει λογίζεσθαι, ὅτι πάσας πεντάκις μυρίους, ἀνδρῶν συμ-

Locus deprauatus, haud ſcio an ſic emẽdandus: ἐκ δὲ τούτου διακοσίων καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν.

συμμίχων. τῇ δὲ μουσικῇ οἰκειοτάτῃ ὅσαν τὴν ψυχὴν, καθότι ὄντων ἁρμονία μεμιγμένη ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τοῖς μέλεσι, καὶ ῥυθμοῖς τό τε ἐκλελυμένον αὖθις εἰς τόνους ἀνήγαγον, καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνῆκαν, οἵ τε πυθαγορικοὶ διὰ παιδιᾶς εἶχον, καὶ πρὸ αὐτῶν Ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῇ ἐνδιατίθησι τοῖς Σειρήσιν διεξέρχεται, ᾧ καὶ ἐνδιαλέγει· ἀλλ' ὅγε τὸν φόρμιγγος νέκταρ, καὶ πλείονα εἰδὼς. ἄλλοτε δ' αὖ ταῖς δυσχέρειαις τῆς διαθέρας παραλαμβάνει, ὡς ἐν τοῖς μνηστῆρσι. φόρμιγξ, ἣν αὐτὰρ Ἀπόλλωνι θεοὶ πόσιν ἐταίρῃ. ἐν παρ' Ἀλκινόῳ ὁ διθυραμβοδὸς ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. καὶ ἐν γάμοις αὐλοὶ, φόρμιγγές τε βοῶν ἔχον. καὶ ἐν ἔργοις ὅπου ζυγωμάχης ὀπώρας παῖς φόρμιγγι λιγείῃ ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν. καὶ ἐν πολέμῳ αὐλῶν, συρίγγων τ' ἐνόπλιον ἀκτὴ θαλαμβαίνει τὸν μουσικὸν, θρῴων θᾶκος ἀοιδὸς ποιῶν, ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τῆς ταχύτητος ἡ ψυχὴ καταγέλοντα. οὐκ ἄδηλον δὲ, ὅτι διπλῆ ὄντων ἡ μελῳδία· ἡ μὲν ἐν τῇ φωνῇ, ἡ ἢ ἐν ὀργάνοις, τοῖς τε ἐμπνευστοῖς, τοῖς τε ἐντάτοις. τῶν δὲ ἐν αὐτῇ φθόγγων, ὁ μὲν ὀξὺς βαρὺς, ὁ δὲ ὀξύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ὅμηρος ἔγνω· ὃς γυναῖκας μὲν, καὶ παῖδας, καὶ γέροντας ὀξυφώνους ποιεῖ διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος. τοὺς δὲ ἄνδρας, βαρυφώνους, ἐν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις· Τῷ δὲ βαρυστόνῳ πρίσας θοίνια μήτηρ, ὀξὺ δὲ ἰωκύσασα, λάβε παιδὸς ἑοῖο. καὶ πάλιν. ὡς ὁ βαρυστόνος, ἐπεὶ ἀγορήσατο μετεύδια. οἱ ἦ γέροντες τέττιξιν ἐοικότες, ζωοῖς ὀξυφώνοις ἰσάζοντες. ἡ γὰρ τῆς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, καὶ σωστόνως ἰσνάμεναι, ῥᾳδίας τέμνουσι τὸν ἀέρα. ὅθεν τὸ ὀξὺ θθόγγον ἀπεργάζονται. αἱ ἦ παχεῖαι, βραδεῖαν ἔχουσαι τὴν κίνησιν, ἔχουσι βαρύτητα. καὶ ὅλον λόγον ὁ Ὅμηρος τῇ μάσιγα λιγυρὴν προσηγόρευσεν, ἐπεὶ λεπτὴν ὄζαν, ὀξὺ ἦχον ἀπεργάζονται. ταῦτα μὴν περὶ παρ' Ὁμήρῳ μουσικῆς.

Ἐπεὶ δὲ γὰρ τούτοις καὶ πυθαγόρου ἐμνημονεύσαμεν, ὧ μάλιστα ἤρξατο ἡ ἐκλεκτικὴ, καὶ ὃ σιγᾶν, ἃ μὴ χρὴ λέγειν θεασώμεθα εἰ Ὁμήρῳ ταὐτὸν ἐκείνῳ γνώμιμον. ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη, καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον. ἡ τῷ θερσίτῃ ὠνείδιζεν. θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λυγὺς πάρ ἐοὶ ἀγορητὴς, ἴαχε. καὶ τὸν ἰδομενέως καθαπτόμενον ὁ Αἴας, λέγει· αἰεί μύθοις λαβρεύεαι, οὐδέ τι σε χρὴ λαβρεγόρῳ ἔμμεναι. καὶ τῶν στρατευμάτων εἰς μάχῃσι σιωπόντων· τρῶες μὲν ἰάχησε τ' ὀπῆ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὥς, οἵθ' ὑπὲρ ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες ἀχαιοί. βαρβαρικῶν μὲν ἡ βοή, ἑλληνικῶν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ τοὺς φρονιμωτάτους ἐγκρατεσάτους γλώσσης πεποίηκε, καὶ τὸ ὀδυσσέα τῷ υἱῷ διακελεύσασθαι· μῦθον δ' εἰ ἕτερόν γ' ἐμὸς ἐσσί, ἐμοὶ δὲ σε γείνατο μήτηρ, μή τέ τι λαέρτης ἴσω τόδε, μήτε συβώτης, μή τέ τις οἰκήων, μή τ' αὐτὴ πολυλόπεια. καὶ πάλιν αὐτῷ τηλεμάχῳ· σίγα, μὴ κατὰ δῶμα νόον βάλλεο τοιαῦτα

socios fuerit. Cæterũ Muſicã animæ familiariſſimã (eo quòd harmonia ex diuerſis initijs temperata eſt) & quòd cãtibus ac rythmis animos ipſorũ diſſolutos intenderet, eorundemq; uehemẽtiam remitteret, & Pythagorici ſtudioſe coluerunt, & Homerus ante ipſos. Laudibus nanq; eam (ubi de Sirenibus agit) proſequitur, quibus & hoc epilogi uice addit: Delectatus abit, multa atq; celebria noſcẽs. Alibi uerò in cõuiuijs citharã recipit, ut apud Procos: Nam ſuperi cœnis citharam fecere ſodalem. Et apud Alcinoũ citharœdus egregiũ carmẽ meditabatur. Prætereà in nuptijs tibiæ citharæq; ſonabãt. Ac inter uindemiæ operas puer ſonora citharа iucũdũ quiddã citharizabat, egregiũq; Lini carmẽ ſuccinebat. Inſuper in bello tibiarũ fiſtularumq; ſonũ audiri narrat. Nihilo ſecius & ad luctus Muſicam recipit, ubi lamentationũ præludentes cantores fingit, utpote quod modorũ facilitate animi difficultatem prouocet. Porrò nec obſcurum quod duplex melodia eſt, una quidem in uoce, altera uerò in inſtrumẽtis conſiſtens, quæ partim inflantur, partim intenduntur. Sonorũ autẽ in ea unus grauis, alter acutus eſt. Quorum differentias & Homerus calluit, dum mulieres, pueros, & ſenes, acuta uoce, propter ſpiritus tenuitatem, fingit: uiros autẽ graui uoce cùm in alijs, tum in his, Aſtitit afflicto grauiter genitrix ueneranda, Filioliq; caput prendẽs, ululabat acutè. Et rurſus: Sicq; gemens graviter, cunctos affatur Achiuos. Senes autem cicadis ſimiles, animantibus acuta uoce præditis, cõparãtur. Iam quæcunq; chordæ in inſtrumentis tenues ſunt, & aſſiduè mouentur, aerem facilius ſecãt, unde & acutum ſonũ efficiunt. Craſſæ uerò lentum habentes motum, grauius ſonãt. Quamobrem etiam Homerus flagellũ acutum appellauit, quòd tenue cùm ſit, acutũ edat ſonũ. Hactenus de Muſica Homeri.

Porrò quum inter hæc & Pythagoræ mentionem fecerimus (cui taciturnitas, et ea ſilere quæ dicere nefas eſt, maximè placuit) uideamus num & Homerus ita ſenſerit. Nam de uinolentis ait:

Verbũ aliquod dixit, melius tacuiſſe quod eſſet.

Et Therſitem obiurgat Vlyſſes:

Contineas linguam, quamuis uideare diſertus
Orator ſine iudicio quum cuncta loquaris.

Et Aiax Idomeneũ taxando dicit: Semper procaciter loqueris, neq; procacẽ concionatorem te eſſe conuenit. Ad hæc, inter exercitus pugnã ineuntes, Troes clangore ac clamore auium inſtar ibant. Achiui uerò cũ ſilentio, animi robur ſpirantes. Clamor autẽ Barbarorum, ſilentiũ uerò Græcorũ eſt. Quapropter & prudentiſſimos quoſq; lingua cõtinentiſſima finxit, ut dum Vlyſſes filiũ adhortatur:

Si meus es uerè, peperitq; mihi tua mater,
Neſciat hocce pater Laertes, néue ſubulcus,
Neu quis ſeruorum, nec coniunx Penelopea.

Et rurſus eum admonet, Ne percuntator, tacita hoc ſed mente teneto.

Atq;

De Muſica.

Duplex Muſicæ genus.

Atq; huiusmodi quidem placita illustrium philosophorum sunt, quæ ab Homero originem habent. Sin uerò etiam horum meminisse oportet, qui proprias quoſ am ſectas ſibi elegerũt, inuenerimus & illos occaſionem ab Homero accepiſſe. Democritus enim imagines fingens, ex illis mutuatus eſſe uidetur: Aeneæ at uacuum fecit Phœbus ſimulachrũ. Alios inueniemus ijs deceptos, quæ ille non approbans, ſed tẽporiſeruiẽs, quibuſdam attribuit. Dum enim Vlyſſes apud Alcinoum uoluptate ac delicijs diffluentẽ detineretur, in illius gratiã deſſerens ait:

De Democriti ſimulacris.

Gratius eſſe nihil duco, quam cunctus abundè
Dum populus lætatur, in ædibus atq; canorus
Auditur fidicen, menſæ dapibusq; ſtruuntur,
Vinaq; dum pateris fundit pincerna fidelis,
Hæc mea mens equidẽ pulcherrima iudicat eſſe.

His Epicurus adductus, ſummum bonũ in uoluptate poſuit. Ad hæc, ille ipſe Vlyſſes nonnunquã pretioſa & tenera ueſte induebatur, nonnunquam uerò pannis & pera. Et nunc apud Calypſo otium agebat, nunc ab Iro et Melanthio cõtumelijs afficiebatur. Hac uitæ imagine aſſumpta, Ariſtippus nõ ſolum cum paupertate & laboribus ualidè conflictatus eſt, ſed etiam uoluptatibus affatim ſtuduit.

Epicuri placitum.

Cæterùm has quoq; ſapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa & egregia ſapientum uirorum apophthegmata primus enũciauit, ut: Sequere Deum Qui dius parent, hos audiuere uocãtes. Et: Ne quid nimis. Alium quidem odi, qui uel nimium amauerit, uel oderit. Meliora ſunt mediocria cuncta. Et: Sponde, noxa adeſt. Pro miſeris miſerum eſt ſpondere. Denique illud Pythagoræ, ad eum qui interrogabat, quis ſit amicus? Alter ego, Par capiti meo. Adeandẽ apophthegmatũ ſpeciẽ & ſententia (quæ ſic uocatur) pertinet. Eſtq; uniuerſalis & ſuccincta de rebus humanæ uitæ enũciatio. Porrò quũ poetæ, philoſophi et oratores oẽs ea ſint uſi, atq; in edẽdis quibuſdã ſententioſis ſe exercuerint. Homerus primus multas et bonas ſentẽtias per totã poeſim protulit, nõnunquã demonſtrãdo cuiuſmodi hoc eſſet quod oſtẽdere uellet. ut quãdo dicit: Rex etenim ſuperat ſuccenſens inferiori. Nonnunquam uerò quid facto opus ſit. ut: Principis eſt totam nequaquam ſtertere noctem. Cæterùm haud parum multi ex poſteris, multas ſententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, alijs uerbis expreſſerunt. Quorũ quædam exempla adducere, haud intempeſtiuum fuerit, ueluti eſt illud Homeri:

Scitè dict.

De ſententijs.

Stultum eſt, inſipidumq; Ioui, contẽdere ſummo.
Nunquid adhuc illum compeſcere quimus, euntes
In cœlum propius, iurgantes, uiq; tenentes?
Aſt ſedet excelſus, conamnia talia ridens,
Namq; putat præſtare dijs ſe robore cunctis:
Omnia ab hoc pendẽt mala, ſuntq; immiſſa cuiq;.

Cui illud Pythagoricum affine eſt:

Τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν φιλόξωων φιλοσόφων, τὰ δὲ ὁμήρου τῶν ἀρχαίων ἐχόμενα. εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἐπομένων μνημονεῦσαι, εὑρήσομεν αὐτὰς ἐκείνους παρ' ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτος μέν, τὰ εἴδωλα ποιήσαντα δοκῶν ἐκείνων, αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τοῦδ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων· ἄλλους δὲ πλανωμένους. οἷς ἐκεῖνος οὐκ ἐπόμενος, ἀλλὰ πρὸς τὴν πρᾶξιν τοῦ καιροῦ ἁρμοζόμενος, πρόσθηκεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Ὀδυσσεὺς παρ' Ἀλκινόῳ κατεχόμενος, ἀδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ λιχνευόμενος, πρὸς χωρεῖν αὐτῷ διαλεγόμενος ἔφη· οὐ γάρ ἐγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, ἢ ὅταν θυμοσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δῶμα κατὰ ζόντες ἀοιδὸν ἥμενοι ἐξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι θαλείαν σίτου, καὶ ἀρεικῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ λιπαίνωσι. τοῦτό τι μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. τούτοις παραχθεὶς καὶ ἐπίκαρος, τῷ ἡδονῇ τέλος θυλαιμονίας νόμισε. καὶ ἐπεὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν ὅλην καὶ ἁπαλῇ χλανίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακίοις καὶ πήραις. καὶ νῦν μὲν τῇ καλυψοῖ συναναπαύετο, ᾧ δὲ ἐνδὸν ἦρτο καὶ μελανθίῳ πορνυβρίζετο. ταύτῃ εἰκόνα τοῦ βίου παλαιὸν ἀρίστιππος, καὶ σχεδὸν οὐ πόνοις συμπλακεὶς ἐρρωμένως, οὐ ἡδονῇ ἀφειδῶς ἐχρήσατο.

Τῆς δ' ὁμήρου σοφίας ἐκεῖνα καταμαθεῖν ἔστι λείγματα, ὅτι καλὰ πολλὰ σοφῶν ἀνδρῶν ἀρρήτους ἀποφθέγματα πρωτεφώνησεν. οἷον τὸ, ἕπου θεῷ. ὃς δὲ θεοῖς ἀπιθήσει, μάλα τ' ἐκλυτος αὐτῷ. καὶ, μηδὲν ἄγαν. καί δ' ἄλλῳ νεμεσῶ ὃς κ' ἐξοχα μὲν φιλέησιν, ἐξοχα δ' ἐχθαίρησιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. καὶ ἐγγύα, πάρα δὲ ἄτη. καὶ λαίτμα λαίλαπι λαίλαψ γε, καὶ ἐγγύαι ἐγγύα ἀνήρ. καὶ τὸ τοῦ πυθαγόρου πρὸς τὸν πυθόμενον, τίς δέ φίλος ἑτέρῳ· ἄλλος ἐγώ, ἴσον ἐμοὶ λιφαλῆ.

Ἔστι δὲ τὰ αὐτοῦ ἰδέας τὰ ἀποφθεγμάτων καὶ ἡ καταλαμβὼν γνώμη, ἥπερ ὅταν ἀπόφασις καθολικὴ πρὸς τὴν κατὰ τὸ βίον, λόγῳ σωτόμῳ. καὶ τούτῳ δὴ χρησαμένων παύτων ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, οὐ λογοῤῥαφῶν καὶ γνωμικῶς τινα ἀκροαίνεσθαι ὑπολυθέντων, πρῶτος ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας ἐξήνεγκε δι' ὅλης τῆς ποιήσεως, οὐκ ἀκροαινόμενος οἷον ὅταν ὁ Βάλῃ πρᾶξαι, ὡς ὅταν εἴπῃ· βρέοσιν γὰρ βασιλεὺς ὅτε κ' ὦσιν αὐδὴν χέρηι. οὐκ δὲ ὡς δέον πρᾶσσειν τι οἷον.

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Πολλὰς δὲ γνώμας καὶ πράξεις ἀγαθὰς ὁμήρου ἐξηνεγκάντος, πρέσφασαν ὀκ ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτὸν, ὧν τινα παραλείψματα ὀκ ἄπαιρον ὅτι παραθεῖναι. οἷον ὅτι τὸ ὁμήρου νήπιοι οἳ ζωὸν μὲν αἰνοῦσιν, ἀφρονέοντες, ἢν τιμὴν μεμαμὼν καταπαυσέμεν ἔσον ἰόντα, ἢ ἔπει, ἢν βίῃ; ὅδ' ἀφήμων ὀκ ἀλεγίζει, ὅδ' ὄπιθεν φησὶ γὰρ, ὧν ἐθανάτοισι θεοῖσι μάρτυρε, ὄφρά κε ἔχῃσθ', ὅ, τι κ' ἐγὼ ὔμμι κακὸν πιφύσκω ἑκάστῳ. παρὰ τοῦτο δὲ ὅτι πυθαγορικὸν· ὅσα τε δαιμονίοισι τύχαις βροτοὶ

ἄλγε'

Si

ἄλγε' ἔχασιν. ὧν αὖ μοῖραν ἔχῃς πράως φέρε, μήδ' ἀγανάκτει. τὴν αὐτὴν τύχης, τὸ δυσπίδητον τοῖς πράγμασι γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών, μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν, ἀλλ' ὁ τυγχάνων τὰ πράγματ', ὀρθῶς αὖ τιθείς, πράττει καλῶς. τὰ λιπ' ὅμηρος μύθοις· τέκνον ἐμόν, τίς μέμφεται ὀδυρόμενον, ἢ ἀχθόμενον, σὺν ἐλεεινὰ κραδίῃ; ὁ δὲ Πυθαγόρας· φείδεσθαι χρὴ ζωῆς, μὴ μὴν καταθυμοβορήσῃς. ἔτι ὅμηρος εἰπόντος, τοιοῦτον νόον ἔθηκε Ζεὺς ἀνθρώποισιν, οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.

Ἀρχίλοχος τάτε ἄλλα αὐτῷ μιμούμενος, καὶ τοῦτο μὲν παραφράσας εἶπεν· Τοῖς ἀνθρώποισι θυμὸς γλαυκὴν ἐπιστήσας ἰδέαν, γίνεται θνητοῖς, ὁποίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρῃ ἄγῃ. καὶ γὰρ ἄλλοις ὅμηρος εἰπόντος, ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσι τίθει νόον εὐρυοπα Ζεύς ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκουσ' ἀνθρωποι, καί τε πόλις ἐσάωσε, μάλιστα δὲ αὐτὸς ἀνέγνω.

Εὐριπίδης πρὸς τοῦτ' ἐποίησε. γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς δυ' μὲν οἰκοῦντ' πόλις, δυ' δ' οἶκος, εἰς δ' αὖ πόλεμον ἰσχύϊ μέγα· σοφὸν γὰρ ἐν βουλαῖσι, τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ. σιὼ ὄχλου δ' ἀμαθία πλεῖσον πακόν. ἃ ὁ πρὸς τὸν ἑταῖρον τὸν ἰδομενέα πεποίηκεν· Ὦ πέπον, εἰ μὴ δὴ πόλεμον πόδε τόνδε φυγόντες, ἀεὶ δ' ἡμέλλομεν ἀγήρω' ἀθανάτω τε ἔσεσθαι, οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην, οὔτε κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν. νῦν δ' ἐμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσι θανάτοιο μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτόν, οὐδ' ὑπαλύξαι οἰόμην, ἴομέν τε δώσομεν, ἠέ τις ἡμῖν. Αἰσχύλος μὲν δὴ σύντομος λέγων, οὕτως ἔφη. Αλλ' οὔτε πολλὰ πραύματ' ἐν στέρνοις λαβὼν θνήσκει τις, εἰ μὴ τέρμα σωθείσοι βίου, οὔτ' ἐν στέγῃ τις ἥμενος παρ' ἑστίᾳ, φθύῃ τι μᾶλλον ἢ πεπρωμένον μόρου. ἐν ᾧ πεζῇ λέγει Δημοσθένης ὅτως· Πέρας μὴ γὰρ ἔστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν εὖ ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. δεῖ δ' οὖν ἀγαθὸν ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασι τοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅ, τι καὶ ὁ θεὸς δίδωσι, γενναίως. Παλιν δὲ τὸ ὅμηρος· ὅτι ἀπόβλητ' ἔστι θεῶν ἑκυρὰ δῶρα, σοφοκλῆς παραφράσας εἶπεν, θεὸς τὸ δῶρον οὗτος, ᾧ δ' ὅσ' ἂν θεοὶ δίδωσι, φύλασσε μηδέν', ὦ τέκνον, ποτέ. πρὸ ἐκείνου δέ, ἢ μὴ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέοι αὐδή, θεόκριτος εἶπεν· ἕνεκά οἱ γλυκὺ μῶσε κατὰ στόματος χέεν νέκταρ· ὡς δὲ καὶ ἄρατος παραφράσας, τὸ μὲν, οἷσιν δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο, εἶπεν· ἄρχεται λιπαρεῦ περιφυλάγματος ὠκεανοῖο. τὸ δὲ· θυμὸν γὰρ ἔχει ἐκ θανάτοιο φέρονται, εἶπεν. ὀλίγον δὲ δεῖ ξύλον ἄϊδρι ἐρικέ. καὶ πολὺ μὲν τούτων ἄλις.

Ο δὲ πολιτικὸς λόγος ἔστιν οὗ τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς οὗτος ὅμηρος πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. εἰ γάρ ἔστιν ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον ὁμήρου τῆς δυνάμεως τύχοι καὶ ἔσχεν; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπεραίρει, οὔτε τοῖς διανοήμασι τὸν ἴσον τοῖς λόγοις ἔχων ὑπερβεβηκώς.

Καὶ

Si male te uexent hominum consueta, feres tu
Aequo animo sortem, nō indignabere cuiquam.
Praeterea et illud Euripidis: Rebus malis decet nec indignarier. Prodest enim parum: sed infortunia Aequo ferens animo, beatā uitam agit. Atq; Homerus quidē rursus ait: Quur lacrymas fundis mi quàm charissime nate, Atq; tuum maceras animū? Pythagoras uerò: Non maceres animū, uitae quò parcere possis. Ad hæc Homero dicēte: Talis mens hominū est, lucē Saturnius almus Qualem illis dederit, nutu qui quassat olympū. Archiloch. cùm alia illius imitans, tum hoc paraphrasticè dixit: Eiusmodi mens est hominis, qualē diem Glauci dedit Iouis uoluntas maximi. Et in alijs, Homero dicente: Nanq; alij Deus, ut curae sint Martia facta. Astalij dedit ut sapiat, sit prouidus, atque Tum sibi tū reliquis, ac oppida seruet ab hoste. Atque hæc ipse tenes in primis optime ductor. Euripides ad huius imitationem finxit: Vrbs & domus uiris uiget sagacibus, Res bellicasq; uir peritus ordinat, Vnus quidem sagax necat manum hostium, Turba imperita sed malum est uel maximum. In quibus autem Idomeneus fingitur amicū adhortari: Quod si uitātes hæc prælia, nulla senectus Immineat nobis, nec mors incumberet atra, Non ego primā acie pugnarim, nec quoq; pugnam Vt caperes unquam suasurus sim tibi amice. Clotho sed ex æquo uoluat quum stamina cuiq;, Atropos atq; ea rescindat nullo prohibente, Quæso alios superemus eunte, aut superemur. Aeschylus post eum dicens, sic ait: Nec mortem obit, quicunq; uulnus accipit Letale, uitæ ni sit huius terminus. Nec in domo sedēs, necem uitauerit Vnquam magis, certum est enim fatū omniū. In soluta aūt oratione Demost. sic ait: Mors cūctis mortalib. uitæ terminus est, etiā si quis eam in cellula conclusam seruet. Bonos autē uiros decet semper egregia quæq; conari, ac generoso animo ferre, quicquid deus dederit. Rursus autem illud Hom. Splēdida dona deus quæcūq; dedit retinēda. Sophoc. alijs uerbis extulit: Donū Dei est, proinde nec cōtemp scris: Quicquid deus donarit, hoc nec respuas. Secundum illud uerò: Huius ab ore fluēs uox uicerit Attica mella, Theoc. dixit: Musa ideò dedit huic dulcem sermone liquorem. Quo modo autē & Aratus hoc quidē paraphrasticè expressit: Sola autē Oceani nō tingitur illa lauacro dicēs: Vrsæ cæruleo uitātes æquore tingi. Illud autē: Animūq; à morte lucrātur, dicens: Paruus nāq; gradus mortem prohibebat acerbam. Atq; de his quidem satis. Cæterùm ciuilis oratio in Rhetorica arte consistit, quā Homer. primus tenuisse uidetur. Si nanq; Rhetorica uis est probabiliter dicēdi, quis maiorē quàm Homerus, in hac facultate operā posuit? Quippe qui non solum magniloquentia omneis excellat, uerum etiam sentētijs æquale uerborum pondus adhibeat.

Porrò

Pythagoras.

Archilochus.

Euripides.

Aeschylus.

Sophocles.

De Rhetorica.

Porrò præcipua artis pars dispositio est, quam per totam poesim ostendit, maximè in rerum initijs. Non enim exordio longè petito in Iliade usus est, sed ab eo tempore quo efficaciora ac celebriora facinora sunt edita. His autem inertiora, & quæ prius acciderant, in alijs locis succinctè ac obiter recensuit. Atque idem in Odyssea fecit, ubi à nouissimis erroribus Vlyssis orsus est, in quibus occasionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcunque uerò ante Vlyssi erranti contigerant, ipsum enarrantem inducit: ut non tantum uehementiora, uerùm etiam probabiliora uiderentur, quum ab ipso qui passus erat, dicerentur.

Iliadis exordium.

Porrò quum omnes oratores subinde exordijs utantur, ut auditorem attentum aut beneuolum faciant: poeta quoque ijs potissimum exordijs usus est, quæ auditorem & mouerent, & attentum redderent. ut dum in Iliade præfatur, se dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram & Agamemnonis contumeliam acciderint. Et in

Odysseæ.

Odyssea, quot labores & pericula perpessus Vlysses, cuncta animi prudentia & tolerantia uicerit. Denique in utriusque poematis exordio Musam ideo inuocat, ut ea quæ dicerentur, angustiora, maioris q; existimationis essent. Porrò quum multas personas, uerba ad familiares, amicos, aut populum facientes introducat, unicuique decorum in dicendo tribuit. Vt ab initio, ubi Chrysam in oratione ad Græcos fingit commodissimo exordio usum esse. Optat enim ipsis, ut hostibus superiores facti, domum redeant, ut beneuolentiam ab eis captet, deinde filiam postulat. Achilles au-

Achillis oratio.

tem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam tum pro se, tum pro Græcis habet, ut et illos auditores benigniores faceret. Omnes nã que in bello amandatos fuisse, non priuatarum alicuius inimicitiarum causa, sed in Agamemnonis & fratris eius gratiam. Ad hæc, ob multa egregia facta, se munus non ab istis, sed ex communi Græcorum consensu accepisse. Quibus ex aduerso Agamemnon respondens, non curat ipse quoque quibus multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixisset se in patriam rediturum esse, ob contumeliam qua erat affectus: non dixit Abi, sed Fuge: ut hoc, quod simpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique non, Obsecro, inquit, te ut maneas: adsunt enim alij quoque, qui me in precio habebunt. id quod auditoribus gratum erat.

De Nestoris oratione.

Præterea Nestor orator introducitur, quem suauiloquum, & tinnulum concionatorem appellat:

Cuius ab ore fluens uox uicerit Attica mella.

Quo elogio Rhetori nullũ maius obtigerit. Quid autem is orando tractat? Orditur ab exordio, quo dissiden-

Καὶ πρῶτον ὅτι ἡ τέχνης ἡ οἰκονομία, ἣν διὰ ὅλης ἡ ποιήσεως πέφυκεν, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων. ὁ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλὼν, τὴν ἀρχὴν τῆς ἰλιάδος ἐποιήσατο, ἀλλὰ μὴ καθ' ὃν χρόνον αἱ πρῶται ξυνῳρχήσαν καὶ ἀκμαιότεραι κατέστησαν. τὰ δὲ τούτων ἀργότερα, ὅσα ἐν ᾧ προεληλύθει χρόνῳ ἐγίνοντο, σωτόμως ἐν ἄλλοις τόποις παρέλιπεν. τὸ δὲ αὐτὸν καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ πεποίηκεν, ἀρξάμενον μὲν ἀπὸ τῶν πλάνης τοῦ ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη μὴ ἐν τῷ πολέμῳ εἰσάγειν, καὶ τὴν μνηστήρων ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τούτων ὅσα τοῦ ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ σωτέον, αὐτὸν πρώτῳ διηγούμενον, ἃ καὶ διεινότερα μὴ πιθανώτερα ἐμέλλε φαίνεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντος λεγόμενα. ἀεὶ γοῦν χρωμένων τῶν ῥητόρων τοῖς προοιμίοις, ὑπὲρ τοῦ προσηκικώτερον ἢ ὀλυσσέρον ποιεῖν τὸν ἀκροατὴν, αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς λέγεται προοιμίοις, οἷς μάλιστα ἡνῶσαι καὶ παράγεσθαι πρὸς τὴν ἀκρόασιν ἐλλαμβάνοις, ὥστε τῇ ἰλιάδι προαναφωνῶν, ὅτι μέλλει λέγειν ὅσα διὰ τὴν ἀχιλλέως ὀργὴν, καὶ τὴν ἀγαμέμνονος ὕβριν, κακὰ τοῖς ἕλλησι συνέβη· καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις καὶ κινδύνοις πολυπόνων ὁ ὀδυσσεὺς, πάντων τὴν ψυχὴν σωτὴν καὶ παρατήρησιν πεποιήκε. καὶ ἐν ἑκατέροις τῶν προοιμίων, τὴν μῆσαν παρακαλεῖ, ἵνα θειοτέραν καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων παρασύσῃ. πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ πρόσωπα λέγοντα ποιῶν ἢ πρὸς οἰκείους, ἢ φίλους, ἢ ἐχθροὺς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἴδους τοῦ λόγου ἀποδίδωσιν, ὡς πρῶτον μὲν ἀρχὴν πεποίηται αὐτῷ ὁ χρύσης ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸν ἕλλησι λόγοις, χρησιμωτάτῳ προοιμίῳ κεχρημένος. σωβούλεται γὰρ ἀμφοῖς πρότερον ἱλαστῆσαι τὸν πολεμούμενον, καὶ οἰκειοποιήσασθαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν ἀποσώσηται. ἔπειτα ὅτως ὑπὲρ μὲν παιδὸς πέφυκεν ἀγαμέμνονος θυμόμενον, μιγνύῃ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν ἑλλήνων λόγον, ἵνα ἐκείνους ἀκέσαντας βουσίερος κατασήσῃ. πάντας γὰρ ὧδε τὸν πόλεμον ἐκάλεσαν, οὐκ ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ἕνεκα, ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτοῦ τε ἀγαμέμνονος, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. καὶ πολλὰ μὲν πεποιηκέναι ἑαυτὸν, τὸ δὲ γέρας ὑπὸ παρὰ τούτων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν ἑλλήνων ἐληφέναι. οἷς αὐτὸς λέγων ὁ ἀγαμέμνων, οὐκ ἀπορεῖ ὅπως μὴ αὐτὸς θεραπεύσῃ τὸν πλῆθος. φύσαν γὰρ τοῦ ἀχιλλέως ἀπολύσεσθαι εἰς τὴν πατρίδα, διὰ ἣν ἔπαθον ὕβριν, οὐκ εἴπων ἄπιθι, ἀλλὰ φεῦγε, τὸ ἁπλῶς ῥηθὲν εἰς τὸ ἀσελγέστερον μεταβαλών. καὶ ὅτι ὁ πρὸς παλῶς σε μένειν, πεφεισται γὲ καὶ ἄλλοι, οἵτινες μᾶς ἀξιώσουσί με. ἢν μὴ οὐ τοῖς ἀκούσι λειχαρισμένον.

Καὶ ὧδε τὸν ἡσίοδον εἰσάγει ῥήτορα ὁ νέστορα, οὐ κλυτὸν μὴ λιγὺν ἀγορητὴν προσεῖπε· τὸ μὴ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίονα ῥέον αὐδήν. οὐ μεῖζον ἐγκώμιον ὀπὸ ἂν γένοιτο ῥήτορος· τί δὲ οὗτος πραγματεύεται τοῦ λόγου; ἄρχεται μὲν ἀπὸ προοιμίου, διὰ οὗ μετάγνωσιν ἐμποιεῖν

ἐμποιεῖν πειρᾶται τοῖς διαφερομένοις ἀρίστοις, γνῶναι αὐτὸν παρασκευάζων, ὅτι μαχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις. πρόσισι δὲ νοθετῶν ἑκάτερον, καὶ πείθει ἑαυτῷ, ὡς πρὸς βουτόρον, παραινῶν· καὶ γὰρ τῷ σωφρονίζειν τὸν ἕτερον, λειχαρισμία τοῦ ἑτέρου λέγει. τοῦ μὲν γὰρ ἀγαμέμνονι πόρσαινε, μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ λοιδεῖν τοῦ πολλὰ λιτμμκότι γέρας. τοῦ δὲ ἀχιλλέως, μὴ ἐρίζειν τοῦ βασιλεύειν πεφκεινομένου. καὶ πρέποντα ἑκατέρῳ ἐπαινον, τοῦ μὲν ὡς πλεόνων βασιλεύοντι, τοῦ δὲ ὡς πλέον ἰσχύοντι, τὸν μὲν ἧττον παύειν αὐτὸν ὠφελεῖ.

Τί δέ, οὐχὶ καὶ γὰρ οἷς ἔξεστ, ὁπότε εἶδε τὸ ὄνειρον ὁ ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέρουσα παρὰ τοῦ Διός, καὶ ὁπλίζειν αὐτὸν ἑλλιπῶς παρακελευόμενον, ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τἀναντίον οἷς βούλεται πρὸς αὐτὸν πολλὰ λέγων, ἵνα πεῖραν λάβῃ τῆς ὁρμῆς αὐτῶν λαβὴν, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ἅπερ ἑαυτόν. ἀλλ' αὐτὸς μὲν πρὸς χαλεπὸν λέγει, ἄλλος δέ τις τὸ πάθειν αὐτὸν ἀναμφίλογον προβέβληκε φάναι, ὡς οὐκ ἂν τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος. καὶ γὰρ οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τἀναντίον βούλεται. ὁ δ' ἐχόμενος τοῦ λόγου τούτου ἐστὶν ὀλιγοστὸς, παῤῥησίᾳ τῇ πρεπούσῃ χρώμενος. καὶ τοῦ μὲν ἀρίστου λόγοις πείθων, τὸν δὲ χαλεπώτερον καταπληκτικῶς ἀναγκάζειν τοῖς κρείττοσιν ὑπακούειν. καὶ τὸν ἄτακτον καὶ θορυβώδη τὸν πολλὸν καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθει λόγοις ἐμφρόσι, μετρίως μὴ ὀνειδίσας, διότι ἀκέτι τελέσειν ἃ ἐπηγγείλαντο, μὴ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολὺν χρόνον ἀπραξίαν μένοντες, τὸ φιλτάτῳ ἐστέρηνται. παρακελεύσει δὲ, μὴ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῆς μαντείας, συμπείθων μένειν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Νέστωρ λόγος διηλλαγμένος μὲν, εἰς τὸν δὲ τέλος τοιόμενος, καὶ πλείονι παῤῥησίᾳ πρὸς τὸν ἤδη μεμαλακισμένους χρώμενος, πείθει τὸ πλῆθος καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας, εἰς ὀλίγους τὸν μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων, τοὺς πολλοὺς ἐντρέπει. πρόσισθησι δὲ καὶ ἀπειλῶν τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ βουλεύεται συμβουλεύει τοῦ Βασιλέως, ὅπως χρὴ κατὰ λόγους τὰ στρατιωτικὰ τάγματα.

Πάλιν δὲ ἐν ταῖς περὶ τοῦ πολέμου πρᾶξεσι τὰ μὲν εὐτυχησάντων, τὰ δὲ πταισάντων, καὶ ἐν φόβῳ καταστάντων, ὁ μὲν Διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ τῆς νεότητος θρασὺς, καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀρίστειας παῤῥησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ λείξασθαι τὴν ἀνδραγαθίαν, σιωπῆς ἀξιώσας τὸν παρὰ τοῦ βασιλέως ὀνειδισμὸν, τότε ὑπλήσσεται τοῦ ἀγαμέμνονι, ὡς ἐπὶ ἀναιδείᾳ συμβουλεύοντι φεύγειν. φησὶ γὰρ ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχέσομαι ἀφραδέως ἴσθι ἢ θέμις ἔστιν ἄνακτ' ἀγορῇ, σὺ δὲ μή τι χολωθῇς. καὶ οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ὑπισχνεῖται ἅμα δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ ὀργὴν παραιτεῖται. τὰ μὲν φθάνοντα δι' ἀπειροπαθείας ἑαυτῷ, ἀνεπαχθῶς ὑπομιμνήσκει λέγων, ταῦτα δὲ πάντα ἴσασ' ἀρηίφιλοι ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.

Εἰς

dissidentibus optimatibus pœnitudinem incutit, & cogitandi ansam dat, quòd dum inter se disceptarent, hostibus lætitiæ occasionẽ præbituri essent. Primò autẽ utrunq; admonet, & ut ipsi tãquã seniori obsecundet adhortatur. Atq; dum alterum modestiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidẽ Agamemnonem hortatur, ne munus ei datũ, qui multum laboris exhauserat, eriperet, Achillẽ uerò, ne cum summo rege contenderet. Deniq; neutrum sua laude frustratur, dum illum pluribus imperare, hũc uerò plus fortitudinis habere dicit. Atq; hunc in modum eos mitigare annititur. Nónne uerò & in sequentibus (quando Agamemnon somnium uidebat, quod bonam ei spem Iouis iussu faciebat, atq; ut Græcos armaret iubebat) Rhetorica usus est arte? dum contraria ijs quæ sentiebat, ad multitudinẽ dicit, ut de illorum uoluntate periculũ faceret, néue molestus esset, quòd eos pro seipso belligerare cogeret. Atq; ipse quidẽ plebi grata dicit. Alius autem quidam eorum, qui persuadendi facultatem habebat, ad perseuerandũ hortatur, ut quæ ipsissima regis sententia esset. dum enim orationẽ ad plebem habet, declarat quòd contrarium, quàm præ se ferebat, uellet. Vlysses autẽ illius uerba excipiẽs, ac decora in dicendo libertate utẽs, optimatibus mitibus dictis persuadet: inferiores autem additis minis, se præstantioribus auscultare cogit. Turba denique multitudinis et tumultu sedato, simul omnibus prudentibus dictis persuadet, modestè illis exprobrãs, quòd pollicitis non starent: simulq; eos uenia dignatur, quòd multo tempore ocium agẽtes, charissimis destituti essent. Ac tandem consolatione & spe illis ex uaticinio facta, ut maneant persuadet. Ad eundem modum & Nestor uerba quidem nõ nihil immutata, sed in idem tendentia faciens, ac maiori in dicẽdo libertate aduersus desidia marcescentes utens, multitudini persuadet: & negligentiæ causam in paucos referens, multos rubore suffundit. Addit autem & inobedientibus minas, atq; regi statim consulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ sint. Rursus autẽ quum in bello Græci partim rem bene gessissent, partim offendissent, & in metu essent, Diomedes (quippe à iuuentute cõfidentiam, & ex strenuitate dicendi libertatem habens) donec animi sui magnitudinem commõstrasset, regis probrum silentio prætereũdum putauit: tum uerè Agamemnonem obiurgat, ut qui præ ignauia fugam consuleret. ait enim:

Tecum rex mihi disceptatio perperam agente,
Legibus atq; licere puto, proin ne stomacheris.

In quibus simul eum admonere conatur, simul & iram ab eo deprecatur. At tum demum anteacta sua gesta sine inuidia commemorat, dicens:

Cuncta hæc facta sciunt iuuenesq; senesq; Pelasgi.

Εἰς

Artificiosa Agam. oratio.

Vlyssis dehortatoria.

Nestoris oratio, inibi lib. 2. Iliad.

Diomedis oratio.

In ijs autem quæ sequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificiose. Vsq; adeò Dolopes ignauos esse putasti, Infelix, ueluti modò cunctis cõsuluisti. Deniq; ipsum Agamemnonem placat, liberum ei faciens, si uelit abire: alios enim sufficturos. Imò & si omnes fugæ se mandauerint, tamen se cum socio permansurum esse, ac pugnaturũ, dicens: Vterq; nostrũm, ego & Sthenelus pugnabimus. Nestor uerò hunc ob egregia quidem consilia & facta commendat. Sub finem autem consilij ait, se (quippe natu maiorem) dignum esse qui admoneat. Ac tandem oratione prosequitur, quo pacto legati ad Achillem mittendi sint. Porrò in illa ipsa legatione, oratores uarijs artibus utifacit. Vlysses nanq; orationem exordiens, non statim dicit, Agamẽnonem pœnituit quòd Briseidẽ rapuit, puellam restituere uult. Et: Dona quædã nunc mittit, quædam uerò in posterum pollicetur se daturũ, (neque enim commodum erat illa commemorare, turgente etiamnum illius animo) sed primò Achillem ad commiserandum Græcorum uices prouocat: deinde ait, eum posthac calamitatibus illis frustra medelam adhibiturum, quum non amplius poterit. Deinceps & Pelei monita illi in memoriam reuocat, dum inuidiam à se amoliens, sermonem personæ patris attribuit, utpote quæ ipsum magis flectere posset. Demum quando iam mitior factus esse uideretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rursus sermonem ad supplicandum pro Græcis trãsfert: Esto quòd Agamemnoni iure sis infensus, attamen illos te seruare decet, qui nihil in te peccauerunt. Conueniebat enim Epilogum (in quo præcipua orationis capita refricantur) eiusmodi rebus instructũ esse, quæ auditorem nihil offenderent. Postrema autem exhortatio aculeum quendam habet, qui aduersus hostes ipsum contemnentes incitaret. Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, si se tibi opposuerit, quandoquidem nullum Græcorum sibi æqualem esse dicit. Phœnix autẽ ueritus, ne preces per se non satis efficaces essent, lacrymas profundit, ac primùm quidẽ eius consilio assentitur, dicens: se non derelinquendum, si Achilles nauibus istinc soluturus esset: hoc enim illi gratũ erat. Huiusq; rei causam esse dicit, quòd Peleus eum adhuc infantem ipsi educandum commiserit, ac dignum putauerit qui ei & dicendi & faciendi magister esset. Obiter autem & peccata eius in iuuentute cõmissa narrat declarans huiusmodi ætatem rerum imperitam esse. Atque orando pergens nihil eorum omittit, quæ ad exhortationem faciunt, cunctis Rhetorũ præceptis summatim utens. Primò, quòd honestũ sit, cũ supplicante, dona mittẽte, et nõ solũ optimos quosq; legatos, sed ex illis præstãtissimos amãdãte, in gratiã redire. Deinde, quòd & ipse dignus sit qui exaudiatur, quippe illius & educator, & præceptor. Deniq; futurum esse ut pœnitentia ducatur, si præsentẽ occasionem amiserit. Atq; ad hoc probandũ Meleagri exẽplo utitur, qui dum à

Vlyßis ſuaſoria ad Achillem.

De Phœnicis ad Achillem oratione.

Ab honeſto

Εἰς δὲ τὰς ἑξῆς παῤῥήσεις οὐκ ἐλλιμπάνει, τεχνικῶς ἐγκωμιαζων αὐτούς· δαιμόνιε, ὅτῳ τοι μάλα ἐλπτὰς ὕιας ἀχαιῶν ἀπῤῥολέμους τ' ἔμμεναι, καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις· καὶ αὐτὸς τ' ἀγαμέμνονα δυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βέλεται ἀπιέναι. οὐ γὰρ ἄλλος ὀχαρκέσῃ, εἰ κ' αὖ παῦτον φύγωσιν, αὐτὸς γε σὺν θεῷ ἑταίρῳ μίμνειν καὶ μάχεσθαι, εἰπών· νῦν δ' ἐγὼ ὀγνέλος τε μαχησόμεθα. ὁ δὲ νέστωρ, τότῳ μὲν γνώμης τε καὶ πράξεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅτε δὲ εἰς τέλος συμβολῆς ἀφίκεται, ἑαυτὸν ὡς πρόβυτερον δεῖν παραινεῖν ἀξιοῖ. καὶ ἐπέξεισι θεῷ λόγῳ, τῆς πρὸς ἀχιλλέα προβυβέαν παῤῥασκευάζειν ἐπιχειρῶν.

Καὶ γὰ αὐτῇ δὲ τῇ προβυβέᾳ, ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένους αὖ ῥήτορας. ὁ μὲν γὰρ ὀδυσσεὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὐκ ὀὺ ἴους ἔφη ὅτι ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ὧν τῆ θ βρισηίδος ἀφαιρέσει, τιμὰ τε λύσειν ἀκαρίλωσι, καὶ δῶρα τὰ μὲν παραυτίκα πέμπει, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται. ὁ γὰ πὰρ χρήσιμον, οἰόμενος ἔτι τοῦ θυμοῦ, ταῦτα οὐκ ἐμνημόνευσεν. ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν τὸν ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τ' ἐλεεινῶν ἀτυχημάτων, εἶτα εἰπὼν, ὡς ὕστερον βουληθεὶς ἐπανορθώσεσθαι τὰς συμφορὰς, οὐκέτι δυνήσεται. μετὰ ταῦτα τ' πολέως παῤῥαινέτου ἀνέμνησεν, ἑαυτοῦ μὴ ἐφαιρεῖσθαι τὸ ἐπαχθές, θεῷ ἢ μᾶλλον οἷον ῥέπειν δοκοῦντος πρὸς τὸ παρὸς πόδειξιν τὸν λόγον. καὶ ὅτι ἐδόκει πρόστορον αὐτὸν εἶν, τότε καὶ τῶν ἀγαμέμνονος δώρων ἐμνημόνευσε. καὶ πάλιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων δεήσεις μετέβαλεν τὸν λόγον, ὅτι εἰ καὶ δικαίως ἀγαμέμνων μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι οὐ μὰ τοὺς εἰς αὐτὸν ἁμαρτηκότας. ἔχει γὰ καὶ τὸν ἐπίλογον μάλιστα τῶν λυποῦντων ἔχειν τ' ἀκόοντας, ἐπεὶ καὶ μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων. ἡ δὲ τελευταία παῤῥάκλησις ἔχει τι καὶ διεγερτικὸν ὧν οὐ πολεμίους, ὡς καὶ αὐτὸ καταφρονοῦντας. νῦν γὰρ ἂν φησὶν, ἕλοις τ' ἔκτορα, εἴ σε καθ' αὐτὸν σαίη, ἐπεὶ οὐδένα τ' ἑλλήνων ἑαυτῷ φησὶν ἴσον ὁμοῖον. ὁ δὲ φοῖνιξ διελθὼν ὡς μὴ φιλεσόρου, ἢ προσῆκε, χρῆσαι τῇ διεξόδῳ, διακρύσας προΐεται. ἡ πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτοῦ σωτήριος, φήσας μὴ ἀκλεᾶ φθίσεσθαι αὐτὸν, εἰ ἀκτλέοι. οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ διεκδιασμός. καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως πρίαμον αὐτὸν ὑπεδύσετο πρὸ τοῦ πτολέως, νήπιον πέδε λαβὼν, ἡ διδάσκαλον ἔργων ἡ λόγων ἔσεσθαι. παραλιπεῖται δὲ καὶ τὰς ὑπὸ τῆ νεότητος ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄδηλον ἡ φιλία ἡλικία, καὶ ποῖόν τὸν εἰς πόρεπιν παραλείπει, πᾶσι τοῖς διεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅτι διαλλαχθαι καλὸν τοῖς ἱκετεύουσι, ἡ δῶρα πέμποντι, ἡ πρέσβεις αὖ ἀρίστους, διακεκινωμένους τιμιωτάτους ἀπεσταλότι. καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιος ὀργὴν ἀκοδῶναι, προφὺς τε ὤν, καὶ διδάσκαλος. καὶ ὅτι μεταγνώσεται πολεμιος τ' πρόντα καιρόν. ἡ παραι-

C νέσματι

Fortaſſis ita legendũ ὧν τρίτῳ ἀνανεύειν.

faciens, ſi

σύγματι χρῆται τῷ περὶ μελέαγρον διηγήματι, ὅτι λιτανεῖον προκαλούμενον ὑπὸ τῶν οἰκείων βοηθῆσαι τῇ πατρίδι, ὁ συναισθόμενος, ἕως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τὸ κατα-
λαβὸν σῶσαι τὴν πόλιν συμφορῶν, ὧδέ πως ἐμοὶ δοκεῖ γράφειν.

Αἴας δέ, οἷός μὲν ἦν ἱκετείας ὀδὲν ἐλεύθη. παῤῥησίᾳ δὲ χρησάμενον, καθελεῖν τὸ φρόνημα τοῦ ἀχιλλέως διέγνω, τὰ μὲν δικαίως ὧδέ πλήξων, τὰ δὲ ὑβριστικῶς προκαλῶν, ἵνα μὴ τελείως παροξυνθῇ. ὅτω γὰρ μέτριος ἦν καὶ τῆς ἀρετῆς μετειληφότι.

Πρὸς δὲ τούτων ἕκαστον ὁ ἀχιλλεὺς ἀπεκρίνατο, ἤθει γενναίῳ ἅμα καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. πῶς γὰρ ἄλλοις ἐλευθερικῶς ἅμα, καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέγει, αἰτίας δικαίους τῆς ὀργῆς παρεχόμενος, αἵματι δὲ ἀπολογεῖται. καὶ ὀδυνᾶται μὲν ἐφ' ἁρπαζόμενος τὴν ὑστεραίαν, καὶ μεμπτόμενος δέ πως τοῖς φοίνιξι διαφθεῖσαι φησι πρὸς τοῦ ἀπόπλου ἐκκινηθείς· ὑπὸ τοῦ αἰῶνος παῤῥησίας, ὁμολογεῖται πᾶν ὃ μέλλει ποιήσειν, ὅτι τὸ πρότερον ἐξεισιν ὑπὲρ τοῦ πολέμου, πρὶν ἂν ὁ ἕκτωρ ὑπὸ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς ναῦς ἀφίκηται, καὶ πολλὰς δὴ ἑλλήνων ἀπεκτονώς. ἔνθα φησίν, ὅτι καὶ πρὸ ἐκθύμως μαχόμενον ἡρῶν ἔκθρα παύσεσθαι νομίζω. οὐ γὰρ προειρημένον πρόσθεν ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, πρὸς τὸ γνῶναι τὴν ὁρμὴν τοῦ ἕκτορος ἀντέθηκεν.

Ἐν δὲ τοῖς τῶν φοίνικος λόγοις διακεῖνο πρόκειται, ὅτι τέχνη ὄντι ἡ ῥητορική. φησὶ γοῦν ὁ ἀχιλλεύς· Διότι παρέλαβόν σε νήπιον ὄντα εἰδότ' ὀμοίως βουλεύσασθαι, ὅτ' ἀγορεύειν, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπεῖς τελέεσσι. τὸν καὶ με πέμπει διδασκόμενον τὰ δέοντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ἐν οἷς καὶ οὐκ ἀδοκήσει, ὅτι ἡ τῶν λόγων δύναμις μᾶλλον αὐξήσας οὐκ ἀπορράξει.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῆς ποιήσεως τόποις εὑρεῖν λάθρα τὴν ῥητορικὴν τέχνην ἐγκρυπτόμενον. καὶ παρηγορίας, καὶ ἀπολογίας ὑποδείκνυσι τρόπον ἔνθ' ἄλλοις, καὶ ἐν οἷς ὁ ἕκτωρ καθάπτεται τοῦ ἀδελφοῦ, ὀνειδίζων αὐτῷ δειλίαν, καὶ ἀκολασίαν, καὶ ὅτι τοιοῦτος ὢν ἡδίκει πόρρω ἀπωκισμένους, οὐδὲν αἴτιος κακῶν τοῖς οἰκείοις ἐγκρύπτων. καὶ ὁ ἀλέξανδρος ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ ἀδελφοῦ, δικαίως ὑπολήψεσθαι σωκρατικῶς θέμενος, μὴ δεῖ ὑποχάζεσθαι τὸν πρὸς τὸν μενέλαον μάχῃ ἀπρυνόμενον τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας.

Καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων ὅμηρος, πᾶς τις ἂν εἴποι δι' ὀλίγων. ἁπλᾶ γὰρ ἦν τὰ ἄλλα ἐξ αὐτοῦ τῆς ἀναγνώσεως. ὀκνήσειε δὲ ὀδὲ χαρακτηρίσαι τοὺς ῥήτορας. τὸν μὲν γὰρ νέστορα ἡδὺν καὶ προσηνῆ τοῖς ἀκούουσιν εἰσάγει· τὸν δὲ μενέλαον βραχυλόγον μὲν ὄντα, καὶ τοῦ πράγματος τυγχάνοντα. τὸν δὲ ὀδυσσέα, πολλὴν καὶ πυκνὴν τὴν δεινότητα τῶν λόγων λειχθησόμενον. ταῦτα γὰρ τοῖς δυσὶ τούτοις ἥρωσιν ὁ αὐτόθεν μαρτυρεῖ, ἀκούσας αὐτῶν ὁπότε πρὸς βουλόντων ἀφίκοντο εἰς τὸν ἴλιον.

Καὶ τὰς τρεῖς τῶν λόγων ὅμηρος πρίσεις αὐτὸς, ἐν τῇ ποιήσει λέξας ἁπάσας. οἷς δὲ καὶ τῶν

familiarib. obsecraretur, ut suppetias patriæ ferret, illis morē non gerebat, donec præ necessitate calamitatum urbē inuadētiū, ad hostiū uim propulsandam uersus est. At Aiax neq; commiseratione, neq; supplicatione sibi opus esse putans, sed libertate dicēdi usus, Achillis ferocitatem illam deprimere decreuit: partim quidē eum opportunè obiurgans, partim uerò generose obsecrās, ne eum tandem irritaret. Sic enim ei conueniebat, qui eadem uirtute pollebat. Horum autem unicuiq; Achilles respondens, mores generosos et simplices præ se fert. Aliys nanq; argute simul & magnificè contradicit, dum probabileis iræ suæ causas adducit. Aiaci autem se purgat. Ac Vlyssi quidem ait, se postera die nauigio in patriam remeaturum. Quum autē precibus Phœnicis nonnihil flecteretur, ait se de classe in patriā reducēda consiliū capere. Aiacis uerò libertate motus, ingenuè fatetur quicquid facturus erat: quòd scilicet non antè in præliū descensurus esset, quàm Hector ad tētoria ipsius & naues, multis Græcorum necatis, peruenisset. Vbi etiam dicit, se Hectorē quantumuis in pugna ferocem, sedaturum esse. Atq; hoc illi Vlyssis dicto opposuit, quo eū adhortatus erat, ut Hectoris impetum reprimeret.

De Aiacis ad Achillē oratione.

De Achillis ad legatos responsione.

In Phœnicis autem oratione & illud exhibet, quòd Rhetorica sit ars. dicit enim Achilli: Idcirco puerum te, nec graue Martis onus, nec Concio quid posset gnarū, accepi erudiendum. Namq; forum celebrat multos, redditq; beatos. Idcirco inquam misit, ut hæc te cuncta docerem, Vt dicendo fores clarus, belliq; gerēdis. In quibus & hoc innuit, quòd dicēdi facultas potissimùm uiros illustreis faciat. Est autē & in aliys multis poeseos illius locis inuenire orationes rhetoricam sapientes. Accusationis nanq; & purgationis modum cùm in aliys cōmonstrat, tum in quibus Hector germanum taxat, timiditatē & incontinētiam ei exprobrans: & quòd, quum talis esset, tamē homines procul dissitos iniuria affecisset, unde suis malorū autor extitisset. Alexander uerò germani excandescentiam in hoc frangit, quòd se iure optimo reprehēdi ab illo fatetur: & timiditatis crimē amolitur, dum pollicetur se singulari certamine cum Menelao congressurum. Homerum itaq; dicendi artificem esse, nemo rectè sentiēs negauerit. Quippe cùm et alia euidentissima exempla ex eo adduci possint. non neglexit autem quin singulas singulis oratoribus dicendi formas attribueret: Nestorem suauem, & auditoribus gratum: Menelaum uerò breuitati studentem, & propositi assequentem: Vlyssem uerò multa & densa uerborum suppellectili utentem. Hæc enim Antenor de duobus Heroibus istis testatur, quòd eos audiuisset, quando legatione fungentes Ilium peruenerant.

Epilogus particularis.

Atq; has dicēdi species Homerus ipse passim in sua poesi insinuās, exhibet. Nouit autē & orationū

contex-

τῶν

De contradictione. contentionem, qua ſemper in omni negotio contraria ponuntur, ut per probabilem dicendi facultatẽ idem & probent, & improbent. Ait enim:

Flexibilis quanquã ſit lingua hominũ, variusq;
Sermo hinc exoriatur, & omnigena regione
Huc illuc uolitet multus: conſtat tamen illud,
Qualia uerba facis, quòd talia mox tibi fient.

De ſummaria narratione. Nouit autem eadẽ & copioſius dicere, & breuius repetere, id quod Recapitulatio uocatur, et apud Oratores in uſu eſt, quando negotium poſtulat rem pluribus dictam breui compendio in memoriã reuocare. Quæ enim Vlyſſes apud Phæaceſeis in quatuor rhapſodijs narrauerat, ea denuò breuius in hiſce perſtrinxit: Cœperat ut primùm Ciconas domitauerit, atq; Deinde. Et reliqua.

De legibus Cæterùm quũ ciuilis oratio & legis peritiam cõplectatur, neque Homerum iſtius imperitum deprehenderimus. An uerò legis nomẽ illius ſeculo in uſu fuerit, liquidò pronunciare nequeo. Alij enim conſtare dicunt, quod legis nomen tenuerit: idq; ex eo quod dixit, Hominum iniuriam & æquitatem ſpectantes. Ariſtarchus uerò Graijs æquitatem à bene diſtribuendo dictam eſſe putat. Atqui & lex hinc appellata uidetur, quòd æqua cunctis, ſeu pro merito unicuiq; tribuat. Quòd autem legum uim tenuerit (etſi id non ex ſcriptis, ſed ex hominũ conſilijs colligi queat) in multis oſtẽdit. Achillẽ nanq; de ſceptro diſſerentem facit: Nunc id Achiua iuuentus Cauſidici in manibus geſtant, qui iura reſeruant A Ioue dictata.

Iura enim & priſcæ illæ cõſuetudines, legum uice ſunt: quarum Iouem autorem eſſe tradunt. Cum quo & Minoem illum Cretenſium regem colloqui ait: colloquium autem (ut & Plato teſtatur) olim legum diſciplina erat. Perſpicuè uerò & in illis declarat, quòd legibus obſequendum, & quòd ab iniuria abſtinendum ſit, Quocirca penitus uir nunquam ſit ſcelerátus: Conſulat at bene dona deũm, quæcunq; recepit. Primus itaq; Homerus rem poDe republica. liticã in ſpecies diuiſit. In clypeo nanq; (quẽ Vulcanus, hoc eſt, ſpiritualis illa uis, ad totius mundi imitationem fabrefecit) duas urbeis cõtineri finxit, unam quidem pace & lætitia fruentem, alterã uerò belligerantem. Et utranq; ideo ſuis conditionibus deſcribit, quòd per unam ciuilis, per alteram De agricultura. uerò militaris uita inſinuatur. Præterea nec ruſticanã uitã ſilentio præteriit, ſed et hãc euidentib. ac uenuſtis uerbis illuſtrauit. Cæterũ id quòd in omni urbe lege ſancitum eſt, ut ſenatus concilium fiat, ex Homericis illis ortum habet:

Magnanimumq; uocat cœtum, ſanctumq; ſenatum. Agamemnon enim ſenatores cogit, ut cũ eis de multitudine armanda conſulret.

Et quòd oporteat principem præ alijs omnium ſalutem curare, in eadem perſona docet, quam & commonefacit:

Principis

τῶν αὐτίθυσιν τῶν λόγων, ἀεὶ τῶν ἐναντίων ὑπὸ πανὸς προτιμᾶτο τιθεμένων, ἢ τὸ αὐτὸ κατασκευαζόντων καὶ ἀναιρούντων ἀπὸ τῆς εὐπορίας τῆς λογικῆς ἕξεως. φησὶ γὰρ Στησίχορὸν δὲ γλῶσσ' ὅτι βροντάν, πολέα δ' ἐνὶ μῦθοι, πανρίων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα· ὅπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖον κ' ἐπακούσῃς.

Ἐπίσταται ἢ ταῦτα καὶ ἀπὸ πολλῶν λέγειν, καὶ δὲ ὀλίγων ἐπαναλαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται ἀνακεφαλαίωσις. ἔστιν ἐν χρήσει πρὸς ῥήτορσιν, ὁπότ' ἂν δέῃ πολλὰ πράγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι συντόμως. ἃ γὰρ διηγήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τοῖς Φαίαξιν ἐν πέντε ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν ἀπὸ βραχέων διέξεισιν ἐν τούτοις· ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον κίκονας ἀλάλκεσ', αὐτὰρ ἔπειτα, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τὸ ἢ πολιτικὸν λόγου ἔχειν καὶ ἡ τῶν νόμων ὑπόθεσις, καὶ ἀπὸ ταύτης ἐκεῖνον ὅμηρον εὑρίσκειν ἄν. εἰ μὲν ἦν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου παρ' αὐτοῖν ἐν χρήσει, ἀκριβὲς ἦν· ἐπεὶ σαφῶς διορίσασθαι. οἱ μὲν γὰρ φασὶ δῆλον αὐτὸν εἶναι, εἰδότα τὸ νόμιμα τοῦ νόμου, ἐν οἷς εἰώθασιν ἄνθρωποι νέμειν, καὶ συνομίλοις ἐφορῶντος. ἀρίσαρχος δὲ οὐθὲν τῆς συνομίλου εἰρῆσθαι, παρὰ τὸ δίκαια νέμεσθαι. καί τοι καὶ ὁ νόμος λέγεσθαι ἔοικεν ἀπὸ τοῦ νέμειν τὰ ἴσα πᾶσιν, ἢ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ. ὅτι δὲ διώκειν τῶν νόμων οἷόν τε, εἰ μὴ ἐν γραφαῖς, ἀλλ' ἐν ταῖς γνώμαις τῶν ἀνθρώπων φυλακτομένῳ, ἐν πολλοῖς πρόδηλον. τὸ γὰρ Ἀχιλλέα ποιεῖν ὥσπερ τοῦ σκήπτρου λέγοντα· νῦν αὖτέ μιν υἱεῖς Ἀχαιῶν ἐν παλάμαις φορέουσι δικαιοπόλοι, οἵτε Θέμιστας πρὸς Διὸς εἰρύαται. θέμιστες γὰρ, καὶ θεσμοί, οἱ νόμοι, ὧν τὰ δίκαια εἰσπράττειν παραδίδωσιν· ὧν καὶ τὰ μίνωα τὰ τῶν Κρητῶν βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν. ἡ δ' ὁμιλία, νόμων μάθησις ἦν, ὡς καὶ πλάτων μαρτυρεῖ. σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκείνοις δηλοῖ, ὅτι χρὴ νόμοις ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀδικεῖν· τῷ μὴ τὶς ποτε παλάμαφ αἶψα ἀθεμίστιον εἶπ' ἄλλ' ὄγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅτινά σφιν δώσουσιν.

Πρῶτον πάντων ὅμηρον τὰ τῆς πολιτείας δεῖξαι. ὧν γὰρ τῇ ἀσπίδι, ἣν τοῦ Διὸς παντὸς μίμημα κατασκευάσαι φασιν Ἥφαιστον, τοῦτ' ὅτι ἡ πανδαιμάτικη δηλοῦσιν, ἐμπεδειχομένας ἐποίησε δύο πόλεις, τὴν μὲν γὰρ εἰρήνην καὶ εὐφροσύνην δηλοῦσαν, τὴν δὲ γε πολέμου σχολάζουσαν. καὶ παραθεὶς τὰ ἑκατέρᾳ πρόσφορα, παρίσησιν ὅτι ὁ μὲν πολιτικός ἐστι βίος, ὁ δὲ στρατιωτικός.

Οὐ παρεῖλε δὲ οὐδὲ τὸ τρίτον, τὸν γεωργικόν· ἀλλὰ καὶ τοῦτον εἰσέρχεται, ἐνάργειαν ἅμα καὶ καλλος ποιούμενος τοῖς λόγοις. ὁ δὲ ἐν πάσῃ πόλει νομοθέτημα τὸ εἶναι σωτήριον βούλεσθαι, καὶ τοῦτο πρὸ βουλεύεσθαι πρὸ τοῦ τὸ δῆμον σώζεσθαι, πρόδηλον ὅτι ἔστιν ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων. βουλὴ δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἵζε γερόντων. σώζει γὰρ ἀγαμέμνων τοὺς γέροντας, καὶ σκέπτεται μετ' αὐτῶν, ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθος πρὸς τὴν μάχην. καὶ ὅτι δεῖ τὸ ἄρχοντα πρὸ τοῦ ἄλλων φροντίζειν τῶν σωτηρίας, ἐν οἷς αὐτῷ πρόσεστιν, δηλόσει, ᾧ καὶ πέφανται.

Οὐ χὴ παννύχιον ὕδεν βουληφόρον ἄνδρα. νὴ ὅτι δεῖ ἡγουμένῳ πείθεσθαι τὸν ὑποτεταγμένον, καὶ ὅπως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὸ πρὸς τὰγμένον, ὁ ὀδυσσεὺς ὑποδείκνυσι, τοὺς μὲν γνήσιος λόγοις πρέσβεσι πείθων, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου πικρότερον ἐπιπλήσσων. ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπανίστασθαι τοῖς ἀμείνοσι πᾶσι νενόμισαι, ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ὑδὲ τὸν διός. οὐδέ τις ἔτλη μῆναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' αὐτίος ἔσαν ἅπαντες. νόμος πᾶσι τοῖς πλείοσι τὸν πρεσβύτερον λέγειν. ὁ δὲ διομήδης ὑπὸ αἰδοῦς τοῦ πολέμου πρῶτος θαρσήσας λέγειν, συγγνώσεσθαι ἐν ἐξιοῖ· νὴ μὴ κότῳ ἀγάσησθε, ὅτινα δὴ γρυῖφι νήπιός εἰμι μετ' ὑμῶν.

Κἀκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νενόμισαι, τὸ ἰσολάζεσθαι τὰ ἑκούσια ἁμαρτήματα, τὰ δὲ ἀκούσια συγγνώμης τυγχάνειν. οὕτω πάλιν δείκνυσιν ὁ ποιητὴς, ἐν οἷς φησιν ἀοιδὸς παρ' αὐτῷ. Καίπερ τηλέμαχος λαδ' ἐγγὺς ἐπὶ σὸς φίλος υἱὸς, ὡς ἐγὼ ὅτι ἐκὼν ὃν σὸν δόμον, ὐδὲ χατίζων πολλὰ μνησῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῆτας. ἀλλὰ πολὺ πλέονας νὴ ἱερέσσονας ἦγον ἀνάγκη. τειῶν ἦ ὀσῶν πολιτειῶν πρὸς δικαιοσύνην νὴ εὐνομίαν, βασιλείας τε καὶ ἀριστοκρατίας, καὶ δημοκρατίας, καὶ ταύτας πάλιν ἀντικειμένων τειῶν πρὸς ἀδικίαν καὶ παρανομίαν, τυραννίδος, ὀλιγαρχίας, ὀχλοκρατίας, ὐδὲ ταύτας ὅμοιος ἀγνοεῖν ἔοικε, τὴν μὲν βασιλείαν δι' ὅλης ἡ ποιήσεως ὀνομάζων καὶ ἐγκωμιάζων, ὡς φύτορις· θυμὸς ἦ μέγας ὀδὶ διοτρεφέων βασιλήων. τιμὴ δ' ἐκ διός ὅτι, φιλεῖ δ' ἑ μητίετα ζεύς. καὶ ὁποῖον δ' οἷον εἶναι τ βασιλέα ἔφασκε δηλοῖ· λαὸν δ' οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἔπος ἦεν. καὶ, ὅτί τινα ῥίξας ὀλαίσιον, ὅτέ τι εἰπὼν νὴ ἀμῶν, ἦτ' ὀδὶ δίκην θέων βασιλήων. τὴν δὲ ἀριστοκρατίαν, νὴ οἷς βοιωτῶν βασιλέας πρώτε καταριθμεῖ. καὶ πρὸς φαίηξι δώδεκα γὰρ νῆ δήμον ἀρίστην πέδὶ βασιλῆδι ἀρχοὶ ἱρίνασι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός. δημοκρατίας δὲ εἰκόνα φαργῶς νὴ τῇ κατασκευῇ δὶ ἀσπίδος δεικνύει. νὴ ἓ δύο ποιῆσας πόλεις, τὴν ἑτέραν δημοκρατεῖσθαί φησι, μηδενὸς ἡγουμένου, πάντων δὲ πρὸς τὴν ἑαυτῶν βούλησιν νὴ νόμους βαίνοντων, γνῶμα καὶ δικαιοσύνην εἰσάγει. καὶ γὰ ἐκείνη γε τὴν δημοκρατίαν πρίσησιν, νὴ οἷς φησι· δήμου ὑποδείδας, δὴ γὰ μεχολώσας λίλιε, ὅτινα λῃϊσῆρσιν ὠπαόμενος ταφίοισιν, ἦκε χὲ θεσπρωτός, οἵδ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν. ἦν δὲ βιαίως καὶ παρανόμως ἄρχοντα, τύραννον μὲν ὁ καλεῖ, νεώτερον γὰ τὸ ὄνομα· οἷος δὲ ῥῖς ἔργοις γίνεται, δείκνυσιν γὰ τούτοις· εἰς ἐχέτην βασιλῆα, βροτῶν δ' ὀλέμονα πάντων, ὅς ἑ' ἀκὴ ῥίνα τάμησι, καὶ ἄστα πυλέων χαλκῷ. καὶ τὸν αἰγισθον ἦ τυραννικὸν ἀπεφαίνει, ὃς ἀκτείνας ἦν ἀγαμέμνονα, ἐκράτει δῶν μυκηναίων. καὶ ὁπότε αὐχήσειν φησὶν, ὅτι ὀκ ἂν ἔτυχε ταφῆς, εἰ πὴρ μενέλαος ἤλυθε. ὧδε γὰρ ὑδὶ τ τυράννων νενόμισται· ζηλ' ὀδὲ θανόντι χυτλὸν ὑδὶ γαῖαν ἔχυσαν, ἀλλ'

Principis eſt totam nequaquam ſtertere noctẽ. Et quòd oporteat ſubditos imperatori parere: & quo modo præfectus ſe ad uniuſcuiuſq; ingenium accommodare debeat, Vlyſſes commonſtrat. Optimatibus namq; mollibus uerbis perſuadet, plebeios uerò acerbius caſtigat. Quinetiã præſtãtioribus aſſurgere, apud omneis lege cautum eſt. Quod & ipſi dỹ erga Iouem faciunt: Nullus ſuſtinuit tunc Expectare Iouem, ſed cuncti aſſurgere cõtrà. Præterea lex apud pleroſq; eſt, ut dicendi partes ſenioribus mandẽtur. eam ob cauſam Diomedes præ belli neceſſitate primum dicere auſus, uenia ſe dignum putat: — Ne mihi ſuccenſere uelitis, Quòd minimus natu ueſtrũm modò dicere conor. Quin & illud apud omnes lege ſancitum eſt, ut qui ſponte peccauerunt, ſupplicio afficiantur: qui uerò inuiti, ueniã mereãtur. Id quòd Poeta rurſus oſtẽdit, in quib. cãtor apud eum inquit:

Dixerit hæc tua Telemachus chariſſima proles, Quòd non ſponte domum ingreſſus ſim, uel rogitans quid, Pro mercede procis ſolitus cantare petulcis: Sed dũ multa trahit pars me, potiorq; coactũ. Cæterùm triplex cùm ſit politia, ad iuſticiã et æquitatẽ exequẽdam, regnũ, ariſtocratia, et democratia: atq; his quum rurſus oppoſitæ ſint, ad iniuſticiam ac iniquitatem exercendam, tyrannis, oligarchia, et ochlocratia: neq; has Homerus ignorare uidetur. quippe qui regnũ per omnẽ poeſim nominet, ac celebret, ut in his: Eſt Ioue nutrito regi iracũdia magna, Illius atq; honor à Ioue, quòd perdiligit ipſum. Ad hæc, qualẽ deceat eſſe regem, perſpicuum facit, Cum mitis pater hic populo imperitare ſolebat, Læderet ut neq; facto, nec uerbotenus ullum, Quum tamen his ſit mos regũ, dijs qui ſimiles ſunt. Ariſtocratiã uerò, in quibus Bœotũm quinq; reges enumerat. Et apud Phæacas: Ter deni in populo regesq; ducesq; celebres, Dicunt iura, quibus decimus nunc tertius addor. Democratiæ uerò imaginem in clypei fabrica euidenter oſtendit, in quo duabus fictis urbibus, alteram à populo gubernari dicit, nemine imperãte, ſed cunctis pro arbitrio ſuo ſecundum leges uiuentibus. Vbi & forum iudiciale introducit. Atq; in illa democratiam exhibet, dum ait: Sed ueritus populũ, is ſiquidẽ ſtomachatus abunde, Quòd ſectando malos, funeſtos atque latrones, Theſprotis aberat, qui nobis ſemper amici. Violenter uerò ac iniquè imperantem, tyrannum quidem non appellat (recentius enim illud nomen) qualia uerò eius geſta ſint, in his oſtendit: Regi Echeto daberis, quo non crudelior alter, Qui gladio nares, auresq; recidat acuto. Præterea & Aegiſthum tyrannicum declarat, qui interempto Agamemnone, Mycenæis dominabatur. Et quum elatus eſſet, inquit: Non ſortitus fuiſſet ſepulturam, ſi Menelaus adeſſet. hoc enim ſub tyrãnis lege cautũ eſt: Huic egdẽ nõ ſoluiſſet ſua iuſta propinqui.

Alitibus

De ſubditorum obedientia.

De peccatorum pœna.

De tribus principatuum generibus.

Alitibus canibusq; ſed eſca fuiſſet in aruo, Quòd facinus tetrum commiſerat. Oligarchiam uerò innuere uidetur in ambitioſo procorum præcipuas obtinendi partes ſtudio, de quibus ait: Atq; Ithacæ ſterili quotquot dominantur iniquè. Plebis uerò imperiũ in Troianorum republica tradit, in qua omnes Alexandro aſſentientes malis impliciti ſunt. Et Priamus filios ſuos tanquam horũ autores increpat: Accerſiuiſtis mala mi, ſoboles ſcelerata. Quin et alius quidam Troianorum Antimachus, Auro ab Alexandro corruptus, munere claro, Diſſuadet reddendam Helenam ſlauo Menelao. Quandoquidem uerò id apud homines iuſtum cenſetur, quando unuſquiſq; pro ſua dignitate tractatur, & quum deos ac parenteis colere, ac familiareis in precio habere, præcipua illius ſpecies ſit: pietatem quidem erga deos in multis docet, ubi Heroas rem diuinã & uota facienteis, dona dijs offerenteis, ac hymnis eos celebranteis inducit. Dumq; pro pietatis remuneratiõe à dijs auxilium reportant. Honorẽ autem erga progenitores in Telemachi perſona præcipuè oſtendit. Et in quibus Oreſtẽ collaudat: Inclytius, inſignis non audis quàm ſit Oreſtes, Excellatq; homines cunctos, quòd ſit patris altor? Ad hæc, quod à natura iuſtum, & ex remuneratione debitum ſit, ut parentes ſenectute confecti à liberis foueãtur, per unicam uocem explicuit dicẽs: Nec dum charis parẽtibus pro educatione precium perſoluerat. Fratrum autem beneuolentiam, et fidem inter ſeſe, in Agamemnone & Menelao: amicorum uerò in Achille & Patroclo innuit. Vxoris autem prudentiam, & ſtudium erga maritum in Penelope, mariti erga uxorem deſiderium in Vlyſſe exhibet. Cæterùm quo pacto nos pro patria gerere debeamus, in hoc potiſſimùm declarauit: Vna auis optima, pro patria pugnare. Et rurſus quomodo eiuſdẽ reip. ciues concordes eſſe conueniat: Eſt & inhumanus, eſt & ſceleratus & exlex, Quiſquis amat ulgi diſcordis ſeditionem. Quo autem pacto ueracitas in precio habenda, & mendacium fugiendum ſit, in hoc oſtendit: Vt Stygius Pluto, ſic nobis eſt inimicus, Cuius uerba ſonant aliud, quàm pectore ſentit. Et: Abſenti obtrectant, ſed præſenti bene dicunt. Porrò quum familiæ tum maximè cõſeruentur, quãdo uxor mariti cõſilia arcana neq; curioſe indagat, neq; abſq; illius ſententia quicquã facere conatur, utrumq; à Iunonis exẽplo cõmonſtrauit. Alterũ quidẽ Ioui dicẽti attribuẽs: Conſilium ne quæſo meum cognoſcenexentes Omne, ſoror, cõiunxq; mea. Alterum aũt Iunoni: Ne quãdo poſthac mihi ſuccenſeruelis, ſi Cum te conueniã Oceanũ, laticemq; profundum. Præterea nec hoc Poetam latuit, quod apud omnes in uſu eſt, ut ij qui in bellum deſcenderũt, aut in periculo conſtituti ſunt, aliquid familiaribus ſuis mandent. Siquidem Andromacha Hectorem deflens, ait:

De iuſticia

De pietate.

De amanda patria.

De coniugalibus officijs.

De nouiſſimis uerbis.

ἀλλ' ἄγε τὸν γε λιώεσσι κὰι οἰωνοὶ κατέδραψαν λείμωνι ἐν ποιλίῳ, μαλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.

Ολιγαρχίαν δὲ δηλῶν δοκεῖ, δι' ἃς ἐν μνηστήρων πλεονεξίας, πόλει ὧν φησιν· ἠδ' ὅσοι ἱφθιμοι κατὰ κοιρανέουσι. τὴν δὲ ὀχλοκρατίαν ἐν τῇ τῶν τρώων πολιτείᾳ παραδίδωσιν, ἐν ᾗ καὶ σωφρονοῦντες πάντες ἀλεξάνδρῳ, κακοῖς ποδὶ πεσον. καὶ ὁ πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισὶν, ὡς τούτων αἰτίοις· ἀπόλεσατέ μοι κακὰ τέκνα, κατηφόνες. καὶ ἄλλος δέ τις τ τρώων ὁ ἀντίμαχος· χρυσὸν ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα, ὄφρα οἱ ἆσχ' ἑλένην λόμεναι ξανθῷ μενελάῳ.

Επεὶ δὲ τὸ παρὰ ἀνθρώποις δίκαιον οὐκ νομίζει, τὸ ἀκτημιτικὸν ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν, ἐν ᾧ μάλιστα ὅτι τὸ θεὸς σέβειν, γονέας καὶ οἰκείους τιμᾷν, τὴν μὲν εἰς θεὸς δυσέβειαν ἐν πολλοῖς διδάσκει εἰσάγων τοὺς ἥρωας θύοντας, καὶ δυχομένους, καὶ δῶρα ἀναθέντας τοῖς θεοῖς, καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτούς, καὶ τῆς δυσεβείας ἀμοιβὴν ἀπολαμβάνοντας τὴν παρὰ τῶν θεῶν ὠφέλειαν. τὴν δὲ πρὸς τοὺς γεννωμένους τιμὴν, ἐν ᾗ τηλεμάχῳ πρόσωπα μάλιστα δείκνυσι, καὶ ἐν οἷς ἐπαινεῖ τ ὀρέστην· οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἐλλαβε δῖος ὀρέστης πᾶσιν ἐπ' ἀνθρώποις, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

Καὶ ὅτι τὸ γηροβοσκεῖσθαι τοὺς γονέας ἐκτὸς τ παίδων φύσει δίκαιον, καὶ δι' ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, δι' μιᾶς λέξεως ἐδήλωσεν εἰπὼν· ὀδὲ φιλοῦσι θρέπτα φίλοις ἀπέδωκεν. ἀδελφὴν δὲ δύνοιαν, καὶ πίστιν πρὸς ἀλλήλους, ἐν ᾧ ἀγαμέμνονι καὶ μενελάῳ· φίλων δὲ ἐν ἀχιλλεῖ καὶ πατρόκλῳ δείκνυσι. γυναικὸς δὲ σωφροσύνην, καὶ φιλανδρίαν, ἐν τῇ πηνελόπῃ. ἀνδρὸς δὲ πόθον ἡ αὐτοῦ γυναικὸς, ἐν ᾧ ὀδυσσεῖ πρίαται.

Οπως δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα χρὴ πράττειν, ἐν τούτῳ μάλιστα ἐδήλωσεν· Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. καὶ πάλιν, ὅπως δεῖ τὴν πολιτείας κοινωνοῦντας φιλίας ἔχειν δεῖ. Αφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος, ὃς πολέμου ἔρατῆ ἔνδημός ἐστι, ὁμηγυρητὸς. πῶς ἂν τὸ ἀληθοῦς τίμιον, τὸ δὲ ψευδὲς φαυλότερον; ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς αἰδάο πύλῃσιν, ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ. καὶ, οὐτ' ἂν μὲν βάζοσι, πάντως δ' ὀπίθεν φρονέουσι.

Τῶν δὲ οἰκεῖα μάλιστα σωζομένων, τὸ μὴτε τὰς ἀπρεπούσας διανοίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῆν, μήτε αὐτοῦ τ γνώμης αὐτὸν πράττειν τι ὠθεῖν ἐρῆ, ἑκάτερον ἐκ τῆς ἥρας ἐπεδείξε. τὸ μὲν πρότερον, τῷ δὲ λέγοντι πυθέσθαι· ἄρα, μὴ δὴ πάντας ἐμὲς ὑπελπτο μύθους εἰδήσειν. τὸ δὲ ἕτερον τῇ ἥρᾳ· μή πως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἶκε σιωπῇ εἴσωμαι πρὸς δῶμα βαθυρρόον ὠκεανοῖο. τὸ δὲ καὶ οὐ δύνασθαι ὧν πόλεμον, ἢ γὰρ ἐνοσίχθων καθεσταότας, ἐντέλλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις εἰθισμένον παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. ἡ μὲν γὰρ ἀνδρομάχη στέρνα τε κόπτεται φησιν· ἀ γάρ μοι θυμῷ, λε-

Non

χέων ἐπ χῶρας ὄρεξας, οὐδέ τι μοι εἴπας πυθέσθαι ἐπ-
θ', οὔτέ μιν αἰεὶ μεμνήμην νήσας τε καὶ ἅματα πλαπρυχέσσα. ἡ δὲ πολυπότμη, τῶν τοι ὀδυσσέως φρε-
λῶν μνημοσύνη, φήσασθ' ὁπότε ἰθύς· θεὸς ὀκ οἶδ' ἤ μιν μ' αὐτίσει θεὸς, ἦκεν ἀλάων αὐτοῦ ἐνὶ τροίη. σοὶ δ' ἐγὼ δίε πάντα μελόντων. μεμνῆσθαι πατρὸς, καὶ μητέρος γὰρ μεγάροισιν ὡς νῦν, ἔτι μᾶλλον, ἐμοῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντος. αὐτὰρ ἐπειδὴ παῖδα γήσαντα ἴδηαι, γήμασθ' ὧ κ' ἐθέλησθα, πόρε δ' ἔξοχα λίπησα. οἶδ' ἐκ καὶ ὧδε πάντα, θεοὶ δέ τοι ἐκ νημερτέα εἶπον. κλέος δ' οὐρανὸν ἐρεύσει ὑμῖν τε καὶ πατρὶ σέθεν, ἐν δὲ σὺ πᾶσαν ἀρετὴν ἔμμεναι, οἷον ἔοικε, καὶ οὐ κακὸν ἄνδρα τρέφειν. γιγνώσκω δὲ σε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀγήνορα καὶ μάλα κεδνόν. ἀλλὰ καὶ ὧδε χρὴ ἔμμεναι· οὐ μὲν ἐγώ γε νοσφίσομαι οὐδὲ σὺ κεῖνον, ἐπεὶ μάλα πολλὰ μόγησε. καὶ δὴ ἐγὼ τοῦτόν γε ἰδὼν ἐπὶ νῆα θοὴν ἔβην, ὄφρα μοι ἐκ τρώων ἀπὸ χαλκοβαρείων ἄλλος ἰὼν ἀγάγοι χρυσὸν καὶ ἐσθλὰ ἄεθλα. νῦν δ' εἰ μοι ἔτι ζωὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἐρύκοις, πολλὸν κε μᾶλλον ἐμὸν κῆρ ἀμφιφαείη, ἐκ πατρίδος αὖτις ἰόντος. ἀλλὰ τὸν ἐν μεγάροισιν ἐρύκομεν ἀκαχόντες, ἐκ δὲ μιν ἐν τάχιστα πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι. ἀλλὰ τὸν ἐν μεγάροισιν ἐρύκομεν ἀκαχόντες, ἐκ δὲ μιν ἐν τάχιστα πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι. ἀλλὰ τὸν ἐν μεγάροισιν ἐρύκομεν ἀκαχόντες, ἐκ δὲ μιν ἐν τάχιστα πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.

Τὰ δὲ ὧδε τοῖς θανάτοις τῶν οἰκείων πρόσθεν, ὅτε ἄμεινον εἶναι ἀξιοῖ, (ἀγνοεῖ γὰρ οὐδὲν) ὅτε παντελῶς ἐκπεπόφθαι ἐᾷ (ἀδιάφθορα γὰρ τὰ ἀπαθῆ ὧδε ἀνθρώπων) ὅθεν λέγει τὰ τροιῶται· Αλλ' ἤτοι μὲν ἀπὸ σὰς καὶ ὀδυρόμενοι καὶ μεθέηκεν. τλητὸν γὰρ μοῖρα θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν. ἐν ἄλλοις δὲ φησι· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅσοι θάνωσι νηλὲς θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. ἔγνω δὲ καὶ κεῖνα, ἃ καὶ νῦν ἐν ταῖς ταφαῖς νομίζεται, τύμβῳ τε, στήλῃ τε, τὸν γὰρ γέρας ὄντι θανόντων. καὶ οἷα ἡ ἀνδρομάχη φησὶν ἐς τὸν ἔκτορος νέκυν γυμνὸν κείμενον· αἰόλαι δὲ λαὶ ἔλοντο, ἐπεί κε λυθῇ λοιμὸς γυμνὸν, ἀτὰρ μοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κίονται λεπτά τε, καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν. ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα κατακαύσω πυρὶ κηλέῳ, οὐ δέ σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐ κλεήσεαι αὐτῆς, ἀλλὰ πρὸς τρώων καὶ τρωιάδων κλεῆ ἔσῃ. ὅτω καὶ ἡ πολυπότμη τὸν ἐδύτα κατασκευάζει λαέρτη πρὸ ταφήιον. καὶ ταῦτα μὲν μέτρια. τὸ δὲ, πρόσθε τέτων ζῶα, ἄλλα τε κὴ ἀνθρώπους ὠμοφαγεῖν, τὸν ἀχιλλέα τῇ τοῦ πατρόκλου πυρᾷ, ὅτι ἐπαινῶν λέγει, οὐ κὴ ἐπιφωνεῖ· κακὰ δὲ φρονεῖ μήδεά τ' ἔργα.

Καὶ τὰ πολυάνδρια πρῶτος ἤγαγε. Τύμβον δ' ἐκ πεδίου ὄφρα χεύομεν ἀγαγόντες. καὶ οὗτος ἐπιτάφιος ἀγῶνας ἐθέλειν πρῶτος· ταῦτα καὶ ἱππικά τε ἐν εἰρήνῃ, κὴ τ' ἐν πολέμῳ παθεσώτων.

Τὴν δὲ πρὸς αὖ πολέμους ἐμπειρίαν, ἣν καὶ τακτικήν τινες καλέσιν, ἡ ποίησις πεποικιλμένην μὴ πω ζωμαχίαις, τειχομαχίαις, ἐπιναυμαχίαις, παρατάξεσι, μονομαχίαις· πολλὰ δὲ κὴ στρατηγικὰ παρίεισα, ὧν ὀλίγα παθεῖν ἄξιον.

Ἐν μὲν ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ χρὴ πρότερον τάχθαι τὸ ἱππικὸν, καὶ ἔπειτα τὸ πεζόν. καὶ οὕτω δὲ διέκρυσιν ὅτως·

Ἱππέας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι, καὶ ὄχεσφι. πεζοὺς δ' ὀπίσθεν σύσας πολέας τε, καὶ ἐσθλούς. καὶ τὸ ἐν ἐν τοῖς στρατιώτας ἡγεμόνας κὴ τάξεις· ἑπτὰ δ' ἀρ' ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκὰς δ' ἑκάστου λόχοι ἄμ' ἕσεσθον, δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.

Καὶ τ' ἡγεμόνων τὸν μὲν πρότερον ἀνίζειν ἐν πρώτοις τεταγμένον, τὸν δὲ κατόπιν ἠρωμένους, ἐπάρδειν τὸν λεπτο-

Nouetenim moriens mihi dextram iungere tentas, Nec monitis oneras uiduam prudentibus ullis, Quæ meminisse iuuet noctesq; diesq; dolentem. Penelope uerò mandatorum Vlyssis mentionem facit, quæ dixerat, quando in expeditionẽ ibat: Haud scio num reducẽ Deus, an ne uelit perijsse Pergama apud Troiam, quapropter sit tibi curæ Noster uterq; parens, ue lut hactenus: atque magis nunc, Quando ego digredior, liqueus charissima quæq;. Videris astubi Telemacho barbam cecidisse Primam, nube uiro coniunx cuicunq; nolens, sed Aedibus in nostris regnabit filius idem. Nouit & procuratorum rationem: Naue abiens, procurat uti domus omnis adesset Ad nutum senioris, et ut rata cuncta manerent. Luctus uerò in familiarium funeribus neq; immoderatos (illiberale nãq; hoc est) probat, neq; prorsus è medio tolli (eo quòd homines istum affectum exuere nequeãt) permittit. Vnde talia dicit: Sed tamẽ is luctu functus requieuit ad imum, Namq; homini mentem tolerantem fata dedere. In alijs uerò ait: Sed mandandus humo qui fatis functus obiuit, Postquam tota dies lacrymas exhausit acerbas. Nouit autem illa, quæ etiamnum in sepulturis legitima putantur, idq; cùm in alijs, tum in his: Ornabunt inibi tumulum, statuentq; columnã Fratres ac socij precium quod manibus amplum. Et qualia Andromacha ad nudum ac iacens Hectoris cadauer inquit: Vermes te comedent uarij, canibus saturatis: Aedibus at nostris tibi uestimenta reposta Filo pertenui quæ texuerant mulieres. Asthæc cunctaadabo flammis, non ut tibi prosint, Quandoquidem non hic eheu miseranda iacebis.

Verùm ut Troiani laudent & Troiades me.

Ad hunc modũ & Penelope funebrem Laerti heroi uestem adornat. Atque hæc quidem moderata sunt. Quòd uerò dicit, Achillem supernacanea quædã istarum rerum cùm alia animantia, tum homines in Patroclipyra comburere, non collaudat. Propterea & acclamat: Facta sed is malamente uolutat. Tumulos quoq; primus excitauit: Omnibus è campo ductum struimus monumentum. Funebria quoq; certamina primus monstrauit. Atq; hæc hominibus tum in pace, tum in bello constituris communia sunt. Cæterùm rei bellicæ (quam et militarem quidam uocãt) peritiã poesis illa (utpote pedestri pugna, murali, nauali, acie & singulari certamine uariegata) multa quoq; imperatoria complectitur: quorum pauca in medium adducere, haud indignum uidetur. In acie nanq; conuenit equitatum semper præordinari, peditatum uerò sequi: id quod ad hunc modum ostendit. Prima acie ponit currus. equites q; ualentes, Postrema pedites multos locat, egregios q;. Et ut militum duces in singulis ordinibus sint: Septem aderant q; duces uigilum, iuuenes q; cuiq; Centum aderant, manibus gestates spicula longa.

Deniq; et ducũ quosdã inter principia pugnare, quosdam

Prima acie ponit currus. equites q; ualentes, Postrema pedites multos locat, egregios q;. Et ut militum duces in singulis ordinibus sint: Septem aderant q; duces uigilum, iuuenes q; cuiq; Centum aderant, manibus gestates spicula longa.

De procuratoribus.

De luctu et funeribus.

De tumulis.

De re militari.

dã uerò in extrema acie reliquos ad pugnãdũ exhortari decet: *Arma rapit, quicũq; situs iuxta Idomenea, Idomeneus* sed *apro similis, qui robore magno, Prima acie pugnat, postremas excitat autem Merio-nes illi ualida uirtute phalanges.* Præterea quũ uiribus præstantes in exterioribus partib. castrametari conueniat, ut reliquis tanquam murus circumiecti sint, regis uerò tabernaculũ in medio, hoc est, tutissimo figi: ad hũc modũ id ostendit, cum generosissimos, *Achillẽ & Aiacẽ, in extremis nauiũ partib. Agamemnonẽ* uerò et reliquos optimates in medio tetendisse ait. Et quũ hostis inter castrametandum aggerem agere soleãt, fossas in latum et profundum ducere, easq; palis per circuitum ita intersepire, ut nullus eas propter latitudinem transilire, neq; propter altitudinem in eas descendere possit, idem et apud Homerum fit: *—Fossa etenim fuit illa timori, Lata nec ut salias, nec sit penetrabilis ulli. Nanque ab utroq; labro stetit ingens aggere uallum. Desuper at compacta fuit sudibus præacutis, Quos Danai crassos, magnosq; prius statuere, Effugium ut fierent aduersum hostilia tela.* Porrò qui isthæc sectantur, generosam mortem oppetunt. *Non studio sine, non inglorius interiturus: Aut aliquid facies, quo lauder posteritate.* Et rursus: *Vulneribus quicunq; necem sibi sentit adesse, Mortem obeat, sic pro patria est occumbere clarum. Atq; præstantibus quidem uiris ob res bene gestas præmia distribuuntur: Munera dat præstantibus, egregijs ducibusq;. Acieī uerò desertoribus cõminatur: Quemcunq; à ratibus longè deprendo uolentem, Isthic atra manet mors: hunc. In pugnis autem, quemadmodum, quàm differenter, & quàm uarie Heroas & uulnerare & uulnerari faciat, quid dicere attinet? Illud uerò admonitu dignũ est, quòd eos qui aduersa uulnera acceperunt, illustriores existimamus, utpote qui persistendo ac perseuerando animi promptitudinem declarent. A tergo autem, & à dorso ictos, ignominiosiores, quippe qui hoc inter fugiendum perpessi sint. Quorum utrunq; apud Homerum est: Vulnera ne tergo capias, ceruiceq; nulla, Ventre sed aduerso, sed pectore fixa sagitta, Cõdecoret, primaq; uelis decernere pugna. Et rursus: Nunquam mi scapulis figes hastam fugienti, Sed cupio aduerso ferias me pectore promtum.*

Commodè autem in hostium fuga admonet, ne circa spolia occupati sint, neue hostibus effugiendi occasionem dent, sed eis immineant, ac persequantur:

Exuuijs inhians nullus post terga maneto, Vt spolia ampla queat naues perferre Pelasgas. Hostibus occisis, tum demum incumbite prædæ, Exuuias hominum campo passim legitote.

Sũt deniq; apud eũ omnis ætatis rectè facta, à quibus unusquisq; animari poterit: in ipso quidẽ ætatis flore existẽs ab Achille, Aiace, et Diomede: iunior autem,

λειπομένους πρὸς τὴν μάχην. Οἷόν γ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσονθο. Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ πρώτοις συὶ ἐικελος ἀλκὴν, μετόπισθε δ' ἄρα οἱ γε κάρη ὤτρυνε φάλαγγας.

Καὶ ὅτι δεῖ τοὺς ἀσωζομένους διαφέροντας ἐν τοῖς ἔξω στρατοπεδεύειν, ὥσπερ τεῖχος τὴν λοιπὴν πολιτείαν, τὸν δὲ βασιλέα γε ὡς ἀσφαλέστατον, φυτέσι ὡς μάλιστα κατασκιοῦν, δείκνυσιν γὰρ ὡς τοὺς μὲν γενναιοτάτους, τὴν Ἀχιλέα καὶ τὸν Αἴαντα γ' ἐς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκηνωκέναι, τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρίστους γ' ὡς μέσον. τὸ γ' ὡς στρατοπεδεύεσθαι χάρακά τε περιβάλλεσθαι, καὶ τάφρους ἀποτάμνειν εἰς βύρσον τὴν βαθεῖαν, καὶ σκόλοψι λύκῳ διαλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑπερπηδᾶν τινα διὰ πλάτος, μήτε διὰ βάθος κατιέναι δυνάσθαι, γίνεταί τε γὰρ ἐς πολεμίους ἐπ' ὀμφῷ· ὑπὸ γὰρ εἰσιόντος τάφρον βύρσει ὅτ' ἂν ὑπερβορέῃ χειμὼν ὅτε πρῆσαι ῥίγιστα. ἱερεῖαι γὰρ ἐπηρεφέες πολὺ θᾶσσαν ἔσασαν ἀμφοτέρωθεν, ὑπέρθεν δὲ σκολόπεσσιν ὀξέσιν ἠρέρει, οὓς ἔσαξαν υἱοὶ ἀχαιῶν νωνύμνους καὶ μεγάλους, λιπόντες αὐτοῦ ἀλεωρήν. καὶ μαχόμενοι θνήσκουσι γενναίως οἱ τούτοις ἑπόμενοι. Μή μοι ἀπρεπές γε, καὶ ἀπλεῶς ἀκλοίμην, ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι. καὶ πάλιν· ὃς δέ κεν ὑμέων βλήμενον, ἢ τυπέντα, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, τεθνάτω, ὀπίσω δ' αἰεικὲς ἀμπεπαλόντα πολὺ φέρτερος τεθναμεν. καὶ τοῖς μὲν ἀριστεύσι γέρα νέμεται· ἀλλὰ δ' ἀεικέσσι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι. τοῖς δὲ λειποτακτοῦσιν ἀπειλεῖ· ὅν δ' αὖ ἐγὼν ἀπονοσφίσθω νεῶν ἐθέλοντα νοῆσαι, αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις ὁμοίως μὲν τρόπον τὴν ὅπως διαφόρως καὶ ποικίλως τοὺς ἥρωας ποιεῖ τιτρώσκοντας, καὶ τιτρωσκομένους, τί δεῖ λέγειν; ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι τοὺς μὲν πρόσθεν τετρωμένους, ὡς ὀξυτέρους ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐν τῷ σωτηρίαν καὶ πρᾶγμα εἶναι προθυμίαν δεικνύοντας. τοὺς δὲ τὸ νῶτον, ἢ τὸ μετάφρενον πεπληγότας, ἀτιμωτέρους, ὡς γὰρ φεύγειν τοὺς πεπονθότας. Καὶ ταῦτα ὁμοίως ἑκάτερα ὅτι παρ' ὁμήρῳ· εἰ πόρ γὰρ ἐς βλεῖο πονδύλιον, ἢ ἐς τυπέντα, ὃν αὖ ἐπ' αὐχένα ὄπιθεν ἰόντες βέλεμνα, ἢ δι' ἐνὶ νώτῳ, ἀλλὰ λιγὺ ἢ στέρνῳ, ἢ ναδίῳ αὐτιάσειε πρόσσω ἰεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν. καὶ πάλιν· ἀ μὴ μοι φεύγοντι μεταφρένῳ γε δόρυ πῆξεις, ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ σθένεος ἐλάσσαι. χρησίμως δὲ καὶ τὴν τροπὴν τῶν πολεμίων πράττει μὴ πρὸς τὰ σκῦλα γίνεσθαι, μηδὲ ἐνδιδόναι καιρὸν φυγῆς, ἀλλ' ἐγκεῖσθαι, καὶ διώκειν. μήτις νῦν ἐναρῶν ὠϊζυρὸς μετόπισθεν μιμνέτω, ὡς λιγὺ πλεῖσα φέρῃσι νῆας ἔκητι. ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἑκηλοι νεκροὺς ἀμπελίων συλήσετε τεθνεῶτας.

Ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ πολλὰς ἡλικίας κατηρθωμένας, ὑφ' ὧν πᾶς ὅς τις οὖν ἐπαρθείη, ὃ μὲν ἀκμάζων, ἀπὸ τοῦ ἀχιλλέως καὶ Αἴαντος καὶ Διομήδους. ὁ δὲ

νεώτερος, ὑπὸ τοῦ αὐτιλόχου, καὶ τοῦ μηριόνου· ὁ δὲ μεσαιπόλιος, ὑπὸ τοῦ ὀδομενέως, καὶ τοῦ ὀδυσσέως. ὁ δὲ γέρων, ὑπὸ τοῦ νέστορος· καὶ πᾶς βασιλεὺς ὑπὸ τούτων ἁπάντων, καὶ τοῦ ἀγαμέμνονος. τοιαῦτα μὲν τῶν πολιτικῶν λόγων καὶ πράξεών ἐστι τὰ λήμματα.

Θεασώμεθα δὲ καὶ περὶ τῶν ἰατρικῶν, εἰ καὶ τούτων μὴ εἶχεν ἀπείρως ὅμηρος. καὶ ὅτι μὲν πολὺ ἀξίωμα τῇ τέχνῃ ὑπελάμβανε, δῆλον ἐκ τούτου. ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. δοκεῖ δὲ διαφέρειν καὶ τοῦ σημεῖα εἰδέναι νοσερῶν καὶ ὑγιεινῶν, ἅπερ ἐκ πάντων τις μάθοι, ὅτι μὴ ὑγιεινός ἐστι· ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ὑπὲρ ἅπαντος πρὸς πάντων. ὅτι δὲ ὑγιεινῶν μὲν νοσερῶν· φάρμακα πολλὰ μὲν ἐδώδιμα μεμιγμένα πολλὰ δὲ λυγρά· σημαίνῃ τούτων ἑκάτερον. ἔστι μὲν δὴ ἰατρικῆς θεωρητικὸν μέν, τὸ διὰ τῶν καθολικῶν λόγων, καὶ διὰ μεθόδου ἐπάγον ὑπὲρ τῶν κατὰ μέρος γνῶσιν. τούτου δ' αὖ μέρη, τὸ μὲν σημειωτικόν, τὸ δὲ αἰτιολογικόν. πρακτικὸν δ', τὸ διὰ φυσιογείας αὖθις βαδίζον. τούτου δ' μέρη, τὸ μὲν διαιτητικόν. τὸ δὲ χειρουργικόν, τὸ δ' φαρμακευτικόν. πῶς οὖν ἑκάτερον τούτων ὅμηρος ὑπὲρ βέβληκεν; ὅτι μὲν γὰρ θεωρητικόν τι εἶναι ἐπίσταται, φανερὸν τούτῳ αἰνίσσεται. φησὶ δὴ ὁ διογένης ἔχειν φάρμακα μητιόεντα. μητιόεντα γὰρ λέγει δηλονότι τὰ τέχνῃ θεωρητικῇ διακεκοσμημένα.

Τὸ δ' σημειωτικὸν ἀχιλλεύς ἐστιν, διὰ τοῦ ἀχιλλέως. μαθητὴς γὰρ ὢν χείρωνος, πρῶτος τῶν αἰτίαν τῆς καταχύσεως τῶν ἑλλήνων νόσου παρεγράψατο. σωτικὸν γὰρ ὅτι τὰ ὠμὰ λήμματα νοσήματα ἐκ τοῦ ἀπόλλωνός ἐστιν, ὃς γε δοκεῖ εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ἡλίῳ, οὕτω γὰρ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπάγει. αἱ πρῶτ' αὖ ὧσι δυσκράτως διακείμεναι, νοσήματα αἴτιαι καθίστανται. καὶ γὰρ τὸ ὅλον, τῶν τε σωτηρίαν, καὶ τ' ὀλέθρου, τῶν μὲν αὖ θεῶν τῷ ἀπόλλωνι, τῶν δὲ γυναικῶν, τῇ ἀρτέμιδί, φυτέσι τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ ἀναθιθῆσι τοξότας μὲν αὖ τοιοῦν διὰ τῶν ἀκτίνων βολάς· ὅτω δὲ διορίζων τὸ ἄρρεν, καὶ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ καὶ θερμότερον φύσει τὸ ἔρρεν γένος. διὰ ταῦτα γοῦν φησι, τὸν μὲν τηλέμαχον τηλικοῦτον εἶναι, ἀπόλλωνος γε ἕνεκα τὰς δ' ἐτωσιαίρεας ὑὸς ὑπὸ ἀρτέμιδος ἀνῃρῆσθαι. τοὺς δὲ θανάτους αὐτοῖς ἀναθιθῆσιν, ὥστε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ ὧν οἷς διορίζει. τὸν μὲν ἀπόλλωνα πεφυκὼς ἀπ' ἀργυρέου βιοῦ χωόμενος νιόβῃ, τὰς δ' ἄρτεμις ἰοχέαιρα. ὅπου δὲ καὶ τὸ λοιμὸς ὑπὸ τολλῶν διηγεῖται, σημεῖον καὶ αἴτιον τοῦ ἐκκαύσεως, καὶ νόσων· λαμπρότατος μὲν οὖν ὅδε κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται, καί τε φέρῃ πολλὸν πυρετὸν διειλοῖσι βροτοῖσιν. αἰτιολογεῖ δὲ ἐν οἷς λέγει πρὸς τῶν θεῶν. οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον, τόνεκ' ἀναίμονές εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται ἦ γῶν τροφὴν, ἥτε ξηρὰ καὶ ὑγρὰ αἱματοῦται ὅτι γυναικεῖα. τοῦτο δὲ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πλεῖον δὲ ἢ διαφθαρῇ, νόσων αἴτιον γίνεται.

Τὸ δὲ πρακτικὸν μέρος τῆς ἰατρικῆς, ὅτων ἀπείρως ἔχει

autem ab Antilocho, & Diomede: semicanus uerò ab Idomeneo, & Vlysse: senex à Nestore: atq; quiuis rex à cunctis istis regibus; præsertim Agamemnone. Huiusmodi quidem exempla & dictorum, & factorum ciuilium, apud Homerum sunt. Cæterùm uideamus & de medicina, num & huius peritiam Homerus habuerit. ac quòd eam multifecerit, ex illo cõstat: Vir medicus multos alios superauerit unus. Videtur autem medicina esse scientia morbidorum, & salubrium, id quod ex hisce aliquis coniecerit. Primùm quòd sit scientia: Præcunctis scius est medicus mortalibus aptus. Deinde quòd salubrium, & insalubrium: Hic bona multa insunt medicamina, noxia multa. Quo uersus utrunq; istorum innuit. Estq; medicinæ pars contemplatiua, quæ per uniuersales rationes, & per compendium in particularium cognitionem inducit. Cuius rursum partes sunt, signorum obseruatio, et causarum morbos continentium noticia. Practica uerò quæ eiusdem effectũ tractat. Cuius partes sunt, uictus ratio, chirurgia, et medicamentaria. Quo igitur pacto unumquodq; istorum Homerus attigit? Quod enim contemplatiuum quiddam esse intelligat, in illo innuit: Talia pharmaca habet cõsulta, Iouis pia nata. Consulta enim ideo uocat, quòd secundum artem contemplatiuam instructa essent. Signorum autem obseruationem per Achillem palam facit. Quum enim Chironis discipulus esset, primus morbi (qui Græcos inuaserat) causam deprehendit. Norat enim cõmunes ægrotationes ab Apolline (qui idẽ esse cum sole uidetur) ortum habere. Is namq; anni tempora inducit, quæ si intemperata fuerint, morborum causas præbent. Nam in uniuersum, uirorum salutem et exitium, Apollini, mulierum Dianæ, hoc est, Soli et Lunæ, acceptum fert, quos iaculatores quidem ob radiorum iactum fingit. In marem uerò & fœminam ideo secat, quòd masculinum genus natura calidius sit. Quapropter & Telemachum Apollinis ductu in tantum uirum euasisse inquit: Tyndari autẽ filias Dianæ beneficio adoleuisse. Præterea & mortes illis attribuit, idq; cùm in alijs multis, tum in quibus secernit: Arcitenens iaculis hos Phœbus Apollo necauit, Dum Niobæ succenset, & has pharetrata Diana. Adhæc ubi canis exortum recenset, signum, & causam ipsam æstus ac morborum: Splendidus est equidem, sed pessima quæq; minatur, Ac generat febres miseris mortalibus idem.

De medicina.

De signis & morborum causis.

Morborum autem causas reddit, in quibus de dijs ait:

Nec comedunt fruges, nec uina nigrantia potant,

Sanguine ob idq; carent, immortalesq; uocantur.

Cibus nanq; siue humidus, siue siccus, sanguinem generat, atq; is corpus nutrit. Nimius autem, uel corruptus, morborum causa est.

Practicam autẽ medicinæ partem, sub qua & uictus

ctus ratio continetur) accuratè tenet. Siquidē diuturnos & acutos morbos primus nouit, ut quando dicit: Quænam te domuit diræ inclementia mortis? Num longus morbus? num te iaculata Diana Telis sæua suis iaculisq; peremit acutis? Constat autē eum quoq; frugalē diætam salubrem existimare. Finxit nanq; Heroes assis uescì carnibus, ad tollendum circa edulia, luxum. Porrò quum uenter assidua saturatione opus habeat (quādo prioribus cibis concoctis, id quod corpori affine est, in cor ac uenas digesserit, ac excremēta per secessum eiecerit) talia inquit: Sed cœnare prius quanquam sinitote dolentem, Non etenim peius quicquam uentre imperioso, Qui meminisse sui cogit. Et rursus: Mandere me iubet hic, nec non potare frequēter, Ex animo tollit mala cuncta, replereq; mandat. Nouit præterea et uini in utendo discrimina, quod immodicè quidē sumptum noceat, modicè uerò, prosit. Illud quidem ad hunc modum: Vinum mellifluum, quod multos lædit ineptos Si quis potet id immodicè ac se inguriet isto. Hoc autem sic: Corpora fessa iuuat, reficitq; suauis Iacchus. Et quòd uires corroboret: Sed quicūq; satur fuerit uinoq; ciboq;, Perdius esse potest pugnando contra inimicos, Pectore confidens ut sit, nec membra labascant, Quin prius in pugna cunctos deuicerit hostes. Et dulce quidem ad hilaritatem conciliandam facere putat: Dixit Pontonous se dulcia fundere uina. Acre autem & capiti noxium Vlysses Cyclopi apponit. Obstipatiuum uerò medelæ adhibet. id enim Pramnium est, quod Machaon saucio dat.

De corporis exercitatione.

Quòd autē gymnasticæ operam dare præcipiat, ex multis constat. Semper enim labori intētos facit, idq; partim pro cuiusq; officio, partim exercitij causa. Quippe qui Phæacas uoluptati operam dantes, et procos quantumuis luxu diffluentes, tamen ipsos se exercere introducat. Et labores quidem ad sanitatem conseruandam sufficere putat, Somnum autem corpori defatigato mederi. Vlyssi nanq; ex marinis laboribus fesso, somnum obrepsisse inquit:

Alleuet utque statim hunc ingente labore grauatum.

Natura nanq; expetit, ut corpus labore defectum, requiescat. Et in quo parum caloris est, hunc (quia nō potest undiquaq; penetrare) in imo manere. Quo autem pacto corpus requiescit? quia animæ constitutio remittitur, & membra soluuntur. Id quod perspicuè dixit: Omnia sunt somno recubantis membra soluta. Porrò quemadmodum immodestia in alijs omnibus noxia est, sic & immoderato somno Homerus sentit, dum aliquando ait: Molestus est et multus somnus. nonnunquam uerò: Molesta est & pernox uigiliarum custodia.

Nouit præterea et aeris temperiem ad sanitatem conferre, in quibus ait:

Elysium

γῶ ὦ ὅτι καὶ διαιτητικόν. πρῶτον μὲν γὰρ οἶδε τὰς χρόνιας τ νοσημάτων, καὶ τὰ ὀξέα. ὡς ὅταν λέγῃ. Τίς νύ σε λυγρὸς ἐδάμασσε τανηλεγὴς θανάτοιο; ἦ λοιμὸς νοῦσος, ἢ ἄρτεμις ἰοχέαιρα οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνε;

Φανερὸς δὲ ὅτι καὶ τὴν λιτὴν διαίταν ὑγιεινὴν ὑπολαμβάνων. πεποίηκε γὰρ οὐδ' ἥρωας ὀπτοῖς κρέασι χωμένους, πρὸς ἐλαφὴν τὴν πρὸς τὰ βρώματα πρόφορ-γίαν. καὶ ἐπεὶ ἡ γαστὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ πρότερα σιτία καταπεφθέντα, τὸ μὲν οἰκεῖον τοῦ σώματι, εἰς καρδίαν καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ περιττὸν ἐκβάλῃ, τοιαῦτά φησιν· Ἀλλ' ἐμὲ μὲν λοπτῇσαι ἐάσατε, κηδόμενόν περ. ὀλίγη τις συγόρῃ ὧδε γαστέρι λιώτερον ἄλλο ἐπλεῖν, ἣτ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι αὐάγκη. καὶ πάλιν· ἡδὲ μάλ' αἰεὶ ἐδέμενναι λιλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων λαθάνῃ, ὅσ' ἔπαθον, καὶ φίλον ἦτορ ἀνώγῃ.

Οἶδε δὲ καὶ οἴνου χρήσεως διαφοράς, ὅτι ὁ μὲν πολὺς πρόσθεν, βλαβερός, ὁ δὲ μέτριος, ὠφέλιμος. τὸ μὲν ὅτου· Οἶνός τοι μελιηδής, ὃς τε καὶ ἄλλους βλάπτει, ὅς αὖ μιν χαύνόν τε ἔλῃ, μή τ' αἴσιμα πίνῃ. τὸ δὲ, ἐκείνως· αὐτὰρ ἐγὼ κέλομαί τοι μάλα μέγα οἶνον ἀείρειν. καὶ ὅτι δυνάμεως ποιητικός. ὃς δὲ κ' αὐτὸς οἶνοιο λαρεστάμενος, καὶ ἐδωδῆς. αὐτάρ σε κελεύσουσι πανημέριοι πολεμίζειν θαρσαλέῳ νύ τοι ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, εἴ τε τυῖα πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο. καὶ τὸν μὲν πρῶτον, εἰς τὰς φιλοφροσύνας παραλαμβάνει· ὡς φάτο, πονηρὸν δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα. τὸ δὲ σφοδρὸν, καὶ λιαρωτικόν, ὃ δὴ Κύκλωπι ὁ Ὀδυσσεὺς τίθησι. τὸ δὲ συφορτα πρὸς ἴασιν. οὕτω γάρ ὅτιν ὁ πρόμνειος, ὅν δὴ μαχάονι πεδωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλῃ, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ, τοὺς μὲν φ' ἧς πεφυκόσιν ἔργοις, τοὺς δὲ διὰ τῶν διδυμάτων, ὁπότε καὶ τοὺς μάλιστα τῇ ὑλυπαθείᾳ λιχμωμένους φαίακας, καὶ τοὺς ἀσώτους μνηστῆρας, γυμναζομένους εἰσάγῃ. καὶ πόνος μὲν τοῦ αὐτάρκεις αἰτίας ὑγιείας ὅτως νομίζει. τῷ δὲ καταβαρύνειν τὸ σῶμα καμάτων ἴαμα τ ὕπνον εἶναι. φησὶ γὰρ τῷ ὀδυσσεῖ λιχμηκότι ἀκτ' θαλάσσης ὕπνον ἐπελθεῖν.

Ἵνα μὲν πανάγῃ τάχιστα διαπραγέτο καμάτοιο. ἡ γὰρ φύσις ἀπαιτεῖ τὸ λιχμηκὸς σῶμα ἀναπαύεσθαι. καὶ γὰρ ὠλίγον τὸ θρέμμα ἐπάρχει. δεῖ δ' ἐπεὶ ὁ διὰ ταῦτ' ἐδικνεῖτο, γ' ὀφ βάθει μένειν. πῶς δὲ ἀναπαύεται τὸ σῶμα; ὅτι ἡ σύσασις τ ψυχῆς ἀνίεται, καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος λύεται, καὶ οὐκ ἐνεργῶς ἔπεται. εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν ἧ οἱ ἅψεα πάντα. τὸ δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄμετρον, οὐκ ὂν ὠφέλιμον, καὶ ὧδε τοῦ ὕπνου ἀκροφαίνεται. ποτὲ μὲν εἰπὼν· ἀνίη καὶ πόλυς ὕπνος. ποτὲ δὲ ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν πανννυχον ἐγρήγορσιν.

Ἐπίσταται δὲ καὶ ἀέρων κρασίαν ὑγιείας ἐστὶν πρόσκοπον, ἐν οἷς φησιν· ἀλλά σ' ὀὺ πλύσιον

πεδίον, καὶ πείρατα γαίης ἀθανάτοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς, τῇ περ ῥηϊδίη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν. οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὐδέ ποτ' ὄμβρος, ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους. ᾧ οἷς δύο ταῦτα μάλιστα ὀρθῶς διηγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ ἀρχὴ τῶν ἀνέμων ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τοῦ ζώου θερμὸν δεῖται ἀναψύξεως.

Τὰ ἰάματα δὲ τῶν παθημάτων οἶδε· λήθην μὲν ἀνάψυξιν, ὅπερ καὶ ὕπνῳ τὸ σαρπηδόνος ποιεῖ. Αὔθις δ' ἀνεπνεύσθη. πόθεν δὲ τοῦτο βορέαο ζώγρει ὦπνεύσασα κακῶς εἰναφύσατα θυμόν. Ψύξεως μὲν θέρμην, ὡς ὕπνου τοῦ ὀδυσσέως ἐχειμασμένου, ὃς φῶτας θάμνῳ ἐρύπετες, γύαι καὶ ἀνέμων καὶ ὄμβρων ἦν ἡ σκέπη, καὶ τῇ πρόσθεν ὕλη καλύπτει. καὶ ὅπου δὲ λοετρὰ καὶ χρίσματα, ὡς ὕπνου τοῦ διομήδους, καὶ τοῦ ὀδυσσέως, ἐκ τῆς νυκτεγερσίας ἀνακομιδῆς γνῶναι. καὶ γὰρ οἷον ὠφέλιμον ἔχει τὰ λοετρὰ, δῆλα τούτων μάλιστα διὰ λοὶ· θυμηρὲς διαφῶσαι τῇ κρατός τε, καὶ ὤμων. φανερὸν οὖν, ὅτι φῶτ' ὕθλον ἔχοντα τῷ ἀρχῷ τὰ νεῦρα εἰκότως ἀπ' αὐτῶν, καὶ τῷ ἴασιν τοῦ λοπὸν λαμβάνει. αὖτη ἡ ὄψις ἡ διὰ τοῦ θερμαυθῶναι καὶ ὑγρανθῆναι· ξηραίνουσι γὰρ οἱ λοπόν.

Λοιπὸν ὀκνοῦσιν, ὅπως καὶ τὰ τῆς χειρουργίας κατηγόρησε. τὸν μὲν διὰ μηνέλαον, ὁ μαχάων ἰᾶται, πρῶτον ἐκκομισάμενος τὸ βέλος, ἔπειτα σκεψάμενος τὸ ἕλκος, καὶ ἐκπιέσας τὸ αἷμα, καὶ ξηρὰ φάρμακα ἐπιπάσας. καὶ δῆλον πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῷ προήστεται. τὸν δὲ δρυόπυλον καὶ τὸ μηροῦ τραῦμα, πάτροκλος πρῶτα μὲν ξίφει δύπορεν. θρῴτι μαχαιρίῳ διαχειρίζει. ἔπειτα ἀκρίνας, ὕδατι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνώτερον γένοιτο, ῥίζαν ἐπιβαλὼν πολλὰ γὰρ πανταχῇ πρὸς ἰασιν ἕλκεσι προφύεται. ἔγνω δὲ καὶ οὗτος, ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν δεῖ ἐπιτήδεια, ξηραίνειν δὲ χρήζει τὰ ἕλκη. καὶ οὐκ ἀδύνατος ἰασάμενος ὁ πάτροκλος ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἧσσόν τε, καὶ τὸν ἑτοῖμον λόγοις. ἐδεῖτο γὰρ τοῦ διαπαιγνίου παθημένου. τὸν δὲ μαχάονα τρωθέντα ὁ μεγάλως δὲ λαιόμενον ὠλένην ἐπὶ τὸν ὦμον, εἰκότως ἀφυλακτοτέραν διαίτην ποιεῖ χρώμενον. ἴσως καὶ τῷ τέχνῃ αὐτοῦ δείκνυσιν. ὁ γοῦν τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος, ἑαυτὸν ἰᾶσθαι ἐδυνήθη.

Κἀκεῖνο δὲ ὅτι καταγνῶσαι παρ' αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἀγνοεῖ τὸν ἰατρικὸν φαρμάκων τὰ μὲν ἐπίπλασε καὶ ἐπίπασε. ὡς ὅταν εἴπῃ, ἐπ' ἄρ' ἧπια φάρμακα πάσατε· τὰ δὲ ποτὰ, ὅπου ἡ ἕλκη δεῖ κρατῆσαι μίσγει φάρμακον· νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὸ διηλητηρίασμα φαρμάκων τὰ μὲν ἐπέχρισε οἴδῃ, ὡς γὰρ φύσις· φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὅφρα οἱ εἴη ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας. τὰ δὲ ποτὰ γὰρ ἐκείνοις· ἐν δὲ βαλὼν κρατῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τὸν πρὸ ὁμήρου ἰατρικόν.

Ὠφελοῦντες δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ καὶ τῆς ἰατρικῆς, ὅτως

Elysium in campum mittêris, & ultima terræ Aspicio diuûm, retinet loca quæ Rhadamanthus, Et qua parte homini solet esse facillima uita: Nulla inibi nec nix, nec grandis hyems, pluuiaq; Non ullæ, Oceanus mittit sed leniter auras Spiranteis Zephyri, queis felices recreentur. In quibus hæc duo potissimùm rectè pernouisse uidetur, primùm quòd uenti ex humore nascantur: deinde, quòd quum calor animãti insitus sit, refrigerio opus habeat. Præterea & passionum medelas nouit. In Sarpedone nanq; facit exanimatis refrigerationem conducere: Respiravit, ubi flatus Boreæ recreabat Exanimem, aspirans animo, qui liquerat illum. Calorem autem frigoris remedium esse, in Vlysse tempestatibus acto demonstrat: dum eum arbustis et materia illic obuia ita contectum scribat, ut à uentorum & pluuiarum ui protegeretur. Verùm enimuero ubi lauacra, & unguenta? nimirum in Diomede, & Vlysse, qui per ea ex nocturnis uigilijs curati sunt. Etenim qualem commoditatem lauacra habeant, in his potissimùm declarat: Grata lauacra caput, humerosq; lauando refudit. Constat igitur, quum nerui hinc originem habeant, quòd & laboris medelam ab illis sumi consentaneum sit. Ea autẽ calefaciendo & humectando fit. Labores enim arefaciunt. Reliquum est ut consideremus, quo pacto & chirurgicam partem tenuerit. Menelao quidem Machaon ita medetur, ut primò iaculum eximat, deinde hulcus dispiciat, sanguinem exprimat, ac sicca medicamenta inspergat. idq; artificiosè ab eo fieri, perquam manifestum est. Eurypylum uerò Patroclus primũ cultello qui aderat pertractat: deinde aqua calida eluit, ac ut dolor mitigaretur, radicem adhibet. multæ nanq; passim ad hulcerũ medelam proueniunt. Nouit præterea, quòd medicamenta amara ad siccãdum idonea sint, & quòd hulcera siccatione opus habeant. Quin & Patroclus eum sanaturus non statim abijt, sed assidebat, ac sermonibus oblectabat. Dolẽti nanq; consolatione erat opus. Machaonem uerò in humero nõ magna nec letali plaga uulneratũ, negligẽtiore dieta uti meritò facit, ac fortasse illius artem ostẽdit. Qui in negligentior alioqui in uictus ratione erat, seipsum sanare poterat. Illud uerò etiã apud eum animaduertendum est, quòd nõ ignoret, medicorũ pharmacorum quædam emplastrata & insperſiua esse. ut quãdo ait, Lenia sanè pharmaca inspergebat: quædam uerò poculenta, ubi Helena pharmacum crateri immiscet: Nepenthes adimens iram, mala cunctaq; tollens. Adeundẽ modũ et uenenatorũ pharmacorum alia illinitiua esse nouit, ut in illis: Pharmacon interimẽs homines sectatur, ut illo Inficiat iaculum æratum. Alia uerò poculenta, ut in illis:

Crateri iniẽciens ut cunctos perdere possit.

Tantum de re medica Homeri.

Porrò quẽadmodũ medicina hominibus cõducit:

sic

De affectionum remediis.

De chirurgia.

De diuinatione.

sic et diuinatio. Cuius unam quidē partem Stoici artificialem esse dicunt (ut est aruspicium, augurium, oraculum, sortes, et signa, quæ in uniuersum artificialia ab illis appellantur) alteram uerò inartificialem, & quæ non docetur, ut sunt somnia & uaticinationes. Neq; isthæc Homerus ignorauit: imò uerò uates, sacerdotes, & somniorum interpretes nouit. Præterea & augures, & quendam in Ithaca sapientem:

Augurium norit, necnon qui commoda dicat.

Et Vlysses uotum faciens ait: Somno aliquis dicat intus mihi fata solutus, At foris ostentum mittet mihi Iuppiter. Sternutatio quoq; apud eū boni ominis est. Procus autem uates diuinus assistit, qui numinis afflatu futura significat. Quandoquidem uerò Helenus se diuinæ uocis auditorē fuisse prædicit, (Auribus hiscemeis uocem hausi nanq; deorum) credendi occasionem præbet, quod & Socrates ab illius demonij uoce uaticinabatur. Quæ præterea rationalis ars, aut scientia reliqua sit? Imò uerò & Tragœdia

De Tragœdia.

(quæ & rerum, & uerborum magnificētia gaudet) ab Homero originem sumpsit. Omnes namq; Tragœdiæ species apud eum sunt, facta magnifica & admiranda, deorum apparitiones, orationes fastu turgidæ, ac omnigenorum morū imitatrices. Et ut summatim dicam, poemata eius nihil aliud sunt, quàm actus graues & sublimes, siue dictionem, siue res ac sententias spectent. Nec impiorum facinorum demonstrationes (ut sunt nuptiæ illegitimæ, liberorum aut parentum cædes, aut alia portenta, quæ à recentiori Tragœdia finguntur) continent. Imò uerò quum eiusmodi quippiam commeminit, delictum magis extenuare, quàm exprobrare conatur. Vt in Clytæ mnestra fecit. ait namq;, eam bona mente præditam fuisse, quandiu philosophum, hoc est præceptorem quendā ab Agamemnone cōstitutum secum habebat, qui ei optima præcipiebat. Illo aūt è medio sublato, tum demū ab Aegistho ad peccandū illectam esse. Ad hæc, quòd Orestes patrem iurè ultus sit, Aegistho necato, quum interim matris interemptionē obticuerit. Hæc atq; alia istius-

De comœdia.

modi multa apud poetam, scribentē Tragœdiam grauē & non inhumanam uidere licet. Nihilominus autem & comœdia indidē alicundè occasionē cœpit. Deprehendit namq; in eo (quamuis grauia et sublimia naret) quòd introductiones quædā sunt, risum mouētes. Eam ob causam Vulcanus quidē in Iliade claudicans, & dijs uina infundens introducitur: Excitat immensum risum cœlestibus ille. Thersites autem corpore turpissimus, et animo scelestissimus, ob tumultū, male dicentiam, & insolentiam ab Vlysse pulsatus, omnibus ridendi materiam præbuit:

Et quamuis tristes, riserunt suauiter omnes.

In Odyssea uerò Demodocus apud Phæacēses uoluptati operā danteis, Martis et Veneris adulteriū canit, qui in ipso

ὅτως ἔσιν ὅτε καὶ ἐκ θεῶν μαντικῆς. ταύτης μὲν δὴ μὴ τεχνικόν φασιν εἶναι οἱ σωϊκοί, οἷον ἱροσκοπίαν, καὶ οἰωνούς, καὶ τὸ πρὸς φήμας καὶ κληδόνας, καὶ σύμβολα, ἅπερ συμβόλαια τεχνικὰ προσηγόρευσαν. τὸ δὲ ἄτεχνον, καὶ ἀδιδακτον, τοιοῦτόν ἐστιν ἐνύπνια, ἐνθουσιασμούς. ὃ δὲ ταῦτα ὁμηρος ἠγνόησεν, ἀλλ' οἶδε μὲν μάντις, καὶ ἱερεῖς, καὶ ὀνειροπόλους, ἔτι δὲ καὶ οἰωνιστὰς, καί τινας ἐν ἰθάκῃ σοφούς, οἰκείας γνῶναι, καὶ γαίσιμα μυθήσασθαι. καὶ ὀδυσσεὺς φησιν ὀνόμηνος φήμην τίς μοι φάτω ἐγχρομένων ἀνθρώπων ἐνθάδε, ἐκθάδε ἢ διὸς τόδας ἄλλο φανήτω. καὶ πάρμος δὲ παρ' αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνεται. ἐκ δὲ μυκησμοῦ ἐφίσατο ἐνθεος μάντις, ἐκ τινος ὠλιπνοίας σημαίνων τὰ μέλλοντα. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἕλενος αὐτὸς φησι θείας φωνῆς γεγονέναι.

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεᾶν αἰγιόχοιο πάρεξ ἔειπε πυκινὰ, ὅτι καὶ σωκράτης ἐκ δὲ τοῦ δαιμονίου φωνῆς ἐμαντεύετο.

Τίς ὅτι καταλείπεται λογικὴ τέχνη, ἣ οὐκ οἶσθα; ἀλλὰ μὲν οὐ τραγῳδία τῶν ἀρχῶν ἐλαβον ἐξ ὁμήρου, εἰς ὅρκον πραγμάτων καὶ λόγων ἐπιβλέψασα. ἐστὶ γὰρ παρ' αὐτῷ πᾶν εἶδος τραγῳδίας, ἔργα μεγάλα, καὶ παράδοξα καὶ θεῶν ἐπιφάνειαι, καὶ λόγοι φρονήμασι μετεωροι, οὐ πάνυ παιδικῶς μιμητικοί. σχεδὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι οὐδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἢ δράματα αὐτοῦ ἐστι τὰ ποιήματα, σεμνὰ μὲν, οὐ περιττὰ τῇ λέξει, τῇ διανοίᾳ, καὶ τοῖς πράγμασιν· οὐκ ἔχοντα δὲ ἀνοσίων ἔργων ἐπιδείξεις, γάμους ἀθεμίτους, ἢ παίδων ἢ γονέων σφαγὰς, ἢ ὅσα ἄλλα ἡ νεωτέρα τραγῳδία πεπλάσται. ἀλλὰ οὐ ὅταν ῥίπτουσί τινες ὠμὰ πηδήματα, ὠμὰ κέμπειν μᾶλλον, ἢ ὀνειδίζειν πειρᾶται τὸ ἁμαρτημα, ὡς ἀθηνᾶ κλυταιμνήστρας πεποίηκε. φασὶ γὰρ, ὅτι φρονεῖ μὲν ἐχρῆν' ἀγαθῶν τὸ πρόσθεν, ἕως πρόσθεν ἔσχε τὸ ἀοίδιμον, τοτὲ δὲ διδάσκαλόν τινα ἐπὸ τ' ἀτασθάλων ὠδε σαόφρονα, ὅπως αὐτῇ τὰ ἄριστα πέφανῃ. ὧδε μὲν ἐκ τοσούτου ὁ αἰγισθος θέμενος, ὥστε μὴ φθῆναι αὐτὸν ἀλοχοκτονίαν. καὶ ὅτι ὁ ὀρέστης δικαίως ἐτιμωρήσατο τὸν πατέρα, τὸν αἰγισθον ἀποκτείνας, τῷ δὲ μητρὸς ἀναίρεσιν ἀπεσίγησε. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἰδεῖν ὅτι πρὸς τὴν ποιητὴν, τραγῳδίαν σεμνὴν, καὶ ἐκ ἀπανθρωπον γραφοντι.

Οὐδὲν δὲ ἔλαττον καὶ ἡ κωμῳδία φθόνου πολλοῦ ἔλαβε τῶν ἀφορμῶν. ὧν γὰρ ὅτι μὲν πρὸς τὰ σεμνότατα καὶ ὑψηλότατα διηγουμένῳ ἐπεισόδιά τινες ὅτι γέλωτα ἐμποιοῦντα. διὸ καὶ ἐν ἰλιάδι ὁ μὲν ἥφαιστος χωλεύων, ὡσάγετο οἰνοχοῶν τοῖς θεοῖς· ἄσβεστος δ' ἄρα γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν. ὁ δὲ θερσίτης πρός τε σώματι αἴσχιστος, καὶ τὴν ψυχὴν ἀκοσμος, ἐκ τοῦ θορυβεῖν, καὶ κακολογεῖν, καὶ αὐχεῖν, ἐφ' οἷς τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, πάντας γελᾶν παρεσκεύασε· οἱ δὲ οὐκ ἀνυμνοῦσι πόρ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν. καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖς φαίαξι δημοδόκος ἄδει τὸν ἄρη καὶ ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντες εἰς τὰ τοῦ ἡφαίστου δόλου,

ἅβυμα, καταφωροί τε ἐγίνοντο, καὶ γέλωτα παρεῖχον τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἳ καὶ ἐσκώπτων χαριέντως πρὸς ἀλλήλους. ὁ δὲ πρὸς τοὺς ἀσώτους μνησῆρσιν εἰσάγεται ὁ πλοῦτος ἴρου, τοῦ γυναικοτάτου ὄλυσσεῖ ἐρίζων εἰς κάλλει, καὶ γὰρ τοῦ ἔργου φαινόμενος καταγέλαστος. καθόλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει, μὴ μόνον ὠδῖ τανύεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀνίεσθαι. ἵνα μὴ διαρκῇ πρὸς τοὺς ἐν τοῦ ζῆν πόνους· τοιαύτη μὲν ἡ θυμηδία παρὰ τοῦ ποιητοῦ εὑρίσκεται. εἰ δὲ οἱ μετ' αὐτὸν εἰσαγόντες τὴν ἰωμωδίαν, λόγοις αἰσχροῖς καὶ ἀρρυκαλυμμένοις εἰς παρασκευὴν γέλωτος ἐχρήσαντο, οὐκ ἂν ἔποιγε θαυμαστόν τι εὑρηκέναι. καὶ γὰρ τὰ ἐρωτικῶν διαθέσεων καὶ λόγων ὅμως μὲν ἐγκρατῶς ἐπεμνήσθη, ὥσπερ ὁ Ζεὺς φησιν· οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος, οὐδὲ γυναικὸς, θυμὸν ἐνὶ στήθεσι πολυπλοκθείς ἐδάμασσε. καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ὠδῖ τ' ἐλεγεῖνος· ὁ νεμεσις πρῶας τε καὶ ξυκυφίδας ἀχαιὰς, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, καὶ ὅστις ἄλλα ῥιπτα, οἷά ἄλλοι ποιηταὶ ἀκρατῶς καὶ ἀμέτρως ἁλισκόμενος τοῦ πάθους οὐκ ἀνθρώπους ἐποίησεν. καὶ ταῦτα μὲν ὠδῖ φοσέρω.

Εσι δέ τι χαρίεν εἶδος λόγων, καὶ τῶν ὠδιγραμμάτων, ὅπερ εὑρέθη ὠδῖ τ' ἀγαλμάτων, καὶ αὖ πάλιν ὠδῖ τ' μνημάτων, σκιαίνον σωτόμως τ' τούτων τινὶ τετιμημένον. ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἀμφοῖν, ὅπερ φησίν· Ανδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνειῶτος, ὃν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος ἕκτωρ. καὶ πάλιν· ἐνθάδ' ἥδε γυνὴ, ὃς ἀειδύσατο μάχεσθαι τρώων ἱπποδάμων, ὅτε ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

Εἰ δὲ καὶ ζωγραφίας διδάσκαλον ὅμηρον φαίη τις, οὐκ ἂν ἁμάρτοι. καὶ γὰρ εἰπέ τις τ' σοφῶν, ὅτι ἔστιν ἡ ποιητικὴ ζωγραφία λαλοῦσα, ἡ δὲ ζωγραφία ποιητικὴ σιωπῶσα. τίς οὖν πρῶτος, ἢ τίς μᾶλλον ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν νοημάτων, ἢ τῇ δυφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεοὺς, ἀνθρώπους, τόπους, πράξεις ποικίλας; ἀνέπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τῶν λόγων καὶ ζῶα παντοῖα, καὶ μάλισα τὰ ἀλκιμώτατα, λέοντας, σύας, πάρδαλεις, ὧν τὰς ἀφορμὰς καὶ διαθέσεις ἐζωγράψας. καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλὼν, ἐδίδαξεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. ἐτόλμησε δὲ καὶ θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων εἰκάσαι. ὁ δὲ τῶν ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέως κατασκευάσας ἥφαιστος, καὶ γῆν ἐνεργυλάσας τοῦ χρυσοῦ γλοῦ, οὐρανὸν, θάλασσαν. ἔτι δὲ μεγέθους ἥλιον καὶ κάλλος σελήνης, καὶ στεφάνων ἄστρων διαφανόντων τὸ πρῶν, καὶ πόλεις γε διαφόροις τρόποις καὶ τύχαις κατεσκάσας, καὶ ζῶα λινόμενα, καὶ φθεγγόμενα, τίνος ἂν φαίνεται τέχνης θαυμάτων διημιεργῶν τεχνικώτερος;

Ιδωμεν δὲ καὶ ὠδῖ ἄλλο ἐνὸς ἐκ πολλῶν παραδείγματος, ὅτι ὁρωμένοις μᾶλλον, ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, γε οἷς τὸν ἀλλὰ τοῦ ὀδυσσέως φράσας, ὠδῖφέρει τὰ περὶ δυρυκλείας.

Τὸν χρηὺς χείρεσι καταπρηνέσι λαβοῦσα, γνῶ ῥ' ὠμαστὰμενν, πόδας δὲ πρόεηκε φέρεσθαι. ἂψ δ' ἐτράπετ' ἐκλίθη, τόδε ὠδῖ χθονὸς ἀμφιχυθὲν ὕδωρ.

in ipso facto deprehẽsi, reliquis diis risum mouerint, ita ut iucundis inter se salibus luserint. Quin et apud Procos luxu diffluentes Irus mendicus cum genero sissimo Vlysse luctæ decertans, & in ipso facto ridiculus apparens introducitur In uniuersum nanq; hominis naturæ familiare est, ut nõ solum intendatur, sed etiam remittatur, uti ad labores in uita sustinendos par sit. Eiusmodi quidem animi oblectatio apud Poetam inuenitur. Porrò quũ hi qui post ipsum Comœdiam inuexerunt, uerbis turpibus & apertis ad risum ciendum usi sint, nemo illos melius quiddam inuenisse dixerit. Homerus enim amatoriarum affectionum & orationum modestiè commeminit, ut quando Iupiter ait, Nunquam animum cepit Veneris mihi filius imum, & cætera. Et de Helena: Nõ mirum est Phrygios, æratos atq; Pelasgos, Pro tali muliere diu decernere ferro. & his similia. Alij uerò Poetæ, homines hoc affectu incontinentius ac immodestius capi finxerũt. Atq; hæc quidẽ hactenus.

Habent autem & epigrammata iucundam orationis speciem, quæ in statuis, ac deinde in monumentis inuenitur, succinctè eũ denotãs, qui aliquo eorũ honoratus fuerit. Atqui et istud Homeri est, ubi ait: De epigrammatis.

Continet hocce sepulchrum hominem, quem strenuè agentem Magnanimus quondam occidit Priameius Hector. Et rursus: Hectoris est coniunx, equites qui fortia gessit Troiugenas inter, tutantes Ilion altum. Cæterùm si quis dicat Homerum picturæ magistrum, nequaquã errauerit. Quum enim quispiam è sapientibus dixerit, poeticam esse loquentem picturã, & picturam esse tacens poema, quis primus, aut quis plus quàm Homerus, deos, homines, loca, et uaria gesta, sensuum imaginatione aut uerborum lenocinio ornauit? Effinxit autem & per dicendi materiam animantia omnifaria, & ualidissima quæq;, leones, sues, pardos: quorum impetus & affectiones describens, ac humanis rebus comparans, utrasque proprietates ostendit. Ausus est autem & dijs hominum formas tribuere. Porrò Vulcanus clypeum Achilli fabre faciens, ac terram, cœlum, mare auro insculpens: præterea solis magnitudinem, lunæ uenustatem, & siderum (quæ totum cœlum ornant) multitudinẽ, ac urbeis uarijs moribus ac fortuna utenteis, deniq; animalia quæ mouentur & loquuntur, quo tandem huiusmodi artis opifice non uidetur artificiosior? De picturæ.

Videamus autem et in alio uno è multis exemplo, quòd poemata ijs magis conformia sint quæ uisu, quàm quæ auditu percipiuntur. Qualia sunt hæc, in quibus Vlyssis cicatricem narrans, ea quæ ab Euryclea fiunt inducit:

Hanc anus arripiens manibus pronisque fouensque,
Agnouit, reijcitque pedem: qui lapsus in undam
Cum sonitu, effudit lympham, totumque lebetem.

Lætitia

Lætitia atq; dolor simul hanc tum cœperat ingens,
Et lacrymis maduere genæ, & uox faucibus hæsit.
Posteu sed mulcens barbam, compellat Vlyssem:
Haud dubium, quin sis soboles mea, charus Vlysses,
At te non prius agnoui, quàm uulnus herile
Attigeram. hæc dicens, aspexit Penelopeam,
Significare uolens, &c.

Hic enim, etiam ijs quæ in picta tabula monstrantur, et ob oculos ponuntur, appareat plura, quæ non uisu, sed sola cogitatione comprehendi queunt: ut est pedis præstupore dimissio, ærei lebetis sonitus, aqua effusa, aniculæ cum tristicia gaudium, eiusdem ad Vlyssem uerba, deniq; quæ ad Penelopen respiciens, dicere conata est.

Multa præterea & alia graphicè apud poetam demonstrantur, quæ in ipsa lectione spectare licet.

Hic tempus est ut orationem finiam, quam uelu-
Peroratio. *ti coronam è florido & uariegato contextam prato, Musis dedicamus. Nec nobis curæ fuerit, si quis reprehendat, quòd quum Homeri poemata rerum malarum argumentum contineat, ei rationes physicas, ciuiles, moraleis, & uarias scientias attribuam. Necessum enim poetæ fuerat, gesta admiranda et perturbationes, & mores diuersos ponere. Quandoquidem bona per se simplicia, uniusmodi, ac omnibus obuia sunt. Quæ autē malis intermixta, multas habent mutationes, & omnimodas dispositiones, ex quibus rerum materia conflatur: in qua deterioribus adiectis, meliorum cognitio & electio facilior fit. Et in summa, istiusmodi argumentum, Poetæ occasionem mouendi omnis generis sermones suppeditauit: idq; partim sub sua, partim sub aliena persona, ita ut lectoribus per hæc multum commodauerit. Quo autem pacto non omnem uirtutē Homero acceptam feremus? cum in & ex quibus ipse non multum operæ posuit, posteri in eius poematibus perpendāt: dum uidelicet quidam ad uaticinium, eius uersibus, tanquam oraculis diuinis utuntur: quidam uerò eos transpositos & consutos, aliis sibi argumentis propositis assumunt.*

FINIS.

λως. τὴν δ' ἅμα χαρμα, καὶ ἄλγος ἑλε φρένα, τὰ δ' ἑ οἱ ὄσσε. δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴν δ' ἑ οἱ ἐχέθε φωνὴν. ἀψαμένη γ' ἠγνοιε, ὀδυσσῆα πρόσιεσπεν· ἦ μαλ' ὀδυσσεύς ἐσσι φίλον τέκος, ὄφρά σ' ἔγωγε πρίν ἐγνων, πρίν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι. ἦ, καὶ πηνελόπειαν ἐσιδράκων ὀφθαλμοῖσι, πέφραδέειν ἐθέλοσα. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐνταῦθα γὰρ καὶ τὴν τοῦ πένακος γραπτὴν διεσταλμένην τῷ τοῦ τρόμου ὀφθαλμοῦ πεσεῖν διαμιλώμενον, ἐμφαίνειν πλέω τὰ μηδὲ τῇ ὄψει ἔτι καταλαπτὰ, ἀλλὰ τῇ νοήσει μόνῃ. ἅτε δὴ τὴν ἐκπληξιν ἄφεσις τοῦ ποδὸς, καὶ ὁ ψόφος τοῦ χαλκοῦ, καὶ τὸ ἐκχυόμενον ὕδωρ, καὶ ἡ γραὸς λύπη τε ἅμα καὶ χαρὰ, καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τὸ ὀδυσσέα, καὶ ἃ πρὸς τὴν πηνελόπην ἀκριβέστερα εἰπεῖν ἐμέλησε.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γραφικῶς πρὸς τοῦ ποιητοῦ δεδήλωται, ἃπερ ἐν αὐτῇ τῇ ἀναγνώσει θεάσασθαι ἔνεστιν.

Ἐνταῦθα καιρὸς καταπαύειν τὸν λόγον, ὃν ὡσπερεὶ στέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς μούσαις ἀναθήσομεν. καὶ οὐκ ἂν φροντίσαιμεν εἴ τις ὠνητιμήσειεν, ὅτι πονηρῶν πραγματων ὑποθέσιν ἐχόσων τὸ τοῦ ὁμήρου ποίημα, πρόσαπτομεν αὐτῷ λόγους φυσικοὺς, πολιτικοὺς καὶ ἠθικοὺς, καὶ ὠιδήμας ποικίλας. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τοῦ ποιητοῦ πράξεις παθητικὰς, καὶ πάθη, καὶ ἤθη διαφορα ὑποθέσθαι· ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ὄντα, καὶ μονοειδῆ, καὶ ἀκαταστασίαστα· τὰ δὲ πρὸς κακοῖς αὖ μεμιγμένα, πολλὰς ἔχει τροπὰς, καὶ παντοίας διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγμάτων συνίσταται. ἐν ᾗ πραγματευόμενον τὸν χειρόνων, ἡ τῶν ἀμεινόνων γνῶσις καὶ αἵρεσις ῥᾴων καθίσταται. καὶ τὸ ὅλον, ἡ ποιητικὴ ὑπόθεσις πρόφασιν ἀφορμὰς τοῦ ποιητοῦ παντοδαπὰς λαβεῖν λόγους, οὓς μὲν ἀπ' αὐτοῦ, οὓς δ' ἐκ τοῦ εἰσαγομένου προσώπου, ὥς τε τὸν ἀπὸ τούτων ὠφέλειαν, πρὸς γνῶσιν χάνοντι πράσσειν, πῶς δὲ ἂν καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἀναθείημεν ὁμήρῳ; ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπιτέτηδευκε, ταῦτα οἱ ὠνηγμένοι τῶν πρὸς ποιήμασιν αὐτοῦ κατηγόησαν, καὶ χρῶντες μὲν τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ. ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι, ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς τὰ ἔπη μεταλήγοντες, καὶ συνείροντες.

ΤΕΛΟΣ.

BASILEÆ, EX OFFICINA
HÆREDVM NICOLAI BRYLINGERI,
Anno Salutis M. D. LXVII,
Menſe Martio.